

فرہنگ خاورشناسان

جلد دوم

حرف ب

گروہ مؤلفان و مترجمان

بہ سہرپرستی

پرویز مشکین نژاد

پژہ بشکاء علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

Orientalists

Vol. 2

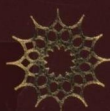
B

by

A Group of Authors and Translators

EDITOR IN CHIEF

Parviz Meshkin-nedjad

Institute for Humanities
and
Cultural Studies

Tehran, 2003

۲۰۰۰ تومان

ن ۲۹-۰۲۶۶-۹۶۲ (دوره)
ی ۲-۱۹۳-۲۶۶-۹۶۲ (ج. ۲)

فرهنگ خاورستانان

جلد دوم

کردستان و مصرجان

۸	۵۰
۲۱	۲۴

9

۷۳۱۴۳

بسم الله الرحمن الرحيم

اسکن شد

فرهنگ خاورشناسان

زندگینامه و کتاب‌شناسی ایران‌شناسان و اسلام‌شناسان

جلد دوم

حرف ب

تألیف

گروه مؤلفان و مترجمان

به سرپرستی

پرویز مشکین‌نژاد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تهران، ۱۳۸۲

فرهنگ خاورشناسان: زندگینامه و کتابشناسی ایران‌شناسان و اسلام‌شناسان /
تألیف گروه مؤلفان و مترجمان. - [ویرایش ۲] - تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و
مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۶ -

ج. - (پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ ۹)

ISBN 964-426-049-x: (دوره):

ISBN 964-426-193-3 (ج. ۲)

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

ص.ع. به انگلیسی: Orientalists, Iranists and Islamists, Their bibliography and
biography.

کتابنامه.

ج. ۲ (چاپ اول): ۱۳۸۲.

۱. خاورشناسان - سرگذشت‌نامه و کتابشناسی. ۲. ایران‌شناسان. ۳.
اسلام‌شناسان. الف. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ب. عنوان: زندگینامه
و کتابشناسی ایران‌شناسان و اسلام‌شناسان.

۹۵۰ / ۰۹۲۲

DS ۶۱ / ۷ / آ ۱

۱۳۷۶

۵۳۹۱-۷۶ م **

کتابخانه ملی ایران

فرهنگ خاورشناسان

تألیف گروه مؤلفان و مترجمان

ناشر: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مدیر نشر: رحمت‌الله رحمت‌پور

چاپ اول: ۱۳۸۲

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

ناظر چاپ: سید ابراهیم سیدعلی

چاپ و صحافی: چاپ بهمن

ردیف انتشار: ۸۲-۹

حق چاپ برای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی محفوظ است.

شابک ۹۶۴-۴۲۶-۰۴۹-x (دوره)

شابک ۹۶۴-۴۲۶-۱۹۳-۳ (ج. ۲)

نشانی: تهران، صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۴۱۹، تلفن: ۸۰۴۶۸۹۱-۳، فاکس: ۸۰۳۶۳۱۷

یادداشت

سپاس خداوند جان و خرد را که به ما یاری رسانید تا به رغم نارسایی های فراوان به ویژه در زمینه منابع تخصصی و ارتباط مستمر با مراکز پژوهشی و انتشاراتی جهان، و کمبود مترجمان کارآزموده در برخی از زبان های ملل متعدد جهان، بتوانیم دومین مجلد از طرح فرهنگ خاورشناسان را به پایان رسانده و در دسترس خوانندگان عزیز قرار دهیم.

بر خود لازم می دانیم از ریاست محترم پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی آقای دکتر مهدی گلشنی و ریاست محترم پژوهشکده ادبیات آقای دکتر ابوالقاسم رادفر که در آغاز سرپرستی طرح را به عهده داشتند و پس از آن هم با همه مشغله های علمی و امور اجرایی پژوهشکده، ما را از برکات مشاوره علمی خود محروم نساختند، و از کارکنان بزرگوار انتشارات پژوهشگاه به ویژه از ریاست محترم انتشارات آقای رحمت... رحمت پور تشکر و قدردانی کنیم.

همچنین از آقای هادی رحیمیان مترجم زبان ایتالیایی، خانم لیلا رین شه مترجم زبان روسی، خانم نسرین سینا مترجم آلمانی، خانم ماریا آیوازیان مترجم ارمنی، خانم فرحناز کوشا، خانم فاطمه مکداول، آقای محمدناصر میزانی، خانم فاطمه علاقبند، خانم فاطمه شیبسی، خانم اعظم صادقیان و آقای سیدمحسن محسنی که با خدمات علمی و ارزنده خود ما را یاری دادند سپاسگزاریم.

۱. مؤلفان و مترجمان

مؤلف و مترجم انگلیسی	عضو هیأت علمی	آقای میبیدی، فروغ
مؤلف و مترجم روسی	کارشناس ارشد پژوهشی	احسانی، معصومه
مؤلف و مترجم انگلیسی	عضو هیأت علمی	حسینی، شهلا
مؤلف و مترجم فرانسوی	عضو هیأت علمی	راجی، ملیحه
مؤلف و مترجم انگلیسی	عضو هیأت علمی	فطوره چی، مینو
مؤلف و مترجم آلمانی	عضو هیأت علمی	فیروزآبادی، سیدسعید
مؤلف و مترجم انگلیسی و اردو	عضو هیأت علمی	مشکین نژاد، پرویز
مؤلف و مترجم انگلیسی	عضو هیأت علمی	مصطفوی، نرگس
مؤلف و مترجم انگلیسی	عضو هیأت علمی	نیک طبع، پروانه

۲. ویراستاران

احمدی، عبدالرضا	رضا، عنایتا... (متون روسی)
تقی زاده، صفدر	صادقی اسکویی، رباب
راجی، ملیحه (متون فرانسوی)	مشکین نژاد، پرویز

امیدواریم انتشار این مجلد از استقبال عمومی نهادهای علمی و فرهنگی به ویژه دست اندرکاران پژوهشی مجامع دانشگاهی برخوردار گردد و با اهتمام هرچه بیش تر مؤلفان، پژوهشگاه به انتشار سایر مجلدات آن توفیق یابد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فهرست مدخل‌ها

Bausani, Alessandro	مطالعات ایرانی، ترکی، اسلامی	باطوزانی، آلساندرو
Babaev, Akber Aqharezha Oghli	ادبیات ترک	بابایف، اکبرآقا رضا اوغلی
Babelon, Ernest Charles François	باستان‌شناسی، سکه‌شناسی	بابلون، ارنست شارل فرانسوا
Babinger, Franz Carl Heinrich	زبان‌های شرقی، تاریخ عثمانی	بابینگر، فرانتس کارل هاینریش
Butler, Alfred Joshua	باستان‌شناسی	باتلر، الفرد جوشوا
Batunskii, Mark Abramovich	مطالعات اسلامی	باتونسکی، مارک آبراموویچ
Budge, Sir Ernest Alfred Wallis	باستان‌شناسی مصر و آشور	باج، سر ارنست الفرد والیس
Bageacu, Viorel	زبان و ادبیات فارسی	باجاکو، ویورل
Badger, George Percy	مطالعات ایرانی، تاریخ زبان عربی	باجر، جورج پرسی
Bacharach, Jere L.	مطالعات شرقی، سکه‌شناسی	باچاراج، جری
Bacher, Wilhelm	مطالعات شرقی، ادبیات فارسی	باخر، ویلهلم
Bachmann, Walter	کاوش‌های باستان‌شناسی، آشورشناسی	باخمان، والتر
Bodrogligeti, Andras	زبان‌شناسی	بادروگلیگتی، آندره‌آس
Badley, Ronald Victor Courtenay	مطالعات اسلامی	بادلی، رانلد ویکتور کورتنی
Barr, Kaj	زبان و گویش‌های ایرانی، آیین زردشت	بار، کای
Baramidze, Aleksandre G.	زبان و ادبیات گرجی	بارامیدزه، آلكساندر
Baranov, Kharlampii Karpovich	زبان عربی	بارانوف، خارلامپی کارپوویچ
Barbier de Meynard, Casimir	مطالعات ایرانی و اسلامی	باربیه دومنار، کازیمیر آدرین شارل
Adrien Charles		
Barth, Jacob	زبان‌شناسی تطبیقی، زبان‌های سامی	بارت، یاکوب
Barthelemy, Abbe Jean Jacque	باستان‌شناسی	بارتلمی، آبه ژان ژاک
Barthelemy, Adrien	زبان‌های ایران باستان، زبان عربی	بارتلمی، آدرین لئون نیکلا
Leon Nicolas		

Barthelemy Saint Hilaire, Jules	فلسفه ادیان	بارتلمی سنت هیلر، ژول
Barton, George Aaron	فرهنگ و تمدن بین‌النهرین	بارتن، جورج آرون
Bartold, Vasily Vladimirovich	تاریخ‌نگاری، جغرافیای تاریخی، قوم‌شناسی	بارتولد، واسیلی ولادیمیروویچ
Bartholomae, Christian	زبان‌شناسی زبان‌های هند و اروپایی، مطالعات اوستایی	بارتولومه، کریستیان
Barker, Mohammad Abd al - Rahman	زبان‌شناسی	بارکر، محمد عبدالرحمان
Burrows, Eric Norman Bromley	آشورشناسی، باستان‌شناسی	باروز، اریک نرمن برملی
Bosworth, Clifford Edmund	مطالعات ایرانی و اسلامی	بازورث، کلیفرد ادمند
Basset, René Marie Joseph	ادبیات عرب، زبان و ادبیات بربرها	باسه، رنه ماری ژوزف
Bashkirov, Andrei Vasilevich	اقتصاد، مطالعات ایرانی	باشکیروف، آندره‌ی واسیلی‌یویچ
Bagirov, Iusif Ali Ogli	تاریخ	باقروف، یوسف‌علی اوغلی
Bakaev, Cherkes Khudoevich	زبان‌شناسی و کردشناسی	باکایف، چرکس خودویویچ
Bakos, Yan	مطالعات ایرانی	باکوش، یان
Bakoev, Mumomadvafo	ادبیات فارسی	باکویف، موممدوفا
Bakikhanov, Abasgholi Aga	تاریخ	باکیخانوف، عباس‌قلی‌آقا
Bagatti, Bellarmino	مطالعات شرقی، باستان‌شناسی	باگاتی، بلارمینو
Bogoliubov, Mikhail Nikolaevich	زبان‌شناسی زبان‌های ایرانی	باگالیووف، میخائیل نیکلایویچ
Balaian, Boris Pavlovich	تاریخ معاصر ایران	بالایان، بوریس پاولوویچ
Balbi, Gasparo	تجارت، جهانگردی	بالبی، گاسپارو
Baneth, David Hartwig (Zevi)	زبان‌وا ادبیات عرب، زبان‌های باستانی	بانث، دیوید هارتویگ
Bannerth, Ernst	مطالعات اسلامی	بانرت، ارنست
Banus, Maria	ترجمه اشعار مولوی و حافظ	بانوش، ماریا
Bauer, Hans	مطالعات شرقی، زبان‌های سامی، مطالعات اسلامی	باورث، هانس
Baumstark, Anton	تاریخ ادیان، تاریخ فلسطین، مطالعات مانوی	باوم اشتارک، آنتون
Baiburtian, Vagan Arakelovich	تاریخ سده‌های اخیر ایران	بایبورتیان، واهان آراکلویچ
Bayraktarvic, Fehim	مطالعات ایرانی، مطالعات اسلامی	بایراکتارویچ، فهیم
Baevskii, Solomon Isakovich	زبان‌شناسی، نسخ خطی	بایفسکی، سالامون ایساکوویچ

فهرست مدخل‌ها □ یازده

Botta, Paul Emile	باستان‌شناسی	بتا، پل امیل
Bezenberger, Adalbert	زبان‌شناسی تطبیقی زبان‌های هند و اروپایی	بتسن برگر، آدالبرت
Bezold, Carl Christian Ernst	زبان و ادبیات سامی، آشورشناسی	بتسولد، کارل کریستیان ارنست
Becka, Jiri	مطالعات ایرانی، ادبیات آسیای میانه	بچکا، یژژی
Badakhshani, Maqbool Baig	زبان و ادب فارسی	بدخشان، مقبول بیگ
Bedwell, William	مطالعات عربی	بدول، ویلیام
Badavi, Amin Abd al - Majid	زبان و ادبیات فارسی	بدوی، امین عبدالمجید
Barard, Eugène Victor	تاریخ، ادبیات	برار، ویکتور
Bravmann, Meir Moshe	زبان‌شناسی زبان‌های سامی، ادبیات عرب	برافمان، میرموشه
Braginsky, Iosif Samuilovich	ادبیات فارسی، تاریخ	براگینسکی، یوسف ساموئیلوویچ
Brandt, August Johann Heinrich Wilhelm	آیین مافویان و پارسیان، ادبیات قازانی - تاتاری	برانت، آگوست یوهان هاینریش ویلهلم
Brands, Horst Wilfrid	مطالعات شرقی، زبان و ادبیات ترکی	براندرز، هورست ویلفرید
Brandenstein, Wilhelm	زبان‌شناسی زبان‌های هند و اروپایی، مطالعات ایرانی	براندن اشتاین، ویلهلم
Browne, Edward Granville	تاریخ ادبیات ایران	براون، ادوارد گرنویل
Browne, Laurence Edward	مطالعه ادیان	براون، لارنس ادوارد
Brown, Leon Carl	تاریخ مطالعات خاور میانه	براون، لئون کارل
Brown, William George	سفرنامه‌نویسی	براون، ویلیام جورج
Brown, William Norman	ادبیات ایران و هند، زبان و ادبیات عرب	براون، ویلیام نورمن
Braun, Helmut	تاریخ اسلام	براون، هلموت
Braidwood, Robert John	فرهنگ و تمدن، باستان‌شناسی خاور میانه	برایدوود، رابرت جان
Bréhier, Louis	باستان‌شناسی، تاریخ و هنر بیزانس	بریه، لویی
Barret, Douglas E.	هنر اسلامی	برت، دوگلاس
Bertel's, Andrei Evgen'evich	ادبیات فارسی	برتلس، آندره‌ی یوگنی‌ویچ

Bertel's, Evgenii Eduardovich	زبان و ادبیات فارسی و عربی	برتلس، یوگنی ادواردوویچ
Burton, Isabel (Arundell)	مطالعات شرقی	برتن، ایزابل (ارندل)
Burton, Richard Francis	سفرنامه نویسی، ترجمه، زبان شناسی	برتن، ریچارد فرانسیس
		برتن، لوئی لو ← لو برتن، لوئی
Bird, James	تاریخ، باستان شناسی	برد، جیمز
Berezin, Il'ya Nikolaevich	زبان شناسی، تاریخ	برزین، ایلیا نیکلایوویچ
Bergé, Adolf Petrovich	تاریخ و فرهنگ قفقاز	برژه، آدولف پتروویچ
Breasted, James Henry	مطالعات ایرانی، باستان شناسی	برستد، جیمز هنری
Berchem, Max van	باستان شناسی، هنر اسلامی	برشم، ماکس فان
Bercher, Léon	زبان و ادبیات عرب، فقه اسلامی	برشه، لئون
Barq, Ata Karim	زبان و ادب فارسی	برق، عطا کریم
Barg, Mohammad Talhah Razavi (Sayed)	زبان و ادب فارسی	برق، محمد طلحه رضوی (سید)
Berque, Jacque	مطالعات اسلامی	برک، ژاک
Barakati, Manzour al - Hasan (Sayed)	زبان و ادب فارسی	برکاتی، منظورالحسن (سید)
Bergsträßer, Gotthelf	زبان های سامی، مطالعات اسلامی	برگسترسر، گوتهلَف
Bergel, Iurii Enokhovich	تاریخ ایران	برگل، یوری ینوخوویچ
Barlas, Nazir Hasan Mirza	زبان و ادب فارسی، شعر	برلاس، نذیر حسن میرزا
Berman, Lawrence Victor	تاریخ فلسفه و ادیان، زبان های سامی	برمن، لارنس ویکتور
Brenner, Louis	تاریخ افریقا، مطالعات اسلامی	برنر، لوئیس
Burns, Robert Ignatius S.J.	اسلام در اسپانیا	برنز، رابرت ایگناتیوس
Barani, Mozaffar Husain (Sayed)	زبان و ادب فارسی	برنی، مظفر حسین (سید)
Bernier, François	سفرنامه نویسی، تاریخ تیموریان	برنیه، فرانسوا
Broacha, Hirbad Shahriarji Dadabai	مطالعات زردشتی	بروچا، هیربدشهریارجی دادابائی
Broch, Jens Peter	زبان و ادبیات عرب	بروخ، ینس پتر
Berosus / Berossus	آیین ناهید، آیین زردشت	بروسوس
Brosset, Marie Félicité	تاریخ گرجستان و ارمنستان، زبان شناسی	بروسه، ماری فلیسیته
Brockelmann, Karl	مطالعات اسلامی، زبان های سامی، ادبیات عرب	بروکلمان، کارل
Brockhaus, Hermann	زبان و ادبیات هند و ایران	بروکهاوس، هرمان

فهرست مدخل‌ها □ سیزده

Brunschvig, Robert	زبان و ادبیات عرب، مطالعات اسلامی	برونشوویگ، روبر
Bruno, Henri	فقه اسلامی	برونو، آنری
Brunnow, Rudolf	مطالعات سامی، باستان‌شناسی	برونو، رودولف
Borovkov, Alexandr Constantinovich	زبان‌های ترکی	برووکف، الکساندر کنستانتینوویچ
Bruyn, Cornelis de	سفرنامه‌نویسی	بروین، کرنلیس دو
Bruins, Evert M.	باستان‌شناسی	بروینس، اورت
Bräunlich, Erich	زبان و ادبیات عرب	بروینلیش، اریش
Bridges, Elizabeth	ترجمه غزل‌های حافظ، شعر	بریجز، الیزابت
Brisson, Barnabé	حقوق، سیاست	بریسون، بارنابه
Bricteux, Auguste Martin Julien	ادبیات فارسی	بریکتو، اوگوست مارتن ژولین
Brinner, William Michael	زبان و ادبیات عرب، تاریخ اسلام	برینر، ویلیام مایکل
Besthorn, Rasmus Olsen	مطالعات عربی - اسلامی	بستورن، راسموس اولسن
Bashir ul- Nisa Baigum (Seyedah)	زبان و ادب فارسی	بشیرالنساء بیگم (سیده)
Beck, Sebastian	زبان و ادبیات فارسی، مطالعات شرقی	بک، زیاستیان
Becker, Carl Heinrich	مطالعات اسلامی	بکر، کارل هاینریش
Bekikhanov, Abbasgoli	مطالعات تاریخی	بکی خانوف، عباسقلی
Bagley, F. R. C.	مطالعات ایرانی، مطالعات اسلامی	بگلی، فرانک
Bell, B.L	ترجمه غزل‌های حافظ	بل، بالوگ
Bell, John	سفرنامه‌نویسی، جهانگردی	بل، جان
Bell, Charles Frederic Moberly	روزنامه‌نگاری، تاریخ مصر	بل، چارلز فردریک موبرلی
Bell, Richard	مطالعات اسلامی، ترجمه قرآن	بل، ریچارد
Boll, Franz Johannes	مطالعات شرقی، اخترشناسی	بل، فرانزس یوهانس
Bell, Gertrude Margaret Lowthian	مطالعات شرقی، ترجمه اشعار حافظ، سیاست	بل، گرتروود مارگریت لودین
Belardi, Walter	زبان‌ها و آیین‌های ایران باستان	بلاردی، والتر
Blachère, Regis	مطالعات اسلامی، ادبیات عرب، ترجمه قرآن	بلاشر، رژیس
Blunt, Anne Lady	فرهنگ و ادبیات عرب	بلانت، آن لیدی
Blunt, Wilfrid Scawen	فرهنگ و ادبیات عرب، سیاست	بلانت، ویلفرد اسکاون
Blanchard, Raoul	جغرافیا	بلانشار، راثول

چهارده □ فرهنگ خاورشناسان (جلد دوم)

Blanford, William Thomas	زمین‌شناسی، جانورشناسی	بلانفرد، ویلیام تامس
Bulsara, Sohrab Jamshedjee	مطالعات زردشتی	بلسارا، سهراب جمشیدجی
Belqais, Afaq	زبان و ادب فارسی	بلقیس، آفاق
Belqais, Maria	زبان و ادب فارسی	بلقیس، ماریا
Belkin, Vladimir Mikhailovich	زبان عربی	بلکین، ولادیمیر میخائیلوویچ
Bilgrami, Ali (Sayyid)	ترجمه رباعیات باباطاهر، مطالعات شرقی	بلگرامی، علی (سید)
Bellamy, James Andrew	مطالعات اسلامی، ادبیات عرب	بلمی، جیمز آندرو
Belin, Francois Alphonse	حقوق اسلامی	بلن، فرانسوا آلفونس
Bland, Nathaniel	مطالعات ایرانی	بلند، نشنیل
Belenitskii, Aleksandr Markovich	تاریخ	بلنیتسکی، آکساندر مارکوویچ
Belot, Jean Baptiste	زبان و ادبیات عرب	بلو، ژان باتیست (یوحنا)
Baluch, Gul- Mohammad (Hakim)	شعر فارسی	بلوچ، گل محمد (حکیم)
Baloch, Nabi Bakhsh	زبان و ادب فارسی	بلوچ، نبی بخش
Blochmann, Henry Ferdinand	نسخ خطی فارسی، زبان‌شناسی	بلوخمان، هنری فردیناند
Beloshapkin, Denis Kiprianovich	اقتصاد	بلوشاپکین، دنیس کپریانوویچ
Blochet, Gabriel Joseph Edgar	نسخ خطی شرقی	بلوشه، گابریل ژوزف ادگار
Belova, Ninel' Kozminichna	تاریخ ایران	بلووا، نینل کزمنیچنا
Beliaev, Viktor Ivanovich	نسخ خطی	بلیایف، ویکتور ایوانوویچ
Beliaev, Evgeni Alexandrovich	تاریخ اسلام و عرب	بلیایف، یوگنی آکساندروویچ
Blieske, Dorteia	مطالعات ایرانی	بلیسکه، دورتی
Bleek, Arthur Henry	ترجمه اوستا، دستور زبان فارسی	بلیک، آرتور هنری
Benet, Francisco	علوم اجتماعی و توسعه اقتصادی ایران	بنت، فرانسیسکو
Bontens, Auguste	سفرنامه‌نویسی	بن تان، اگوست
Benzing, Johannes	تاریخ، زبان ایران باستان، زبان اقوام ترک	بنتسینگ، یوهانس
Benjamin, Samuel Green Wheeler	هنرهای ایرانی، تعزیه	بنجمین، ساموئل گرین ویلر
Benshalom, Benzion	ترجمه رباعیات خیام، ترجمه شاهنامه	بن شلوم، بن‌صیون
Banvali, Das	زبان و ادب فارسی	بن‌والی، داس
Benveniste, Emile	زبان‌شناسی تاریخی، زبان‌شناسی همگانی، دستور زبان تطبیقی هند و اروپایی	بنونیست، امیل

فهرست مدخل‌ها □ پانزده

Bennigsen, Alexandre	اسلام در آسیای میانه و قفقاز	بنیگسن، الکساندر
Boilot, D. J.	کتاب‌شناسی بیرونی	بوآلو
Boer, Tjitze J. de	فلسفه اسلامی	بوئر، تجیتزدو
Bobek, Hans Georg	جغرافیای ایران	بوبک، هانس گئورگ
Bopp, Franz	زبان‌شناسی تطبیقی زبان‌های هند و اروپایی	بوپ، فرانتس
Buchmann, Theodor	چاپ و نشر قرآن به زبان لاتین	بوخمان، تئودور (بیبلیاندر)
(Bibliander)		
Bode, Framroze Ardeshir	فلسفه، روان‌شناسی، آیین زردشت	بود، فرامرز اردشیر
Bodman, Herbert L. Jr.	تاریخ خاورمیانه	بودمن، هربرت
Bodenstedt, Friedrich Martin von	ادبیات فارسی، ترجمه اشعار حافظ و خیام	بودنشتت، فریدریش مارتین فون
	بوده، کلمنت اوگاستس گرگوری ← دوبوده، کلمنت اوگاستس گرگوری پتر لوئیس بارون	
Borshchevsky, Iurii Efimovich	ادبیات ایران	بورشچفسکی، یوری یفیموویچ
Burckhardt, Titus	هنر، معماری، عرفان اسلامی	بورکهارت، تیتوس
Burckhardt, Johann Ludwig	مطالعات اسلامی، جغرافیای تاریخی	بورکهارت، یوهان لودویگ
Borecky, Jaromir	ادبیات فارسی، ترجمه شاهنامه، ترجمه رباعیات خیام	بورکی، ژارومیر
Bourgade, Francois abbé	ترجمه متون عربی	بورگاد، فرانسوا آبه
Bürgel, Johann Christoph	ادبیات فارسی، مطالعات اسلامی	بورگل، یوهان کریستف
Burnes, Alexander	سفرنامه‌نویسی، سیاست	بورنس، الکساندر
Burnouf, Eugène	زبان و ادبیات اوستایی، پالی و سنسکریت	بورنوف، اوژن
Bouriant, Urbain	باستان‌شناسی، مصرشناسی	بوریان، اوربن
Borisov, Andrei Iakovlevich	زبان‌شناسی، باستان‌شناسی	بوریس‌اف، آندره‌ی یاکوولویچ
Boson, Giustino	سومرشناسی، آشورشناسی	بوزون، جوستینو
Bussagli, Mario	تاریخ هنر	بوسالی، ماریو
Bousquet, George Henri	حقوق اسلامی	بوسکه، ژرژ آنری
Busse, Heribert	مطالعات اسلامی و ایرانی	بوسه، هریرت
Bussi, Emilio	حقوق اسلامی	بوسی، امیلیو

Bushev, Petr Pavlovich	تاریخ ایران	بوشف، پترپاولوویچ
Bogdanovic, Dejan	مطالعات ایرانی، ادبیات فارسی	بوگدانویچ، دیان
Buhl, Franz Peder William Meyer	مطالعات شرقی و اسلامی	بول، فرانتس پدرویلیام مایر
Boltaev, M.N.	مطالعات شرقی و ایرانی	بولتایف
Boldyrev, Aleksandr Nikolaevich	زبان‌شناسی، تاریخ ادبیات فارسی - تاجیکی و کتیبه‌های فارسی سده‌های میانه	بولدیریف، آکساندر نیکلایوویچ
Boldyrev, Aleksei Vasil'evich	زبان‌شناسی زبان‌های شرقی	بولدیریف، آکسی واسیلیوویچ
Bol'shakov, Oleg Georgievich	باستان‌شناسی	بولشاکف، الگ گئورگیوویچ
Bulgakov, Pavel Georgievich	زبان‌شناسی زبان‌های سامی	بولگاکف، پاول گئورگیوویچ
Bolotnikov, Aleksei Aleksandrovich	تاریخ ادبیات	بولوتنیکوف، آکسی آکساندروویچ
Bolognesi, Giancarlo	زبان‌شناسی زبان‌های ایرانی، زبان ارمنی	بولونیزی، جانکارلو
Bombaci, Alessio	مطالعات شرقی، فرهنگ اسلامی	بومباچی، آلسیو
Bevan, Anthony Ashley	مطالعات شرقی	بون، انتونی اشلی
Bonebakker, Seeger Adrianus	زبان و ادبیات عرب	بون‌بکر، سیگر آدریانوس
Bondarevskii, Grigori L'vovich	تاریخ	بوندارفسکی، گریگوری لئوویچ
Boneschi, Paolo	مطالعات شرقی	بونسکی، پائولو
Bonelli, Luigi	ترجمه قرآن، زبان‌های فارسی و ترکی	بونلی، لوییچی
Bouvat, Lucien	مطالعات ایرانی و اسلامی	بوا، لوسین
Bowen, Harold	تاریخ، مطالعات ترکی	بوون، هرلد
Boyd, James Waldemar	تاریخ ادیان، مطالعات هند و ایرانی	بوید، جیمزوالدمر
Bouyges, Maurice	فلسفه اسلامی	بویژ، موریس
Boyce, Mary	آیین‌های ایرانی، تاریخ، باستان‌شناسی	بویس، مری
Boyle, John Andrew	زبان و ادبیات فارسی، تاریخ مغولان	بویل، جان اندرو
Bahaoddinov, A.M.	مطالعات ایرانی	بهاء‌الدین‌اف
Bhatnagar, Chandershikhar	زبان و ادب فارسی	بهتاگر، چندرشیکهر
Behn, Wolfgang	کتابداری	بهن، ولفگانگ
Bianchi, Ugo	تاریخ ادیان، آیین‌های ایرانی	بیانکی، اوگو
Bibesco, Marthe Lucia	ایرانگردی، نویسندگی	بی‌بسکو، مارته لوچیا
Bittner, Maximilian	زبان‌های شرقی	بیتنر، ماکسیمیلیان

فهرست مدخل‌ها □ هفده

Bijlefeld, Willem A.	مطالعات اسلامی، تاریخ ادیان	بیج‌لفلد، ویلم
Bear, George	مطالعات شرقی و اسلامی	بیر، ژرژ
Bishai, Wilson B.	اسلام در خاورمیانه، زبان و ادبیات عرب، زبان‌های سامی	بیشای، ویلسن
Bishin, Arno	ترجمه اسکندرنامه	بیشین، آرنو
Baizoev, Azim Mohammadievich	زبان و ادبیات فارسی	بیضایف، عظیم محمدیویچ
Bicknell, Herman	حافظ‌شناسی	بیکنل، هرمن
Bikov, Alexy Andreevich	سکه‌شناسی	بیکوف، الکسی آندریویچ
Bailey, Harold Walter	زبان‌های ایرانی، آیین زردشت	بیلی، هرلد والتر
Beylié, Léon Marie Eugène de	معماری اسلامی، باستان‌شناسی	بیلیه، لئون ماری اوژن دو
Byng, Lancelot Alfred Cranmer	ترجمه گلستان سعدی و رباعیات خیام	بینگ، لتسلت الفرد کرنمر
Bonyon, Robert Laurence	نقاشی‌های شرقی، اشعار نظامی	بینین، رابرت لارنس
Bivar, Adrian David Hugh	مطالعات ایرانی، باستان‌شناسی	بیوار، ایدرین دیوید هیو
Björkman, J. Walther O.E.	مطالعات شرقی و اسلامی	بیورکمان، والتر

منابع و مآخذ فارسی

کد

کتاب‌ها

- ۱ آری، آرتور جان. تحقیقات و مطالعات انگلیسیها در باب فارسی. ترجمه فرنگیس شادمان، لندن: دانشگاه کیمبریج، ۱۹۴۳.
- ۲ میراث ایران. تألیف سیزده تن از خاورشناسان زیر نظر ا.ج. آری. ترجمه احمد بیرشک و دیگران. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۶.
- ۳ آری، پور، یحیی. از صبا تا نیما (تاریخ ۱۵۰ ساله ادب فارسی). تهران: جیبی / فرانکلین، ۱۳۵۰، ج ۲.
- ۴ آژند، یعقوب. ادبیات نوین ایران؛ از انقلاب مشروطیت تا انقلاب اسلامی. ترجمه و تدوین، تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳.
- ۵ اته، هرمان. تاریخ ادبیات فارسی. ترجمه با حواشی رضا زاده شفق. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۳۷.
- ۶ احسن، عبدالشکور. مقالات منتخبه اوریتل کالج میگزین. با همکاری محمد بشیر حسین. لاهور: دانشگاه پنجاب، ۱۹۷۰، ج ۲.
- ۷ استوری، چارلز امبروز. ادبیات فارسی بر مبنای تألیف استوری. ترجمه به زبان روسی از یو.ا. برگل. مترجمان به فارسی یحیی آری، پور، سیروس ایزدی، کریم کشاورز. تحریر احمد منزوی. تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۲، ج ۲.
- ۸ افشار، ایرج. بیاض سفر (یادداشت‌های سفر در زمینه ایران‌شناسی، کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی). تهران: توس، ۱۳۵۴.
- ۹ راهنمای تحقیقات ایرانی. تهران: مرکز بررسی و معرفی فرهنگ ایران، یونسکو، ۱۳۴۹.

۱۰. _____ . سواد و بیاض (مجموعه مقالات). تهران: دهخدا، ۱۳۴۴ - ۱۳۴۹، ج ۲.
۱۱. _____ . فهرست مقالات ایرانشناسی در زبان عربی. تهران: انجمن کتاب، ۱۳۵۶.
- _____ . فهرست مقالات فارسی (در زمینه تحقیقات ایرانی). تهران: جیبی / فرانکلین، ۱۳۴۸
۱۲. - ۱۳۵۵، ج ۳؛ ج ۴ و ۵، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۹، ۱۳۷۴.
۱۳. _____ . فهرست نامه کتابشناسی های ایران. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۴۲.
- _____ . کتابشناسی ایران (دفتر اول و دوم کتابهای ایران). با مقدمه محسن صبا، تهران:
۱۴. کتاب فروشی ابن سینا، ۱۳۳۳ - ۱۳۳۵، ج ۲.
- _____ . کتابشناسی ده ساله (۱۳۳۳ - ۱۳۴۲) کتابهای ایران. با همکاری حسین بنی آدم.
۱۵. تهران: انجمن کتاب، ۱۳۴۶.
- _____ . کتابشناسی فردوسی؛ فهرست آثار و تحقیقات درباره فردوسی و شاهنامه. تهران:
۱۶. انجمن آثار ملی، ۱۳۴۷.
- _____ . کتابهای ایران. با همکاری حسین بنی آدم و دیگران. تهران: انجمن کتاب، ۱۳۳۳
۱۷. - ۱۳۴۷، ۱۳ دفتر.
- الامین، محسن. اعیان الشیعه. بیروت: دارالتعارف للمطبوعات، ۱۴۰۳ ق / ۱۹۸۳ م. ۱۰ + ۱ ج
۱۸. فهرست.
- بابازاده، شهلا. فهرست توصیفی سفرنامه های آلمانی موجود در کتابخانه ملی ایران. تهران: وزارت فرهنگ
۱۹. و هنر / کتابخانه ملی ایران، ۱۳۵۷.
۲۰. بدوی، عبدالرحمن. موسوعة المستشرقین. بیروت - لبنان: دارالعلم الملايين، ۱۹۸۴.
- براون، ادوارد. تاریخ مطبوعات و ادبیات ایران در دوره مشروطیت. ترجمه و تحشیه و تعلیقات تاریخی
- و ادبی محمد عباسی. تهران: معرفت، ج ۱، ۱۳۳۵، ج ۲، ۱۳۳۷؛ ج ۳، با همکاری محمدعلی
۲۱. تربیت ترجمه رضا صالحزاده، ۱۳۴۱.
- البستانی، فواد افرام. دائرة المعارف؛ قاموس عام الكل فن و مطلب. بیروت: ۱۹۵۶ - ۱۹۷۷، ۱۲
۲۲. ج.
- بنی آدم، حسین. کتابشناسی موضوعی ایران ۴۸ - ۱۳۴۳. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب،
۲۳. ۱۳۵۲.

- ۲۴ بوگدانوویچ، دیان. ادبیات فارسی در یوگسلاوی (پایان نامه دکتری به راهنمایی سعید نفیسی). تهران: دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، ۱۳۴۲.
- ۲۵ پوراحمد جکتاجی، محمدتقی. فهرست توصیفی سفرنامه های انگلیسی موجود در کتابخانه ملی ایران. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۵۵.
- ۲۶ فهرست توصیفی سفرنامه های فرانسوی موجود در کتابخانه ملی ایران. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۵۵.
- ۲۷ پیرنیا، حسن (مشیرالدوله). ایران باستان یا تاریخ مفصل ایران. تهران: چاپخانه مجلس، ۱۳۱۳، ج ۳.
- ۲۸ تاریخ ادبیات مسلمانان پاکستان و هند. لاهور: دانشگاه پنجاب، ۱۹۷۱ - ۱۹۷۳ (به زبان اردو).
- ۲۹ تسبیحی، محمد حسین. فارسی پاکستانی و مطالب پاکستان شناسی. راولپندی: مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۵۲، ج ۱.
- ۳۰ تقی زاده، حسن. مقالات تقی زاده. زیر نظر ایرج افشار. تهران: جیبی، ۱۳۵۰، ج ۵، ج ۲ (شرق شناسها، سرگزشتها، کتابها).
- ۳۱ دانشگاه پنجاب. اردو دائره المعارف اسلامی. زیر نظر محمد شفیع. لاهور: ۱۹۶۴-۱۹۷۵، ج ۱۵.
- ۳۲ دائره المعارف بزرگ اسلامی. زیر نظر کاظم موسوی بجنوردی. تهران: مرکز دائره المعارف بزرگ اسلامی، ۱۳۶۷ -
- ۳۳ دائره المعارف تشیع. زیر نظر احمد صدر حاج سید جوادی، کامران فانی و بهاء الدین خرمشاهی. تهران: بنیاد اسلامی طاهر، ۱۳۶۶ -
- ۳۴ دائره المعارف فارسی. به سرپرستی غلامحسین مصاحب. تهران: فرانکلین، ج ۱، ۱۳۴۵؛ ج ۲، ۱۳۵۶؛ ج ۳، شرکت سهامی کتابهای جیبی، ۱۳۷۴.
- ۳۵ دهخدا، علی اکبر، لغت نامه. زیر نظر محمد معین و جعفر شهیدی. تهران: سازمان لغت نامه، ۱۳۲۵ - ۱۳۵۹.
- ۳۶ رستگار فسایی، منصور. مقالاتی درباره زندگی و شعر حافظ (مستمل بر ۳۲ مقاله). شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۵۲.
- ۳۷ مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی. شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۵۲.
- ۳۸ الزرکلی، خیرالدین. الاعلام. ج ۲، قاهره: ۱۹۵۴ - ۱۹۵۹، ج ۱۰.

- ۳۹ زندگینامه علمی دانشوران. زیر نظر احمد بیرشک. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۶ -
- ۴۰ زهری، محمد. کارنامه تحقیقات ایرانی در سال ۱۳۵۴. تهران: فرهنگستان ادب و هنر ایران، ۱۳۵۵.
- ۴۱ زیدان، جرجی. تراجم مشاهیر الشرق فی القرن التاسع عشر. ج ۳، مصر: هلال، ۱۹۲۲، ج ۲ در یک مجلد.
- ۴۲ سحاب، ابوالقاسم. فرهنگ خاورشناسان. ج ۲، تهران: سحاب، ۱۳۳۶.
- ۴۳ سدار نگانی، هرومل. پارسی‌گویان هند و سند. تهران: انتشارات بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۵.
- سرکیس، یوسف الیان. معجم المطبوعات العربیه والمغربیه. قاهره: با همکاری فرزندش. ۱۳۴۶ ق /
- ۴۴ ۱۹۲۸ م، ج ۲.
- شفا، شجاع‌الدین. جهان ایران‌شناسی. تهران: کتابخانه پهلوی، ۱۳۴۸ -، ج ۲ (قطع کوچک ج ۱ و
- ۴۵ قطع بزرگ ج ۲).
- شیخو، لوئیس. الآدب العربیه. ج ۱، بیروت: المطبعه الکاتولیکیه، ۱۹۲۴، ج ۲، بیروت: مطبعة الآباء
- ۴۶ الیسوعیین، ۱۹۲۶.
- عبدالله یف، ای. ح. گفتاری درباره زبانهای ایرانی رایج در آذربایجان و پژوهش آنها. ترجمه حسین
- ۴۷ صدیق، تهران: بابک، ۱۳۵۲.
- صدیق، عیسی، چهل گفتار درباره سالگردهای تاریخی یادبود دانشمندان معاصر تاریخ و فرهنگ ایران.
- ۴۸ تهران: دهخدا، ۱۳۵۲.
- صفاری، کوکب (صورتگر). افسانه‌ها و داستانهای ایرانی در ادبیات انگلیسی (در سده‌های هجدهم و
- ۴۹ نوزدهم میلادی تا سال ۱۸۵۹). ترجمه، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۵۷.
- طاهری، ابوالقاسم. سیر فرهنگ ایران در بریتانیا یا تاریخ دویست ساله مطالعات ایرانی. تهران: انجمن آثار
- ۵۰ ملی، ۱۳۵۲.
- عابدی، وزیرالحسن. مقالات منتخبه مجله دانشکده خاورشناسی. لاهور: دانشگاه پنجاب، ۱۹۶۷، ج ۲.
- ۵۱ عبداللّهی خوروش، حسین. فرهنگ اسلام‌شناسان خارجی. اصفهان: مؤسسه مطبوعاتی مطهر،
- ۵۱/۱ ۱۳۴۴ - ۱۳۶۲، ج ۲.
- عطیه‌الله، احمد. القاموس الاسلامی. القاهرة: مکتبه النهضة المصریه، ۱۳۸۳ ق / ۱۹۶۳ م.
- ۵۲ العقیقی، نجیب. المستشرقون. قاهره: دارالمعارف، ۱۹۶۵، ج ۳.
- ۵۳

۵۴. عمید، حسن. فرهنگ عمید. تهران: جاویدان، ۱۳۴۴، ۱۳۵۰، ۲ ج.
- عواد، کورکیس. معجم المؤلفین العراقيين فی القرنين التاسع عشر والعشرين ۱۸۰۰ - ۱۹۶۹. بغداد: مطبعة الارشاد، ۱۹۶۹، ۳ ج.
- ۵۴/۱
- عیاش، عبدالقادر. معجم المؤلفین السورین فی القرن العشرين. دمشق: مطبعة دارالفکر، ۱۴۰۵ - ۱۹۸۵.
- ۵۴/۲
۵۵. غلامحسین ذوالفقار. تاریخ یونیورسیتی اوریتل کالج لاهور. لاهور: ۱۹۶۲.
- فرهنگ زندگینامه‌ها. به سرپرستی حسن انوشه. ویراستار سیروس مهدوی. مؤلفان عباس جلالی و دیگران. تهران: مرکز نشر فرهنگی رجاء، ۱۳۶۹ -
- ۵۶
- قریشی، وحید. یونیورسیتی اوریتل کالج کی اساتذہ کاتحقیقی ادبی اوردرسی سرمایہ. لاهور: دانشگاه پنجاب، ۱۹۷۰.
- ۵۷
- کتابخانه پهلوی. فهرست عنوانها و مشخصات ۱۰۰۰ مقاله علمی و تحقیقی. تهران: ۱۳۵۱.
- ۵۸
- کتابشناسی ملی ایران. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۴۹ -
- ۵۹
- کحاله، عمررضا. معجم المؤلفین تراجم مصنفی الکتاب العربیه. دمشق: مطبعة الترقی، ۱۳۷۶ ق.
- ۶۰
- کریمی، خسرو. کتابنامۀ فرهنگ و هنر ایران. تهران: فرهنگ و هنر، ۱۳۵۵.
- ۶۱
- گزارش راینزی فرهنگی ایران در دیگر کشورها، مکاتبات، پرسشنامه‌ها، مصاحبه‌ها و ...
- ۶۲
- گلبن، محمد. کتابشناسی زبان و خط. تهران: مرکز اسناد فرهنگی آسیا، ۱۳۵۶.
- ۶۳
- گیب، هامیلتون و [دیگران]. تاریخ‌نگاری در اسلام. ترجمه و تدوین یعقوب آژند. تهران: گستره، ۱۳۶۱.
- ۶۴
- مافی، عباس. کتابشناسی هنر. تهران: مرکز اسناد فرهنگی آسیا، ۱۳۵۵.
- ۶۵
- محبوبی اردکانی، حسین. تاریخ مؤسسات تمدنی جدید در ایران. تهران: دانشگاه تهران، ج ۱، ۱۳۵۴، ج ۲، ۱۳۵۷.
- ۶۶
- مرکز تحقیقات زبان و ادبیات فارسی در هند. پاسداران زبان و ادبیات فارسی در هند. دهلی نو: مرکز تحقیقات زبان فارسی در هند، ۱۳۶۴ - ۱۳۶۵، ۲ ج.
- ۶۷
- مشار، خانبابا. فهرست کتابهای چاپی فارسی از آغاز تا آخر سال ۱۳۴۵. ویرایش ۲، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۲، ۳ ج.
- ۶۸

- مصطفوی سبزواری، رضا. «پژوهشهای ایرانشناسی در کبریج» در پانزده گفتار یا مجموعه گفتارهای نهمین
کنگره تحقیقات ایرانی. تهران: دانشگاه تربیت معلم، ۱۳۵۸، ج ۱. ۶۹
- معین، محمد. فرهنگ فارسی. تهران: امیرکبیر، ۱۳۴۲، ج ۶. ۷۰
- _____ . مجموعه مقالات. به کوشش مهدخت معین. تهران: معین، ج ۱، ۱۳۶۴؛ ج ۲،
۱۳۶۷. ۷۱
- مقالات منتخبه اوریتل کالج میگزین. لاهور: دانشگاه پنجاب. ۷۱/۱
- المنجد فی اللغة والاعلام. ج ۲۱، بیروت: دارالمشرق بیروت، ۱۹۸۶. ۷۲
- مؤسسه المصریه العامه للتألیف و الترجمة و الطباعة والنشر. تراث الانسانیه. قاهره: وزارة الثقافه و
الارشاد القومی، بی تا، ج ۳. ۷۳
- الموسوعة العربیه المیسره. زیر نظر محمد شفیق غربال. قاهره: دارالشعب / فرانکلین، ۱۹۶۵. ۷۴
- مهرین شوشتری، عباس. تاریخ زبان و ادبیات ایران در خارج از ایران. تهران: مانی، ۱۳۵۲. ۷۵
- میرانی، صدرالدین. زندگی و تمدن در قرون وسطی ... تهران: اقبال، ۱۳۴۷. ۷۶
- مینوی، مجتبی. نقد حال. تهران: خوارزمی، ۱۳۵۱. ۷۷
- نقوی، علی رضا. تذکره نویسی فارسی در هند و پاکستان. تهران: علمی، ۱۳۴۳. ۷۸
- نیک‌بین، نصرالله. اظهار نظر درباره ارزش علمی تاریخ مشیرالدوله. تهران: دهخدا، ۱۳۴۷. ۷۹
- همایون، غلامعلی. اسناد مصور اروپائیان از ایران؛ از اوایل قرون وسطی تا اواخر قرن هیجدهم.
تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۴۸، ج ۲. ۸۰
- یونسکو. ایران‌شهر. تهران: کمیسیون ملی یونسکو در ایران، ۱۳۴۴. ج ۲. ۸۱

مجلات

- آریانا. نشریه ماهانه انجمن تاریخ افغانستان. مؤسس احمد علی کهزاد. کابل: ۱۳۲۱ -
آینده. مجله سیاسی و ادبی مصور. مؤسس و نگارنده محمد افشار. تهران: ۱۳۰۴ - ۱۳۰۶ و ۱۳۲۳
۱۳۲۴ - ۱۳۳۸ - ۱۳۳۹. ۸۲
- آینه پژوهش. ویژه نقد کتاب، کتابشناسی و اطلاع‌رسانی در حوزه فرهنگ اسلامی. دفتر تبلیغات
اسلامی حوزه علمیه قم، قم: ۱۳۶۹ - ۸۳/۱
- ارمغان. ماهانه ادبی. تاریخی، علمی و اجتماعی. صاحب امتیاز و مدیر وحید دستگردی. تهران:

- ۸۴ ۱۲۹۸ - ۱۳۴۵. ایرانشهر. ماهانه مصور، علمی و ادبی. نگارنده و مدیر: حسین کاظم‌زاده ایرانشهر. برلین: ۱۳۴۰ ق / ۱۳۰۵ ش.
- ۸۵ پیام نو. نشریه انجمن روابط فرهنگی ایران و اتحاد جماهیر شوروی. مدیر: سال اول سعید نفیسی و سال‌های بعد بزرگ علوی. تهران: ۱۳۲۳ - ۱۳۳۳.
- ۸۶ پیام نوین. ماهانه ادبی، هنری و علمی. نشریه انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی (این مجله دنباله مجله پیام نو است) صاحب امتیاز: مهدی بیانی. تهران: ۱۳۳۷ - ۱۳۴۶.
- ۸۷ پیوند. نشریه ویژه روابط فرهنگی ایران با کشورهای دیگر.
- ۸۷/۱ تلاش. خبری، اجتماعی، هنری و ادبی. تهران: ۱۳۴۵ -
- ۸۸ دانش. فصلنامه رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران - اسلام‌آباد.
- ۸۸/۱ الدراسات الادبية. مجله فصلية فی الثقافتین العربیة والفارسیة و تفاعلها. بیروت: دانشگاه لبنان، کرسی زبان و ادبیات فارسی، ۱۳۳۸ - ۱۳۴۵.
- ۸۹ راهنمای کتاب. ماهانه ادبی شامل تحقیقات ایرانشناسی و نقد و بررسی کتاب. نشریه انجمن کتاب. صاحب امتیاز: احسان یار شاطر. مدیر: ایرج افشار. تهران: ۱۳۳۷ - ۱۳۵۷.
- ۹۰ راه نو. علمی و اجتماعی. صاحب امتیاز: محمد سعیدی. مدیر: حسین حجازی. تهران: ۱۳۲۴.
- ۹۱ روزگار نو. فصلنامه ادبی، علمی و اقتصادی. لندن، نیویورک: ۱۹۴۱ - ۱۹۴۶.
- ۹۲ سخن. مجله ادبیات دانش و هنر امروز. صاحب امتیاز و مدیر: پرویز ناتل خانلری. تهران: ۱۳۲۲ - ۱۳۵۷.
- ۹۳ سروش. هفته‌نامه فرهنگی، هنری، سیاسی و اجتماعی. تهران: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۵۸ -
- ۹۴ سلسله الكتب الثقافية المقارنة الاستشراق. تصدر عن دارالشؤون الثقافية العامة - افاق عربية دارالشؤون الثقافية العامة، بغداد.
- ۹۴/۱ شرق. مؤسس: محمد رمضانی. تهران: ۱۳۰۳ - ۱۳۱۰.
- ۹۵ فرهنگ ایران‌زمین. فصلنامه تحقیقات ایرانشناسی. صاحب امتیاز و مدیر: ایرج افشار. بنیان‌گذاران: محمد تقی دانش‌پژوه، منوچهر ستوده، مصطفی مقربی، عباس زریاب (خویی) و ایرج افشار. تهران: ۱۳۳۲ - ۱۳۴۹.
- ۹۶ فرهنگ و زندگی. فصلنامه فرهنگی و پژوهشی. نشریه دبیرخانه شورای عالی فرهنگ و هنر. تهران: ۱۳۴۸ -
- ۹۷ فصلنامه یاد. فصلنامه بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران.
- ۹۷/۱ کاوه. زیر نظر سید حسن تقی‌زاده. برلن: ۱۳۳۴ - ۱۳۳۹.
- ۹۸

- کلاک. ماهنامه فرهنگی - هنری. صاحب امتیاز و مدیر مسئول میرکسری حاج سید جوادی، تهران، ۱۳۶۹ - ۹۸/۱
- کیهان سال. ش ۷، ۱۳۴۷. ۹۹
- کیهان فرهنگی. ماهانه اسلامی و فلسفی. تهران: مؤسسه کیهان، ۱۳۶۳ - ۱۰۰
- مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۳۲ - ۱۰۱
- مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه مشهد. مشهد: دانشگاه مشهد، ۱۳۴۴ - ۱۰۲
- مهر. علمی، ادبی، اقتصادی و تجارتنی. مؤسس و صاحب امتیاز: مجید موقر. تهران: ۱۳۱۲ - ۱۰۳
- ۱۳۴۵.
- نامه علوم اجتماعی. تخصصی و علوم اجتماعی (سالی دو بار). سردبیر: یوسفعلی ابیاذری. مدیر مسئول: محمد میرزایی. تهران: دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی، ۱۳۵۹ - ۱۰۴
- نامه فرهنگ. فصلنامه تحقیقاتی در مسائل فرهنگی و اجتماعی. تهران: معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. ۱۰۴/۱
- نامه فرهنگستان. نشریه فرهنگستان ایران. مدیر: رشید یاسمی. سردبیر: حبیب یغمایی. تهران: ۱۳۲۲ - ۱۰۵
- ۱۳۲۶ - ۱۰۶
- نشریه انجمن پژوهشی بهار و اوریا. ۱۰۶
- نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان. مدیر مسئول: فرهنگ مهر. تهران: ۱۳۴۲ - ۱۰۷
- نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز. تبریز: دانشگاه تبریز، ۱۳۲۷ - ۱۰۸
- نگین. ماهانه اجتماعی، ادبی، تاریخی و هنری. صاحب امتیاز و مدیر: محمود عنایت. تهران: ۱۳۴۴ - ۱۳۵۸ - ۱۰۹
- وحید. ماهانه اجتماعی، ادبی، تاریخی و هنری. صاحب امتیاز و مدیر: سیف‌الله وحیدنیا. تهران: ۱۳۴۲ - ۱۱۰
- ۱۱۱
- هلال. مجله ادبی فرهنگی پاکستان. مدیر: منظور الحق. لاهور: ۱۳۳۱ - ۱۱۱
- هنر و مردم. ماهانه هنری، فرهنگی و ادبی. تهران: از انتشارات هنرهای زیبای کشور (تا شماره ۲۵) و دنباله آن تهران: وزارت فرهنگ و هنر، اداره کل روابط فرهنگی، ۱۳۴۱ - ۱۳۵۷. ۱۱۲
- هوخ. ماهانه علمی، تحقیقی و تاریخی، ناشر افکار زرتشتیان ایران. صاحب امتیاز: رستم صرفه. تهران: ۱۳۲۹ - ۱۱۳
- یادگار. ماهانه ادبی و تاریخی و علمی. مدیر مسئول و سردبیر: عباس اقبال. تهران: ۱۳۲۳ - ۱۳۲۸. ۱۱۴
- یغما. ماهانه ادبی، علمی و هنری و تاریخی. مدیر و سردبیر: حبیب یغمایی. تهران: ۱۳۲۷ - ۱۳۵۶. ۱۱۵
- گاهنامه (سالنامه). مدیر: جلال‌الدین تهرانی. تهران: ۱۳۰۷ - ۱۳۱۵. ۱۱۶

منابع و مأخذ لاتین

Books	Cod
Abual-Hamd, Abd al-Hamid. <i>Bibliographie française de civilisation Iranienne</i> . Par Abdolhamid Abolhamd et Nasser Pakdaman. Tehran: Presses uneversitaires de Teheran, 1972-1974, 3 Vols.	117
The <i>American Peoples Encyclopeadia</i> . A modern reference book, New York: Grolier Inc., 1966-	118
Arberry, Arthur John. <i>Oriental Essays</i> ; Portraits of Seven Scholars. London: George Allen and Unwin Ltd., 1960.	119
Balfour, Edward. <i>Cyclopaedia of India And of Eastern And Southern Asia</i> . 3rd. ed. Graz-Austria: Akademische Druck-u. Verlagsanstalt, 1967-1968. 3 Vols.	119/1
Beal, Thomas William. <i>Oriental Biographical Dictionary</i> . New ed. rev... an enl. by H.G. Keene. Lond.: Allen, 1894-1971.	120
<i>Bibliographic Index</i> ; a cumulative bibliography of bibliographies 1937- New York: Wilson, 1938-	121
<i>Biographie universelle (Michaud) ancienne et modrne</i> . Paris: Mme. C. Desplaces, 1843- 65, 54 V.	122
<i>Brockhaus Enzyklopädie</i> . In zwanzig Banden, siebzebnte völlig neu bearbeitete. Aufl. des grossen Brockhaus. Wiesbaden: Brockhaus, 1966-	123
Buckland, Charles Edward. <i>Dictionary of indian Biography</i> . Delhi: S.B. Singh,	

- Indological Book House, Varanasi, 1971. 124
- Chicago University. Oriental Institute Library. *Catalog of the Oriental Institute Library University of Chicago*. Boston: G.K. Hall, 1970. 125
- Diccionario de autores*; de todos los tiempos y de todos los paises. Barcelona: Montaner. y Simon, 1973, 3V. 126
- Diccionario de literatura espanola*. Dirigido por German Bleiberg. Julian Marias. 4 ed., corr. y aumentada. Madrid: Revista de occidente, 1972. 127
- Dictionary of National Biography*. Ed. by Leslie Stephen and Sidney Lee. Reissue. Lond.: Smith, Elder, 1908-09, 22 V. 128
- Ditionary of National Biography*. S.P. Sen, Director, Institute of Historical Studies. Calcutta: 1972-1974, 4 Vols. 128/1
- Dictionary of Scientific Biography*. Charles Coulston Gillispie, editor-in-chief. N e w York: Scribner, 1970. 129
- Dictionnaire encyclopedique Quillet*. Nouyelle edition, Paris: A. Quillet, 1968-70. 130
- Directory of American Scholars*. Edited by Jaoues Cattell Press, New York, London: R.R.Bowker, 1974. 131
- Enciclopedia Italiana di scienze*. Lettereed Arti. Rome: Istituto della Enciclopedia Italiana, fondata da Giovanni Treccani, 1949-60. (Appendice III.) 132
- Enciclopedia universal ihistrada Europeo-Americana*. Barcelona: Espasa, 1905-33, 80 V. 133
- Encyclopaedia Americana*. International ed. New York: Americana Corpn., 1970, 30 V. 134
- Encyclopaedia Indica*. Sharma, Jagdish Saran, New Delhi: S. Chand and Co., 1975. 135
- Encyclopaedia Iranica*. edited by Ehsan Yarshater. London: Routledge and Kegan Paul, 1982. 136

- Encyclopaedia Judaica*. Jerusalem: Encyclopaedia Judaica, 1974. 137
- The Encyclopaedia of Islam*. The International Union of Academies. New edition, E.J.Brill, Leiden, Netherlands. London: Luzac & Co., 1960. 138
- Encyclopaedia of Religion and Ethics*. Edited by Hastings James with assistance of John A. Selbie and other scholars, New York: C. Scribner's sons, Edinburgh: T & T. Clark, 1924-27. 139
- Fuck, J. *Die Arabischen studien in Europe*. Leipzig: 1955. 140
- Gran Enciclopedia*. Rialp S.A. 1971. 141
- Grand Larousse Encyclopedique endix volumes*. Paris: Librairie Larousse, 1960-1964, 10V. 142
- Great Soviet Encyclopaedia*. A. M. Prokhorov, editor in chief. New York: Macmillan, 1973. 143
- Der Grosse Duden-Lexikon*. In act Banden, Hrsg. und bearb. von der Leaibonredaktion des Bibliographischen Instituts. Mannheim: Bibliographisches Instituts Lexikonverlag, 1964-70, 10V. 144
- Haykakan Sovetakan Hanragitaran*. Haykakan SSH gitutiunneri. Akademia, Yerevan: 1974. 145
- International Who's who in Asian Studies*. Hong Kong: Asian Research Service. 146
- International Who's Who*. London: Europa Publications, 1935- 147
- Islam Ansiklopedisi*. Istanbul: Maarif Matbaasi, 1940- 148
- Jain, Naresh Kumar. *Muslims in India*. A Biographical Dictionary. New Delhi: Monohar Publications, 1983. 149
- London University. School of Oriental and African Studies Library. *Index Islamicus*. 1906- A catalogue of articles on Islamic subjects in periodicals and other collective publication. compiled by James Douglas Pearson. London: Mansell, 1967; and the

<i>Quartery Index Islamicus.</i>	150
London University. School of oriental and African Studies. Library. <i>Library Catalogue.</i>	
Boston: G.K. Hall, 1963.	151
Mahyar Nawabi, Yahya. <i>A Bibliography of Iran.</i> Tehran: Iranian Culture Foundation,	
1969-	152
<i>Meydan Larousse.</i> Büyük lûgat ve Ansiklopedi. Onikinci cıtt Meydan Yaginevi,	
cağaloğlu, sulton mektebi sokak, 23-25, Istanbul.	153
<i>Meyers Enzyklopadisches lexikon.</i> In 25 Banden. Mit 100 Siegnierten sonder beitr. 9.,	
Vollig. neu bearb. Aufl. Mannheim, Wien, Zurich: Bibliographisches Inst. 1971-	154
Miliband, C.D. <i>Biobibliographian Dictionary of Soviet Orientalists.</i> Moscow: 1975.	155
Nasr, Seyyed Hossein. <i>An Annotated Bibliography of Islamic Science.</i> With the	
collaboration of William C. Chittick. Tehran: Iranian Academy of Philosophy, 1976.	156
<i>Neue Deutsche Biographie.</i> Hrsg. von der historischen kommission bei der Bayerischen	
Akademie der wissenschaften. Berlin: Duncker & Humblot, 1953.	157
<i>New Century Cyclopaedia of Names.</i> Edited by Clarence L. Barnhart with the	
assistance of William D. Halsey... New York: Appleton-century crofts, 1954.	158
<i>The New Encyclopaedia Britannica.</i> 15th. ed. Chicago: Encyclopaedia Britannica, Inc.	
Helen Hemingway Benton, 1972-	159
New York. Public Library. Reference Department. <i>Oriental Collection.</i> 1960.	160
<i>Oriental Textiles in Sweden Agnes Geijer.</i> Copenhagen: Rosenkilde and Bagger, 1951.	161
Robert, Paul. <i>Dictionnaire universelles des nouns propres alphabetique et</i>	
<i>analogique.</i> Paris: Societe du Nouveau Littre, 1974.	162
Sverchevskaia. A.K. <i>Bibliografiä Irana Literatura na russkom iazyke (1917-1965).</i>	
Pod red. kuznetsovoi, N.A. Moskva: Izdatel'stvo Nauka, 1967.	162/1
<i>Turk Ensiklopedisi.</i> Istanbul: Milli Egitim Basimevi, 1968.	163

- Webster's Biographical Dictionary*. A dictionary of names of note worthy persons with pronunciation and concise biographies. Springfield, Mass.: G. & C. Merriam Co., 1969. 164
- Who's Who among Living Authors of Older Nation*. Covering... ed. by A. Lawrence. Los Angeles, Calif.: Colden Syndicate, 1931- 165
- Who's Who in America*. 39th. ed. Chicago: Marquis, 1943-50, 1976. 166
- Who's Who in Germany*. Munchen: 1964. 167
- Who's Who in Lebanon*. Dictionnaire biographique des principales personnalites libanaises ainsi que des etrangers notables y residant au Liban, 1970- 1971; 4th. ed., Beirut: Editions Publitex, 1970. 168
- Who's Who in World Jewry*. A biographical dictionary of outstanding jews. Edited by I. J. Carmin Karpman. Tel-Aviv: Olive Books of Israel, 1978. 169
- Who Was Who in America*. A component of *Who's Who in American History*. Marquis- Who's Who incorporated Marquis Publications Building, 200 East Ohio Street, Chicago, Illinois: 1968. 3Vols. 169/1
- Who Was Who in Egyptology*. A biographical index of Egyptologists, Travellers... 2nd. revised. London, Egypt: Exploration Society, 1972. 170
- Who Was Who 1951- 1960*. London: Adam & Charles Black, 1961. 171
- World Biography*. 4th. ed. New York: Institute for Research in Biography, 1948. 172

Journals

- Abstracta Iranica*. (Studia Iranica). Institut Français de Recherche en Iran, Tehran / Paris. Diffusion, Leiden: E.J.Brill, 1978- 172/1
- Acta Iranica*. Encyclopedie permanente des etudes Iraniennes fondee a l'occasion du 2500 anniversaire de la fondation de l'empire par Cyrus le Grand. Teheran- Liege: Bibliotheque Pahlavi, 1974. 173

<i>Archiv für Orientalforschung</i> . Internationale Zeitschrift für die Wissenschaft von Altem Orient. Herausgegeben von Ernst. Berlin: F. Weidner, 1923-	174
<i>Archiv Orientalni</i> . Journal of the Czechoslovak Oriental Institute. Prague: 1929-	175
<i>Ars Islamica</i> . Ann Arbor, University of Michigan Press, 1934-	176
<i>Indo- Iranica</i> . The quarterly organ of the Iran Society. Calcutta: Iran Society, 1965-	177
<i>Iran</i> . Journal of the British Institute of Persian Studies. London: British Academy, 1963.	178
<i>Iranica</i> . L'Institut de langue et civilisation persanes de la faculte des letters et sciences Humaines de Strasbourg, 1968.	179
<i>Der Islam</i> . Zeitschrift für Geschichte und kultur des Islamischen Orients, begründet. von C.H. Becker Herausgegeben von. Pr. Dr. Bertold Spuler, 1910.	180
<i>Persica</i> . Jaarboek van het Genootschap Nederland- Iran; Stichting voor culturele Betrekkingen; Annuaire de la societe Neerland- Iranienne. Belgium, Imprimerie Orientaliste, Louvain (Belgium), 1963-	181
<i>Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft (ZDMG)</i> . Leipzig und Wiesbaden: 1847-1978.	182

اختصارات

AA	Archäologischer Anzeiger
AAA	Annals of Archaeology and Anthropology
AAme.	Art in America
AARP	Art and Archaeology Research Papers
AAS	Aziia i Afrika Segodnia
AA Syrie	Annales d' Archéologiques de Syrie
AAWB	Abhandlungen der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften zu Berlin
AB	Art Bulletin
Abh.AW	Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften
Abh.KM	Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes
Abh.MA	Abhandlungen der Mainzer Akademie
ABK	Atlantisbuch der Kunst
ABORI	Annals of the Bhandarkar Oriental Research Institute
Ac.Ar.	Acta Archaeologica
ACIO	Actes du Congrès International des Orientalistes
Ac.Ir.	Acta Iranica
ACLS	American Council of Learned Societies (News Letter)
ACSB	American Ceramic Society Bulletin
AD	Articles et Documents
AE	Ancient Egypt
AEE	Ancient Egypt and the East
Aegyptus, RIEP	Aegyptus, Rivista Italiana di Egittologia e di Papirologia

AEPHE	Annuaire de l'Ecole Pratique des Hautes Etudes.
AEsp.AA	Archivo Español de Arte y Arqueologia (Archiv Español de Arte / Archivo Español de Arqueologia)
AF	Arabiske Fortullinger
AFLS	Annali della Facolta di Lingue e Letterature Straniere di Ca' Foscari
Afr. Franc.	L'Afrique Francaise. Bulletin Mensuel du Comité...
AGF	Archiv für Geschichte der Philosophie
AGM	Archiv für Geschichte der Medizin
AH	The Arab Heritage
AHDLMA	Archives d'Histoire Doctrinale et Littéraire du Moyen Âge
AHR	American Historical Review
AI	Ars Islamica
AIEO	Annales de l'Institut des Etudes Orientales
AIIN	Annali Istitutio Italiano di Numismatica
AIPh.HOS	Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales (et Slaves)
AIUON	Annali dell'Istituto Universitario Orientale di Napoli
AJA	American Journal of Archaeology
AJL	Association of Jewish Libraries (Bulletin)
AJPh.	American Journal of Philology
AJPh.A	American Journal of Physical Anthropology
AJSLL	American Journal of Semitic Languages and Literatures
AJT	American Journal of Theology
ALHR	American Lectures on the History of Religions
Al.Or.	Der Alte Orient
Alt.OF	Alt Orientalische Forschungen
AM	Asia Major
AMaro.	Archives Marocaines
Ame.AA	American Journal of Archaeology and Anthropology

AMH	Annals of Medical History
AMI	Archäologische Mitteilungen aus Iran
AMM	American Mathematical Monthly
AN	Art News
An. AA	Annals of Archaeology and Anthropology
Ana.S	Anatolia Studies
And.	al- Andalus
An. ESC	Annales. Economies, Sociétés, Civilisations
An.G	Annales de Géographie
An.I	Annales Islamolo
An.Or.	Analecta Orientalia
Ant.A	Antike und Abendland
Antiquity, QRA	Antiquity, A Quarterly Review of Archaeology
AO	Acta Orientalia
AOBelg	Acta Orientalia Belgica
AOF	Archiv für Orientforschung
AOHung.	Acta Orientalia Hungarica
AOR	Annals of Oriental Research
AP	Aryan Path
APh.	Acta Philologica
APh.Ch.	Annales de Philosophie Chrétienne
API	L'Afghanistan dalla Preistoria all'Islam
APMMEL	Annali del pontificio Museo Missionario Etnologico gia Lateranensi
AQ	Art Quarterly
Ar.AA	Archives of Asian Art
Ara.F	Arabische Forttullinger
Ar.As.	Artibus Asiae
Ar.N	Arkhitekturnoe Nasledstvo
Ar.Or.	Archiv Orientalni

Ar.RW	Archiv für Religionswissenschaft
Ars Or.	Ars Orientalis
Arts As.	Arts Asiatiques
Art V	L'Art Vivant
Ar.W	Arab World
AS	Arabian Studies
ASEAO	Actes de la Société d'Ethnographie Americaine et Oriente
Asia.A	Asian Affairs
Asia, JAAA	Asia, Journal of the American Asiatic Association
ASOR, Ann.	American Schools of Oriental Research, Annual
ASP	Actes de la Société Philologique
As.R	Asian Review
ASSR	Archives de Sciences Sociales des Religions
AT	Art and Thought
At.M	Atlantic Monthly
AUCPh.	Acta Universitatis Carolinae Philologica
AV	Archeologie Vivante
Av.Phil. APSSanj.	Avesta, Pahlavi, Ancient Persian Studies in Honour of the Late Shams ul- Ulama Dastur PeshotANJI Behramji Sanjana
BA	The Biblical Archaeologist
BACTHS	Bulletin Archéologique du Comité des Travaux Historiques et Scientifiques
BAGS	Bulletin of the American Geographical Society
BAICS	Bulletin of the Ancient Iranian Cultural Society
BAIPAA	Bulletin of the American Institute for Persian (Iranian) Art and Archaeology
BAIS	Bulletin de l'Académie (Impériale) des Sciences
BAMG	Bulletin Archéologique du Musée Guimet
BAO	Bulletin de l'Athennée Orientale

BAr.	Bulletin d'Arte
BARSLBB	Bulletin de l'Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux - Arts de Belgique
BASIW	Beiträge zur Arabistik Semitistik und Islamwissenschaft
BASOR	Bulletin of the American School of Oriental Research
BASP	Bulletin de l'Académie (Impériale) des Sciences de St. Pétersbourg
BASSW	Beiträge zur Assyriologie und Semitischen Sprachwissenschaft
BAVSSW	Beiträge zur Assyriologie und Vergleichenden Semitischen Sprachwissenschaft
BBKIGS	Bezenberger's Beiträge zur Kunde der Indogermanischen Sprachen
BBMP	Boletin Biblioteca Menendez y Pelayo
BCCSP	Bollettino del Centro Camuno di Studi Preistorici
BCh.HI	Bastan Chenasi va Honar-e Iran
BCIIS	Bulletin of Christian Institutes of Islamic Studies
BCMS	Bulletin of the Calcutta Mathematical Society
BCO	Bibliotheca Classica Orientalis
BDCRI	Bulletin of the Deccan College Research Institute
BDIMA	Bulletin of the Detroit Institute (Museum) of Arts of the City of Detroit
BEA	Bulletin des Études Arabes
BECh.	Bibliothèque de l'Ecole des Chartes
BEFEO	Bulletin de l'École Française d'Extrême-Orient
Belleten, TTK	Belleten, Türk Tarih Kurumu
BEO	Bulletin d'Etudes Orientales
Ber.M	Berliner Museen
BFA	Bulletin of the Faculty of Arts
BGPh.TM	Beiträge zur Geschichte der Philosophie und Theologie des Mittelalters

BH	Bibliothèque Historique
BHGKEKVO	Beiträge zur Historischen Geographie, Kulturgeographie, Ethnographie und Kartographie Vornehmlich des Orients
BI	Bibliotheca Islamica
Bib.W	Biblical World
BICF	Bulletin of the Iranian Culture Foundation
BIE	Bulletin de l'Institut Egyptien (d'Egypte)
BIFAO	Bulletin de l'Institut Français d'Archéologie Orientale au Cairo
BII	Bulletin of the Iranian Institute
BISIME	Bullettino dell' Istituto Storico Italiano Per Medio Evo
BJ	Bonner Jahrbücher
BJRL	Bulletin of the John Rylands Library
BKM	Beiträge zur Kunst des Mittelalters
BM	Baghadader Mitteilungen
BMAH	Bulletin des Musées d'Art et d'Histoire
BMat.	Bibliotheca Mathematica
BMB	Boston Museum Bulletin
BMESA	Middle East Studies Association Bulletin
BMF	Bulletin des Musées de France
BMFA	Bulletin of the Museum of Fine Arts
BMMA	Bulletin of the Metropolitan Museum of Art
BMQ	British Museum Quarterly
BNF	Beiträge zur Namenforschung
BO	Bibliotheca Orientalis
BOHung.	Bibliotheca Orientalis Hungarica
BOR	Babylonian and Oriental Records
BPh.SC	Bulletin of Philological Society Calcutta
BRAH	Boletin de la Real Academia de la Historia
Bri. SMES	British Society for Middle Eastern Studies

BRS GI	Bollettino della (Reale) Società Geografica Italiana
BSAI	Bollettino della Società Africana d'Italia
BSE	Bol'shaia Sovetskaia Entsiklopediia
BSEsp.E	Boletin de la Sociedad Española de Excursiones
BSLP	Bulletin de la Société de Linguistique de Paris
BSLPol.	Bulletin de la Société Linguistique Polonaise
BSMESB	British Society for Middle Eastern Studies Bulletin
BSOAS	Bulletin of the School of Oriental and African Studies
BSWSAS	Bulletin of the Society for Western and Southern Asiatic Studies
BSZ	Das Babylon der Spätzeit
BTLV	Bijdragen tot de taal-, Land - en Volkenkunde von Nederlandsch - Indie
Burl.M	Burlington Magazine
BV	Bibliografiia Vostoka
BW	Blick in die Wissenschaft
BZ	Byzantinische Zeitschrift
CA	Centenario Amari
CAI	Contributions to the Anthropology of Iran
CAJ	Central Asiatic Journal
CAR	Central Asian Review
CAr.J	College Art Journal
CAS	Contributions to Asian Studies
CB	Cahiers de Byrsa
CC	La Controverse et le Contemporain
CDAFI	Cahiers de la Délégation Archéologique Française en Iran
CE	Colliers Encyclopedia
CFS	Cronica Fratris Salimbene
CHM	Cahiers d'Histoire Mondiale
Ch.Or.	Charisteria Orientalia

Ch.SJV	Cherag Silver Jubilee Volume
Ch.W	The Christian World
CII	Corpus Inscriptionum Iranicarum
CJ	Cahiers Jussieu
CM	Cornhill Magazine
CMG	The Civil and Military Gazette
CMV	Cama Memorial Volume
CO	Correspondance d'Orient
COIGJV	K.R.Cama Oriental Institute, Jubilee Volume
Con.R	Contemporary Review
CRAIBL	Comptes Rendus des Séances. (Académie des Inscriptions et Belles - Lettres)
CRAPSC	Comptes Rendus de l'Académie Polonaise de Section de Cracovie
CRAS	Comptes Rendus de l'Académie des Sciences de Russie (Dokladui Rossyskoi Akademii Nauk)
CS	Cultura e Scuola
CT	Cahiers de Tunisie
DAI	Deutsches Archaeologisches Institut
DAN	Doklady Akademii Nauk
DBI	Dizionario Biografico degli Italiani
DII	Documenta Islamica Inedita (Ricardo Hartmann viro de studiis Islamicis meritissimo sacrum.)
DIMV	Dinshah Irani Memorial Volume
DLZ	Deutsche Literaturzeitung
DOG	Deutsche Orient - gesellschaft
DOL	Dictionary of Oriental Literatures
DOT	Deutscher Orientalistentag
DSIIaz.	Doklady i Soobshcheniia Instituta Iazykoznaniiia
DTT	Dansk Teologisk Tidsskrift

DTZ	Deutsche Teppichzeitung
DU	Diversity and Unity
EA	Eastern Art
EAm.	Encyclopedia Americana
EB	Encyclopaedia Britannica
EG	Economische Geographie
Egypt, ASA	Egypt, Service des Antiquités Annales
EH	Encyclopaedia Hebraica
EI	Encyclopedia of Islam
Ela.I	Elaboration de l'Islam
EIAPS	Epigraphia Indica (Arabic and Persian Supplement)
EIE	Etudes Indo Européennes
EIr.	Encyclopaedia Iranica
EM	Enzyklopädie des Märchens
EMIW	Encyclopedia for the Modern Islamic World
EMJ	Edinburgh Medical Journal
Ency.M	Encyclopedia of Morals
Enz.I	Enzyklopädie des Islam
EOLP	Etudes d'Orientalisme Levi Provençal
ER	English Review
ERE	Encyclopaedia of Religion and Ethics
ESA	Eurasia Septentrionalist Antiqua
EUA	Enciclopedia Universale dell'Arte
Eu.Ar.	Europe Archiv
EV	Epigrafika Vostoka
E&W	East and West
EWA	Encyclopedia of World Art
FF	Forschungen und Fortschritte
FKGCA	Forschungen zur Kunstgeschichte und Christlicher Archäologie

FM	Fonetika i Morfologia
FML	Das Fünf Minuten Lexikon
FO	Folia Orientalia
GBA	Gazette des Beaux Arts
GDE	Grande Dizionario Enciclopedico
GE	La Grande Encyclopedia
GGA	Göttingische Gelehrte Anzeigen
GJ	Geographical Journal
GM	Geographical Magazine
GOST	Glasgow University Oriental Society Transactions
GR	Geographical Review
GSAI	Giornale della Societa Asiatica Italiano
GSP	Gatha Society Publications
GTB	Glastechnische Berichte
GZ	Geographische Zeitschrift
HBN	Hamburger Beiträge zur Numismatik
Hebraica, QJISS	Hebraica, A Quarterly Journal in the Interests of Semitic Study
HJ	Historisches Jahrbuch
HJAS	Harvard Journal of Asiatic Studies
HJTS	Harvard Judaica Texts & Studies
HM	Historia Mundi
HME	Historians of the Middle East
HMP	Homenaje Menendez Pidal
HMV	Dastur Hoshang Memorial Volume
HO	Handbuch der Orientalistik
HR	Historia Religionum
HSAR	Historia Study of African Religion
HSMO	Hannoversche Studien über den Mittleren Osten
HUCA	Hebrew Union College Annual

IA	Islamic Art
Iaf.	Iaftiinskii (Sbornik)
IAff.	International Affairs
IAL	Indian Art and Letters
Ia.M	Iazyk i Myshlenie
IAN	Izvestiia Akademii Nauk SSSR. Otdelenie Literatury i Iazyka
IAN Iranica	Izvestiia Akademii Nauk SSSR. Iranica
IBKW	Innsbrucker Beiträge zur Kultur - Wissenschaft
IBLA	Revue de l'Institut des Belles Letters Arabes
IC	Islamic Culture
ICLQ	Islamic and Comparative Law Quarterly
IDT	Instituto de Desenvolvimento Tchnologico
IEKS	Institut Etnograficheskikh Kratkikh Soobshchenii
IES	Institut Etnograficheskikh Soobshchenii
IF	Indogermanische Forschungen
IFZ	Istoriko - Filologicheskii Zhurnal
IHBAW	Industry & the Human Being in an Automatized World
IHQ	Indian Historical Quarterly
IICP	International Islamic Colloquium Papers
IJJ	Indo - Iranian Journal
IIMGU	Iranskie Iazyki Pri Moskovskii Gosudarstvennyi Universitet
IISS	Indo - Iranian Studies in Honour of Sanjana
IJAfr.HS	International Journal of African History Studies
IJAL	International Journal of American Linguistics
IJMES	International Journal of the Middle East Studies
IL	Indian Linguistics
IM	Istorik Marksist
IMA	Islam Modern Age
IMun.	Imago Mundi

In.CLQ	International and Comparative Law Quarterly
Ind.A	India Antiquary
Ind.C	Indian Culture
Ind.Q	India Quarterly
In.Ir.	Indo - Iranica
INJ	Israel Numismatic Journal
Int.JIAS	International Journal of Islamic and Arabic Studies
IP	Investigacion y Progreso
IQ	Islamic Quarterly
IRAM	Islamic Research Association Miscellany
IRAN	Izvestiia Rossiiskoi Akademii Nauk
Ir.F	Iranskaia Filologiya
Ir.Iaz.	Iranskie Iazyki
Ir.St.	Iranian Studies
IS	Islamic Studies
ISKD	Iazyki Severnogo Kavkaza i Dagestana
ISONII	Izvestiia Severo - Osetinskogo Nauchnoissledova tel'skogo Instituta, Ordzhonikidze
ISSB	International Social Science Bulletin
ISSJS	Iran Society Silver Jubilee Souvenir
Ist.M	Istanbulér Mitteilungen
ITED	Islam Tetkikleri Enstitüsü Dergisi
ITF	Izvestiia Turkmenskogo Filiala Akademii Nauk SSSR
IZ	Istoricheskie Zapiski
Izv.	Izvestiia
IZVA	Iazyki Zarubezhnogo Vostoka i Afriki
Izv.ANArm.	Izvestiia Akademii Nauk Armenii
Izv.ANTa.	Izvestiia Akademii Nauk Tadzhikskoi SSSR
Izv.ANTur.	Izvestiia Akademii Nauk Turkmenii

Izv.Iu.ONII	Izvestiia Iugo - Osetinskogo Nauchno Issledovatel'skogo Instituta
Izv.KM	Izvestiia Kavkazskogo Muzeia
Izv.OON	Izvestiia Otdeleniia Obshchestvennykh Nauk
Izv.RAN	Izvestiia Rossiiskoi Akademii Nauk
Izv.SONII	Izvestiia Severo - Osetinskogo Nauchno Issledovatel'skogo Instituta
Izv.TGU	Izvestiia Tbiliskogo Gosudarstvennogo Universiteta
JA	Journal Asiatique
JAAS	Journal of Asian and African Studies
JAfr.H	Journal of African History
JAfr.L	Journal of African Law
JAfr.LL	Journal of African Languages and Linguistic
JAH	Journal of the Asian History
JAIG	Journal of the Association of Iranian Geographers
JAMES	Japan Association for Middle East Studies, Annals
JAnt.SB	Journal of the Anthropological Society of Bombay
JAOS	Journal of the American Oriental Society
JAr.L	Journal of the Arabic Literatures
JARCE	Journal of the American Research Centre in Egypt
JAS	Journal of Asiatic Society
JASB	Journal and Proceedings of the Asiatic Society of Bengal
JASPak.	Journal of the Asiatic Society of Pakistan
JBBRAS	journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society
JBL	Journal of Biblical Literatures
JCAS	Journal of the Central Asian Society
JCOI	Journal of the K.R.Cama Oriental Institute
JCon.H	Journal of Contemporary History
JCS	Journal of Cuneiform Studies
JEA	Journal of Egyptian Archaeology
JEOL	Jaarbericht (Van het Voraziatisch - Egyptisch Genootschap) Ex

	Oriente Lux. Leiden
JES	Journal of Ethiopic Studies
JESHO	Journal of the Economic and Social History of the Orient
JFARUM	Journal of the Faculty of Arts, the Royal University of Malta
JGIS	Journal of the Greater India Society
JGLS	Journal of the Gypsy Lore Society
JH	Journal Heraldry
JHKS	Jahrbuch der Hamburger Kunstsammlungen
JHM	Journal of the History of Medicine and Allied Sciences
JIA(I)	Journal of Indian Art (and Industry)
JIES	Journal of the Indo - European Studies
JIH	Journal of Indian History
Jira.A	Journal of the Iranian Association
JIS	Journal of Iran Society
JIsl.S	Journal of Islamic Studies
JJCMV	Jame Jamshid Centenary Memorial Volume
JJMJ	Jamsetjee Jejeebhoy Madrasa Jubilee Volume
JJZMCV	Jamsetjee Jejeebhoy Zar. Madrasa Centenary Volume
JLSC	Janua Linguarum, Series Critica
JMAfr.S	Journal of Modern African Studies
JMOS	Journal of the Manchester Oriental Society [= Journal of the Manchester Egyptian and Oriental Society = Journal of the Manchester University Egyptian and Oriental Society]
JMS	Journal of Mithraic Studies
JMV	Jackson (A.V.W) Memorial Volume
JN	Journal Numismatique
JNES	Journal of Near Eastern Studies
JNSI	Journal of the Numismatic Society of India
JPak.HS	Journal of the Pakistan Historical Society

JPHS	Journal of the Pakistan History Society
JPKS	Jahrbuch der Königlichen Preussischen Kunstsammlungen
JPOS	Journal of the Palestine Oriental Society
JPUHS	Journal of the Panjab University Historical Society
JQR	Jewish Quarterly Review
JRAI	Journal of the Royal Anthropological Institute
JRAS	Journal of the Royal Asiatic Society
JRASBProc.	Journal of the Royal Asiatic Society of Bengal Proceedings = Proceedings of the Asiatic Society of Bengal = Journal and Proceedings of the Asiatic Society of Bengal
JRCI	Journal of the Region Cultural Institute
JRGS	Journal of the Royal Geographical Society
JRSP	Journal of the Research Society of Pakistan
JRUSI	Journal of the Royal University Serve Institute
JS	Journal des Savants
JSA	Journal of the Society of Arts
JSFO	Journal de la Société Finno - Ougrienne
JSS	Journal of Semitic Studies
JSV	Journal Sovetskoye Vostokovedenie
JTS	Journal of Theological Studies
JTSC	Jewish Thought in the Sixteenth Century
JWAG	Journal of the Walters Art Gallery
JWH	Journal of World History
KB	Katholische Bibelwerk
KCA	Körösi Csoma Archivum
Kh.MV	Khareghat (M.P.) Memorial Volume
KIAI	Kavkazskii Istoriko Arkheologicheskii Institut
KLE	Kratkaia Literaturnaia Entsiklopediia
KO	Kunst des Orients

KP	Komsomol'skaia Pravda
KR	Kunstrundschau
KS	Keleti Szemle
KSDPI	Kratkie Soobshcheniia o Dokladakh i Polevykh Issledovaniiaxh
KSDPIIA	Kratkie Soobshcheniia o Dokladakh i Polevykh Issledovaniiaxh Instituta Arkheologii
KSDPIIIMK	Kratkie Soobshcheniia o Dokladakh i Polevykh Issledovaniiaxh Instituta Istorii Material'noi Kultury
KSH	Die Kunst und das Schöne Heim
KSIE	Kratkie Soobshcheniia Instituta Etnografii
KSIIMK	Kratkie Soobshcheniia Instituta Istorii Material'noi Kultury
KSINA	Kratkie Soobshcheniia Instituta Narodov Azii
KSIV	Kratkie Soobshcheniia Instituta Vostokovedeniia
KSUG	Kratkie Soobshcheniia Uzbekskogo Gosudarstva
KW	Kunstwanderer
KWerk	Kunstwerk
LA	Literatura Azerbaidzhan
LAr.	Literatura Armenii
LBOPh.	Litteratur - Blatt für Orientalische Philologie
LE	Literaturnaia Entsiklopediia
LEW	Literature East & West
LIZh.VIa.	Leningradskii Institut Zhivvykh Vostochnykh Iazykov
LN	London News
LP	Leningradskaia Pravda
LR	Louisiana Revy
LRWS	Leipziger Rechts - Wissenschaftliche Studien
MA	Michigan Alumnus
MAGW	Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien
Mag.A	Magazine of Art

MAI	Mythologie Asiatique Illustrée
MAP	Les Musées d'Art de Paris
MAS	Modern Asian Studies
MAST	Memoire de. R. Academie de Science di Torino
MD	Makh Dug (Zhurnal na oset. Yazike Ordzhonikidze)
MDOG	Mitteilungen der Deutschen Orient - Gesellschaft
ME	Magasin Encyclopédique
MEA	Middle Eastern Affairs
MEJ	Middle East Journal
MER	Middle East Report
MES	Middle Eastern Studies
MESAB	Middle East Studies Association Bulletin
MFl.	Moskovskii Flot
MGG Wien	Mitteilungen der Geographischen Gesellschaft Wien
MGWJ	Monatschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentum
MIAB	Mitteilungen des Instituts für Auslandsbeziehungen
MIDEO	Mélanges de l'Institut Dominicaine d'Études Orientales du Caire
MIF	Mémoires de l'Institut de France
MIO	Mitteilungen des Instituts für Orientforschung
MJI	Le monde Iranien et l'Islam
MJ	The Museum Journal
MJPA	Monthly Journal of the Pashto Academy
MKL	Meyers Konversationslexikon
MKW	Monatshefte für Kunstwissenschaft
ML	Mémoires de l'Institut National des Sciences et des Arts, Littérature et Beaux - Arts
MM	Madridier Mitteilungen
M-M	Maghreb - Machreq
MMAB	Metropolitan Museum of Art Bulletin

MMAP	Mémoires de la Mission Archéologique de la Perse
MMES	Medieval and Middle Eastern Studies
MMJ	Metropolitan Museum Journal
MMS	Metropolitan Museum Studies
MMV	Modi J.J. Memorial Volume
MN	Moscow News
MO	Le Monde Oriental
MOOI	Moyen Orient & Océan Indian
MPh.	Maimonides and Philosophy
MR	Moslemische Revue
MRBass.	Mélanges René Basset Études Nord, - Africaines et Orientales Publiées par l'Institut des Hautes - Études Marocains
MS	Le Monde Slave
MSE	Malen'kaia Sovetskaia Entsiklopediia
MSLP	Mémoires de la Société de Linguistique de Paris
MSOS	Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen
MSS	Münchener Studien zur Sprachwissenschaft
MSt.	Mediaeval Studies
MStr.	Main Stream
MUSJ	Mélanges de la Faculté Orientale de l'Université St. Joseph de Beyrouth
MW	Muslim World
MWi.	Mówiq Wieki
MWM	Mélanges Offerts à William Marçais par l'Institut d' Etudes Islamiques d' l'Université de Paris
MZh.	Mezhdunarodnyi Zhizn
NAA	Narody Azii i Afriki
NAGÄDGK	Neues Archiv der Gesellschaft für Ältere Deutsche Geschichtskunde
NC	Numismatic Chronicle

NCE	New Catholic Encyclopedia
NCirc.	Numismatic Circular, London
NECS	Near Eastern Culture and Society
NERT	Near Eastern Round Table
NGM	The National Geographic Magazine
NGWG	Nachrichten der königlichen Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen. Philologisch - historische Klasse
NMI	Neue Methodologie in der Iranistik
NMO	Der Nahe und Mittlere Osten
NNI	Novaia i Noveishaia Istoriia
NO	Novy Orient
NOB	New Orient Bimonthly
NR	Nauka i Religii
NS	Numismatic Studies
Nu.Z	Numinastische Zeitschrift
NV	Novyi Vostok
NVre.	Novoe Vremia
NYO	The New York Observer
OA	Orientalisches Archiv
OArt	Oriental Art
OAZ	Ostasiatische Zeitschrift
OC	Oriens Christianus
OCp	Orientalia Christiana Periodica
ODF	Der Orient in Deutschen Forschung
OF	Der Orient in der Forschung
OH	Orientalia Hispanica
OIaf.	Oriental'nyi Iafitiinskii (Sbornik)
OIAM	L'Occidente e l'Islam nell'Alto Medioevo
OLP	Orientalia Lovaniensia Periodica

OLZ	Orientalistische Literaturzeitung
OM	Oriente Moderno
ON	Orient - Nachrichten
OOM	Oriente e Occidente nel Medioevo
OP	Oriente Poliano
Or.An.	Oriens Antiquus
Or.G	Orientalic Gandensia
Or.R	Orient, or Report of the Society for Near Eastern Studies in Japan
OS	Orientalia Suecana
Oset.	Osetinskaia
OSNG	Orientalische Studien, Theodor Nöldecke Gewidmet
OSP	Oriental Studies in Honour of Cursetji Erachji Pavry
Pak.Jum.	The Pakistan Jumhuriyyat
Pak.L	Pakistani Linguistics
Pak.Ph.J	Pakistan Philosophical Journal
Pak.T	The Pakistan Times
PB	Pravda Buriatii
PDMV	Poure - Davoud Memorial Volume
PEFQS	Palestine Exploration Fund Quarterly Statement
Per.M	La Persio nel Medioevo
PEW	Philosophy East and West
PGM	Petermanns Geographisch Mitteilungen (formerly Mitteilungen aus Justus Perthes' geographischer Anstalt)
Ph.&H	Philosophy and History
Ph.Or.	Philologia Orientalis
Ph.TF	Philologiae Turcicae Fundamenta, Aquis Mattiacis
PIS	Proceedings of the Iran Society
PJ	Palastina Jahrbuch
PKG	Propylaen Kunstgeschichte

PO	Przegląd Orientalistyczny
Pol.Qly.	Political Quarterly
Po.R	The Polish Review
PP	Parliamentary Papers
PPPIKNV	Pismenye Pamiatniki i Problemy Istorii Kultury Narodov Vostoka
PQ	Pakistan Quarterly
Proc.AAJR	Proceedings of American Academy of Jewish Research
Proc.APh.A	Proceedings of the American Philological Association
Proc.APh.S	Proceedings of the American Philosophical Society
Proc.BA	Proceedings of the British Academy
Proc.BGS	Proceedings of Bombay Geographical Society
Proc.CAS	Proceedings of the Central Asian Society
Proc.FPCHC	Proceedings of the First Pakistan Congress of History and Culture
Proc.ICUI	Proceedings of the International Conference on Urbanism in Islam
Proc.PHC	Proceedings of All Pakistan History Conference
Proc.RGS	Proceedings of the Royal Geographical Society
Proc.RSM	Proceedings of the Royal Society of Medicine
PS	Palestinskii Sbornik
PSM	Popular Science Monthly
PV	Problemy Vostokovedeniia [Problemui Vostokovedeniya]
PZG	Politik und Zeitgeschichte
QI	The Quarterly Iqbal
RA	Revue Africaine
RAA	Revue des Arts Asiatiques; continued as Arts Asiatiques
RAAAMG	Revue des Arts Asiatiques Annales du Musée Guimet
RAAO	Revue d'Assyriologie et d'Archéologie Orientale
RAC	Reallexikon für Antike und Christentum
RAlg.	Revue Algérienne
RAnt.	Rivista di Antropologia

RAOA	Revue d'Art Oriental et Archéologie
RArch.	Revue Archéologique
RArts	La Revue des Arts
RAss.	Revue d'Assyriologie
RAss.AOr.	Revue d'Assyriologie et d'Archéologie Orientale
RB	Revue Biblique
RBPh.H	Revue Belge de Philologie et d'Histoire
RC	Revue Contemporain
R&C	Religion y Cultura
RCAJ	Royal Central Asian Journal
RCCM	Rivista di Culture Classica e Medioevale
RCL	Revue Catholique de Louvain
RDM	Revue des Deux Mondes
RE	Revue Egyptologique
REA	Revue des Études Anciennes
REB	Revue des Études Byzantines
REG	Revue des Études Grecques
REI	Revue des Études Islamiques
REIE	Revue des Études Indo-Européennes
REJ	Revue des Études Juives
Rens.C	Renseignements Coloniaux
RES	Revue des Études Slaves
Rev.P	Revoliutsiia i Pis'mennost
Rev.Sem.	Revue Sémétique d'Epigraphique et d'Histoire Ancienne
Rev.V	Revoliutsionii Vostok
RFr.	La Revue Française
RFR	Revista Fundatiilor Regale
RFran.	La République Française
RGBS	Records of the Glasgow Bibliographical Society

RH	Revue Historique
RHCF	Revue de l'Histoire des Colonies Françaises
RHDFE	Revue Historique de Droit Français et Étranger
RHR	Revue de l'Histoire des Religions
RIA	Revue Iranienne d'Anthropologie
RI(E)EI	Revista del Instituto (Egipcio) de Estudios Islámicos (en Madrid)
RInst.S	Revue de l'Institut de Sociologie
RIP	Revue de l'Instruction Publique
RIS	Revista Italiana di Sociologia
RKW	Repertorium für Kunstwissenschaft
RL	La Revue du Louvre
RLan.	Russian Language
RLC	Revue de Littérature Comparée
RLMFr.	La Revue du Louvre et des Musées de France
RLPh.C	Revue de Linguistique et de Philologie Comparée
RMHA	Record of the Museum of Historic Art
RMM	Revue du Monde Musulman
RN	Revue Numismatique
RO	Revue Occidente
ROA	Revue Orientale et Americaine
ROAC	Revue de l'Orient de l'Algérie et des Colonies
ROMM	Revue de l'Occident Musulman et la Méditerranée
ROr.	Rocznik Orientalistyczny
RP	Research and Progress
RPL	Revue Politique et Littéraire. Revue des Cours Littéraires
RQH	Revue des Questions Historiques
RRAL	Rendiconti della Reale Accademia dei Lincei
RSJB	Recueils de la Société Jean Bodin
RSLR	Rivista Storia e Letteratura Religiosa

RSO	Rivista degli Studi Orientali
RSPak.	Research Society of Pakistan
RSPH.The.	Revue des Science Philosophiques et Théologiques
RSPI	Rivista di Studi Political Internazionali
RT	Revue Tunisienne
RTPH.AEA	Recueil de Travaux Relatifs à la Philologie et à l'Archéologie Egyptiennes et Assyriennes
RUB	Revue de l'Université de Bruxelles
SA	Scientific American
SAB	Spätantike und Byzanz
SAGM	Sudhoffs Archiv für Geschichte der Medizin
SAr.	Sovetskaia Armeniia
SBAL Proc.	Society of Biblical Archaeology, London Proceedings
SBAW	Sitzungsberichte der Königlichen Bayerischen Akademie der Wissenschaften
SBB	Studies in Bibliography and Booklore
SBN	Studi Bruno Nardi
SBO	Studia Biblica et Orientalia
SBOAk.	Sitzungsberichte der Österreichischen Akademie
SC	Studia Caucasica
SE	Sovetskaia Etnografiia
SEI	Shorter Encyclopedia Islam
SGAN	Soobshcheniia Gruzinskoi Akademii Nauk
SGE	Soobshcheniia Gosudarstvennogo Ermitazha
SGM	Scottish Geographical Magazine
Shi.I	Le Shi'isme Imamite
SHR	Studies in the History of Religion
SI	Studia Islamica
SIE	Sovetskaia Istoricheskaia Entsiklopediia

SIFI	Studi Italiani di Filologia Indo - Iranica
SII	Studien zur Indologie und Iranistik
SIJT	Studies in Islamic and Judaic Traditions
SIr.	Studia Iranica
SIs.	Studies in Islam
SJMJC	Silver Jubilee Magazine of Jamal Mahammad College
SK	Seminarium Kondakovianum
SL	Soviet Land
Sla.R	Slavic Review
SLit.	Sovetskaia Literatura
SLO	Storia delle Letterature d'Oriente
SM	Scripta Mathematica
SMSR	Studi e Materiali di Storia delle Religioni
SMV	Spiegel Memorial Volume
SOA	Sammlung Orientalischer Arbeiten
SOKA	Svenska Orientällskapets Arsbok
SOLV	Studi Orientalistici in Onore di Giorgio Lévi Della Vida
SOP	Studia Orientalia Ioanni Pedersen
Sov.A	Sovetskaia Arkheologiia
SÖVAOKA	Sozialökonomische Verhältnisse im Alten Orient und im Klassischen Alterum
Sov.V	Sovetskoe Vostokovedenie
SPA	A Survey of Persian Art
SPAW	Sitzungsberichte der Preussischen, Akademie der Wissenschaften
Sphinx,RC...E	Sphinx, Revue Critique Embrassant le Domaine Entier de l'Egyptologie
SR	Studies in Religion
SRKMT	Soobshcheniia Respublika Ist. Kraevedch Muzeia Tadzhikestana
SSS	Slownik Starozytnosci Slowianskich

ST	Sovetskaia Tiurkologiia
St.Ir.	Studia Iranica
St.Theo.	Studia Theologica
SUAN	Syracuse University Alummi News
SV	Sovremennyi Vostok
SWAfr.IH	Studies in West African Islamic History
Syria,RAOA	Syria, Revue d'Art Orient et d'Archéologie
SZh.	Sovetskaia Zhenshchina
TAPh.S	Transactions of the American Philosophical Society
TASJ	Transactions of Asiatic Society of Japan
TAVO	Tübinger Atlas des Vorderen Orient
TDAYB	Türk Dili Arastirmalan Yilligi, Belleten
TESG	Tijdschrift voor Economische en Sociale Geographie
TGAIM	Trudy Gosudarstvennogo Armianskogo Istoricheskogo Muzeia
TGMII	Trudy Gosudarstvennogo Muzeia Izobrazitel'nykh Iskusstv
TGOS	Transactions of the Glosgow Oriental Society
TICHR	Transactions of the International Congress for the History of Religions
TIE	Trudy Instituta Etnografiia
TIIa.	Trudy Instituta Iazykoznaniiia
TIIa.M	Trudy Instituta Iazyka i Myshleniia
TTTLV	Tijdschrift voor Indische taal -, land, en Volkenkunde
TIV	Trudy Instituta Vostokovedeniia
TJ	Travaux et Joura
TK	Tygodnik Kulturalny
TLZ	Theologische Literaturzeitung
TMJS	Transactions of Maji Japan Society
TPS	Transactions of the Philological Society
TS	Tiurkologicheskii Sbornik

اختصارات □ پنجاه ونه

TSGU	Trudy Samarkandskogo Gosudarstvennogo Universiteta
Ts.K KPSS	Tsentral'nyi Komitet Kommunisticheskoi Partii Sovetskogo Soiuza
TSV	Torgovlia SSSR s Vostokom
TTGU	Trudy Tbiliskogo Gosudarstvennogo Universiteta
TTU	Trudy Tbiliskogo Universiteta
TUGU	Trudy Uzbekskogo Gosudarstvennogo Universiteta
TUU	Trudy Uzbekskogo Universiteta
Türk.K	Türkische Kunst
UAI	Ural - Altaische Jahrbücher
UAS	Indiana University Publications Uralic and Altaic Series Bloomington, the Hague
UC	UNESCO Courier
UDMC	Unity and Diversity in Muslim Civilisation
UEI	Urdu Encyclopedia of Islam
UI	L'Univers Israelite
UR	Übersee-Rundschau
USQBR	U. S. Quarterly Book Review
UZ	Uchenye Zapiski
UZAGU	Uchenye Zpiski Azerbaidzhanskogo Gosudarstvennogo Universiteta
UZIV	Uchenye Zapiski Instituta Vostokovedeniia
UZLGU	Uchenye Zapiski Leningradskogo Gosudarstvennogo Universiteta
UZLU	Uchenye Zapiski Leningradskogo Universiteta
UZMGU	Uchenye Zapiski Moskovskogo Gosudarstvennogo Universiteta
UZSGZh.PI	Uchenye Zapiski Stalinabadskogo Gosudarstvennogo Zhenskogo Pedagogicheskogo Instituta
UZTGU	Uchenye Zapiski Tazhikskogo Gosudarstvennogo Universiteta
VAA	Vestnik Arkhivov Armenii
VAN	Vestnik Akademii Nauk SSSR
VDI	Vestnik Drevnei Istorii

VEU	Vestnik Erevanskogo Universiteta
VF	Voprosy Filosofii
VI	Voprosy Istorii
VIa.	Voprosy Iazykoznanii
VIMK	Vestnik Istorii Mirovoi Kul'tury
Viz.Vrem	Vizantiysky Vremennik
VJa.	Voprosy Jazykoznanija
VL	Vechernii Leningrad
VLH	Verdens Litteraturhistorie
VLit.	Voprosy Literaturny
VLU	Vestnik Leningradskogo Universiteta Serii Istorii Iazyka i Literaturny
VM	Vestnik Matenadarana
VMGU	Vestnik Moskovskogo Gosudarstvennogo Universiteta
VMU	Vestnik Moskovskogo Universiteta
VOD	Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland
VOJ	Vienna Oriental Journal
VOK	Akademie der Wissenschaften und der Literatur, Veröffentlichungen der Orientalischen Kommission, Wiesbaden
VON	Vestnik Obshchestvennykh Nauk
VT	Vechernie Tbilisi
VVNS	Vizantiskii Vremennik NS
Wah.I	Wahdate Islami
WAQ	World Affairs Quarterly
WG	Die Welt als Geschichte
WI	Die Welt des Islams
WIK	Die Welt der Islamischen Kunst
WIs.	World of Islam
WK	Welkunst

WKG	Weltkunst Geschichte
WLT	World Literature Today
WO	Die Welt des Orients
WP	West Pakistan
WZHU	Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt Universität
WZKM	Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenland
WZMLU	Wissenschaftliche Zeitschrift der Martin Luther Universität
YAD	Yillik Arastirmalar Dergisi
YMZA	Young Men Zoroastrian Association
ZA	Zeitschrift für Assyriologie
ZALW	Zeitschrift für Ausländische Landwirtschaft
ZÄSA	Zeitschrift für Ägyptische Sprache und Altertumskunde
ZATW	Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft
ZBK	Zeitschrift für Bildende Kunst
ZDMG	Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft
ZDPV	Zeitschrift des Deutschen Palästinavereins
ZGAIW	Zeitschrift für Geschichte der Arabisch - Islamischen Wissenschaften
ZIVAN	Zapiski Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR
ZKA	Zeitschrift für Kulturaustausch
ZKG	Zeitschrift für Kirchengeschichte
ZKun.G	Zeitschrift für Kunstgeschichte
ZKV	Zapiski Kollegii Vostokovedov
ZMR	Zeitschrift für Mission - Wissenschaft und Religionswissenschaft
ZNTW	Zeitschrift für Neutestamentliche Wissenschaft
ZOEG	Zeitschrift für Osteuropäische Geschichte
ZP	Zeitschrift für Phonetik, Sprachwissenschaft und Kommunikations- forschung
ZRGG	Zeitschrift für Religion und Geistesgeschichte
ZS	Zeitschrift für Semitistik

ZVG	Zeitschrift für Vorgeschichte
ZVO	Zapiski Vostochnogo Otdeleniia Imperatorskogo Russkogo Arkheologicheskogo Obshchestva
ZVRW	Zeitschrift für Vergleichende Rechtswissenschaft
ZVSF	Zeitschrift für Vergleichende Sprachforschung auf dem Gebiete der Indogermanischen Sprachen

نشانه‌ها و علائم آوایی

الف: صامت‌ها

'	ع	'	ء
q̄	غ	b	ب
f	ف	p	پ
q	ق	t	ت
k	ک	ʒ	ث
g	گ	j	ج
l	ل	č	چ
m	م	h	ح
n	ن	x	خ
v	و	d	د
h	ه	z	ذ
y	ی	r	ر
	ب: مصوت‌ها	z	ز
a	اَ	ž	ژ
o	اُ	s	س
e	اِ	š	ش
ā	آ	ʃ	ص
u	او	ž	ض
i	ای	ʔ	ط
		ž	ظ

در آوانویسی اسامی و متون روسی از سیستم آوانگاری *Great Soviet Encyclopedia*. Macmilan, Inc.

New York, 1983 استفاده شده است.

ب

بالوزانی، آلساندرو [ālesāndro bāozāni]

Bausani, Alessandro

(۱۹۲۱ -)، مطالعات ایرانی، ترکی، اسلامی.

۲۹ مه در رم به دنیا آمد. در مدرسه زبان‌های شرقی انستیتوی شرق شناسی^۱ رم و در بخش شرق‌شناسی دانشگاه رم به تحصیل پرداخت. زبان و ادبیات عرب را نزد پروفسور گابریلی^۲، فارسی و ترکی را نزد پروفسور اتوره روسی^۳، زبان اردو را نزد دکتر ریاض‌الحسن، مطالعات اسلامی را نزد پروفسور گویدی^۴، زبان‌های ایران پیش از اسلام به‌ویژه زبان پهلوی را نزد پروفسور پالیارو^۵، زبان عبری و زبان‌شناسی تطبیقی زبان‌های سامی را نزد پروفسور گویدی و پروفسور فورلانی^۶، و تاریخ مسیحیت در شرق را نزد پروفسور ریچوتی^۷ آموخت. ۱۹۴۳ با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان تحول تاریخی نحو فارسی جدید موفق به اخذ درجه دکتري زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه رم گردید. ۱۹۵۴ با ارائه مقالات و آثار و ایراد سخنرانی علمی در حضور استادان و هیأت امنای وزارت فرهنگ ایتالیا، به دریافت درجه فوق دکتري زبان و ادبیات فارسی و تاریخ ادیان نایل آمد.

از ۱۹۴۴ تا ۱۹۵۱ مدرس زبان فارسی در

دانشگاه رم، ناظر بخش شرقی کتابخانه آکادمی لینیچی^۸ و مدرس زبان و ادبیات فارسی، مطالعات اسلامی، تاریخ ایران و زبان و ادبیات اردو در انستیتوی خاورمیانه و خاور دور (ایسمئو)^۹ بود. ۱۹۵۱ معاون کرسی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه رم و رئیس بخش ایران و افغانستان برنامه‌های رادیو ایتالیا گردید. ۱۹۵۵ به پاکستان غربی و شرقی (بنگلادش) مسافرت کرد و در دانشگاه‌های کراچی، حیدرآباد، پیشاور، لاهور، داکا و راجشاهی سخنرانی‌هایی با عناوین هندوستان بیرونی و هندوستان بابرشاه، محمد اقبال، تاریخ شرق‌شناسی در ایتالیا از سده‌های میانی تا عصر حاضر و غیره ایراد کرد. ۱۹۵۵ و ۱۹۵۶ مدرس ادیان جدید در دانشگاه رم بود. ۱۹۶۵ استاد فارسی انستیتوی شرق‌شناسی در

1. Istituto per l'Oriente

2. Francesco Gabrieli

3. Ettore Rossi

4. M. Guidi

5. Antonio Pagliaro

6. Furlani

7. Ricciotti

8. Accademia dei Lincei

9. Istituto per il Medio ed Estremo Oriente (ISMEO)

145-150.

”ترک‌های تُبروجا به روایت کتاب تازه منتشر شده‌ای به زبان ترکی“

«Notizie sulle Popolazioni dell' Iran Secondo una Recente Opera», *BRSOI* 78, 1941, 202-211.

”یادداشت‌هایی درباره مردم ایران به روایت یک اثر جدید“

«La Rappresentazione della Natura nel Poeta Persiano Hafiz», *OM* 23 1943, 28-39.

”توصیف طبیعت در اشعار حافظ، شاعر ایرانی“
«Notizie su Poeti Persiani Contemporanei», *OM* 25, 1945, 28-41.

”یادداشت‌هایی درباره شاعران معاصر ایرانی“
«L'Islamismo», *N. Turchi Le Religioni del Mondo*. Roma: 1946, 275-308; Roma: 1951, 343-377.

”اسلام‌گرایی“

«A Proposito di un Passo di Shahrastani sulla Dottrina Mazdakita», *RSO* 22, 1947, 74-76.

”نظر شهرستانی درباره آموزه‌های آیین مزدک“
«Di una Possibile Origine dell' Accentuazione sull' Ultima Sillaba in Persiano Moderno», *OM* 27, 1947, 123-130.

”منشاء احتمالی تکیه در آخرین هجا در فارسی جدید“

«Aspetti del Misticismo Islamico», *Ricerche Religiose*. 1949, 1-19.

”جنبه‌های عرفانی اسلام“

دانشگاه ناپل^۱ گردید و تا ۱۹۷۱ در همین سمت و سمت استادی زبان اردو و هندی باقی ماند. ۱۹۵۷ در دانشگاه تهران با عنوان ایران، اسلام و ایتالیای سده‌های میانی سخنرانی کرد. در همین سال دولت پاکستان نشان فرهنگی ستاره امتیاز به وی اعطا کرد. ۱۹۶۰ در دانشگاه‌های تهران، اصفهان، شیراز و تبریز به ایراد سخنرانی‌هایی پرداخت. ۱۹۶۲ علاوه بر زبان و ادبیات فارسی، به تدریس مطالعات اسلامی در دانشگاه رم مشغول شد. ۱۹۶۷ به عضویت آکادمی ملی لنینچی درآمد. ۱۹۷۶ نشان ملی ایتالیا را از دست رئیس جمهور این کشور دریافت کرد.

باطوزانی با بیست و پنج زبان آشنایی داشته و ادبیات ملل مختلف جهان را مطالعه کرده است. سه بار به ایران، چند بار به پاکستان و بنگلادش و نیز به کشورهای لبنان، سوریه، مراکش، عراق، ترکیه، هندوستان، سیلان، مالزی، تایلند، اندونزی و آلمان سفر کرده و در دانشگاه‌های مشهور این کشورها به زبان‌های انگلیسی، فارسی، اردو، مالزیایی و اندونزیایی سخنرانی‌هایی ایراد کرده است. وی عضو مرکز فرهنگی ایران و ایتالیا، کمیسیون ترجمه آثار کلاسیک ادبیات ایران و مجمع بین‌المللی علمای تاریخ ادیان بوده و با بسیاری از انجمن‌ها و نشریات علمی و ادبی اروپایی و غیر اروپایی همکاری علمی داشته‌است.

آثار

«I Turchi della Dobrugia Secondo un Recente Volume in Turco», *OM* 21, 1941,

1. Istituto Universitario Orientale di Napoli

- مقدمه)
 Pareja Casanas (Félix M.). *Islamologia*. Por Félix M. Pareja ... en colaboración con... Alessandro Bausani [y]... Ludwig von Hertling... con un apéndice sobre la literatura arabigoespañola por... Elias Terés Sadaba. Editorial Razon y Fe, Madrid: 1952-1954.
- مطالعات اسلامی (باهمکاری)
 «About A Curious Mystical Language, Bāl-a i- balan», *E & W*, Vol. IV, 1953, 234-238.
- «دربارهٔ زبانی عرفانی شگفت‌انگیز...»
 «Appunti sulle Origini Religiose delle Metafore Parola-luce», *SMSR*, XXIV-XXÉ, 1953-1954.
- «نکاتی چند دربارهٔ خاستگاه دینی استعاره»
 «Modern Religious Trends in Islam», *E & W*, Vol. IV, 1953, 12-18, 87-90.
- «گرایش‌های مذهبی معاصر در اسلام»
 «Il Pensiero Religioso di Maulana Gialal Ad-Din Rumi», *OM* 33, 1953, 180-198.
- «اندیشه‌های دینی مولانا جلال‌الدین رومی»
 «Un Manoscritto Persiano Inedito sulla Ambasceria di Husein Han Mogaddam Agudanbasi in Europa negli Anni 1838-39», *OM*, XXXIII, 1953, 485-505.
- «نسخهٔ خطی فارسی منتشر نشده‌ای از سفرنامهٔ آجودان‌باشی دربارهٔ مسافرت حسین‌خان مقدم آجودان‌باشی به اروپا در ۱۸۳۸ و ۱۸۳۹»
 «The Concept of Time in M. Iqbal's Religious Philosophy», *WIs*, Vol. III, N. S., Leiden: 1954, 158-186.
- «مفهوم زمان در فلسفهٔ دینی اقبال لاهوری»
 «Un Gazal di Qurratul-`Ain», *OM* 29, 1949, 190-192.
- «Il Martirio del Bab Secondo la Narrazione di Nabil Zarandi», *OM* 30, 1950, 199-207.
- «Muhammad Iqbal's Message», *E & W*, Vol. I, Roma: 1950-1951, 137-139.
- «پیام محمد اقبال»
 «Dante and Iqbal», *E & W*, Vol. II, 1951, 77-81.
- «دانت و اقبال»
 «Les Études d'Iranistique et Turcologie en Italie Depuis 1941», *Ar. Or.* 19, 1951, 85-93.
- «مطالعات ایران‌شناسی و ترک‌شناسی در ایتالیا از سال ۱۹۴۱»
 «L'India Vista da Due Grandi Personalità Musulmane, Babar e Biruni», *Al-Biruni Commem. Vol.* 1951, 53-76.
- «هندوستان از دیدگاه دو شخصیت بزرگ مسلمان، بابر و بیرونی»
 «Letterature Islamiche», F. M. Pareja *Islamologia*. Roma: Orbis Catholicus, 1951, 594-683.
- «ادبیات اسلامی»
 «Iqbal's Philosophy of Religion and the West», *PQ*, No. 3, Karachi: 1952, 16-54.
- «فلسفهٔ اقبال دربارهٔ دین و غرب»
 Iqbal, M. *Il Poema Celeste*. Traduzione dal testo Persiano con introduzione e note di A. Bausani, Roma: ISMEO, 1952; 1965.
- جاویدنامه، تألیف محمد اقبال (ترجمه، شرح و

«شیطان در آثار فلسفی - شعری محمد اقبال»
(۱۸۷۳-۱۹۳۸)

«A.H. Hali's Ideas on Ghazal», *Ch.Or.*,
Praha Academia, 1956, 38-55.

«آرای الطاف حسین حالی درباره غزل»

Ibn Sina (Avicenna), Opera Poetica. Traduzione dall' Arabo e dal
Persiano con introduzione e note di A.
Bausani, Venezia: B.G.Carucci, 1956.

آثار منظوم ابن سینا (ترجمه، مقدمه، شرح)

«Notizia di Una Traduzione Persiana
Inedita del *Matsya Purana* della Fine del
Secolo XVIII», *RSO* 31, 1956, 169-177.

«یادداشتی درباره ترجمه فارسی منتشر نشده
مجهه پورانا متعلق به اواخر سده هجدهم»

Poesie di Iqbal. Traduzione dal Persiano e
dall, Urdu con introduzione e note di A.
Bausani, Parma: Guanda, 1956.

شعرهای اقبال (ترجمه، مقدمه، شرح)

Quartine di Omar Khayyam. Torino: 1956.

رباعیات عمر خیام (ترجمه)

Testi Religiosi Zoroastriani. Roma: 1957.

متون دینی زردشتی (ترجمه)

«The Development of Form in Persian
Lyrics», a way to a better understanding
of the structure of Western poetry, *E &
W*, Vol. IX, Roma: 1958, 145-153.

«تحول در قالب اشعار تغزلی فارسی»

Storia delle Letterature del Pakistan. Urdu,
Pangiabi, Sindhi, Pasc'to, Bengali
Pakistana, Milano: Nuova Accademia
editrice, 1958.

تاریخ ادبیات پاکستان

«I Fondamenti Culturali dell'Iran

«Due Antichi Manoscritti delle Quartine
di Omar Khayyam Scoperti da A. J.
Arberry», *OM* 34, 1954, 191-195.

«دو نسخه خطی قدیمی از رباعیات عمر خیام
ارائه شده توسط آربری»

«Note su Mirza Bedil (1644-1721)»,
AIUON, N. S. 6, 1954-1956, 163-199.

«یادداشت‌هایی درباره میرزا بیدل»
(۱۶۴۴-۱۷۲۱)

«Notizie sul Cinema in Persia», *OM* 34,
1954, 576-586.

«یادداشت‌هایی درباره سینمای ایران»

«L' Odierno Ordinamento Degli Studi
Islamici nella Madrasa Mirza-i' Arab di
Bukhara», *OM*, Roma: 1954, 395-404.

«نظام امروزی مطالعات اسلامی در مدرسه
میرزای عرب در بخارا»

Il Corano. Traduzione, introduzione, note
di A. Bausani. Firenze: Sansoni, 1955;
1965.

قرآن (ترجمه، مقدمه، شرح)

«Notes on the History of Arabic and
Islamic Studies in Italy during the Middle
Ages», *JPHS* 3, 1955, 174-185.

«یادداشت‌هایی درباره تاریخ مطالعات عربی و
اسلامی در ایتالیای سده‌های میانی»

«Il Processo dell Islam alla Civiltà
occidentale», (The process of Islam
Towards Western Civilization), *OM*, 1955,
394-404.

«گرایش تدریجی اسلام به سوی تمدن غرب»

«Satana nell' Opera Filosofico-Poetica di
Muhammad Iqbal 1873-1938», *RSO*,
Roma: 1955, 55-102.

AIUN, N. S., X, 1960, 93-147.

”یادداشت‌هایی درباره شاه ولی‌الله دهلوی“

Storia della Letteratura Persiana. Di Antonino Pagliaro e A. Bausani. Milano: Nuova Accademia editrice, 1960; Milano-Firenze: 1968.

تاریخ ادبیات ایران (با همکاری)

La Religione nell' U. R. S. S. 1961.

دین در روسیه شوروی

«Note sulla Struttura della Hikayat Classica Malese», *AIUN*, N. S. XII, 1962, 153-192.

”یادداشت‌هایی درباره ساختار حکایت در ادبیات کلاسیک مالزی“

I Persiani. Firenze: Sansoni, 1962; Stuttgart: 1965.

ایرانیان

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

ایرانیان. ترجمه مسعود رجب‌نیا، تهران: روزبهان، ۱۳۵۹]

Tre Trattati Mistici dell'Islam. Firenze: 1962.

سه رساله عرفانی اسلامی

«Two Unpublished Qasidehs by Frugi Bistami and His Son on the Pope», *Ar.Or.* 30, 1962, 559-563.

”دو قصیده منتشر نشده از فروغی بسطامی و پسرش درباره پاپ“

«Arte e Società nell' Oriente Islamico», *De homine*. Roma: Istituto di Filosofia, Facoltà di Lettere, Università di Roma, 1963.

”هنر و جامعه در شرق اسلامی“

«Muhammad o Dario?», *AIUN*, N.S. 9, 1959, 31-50; «Muhammad Or Darius? The Elements and Basis of Iranian Culture», *Islam and Cultural Change in the Middle Ages*. Ed. sp. Vryanis, Jr., 1975, 43-57.

”بنیان‌های فرهنگی ایران امروز، محمد (ص) یا داریوش؟“

Persia Religiosa de Zaratustra a Bahauallah. Milano: 1959.

آیین‌های ایرانی

«The Position of Galib (1796-1869) in the History of Urdu and Indo-Persian Poetry», *Islam* 24, 1959, 99-127.

”جایگاه غالب دهلوی (۱۷۹۶-۱۸۶۹) در تاریخ شعر اردو و هندی-فارسی“

«Al-Ahsa'i, Shaykh Ahmad B. Zayn al-Din B. Ibrahim», *EI*, Vol. I, 1960, 304.

”الاحسانی“

«Classical Muslim Philosophy in the Work of Muslim Modernist, Muhammad Iqbal (1877-1938)», *AGF*, 1960, 272-288.

”فلسفه کلاسیک اسلامی در آثار مسلمان نوگرا، محمد اقبال (۱۸۷۷-۱۹۳۸)“

«Europe and Iran in Contemporary Persian Literature», *E & W*, Vol XI, Roma: 1960, 3-14.

”اروپا و ایران در ادبیات فارسی معاصر“

«The First Italian-Malay Vocabulary by Antonio Pigafetta», *E & W*, N. S. XI, 1960, 229-248.

”نخستین فرهنگ واژگان ایتالیایی-مالایی تألیف آنتونیو پیگافتا“

«Note su Shah Waliullah di Delhi»,

«Fakir Muhammad Khan», *EI*, Vol. II, 1965, 758.

“فقیر محمدخان”

«Fara`idiyya», *EI*, Vol. II, 1965, 783-784.

“فرائضیه”

«Fattahi», *EI*, Vol. II, 1965, 865-866.

“فتّاحی”

«Gabr», *EI*, Vol. II, 1965, 970-971.

“گبر”

«Ghazal, in Persian Literature», *EI*, Vol. II, 1965, 1028-1036.

“غزل، در ادبیات فارسی”

«Ghazal, in Urdu Literature», *EI*, Vol. II, 1965, 1028-1036.

“غزل، در ادبیات اردو”

«Note sulla Natura in Bedil», *AIUON*, N. S. XV, 1965, 215-228.

“یادداشت‌هایی درباره‌ی وصف طبیعت در آثار میرزا بیدل”

«Può l' Antica Religione Iranica Contribuire a Una Ricostruzione della Religione Indoeuropea?», *Studi e Materiali di Storia delle Religioni*, XXXVI, 1965, 179-192.

“آیا ادیان ایران باستان می‌توانند در بازسازی ادیان هند و اروپایی سهمی داشته باشند؟”

«The Religious Thought of Maulana Jalaluddin Rumi», *Iqbal* 13 iii, 1965, 61-86.

“اندیشه‌ی دینی مولانا جلال‌الدین رومی”

«Il Mito in Greco and Iran», *Atti del Convegno sul Tema, La Persia e il Mondo Greco-Romano*. Roma: 1966, 413-421.

“اسطوره در یونان و ایران”

«Betrachtungen über die Zeit in Mythos und Dichtung», *Antaios*, V, 1963, 201-224.

“بررسی عصر اساطیر و افسانه‌ها”

«Can Monotheism be Taught? (Further Considerations on the Typology of Monotheism)», *Numen*, X, 1963, 168-201.

“آیا می‌توان یکتاپرستی را آموزش داد؟ (ملاحظات بیشتری درباره‌ی رمز یکتاپرستی)”

Malesia, Poesie e Leggende. Milano: Nuova Accademia, 1963.

مالزی، اشعار و حکایات

«Il Libro della Barba di `Obeid Zakani», *A Francesco Gabrieli. Studi Orientalistici Offerti nel Sessantesimo Compianto dai Suoi Colleghi e Discepoli*, Roma: Bardi, 1964, 1-19. (Universita di Roma. Studi Orientali Pubblicati a Cura della Scuola Orientale, 5.)

“ریش‌نامه، تألیف عبیدزاکانی”

«Note sui Vocaboli Persiani in Malese-Indonesiano», *AIUON*, N. S. XIV, 1964, 1-32.

“یادداشت‌هایی درباره‌ی واژه‌های فارسی در زبان مالایایی-اندونزیایی”

«Origine del Linguaggio o Origine delle Lingue Attuali?», *Scientia*, XCIX, 1964, 1-10.

“خاستگاه کلام یا منشأ زبان‌های کنونی”

«Djalal al-Din Rumi B. Baha`al-Din Sultan al- Ulama Walad B. Husayn B. Ahmad Khatibi», *EI*, Vol. II, 1965, 393-397.

“جلال‌الدین رومی بن بهاء‌الدین سلطان‌العلماء ولد بن حسین بن احمد خطیبی”

«Un Caso Estremo di Diffusione della Scrittura Araba, il Sino - Arabo», *OM*, XLVIII, 1968, 857-876; *Actas IV Congresso de Estudos Arabes e Islamicos*, 1968, 1971, 3-7.

”نگارش چینی-عربی، نمونه‌ای از اشاعه خط عربی“

«Note sui Prestiti Arabi nella Più Antica Poesia Neopersiana», *Studia Classica et Orientalia Antonino Pagliaro Oblata*, Vol. I, Roma: Bardi, 1969, 173-188.

”یادداشت‌هایی درباره وام واژه‌های عربی در نخستین اشعار فارسی جدید“

«Osservazioni su Alcuni Marinareschi dell'Oceano Indiano e del Mar Rosso», *AIUN*, N. S., XIX, 1969, 487-520.

”ملاحظات درباره برخی واژه‌نامه‌های دریانوردی در اقیانوس هند و دریای سرخ“

«Un Manoscritto Persiano-Malese di Grammatica Araba del XVI Secolo», *AIUN*, N.S., 19, 1969, 69-98.

”نسخه خطی فارسی - مالایی درباره دستور زبان عربی از سده شانزدهم“

«La Poesia di Ghalib», *Orientalia Romana* 3, Roma: ISMEO, 1969, 97-167. (Serie Orientale Roma, XXXIX.)

”اشعار غالب دهلوی“

«Elementi Epici nelle Letterature Islamiche», *La Poesia Epica e la sua Formazione*. 1970, 759-769.

”عناصر حماسی در ادبیات اسلامی“

Geheim-und Universal Sprachen. Stuttgart: Kohlhammer, 1970.

زبان‌های رمز و جهانی

«Sopravvivenze Pagane nell' Islam o Integrazione Islamica?», *Studi e Materiali di Storia delle Religioni*, XXXVII, 1966, 189-209.

«Bedil As A Narrator», *Yadname-ye Jan Rypka*. 1967, 227-935.

”میرزا بیدل به عنوان راوی“

Nizami-i Ganjawi (Nezami di Ganje). *Le Sette Principesse*. A cura di A. Bausani, Bari Leonardo da Vinci, 1967.

هفت پیکر، تألیف نظامی گنجوی (تصحیح)

«Per Une Letteratura Comparata delle Lingue Islamiche», *Atti del III Congresso di Studi Arabi e Islamici, Ravello*, 1966. 1967, 145-150.

”ادبیات تطبیقی زبان‌های اسلامی“

«Continuity and Break in the Literary and Cultural Tradition of Iran», *Proc. XXVI Int. Cong. Or.* 1964, II, 1968, 186-189.

”تسلسل و وقفه در روایات ادبی و فرهنگی ایران“
«Kulturbegegnung in Indonesien», *Antaios*, IX, 1968, 548-569.

”برخورد فرهنگی در اندونزی“

«Note su Una Antologia Inedita di Versi Mistici Persiani con Versione Interlineare Malese», *AIUN*, N. S. XVIII, 1963, 39-66.

”یادداشت‌هایی درباره جنگ منتشر نشده‌ای از اشعار عرفانی ایرانی همراه با ترجمه اشعار به زبان مالایی“

«Theism and Pantheism in Rumi», *Ir.S* 1, 1968, 8-24.

”یکتاپرستی و وحدت وجود در آثار رومی“

sul Tema, la Persia nel Medioevo, Roma, 31 Marzo-5 Aprile 1970. 1971, 195-208. (Accademia Nazionale dei Lincei. Problemi attuali di scienza e di cultura. Quaderno, N. 160.)

”ملاحظاتى درباره پیدایش غزل“

«Hidja», *EI*, Vol. III, 1971, 352-356.

”هجا در ادبیات فارسی“

«Hikaya», *EI*, Vol. III, 1971, 367-373.

”حکایت در ادبیات فارسی“

«Hurufiyya», *EI*, Vol. III, 1971, 600-601.

”حروفیه“

L'Iran e la sua Tradizione Millenaria. Roma: ISMEO, 1971. (Comitato per le Celebrazioni del XXV Centenario di Cirillo il Grande.)

سنت هزارساله ایران

«Ossevizioni Sugli Addad Arabi», *Actes du Ve Congrès International d'Arabisants et Islamisants, Bruxelles 31 Aout-6 Septembre 1970.* 1971, 97-106.

(Correspondance d'Orient, 11.)

”ملاحظاتى درباره اعداد عربى“

«Islam in the History of Religions», *Problems and Methods of the History of Religions.* 1972, 55-66.

”اسلام در تاریخ ادیان“

Pigafetta Antonio. *L'Indonesia nella Relazione di Viaggio di Antonio Pigafetta.* Introduzione e note di A. Bausani, Roma: ISMEO, 1972. (Relazioni di Viaggiatori Italiani in Indonesia, 2.)

اندونزی و سفر آتونیو پیگافیا (مقدمه، یادداشت‌ها)

«Al-Biruni, Un Gran Pensatore del

«L'Islam non Arabo», *Storia delle Religioni*, Fondata da P. Tacchi venturi, diretta da G. Castellani, 6° ed. interamente rifatta e ampliata, Vol. V, Torino: UTET, 1970-1971, 179-221.

”اسلام غیر عربی“

Le Letterature del Sud-Est Asiatico. Birmana, Siamese, Laotiana, Cambogiana, Vietnamita, Giavanese, Malese - Indonesiana, Filippina. Firenze: Sansoni; Milano: Accademia, 1970. (Le Letterature del Modo, 37.)

ادبیات آسیای جنوب شرقی

«Lecture Iraniche per l'Origine e la Definizione Tipologica di Gnosi», [Atti del] *Colloquio [su], le Origini dello Gnosticismo, Messina, 13 - 18 Aprile 1966.* 1970, 251-264. (Studies in the History of Religions. Supplement to Numen, XII.)

”خطابه‌های ایرانی درباره منشأ و تعریف

رمزشناسی گنوسی“

«Religioni Nuove Sorte dall'Islam», *Storia delle Religioni*, Fondata da P. Tacchi Venturi diretta da G. Castellani, 6° ed. interamente rifatta e ampliata, Vol. V, Torino: UTET, 1970-1971, 231-274.

”پیدایش مذاهب جدید در دین اسلام“

«Cinquant'anni di Islamistica», *Gli Studi sul Vicino Oriente in Italia dal 1921 al 1970*, Vol. II, Roma: Ist. per l'Oriente, 1971, 1-26.

”تاریخ پنجاه ساله اسلام‌شناسی“

«Considerazioni sull' Origine del Ghazal», *Atti del Convegno Internazionale*

1974, 341-354.

”ملاحظات دربارۀ روش تقویم‌نگاری قوم هزاره

در افغانستان“

«Recenti Notizie dal Pakistan sulle Letterature Brahui e Beluci», *OM* 54, 1974, 187-196.

”گزارش‌های تازه از پاکستان دربارۀ ادبیات

براهونی و بلوچی“

«S. Giovanni Battista e Zaccaria in Tre Drammi Popolari Persiani Inediti della Collezione Cerulli», *Atti del Convegno Internazionale sul Tema, L'Oriente Cristiano nella Storia della Civiltà, Roma, 31 Marzo-3 Aprile 1963, Firenze, 4 Aprile 1963*. 1974, 153-237. (Accademia Nazionale dei Lincei. Problemi attuali di scienza e di cultura. Quaderno, N. 62.)

”سن جوانی باتیستا و زکریا در سه نمایشنامه

عامیانه فارسی منتشر نشده از مجموعه چرولی“

«Modernismo e Eresie nell' Islam Contemporaneo», *Sviluppi Recenti e Tendenze Modernistiche nelle Religioni Asiatiche*, 1975, 9-23.

”نوگرایی و بدعت در اسلام معاصر“

«Christian Trinity in al-Biruni and Ibn Rushd», Scientific vs. Philosophical Method, *Commem. Vol. Biruni Int. Cong.*, Tehran, 1976, 479-494.

”تثلیث مسیحی در آثار بیرونی و ابن‌رشد“

«L'Italia nel *Kitab-i Bahriyye* di Piri Reis», *Il Veltro* 23 ii-iv, 1979, 173-196.

”ایتالیا در کتاب بحرّیه، تألیف پیری رئیس“

«La Costa Campagna da Napoli a Policastro nel *Portolano* di Piri Reis

Medioevo Islamico, nel *Millenario della Nascita*», *RSO* 48, 1973-1974, 75-97.

”به مناسبت هزارمین سال تولد بیرونی اندیشمند

بزرگ اسلام در سده‌های میانی“

«Interpretazione Paleo-Astronomica della Stele di Triora», *BCCSP*, X, 1973, 126-134.

”تفسیر علم اخترشناسی قدیم دربارۀ دب اکبر و

دب اصغر“

L'Islam in India. Tripologia di un contatto religioso, Roma: Accademia Nazionale dei Lincei, 1973. (Accademia Nazionale dei Lincei. Fondazione Leone Caetani.)

اسلام در هند

«Indian Elements in the Indo-persian poetry, the Style of Ganimat Kungahi», *OH* I, 1974, 105-119.

”عناصر هندی در شعر هندی-فارسی، سبک

غنیمت کنجاهی“

«Iran, Islam e Italia nel Medioevo», *Commemorazione Cyrus Hommage Universel*, II, 1974, 309-320.

”ایران، اسلام و ایتالیا در سده‌های میانی“

«Islam As An Essential Part of Western Culture», *Studies on Islam*. 1974, 19-36.

”اسلام به عنوان بخش اصلی فرهنگ غرب“

«Notes sur les Mots Persans en Malayo-Indonésien», *Commemoration Cyrus, Hommage Universel*, II, 1974, 347-379.

”یادداشت‌هایی دربارۀ واژگان فارسی در زبان

مالایایی-اندونزی“

«Osservazioni sul Sistema Calendarioale Degli Hazara di Afghanistan», *OM* 54,

”دانتِه و اسلام بر طبق مطالعات اخیر“، ادب، ج ۱۳ ش ۶/۵، ۸۷-۱۰۱.

”ملاحظاتِ دربارهٔ رئالیزم بیدل“، ادب، ج ۱۳ ش ۴، ۳۷-۳۷.

”نظریات یک اروپائی دربارهٔ میرزا عبدالقادر بیدل“، ادب، ج ۱۳، ۱۲-۲۳.

درباره‌اش

Yad-Nama: In Memoria di Alessandro Bausani. Ed. Scarcia Amoretti, B. & Rostagno, L., Rome: 1991.

یادنامهٔ آلساندرو بائوزانی
Moscatti, S. «In Memoria di Alessandro Bausani», *RSO* 66-ii, 1992 (1993), 197-199.

”یادنامهٔ آلساندرو بائوزانی“

Poggi, V. «Pretti a Colloquio con Alessandro Bausani», *RSO* 66-ii, 1992 (1993), 201-208.

”گفتگوی صریح با آلساندرو بائوزانی“

منابع ۴ ص ۱۲: ۸ ص ۱۲: ۱۲ ج ۱ ص ۱ و ج ۲ ص ۲۸، ۶۷، ۲۰۳، ۲۱۲، ۲۱۷ و ۲۳۰: ۱۶ ص ۲۳ و ۵۱: ۲۳ نیل قرآن: ۲۵ ج ۱ ص ۵۱۰ و ج ۲ ص ۱۲۳، ۱۲۵ و ۹۰۲: ۵۱/۱ ج ۱ ص ۵۲: ۹۹ ج ۱ ص ۳۹۷: ۶۲: ۶۳ ص ۳۱: ۹۰ س ۳ ص ۵۰۷ و س ۶ و ۸ و ۹ ص ۵۰۲-۵۱۳ و ص ۶۴۷-۶۶۰ و س ۱۲ ش ۷ و ۸ ص ۳۳۷: ۹۸ س ۱ ش ۶ ص ۳۶۲-۳۶۹: ۱۰۰ ش ۳ ص ۳۳-۳۴: ۱۰۱: ۵ ش ۱ و ۲، ص ۱۱۱-۱۱۲: ۱۲۵ ج ۲ ص ۸۰۸-۸۰۹: ۱۲۸ ج ۱، ۲ و ۳: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۱-۱۹۷۲، ۱۹۷۳-۱۹۷۵، ۱۹۷۶-۱۹۷۸، ۱۹۸۵، ۱۹۸۶ و ۱۹۹۳: ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۹۳: ۱۵۲ ج ۱، ۲، ۳ و ۵: ۶ و ۱۷۲ ج ۲۰ ص ۳۶-۳۱.

» (1521-1527), *Annali della Facoltà di Scienze Politiche Università di Cagliari* 9, 1983, 71-80.

”ساحل کامپانیا از ناپل تا پلی کاسترو در کتاب راهنمای دریانوردی پیری رئیس (۱۵۲۱-۱۵۲۷)“
» *The Qajar Period, An Epoch of Decadence*, *Qajar Iran, Political, Social and Cultural Change (1800 - 1925)*. Ed. E. Bosworth and C. Hillenbrand, Edinburgh: Edinburgh University Press, 1983, 255-260.

”عصر قاجار، آغاز انحطاط“

» *I Pregiudizi Antiislamici in Occidente*, *atti del II Convegno su, la Presenza Culturale Italiana nei Paesi Arabi, Storia e Prospettivi, Sorrento...* 1982. Rome: Istituto per l'Oriente, 1984, 39-49.

”پیشداوری‌های ضد اسلامی در غرب“

» *Al-Biruni, Un Genio del X Secolo*, *Islam: Storia e Civiltà* 4, 1985, 5-15.

”بیرونی نابغهٔ سدهٔ دهم“

”عمر خیام در ایتالیا“، سالنامهٔ دانشگاه تبریز، ۱۳۳۸-۱۳۳۹، ۷۷-۹۰.

”فردوسی در ایتالیا“، سالنامهٔ دانشگاه تبریز، ۱۳۳۸-۱۳۳۹، ۶۴-۷۷.

”تأثیر فرهنگ و زبان فارسی در ادبیات اندونزی“، مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات، ج ۱۳ ش ۱، مهر ۱۳۳۵، ۲-۱۵.

”ایران و اسلام در ایتالیا“، مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات، ج ۵ ش ۱ و ۲، ۱۱۱-۱۲۴.

”تأثیر اسلام و ایران در فرهنگ ایتالیائی“، نشریهٔ دانشکدهٔ ادبیات اصفهان ۲، ۱۱۱-۱۲۱.

ترک

Pertrov, P. M. *Iran*. (Fiziko-geograficheskii ocherk). Moskva: Geografiz, 1955. [Rets.: Babaev, A. *GSh*. 5, 1958, 89-90; Veisov, K. *Priroda* 5, 1957, 120-122; Zavistovich, M. P. *IVGO*, T. 89, 1957, Vyp. 6, 559-561.]

ایران

Nazym Khikmet. Sofia Nats. kom. za zashchita na miro, 1955. (Na Bolg. iaz.)

ناظم حکمت (به زبان بلغاری)

«Nekotorye Voprosy Poslevoennoi Turetskoi Progressivnoi literatury», *KSINA* 22, Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1956.

”مسایلی چند درباره ادبیات مترقی ترکیه پس از جنگ“

Nazym Khikmet. Moskva: Goslitizdat, 1957.

ناظم حکمت

Ocherki Sovremennoi Turetskoi Literatury. Moskva: Izd. Vost. Lit., 1959. (Akademiia Nauk SSSR. Institut Vostokovedeniia.)

شرحی درباره ادبیات معاصر ترک

«Literatura», *Sovremennaia Turtsiia*. Moskva: 1965, 276-298.

”ادبیات“

«Pechat i Radio», *Sovremennaia Turtsiia*. Moskva: 1965, 268-275.

”مطبوعات و رادیو“

«Obraz Lenina v Proizvedeniakh Nazima Khikmeta», (The Image of Lenin in the Works by Nazim Khikmet), *NAA* 2, 93-99.

”سیمای لنین در آثار ناظم حکمت“

بابایف، اکبر آقارضا اوغلی [akber āqārezā oqli bābāyef]

Babaev, Akber Aghareza Oghli

(۱۹۲۴ -)، ادبیات معاصر ترک.

۱۰ ژوئن در شهر گنجه (جمهوری آذربایجان) متولد شد. ۱۹۴۵ از دانشکده زبان شناسی دانشگاه دولتی آذربایجان فارغ التحصیل و ۱۹۵۱ نامزد (دکتر) علوم زبان شناسی گردید.

۱۹۴۵ و ۱۹۴۶ در دانشکده زبان شناسی دانشگاه دولتی آذربایجان مشغول به تدریس بود. ۱۹۵۱ کارمند علمی دانشکده شرق شناسی شد. ۱۹۶۵ کارمند ارشد علمی آکادمی علوم شوروی گردید. ۱۹۵۷ در نخستین کنفرانس شرق شناسان جمهوری های شوروی در تاشکند و ۱۹۶۰ در بیست و پنجمین کنگره بین المللی شرق شناسان در مسکو شرکت داشت. ۱۹۶۳ عضو انجمن نویسندگان شد. ۱۹۶۶ در کنفرانس بین المللی تاریخ و ادبیات کشورهای خاورمیانه و نزدیک در صوفیه شرکت کرد.

آثار

Kand. diss.: *Nazym Khikmet Ran-borets za Mir*. Moskva: Akademiia Nauk SSSR, Institut Vostokovedeniia, 1951.

ناظم حکمت ران-مبارز راه صلح (رساله دکتری، نامزدی علوم)

Avtoref.: Moskva: 1951.

چکیده رساله علمی

«Borets za Mir, Demokratiu i Natsionalnuu Nezavisimost' Turetskogo Naroda», *KSIV* 2, 1952, 13-18.

”مبارز راه صلح، دموکراسی و استقلال ملی مردم“

Continuée par Ernest Babelon, 2e éd., revue etc., T. VI, Perses, Israélites et Chananéens, Arabes, Phéniciens et Carthaginois, Paris: A. Lévy, 1881-1888.

رساله تاریخ قدیم شرق تا جنگ‌های مدی (تصحیح، بازبینی، ادامه و افزایش)

Les inscriptions cunéiformes relatives à la Prise de Babylone par Cyrus. Paris: Imp. de la société des publications périodiques, 1881. (Ext. APh.Ch.)

کتیبه‌های میخی درباره تسخیر بابل به دست کوروش
Les Mandätes, leur histoire et leur doctrine. Paris: 1881. (Ext. Aph.Ch.)

تاریخ و آموزه ماندائیان (صبی‌ها)
Le cabinet des antiques à la Bibliothèque Nationale. Choix des principaux monuments de l'antiquité. du Moyen Âge, et de la Renaissance conservés au département des médailles et antiques de la Bibliothèque Nationale. Paris: A. Lévy, 1887.

موزه اشیا قدیمی در کتابخانه ملی
«Les monnaies et la chronologie des rois Sidon sous la domination des Perses Achéménides», *R Arch.*, 1887, 293-320.

”سکه‌ها و گاه‌شماری پادشاهان صیدا در عصر استیلای ایرانیان هخامنشی“

Clercq, Louis Constantin Henri François Xavier De 1836-1901. *Collection de Clercq*. Pub. par M. de Clercq... avec la collaboration de M. J. Menant... Catalogue pub. par les soins de l'Académie des inscriptions et belles lettres et sous la

Turetskaia Literatura. Kratkii Ocherk. Moskva: Nauka, 1967. (Literatura Vostoka). Avt.: L. A. Alkaeva, i Babaev.

ادبیات ترک (باهمکاری)

«V. I. Lenin v Turetskoi Literature», *V. I. Lenin i Literaturazarubezhnogo Vostoka*. Moskva: 1971, 209-221.

”لنین در ادبیات ترکیه“

منابع ۱ س ۳۹ ص ۱۹۶ : ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۵۶-۱۹۶۰ و ۱۹۶۱-۱۹۶۵ : ۱۵۵ ص ۵۳

بابلون، ارنست شارل فرانسوا [ernest šārl frānsuā bābelon]

Babelon, Ernest Charles François

(۱۸۵۴-۱۹۲۴)، باستان‌شناسی، سکه‌شناسی.

۷ نوامبر در ساری^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. تحقیقات و بررسی‌هایی در زمینه تاریخ عرب و اسلام انجام داده است.

استاد کولژ دوفرانس، خازن بخش مسکوکات پاریس، بنیان‌گذار بخش مسکوکات کتابخانه ملی پاریس و عضو فرهنگستان کتیبه‌ها و ادبیات بوده است. ۳ ژانویه در پاریس درگذشت.

آثار

Gazette archéologique; recueil de monuments pour servir à la connaissance & à l'histoire de l'art dans l'antiquité et le moyen âge... Paris: A. Lévy, 1875-1889; 1875-93.

نشریه باستان‌شناسی؛ مجموعه یادمان‌ها که به کار شناخت و تاریخ هنر در عهد باستان و سده‌های میانه می‌آید
Lenormant, François. *Histoire ancienne de l'orient jusqu'aux guerre médiques*.

La gravure en Pierres fines, Camée et intailles. Paris: Ancienne Maison Quantin, Librairies, imprimeries réunies, May & Motteroz, 1894.

نگین‌کاری و حکاکی سنگ‌های قیمتی

Catalogue des Bronzes antiques de la Bibliothèque nationale. Publiée sous les auspices de l'Académie des Inscriptions et Belles - Lettres, par Babelon et J. Adrien Blanchet. Paris: E. Leroux, 1895.

فهرست توصیفی برنزهای قدیمی کتابخانه ملی پاریس (با همکاری)

Carthage. Paris: E. Leroux, 1896.

کارتاز

Catalogues des camées antiques et modernes de la Bibliothèque Nationale. Publié sous les auspices de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, Paris: E. Leroux, 1897

فهرست‌های توصیفی نگین‌های قدیمی و جدید کتابخانه ملی

Les collections de monnaies anciennes, leur utilité scientifique. Discours prononcé à la seance générale du congrès des sociétés savantes, le 24 Avril 1897, Paris: E. Leroux, 1897.

مجموعه سکه‌های قدیمی، کارآیی علمی آن‌ها

Les origines de la monnaie, considérée au point de vue économique et historique. Paris: Firminididet & Cie, 1897.

خاستگاه‌های پول. از نقطه نظر اقتصادی و تاریخی

Mélanges numismatiques. Paris: Rollin et Feuwardent, 1900. 2 Vols.

جنگ سکه‌شناسی

direction de MM. de Vogué, E. Babelon, E. Pottier Paris: E. Leroux, 1888-1913.

مجموعه کلرک (نشر با همکاری)

Manuel d'archéologie orientale. Chaldée, Assyrie, Perse, Syrie, Judée, Phénicie, Carthage. Paris: Mission Quantin, 1888, *Manuel of Oriental Antiquities.* Translated and enlarged by B. T. A. Evetts. New York: G. P. Putnam's Sons, 1889, London: H. Grevel and Co., 1889, 1906.

رساله باستان‌شناسی شرقی

Catalogue des monnaies grecques de la Bibliothèque Nationale. Paris: C. Rollin & Feuwardent, 1890 - I- *Les rois de Syrie, d'Arménie et de Commagène*, 1890; II- *Les perses achéménides les Satrapes et dynastis tributaires de leur empire (Cypré et Phénicie)*, 1893.

فهرست توصیفی سکه‌های یونانی کتابخانه ملی. بخش ۱- پادشاهان سوریه، ارمنی... ۲- ایرانیان هخامنشی، ساتراپ‌ها و سلسله‌های خراج‌گزار امپراتوری آن‌ها...

Commission de l'Afrique du Nord. Atlas archéologique de la Tunisie, éd spéciale des cartes topographiques, pub. par le ministère de la guerre, accompagnée d'un texte explicatif, rédigé par E. Babelon, R. Cagnat, S. Reinach, Paris: E Leroux, 1892-1913.

سفر به آفریقای شمالی (با همکاری)

«Un camée sassanide de la bibliothèque nationale», *Monuments et Mémoires*, Fondation Eugène Piot, Vol. I, Paris: 1894, 85-98.

«نگینی از دوران ساسانی در کتابخانه ملی»

Waddington, William Henry, 1826-1894. *Recueil général des monnaies grecques d'Asie Mineur*. Commencé par fou W. H. Waddington... continué et complété par E. Babelon et Th. Reinach. Paris: E. Leroux, 1925.

مجموعه جامع سکه‌های یونانی آسیای صغیر از ودینگتن (ادامه و تکمیل با همکاری)
«Les nouvelles découvertes en susiane»,
(Extrait de la RA, T. 19, 177-185, et 265-272.)

«کشفیات تازه در سوزیان (عیلام)»
«Recent Archeological Discoveries in Persia», *AJA*, Baltimore: 2p. 53.

«اکتشافات تازه باستان‌شناسی در ایران»
«Sur la numismatique et la chronologie des dynasties de la characène», *Journ. International Archéologique Num.* Athènes: 382-404.

«درباره سکه‌شناسی و گاه‌شماری سلسله‌های ساراسن»

درباره‌اش

Cagnat, René Louis Victor, 1852-1937. «Notice sur la vie et les travaux de M. Ernest Babelon», *CRAIBL*, Paris: 1925, 301-319.

«شرح زندگی و آثار ارنست بابلون»
«Ernest Babelon», *Syria*, RAOA, V. 5, 1924, 80.

«ارنست بابلون»

منابع ۲۲ ص ۵۳؛ ۱۱۷؛ ۱۲۲؛ ۲ ج ۱۸۳؛
۱۲۵ ج ۲ ص ۵۸۵-۵۸۶؛ ۱۳۰ ج ۱ ص ۵۵۰؛ ۱۳۴ ج
۱ ص ۳۱۵؛ ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۱ ج ۱ ص

Traité des monnaies grecques et romaines. Paris: E. Leroux, 1901- Tome II. *Monnaies de l'Empire de perse Achéménides de l'orient semitique et de l'Asie Mineur, aux 5e et 6e siècle avant J. C.* Paris: 1910; 3e ptie. *Monnaies Orientales*, T. 1, *Numismatique de la perse antique*, préface de J. de Morgan, 1927-1933. [For criticism see: Bahrfeldt, M. V. *OLZ*, V. 31, 1928, 289-290.]

رسالة سکه‌های یونانی و رومی ۲- سکه‌های ایران
هخامنشی شرق سامی و آسیای صغیر
[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:
سکه‌های ایرانی در دوران هخامنشی. ترجمه ملک‌زاده
بیانی و خان‌بابا بیانی، تهران: انجمن آثار ملی،
۱۳۵۸.]

«L'art susien d'après les recents découvertes de M. de Morgan», *Revue de l'Art Ancien et Moderne*, T. 11, 1902.

«هنر شوشی بنابر کشفیات تازه دومورگان»
«Sur les Arsacides et les monnaies parthes», *Journal International d'Archéologie*. Mém, 1908.

«درباره اشکانیان و سکه‌های پارت‌ها»
«La chasse au lion sur des gemmes mycéniennes», *Florilegium: ou, Recueil de travaux d'erudition dédiés à Monsieur le marquis Melchior de vogue*. 1909, 15-27

«نقش شکار شیر بر روی جواهرات مسینایی»
«Le congrès français de la syrie», les travaux de la section d'archéologie et d'histoire *CRAIBL*, Paris: 1919, 225-228.

«کنگره فرانسه درباره سوریه»

türkischen Baumeisters Sinan, *BKQ* 11, 1914, 67-88.

”رئسانس ترکی“

Gottlieb Siegfried Bayer (1694-1738). Ein Beitrag zur Geschichte der morgenländischen Studien in 18. Jahrhundert, Leipzig: Druck von I. Schön, 1915.

گوتلیب زیگفرید بایر (۱۶۹۴-۱۷۳۸)، مقاله‌ای درباره تاریخ مطالعات شرقی در سده هجدهم (پایان‌نامه دکتري)

«Sinans Todesjahr», *Islam* 9, 1919, 247-248.

”سالگرد درگذشت سنان“

Stambuler Buchwesen im 18. Jahrhundert. Leipzig: Deutscher Verein für Buchwesen und schrifttum, 1919.

بازار کتاب در استانبول سده هجدهم

«Die türkischen Studien in Europa bis zum Auftreten Josef von Hammer-Purgstalls», *WI* 7, 1919, 103-129. ”مطالعات ترکی در اروپا تا عصر یوزف فون هامر-پورگشتال“

«Zum Aufsätze H. Stumme's 'das Arabische und Türkische bei Ritter Arnold von Harff in der Windisch-Festschrift... 1914», *ZDMG* 73, 1919, 199.

”درباره مقاله ه. اشتومه با عنوان ’مطالعات عربی و ترکی آرنولد فون هرف‘ در نشریه - ونیدیش ... ۱۹۱۴“

«Zum türkisch-venedigischen

۵۵۴: ۱۵۲ ج ۳ و ۵: ۱۵۲ ج ۲ ص ۲۷۲: ۱۵۸ ص ۲۹۰: ۱۶۴ ص ۸۲: ۱۷۴ ج ۲ ص ۴۸: بابلون، ارنست. سکه‌های ایرانی در دوران هخامنشی، ص د.

باینگر، فرانتس کارل هاینریش [fränts kārīl hāynriš bābinger]

Babinger, Franz Carl Heinrich

(۱۸۹۱-۱۹۶۷)، زبان‌های شرقی، تاریخ عثمانی.

۱۵ ژانویه در وایدن^۱ (آلمان) به دنیا آمد. در دانشگاه مونیخ درس خواند و سپس با ارائه پایان‌نامه‌ای درباره تاریخ مطالعات شرقی در سده هجدهم، موفق به اخذ درجه دکتري گردید. ۱۹۲۱ دانشیار زبان‌های سامی و از ۱۹۲۴ تا ۱۹۳۳ استاد زبان‌های شرقی در دانشگاه برلین بود. ۱۹۳۵ استاد در دانشگاه بخارست، ۱۹۳۷ استاد مطالعات ترکی و تاریخ بالکان در دانشگاه یاسی^۲ (رومانی) و سپس از ۱۹۴۸ تا ۱۹۵۹ استاد تاریخ و فرهنگ شرق نزدیک و ترکیه و رئیس دانشگاه و انستیتوی مطالعات شرقی دانشگاه مونیخ بود. ۲۳ ژوئن در دروس^۳ (آلبانی) درگذشت.

آثار

«Ein schriftgeschichtliches Rätsel», *KS* 14, 1913-1914, 4-19.

”یک معمای تاریخ خط“

«Konstantinápolyi magyar nyelvemek 1515 böi», *Ethnographia* 24, 1913, 129-138.

”قسطنطنیه...“

«Die türkische Renaissance», *Bemerkungen zum Schaffen des grossen*

1. Weiden (Oberpfalz)

2. Jassy

3. Durrës

«Berichtigung, (Türkischer Text des Bihischti)», *Islam* 12, 1922, 231.

”تصحیح، (متن ترکی بهشتی)“

«Der Islam in Kleinasien», neue Wege der Islamforschung, *ZDMG*, N. F. 1, 76, 1922, 126-152.

”اسلام در آسیای صغیر“

«Marino Sanuto's Tagebücher als Quelle zur Geschichte der Safawijja», *Browne Festschrift*. 1922, 28-50.

”یادداشت‌های روزانه مارینو سانوتو به عنوان منبعی برای تاریخ صفویه“

«Qizil Elma», *Islam* 12, 1922, 109-111.

”قزل‌الما“

Jacob, G. «Türkisches aus Ungarn», *Islam* 8, 1918, 237-251. Note by F. Babinger, *Islam* 12, 1922, 233.

”ترکی مجارستانی“ (یادداشت)

«Zur Geschichte der Sefewijje», *Islam* 12, 1922, 231-233.

”درباره تاریخ صفویه“

«Die Chronik des Qaramani Mehmed Pascha», eine neuerschlossene osmanische Geschichtsquelle, *Mitt. Osm. Gesch.* 2, 1923-1926, 242-247.

”گاه‌شمار قره‌مانی محمد پاشا“

«Chronologische Miscellen», *Mitt. Osm. Gesch.* 2, 1923-1926, 311-319.

”نوشته‌های پراکنده تاریخی“

Mordtmann, J. H. «Das Ei des Columbus», *Islam* 12, 1922, 190-197. Note by F. Babinger, *Islam* 13, 1923, 105; 15, 1926, 160.

”تخم مرغ کولومبوس“ (یادداشت)

Friedensvertrag vom Jahre 1540», *RSO* 8, 1919-1920, 651-652.

”درباره پیمان صلح ترکیه و ونیز در ۱۵۴۰“

«Die älteste türkische Urkunde des deutsch-osmanischen Staatsverkehrs», *Islam* 10, 1920, 134-146. Note, *Islam* 13, 1923, 101-109.

”قدیم‌ترین سند ترکی درباره مناسبات دولتهای آلمان و عثمانی“ (یادداشت)

«Zwei türkische Schutzbriefe für Georg II. Rákóczi, Fürsten von Siebenbürgen, aus dem Jahre 1649», *MO* 14, 1920, 115-151.

”دو امان‌نامه به زبان ترکی برای ژرژ دوم راکوتسی، حاکم زیبنبورگن در ۱۶۴۹“

«Ein Dutzend osmanischer Urkunden in Wiedergaben», *Mitt. Osm. Gesch.* 1, 1921-1922, 171-172.

”رونوشت برخی اسناد عثمانی“

«Die Einführung des Buchdruckes in Persien», *Z. Deutsch. Ver. Buchwesen und Schrifttum* 4, 1921, 141-142.

”آغاز چاپ کتاب در ایران“

«Schejch Bedr ed-Din, der Sohn von Simaw», ein Beitrag zur Geschichte des Sektenwesens im altosmanischen Reich, Sonderabdruck, *Islam*, IX. Bd., Berlin und Leipzig: 1921, 106.

”شیخ بدرالدین، پسر قاضی سماوی“

«Ein türkischer Stiftungsbrief des Nerkesi vom Jahre 1029/1620», *Mitt. Osm. Gesch.* 1, 1921-1922, 151-166.

”وقف نامه ترکی نرگسی (نرجسی) متعلق به سال“

۱۶۲۰/۱۰۲۹

Oxford und Cambridge erstmals hrsg. und eingeleitet, Hannover: H. Lafaire, 1925.

سالنامه تاریخ اولیه عثمانی (مقدمه)

«Die grossherrliche Tughra», *Jhb. Asiat. Kunst* 12, 1925, 188- 196.

«طنرای باشکوه»

Goldziher, Ignack (1850-1921). *Vorlesungen über den Islam*. Von Dr. Ignas Goldziher... 2., umgearb. Aufl., von Dr. Franz Babinger... Mit einem Bild des Verfassers und einem Geleitwort von C. Becker, Heildelberg: C. Winter, 1925.

درس‌هایی درباره اسلام (ویرایش)

«Edward Granville Browne (1862-1926)», *Islam* 16, 1927, 114-122.

«ادوارد گرنویل براون (۱۸۶۲-۱۹۲۶)»

Die Geschichtsschreiber der Osmanen und ihre Werke. Mit einem Anhang, Osmanische Zeitrechnungen von Joachim Mayr, Leipzig: O. Harrassowitz, 1927.

تاریخ‌نگاران عثمانی و آثار آن‌ها

Literaturdenkmäler aus Ungarns Türkenzeit. Nach Handschriften in Oxford und Wien, bearbeitet von Franz Babinger, Robert Gragger, Eugen Mittwoch und J. H. Merdtmann, Berlin und Leipzig: W. de Gruyter & Co., 1927.

یادمان‌های ادبی مجارستان از عهد ترکان (باهمکاری)

«Ein marokkanisches Staatsschreiben an den Freistaat Ragusa vom Jahre 1194/1780», *MSOS* 30, 1927, 191-201; Nachtrag, *MSOS* 31, 1928, 98-99.

«نامه دولت مراکش به حکومت آزاد راگوزا (دوبرونیک) در ۱۷۸۰/۱۱۹۴»

Hans Dernschwam's tagebuch einer Reise nach Konstantinopel und Kleinasien (1553-1555). Nach der Urschrift im Egger-archiv hrsg. und erläutert von F. Babinger. Mit. 55 Abbildungen im text, München und Leipzig: Duncker & Humblot, 1923.

یادداشت‌های روزانه هانس درنشوام درباره سفری به قسطنطنیه و آسیای صغیر (۱۵۵۳-۱۵۵۵) (شرح، تصحیح)

«Sulejman's des Prächtigen Geburtstag», *Mitt. Osm. Gesch.* 2, 1923-1926, 165.

«سالگرد تولد سلیمان باشکوه»

«Zur Frühgeschichte des Naqschbendi-Ordens», *Islam* 13, 1923, 105-107. Note. by C. Brockelmann, 282-283. Note by W. Bartold, *Islam* 14, 1925, 112. Note by F. Babinger, 112-114.

«درباره عصر اولیه سلسله نقشبندی»

«Quellen zur osmanischen Künstlergeschichte», *Jhb. Asiat. Kunst* 1, 1924, 31-410

«منابعی درباره تاریخ هنرمندان عثمانی»

«Sulejman», *Meister der Politik*, II, 1924, 41-63.

«سلیمان قانونی»

Mordtmann (Andreas David). *Anatolien. Skizzen und Reisebriefe aus Kleinasien (1850- 1859)*... Eingeleitet und mit Anmerkungen versehen von Franz Babinger, Hannover: 1925.

نقشه‌ها و سفرنامه‌های آسیای صغیر ۱۸۵۰-۱۸۵۹ (مقدمه)

Die frühosmanischen Jahrbücher des Urudsch. Nach den Handschriften zu

Chalil Pascha, Statthalter von Tripolis (Bereberei), vom Jahre 1120/1708», *MSOS* 23, 1930, 130-137.

”نامه انتصاب احمد سوم برای خلیل پاشا، نماینده

حکومتی طرابلس متعلق به سال ۱۷۰۸/۱۱۲۰“

«Byzantinisch-osmanische Grenzstudien», [Programmatischer Hinweis auf die Notwendigkeit byzantinischer Unterstützung für die Aufhellung der Gesch. des türkischen Reiches bis ins 15. Jahrhundert.] *BZ* 30, 1930, 411-415.

”مطالعه درباره مرزهای بیزانس - عثمانی“

«Ewlija Tschelebi's Reisewege in Albanien», *MSOS* 33, 1930, 138-178.

”سفرهای اولیای چلبی در آلبانی“

«Appunti sulle Cartiere e sull' Importazione di Carta nell' Impero Ottomano Specialmente da Venezia», *OM* 11, 1931, 406-415.

”قراردادی در مورد کاغذ و واردات آن از پادشاهی عثمانی به ونیز“

«Das Archiv des Bosniaken Osman Pascha», nach den Beständen der Badischen Landesbibliothek zu Karlsruhe, Berlin: 1931; *MSOS* 34, 1931, 1-64, *MSOS* 35, 1932, 1-181, after 210.

”آرشو عثمان پاشای بوسنیایی“

«Das Bektaschi Kloster Demir Baba», *MSOS* 34, 1931, 84-93.

”تکیه بکتاشیه دمیربابا“

«Die Gründung von Elbasan», *MSOS* 34, 1931, 94-103.

«Papierhandel und Papierbereitung in der

«Miss Gertrude Lowthian Bell (1868-1926)», *Islam* 16, 1927, 126-129.

”خانم گرتروود لوتین بل (۱۸۶۸-۱۹۲۶)“

«Der Pfortendolmetsch Murad und seine Schriften», *Literaturdenkmäler aus Ungarns Türkenzeit*. 1927, 33-54.

”مراد مترجم و نوشته‌هایش“

Clemen, Carl Christian (1805-1940). *Die Religionen der Erde*. Ihr wesen und ihre geschichte. In verbindung mit Franz Babinger, Leo Baeck, Heinrich Hackmann... [u. a.] dargestellt von Carl Clemen... München: F. Bruckmann, 1927; *Religions of the World*. Translated by the Rev. A. K. Dallas, with one hundred and thirty five illustrations, New York, Chicago, Harcourt: Brace & Co., 1931.

ادیان جهان (با همکاری)

«Zum Sinan-Problem», *OLZ*, V. 30, 1927, 548-551.

”درباره مسأله سنان“

«Zwei grossherrliche Schenkungsurkunden aus den Jahren 1008/1600 und 1023/1614», *MSOS* 30, 1927, 161-190.

”دو سند اهدایی از سال‌های ۱۶۰۰ / ۱۰۰۸ و ۱۶۰۲ و ۱۶۰۳“

”۱۶۱۳ /“

«Asyq Pasas Gharib-Name», *MSOS* 31, 1928, 91-97.

”غریب‌نامه عاشق پاشا“

«Das Grabmal des Schejchs Bedr ed-Din zu Serres», (Vgl. *Der Islam*, XI. Band, S. Iff.), *Islam* 17, 1928, 100-102.

”مقبره شیخ بدرالدین در سرای“

«Bestallungsschreiben Ahmeds III für

Skandinaviens historia zu Stockholm nach der Stettiner Handschrift herausgegeben und erläutert von Franz Babinger, Leiden: E. J. Brill, 1937.

مأموریت سیاسی کتراد یاکوب هیله برانت سوئدی به

زینبورگن، اوکراین و قسطنطنیه ۱۶۵۶ - ۱۶۵۸

«O relatiune neobservata despre Moldova sub domnia lui Antonie - Voda Ruset (1676)», *Acad. Romana, Memoriile Sect.*, Ist. Ser. III, 1937, 109-136.

«Originea lui Vasile Lupu», *Acad. Romana, Memoriile Sect.*, Ist. Ser. III, 19, 1937, 137-146.

«Originea si fazele dezcoltarii istoriografiei otomane», *RFR* 4, 1938.

Schriftenverzeichnis. Würzburg: 1938.

فهرست نوشته‌ها

«Beiträge zur Geschichte des Geschlechtes der Malqocoghlu's», *AION*, N. S. 1, 1940, 117-135.

«مقاله‌هایی درباره تاریخ خاندان ملقوچ اوغلو»

«Histria (Istros) au XVIIe siècle», *Revue Hist. Sud-est Europ* 18, 1941, 137-139.

«تاریخ سده شانزدهم»

«Die osmanischen Quellen D. Kantemir's», *Omagiu Prof. Ioan Lupas*. 1941; «Izvoarele Turcesti ale lui Dimitrie Cantemir», *Archiva Romaneasca* 7, 1941.

«منابع عثمانی دیمتری کانتیمیر»

«Beiträge zur Frühgeschichte der Türkenherrschaft in Rumelien», 4-5.

Levante», *Wochenblatt für Papierfabrikation* 62, 1931, 12.

«تجارت کاغذ و تهیه آن در سرزمین‌های شرق مدیترانه»

«Eine altosmanische anonyme chronik in hebräischer Umschrift», *Ar. Or.* 4, 1932, 108 - 111.

«گاه‌شمار بی‌نامی از دوران قدیم عثمانی به خط عبری»

«Qara Mustafa Paschas Essegger Sendschreiben an den Markgrafen Herman von Baden», *Ar. Or.* 4, 1932, 23-33.

«نامه رسمی قره مصطفی پاشا عسگر به مارکگراف هرمان فون بادن»

«Sir Anthony Sherley's persische Botschaftsreise (1599-1601)», *Mitteil. d. Sem. f. Or. Spr.* 35, 1932, 100-127.

«سفر سر آنتوان شرلی به ایران»

«Sir Anthony Sherley's Marokkanische Sendung (1605/1606)», *MSOS* 35, 1932, 128-148,

«مأموریت سر آنتونی شرلی در مراکش (۱۶۰۵-۱۶۰۶)»

«Die osmanischen Statthalter von Damaskus», *Oppenheim Festschrift*. 1933, 1-8.

«حکمرانان عثمانی دمشق»

Conrad Jacob Hildebrandt's dreifache schwedische Gesandtschaftsreise nach Siebenbürgen, der Ukraine und Constantinopel, 1656 - 1658. Mit Unterstützung des Kungl. Samfund für utgivande av handskrifter rörande

Conqueror 1452-53», *Imago Mundi* 8, 1951, 8-15.

”نقشه ایتالیایی بالکان، احتمالاً متعلق به سلطان

محمد دوم، فاتح ۱۴۵۲-۱۴۵۳“

«Bajezid Osman (Calixtus Ottomanus), Ein Vorläufer und Gegenspieler Dschem-Sultans», *Nouv. Clio* 3, 1951, 349-338.

”بایزید عثمان، پیشگام و رقیب جم سلطان“

«Ein Freibrief Mehmed II, des Eroberers, für das Kloster Hagia Sophia zu Saloniki, Eigentum der Sultanin Mara 1459», Festschrift F. Dölger, *BZ* 44, 1951, 11-20.

”مجوز محمد دوم، فاتح برای دیر هاگیا سوفیا (ایا

صوفیه) در سالونیک، دارائی های سلطان بانو مره

۱۴۵۹“

«Jaquib-Pascha, Ein Leibartz Mehmed's II, Leben und schicksale des Maestro Jacopo aus Goeta», *RSO* 26, 1951, 87-113.

”یعقوب پاشا، پزشک سلطان محمد دوم، زندگی و

سرنوشت ماسترو یاکوپوی گوتهایی“

«Mehmed II, der Eroberer, und Italien», *Byzantion* 21, 1951, 127-170; «Maometto II, il Conquistatore, e l'Italia», *Revista Storica Italiana* 63, 1951, 469-505.

”محمد دوم، فاتح و ایتالیا“

«Avicenna e l'Italia», *Annali Accad. Mediterraneo* 1, 1952-1953, 19-24.

”بوعلی سینا و ایتالیا“

«Eine Verfügung des Paläologen Chass Murad-Paša von Mitte Regeb 876=Dez./Jan. 1471-1472», *DII*, Berlin: 1952, 197-210.

Jahrhundert..., *Südosteuropäischen Arbeiten* 34, Brunn: 1944.

”مقاله هایی درباره عصر اولیه حکومت ترکان در

روملیا“

«Mehmed's II., des Eroberers, Geburtstag», *Oriens* 2, 1949, 1-5.

”سالگرد تولد محمد دوم، فاتح“

Babinger, F. & Dölger, F. «Mehmed's II. frühester Staatsvertrag 1446», *OCF* 15, 1949, 225 - 258.

”نخستین قرارداد رسمی محمد دوم، فاتح“

(باهمکاری)

«Mehmed's II. Heirat mit Sitt-Chatun 1449», *Islam* 29, 1949, 217-235.

”ازدواج محمد دوم، فاتح با سیت خاتون در

۱۴۴۹“

«La date de la prise de Trébizonde par les Turcs 1461», *REB* 7, 1950, 205 - 207.

”تاریخ فتح طرابوزان در ۱۴۶۱ به دست ترکان“

«Kávalla (Anatolien)», *Islam* 29, 1950, 300-301. Note, *Islam* 30, 1952, 131.

”کاولا (آناولیا)“

«Die türkischen Quellen Dimitrie Kantemir's», *Zeki Velidi Togan'a Armağan*. 1950-1955, 50-66.

”منابع ترکی دمیتیری کانتیمیر“

«Von Amurath zu Amurath, Vor-und Nachspiel der Schlacht bei Varna 1444», *Oriens* 3, 1950, 229-265, *Oriens* 4, 1951, 80.

”از سلطان مراد تا سلطان مراد، پیش و پس از

کشتار وارنا در ۱۴۴۴“

«An Italian Map of the Balkans, Presumably Owned by Mehmed II, the

Kivami, 15th. Cent. *Fetihname-i Sultan Mehmed*. Istanbul: Maarif basimevi, 1955.

فتحنامه سلطان محمد (تصحیح)

«Seyyid Nuh and His Turkish *Sailing Handbook*», *Imago mundi* 12, 1955, 180-182.

«سید نوح و راهنمای دریانوردی او به زبان ترکی»
«Ein Besitzstreit um Sulu Manastir unter Mehmed II (1473)», Beitrag zur Frühgeschichte des armenischen Patriarchats von Konstantinopel, *Charisteria Orientalia J. Rypka*. 1956, 29-37.

«ادعای مالکیت سولو مناستر در عصر سلطان محمد دوم (۱۴۷۳)»

«Contraffazioni ottomane dello zecchino veneziano nel xv seculo», *AIIN* 3, 1956, 83-99.

«جعل سکه‌های (قدیمی) ونیزی به دست عثمانیان در سده پانزدهم»

«Eine lateinische Totenklage auf Mehmed II», mit einem Bildnis, *Stud. Orientalist. Levi della Vida* 1, 1956, 15-31.

«سوغنامه لاتینی بر مرگ محمد دوم»

«Ettore Rossi (1894-1955)», *ZDMG* 106, 1956, 1-6.

«اتوره روسی (۱۸۹۴-۱۹۵۵)»

«Reliquienscher am Osmanenhof im XV. Jahrhundert», zugleich ein Beitrag zur Geschichte der osmanischen Goldprägung unter Mehmed II, dem Eroberer, *Bayerische Akademie der Wissenschaften, Phil-hist. Kl. Sitzungsberichte* 2, München: 1956.

«Johannes Hendrik Kramers», *ZDMG* 27, 1952, 10-13.

«یوهانس هندریک کرامرس (۱۸۹۱-۱۹۵۱)»

«Vier Bauvorschläge Leonardo da Vinci's an Sultan Bajezid II (1502-1503)», mit einem Beitrag von L. H. Heydenreich, *Nachr. Akad. Wis. Göttingen, Phil-hist. Kl.*, 1952, 1-20.

«چهار طرح پیشنهادی لئوناردو داوینچی به سلطان بایزید دوم (۱۵۰۲-۱۵۰۳)»

«Alfons Maria Schneider (1896 - 1952)», *ZDMG* 103, 1953, 1-8.

«آلفونس ماریا شنایدر (۱۸۹۶-۱۹۵۲)»

«Firiste-Oghlu», *AION*, N. S. 5, 1953, 153-155.

«فرشته - اوغلو»

Mehmed der Eroberer und seine Zeit. Weltenst rmer einer Zeitenwende. München: Bruchmann, 1953; *Mehmed the Conqueror and His Time.* Translated from the German by R. Mannheim, Princeton: U. P., 1977. (Bollingen series 96.)

سلطان محمد فاتح و عصر او

«Witwensitz und Sterbeplatz der Sultanin Mara», *Ερεμπis 'Eratpeias Bu avtr wv Σπουδ wv* 23, 1953, 240-244.

«جایگاه بیوگان و گور سلطان بانو مره»

«Zwei diplomatische Zwischenspiele im deutsch-osmanischen Staatsverkehr unter Bajezid II (1497 und 1504)», *West stl. Abh. R. Tschudi überreicht*. 1954, 315-330.
«دو ماجرای سیاسی در مناسبات دولتی آلمان - عثمانی در عصر حکومت بایزید دوم

(۱۴۹۷-۱۵۰۴)»

München: Verlag der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, in Kommission bei Beck, 1957.

ارزشیابی منابع گزارشی درباره آزادی سازی بلغراد در
یست و یکم ایست و دوم ژوئیه ۱۴۵۶

«Das Rätsel um die Goldbeute von Byzanz (1453)», ZDMG 107, N. F. 32, 1957, 539-550.

«معمای کیسه زر بیزانس (۱۴۵۳)»

«Sultan Mehmed II. und Ein Heiliger Rock», ZDMG 108, N. F. 33, 1958, 266-278.

«سلطان محمد دوم و ردایی مقدس»

Der Akademiezweist un Jakob-Phillip Fallmayer (1851). Ein Beitrag zur Geschichte der Bayerischen Akademie der Wissenschaften unter Maximilian II. München: Verlag der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, in Kommission bei Beck, 1959.

کشمکش دانشگاهی درباره یاکوب - فیلیپ فالمایر
(۱۸۵۱)

«Drei Stadtansichten von Konstantinopel», Galata (Pera) und Skutari aus dem Ende des 16. Jahrhunderts... Vorgelegt in der Sitzung am 18. Februar 1959. (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Phil.-hist. Kl. Denkschriften 77. Bd. 3. Abhandlung), Wien: Rohrer, 1959.

«سه منظره از قسطنطنیه»

«Zwei baierisch Türkenbüchlein, 1542, und ihr Verfasser», Vorgetragen am 13. Dezember 1957. (Bayerische Akademie der

«تجارت اشیاء قدیمی متبرکه در دربار عثمانی در
سده پانزدهم»

Sultanische Urkunden zur Geschichte der osmanischen Wirtschaft und Staatsverwaltung am Ausgang der Herrschaft Mehmeds II, des Eroberers. I. Teil: Das *Qanun-Name Sultani* ber mudscheb-i'örf-i'osmani. Handschrift ancien fonds turc 39 der Bibliothéque Nationale zur Paris, eingeleitet und herausgegeben von Franz Babinger, München: Oldenbourg, 1956.

اسناد سلطانی درباره اقتصاد و حکومت در پایان عصر
حکومت محمد دوم، فاتح (مقدمه)

Iacopo de Promontorio, ca. 1405-ca. 1487. *Die Aufzeichnungen des Genuenen Iacopo de Promontorio-de Campis über den Osmanenstaat um 1476*. München: Verlag der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, 1957.

یادداشت های ایکوپو دو پرومونتوریو و کمپیس درباره
حکومت عثمانی در ۱۴۷۶ (تصحیح)

«Dschem-Sultan im Bilde des Abendlandes», aus der *Welt der islamischen Kunst*, Festschrift E. Kühnel, 1957, 255-266.

«جم سلطان از دیدگاه مشرق زمین»

«Ein Jahrhundert morgenländischer Studien an der Münchener Universität», ZDMG 107, N. F. 32, 1957, 241-269.

«یک سده مطالعات شرقشناسی در دانشگاه
مونیخ»

Der Quellenwert der Berichte über den Entsatz von Belgrad am 21./22. Juli 1456.

Wissenschaften, Phil.-hist. Kl.
Sitzungsberichte 4, 1960), München: 1960.
”سرانجام پیران آریانسم“
«Laudivius Zacchia, Erdichter der
‘Epistolae Magni Turci’», Neapel 1473 u.
ö. Mit Handschriftproben auf zwei Tafeln,
vorgetragen am 11. November 1960.
(Bayerische Akademie der Wissenschaften,
Phil.-hist. Kl. Sitzungsberichte 13, 1960),
München: 1960.

Zwei Stambuler Gesamtansichten aus den
Jahren 1616 und 1642. München: Verlag
der Bayerischen Akademie der
Wissenschaften, in Kommission bei Beck,
1960.

دو منظره کلی از شهر استانبول متعلق به سال‌های ۱۶۱۶ و
۱۶۴۲

«Ein weiteres Sultansbild von Gentile
Bellini?», (Österreichische Akademie der
Wissenschaften, Phil.-hist. Kl.
Sitzungsberichte 237, Bd. 3. Abhandlung),
Wien: Böhlau, 1961.

”تصویر دیگری از سلطان، اثر جنتیله بلینی؟“
«Ein vorgeblicher Gnadenbrief Mehmeds
II. für Gentile Bellini», *Italia Medioevale e
umanistica*, V, 1962, 85-101.

”نامه محبت‌آمیز سلطان محمد دوم ظاهراً برای
جنتیله بالینی“

«Zwei Bildnisse Mehmed II. von Gentile
Bellini», *Z. f. Kulturaustausch* 12, 1962,
178-182.

”دو تصویر از سلطان محمد دوم، اثر جنتیله
بلینی“

Wissenschaften, Phil.-hist. Kl.
Sitzungsberichte), München: Verlag der
Bayerischen Akademie der
Wissenschaften, 1959.

”دو کتابچه ترکی موجود در بایرن و نویسندگان
آن“

«Abdi Efendi, Ottoman Historian», *EI*,
Vol. I, 1960, 97.

”عبدی افندی، تاریخ‌نگار عثمانی“
«Abdi Pasha, Ottoman Historian», *EI*,
Vol. I, 1960, 97.

”عبدی پاشا، تاریخ‌نگار عثمانی“
«Ahmed Rasmi, Ottoman Statesman and
Historian», *EI*, Vol. I, 1960, 294 - 295.

”احمد رسمی، سیاستمدار و تاریخ‌نگار عثمانی“
«Ak Hisar», *EI*, Vol. I, 1960, 309.

”آق حصار“ (باهمکاری)
«Asim, Ahmad», imperial historiographer
of the Ottoman empire, *EI*, Vol. I, 1960,
707.

”عاصم، احمد“، تاریخ‌نگار دربار عثمانی
«Atina», *EI*, Vol. I, 1960, 738-739.

”آتن“
«Awlonya», *EI*, Vol. I, 1960, 767-768.

”اولونیه“
«Aynabakhti», *EI*, Vol. I, 1960, 790.

”اینه‌بختی“
«Azmi-zade, Mustafa», Ottoman poet and
stylist, *EI*, Vol. I, 1960, 826.

”عزمنی‌زاده، مصطفی“ شاعر و سبک‌نگار عثمانی
«Balibadra», *EI*, Vol. I, 1960, 992-993.

”بلی‌بدره“
«Das Ende der Arianiten», Vorgelegt am
8. Februar 1960. (Bayerische Akademie der

او به زبان ترکی
«Grossherrliche Schutzvorschrift gegen
nutzniesslichen Glaubenswechsel», *Der
Orient in der Forschung*, Festschrift für O.
Spies, 1967, 1-8.

«امان‌نامه‌ای شگفت‌انگیز برای مباحثات اعتقادی»
*Aufsätze und Abhandlung zur Geschichte
Südosteuropas und der Levante*. München:
Trofenik, 1976.

مقاله‌ها و رساله‌هایی درباره تاریخ جنوب اروپا و ساحل
شرق مدیترانه

«Kastallani», *EI*, Vol. IV, 1978, 737.

«قسطلانی»، مصلح‌الدین مصطفی

«Kenan Pasha», *EI*, Vol. IV, 1978,
884-885.

«کنعان‌پاشا» ملقب به صری درباردار عثمانی (با
همکاری)

«Khosrew, Molla», *EI*, vol. V, 1986, 32.

«ملاخسرو» صوفی مشهور عثمانی

درباره‌اش

Serta Monacensia. Franz Babinger zum 15.
Januar 1951 als Festgruss dargebracht.
Herausgegeben von H. J. Kissling und A.
Schmaus, Leiden: E. J. Brill, 1952.

به مناسبت ۱۵ ژانویه ۱۹۵۱ سالگرد تولد فرانتس باینگر

منابع ۷ ج ۲ ص ۵۲۸؛ ۳۵ ذیل باینگر، دکتر فرانز؛
۵۲ ج ۱ ص ۲۴۲؛ ۵۲ ج ۲ ص ۷۹۵-۷۹۶؛ ۱۲۲ ج ۲
ص ۱۸۳؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۵۸۷-۵۸۸؛ ۱۳۸ ج ۴، ۲، ۱ و
۵؛ ۱۳۴ ج ۱ ص ۳۱۵؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶،
۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰،
۱۹۷۳-۱۹۷۵، ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹؛ ۱۵۱ ج
۱ ص ۵۵۵-۵۵۶؛ ۱۵۲ ج ۵ و ۶؛ ۱۵۳ ج ۳ ص ۲۷۵.

Bassano, Luigi, fl. 1545. *Costumi et i modi
particolari della vita de Turchi*. Ristampa
fotomecanica della' edizione originale
(Roma, 1545) arredata da una
introduzione, note bio-bibliografiche ad
un indice analitico a cura di Franz
Babinger, Monace di Bavaria: M. Hueber,
1963.

جامه‌ها و آداب ویژه زندگی ترکان (مقدمه، یادداشت،
شرح، فهرست)

«Lorenzo de Medici e la Corte
Ottomana», *Archivio Storico Italiano* 121,
1963, 305-361.

«لورنسو دی مدیچی و دربار عثمانی»
*Spätmittelalterliche frönikische Briefschaften
aus den grossherlichen Seraj in Stambul*.
München: R. Oldenbourg, 1963.

مجموعه نامه‌های فرانکی متعلق به اواخر سده‌های میانه
ارسالی از سرای باشکوه استانبول
«Jean Deny (1879-1963)», *ZDMG* 114,
1964, 6-12.

«جین دنی (۱۸۷۹-۱۹۶۳)»
«Delvina», *EI*, Vol. II, 1965, 203.

«دلوینه»، اقامتگاه سابق یک سنجق بیک عثمانی
در آلبانی

«Dimetoka», *EI*, Vol. II, 1965, 291-292.
«دیمتوقه» یا دیموتیکه

«Ernst Kühnel (1882-1964)», ein Nachruf,
ZDMG 115, 1965, 1-13.

«ارنست کونل (۱۸۸۲-۱۹۶۳)»
«Alessio Celidonio (d. 1517) und seine
Türkendenkschrift», *Beiträge zur
Südosteuropa-Forschung*. 1966, 326-330.

«آلکسیو چلیدونیو (متوفی ۱۵۱۷) و نامه رسمی

«مصر و هنر سفالگری شرق نزدیک»

«The Origin of Lustre Ware», *Burlington Magazine*, Vol. 16, 1909-10, 18-23.

«خاستگاه اشیاء لعابی»

The Treaty of Misr in Tabari. An essay in historical criticism, Oxford: Clarendon Press, 1913.

معاهده مصر در [تاریخ] طبری

Babylon of Egypt. A study in the history of old Cairo. Oxford: 1914. [For criticism see: Hartmann, R. *OLZ*, V. 17, 1914, 509-510.]

بابل مصر

Islamic Pottery. A study mainly historical. London: E. Benn, Ltd., 1926. [For criticism see: Flury, S. *Syria*, RAOA, V. 6, 1927, 268-271.]

کوزه‌گری اسلامی

Sport in Classic Times. 1930.

ورزش در عصر باستان

«Persian Princes in England A Century Ago», *Nineteenth Century and After* 109, Feb. 1931, 214-23.

«شاهزادگان ایرانی در انگلستان سده گذشته»

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۴۹۶: ۱۲۵ ج ۲ ص ۸۱۲: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۷۶-۱۹۸۰ و ۱۹۷۹: ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۸۵ و ۱۸۶: ۱۵۲ ج ۲ و ۱۶۴: ۹ ص ۱۷۴: ۲۲۱ ج ۱۱ ص ۴۰۶.

باتونسکی، مارک آبراموویچ [mārک ābrāmovič bātunski]

Batunskii, Mark Abramovich

(۱۹۳۳ -)، مطالعات اسلامی.

باتلر، الفرد جوشوا [alfred jošuā bātler]

Butler, Alfred Joshua

(۱۸۵۰-۱۹۳۶)، باستان‌شناسی.

از اهالی انگلستان، سال‌های متمادی با کالج اتن همکاری داشت.

باتلر در زمینه آثار باستانی مصر، حماسه‌ها و سفالینه‌های عصر اسلامی تحقیقاتی انجام داده است. ۱۰ اکتبر درگذشت.

آثار

The Ancient Coptic Churches of Egypt. Oxford: Clarendon Press, 1884.

کلیساهای قبطی مصر باستان

Court Life in Egypt. With illustrations. 2nd. ed., London: Chapmon and Hall Limited, 1888.

زندگی درباری در مصر

The Churches and Monasteries of Egypt and Some Neighboring Countries. Attributed to Abu Salih, the Armenian. Tr. by S. T. A. Evetts with added notes by Alfred J. Butler... Oxford: Clarendon Press, 1895.

کلیساها و صومعه‌های مصر و برخی کشورهای همجوار (یادداشت بر ترجمه)

The Arab Conquest of Egypt and the Last Thirty Years of the Roman Dominion. Oxford: The Clarendon Press, 1902; Oxford: Clarendon Press, 1978.

فتح مصر به دست اعراب (مسلمانان) و سی سال آخر فرمانروایی رم

«Egypt and the Ceramic Art of the Near East», *Burlington Magazine*, Vol. 11, 1907, 221-225.

and Co., 1880.

متون آشوری

The History of Esarhaddon, Son of Sennacherib, King of Assyria, B. C. 681-668. Translated from the cuneiform inscriptions upon cylinders and tablets in the British Museum collection, together with original texts, a grammatical analysis of each word, explanations of the ideographs by extracts from the bi-lingual syllabaries and list of eponyms, etc., by Ernest A. Budge... London: Trübner, Bagster, 1880. (Half-title: Trübner's Oriental Series.)

تاریخ اسرحدون پسر سناخریب پادشاه آشور (ترجمه، تصحیح)

Nebuchadnezzar II, King of Babylonia, ft. B. C. 604-562. On recently discovered inscriptions of this king. By Ernest A. Budge... Being a paper read before the Victoria Institute, London: The Victoria Institute, 1884.

نبوکد نصر (مختصر) دوم، پادشاه بابل (متن و ترجمه کتبی‌های تازه کشف شده)

The Dwellers on the Nile. Chapters on the life, history, religion, literature and customs of the ancient Egyptians, London: The Religious Tract Society, 1885; 1926.

ساکنان نیل

The Sarcophagus of Anchnesraneferab, Queen of Ahmes II King of Egypt. About B. C. 564-526. By E. A. Wallis Budge... London: Whiting & Company, 1885.

تابوت سنگی آنخنسرافراب، ملکه احمس دوم پادشاه

باج، سر ارنست الفرد والیس [ser ernest alfred wālis bāj]

Budge, Sir Ernest Alfred Wallis

(۱۸۵۷-۱۹۳۶)، باستان‌شناسی مصر و آشور.

۲۷ ژوئیه در کورنوال (انگلستان) به دنیا آمد. تحصیلاتش را در کریست کالج دانشگاه کیمبریج به پایان رساند. ۱۸۸۵ گنجینه‌دار عتیقه‌های مصری و آشوری موزه بریتانیا گردید.

باج در سفرهایش به مشرق‌زمین یادمان‌های تاریخی مصر، سودان، حبشه و بین‌النهرین را مورد مطالعه قرار داده و مجموعه‌ای از لوحه‌ها و پاپیروس‌های میخی گردآوری کرده است. در اکتشافات باستان‌شناسی در آسوان، جبل بارکال و نینوا شرکت داشته، ترجمه‌های بسیاری از اکدی و قبطی و سریانی و حبشی و مصری انجام داده و بیش از صد اثر در زمینه ادبیات و ادیان مصری نگاشته است. ۲۳ نوامبر در لندن درگذشت.

آثار

«On A Recently Discovered Text of Assur-nasirpal», with translation and notes, *SBAL Proc.*, Vol. 1, Nov. 1878-June 1879, 28-29. (Published with text and translation in Transactions of the Society, Vol. VII, 59-62.)

” متن تازه کشف شده‌ای از آشور نصیر پال “ (ترجمه، یادداشت‌ها)

Assyrian Texts. Being extracts from the Annals of Shalmaneser II, Sennacherib and Assur-bani-pal, with philological notes by Ernest A. Budge, London: Trübner

مصر

(تصحیح)

«On A Babylonian Weight with A Trilingual Inscription», *SBAL Proc.*, Vol. X, London: 1888, 464-466.

”وزنه‌ای بابلی با نوشته‌ای سه زبانه“

The History of Alexander the Great. Being the Syriac version of the Pseudo-Callisthenes. Edited from five manuscripts with an English translation and notes by Ernest A. Wallis Budge... Edited for the syndics of the University Press, Cambridge: The University Press, 1889.

تاریخ اسکندر بزرگ (ترجمه، تصحیح، یادداشت‌ها)
The Nile. Notes for travellers in Egypt. By E. A. Wallis Budge... with a map, plans and etc., London, Cairo: T. Cook & Son, 1890; 1892; 1893; 1897.

رود نیل، یادداشت‌هایی برای مسافران مصر
The Tell el- Amarna Tablets in the British Museum. With autotype facsimiles, printed by order of the Trustees. Edited by C. Bezold. Introduction and summary by C. Bezold and E. A. Wallis Budge, London: 1892.

لوح‌های نل‌المارنه در موزه بریتانیا (مقدمه، خلاصه، با همکاری)

A Catalogue of the Egyptian Collection in the Fitzwilliam Museum, Cambridge. By E. A. Wallis Budge..., Cambridge: The University Press, 1893.

فهرست مجموعه مصری در موزه فیتسویلیام کیمبریج
Thomas, Bishop of Marga The Book of Governors. The Historia monastica of Thomas bishop of Marga A. D. 840,

Babylonian Life and History. Second edition rewritten throughout and enlarged, London: Religious Tract Society, 1886; 1925; New York: F. H. Revell Company, 1926. [For criticism see: Barton, G. A. *JAOS*, Vol. 46, 1926, 318.]

زندگانی و تاریخ بابلیان

Solomon, Bishop of Basra, fl. 1222. *The Book of the Bee*. The Syriac text edited from the manuscripts in London, Oxford and Munich with an English translation by Ernest A. Wallis Budge... Oxford: Clarendon Press, 1886.

کتاب زبور عسل (تصحیح، ترجمه)

Catalogue of the Egyptian Antiquities, from the Collection of... Sir Gardner Wilkinson. By E. A. W. Budge, Harrow: J. C. Wilbee, 1887.

فهرست عتیقه‌های مصری از مجموعه سرگاردنر ویلکینسن
An Egyptian Reading Book for Beginners. Being a series of historical, funeral, moral, religious and mythological texts printed in hieroglyphic characters, together with a transliteration and a complete vocabulary by E. A. Wallis Budge... London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1888, 1896.

کتاب راهنمای مصری برای نوآموزان

The Martyrdom and Miracles of Saint George of Cappadocia. The Coptic texts edited with an English translation by Ernest A. Wallis Budge... London, Leipzig: Printed D. Nutt, 1888.

شهادت و کرامات قدیس جورج کاپادوکیا (ترجمه،

Alexandria, Severus, Patriarch of Antioch and Eustathius, Bishop of Trake. The Coptic texts with extracts from Arabic and Ethiopic versions, edited with a translation by E. A. Wallis Budge London: Kegan Paul, Trench, Trübner, 1894.

سه مرثیه سروده تئودوزیوس سر اسقف اسکندریه، سوروس مطران انطاکیه و یستانیوس (اوستانیوس) اسقف تراکیا (تصحیح، ترجمه)

The Book of the Dead. The papyrus of Ani in the British Museum. The Egyptian text with interlinear transliteration and translation, a running translation, introduction, etc. by E. A. Wallis Budge..., London: British Museum, Longmans & Co., 1895; London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., 1898; 1899; 1901; 1910; 1912; New York: G. P. Putnam's Sons, 1913; London: The Trustees, 1920; New York: Dover Publications, 1967.

کتاب میت (حرف‌نویسی، ترجمه، مقدمه)

First Steps in Egyptian. A book for beginners, by E. A. Wallis Budge..., London: K Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1895.

نخستین گام در مصرشناسی

The Life and Exploits of Alexander the Great. Being a series of Ethiopic texts edited from manuscripts in the British Museum and the Bibliotheque Nationale, Paris, with an English translation and notes by E. A. Wallis Budge..., London: C. J. Clay and Sons, 1896.

زندگانی و ماجراهای اسکندر بزرگ (ترجمه، یادداشت)

edited from Syriac manuscripts in the British Museum and other libraries by E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., 1893. 2 Vols.

کتاب فرمانداران (تصحیح)

The Discourses of Philoxenus, Bishop of Mabbogh, A. D. 485-519. Edited from Syriac manuscripts of the sixth and seventh centuries, in the British Museum, with an English translation by E. A. Wallis Budge... Published under the direction of the Royal Society of Literature of the United Kingdom..., London: Asher & Co., 1893-1894.

خطابه‌های فیلوکسنس اسقف هیراپولیس (منبع) (تصحیح)

The Mummy. Chapters on Egyptian funereal archaeology, by E. A. Wallis Budge with eighty-eight illustrations, Cambridge: The University Press, 1893; 1894; 1925. [For criticism see: Bonnet, Hans. *OLZ*, Vol. 30, 1927, 352-353.]

مومیایی

Sargis bar Wahle, 16th Century. *The Life of Rabban Hormizd and the Foundation of His Monastery at al-Kosh.* A metrical discourse by Wahle, surnamed Sergius of Adhorbaijan. The Syriac text edited with glossaries, etc., from a rare manuscript by E. A. Wallis Budge..., Berlin: Emil Felber, 1894.

زندگی ربن هرمزد و تأسیس صومعه‌اش در الگوش (تصحیح، توضیحات)

Saint Michael the Archangel. *Three Encomiums by Theodosius, Archbishop of*

Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1898.

قدیم‌ترین مزامیر شناخته شده قطعی (تصحیح)
Facsimile of the Rhind Mathematical Papyrus in the British Museum. Printed by order of the Trustees, London: British Museum, 1898.

رونوشت پاپیروس ریاضی رند در موزه بریتانیا
The Lives of Mabâ Seyôn and Gabra Krestôs. The Ethiopic text edited with an English translation and a chapter on the illustrations of Ethiopic MSS., by E. A. Wallis Budge... with ninety-two coloured plates and thirty-three illustrations, London: W. Griggs, 1898.

زندگی مباسیون و گبره کرسوس (تصحیح، ترجمه، شرح)

The Book of the Dead. Facsimiles of the Papyri of Hunefer, Anhai, Kerasher and Netchemet, with supplementary text from the papyrus of Nu; with transcripts, translations, etc., by E. A. Wallis Budge... Printed by order of the Trustees, London: British Museum, Longmans & Co., 1899.

کتاب میت (نسخه‌برداری، ترجمه)
Easy Lessons in Egyptian Hieroglyphics with Sign List. By E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1899; 1902. (Books on Egypt and Chaldaea, Vol. III.)

درس‌های آسان در زمینه هیروگلیف مصری
Egyptian Ideas of the Future Life. By E. A. Wallis Budge, with eight illustrations, London: K. Paul, Trench, Trübner and

Some Account of the Collection of Egyptian Antiquities in the Possession of Lady Meux, of Theobald's Park, Waltham Cross. By E. A. Wallis Budge... 2nd. edition with 34 plates, London: Harrison & Sons, 1896.

گزارشی از مجموعه عتیقه‌های مصری در نملک لیدی موکس ...

Bar Hebraeus, 1226-1289. *Oriental Wit and Wisdom*. Or the Laughable Stories. Collected by Mār Gregory John Bar-Hebraeus (Abu al-Faraj)... The Syriac text edited with an English translation by E. A. Wallis Budge..., London: Luzac and Co., 1897; 1899.

امثال و حکم شرقی، اثر ابن العبری (تصحیح، ترجمه)
The Book of the Dead. The chapters of coming forth by day, an English translation with introduction, notes, etc. by E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., 1898.

کتاب میت (ترجمه، مقدمه، یادداشت‌ها)
The Book of the Dead. The chapters of coming forth by day, the Egyptian text according to the Theban recension in hieroglyphic, edited from numerous papyri with a translation, vocabulary, etc. By E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., 1898; 1910.

کتاب میت (تصحیح، ترجمه، واژه‌نامه)
The Earliest Known Coptic Psalter. The text in the dialect of upper Egypt, edited from the unique papyrus codex oriental 5000 in the British Museum by E. A.

The Book of the Dead. An English translation of the chapters, hymus, etc, of the Theban recension, with introduction, notes, etc. by E. A. Wallis Budge... with four hundred and twenty vignettes, London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1901.

کتاب میت (ترجمه، مقدمه، یادداشت‌ها)
The Blessing of the Waters on the Eve of the Epiphany. The Greek, Latin, Syriac, Coptic and Russian versions, edited or translated from the original texts, the Latin by John, Marquess of Bute,... the rest for him, and with his help in part, by E. A. Wallis Budge, London, New York: Henry Frowde, Oxford University Press, 1901.

دعای طغیان آب در شب ظهور عیسی (ع) (تصحیح، ترجمه، با همکاری)

Annals of the Kings of Assyria. The cuneiform texts with translations, etc., from the original documents in the British Museum. Edited by E. A. Wallis Budge... and L. W. King..., London: Printed by order of the Trustees, 1902. Vol. 1.

سالنامه پادشاهان آشور (تصحیح، با همکاری)
Egypt under the Saïtes, Persians and Ptolemies. London: 1902. (The seventh volume in *A History of Egypt*. From the end of the Neolithic period to the death of Cleopatra VII B. C. 30.)

مصر زیر سلطه سیت‌ها، ایرانیان و بطالسه
A History of Egypt. From the end of the Neolithic period to the death of Cleopatra

Co., Ltd., 1899; 1900.

اعتقادات مصری درباره زندگی پس از مرگ
Egyptian Magic. By E. A. Wallis Budge... With 20 illustrations, London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1899; 1901. (Books on Egypt and Chaldaea...)

جادوگری مصری
Gadla Hawaryat. The Contendings of the Apostles. Being the histories of the lives and martyrdoms and deaths of the twelve apostles and evangelists. The Ethiopic texts now first edited from manuscripts in the British Museum, with an English translation, by E. A. Wallis Budge..., London: New York: H. Frowde, 1899-1901.

مباحثات حواریون (تصحیح، ترجمه)
The History of the Blessed Virgin Mary and the History of the Likeness of Christ which the Jews of Tiberias made to Mock at. The Syriac texts edited with English translations by E. A. Wallis Budge..., London: Luzac & Co., 1899.

تاریخ حضرت مریم مقدسه و تاریخ مشابهای درباره حضرت عیسی مسیح که یهودیان طبریہ جعل کرده‌اند (تصحیح، ترجمه)

The Miracles of the Blessed Virgin Mary... The Life of Hannâ (Saint Anne) and the magical prayers of Aheta Mikâel. The Ethiopic texts edited with English translations etc. by E. A. Wallis Budge... with one hundred and eleven coloured plates, London: W. Griggs, 1900.

معجزات حضرت مریم مقدسه (تصحیح، ترجمه)

موزه بریتانیا

Palladius, successively Bishop of Helenopolis and of Aspona. *The Book of Paradise*. Being the histories and sayings of the monks and ascetics of the Egyptian desert by Palladius, Hieronymus and others. The Syriac texts according to the recension of 'Anān- Isho of Beth 'Abhe, edited with an English translation by E. A. Wallis Budge. [Contains: *The Book of Paradise*, or *Historia Lausiaca*, by Palladius, preceded by the *Life of St. Anthony*, by Athanasius, and followed by the *Histories of the Egyptian Monks*, by Hieronymus, and the *Counsels of the Holy Men*, by Palladius.] London, Printed for Lady Meux, Leipzig: W. Drugulin, 1904. 2 Vols. (Lady Meux Manuscript 6); London: Chatto & Windus, 1907.

کتاب بهشت (تصحیح، ترجمه)

The Decrees of Memphis and Canopus. By E. A. Wallis Budge... London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1904. 3 Vols. (Books on Egypt and Chaldaea, Vol. XVII-XIX.)

فرامین ممفیس و کانوپوس

The Gods of the Egyptians. Or, Studies in Egyptian Mythology. By E. A. Wallis Budge... with 98 coloured plates and 131 illustrations in the text..., London: Methuen & Co., 1904. 2 Vols. [For criticism see: Wiedemann, A. *OLZ*, Vol. 7, 1904, 145-148.]

خدایان مصری‌ها

VII B. C. 30. London, New York: H. Frowde, 1902. 8 Vols. (Books on Egypt and Chaldaea.) [For criticism see: Breasted, J. H. *AHR*, Vol. 9, 1903-1904, 120-128.]

تاریخ مصر، از پایان عصر نوسنگی تا مرگ کلئوپاترا

The Histories of Rabban Hormizd the Persian and Rabban Bar- 'Idīā. The Syriac texts, edited with English translations by E. A. Wallis Budge..., London: Luzac and Co., 1902.

تاریخچه زندگی ربن هرمزد ایرانی و ربن... (تصحیح، ترجمه)

A Guide to the First and Second Egyptian Rooms. British Museum. Predynastic antiquities, mummies, mummy-cases and other objects connected with the funeral rites of the ancient Egyptians. 2nd. edited with 32 plates and 28 illustrations in the text, London: Printed by order of the Trustees, 1904.

راهنمای نخستین و دومین اتاق عتیقه‌های مصری در موزه بریتانیا

A Guide to the Third and Fourth Egyptian Rooms. British Museum. Predynastic antiquities, mummied birds and animals, portrait statues, figures of gods, tools, implements and weapons, scarabs, amulets, jewellery and other objects connected with the funeral rites of the ancient Egyptians. With 8 plates and 131 illustrations in the text. London: Printed by order of the Trustees, 1904.

راهنمای سومین و چهارمین اتاق عتیقه‌های مصری در

Paradise Or Garden of the Holy Fathers. Being histories of the anchorites, recluses, monks, coenobites and ascetic fathers of the deserts of Egypt between A. D. CCL and A. D. CCCC circiter, comp. by Athanasius, archbishop of Alexandria, Palladius, bishop of Helenopolis, Saint Jerome, and others, now translated out of the Syriac, with notes and introduction by Ernest A. Wallis Budge..., London: Chatto & Windus, 1907.

بهشت با باغ پدران مقدس (ترجمه، یادداشت‌ها، مقدمه)

The Sculptures and Inscription of Darius the Great on the Rock of Behistan in Persia. A new collation of the Persian, Susian, and Babylonian texts, with English translations, etc... Printed by order of the Trustees, London: British Museum, 1907.

پیکره‌ها و کتیبه‌های داریوش بزرگ بر صخره بیستون در ایران (ترجمه)

A Guide to the Babylonian and Assyrian Antiquities. British Museum. 2nd. edition reviewed and enlarged, London: Printed by order of the Trustees, 1908.

راهنمای عتیقه‌های بابلی و آشوری در موزه بریتانیا
The Book of the Kings of Egypt. Or, The Ka, Nebti, Horus, Suten Bat, and Rā names of the Pharaohs with transliterations, from Menes, the first dynastic king of Egypt, to the Emperor Decius, with chapters on the royal names, chronology, etc. by E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co.,

The Egyptian Heaven and Hell. Being *The Book of Ām-tuat*, the shorter form of *The Book of Ām-tuat*, *The Book of the Gates* and the contents of the books of the other world described and compared by Sir Ernest A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1905; London: M. Hopkinson and Company, 1925. 3 Vols.

بهشت و دوزخ مصری

Cook's Handbook for Egypt and the Sudan. By E. A. Wallis Budge... 2 nd. edition, London: T. Cook & Son, etc., 1906.

کتاب راهنمای مصر و سودان از انتشارات تامس کوک
The Life of Takla Haymanot. In the version of Dabra Libânôs, and the Miracles of Takla Hâymânôt in the version of Dabra Libânôs, and the *Book of the Riches of Kings.* The Ethiopic texts, from the British Museum MS. Oriental 723, edited with English translations, to which is added an English translation of the Waldebban version, by E. A. Wallis Budge... With one hundred and sixty five coloured plates, London: Private Print. for Lady Meux, 1906. 3 Vols.

زندگی‌نامه نکهله هایمانوت (تصحیح، ترجمه)

The Egyptian Sudan. Its history and monuments, by E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1907. 2 Vols.

سودان مصر

Anan Isho, 7th. century, comp. *The*

Trustees, sold at the British Museum and by Longmans and Co., etc., 1909. [For criticism see: Akmar, A. T. *Sphinx*, Vol. 14, 1910-1911, 128-129.]

متون متسب به قدیس مینه (میناس) مصری و احکام شرعی
نیقیه در گویش نویایی (تصحیح)

Coptic Homilies in the Dialect of Upper Egypt. Edited from the papyrus codex Oriental 5001 in the British Museum, by E. A. Wallis Budge..., London: Printed by order of the Trustees and sold at the British Museum etc., 1910. [For criticism see: Akmar, A. T. *Sphinx*, Vol. 15, 1911-1912, 67-69.]

موعظه‌های قبطی در گویش مصر علیا (تصحیح، ترجمه)
Facsimiles of Egyptian Hieratic Papyri in the British Museum. With descriptions, translations, etc. by E. A. Wallis Budge... keeper of the Egyptian and Assyrian antiquities in the British Museum. London: British Museum, printed by order of the Trustees, 1910; 1923.

تصویر پاپیروس‌های خط مقدس مصری در موزه بریتانیا
(شرح، ترجمه)

A Hieroglyphic Vocabulary to the Theban Recension of the Book of the Dead. With an index to all the English equivalents of the Egyptian words, by E. A. Wallis Budge... New edition reviewed and enlarged, London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1911. (*Books on Egypt and Chaldaea*, Vol. XXX1.)

واژگان هیروگلیفی بر چاپ تازه نسی کتاب میت
Osiris and the Egyptian Resurrection. By E.

Ltd., 1908. 2 Vols. (*Books on Egypt and Chaldaea*, Vol. XXIII-XXIV.) [For criticism see: Foucart, G. *Sphinx*, Vol. 13, 1909-1910, 60-67.]

کتاب پادشاهان مصر

A Guide to the Egyptian Collections in the British Museum. With 53 plates and 180 illustrations in the text, London: Printed by order of the Trustees, 1909; 1930.

راهنمای مجموعه‌های مصری در موزه بریتانیا

A Guide to the Egyptian Galleries (Sculpture). British Museum. With 39 plates and 46 illustrations in the text, London: Printed by order of the Trustees, 1909.

راهنمای نگارخانه (پیکرتراشی) مصری در موزه بریتانیا

The Book of Opening the Mouth. The Egyptian texts with English translations by E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1909. 2 Vols. (*Books on Egypt and Chaldaea*, Vol. XXVI-XXVIII.)

کتاب بازکردن دهان (تصحیح، ترجمه)

The Liturgy of Funerary Offerings. The Egyptian texts with English translations, by E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1909. (*Books on Egypt and Chaldaea*, Vol. XXV.)

آداب اجرای مراسم تدفین (تصحیح، ترجمه)

Texts Relating to Saint Mena of Egypt and Canons of Nicaea in A Nubian Dialect. With facsimile. Edited by E. A. Wallis Budge..., London: Printed by order of the

K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1912- (*Books on Egypt and Chaldaea*, Vol. XXXII.)

ادبیات مصر

Legends of the Gods. The Egyptian texts, edited with translations by E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1912. (*Books on Egypt and Chaldaea; Egyptian Literature*, Vol. I.)

اسطوره‌های خدایان، متون مصری (تصحیح، ترجمه)

Book of Medicines. Syrian anatomy, Pathology and therapeutics, the Syriac text edited from a rare MS. with an English translation etc. by E. A. Wallis Budge, published under the direction of the Royal Society of Literature of the United Kingdom, London: H. Milford, Oxford University Press, 1913. 2 Vols.

کتاب طب (تصحیح، ترجمه)

Coptic Apocrypha in the Dialect of Upper Egypt. Edited with English translations by E. A. Wallis Budge... with 58 plates. London: Printed by order of the Trustees, sold at the British Museum, 1913.

آثار مشکوک قبطی در گویش مصر علیا (تصحیح، ترجمه)

The Rosetta Stone. London: Printed by order of the Trustees of the British Museum, sold at the British Museum, 1913.

لوح روزتا

A Short History of the Egyptian People.

A. Wallis Budge... Illustrated after drawings from Egyptian papyri and monuments..., London: P. L. Warner, New York: G. P. Putnam's Sons, 1911.

اوزیریس و تجدید حیات مصری

Annals of Nubian Kings with A Sketch of the History of the Nubian Kingdom of Napata. By E. A. Wallis Budge..., London: K. Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1912. (*Egyptian Literature...* Vol. 2.; *Books on Egypt and Chaldaea*, Vol. 23.)

سالنامه پادشاهان نوبه با مختصری از تاریخ پادشاهی نوبی در ناپاتا

Book of the Dead. The Greenfield papyrus in the British Museum. The funerary papyrus of Princess Nesitanebtashru, daughter of Painetchem II and Nesi-Khensu, and priestess of Amen-Rā at Thebes, about B. C. 970. Reproduced in collotype facsimile..., London: 1912.

کتاب میت (تصحیح)

Coptic Biblical Texts in the Dialect of Upper Egypt. Edited by E. A. Wallis Budge... with ten Plates, London: Printed by order of the Trustees, sold at the British Museum, 1912.

متون قبطی کتاب مقدس در گویش مصر علیا (تصحیح، مقدمه، ترجمه)

Egyptian Literature. Contents I. *Legends of the Gods*. The Egyptian texts edited with translations by E. A. Wallis Budge, and II. *Annals of Nubian Kings with A Sketch of the History of the Nubian Kingdom of Napata*. By E. A. Wallis Budge, London:

Museum, London: Printed by order of the Trustees, Sold at the British Museum, 1914.

تزیینات دیواری قبرهای مصری

Miscellaneous Coptic Texts in the Dialect of Upper Egypt. Edited with English translations by E. A. Wallis Budge... With 40 plates and 20 illustrations in the texts, London: Printed by order of the Trustees, sold at the British Museum and by Longmans and Co., 1915.

متون جور واجور قبطی در گویش مصر علیا (تصحیح، ترجمه)

An Egyptian Hieroglyphic Dictionary. With an index of English words, King list and geographical list with indexes, list of hieroglyphic characters, Coptic and Semitic alphabets etc. by Sir. E. A. Wallis Budge..., London: J. Murray, 1920. [For criticism see: Thompson, C. T. *R Arch.*, Vol. 12, 1920, 148-149; Gracow, H. *OLZ*, Vol. 25, 1922, 203-209.]

واژه‌نامه هیروگلیفی مصری

The Babylonian Story of the Deluge and Epic of Gilgamish. With an account of the royal libraries of Nineveh, with eighteen illustrations, London: The Trustees, 1920.

داستان طوفان بابل و حماسه گیلگمش، با شرحی درباره کتابخانه‌ها سلطنتی نینوا

The Book of the Dead. With twenty-five illustrations, an analysis and description by E. A. Wallis Budge, London: Printed by order of the Trustees of British Museum, 1920.

With chapters on their religion, daily life, etc., by E. A. Wallis Budge..., London: J. M. Dent & Sons, Ltd., 1914; New York: E. P. Dutton, 1923. [For criticism see: Sayce, A. H. *JEA*, Vol. 2, 1925, 48-49.]

تاریخ مختصر مردم مصر

Assyrian Sculptures in the British Museum. Edited by E. A. Wallis Budge... Reign of Ashur-nasirpal, 885-860. B. C. with fifty-three plates, London: Printed by order of the Trustees, 1914.

پیکره‌های آشوری در موزه بریتانیا (ویرایش)

Coptic Martyrdoms, Etc. in the Dialect of Upper Egypt. Edited with English translations by E. A. Wallis Budge... With thirty-two plates, London: Printed by order of the trustees, sold at the British Museum, 1914. [For criticism see: Gaselee, S. *JEA*, Vol. 1, 1914, 299-301.]

شهادت‌های قبطی و غیره در گویش مصر علیا (تصحیح، ترجمه)

Egyptian Sculptures in the British Museum. Edited by E. A. Wallis Budge... With 54 Plates, London: Printed by order of the Trustees. 1914.

پیکره‌های مصری در موزه بریتانیا (ویرایش)

The Literature of the Ancient Egyptians. By E. A. Wallis Budge..., London: J. M. Dent & Sons Ltd., New York: E. P. Dutton & Co., 1914. [For criticism see: Sayce, A. H. *JEA*, Vol.2, 1915, 48-49.]

ادبیات مصریان باستان

Wall Decorations of Egyptian Tombs. Illustrated from examples in the British

the establishment of the religion of the Hebrews and the Solomonic line of kings in that country. A complete translation... with introduction by E. A. Wallis Budge, London: Medici Society, 1922.

ملکٔ سبا (سبا) و تنها پسرش منلیک

Bartaam and Joasaph. Baralâm and Yewâsef, being the Ethiopic version of a Christianized recension of the Buddhist legend of the Buddha and the Bodhisattva. The Ethiopic text edited for the first time with an English translation and introduction etc. by E. A. Wallis Budge..., Cambridge: the University Press, 1923. 2 Vols.

کتاب بر لعام و یواصاف (تصحیح، ترجمه، مقدمه)

Egyptian Fairy Tales. Told in English by Sir E. A. Wallis Budge..., London, Glasgow: Gowans & Gray, 1923.

افسانه‌های پریان مصری (ترجمه)

One Hundred and Ten Miracles of Our Lady Mary. Translated from Ethiopic manuscripts for the most part in the British Museum with extracts from some ancient European versions, and illustrations from the paintings in manuscripts by Ethiopian artists, by Sir E. A. Wallis Budge..., London, Boston Mass. etc.: The Medici Society, Ltd., 1923.

یکصد و ده معجزه از حضرت مریم (تصحیح، ترجمه)

Tutankhamen, Amenism, Atenism and Egyptian Monotheism. With hieroglyphic texts of hymns to Amen and Aten, translations and illustrations by Sir Ernest

کتاب میت (شرح، تحلیل)

By Nile and Tigris. A narrative of journeys in Egypt and Mesopotamia on behalf of the British Museum between the years 1886 and 1913, by Sir E. A. Wallis Budge..., London: J. Murray, 1920. 2 Vols. [For criticism see: Mondini, M. C. *Aegyptus*, Rivista Italiana, Vol. 1, 1920, 391-392; Libbey, W. *GR*, Vol. 13, 1922, 152-153.]

از کنار نیل و دجله

The Babylonian Legends of the Creation and the Fight between Bel and the Kragon. As told by Assyrian Tablets from Nineveh. With twenty-four illustrations, London: Printed by order of the Trustees, 1921.

اسطوره‌های بابلی آفرینش و جنگ میان بعل و اژدها، به روایت لوحه‌های آشوری نینوا

A Guide to the Fourth, Fifth and Sixth Egyptian Rooms, and the Coptic Room British Museum. A series of collections of small Egyptian antiquities which illustrate the manners and customs, the arts and crafts, the religion and literature, and the funeral rites and ceremonies of the ancient Egyptians and... the Copts, from about B. C. 4500 to A. D. 1000... London: Printed by order of the trustees, 1922.

راهنمای چهارمین، پنجمین و ششمین اتاق عتیقه‌های مصری و اتاق عتیقه‌های قبطی در موزه بریتانیا

The Queen of Sheba and Her Only Son Menyelek. Being the history of the departure of god and his ark of the covenant from Jerusalem to Ethiopia, and

Cleopatra's Needles and Other Egyptian Obelisks. A series of descriptions of all the important inscribed obelisks, with hieroglyphic texts, translations, etc. by Sir E. A. Wallis Budge... with 17 plates and 22 illustrations in the text. London: The Religious Tract Society, 1926.

نک ستون‌های هرمی کلثوپاترا و دیگر نک ستون‌های مصری (ترجمه)

Ma'arrath Gazze. The book of the cave of treasures. A history of the patriarchs and the kings, their successors from the creation to the crucifixion of Christ. Translated from the Syriac text of the British Museum MS. Add. 25875, by Sir E. A. Wallis Budge..., London: Religious Tract Society, 1927.

کتاب غار گنجینه‌ها (ترجمه)

A History of Ethiopia, Nubia and Abyssinia. According to the hieroglyphic inscriptions of Egypt and Nubia, and the Ethiopian chronicles, by Sir E. A. Wallis Budge..., London: Methuen & Co., Ltd., 1923. 2 Vols.

تاریخ اتیوپی، نوبیا، آبسیینیا، به روایت کتیبه‌های هیروگلیفی مصر و نوبه و گاه‌شماری‌های حبشی
The Divine Origin of the Craft of the Herbalist. By Sir E. A. Wallis Budge... with thirteen illustrations, London: The Society of Herbalists, 1928.

منشأ الهی حرفه گیاه‌شناس

Maṣḥaia Senkesâr. The book of the saints of the Ethiopian Church. A translation of the Ethiopian synaxarium... made from the

A. Wallis Budge..., London: M. Hopkinson and Co., Ltd., 1923. [For criticism see: Hall, H. R. *JEA*, Vol. 9, 1923, 257-260.]

توت غنچ آمون، پرستش آمون، پرستش آتون و یکتا پرستی مصری (ترجمه، شرح)

A Guide to the First, Second and Third Egyptian Rooms. British Museum. Predynastic human remains, mummies... and other objects connected with the funerary rites of the ancient Egyptians. 3rd. edition revised and enlarged..., London: Printed by order of the Trustees, 1924.

راهنمای نخستین، دومین و سومین اتاق آثار باستانی مصریان در موزه بریتانیا

The Teaching of Amen-em-apt, Son of Kanekht. The Egyptian hieroglyphic text and an English translation, with translations of the moral and religious teachings of Egyptian kings and officials illustrating the development of religious philosophy in Egypt during a period of about two thousand years, by Sir E. A. Wallis Budge..., London: M. Hopkinson and Co., Ltd., 1924.

تعالیم آمنمحت پسر کنخت (تصحیح، ترجمه)

The Rise and Progress of Assyriology. By Sir E. A. Wallis Budge... with 32 plates, London: M. Hopkinson and Co., Ltd., 1925. [For criticism see: Furlani, Giuseppe. *Aegyptus*, Rivista Italiana di Egittologia e di Papirologia, Vol. 9, 1927, 192-194.]

پیدایش و پیشرفت آشورشناسی

لوح روزتا در موزه بریتانیا (ترجمه)

A General Introductory Guide to the Egyptian Collections in the British Museum. With 233 illustrations. New edition reviewed and enlarged by Sir E. A. Wallis Budge..., London: Printed by order of the Trustees, 1930. (First edition, 1909.)

راهنمای همگانی مقدماتی مجموعه‌های مصری در موزه بریتانیا

Amulets and Superstitions. The original texts with translations and descriptions of a long series of Egyptian, Sumerian, Assyrian, Hebrew, Christian, Gnostic and Muslim amulets and talismans and magical figures, with chapters on the evil eye, the origin of the amulet, the pentagon, the swastika, the cross (pagan and Christian), the properties of stones, rings, divination numbers, the Kabbālāh, ancient astrology, etc., by Sir E. A. Wallis Budge... with twenty-two plates and three hundred illustrations in the text. London, New York: Oxford University Press, H. Milford, 1930; New Hyde Park, New York, University Books, 1961.

طلسم‌ها و خرافه‌ها (ترجمه، شرح)

George of Lydda, the Patron Saint of England. A study of the cultus of St. George in Ethiopia. the Ethiopic texts in facsimile, edited for the first time from the manuscripts from Maḳdalā in the British Museum. With translations and an introduction by Sir E. A. Wallis Budge...

manuscripts Oriental 660 and 661 in the British Museum, by Sir E. A. Wallis Budge..., Cambridge: the University Press, 1928. 4 Vols.

کتاب قدیسان کلیسای جشه (ترجمه)

Tash'ita de-Mar Yavalaha. The monks of Kublai Khan, emperor of China, or the history of the life and travels of Rabban Sāwmā, envoy and plenipotentiary of the Mongōl khāna to the kings of Europe, and Markōs who as Mār Yahbh- Allāhā III became patriarch of the Nestorian church in Asia. Translated from the Syriac by Sir E. A. Wallis Budge... with 16 plates and 6 illustrations in the text, London: The Religious Tract Society, 1928.

راهبان قوبلای خان، امپراتور چین (ترجمه)

Lefāfa Sedek. The Bandlet of Righteousness. An Ethiopic *Book of the Dead*. The Ethiopic text in facsimile from two manuscripts in the British Museum, edited with an English translation by Sir E. A. Wallis Budge..., London: 1929.

لفافه صدیق (تصحیح، ترجمه)

The Rosetta Stone in the British Museum. The Greek, Demotic and Hieroglyphic texts of the decree inscribed on the Rosetta Stone... with English translations and a short history of the decipherment of the Egyptian hieroglyphs, and an appendix containing translations of the stelae of Sān (Tanis) and Tall al- Maskhūtah by Sir E. A. Wallis Budge..., London: The Religious Tract Society, 1929.

Series, 1934, 306-307.]

کتاب اسکندر در اتیوپی (ترجمه)

From Fetish to God in Ancient Egypt. With 240 black and white illustrations. London: Oxford University Press, H. Milford, 1934. [For criticism see: Calderini, Aristide. *Aegyptus*, Rivista Italiana di Egittologia e di Papirologia, Vol. 14, 1934, 495; Blackman, A.M. *JEA*, Vol. 21, 1935, 124.]

از پرستش بت تا خدا در مصر باستان

'Anān Īshō', 7th cent., comp. *Stories of the Holy Fathers*. Being histories of the anchorites, recluses, monks, coenobites and ascetic fathers of the deserts of Egypt, between A.D. 250 and A.D. 400 circiter. Compiled by Athanasius... Palladius... Saint Jerome, and others. Now translated out of the Syriac with notes and introduction by Sir E.A. Wallis Budge... London: Oxford University Press, H. Milford, 1934. [For criticism see: Simon, J. *Orientalia*, Vol. 4, 1935, 254-255.]

داستان پدران مقدس (ترجمه)

The Wit and Wisdom of the Christian Fathers of Egypt. The Syriac version of the Apothegmata patrum by 'Anān Īshō' of Beth 'Abhe, translated by Sir E.A. Wallis Budge. [An enlarged edition of the translations in the second portion of the *Book of Paradise*. First published in 1904.] London: Oxford University Press, H. Milford, 1934.

امثال و حکم پدران مسیحی مصر (ترجمه)

The Book of the Mysteries of the Heavens

with thirteen plates and five illustrations in the text, London: Luzac & Co., 1930. (Luzac's Semitic text and translation series, Vol. XX.)

جورج لُدی، قدیس حامی انگلستان (تصحیح، ترجمه، مقدمه)

Egyptian Tales and Romances, Pagan, Christian and Muslim. Translated by Sir E. A. Wallis Budge..., London: T. Buterworth Limited, 1931.

قصه‌ها و رمان‌های مصریان عصر جاهلیت، مسیحیت و اسلام

«Mummy Wheat», *Antiquity, QRA*, Vol. 5, 1931, 364-365.

”گندم مصری“

The Chronography of Gregory Abul Faraj: The son of Aaron, the Hebrew physician, commonly known as Bar Hebraeus. Being the first part of his political history of the world, translated from the Syriac by E. A. Wallis Budge... London: Oxford University Press, H. Milford, 1932.

تاریخ‌نگاری ابن العبری

The Alexander Book in Ethiopia. The Ethiopic versions of *Pseudo-Callisthenes*, the chronicle of Al-Makin, the narrative of Joseph ben Corion, and a Christian romance of Alexander, translated into English from MSS. in the British Museum and Bibliothèque Nationale, by Sir E.A. Wallis Budge... with a portrait and thirteen plates. London: Oxford University Press, H. Milford, 1933. [For criticism see: Simon, Jean. *Orientalia*, Vol. 3, Nova

Thompson Wallis Budge [27 Juli 1857-23 Nov. 1934]», Z4, N.F. 9, 1936, 303-304.

”سر ارنست الفرد والیس باج (۲۷ ژوئیه ۱۸۵۷-۲۳ نوامبر ۱۹۳۴)“

منابع ۲۴: ۷۲ ذیل والیس (ارنست): ۱۲۵ ج ۳ ص ۷۳۲-۷۴۱: ۱۳۳ ج ۳ ص ۶۹۷: ۱۵۰: ۱۹۸۸: ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۳۰-۱۳۲: ۱۵۲ ج ۴ و ۵: ۱۵۸ ص ۷۰۰: ۱۶۳ ص ۲۱۰.

باجاکو، ویورل [viyorel bājāko]

Bāgeacu, Vlorel

(۱۹۳۶ -)، زبان و ادبیات فارسی.

در شهر جورجیو، در ساحل دانوب به دنیا آمد. زبان فارسی را در دانشگاه مسکو آموخت و از همان دانشگاه لیسانس گرفت. ۱۹۸۶ با گذراندن پایان نامه‌ای با عنوان اسم صوت و اسم نداء در زبان‌های ایرانی معاصر، از دانشگاه بخارست موفق به دریافت درجه دکتری گردید.

باجاکو - استاد زبان فارسی دانشگاه بخارست - در طول حیات علمی خویش همواره سعی در شناساندن ایران و ادب فارسی به مردم رومانی داشته و در این راه چه از نظر نگارش کتاب‌ها و مقالات و چه از لحاظ آموزش زبان فارسی دمی فارغ نبوده است. وی همچنین با ارسال و چاپ مقالاتی در مجله‌های ادبی ایران سعی در شناساندن رابطه فرهنگی و تاریخی بین ایران و رومانی داشته است.

آثار

«Golestanul lui Saadi si Versiunea Româneasca a Profesorului Gheorghe Popescu-Ciocanel», 1969, 14-18.

and the Earth and Other Works of Bakhayla Mikael (Zosimus). The Ethiopic texts edited from the unique manuscript (Eth. 37 Peiresc) in the Bibliothèque Nationale. With English translations by Sir E.A. Wallis Budge... With photo-lithographic reproductions of the texts. London: Oxford University Press, H. Milford, 1935.

کتاب اسرار آسمان و زمین و دیگر آثار... (ترجمه) Bar Hebraeus, 1226-1286. *Abu'l- Farac Tarihi*. Süryancadan İngilizceye çeviren Ernest A. Wallis Budge, Türkçeye çeviren Omer Riza Dogrul. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basimevi, 1945.

تاریخ ابوالفرج (ابن العبري)

The Egyptian Religion of Resurrection: Osiris. [With an introduction by Jane E. Harrison, adapted from an article in the Spectator of April 13, 1912.] New York: University Books, 1961.

دین مصری تجدید حیات: اوزیریس

درباره‌اش

Thompson, Reginald Campbell. «Ernest Alfred Wallis Budge, 1857-1934», *JEA*, Vol. 21, 1935, 68-70.

”ارنست الفرد والیس باج، ۱۸۵۷-۱۹۳۴“
«Sir Ernest Budge», *JEA*, Vol. 21, 1935, 114-115.

”سر ارنست باج“

«Sir Ernest Alfred Wallis Budge, 1857-1934», *AEE*, 1935, 72.

”سر ارنست الفرد والیس باج، ۱۸۵۷-۱۹۳۴“
Weissbach, F.H. «Sir Ernest Alfred

نخستین شاعران ایرانی (از رودکی تا ابن سینا). با مقدمه و شرح حال شعرا. بخارست: انتشارات اونیورس، ۱۹۷۲.

”یک شاه، یک شاعر و یک هزار سال شعر حماسی“، *Magazin Istoric*، دوره هفتم، ش ۱۰ (۷۹)، بخارست: ۱۹۷۲.

گزیده ادبیات فارسی، نثر معاصر. بخارست: ۱۹۷۶.

زبان فارسی. بخارست: انتشارات دانشگاه بخارست، ۱۹۷۸؛ ۱۹۸۹ (چاپ دوم با تجدید نظر). ج ۲.

افسانه های فارسی، افغانی و تاجیکی. در مجموعه افسانه های آسیا. انتشارات ایون کرآنگاه، ۱۹۷۹.

امثال و حکم فارسی. همراه با گزیده اشعار فارسی از آغان تا جامی، با مقدمه و شرح حال شعرا. بخارست: انتشارات آلباتروس، ۱۹۸۲.

فرهنگ اصطلاحات فارسی به رومانی. بخارست: انتشارات دانشگاه بخارست، ۱۹۸۷.

یافته های ایران شناسی در رومانی. با مقدمه محمدعلی صوتی. تهران: نشر تاریخ ایران، ۱۳۷۰.

”کشیش گئورگه ترانسیلوانیایی“، پژوهشگران، نشریه داخلی مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی - پژوهشگاه (وزارت فرهنگ و آموزش عالی)، ش ۷، شهریور ۱۳۷۲، ۲۰-۲۱.

منابع ۱۱۲ س ۱۲ ش ۱۴۸ ص ۳۹-۳۲؛ پژوهشگران، نشریه داخلی مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی - پژوهشگاه (وزارت و آموزش عالی)، ش ۵، تیر ۱۳۷۲، ۲۰-۲۱ و ش ۷، شهریور ۱۳۷۲، ص ۲۰-۲۱؛ یافته های ایران شناسی در رومانی. تهران: نشر تاریخ ایران، ۱۳۷۰، مقدمه.

”گلستان سعدی و ترجمه آن به زبان رومانیایی از پروفیسور گئورگه پوپسکو چکانل“

Padisahul si Vizirul. Translated by Vladimir Colin and Viorel Bageacu, with an introduction and foot-notes by Viorel Bageacu, Bucuresti: 1971.

پادشاه و وزیر (ترجمه، با همکاری، مقدمه، یادداشت ها)

[این اثر گلچینی است از کتاب های: صبحی مهتدی، ف. افسانه ها، ج ۱ و ۲؛ افسانه های بوعلی سینا؛ افسانه های کهن، ج ۲؛ کوهی کرمانی. پانزده افسانه از افسانه های رومانی ایران؛ آل احمد، جلال. جزیره خارک؛ دیوان بلخ و دژ هوش ربا؛ امینی، امیرقلی. سی افسانه از افسانه های محلی اصفهان.]

صبحی مهتدی، ف. بوعلی دانا، شامل دو افسانه محلی درباره ابن سینا. سلسله انتشارات Traista cu povesti، بخارست: ۱۹۶۷. (ترجمه)

”تبادلات ادبی رومانی و ایران“، *Orizont*، ش ۳ (۵۱۷)، ژوئیه ۱۹۷۰، ص ۳. [این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”ادبیات فارسی در رومانی“، ترجمه محمد علی صوتی، هنر و مردم، ش ۱۴۸، س ۱۲، ۲۲-۳۹.]

”ششصد و پنجاهمین سال تولد حافظ“، *Orizont* (۲)، ش ۱۴، ۲۳ اکتبر ۱۹۷۰، ص ۲.

افسانه های ایرانی. بخارست: انتشارات مینروا، ۱۹۷۱. (ترجمه)

”بیرونی“، بوشن کمیسیون ملی کشور رومانی، برای یونسکو، ش ۲-۴، ۱۹۷۲، ۱۱۹-۱۲۲.

راست و ناراست. انتشارات ایون کرآنگاه، ۱۹۷۲. (ترجمه)

visit to those countries in 1850, also researches into the present condition of the Syrians, and Chaldeans, and an inquiry into the religious feasts of the Yezedees. Ed. Neals, J. M., London: 1852; London: darf, 1987. 2 Vols.

نسطوریان و مراسم مذهبی آن‌ها

Memorandum by the Rev. G. P. Badger on the Pretensions of Persia in Beloochistan and Mekran. Drawn up with especial reference to her claim to Gwadura and Charbar. [with appendix containing the treaty between His late Highness Seyyed Saeed and the Persian government relating to Bunder Abbas, etc., etc.] London: 1863.

یادداشت‌های جورج پرسى باجر درباره دعای ایران و بلوچستان و مکران

Varthema, Ludovico de, 15th. cent. *The Travels of Ludovico di Varthema in Egypt, Syria, Arabia Deserts and Arabia Felix, Persia, India and Ethiopia, A. D. 1503 to 1508.* Tr. from the original Italian edition of 1510, with a preface, by Jones Winter Jones and edited with notes and introduction, by George Percy Badger..., London: Printed for the Hakluyt Society, 1863.

سفرنامه لودویک دی وارتما در مصر، سوریه، صحرای عربستان، عربستان سعید (یمن)، ایران، هندوستان و حبشه از سال ۱۵۰۳ تا ۱۵۰۸ (ویرایش، مقدمه، یادداشت‌ها)

Salil Ibn Razik. *History of Imams and Seyyids of Oman from A. D. 661-1856.* Tr.

باجر، جورج پرسى [jorj persi bājer]

Badger, George Percy

(۱۸۱۵ - ۱۸۸۸)، مطالعات ایرانی، تاریخ، زبان عربی.

در شلمسفرد (انگلستان) به دنیا آمد. دوران جوانی در مالت بود. سپس به بیروت رفته، ۱۸۳۵ و ۱۸۳۶ به تحصیل در زبان و ادبیات عرب پرداخت. ۱۸۷۳ موفق به دریافت درجه دکتری حقوق مدنی گردید.

۱۸۴۱ به سلک روحانیت پیوست. از ۱۸۴۲ تا ۱۸۴۵ و سپس در ۱۸۵۰ به کردستان اعزام شد. ۱۸۴۵ از سوی شرکت هند شرقی به سمت پیشوای روحانی بمبئی منصوب گردید. ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ هنگامی که سمت متولی کلیسای شهر عدن را به عهده داشت در حمله بریتانیا به ایران و تصرف بوشهر شرکت کرد. ۱۸۶۰ با تلاش و کوشش او شورش عمان سرکوب شد. ۱۸۷۲ منشی سفارت بریتانیا در زنگبار بود.

باجر عضو انجمن زیست‌شناسی و انجمن عتیقه‌شناسی لندن بوده است. ۲۱ فوریه درگذشت.

آثار

Faris al-Shidyaq, after Ahmad Faris, and George Percy Badger. *Arabic and English Grammatical Exercises and Familiar Dialogues.* 1840.

تمرین‌های دستوری و مکالمات روزمره عربی و انگلیسی (باهمکاری)

The Nestorians and Their Rituals. With the narrative of a mission to Mesopotamia and Coordistan in 1842-1844, and of a late

۱۸ نوامبر در نیویورک به دنیا آمد. ۱۹۶۰
لیسانس علوم انسانی از کالج ترینیتی در ایالت
کونکتیکت، ۱۹۶۲ فوق لیسانس علوم انسانی از
دانشگاه هاروارد و ۱۹۶۷ موفق به اخذ درجه
دکتری تاریخ از دانشگاه میشیگان گردید.

از ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۳ استادیار و سپس دانشیار
تاریخ در دانشگاه واشنگتن بود. تابستان ۱۹۷۱
عضو انجمن فلسفه آمریکا و سپس عضو مرکز
تحقیقات امریکایی در مصر گردید.

باچاراج عضو انجمن تاریخ آمریکا، انجمن شرق
شناسی، آکادمی مطالعات سده‌های میانه،
انجمن سکه‌شناسی آمریکا و انجمن مطالعات
خاورمیانه‌ای امریکای شمالی بوده است.

آثار

«Circassian Monetary Policy: Silver», *NC*,
1971.

«سیاست پولی چرخس‌ها: نقره»

«The Purity of Sasanian Silver Coins»,
JAOS, 1972.

«ناب‌بودن سکه‌های نقره‌ای ساسانیان» (با
همکاری)

«The Ducat Versus the Dinar», *IJMES*,
1973.

«نکات در مقابل دینار»

Bacharach, J. L. et Shamma, Samir. «Les
Premiers Dirhams Ikhshidides», *RN*. 6c
sér., 17, 1975, 139-144.

«نخستین درهم‌های آل اخشید»

«Andarab and the Banijurids»,
Afghanistan J. 3, 1976, 147-149.

«اندرآب و بنی‌جوری‌ها»

Bacharach, J. L. and Awad, H. A. «An

from the original Arabic, and ed. with
notes, appendices and an introduction
continuing the history down to 1870, by
George Percy Badger..., London: Printed
for the Hakluyt Society, 1871.

تاریخ امامان و سادات عمان از ۶۶۱-۱۸۵۶ (ترجمه،
ویرایش، یادداشت‌ها، ضمیمه‌ها، مقدمه)

An English-Arabic Lexicon. In which the
equivalents for English words and
idiomatic sentences are rendered into
literary and colloquial Arabic, London: C.
K. Paul & Co., 1881.

فرهنگ انگلیسی - عربی

Geography of North-East Coast of Arabia.
1882.

جغرافیای کرانه شمال شرقی عربستان

Muhammad and Mahammadanism.

حضرت محمد (ص) و اسلام

درباره‌اش

Roper, G. J. «Bibliography of George
Percy Badger (1815-1888)», *BSMESB* 11,
1984, 145-155.

«کتاب شناسی جورج پرسبی باچر
(۱۸۱۵-۱۸۸۸)»

منابع ۲۵: ۲۲ ص ۵۱/۱: ۵۴ ج ۵۲: ۵۰۲ ج ۱
ص ۲۳۶: ۵۲ ج ۲ ص ۴۸۳-۴۸۴: ۶۰ ج ۲ ص ۲۳:
۱۲۳ ص ۱۲۵: ۲۲ ج ۲ ص ۱۲۵: ۶۴۰ ص ۵۶: ۱۵۰
س ۱۹۸۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۱۵۲: ۵۶۶ ج ۵، ۶ و ۸: ۱۵۸
ص ۳۰۱.

باچاراج، جری [jeri bāčārāč]

Bacharach, Jere L.

(۱۹۳۸ -)، مطالعات شرقی، سکه‌شناسی.

- ”سکه زنی کافور: قصه‌ای عبرت‌انگیز“
 «Factors Affecting Application for Overseas Research», a survey of MESA members, *MESAB* 22, 1988, 113-179.
- ”عوامل مؤثر در روند تحقیق در کشورهای دور دست“
 «The Court-Citadel: An Islamic Urban Symbol of Power», *Proc. ICUI...* 1989, the Middle Eastern Culture Center, Tokyo. Ed. T. Tukawa. Vol. III. Tokyo research project, Urbanism in Islam and the Middle Eastern Culture Center in Japan, 1989, 205-245.
- ”نماد قدرت شهر اسلامی“
 «Scholarly Organizations Concerned with Middle East Topics», *MESAB* 24, 1990, 29-35. [Directory.]
- ”تشکیلات محققان در رابطه با موضوعات خاورمیانه“
 «Ikhshid», *EI*, Vol. VII, 1993, 411.
- ”اخشید“
 «Laqab for A Future Caliph: The Case of the Abbasid al-Mahdi», *JAOS* 113 ii, 1993, 271-274.
- ”لقبی برای خلیفه آینده: مورد المهدی خلیفه عباسی“
 منابع ۱۳۱ ج ۱ ص ۲۱: ۱۳۸ ج ۷: ۱۵۰ س ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹، ۱۹۸۶، ۱۹۸۹ و ۱۹۹۳: ۱۵۲ ج ۸.
- باخر، ویلهلم [vilhelm bāxer]
Bacher, Wilhelm
 (۱۸۵۰-۱۹۱۳)، مطالعات شرقی، ادبیات فارسی.
- Andarab Dirham of 270 A. H. / 883-4 A. D.», *N. Circ.* 84, 1976, 56-57.
- ”یک درهم از اندر آب متعلق به ۲۷۰ ق / ۸۸۲-۸۴ م“ (با همکاری)
A Near East Studies Handbook. University Washington Press, 1976. (Revised ed.)
- کتاب راهنمای مطالعات شرق نزدیک
 «Circassian Monetary Policy: Copper», *JESHO* 19, 1976, 32-47.
- ”سیاست پولی چرکس‌ها: مس“
 «Foreign Coins, Forgers and Forgeries in Fifteenth Century Egypt», *Actes 8 Cong. Int. Num.* 1973. 1976, 501-511.
- ”سکه‌های خارجی، جاعلین و سکه‌های جعلی سده پانزدهم مصر“
 Bacharach, Jere L. and Bierman, Irene A. *The Warp and Weft of Islam*. Oriental carpets and weavings from Pacific Northwest collections, University of Washington, 1978.
- تار و پود اسلام (ویرایش، با همکاری)
 «Monetary Movements in Medieval Egypt, 1171-1517», *Precious Metals in the later Medieval and Early Modern Worlds*. Ed. J. F. Richards, Durham (U. S. A.): Carolin Academie Press, 1983, 159-181.
- ”نهخت‌های پولی در مصر سده‌های میانه، ۱۱۷۱-۱۵۱۷“
A Middle East Studies Handbook. Cambridge: Cambridge University Press, 1984. (New ed.)
- کتاب راهنمای مطالعات خاورمیانه
 «The Coinage of Kafur: A Cautionary Tale», *INJ* 10, 1988-1989, 71-79.

Trübner, 1879.

کلمات قصار و اشعار نثر سعدی (گردآوری، ترجمه، زندگی‌نامه)

Abraham Ibn Esra als Grammatiker. Ein Beitrag zur Geschichte der hebräischen Sprachwissenschaft, Budapest: 1881.

ابراهیم بن عزرا به عنوان دست‌وردا

«... A Contribution to the History of the Terminology of Hebrew Grammar», *Hebraica* 1, 1884, 96-97.

”مقاله‌ای درباره تاریخ اصطلاح شناسی دستور عبری“

«The Views of Jehuda Halevi Concerning the Hebrew Language», *Hebraica* 8, 1891-92, 138-149.

”نظریات یهودا هلووی درباره زبان عبری“

Die Bibelexege der jüdischen Religiosphilosophen des Mittelalters vor Maimuni..., Budapest: 1892.

شرح انجیل توسط فلاسفه یهودی سده‌های میانه پیش از ابن میمون

Die hebräische Sprachwissenschaft vom 10. bis zum 16. Jahrhundert. Mit einem einleitenden Abschnitte über die Massera, Trier : S. Mayer, 1892.

زبان‌شناسی زبان عبری از سده دهم تا شانزدهم

Die jüdische Bibelexege vom Anfange des zehnten bis zum Ende des fünfzehnten Jahrhunderts. Trier: S. Mayer, 1892.

شرح‌های یهودی بر انجیل از آغاز سده دهم تا پایان سده پانزدهم

Sepher haschoraschim. Wurzelwörterbuch

۱۲ ژانویه در لیپتوسنت میکولوس^۱ (مجارستان) به دنیا آمد. در دانشگاه بوداپست و انستیتوی یهودی برسلاو درس خواند و از دانشگاه لایپزیگ فارغ‌التحصیل گردید.

۱۸۷۶ خاخام سگدین^۲ (مجارستان)، ۱۸۷۷ استاد مدرسه نوبنیاد یهودیان و ۱۹۱۲ رئیس همان مدرسه گردید.

پیش از جنگ جهانی اول از مشهورترین نویسندگانی بود که به زبان آلمانی درباره یهودیت مطلب می‌نگاشت. نزدیک به ۶۰۰ کتاب و مقاله نوشته که بیشتر آن‌ها به زبان آلمانی بوده و برخی به عنوان کتاب درسی الهیات یهودی تدریس شده است. ۲۵ دسامبر در بوداپست درگذشت.

آثار

Nizami's Leben und Werke und der zweite Theil des Nizamischen Alexanderbuches. Beiträge zur Geschichte der persischen Literatur und der Alexandersage, Leipzig, Göttingen: Dieterichsche Univ. Buchdr., 1871; *Memoir of the Life and Writings of the Persian Poet Nizami, and Analysis of the Second Part of His Alexander Book*. Tr. from the German, London: Williams & Norgate, 1873.

زندگی و آثار نظامی بخش دوم اسکندرنامه نظامی

«Sa'di-Studien», *ZDMG* 30, 1876, 81-106.

”پژوهش‌هایی درباره سعدی“

Aphorismen und Sinngedichte. Zum ersten Male hrsg. und Übersetzt, mit Beiträgen zur Biographie Sa'di's, Strassburg: K. J.

1. Lipto-Szent-Miklós

2. Szegedin

9, 1906, 111-112.]

شرح اصطلاحات ادبیات سنی یهود

Ein hebräisch-persisches Wörterbuch aus dem vierzehnten Jahrhundert. Budapest: 1900; «Berner Kungen zu den in Jahrgang III, No. 11 besprochenen hebräisch-persischen Wörterbuch», aus Briefen von Imanuel Löw an F. Perles, *OLZ* 4, 1901, 73-77. [For criticism see: Perles, F. *OLZ* 3, 1900. 414-422.]

یک واژه‌نامه عبری - فارسی متعلق به سده چهاردهم

«Ein Ritualcompendium in persischer Sprache», *Zeitschrift für hebräische Bibliographie* 5, Berlin: 1901, 147-154.

«کتابی درباره مراسم مذهبی به زبان فارسی»

Die Agada der Tannaiten. 1. Band, 2. verb. und verm. Auflage, 1903; Translated into Hebrew by A. Z. Rabinowitz, Jerusalem, Berlin: 5682-8 A. M., 1922-8. [For criticism see: Perles, F. *OLZ* 6, 1903, 500-501.]

آکادای تانی‌ها

«Un épisode de l'histoire des Juifs en Perse», *REJ* 47, 1903, 262-282.

«بخش کوتاهی از تاریخ یهودیان در ایران»

Aus dem Wörterbuche Tanchum Jeiruschalmi's. Nebst einem Anhang über den Sprachlichen Charakter des Maimuni'schen Mischna-Tora, Strassburg: K. J. Trübner, 1903. [For criticism see: Posnanski, Samuel. *OLZ* 7, 1904, 13-19.]

بخشی از واژه‌نامه تنوم اورشلیمی

«Élégie d'un poète judéo-persan contemporain de la persécution de Schah

der hebräischen Sprache. Von Abul-Walid Merwan Ibn Ganah (R. Jona). Aus dem arabischen in's Hebräische übersetzt von Jehuda Ibn Tibbon. Aus den Handschriften der Vaticana und des Escorial zum ersten Male hrsg. und nach dem arabischen originale berichtigt und vervollständigt, sowie mit einer Einleitung über das Leben und die Schriften Abulwalid's und mit... Textberichtigungen zum Sepher Harikma versehen, Berlin: Druck von H. Itskowski, 1895.

واژه‌نامه ریشه شناسی زبان عبری، اثر ابی‌الولید مروان بن جناح (گردآوری، مقایسه با متن اصلی، تصحیح، تکمیل، مقدمه)

Die Biblexeges Moses Maimuni's... Strassburg: K. J. Trübner, 1897.

شرح انجیل از موسی بن میمونی

«Ein Persischer Kommentar zum Buche Samuel», *ZDMG* 51, 1897, 392-425.

«شرحی به زبان فارسی بر کتاب ساموئل»

«Eine südarabische Mibraschcompilation zu Esther», *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judenthums* 41, Berlin: 1897, 350-356.

«تکمیل تفسیری از عهد عتیق به زبان عربی جنوبی درباره استر»

Die exegetische Terminologie der jüdischen Traditionsliteratur. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1899-1905. 2 Vols. [For criticism see: Jastrow, Morrie. *AJSLL* 17, 1900 / 1901; Marx, A. *OLZ* 3, 1900, 257-263, 295-299; Perle, F. *OLZ* 8, 1905, 563-566+ «Einige Gegenbemerkungen» by W. Bacher, *OLZ*

an den siebenhundertsten Todestag des Maimonides herausgegeben von der Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaft des Judentums, durch Prof. W. Bacher, Dr. M. Brann, Prof. D. Simonsen, unter Mitwirkung von Rabbiner Dr. J. Guttman..., Leipzig: G. Fock g. m. b. h. 1908-1914.

زندگی، آثار و تأثیر موسی بن میمون (ویرایش، با همکاری)

Ein hebräisch-arabische Leiderbuch aus Jemen. N. p., n. d., 1910.

یک کتاب شعر عبری - عربی از یمن
Die hebräische und arabische Poesie der Juden Jemens. 1910. [For criticism see: Poznanski, Samuel. *OLZ* 14, 1911, 156-160.]

شعر عبری و عربی یهودیان یمن
«Aus einem jüdisch-persischen Lehrgedichte», *KS* 12, 1911-12, 223-228.

”بخشی از یک شعر آموزنده یهودی - فارسی“
«Zur jüdisch - persischen Literatur», *ZDMG* 65, 1911, 523-535.

”درباره ادبیات یهودی - فارسی“
«Eine persische Bearbeitung des Mischnatraktats Aboth», *Zeitschrift für hebräische Bibliographie* 6, 1912, 112-118, 156-157.

”پژوهشی به زبان فارسی درباره بخش ابوت از مشنا (بخشی از تلمود)“

Die Agada der babylonischen Amoräer... 2. durch ergänzungen und berichtigungen verm. Auflage, 1913. [For criticism see: Künstlinger, Dav. *OLZ* 16, 1913, 454-455.]

Abbas II», *REJ* 48, 1904, 94-105.

”مرثیه یک شاعر یهودی - ایرانی معاصر در بیدادگری شاه عباس دوم“

About Hebrew Manuscripts. By Elkan Nathan Adler, London, New York: H. Frowde, 1905.

”درباره نسخ خطی عبری“ (با همکاری)
«*Les Juifes en Perse au XVII e et au XVIIIe siècles*», D'après les chroniques poétiques de Babai B. Loutf et de Babai B. Farhad, *REJ* 51, 1906, 121-136, 265-279; 52, 1906, 77-97, 234-271; 53, 1907, 85-110. (Série d'articles réunis et publiés sous forme de livre, Strassburg: K. J. Trübner, 1907.)

”یهودیان ایران در سده های هفدهم“
«Scham als Name Palästina's», *JQR* 18, 1906, 564-565.

”شام، نام فلسطین“
Zwei jüdisch-persische Dichter, Schahin und Imrani. Budapest: Jahresbericht der Landes-Rabinerschule in Budapest für das Schuljahre 1906-1907; Strassburg: K. J. Trübner, 1907-1908.

دو شاعر یهودی - ایرانی، شاهین و عمرانی
«Aus einem alten Werke hebräisch-arabischer Sprachvergleichung», *ZDMG* 61, 1907, 700-704.

”مقایسه زبان عربی با عبری در اثری کهن“
«*Le livre d' Ezra de Schahin Schirazi*», *REJ* 55, 1908, 249-80.

”کتاب عزرا از شاهین شیرازی“
Moses Ben Maimon, Sein Leben, Seine Werke und Sein Einfluss. Zur Erinnerung

The Book of Hebrew Roots. By Abu'l-Walid Marwan Ibn Janah, called Rabbi Jonah. Edited with an appendix, containing extracts from other Hebrew-Arabic dictionaries by Adolf Neubauer. With additions and corrections by Wilhelm Bacher, Amsterdam: Philo Press, 1968.

کتاب الاصول، اثر ابی الولید مروان بن جناح القرطبی (تصحیح، با همکاری)

«Der Miles gloriosus des Plantus in 1001 Nacht», ZDMG 30. 141-143.

”ارتش مشهور پلانتوس در داستان‌های هزار و یکشب“

”المستعمرات اليهودية في بلاد العرب“، الفصول اليهودية. ۱۹۰۵.

التطور التاريخي للغات السامية. ۱۹۰۹.

”الشعر العربي“، منوعات دیرنبرج. ۱۹۰۹.

منابع ۳۵ ج ۱ ص ۲۹۸؛ ۵۲ ج ۲ ص ۹۰۵؛ ۱۲۲ ج ۲ ص ۱۹۷؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۶۲۸ و ۶۳۰؛ ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۵۵۸؛ ۱۵۲ ج ۲ و ۵، ۶؛ ۱۵۲ ج ۲ ص ۲۹۵.

باخمان، والتر [välter bāxmān]

Bachmann, Walter

(۱۸۸۳-۱۹۵۸)، کاوش‌های باستان‌شناسی، آشورشناسی.

۸ مه در لایپزیگ به دنیا آمد. در دانشگاه فنی درس‌دن به تحصیل در رشته معماری و تاریخ هنر پرداخت و ۱۹۰۷ به اخذ درجه فوق مهندسی نایل آمد.

آگادای آموری بابلی

«Ein bisher nicht erkanntes persisches Lehnwort im babylonischen Talmud», ZDMG 67, 1913, 268-270. Note by A. Marmorstein, 571.

”وام واژه‌ای فارسی در تلمود بابلی که تاکنون ناشناخته مانده است“

Die Proömien der alten jüdischen Homilie. Beitrag zur Geschichte der jüdischen Schriftauslegung und Homiletik, Leipzig: J. C. Hinrichs, 1913. [For criticism see: Künstlinger, Dav. OLZ 16, 1913, 454-455.]

درآمدی بر فقه باستانی یهودیان
Rabbanan, die Gelehrten der Tradition. Strassburg: K. J. Trübner, 1914. [For criticism see: Perles, F. OLZ 18, 1915, 340-342.]

رب‌ها، آگاهان به سنت‌ها

Tradition und Tradenten in den Schulen Palästinas und Babylonien. Studien und Materialien zur Entstehungsgeschichte des Talmuds, 1914. [For criticism see: Perles, F. OLZ 18, 1915, 340-342.]

سنت و سنت‌گرایان در مدارس فلسطین و بابل
«Joseph Ibn Kaspi als Bibelerklärer», *Judaica*, Festschrift zu Hermann Cohens siebzigsten Geburtstage, 1918, 119-133.

”یوسف بن کسپی مفسر تورات“
Aggadath amora'e Erets-Yisra'el. Die Agada der palästinenensischen Amoräer, translated into Hebrew by A. Z. Kabinowitz, Tel Aviv: 5685-8 A. M., 1925-8 A. D.

آگاداهای آموری فلسطین

Petra. Von W. Bachmann, C. Watzinger, Th. Wiegand, mit einem beitrage von K. Wulzinger; mit 2 beilagen und 79 abbildungen im text. Berlin und Leipzig: Vereinigung Wissenschaftlicher verleger, 1921.

(Wissenschaftlichen veröffentlichungen des Deutsch-türkischen denkmalschutzkommandos ... hft. 3.) [For criticism see: Dussaud, R. *Syria*, RAOA, Vol. 2, 1921, 260 - 261.]

پترا (با همکاری)

Felsreliefs in Assyrien, Bawian, Malai und Gundük. Mit 26 abbildungen im text und 33 < 1 farb. > tafeln. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1927. (52. Wissenschaftlichen veröffentlichungen der Deutschen Orient-gesellschaft.) [For criticism see: Unger, Eckhard. *OLZ*, Vol. 31, 1928, 17- 20.]

کپه‌های صخره‌ای در آشور، بایوان، مالئا و جندق

منابع ۱۲۵ ج ۲ ص ۶۲۰: ۱۵۰، ۱۹۰۶ - ۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۵۵۸: ۱۷۴، ۱۹۵۷ - ۱۹۵۸ ش ۱۸ ص ۴۸۴ - ۴۸۵.

بادروگلیگتی، آندره آس [āndreās bādrogligeti]

Bodrogligeti , Andras

(۱۹۲۵ -)، زبان‌شناسی.

۵ اوت در تیزایگار^۳ (مجارستان) به دنیا آمد. ۱۹۴۹ لیسانس علوم انسانی از دانشگاه پازمانی

از ۱۹۰۸ تا ۱۹۱۴ عضو هیأت باستان‌شناسی آلمان در سرزمین آشور بود و در کاوش‌های شهر باستانی هاترا (الحضر) و پایتخت توکولتی - نینورتا^۱ مشارکت فعال نمود. همچنین سفرهای پژوهشی موفقیت‌آمیز و پرباری به کردستان، ارمنستان و آسیای صغیر انجام داد.

با آغاز جنگ جهانی اول، افسر ارتش آلمان در آسیای صغیر گردید و مأموریتش در گروه فرماندهی آلمانی - ترکی حراست از آثار باستانی بود. سپس به پترا رفت و پژوهش‌های باستان‌شناختی در پایتخت نبطیان را آغاز کرد.

پاییز ۱۹۱۹ با ارائه رساله استادی‌اش درباره فرهنگ شرق باستان در دانشگاه فنی درسدن به تدریس پرداخت. از اکتبر ۱۹۲۰ مسئولیت مرمت و نگهداری از میراث فرهنگی ایالت زاکسن^۲ را به عهده گرفت و در زمستان ۱۹۲۸ و ۱۹۲۹ همراه هیأت باستان‌شناسی آلمان به تیسفون سفر کرد. ۱۵ مارس در شهر درسدن درگذشت.

آثار

Kirchen und Moscheen in Armenien und Kurdistan. Mit 31 abbildungen im text, 11 steindruck- und 60 lichtdrucktafeln und einer kartenskizze, Leipzig: J.C. Hinrichs, 1913. (25. Wissenschaftlichen veröffentlichungen der Deutschen Orient-gesellschaft.)

کلیساها و مساجد ارمنستان و کردستان

«Bericht zur Routenkarte von Mossul nach Wan», *PGM* 60, 1914, 21 - 25.

«گزارش درباره نقشه راه‌های موصل به وان»

1 . Kar - Tukulti - Ninurta (Tulul Al Akir)

2. Sachsen

3. Tiszaigar

«Glosses on Sayf-i Sarayi's *Gulistan bi-t-Turki*», *AO Hung.* 14, 1962, 207-218.

«شرح گلستان سعدی ترجمه سیفی سرایی به ترکی»

«A Collection of Turkish Poems from the Fourteenth Century», *AO Hung.*, 1963.

«مجموعه‌ای از اشعار ترکی سده چهاردهم»

«On the Prosody of Ali's *Qissa-i Yusuf*», *AO Hung.* 19, 1966, 79-97.

«درباره سبک عروضی قصه یوسف، سروده علی»

«On the Turkish Vocabulary of the Isfahan Anonymous», *AO Hung.* 21, 1968, 15-43.

«درباره واژه ترکی نام مستعار اصفهان»

A Fourteenth Century Turkic Translation of Sa'di's Gulistan. 1969.

ترجمه ترکی گلستان سعدی متعلق به سده چهاردهم

«Preliminary Notes on the Edition of the Persian Glosses of the Codex Cumanicus», *AO Hung.* 22, 1969, 353-360.

«یادداشت‌های مقدماتی درباره چاپ واژگان»

فارسی دست نوشته متون قدیم کرمانی

«Finite Forms in Isan-Isän in Fourteenth Century Turkish Literary Documents», *AO Hung.* 23, 1970, 167-176.

«شکل‌های مسندی در Isan-Isän - دراسناد ادبی»

ترکی سده چهاردهم

«A Grammar of Mameluke-Kipchak», *Studia Turcica.* Ed. L. Ligeti, 1971, 89-102.

«دستور زبان مملوک قبیچاق»

«The Persian Vocabulary of the Codex

پترا^۱ در بوداپست، ۱۹۵۱ فوق لیسانس از دانشگاه اتوس لوراند^۲ بوداپست، ۱۹۵۴ دیپلم زبان آلمانی و انگلیسی، ۱۹۵۸ فوق لیسانس و دیپلم تدریس زبان‌های فارسی و ترکی، و ۱۹۶۳ به اخذ درجه دکتری زبان‌شناسی زبان‌های ایرانی و ترکی نایل آمد.

از ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۱ عضو آکادمی علوم مجارستان و دستیار مدرس زبان‌های فارسی و ترکی در دانشگاه اتوس لوراند، از ۱۹۶۱ تا ۱۹۶۷ استادیار و از ۱۹۶۸ تا ۱۹۷۰ دانشیار بود. در ۱۹۶۴ و ۱۹۶۵ عضو و فرستاده پژوهشی یونسکو نزد کشورهای ترکیه، ایران و افغانستان بود. در ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸ و از ۱۹۷۰ تا ۱۹۷۲ در دانشگاه کالیفرنیا در لوس آنجلس به تدریس پرداخت و در ۱۹۷۲ به سمت استادی رسید.

بادروگلیگتی عضو انجمن شرق‌شناسی، انجمن زبان‌شناسی، آکادمی سده‌های میانه و آکادمی علوم سیاسی و اجتماعی امریکا و انجمن مطالعات خاورمیانه بوده و در زمینه تاریخ زبان‌های ترکی، زبان و ادبیات ترکی میانه شرقی و تداخل زبان فارسی با زبان‌های ترکی تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

Sadiq Hidayat Az étet vize. Europa, Budapest: 1960.

صادق هدایت...

«The Persian Translation of the *Koran* in Latin Letters», *AO Hung.* XIII, 1961, 261-276.

«ترجمه فارسی قرآن با حروف لاتین»

1. Pazmany Peter

2. Eötvös Lorand

Sino... Dedicata. Wiesbaden: 1976, 87-106.

”نویسنده و منابع معین المرید“

Hazai, G. «Das Osmanisch-Türkische im XVIII. Jahrhundert», a review article, *IJMES* 8, 1977, 251-265.

”زبان ترکی عثمانی در سده هجدهم“ (نقد و بررسی)

«Ghosts, Copulating Friends, and Pedestrian Locusts in Some Reviews of Eckmann's Middle Turkic Glosses», *JAOS* 104, 1984, 455-464.

«The Understanding and Interpretation of Ahmad Yasavi's *Divan-i Hikmat*», *Ural-Altaiischer Jahrbücher* 58, 1986, 127-138.

”درک و تفسیر دیوان حکمت، اثر احمد یسوی“

منابع ۹ ص ۱۱۵: ۱۱۲ ج ۳ ص ۴۷-۴۸: ۱۵۰ س ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۴-۱۹۷۵، ۱۹۷۵، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۸۶ و ۱۹۸۹: ۱۵۲ ج ۲، ۶ و ۷.

بادلی، رانلد ویکتور کورتنی [rāneld viktor

kurteney bādli]

Bodley, Ronald Victor Courtenay

(۱۸۹۲ -)، مطالعات اسلامی.

از اهالی انگلستان، در زمینه زندگانی پیامبر اسلام (ص)، زکات، بهشت و جهنم، ایمان، و قضا و قدر تحقیقاتی انجام داده است.

بادلی مقاله‌ای درباره ایمان دارد که در مجله لوی اسلام مصر به زبان عربی چاپ شده و ابوالقاسم سحاب آن را به فارسی ترجمه کرده و در مجله

Cumanicus», *BO Hung.* 16, Budapest: 1971.

”واژگان فارسی دست نوشته متون قدیم کرمانی“

«The Fragments of the *Cavahiru'l-asrar*», *CAJ* 16, 1972, 290-303.

”قطعه‌های جواهرالاسرار“

«Islamic Terms in Eastern Middle Turkic», *AO Hung.* 25, 1972, 355-367.

”اصطلاحات اسلامی در زبان ترکی میانه شرقی“

«On Modern Turkish Üstükörü and Yüzüköyün», *AO Hung.* 26, 1972, 145-150.

”درباره زبان ترکی نوین اوستوکرو و یوزقویون“

«The Medical Terminology in the Kitab *Baytarat al-Vazih*», a fourteenth century Mamluk-Kipchak treatise on veterinary medicine, *Istanbul Univ. Edebiyat Fak. Türk dili ve Edebiyatı Dergisi* 21, 1973, 115-125.

”اصطلاحات پزشکی در کتاب بيطرة الوضیح“

«Ahmad's *Baraq-nama*, A Central Asian Islamic Work in Eastern Middle Turkic», *CAJ* 17, 1974, 83-128.

”برق‌نامه احمد، اثری اسلامی به زبان ترکی میانه شرقی از آسیای مرکزی“

«The Classical Islamic Heritage of Eastern Middle Turkic As Reflected in the Lexicon of Modern Literary Uzbek», *Canadian Slav. Papers* 17, 1975, 475-491.

”میراث ادبیات کلاسیک اسلامی به زبان ترکی میانه شرقی در فرهنگ نوین ادبی ازبک“

«The Authorship and Sources of the *Mu'inil-Murid*», *Tractata Altaica Denis*

نوردانش به چاپ رسانیده است.

آثار

Algeria from Within. London: Hutchinson & Co. Ltd., 1927.

اوضاع درونی الجزایر

Gertrude Bell (1863-1926). By Ronald Bodley and Lorna Hearst, New York: The Macmillan Co., 1940.

گرترویدیل (۱۸۶۳-۱۹۲۶) (باهمکاری)

Wind in the Sahara. New York: Coward-McCann, Inc., 1944.

باد در صحرا

The Messenger. The life of Mohammed, Garden City, New York: Doubleday & Co., Inc., 1946; New York: Greenwood Press, 1969.

پیامبر (ص)

منابع ۴۲ ص ۵۲: ۶۷ ج ۲ ص ۵۲۹: ۱۲۵ ج ۲ ص ۴۴۸

بار، کای [kāy bār]

Barr, Kaj

(۱۸۹۶-۱۹۷۰)، زبان و گویش‌های ایرانی،

آیین زردشت.

از اهالی دانمارک، تحصیلاتش را در رشته مهندسی مکانیک آغاز کرد. سپس برای دستیابی به متون ریاضی کهن به مطالعه زبان‌های یونانی و لاتین پرداخت و از این طریق مجذوب زبان‌شناسی و مطالعات ایرانی گردید. ۱۹۲۵ در رشته زبان‌شناسی کلاسیک از دانشگاه کپنهاگ فارغ‌التحصیل گردید. مدتی نیز زیر نظر فریدریش آندره‌آس^۱ ایران‌شناس آلمانی و

کریستین سن^۲ ایران‌شناس دانمارکی، به تحصیل پرداخت.

۱۹۳۵ در سمت دانشیار زبان‌شناسی کلاسیک در دانشگاه کپنهاگ منصوب گردید. ۱۹۴۵ پس از درگذشت کریستین سن، به سمت استادی کرسی ایران‌شناسی در دانشگاه کپنهاگ برگزیده شد و تا ۱۹۶۷ که بازنشسته گردید در همین سمت باقی ماند. پس از بازنشستگی نیز به درخواست دانشگاه کپنهاگ برخی از لهجه‌های قدیمی ایتالیایی و زبان لیتوانیایی را تدریس می‌کرد. ۱۹۶۴ به نمایندگی از سوی شرق‌شناسان دانمارک در کنگره شرق‌شناسان در دهلی نو شرکت کرد و در بازگشت دو ماه در ایران اقامت داشت که در این مدت از آمل دیدن کرد و به ضبط برخی لهجه‌های محلی پرداخت. ۱۹۶۹ دانشگاه کپنهاگ درجه دکتري افتخاری به او اهدا کرد.

بار رئیس انستیتوی ایران‌شناسی، عضو آکادمی سلطنتی دانمارک و رئیس انجمن بین‌المللی شرق‌شناسان بوده است. به زبان‌های اوستایی، فارسی باستان، ختنی، خوارزمی، پهلوی، فارسی میانه، سنسکریت، پالی، عبری، عربی، لاتین، یونانی و به لهجه‌های گوناگون زبان‌های یادشده آشنا بوده و در زمینه آیین زردشت، اعتقادات ایرانیان پیش از عصر زردشت، زبان‌های کردی، بلوچی، پشتو و آسی تحقیقاتی انجام داده است. ۴ ژانویه درگذشت.

1. Friedrich Carl Andreas

2. Arthur Emanuel Christensen

Munksgaard, 1945.

شرق و غرب

«Principia Zarathustriaca», E & W, (A volume contributed to Professor Arthur Christensen.) Copenhagen: 1945.

“اصول زردشت”

«Irans profet som teleios anthropos», *Festschrift Hammerich*. Copenhagen: 1952, 26-36.

“پیامبر ایرانی”

«Avesta dregu-drivu-», *Studia Orientalia Ioanni Pedersen Dicata*, Copenhagen: 1953.

“dregu-drivu- در اوستا”

Avesta. Copenhagen: 1954. (in Dänisch)

اوستا (به زبان دانمارکی)

1001 [i. e. Tusind og en] nat. Frede Løkkegaard, Kaj Barr [og] svend sendergaard. Udg. af Folke universitets foreningen i København, København: Rhodos, 1961.

درباره هزار و یکشب

«Zarathustrismen», *Illustreret Religionshistorie*. Copenhagen: 1968.

“آیین زردشت”

«Kurdische Dialekte», *Iranische Dialekaufzeichnungen aus dem Nachlass*. Von F. C. Andreas, Berlin: 1969. Berlin: 1969.

“گویش‌های کردی”

Latin Grammar. (in Dänisch)

دستور زبان لاتین (به زبان دانمارکی)

«Sur le développement du système verbal», *ACIO*, XXI, 158-162.

آثار

«Bruchstücke einer Pehlevi-Übersetzung der Psalmen», von F. C. Andreas, aus dem Nachlass herausgegeben, *Preussische Akademie der Wissenschaften, Berlin, Philos.-hist. Klasse. Sitzungsberichte* 11, 1933, 91-152; Berlin: 1939.

“گزیده‌های ترجمه پهلوی کتاب مقدس عهد عتیق” (ویرایش، با همکاری)

«Remarks on the Pahlavi Ligatures», *BSOS*, London: 1936.

“نکاتی درباره حروف متصل در زبان پهلوی” *Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis*. Copenhagen: 1937-1944.

فهرست دست‌نویس‌های اوستایی و پهلوی کتابخانه دانشگاه هافنین

Iranische Dialekaufzeichnungen. Aus dem Nachlass, von F. C. Andreas, zusammen mit Kaj Barr und W. Henning bearbeitet und herausgegeben von Arthur Christensen... Berlin: Weidmannsche verlagsbuchhandlung, 1939.

یادداشت‌هایی درباره گویش‌های محلی ایرانی (با همکاری)

Contribution to the Grammar of the Gipsy Dialects. In *Memoriam Kr. Sandfeld*, Copenhagen: 1945.

مقاله‌ای درباره دستور گویش‌های کولی (لوری)

Øst og vest. Afhandlinger tilegnede prof. dr. phil. Arthur Christensen paa halvferdsdaarsdagen d. 9. januar 1945 af nordiske orientalter og folkemindeforskere. København: E.

Abashidze, A. Baramidze and others, Tiflis: 1955.

سرود داوود (تصحیح، با همکاری)

Archil II, King of Georgia. *Archiliani. The Archiliad. Collected Verse Works*. Edited by A. G. Baramidze and N. Berdzenishvili. Georgian text. Tiflis: 1936-1937, 2 Vols.

مجموعه آثار منظوم (تصحیح، با همکاری)

Istoriia Gruzinskoi Literatury. Kratki ocherk (A History of Georgian Literature). A short essay by A. Baramidze, S. Radiani and V. Zhgenti Akademiia Nauk Gruzinskoi SSR. Institut Istarii Gruzinskoi literaturu i Imeni Rustaveli Russian text. Gosudarstvennoe uchebno-pedagogicheskoe Izdatel'stvo Ministerstva Prosveshcheniya. RSFSR. Moskva: 1952.

تاریخچه ادبیات گرجی

Cecelidze, Corneli Samsonidze & Baramidze, Alexander G. *Kathuli literaturis Istoria*. (History of Georgian Literature). Georgian text, Vol. I, Tiflis: 1954.

تاریخ ادبیات گرجی (با همکاری)

Shota Rustaveli. *Vephkis Tqaosani*. (The Man in the Panther's Skin). Georgian text edited by A. Baramidze, C. Cecelidze and A. Shanidze. Tiflis: 1957.

انسان پلنگینه پوش (ویرایش متن گرجی)

Shotha Rustaveli. Monographiulu narcvevi (A Monograph Study of Shota Rustaveli). Georgian text. Tiflis: 1958.

بررسی رساله شوتا روستا ولی

”درباره تحول نظام فعلی“

«Zarathustra As Teleios Antrōpos», volume for L. L. Hammerich. Copenhagen:

”زردشت به عنوان پیامبر مردمی“

”آوازه تمدن ایران در دانمارک“، دنیا ۲۱، ۲۳۰-۲۳۳.

درباره اش

افشار، ایرج. ”درگذشت کای بار“، راهنمای کتاب ۱۲، ۱۳۴۸، ۶۵۵-۶۵۶.

وهمن، فریدون. ”درگذشت کای بار“، راهنمای کتاب ۱۲، ۱۳۴۸، ۶۵۵-۶۶۱.

منابع ۸ ص ۱۵۸؛ ۹ ص ۱۹۶؛ ۱۲ ج ۲ ص ۲۷ و ج ۳ ص ۵ و ۷؛ ۳۵ ج ۱ ص ۲۱۳ و ۴۶۰؛ ۹۰ ص ۵ ش ۱ ص ۷۲، ش ۷ ص ۵۹۵ و س ۱۲ ش ۹ و ۱۰ ص ۶۵۵-۶۶۱؛ ۱۰۱ س ۳ ش ۳ ص ۴۷؛ ۱۱۰ س ۳ ش ۱۰ ص ۸۱۴؛ ۱۱۴ س ۵ ش ۸ و ۹ ص ۸۱؛ ۱۱۷ ج ۲؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۴۴؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۵۳؛ ۱۵۲ ج ۱ و ۶

بارامیدزه، آleksander [āleksānḍr bārāmīdze]

Baramidze, Aleksandre G.

زبان و ادبیات گرجی.

از اهالی گرجستان، در زمینه تاریخ ادبیات ایران و گرجستان تحقیقاتی انجام داده است. ریاست انستیتوی تاریخ ادبیات گرجستان را به عهده داشته و عضو آکادمی علوم گرجستان بوده است.

آثار

Guramshvili, Devith. *Davithiani*. (The song of David). A poem. Georgian text. Edited by A. Baramidze and S. Iordanishvili. Tiflis: 1931; Edited by I.

- روایات گرجی خسرو و شیرین. ۱۹۴۳.
- روایات گرجی کیله و دمنه. (تحلیل روایات انوار سهیلی واعظ کاشفی). ۱۹۴۵: ۱۹۶۲.
- نظامی. ۱۹۳۷.
- نظامی و ادبیات گرجی. ۱۹۳۷.
- درباره روایات گرجی بختیارنامه. ۱۹۴۸.
- کیله و دمنه. ۱۹۴۹: تفلیس: ۱۹۶۲ (ترجمه به زبان گرجی، مقدمه، با همکاری)
- درباره ترجمه‌های تیمور از اول. ۱۹۵۹.
- روابط ادبی باستانی گرجستان و ایران. ۱۹۶۱.
- نظریاتی درباره منابع پارسی روایات گرجی یوسف و زلیخا. ۱۹۶۴.
- درباره نوع ادبی منظومه ویس و رامین.
- ”شعر روستاوی“، ترجمه رضا آذرخش، پیام نوین، ج ۸، ش ۵، ۱۱-۱۷.
- منابع ج ۸ ص ۲: ۲۱۴؛ ج ۱ ص ۱۱۱۷، ۱۱۱۸، ۱۱۱۹، ۱۴۲۱ و ۱۴۲۷: ۹۰؛ ج ۱۴ ش ۷-۸ ص ۴۸۲؛ ۱۱۰: ج ۳ ش ۱۰ ص ۸۱۴: ۱۲۵؛ ج ۲ ص ۷۲۲: ۱۵۱؛ ج ۱ ص ۵۷۵، ۶۲۳ و ۶۲۴.
- بارانوف، خارلامپی کارپوویچ** [xārlāmpi kārpovič bārānof]
- Baranov , Kharlampii Karpovich**
- (۱۸۹۲ -)، زبان عربی.
- ۶ مارس در میشینسک^۱ (دهکده‌ای نزدیک نووچرکاسک^۲ در جمهوری روسیه) متولد شد.
- Cecelidze, Corneli, sansonis dze. *Karthuli Literaturis Istoria*. (A History of Georgian Literature in Six Volumes). New and revised edition edited by A. G. Baramidze. Georgian text. Vol. 1-2, Tiflis: 1960.
- تاریخ ادبیات گرجی (بازبینی و ویرایش جدید) *Dzveli Karthuli Mtserlobis Sacithkhebi*. (Question of Ancient Georgian Literature). Edited by A. G. Baramidze. Georgian text. Vol.1, Tiflis: 1962.
- موضوع ادبیات قدیم گرجستان (ویرایش)
- یادداشت‌هایی درباره روایات گرجی شاهنامه. ۱۹۲۷.
- روابط ادبی و هنری گرجستان و ایران. ۱۹۳۴.
- شاهنامه. ۱۹۳۴.
- شاهنامه فردوسی در ادبیات گرجی. ۱۹۳۴.
- فردوسی و شاهنامه. ۱۹۳۴.
- روایات گرجی شاهنامه که بتازگی به دست آمده. ۱۹۳۵.
- میراث ادبی فردوسی. ۱۹۳۵.
- شاهنامه فردوسی در ادبیات گرجی. ۱۹۳۶ (به زبان فرانسه)
- موارد مشابه در شاهنامه فردوسی و منظومه پهلوان پلنگینه‌پوش روستاوی. ۱۹۳۶.
- درباره داستان ویس و رامین. ۱۹۳۷.
- فردوسی و روستاوی. ۱۹۳۸.
- ویس و رامین. تفلیس: ۱۹۳۸: ۱۹۴۵ (تصحیح، مقدمه، با همکاری)
- روایات گرجی درباره داستان فرهاد و شیرین. ۱۹۳۲.

1. Myshinsk
2. Novoherkassk

1940-1960, Vyp. 1-2: 1940, Vyp. 3-4: 1946, 321-584, Moskva: Gos. izd. inostr. i nats. slovarei, 1957; Izd. 2, Stereotip. Moskva: GTS, 1958; Izd. 3, Stereotip, Moskva: 1962; Izd. 4, Stereotip. Kn. 1-2, Moskva: Sov. Entsiklopediia, 1970.

فرهنگ عربی - روسی

«O Sposobakh Vyrazheniia Narechii v Sovremennom Literaturnom Arabskom Iazyke», *Trudy Moskovskii Institut Vostokovedenii* 3, 1941, 240-247.

”درباره شیوه‌های بیانی گویش‌ها در زبان عربی معاصر“

Russko-Arabskii Slovar'. Vyp. 1, A-G, Moskva: GIS, 1955, Vyp. II, Zh-I, Moskva: 1957. Avt.: Baranov i K. V. Ode-Vasil'eva i dr.

فرهنگ روسی - عربی (با همکاری)

Al-Biruni Abu-r Raikhan Mukhammad Ibn Akhmad. Sobranie Svedenii dlia Poznaniia Dragotsennostei. (Mineralogiia). Per. A. M. Belenitskogo. Red. G. G. Lemmleina, Kh. K. Baranova i A. A. Dolinnoi, stat'i i prim. A. M. Belenitskogo i G. G. Lemmleina. Moskva-Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1963.

ابوریحان محمد بن احمد بیرونی مجموعه آگاهی‌ها برای درک چیزهای گرانبها (کانی‌شناسی)

القاموس الروسى العربى للمصطلحات السياسية والاقتصادية و الفلسفية. ۱۹۳۷.

منتخبات عربیه. ۱۹۳۷.

۱۹۱۵ رشته زبان‌های شرقی را در دانشکده لازاریوسکی^۱ به پایان رساند.

از ۱۹۱۹ تا ۱۹۳۲ استاد آکادمی نظامی ارتش سرخ کارگران و کشاورزان بود. از ۱۹۲۰ تا ۱۹۵۲ در دانشکده شرق‌شناسی مسکو به تدریس اشتغال داشت و نیز سرپرست گروه زبان عربی دانشگاه دولتی مسکو، بخش روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه بود. از ۱۹۳۲ تا ۱۹۳۵ سمت استادی دانشگاه کمونیستی زحمتکشان شرق را به عهده داشت. ۱۹۳۹ به مقام پروفیسوری رسید. از ۱۹۴۳ تا ۱۹۵۳ استاد دانشگاه نظام، بخش زبان‌های خارجی و از ۱۹۵۴ سرپرست بخش زبان‌های عربی، فارسی، پشتو و زبان‌های افریقایی بود. ۱۹۶۲ به عنوان یکی از رجال برجسته علوم در شوروی شناخته شد. پس از بندلی صلیبا الحوزی، وی نخستین کسی بود که فرهنگ عربی به روسی را نوشت.

بارانوف به دریافت نشان‌های افتخار فراوانی در شوروی نایل آمده است.

آثار

Uchebnik Arabskogo Iazyka. Kurs II, ch. I, Moskovskii Institut Vostokovedenii, 1933. Avt.: Baranov, A. M. Kasaev i R. A. Subbotii, Steklogr. izd.

کتاب درسی زبان عربی (با همکاری)

Khrestomatiia po Arabskomu Iazyka. Moskovskii Institut Vostokovedenii, 1939. Steklogr. Izd.

گزیده‌هایی درباره زبان عربی

Arabsko-Russkii Slovar'. Okolo 3300 slov. Moskva: Akademiia Nauk SSSR,

1. Lazarevskii

(۱۸۲۶-۱۹۰۸)، مطالعات ایرانی و اسلامی.
۶ فوریه در کشتی‌ای که از استانبول عازم ماریسی بود به دنیا آمد. در رشته زبان‌های شرقی در پاریس تحصیل کرد. زبان‌های فارسی، عربی و ترکی را می‌دانست. در زمینه مطالعات اسلامی، تاریخ و علوم و ادب شرق تحقیقاتی انجام داده است.

مدتی به عنوان کنسول فرانسه در بیت‌المقدس و وابسته سفارت فرانسه در تهران و سپس در استانبول مشغول کار بود. ۱۸۶۳ استاد زبان ترکی در مدرسه زبان‌های شرقی پاریس، ۱۸۷۶ استاد زبان فارسی و ۱۸۸۵ استاد زبان عربی در کولژدوفرانس بود.

باربیه دو منار مدیر مجله آسیای و عضو آکادمی کتیبه‌ها و ادبیات بوده است. اواسط ماه مارس در پاریس درگذشت.

آثار

Le livre des Rois de Aboul-Qasim Firdoussi. Publié, traduit et commenté par Jules Mohl et C. Barbier de Meynard. Paris: 1838-1876.

شاهنامه ابوالقاسم فردوسی (ترجمه، شرح، با همکاری) Paris, Académie des Inscriptions et Belles-lettres. *Recueil des historiens des Croissades*. (Documents arméniens, 2 Tomes. Historiens occidentaux, 5 Tomes. Historiens orientaux 5 Tomes. Paris: 1844-1906; Tome II. Extrait du livre intitulé *Le Collier de perles* par Badr-eddyn Alainy. Arabic text, with a French translation by Barbier de Meynard;

التعبير عن الظرف في اللغة العربية الفصحى الحديثة. أعمال المعهد الشرقي بموسكو، ۱۹۴۱.

مدخل موجز الى دراسة اصوات اللغة العربية الفصحى. ۱۹۴۶. (مقدمه)

تمارين عربية من قواعد هاروير. (مقدمه)

درباره‌اش

V Kn.: Krachkovskii, I. Iu. *Ocherki po Istorii Russkoi Arabistiki*. Moskva-Leningrad: 1950, 214, 217, 250, 251, 258, 268; To zhe Krachkovskii, I. Iu. *Izbrannye Sochineniia*, T. V., Moskva-Leningrad: 1958, 150, 151, 174, 180, 187.

شرحی درباره تاریخ عرب‌شناسان روس؛ برگزیده آثار Lutskaia, N. S. «Baranov», *Mosk. Novesti (Anba Mosku)* 8 Aprelia, 11, 1970. (Na Arab iaz.)

«بارانوف»

Lutskaia, N. S. «Velikii Uchenyi i Drug Arabov (K 80-litiiu Kh. K. Baranova)», *Anba Mosku (Mosk. Novesti)* 26 Febralia, 11, 1972. (Na Arab. iaz.)

«دانشمند بزرگ و دوست اعراب (به مناسبت هشتادمین سال تولد خارلامپی کارپوویچ بارانوف)»

منابع ۵۲ ج ۱ ص ۲۵۱: ۵۲ ج ۲ ص ۹۶۱: ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۲۲: ۱۵۵ ص ۶۰-۶۱: ۱۶۲/۱.

باربیه دومنار، کازیمیر آدرین شارل [kāzimir

ādrian šārīl bārbīe do menār]

Barbier de Meynard, Casimir

Charles Adrien

H. Mostawfi. *JA*, Ser. 5, X, 1857, 257-308; Paris: 1857.

”توصیف تاریخی شهر قزوین“ برگرفته از تاریخ گزیده حمدالله مستوفی

Mouyin ed-Din Mohammed ez-Zemdji. «Extrait de la chronique persane d'Herat», *JA* 16, 1860, 461-520; 17, 1861. 438-457, 473-522; 20, 1862, 268-319.

”برگرفته از کتاب روضات الجنات فی اوصاف مدینه هرات“ اثر معین الدین محمد اسفزاری (ملقب به الزمّجی)

Yaqut Ibn Abd Allah al-Hamawi, 1179-1229. *Dictionnaire géographique, historique et littéraire de la perse et des contrées adjacentes*. Extrait du *módjem el-Bouldan* de Yaqout, et complété à l'aide de documents arabes et persanes pour la plupart inédites, Traduction par Barbier de Meynard. Paris: l'Imprimerie impériale, 1861; Amsterdam: Philo Press, 1970.

فرهنگ جغرافیایی، تاریخی، و ادبی ایران و نواحی مجاور. برگرفته از معجم البلدان یاقوت حموی (ترجمه و تصحیح)

Al-Mas'udi. d. 956. *les prairies d'or*. Texte et traduction par C. Barbier de Meynard et Pavet de Courteille. Paris: Imprimerie impériale, 1861-1871. 9 Vols. coll. d'ouvrages orientaux, publié par la Société Asiatique 2ème tirage 1914-1917.

مروج الذهب مسعودی (تصحیح و ترجمه با همکاری)

Le livre des routes et des provinces de Ibn Khordad-beh. Publié, traduit et annoté par

Tome III. Extrait du *Nodjoûm ez-zahreh*. Extrait du *Mirat ez-zamân*. Extraits de la *chronique d'Alep* par Kemal ed-Din. Extrait du *dictionnaire biographique* de Kemal ed-Din. With French translations by Barbier de Meynard; Tomes IV, V. Extraits du livre des *deux jardins*. *Histoire des deux règnes...* (From the *Kitab al-Raudatainn*. Edited, with a French translation, by Barbier de Meynard.

مجموعه مورخان جنگ‌های صلیبی... ج ۲، ۳، ۴ و ۵ از مجموعه مورخان شرقی گزیده‌هایی است از کتاب‌های: عقدالجمان اثر عینی، نجوم‌الزاهره از ابن تغری بردی، مرآت‌الزمان از ابن جوزی یوسف بن قیزاوغلی، تاریخ حلب از کمال‌الدین، کتاب‌الروضتین از ابوشامه (ترجمه و تصحیح)

«Notice sur Mohammed Ben Hassan Echcheybani», *JA*, 1852, 406-419.

”شمه‌ای درباره محمد بن حسن شیبانی“

Tableau littéraire du Khoraasan et de la Transoxiane au IVe siècle de l'hégire. Paris: 1853. Extrait du *JA* Vol. I, 1853, 169-239; Vol. III, 1854, 291-372.

تصویر ادبی خراسان و ماوراءالنهر در سده چهارم هجری «Lettre datée de Téhéran», *JA*, VII, 1 er partie, 1855.

”نامه تاریخی‌داری از تهران“

«Extrait d'une lettre adressée à M. Reynaud», (Lettre datée de Téhéran 10, 2, 1856). *JA* 7-8, 1856, 267-271.

”خلاصه نامه‌ای به آقای رنو مورخ ۱۸۵۶/۲/۱۰ از تهران“

«Description historique de la ville de Kazvin», extraite de *Tarikh Guzidih* par

pub. complet pour la première fois avec une traduction et des notes, par C. Barbier de Meynard. Paris: Imprimerie Nationale, 1876.

اندیشه‌های زمخشری (ترجمه و تحشیه)

La poésie en perse. Leçon d'ouverture faite au collège de France, le 4 Decembre 1876. Paris: Leroux, 1877.

شعر در ایران

«Traduction nouvelle du Traité de Gazzali intitulé le preservatif de l'erreur et notices sur les extases» (des soufis), *JA* 7è Serie, T. 9, 1877, 5-96.

”ترجمه جدید رساله المنقذ من الضلال و المفسح عن الاحوال“، اثر غزالی

Le Boustan, ou verger. Poème persane de Saadi tr. pour la première fois en français, avec des notes par A. C. Barbier de Meynard. Paris: Leroux, 1880.

بوستان سعدی (ترجمه و تحشیه)

Catalogue de livres anciens et modernes rares et curieux en tous genres et bien conditionnés, Composant la bibliothèque de feu M. Ch. Defrémery. Précédée d'une notice biographique de M. Barbier de Meynard. Paris: Labitte, 1884.

فهرست کتاب‌های قدیم و جدید کمیاب و جالب توجه کتابخانه مرحوم دفرمری (شرح زندگی‌نامه)

Akhundzade, Fath Ali. «*L'Alchimiste*, comédie en dialecte turc azeri», traduit par Barbier de Meynard, *JA*, 1886, 1-67.

”نمایشنامه فکاهی کیمیاگر به گویش آذری“ اثر آخوندزاده (ترجمه)

Ahund-zâde, Feth Ali 1812-1878. *Trois*

Barbier de Meynard. Paris: Impr. impériale, 1865; aussi in: *JA*, Tome V, 1865, 5-127; Tome VII, 1866, 239-277.

کتاب المسالك و الممالک از ابن خردادبه (چاپ، ترجمه، تحشیه)

Ibrahim, fils de Mahdi, fragment historiques, scènes de la vie d'artiste au III e siècle de l'Hégire (778-839 de notre ère). Paris: Impr. Impériale, 1869; *JA*, XIII, 1869, 201-342.

قطعات تاریخی، گوشه‌هایی از زندگی ابراهیم بن مهدی هزمد سده سوم هجری

Dictionnaire turc-français. Amsterdam: Philo Press, 1971; Paris: 1881-86.

فرهنگ ترکی - فرانسه

Al-Hilli al-Muhaqiq al-Awwal, Ja' far Ibn al-Hasan 1205 or 6- 1277 er 8. *Droit musulman. Recueil de lois concernant les musulmans schyites.* Par A. Querry. Paris: Imprimé à l'Imprimerie Nationale, 1871-2.

فقه اسلامی، مجموعه قوانین مسلمانان شیعه. اثر آمده کری براساس کتاب شرایع الاسلام اثر محقق حلّی شیخ نجم‌الدین جعفر بن الحسن (تصحیح و ترجمه)

Al-Zamakhshari, Mahmud Ibn 'Umar' 1075-1144. Collier d'or. Allocutions morales de Zamakhshari. Texte arabe suivi d'une traduction française et d'un commentaire philologique. Paris: Imprimerie Nationale, 1876; aussi in *JA*, 1847, 541-551.

اطواق الذهب فی المواعظ و الخطب، اثر زمخشری (ترجمه و شرح و تفسیر فقه‌اللغه‌ای)

Les pensées de Zamakhshari. Texte arabe

arabe. Extrait du JA, Mars-Avril, Mai-Juin, Juillet-Aout et Sep-Oct. 1907. Paris: Imprimerie Nationale, 1907.

کنیه‌ها و القاب در ادبیات عرب

ترجمة السيد الحميري في القرن الثاني الهجري. ۱۸۷۴.

ترجمة ابي القاسم الحلبي. في جزئين، ۱۸۷۷.

دراسة عن جنوب الجزيرة العربية. بحسب وثيقة تركية، ۱۸۸۲.

”صريح الغواني“، مؤتمر المستشرقين ۱۱، ۱۸۹۸.

ترجمة السلطانين نورالدين و صلاح الدين

رسالة عربية في الاخلاق و الفلسفه

درباره‌اش

«Nécrologie; Barbier de Meynard», JA 10 Ser. 12, 1908.

”یادنامه باریبه دو منار“

منابع ۹ ص ۶۲؛ ۲۰ ص ۲۸-۳۹؛ ۳۴؛ ۲۵ ذیل
دمینار، باریبه؛ ۲۸ ج ۶ ص ۶۶-۶۷؛ ۴۶ ج ۲ ص
۲۳-۲۵؛ ۵۱ ج ۱ ص ۲۱۴-۲۱۵؛ ۷۲ ذیل باریبه دی
مینار؛ ۷۵ ص ۲۱۸؛ ۱۱۶ ص ۱۳۰؛ ۱۱۷ ج ۱ و ۲ و ۳
؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۲۷؛ ۱۵۰ ص ۱۹۵۵-۱۹۵۶؛ ۱۵۱ ج ۱
ص ۶۳۷؛ ۱۵۲ ج ۲، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ و ۹.

بارت، یاکوب [yākub bārt]

Barth, Jacob

(۱۸۵۱-۱۹۱۴)، زبان‌شناسی تطبیقی زبان‌های
سامی.

در فلهینگن^۱ (آلمان) به دنیا آمد. در
دانشگاه‌های برلین، لایپزیگ و استراسبورگ زیر

comédies traduites du dialecte turc azeri en persan par Mirza Dja'far, et publiées d'après l'édition de Téhéran, avec un glossaire et des notes, par Barbier de Meynard et S. Guyard. Paris: Impr. Nationale, 1886.

سه نمایشنامه فکاهی آخوندزاده ترجمه شده از گویش
آذری به فارسی توسط میرزا جعفر (نشر، واژه‌نامه و
یادداشت‌ها با همکاری)

Ahund-zâde, Feth Ali. «L'Ours et le voleur», comédie en dialecte turc azéri, publiée sur le texte original et accompagnée d'une traduction par A. C. Barbier de Meynard. Recueil de textes et de traductions, publiés par les professeurs de l'Ecole des langues orientales vivantes... V. 1, 1889, 103-215.

”نمایشنامه فکاهی خرس و دزد“ به زبان آذری اثر
آخوندزاده (ترجمه)
«Lettres de Bedi' ez-Zeman (Hamadani)», JA, 1891, 339-347.

”مقامات بدیع‌الزمان همدانی“
Des droits & obligations entre propriétaires d'heritages voisins. Traduit de l'arabe d'Isa Ibn Musa, called Ibn-al-Imam and Abu'l Asbagh par Barbier de Meynard (Droit Musulman), Alger: Adolph Jourdan, 1901.

کتاب حقوق و وجوب مالکین مشاع، اثر عیسی بن
موسی مشهور به ابن امام (ترجمه)

«Scènes de la vie persane», extrait du manuscrit inédit d'un voyage en perse, JA, IV, 1904, 169-176.

”گوشه‌هایی از زندگی ایرانی“
Surnoms et sobriquets dans la littérature

«Die nabataeische Grabinschrift von Petra», *AJSLL*, V. 13, 1896-97, 267-279.

”کتیبه سنگ قبر نبطی از پترا“

«... Zwei pronominale Elemente», *AJSLL*, V. 13, 1896-97, 1-13.

”دو عنصر ضمیری“

«Beiträge zur Suffixlehre des Nord-semitischen», *AJSLL*, V. 17, 1900-1901, 198-209.

”مقاله‌هایی دربارهٔ مبحث پسوند در زبان سامی شمالی“

«Erklärung zu E. König's. The Emphatic State in Aramaic», *AJSLL*, V. 19, 1901-1902, 52.

”شرحی دربارهٔ مقالهٔ کنیگ با عنوان حالت مؤکد در زبان آرامی“

«Zur kritik und Erklärung des Ahtal-Diwans», *WZKM*, V. 15, 1901, 28.

”دربارهٔ شرح و نقد دیوان احطل“

Al-Qutami, Umayr Ibn Shuyaym, d. 719 or 20. *Diwan des Umeir Ibn Schujaeim al-Qutami*. Hrsg. und erläutert, mit Unterstützung der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, Leiden: E. J. Brill, 1902.

”دیوان عمیر بن شمیم قطامی“

Wurzeluntersuchungen zum hebräischen und aramäischen Lexikon... Mit Register von Arnold Barth, Leipzig: J. C. Hinrichs, 1902. [For criticism see: Grimme, Hubert. *OLZ*, Vol.6, 1903, 117-121.]

بررسی ریشهٔ واژه‌ها در فرهنگ عبری - آرامی

نظر فلاشر^۱ و نولدکه^۲ به تحصیل در زبان‌شناسی زبان‌های سامی پرداخت.

از ۱۸۷۴ تا پایان عمر در مدرسهٔ دینی یهودیان برلین که عزرائیل هیلدس هایمر^۳ - مدرس درس تلمود و پدر زنش - آن را تأسیس کرده بود به تدریس زبان عبری و تفسیر کتاب مقدس و فلسفهٔ یهود مشغول بود. ۱۸۷۶ مدرس زبان‌شناسی زبان‌های سامی در دانشگاه برلین بود و ۱۸۸۰ دانشیار گردید. در زمینه مطالعات اسلامی و دربارهٔ ابولهب عموی پیامبر اسلام (ص) تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

Tha'lab, Ahmad Ibn Yahya (815-904). *Kitab al-Fasih*. Nach den Handschriften von Leiden, Berlin und Rom hrsg., mit kritischen und erläuternden Noten versehen, Leipzig: J. C. Hinrichs, 1876.

کتاب فصیح‌اللغه، اثر احمد بن یحیی ثعلب (تصحیح) *Annales quos Scripsit Abu Djafar Mohammed Ibn Djarir at-Tabari*. Cum aliis edidit M. J. de Goeje...Lugd. Bat., E. J. Brill, 1879-1901.

تاریخ طبری (نشر، با همکاری)

Etymologische Studien zum semitischen Insbesondere zum hebräischen Lexikon. Leipzig: 1893.

مطالعات ریشه‌شناسی دربارهٔ زبان سامی و به‌ویژه واژگان عبری

Die Nominalbildung in den semitischen Sprachen... Zweite durch ein Wörter-und ein Sachverzeichnis. Leipzig: 1894.

ساخت اسامی در زبان‌های سامی

1. Fleischer

2. Nöldeke

3. Ezriel Hildesheimer

«Arab. lata (es ist nicht)», *ZDMG* 67, 1913, 494-496.

”واژه عربی لات به معنای نیست“

Die Pronominalbildung in den semitischen Sprachen. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1913; Hildesheim: G. Olms, 1967. [For criticism see: Bithner, W. *OLZ*, Vol. 17, 1914, 25-29.]

ساخت ضمایر در زبان‌های سامی

«Die Etymologie von arab. in (nicht), laisa (nicht sein)», *ZDMG* 68, 1914, 360-364.

”ریشه‌یابی عربی ان (حرف نفی) و لیس (نیست)“
«L'évolution de la question d'Orient», *RH*, N. S. 16, 1914, 191-204.

”تحول مسأله شرق“

«Zu arab. rahman und buhtan», *ZDMG* 68, 1914, 224-226.

”درباره رحمان و بهتان عربی“

Wellhausen, J. «Zum Koran», *ZDMG* 67, 1913, 630-634; Notes by J. Barth, 68, 1914, 224-226.

”درباره قرآن“ (یادداشت‌ها)

«Studien zur Kritik und Exegese des Qorans», *Islam* 6, 1915-16, 113-148.

”مطالعاتی درباره نقد و تفسیر قرآن“

الشرح العربی لمیمون عن العرب فی العصر الوسیط. ۱۸۸۱.

”عن قواعد اللغة العربیة“، الدراسات الشرقیة لنولدکه. ۱۹۰۶؛ المجله الآشوریة. ۱۹۱۰؛ الصحیفة الشرقیة لفنینا. ۱۹۱۰.

”ابن قیس الرقییات“، المجله الشرقیة الألمانية ۵۸، ۱۹۱۲، ۳۷۶.

”شرح دیوان حاتم الطائی“، المجله الشرقیة الألمانية

«Formangleichung bei begrifflichen Korrespondenzen», *OSNG*, II, 1906, 787-796.

”مقایسه شکل تطابق مفهومی“

Sprachwissenschaftliche Untersuchungen zum semitischen. 2. Teile, Leipzig: 1907-11. [For criticism see: Grimme, Hubert. *OLZ*, Vol. 15, 1912, 465-467.]

پژوهش‌های زبان‌شناختی زبان سامی

«Zur altaramäischen Inschrift des Königs Zkr.», *OLZ*, Vol. 12, 1909, 10-12.

”درباره کتیبه ذکیرشاه به زبان آرامی باستان“
«Arab ziltu und die Verba med. Gemin.», *ZA* 24, 1910, 330-332.

”ظَلْتُ عربی و افعال لازم دارای دو صامت“

«Das arabische Š-Suffix 2. P. Sg. fem.», *VOJ (WZKM)* 24, 1910, 281-286.

”پسوند عربی ش در دوم شخص مفرد مؤنث“

«Zu den Papyri von Elephantine», *OLZ*, Vol. 15, 1912, 10-11.

”درباره پاپیروس‌های الفانتین“

«Zur Flexion der semitischen Zahlwörter», *ZDMG* 66, 1912, 94-102.

”درباره صرف اسم عددهای سامی“

«Zur Herkunft der Reflexivformen im Gemeinsemitischen», *ZDMG* 66, 1912, 339.

”درباره ریشه اشکال انعکاسی در تمام زبان‌های سامی“

«Zur Kritik des Diwans der Hudeiliten, Gedichte I-LV», *ZA* 26, 1912, 277-286.

”درباره نقد دیوان هذیلین“

«Arab. hadhati», *ZDMG* 67, 1913, 385.

”هذاتی عربی“

۵۲، ۱۹۱۲.

اشتقاق الاسم و الضمیر فی اللغات السامیة. ۱۹۱۳.

"المفردات العربیة"، المجله الشرقيّة الألمانیه. ۱۹۱۳-۱۹۱۴.

الأدب العربیة والعبریة

أبحاث فی الشعر الجاهلی

شرح الکتاب المقدس

فقه اللغات المقارن

درباره اش

Becker, C. H. «Jacob Barth», *Islam* 6, 1915-16, 200-202.

"یاکوب بارت"

منابع ۳۵ ذیل بارت: ۳۸ ج ۹ ص ۱۵۸؛ ۴۲ ص ۵۷؛
 ۵۲ ج ۱ ص ۲۵۱؛ ۵۳ ج ۲ ص ۷۲۳؛ ۷۴ ص ۲۰۳؛
 ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۵۰ و ۱۲۷؛ ۱۳۷ ج ۳ ص ۲۶۲-۲۶۳؛
 ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۵۷

بارتلمی، آبه ژان ژاک [ābe žān žāk
 bārtelemi]

Barthélemy, Abbé Jean Jacque

(۱۷۱۶-۱۷۹۵)، باستان‌شناسی.

۲۰ ژانویه در کاسی^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. در
 ماری به تحصیل پرداخت. زبان‌های لاتین،
 یونانی قدیم و سریانی را می‌دانست. زندگی
 خویش را صرف تحقیق و مطالعه درباره
 تمدن‌های عصر باستان کرد و آثار تاریخی
 فینیقی‌ها، و پالمیرا را بررسی کرد. کتاب او با
 عنوان سفر آناخارسیس^۲ جوان به یونان، یادآور یونان
 در عصر دموستن و حاوی نکات بی‌شماری درباره

شهرها، هنرها، عقاید فلسفی، علوم و آداب و
 رسوم باستانی آن کشور است. این کتاب تأثیر
 زیادی بر ادبیات آغاز سده نوزدهم (آثار
 شاتوبریان و غیره...) برجای نهاده است. نخستین
 کسی بود که موفق به خواندن کتیبه‌های آرامی
 پالمیرا شد و الفبای زبان فینیقی را کشف و
 معلوم کرد که این زبان کاملاً سامی است.
 همچنین برای نخستین بار متوجه قاب‌های
 بیضی شکل در کتیبه‌های هیروگلیفی گردید که
 نام‌های سلطنتی را دربرمی‌گرفت.

۱۷۵۴ سرپرست موزه مسکوکات و نشان‌ها و
 ۱۷۸۹ عضو آکادمی کتیبه‌ها و ادبیات بود و
 مقالات متعددی در نشریه همان آکادمی منتشر
 کرد. ۱۷۹۳ کتابداری کتابخانه ملی به او پیشنهاد
 شد که آن را نپذیرفت و در سمت خازن سکه‌ها و
 نشان‌ها باقی ماند. عضو آکادمی فرانسه بود. از
 ۱۷۵۵ تا ۱۷۵۷ از شهرهای پستوم^۳، هرکولانوم^۴
 و پومپئی^۵ در ایتالیا دیدن و آثار عتیقه فراوانی
 جمع‌آوری کرد. ۳۰ آوریل در پاریس درگذشت.

آثار

*Reflexions sur l'alphabet et sur la langue
 dont on se servait autrefois à Palmyre.*
 From *ML*, Tome XXVI, Paris: 1754.

تأملاتی درباره الفباء و زبانی که در گذشته در پالمیرا
 به کار برده می‌شد

Wood, Robert. *Les ruines de Balbec*,

1. Cassis
2. Anacharsis
3. Paestum
4. Herculaneum
5. Pompeji

Biog.)

آثار کامل ژان ژاک بارتلمی (همراه با زندگی‌نامه)
Badolle, M. *L'Abbé J. J. B. 1716 à 1795, et l'hellénisme en France dans la seconde moitié du XVIIIe siècle*. Paris: 1926.

آبه ژان ژاک بارتلمی ۱۷۱۶ تا ۱۷۹۵ و یونانی مآبی
در فرانسه در نیمه دوم سده هجدهم

منابع ۳۵: ۴۲ ص ۵۷: ۴۶ ج ۱ ص ۱۵: ۵۳ ج ۱ ص
۱۷۵: ۱۱۷ ج ۲ ص ۱۲۳: ۲ ج ۲ ص ۲۲۳: ۱۲۶ ج ۱ ص
۲۲۰: ۱۳۰ ج ۱ ص ۵۷۰: ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۵۸: ۱۵۲ ج
۲: ۱۵۴ ج ۳ ص ۵۳۹: ۱۵۸ ص ۲۶۹: ۱۶۲ ج ۱ ص
۲۷۶: ۱۷۰ ص ۲۰.

بارتلمی، آدرین لئون نیکلا [ādriyan leon
nikolā bārtelemi]

Barthélemy, Adrien Léon Nicolas

(۱۸۵۹-۱۹۴۹)، زبان‌های ایرانی باستان، زبان
عربی.

کنسول فرانسه در مشرق‌زمین و استاد زبان
عربی در مدرسه زبان‌های زنده شرقی واکول
پراتیک بود. ۱۸ دسامبر درگذشت.

آثار

Arta viraf Nāmāk, ou livre d'Arda viraf.
Traduction de A. Barthélémy. Paris: P.
Leroux, 1887.

ارداویرافنامک (ترجمه)

Mātgān-ī gudshastak Abālīsh. Relation
d'une conférence théologique présidée par
le calife mamoun; texte pehlevi, pub. pour
la première fois, avec traduction,
commentaire, et lexique, par A.
Barthélemy. Paris: F. Vieweg, 1887.

*autrement dite Heliopolis, dans la
coelosyrie*. Translated from the English by
J. J. Barthélemy. London: 1757.

خرابه‌های بعلبک یا هلیوپولیس (ترجمه)
«Dissertation sur les médailles arabes»,
ML, T. 26, 1759, 557-576.

”مطالعه و بررسی نشان‌های عربی“
Guignes, Joseph de. *Mémoire dans lequel
on prouve que les chinois sont une colonie
Egyptienne*; lû dans l'Assemblée publique
de l'Académie Royale des inscriptions et
Belles-lettres, le 14 Novembre 1758. Avec
un précis du Mémoire de M. l'Abbé
Barthelemy sur les lettres phéniciennes; lû
dans l'Assemblée publique de la même
Académie, le 12 Avril 1758. Paris: 1760.

چکیده‌ای از گزارش خوانده شده بارتلمی درباره
”الفبای فینیقی‌ها“ در مجمع عمومی آکادمی
سلطنتی کتیبه‌ها و ادبیات همراه با گزارش دیگری
از گینه...

*Le Voyage du jeune Anacharsis en Grèce
vers le milieu du IVe siècle avant l'ère
vulgaire*. 1788. Translation to Germane,
1790-93, Klemperer: V. «Die Reise des
jungen Anacharsis», omagiu lui Iorgu
Iordan. Bukarest: 1958.

سفر آناخارسیس جوان به یونان حدود نیمه سده چهارم
پیش از میلاد

Reisen durch Italien. (Reiseb: translation
to Germane 1802).

سفر به ایتالیا

درباره‌اش

J. J. B. *Oeuvres complètes*. Hg. V. M. G.
B. Villenave. Paris: 1821-22. 5 Bde. (mit

فرهنگ عربی - فرانسه

ماتیکان گجستک ابایش (ترجمه، تفسیر و فرهنگ واژگان)

تاریخ الملك النعمان. پاریس: ۱۸۸۷.

درباره‌اش

Basset, A. «Adrien Barthélemy», *JA* 239, 1951, 239-241.

”آدرین بارتلمی“

منابع ۵۳ ج ۱ ص ۲۶۵-۲۶۶: ۲ ج ۲ ص ۲۱۶: ۷۵ ص ۲۲۵: ۱۱۷ ج ۱ و ۲: ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۵۲: ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۵۸: ۱۵۲ ج ۱ و ۵: ۱۷۳ ج ۱۵ ص ۱۹۰.

بارتلمی سنت هیلر، ژول [žul bārtelemi santiler]

Barthélemy Saint Hilaire, Jules

(۱۸۰۵-۱۸۹۵)، فلسفه ادیان.

۱۹ اوت در پاریس به دنیا آمد. دارای تحصیلات عالی بود و به فراگیری زبان‌های شرقی علاقه خاص داشت. زیر نظر اوژن بورنوف^۱ به مطالعه زبان سنسکریت پرداخت. زمینه‌های مورد علاقه او فلسفه، زبان، تاریخ، جامعه‌شناسی و اقتصاد سیاسی بود، اما بیشتر به عنوان پژوهشگر فلسفه یونانی شهرت داشت. ترجمه کتاب علم (طبیعه ارسطو دستاورد عمده زندگی او محسوب می‌شود.

از ۱۸۲۵ تا ۱۸۳۸ در وزارت دارایی و آموزش ملی به کار اشتغال داشت. از ۱۸۳۸ تا ۱۸۵۲ استاد فلسفه یونان و لاتین در کولژ دو فرانس و ۱۸۳۹ عضو آکادمی علوم اخلاقی و سیاسی^۲ بود.

«Relation sommaire d'une excursion de quinze jours au Nord d'Alep, dans la Syrie septentrionale, en septembre 1884», *RTPH. AEA*, Vol. 18, 1887, 32-40.

”روایت مختصر از سفری پانزده روزه به شمال حلب، در سوریه شمالی در سپتامبر ۱۸۸۴“

«Une légende iranienne traduite du pehlevi: légende de yôcht-i-Friyân», *RLPh.C*, T. 21, 1881, 314-339; Paris: 1888.

”افسانه یوشت فریان: افسانه‌ای ایرانی ترجمه شده از زبان بهلولی“

«Notice sur l'ouvrage intitulé: `Der vulgararabische Dialekt von Jerusalem nebst Texten und worterverzeichniss´», dargestellt von D. Dr. Max. Lohr. Gieszen, 1905, *JA* 10 Ser. 8, 1906, 197-257.

”نوشته کوتاه درباره کتاب گویش عامیانه عربی در بیت المقدس همراه با متون و واژه‌نامه“

«Notes de lexicographie et de grammaire arabes», *Cinquantenaire de l'Ecole pratique des hautes études*, 1921, 43-50.

”یادداشت‌های واژه‌نگاری و دستور زبان عربی“
Dictionnaire arabe-français. Dialectes de syrie: Alep, Damas, Liban, Jérusalem. Paris: P. Geuthner, 1935-1954. [For criticism see: Gaudefroy-Demombynes, Maurice. *Syria*, RAOA, V. 17, 1936, 308-309.] Denizeau, Claude. *Dictionnaire des parlers arabes de Syrie, Liban et Palestin*; supplément au *Dictionnaire arabe-français* de A. Barthélemy. Paris: G. P. Maisonneuve, 1960.

1. Eugène Burnouf

2. Académie des sciences morales et

Sur les védas. 1854.

درباره وداها

Du Bouddhisme. Paris: Duprat, 1855.

درباره آیین بودا

Quatremère, Etienne Marc 1782- 1857.

Melanges d'histoire et de philologie orientale. Précédé d'une notice sur l'auteur par B. S. H. Paris; Ducrocq, 1861.

جنگ تاریخ و فقه اللغة شرقی (مقدمه)

Le Bouddha et sa religion. Paris: 1862,

1866; *The Buddha and His Religion.*

Translated by Laura Ensor, London: (etc)... 1895; London: Kegan Paul, 1914.

بودا و آیین او

Ampère, Jean Jacques. *La science et les lettres en orient.* Avec une préface par M. Barthélemy Saint-Hilaire... Paris: Didier, 1865.

علم و ادبیات در شرق (مقدمه)

Mahomet et le coran. Précédé d'une introduction sur les devoirs mutuels de la philosophie et de la religion. Paris: Didier, 1865.

محمد (ص) و قرآن

Philosophie des deux Ampères. 1866.

فلسفه آمپرها (آندره پدر، ژان ژاک پسر)

Ilias. 1867.

ایلیاد هومر

Burnouf, E. *Introduction à l'histoire du*

politiques ادامه از صفحه قبل

1. Seine-et-oise

2. Adolphe Thiers

3. Jules Ferry

4. Ferdinand de Lesseps

5. *Lettres sur l'Egypte*

پس از انقلاب ۱۸۴۸ به سمت منشی دولت موقت و نماینده ولایت سین - ا - اواز^۱ منصوب گردید. ۱۸۴۹ ریاست کولژ دوفرانس را به عهده داشت. بعد از کودتای دسامبر ۱۸۵۱، در مخالفت با حکومت از زندگی سیاسی کناره گرفت. ۱۸۶۹ به عنوان عضو هیأت مقننه منصوب و ۱۸۷۱ به نمایندگی مجلس ملی انتخاب گردید. ۱۸۷۵ به سنا راه یافت و ۱۸۸۱ نایب رئیس مجلس گردید. از هواداران آدولف تیر^۲ و از ۱۸۸۰ تا ۱۸۸۱ وزیر امور خارجه کابینه ژول فری^۳ بود. در این مقام قرارداد باردو را امضاء کرد که طبق آن تونس به تحت‌الحمایگی فرانسه درآمد. ۱۸۵۵ به همراه فردینان دو لسیپس^۴ به مصر رفت و در آنجا منشی شرکت سازنده آبراه سوئز شد، اما ۱۸۵۸ از این کار استعفا داد. جزئیات این سفر در نامه‌های مصر^۵ در ۱۸۵۶ به چاپ رسیده است.

بارتلمی بنیان‌گذار، سردبیر و عضو هیأت تحریریه نشریه‌های متعددی بوده است. ۲۴ نوامبر در پاریس درگذشت.

آثار

De la logique d'Aristote. 1839-44. 4 Vols.

درباره منطق ارسطو

De l'école d'Alexandrie. Rapport à l'Académie des sciences morales et politiques, précédé d'un essai sur la méthode des Alexandrins et le mysticisme, et suivi d'une traduction de morceaux choisis de Plotin. Paris: 1845.

درباره مکتب اسکندرانی

ص ۷۵۲: ۱۳۲ ج ۱ ص ۳۷۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۵۸ و ج ۲ ص ۸۲۱: ۱۵۲ ج ۶ و ۷: ۱۵۴ ج ۳ ص ۵۳۹: ۱۵۸ ص ۳۶۹: ۱۵۹ ج ۳ ص ۲۰۵: ۱۶۲ ج ۱ ص ۲۷۶: ۱۶۴ ص ۱۰۹: آربری، آرتورجان. تاریخ سیر ترجمه قرآن در اروپا و آسیا. ترجمه و اقتباس و نگارش جواد سلماسی‌زاده. تهران: ابن‌سینا، ۱۳۳۳ ص ۸۴.

بارتن، جورج آرون [jorj āron bārtēn]

Barton, George Aaron

(۱۸۵۹-۱۹۴۲)، فرهنگ و تمدن بین‌النهرین. در ایست فارنام^۱، ایالت کبک (کانادا) به دنیا آمد. ۱۸۸۲ از کالج هورفرد^۲ فارغ‌التحصیل گردید. از ۱۸۹۱ تا ۱۹۲۲ استاد ادبیات کتاب مقدس و زبان‌های سامی در برین‌مر^۳ و از ۱۹۲۲ تا ۱۹۳۲ زبان‌های سامی در دانشگاه پنسیلوانیا بود. ۱۹۲۱ به سمت مدیر مدرسه آمریکایی مطالعات و تحقیقات شرقی در بغداد منصوب شد. ۲۸ ژوئن در وستن^۴، ماساچوست درگذشت.

آثار

«Esarhaddon's Account of the Restoration of Ishtar's Temple at Erech», *JAOS*, Vol. 15, 1890-91, CXXX-CXXXII. «شرح اسرحدون (پادشاه آشور) درباره مرمت معبد عشتار در ارخ» (ویرایش، ترجمه) «The Semitic Istar Cult», *Hebraica*, *QJISS*, Vol. 9, 1892-93, 131-165; Vol. 10, 1893-94, 1-74.

«آیین عشتاری سامی»

«Notes», *Hebraica*, *QJISS*, Vol. 10,

Bouddhisme Indien. Deuxième édition... précédé d'une notice de M. Barthélemy S. H. sur les travaux de M. Eugène Burnouf. Paris: 1876.

مدخلی بر تاریخ آیین بودا در هند (مقدمه)

Pensées de marc Aurèle. 1876.

اندیشه‌های مارکوس اورلیوس

«De la religion de Zoroastre», *J S*, 1878, 338-351 et 403-417.

«درباره آیین زردشت»

«Le Zend Avesta de Zoroastre», *J S*, 1878, 17-31, 74-87, 139-153 et 195-207.

«زند اوستا کتاب زردشت»

Le Christianisme et le Bouddhisme. 1880.

مسیحیت و آیین بودا

Fragments pour l'histoire de la diplomatie française, 1880-1881. 1882.

قطعاتی از تاریخ دیپلماسی فرانسه از ۱۸۸۰ تا ۱۸۸۱

L'Inde anglaise, son état actuel, son avenir. 1887.

هند انگلستان، وضعیت کنونی و آینده آن

Etude sur François Bacon. 1890.

تحقیقی درباره فرانسویس بیکن

«Le Zend Avesta», *JS*, 1892, 465-478 et 533-544.

«زند اوستا»

درباره‌اش

Picot, G. M. R. B. S. H, notice historique, Paris: 1899.

بارتلمی، سنت هیل، یادداشت تاریخی

Michel, F. In *Revue d'Hist. diplom.* 1952.

منابع ۲۵: ۲۲ ص ۵۷ و ۲۳۱: ۵۲ ج ۱ ص ۲۰۵:

۱۱۷ ج ۱: ۱۲۳ ج ۲ ص ۲۲۳: ۱۲۴ ص ۱۲۵: ۲۹ ج ۲

1. East Farnham
2. Haverford
3. Bryn Mawr
4. Weston

- معد تلوح در کتابخانه کالج هورفرد
 «A Babylonian Ledger Account of Reeds and Wood», *AJSLL*, Vol. 27, 1910-1911, 322-327.
- ”دفتر کل حسابداری بابلی ساخته شده از چوب و نی“
 «Another Babylonian Ledger Account of Reeds and Wood», *AJSLL*, Vol. 28, 1911-1912, 207-210.
- ”دفتر کل حسابداری بابلی دیگری ساخته شده از چوب و نی“
 «The Expression Sā-Dāg in Early Sumerian Texts», *AJSLL*, Vol. 28, 1911-1912, 63-65.
- ”عبارت Sā - Dāg در متون اولیه سومری“
 «The Babylonian Tablets in the Collection of George Vaux, jr.», *AJSLL*, Vol. 29, 1912-1913, 126-137.
- ”لوحه‌های بابلی در مجموعه جورج وکس“
 «One of the Oldest Babylonian Tablets in the World», Pennsylvania University, University Museum, *MJ*, Vol. 3, 1912, 4-6.
- ”یکی از قدیم‌ترین لوحه‌های بابلی در جهان“
 «Still Another Babylonian Ledger of Reeds and Wood», *AJSLL*, Vol. 29, 1912-1913, 138-142.
- ”باز هم دفتر کل حسابداری بابلی دیگری ساخته شده از چوب و نی“
 «A Text from the Oldest Period of Babylonian Writing», *OLZ*, Vol. 16, 1913, 6-12.
- ”متنی متعلق به قدیم‌ترین دوره خط بابلی“
The Origin and Development of Babylonian Writing. Leipzig: J. C. Hinrichs; 1893-94, 202-207.
- ”یادداشت‌ها“
 «Tiamat», *JAOS*, Vol. 15, 1893, 1-27.
- ”تیمت“
 «Some Contracts of Persian Period from the Kh² Collection of the University of Pennsylvania», *AJSLL*, Vol. 16, 1899-1900, 65-82.
- ”برخی قراردادهای ایرانی از مجموعه Kh² متعلق به دانشگاه پنسیلوانیا“ (ویرایش)
 «The Story of Ahiker and the Book of Danial», *AJSLL*, Vol. 16, 1899-1900, 242-247.
- ”داستان ... و کتاب دانیال“
A Sketch of Semitic Origins, Social and Religious. New York: The Macmillan Co., London: Macmillan & Co. Ltd., 1902. [For criticism see: Paton, L. B. *AJSLL*, Vol. 19, 1902-1903, 55-58.]
- کلیاتی از خاستگاه‌های اجتماعی و دینی سامی
The Samaritan Pentateuch, the Story of A Survival among the Sects. Oberlin, O.: The Bibliotheca Sacra Co., 1903.
- اسفار خسته سامریان، داستان یادمانی در میان فوق
A Year's Wandering in Bible Lands. Illustrated with one hundred and forty-five views from photographs by the author, Philadelphia: Ferris & Leach, 1904.
- سرگردانی یک ساله در سرزمین‌های کتاب مقدس
Haverford Library Collection of Cuneiform Tablets Or Documents from the Temple Archives of Telloh. Philadelphia: The John C. Winston Co., 1905-14.
- مجموعه لوحه‌ها یا اسناد خط میخی متعلق به آرشیه‌های

AJSL, Vol. 34, 1917-1918, 204-206.

”درباره هویت تصویر تندیس یک پادشاه سامی - بابلی“

The Religions of the World. Chicago: 1917.

ادیان جهان

Miscellaneous Babylonian Inscriptions. Vol. 1, New Haven: Yale University Press, 1918.

کتیبه‌های گوناگون بابلی

The Religion of Israel. New York: The Macmillan Co., 1918.

دین اسرائیل

«A New Babylonian Parallel to A part of Genesis 3», *JAOS*, Vol. 39, 1919, 287.

”برابر بابلی تازه‌ای برای بخشی از سفر تکوین ۳“

«The Origin of the Sign Uraššu», *AJSL*, Vol. 36, 1919-1920, 315-317.

”منشاء نشان اورشو“

«An Important Social Law of the Ancient Babylonians. A Text Hitherto Misunderstood», *AJSL*, Vol. 37, 1920-1921, 62-71.

”یک قانون مهم اجتماعی بابلی‌های باستان -

متنی که تاکنون بدرستی شناخته نشده است“

«The Contributions of Morris Jastrow Jr. to the *History of Religion*», *JAOS*, Vol. 41, 1921, 327-333.

”سهم موریس باسترو در تاریخ ادیان“

«The Archaic Inscription in *Découvertes en Chaldeé*, Plate 1 Bis», *JAOS*, Vol. 42, 1922, 338-342.

”کتیبه کهن در اکتشافات کلاه، لوحه شماره ۱“

«The Expression of the Comparative Degree in Sumerian», *JAOS*, Vol. 43,

Baltimore: The Johns Hopkins Press, 1913. [For criticism see: Pinches, Th. G. *OLZ*, Vol. 17, 1914, 14-20.]

خاستگاه و تکامل خط بابلی

«The Tablet of Enkhogal», Pennsylvania University, University Museum, *MJ*, Vol. 4, 1913, 50-54.

”لوحه Enkhogal“

«Kings Before the Flood», Pennsylvania University, University Museum, *MJ*, Vol. 6, 1915, 55-58.

”پادشاهان پیش از طوفان“

Sumerian Business and Administrative Documents from the Earliest Times to the Dynasty of Agade. Philadelphia: University Museum, 1915. [For criticism see: Vanderburgh, F. A. *AJSL*, Vol. 33, 1916-1917, 150-156.]

اسناد تجاری و اداری سومریان از قدیم‌ترین روزگار تا سلسله اکد

«Ancient Babylonian Expressions of the Religious Spirit», *JAOS*, Vol. 37, 1917, 23-42, 163-164.

”تعبیرهای بابلی کهن درباره روح دینی“

«A Word with Reference to Emperor-Worship in Babylonia», *JAOS*, Vol. 37, 1917, 162-183.

”واژه‌ای در ارتباط با پرستش امپراتور در بابل“

«New Babylonian Material Concerning Creation and Paradise», *AJT*, Vol. 21, 1917, 571-597.

”اسناد تازه بابلی در ارتباط با آفرینش و بهشت“

«On the Identification of A Portrait Statue of A Semitic-Babylonian King»,

JOAS, Vol. 46, 1926, 297-302.

”دربارهٔ قرقره‌های اتصال، قیر و دیگر کالاهای
بابل باستان“

«On the Vocalization of the Ideogram
Šes-Ab^{kb}-na», *JAOS*, Vol. 46, 1926,
310-311.

”دربارهٔ آوپردازی معانگار -Šes-Ab^{kb}-na“

«Historical Results of Recent Explorations
in Palestine and Iraq», *AHR* 33, 1927-28,
759-783.

”نتایج تاریخی حفاری‌های اخیر در فلسطین و
عراق“

«On the Anticipatory Pronominal Suffix
Before the Genitive in Aramaic and
Akkadian», *JAOS*, Vol. 47, 1927, 260-263.

”دربارهٔ پسوند ضمیری انتظاری پیش از حالت
اضافی در آرامی و اکدی“

A Hittite Manual for Beginners. Part II.
The Treaty of Mursilis with Kupanta-Kal.
Transliterated and translated with
vocabulary, Paris: P. Geuthner, 1928.

کتاب راهنمای هیتی (حتی) برای مبتدیان. بخش دوم،
پیمان موزیلیس با کو پانتاکال (حرف‌نویسی، ترجمه،
واژه‌نامه)

«On the So-Called Sumero-Indian Seals»,
ASOR, Ann. 1926-1927, Vol. 8, New
Haven: 1928, 79-95

”دربارهٔ مهرهای به اصطلاح سومری - هندی“

«The Origins of Civilization in Africa and
Mesopotamia, Their Relative Antiquity
and Interplay», *American Philosophical
Society, Philadelphia Proceedings*, Vol. 68,
1929, 303-312. [For criticism see: *AE*, Vol.
15, 1930, 92-93.]

1923, 243-244.

”حالت صفت تفصیلی در زبان سومری“

«The Form and Nature of E-pa at
Lagash», *JAOS*, Vol. 43, 1923, 92-95.

”شکل و ماهیت E-pa در لاگاش“

«On the Significance of Compound
Postpositives in Early Sumerian», *JAOS*,
Vol. 43, 1923, 317-322.

”دربارهٔ اهمیت پسایندهای ترکیبی در زبان
سومری اولیه“

«Lexicographical Notes», *JAOS*, Vol. 44,
1924, 271-272.

”یادداشت‌های فرهنگ‌نویسی“

«A Correction», *JAOS*, Vol. 45, 1925,
383.

”یک تصحیح“

«A New Inscription of Lipit-Ishtar»,
JAOS, Vol. 45, 1925, 154-155.

”کتیبه تازه‌ای از لیپیت‌عشتر“

Archaeology and the Bible. Philadelphia:
American Sunday-School Union, 1925;
1927. [For criticism see: Vaynard, J. A.
JAOS, Vol. 49, 1929, 182.]

باستان‌شناسی و کتاب مقدس

«The Place of the Amorites in the
Civilization of Western Asia», *JAOS*, Vol.
45, 1925, 1-39.

”جایگاه آموریان در تمدن آسیای غربی“

«The Baghdad School», *ASOR, Ann.*
1924-1925, Vol. 6, New Haven: 1926,
10-12.

”مدرسهٔ بغداد“

«On Binding-Reels, Bitumen and Other
Commodities in Ancient Babylonia»,

of Death», *JAOS*, Vol. 52, 1933, 221-231.

”شعری از شمال سوریه درباره غلبه بر مرگ“
«An Obscure Passage in the Hittite Laws», *JAOS*, Vol. 53, 1933, 358- 359.

”عبارتی مبهم در قوانین هیتی“
«A Liturgy for the Celebration of the Spring Festival at Jerusalem in the Age of Abraham and Melchisedek», *JBL*, Vol. 53, 1934, 61-78

”سرودی مذهبی در بزرگداشت جشن بهار در بیت المقدس در روزگار ابراهیم(ص) و ملکی صدق“

Semitic and Hamitic Origins, Social and Religious. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, London: H. Milford, Oxford University Press, 1934. [For criticism, see: Meek, T. J. *JAOS*, Vol. 54, 1934, 800-802; Djmaund, R. *Syria*, *RAOA*, Vol. 15, 1935, 91-92; Geib, I. J. *AJA*, Vol. 40, 1936, 172; Cook, S. A. *AOF*, Vol. 11, 1936- 1937, 248-249.]

خاستگاه‌های اجتماعی و مذهبی سامی و حامی
«Some Observations As to the Origin of the Babylonian Syllabary», *JAOS*, Vol. 54, 1934, 75-79.

”ملاحظات درباره منشأ هجانگاری بابلی“
«The Second Liturgical Poem from Ras Shamra, A Liturgy for the Festival of the God Alein», *JAOS*, Vol. 55, 1935, 31-58.

”دومین منظومه مذهبی از رأس شمرا، سرودی مذهبی برای جشن رب‌النوع آلین“

«Identification of Sign No. 572 of Barton's *Babylonian Writing*», *JAOS*, Vol. 46, 1936, 311-312.

”خاستگاه‌های تمدن در افریقا و بین‌النهرین، قدمت و تأثیر متقابل آن‌ها“

The Royal Inscriptions of Sumer and Akkad. New Haven: Published for the American Oriental Society by Yale University Press, London: H. Milford, Oxford University Press, 1929. [For criticism see: Hitti, P. K. *AJA*, Vol. 35, Ser. 2, 113.]

کیه‌های سلطتی سومر و اکد
«Whence Came the Sumerians?», *JAOS*, Vol. 49, 1929, 263-268.

”سومریان از کجا آمدند؟“
«A Comparative List of the Signs in the So-Called Indo-Sumerian Seals», *ASOR Ann.* 1928-1929, Vol. 10, New Haven: 1930, 75-94.

”فهرست تطبیقی نشانه‌های مهرهای به اصطلاح هندی - سومری“

A History of the Hebrew People from the Earliest Times to the Year 70 A. D. Largely in the language of Bible, New York: The Century Co., 1930. [For criticism see: Smith, J. M. P. *AJSLL*, Vol. 48, 1931-1932, 61.]

تاریخ عبریان از قدیم‌ترین روزگار تا سال هفتاد میلادی
«A New Inscription of Entemena», *JAOS*, Vol. 51, 1931, 262-265.

”کتابچه تازه‌های متعلق به انتمنا“
A Hittite Chrestomathy with Vocabulary. By George A. Barton... and Baruch Weitzel... Paris: P. Geuthner, 1932.

گزیده‌های هیتی همراه با واژه‌نامه (با همکاری)
«A North Syrian Poem on the Conquest

۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۶۴: ۱۵۲ ج ۹
۱۵۸ ص ۲۷۴: ۱۶۴ ص ۱۱۱.

بارتولد، واسیلی ولادیمیروویچ [vāsili
vlādimirovič bārtold]

Bartold, Vasily Vladimirovich

(۱۸۶۹-۱۹۳۰)، تاریخ نگاری، جغرافیای

تاریخی، قوم شناسی.

۱۵ نوامبر در پترزبورگ (جمهوری روسیه) متولد شد. ۱۸۸۷ وارد دانشکده زبان های شرقی دانشگاه پترزبورگ شد و در بخش عربی، فارسی، ترکی و تاتاری به تحصیل پرداخت و ۱۸۹۱ دانشکده را به پایان رساند. ۱۸۹۲ برای ادامه تحصیل به آلمان سفر کرد و از محضر استادانی چون اگوست مولر و نولدکه سود جست. از ۱۸۹۸ تا ۱۹۰۰ با تألیف و انتشار جلد اول کتاب ترکستان هنگام استیلاي منول به درجه علمی فوق لیسانس و با انتشار جلد دوم همان کتاب موفق به دریافت درجه دکتری تاریخ گردید.

از ۱۸۹۳ تا ۱۹۲۵ تقریباً هر سال سفری پژوهشی به ترکستان داشت. ۱۸۹۵ نخستین گزارش خود را درباره تشکیل دولت بزرگ چنگیزی در دانشگاه پترزبورگ ارائه داد. ۱۸۹۶ دانشیار تاریخ مشرق زمین و ۱۹۰۱ استاد این دانشگاه شد. ۱۸۹۷ و ۱۹۰۱ گنجینه بان مجموعه سکه ها و مدال های قدیمی دانشگاه سن پترزبورگ بود. ۱۹۰۲ مجله عالم اسلام را بنیان گذاشت و خود سردبیر آن گردید. از ۱۹۰۳ تا ۱۹۱۸ دبیر کمیته روسی برای آموزش زبان های آسیای شرقی و از ۱۹۰۵ تا ۱۹۱۲ دبیر بخش

” هویت نشانه شماره ۵۷۲ در خط بابلی اثر بارتن“
«The Origin of the Thought-Pattern Which Survives in Baptism», *JAOS*, Vol. 56, 1936, 155-165.
” خاستگاه اعتقادات فکری در آیین غسل تعمید“

درباره اش

Muss-Arnolt, William, 1860-1927. «A Comparative Study on the Translations of the Babylonian Creation Tablets with Special Reference to Jensen's *Kosmologie* and Barton's *Tiamat*», *Hebraica*, QJISS, Vol. 9, 1892-1893, 6- 23.

” مطالعه ای تطبیقی درباره ترجمه های لوحه های بابلی آفرینش با گرایش ویژه بر پیدایش گیتی، اثر جنسن و تیمت، اثر بارتن“

Clay, Albert Tobias, 1866-1925. *The Antiquity of Amorite Civilization*. An answer to a paper by Prof. Barton read before the American Oriental Society, New Haven, Conn.: 1924.

” قدمت تمدن آموری“

Montgomery, James, 1866- . «George Aaron Barton (1859- 1942)», *AJA*, Vol. 46, 1942, 547; *American Philosophical Society, Year Book 1942*, Philadelphia: 1943, 331-333.

” جورج آرون بارتن (۱۸۵۹-۱۹۴۲)“

Brooks, Beatrice (Allard), 1893- . *A Classified Bibliography of George Aaron Barton*. New Haven, Conn.: American Schools of Oriental Research, 1947.

کتاب شناسی رده بندی شده جورج آرون بارتن

منابع ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۵۷-۷۶۱: ۱۲۹ ج ۲ ص ۷-۱۴:

۱۹۲۸ عضو انجمن دوستداران علوم طبیعی و تاریخ قوم‌شناسی گردید. از ۱۹۲۸ تا ۱۹۳۰ مدیریت دفتر ترک‌شناسی و نیابت ریاست فرهنگستان دولتی فرهنگ مادی و سردبیری مجله علمی ایران و دیگر نشریات فرهنگستان علوم را برعهده داشت. با انجمن دوستداران باستان‌شناسی ترکستان و با نشریه‌های اخبار ترکستان، ترکستان روس و دیگر نشریات ادواری همکاری داشت. او از نخستین کسانی است که در تدوین تاریخ قوم‌های آسیای میانه و تألیف کتاب‌هایی درباره اسلام از منابع معتبر و اصیل سود جسته است. نظریات تازه و بکر او درباره اسلام و ویژگی‌های دوران صدر اسلام بسیار ارزشمند است. با تسلطی که به زبان‌های قفقازی، دری، عربی، ترکی، چینی و مغولی داشت، پژوهش‌هایش درباره فرهنگ کشورهای زیر سلطه مغول‌ها، نتایج بسیار بارزتری را در اختیار جهانیان قرار داده است. به دعوت حکومت مصطفی کمال (آتاتورک) گزارش‌هایی درباره تاریخ ترک‌ها در استانبول ارائه کرده بود که متن آن‌ها به زبان ترکی انتشار یافت. پس از جنگ جهانی اول برای برپایی کنفرانس‌هایی با موضوع تاریخ اسلام به شهرهای مسکو، تاشکند و باکو رفت. وی عضو رسمی سومین کنگره آثار ایرانی بود. از شاگردان او می‌توان زمین، یاکوبوفسکی و اومنیاکوف^۲ را نام برد که شیوه کار او را دنبال کردند. ۱۹ اوت در لنینگراد درگذشت.

شرقی انجمن باستان‌شناسی روسیه بود. ۱۹۰۶ به مقام پروفسوری رسید. از ۱۹۰۸ تا ۱۹۱۲ سردبیر نشریه یادداشت‌های شعبه شرقی انجمن باستان‌شناسی روس^۱، ۱۹۱۰ عضو آکادمی علوم روسیه و ۱۹۱۳ از اعضای پیوسته این آکادمی بود. پس از انقلاب اکتبر در رأس گروه شرق‌شناسان شوروی قرار گرفت و مجله‌ای را که ناشر افکار آن‌ها بود، اداره می‌کرد. از ۱۹۱۸ ریاست گروه شرق‌شناسان فرهنگستان علوم روسیه را برعهده گرفت و در امور مقدماتی و تدارکات تأسیس دانشگاه دولتی آسیای میانه در تاشکند شرکت نمود. همچنین از ۱۹۱۸ عضو افتخاری و اصلی و تا ۱۹۲۷ کارمند علمی دانشکده هنر بود. از ۱۹۲۰ تا ۱۹۲۸ در دانشگاه لنینگراد و از ۱۹۲۱ تا ۱۹۲۴ در دانشگاه دولتی ترکستان، زبان‌های زنده شرقی را تدریس می‌کرد. از ۱۹۲۱ تا ۱۹۲۸ در موزه ارمیتاژ فعالیت داشت. ۱۹۲۳ در کنگره بین‌المللی شرق‌شناسان در بروکسل شرکت نمود و در کالج سلطنتی لندن سخنرانی‌هایی درباره تاریخ ترکان و مغولان ایراد کرد. ۱۹۲۴ در دانشکده باستان‌شناسی قفقاز به تدریس پرداخت. ۱۹۲۵ در انجمن علمی و پژوهشی باکو و انجمن تاریخ دانشگاه غازان فعالیت داشت و در همان سال شماره‌های ۱ تا ۳ مجموعه ایران زیر نظر او به چاپ رسید. ۱۹۲۶ به پیشنهاد دانشگاه استانبول به تدریس تاریخ آسیای میانه به مدت یک سال اشتغال ورزید و در همان سال در کارهای کنگره ترک‌شناسی اتحاد شوروی در باکو شرکت جست.

1. ZVORAO

2. Umniakov

[۶۷-۳۲]

Ocherk Istorii Semirech'ia. (Sketch of History of Semirechensk). Otdel'nyi otdel iz pam. knish. Sem. obl. na. 1898 g., Russian text, St. Petersburg: 1898.

تاریخ هفت آب (هفت رود)

Reviews from *Zapiski Vostochnogo Otdeleniia Imperatorskogo Russkogo Arkheologicheskogo Obshchestva*. Volumes XI, 341-360, XVII, 83-107, and XX, 78-88, Russian text, St. Petersburg: 1898, 1906, 1911.

بررسی‌ها در نشریه یادداشت‌های بخش شرقی انجمن باستان‌شناسی امپراتوری روسیه

Turkestan v Epokhu Mongolskogo Nashestiia. (Turkestan at the Time of the Mongol Invasion). Chast pervaiia. Teksty in Arabic, Persian and Turkish. Chast vtoraiia, Issledovanie. 2 parts in 1. (Izdaniia Fakul'teta Vostochnykh Iasikov Imperatorskogo St. - Petersburgskogo Universiteta, 4), St. Petersburg: 1898-1900.

ترکستان در عصر حمله مغول

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

ترکستان‌نامه، ترکستان در عهد هجوم مغول. ترجمه کریم کشاورز، تهران: بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۲.]

Die alttürkischen Inschriften und der arabischen Quellen... Separat-Abdruck aus: *Die alttürkischen Inschriften der Mongolei. Zweite Folge*, by V. V. Radlov., St. Petersburg: 1899.

کتاب‌های ترکی باستان و منابع عربی

بنابه پیشنهاد پسرش، دولت شوروی در ۱۹۶۰ تصویب کرد تا آثار او را در نه مجلد و ده جلد تجدید چاپ کنند. این کار از ۱۹۶۳ شروع شده است و عنوان هر جلد آن عبارت است از:

جلد ۱- ترکستان در عهد هجوم مغول.

جلد ۲- بخش ۱- بررسی‌های کلی درباره تاریخ آسیای میانه، مطالعاتی در زمینه تاریخ قفقاز و اروپای شرقی.

جلد ۲- بخش ۲- تحقیقاتی پیرامون برخی مسائل مربوط به تاریخ آسیای میانه.

جلد ۳- مطالعات در زمینه جغرافیای تاریخی.

جلد ۴- آثاری در زمینه باستان‌شناسی، سکه‌شناسی، کتیبه‌شناسی و قوم‌شناسی.

جلد ۵- نوشته‌هایی در زمینه تاریخ و زبان‌شناسی قوم‌های ترک و مغول.

جلد ۶- تاریخ اسلام و خلافت عربی.

جلد ۷- تاریخ و فقه‌الفرع ایران و افغانستان.

جلد ۸- بررسی‌هایی در زمینه مآخذشناسی.

جلد ۹- تحقیقاتی در زمینه تاریخ شرق شناسی.

آثار

Die alttürkischen Inschriften der Mongolei. Von W. Kadloff. St. Petersburg: Academie Imperiale des Science, 1895-99. 3 Vols.

کتاب‌های ترکی باستان مغولستان

Khafisi-Abru i Ego Sochineniia. (Hafiz Abru and His Works). Iz al-Muzaffariyah, sbornika statei uchenikov professora Bar V.R. Rosena, Russian Text, St. Petersburg: 1897.

حافظ ابرو و آثارش

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”حافظ ابرو و آثار او“، ترجمه لیلا ربین‌شه، مجله فرهنگ (ویژه تاریخ)، س ۹، ش ۲ (پاییز ۱۳۷۵).

Teokraticheskaia Ideia i Svetskaia Vlast' v Musulmanskoi Gosudarstve. (The Theocratic Ideas and Temporal Power in the Muslim States), Russian text, 7, St. Petersburg: 1902.

اندیشه‌های دینی و حاکمیت غیرمذهبی در کشورهای

اسلامی

Istoriko-geograficheskii Obzor' Irana. St. Petersburg: Tip. v. Kirshbauma, 1903.

شرحی مختصر درباره تاریخ و جغرافیای ایران
[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و چاپ شده است:

تذکره جغرافیای تاریخی ایران. ترجمه حمزه
سردادور، چ ۲، تهران: توس، ۱۳۵۸.]
«Otchet o Komandirovke v Turkestan»,
(Report on Manuscript in Turkestan),
Otdel'nyi Ottisk iz Zapisok Vostochn. Otdel. Imp. Rusk. Arkheolog. Obshch., T. XV, St. Petersburg: 1904.

«گزارشی از مأموریت در ترکستان»
«Rapport de l'exploration archéologique...
a Samarkand, etc 1904», *Bull. de l'Association Int. pour l'Exploration historique, archéologique... de l'Asie Centrale de l'extreme Orient* 5, St. Petersburg: 1905, 7-10.

«گزارشی درباره کاوش باستان‌شناسی در
سمرقند در تابستان ۱۹۰۴»
«Abu-Mikhnaf», *ZVO* 17, 1906, 147-149.

«ابومخنف»

«K Istorii Arabskikh Zavoevanii v Srednei Azii», *ZVO* 17, 1906, 140-147.

«درباره تاریخ پیروزی‌های اعراب (مسلمانان) در
آسیای مرکزی»

Otvet G. R. Grum-Grshimailo. (An Answer to Grum-Grshimailo's Reply to Bartold's Criticism of the First Volume of His *Opisanie Puteshestviia v Zapadnyi Kitai.*) Russian text, St. Petersburg: 1899, 17.

پاسخ گروم - گرشیمایلو

Russische Arbeiten über westarian. Jahresbericht für 1900 sonderabdruck aus den Mitteilungen des Seminars für orientalische sprachen zu Berlin. Berlin: 1901.

آثار روسی درباره آسیای غربی
Zur Geschichte des Christentums in Mittelasian bis zur mongolischen Eroberung. Berichtigte und vermehrte deutsche Bearbeitung nach dem russischen Original herausgegeben von Dr. Rudolf Stube. Tübingen und Leipzig: 1901.

پیرامون تاریخ مسیحیت در آسیای مرکزی تا استیلای
مغول‌ها

«Svedeniia ob Aralskom More i Nizov'iakh Amu-dar'i s Drevneishikh Vremen do XVII Veka», (The Sea of Aral and the Lower Courses of the Amu-Daria from the Earliest Times to the 17th Century), *Izvestiia Turkestanского Otdela Imperatorskogo Russkogo Geograficheskogo Obshchestva*, T. IV. Nauchnye Turkest. Otdel. Imp. Russk. Geograficheskogo. Obshchestva. Vyp. II, Russian text, Tashkent: 1902.

«مطالبی درباره دریاچه آرال و مسیر سفلی
آمودریا از دوران باستان تا سده هفدهم»

obzor deiatel'nosti fakul'teta 1886-1905, sostavlennyi prof. V. V. Bartol'dom. S prilozheniem obzoro istorii vostokovedeniia, v Rossii do 1855 g, St. Petersburg: 1909.

مطالعی برای بخش تاریخ دانشکده زبان‌های شرقی
«K Istarii Merva», ZVO 19, 1909, 115-138.

”درباره تاریخ مرو“

«K Voprosu ob Uigurskoi Literature i Eia Vliianii na Mongolov Uighur», (Literature and Its Influence on the Mongole), from Zhivaia Starina, XVIII, Russian text, St. Petersburg: 1909, 5.

”پیرامون ادبیات اویغوری و تاثیر آن بر مغولان“
Tseremonia Pridvorye Uzbekskikh Khanov v XVII Veke. (Ceremonial at Court of the Uzbek Khan in the Seventeenth). Persian text from the Bahr al-asrar fi Manaqib al-Akhyar with Russian translation and commentary by V. V. Bartol'd, 1909.

مراسم درباری خان‌های ازبک در سده هفدهم برگرفته
از بحر الاسرار فی مناقب الاخیار (ترجمه، تحشیه)
«Sultan Sindzhar i Guzy», ZVO 20, 1910, 46-49.

”سلطان سنجر و غزها“

Khalif i Sultan. (The Caliph and the Sultan). Mir Islama, T. I, Russian text. St. Petersburg: 1912.

خلیفه و سلطان

[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و چاپ شده است:

خلیفه و سلطان و مختصری درباره برمکیان. ترجمه
سیروس ایزدی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۸.]

«Narodnoe Dvizhenie v Samarkande v 1365 g.», ZVO 17, 1906, 1-19.

”جنبش مردمی در سمرقند در سال ۱۳۶۵ م“
«Sistema Schisleniia Orkhonskikh Nadpisei v Sovremennom Dialekte», ZVO 17, 1906, 171-173.

”شیوه شمارش کتیبه ارخون در ارتباط با گویش
معاصر“

«Zur Geschichte der Saffariden», OSNG, I, 1906, 171-191.

”درباره تاریخ صفاریان“

«Iltutmyš», ZDMG 61, 1907, 192-193.

”ایلتمش“

«O Nekotorykh Vostochnykh Rukopisiakh v Bibliotekakh Konstantinopolia i Kaira», ZVO 18, 1907-1908, 115-154.

”درباره برخی نسخ خطی شرقی موجود در
کتابخانه‌های قسطنطنیه و قاهره“

«Pamiati Barona Viktora Romanovicha Rozena», ZVO 18, Supplement 1907-1908, 1-38.

”به یاد بارون ویکتور رومانوویچ روزن“

«K Voprosu ob Ossuariiakh Turkestanskogo Kraia», (On the Ossuaries of Turkestan), from the Izvestiia Srednei i Vostochnoi Azii 8, Russian text, St. Petersburg: 1908, 23.

”درباره غارهایی در ناحیه ترکستان که در آن‌ها استخوان
مردگان وجود دارد“

«Eshche Izvestie o Korkude», ZVO 19, 1909, 73-77.

”مطلب دیگری درباره قورقود“

Materialy dlia Istarii Fakul'teta Vostochnykh Iazykov. Tom chetverty,

Russkogo Arkheologicheskogo Obshchestva, T. XXII, 1914, [1], 2.

”درباره مسیحیان چنگیزی“

«A Review of P. Tavyetkov's Islamizm», Vol. 1-4. From *Zhurnal Ministeretva Narodnogo Prosvyeshcheniia*. Novaia Seriia L. Russian text, 1914, 176-188.

”مروری بر اسلام‌گرایی تسویست‌کف“

«Zapis'o Russkom Posolstve v Persidskoi Rukopisi», (Notice marginale dans un manuscrit persan a propos d'une ambassade russe), *BAIS* 6, Ser. 8, 1914, 365-367.

”یادداشتی درباره سفارتخانه روس در یک نسخه“

خطی فارسی“

«Istorik Musevi kak Avtor *Tarikh i Khairat*», (L'historien Mousavi auteur du *Tarikh i Khairat*), *BAIS* 6, Ser. 9, 1915, 1365-1370.

”موسوی تاریخ‌نگار و مؤلف تاریخ هرات“

«Musul'manskaia Sekta Mervanitov», (The Muslim Sect of Marwanites), *BAIS*, St. Petersburg: 1915, 643-648.

”فرقه اسلامی مروانیان“

«Greko-baktriiskoe Gosudarstvo i Ego Rasprostranenie na Severo- vostok», (The Greco-Bactrian Kingdom and Its Expansion Toward the North-East), *BAIS*, 1916, 823-828.

”دولت یونانی - باکتریا (باختری) و گسترش آن“

در شمال شرق“

«Otchet o Komandirovke v Turkestanskii Krai leton 1916 Goda», (Rapport sur mission scientifique au Turkestan russe en

Khristianskii Vostok. Seriiia posviashchenaia izucheniiu Khristianskoi Kul'tury narodov Azii i Afriki, T. I, Vyp. I. Izdania Imperatorskoi . Spb. 1912. A review from *Mir Islama*, T. I. Russian text, St. Petersburg: 1912. 418-425.

مسیحیت در شرق

«Die persische Šu'ubija und die moderne Wissenschaft», *ZA*, 26, 1912, 249- 266.

”شعوبیه ایران و علوم جدید“

Die geographische und historische Erforschung des Orients mit besonderer Berücksichtigung der russischen Arbeiten... Aus dem Russischen übersetzt von Dr. B. Ramberg-Figulle. Mit einem Gleitwort von Prof. Dr. Martin Hartmann. (*Quellen und Forschungen Zur Erd-und Kulturkunde*, Band VIII.) Leipzig: 1913.

پژوهش‌های جغرافیایی و تاریخی شرق براساس

فعالیت‌های ویژه روس‌ها

«Evropeets XIII v. v Kitaiskikh Uchenykh Uchrezhdeniakh», (A European of the Thirteenth Century and Chinese Educational Institutions), *Otdel'nyi Ottisk iz Zapisok Vostochnogo Otdeleniia Imperatorskogo Russkogo Arkheologicheskogo Obshchestva*, T. XXII, Russian text, 1914, [1], 11.

”یک اروپایی در انجمن دانشمندان چین در سده“

سیزدهم“

«K Voprosu o Chingizidakh-khristianakh», (On the Question of the Chingisid Christians), *Otdel'nyi Ottisk iz Zapisok Vostochnogo Otdeleniia Imperatorskogo*

Veka», (Une crise la religion de l'islam au X-me siècle), *BAIS* 6, Ser. 12, 1918, 705-798.

”پیرامون تاریخ نهضت‌های مذهبی در سده دهم“
Kul'tura Musul'manstva. Pg. Ogni, 1918.

فرهنگ اسلام

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

فرهنگ اسلام. ترجمه شهید سهروردی، کلکته: دانشگاه کلکته، ۱۹۸۴.]

«K Voprosu o Polumesiatse, kak Simvole Islam», (Sur la question du croissant comme embleme de l'islamisme), *BAIS* 6, Ser. 12, 1918, 475-477.

”درباره هلال به عنوان نمادی اسلامی“
Ulugbek i Ego Vremia. Zapiski Rossiskoi, Seria VIII, 11, Petrogard: 1918.

الزبیک و زمان او

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

الزبیک و زمان وی، ترجمه حسین احمدی‌پور، تبریز: کتابفروشی چهر، ۱۳۲۶.]

«O Nekotorykh Vostochnykh Rukopisiakh», (Sur queloues manuscrits orientaux), *BAIS* 6 Ser. 13, 1919, 923-930.

”درباره برخی نسخ خطی شرقی“
«Persidskii Ark, Krepost, Tsitadel», *Izvestiia Rossiiskoi Akademii Istorii Material'noi Kul'tury Leningrad*, T. I, 5, 1920, 29-32.

”ارک، قلعه و کاخ ایرانی“

«Bashnia Kabusa, kak Pervyi Datirovannyi Pamiatnik Musul'manskoi Persidskoi Arkhitektury», *Ezhegodnik Rossiiskogo*

ete 1916), *BAIS* 6, Ser. 10, 1916, 1239-1242.

”گزارش مأموریت علمی در منطقه ترکستان، تابستان ۱۹۱۶“

«K Voprosu o Granitsakh Grekobaktriiskogo Gosudarstva», *Soobshchenie, ZVO*, T. 24, 1917, XV-XVI.

”درباره مرزهای کشور یونانی - باکتریا (باختری)“

«K Voprosu o Pogrebal'nykh Obriadakh Turkov i Mongolov», *ZVO* 25, 1917-1920, 55-77.

”درباره مراسم تدفین ترکان و مغولان“
«Novye Dannye o Samarkandskikh Pamiatnikakh», *ZVO* 25, 1917- 1920, 83-88.

”اطلاعات تازه درباره آثار تاریخی سمرقند“
«N. I. Veselovskii kak Issledovatel' Vostoka i Istorik Russkoi Nauki», *ZVO* 25, 1917- 1920, 337-335.

”وسه لئوسکی شرق‌شناس و مورخ روس“
«Aleksandr Aleksandrovich Semenov», *IRAN*, 1918, 491-492.

”آلکساندر آلکساندر وویچ سیمونوف“
Islam. Petrogard: Izdatel'stvo Ogni, 1918.

اسلام

«Istoricheskii i Geograficheskii Trudy V. P. Vasil'eva», (Les travaux de V.P. Vasiliev ayant rapport a l'histoire et la geographie), *BAIS* 6, Ser. 12, 1918, 549-560.

”آثار واسیلیف در زمینه‌های تاریخ و جغرافیا“
«K Istorii Religioznykh Dvizhenii X

361-384.

”مطالبی دربارهٔ مسایل شرق ایران“

«Zur Geschichte des Mittelalterlichen Alexandria», *Islam* 12, 1922, 29-83; Nachtrage, 155-156; Note by W. Barthold, 14, 1925, III.

”دربارهٔ تاریخ اسکندریه در سده‌های میانه“

«The Bughra Khan Mentioned in the Qudatgu Bilik», *BSOAS* 3, 1923-1925, 151-158.

”بغراخان در قودات قوبلیک“

«Khristianskoe Proiskhozhdenie Omeiiasdskogo Tsarevicha», (*The Christian Origin of An Umayyad Prince*), *VVNS* 24, 1923-1926, 17-26.

”نسب مسیحی یک امیرزاده اموی“

«K Istorii Krest'ianskikh Dvizhenii v Persii», *Iz Dalekogo i Blizkogo Proshlogo*. Sbornik etudov iz vseobshchei istorii v cheste piatidesiatiletiia nauchnoi zhizni N. I. Kareeva. Pg. Moskva: Misle, 1923, 54-62.

”دربارهٔ تاریخ جنبش‌های روستایی در ایران“

«Zapiska ob Uchennykh Trudakh F. A. Rozenbergo», *IAN*, Ser. VI, 1923, 364-370. Avt.: Ol'denburg, S.; Kokovtsev, P.; Mapp, N., Bartol'd, V.; Krachkovskii, I. «شرحی بر آثار علمی ف. آ. روزنبرگ» (با همکاری)

Iran. Leningrad: 1924, Vol. II, Akademiia Nauk SSSR. (Edit)

ایران (ویرایش)

«Musul'manskii ministr-filosof Epokhi Krestovyykh Pokhodov», *Vostok* 4, 1924,

Instituta Istorii Iskusstva, T. 1, Vyp. 2, 1921, 121-25.

”گنبدقابوس، اولین بنای تاریخ‌دار معماری اسلامی ایران“

«Pamiati R. Dozi (1820-1920)», (*A la memoire de R. Dozy*), *BAIS* 6, Ser. 15, 1921, 229-244.

”به یاد ر. دوزی“

«Pamiati, V. A. Zhukovskogo», *ZVO*, XXV, 1921, Vyp. 1-4, 399-414.

”به یاد و. آ. ژوکوفسکی“

«Epokha Omeiaddov po Noveishim Issledovaniiam», *NV*, Kn. 2, 1922, 521-24.

”عصر امویان براساس پژوهش‌های نوین“

«Ignats Goldtsuer 1850-1921», (*Ignacz Goldziher 1850-1921*), *BAIS* 6, Ser. 16, 1922, 147-168.

”ایگناتس گلدتسیهر ۱۸۵۰-۱۹۲۱“

Istoriia Turkestana. Tashkent: Turkest. Gosizdat, 1922. [Rets.: Gurko-Kriazhin, V. *NV*, Kn. 3, 1923, 542-543; Kriazhin, V. *Pechat i Revolutsiia*, 1923, 6, 162-163; A. V. *Kommunist* (Tashkent) 1922, 7-8, 169. Turyakulov, N. *Zhizn Natsionalnostei*, N. Vostok. Moskva: 1923, 2, 163-64; Borozdin, I. *KV*. 3, 1923, 178-179.]

تاریخ ترکستان

«Musul'manskii Mir», Pg. *Nauka i Shkola*. 1922, 93. [Rets.: Kucherbaev, V. *Khlopkovoe delo*. Tashkent: 141-143.]

جهان اسلام

«Vostochno-iranskii Vopros», *Izvestiia Rossiiskoi Akademii Istorii Material'noi Kul'tury*, T. II, 26, Leningrad: 1922,

ZKV 1, 1925, 106-110.

«قرآن و دریا»

Mesto Prikaspiiskikh Oblastei v Istorii Musu'lmanskogo Miro. Baku: 1925.

جایگاه سرزمین‌های اطراف دریای خزر در تاریخ جهان اسلام

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

جایگاه مناطق اطراف دریای خزر در تاریخ جهان اسلام. ترجمه لیلاربن‌شه، ویرایش عنایت‌الله رضا، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۵۷.]

«Museilima», (An account of Musailima), Russian text, *BAIS*, Leningrad: 1925, 483-512.

«مسيلمه»

«Sobraniia Vostochnykh Rukopisei v Baku», (Collections de manuscrits orientaux a Baku), *BAIS* 6, Ser. 19, 1925, 951-965.

«مجموعه نسخ خطی شرقی در باکو»

«Tadzhiki. Istoricheskii Ocherk», *Tadzhikistan*. 1925, 93-111.

«تاجیک‌ها. شرح تاریخی»

«Turkestanskaia Gosudarstvennaia Biblioteka i Mestnaia Musul'manskaia Pechat'», (La bibliot- heque d'Etat du Turkestan et la presse musulmane indigene), *ZKV*, I, 1925, 97-105.

«کتابخانه دولتی ترکستان و مطبوعات اسلامی محلی»

«Zur Frühgeschichte des Naqschbendi Ordens», *Islam* 13, 1923, 105-107; Note by C. Brockelmann, 282-283; Note by W.

126-138.

«وزیر و فیلسوف مسلمان دوره جنگ‌های صلیبی»

«Neue Forschungen in Turkestan», *JSFO* 40 (3), 1924, 1-10.

«تحقیقات جدید در ترکستان»

«Novaia Rukopis' Ugurskim Shriftom v Britanskome Musee», (Un nouveau manuscrit en ecriture ouigoure au Musee Britannique), *CRAS*, 1924, 57-58.

«نسخه خطی جدیدی با حروف اویغوری، موجود در موزه بریتانیا»

«Rukopis' Tumanskogo», (Le manuscrit Tumanskii), *CRAS*, Series B. 1924, 72-74.

«نسخه خطی تومانسکی»

«Sabii i Khanify», (Sabiens et Hanifes), *CRAS*, I. 1924.

«صابئین و حنفیان»

«Ein Denkmal aus der Zeit der Verbreitung des Islams in Mittelasien», *AM* 2, 1925, 125-129.

«یادبودی از دوران گسترش اسلام در آسیای مرکزی»

Istoriia Izucheniia Vostoka V. Evrope i Rossii. (History of Oriental Studies in Europe and Russia). St. Petersburg: 1911. (Publication of the Oriental Faculty 38.); Second ed. Leningrad: 1925.

تاریخ مطالعات شرقی در اروپا و روسیه

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

خاورشناسی در روسیه و اروپا. ترجمه حمزه سردادور، تهران: ابن‌سینا، ۱۳۵۱.]

«Koran i More», (Le Coran et la mer),

Tokharskom», *Iran* 1, 1927, 29-41.

”پیرامون بررسی زبان‌های سغدی و تخاری“
Istoriia Kul'turnoi Zhizni Turkestana.
Leningrad: Izdatel'stvo Akademii Nauk
SSSR, 1927.

تاریخ فرهنگ ترکستان

«*Orta Asya Turk Tarihi*», (History of the
Turks of Central Asia), *Turkish text* 7, 222,
20, Istanbul: 1927.

”تاریخ ترک‌های آسیای مرکزی“

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و چاپ شده است:

تاریخ ترک‌های آسیای میانه. ترجمه غفار حسینی.
تهران: انتشارات توس، ۱۳۷۶.]
*Mir-Ali-shir. Sbornik k piatisot' letniu so
dnia rozhdeniia*, Leningrad: Izdatel'stvo
Akademii Nauk SSSR, 1928.

میرعلیشیر

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و چاپ شده است:

زندگانی سیاسی علیشیر نوایی. ترجمه میرحسین شاه،
کابل: ۱۳۲۶.]

«*Posol'stvo iz Rima v Bagdad v Nachale
X Veka*», (Ambassade de Rome a
Bagdad au debut du Xe siècle), *SK* 2,
1928, 85-89.

”سفارت رم در بغداد در آغان سده دهم“

«*Al-Awza'i*», *Islam* 18, 1929, 244.

”الاوزاعی“

Bertel's, E. E. *Ocherk Istorii Persidskoi
Literatury*. Leningrad: Izd Leningradskogo
Vostochn. Instituta im A. S. Enukidze,
1928, Bibliogr. 178-303. [Rets.: Bartol'd,
V., v kn.: *Iran*, T. III, 1929, 225-228.]

Bartold, 14, 1925, 112; Note by F.
Babinger, 112-114.

”درباره تاریخ سلسله نقشبندیه“ (باهمکاری)

«*Eine Zamahsari Handschrift mit
alttürkischen Glossen*», *Islamica* 2, 1926,
1-4.

”دستنوشته‌ای از زمخشری به ترکی باستان“

Iran, Istoricheskii Obzor. Tashkent: 1926;
Moskva-Leningrad: 1926.

ایران، شرح مختصر تاریخی

Istoriia Turetsko-mongolskikh Narodov.
Tashkent: 1926.

تاریخ اقوام ترک - مغول

«*Otchet o Komandirovke v Turtsiiu*»,
(Rapport sur une mission scientifique en
Turquie), *BAIS* 6, Ser. 20, 1926,
1832-1834.

”گزارش مأموریت علمی در ترکیه“

«*Zaniatiia v Turkestanskikh Bibliotekakh i
Muzeiakh Letom 1925*», (Travaux dans
les bibliotheques et les musees du
Turkestan en ete 1925), *BAIS* 6, Ser. 20,
1926, 217-236.

”پژوهشی در کتابخانه‌ها و موزه‌های ترکستان
در تابستان ۱۹۲۵“

«*Bartol'd V. Avtobiografiia*», *Ogonek* 40,
Moskva: 1927, 14, portr.

”زندگی‌نامه بارتولد به قلم خود او“

«*Gilian po Rukopisi Tumanskogo*»,
*Izvestiia Kavkazskogo Istoricheskogo
Arkheologicheskogo Instituta*, T. VI, Tiflis:
1927, 64-66.

”گیلان بر مبنای دستنوشته تومانسکی“

«*K Voprosu o Iazykakh Sogdiiskom i*

Mohammed's», *MMV*, 1930, 706-708.

”درباره دعوت حضرت محمد (ص)”

«Pamiati Iosifa Markvarta, 1864- 1930»,
(A la memoire de J. Markwart), *BAIS* 7
Ser., 1931, 387-402.

”به یاد یوسف مارکوارت، ۱۸۶۴-۱۹۳۰“

«La secte musulmane des Merwanites du
Pamir», selon V. V. Barthold, *REI* 7,
1933, 295-300.

”فرقه اسلامی مروانیان پامیر“

«Der iranische Buddhismus und sein
Verhältnis zum Islam», *Oriental Studies in
Honour of Cursetji Erachji Pavry*. 1933,
29-31.

”بودیسم (بوداییگری) ایرانی و رابطه آن با
اسلام“

Gushtasp-Shah Kai-Khusrau Nariman.
Bombay: 1935.

گشتاسپ شاه کیخسرو نریمان

«Novyi Istochnik po Istorii Timuridov»,
*Zapiski Instituta Vostokovedeniia AN
SSSR*, 1935, 5-42.

”مأخذی جدید درباره تاریخ تیموریان“

«O Kolesnom i Verkhovom Dvizhenii v
Srednei Azii», (*Moyens de transport dans
l'Asie Centrale*), *ZIVAN* 6, 1937, 5-7.

”پیرامون وسائط نقلیه در آسیای مرکزی“

«Dve Neopublikovannye Statei akademika
V. V. Bartol'da o Rannem Islame»,
Istoriik Marksist 5-6, 1939, 227-239.

”دو مقاله چاپ نشده از بارتولد درباره صدر“

اسلام“

«Arabskie Izvestiia o Rusakh»,
(*Renseignements arabes sur les russes*

تاریخ ادبیات فارسی (نقد و بررسی)

*Der heutige Stand und die nächsten
Aufgaben der geschichtlichen Erforschung
der Türkvölker*. Leipzig: Brockhaus, 1929.

موقعیت امروزی مردم ترک و الزامات بعدی تحقیقات
تاریخی آنها

«Die Orientierung der ersten
muhammedanischen Moscheen», *Islam*
18, 1929, 245-250.

”موقعیت نخستین مساجد اسلامی“

«K Voprosu o Feodalizme v Irane», *NV*,
Kn. 28, Moskva: 1930, 108-116.

”پیرامون فئودالیسم در ایران“

Hudud al-Alam. (*Khudud al-Alam*).
Rukopis tumanskogo s vvedeniem i
ukazatelem V. Bartol'da. Leningrad:
Izdatel'stvo Akademii Nauk, 1930; *The
Regions of the World. A Persian
geography*, 372 A. H. - 982 A. D.,
translated and explained by V. Minorsky.
With the preface by V. V. Barthold...
translated from the Russian. E. J. W.
Gibb Memorial Series. London: 1937.

حدود العالم من المشرق الى المغرب (مقدمه)

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و چاپ شده است:

حدود العالم من المشرق الى المغرب. با مقدمه بارتولد و
حواشی و تعلیقات مینورسکی، ترجمه میرحسین
شاه، کابل: ۱۳۴۲.]

«Uchenye Musul'manskogo Rennsansa»,
(*Les savants de la renaissance
musulmane*), *ZKV*, 1930, 1-14.

”دانشمندان عهد رنسانس اسلامی“

«Zur Frage über die Berufung

al-Din B. Djalal al-Din Ishak al-Samarkandi», *EI*, Vol. I, 1960, 90-91.

”عبدالرزاق کمال‌الدین بن جلال‌الدین اسحاق سمرقندی“ (با همکاری)

«Abu'l-Khayr», *EI*, Vol. I, 1960, 135.

”ابوالخیر“

«Ahmad B. Sahl», *EI*, Vol. I, 1960, 278.

”احمد بن سهل“

«Ak Masjid», *EI*, Vol. I, 1960, 312.

”آق مسجد“

«Amr B. al-Layth», *EI*, Vol. I, 1960, 452-453.

”عمر بن لیث“

«Atek», *EI*, Vol. I, 1960, 735.

”اتک“

Boyle, J. A. «Balasaghun», *EI*, Vol. I, 1960, 987.

”بلاساغون“ (با همکاری)

Boyle, J. A. «Burak Hadjib», *EI*, Vol. I, 1960, 1311.

”براق حاجب“ (با همکاری)

«Bushandj», *EI*, Vol. I, 1960, 1342-1343.

”بوشنج“ (با همکاری)

Knigamoego Deda Korkuta. Oguzekii geroicheskii epos. The Oghus epic: Deda Qorgud translated into Russian by V. V. Bartol'd. Introduction and notes by V. M. Zhirmunsky and A. N. Kononov. Izdatel'stvo Akademii Nauk SSSR, Moskva-Leningrad: 1962.

داستان ده قورقود

Sochenenie. T. I-III Moskva: IVL, Nauka, 1963-1965. T. I. Turkestan v Epoxu Mongol'skogo Nashchestviia. Podgotovil K

anciens), *SV* 1, 1940, 15-50.

”مأخذ عربی درباره روس‌های قدیم“

Islam Medeniveti Tarihi. (History of Muslim Civilisation). With a preface, notes and corrections by... N. Fuad Koprulu, Turkish text, XXXIX, 303. Kanast Kitebevi, Istanbul: 1940.

تاریخ تمدن اسلامی

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”تاریخ تمدن اسلامی“، ترجمه محمد طاهری شهاب، ویدس ۶ (۱۳۳۸)، ش ۱۱، ۹۶۱-۹۷۶ و ش ۱۲، ۱۰۸۹-۱۱۰۴ و س ۷ (۱۳۳۸)، ش ۱ س ۷ (۱۳۳۸) ش ۱ ۹۹-۱۱۲.]

«Novyi Istochnik po Istorii Khorezma», *Izvestiia Uzbekistanskogo Filiala Akademii Nauk SSSR* 2, Tashkent: 1941, 59-61.

”مأخذ جدیدی درباره تاریخ خوارزم“

«Die persische Inschrift an der Mauer der Manucher Moschee zu Ani», *ZDMG* 101, 1951, 241-269.

”کتیبه فارسی روی دیوار مسجد منوچر در آنی (ارمنستان)“

Four Studies on the History of Central Asia. Translated from the Kussian by V. and T. Minorsky. Leiden: E. J. Brill, 1956.

چهار پژوهش درباره تاریخ آسیای مرکزی

«Abd Allah B. Iskandar», *EI*, Vol. I, 1960, 46.

”عبدالله بن اسکندر“

«Abd al-Karim Bukhari», *EI*, Vol. I, 1960, 71.

”عبدالکریم بخاری“

Mohammad Shafi. «Abd al-Razzak Kamal

Reports on His Personality», *IQ* 15, 1971, 69-95.

”خليفة عمر دوم (عمر بن عبدالعزيز) و گزارش های

ضد و نقیض درباره ویژگی های او“

«Haydar Mirza», *EI*, Vol. III, 1971, 317.

”حیدر میرزا“

«Hulagu», *EI*, Vol. III, 1971, 569.

”هلاکو“

Brill, M. L. «Khiwa», *EI*, Vol. V, 1978, 23-24.

”خیوه“ (با همکاری)

«Barmakides», *EI*, II, 680-683.

”برمکیان“

«Die Persische Su'ubiya», *ZA*, 26.

”شعوبیه ایران“

«K Voprosu o Proiskhozhdenii Derbend Name», *Iran* 1, Leningrad: 42-58.

”درباره پیدایش دربندنامه“

الصلیه. ۱۹۲۴.

آسیا و ترکیه. ۱۹۲۷.

الدولات الفارسیه. ۱۹۲۸.

مغول الهند. ۱۹۲۸.

العمارة الاسلامیه. ۱۹۲۹.

علاقات الحنفیه و مسلمیه من الیامه بالاسلام. ۱۹۳۰.

”آسیای مرکزی تا قرن دوازدهم“ ترجمه و

تحشیه علی محمد زهما، ادب، ج ۱۱، ش ۲ و ۳ و ۴،

۱-۱۲.

تاریخ سیاسی و اجتماعی آسیای مرکزی تا قرن دوازدهم.

ترجمه علی محمد زهما، به اهتمام اسدالله حبیب،

کابل: ادبیات هنجی (انجمن تاریخ)، ۱۳۳۴.

Pechati, I. P. Petrushevskii, IVL, 1963, Bibliogr., 613-688; T. II., Ch. I. *Obshche Raboty po Istorii Srebnei Azii*. Raboty po istorii Kavkaza, Vostochnoi Evropy. Otv. red. B. G. Gafurov Podgotovil k izdaniuu V. A. Romodin i B. Ia, Stavisskii, Nauka, 1964, Bibliogr. 881-946; T. II, Ch. II, *Raboty po Ot-del'nym Problemam Srednei Azii*. Podgotovil k pechati Tu. E. Bregl' Otv. red. B. G. Gafurov, 1964, Bibliogr. 551-557, 562-604; T. III, *Raboty po Istoricheskoi Geografii, Podgotovil k Izd.* O. G. Bolshakov. Otv. red. A. M. Belenitskii, Nauka, 1965, Bibliogr. 594-646.

مجموعه آثار، ج ۱. ترکستان در عهد هجوم مغول؛ ج ۲ بخش ۱. بررسی های کلی درباره تاریخ آسیای میانه، قفقاز و اروپای شرقی؛ ج ۲ بخش ۲. بررسی ها درباره برخی مسائل مربوط به آسیای میانه؛ ج ۳. مطالعاتی در زمینه جغرافیای تاریخی

Boyle, J. A. «Caghatay Khan», *EI*, Vol. II, 1965, 2.

”جغتای خان“ (با همکاری)

Spuler, B. «Celebi», *EI*, Vol. II, 1965, 19.

”چلبی“ (با همکاری)

Spuler, B. «Copan-Ata», *EI*, Vol. II, 1965, 61.

”چوپان آتا“ (با همکاری)

Beningsen, A. B. «Daghistan», *EI*, Vol. II, 1965, 85-89.

”داغستان“ (با همکاری)

«Gokce-Tengiz», *EI*, Vol. II, 1965, 1118.

”گوکچه تنگیز“ (با همکاری)

«Caliph 'Umar II and the Conflicting

Tashkent: 1927. (Obshchestvo dlia izucheniia, Tadzhikistana i iranskikh narodnostei za ego pridmeta.)

پیام دوستان و دانشمندان دوستدار واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد به او

Kovalevskii, A. «Akademik V. Bartol'd (Nekrolog)», *Chervonii Skhid* 6 (15), Kharkiv: 1930, 238-243.

“آکادمیسین و. بارتولد (زندگی‌نامه)”

«Akademik V. Bartol'd (Nekrolog)», *Turkmenovedenie* 8-9, Ashkhabad: 1930, 51-52.

“آکادمیسین بارتولد (زندگی‌نامه)”

Asfendiarov, S. «Akademik V. V. Bartol'd (Nekrolog)», *Narodnoe Khoziaistvo Kazakhstana* 78, Alma-Ata: 1930, 114-115.

“آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (زندگی‌نامه)”

Karakumov. «Akademik V. V. Bartol'd (Nekrolog)», *NV*, Kn. 29, 1930, 263-266.

“آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (زندگی‌نامه)”

Karkunov. «Akademik V. V. Bartol'd (Nekrolog)», *NV*, Kn. 29, Moskva: 1930, 263-266.

“آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (زندگی‌نامه)”

Smirnov, N. A. «Bartol'd, V. V.», *BSE*, T. 4, Moskva: 1930, Stlb, 791; To zhe Izd. 3. T. 3, Moskva: 1970, 22-23.

“واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد”

Berg, L. «V. V. Bartol'd (Nekrolog)», *Priroga* 9, Leningrad: 1930, 932-933.

“قوجان”، ترجمه تقی بینش، نشریه فرهنگ خراسان، ج ۶ (۱۳۴۷)، ش ۸، ۳۵-۳۶.

آیاری در ترکستان. ترجمه کریم کشاورز، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۵۰.

فراخانیان و خوارزمشاهیان. ترجمه علی‌محمد زهما، کابل: ۱۳۵۱.

گزیده مقالات تحقیقی. ترجمه کریم کشاورز، تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۸.

درباره‌اش

«Bartol'd, V. V.», *Russkii Entsiklopedicheskii Slovar'*, T. 2, Spb. 1911, 285-286.

“بارتولد، واسیلی ولادیمیروویچ”

«Bartol'd, V. V.», *Novyi Brokgauz i Efron*, T. 5, Spb. 1912, Stlb. 306-307.

“بارتولد، واسیلی ولادیمیروویچ”

«Novyi Chlen Imp. Akademii Nauk», *Ist Vostnik. Noiabr'*, 1913, 781-782.

“عضو جدید آکادمی علوم امپراتوری”

«25-Letie Nauchnoi Deiatel'nosti Akademika V. V. Bartol'da», *Pravda* 3 Dekabria, Moskva: 1925.

“بیست و پنجمین سال فعالیت آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد”

Umniakov, I. I. «V. V. Bartol'd (Po Povodu 30-Letiia Professorskoi Deiatel'nosti)», *Biulleten' SAGU* 40, Vyp. 14, Tashkent: 1926, 175-202. Portr.

“واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (پیرامون سی‌امین سال فعالیت او)”

V. V. Bartol'du. *Turkestanские Druz'ia, Ucheniki i Pochitateli*. Kazgiz. XI,

کتاب‌شناسی جمهوری خلق مغولستان
Klimovich, L. «Dve Neopublikovannye Stat'i Akad. V. V. Bartol'da o Rannem Islame», *Istorikmarksist*. Moskva: 1939, Kn. 5-6, 227-229.

”دو مقاله منتشر نشده آکادمیسین بارتولد درباره عصر اولیه اسلام“
Shvedova, O. I. *Istoriki SSSR*. Moskva: 1941, 24.

مورخان اتحاد شوروی
Bernshtam, A. N. «Akademik Vasilii Vladimirovich Bartold, (15 Noiabria 1869 g.-19 Avgusta 1930 g.)», *Bartol'd V. V. Kurguzy* (Ist. ocherk). Izd. 2, Frunze: 1943, 3-11.

”آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (۱۵ نوامبر ۱۸۶۹-۱۹ اوت ۱۹۳۰)“
Bernshtam, A. N. «Akademik V. V. Bartol'd kak Istorik Kirgizstana», *Bartol'd V. V. Ocherk Istorii Semirech'ia*. Izd. 2, Frunze: 1943, 3-8.

”آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد، پژوهشگر تاریخ قرقیزستان“
Krachkovskii, I. K. «Pereizdaniu Trudov V. V. Bartol'da (v Sviasi s 75-Leti em so Dniia Rozhdeniia)», *Istorichesky Zhurnal* 1, Moskva: 1944, 95-98; To zhe: I. Iu. Krachkovskii. *Izbrannye Scheneniia*, T. 5, Moskva- Leningrad: 1958, 428-434.

”درباره تجدید چاپ آثار بارتولد (به مناسبت هفتادوپنجمین سال تولد)“
Borozdin, I. N. «Akademik V. V. Bartol'd. (K 75-Letiiu so Dnia Rozhdeniia)», *SLit.*, (Sovet edebiiaty),

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (زندگی‌نامه)“
Marr, N. Ia. «Vasilii Vladimirovich Bartol'd», *Soobshch GAIMK* 1, Leningrad: 1931, 8-12.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“
Ol'denburg, S. F. «Vasilii Vladimirovich Bartol'd (15. XI. 1869-19 VIII. 1930). (Nekrolog)», *Izvestiia Akademii Nauk SSSR*, VII Seriia Otdelenie Obshchestv. Nauk 7, Moskva- Leningrad: 1931, 1-6.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (۱۵ نوامبر ۱۸۶۹-۱۹ اوت ۱۹۳۰) (زندگی‌نامه)“
Dostojevskij' M. «W. Bartold, zum Gedachtnis. Versuch. Einer Charakteristik», *WI*, Bd. 12. Hft. 3, Berlin: 1931, 89-136.

”و. بارتولد یادنامه. تجربه یک ارزیابی“
«Vasilij Vladimirovic Bartold. (Nekrolog)», *ZOEG*, Bd. 6, Hft. 2, Konigsberg und Berlin: 1932, 313.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (زندگی‌نامه)“
Krachkovskii, I. Iu. «V. V. Bartol'd v Istorii Islamovedeniia», *Izvestiia Akademii Nauk SSSR*, VII Seriia Otdeleniie Obshchestv Nauk, 1, Leningrad: 1934, 5-18; To zhe: I. Iu. Krachkovskii. *Izbrannye Sochineniia*, T. 5, Moskva-Leningrad: 1958, 348- 360.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد در تاریخ اسلام‌شناسی“
Iakovleva, E. P. *Bibliografiia Mongol'skoi Narodnoi Respubliki*. Moskva: 1935, Alf. Ukaz. Avt. 205 (Ssylka na 14 kn., st. i rets. za (1889-1929 gg.)

«V. V. Bartold», In Fuck, J. *Die arabischen Studien in Europe*. Leipzig: 1955, 301-302.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“

«Slovoobrazovanie v Sovremennom Literaturnom Khindi», *KSIV Akademii Nauk SSSR* 18, Moskva: 1956, 34-48.

”واژه‌سازی در ادبیات معاصر هندی“

Umniakov, I. I. «Znachenie Trudov Akad. V. V. Bartol'da po Istorii Srednei Azii», *Materialy Pervoi Vsesoiuznoi Nauchnoi Konferentsii Vostokovedov v g. Tashkente 4-11 Iiunia 1957 g.* Tashkent: 1958, 675-682.

”اهمیت آثار آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ

بارتولد پیرامون تاریخ آسیای میانه“

«Bartol'd V. V.», *MSE*, T. Izd. 3. Moskva: 1958, Stlb. 820.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“

«Ob Otmiranií Prefiksatsii v Indoariiskikh Iazykakh», *Uchenye Zapiski Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR*, T. XIII, Moskva: 1958, 63-128.

”درباره پیشوندهای میرنده در زبان‌های هند و

آریایی“

Lunin, B. V. «V. V. Bartol'd i Turkestanskii Kruzhok Liubitelei Arkheologii», v kn.: B. V. Lunin. *Iz Istorii Russkogo Vostokovedeniia i Arkheologii v Turkesiane. Turkestanskii kruzhok liubitelei arkheologii (1895-1917 gg.)* Tashkent: 1958, 200- 246.

”بارتولد و انجمن دوستداران باستان‌شناسی در

ترکستان“

Ashkhabad: 1945, 118-119.

”آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (به

مناسبت هفتادوپنجمین سال تولد)“

Bernshtam, A. N. «Vasilii Vladimirovich Bartol'd (15 Noiabria 1869g-19 Avg. 1930g.)», *Izvestiia Kirg. Filial Akademii Nauk SSSR* 1-2, Frunze: 1945, 130-131.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد (۱۵ نوامبر

۱۸۶۹-۱۹ اوت ۱۹۳۰)“

Iakubovskii, A. Iu. «Problema Sotsial'noi Istorii Narodov Vostoka v Trudakh Akademika V. V. Bartol'da», *Vestnik Leningr. Universiteta* 12, 1974, 62-79.

”مسأله تاریخ اجتماعی ملل شرق در آثار

آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“

«Bartol'd, V. V.», *Entsiklopedicheskii Slovar'*, T. I, Moskva: 1953, 143.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“

Iakubovskii, A. Iu. «Iz Istorii Izucheniia Monogolov Perioda XI-XIII vv.», *Ocherki po Istorii Russkogo Vostokovedeniia*. Moskva: 1953, 64-77.

”شمه‌ای از تاریخ مغول طی سده‌های یازدهم تا

سیزدهم“

Krachkovskii, V. A. «V. V. Bartol'd-Numizmat i Epigrafist», *Epigrafika Vostoka*, Sb. 8, Moskva-Leningrad: 1953, 10-23. Portr.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد - سکه‌شناس و

کتیبه‌شناس“

Smirnov, N. A. *Ocherk po Istorii Izucheniia Islame v SSSR*. Moskva: 1954, 272.

شرحی پیرامون تاریخ مطالعات اسلامی در اتحاد شوروی

Akademii Nauk SSSR 62, Iazyki Indii, Moskva: 1964, 14-35.

”پیرامون روش‌های بیان اصطلاحات نوین در هندی“

Shcherbakov, D. I. «Rol' Vydaiushchikhsia Russkikh Ychenykh v Izuchenii i Ocvoennii Privodnykh Resusov Kirgizii. (Po Lichnym Vospominiam)», *Izvestiia Akademii Nauk Kirg. SSR, Seriia Estestvennykh i Tekhn-nauk*, T. 6. Vyp. 3, Frunze: 1964, 13-14.

”نقش دانشمندان برجسته روسی در بررسی مطالعه منابع طبیعی قرقیزستان“

Lunin, B. V. «Turkestan v Materialakh Lichnogo Arkhiva V. V. Bartol'da», *Obshchestv Nauk v Uzbekistane* 6, Tashkent: 1965, 48-64.

”ترکستان در اسناد بایگانی شخصی واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“

Kliastornyi, S. Predsl. v kn.: V. V. Bartol'da *Sochineniia*. T. V, *Raboty po Istorii i Filologii Tiurkskikh i Mongol'skikh Narodov*. Moskva: 1968, 5-16.

درآمدی بر جلد پنجم مجموعه آثار واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد. پیرامون بررسی تاریخ و زبان‌شناسی اقوام ترک و مغول

Akramov, N. M. «Sotsial'no-Ekonomicheskaia Istoriiia Narodov Srednei Azii VI-VII vv.v Trudakh V. V. Bartol'da», *UZ* (Dushanbinskii ped. institut), T. 58, 1968, 3-36.

”تاریخ اجتماعی - اقتصادی مردم آسیای میانه در آثار واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد طی سده‌های ششم و هفتم“

«Brtol'd, V. V.», *Ukrainskaia Radianskaia Entsiklopediia*, T. 1, Kiev: 1959, 458.

”واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“

«Sanskritskie Elementy v Sovremennom Literaturnom Khindi», *Khindi i Urdu*. Moskva: 1960, 3-117.

”عناصر سنسکریت در ادبیات معاصر هند“

Romodina, V. A. «Vklad Leningradskikh Vostokovedov v Izuchenie Istorii Srednei Azii», *Uchenye Zapiski Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR*, T. 25, Moskva: 1960, 30- 35.

”خدمات شرق‌شناسان لنینگراد در بررسی تاریخ آسیای میانه“

Akramov, N. M. «O Nekotorykh Materialakh po Biografii V. V. Bartol'da», *Izvestiia Otdeleniia Obshchestv. Nauk, Akademii Nauk Tadzh. SSR*, Vyp. 1, Dushanbe: 1962, 3-13.

”پیرامون برخی اسناد مربوط به کتاب‌شناسی واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“

Petroshevskii, I. «Akademik V. V. Bartol'd (Biograficheskaja Spravka)», *V. V. Bartol'd Sochineniia*, T. I. Turkestan v Epokhu Mongol'skoga Nashestviia, Moskva: 1963, 14-21.

”آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد“ (توضیحاتی در زمینه کتاب‌شناسی)

Slovoobrazovanie v Khindi. Moskva: Izd. Vost. Lit., 1963. (SSSR. Institut- Narodov Azii).

واژه‌سازی در زبان هندی

«K Voprosu o Sposobakh peredachi Novoi Terminologii v Khindi», *KSINA*

تاریخی در ازبکستان شوروی؛ "زندگی و آثار آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد؛" واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد درباره آبادکردن دشت گرسنه؛ " واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد و و. ل. ویاتکین، پژوهشگران رویدادهای آسیای مرکزی"

«Sanskritskie Universalii Sovremennogo Khindi», *Iazykovye Universalii i Lingvisticheskaia Tipologiya*. Moskva: 1969, 322-331.

"همگانی‌های سنسکریت هندی معاصر"

Smirnov, N. A. «Bartol'd V. V.», *BSE*, Izd. 3, T. 3, Moskva: 1970, 22-23. Portr.

"واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد"

Umniakov, I. I. «Bibliografiia Rabot o V. V. Bartol'de», *NAA* 1, Moskva: 1970, 211-215 (Khrono). Perechen' 100 Kn. i st. za 1898-1969.

"کتاب‌شناسی آثار مربوط به نوشته‌های واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد"

Shamansurov, A. V. *V. V. Bartol'd. Krupnyi Uchenyi Vostokoved*. Tashkent: Obegin. Izd., 1969, 27. (Na Uzb. iaz.)

واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد. دانشمند بزرگ شرق‌شناس
Bak, B. I. «O Roli V. V. Bartol'da v Stanovlenii Nauki i Vysshego Obrazovaniia v Sovetskom Turkestane», *Istoriia SSSR* 4, Moskva: 1970, 117-129.

"درباره نقش واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد در تأسیس مدارس عالی در ترکستان شوروی"
Lunin, B. V. «Vasilii Vladimirovich Bartol'd», *V Svizi so Stoletiem so Dnia Rozhdeniia*, *NAA* 1, Moskva: 1970, 207-211.

Agadzhanov, S. «Vydaiushchiia Issledavatel' Istori Vostoka. K 100-Letiiu so Dnia Rozhdeniia Akademika V. V. Bartol'da», *Turkmeskaia Isura*. 15 Noiabria, Ashkhabad: 1969.

"پژوهشگر برجسته تاریخ شرق. به مناسبت صدمین سال تولد واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد"
Lunin, B. V. «Issledovatel' Vostoka. K 100-Letiiu so Dnia Rozhdeniia V. V. Bartol'da», *Pravda Vostoka*, 15 Noiabria, Tashkent: 1969.

"پژوهشگر شرق. به مناسبت صدمین سال تولد واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد"

Bulgakov, P. G. «Neokonchennyi Trud V. V. Bartol'da», 55-56; Ginzburg, A. I. «V. V. Bartol'd o Nekotorykh Voprosakh Pereselen- cheskoj Politiki Tsarizma v Turkestane», 57-58; Landa, L. M. «V. V. Bartol'd i Nekotorye Voprosy Stanovleniia Istoricheskoi Nauki v Sovetskom Uzbekistane», 34-39; Lunin, B. V. «Zhizn' v Trudy Akademika Vasilii Vladimirovicha Bartol'da» 12-33. Portr.; Mikhaleva, G. A. «V. V. Bartol'd ob Osvoenii Golodnoi Stepi», 58-59; Chekhovich, O. D. «V. V. Bartol'd i V. L. Viatkin, kak Issledovateli Sredneaziatskikh Aktov», 50-54, *Obshchetv. Nauk v Uzbekistane*. 11, Tashkent: 1969.

"اثر ناتمام واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد؛"
واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد درباره برخی مسایل مربوط به سیاست استقرار تزاریسم در ترکستان؛ " واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد و برخی مسایل مربوط به تأسیس سازمان مطالعات

Bakhudarov, A. S., Beskrovnyi, V. M., Zograf, A., Liperovskii, V. P. *Kindi-Russkii Slovar'*. V 2-kh t. Okolo 75000 slov. T. I-II, Moskva: Sov. Entsiklopediia, 1972.

واژه‌نامه هندی - روسی (باهمکاری)

کشاورز، کریم. "چاپ جدید تألیفات و آثار بارتولود"، آریانا، ج ۲۵، ش ۳، ص ۸۶-۸۷ و ۱۲۰.

منابع ۷ ص ۴۵۶ و ۴۹۷: ۹ ص ۱۲: ۶۹ ج ۲ ص ۲۲، ۱۴۵، ۲۲۵ و ج ۲ ص ۲۷، ۵۶، ۱۲۰ و ۲۶۲: ۲۱ ص ۱۷ و ۳۰۴: ۲۲ ص ۵۸: ۴۵ ج ۱ ص ۵۱، ۵۲، ۴۵۳، ۳۵۶، ۶۱۹، ۷۸۸، ۷۹۳، ۷۹۷، ۷۹۸، ۸۰۸، ۱۱۸۸، ۱۱۹۲، ۱۲۰۱ و ۱۳۱۵: ۵۳ ج ۲ ص ۹۴۳-۹۴۴: ۷۲: ۸۲ ص ۲۵ ش ۳ ص ۸۱-۸۷: ۸۴ دوره ۱۱ ش ۷ ص ۵۳۹-۵۴۲: ۹۰ ص ۵ ش ۱۰ ص ۹۱۹ و ۹ ش ۶ ص ۶۲۳-۶۲۷: ۱۱۰ ص ۶ ش ۱۱ ص ۹۶۲-۹۶۴ و ۱۲ ص ۱۰۵۹-۱۰۸۹: ۱۱۴ ص ۳ ش ۴ ص ۲۳: ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۵۵-۷۵۶: ۱۲۸ ج ۱، ۲، ۳، ۵: ۱۴۴ ج ۱ ص ۳۷۶: ۱۴۵ ج ۲ ص ۳۲۸: ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰ و ۱۹۷۲-۱۹۷۳: ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۶۱-۶۶۴: ۱۵۲ ج ۲، ۳، ۵ و ۶: ۱۵۵ ص ۶۱-۶۲: ۱۶۲/۱: تاریخ سیاسی و اجتماعی آسیای مرکزی تا قرن دوازده. مقدمه: خاورشناسی در روسیه و اروپا. ص ۳.

بارتولومه، کریستیان [kristiān bārtolome]

Bartholomae, Christian

(۱۸۵۵-۱۹۲۵)، زبان‌شناسی زبان‌های هند و

اروپایی، مطالعات اوستایی.

۲۱ ژانویه در فورست اُبر لیمرز دورف^۱ نزدیک بایروت^۲ (آلمان) به دنیا آمد. زبان‌شناسی و

1. Forst ober Limmersdorf

2. Bayreuth

"واسیلی ولادیمیروویچ بارتولود"

Lunin, B. V. V. *Bartol'd*. Tashkent: Filiala Akademiia Nauk SSSR, 1970. (Na Uzb. iaz.)

واسیلی ولادیمیروویچ بارتولود

Kononov, A. N. «V. V. Bartol'd, Vydaiushchiia Vostokoved (K 40 Letiiu so Dnia Smerti)», *ST* 6, Baku: 1970, 56-61. Portr.

"واسیلی ولادیمیروویچ بارتولود، شرق‌شناس برجسته (به مناسبت چهلمین سال درگذشت)"

Tumanovich, N. N. «O Rabote Akademika V. V. Bartol'da nad Vostochnym Rukopisiami (Po Materialam Fonda Arkhiva Akademiia Nauk SSSR)», *Arkheograficheskii Ezhegodnik za 1969 god*. Moskva: 1971, 174-178.

"درباره فعالیت آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولود پیرامون نسخ خطی بایگانی آکادمی علوم اتحاد شوروی"

Akad. V. V. Bartol'da, Sochineniia. 9. Raboty po Istorii Vostokovedeniia. Moskva: Nauka, 1971.

آکادمیسین واسیلی ولادیمیروویچ بارتولود. منتخب آثار
Kononov, A. N. «Vasilii Vladimirovich Bartol'd (K 40- Letiiu so Dnia Smerti)», *NAA* 1, 1971, 220-222.

"واسیلی ولادیمیروویچ بارتولود (به مناسبت چهلمین سال درگذشت)"

«Bartol'd, V. V.», *Aziatskii Mzei-LO-Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR*. Moskva: 1972, Imen. Ukaz, 581.

"واسیلی ولادیمیروویچ بارتولود"

”تحقیقات آریایی“

«Avestisch maða-, mada-», *ZDMG* 37, 1883, 459.

”mada-, maða- اوستایی“

Handbuch der altiranischen Dialekte. Kurzgefasste vergleichende Grammatik, Lesestücke und Glossar, Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1883.

کتاب راهنمای گویش‌های ایرانی باستان

«Studien zuden Gathas», *ZDMG* 38, 1884, 117-133.

”مطالعاتی درباره گات‌ها“

«Beiträge zur Flexionslehre der indogermanischen Sprachen, insbesondere der arabischen Dialekte», aus den xxix Band der *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung*. Abgedruckt und mit ausführlichen Indices versehen, Gättersich, 1886.

”مقاله‌هایی درباره علم صرف در زبان‌های هند و اروپایی به‌ویژه گویش‌های عربی“

«Zur Transkription der indo-iranischen Zischlaute», *ZDMG* 40, 1886, 706-7.

”درباره آوانویسی آواهای صغیری هند و ایرانی“
«Beiträge zur Kenntnis der Gathas II», *ZVSF* 29, 1887, 293-329.

”مقاله‌هایی در شناخت گات‌ها“

Jasna xxix. Übersetzt und erklärt, als Probe einer vollständigen Übersetzung der altiranischen Hymnen. Halle: 1887. [*Arische Forschungen* von Ch. Bartholomae, 3 Hft.]

پسنای بیست و نهم (ترجمه، شرح)

«Altpersisches», *BBKIGS* XIV, 1888, 242-52.

فلسفه را در دانشگاه‌های مونیخ، لایپزیگ و ارلانگن آموخت، و از ۱۸۷۴ تا ۱۸۷۹ به فراگیری لغت‌شناسی تطبیقی و زبان‌های شرقی در دانشگاه لایپزیگ - که مرکز نودستوریان بود - پرداخت. نخست در دانشگاه‌های هاله، مونستر و گیسن به تدریس پرداخت و سپس از ۱۹۰۱ تا ۱۹۲۴ استاد زبان سنسکریت و لغت‌شناسی زبان‌های هند و اروپایی در دانشگاه هایدلبرگ بود. مانند نودستوریان معتقد بود که تکامل آوایی زبان از الگوهای ثابتی پیروی می‌کند. ۲۷ اوت در جزیره لانگه‌اوگ^۱ در دریای شمال درگذشت.

آثار

Das altiranische Verbum im Formenlehre und Syntax. München: T. Ackermann, 1878.

فعل در زبان ایرانی باستان از جنبه صرف و نحو

Das Verbum in Avesta. Inauguraldissertation, Leipzig Universität, München: 1878.

فعل در اوستا (پایان‌نامه دکتری)

Avesta, Gathas. Die Gaθa's und heiligen Gebete des altiranischen Volkes. Metrum, Text, Grammatik und Wortverzeichnis, Halle: M. Niemeyer, 1879.

اوستا، گات‌ها (تصحیح)

«Beiträge zur Kenntnis des Avesta», *ZDWG* 35, 1881, 153-161; 36, 1882, 560-585.

”مقاله‌هایی در شناخت اوستا“

Arische Forschungen. Halle: M. Niemeyer, 1882-1887.

Awesta, Zarathustra's Verspredigten, übers., Strassburg: K. J. Trübner, 1905.

اوستا و گات‌ها به زبان آلمانی (ترجمه)

«*Zum altiranischen Wörterbuch*», Nacharbeiten und Vorarbeiten, Strassburg: K. J. Trübner, 1906.

«درباره واژه‌نامه زبان ایرانی باستان»

«*Zur Rechtschreibung des Buchpahlavi, pāhrēxtan oder pahrēxtan?*», *WZKM*, XXI, 1907, 1-10, BASP.

«درباره نگارش صحیح پاهرختن یا پهرختن در آثاری به زبان پهلوی»

«*Zu den altpersischen Inschriften von Behistun*», *WZKM*, XXII, 1908, 65-80.

«درباره کتیبه‌های پارسی باستان بیستون»

«*Zum Lautwert der awestischen Vokalzeichen*», *WZKM*, XXIV, 1910, 129-79.

«درباره ارزش آواها در صامت‌های اوستایی»

«*Über ein sasanidischen Rechtsbuch*», [*The Pahlavi Madigan-i hazar Dadistan*], *Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften...*, Heidelberg: 1910, 25. [For criticism see: Oskar Mann. *OLZ*, V. 14, 1911, 277-278.]

«درباره یک کتاب حقوقی ساسانی» [مادیکان هزار دادستان]

«*Mitteliranische Studien I-VI*», *ZDMG*, XXV, 1911, 245-62, und 347-74; XXVII, 1913, 19-24, und 347-74; XXIX, 1915, 1-47; XXX 1917-18, 1-36.

«مطالعات فارسی میانه ۱-۴»

Zur Schriftkunde der mazdayasnischen Literaturwerke. Abbildungen aus den Münchner Zendhandschriften, München: 1915.

درباره علم نگارش آثار مزدیسنايي

Die Zendhandschriften der K. Hof- und

«پارسی باستان»

«*Beiträge zur altiranischen Grammatik II*», *BBKIGS IX*, 1889, 126-33.

«مقاله‌هایی درباره دستور زبان ایرانی باستان»
Studien zur indogermanischen Sprachgeschichte. 2 Hefte [Bound in one volume], Halle a. s.: 1890 [1891].

مطالعاتی درباره تاریخ زبان هند و اروپایی

«*Arisches und Linguistisches*», Sonderabdruck aus den Beiträgen zur Kunde der indogerm. Sprachen xv. und xvii. Band, mit ausführlichen Indices versehen, 179, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen: 1891.

«زبان آریایی و زبان‌شناسی»

Grundriss der iranischen Philologie. Unter Mitwirkung von Chr. Bartholomae, C. H. Ethe', K. F. Geldner (u. a.)... hersg. von Wilhelm Geiger und Ernst Kuhn..., Strassburg: K. J. Trübner, 1895- 1904.

طرح مختصر واژه‌شناسی زبان‌های ایرانی (با همکاری)
Arica xiii, zwei Stücke aus Vičarkart i Dinik. Indog. Fors. xi, Strassburg: 1900.

دو بخش از وچرکرت دینیک اوستا

Arica XIV, die Avestische Texte des Vičarkart i Dinik. Indog. Fors. XII, Straassburg: 1901

متن اوستایی و چرکرت دینیک

Altiranisches Wörterbuch. Strassburg: K. J. Trübner, 1904; 2. unveränderte Auflage, Berlin: W. de Gruyter, 1961.

واژه‌نامه زبان ایرانی باستان

«*Das Altiranische Wörterbuch` im Lichte von ZDMG*», 686 ff., *ZDMG* 59, 1905, 769-79.

«واژه‌نامه زبان ایرانی باستان به یاری نشریه انجمن شرق‌شناسان آلمان»

Avesta, Gathas, German. Die Gathas des

der Wissenschaften. Heidelberg: 1919.

”درباره ریشه‌شناسی و واژه‌سازی زبان‌های هند و اروپایی“

... *Die Frau im sasanidischen Recht*. Rede gehalten beim stiftungsfest der Heidelberger Akademie der Wissenschaften am 11. Mai 1924, Heidelberg: C. Winter, 1924. [for criticism see: Junker, Ech. *OLZ*, V. 28, 1925, 326.]

زن در حقوق ساسانیان

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

زن در حقوق ساسانی. ترجمه ناصرالدین صاحب‌الزمانی، چاپ دوم، تهران: عطایی ۱۳۴۴.]

... *Zarathustra's Leben und Lehre*. Akademische Rede, Heidelberg, 22. Nov. 1918, Heidelberg: C. Winter, 1924. [For criticism see: Lents, Wolfgang. *OLZ*, V. 28, 1925, 537-549.]

زندگی و تعالیم زردشت

Aparimitayur - Sutra, Avestamaaka - Sutra. The two Boddhist books in Mahayana ... Compiled, translated [from the Chinese] and published by Upasika Chihmann (Pi-cheng Lee of China)... 39th chapter of the *Avastamsaka Sūtra*. Book II. *An Outline of the Pure Land Doctrine* (Containing a synopsis of the *Aprimitayur Sutra*. Part of the *Amitayur Dhyana Sutra*. The *Sukhavati-vyūha*, Oxford: 1939.

اپریمیتایور - سوترا، اوستاماکا - سوترا (دو کتاب بودایی در مه‌ایانه)

«*Awestasprache und Altpersisch*», *Grund. d. Iran. Philol.* I, erster Abschnitt, ii, 152-248.

”زبان اوستایی و فارسی باستان“

«*Beiträge zur altiranischen Grammatik*», *BBKIGS*, VII, 185-95; XIII, 54-93.

Staatsbibliothek in München. München: 1915. *Catalogus codicum manuscriptorum bibliothecae regia Monacensis*, T. I., Pars VII.

نسخه‌های خطی زند موجود در کتابخانه دولتی مونیخ
«*Ausgleichs erscheinungen bei den Zahlwörtern zwei drei und vier im Mittelindischen*», mit einem Anhang über Pa. Pitunnam, *Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften, Stiftung Heinrich Lanz. Philosophisch-historische Klasse*, Jahrgang 1916, 5. Abhandlung, 34. Heidelberg: Carl Winters Universitätsbuchhandlung, 1916.

”پدیده‌های یکسان در اعداد ۲، ۳ و ۴ در زبان هندی میانه“

... *Zur Kenntnis der mitteliranischen Mundarten* ... Heidelberg: C. Winter, 1916-25. [For criticism see: Schaefer, H. *OLZ*, V. 26, 1923, 460-461.]

درباره شناخت گویش‌های فارسی میانه

«... *Zur Buchenfrage, eine sprachgeschichtliche Untersuchung*», *Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse*. Jahrgang 1918, 1 Abhandlung, Heidelberg: Carl Winters Universitätsbuchhandlung, 1918.

”مسأله کتاب، پژوهش در تاریخ زبان“

«*The Pahlavi Wahman Or Wahman*», *HMV*, Bombay: 1918, 333-336.

”واهمان یا وهمان پهلوی“

... *Zum sasanidischen Recht*. Heidelberg: C. Winter, 1918-23.

درباره حقوق در عهد ساسانی

«*Zur Etymologie und Wortbildung der indogermanischen Sprachen*», *Sitzungsbericht der Heidelberger Akademie*

به دنیا آمد. ۱۹۵۱ از دانشگاه واشینگتن لیسانس علوم انسانی گرفت و ۱۹۵۹ با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان دستور زبان کلامات به اخذ درجه دکتری زبان‌شناسی از دانشگاه کالیفرنیا در شهر برکلی نایل آمد.

۱۹۵۱ و ۱۹۵۲ پژوهشگر بنیاد مبادلات فرهنگی فولبرایت در دانشگاه لکهنو (هندوستان)، ۱۹۵۴ عضو شورای انجمن‌های فرهیختگان امریکا در دانشگاه شیکاگو، ۱۹۵۷ تا ۱۹۵۹ استادیار زبان اردو و عربی و زبان‌شناسی در انستیتوی مطالعات اسلامی دانشگاه مگیل (کانادا)، ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۲ دانشیار زبان اردو و زبان‌های منطقه و زبان‌شناسی در اورینتل کالج لاهور (پاکستان)، ۱۹۶۲ تا ۱۹۶۵ استادیار زبان اردو و عربی و هندی و زبان‌شناسی در انستیتوی مطالعات اسلامی دانشگاه مگیل، ۱۹۷۰ و ۱۹۷۱ عضو انستیتوی هندی - کانادایی شاستری^۲ و از ۱۹۷۲ استاد مطالعات آسیای جنوبی و رئیس گروه آموزشی دانشگاه مینسوتا در شهر مینیا پولیس (امریکا) بود.

بارکر عضو انجمن زبان‌شناسی امریکا، انجمن مطالعات آسیایی، انجمن شرق‌شناسی امریکا و انستیتوی امریکایی مطالعات پاکستانی بوده و در زمینه زبان اردو و دیگر زبان‌های شبه قاره هند و پاکستان و تهیه مواد درسی آموزش زبان و ادبیات هندی - پاکستانی تحقیقاتی انجام داده است.

”مقاله‌هایی درباره دستور زبان فارسی باستان“
»Beiträge zur altiranischen Grammatik III«, *BBKIGS IX*, 299-313; *X*, 267-80.

”مقاله‌هایی درباره دستور زبان فارسی باستان“
۳

»Bezenbergers Beiträge usw.«, III, *KOS*, 204-233; *ZDMG* 36, 560-85.

”مقالات بتسنبرگر“ (نقد)

»Iranisch 'ar' und indisch 'ir', 'ur'«, *ZVSF* 27, 204-5.

”ar فارسی و ur هندی“

»Mitteilungen über die Kopie einer Zendhandschrift in der Bibliothek der DMG«, *ZDMG* 33, 787-788.

”گزارش‌هایی درباره رونوشت یک دستنوشته زند در کتابخانه انجمن شرق‌شناسان آلمان“

»Vorgeschichte der iranischen Sprachen«, *Grand. d. Iran. Philol.* I, erster Abschnit i, 1-151.

”پیشینه تاریخی زبان‌های ایرانی“

منابع ۹ص ۴۸: ۱۷ س ۱۲۳۷ ص ۲۰ و س ۱۲۳۴
ص ۹۲: ۲۴: ۲۵ ذیل بارتلمه: ۴۵ ج ۱ ص ۱۰۱، ۱۰۰
و ۱۰۲: ۷۰ ذیل بارتلمه: ۷۵ ص ۲۲۵: ۹۰ س ۴
ص ۵۰۴: ۹۹ ش ۷ ص ۱۲۱: ۱۱۲ دوره ۱۲ س ۴۱
ش ۱۲ ص ۴۰: ۱۱۴ س ۵ ش ۸ و ۹ ص ۸۱: ۱۲۵ ج ۲
ص ۷۵۲-۷۵۳: ۱۲۴ ج ۳ ص ۲۷۹: ۱۴۳ ج ۱۰ ص
۱۵۱: ۴۴ ج ۱ ص ۶۵۹-۶۶۰: ۱۵۲ ج ۱، ۲ و ۶: ۱۶۴
ص ۱۰۹: ۱۷۴ ج ۲ ص ۴۸.

بارکر، محمد عبدالرحمان [mohammad
abdolrahmān bārker]

Barker, Mohammad Abd al-
Rahman

(۱۹۲۹ -)، زبان‌شناسی.

۲ نوامبر در اسپوکن^۱، ایالت واشینگتن (امریکا)

1. Spokane

2. Shastri

آثار

Montreal: Institute of Islamic Studies.
1969.

واژه‌شماری روزنامه اردوزبان

منابع ۱۳۱ ج ۲ ص ۲۶: ۱۳۶ س ۱۹۷۵-۱۹۷۶ ص
۱۶: ۱۵۲ ج ۷.

باروز، اریک نرمن برملی [erik norman
bramly bāroz]

Burrows, Eric Norman Bromley

(۱۸۸۲-۱۹۳۸)، آشورشناسی، باستان‌شناسی.
از اهالی انگلستان، در مدرسه فلسفۀ اسکس^۱ و
سپس در کبیل کالج^۲ آکسفورد درس خواند. ۱۹۰۵
از فینال اسکول او تئولوژی^۴ لیسانس و سپس
فوق لیسانس الهیات گرفت.
۱۹۰۴ به کلیسای کاتولیک رُم پیوست و پس از
مدتی عضو فرقه ژزویت‌ها (یسوعیان) گردید.
۱۹۱۲ برای مطالعه زبان‌های سامی در ژزویت
کالج^۵ به بیروت سفر کرد. ۱۹۱۷ کلیسای سنت
بنو ویلز^۶ مقام کشیشی به وی اهدا کرد. مدتی در
انستیتوی خلیفه‌گری کتاب مقدس^۷ در رُم و سپس
در بیت المقدس به مطالعه پرداخت و سرانجام
زندگیش را وقف آشورشناسی نمود.
۱۹۲۴ به عنوان کتیبه‌خوان به هیأت
باستان‌شناسی ولدفیلد^۸ در کیش - یکی از

«Zaban awr Mu'asharah», *Layl -o- Nahar*
10, 1960.

”زبان و معاشرت“ (اردو)

Mahfil. Lahore: 1961.

محفل (ویرایش)

«A Script for Urdu», *Pakistan Rev.* 3,
1962.

”رسم الخطی برای زبان اردو“

Klamath Dictionary. Berkeley: University
of California, Publications in Linguistics,
1963.

فرهنگ لغات کلامات

Klamath Texts. Berkeley: University of
California, Publications in Linguistics,
1963.

متون کلامات

Klamath Grammar. Berkeley: University of
California, Publications in Linguistics,
1964.

دستور زبان کلامات (پایان‌نامه دکتري)

A Course in Urdu. Montreal: Institute of
Islamic Studies, 1967.

دوره درسی به زبان اردو

An Urdu Newspaper Reader. Montreal:
Institute of Islamic Studies, 1968.

خواننده روزنامه اردو زبان

An Urdu Poetry Reader. Montreal:
Institute of Islamic Studies, 1968.

خواننده شعر اردو

A Course in Baluchi. Montreal: Institute
of Islamic Studies, 1969.

دوره درسی به زبان بلوچی

An Urdu Newspaper Word Count.

1. Felsted
2. Essex
3. Keble College
4. Final School of Theology
5. Jesuit College
6. St. Benno's Wales
7. Pontifical Biblical Institute
8. Weld-field

C. J. Gadd. Publications of the Joint Expedition of the British Museum and of the University Museum, University of Pennsylvania, Philadelphia, to Mesopotamia. Philadelphia: England Printed, 1935.

متون باستانی. حفاری‌های اور

The Labyrinth. Further studies in the relation between myth and ritual in the ancient world, edited by S. H. Hooke... London, Society for Promoting Christian Knowledge, New York: The Macmillan Company, 1935.

لایرن، مطالعات بیشتر در ارتباط بین اساطیر و مناسک مذهبی در عهد باستان

«The Number Seventy in Semitic», *Orientalia*, N. S., V. 5, 1936, 389-392.

”عدد هفتاد در زبان سامی“

Woolley, Charles Leonard, 1880-1960. «Excavations at Ur, 1929-1930», (Appendix, tablets and seal-impressions by E. Burrows.) Pennsylvania University. University Museum, *The Museum Journal*, V. 21, 1980, 78-124.

”حفاری‌های اور، ۱۹۲۹-۱۹۳۰“ (ضمیمه، لوحه‌ها، نشان مهرها)

«Problems of the Absu», *Orientalia*, V. 1, Nova Series, 1982, 231-256.

”مسایل اَبسو“

«Turkey and Europe: The Cultural Background», *Turkey and Europe in A cultural context*, 7 June 1988. A Symposium sponsored by Centre of Middle Eastern studies, University of

شهرهای بزرگ کشور باستانی اُکد - در عراق پیوست. همچنین از ۱۹۲۶ تا ۱۹۳۰ در همین سمت با گروه باستان‌شناسی موزه بریتانیا در اور - شهری قدیمی در بین‌النهرین و پایتخت سومر - کار می‌کرد. ۲۳ ژوئن در حوالی آکسفر درگذشت.

آثار

Joint Expedition of the British Museum and of the Museum of the University of Pennsylvania to Mesopotamia... *Ur Excavations*... London: Pub. for the trustees of the two museums by the Oxford University Press, 1927, 1928.

حفاری‌های اور

«Notes on the Antediluvian Kings», *Orientalia*, V. 7, commentarii de rebus assyro-babylonicis, arabicis, aegyptiacis etc., 1928, 50-59.

”یادداشت‌هایی درباره پادشاهان و فرمانروایان بابلی“

«Notes on the 1st. Dynasty of Kis», *Orientalia*, V. 6, commentarii de rebus assyro-babylonicis arabicis, aegyptiacis etc., 1928, 33-40.

”یادداشت‌هایی درباره نخستین سلسله پادشاهان کیش“

Tilmun, Bahrain, Paradise... Followed by: *Bemerkungen von P. Anton Deimel*. (Scriptura sacra et monumenta orientis antiqui. Heft 2.) Romae: Sumptibus Pontificii Instituti Biblici, 1928.

درباره پردیس، بحرین، عربستان

Archaic Texts. Ur Excavations. Edited by

«Ghazna and Ghurids», *EI*, Vol. I, ed. Leiden, London: 1960.

”غزنه و غوریان“

«Ghaznevid Military Organization», *Der Islam* 36, 1960, 37-77.

”تشکیلات نظامی غزنویان“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”تشکیلات نظامی غزنویان“، ترجمه سرور همایون، آریانا، ج ۲۰، ش ۱۱، ص ۴۸-۴۳ و ش ۱۲، ص ۲۹-۲۶ و ج ۲۱، ش ۱، ص ۴۸-۳۷ و ش ۲، ص ۱۶-۹ و ش ۳، ص ۹-۲۰ و ش ۵/۴، ص ۲۵-۲۲.]

«The Imperial Policy of the Early Ghaznavids», *IS*, V. I, No. 3, 1962, 49-82.

”سیاست پادشاهی غزنویان اولیه“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”سیاست امپراطوری غزنوی‌های پیشین“، ترجمه میرحسین شاه، ادب، ج ۱۱، ش ۴/۲/۲، ص ۸۰-۹۲ و ش ۶/۵، ص ۱۱-۳۱.]

«The Titulature of the Early Ghaznavids», *Oriens* 15, 1962, 210-233.

”لقب‌گذاری غزنویان اولیه“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”لقب‌گذاری سلاطین غزنوی“، ترجمه میرحسین شاه، آریانا، ج ۲۲، ص ۲۰۶-۲۲۰ و ۲۵۶-۲۷۰.]

«A Turco Mongol Practice amongst the Early Ghaznavids», *CAJ* 7, 1962, 237-240.

”یک رسم ترکی مغولی در میان غزنویان اولیه“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”سنن ترکی منگولی بین غزنوی‌های پیشین“، ترجمه میرحسین شاه، آریانا، ج ۲۱، ش ۹، ص

Cambridge. Cambridge: Centre of Middle Eastern Studies, University of Cambridge, 1988, 1-8.

”ترکیه و اروپا: پیشینه فرهنگی“

Footnotes in the Sand: the Gulf in Transition, 1953-1958. Salisbury: 1990.

پانوش‌ها در شزار: خلیج در انتقال، ۱۹۵۳-۱۹۵۸

منابع ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۸۴ و ۷۸۵ : ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۸۸ و ۱۹۹۲ : ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۷۶ : ۱۷۴ ج ۱۱ ص ۳۱۱.

بازورث، کلیفرد ادمند [kliferd edmend bāzvers]

Bosworth, Clifford Edmund

مطالعات ایرانی و اسلامی.

از اهالی انگلستان، استاد تاریخ و ادبیات اسلامی در دانشگاه منچستر بود. در زمینه تاریخ ایران و اسلام به‌ویژه عصر غزنوی و سلجوقی تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

«Bahra' (nisba Bahrani)», *EI*, Vol. I, 1960, 938.

”بهره“ (نام قبیله‌ای است)

«Bi'rma'una», *EI*, Vol. I, 1960, 1232.

”بئرمعونه“ (چاهی سر راه مکه به مدینه)

«Al- Bishr», *EI*, Vol. I, 1960, 1240-1241.

”البشر“ (محلّی در شرق سوریه)

«Bu'ath», *EI*, Vol. I, 1960, 1283.

”بُعَاث“ (محل وقوع جنگی بین قبایل اوس و خزرج در ۶۱۷ م.)

«Buzakha», *EI*, Vol. I, 1960, 1358.

”بُزَاخه“ (چاهی در نجد)

Manaqib al Badriyya», BSOAS 27, 1964, 291-298.

”مقامه‌ای در باب دبیری: الکواکب الذریه فی مناقب البدریه، اثر قلقشندی“

«On the Chronology of the Ziyarids in Gurgan and Tabaristan», *Islam* 40, 1964, 25-34.

”گاه‌شماری آل زیار در گرگان و طبرستان“
[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

” نکاتی چند در باب وقایع تاریخی مربوط به آل زیار در گرگان و طبرستان“، ترجمه احمد احمدی، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد ۶، ۱۳۳۹، ص ۲۷۸-۲۹۸]

«Some New Manuscripts of al-Khwarizmi's *Mafatih al 'Ulum*», *JSS* 9, 1964, 341-345.

”چند نسخه خطی تازه از مفاتیح العلوم خوارزمی“
«Dja'da ('Amir)», *EI*, Vol. II, 1965, 365.

”جعهده (عامر)“ (قبیله جنوب عربستان)
«Djudham», *EI*, Vol. II, 1965, 573.

”جنام“ (قبیله عرب)
«An Embassy to Mahmud of Ghazna Recorded in Qadi Ibn az Zubayr's *Kitab adh- Dhakha'ir Sa' t -Tuhaf*», *JAOS* 85, 1965, 404-407.

”سفارتی به دربار محمود غزنوی، نقل از کتاب الذخائر و التحف، اثر قاضی ابن الزبیر“
[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”رسولی نزد محمود غزنوی، منقول از کتاب الذخائر و التحف“، آریانا، ج ۲۶، ۱۳۳۷، ش ۶ ص ۶۱-۶۴ و ۸۱]

«Fil», *EI*, Vol. II, 1965, 832-834.

[۱۸-۱۳

«Early Sources for the History of the First Four Ghaznavid Sultans (977-1041)», *IQ* 7, 1963, 3-22.

”مآخذ اولیه تاریخ چهار سلطان اولیه غزنوی“
“(۱۰۴۱-۹۷۷)”

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”مآخذ قدیم تاریخ چهار سلطان غزنوی“، ترجمه میرحسین‌شاه، آریانا، ج ۲۴، ۲۲۷-۲۲۹ و ۳۸۳-۳۹۷]

The Ghaznavids: Their Empire in Afghanistan and Eastern Iran 994-1040. Edinburgh: 1963.

غزنویان: پادشاهی آنان در افغانستان و شرق ایران
۹۹۴-۱۰۴۰

«A Pioneer Arabic Encyclopedia of the Sciences: Al- Khwarizmi's *Keys of the Sciences*», *Isis* 54, 1963, 97-111.

”قدیم‌ترین دایرةالمعارف عربی علوم: مفاتیح‌العلوم خوارزمی“

«The Section on Codes and Their Decipherment in Qalqashandi's *Subh al-'asha*», *JSS* 8, 1963, 17-33.

”بخش مربوط به قوانین و کشف رمز آن‌ها در صبح الاعشی، اثر قلقشندی“

«Some Historical Gleanings from the Section on Symbolic Actions in Qalqashandi's *Subh al- 'aša*», *Arabica* 10, 1963, 148-153.

”برخی نکات تاریخی از بخش مربوط به حرکات نمادین در صبح الاعشی، اثر قلقشندی“

«A Maqama on Secretaryship: Al- Qalqashandi's *al- Kawakib al- Durriyya fil*

genealogical survey, Edinburgh University Press, 1967.

سلسله‌های اسلامی

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

سلسله‌های اسلامی. ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران: بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۹؛ تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، [۱۳۷۱]. «The Armies of the Saffariden», *BSOAS* 31, 1968, 534-554.

”سپاهیان صفاری“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”لشکرهای صفاری“، ترجمه غلام سرور همایون، آریانا، ج ۲۷، ۱۳۴۸، ش ۲، ص ۵۴-۶۲ و ش ۳، ص ۵۳-۶۹]

The Cambridge History of Iran. Vol. V, The Saljuq and Mongol Periods. Cambridge: 1968.

تاریخ ایران کیمبریج، ج ۵، عصر سلجوقیان و مغول
«The Development of Persian Culture under the Early Ghaznavids», *Iran* 6, 1968, 33-44.

”گسترش فرهنگ ایرانی در عصر نخستین غزنویان“

«A Propos de Deux Actes de Waqf», *JA* 256, 1968, 449-453.

”درباره دو سند وقفی“

«The Tahirids and Arabic Culture», *Actas IV Congress de Estudos Arabes e Islâmicos*. 1968.

”طاهریان و فرهنگ عربی (اسلامی)“

«Abu 'Abdallah al- Khwarazmi on the Technical Terms of the Secretary's Art», a

”فیل“ (لشکرکشی ابرهه به مکه)

«Ghazna», *EI*, Vol. II, 1965, 1048-1050.

”غزنه“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”تاریخ شهر غزنه“، ترجمه میرحسین شاه‌آباد، ج ۱۲، ش ۵/۶ ص ۴۳-۴۴]

«Ghulam», ii- Persia. *EI*, Vol. II, 1965, 1079-1084.

”غلام“

«Ghurids», *EI*, Vol. II, 1965, 1099-1104.

”غوریان“

«Language Reform and Nationalism in Modern Turkey», *MW* 55, 1965, 117-124.

”اصلاح زبان و ملی‌گرایی در ترکیه امروز“

«Military Organization under the Buyids of Persia and Iraq», *Oriens* 18-19, 1965-6, 143-167.

”تشکیلات نظامی آل‌بویه در ایران و عراق“

«Notes on the Pre- Ghaznavid History of Eastern Afghanistan», *IQ* 9, 1965, 12-24.

”یادداشت‌هایی درباره تاریخ افغانستان شرقی پیش از غزنویان“

Bosworth, C. E. & Clauson, G. «Al-Xwarazmi on the Peoples of Central Asia», *JRAS*, 1965, 2-12.

”نظر خوارزمی درباره مردم آسیای مرکزی“ (با همکاری)

«Mahmud of Ghazna in Contemporary Eyes and in Later Persian Literature», *Iran* 4, 1966, 85-92.

”محمود غزنوی از دیدگاه معاصرین و در ادبیات فارسی متأخر“

The Islamic Dynasties. A chronological and

- ”هبه“ (در عصر خلافت)
 «Hindu- Shahis», *EI*, Vol. III, 1971, 460.
- ”هندو شاهیان“ (سلسله بومی هند شمالی)
 «Hisar», iii- Persia, *EI*, Vol. III, 1971, 469-472.
- ”حصار“ (در ایران)
 «Idhadj», or Mal- Amir, *EI*, Vol. III, 1971, 1015-1016.
- ”ایذج“ یا مال امیر
 «Ikhshid», *EI*, Vol. III, 1971, 1060.
- ”اخشید“ (عنوان فرمانروایان محلی ایرانی سغدی و فرغانه در عصر پیش و اوایل عهد اسلامی)
 «Ildenizids Or Eldiguzids», *EI*, Vol. III, 1971, 1110-1113.
- ”ایلدنیزها یا ایلدگزها“ (رشته‌ای از اتابکان یا فرماندهان غلام ترک‌نژاد)
 «Ilek- Khans Or Karakhanids», *EI*, Vol. III, 1971, 1113-1117.
- ”ایلک خانیان یا قره‌مخانیان“
 «Ili», *EI*, Vol. III, 1971, 1120.
- ”ایلی“ (رودخانه‌ای در آسیای میانه)
 «Ilyasids», *EI*, Vol. III, 1971, 1156-1157.
- ”الیاسی‌ها“ (سلسله کوچکی که در کرمان حکومت داشتند)
 «Inam», *EI*, Vol. III, 1971, 1200-1202.
- ”انعام“
 «Manuscripts of Tha'alibi's *Yatimat ad-Dahr* in the Süllelymaniye Library, Istanbul», *JSS* 16, 1971, 41-49.
- ”نسخه‌های خطی یتیمه‌الدهر، اثر ثعالبی در کتابخانه سلیمانیه در استانبول“
 «The Zoroastrian Houses of Yazd», *Iran and Islam in Memory of V. Minorsky*. Ed.
- contribution to the administrative history of mediaeval Islam, *JESHO* 12, 1969, 113-164.
- ”اصطلاحات فنی هنر منشیگری از ابو عبدالله خوارزمی“
 «An Alleged Embassy from the Emperor of China to the Amir Nasr B. Ahmad», a contribution to Sāmānid military history, *Yad-na-me-ye Irani-ye Minorsky*. 1969, 17-29.
- ”سفارت امپراتور چین به دربار امیر نصر بن احمد“
 «The Tahirids and Persian Literature», *Iran* 7, 1969, 103-106.
- ”طاهریان و ادبیات فارسی“
 «Dailamis in Central Iran: The Kakuyids of Jibal and Yazd», *Iran* 8, 1970, 73-95.
- ”دیلمیان در مرکز ایران: خاندان کاکویه در جبال و یزد“
 «A Dramatisation of the Prophet Muhammad's Life: Henri de Bornier's *Mahomet*», *Numen* 17, 1970, 105-117.
- ”شبیه‌سازی زندگانی حضرت محمد (ص)“
 «The Banu Ilyas of Kirman (320-57 / 932-68)», *Iran and Islam, in Memory of V. Minorsky*. 1971, 107-124.
- ”بنو الیاس کرمان (۳۲۰-۳۵۷ / ۹۳۲-۹۶۸)“
 «Hadjib», iii- Eastern Dynasties, *EI*, Vol. III, 1971, 45-47.
- ”حاجب“ (در سلسله‌های شرقی)
 «Harb», *EI*, Vol. III, 1971, 180-198.
- ”حرب“ (در ایران اسلامی)
 «Hiba», i- The Caliphate, *EI*, Vol. III, 1971, 342-346.

Burckhardt», *JSS* 18, 1973, 259-266.

”آرامگاه جان لويس برکهارت در قاهره“

«Ubaidallah B. Abi Bakra and the Army of Destruction in Zabulistan (79 / 698)», *Der Islam* 50, 1973, 268-283.

”عبداللہ بن ابی بکر و لشکر تخریب در زابلستان“
(۶۹۸/۷۹)

«Henry Salt, Consul in Egypt 1816-1827 and Pioneer Egyptologist», *BJRL* 57, 1974-5, 69-91.

”هنری سالت، کنسول در مصر ۱۸۱۶-۱۸۲۷ و از پیشگامان مصرشناسی“

«The Quranic Prophet Shuaib and Ibn Taimiyya's Epistle Concerning Him», *Muséon* 87, 1974, 425-440.

”شعیب (پیامبری که نامش در قرآن آمده) و رساله ابن تیمیه درباره او“

«Recruitment, Muster and Review in Medeival Islamic Armies», *War, Technology and Society in the Middle East*. Ed. V. J. Parry and M. E. Yapp, 1975, 59-77.

”سربازگیری، فراخوانی نیروها و رژه در ارتش‌های اسلامی سده‌های میانه“

«The Arabic Manuscripts in Chetham's Library, Manchester», *JSS* 21, 1976, 99-108.

”نسخ خطی عربی در کتابخانه چتم در منچستر“
«Armies of the Prophet: Strategy, Tactics and Weapons in Islamic Warfare», *WIs.*, ed. B. Lewis, London: 1976, 201-224.

”سپاهیان پیامبر (ص): استراتژی، شیوه‌های جنگی و جنگ‌افزار در عملیات جنگی اسلامی“
«The Historical Background of Islamic

C.E. Bosworth, Edinburgh: 1971, 125-147.

”خانه‌های زردشتیان یزد“

«Christian and Jewish Religious Dignitaries in Mamlûk Egypt and Syria: Qalqashandi's Information on Their Hierarchy, Titulature, and Appointment (I-II)», *IJMES* 3, 1972, 59-74, 199-216.

”رجال مذهبی مسیحی و یهودی در مصر عصر ممالیک و سوریه: اخبار قلّقشندی درباره سلسله مراتب روحانی، لقب‌ها و منصب‌های آنان“

«A Mamluk Text on the Orthographical Distinction of dad and zâ», *Parole de l'Orient* 3, 1972, 153-169.

”متنی از عصر مملوک‌ها درباره فرق املایی ضاد و ظاء“

«Sanawbari's Elegy on the Pilgrims Slain in Carmathian Attack on Micca (317 / 930)», a literary- historical study, *Arabica* 19, 1972, 222-239.

”مرثیه صنوبری درباره کشتار زوار در حمله قرامطه به مکه (۳۱۷ / ۹۳۰)“

«A Catalogue of Accessions to the Arabic Manuscripts in the John Rylands University Library of Manchester», *BJRL* 56, 1973-74, 34-73, 256-296.

”فهرست مدخل‌های نسخ خطی عربی در کتابخانه دانشگاه جان رینالدز در منچستر“

«The Heritage of Rulership in Early Islamic Iran and the Search for Dynastic Connections with the Past», *Iran* 11, 1973, 51-62.

”میراث فرمانروایی در آغاز عصر ایران اسلامی و پژوهش برای یافتن ارتباط سلسله‌ای با گذشته“
«The Tomb in Cairo of John Lewis

Decay. The Dynasty in Afghanistan and Northern India 1040-1186. Edinburgh: U. P, 1977.

غزنویان متأخر: رونق و زوال سلسله غزنوی در افغانستان و هند شمالی ۱۰۴۰-۱۱۸۶

The Medieval History of Iran, Afghanistan and Central Asia. [Twenty three studies, 1960-1976.] London: Variorum Press, 1977.

تاریخ ایران، افغانستان و آسیای میانه در سده‌های میانه
«The Interaction of Arabic and Persian Literature and Culture in the 10th and Early 11th Centuries», *Al-Abhath* 27, 1978-9, 59-75.

«تأثیر متقابل فرهنگ و ادبیات فارسی و عربی در سده دهم و اوایل سده یازدهم»
«Isfarayin», *EI*, Vol. IV, 1978, 107.

«اسفراین»

«Isma'il B. Nuh, Abu Ibrahim al-Muntasir», *EI*, Vol. IV, 1978, 189.

«اسماعیل بن نوح، ابو ابراهیم المنتصر»
«Ispahbadh», *EI*, Vol. IV, 1978, 207-208.

«اسپهبذ»

«Ispahsalar, Sipahsalar», *EI*, Vol. IV, 1978, 208-210.

«اسپهسالار، سپهسالار»

«Iṣṭabl and Istabl», *EI*, Vol. IV, 1973, 213-218.

«اصطبل و اسطبل»

«Isti'rad, 'Arḍ», *EI*, Vol. IV, 1978, 265-269.

«استعراض، عرض»

«Al-Ḳabḳ, Djabal al-Ḳabḳ», *EI*, Vol. IV, 1973, 341-350.

«القبق، جبل القبق» (سلسله جبال قفقاز)

Civilization», Introduction to Islamic Civilization. Ed. R. M. Savory, Cambridge: 1976, 15-31.

«پیشینه تاریخی تمدن اسلامی»

«Jewish Elements in the Banu Sasan», *BO* 33, 1976, 289-294.

«عناصر یهودی در بنوساسان»

«The Khwarazmian Historical Background of Biruni Life», *Commemoration Volume Biruni International Congress, Tehran.* 1976, 11-28.

«پیشینه تاریخی زندگی‌نامه بیرونی در عصر خوارزمشاهیان»

«The Kufichis Or Qufs in Persian History», *Iran* 14, 1976, 9-17.

«طایفه کُفج یا قفص در تاریخ ایران»

The Medieval Islamic Underworld. The Banu Sasan in Arabic Society and Literature. Part 1, The Banu Sasan in Arabic Life and Lore. Leiden: E.J. Brill, 1976, Part two, The Arabic Jargon Texts. The Qasida Sasaniiyyas of Abu Dulaf and Safid- Din, Leiden: E.J. Brill, 1976.

جهان اسلام در سده‌های میانه. بنوساسان در جامعه و ادبیات عرب

«The Prophet Vindicated: A Restoration Treatise on Islam and Muhammad», *Religion* 6, 1976, 1-12.

«پیامبر برحق: رساله اصلاحی درباره اسلام و حضرت محمد (ص)»

«Al-Jabarti and the Frankish Archaeologists», *JMES* 8, 1977, 229-236.

«الجبرتی و باستان‌شناسان فرنگی»

The Later Ghaznavids: Splendour and

- از سده چهارم به بعد)
 «Kara- Kol», *EI*, Vol. IV, 1978, 583-584.
 ”قراگل“
 «Karluk», *EI*, Vol. IV, 1978, 658-659.
 ”قرلق“ (در فارسی خرلخ - گروه قبایل ترک در آسیای مرکزی)
 «Karramiyya», *EI*, Vol. IV, 1978, 667-669.
 ”کرامیه“
 «Al- Kashani, Al- Kashi, Abu'l- Abbas Ahmad B. 'Ali», *EI*, Vol. IV, 1978, 696.
 ”القاشانی، القاشی، ابوالعباس احمد بن علی“
 (معروف به ابن بابیه یا بابا، تاریخ‌نگار ایرانی عهد سلجوق)
 «Kath», *EI*, Vol. IV, 1978, 753-754.
 ”کاث“ (پایتخت باستانی خوارزم)
 «Kawus, Banu», *EI*, Vol. IV, 1978, 808.
 ”بنوکاوس“ (سلسله ایرانی)
 «Kay Kaus B. Iskandar», *EI*, Vol. IV, 1978, 815.
 ”کی‌کانوس یا کیکاوس بن اسکندر“ (از امرا و شاهزادگان آل زیار)
 «Kerc», *EI*, Vol. IV, 1978, 891-892.
 ”کرچ“ (شهر و بندری در انتهای شبه جزیره کرچ، از بنادر نظامی روسیه)
 «Khaladj», *EI*, Vol. IV, 1978, 917-918.
 ”خلج“ (نام یکی از قبایل ترک که نخست در ترکستان غربی و سپس در افغانستان شرقی ساکن شدند)
 «Khalkhal», *EI*, Vol. IV, 1978, 989.
 ”خلخال“
 «Kharan», *EI*, Vol. IV, 1978, 1059-1060.
 ”خاران“ (محلّی در بلوچستان پاکستان)
 «Khass Oda», *EI*, Vol. IV, 1978, 1097.
 ”خاص‌اده“ (اتاق اختصاصی، یکی از چهار اداره «Kabul», *EI*, Vol. IV, 1978, 356-357.
 ”کابل“ (رویدخانه‌ای در آذربایجان و منطقه مرزی شمال غرب پاکستان)
 «Kabulistan», *EI*, Vol. IV, 1978, 357.
 ”کابلستان“
 «Kabus B. Wushmagir B. Ziyar, Shams al- Ma'ali Abul- Hasan», *EI*, Vol. IV, 1978, 357-358.
 ”قابوس بن وشمگیر بن زیار، شمس‌المعالی ابوالحسن“
 «Kafiristan», *EI*, Vol. IV, 1978, 409-411.
 ”کافرستان“
 «Kakuyids Or Kakwayhids», *EI*, Vol. IV, 1978, 465-467.
 ”کاکویه‌ها“ (بنی‌کاکویه)
 «Al- Kalkashandi», *EI*, Vol. IV, 1978, 509-511.
 ”القلقشندی“
 «Kandahar», *EI*, Vol. IV, 1978, 535-538.
 ”قندهار“
 «Kanghli», *EI*, Vol. IV, 1978, 542.
 ”قتغلی“ (نام قومی ترک که در سده‌های میانه در جلگه‌های ترکستان و سیبری جنوب غربی می‌زیستند)
 «Kannanur», *EI*, Vol. IV, 1978, 546-547.
 ”کنه‌نور“ (بندری در ساحل مله‌بار در جنوب غربی شبه جزیره هند)
 «Kanpur», *EI*, Vol. IV, 1978, 551.
 ”کانپور“ (شهری در ایالت اوتارپرادش هند)
 «Kara Bagh», *EI*, Vol. IV, 1978, 573.
 ”قرباغ“
 «Kara Khitay», *EI*, Vol. IV, 1978, 580-583.
 ”قراخطای“ (قوم ختای یا خطای در منابع چینی)

Significance: *The Kitab an- Niza wa- t- Takhasum*», *Islam: Past Influence and Present Challenge* (in honour of W. M. Watt). Edinburgh: U. P., 1979, 93-104.

”شرح‌المقریزی دربارهٔ دورهٔ تکوین در تاریخ اسلامی و اهمیت جهانی آن: کتاب‌الزجاج والخاصم“
«Obituary. Professor J. A. Boyle, M. A., Ph. D.», *Iran* 17, 1979, ix-x.

”در رثای پروفیسور جی. ا. بویل“
Protected Peoples: (Christians and Jews) in Medieval Egypt and Syria. Manchester: John Rylands University Library of Manchester, 1980.

اهل ذمه: (مسیحیان و یهودیان) در سوره و مصر سده‌های میانه

«Les Études Islamiques et Historiques en Grande Bretagne aux États Unis et au Canada», *Cahiers de Tunisie*, 121-122 / 30, iii-iv, 1982, 235-250.

”مطالعات اسلامی و تاریخی در بریتانیای کبیر، ایالات متحده و کانادا“

«James Elory Flecker's Vision of the East», *Azure* 11, 1982, 10-14.

”شرق از دیدگاه جیمز الری فلکر“
«Iran and Arabs Before Islam», *Cambridge History of Iran*, Vol. 3 (I), *The Seleucid, Parthian and Sasanian Periods*. Ed. Ehsan Yarshater, Cambridge: Cambridge University Press, 1983, 593-612.

”ایران و عرب‌ها پیش از اسلام“
Arabic Proverbs Or the Manners and Customs of the Modern Egyptians, Illustrated from Their Proverbial Sayings

مهم و برای امور اندرونی کاخ عثمانی)

«Khaybar Or Khyber Pass», *EI*, Vol. IV, 1978, 1143.

”خیبر یا گذرگاه خیبر“
«Khayr pur», *EI*, Vol. IV, 1978, 1159-1160.

”خیرپور“ (در استان سند پاکستان)
«Khazin», *EI*, Vol. IV, 1978, 1181-1182.

”خازن“ (به شکل جمع خزانه در سوره ۳۹ قرآن، آیات ۷۱، ۷۳ و غیره آمده، در مورد فرشتگانی که حفاظت از بهشت و جهنم را به عهده دارند)

«Al- Khazradji, Muwaffak al- Din Abu'l Hasan Ali B. al- Hasan al- Khazradji al- Zabidi Called Ibn Wahhas», *EI*, Vol. IV, 1978, 1188.

”الخزرجی، موفق‌الدین ابوالحسن علی بن الحسن الخزرجی الزبیدی مشهور به ابن وهّاس“
«Khawf», *EI*, Vol. IV, 1978, 910.

”خواف“
«Khwarazm», *EI*, Vol. IV, 1978, 1060-1065.

”خوارزم“
«Khwarazm- Shahs», *EI*, Vol. IV, 1978, 1065-1068.

”خوارزمشاهیان“
«Report on *The Encyclopaedia of Islam*», *BSMESB* 5 ii, 1978, 101-103.

”گزارشی دربارهٔ دایرة‌المعارف اسلام“
Bosworth, C. E. & Schacht, Joseph. *The Legacy of Islam*. 2 nd. edition, Oxford: U. P., 1979.

میراث اسلام (با همکاری)
«Al- Maqrizi's exposition of the Formative Period in Islamic History and Its Cosmic

- «Abd-al- Hamid B. Ahmad», *EIr.*, Vol. I, 1985, 110.
- ”عبدالحمید بن احمد“ (وزیر غزنوی در اواخر سده ۱۱ / ۵)
- «Abdallah B. Taher», *EIr.*, Vol. I, 1985, 186-187.
- ”عبدالله بن طاهر“ (حاکم خراسان از سوی خلفای عباسی)
- «Abd-al- Malek B. Nuh B. Mansur», *EIr.*, Vol. I, 1985, 127-128.
- ”عبدالملک بن نوح بن منصور“ (حاکم عصر ساسانی)
- «Abd-al- Malek B. Nuh B. Nasr», *EIr.*, Vol. I, 1985, 128.
- ”عبدالملک بن نوح بن نصر“ (حاکم عصر ساسانی)
- «Abd-al- Rasid, Abu- Mansur», *EIr.*, Vol. I, 1985, 149-150.
- ”عبدالرشید، ابومنصور“ (پادشاه غزنوی)
- «Abd-al- Razzaq», *EIr.*, Vol. I, 1985, 157-158.
- ”عبدالرزاق“ (وزیر غزنوی)
- «Abedi, Abu'l- Raja», *EIr.*, Vol. I, 1985, 210.
- ”عابدی، ابوالرجاء“
- «Ab-e Istade», *EIr.*, Vol. I, 1985, 48.
- ”آب ایستاده“ (دریاچه نمک در ناحیه غزنه در افغانستان)
- «Abhar», *EIr.*, Vol. I, 1985, 213-214.
- ”ابهر“
- «Abhari, Kaja Kamal-al- Din Abu Amr», *EIr.*, Vol. I, 1985, 217.
- ”ابهری، خواجه کمال‌الدین ابوعمر“ (وزیر سلجوقی)
- Current at Cairo*. Translated and explained by the late J. L. Burckhardt. Introduction by C. E. Bosworth, London: Curzon Press, 1984.
- ضرب‌المثل‌های عربی یا آداب و رسوم مصریان معاصر، برگرفته از ضرب‌المثل‌های رایج در قاهره (مقدمه)
- «An Early Persian Sufi: Shaykh Abu Said of Mayhanah», *Logos Islamikos: Studia Islamica in honorem Georgii Michaelis Wickens*. Ed. R. M. Savory & D. A. Agius, Toronto: Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 1984 (Papers in Mediaeval Studies, 6.) 79-96.
- ”صوفی متقدم ایرانی: شیخ ابوسعید ابی‌الخیر میهنی“
- «Madyan Shuayb in Pre- Islamic and Early Islamic Lore and History», *JSS* 29, 1984, 53-64.
- ”مدین شعیب در روایات و تاریخ پیش از اسلام و آغاز عصر اسلامی“
- «Abada», *EIr.*, Vol. I, 1985, 51.
- ”آباده“
- «Abarqobad», *EIr.*, Vol. I, 1985, 64.
- ”ابرقباز“ (شهری قدیمی در عراق بین بصره و واسط)
- «Abarquh Or Abarquya», *EIr.*, Vol. I, 1985, 64-65.
- ”ابرقو یا ابرقویه“
- «Abaskun Or Abaskun», *EIr.*, Vol. I, 1985, 69-70.
- ”ابسکون یا آبسکون“
- «Abbasid Caliphate in Iran», *EIr.*, Vol. I, 1985, 89-95.
- ”خلافت عباسی در ایران“

- صفاری)
 «Abu'l- Hasan Ali B. Fazl B. Ahmad Esfaraini», *EIr.*, Vol. I, 1985, 303-304.
 ”ابوالحسن علی بن فضل بن احمد اسفراینی“
 (نخستین وزیر سلطان محمود غزنوی)
 «Abu'l- Hosayn Ahmad B. Sad Kateb», *EIr.*, Vol. I, 1985, 324.
 ”ابوالحسین احمد بن سعد کاتب“ (نویسنده عرب و از صاحب‌منصبان آل‌بویه)
 «Abu'l- Qasem Ali B. Hasan», *EIr.*, Vol. I, 1985, 357.
 ”ابوالقاسم علی بن حسن“
 «Abu Mansur Faramarz», *EIr.*, Vol. I, 1985, 335-336.
 ”ابومنصور فرامرز“
 «Abu Nasr Ahmad», *EIr.*, Vol. I, 1985, 349-350.
 ”ابونصر احمد“ (امیر سامانی)
 «Abu Nasr Fami», *EIr.*, Vol. I, 1985, 350.
 ”ابونصر فامی“ (مورخ محلی تاریخ هرات در عصر سلجوقی)
 «Abu Nasr Hebatallah Farsi», *EIr.*, Vol. I, 1985, 350-351.
 ”ابونصر هبة‌الله فارسی“ (سربار و شاعر عصر غزنوی)
 «Abu Obayda Mamar», *EIr.*, Vol. I, 1985, 355-356.
 ”ابوعبید معمر“ (زبان‌شناس و دستورنویس عرب)
 «Abu Otman Rabia», *EIr.*, Vol. I, 1985, 356-357.
 ”ابوعثمان ربیعه“ (حقوقدان مدرسه باستانی مدینه)
 «Abu Saleh Mansur B. Eshaq», *EIr.*, Vol. I, 1985, 218-219.
 ”ابیورد“
 «Abna», *EIr.*, Vol. I, 1985, 226-228.
 ”ابناء“
 «Abu Ahmad B. Abi Bakr B. Hamed al-Kateb», *EIr.*, Vol. I, 1985, 251.
 ”ابواحمد بن ابی‌بکر بن حامد‌الکاتب“ (شاعر عهد ساسانی)
 «Abu Ali Ahmad B. Sadan», *EIr.*, Vol. I, 1985, 254.
 ”ابوعلی احمد بن شانان“ (حاکم بلخ و شمال افغانستان از سوی سلجوقیان خراسان)
 «Abu Ali Mohammad B. Isa Damgani», *EIr.*, Vol. I, 1985, 255.
 ”ابوعلی محمد بن عیسی دامغانی“ (وزیر سامانی)
 «Abu Bakr B. Abi Saleh», *EIr.*, Vol. I, 1985, 261.
 ”ابوبکر بن ابی صالح“ (وزیر غزنوی در سده ۱۱ / ۵)
 «Abu Eshaq Ebrahim B. Alptigin», *EIr.*, Vol. I, 1985, 272-273.
 ”ابواسحاق ابراهیم بن آلتگین“ (حاکم غزنه)
 «Abu Kalijar Garsasp», *EIr.*, Vol. I, 1985, 325-329.
 ”ابو‌الجار گرشاسپ“
 «Abu'l- Ala Ata», *EIr.*, Vol. I, 1985, 252.
 ”ابوالعلاء عطاء“ (شاعر عهد غزنوی)
 «Abu'l Fath Yusof B. Yaqub», *EIr.*, V. I, 1985, 287.
 ”ابوالفتح یوسف بن یعقوب“ (وزیر غزنوی)
 «Abu'l- Fazl Taj al- Din Nasr B. Taher», *EIr.*, Vol. I, 1985, 291.
 ”ابوالفضل تاج‌الدین نصر بن طاهر“ (از امرای

- «Ajam», *EIr.*, Vol. I, 1985, 700-701.
- ”عجم“
- «Akbar al- Dawlat al- Saljugiya», *EIr.*, Vol. I, 1985, 712-713.
- ”اخبارالدولة السلجوقية“
- «Al- Akbar al- Tewal», *EIr.*, Vol. I, 1985, 715-716.
- ”الاکبار الطوال“
- «Aklal», *EIr.*, Vol. I, 1985, 725-726.
- ”اکلاط“
- «Aksikat (Aksikant)», *EIr.*, Vol. I, 1985, 729.
- ”اکسیکت (اکسیکنت)“ (پایتخت فرغانه)
- «Ala-al- Dawla Abu Jafar Mohammad», *EIr.*, Vol. I, 1985, 773-774.
- ”علاءالدوله ابوجعفر محمد“
- «Ala-al- Dawla Ali», *EIr.*, Vol. I, 1985, 772.
- ”علاءالدوله علی“
- «Ala-al- Din», *EIr.*, Vol. I, 1985, 777.
- ”علاءالدین“
- «Ala-al- Din Abu'l-Fath Mohammad B. Tekis», *EIr.*, Vol. I, 1985, 780-782.
- ”علاءالدین ابوالفتح محمد بن تکش“
- «Ala-al- Din Atsiz», *EIr.*, Vol. I, 1985, 777-778.
- ”علاءالدین اتسز“
- «Al-e Afrasiab», *EIr.*, Vol. I, 1985, 742-743.
- ”آل افراسیاب“
- «Al-e Borhan», *EIr.*, Vol. I, 1985, 753-754.
- ”آل برهان“
- «Al-e Elyas», *EIr.*, Vol. I, 1985, 754-756.
- I, 1985, 383.
- ”ابوصالح منصور بن اسحاق“ (شاهزاده سامانی)
- «Adab al- Harb wa'l- Saja'a», *EIr.*, Vol. I, 1985, 445.
- ”آداب الحرب والشجاعه“
- «Adab al- Kateb», *EIr.*, Vol. I, 1985, 446.
- ”ادب الکاتب“
- «Afsin», *EIr.*, Vol. I, 1985, 589-591.
- ”افشین“
- «Ahmad B. Abdallah Kojestani», *EIr.*, Vol. I, 1985, 650.
- ”احمد بن عبدالله خجستانی“ (از امرای طاهریان)
- «Ahmad B. Asad», *EIr.*, Vol. I, 1985, 639.
- ”احمد بن اسد“
- «Ahmad B. Fazlan», *EIr.*, Vol. I, 1985, 640.
- ”احمد بن فضلان“
- «Ahmad B. Mohammad B. Abd-al-Samad Sirazi», *EIr.*, Vol. I, 1985, 660-661.
- ”احمد بن محمد بن عبدالصمد شیرازی“ (وزیر غزنوی)
- «Ahmad Inaltigin», *EIr.*, Vol. I, 1985, 647.
- ”احمد اینلتگین“
- «Ahrar», *EIr.*, Vol. I, 1985, 667.
- ”احرار“ (خواجه عبيدالله بن محمد)
- «Ahsan al- Taqasim», *EIr.*, Vol. I, 1985, 679-680.
- ”احسن التقاسیم فی معرفة الاقالیم“
- «Ahvaz», *EIr.*, Vol. I, 1985, 688-690.
- ”اهواز“
- «Ajaeb al- Makluqat», *EIr.*, Vol. I, 1985, 696-698.
- ”عجائب المخلوقات“

969-970.

”امیرالامراء“

«Amir-e Haras», *EIr.*, Vol. I, 1985, 959.

”امیر حَرَس“

«Amol», *EIr.*, Vol. I, 1985, 980.

”آمل“

«Amol (Amuya)», *EIr.*, Vol. I, 1985, 982-983.

”آمل (آمویه)“

«Amr B. Layth Saffari», *EIr.*, Vol. I, 1985, 990-991.

”عمر بن لیث صفاری“

«Amr B. Yaqub», », *EIr.*, Vol. I, 1985, 992.

”عمر بن یعقوب“

«Obituary. Professor L. P. Elwell- Sutton, B. A.», *Iran* 23, 1985, iii-iv.

”در رثای پروفیسور الول - ساتن“

«The Land of Palestine in the Late Ottoman Period As Mirrored in Western Guide Books», *BSMESB* 13, 1986, 36-44.”سرزمین فلسطین در اواخر عصر عثمانی
آن گونه که در کتاب های راهنمای غرب توصیف
شده است“

Tabari, (Abu Jafar Muhammad) *al- The History (Tarikh al- Rusul Wa'l- Muluk)* Vol. XXXII: *The Reunification of the Abbasid Caliphate*. Tr. Bosworth, C. E., Albany (USA): State University of New York Press, 1987. Vol. XXX: *The Abbasid Caliphate in Equilibrium*. Tr. Bosworh, C. E., Albany (USA): State University of New York Press, 1989. Vol. XXXIII: *Storm and Stress Along the Northern*

”آل الیاس“

«Al-e Mamun», *EIr.*, Vol. I, 1985, 762-764.

”آل مأمون“

«Ali B. Faramarz», *EIr.*, Vol. I, 1985, 848-849.

”علی بن فرامرز“

«Ali B. Harb», *EIr.*, Vol. I, 1985, 849.

”علی بن حرب“

«Ali B. Il- Arsalan Qarib», *EIr.*, Vol. I, 1985, 872.

”علی بن ایل ارسلان قریب“

«Ali B. Mamun», *EIr.*, Vol. I, 1985, 852.

”علی بن مأمون“

«Ali B. Obaydallah Sadeq», *EIr.*, Vol. I, 1985, 853.

”علی بن عبیدالله صادق“

«Alitigin», *EIr.*, Vol. I, 1985, 887-888.

”علی تگین“

«Alptigin», *EIr.*, Vol. I, 1985, 898.

”الپتگین“

«Altuntas», *EIr.*, Vol. I, 1985, 914-915.”آلتون تاش“ (حاجب سالار سلطان محمود
غزنوی)«Amel», *EIr.*, Vol. I, 1985, 930-931.

”عامل“

«Amid, Abu Abdallah al- Hosayn B. Mohammad», *EIr.*, Vol. I, 1985, 937.

”عمید، ابو عبدالله الحسین بن محمد“

«Amir», *EIr.*, Vol. I, 1985, 956-958.

”امیر“

«Amirak Bayhaqi», *EIr.*, Vol. I, 1985, 972.

”امیرک بیهقی“

«Amir- al- Omara», *EIr.*, Vol. I, 1985.

et Mémoires, XVI), 10-19.

”خوارزمی درباره آیین‌ها و مذاهب متعدد، به‌ویژه ایرانی“

Commentary on the Quran. 1: Surahs I-XXIV, 2: Surahs XXV- CXLIV. By R. Bell. Ed. C. E. Bosworth and M. E. J. Richardson. Manchester: 1991.

تفسیر قرآن (ویرایش، با همکاری)

«Mahmud B. Muhammad B. Malik Shah», *EI*, Vol. VI, 1991, 63-64.

”محمود بن محمد بن ملک‌شاه“

«Mahmud B. Sebuktigin», *EI*, Vol. VI, 1991, 65-66.

”محمود بن سبکتگین“

«Mahmud Yalawac», *EI*, Vol. VI, 1991, 77.

”محمود یلواج“

«Mahur», *EI*, Vol. VI, 1991, 87.

”ماهور“

«Makan B. Kaki», *EI*, Vol. VI, 1991, 115-116.

”ماکان بن کاکي“

«Makka», *EI*, Vol. VI, 1991, 144-152.

”مکه“

«Makran», *EI*, Vol. VI, 1991, 192-193.

”مکران“

«Al- Malik al- Aziz», *EI*, Vol. VI, 1991, 270.

”الملك العزيز“

«Al-Malik al- Rahim», *EI*, Vol. VI, 1991, 272-273.

”الملك الرحيم“

«Malik- Shah», *EI*, Vol. VI, 1991, 273-276.

Frontiers of the Abbasid Caliphate. Tr. Bosworth, Albany (USA): 1991.

تاریخ الرسل و الملوك، اثر ابو جعفر محمد طبری (ترجمه مجلدات ۲۰، ۲۲ و ۲۳)

«A Janissary Poet of Sixteenth Century Damascus, Mamayya al- Rumi», *The Islamic World from Classical to Modern Time*. Essays in honor of Bernard Lewis, C. E. Bosworth, C. Issawi, R. Savory & A. L. Udovitch, eds. Princeton: Darwin Press, 1989: 1991, 451-466. [Ind. Translations of two odes & two quatrains.]

”شاعر جان نثاری سده شانزدهم دمشق، مامیا الرومی“

«A Note on Ta'arrub in Early Islam», *JSS* 34, 1989, 355-362.

”یادداشتی درباره تعرب در صدر اسلام“

Baha' al- Din al- Amili and His Literary Anthologies. Manchester: University of Manchester, 1989. (*JSS*, Monograph 10)

بهاء‌الدین عاملی و گلچین‌های ادبی او

Islamic World from Classical to Modern Times. Essays in honor of Bernard Lewis. Ed. by C. E. Bosworth and others, Princeton: 1989.

جهان اسلام از عهد قدیم تا به امروز (ویرایش، با همکاری)

«Martin Hinds (1941-1988)», *BSMESB* 16, 1989, 118-120.

”مارتین هندز (۱۹۴۱-۱۹۸۸)“

«Al- Khwarazmi on Various Faiths and Sects, Chiefly Iranian», *Iranica Varia*, papers in honor of Ehsan Yarshater. Leiden: E. J. Brill, 1990. (*Ac. Ir.* 30, texts

- «ملکشاه»
 «Mamun B. Muhammad», *EI*, Vol. VI, 1991, 340.
- «مأمون بن محمد»
 «Mangrol», *EI*, Vol. VI, 1991, 419.
- «منگول»
 «Mani», *EI*, Vol. VI, 1991, 421.
- «مانی»
 «Marafik», *EI*, Vol. VI, 1991, 498.
- «مرافق»
 «Marand», *EI*, Vol. VI, 1991, 504-505.
- «مرند»
 «Mardawidj», *EI*, Vol. VI, 1991, 539.
- «مرداویج»
 «Mardin», *EI*, Vol. VI, 1991, 539-542.
- «ماردین»
 «Marghinan», *EI*, Vol. VI, 1991, 557.
- «مرغینان»
 «Marwani B. al- Hakam», *EI*, Vol. VI, 1991, 621-623.
- «مروان بن الحکم»
 «Al- Marwazi», *EI*, Vol. VI, 1991, 628.
- «مروزی»
 «Marw al- Rudh», *EI*, Vol. VI, 1991, 617-618.
- «مرو الروذ»
 «Marw al- Shahidjan», *EI*, Vol. VI, 1991, 618-621.
- «مرو شاهجان»
 «Mashhad», *EI*, Vol. VI, 1991, 713.
- «مشهد»
 «Al- Masih», *EI*, Vol. VI, 1991, 726.
- «المسیح»
 «Ma'sir», *EI*, Vol. VI, 1991, 728-729.
- «مأصر»
 «Masud Beg», *EI*, Vol. VI, 1991, 782-783.
- «مسعود بیگ»
 «Masud B. Mahmud», *EI*, Vol. VI, 1991, 780.
- «مسعود بن محمود»
 «Masud B. Muhammad B. Malik- Shah», *EI*, Vol. VI, 1991, 782.
- «مسعود بن محمد بن ملکشاه»
 «Mawdud B. Masud», *EI*, Vol. VI, 1991, 871-872.
- «مودود بن مسعود»
 «Al- Mawsil», *EI*, Vol. VI, 1991, 899-901.
- «الموصل»
 «Mawsim», *EI*, Vol. VI, 1991, 903.
- «موسم»
 «Maybud», *EI*, Vol. VI, 1991, 912.
- «میبد»
 «Al-Maybudi», *EI*, Vol. VI, 1991, 912.
- «میبدی»
 «Mayhana», *EI*, Vol. VI, 1991, 914.
- «میینه»
 «Maymana», *EI*, Vol. VI, 1991, 915.
- «میمنه»
 «Maymandi», *EI*, Vol. VI, 1991, 915-916.
- «میمندی»
 «Maymun- Diz», *EI*, Vol. VI, 1991, 917-918.
- «میمون - دز»
 «Mazandaran», *EI*, Vol. VI, 1991, 935-942.
- «مازندران»
 «Mazar-i Sharif», *EI*, Vol. VI, 1991, 942.
- «مزار شریف»

- «Miskin», *EI*, Vol. VII, 1993, 144-145.
"مسکین"
- «Misr», *EI*, Vol. VII, 1993, 146.
"مصر"
- «Mithak», *EI*, Vol. VII, 1993, 187-188.
"میثاق"
- «Miyana», *EI*, Vol. VII, 1993, 189.
"میانه"
- «Mizalla», *EI*, Vol. VII, 1993, 191-192.
"مظله"
- «Al- Mizza», *EI*, Vol. VII, 1993, 212.
"المزه"
- «Mogholistan», *EI*, Vol. VII, 1993, 218.
"مغولستان"
- «Moghols», *EI*, Vol. VII, 1993, 218.
"مغولان"
- «Mohmand», *EI*, Vol. VII, 1993, 221.
"مهمند"
- «Muamma», *EI*, Vol. VII, 1993, 257-258.
"معما"
- «Muawiya II», *EI*, Vol. VII, 1993, 268-269.
"معاویه دوم"
- «Muayyid al- Dawla», *EI*, Vol. VII, 1993, 272-273.
"مؤیدالدوله"
- «Mudjahid», *EI*, Vol. VII, 1993, 290-291.
"مجاهد"
- «Mughals», *EI*, Vol. VII, 1993, 313-327.
"مغلان" (مغولان)
- «Al- Muhallabi», *EI*, Vol. VII, 1993, 358.
"المهلبي"
- «Muhammad B. Abd Allah», *EI*, Vol. VII, 1993, 390.
"مساحه"
- «Mazru'i», *EI*, Vol. VI, 1991 961-966.
"مزروعی"
- «Merzifun», *EI*, Vol. VI, 1991, 1023-1024.
"مرزفون"
- «Cambridge History of Early Inner Asia», ed. Sinor. D. Cambridge: 1990, *JRAS* 2, 1992, 123-124.
"تاریخ کیمبریج آسیای میانه اولیه" (بررسی)
- «The City of Tarsus and the Arab-Byzantine Frontiers in Early and Middle Abbasid Times», *Oriens* 33, 1992, 268-286.
"شهر طرسوس و مرزهای عرب (اسلام) - بیزانس در عصر اولیه و میانه عباسیان"
- «An Ayyar Coin from Sistan», *JRAS* 3 ii, 1993, 215-217.
"سکه‌ای متعلق به عیاران سیستان" (با همکاری)
- «Mihran» *EI*, Vol. VII, 1993, 20-21.
"مهران"
- «Mikalis», *EI*, Vol. VII, 1993, 25-26.
"میکالیس"
- «Mikhlafl», *EI*, Vol. VII, 1993, 35.
"مخلاف"
- «Milla», *EI*, Vol. VII, 1993, 61.
"مله"
- «Al- Mirbat», *EI*, Vol. VII, 1993, 114-115.
"المرباط"
- «Mir Djumla», *EI*, Vol. VII, 1993, 93.
"میرجمله"
- «Mir Kasim Ali», *EI*, Vol. VII, 1993, 93-94.
"میرقاسم علی"
- «Misaha», *EI*, Vol. VII, 1993, 137-138.

- «Al- Muktadir Billah», *EI*, Vol. VII, 1993, 541-542.
 ”المقتدر بالله“
 «Al- Muktafi Billah», *EI*, Vol. VII, 1993, 542-543.
 ”المكتفی بالله“
 «Munadi», *EI*, Vol. VII, 1993, 557.
 ”منادی“
 «Mu'nis al- Fahl», *EI*, Vol. VII, 1993, 575.
 ”مؤنس الفحل“
 «Munshi», *EI*, Vol. VII, 1993, 580.
 ”منشی“
 «Al- Muntasir Billah», *EI*, Vol. VII, 1993, 583.
 ”المنتصر بالله“
 «Muradabad», *EI*, Vol. VII, 1993, 601-602.
 ”مرادآباد“
 «Murghab», *EI*, Vol. VII, 1993, 608.
 ”مرغاب“
 «Al- Muriyani», *EI*, Vol. VII, 1993, 628.
 ”الموریانی“
 «Al- Musabi», *EI*, Vol. VII, 1993, 652.
 ”المصعبی“
 «Musadara», *EI*, Vol. VII, 1993, 652-653.
 ”مصادره“
 «Musawat», *EI*, Vol. VII, 1993, 663.
 ”مساوات“
 «Musawwida», *EI*, Vol. VII, 1993, 664.
 ”مسوده“
 «Mush», *EI*, Vol. VII, 1993, 665-666.
 ”موش“
 «Al- Mushakkar», *EI*, Vol. VII, 1993, 671.
 ”المشقر“
- ”محمد بن عبدالله“
 «Muhammad Bakhtiyar Khaldji», *EI*, Vol. VII, 1993, 433.
 ”محمد بختیار خلجی“
 «Muhammad B. Hindu- Shah», *EI*, Vol. VII, 1993, 404.
 ”محمد بن هندوشاه“
 «Muhammad B. Mahmud B. Sebuktigin», *EI*, Vol. VII, 1993, 407.
 ”محمد بن محمود بن سبکتگین“
 «Muhammad B. Malik-Shah», *EI*, Vol. VII, 1993, 408.
 ”محمد بن ملکشاه“
 «Muhammad B. Wasif», *EI*, Vol. VII, 1993, 413.
 ”محمد بن وصیف“
 «Muhammad Farid Beg», *EI*, Vol. VII, 1993, 439.
 ”محمد فریدیگ“
 «Muhammad Shah B. Djahan- Shah», *EI*, Vol. VII, 1993, 457.
 ”محمد شاه بن جهانشاه“
 «Al- Muhtadi Billah», *EI*, Vol. VII, 1993, 476-477.
 ”المهتدی بالله“
 «Muhtadjids», *EI*, Vol. VII, 1993, 477.
 ”محتاجیان“
 «Mukari», *EI*, Vol. VII, 1993, 501.
 ”مکاری“
 «Mukasama», *EI*, Vol. VII, 1993, 506-507.
 ”مقاسمه“
 «Mukata'a», *EI*, Vol. VII, 1993, 508.
 ”مقاطعه“

- «مواضعه»
«Al- Muwakkar», *EI*, Vol. VII, 1993, 807.
- «الموقر»
«Muzaffarpur», *EI*, Vol. VII, 1993, 822.
- «مظفرپور»
«Nabulus», *EI*, Vol. VII, 1993, 844-845.
- «نابلس»
«Al- Nadjaf», *EI*, Vol. VII, 1993, 859-861.
- «النجدف»
«Nadjib al- Dawla», *EI*, Vol. VII, 1993, 869.
- «نجیب الدوله»
«Nagawr», *EI*, Vol. VII, 1993, 898.
- «ناگور»
«Nahr», *EI*, Vol. VII, 1993, 909.
- «نهر»
«Na'in», *EI*, Vol. VII, 1993, 918.
- «نائین»
«Nakhciwan», *EI*, Vol. VII, 1993, 922-923.
- «نخچوان»
«Nakib», *EI*, Vol. VII, 1993, 926.
- «نقیب»
«Nangrahar», *EI*, Vol. VII, 1993, 957.
- «نگرهار»
«Narak», *EI*, Vol. VII, 1993, 960.
- «نراق»
«Narshakhi», *EI*, Vol. VII, 1993, 966.
- «نرشخی»
«Nasa», *EI*, Vol. VII, 1993, 966-967.
- «نسا»
«Nasibin», *EI*, Vol. VII, 1993, 983-947.
- «نصیبین»
«Nasihat al-Muluk», *EI*, Vol. VII, 1993,
- «Mushir al- Dawla», *EI*, Vol. VII, 1993, 678.
- «مشیرالدوله»
«Mushrif», *EI*, Vol. VII, 1993, 678-679.
- «مشرف»
«Mustafa Pasha, Bayrakdar», *EI*, Vol. VII, 1993, 719.
- «مصطفی پاشا، بیرقدار»
«Al- Musta'in», *EI*, Vol. VII, 1993, 722-723.
- «المستعین»
«Al- Mustakfi Billah», *EI*, Vol. VII, 1993, 723-724.
- «المستکفی بالله»
«Mustakhridj», *EI*, Vol. VII, 1993, 724.
- «مستخرج»
«Mustawfi», *EI*, Vol. VII, 1993, 753-754.
- «مستوفی»
«Al- Mu'tasim Billah», *EI*, Vol. VII, 1993, 776.
- «المعتصم بالله»
«Mutatawwi'a», *EI*, Vol. VII, 1993, 776-777.
- «متطوعه»
«Al- Mu'tazz Billah», *EI*, Vol. VII, 1993, 793-794.
- «المعتز بالله»
«Al- Muti' Lillah», *EI*, Vol. VII, 1993, 799.
- «المطیع لله»
«Al- Muttaki Lillah», *EI*, Vol. VII, 1993, 800.
- «المتقی لله»
«Muwada'a», *EI*, Vol. VII, 1993, 801.

- «Nishapur», *EI*, Vol. VIII, 1995, 62-64.
 «نیشاپور»
- «Nishapuri», *EI*, Vol. VIII, 1995, 64.
 «نیشاپوری»
- «Nizak, Tarkhan», *EI*, Vol. VIII, 1995, 67.
 «نیزک، طرخان»
- «Nizam-i Djedid», *EI*, Vol. VIII, 1995, 75-76.
 «نظام جدید»
- «Nizam al- Mulk», *EI*, Vol. VIII, 1995, 69-73.
 «نظام الملک»
- «Nizamiyya», *EI*, Vol. VIII, 1995, 81-82.
 «نظامیه»
- «Nuh», *EI*, Vol. VIII, 1995, 110.
 «نوح»
- «Nur al- Din Arslan Shah», *EI*, Vol. VIII, 1995, 127.
 «نورالدین ارسلان شاه»
- «Al- Nushari», *EI*, Vol. VIII, 1995, 149.
 «النوشری»
- «Nusratabad», *EI*, Vol. VIII, 1995, 154.
 «نصرت آباد»
- «Al- Nuwayri», *EI*, Vol. VIII, 1995, 155.
 «النویری»
- «Ob», *EI*, Vol. VIII, 1995, 160-161.
 «آب» (نام رودخانه‌ای در سیبری)
- «Oghul», *EI*, Vol. VIII, 1995, 163.
 «اغل»
- «Ordu», *EI*, Vol. VIII, 1995, 174.
 «ارد» (اردو)
- «Ordubad», *EI*, Vol. VIII, 1995, 174-175.
 «اردوباد»
- «Orkhon», *EI*, Vol. VIII, 1995, 177-178.
 «نهایندی»
988.
 «نصیحة الملوك»
- «Al- Nasira», *EI*, Vol. VII, 1993, 1008-1009.
 «الناصره»
- «Nasr B. Muzahim», *EI*, Vol. 1993, 1015.
 «نصر بن مزاحم»
- «Nasr B. Shabath», *EI*, Vol. VII, 1993, 1016.
 «نصر بن شبث»
- «Na't», *EI*, Vol. VII, 1993, 1034.
 «نعت»
- «Nawbandadjan», *EI*, Vol. VII, 1993, 1044-1045.
 «نوبندجان»
- «Nawruz», *EI*, Vol. VII, 1993, 1047.
 «نوروز»
- «Nawwab», *EI*, Vol. VII, 1993, 1048.
 «نواب»
- «Nayriz», *EI*, Vol. VII, 1993, 1049-1050.
 «نیریز»
- «Occasional Papers of the School of Abbasid Studies», No. 2, University of St. Andrews, St. Andrews: 1990, *JSS* 38, 1993, 167-168.
 «مقاله‌های ویژه مدرسه مطالعات عباسیان» (بررسی)
 «Turko- Persia in Historical Perspective», ed. Canfield, R. L., Cambridge: 1991, *JIsI S*, 1993, 97-99.
 «ترکیه و ایران در چشم انداز تاریخی» (بررسی)
- «Nicobars», *EI*, Vol. VIII, 1995, 12.
 «نیکوبارز»
- «Nihawandi», *EI*, Vol. VIII, 1995, 24.
 «نهایندی»

- «Pishdadids», *EI*, Vol. VIII, 1995, 312.
 ”پیشدادیان“
- «Pishpek», *EI*, Vol. VIII, 1995, 313.
 ”پشپک“
- «Radja Ganesh», *EI*, Vol. VIII, 1995, 373.
 ”راجا گنش“
- «Radjmahal», *EI*, Vol. VIII, 1995, 381.
 ”راج مهال“
- «Rafi' B. Harthama», *EI*, Vol. VIII, 1995, 385.
 ”رافع بن هرثمه“
- «Rafi' B. al- Layth B. Nasr B. Sayyar», *EI*, Vol. VIII, 1995, 385-386.
 ”رافع بن اللیث بن نصر بن سیتار“
- «Raghusa», *EI*, Vol. 1995, 391-393.
 ”رغوسه“
- «Ra'is», *EI*, Vol. VIII, 1995, 402-403.
 ”رئیس“
- «Ra'iyya», *EI*, Vol. VIII, 1995, 403-404.
 ”رعیه“
- «Ram- Hurmuz», *EI*, Vol. VIII, 1995, 416-417.
 ”رامهرمز“
- «Rasht», *EI*, Vol. VIII, 1995, 449-450.
 ”رشت“
- «Al- Rass», *EI*, Vol. VIII, 1995, 453.
 ”الرس“
- «Rawalpindi», *EI*, Vol. VIII, 1995, 460.
 ”راولپندی“
- «Rawandiz», *EI*, Vol. VIII, 1995, 463.
 ”رواندن“
- «Rawshaniyya», *EI*, Vol. VIII, 1995, 468-469.
 ”روشنیه“
- ”ارخن“ (رودخانه‌ای در شمال مغولستان)
- «Othmanli», *EI*, Vol. VIII, 1995, 190-191.
 ”عثمانلی“
- «Otuken», *EI*, Vol. VIII, 1995, 231.
 ”اتوکن“ (منطقه کوهستانی پوشیده از جنگل در آسیا)
- «Ozbeg B. Muhammad Pahlawan», *EI*, Vol. VIII, 1995, 234-235.
 ”ازبک بن محمد پهلوان“
- «Ozkend», *EI*, Vol. VIII, 1995, 236.
 ”ازکند“
- «Padishah», *EI*, Vol. VIII, 1995, 237.
 ”پادشاه“
- «Pahlawan», *EI*, Vol. VIII, 1995, 238-239.
 ”پهلوان“
- «Pamirs», *EI*, Vol. VIII, 1995, 245.
 ”پامیر“
- «Panipat», *EI*, Vol. VIII, 1995, 258-259.
 ”پانی‌پت“
- «Parwiz, Khusraw (II)», *EI*, Vol. VIII, 1995, 277-278.
 ”پرویز، خسرو (دوم)“
- «Payas», *EI*, Vol. VIII, 1995, 288.
 ”پیاس“
- «Payghu», *EI*, Vol. VIII, 1995, 288.
 ”پیغو“
- «Peshawar», *EI*, Vol. VIII, 1995, 299-300.
 ”پیشاور“
- «Petrus Alfonsi», *EI*, Vol. VIII, 1995, 302.
 ”پترس الفنسی“
- «Pickthall», *EI*, Vol. VIII, 1995, 306.
 ”پیکتل“ (جهانگرد انگلیسی)
- «Piri- Zade», *EI*, Vol. VIII, 1995, 309.
 ”پیری‌زاده“

- 606-607.
 ”روم قلعی“
 «Rupiyya», *EI*, Vol. VIII, 1995, 618.
 ”روپیہ“
 «Al- Rusafa», *EI*, Vol. VIII, 1995, 629-630.
 ”الرصافہ“
 «Rustak», *EI*, Vol. VIII, 1995, 636.
 ”رستاق“
 «Ruznama», *EI*, Vol. VIII, 1995, 652.
 ”روزنامہ“
 «Sa'adat Ali Khan», *EI*, Vol. VIII, 1995, 660-661.
 ”سعادت علی خان“
 «Sabandja», *EI*, Vol. VIII, 1995, 670.
 ”صبنجہ“
 «Sabil», *EI*, Vol. VIII, 1995, 679.
 ”سبیل“
 «Sabur B. Ardashir», *EI*, Vol. VIII, 1995, 694.
 ”سابور بن اردشیر“
 «Sabzawar», *EI*, Vol. VIII, 1995, 694-695.
 ”سبزوار“
 «Sa'd B. Zangi», *EI*, Vol. VIII, 1995, 701.
 ”سعد بن زنگی“
 «Sadjids», *EI*, Vol. VIII, 1995, 745-746.
 ”ساجیان“
 «Sadr», *EI*, Vol. VIII, 1995, 748-749.
 ”صدر“
 «Saff», *EI*, Vol. VIII, 1995, 793-794.
 ”صف“
 «Saffarids», *EI*, Vol. VIII, 1995, 795-798.
 ”صفاریان“
 «Safid Kuh», *EI*, Vol. VIII, 1995, 807.
 «Rawwadids», *EI*, Vol. VIII, 1995, 469-470.
 ”روادیان“
 «Raycur», *EI*, Vol. VIII, 1995, 470.
 ”رایچور“
 «Al- Rayy», *EI*, Vol. VIII, 1995, 471-473.
 ”الری“ (ری)
 «Ridwan», *EI*, Vol. VIII, 1995, 519.
 ”رضوان“
 «Rifa'iyya», *EI*, Vol. VIII, 1995, 525-526.
 ”رفاعیہ“
 «Rizk», *EI*, Vol. VIII, 1995, 567-568.
 ”رزق“
 «Rudhbar», *EI*, Vol. VIII, 1995, 586.
 ”روذبار“
 «Rudhrawar», *EI*, Vol. VIII, 1995, 586.
 ”روذراور“
 «Al- Rudhrawari», *EI*, Vol. VIII, 1995, 586-587.
 ”الروذراوری“
 «Al- Ruha», *EI*, Vol. VIII, 1995, 589-591.
 ”الرها“
 «Al- Rukhkhadj», *EI*, Vol. VIII, 1995, 565.
 ”الرخج“
 «Rukn al- Dawla», *EI*, Vol. VIII, 1995, 597-598.
 ”رکن الدولہ“
 «Rukn al-Din Barbak Shah», *EI*, Vol. VIII, 1995, 598.
 ”رکن الدین باریک شاہ“
 «Rum», *EI*, Vol. VIII, 1995, 601-606.
 ”روم“
 «Rum kal'esi», *EI*, Vol. VIII, 1995,

- «سفیdkه»
«Safid Rud», *EI*, Vol. VIII, 1995, 807-808.
- «سفیdkرود»
«Safina», *EI*, Vol. VIII, 1995, 808-809,
- «سفینه»
«Saharnpur», *EI*, Vol. VIII, 1995, 829-830.
- «سهارنپور»
«Al- Sahmi», *EI*, Vol. VIII, 1995, 842.
- «السهمی»
«Sa'id B. al- As», *EI*, Vol. VIII, 1995, 853.
- «سعید بن العاص»
«Sa'id Pasha», *EI*, Vol. VIII, 1995, 859-860.
- «سعید پاشا»
«Sa'ifa», *EI*, Vol. VIII, 1995, 869.
- «صائفه»
«Al- Sakaliba», *EI*, Vol. VIII, 1995, 872-879.
- «الصقالبه»
«Sakkiz», *EI*, Vol. VIII, 1995, 895.
- «سقز»
«Salama B. Dinar», *EI*, Vol. VIII, 1995, 915-918.
- «سلمه بن دینار»
«Salar», *EI*, Vol. VIII, 1995, 924.
- «سالار»
«Saldjukids», *EI*, Vol. VIII, 1995, 936-959.
- «سلجوقیان»
«Al- Sallami», *EI*, Vol. VIII, 1995, 996-997.
- «السلامی»
«Salmas», *EI*, Vol. VIII, 1995, 998-999.
- «سلماس»
«Samanids», *EI*, Vol. VIII, 1995, 1025-1029.
- «سامانیان»
«Al- Samawa», *EI*, Vol. VIII, 1995, 1041.
- «السماوہ»
«Samarkand», *EI*, Vol. VIII, 1995, 1031-1034.
- «سمرقند»
«Al- Samhudi», *EI*, Vol. VIII, 1995, 1043.
- «السمهودی»
«Samsam al- Dawla», *EI*, Vol. VIII, 1995, 1050.
- «صمصام الدوله»
«سیستان قبل از ورود اسلام»، ترجمه عبدالقیوم قویم، ادب، ج ۱۸، ش ۱/۲، ۱۳۴۹، ۶۶-۸۰ و ش ۵/۶، ۶۶-۷۶.
- «ساختمان و اداره سلطنت غزنوی»، ترجمه سرور همایون، آریانا، ج ۲۵، ش ۱، ۴۷-۵۳ و ش ۲، ۶۰-۷۰ و ش ۲، ۳۰-۴۲ و ش ۴، ۳۴-۵۱.
- «مآخذ تاریخ غزنه»، ترجمه میرحسین شاه، آریانا، ۸۰-۱۰۱، ۲۴.
- منابع ۸ ص ۱۴۵-۱۴۶: ۹ ص ۴۲: ۱۲ ج ۲ ص ۱۱۱ و ۱۵۰ و ج ۳ ص ۱۲۱ و ۱۷۱ و ۱۷۲: ۵۹ ص ۱: ۱۳۶ ج ۱: ۱۲۸ ج ۱، ۲، ۳، ۴، ۶، ۷ و ۸: ۱۵۰ س ۱۹۶۶-۱۹۷۰ و ۱۹۹۳: ۱۵۲ ج ۵ و ۶: سلسله‌های اسلامی. ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۱، ص ۲-۳.

[rone māri žozef bāse]

Basset, René Marie Joseph

(۱۸۵۵-۱۹۲۴)، ادبیات عرب، زبان و ادبیات

بربرها.

۲۴ ژوئیه در لونه‌ویل^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش به پایان رساند. پس از دریافت لیسانس ادبیات از دانشگاه نانسی، به پاریس رفت و در مدرسه زبان‌های شرقی و انستیتوی فرانسه، زبان‌های عربی، ترکی و فارسی را نزد اساتیدی چون گوپار^۲، دفرمری^۳، مول^۴، سیلوستر دساسی^۵ و باریه دو منار^۶ فراگرفت. وی یکی از کارشناسان زبان بربر و ادبیات عرب و حبشی بود. با تحقیقات و همت او بود که مطالعات بربری جهش فوق‌العاده‌ای یافت. متون فراوانی را از عربی ترجمه کرد و به گردآوری داستان‌های هزار و یکشب و افسانه‌های عربی پرداخت.

۱۸۸۲ استاد زبان‌های عربی، ترکی و بربری در مدرسه عالی الجزایر (دانشکده ادبیات) و از ۱۸۹۴ سرپرست همان مدرسه بود. او عضو هیأت تحریریه دایرةالمعارف اسلام و از پیشگامان نشر مجله پیک افریقا بود. در نشریات علمی آن زمان مقاله می‌نوشت. عضو انجمن‌های متعدد علمی پاریس، لیسبون، مادرید، ژن و دمشق بود. ۱۸۸۸ به تونس رفت و تحقیقاتی در زمینه آثار باستانی اسلامی و نسخه‌های خطی عربی و معتقدات و اخلاق و آداب و رسوم آن‌جا به عمل آورد. این تحقیق او را برآن داشت که داستان‌های مردمی اعراب را با افسانه‌های ملی دیگر کشورها

مقایسه کند. ۱۹۰۵ ریاست کنگره شرق‌شناسان در الجزایر را برعهده داشت. ۱۹۱۰ به سنگال رفت. ۱۹۲۵ مجموعه‌ای در سپاس از خدماتش در دو بخش انتشار یافت. ۴ ژانویه در الجزایر در گذشت.

آثار

Prières des musulmans chinois. Tr. sur l'original en arabe et en persan *da'aouât et moslemîn*. Imprimé à canton en 1876. Paris: E. Leroux, 1878.

دعاهای مسلمانان چین (ترجمه از دعوات مسلمین)
La poésie arabe anté - islamique. Leçon d'ouverture faite à l'Ecole supérieure des Lettres d'Alger, le 12 Mai 1880. (No xxx of the Bibliothèque orientale Elzevirienne.) Paris: 1880.

شعر عرب پیش از اسلام
Etudes sur l'histoire d'Ethiopie... Extrait du JA, text, translation and notes. Paris: 1882.

تحقیقاتی درباره تاریخ حبشه (ترجمه و یادداشت‌ها)
Histoire des dix vizirs, (Bakhtiar - naméh). Traduite et annotée par René Basset. Paris: E. Leroux, 1883.

بختیارنامه، یا قصه ده وزیر (ترجمه و تحشیه)
Notes de lexicographie berbère. From the JA 8è série Tome I, 281-342; Tome IV, 518-556; Tome V, 148-219; Tome VI,

1. Lunéville

2. Guyard

3. Defrémery

4. Mohl

5. Silvestre de Sacy

6. Barbier de Meynard

M. René Basset... Extrait du JA, Paris: 1890.

ضرب المثل‌های هجوآمیز منسوب به احمد بن یوسف رشیدی (تصحیح، ترجمه، و یادداشت‌ها)

Luqman, called al-Hakim, Loqmân berbère. Avec quatre glossaires et une étude sur la Légende de Loqmân. Paris: E. Leroux, 1890.

لقمان حکیم، لقمان بربر

Nasr al-Din, Khojeh. Les fourberies de Si Djeh' a. Contes kabyles recueillis et traduits par Auguste Moullieras. Traduction française et notes avec une étude sur Si Djeh'a et les anecdotes qui lui sont attribuées par R.B. Paris: 1890.

خدمه‌های ملا نصرالدین، قصه‌های قبایلی گردآوری و ترجمه شده توسط مولیرا (ترجمه و یادداشت‌ها)
Etude sur la zenatia du Mزاب, de ouargla et de l'oued Riv. [Publications de l'Ecole des Lettres d'Alger. *Bulletin de Correspondance Africaine*, XII.] Paris: E. Leroux, 1892.

مطالعه قبایل زناته مزاب، و رقله و وادی...

L'Insurrection algérienne de 1871 dans les chansons populaires kabyles. Louvain: 1892.

بازتاب شورش ۱۸۷۱ الجزایر در ترانه‌های عامیانه قبایلی
Les Apocryphes éthiopiens. Traduits en français par R. B. Paris: Librairie de l'Art Independant. 1893-1909.

آپوکریف‌ها به زبان حبشی (ترجمه)

Les inscriptions de l'île de Dahlak. Extrait du JA, (Bound with author's, *Etudes sur l'histoire d'Ethiopie*.) Paris: 1893.

302-371; Tome VII, 67-85; Tome X, 365-464, Paris: 1883-1887.

یادداشت‌هایی درباره واژه‌نگاری زبان بربری

Contes populaires berbères. recueillis, traduits et annotés par R. Basset. (Collection de contes et des chansons populaires XII.) Paris: 1887.

قصه‌های عامیانه بربری (گردآوری، ترجمه و تحشیه)
Manuel de langue kabyle. (Dialecte zouaueua) grammaire, bibliographie chrestomathie et lexique, par R. Basset. Paris: Maisonneuve C. Leclerc, 1887.

کتاب میانی زبان قبایلی (دستور زبان، کتاب‌شناسی، منتخبات و واژگان)

Recueil de textes et documents relatifs à la philologie berbère. (Extrait du *Bulletin de Correspondance Africaine*, 1885-1886.) Alger: 1887.

مجموعه متون و اسناد درباره فقه اللغة زبان بربری

«Salomon (solaiman) dans les légendes musulmanes», *R. des traditions populaires* par R. Basset et E. Sax, T. 3, 1888, 353, 503 et 489; T. 4, 1889, 52-231, 389, 486 et 492; T. 5, 1890, 298, 431; T. 6, 1891, 145 et 610; T. 7, 1892, 57, 165 et 377; T. 9, 1894, 190, 713, et T. 10, 1896, 230.

«سلیمان در افسانه‌های اسلامی»

La dialecte de syouah. [Publications de l'Ecole des Lettres d' Alger. *Bulletin de Correspondance Africaine*, v.] Paris: 1890.

گویش سیوه

Les dictons satiriques attribués à sidi Ahmed ben Yousof, al-Rāshidi. Arabica text, edited with translation and notes par

grammaire touareq et textes de la tamahaq des Taitoq. Pub. par R. Basset et Gaudfroy-Demombynes. Paris: E. Leroux, 1896.

ملاحظات دستوری بر دستور زبان طوارق و متون... (نشر با همکاری)

Histoire de la conquête de l'Abyssinie (XVIIe siècle). Par Chihab Eddin Ahmed ben Abd el Qâder, surnommé Arab-Faqih. Texte arabe, Publié avec une traduction française et des notes par R. B. Paris: E. Leroux, 1897-1909.

تاریخ فتح حبشه در سده شانزدهم، اثر عرب فقیه (ترجمه و یادداشت‌ها)

Les manuscrits arabes de la zaouyah d'el Hamel. 1877. [For criticism see: Hartmann, Martin. *OLZ*, Vol. 1, 1898, 111-114.]

دست‌نوشته‌های عربی ...

Nouveaux contes berbères. Recueilli, tr. et annotée par R. B. Paris: E. Leroux, 1897.

قصه‌های تازه بربری (گردآوری، ترجمه و تحشیه)
Cebès. Le tableau de cebès. Version arabe d'Ibn Miskaoueih. Publiée et traduite, avec une introduction et des notes. Alger: 1898.

لغز فابی افلاطون، ترجمه عربی از ابوعلی ابن مسکویه (ترجمه، مقدمه و تحشیه)

Documents géographiques sur l'Afrique septentrionale. Paris: 1898.

اسناد جغرافیایی درباره آفریقای شمالی
Légendes arabes d'Espagne. La maison fermée de Tolède. 1898.

افسانه‌های عربی اسپانیا

کتیبه‌های جزیره دهلک

Muhamad Ibn Said. al-Busiri. *La bordah du cheikh el Busiri:* poème en l'Honneur de Mohammed. Traduite et commentée par René Basset, Paris: 1894.

قصیده بزرگ شیخ بوصیری (ترجمه و تفسیر)
Etude sur les dialectes berbères. Paris: Ernest Leroux, 1894.

تحقیق درباره گویش‌های بربری

«Notes sur les Mille et une nuits», *R. des traditions populaires*, T. 9, 1894, 377; T. 11, 1896, 146-187; T. 12, 1897, 146; T. 13, 1898, 37, 303; T. 14, 1899, 20, 686; T. 16, 1901, 28-35, 74-88 et 133; T. 18, 1903, 311-314.

«یادداشت‌ها درباره هزار و یکشب»

Notice sommaire des manuscrits orientaux de deux bibliothèques de Lisbonne. Mémoire destiné à la 10ème session du congrès international des orientalistes, Lisbon: Impr. Nationale, 1894.

تعلیق مختصر بر نسخه‌های خطی شرقی در کتابخانه لیسبون

Le dialecte berbère de Taroudant. Florence: 1895.

گویش بربری تارودانت (مراکش)

Etude sur la zenatia de l'ouarsenis et du Maghreb central. Paris: 1895.

مطالعه زناته جبال وارسنیز و مراکش مرکزی
«Un manuscrit de Mille et une nuit», *JA*, T. 2, 1895, 407-408.

«دست‌نوشته‌ای از هزار و یکشب»

Masqueray, Emile, 1843-1894.
Observations grammaticales sur la

Alger: P. Fontana, 1902.

قصیده‌الخرزجیه از الخرزجی (ترجمه و تحشیه)
Contes populaires d'Afrique. Paris: E. Guilmoto, 1903.

افسانه‌های مردمی افریقا

Deux manuscrits d'une version arabe inédite du recueil des Sept Vizirs. [An analysis]... Extrait du JA, Paris: 1903.

دو دست‌نوشته از یک برگردان عربی منتشر نشده از مجموعه هفت وزیر

Les documents arabes sur l'expédition de charlemagne en Espagne. [Extrait de la RH, Tome LXXXIV.] Nogentle-Rotrou: Printed, 1904.

اسناد عربی درباره لشکرکشی شارلمانی به اسپانیا
Monteil, Charles. *Contes soudanais*. Préface de René Basset. (Collection de contes et chansons populaires. Tome XXVIII. Soudan français.) Paris: Leroux, 1905.

داستان‌های سودانی (مقدمه)

La légende de Bent el Khass. Extrait de la RA, No. 256. Alger: 1905.

افسانه بنت‌الخاص

«Le nom du chameau chez les Berbères»,
14 cong. Int. Or., II, 7 section, 1905, 69-82.

«نام شتر در نزد بربرها»

Recherches bibliographiques sur les sources de la salouat el-anfas de Moh'ammed ben Djafar ben Idris el Kattani. Extrait du *Recueil de mémoires et de textes publié par l'École des Lettres et les Madersas en l'honneur du XIV e congrès des*

Etude sur les dialectes berbères du Rif marocain. [Reprinted from the *Actes du onzième congrès International des orientalistes*. Paris: 1897... Paris: 1899.

مطالعه گویش‌های بربری ریف مراکش

Contribution à l'histoire du sottisier de Nasr Eddin Hodja. An Arabic parallel. From Keleti szemle, Tome I. Budapest: 1900.

مساهمت در تاریخچه هجویات ملانصرالدین

«Notice sur un manuscrit des fables du Kalilah et Dimnah», JA, T. 157, 1900, 360-369.

«شرح کوتاه بر یک نسخه خطی از داستان‌های کلیله و دمنه»

Moorish Literature. Translated into English for the first time, with a special introduction by R.Basset, London, New York: Colonial Press, 1901.

ادبیات مورها (مقدمه)

«Nédromeh et les Traras», Publications de l'Ecole des lettres d'Alger. *Bulletin de Correspondance Africaine*. Paris: 1901; Goldziher, Ignacs. *Nouvelles contributions à l'hagiologie de l'Islam*. «Nedromeh et les Traras», par R. Basset. [A review.] *RHR*, Tome XLV, 12. Paris: 1902.

«شهر ندرومه و ...»

«Compte rendue de l'Avicenne de carra de vau», *RHR*, Juillet-Aout, Paris: 1902.

«نقد کتاب ابن‌سینا از کارا دو و»

Abd Allah Ibn Muhammad, al-Khazraji. La Khazradjyah traité de metrique arabe. Traduit et commenté par R. Basset.

Calassenti-Motyliniski (G. A. de). *Grammaire, dialogues et dictionnaire Touaregs*. Publiés par R. Basset, Alger: 1908.

دستور زبان، مکالمات و واژه‌نامه طوارقی (نشر)
«Rapport sur les études berbères et haoussa 1902-1908», R4 52, 1908, 243-264.

”گزارش درباره تحقیقات انجام شده در مورد
بربرها و سیاهپوستان مسلمان افریقای غربی از
۱۹۰۲ تا ۱۹۰۸“

Liturgies-Lesser Eastern Rites, coptic Rite. Menologies. Le synaxaire arabe Jacobite, redaction copte. [Pts. II. VI only.] Texte arabe, publié, traduit et annoté par René Basset. Paris: Firmin-Didot, 1909-1929.

آیین‌های عبادی کوچک شرقی، آیین قبطی (نشر،
ترجمه و تحشیه)

Mission au Sénégal. Paris: E. Leroux, 1909-1910.

سفر به سنگال

Ka'b Ibn Zuhayr. *La Bânat soâd; poème de Ka'b ben zohair*. Publié avec une biographie du poète, une traduction, deux commentaires inédites et des notes par René Basset. Alger: A. Jourdan, 1910.

قصیده بانث سعاد از کعب بن زهیر (ترجمه و تحشیه و
دو تفسیر چاپ نشده)

«Les mots arabes passés en berbère», *OSNG*, I, 1910, 439-443.

”کلمات عربی در زبان بربری“
«Recherches sur la religion des Berbères», *RHR* 61, 1910, 291-342.

”تحقیقات درباره دین بربرها“

orientalistes à Alger. Alger: 1905.

تحقیقات کتاب‌شناختی درباره منابع سلوة الانفاس اثر
محمد بن جعفر بن ادريس الكتاني

Algiers (city) université, Faculté des lettres. *Recueil de memoires et de textes pub. en l'honneur du XIVe congrès des orientalistes par les professeurs de l'Ecole supérieure des lettres et des médersas*. Alger: Impr. P. Fontana, 1905.

مجموعه اسناد و نوشته‌های استادان مدرسه عالی ادبیات و
مدارس در بزرگداشت چهاردهمین کنگره شرق‌شناسان
Les Alixares de Grenade et le chateau de Khaouarnaq. (Extrait de la R4, No. 260 1er Trimestre 1906.) Alger: A. Jourdan, 1906.

قصرهای غرناطه و کاخ خورنق

«L'union fait la force», R4 50, 1906, 386-392.

”اتحاد نیرو آفرین است“

Bulletin des Périodiques de l'Islam 1903-1911. Reprinted from: *RHR*, Tome LVIII, 1908; Tome LXIV, 1911; Tome LXVI, 1912, Paris: E. Leroux, 1908, 1911, 1912. 3 Vols.

بولتن نشریات ادواری اسلام از ۱۹۰۳ تا ۱۹۱۱
Encyclopédie de l'Islam dictionnaire géographique, ethnographique et biographique des peuples musulmans. Publié avec le concours de principaux orientalistes par Houtsma (Th.), Basset (R.) Arnold (Tw.) et... Paris: Leydes, 1908-1936. 4 T.

دائرة المعارف اسلام، فرهنگ جغرافیایی، قومی و
زندگی‌نامه‌ای ملل مسلمان

1919, 161-169.

”گزارشی درباره تحقیقات زبان‌شناختی بربری
از ۱۹۱۲-۱۹۱۸“

«Un conte de Blida», *RA* 60, 1919,
283-286.

”حکایتی از بلیده“

Foucauld, Charles Eugène de Viscount.
*Notes Pour servir à un essai de grammaire
touarègue, dialecte de l'ahaggar*. Publiées
par René Basset. 1920.

یادداشت‌هایی که به کار کتاب دستور زبان طوارقی،
گویش احقار می‌آید (نشر)

«Rapport sur l'activité scientifique de la
France en Algérie et dans l'Afrique du
Nord depuis 1830», *JA*, Ser. II. 15, 1920,
89-96.

”گزارش درباره فعالیت علمی فرانسه در الجزایر
و افریقای شمالی از سال ۱۸۳۰“

«Le folklore dans le *Journal Asiatique*
1822-1920», *RA* 62, 1921, 15-46.

”فرهنگ عامه در مجله آسیایی از ۱۸۲۲ تا ۱۹۲۰“

Foucauld, Charles Eugène de Viscount
and Calassanti- Motylinski, Gustave Adolf
de. *Textes touareg en prose*. Dialecte de
l'Ahaggar. Publiés par R. Basset. Alger:
Carbonel, 1922.

متون متور طوارقی، گویش احقار (نشر)

*Les Mille et un Contes, récits et légendes
arabes*. Paris: Maisonneuve frères, 1924 -
26. [For criticism see: Wiet, Gaston. *Syria*,
RAOA, Vol. 7, 1926, 181-183.]

هزار و یک داستان، حکایت‌ها و افسانه‌های عربی

Urwah Ibn al-Ward. *Le Diwân*. Traduit et
annoté par René Basset. Paris: P.
Geuthner, 1928.

«Contribution à l'étude du *Diwân* d'Aous
ben Hadjar», *ZA*, separat Abdruck aus
Band XXVI, Strassburg: 1911.

”مساهمت در مطالعه دیوان اوس بن حجر“

«Chronologie des rois de Harar
(1637-1887)», *JA* 11, Ser. 3, 1914,
245-258.

”گاه‌شماری پادشاهان هرار از ۱۶۳۷ تا ۱۸۸۷“

*La qasidah himyarite de Nachouân ben
sa'id al-Himyari*. Edited by René Basset.
Nouvelle édition, Alger: A. Jourdan, 1914.

قصیده حمیریة از نشوان بن سعید الحمیری (تصحیح)

«Une nouvelle inscription libyque», *RA*
52, 1914, 20.

”کتیبه‌ای جدید در صحرای لیبی“

«Bulletin des periodiques de l'Islam
(1912-1913)», *RHR* 71, 1915, 47-127.

”بولتن نشریات ادواری اسلام از ۱۹۱۲ تا ۱۹۱۳“

«Les généalogistes berbères» *Archives
berbères*, Iii, 1915, 3-11.

”نسب‌شناسان بربر“

Mélanges africains et orientaux. Paris: J.
Maisonneuve & fils, 1915.

جُنگ افریقایی و شرقی

Foucauld, Charles Eugène de Viscount.
*Dictionnaire abrégé touareg-français,
dialecte ahaggar*. Publié par R. Basset.
Alger: Carbonel, 1918-1920.

فرهنگ مختصر طوارقی - فرانسوی گویش احقار (نشر)
«Bulletin des périodiques de l'Islam
(1914-1918)», *RHR* 80, 1919, 271-353.

”بولتن نشریات ادواری اسلام از ۱۹۱۳-۱۹۱۸“

«Rapport sur les études relatives à la
linguistique berbère 1913-1918», *RA* 60,

”افسانه‌های ایرانی“

«Les Mèdes», *MRBass.*, 336-343.

”مادها“

درباره‌اش

Bel, A. «René Basset», *RA* 65, 1924, 12-19.

”رنه باسه“

De la borde, Henri François, comte 1854-1927. «René Basset», *CRAIBL*, Paris: 1924, 7-10.

”رنه باسه“

Levi Provençal, E. «René Basset», *Hespèris* 4, 1924, 1-8.

”رنه باسه“

«Bibliographie des travaux scientifiques de M. René Basset», *MRBass.*, II, 1925, 463-503.

”کتاب‌شناسی آثار علمی رنه باسه“

Godlevsky, V. «Pamyati René Basset 1855-1924», *Vostoks*, 1925, 275-277.

”یادنامه رنه باسه ۱۸۵۵-۱۹۲۴“

منابع ۲۸ ج ۳ ص ۶۹:۴۲ ص ۵۹-۶۰:۵۳ ج ۱ ص ۲۲۳-۲۲۵:۷۳ ص ۲۱۷:۱۱۷ ج ۱ و ۲:۱۲۳ ج ۲ ص ۲۵۲-۲۵۳:۱۲۵ ج ۲ ص ۷۸۷-۷۸۸:۱۲۸ ج ۱ و ۲ و ۴:۱۴۲ ج ۱:۱۴۳ ج ۱ ص ۴۸۳:۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵:۱۵۱ ج ۱ ص ۶۷۶-۶۷۸:۱۵۲ ج ۲ و ۵ و ۶ و ۷:۱۵۳ ج ۲ ص ۵۷۱:۱۵۸ ص ۲۸۰:۱۶۳ ص ۱۱۳.

باشکیروف، آندره‌ی واسیلی‌یویچ [āndrey

vāsilyevič bāškirof]

Bashkirov, Andrei Vasilevich

(۱۸۹۹-)، اقتصاد، مطالعات ایرانی.

۲۴ اکتبر در تامبوف^۱، ایالت لیپتس^۲ (روسیه)

1. Tambov 2. Lipets

دیوان عروۀ بن‌الورد (ترجمه و تحشیه)

«Abd Allah B. Musa B. Nusayr», *EI*, Vol. I, 1960, 50.

”عبدالله بن موسی بن نوصیر“

«Berbers» III, Religion and VI, Literature and Art, *EI*, Vol. I, 1960, 1178-79; 1185-87.

”بربرها“ بخش سوم و ششم (باهمکاری)

«Al-Buraymi», *EI*, Vol. I, 1960, 1313-1315.

”البریمی“

«Al-Hadjdj Hammuda B. Abd al-'Aziz», secretary to Ali B. al-Husayn, *EI*, Vol. III, 1971, 38.

”الحاج حموده بن عبدالعزیز“، منشی علی به حسین

«Hanzala B. Safwan B. Zuhayr al-Kalbi», general and governor of the Umayyads, *EI*, Vol. III, 1971, 169.

”حنظله بن صفوان بن زهیر الکلبی“، فرمانده سپاه و فرماندار امویان

«Ka'b B. Zuhayr», an Arab poet and contemporary of the prophet, *EI*, Vol. IV, 1978, 316.

”کعب بن زهیر“، شاعر عرب و معاصر پیامبر (ص)

«Contes persans», *MRBass.*, 348-352.

”قصه‌های ایرانی“

«Deux philosophes arabes, Avicenne et Ghazali», *MRBass.*, 230-243.

”ابن‌سینا و غزالی، دو فیلسوف مسلمان“

«Etudes persanes», *MRBass.*, 332-335.

”مطالعات ایرانی“

«Les legendes de perse», *MR Bass.*, 344-347.

Imperialistov v Iran (1941-1953). Moskva: Gospolitizdat, 1954.

توسعه‌طلبی امپریالیست‌های انگلیس و آمریکا در ایران (۱۹۴۱-۱۹۵۳)

«Rabochee i Profsoiuznoe Dvizhenie», *Sovremenny Iran*. Moskva: 1957, 416-434.

”جنبش کارگری و اتحادیه‌ای“

Lavrent'ev, A. K. «Imperialisticheskaia Politika SShA i Anglii v Irane», (Populiarnyi ocherk). Otv. red. G. L. Bandarevskii, Moskva: IVL, 1960. [Rets.: Bashkirov, A. CB 8, 1960, 59-60.]

”سیاست امپریالیستی ایالات متحده آمریکا و انگلیس در ایران“

«Ukhudshenie Ekonomicheskogo Polozheniia Rabochego Klassa Iran», (Aggravation of the Economic Position of the Working Class in Iran), *PV* 2, 1960, 105-112.

”خرابی وضع اقتصادی و مالی طبقه کارگر ایران“

«Iranskii Biznes Monopolii», *SV* 1. 1961, 10-11.

”تجارب انحصاری در ایران“

«Pod Dvoim Gnetom», *AAS* 1, 1962, 20-21. *Ekonomika Irana*.

”ستم مضاعف“

Seidov, R. A. *Agrarnyi Vopros i Krestianskoe Dvizhenie v Irane (1950-1953 gg.)*. Red. A. B. Bashkirov, Baku: Akademiia Nauk SSSR, 1963.

مسأله ارضی و جنبش دهقانی در ایران (۱۹۵۰-۱۹۵۳) (ویرایش)

متولد شد. ۱۹۳۰ از دانشکده شرق‌شناسی لنینگراد فارغ‌التحصیل و ۱۹۳۸ نامزد (دکتر) علوم اقتصادی گردید.

از ۱۹۳۰ تا ۱۹۳۳ نماینده بازرگانی شوروی در ایران بود. از ۱۹۳۶ تا ۱۹۳۸ مدرس انستیتوی شرق‌شناسی لنینگراد، از ۱۹۳۶ تا ۱۹۴۵ کارمند علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی و از ۱۹۳۸ کارمند ارشد علمی بود. از ۱۹۴۵ تا ۱۹۵۵ به فعالیت‌های حزبی پرداخت.

آثار

«Kermanshakhskaa Provintsia», *TSV* 3-4, 1931, Stlb., 129-134.

”استان کرمانشاه“

Kand. diss.: *Razvitie Promyshlennosti v Irane*. 1938, (LVI).

رشد صنعت در ایران (رساله دکتری، نامزدی علوم) *Rabochee i Profsoiuznoe Dvizhenie v Irane*. Ocherk, Moskva: Profizdat, 1948.

جنبش کارگری و اتحادیه‌ای در ایران

«Anglo-Iraskaia Neftianaia Kompania», *Otveti na Voprosy Trudiashchikhsia*, Vyp. 15, Moskva: Moskovskii Rabochii, 1951, 56-61.

”کمپانی نفتی انگلیس - ایران“

«Agrarnoe Zakonodatel'stvo v Irane (1925-1941)», *UZIV*, T. 8, Moskva: Akademiia Nauk SSSR, Iranskii Sbornik, 1953, 41-74.

”قوانین مربوط به کشاورزی در ایران (۱۹۲۵-۱۹۴۱)“

Ekspansiia Angliiskikh i Amerikanskikh

تاریخ دانشگاه دولتی آذربایجان فارغ‌التحصیل شد. ۱۹۴۶ مدرسه عالی سیاسی وزارت امور خارجه را به پایان رساند. ۱۹۵۵ نامزد (دکتر) علوم تاریخی شد و ۱۹۷۱ به دریافت درجه دکتری تاریخ نایل آمد.

از ۱۹۵۳ تا ۱۹۵۷ کارمند علمی انستیتوی تاریخ و فلسفه بود و از ۱۹۵۷ همین سمت را در انستیتوی کشورهای خاور نزدیک و میانه بر عهده داشت و در همین سال کارمند ارشد علمی گردید.

آثار

Vlianie Oktiabr'skoi Revoliutsii na Natsional'no-Osvoboditel'noe Dvizhenie v Irane i Turtsii. Baku: Azerneshr, 1957. Avt.: Sh. Tagieva i Iu. Bagirov. (Na Azerb. iaz.)

تأثیر انقلاب اکبر بر جنبش‌های ملی در ایران و ترکیه (با همکاری)

Turtsiia na Lozannskoi Konferentsii. Baku: Akademiia Nauk Azerb. SSR, 1957, Akademiia Nauk Azerb. SSR, Institut Istorii. (Na Azerb. iaz.)

ترکیه در کنفرانس لوزان (رساله دکتری، نامزدی علوم)
Iz Istorii Sovetsko-Turetskikh Otnoshenii v 1920-1922 gg. (Po materialam Azerb. SSR). Baku: Akademiia Nauk Azerb. SSR, 1965, Akademiia Nauk Azerb. SSR, Institut Vostokeyvedeniia.

پیرامون تاریخ روابط شوروی و ترکیه در سال‌های ۱۹۲۰-۱۹۲۲

Vlianie Velikoi Oktiabrskoi Sotsialisticheskoi Revoliutsii na

«Polozhenie Trudiashchikh Irana», *AAS* 2, 1963, 15, 28.

«زندگی زحمتکشان ایران»

«Pomoshche ili ograblenie Irana?», *AAS* 12, 1963, 27-29.

«کمک به ایران و یا چپاول آن؟»

«Korni Ela», *AAS* 2, 1965, 15-17. Ob ekonomicheskom polozhenii strani.

«ریشه ستم»

«Ekonomicheskoe Polozhenie Trudiashchikh Vostoka», *Dun'ia* 4, Tegeran: 1967, 36-57. (Na Pers. iaz)

«وضع اقتصادی زحمتکشان شرق»

درباره‌اش

Kuznetsova, N. A. «K Semidesiatilenii Sovetskikh Iranistov-petra Pavlovicha Busheva i Andreia Vasil'evicha Bashkirova», *NAA* 6, Moskva: 1969, 211-214.

«درباره هفتادمین سال فعالیت ایران‌شناسان شوروی - پترپاولوویچ بوشف و آندره‌ی واسیلیوویچ باشکیروف»

منابع ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰؛ ۱۵۲ ج ۵ و ۸ و ۹؛ ۱۵۵ ص ۶۷/۱۶۲.

باقروف، یوسف علی اوغلی [yusef ali oqli
bāqerof]

Bagirov, Iusif Ali Ogli

(۱۹۱۰ -)، تاریخ.

۱۴ ژانویه در باکو (جمهوری آذربایجان) متولد شد. ۱۹۳۸ دانشکده صنعتی آذربایجان به نام عزیز بیگوف را به پایان رساند. ۱۹۴۲ از دانشکده

باکایف، چرکس خودویویچ [čerkes
xudoyevič bākāyef]

Bakaev, Cherkas Khudoevich

(۱۹۱۲ -)، زبان‌شناسی و کردشناسی.

۱۰ دسامبر در سیناک^۱ (ترکیه) متولد شد.
۱۹۴۰ دانشسرای عالی دولتی ایروان را به پایان
رساند. ۱۹۵۰ نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی
شد. ۱۹۷۱ به دریافت درجهٔ دکتری علوم
زبان‌شناسی نایل آمد.

از ۱۹۴۱ تا ۱۹۴۳ در ارتش شوروی خدمت کرد.
۱۹۵۰ کارمند علمی انستیتوی زبان‌شناسی
آکادمی علوم اتحاد شوروی شد. ۱۹۶۰ در بیست
و پنجمین کنگرهٔ بین‌المللی شرق‌شناسان
شوروی در مسکو شرکت داشت. ۱۹۶۱ کارمند
ارشد علمی آکادمی علوم اتحاد شوروی گردید.
باکایف به دریافت چندین مدال اتحاد جماهیر
شوروی نایل آمده است.

آثار

Kand. diss.: *Poslelogi, kak Sredstvo
Vyrazheniia Grammaticheskikh Otnoshenii
v Kurdskom Iazike*. 1950.

پسوندها، به مثابه نشانه‌هایی برای بیان روابط دستوری
در زبان کردی (رسالهٔ دکتری، نامزدی علوم)
*Kurdsko-Russkii Slovar' (Okolo 14,000
Slov Pril)*. *Kratkii ocherk grammatiki
Kurdsкого iazyka*. 507-618. Moskva: Gos.
izd. inostr. i nats. slovarei, 1957,
Akademiia Nauk SSSR. Institut
Iazykoznaviia.

فرهنگ کردی - روسی (حدود چهارده هزار واژه).

*Vozniknovenie i Razvitie
Natsional'no-Osvoboditel'noi Bor'by
Turetskogo Naroda*. Moskva: 1967.
(Mezhdunar. Znachenie Velikoi
Oktiabr'skoi Sots. Revoliutsii.)

تأثیر انقلاب کبیر سوسیالیستی اکبر بر پیدایش و گسترش
مبارزهٔ رهایی بخش ملی مردم ترک

Dokt. diss.: *Bar'ba Turetskogo Naroda
Protiv Imperialisticheskoi Interventsii i
Sultanata za Respubliku (1917-1924)*.
Baku: 1968.

مبارزهٔ مردم ترکیه علیه سلطنت و مداخلهٔ امپریالیسم به
منظور دستیابی به نظام جمهوری (سال‌های
۱۹۱۷-۱۹۲۴) (پایان‌نامهٔ دکتری)

Avtoref.: Baku: 1968.

چکیدهٔ رسالهٔ علمی

Irak (Polit. Ekon. Ocherk). Baku:
Azerneshr, 1970. (Na Azerb. iaz.)

عراق (شرح سیاسی - اقتصادی)

«Sotsialisticheskaiia Revoliutsiia v Rossii i
Razvitie Natsional'no - Osvoboditel'noi
Bor'by Turetskogo Naroda», *Oktiaor'skaia
Revoliutsiia i Proletarskii Internatsionalizm*.
Moskva: 1970, 261-268.

”انقلاب سوسیالیستی در روسیه و پیشرفت
جنبش رهایی‌بخش ملی مردم ترکیه“

«Kratkii Obzor Istochnikov i Literatury po
Natsional'no Osvoboditel'nomu Dvizheniiu
v Turtsii», *Voprosy Turetskoi Istorii*. Baku:
1972, 79-94. (Na Azerb. iaz.; Reziiume na
Rus. iaz.)

”شرح مختصر مأخذ و آثار پیرامون جنبش
رهایی‌بخش ملی در ترکیه“

منابع ۱۵۵ ص ۱۶۲/۱:۵۵.

protsessy vnutristrukturnogo razvitiia iranskikh, iberiiskikh i Kavkazskikh iazykov. Moskva: 1969, 157-186.

”زبان کردی“

Dokt. diss.: *Iazyk Kurdov SSSR*. (Sravnitel'naia Kharakteristika Govorov). Moskva: 1971. Akademiia Nauk SSSR. Institut Iazykoznaniia.

زبان کردهای شوروی (پایان نامه دکتري)

Avtoref.: Moskva: 1971.

چکیده رساله علمی

منابع ۹ ص ۱۹۶: ۲۵ ج ۱ ص ۸۶۶، ۱۲۴۹، ۱۳۰۰ و ۱۳۰۵: ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰: ۱۵۱ ج ۱ ص ۵۸۶: ۱۵۵ ص ۵۷

باکوش، یان [yān bākoš]

Bakos, Yan

(۱۸۹۰-۱۹۶۷)، مطالعات ایرانی.

از اهالی چکوسلواکی، تحصیلاتش را در دانشگاه گوتینگن آلمان به پایان رساند.

باگوش عضو آکادمی چکوسلواکی و استاد کرسی زبان‌ها و مطالعات شرقی در دانشگاه براتیسلاوا بوده است. ۲۲ ژانویه درگذشت.

آثار

Bar Hebraeus, 1226-1289. *Le candélabre du sanctuaire* [Le candélabre des sanctuaires] de Grégoire Abou'l Faradj dit Barhebraeus. [Pts. 1, 2, edited and translated by J. Bakos. Pt. 3, edited and translated by F. Graffin. Pt. 7, edited and translated by K. Albert. Syriac text.] (Patrologie Orientalis, Tom. XXII, Fasc. 4,

شرح کوتاهی درباره دستور زبان کردی

«K Voprosu o Sub Ektnom i ob Ektnom Spriazhenii Perekhodnogo Glagola v Kurdskom Iazyke», *Vla*. 4, Moskva: 1960, 103-106.

”درباره صرف فاعلی و مفعولی فعل متعدی در زبان کردی“

Govar Kurdov Turkmenii (Fonetika, Grammatika, Teksty, Slovor'). Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1962, Akademiia Nauk SSSR. Institut Iazykoznaniia.

گوش کردهای ترکمنستان (آواشناسی، دستور، متن، واژه‌نامه)

«Istoriia Izucheniia Kurdsogo Iazyka v Rossii i SSSR», *Ocherki po Istorii Izucheniia Iranskikh Iazykov*. Moskva: 1962, 100-117.

”تاریخ آموزش زبان کردی در روسیه تزاری و اتحاد جماهیر شوروی“

«Udarenie v Govore Kurdov Turkmenii», *Iranskii Sbornik*, I, Zarubina: 1963, 166-172.

”ضربه (تکیه) در گویش کردهای ترکمنستان“
Iazyk Azerbaidzhanskikh Kurdov. Moskva: Nauka, 1965, Akademiia Nauk SSSR. Institut Iazykoznaniia.

زبان کردهای آذربایجان

«Kurdsii Iazyk», *Iazyki Narodov SSSR*, T. I. *Indoevropeskie Iazyki*. Moskva: 1966, 257-280.

”زبان کردی“

«Kurdsii Iazyk», *Zakonomernosti Razvitiia Literaturnykh Iazykov Narodov SSSR v Sovetskuiu Epokhu*. Osnovnye

۱۰۳۹:۹۰ س ۱۰ ش ۲ ص ۲۲۲:۱۱۷ ج ۱: ۱۲۵ ج ۲
ص ۶۸۵:۱۵۱ ج ۱ ص ۵۹۰:۱۵۲ ج ۶

باکوف، موممدوفا [mumomadvaḥā

bākoyef]

Bakoev, Mumomadvafo

(۱۹۳۱-۱۹۷۲)، ادبیات.

۱۰ سپتامبر در استان خودمختار بدخشان
کوهستانی تاجیکستان متولد شد. ۱۹۵۳
دانشگاه دولتی تاجیکستان را به پایان رساند و
۱۹۵۸ با ارائه اثری مستقل، نامزد (دکتر) علوم
زبان‌شناسی شد.

از ۱۹۵۶ تا ۱۹۷۲ سرپرست بخش نسخ خطی و
قائم‌مقام رئیس دانشکده شرق‌شناسی آکادمی
علوم تاجیکستان شوروی بود.

آثار

Khasrav Dekhlevi i Ego Poema
'Duval'ronii Khyzran'. Stalinabad: Tadjh.
Gosudarstvennogo Universitet, 1958. (Na
Tadjh. iaz.; Zashch. kak diss.)

امیر خسرو دهلوی و قصیده او

Sost. i dr., v kn.: *Katalog Vostochnykh*
Rukopisei Akademii Nauk Tadzhikskoi
SSR. T. I-IV, Stalinabad-Dushanbe:
1960-1971.

فهرست نسخ خطی شرقی آکادمی علوم تاجیکستان
شوروی (گردآوری)

Khasrav Dekhlevi. Stalinabad: 1960. (Na
Tadjh. iaz.)

امیر خسرو دهلوی

Sost., v kn.: *Khasrav Dekhlevi, Izbrannoe*.
Stalinabad: Akademiia Nauk Tadzh. SSR,

Tom. XXIV, Fasc. 3, [2 pts. in 1] Tom.
XXVII, Fasc. 4, Tom. XXX, Fasc. 2.) 4
pts. in 3 Vols. Paris: Firmin-Didot, 1930;
1933; 1957; 1961.

شمعدان محراب، اثر گرگوریوس ابوالفرج بارهبرایوس
[ابن‌العبری] (تصحیح و ترجمه بخش ۱ و ۲)

Bar Hebraeus, 1226-1289. *Psychologie de*
Grégoire Abou'l Faradj dit Barhebraeus.
D'après la huitieme base de l'ouvrage *Le*
candélabre des sanctuaires. Ed. et tr. en
français par J. Bakos, Leiden: E. J. Brill,
1948.

روان‌شناسی گرگوریوس ابوالفرج ملقب به بارهبرایوس
[ابن‌العبری] (تصحیح، ترجمه)

«Introduction d'Avicenne à sa
Psychologie», extrait de l'ouvrage *Aṣ-Ṣīfa*.
Ar. Or., Vol. 17 i, 1949, 27-30. (Symbola
ad studia orientis Pertinentes Frederico
Hrozny.)

”درآمدی بر روان‌شناسی ابن‌سینا“

Orientálny ústav. Studia Semitica
philologica necnon philosophica. Ioanni
Bakos dicata. Edenda curavit Stanislavs
Segert. '1. vyd.' Bratislava: Vydavatelstvo
Slovanskej Akademie Vied, 1955.

مطالعات شرق‌شناسی

Psychologie d' Ibn Sina (Avicenne) d'après
son oeuvre Aṣ-Ṣīfa. Editée et traduite en
français par J. Bakos, Vol. 1-2, Prague:
Académie Tchécoslovaque des Sciences,
1956.

روان‌شناسی ابن‌سینا برپایه کتاب الشفاء (تصحیح،
ترجمه)

منابع ۲۵ ج ۱ ص ۲۰۰ و ج ۲ ص ۵۳: ۲۰۲ ج ۳ ص

باکیخانوف، عباس قلی آقا [abbāsqoli āqā bākixānof]

Bakikhanov, Abasgholi Aga

(۱۷۹۴-۱۸۴۷)، تاریخ.

در دهکده امیرجان (نزدیک شهر باکو) متولد شد. وی نویسنده و بنیان‌گذار تاریخ علمی آذربایجان بود و به زبان‌های فارسی و عربی تسلط کامل داشت.

از ۱۸۱۹ به عنوان مترجم زبان‌های شرقی در تفلیس به کار پرداخت. از ۱۸۲۶ تا ۱۸۲۸ در جنگ‌های روس و ایران و در ۱۸۲۸ و ۱۸۲۹ در جنگ‌های روس و عثمانی شرکت داشت. دارای آثار هنری و تألیفاتی در زمینه طنز و انتقاد است. تخلص قدسی داشت. ۳۱ مه در باکو درگذشت.

آثار

Draxtayin Calkanoç. 1926.

گزار بهشت

[این کتاب نخست بار در ۱۸۴۱ به فارسی انتشار یافت و سپس به روسی ترجمه گردید.]

Dimum Tavrizcinerin.

پیشنهاد به تبریزی‌ها

منبع ۱۴۵ ج ۲ ص ۲۲۳.

باگاتی، بلارمینو [belārmino bāgāti]

Bagatti, Bellarmino

(۱۹۰۵ -)، مطالعات شرقی، باستان‌شناسی.

از اهالی ایتالیا، از انستیتوی آثار مقدس رم فارغ‌التحصیل گردید.

۱۹۲۱ به رهبانیت پیوست. در زمینه آثار باستانی فلسطین، سوریه و مصر تحقیقاتی انجام داده است.

1960; Dushanbe: Irfon, 1965. (Na Tadj. iaz.)

برگزیده آثار امیر خسرو دهلوی

«V Poiskakh Vostochnykh Rukopisei», (In Quest of Eastern Manuscripts), *NAA* 3, 1962, 238-239.

”در جستجوی نسخ خطی شرقی“

«Fond Vostochnykh Rukopisi Akademii Nauk Tadjikskoi SSR i Ego Izuchenie», (The Collection of Oriental Manuscripts of the Academy of Sciences of the Tajik SSR and Its Study), *NAA* 6, 1965, 223-225.

”مجموعه نسخ خطی شرقی آکادمی علوم تاجیکستان شوروی و بررسی آن‌ها“

Sost. i predisl. v kn.: Mukhammad Aufi. *Izbrannoe iz Dzhavami al-Khikaia*. Dushanbe: Irfon, 1966. (Na Tadj. iaz.)

گزیده‌ای از جوامع‌الحکایات، اثر محمد عوفی (گردآوری، پیشگفتار).

Alfavitnyi Katalog Rukopisei Obnaruzhennykh v Gorno-Badakhshanskoi Avtonomnoi Oblasti Ekspeditsiei 1959-1963 gg. Moskva: Nauka, 1967. (Akademiiia Nauk Tadj. SSR. Otdl. Vostokovedeniia i pis'mennogo naslediiia), Avt.: A. Bertel's i M. Bakaev.

فهرست الفبایی نسخ خطی کشف شده در استان خودمختار بدخشان کوهستانی توسط هیأت اعزامی در سال‌های ۱۹۵۹-۱۹۶۳ (با همکاری)

منابع ۲۵ ج ۱ ص ۱۰۷۲ و ۱۳۰۹ : ۱۵۰ س ۱۹۶۵-۱۹۶۶ : ۱۵۲ ج ۲ : ۱۵۵ ص ۵۶ و ۵۷ : ۱۶۲/۱.

آثار

(مقدمه، یادداشت‌ها)

«Lucerne Fittili 'a cure' nel Museo della Flagellazione in Gerusalemme», *Faenza* 35, 1949, 98-103.

” چراغ‌های سفالین در موزه آثار باستانی بیت‌المقدس “

The Town of Nebo (Khirbet el-Mekharryat). With a brief survey of other ancient Christian monuments in Trans-Jordan, by Sylvester J. Saller and Bellarmino Bagatti, Jerusalem: Franciscan, 1949.

شهر نبو (باهمکاری)

Gli Antichi Edifici Sacri di Betlemme in Seguito agli Scavi e Restauri Praticati dalla Custodia di Terra Santa (1948-51). Gerusalemme: Tip. dei PP. Francescani, 1952.

یادمان‌های تاریخی و مقدس بیت لحم پس از حفاری‌ها و بازسازی‌های انجام گرفته توسط تولیت سرزمین مقدس (۱۹۴۸-۱۹۵۱)

«Bombe a 'Fuoco Greco' in Palestina (VIII-XIII Secolo)», *Faenza* 39, 1953, 35-38.

” بمب‌های آتش‌زا در فلسطین (سده‌های هشتم تا سیزدهم) “

Gli Scavi del 'Dominus Flevit' (Monte Oliveto Gerusalemme). Di B. Bagatti e J. T. Milik, Gerusalemme: Tip. dei PP. Francescani, 1958- V. (Pubblicazioni dello *Studium Biblicum Franciscanum*, N. 13.)

حفاری‌های انجام گرفته در کوه زیتون در بیت‌المقدس
L'Archeologia Cristiana in Palestina. 1. ed. Firenze: Sansoni, 1962.

Il Museo della Flagellazione in Gerusalemme. Note illustrative di B. Bagatti. Gerusalemme: Tip. dei PP. Francescani, 1939.

موزه آثار باستانی بیت‌المقدس (یادداشت‌ها)

Niccolò da Poggibonsi, VI. 1345. *Libro d'Oltremare (1346-1350)*. Testo di A. Bacchi della Lega riveduto e riannotato dal P. B. Bagatti a ricordo del sesto centenario. Gerusalemme: Tip. dei PP. Francescani, 1945.

کتاب ماوراء بحار (۱۳۴۶-۱۳۵۰) (بازبینی، شرح)
I Monumenti di Emmaus el- Qubeibeh e dei Dintorni. Risultato degli scavi e Sopralluoghi negli anni 1873, 1887-90, 1900-2, 1940-44. Gerusalemme: Tip. dei PP. Francescani, 1947.

یادمان‌های تاریخی المس القبه و حومه آن

Il Santuario della Visitazione ad' Ain Karin (Montana Judaeae). Esplorazione archeologica e ripristino. Gerusalemme: Tip. dei PP. Francescani, 1948.

زیارتگاه عین‌الکریم (کوه یهوه)

Visit to the Holy Places of Egypt, Sinai, Palestine and Syria in 1384 by Frescobaldi, Gucci and Sigoli. Tr. from the Italian by Fr. Theophilus Bellowini... and Eugene Hoade... with a preface and notes by Fr. Bellarmino Bagatti. (Publications of the *Studium Biblicum Franciscanum* No. 6.) Jerusalem: Franciscan, 1948.

بازدید از اماکن مقدس مصر، طور سینا، فلسطین و سوریه
در ۱۳۸۴ توسط فرسکوبالدی، گوچی و سیگولی

۱۹۴۶ در دانشگاه دولتی لنینگراد به تدریس اشتغال داشت. ۱۹۵۳ به مقام دانشیاری رسید. از ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۱ کارمند علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم شعبه لنینگراد بود. ۱۹۵۹ به مقام پروفیسوری رسید. از ۱۹۶۰ رئیس انستیتوی شرق‌شناسی دانشگاه لنینگراد و از ۱۹۶۶ سرپرست اداره پژوهش‌های ایران‌شناسی در انستیتوی شرق‌شناسی و عضو وابسته آکادمی علوم اتحاد شوروی بود.

۱۹۶۰ در بیست و پنجمین کنگره بین‌المللی شرق‌شناسان در مسکو و ۱۹۶۶ در نخستین کنگره بین‌المللی ایران‌شناسان در تهران شرکت نمود.

آثار

«Immennoe Predlozhenie i Sviazka», Avtoref. Kand. filol. nauk. *IAN*, T. 7, Moskva- Leningrad: Otd. lit-ri iazyka, 1948, Vyp. 4.

”جمله‌های اسمی و حروف ربط“ (چکیده رساله دکتری، نامزدی علوم)

«Eshche Raz ob Osetinskikh dan, da», *Uchenye Zapiski Leningrad Gosudarstvennyi Universitet* 179, Vyp. 4, Seriya Vostokovedch. Nauk, Istoriia i Filologiiia Stran Vostoka, 1954, 251-254.

”بار دیگر درباره واژه‌های آسی dan, da“
«K Istorii Modalno-Vremennykh Otnoshenii v Iranskikh Iazykakh», *Nauchnaia Sessia 1953-1954 gg. Tezisy dokladov po seksii vostokovedcheskikh nauk*. Leningrad: Literaturnaia Gazeta Univ., 1954, 27-29.

باستان‌شناسی مسیحی در فلسطین

L'Eglise de la Gentilité en Palestine (Ier-XIe Siècle). Adaptation du manuscrit Italien par A. Storme. Jérusalem: Impr. den PP. Francescani, 1968.

کلیسای ژانیتیه در فلسطین (سده‌های اول تا یازدهم)

Battista, A. e Bagatti, B. *La Fortezza Saracena del Monte Tabor (A.H. 609-15/ A. D. 1212-18)*. Jerusalem: 1976. (*Studium Biblicum Franciscanum, collectio minor* N. 18.)

قدرت ساراسن‌ها در کوه تابور (۶۰۹-۶۱۵ ق / ۱۲۱۲-۱۲۱۸ م) (با همکاری)

«Scrittori Francescani di Terra Santa», la custodia di Terra Santa e l'Europa, i rapporti e l'attività culturale dei Francescani in Medio Oriente a cura di M. Piccirillo, *Il Veltro*, Rome: 1983, 139-143.

”نویسندگان فرقه فرانسیسیان در سرزمین مقدس“

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۱۰۴۹؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۶۵۱؛ ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵ و ۱۹۸۶؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۵۷۱.

باگالیوبوف، میخائیل نیکلایوویچ [mixail

nikolāyevič bāgālyubof]

Bogoliubov , Mikhail Nikolaevich

(۱۹۱۸ -)، زبان‌شناسی زبان‌های ایرانی.

۲۴ ژانویه در کی‌یف (جمهوری اوکراین) متولد شد. ۱۹۴۱ بخش زبان‌شناسی دانشگاه دولتی لنینگراد را به پایان رساند. ۱۹۴۸ نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی شد و ۱۹۵۶ به دریافت درجه دکتری در این رشته نایل آمد.

از ۱۹۴۴ تا ۱۹۴۶ در دانشگاه دولتی مسکو و از

Miller, 1950, 2nd. ed. 1953). 1958, 239-243.

”مسایل دستور و تاریخ زبان‌های شرقی“
«Iranskoe Iazykoznanie v Leningrade (1917-1957)», *Uchenye Zapiski Instituta Vostokovedeniia* 25, 1960, 303-318.

”زبان‌شناسی ایرانی در لنینگراد (۱۹۱۷-۱۹۵۷)“
«Kafedra Iranskoi Filologii», *Vostokovedenie v Leningradskom Universitete*. 1960, 111-122. Avt. Bogoliubov, M. N., Boldyrev, A. N.

”گروه زبان‌شناسی ایرانی“ (با همکاری)
«Osetinskii Preverb ts», *VLU*, 1960, 138-139.

”پیشوند فعل ts در زبان آسی“
«Sogdiiskie dokumenty s Gori Mug», *XXV International Congress of Orientalists*. Moskva: 1960.

”اسناد سفدی کوه مغ“
«V. A. Zhukovskii kak iazykoved», *Ocherki po Istorii Russkogo Vostokovedeniia*. Sbornik Statei, Sb. V. Moskva: IVL, 1960, 45-49.

”و. آ. ژوکوفسکی، زبان‌شناس“
«Chastitsy Khorezmiiskom Iazyke», *Uchenye Zapiski Leningrad Gosudarstvennyi Universitet* 305, Vyp. 12, Seriiia Vostokovedch, Nauk. Iazyki. Narodov Vostoka, 1961, 81-84.

”ادات در زبان خوارزمی“
«O Nekotorykh Osobennostiakh Arabokhorezmiiskom Pis'mennosti», *NAA* 4, 1961, 182-187.

”درباره برخی ویژگی‌های خط عربی -

”درباره تاریخ روابط صرفی - زمانی در زبان‌های ایرانی“

«Voprosy Istoricheskogo Udareniiia v Iranskikh Iazykakh», *Nauchnaia Sessia 1954-1955. Tezisy dokladov po sektsii vostokovedcheskikh nauk*. Leningrad: Literaturnaia Gazeta Univ., 1955, 27-28.

”مسایل تکیه در زبان‌های ایرانی، از دیدگاه تاریخی“

«Drevnepersidskie Mesiaty Viiakhna», *Sov. V* 1, 1956, 173-174.

”وی‌یخن، از ماه‌های ایرانی باستان“
Dokt. diss.: *Iagnobskii (Novo-Sogdiiskii) Iazyk. Issledovanie i materialy*. Leningrad: *Leningrad Gosudarstvennyi Universitet*, 1956.

زبان یغناپی (سغدی معاصر) (پایان‌نامه دکتري)
Avtoref.: Leningrad: 1956.

چکیده رساله علمی
«Iagnobo-Sogdiiskie Dialektologicheskie Otnosheniia», *Vestnik Leningradskogo Gosudarstvennogo Universiteta* 8, Seriiia Istorii, Iazyka i Literatury 2, 1957, 111-113; *Materialy Pervoi Vsesoiuznoi Nauchnoi Konferentsii Vostokovedov v g. Tashkent 4-11-Iuna 1957*. Tashkent: 1958.

”یغناپی - سغدی، از دیدگاه گویش‌شناسی“
«Neskol'ko Iranskikh Etimologii», *Voprosy Gramatiki i Istorii Vostochnykh Iazykov*. (Sbornik Statei), Moskva-Leningrad: Akademiiia Nauk, 1958, 102-108.

”برخی ریشه‌شناسی‌های ایرانی“
«Voprosy Gramatiki i Istorii Vostochnykh Iazykov», *Persidsko- Ruskii Slovar'* (of B.

Livshits i O. I. Smirnova. *Dokumenty s Gory Mug Fotoal'bom*. Moskva: Izd. Vost. Lit., 1963, ill. (Korpus Irano-Iazychnykh Nadpisei. Chast' II. Nadpisi Selevkidskogo i Parfianskogo Periodov i Nadpisi Vostochnogo Irana i Srednei Azii T. III.)

اسنادی از کوه مغ (تدارک انتشار)

«Arameiskaia Stroitel'naia Nadpis' iz Asuana», *PS*, Vyp. 15 (78) Istoriia i Filologiiia Stran Blizhnego Vostoka Moskva-Leningrad: 1966, 41-46.

”کتیبه آرامی مربوط به بنایی در آسوان“

«Iagnobskii Iazyk», *Iazyki Narodov SSSR* 1. *Indoevropskie Iazyki*. Moskva: 1966, 342-361.

”زبان یغناپی“

«Po Povodu 'bry i brty' v Arameiskoi Versii Armazskoi Bilingvy», *Issledovaniia po Filologii Stran Azii i Afriki*. Leningrad: 1966, 21-25.

”پیرامون واژه‌های bry و brty در روایات آرامی“

«Arameiskii dokument iz Avramona», *Vestnik Leningr. Universiteta* 2, Vyp. 1, Istoriia Iazyk. Literature, 1967, 121-128.

”یک سند آرامی از اورامان“

«K Chteniiu Arameiskoi Versii Kandarskoi Nadpisi Ashoki», *IAN*, Seriiia Literatury i Iazyka, T. XXVI, Vyp. 3, Moskva: 1967, 264-268.

”درباره قرائت روایات آرامی سنگ نبشته آشوکا قندهار“

«Pochetnyi Titul Akhemenidskogo Voenachal'nika v Verkhnem Egipte», *PS*

خوارزمی“

«Drevnepersidskie Etimologii», *Drevnii mir*. Moskva: 1962, 367-370.

”ریشه‌شناسی فارسی باستان“

«Lichnye Mestoimeniia v Khorezmiiskom Iazyke», *Filologiiia stran Vostoka*. 1962, 6-15.

”ضمایر شخصی در زبان خوارزمی“

«Predlozheniia s Arkhaicheskimi Prichastiami v Govorakh Tadzhikskogo Iazyka», 3-5; «Lichnye Mestoimeniia v Khorezmiiskom», *Uchenye Zapiski Leningrad Gosudarstvennoi Universitet* 306, Vyp. 16, Seriiia Vostokovedch. Nauk, Filologiiia stran Vostoka 1962. Avt., statei.

”جمله با صفت‌های فاعلی منسوخ در زبان محاوره‌ای تاجیکی“؛ ”ضمیر شخصی در زبان خوارزمی“

«Sogdiiskii Dokument B1 iz Mugskego Sobraniia», *Vestnik Leningr. Universiteta* 14, Vyp. 3, Seriiia Istoriia Iazyka i Literatury, 1962, 121-128. Avt.: M. N. Bogoliubov i O. I. Smirnova.

”اسناد سفدی B1 از مجموعه اسناد کوه مغ“ (با همکاری)

Khoziaistvennye Dokumenty. Chtenie, prevodi komentarii. Sogdiiskie dokumenty s Gory Mog, 3, Moskva: 1963.

اسناد اقتصادی

«Mestoimeniia v Khorezmiiskom Iazyke», *KSINA Akademii Nauk SSSR* 67, 1963, 93-103.

”ضمایر در زبان خوارزمی“

Podgotovka k izd M. N. Bogoliubov, V. A.

(دکتر) علوم تاریخی شد.

از ۱۹۴۱ تا ۱۹۴۵ در جنگ کبیر میهنی شرکت داشت. از ۱۹۴۹ تا ۱۹۵۴ استاد دانشگاه دولتی تفلیس و ۱۹۵۹ کارمند علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم ارمنستان شوروی بود. ۱۹۶۵ و ۱۹۶۶ در دانشکده دولتی ایروان تدریس می‌کرد. ۱۹۶۸ کارمند ارشد علمی گردید.

آثار

«K Voprosu ob Obshchnosti Etnogeneza Shakhseven i Kashkaitsev», *Vostoko Vedcheskii Sbornik* 1, Erevan: 1960, 331-377.

” درباره وجه اشتراک قومی شاهسون‌ها و قشقایی‌ها“

«Fal'sifikatsia Istoriï Gibeli A. S. Griboedova. V Sovremennoi Iranskoi Istoriografii», *Istoriiko-Philologicheskii Zhurnal* 2, Erevan: 1962, 118-130. (Reziune na Arm. iaz.)

” تحریف تاریخچه مرگ گریبایدوف در تاریخ‌نویسی معاصر ایرانی“

«Iz Diplomaticheskogo Prisoedinenia Vostochnoi Armeni k Rossi», *Izvestiia Akademii Nauk Armianskoi SSR* 11, Erevan: Obshchestv, Nauk, 1962, 19-32.

” درباره الحاق سیاسی ارمنستان شرقی به روسیه“

«Sovremennaiia Iranskaia Istoriografiia o Prisoedinenii Zakavkazio K Rossi», *Afganistana, Iran i Turtsii. Tezisy dokladov*. Moskva: 1962, 46-47.

” تاریخ‌نویسی معاصر ایرانی درباره پیوستن

17 (80), *Istoriia i Filologiiia Stran Blizhnego Vostoka v Drevnosti i Srednevekov'e*, 1967, 21-25.

” عنوان افتخاری سرداران هخامنشی در مصر علیا“

«Molitva Akhuramezde na Drevneiranskom Iazyke Sred, Arameiskikh Nadpisei iz Arebsuna», *Istoriia Iranskogo Gosudarstva i Kul'tury*. Moskva: 1971, 277-285.

” ستایش اهورامزدا به زبان فارسی باستان در میان کتیبه‌های آرامی آریسون“

درباره‌اش

«Bogoliubov, M. N.», *BSE*, Moskva: Izd. 3, T. 3, 1970, 447.

” میخائیل نیکلایوویچ باگالیووف“

«Bogoliubov, M. N.», *Aziatskii Muzei-Lo Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR*. Moskva: 1972, Imen. Ukaz. 581.

” میخائیل نیکلایوویچ باگالیووف“

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۱۷۵؛ ۴۵ ج ۱ ص ۷۹۲، ۸۰۳-۸۰۵، ۸۱۱، ۸۸۴، ۸۹۴ و ۱۲۹۰؛ ۱۲۳ ص ۳۹۶؛ ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۲ ج ۲، ۳، ۶، ۷ و ۱۰؛ ۱۵۵ ص ۸۲؛ ۱۶۲/۱.

[boris pāvlovič **بوریس پاولوویچ** bālāyān]

Balaian, Boris Pavlovich

(۱۹۲۱ -)، تاریخ معاصر ایران.

۲۲ ژوئن در باکو (جمهوری آذربایجان) به دنیا آمد. ۱۹۵۰ دانشکده شرق‌شناسی دانشگاه دولتی تفلیس را به پایان رساند. ۱۹۶۴ نامزد

(Arm. iaz.)

”برخی ویژگی‌های تکامل قومی لرهای ایران“

منابع ۹ ص ۱۹۶؛ ۳۵ ج ۱ ص ۹۹۸ و ۱۲۵۲؛ ۱۵۰
 س ۱۹۶۱-۱۹۶۵؛ ۱۵۲ ج ۵ و ۸؛ ۱۵۵ ص ۵۸؛
 ۱۶۲/۱.

بالبی، گاسپارو [gāspāro bālbi]

Balbi, Gasparo

تجارت، جهانگردی.

از اهالی ونسی^۱ (ایتالیا)، از ۱۵۷۹ تا ۱۵۸۸ به
 منظور یافتن مکان‌های تولید و خرید و فروش
 سنگ‌های قیمتی به حلب، سوریه و سپس از راه
 دجله و فرات به خلیج فارس سفر کرد، و پس از
 آن به ساحل مالابار^۲ در هند و پگو^۳ در برمه
 (میانمار) رفت. ۱۵۹۰ به زادگاهش بازگشت و
 شرح سفرهای خود را در کتابی به چاپ رسانید.

آثار

Viaggio dell' Indie orientali 1579-1588.
 Con la relatione dei datii. Pesì & misure,
 le città di tal viaggio. Venice: 1590; Paru
 dans le recueil des frères De Bry en 1606;
*Aanmerkdyke zee-en Land-reysen, gedaan
 door Gospar Balby, venetiaans koopman,
 naar Oost-Indien, Vant jaar 1579 tot het
 jaar 1588.* Leyden: 1706; *Voyage of
 Gasparo Balbi Purchas, II. Pinkerton's
 Voyages and Travels IX.*

سفر به هند شرقی ۱۵۷۹-۱۵۸۸

درباره‌اش

Charpentier, Jarl Hellen Robert Toussaint.

1. Venetia
2. Malabar
3. Pegu

قفقاز به روسیه“

*Mezhdunarodnye Otnosheniia Irana v
 1813-1928 gg. Avtoref. kand. Ist. Nauk.*
 Erevan: 1963. (Na Pravakh rukopisei.)

روابط بین‌المللی ایران در سال‌های ۱۸۱۳-۱۹۲۸
 Avtoref.: Erevan: 1903.

چکیده رساله علمی

«Prisoedinenie Zakavkaz'ia k Rossii v
 Osveschenii Sovremennoi Iranskoi
 Istoriografii», *KSINA* 73, Moskva: 1963,
 122-127.

”الحاق قفقاز به روسیه در نوشته‌های تاریخی
 ایران معاصر“

«Iranskaia Istoriografiia o Gibeli A. S.
 Gribaedova», *Istoriia SSSR* 6, Moskva:
 1964, 183-189.

”آثار تاریخ‌نویسان ایرانی دربارهٔ ماجرای مرگ
 گریبایدوف“

«K Mezhdunarodnym Otnosheniam na
 Vostoke Nakanune Vtoroi
 Russko-Iranskoi Voyny»,
Vostokovedcheskii Sbornik, T. 2, Erevan:
 1964, 240-261.

”دربارهٔ روابط بین‌المللی شرق در آستانهٔ جنگ
 دوم روس و ایران“

«Araby Khuzistana», v kn.: *Strany i
 Narody Blizhnego i Srednego Vostoka*, III,
 «Arabskie Strany», Erevan: 1967, 208-228.
 (Reziiume na Arm. i Ang. iaz.)

”عرب‌های خوزستان“

«Nekotorye Osobennosti Etnicheskogo
 Razvitiia Lurov Irana», v kn.: *Strany i
 Narody Blizhnego i Srednego Vostoka*, IV,
 Iran, Erevan: 1969, 93-117. (Reziiume na

۱۹۲۰ تا ۱۹۲۴ دستیار آکادمی علوم یهودی بود. سپس به فلسطین رفت، مربی فلسفه و زبان و ادبیات عرب در دانشگاه عبری گردید. ۱۹۴۶ استاد زبان و ادبیات عرب در همان دانشگاه شد. بانت در آغاز به مطالعه زبان‌های باستانی آرامی و کنعانی مشغول بود، اما سپس بیشتر اوقات خود را به بررسی و مطالعه اندیشه یهود در متون عبری پرداخت.

آثار

«Bemerkungen zu den Achikarpapyri», *OLZ*, V. 17, 1914, 248-252, 295-299, 348-363.

”نکاتی دربارهٔ پاپیروس‌های...”

«Zu dem aramaischen brief aus der zeit Assurbanipals», *OLZ*, V. 22, 1919, 55-58.

”نامه‌ای به زبان آرامی متعلق به عهد آشور باننیال“

Moses ben Maimon (1135-1204). *Epistulae*. Ed. D. H. Baneth... Jerusalem: Mekize Nirdamim, 1946-

رسالة موسى بن ميمون (تصحیح)

Averroes (1126-1198). *Corpus Commentariorum in Aristotelem*. Ediderunt Henricus Austryn Wolfson, David Baneth et Franciscus Howard Fobes, Cambridge, Mass.: Mediaeval Academy of America, 1954-; Versio Anglica, 1958. (Mediaeval Academy of America, Publication No. 62 and 67.)

مجموعهٔ یادداشت‌ها بر آثار ارسطو (تصحیح، با همکاری)

«Cessar di Federici and Gasparo Balbi», (*Geografiska Annaler*, 1920, H., 2.) Stockholm: 1920.

”دربارهٔ سزار فدریچی و گاسپارو بالبی“

«Il Veneziano Gasparo Balbi ed il Suo Viaggio in Mesopotamia», nota di Olga Pinto. (*In Reale Accademia Nazionale de Lincei. Rendiconti della Classe di Scienze Morali, Storiche e Filologiche*, Ser. VI, V., VIII, Fasc. 7-12.) Ferie accademiche. Luglio-Ottobre, 1932.

”گاسپارو بالبی ونسی و سفرش به بین‌النهرین“
Pinto, Olga 1903. *Viaggi di C. Federici & G. Balbi alle Indie Orientali*. Roma: Istituto Poligrafico dello Stato, Libreria dello Stato, 1962.

سفرهای سزار فدریچی و گاسپارو بالبی به هند شرقی
Campigottol, L. «Veneziani in India nel XVI secolo», *Studi Veneziani* 22, 1991, 75-116. (Le testimonianze scritte di Cinque Veneziani recatisi in India... Francesco Dal Bocchier, Mafio Priuli, Luigi Roncinotto, Cesare Federici e Gasparo Balbi.)

”ونسی‌ها در هند سدهٔ شانزدهم“

منابع ۹ ص ۷۹: ۱۲۵ ج ۲ ص ۶۹۱: ۱۲۴ ج ۲ ص ۷۹: ۱۵۰ س ۱۹۹۳: ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۰۱: ۱۵۲ ج ۴: ۱۵۸ ص ۳۱۸: ۱۶۲ ج ۱ ص ۲۵۱: ۱۶۴ ص ۹۲.

بانت، دیوید هارتویگ [deyvid hārtvig]

bānet]

Baneth, David Hartwig (Zevi)

(۱۸۹۳ -)، زبان و ادبیات عرب، زبان‌های

باستانی.

در شهر کروتوسین^۱ (لهستان) به دنیا آمد. از

کرد و با ارائه پایان‌نامه‌ای درباره زبان قدیم عثمانی به اخذ درجه دکتری زبان‌های اسلامی از دانشگاه وین نایل آمد.

مدتی در سمت استادی فلسفه، تاریخ و ادبیات آلمان به تدریس پرداخت. سپس از ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۸ برای تحقیق درباره زبان و وضعیت اجتماعی مسلمانان در کشورهای عربی به سر برد. ۱۹۳۹ به عنوان مدرس زبان‌های شرقی در آکادمی کنسول‌ها در شهر وین به تدریس پرداخت. ۱۹۴۱ در ارتش هند در سمت مترجم شروع به کار کرد و برخی از آثار منظوم و منثور هندی از جمله کتاب متهم و جواب اتهام، تألیف محمد اقبال را به آلمانی و انگلیسی ترجمه کرد. ۱۹۴۴ اسیر نیروهای فرانسوی گردید و پس از آزادی از اسارت به عنوان استاد زبان‌های شرقی در دانشگاه وین منصوب شد. درباره ابن‌سینا، فارابی و ابن‌طفیل تحقیقاتی انجام داده و زندگی‌نامه بزرگان صوفیه را به رشته تحریر درآورده است. همچنین به پیشنهاد سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل (یونسکو) نگارش کتاب نظام شرق و غرب را آغاز کرد.

آثار

«Eine vulgär-arabische Erzählung über den Ursprung des Namens der Stadt Altyn Köprü», *ZDMG* 74, 1920, 446-448.

«افسانه‌ای عامیانه عربی درباره منشأ نام شهر آلتین کوپرو [التون کوپری در عراق]»

«Islam in Modern Urdu Poetry», *Anthropos* 37-40, 1942-45, 605-619.

«الأدب العبری باللغة فی القرون الوسطی»، دائرة المعارف العبرية. (به زبان آلمانی)

الحجة و الدلیل فی نصرالدين الذلیل للشاعر أبی الحسن اللاوی. (نقد)

الصناعتین ابی هلال عسکری. اسلامبول: ... (تصحیح)

عزالدولة سعد ابن منصور بن كمونة صاحب كتاب تنقيح الأبحاث فی الملل الثلاث. (به زبان آلمانی)

مجموعة دراسات عن الأدب العربی العبری. (باهمکاری)

مقارنة الفلسفة الإسلامية بالفلسفة اليهودية فی العصر الوسيط.

يهودا اللاوی أو ابوالحسن اللاوی وتأثیر الغزالی فيه. (به زبان آلمانی)

منابع ۴۲ ص ۵۵: ۵۳ ج ۲ ص ۸۰۹: ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۰۹: ۱۳۷ ج ۴ ص ۱۶۱.

بانرت، ارنست [ernst bānert]

Bannerth, Ernst

(۱۸۹۵ -)، مطالعات اسلامی.

در لایپزیگ (آلمان) به دنیا آمد. زبان‌های لاتین، یونانی و عربی را آموخت. سپس به فراگیری زبان‌های فارسی و ترکی پرداخت. ۱۹۱۶ به عنوان مترجم نظامی به استانبول و عراق فرستاده شد. در ترکیه به پیروان فرقه مولویه پیوست. ۱۹۱۷ به اسارت نیروهای انگلیسی درآمد. سپس به هندوستان منتقل گردید. تا ۱۹۲۵ در هندوستان بود و طی این مدت علاوه بر آموختن زبان اردو، در زمینه ادب اسلامی تحقیقاتی انجام داد. پس از بازگشت به آلمان تحقیقاتش را در دانشگاه‌های مونیخ و وین دنبال

«Glaube des Islam heute», *Bustan* 2, 1961, 6-8.

”اعتقاد و ایمان در اسلام معاصر“

«La romance d'Adham al-Sharqawi», *MIDEO* 7, 1962-63, 109-126.

”اشعار عامیانه (موال) ادهم شرقاوی“

Al-Ghazzali (1058-1111). *Der Pfad der Gottesdiener*. Übersetzt und erläutert, Salzburg: O. Müller, 1964.

منه‌اج‌العابدین، اثر غزالی (ترجمه، شرح)

«Reformbewegungen im Islam der Neuzeit», *Bustan* 7i, 1966, 3-12.

”جنبش‌های اصلاح‌طلبانه در اسلام معاصر“

«Über den Stifter und Sonderbrauch der Demirdašiyya-Sufis in Kairo», *WZKM* 62, 1969, 116-132.

”درباره بنیان‌گذار و مراسم ویژه صوفیان دمیرداشیه در قاهره“

«La Rifa'iyya en Egypte», *MIDEO* 10, 1970, 1-35.

”رفاعیه در مصر“

«Aspects humains de la Shadhiliyy en Egypte», *MIDEO* 11, 1972, 237-250.

”ویژگی‌های انسانی فرقه شاذلیه در مصر“

«Dhikr et Khalwa d'après Ibn Ata Allah», *MIDEO* 12, 1974, 65-90.

”ذکر و خلوت از دیدگاه ابن عطاءالله“

Bannerth, E. et Marelon, R. «Al-Sahhar, temoin de la Vie populaire», *MIDEO* 13, 1977, 5-31.

”سحر بیانگر زندگی عامه“ (با همکاری)

”اللغات السامیة فی سوریا“، المجله الشرقة الالمانیه، ۱۹۲۰.

”اسلام در شعر معاصر اردو“

Spies, Otto et Bannerth, E. *Lehrbuch der Hindustani-Sprache*. Leipzig: Harrassowitz, 1945.

راهنمای آموزش زبان هندوستانی (با همکاری)

Das Buch der vierzig Stufen. Al-Arba'in Martabah. Von 'Abd al Karim al Gili. Nach einer Bagdader Handschrift herausgegeben, übersetzt und mit Erläuterungen versehen. Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse. Sitzungsberichte, 230. Band 3. Abhandlung, Wien: Rohrer, 1956.

کتاب چهل مرتبه، مراتب‌الوجود، اثر عبدالکریم جیلی (گردآوری، ترجمه، شرح)

«Der *Diwan* des magribinischen Sufi Šu'aib Abu Madjan (gest. 1197/98 n. Chr.)», Untersuchungen über seine Stellung innerhalb der islamischen Mystik und Poesie nebst teilweiser Übersetzung seiner Gedichte, *WZKM* 53, 1957, 28-56, 237-266.

”دیوان صوفی مراکش‌ی شعیب ابو مدین (متوفی ۱۱۹۷/۹۸ م)“ (تحقیق، ترجمه)

Islam heute-morgen. Wien: Austria-Edition, 1958.

اسلام امروز - فردا

«Une chanson populaire de pèlerinage», *MIDEO* 6, 1959-61, 403-404.

”چاووش‌خوانی برای زیارت“

«Lieder ägyptischer Meddahin», *WZKM* 56, 1960, 9-20.

”اشعار مداحان مصری“

Velikii den. Moscow: 1954.

قواعد اللغة الأوردية. ۱۹۴۲.

روز بزرگ

Despre pamint. (About the Earth). 1952;
1954.

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۶۳۹-۶۴۰؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۱۴؛
۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵،
۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۴-۱۹۷۵ و ۱۹۷۸
؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۲۹.

درباره زمین

Versuri alese. (Selected Poems).
Bucharest: 1953.

گزیده اشعار

Indragostitii. (The Lovers). 1954.

عشاق

I Address Myself to You, America. 1955.

روی سخنم با توست امریکا

Se arata lumea. (The World Shows up).
1956.

دنیا رسوا می کند

Stikhi. Bucharest: 1958; Moscow: 1960.

Torrentul. (The Torrent). 1959.

سیلاب

Magnet. (The Lodestone). 1962.

آهن ربا

Din poezia de dragoste a lumii. (Love
Poetry in World Literature). 1965.

اشعار عاشقانه در ادبیات جهان

منابع ۱۱۲ س ۱۳ ش ۱۴۸ ص ۳۷؛ ۱۲۷ ج ۴ ص
۱۸۴؛ ۱۴۲ ج ۲ ص ۶۲۲

[hāns bāuer] باوئر، هانس

Bauer, Hans

(۱۸۷۸-۱۹۳۷)، مطالعات شرقی، زبان های

سامی، مطالعات اسلامی.

۱۶ ژانویه در گراسمانسدورف^۲ (آلمان) به دنیا

1. R. M. Rilke

2. Grasmannsdorf

Banus , Maria

(۱۹۱۴ -)، ترجمه اشعار مولوی و حافظ

۱۰ آوریل در بخارست به دنیا آمد. ۱۹۲۸
نخستین اشعارش را به چاپ رسانید. ۱۹۳۷ با
انتشار نخستین مجموعه اشعارش با عنوان
سرزمین دوشیزگان به شهرت رسید. ۱۹۴۴ با پایان
یافتن اشغال کشورش به دست نیروهای
فاشیسم، کوشید تا روحیه وظیفه شناسی یک
شهروند زن رومانیایی را در شعرهایش مجسم
سازد. بسیاری از شعرهایش به زبان های
انگلیسی، روسی و چینی ترجمه شده است.
خانم بانوش ترجمه شعرهایی از مولوی و حافظ
را در فصل مربوط به اشعار فارسی از منتخب اشعار
عشق جهان آورده است. همچنین ترجمه ای از
شعرهای گوته، پوشکین، ریلکه^۱ و شکسپیر را به
چاپ رسانیده است.

آثار

Tara fetelor. (The Maiden's Land). 1937.

سرزمین دوشیزگان

Bucurie. (Joy). 1949.

شادمانی

Fiilor mei. (To My Sons). 1949.

به پسرانم

Ziua cea mare. (The Great Day). 1951;

Islamische Ethik. Nach den Originalquellen Übers. und erläutert, Hft. 1-4, Halle a. S.: M. Niemeyer, 1916-40.

اخلاق اسلامی (ترجمه، شرح، ویرایش)

Von der Ehe. Das 12. Buch von al-Ghazzali's Hauptwerk übersetzt und erläutert, Halle a. S.: M. Niemeyer, 1916.

ازدواج در آثار غزالی (ترجمه، شرح، ویرایش)

Zur Entzifferung der neuentdeckten Sinaischrift und zur Entstehung des semitischen Alphabets. Halle a. S.: Max Niemeyer, 1918. [Criticism of an article by Kurt Sethe.]

دربارۀ رمزخوانی خط تازه کشف شدۀ سینایی و پیدایش الفبای سامی

Bauer, Hans & Leander, Pontus. *Historische Grammatik der hebräischen Sprache des alten Testamentes.* Erster Band, Einleitung Schriftlehre, Laut- und Formenlehre, mit einem Beitrag von Paul Kahle, Halle a. S.: M. Niemeyer, 1918.

دستور زبان تاریخی زبان عبری کتاب عهد عتیق (با همکاری)

Erlaubtes und verbotenes Gut. Das 14. Buch von al-Ghazzali's Hauptwerk übersetzt und erläutert, Halle a. S.: M. Niemeyer, 1922.

حلال و حرام در آثار غزالی (ترجمه، شرح، ویرایش)

Zur Frage der Sprachmischung im Hebräischen. Eine Erwiderung an G. Bergsträsser, Halle a. S.: M. Niemeyer, 1924. [Landesberger, Benno.

آمد. ۱۹۲۳ به عنوان استاد در دانشگاه هاله به تدریس پرداخت. شهرتش بیشتر به خاطر کشف رمز متون میخی اوگاریتی راس شماره^۱ است. به کتیبه‌های کنعانی - عبری و آرامی بسیار علاقه‌مند بود. در زمینه آثار باستانی اکدی و عربستان جنوبی و حبشه تحقیقاتی ارزشمند و تاریخی انجام داده است. ۶ مارس در شهر هاله درگذشت.

آثار

«Die Tempora im Semitischen», Ihre Entstehung und ihre Ausgestaltung in den Einzelsprachen, Leipzig, etc.: 1910; *Beiträge zur assyriologie und semitischen Sprachwissenschaft*, VIII, Leipzig: 1912, 1-53. [For criticism see: Poebel, Arno. *OLZ* 19, 1916, 23-28, 46-52; «Erwiderung contra Poebel», signed H. Bauer, 123-124; «Zu Bauers Erwiderung in sp. 123 und 124», signed A. Poebel, 250-252; «Zu Poebels Erwiderung *OLZ*, 1916, 250. ff.», *OLZ* 20, 1917, 221-222, signed H. Bauer.]

زمان‌ها در زبان سامی

Die Dogmatik al-Ghazzali's nach dem II. Buche seines Hauptwerkes... AL-Ghazzâlîs Leben, Halle: Buchdr. des Waisenhauses, 1912.

اصول‌گرایی غزالی...

Über Intention, reine Absicht und Wahrhaftigkeit, Das 37. Buch von al-Gazzali's Hauptwerk, übersetzt und erläutert. Halle a. S.: M. Niemeyer, 1916.

دربارۀ نیت، قصد پاک و حقیقت در آثار غزالی (ترجمه، شرح، ویرایش)

1. Ugaritische Keilschriftentexte Ras Schamra

”خدایان رأس شمیره“

Die alphabetische Keilschrifttexte von Ras Shamra. Kleine Texte für Vorlesungen und Übungen, Berlin: Walter de Gruyter, 1936.

متون خط میخی الفبایی شده رأس شمیره

Bauer, Hans & Meissner, Bruno. «Ein aramäischer Prachtvertrag aus dem 7. Jahre Darius' 1.», *Preussischen Akademie der Wissenschaften Philos.-hist. Klasse, Sitzungsberichte*. Berlin: 1936, 414-424. [Terry, Charles Cutler. «Notes on the Aramaic Contract Published by Bauer and Meissner», *JAOS* 58, 1938, 394-395; Ginsberg, Harold Louis. «A Further Note on the Aramaic Contract Published by Bauer and Meissner», *JAOS* 59, 1939, 106.]

”پیمانی رسمی به زبان آرامی متعلق به هفتمین سال سلطنت داریوش اول“

Der Ursprung des Alphabets. Mit 16 Abbildungen auf 13 Tafeln, Leipzig: J. C. Hinrichs, 1937. [For criticism see: Drussaud, René. *Syria*, RAOA 19, 1938, 88-90.]

منشأ الفبا

درباره اش

Eisfeldt, Otto. «Hans Bauer», *AOF* 11, 1936-1937, 405-406.

”هانس باوئر“

Drussaud, René. «Hans Bauer», *Syria*, RAOA 18, 1937, 235-236.

”هانس باوئر“

Wehr, Hans. «Hans Bauer (16. Januar

«Prinzipienfragen der Semitischen, speziell der hebräischen Grammatik», *OLZ* 29, 1926, 967-976.]

درباره آمیزش زبانی در زبان عبری

«Überreste der Kanaanäischen Unterschicht in den aramäischen Sprachen», *OLZ* 29, 1926, 801-803.

”بازمانده های زبان پایه کنعانی در زبان های آرامی“

Bauer, Hans & Leander, Pontus. *Grammatik des Biblisch-Aramäischen*. Halle: 1927.

دستور زبان انجیل - آرامی (با همکاری)

Entzifferung der Keilschrifttafeln von Ras Shamra. Halle, Saale: M. Niemeyer, 1930.

رمزخوانی کتیبه خط میخی رأس شمیره

Das Alphabet von Ras Shamra. Seine Entzifferung und seine Gestalt, Halle, Saale: Max Niemeyer, 1932. [For criticism see: Montgomery, J. *JAOS* 53, 1933, 167-168; Drussaud, René. *Syria*, RAOA 15, 1934, 203-204.]

الفبای رأس شمیره

«Ein aramäischer staatsvertrag aus der 8. Jahrhundert V. Chr.», die Inschrift der Stelle von Sudschin, *AOF* 8, 1932/33, 1-16. ”پیمان دولتی آرامی متعلق به سده هشتم پیش از میلاد“

«Die Gottheiten von Ras Shamra», *Zeitschrift für alttestamentliche Wissenschaft* 51, 1933, 81-101. [For criticism see: Drussaud, René. *Syria*, RAOA 16, 1916, 203-204.]

1878, 6. März 1937)», ZDMG 91, 1937, 174-184.

آنان

Die Messe im Morgenland. 1906.

“هانس باوئر”

موزه در مشرق زمین

«Eine arabische Palästinabeschreibung spätestens des 16. Jahrhunderts», *Oriens Christianus* 6, 1906, 238-299.

منابع ۱۲۲ ج ۲ ص ۲۷۱: ۱۲۵ ج ۲ ص ۸۰۰-۸۰۲؛
۱۲۳ ج ۳ ص ۷۹: ۱۴۴ ج ۱ ص ۳۹۰: ۱۵۱ ج ۱ ص
۶۹۱-۶۹۲: ۱۵۴ ج ۳ ص ۵۹۷: ۱۷۴ ج ۱۱ ص
۳۰۶-۳۰۵

”توصیفی درباره فلسطین به زبان عربی متعلق به
سده شانزدهم“

«Ostsyrisches Christentum und ostsyrischer Hellenismus», *RQH*, 1908, 17-35.

باوم اشتارک، آنتون [ānton bāumeštärk]

Baumstark, Anton

”مسیحیت و گرایش به فرهنگ یونان باستان در
شرق سوریه“

(۱۸۷۲-۱۹۴۸)، تاریخ ادیان، تاریخ فلسطین،
مطالعات مانوی.

Festbrevier und Kirchenjahr der syrischen Jakobiten. Eine liturgiegeschichtliche Vorarbeit auf grund hlicher Studien in Jerusalem und Damskus, der syrischen Haskataloge von Berlin, Cambridge, London, Oxford, Paris und Rom und des unierten Mossuler Festbrevierdruckes, Paderborn: F. Schöningh, 1910. [For criticism see: Nestle, Eb. OLZ 14, 1911, 219-220.+ note by A. Eüchler, 372-373.]

۴ اوت در کنستانس^۱ (آلمان) به دنیا آمد. از
۱۹۲۱ تا ۱۹۳۰ استاد افتخاری در دانشگاه بن، از
۱۹۲۶ استاد دانشگاه اوترشت^۲ و از ۱۹۳۱ تا
۱۹۳۵ استاد زبان سامی در دانشگاه مونستر بود.
باوم اشتارک مؤسس و ناشر نشریه اورین
کریستیانوس^۳ بوده و در زمینه مسیحیان غیر
بیزانتینی و ادبیات سریانی تحقیقاتی انجام داده
است. ۳۱ مه در بن درگذشت.

جشن نیایش و سال کلسایی یعقوبیان سوریه

Die christlichen Literaturen des Orients. Leipzig: G. J. Göschen, 1911. [For criticism see: Seybold, C. F. OLZ 16, 1913, 223-224.]

آثار
Lucubratione syro-graecae. Scripsit
Antonius Baumstark... Lipsiae: 1894.

مطالعات سریانی - یونانی

Syrisch-arabische Biographien des Aristoteles. Leipzig: B. G. Tuebner, 1898.

ادبیات مسیحیان مشرق زمین

Nichtevangelische syrische Perikopen ordnungen des ersten Jahrtausendes. Im Sinne vergleichender Liturgiegeschichte,

زندگی نامه ارسطو به زبان های سریانی - عربی
Abendländische PalästinaPilger des ersten Jahrtausends und ihre Berichte. Eine kulturgeschichtliche skizze, Köln: J. P. Bachem, 1906.

1. Konstanz

2. Utrecht

3. *Oriens Christianus*

زایران مغرب زمینی فلسطین در هزاره اول و گزارش های

«Iwannis von Dára über Bardaisan», *Oriens Christianus* 3. Serie, 8 Bd., 1933, 62-71.

”نوشته‌های ایوانیس دربارۀ ابن دیصان“
«Manichäische Literaturdenkmäler in Koptischer Übersetzung», *Oriens Christianus* 3. Serie, 8 Bd., 1933, 92-95.

”یادمان‌های ادبی مانوی در ترجمه‌های قبطی“
Polotsky, H. J. «Manichäische Homilien», *Oriens Christianus* 3. Serie, 10 Bd., 1935, 257-268. (Review)

”موعظه‌های مانوی انجیل“ (نقد و بررسی)
«Ein Evangelium-Zitat der Manichäischen Kephalaia», *Oriens Christianus* 3. Serie, Bd. 34, 1937, 169-191.

”نقل قولی کاتولیکی از مانویان کفالنیا“
«Erbe christlicher Antike im Bildschmuck eines arabischen Evangelienbuchen des XIV Jahr- hundert», *Oriens Christianus* 35, 1938, 1-38.

”میراث کهن مسیحی در تصاویر تزئینی یک انجیل عربی سده چهاردهم“
Arberry, A. «Manichaean Psalm Book», *Oriens Christianus* 3. Serie, Bd. 36, 1939, 117-126.

”کتاب سرودهای مانوی“ (نقد و بررسی)
Liturgie comparée. 1940, 1953.

مطالعات تطبیقی دعا و نیایش همگانی
«Zur Herkunft der monotheistischen Bekenntnisformeln im *Koran*», *Oriens Christianus* 37, 1953, 6-22.

”دربارۀ منشأ شهادت به وحدانیت خدا در قرآن“

درباره‌اش

Rücker, Adolf, 1880-1948. «Anton

Münster in Westf., Aschendorff: 1921.
[For criticism see: Violet, Bruno. *OLZ* 25, 1922, 519.]

ترتیب ادعیه روزانۀ سریانیان غیرمسیحی در هزارۀ اول
Geschichte der syrischen Literatur. Mit Ausschluss der christlich-palästinensischen Texte, Bonn: A. Marcus und E. Weber, 1922; Bonn: De Gruyter, 1968.

تاریخ ادبیات سوریه
«Jüdischer und christlicher Gebetstypus im *Koran*», *Islam* 16, 1927, 229-248.

”شیوۀ پرستش یهودیان و مسیحیان از دیدگاه قرآن“

«Die Stellung Jesu im Manichäismus», *DLZ* 49, N. F. 5, Berlin: 1928, 319-326.

”جایگاه مسیح در مانویت“
«Das Problem eines vorislamischen christlichkirchlichen Schrifttums in arabischer Sprache», *Islamica* 4, 1931, 562-575.

”مسأله نوشته‌ای مسیحی به زبان عربی متعلق به عصر پیش از اسلام“
«Der Text der Mani-Zitat in der syrischen Übersetzung des Titus von Bostra», *Oriens Christianus* 3. Serie, Bd. 6, 1931, 23-42.

”متن سخنان مانوی در ترجمۀ سریانی تیتوس بُستره“

Kraus, P. «Hebräische und syrische Zitate, in isma'ilitischen Schriften», *Islam* 19, 1931, 243-263; Note by A. Baumstark, *Islam* 20, 1932, 308-313.

”نقل قول‌های عبری و سریانی در نوشته‌های اسماعیلیه“ (یادداشت)

”جامعه ارامنه جلفای نو و سازمان مبلغان کاتولیک در سده هفدهم“

Kand. diss.: *Armianskaia Koloniia Novoi Dzhul'fy v Irano- Zapadnoevropeiskikh Ekonomicheskikh i Politicheskikh Vzaimootnos-heniiakh v XVII v.* Moskva: Akademiia Nauk SSSR. Institut Narodov Azii, 1964.

نقش جامعه ارامنه جلفای نو در روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپای غربی در سده هفدهم (رساله دکتری، نامزدی علوم)

Avtoref.: Moskva: 1965.

چکیده رساله علمی

«Posrednichaia Rol' Novo-Dzhul'finskikh Kuptsov v Diplomaticheskikh Otnosheniiakh Irana s Zapadnoevropeiskimi Stranami v Nachale XVII v.», *KSINA* 77, Moskva: Afganistan, Iran, Turtsiia i Ekonomika, 1964, 20-29.

”نقش میانجی بازرگانان جلفای نو در روابط سیاسی ایران با کشورهای اروپای غربی در آغاز سده هفدهم“

«Kupechestvo Novoi Dzhul'fy i Ekonomicheskaiia Ekspansiia Zapadno-Evropeiskogo Kapitala v Irane», *IFZ* 3 (34), Erevan: 1966, 215-220. (Na Arm. iaz.; Reziime na Rus. iaz.)

”بازرگانی در جلفای نو و نفوذ اقتصادی سرمایه‌های اروپای غربی در ایران“

Armianskaia Koloniia Novoi Dzhul'fy v XVII v. (Rol' Novoi Dzhul'fy v Irano-Evropeiskikh Politicheskikh i Ekonomicheskikh Sviziakh). Erevan:

Baumstark zum 60. Geburtstag», Harassowitz, Otto. *Litterae Orientales* (Orientalistischer Literaturbericht), Hft. 52, 1932, 1-11.

”به مناسبت شصتمین سالگرد تولد آنتون باوم اشتارک“

Klausner, Th./ Killy, H. E. «Bibliogr. C. A. B.», *Ephemerides Liturgicae* 63, 1949.

”زندگی‌نامه آنتون باوم اشتارک“

منابع ۵۳ ج ۲ ص ۷۵۶-۷۵۷؛ ۱۲۲ ج ۲ ص ۳۹۶؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۸۰۷ و ۸۰۸؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۹۴؛ ۱۵۲ ج ۱ و ۶؛ ۱۵۴ ج ۲ ص ۶۲۹ و ۶۳۰

بایورتیان، واهان آراکلوویچ [vāhān

ārākelovič bāyburtiyan]

Baiburtian, Vagan Arakelovich

(۱۹۳۳ -)، تاریخ سده‌های اخیر ایران.

۲ سپتامبر در آخالسیخ^۱ (جمهوری گرجستان) به دنیا آمد. ۱۹۵۷ بخش شرقی دانشکده زبان‌شناسی دانشگاه دولتی ایروان را به پایان رساند. ۱۹۶۵ نامزد (دکتر) علوم تاریخی شد. ۱۹۵۹ کارمند علمی و ۱۹۶۶ دبیر علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم ارمنستان شوروی بود. ۱۹۷۰ کارمند ارشد علمی و از ۱۹۷۱ دانشیار همان انستیتو گردید.

آثار

«Armianskaia Koloniia Novoi Dzhul'fy i Organizatsiia Katolicheskikh Missionerov (XVII v.)», *Izv. AN Arm.* 9, Obshestv. Nauki, Erevan: 1964, 39-52. (Na Arm. iaz.; Reziime na Rus. iaz.)

نشریه ادبی صربستان به چاپ رسانید. ۱۹۵۶ اشعار عبید زاکانی را نیز ترجمه کرد. به عنوان نماینده شرق‌شناسان یوگوسلاوی در کنگره بین‌المللی فردوسی در ایران شرکت کرده است.

آثار

Rustem i Suhrab. Beugradu: 1928.

رستم و سهراب (ترجمه)

«The Influence of Oriental Languages on Serbo-Croat», *Proc. 8th. Int. Cong. Ling.* 1958, 128-130.

«تأثیر زبان‌های شرقی بر زبان‌های صربی - کروآتی»

«لامیه ابی کبیرالهذلی بشرح السکری»،
المجلة الآسیویة، ۱۹۲۲. (ترجمه)

«الدراسات الاسلامیة فی یوغوسلافیا»،
المحفوظات الشرقة ۳، ۱۹۲۱: ۱۹، ۱۹۵۱.

«الدراسات الاسلامیة فی یوغوسلافیا الیوم»،
مؤتمرا المستشرقین ۱۹، ۱۹۲۵.

«اصل تاریخ الامپراطوریة العثمانیة»،
المجلة الیوغو سلافیة للغة و التاريخ، ۱۹۵۲-۱۹۵۳.

«الف لیلة و لیلة»، تاریخ‌القدیم، ۱۹۵۳-۱۹۵۵.

«دیوان ابی کبیر الهذلی بشرح السکری»،
المجلة الآسیویة (ترجمه)

منابع ۳۵ ج ۲ ص ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۷۱: ۵۳ ج ۳ ص ۱۰۴۳: ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰: ۱۵۲ ج ۲.

Akademiia Nauk Arm. SSR, 1969;
Akademiia Nauk SSSR. Sektor
Vostokovedeniia. (Reziiume na Angl. iaz.)
جامعه ارامنه جلفای نو در سده هفدهم (نقش جلفای نو
در روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا)
«K Voprosu ob Imperialisticheskoi
Politike Germanii v Irane v 1905-1914
gg.», *Strany i Narody Vostoka*, IV. Iran.
Erevan: 1969, 5-14. (Na Arm. iaz.;
Reziiume na Rus. iaz.)

«درباره سیاست امپریالیستی آلمان در ایران از
۱۹۰۵ تا ۱۹۱۴»

«Politika Turtsii v Otnoshenii Irana v
Nachale XX Veka», *Strany i Narody
Blizhnego i Srednego Vostoka v Turtsiia*.
Erevan: 1970, 319-357. (Na Arm. iaz.;
Reziiume na Rus. iaz.)

«سیاست ترکیه در قبال ایران در آغاز سده
بیستم»

فرهنگ مفصل فارسی به ارمنی. (شامل ۲۵۰۰۰ واژه
همراه با چکیده‌ای از دستور زبان فارسی،
ضرب‌المثل‌های فارسی و مترادف‌های ارمنی
آن‌ها). با همکاری آرام دوداگیان و الکاآرزومانیان.
ایران: ۱۹۶۱.

منابع ۴۵ ج ۱ ص ۷۴۸، ۷۴۹، ۹۹۹، ۱۲۵۴: ۱۵۰ س
۱۹۶۱-۱۹۶۵: ۱۵۵ ص ۵۶.

بایراکتارویچ^۱، فهیم [fehīm bāyṛāktārvič]

Bayraktarvic, Fehim

مطالعات ایرانی، مطالعات اسلامی.

از اهالی یوگوسلاوی، استاد زبان و ادبیات فارسی
در انستیتوی زبان‌های شرقی بلغراد بوده است.
۱۹۲۳ بخشی از رباعیات خیام را ترجمه کرد و در

122-125.

”دومین نسخه خطی شمس فخری در مجموعه انستیتوی شرقشناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی“

Opisanie Tadzhikskikh i Persidskikh Rukopisei. Persidskie Tolkovy Slovari (Farkhangi). Moskva: Izd. Vost. Lit., 1962. Vyp. 4.

شرح نسخه‌های خطی تاجیکی و فارسی. فرهنگ جامع فارسی

Samarkandi, Nizami Aruzi. «*Rasskazy o Vrachebnom Iskusstve*», Iz knigi *Sobranie Redkosti*. Per. S. Baevskogo, Z. Vrozheikinai. Pod. red. A. N. Boldireva. Moskva: IVL, 1963, 173, Avt.: Baevskii, S. Vrozheikina, Z. N.

”داستان‌هایی درباره هنر پزشکی“، اثر نظامی عروضی سمرقندی (با همکاری)

«*Redkaia Rukopis' Persidskogo Tolkovogo Slovaria (Thukfat as-Saadat)*», *KSINA* 67, 1963, 160-162.

”نسخه خطی کمیاب فرهنگ جامع فارسی (تحفة السعادة)“

Per. s pers., v kn.: Nizami Aruzi Samarkandi. *Sobranie Redkosti ili Chetyre Besedy*. Moskva: Izd. Vost. Lit. 1963, per. Baevskii, S. I., Vorozheinka, Z. N. Reviewed: *E & W*, N. S., Vol. 16, Roma: 1966, 162-163.

مجمع‌النوادر یا چهار مقاله نظامی عروضی (ترجمه، با همکاری)

Sadiq Chubak. *Vor'.* Perevod s persidskogo, v kn.: *Vostochnaia Novella*.

بایفسکی، سلامون ایساکوویچ [sālāmon

isākovič bāyefski]

Baevskii, Solomon Isakovich

(۱۹۲۳ -)، زبان‌شناسی، نسخ خطی.

۲۴ ژوئیه در موگیلف^۱ (جمهوری بلاروسیا) متولد شد. ۱۹۴۹ از دانشکده شرقشناسی دانشگاه دولتی لنینگراد فارغ‌التحصیل، و ۱۹۵۴ با ارائه رساله‌ای با عنوان وجه‌های التزامی، امری، خبری و شرطی در فعل فارسی نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی گردید.

از ۱۹۵۶ کارمند علمی انستیتوی شرقشناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی، شعبه لنینگراد و از ۱۹۷۱ کارمند علمی آکادمی علوم اتحاد شوروی در بخش شرقشناسی بود. ۱۹۹۳ کارمند ارشد علمی بود که به ایالات متحده آمریکا رفت و شهروند آن‌جا گردید.

۱۹۹۱ در دومین کنفرانس ایران‌شناسی اروپاییان در بامبرگ (آلمان) شرکت کرد.

آثار

Modalnie Znacheniya Glagolnikh Form Sovremennogo Persidskogo Yazika. Avtoref. kand. filol. nauk. Leningrad: 1954. (Na pravakh rukopisi.)

وجه‌های التزامی، امری، خبری و شرطی در فعل فارسی (پایان‌نامه دکتری)

«*Drevnepersidskoe Marika*», *Sov. V* 1, Moskva: 1958, 98-101.

”کلمه در پارسی باستان“

«*Vtoraia Rukopis' Shams-i Fakhri v Sobranii Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR*», *PV* 3, 1959,

al-Lugat, v Rukopisnoi Kollektzii Persidsko-Turetskikh Slovari», *Istoriia, Kultura, Iazyki Narodov Vostoka*, Moskva: 1970, 39-41.

”فرهنگ منتشر نشده سده پانزدهم شامل الله در مجموعه نسخه‌های خطی فرهنگ‌های فارسی-ترکی“

«Ruskie Slova o Persidskom Tolkovom Slove Zafanguia», *PS* 21, Leningrad: 1970, 91-99.

”واژه‌های رومی در فرهنگ جامع زفان‌گویا“
«Slovar' Zafanguia va Dzhahanpuia kak Vazhnyi Etap v Istorii Persidskoi Leksikografii», *PPPIKNV*, Moskva: 1970, 135-137.

”فرهنگ زفان‌گویا و جهان پویا به عنوان مرحله‌ای مهم در فرهنگ‌نویسی فارسی“

«Sobranie Redkosti Nizami Aruzi Samarkandi kak Istochnik po Istorii Kul'tury Srednei Azii i Irana X-XII vv.» (Obychai Realy.), (*Majma-navadir of Nizami Aruzi Samarqandi As A Source to the History of Culture of Central Asia and Iran in the X-XII Centuries*), (Customs real things.), *PS* 21, 84, Leningrad: 1970, 34-45.

”مجمع‌الواد اثر نظامی عروضی سمرقندی به عنوان مأخذی برای تاریخ فرهنگ آسیای مرکزی و ایران در سده‌های دهم - دوازدهم“

«Pervoe Neizvestnoe Izdanie Slovaria Shams-i Fakhri Mi'yar-i Dzhamali», *Pismennye Pamiatniki Vostoka*. Moskva: 1971, 5-8.

”نخستین چاپ فرهنگ ناشناخته شمس فخری،

Moskva: 1963, 213-214.

دزد، اثر صادق چوبک (ترجمه)

«Unikal'naia Rukopis' Persidskogo Tolkovogo Slovaria. Farkhang-i Zafanguia va Dzhakhanpuia», *NAA* 3, Moskva: 1965, 118-121; To zhe: *Peiamenovin* 6, 9 T. Tegeran: 1965, 54-59. (na Pers. iaz.)

”نسخه خطی منحصر به فرد فرهنگ زبان کویا و جهان پویا“ (به زبان فارسی)

«Arabsko-Persidskii i Persidsko-Tiurkskie Slovari i ikh Znachenie dlia Iranskoj Filologii», v kn.: *IV Vsesoiuznaia Nauchnaia Konferentsiia po Iranskoj Filologii* (Tezisi Dokladov), Tashkent: Tashkent. Gosudarstvennyi Universitet, 1964, 66-67; V kn.: *Iranskaia Filologiya*. Tashkent: 1966, 303-313.

”فرهنگ‌های عربی - فارسی و فارسی - ترکی و اهمیت آن‌ها برای فقه‌اللغة ایرانی“

Opisanie Persidskikh i Todzhikskikh Rukopisei Instituta Narodov Azii. Dvuiazychnye slovari., Moskva: Nauka, 1968, Vyp. 5, Akademiia Nauk SSSR, Institut Narodov Azii.

شرح نسخه‌های خطی تاجیکی و فارسی انستیتوی ملل آسیا. فرهنگ‌های دو زبانی.

«Opisanie Persidskikh Rukopisei Instituta Narodov Azii», (Arabsko-Persidskie i Persidsko-Tiurkskie Slovari), Moskva: 1968; Reviewed: *BSOA*, Vol. XXXII, London: 1969.

”فهرست نسخه‌های خطی انستیتوی ملل آسیا“
(فرهنگ‌های عربی - فارسی و فارسی - ترکی)

«Neizdanyi Slovar' XV veka Shamil

Persidskikh Tolkovykh Slovvariakh (XI-XV vv.)» *Sbornik Strany i Narody Vostoka*. Moskva: Vyp. 22, 1980, 83-90.

”نام‌های جغرافیایی در فرهنگ‌های جامع قدیمی فارسی (سده‌های یازدهم تا پانزدهم)“

«Srednevekovaja Persidskaia Leksikografiia», *Sbornik Istorii Lingvističeskikh Učenii*, (*Srednevekovyi Vostok*), Leningrad: 1981, 115-129.

”فرهنگ‌نویسی فارسی در سده‌های میانه“
«Farhang-name-ye Firdausi», *PPPIKNV*, II, Moskva: 1982, 66-68.

”فرهنگ‌نامه فردوسی“
«Srednevekovye Slovari- Istochnik po Istorii Kul'tury Irana», *Sbornik: Očerki Kul'tury Srednevekovogo Irana*. Moskva: 1984, 192-239.

”فرهنگ‌های فارسی سده‌های میانه به مثابه مأخذی درباره تاریخ فرهنگ ایران“

«Farhangi XI-XV v. Rannie Kommentarii k Proizvedeniiam Klassikov Persidsko-Tadzhikskoi Poezii», *Sbornik: Aktual'nye Pravlenii Iranskoi Filologii* (Materialy VIII Vsesoiuznoi Nauchnoi Konferentsii.) Dushanbe: 1985, 35-39.

”فرهنگ‌های فارسی از سده یازدهم تا پانزدهم. تفاسیر اولیه موجود در آثار شاعران سراینده اشعار کلاسیک فارسی - تاجیکی“

«Pervyi Opyt Grammatičeskogo Osmysleniia Iazyka Farsi (XI-XV v.)», *PPPIKNV*, Ch. 2, Moskva: 1985, 35-39.

”نخستین تجربه پیرامون درک دستور زبان فارسی (سده‌های یازدهم - پانزدهم)“

«Predmetno-Tematicheskii Persidskogo

میار جمالی“

«Novoiranskaia Filologii, Literatura Vedenie», *Sbornik Aziatskii Muzei*. Moskva: 1972, 340-385. (Sovmestno s vorezheikino.)

”زبان‌شناسی و ادب ایرانی“ (با همکاری)

«O Spособakh Tsisirovaniia v Srednevekovykh Persidskikh Farhangah», *PPPIKNV*, Moskva: 1972, 3-8.

”نمونه‌های شعری مندرج در فرهنگ‌ها“

«Oboznachenie Pravilnogo Chteniia i Proiznosheniia Slov v Srednevekovykh Persidskikh Farhangakh», *PPPIKNV*, Moskva: 1973, 55-58.

”نمونه‌هایی از خواندن و تلفظ درست در فرهنگ‌های متعلق به سده‌های میانه“

Badrad-Din Ibrahim-Farhang i Zafanguia va Dzhahanpuia. (Slovar' Govoriaschii i Izuchaiuschii). Faksimile rukopisi, Izdanie teksta, spisok tolkuemykh slov, prilozheniia S. I. Bayenkoto, Moakva: 1974.

بدرالدین ابراهیم و فرهنگ زفان‌گویا و جهان‌پویا

«Printsipy Postroeniia Persidskikh Tolkovykh Slovari», *PPPIKNV*, Moskva: 1974, 118-124.

”شیوه تنظیم فرهنگ‌های جامع فارسی“

«Stanovlenie Rannei Persidskoi Leksikograficheskoi Traditsii», *Sbornik Aktual'nye Problemy Iranskoi Filologii*, (Trudy VI Vsesoiuznoi Nauchnoi Konferentsii po Aktual'nym Problemam Iranskoi Filologii.) Tbilisi: 1978, 230-237.

”پیدایش سنت‌های اولیه فرهنگ‌نویسی فارسی“
«Geograficheskie Nazvaniia v Rannykh

54-55, Bihar: 1990, 47-73.

”درباره فرهنگ زبان گویا و جهان پویا“

«Rukopis Slovaria, Pandzhbakhshi», (Piatichastnogo Slovaria), *PPPIKNV*, Moskva: 1991, 15-21.

”نسخه خطی فرهنگ پنج بخشی“

«Daneš-Name-ye Qadar Khan», *Elr.*, Vol. VI, Fasc. 6, 1993, 653-654, Solomon Baevskii.

”دانشنامه قدرخان“

«Dastur al-Afazel Solomon Baevskii», *Elr.*, Vol. VII, Fasc. I, 1994, 112-113.

”دستورالافاضل بایفسکی“

«Persian Farhang As Sources of Cultural History», in proceeding 3 of the *second European Conference of Iranian Studies*, Roma-Italy, 1995, 65-72.

”فرهنگ‌های فارسی به عنوان منابع تاریخ فرهنگ“

”نسخه نادر تحفة السعاده“، پیام نوین، تهران: ۱۹۶۲،
س ۲۰ ص ۲۸-۲۹.

”نسخه خطی کمیاب فرهنگ تفسیری
تحفة السعاده“، پیام نوین، تهران: ۱۹۶۴، ش ۱۱-۱۲،
ص ۱۱۴-۱۱۸.

”نخستین نشر فرهنگ معیار جمالی“، راهنمای
کتاب، تهران: ۱۳۴۹، ۱۹۷۰، ش ۱۱-۱۲، ص
۶۸۹-۶۹۰.

منابع ۶۲: ۱۵۲ ج ۷، ۲ و ۱۰: ۱۵۵ ص ۱۶۲/۱.

بتا، پل امیل [pol emil bota]

Botta, Paul Emile

(۱۸۰۲-۱۸۷۰)، باستان‌شناسی.

از اهالی فرانسه، ۶ دسامبر در تورن (ایتالیا) به

Iazyka Farhangi Fakhr-i Ghavvas (Konets XIII- Nachalo XIV v.)», *PPPIKNV*, Ch. 1, Moskva: 1986, 14-17.

”فرهنگ موضوعی فارسی فخر قواس“

«Identifikatsiia Odnoi iz Neopoznanyi Rukopisei Rannego Persidskogo Tolkovogo Slovaria», *PPPIKNV*, Ch. 1, Moskva: 1987, 17-20.

”شناسایی یک نسخه خطی ناشناخته فرهنگ قدیمی جامع فارسی“

«Iranskaia Filologiya v Leningradskom Otdelenii Instituta Vostokovedeniia (1956-1986)», *PPPIKNV*, Ch. III, Moskva: 1987, 3-48. (Sovmestno s Vorozheiknoi.)

”زبان‌شناسی ایرانی در انستیتوی شرق‌شناسی
لنینگراد (۱۹۵۶-۱۹۸۶)“

«Badr-al-Din Ebrahim», *Elr.*, V. III, Fasc. 4, 1988, 381.

”بدرالدین ابراهیم“

Raniaia Persidskaia Leksikografiia (XI-XV vv.). Moskva: 1989; Reviewed: *Studia Iranica supplement Abstracta Iranica* 14, Paris: 1991, 38-39; *Ar.Or.*, Vol. 61, Prague: 1993, 96-97; *Folia Orientalia*, Vol. XIX, Krakow, Poland: 1992-1993, 323-325; *Orientalia Lovaniensia Periodica*, N. 24, Belgie, Leuven: 1993, 283-284; *British Journal of Middle Eastern Studies*, Vol. 20, N. 2, London, 1993, 282-283; *Orientalistische Literaturretung*, Vol. 88, Berlin: 1993, 63-70.

فرهنگ‌نویسی متقدم فارسی از سده یازدهم تا پانزدهم
میلادی

«Zafan-i guya wa Jahani puya», *Khuda Bakhsh Library Journal Indiiia Patna*, N.

sculpture and inscriptions on ancient Assyrian monuments.

نامه‌های آقای بتا دربارهٔ اکتشافات در خرساباد نزدیک
نینوا^۱

Monument de Ninive, découvert et décrit par M. P. É. Botta. Mesuré et dessiné par M. E. Flandin, Paris: Imprimerie Nationale, 1847-1850.

یادمان نینوا کشف و توصیف شده توسط بتا

درباره‌اش

Buckingham, James Silk (1786-1855). *The Buried City of the East, Nineveh*. Narrative of the discoveries of Mr. Layard and M. Botta at Nimroud and Khorsabad, with descriptions of the exhumed sculptures and particulars of the early history of the ancient Ninevite kingdom. Illustrated with one hundred engravings. London: National Illustrated Library, 1851.

نینوا، شهر مدفون شده شرق

Bonemi, Joseph. *Nineveh and Its Palaces*. The discoveries of Botta and Layard, applied to the elucidation of Holy Writ. London: Office of the Illustrated London Library, 1852.

نینوا و کاخهایش

منابع ۳۵ ذیل بتا: ۱۱۸ ج ۲ ص ۳۲۸؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۳۵؛ ۱۳۲ ج ۲ ص ۴۱۷؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۸ و ۲۲؛ ۱۵۸ ص ۵۹۵؛ ۱۶۴ ص ۱۷۶.

دنیا آمد. ۱۸۳۳، ۱۸۴۳ و ۱۸۴۶ به ترتیب کنسول فرانسه در اسکندریه، موصل و بیت‌المقدس، و سپس از ۱۸۵۷ تا ۱۸۶۸ در تریپولی (لیبی) بود. ۱۸۴۳ به خاطر اکتشافات باستان‌شناسی در سرزمین آشور و سپس در خرابه‌های قصر سارگون دوم در حوالی خرساباد و همچنین به خاطر خدماتش در زمینه مطالعه خطوط میخی شهرت یافت.

بر اثر اکتشافات لیارد^۱ باستان‌شناس انگلیسی و بتا در نینوا اثبات گردید که خط سوم کتیبه‌های هخامنشی همان خط آشوری و بابلی است و دیگر شکی نماند که شاهان هخامنشی بعد از زبان پارسی قدیم و زبان عیلامی به خط و زبان آشور و بابلی که زبان و خط نخستین مردم متمدن آسیای پیشین بود توجه داشته و آن را به کار می‌برده‌اند. ۲۹ مارس در آرشر^۲ نزدیک پواسی^۳ (فرانسه) درگذشت.

آثار

Relation d'un voyage dans l'Yémen, entrepris en 1837 pour le musée d'histoire naturelle de Paris. Paris: B. Duprat, 1841.

روایت سفری به یمن از سوی موزه تاریخ طبیعی پاریس «Lettres de M. Botta sur ses découvertes à khorsabad, près de Ninive», publiées par M. J. Mohl. [Extrait du JA, années 1843-1845.] Paris: 1845; *M. Botta's Letters on the Discoveries at Nineveh*. Tr. from the French by C. T... First Series, London: Longman, Brown, Green, and Longmans, 1850; *Illustrations of Discoveries at Nineveh...* Consisting of forty-nine plates of

1. A. H. Layard

2. Archeres

3. Poissy

Peppmüller, 1877-1906.

مقاله‌هایی در شناخت زبان‌های هند و اروپایی
(ویرایش)

Einige avestische Wörter und Formen
GGA. 1878.

برخی واژه‌های اوستایی و شکل آن‌ها
«Festschrift zur Feier eines fünfzigjährigen
Doctorjubiläums am 24. Oktober 1878
Herrn Professor Theodor Benfey
Gewidmet», von Leo Mayer, Theodor
Nöldeke, Georg Böhler, August Fick,
Joseph Budenz, Jacob Wackernagel,
Theodor Zachariae, *Beiträge Zur Kunde
der indogermanischen Sprachen* 4,
Göttingen: 1878.

”یادنامه پنجاهمین سال دکتري آقای پروفیسور
تئودور بنفی در ۲۴ اکتبر ۱۸۷۸“ (با همکاری)
*Litauische Forschungen. Beiträge zur
Kenntnis der Sprache des Volkstumes der
Litauer*, Göttingen: 1882.

پژوهش‌های لیتوانیایی
Lettische Dialekt-Studien. Göttingen: 1885.

مطالعاتی در گویش لونیایی
*Vergleichendes Wörterbuch der
indogermanischen Sprachen*. Von August
Pick, 4. Aufl. bearb. von Aug. Fick und
Whitley stockes ... Göttingen:
Vandenhoeck & Ruprecht, 1890-

واژه‌نامه تطبیقی زبان‌های هند و اروپایی (ترجمه، با
همکاری)

Kleinere sanskritphilologische Schriften...
Ausgewählt und herausgegeben. Die

1. Theodor Benfey
2. Königsberg

بتسن برگر، آدالبرت [ādālbet betsenberger]

Bezenberger, Adalbert

(۱۸۵۱-۱۹۲۲)، زبان‌شناسی تطبیقی زبان‌های
هند و اروپایی.

۱۴ آوریل در کاسل (آلمان) به دنیا آمد. از
شاگردان تئودور بنفی^۱ بود. ۱۸۷۴ موفق به اخذ
درجه دکتري گردید.

از ۱۸۷۷ تا ۱۹۲۰ مدیر و ویراستار نشریه پایترگ
سور کنده اندوگرمایش اشپراخن و نشریه سایشرف
فور فرگیشنده اشپراخنورشتگ، از ۱۸۸۰ تا ۱۹۲۱
استاد زبان سنسکریت و زبان‌شناسی تطبیقی
زبان‌های هند و اروپایی در دانشگاه کونیگزبرگ^۲
و از ۱۸۹۱ تا ۱۹۱۶ مدیر موزه پروس
کونیگزبرگ بود.

بتسن برگر از بنیان‌گذاران زبان‌شناسی زبان‌های
بالتی بوده است. ۳۱ اکتبر در کونیگزبرگ
درگذشت.

آثار

*Zeitschrift für vergleichende
Sprachforschung auf dem Gebiete der
indogermanischen Sprachen*. 1. Bd., Berlin:
F. Dümmler, 1852-1919.

نشریه مطالعات تطبیقی زبان‌های هند و اروپایی
(ویرایش)

*Beiträge zur Geschichte der litauischen
Sprache auf Grund litauischer Texte des
16. und 17. Jhs*. 1877.

مقاله‌هایی درباره تاریخ زبان لیتوانی بر پایه متون لیتوانیایی
سده‌های شانزدهم و هفدهم

*Beiträge zur Kunde der indogermanischen
Sprachen...* 1-3 Bd., Göttingen: R.

بتسولد، کارل کریستیان ارنست [kārī
kristiyān ernst betsold]

Bezold, Carl Christian Ernst

(۱۸۵۹-۱۹۲۲)، زبان و ادبیات سامی،
آشورشناسی.

۱۸ مه در دوناوورت^۱ (آلمان) به دنیا آمد. در
دانشگاه‌های مونیخ، لایپزیگ و استراسبورگ به
تحصیل پرداخت. ۱۸۸۳ از دانشگاه مونیخ
لیسانس گرفت.

از ۱۸۸۸ تا ۱۸۹۴ برای تدوین فهرست
لوحه‌های میخی موزه بریتانیا در لندن به سر
برد. ۱۸۹۴ استاد زبان‌شناسی زبان‌های شرقی
در دانشگاه هایدلبرگ گردید و در همان سال
مجله آشورشناسی را تأسیس کرد. ۲۱ نوامبر در
هایدلبرگ درگذشت.

آثار

Darius I, Hystaspes, King of Persia, B. C.
548-485. *Die grosse Darius-Inschrift am
Felsen von Behistun*. Transkription des
Babylonischen Textes nebst Übersetzung
und Kommentar, Leipzig: 1881.

کتیبه بزرگ داریوش بر صخره بیستون (ترجمه، ویرایش)
Die Achämenideninschriften. Transkription
des babylonischen Textes nebst
Übersetzung, textkritischen Anmerkungen
und einem Wörter-und
Eigennamenverzeichnis, mit
Keilschriftentexte der kleineren
Achämenideninschriften autographiert von
Paul Haupt. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1882.

gesammelten Kleineren Schriften T.
Benfey's, erste Abteilung, zweite Ausgabe,
Berlin: 1894.

نوشته‌های کوتاه درباره زبان‌شناسی زبان سنسکرت
(گردآوری، گزیده)

«Über das lange i einiger
Ableitungselemente», Gerss,
*Abhandlungen zur indogermanischen
Sprachgeschichte*, A. Fick, Göttingen:
1903, 153-214.

”درباره ‘i’ کشیده برخی از ترکیبات پایه
اشتقاقی“

*Analysen vorgeschichtl. Bronzen
Ostpreussens*. 1904.

بررسی و تحلیل برنزه‌های باستانی پروس شرقی
«Conditional Form in *Zend-Avesta*»,
BBKIGS, II, 1, 2.

”شکل شرطی در زند و اوستا“

«*Zend*», *BBKIGS* 8, 363-65.

”زند“

Zend urvata, urvaza», *Beiträge*, I, 253-55.
”زند اورواته، اوروازه“

درباره‌اش

Trautmann, R. und Ebert, M. «A.
Bezenberger», *ZVSF* 51, 1923, 291.

”آدالبرت، بتسن برگر“

Trautmann, R. «A. Bezenberger», *Di.
biograph. Jb.* 4, 1929, 12.

”آدالبرت، بتسن برگر“

منابع ۱۲۲ ج ۲ ص ۶۷۰: ۱۲۵ ج ۳ ص ۱۲۱: ۱۲۳ ج
۲ ص ۲۴۴: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۳۹ و ۷۴۰: ۱۵۲ ج ۱
و ۱۵۴: ۱۵۳ ج ۴ ص ۱۰۱: ۱۷۴ ج ۱ ص ۳۱.

London: by order of the Trustees, 1889-99.

فهرست لوحه‌های خط میخی در مجموعه کربونیک موزه بریتانیا

The Tell el-Amarna Tablets in the British Museum with Autotype Facsimiles. Printed by order of the trustees. Edited by C. Bezold. Introduction and summary by C. Bezold and E. A. Walls Budge, London: 1892.

لوحه‌های تل‌العمارنه در موزه بریتانیا همراه تصاویر آن‌ها (ویرایش، مقدمه، تلخیص با همکاری)

Oriental Diplomacy. Being the transliterated text of the cuneiform despatches between the Kings of Egypt and Western Asia in the xvth century before Christ, discovered at Tell el-Amarna, and now preserved in the British Museum with full vocabulary, grammatical notes, etc., London: Luzac and Co., 1893.

دیپلماسی شرقی، بر پایه متون خط میخی به دست آمده از تل‌العمارنه

Semitische Studien... Hrsg. Berlin: 1894.

مطالعات سامی (ویرایش)

Dillmann, Christian Friedrich August. *Ethiopic Grammar* ... Second edition enlarged and improved, Leipzig: Tauchnitz, 1899.

دستور زبان حبشی (ویرایش)

Ninive und Babylon. Mit 102 Abbildungen. Liebhaberausgabe, Bielefeld und Leipzig: Velhagen & Klasing, 1903; Vierte Auflage bearb. von Prof. Dr. C. Frank, 1926. [For

کیه‌های هخامنشی (بازنویسی، ترجمه، شرح)

Ma'arrath gazze, Die Schatzhöhle. Syrisch und Deutsch hrsg., Leipzig: J. C. Hinrichs, 1883-1888.

کهف الکند (گردآوری، ترجمه، ویرایش)

Zeitschrift für Keilschriftforschung und verwandte Gebiete. 1.-2. Bd., 1883-Nov. 1885, Leipzig: O. Schulze, 1884-85.

نشریه پژوهش در خط میخی و زمینه‌های وابسته به آن (ویرایش)

Kurzgefasster überblick über die babylonischassyrische Literatur. Nebst einem chronologischen Exkurs, zwei Registern und einem Index zu 1700 Thontafeln des Britishmuseums, hrsg., Leipzig: O. Schulze, 1886. [For criticism see: Harper, R. F. *Hebraica*, QJISS 3, 1886/87, 270.]

نگرشی اجمالی بر منابع بابلی - آشوری

Zeitschrift für Assyriologie und verwandte Gebiete... 1. Bd., Jan. 1886, Leipzig: O. Schulze, 1886.

نشریه آشورشناسی و زمینه‌های وابسته به آن (ویرایش)
Prolegomena zu einer babylonisch-assyrischen Grammatik. Wien: A. Hölder, 1887.

درآمدی بر دستور زبان بابلی - آشوری

... *Die Thontafelsammlungen des Britishmuseum.* Berlin: K. Akademie der Wissenschaften in kommission bei G. Reimer, 1888.

لوحه‌های گلی موزه بریتانیا

Catalogue of the Cuneiform Tablets in the Kouyunjik Collection of British Museum.

مطالعات شرقی تئودور نولدکه به مناسبت هفتادمین سالگرد تولدش (ویرایش)

«Akkadisch», *Florilegium. ou Recueil de travaux d'érudition dédiés à Monsieur le marquis melchior de vogué...* 1909, 53-58.

”زبان اکدی“

Eberhard Schrader. Eine Lebensskizze, nebst einem Verzeichnis seiner meisten Schriften, Strassburg: K. J. Trübner, 1909.

اِبْرَهارد شِرادِر، یادداشت‌هایی درباره زندگی‌نامه و فهرست بیشترین آثارش

«Kebra nagast», die Herrlichkeit der Könige, nach den Handschriften in Berlin, London, Oxford und Paris zum ersten Mal in äthiopi-sches urtext hrsg. und mit deutsscher Übersetzung versehen, K. Akademie der Wissenschaften, Munich, Philos.-philol. Klasse, Abhandlung 23, 1909.

”کبرانگست“ عظمت پادشاهان بر پایه دست‌نوشته‌های موجود در برلین، لندن، آکسفورد و پاریس (ویرایش)

...Verbalsuffixformen als Alterskriterien babylonisch - assyrischer Inschriften. Heidelberg: C. Winter, 1910.

انواع پسوندهای فعلی به عنوان معیار تعیین قدمت کتیبه‌های بابلی - آشوری

Astronomie, Himmelschau und Astrallehre bei den Babiloniern. Heidelberg: C. Winter, 1911. [For criticism see: Weidner, Ernst. OLZ, V. 15, 1912, 318-320.]

اخترشناسی، رصدیابی و نجوم بین بابلی‌ها

«Festschrift für Ignaz Goldziher», Zeitschrift für Assyriologie und verwandte

criticism see: JAOS, V. 46, 1926, 315; Jordan, Julius. OLZ, V. 29, 1926, 985-986; Delaporte, Louis. AOF, V. 4, 1927, 93; Gade, C. J. A. AA, V. 14, Liverpool: 1927, 47.]

ینوا و بابل

Die babylonisch-assyrischen Keilschriften und ihre Bedeutung für das Alte Testament. Ein assyriologischer Beitrag zur Babel-Bibel-frage, Tübingen und Leipzig: Mohr, 1904. [Kritik: OLZ, V. 7, 1904, 77-87.]

کتیبه‌های میخی بابلی - آشوری و اهمیت آن برای کتاب مقدس عهد عتیق

...Babylonisch-assyrische Religion. Leipzig: B. G. Teubner, 1904-17.

دین بابلی - آشوری

...Babylonisch-assyrische Texte. Übersetzt... I. Die Schöpfungslegende, Bonn: A. Marcus und E. Weber, 1904.

متون بابلی - آشوری (ترجمه، ویرایش) Die Orientalischen Religionen. Von E. Lehmann, A. Erman, C. Bezold, H. Oldenberg, A. Grünwedel, J. J. M. de Groot, K. Florenz, H. Haas, Berlin, Leipzig: Die Kultur der Gegenwart, 1906.

ادیان شرقی (باهمکاری)

Orientalische Studien Theodor Nöldeke zum siebzigsten Geburtstag (2. März 1906). Gewidmet von Freunden und Schülern und in ihrem Auftrag herausgegeben, mit dem Bildnis Th. Nöldeke's einer Tafel und zwölf Abbildungen... Gieszen: A. Töpelmann, 1906.

der Universität Karl Friedrich Grossherzog von Baden am 22. November 1916, Heidelberg: Hörnung, 1917.

پیشرفت زبان‌شناسی سامی در آلمان

«Das Malerspiel», ein Schattenspiel aus Aleppo nach einer armenisch-türkischen Handschrift, herausgegeben von E. Littmann, *Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften* 8, Abhandlung, Heidelberg: 1917.

«نمایش نقاشی»، یک سایه بازی از حلب بر پایه دستنوشته‌ای ارمنی - ترکی (باهمکاری)

«Monographien zur türkischen Sprachgeschichte», *Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften*. 1918.

«تک نگاشته‌هایی درباره تاریخ زبان ترکی» (باهمکاری)

... *Zenit-und Aequatorialgestirne am babylonischen Fixsternhimmel...* Mit astronomischen Beiträgen von August Kopff... und Zusätzen von Franz Boll... Heidelberg: C. Winter, 1918.

سمت‌الرأس و اجرام آسمانی استوایی در فلک ثوابت بابل (باهمکاری)

«Griechische Planetendarstellungen in arabischen Steinbüchern», von Julius Ruska, *Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften... Philosophisch-historische Klasse* 3, Abhandlung. 1919; Heidelberg: C. Winter, 1919.

«توصیف ستارگان از نظر یونانیان در لوحه‌های سنگی به زبان عربی» (باهمکاری)

Gebiete, Bd. 26, 27, 1911-1912; Strassburg: K. J. Trübner, 1912.

«یادنامه ایگناس گلدنسیهر» (ویرایش)

...*Reflexe astrologischer Keilinschriften bei griechischen Schriftstellern*. Von C. Bezold und Franz Boll... Heidelberg: C. Winter, 1911. [For criticism see: Weidner, E. *OLZ*, V. 15, 1912, 454-459.]

تأثیر کیه‌های میخی درباره نجوم بر آثار نویسندگان یونانی

...*Äthiopisches Religion*. Leipzig und Berlin: B. G. Teubner, 1912.

دین حبشی

...*Historische Keilschrifttexte aus Assur*. Zettelpuben des babylonisch - assyrischen Wörterbuchs der Heidelberger Akademie der Wissenschaften, Heidelberg: C. Winter, 1915. [For criticism see: Meissner, Bruno. *OLZ*, V.19, 1916, 139-156.]

متون میخی کهن آشور (ویرایش)

«Abba Gabra Manfas Qeddus...», aus den Nachrichten von der *K. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen, Philologisch-historische Klasse*. Göttingen: 1916.

«ابا قبره منفس قدوس»

Boll, Franz Johannes, 1867-1924. «... Antike Beobachtungen farbiger Sterne», *K. Bayerische Akademie der Wissenschaften*. 1916.

«مشاهده ستاره‌های رنگی در رُم و یونان باستان» (باهمکاری)

Die Entwicklung der semitischen Philologie im Deutschen Reich. Akademische Rede zur Erinnerung an den zweiten Gründer

معجم آشوری و انگلیزی.

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۷۳۰: ۱۲۲ ج ۲ ص ۶۶۹: ۱۲۵ ج ۲ ص ۱۱۹-۱۲۱: ۱۳۲ ج ۲ ص ۲۴۲: ۱۴۴ ج ۱ ص ۵۷۸: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۹۳-۷۹۴: ۱۵۴ ج ۳ ص ۹۹: ۱۷۳ ج ۱ ص ۳۱.

بچکا، یژزی [yerži bečkā]

Becka, Jiri

(۱۹۱۵ -)، مطالعات ایرانی، ادبیات آسیای

میانه.

۱۶ اکتبر در پراگ به دنیا آمد. ۱۹۴۵ از دانشکده حقوق دانشگاه شارل فارغ التحصیل گردید. سپس در دانشکده فلسفه زیر نظر یان ریپکا^۱، فلیکس تاوئر^۲ و رودولف روژیچکا^۳ به مطالعه در زبان‌های فارسی، عربی، ترکی و تحقیق در تاریخ خاورمیانه پرداخت. ۱۹۵۴ با ارائه پایان نامه‌ای با عنوان مرگ سودخور، اثر صدرالدین عینی - دورنمای جامعه آسیای میانه در پایان سده نوزدهم و آغاز سده بیستم به اخذ درجه دکتری و ۱۹۶۰ با ارائه رساله‌ای با عنوان تاریخ ادبیات تاجیک از سده شانزدهم تا عصر حاضر به اخذ درجه علمی نایل آمد. ۱۹۴۷ تا ۱۹۵۲ مدرس دانشکده فلسفه دانشگاه شارل، ۱۹۵۲ رئیس کتابخانه و پژوهشگر انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم چکوسلواکی، ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۳ سردبیر ماهنامه چک زبان شرق جدید^۴، ۱۹۵۸ مطالعه و تحقیق در جمهوری تاجیکستان، ۱۹۶۰ شرکت درکنگره

... *Babylonisch-assyrischen alaku (gehen)*. Zettelpuben des babylonisch-assyrischen Wörterbuchs der Heidelberger Akademie der Wissenschaften, Heidelberg: C. Winter, 1920.

'الاکو' بابلی - آشوری به معنای رختن

Babylonisch-assyrisches Glossar. Nach dem Tode des Verfassers unter Mitwirkung von Adele Bezold zum Druck gebracht von Albrecht Götze, Heidelberg: C. Winter, 1926. [For criticism see: Albright, W. F. *JAOS*, V. 48, 1929, 177-138; Luckenbill, D. D. *AJSLL*, V. 43, 1926-27, 307-308; Holwa, H. *OLZ*, V. 30, 1927, 1067-1069.]

واژه‌نامه بابلی - آشوری (با همکاری)

Boll, Franz Johannes. *Sternnglaube und Sterndeutung*. Die Geschichte und das Wesen der Astrologie unter Mitwirkung dargestellt von Franz Boll, 3. Aufl. nach dem Tod des Verfassers hrsg. von W. Gundel, Leipzig: B. G. Teubner, 1926.

اعتقاد به ستارگان و تفسیر آن‌ها (با همکاری)

A List of Fragments Rejoined in the Kuyunjik Collection. Revised and enlarged. [A revision of L. W. King's *Supplement to Bezold's Catalogue of the Cuneiform Tablets in the Kuyunjik Collection of British Museum*. Compiled by C. A. Bateman and J. Parsley.] London: British Library, 1960.

فهرستی از قطعه‌های بازسازی شده مجموعه کویونجیک (تجدید نظر، اضافات)

الآثار الكلدانية و الآشورية. ۱۹۰۳.

1. Jan Rypka
2. Felix Tauer
3. Rudolf Ruzicka
4. *Nový Orient*

140-141.

”صدرالدین عینی“

Sadriddin Ajni, *lichvárova smrt*. Praha: 1957.

صدرالدین عینی (ترجمه)

»Eine neue Geschichte der persischen Literatur«, *OLZ* 53, 1958, 197-201.

”تاریخ نوین ادبیات فارسی“

»Rudaki a Tadzicka Literatura«, *Nový Orient* 31, 1958, 141-142.

”رودکی و ادبیات تاجیک“

»Yaddosti yak Adib va Olimi Cex Dar Borai Payrav Sulaymoni«, *Šarqi sur Dušanbe* 12, 1958, 120-123.

”یادداشت یکی از ادبای چکوسلواکی دربارهٔ پیرو سلیمانی“

Iranische Literaturgeschichte. Von Jan Rypka. Unter Mitarbeit von Otakar Klima, Vera Kubičková, Jiri Becka, Jiri Cejpek, Ivan Hrbek. (Titel der tschechischen Originalausgabe: *Dejiny perské a tádzické literatury*. Praha: 1956. Die Herausgabe und Redaktion der ergänzten und erweiterten deutschen Ausgabe besorgte... Heinrich F. J. Junker. *Iranische Texte und Hilfabücher*, Band 4.) Leipzig: Harrassowitz: 1959.

تاریخ ادبیات ایران (با همکاری)

»Die Tadshikische Literatur nach der Grossen Sozialistischen Oktober-Revolution«, *Iranische Literaturgeschichte*. Leipzig: 1959, 413-460, 622-627.

شرق‌شناسان در مسکو، ۱۹۶۰ تا ۱۹۶۸ عضو هیأت تحریریهٔ نشریهٔ شرق جدید^۱، ۱۹۶۳ عضو افتخاری انستیتوی زبان‌شناسی افغانستان در کابل، ۱۹۶۴ شرکت در کنفرانس پانصدمین سالگرد تولد عبدالرحمان جامی در دوشنبه، ۱۹۶۶ شرکت در کنگرهٔ ایران‌شناسی در تهران، ۱۹۶۷ و ۱۹۷۱ شرکت در تهیه صورت جلسات کمیسیون مطالعات آسیای میانهٔ یونسکو در پاریس، ۱۹۶۹ شرکت در کنفرانس نسخ خطی اسلامی در کابل، ۱۹۷۱ شرکت در کنفرانس ایران‌شناسی در شیراز، ۱۹۷۲ شرکت در کنفرانس آسیای میانه در عشق‌آباد، ۱۹۷۵ شرکت در کنفرانس هزار و یکصدمین سالگرد تولد ابونصر فارابی در آلمان و شرکت در کنگرهٔ بین‌المللی امیرخسرو در دوشنبه، آوریل ۱۹۷۸ شرکت در مراسم ویژهٔ سدهٔ صدرالدین عینی در دوشنبه و ژوئن ۱۹۷۸ شرکت در سمینار عینی در برلین از اهم مشاغل و فعالیت‌های علمی او بوده است.

بچکا بسیاری از سروده‌ها و نوشته‌های عبید زاکانی، جلال‌الدین رومی، صدرالدین عینی، میرزا تورسون‌زاده، میرشکر، ژاله، لاهو تی، مأمور، مستون، طرزی، خلیلی، بی‌تاب، بی‌نوا، صادق هدایت، بزرگ علوی و الغزاده را از زبان‌های فارسی، تاجیکی و افغانی ترجمه کرده و در نشریات مختلف چک زبان به چاپ رسانیده است.

آثار

»Sadriddin Ajni«, *Nový Orient* 9, 1954,1. *New Orient Bimonthly*

«Az Ta'rixi Munosibathoi Xalqi Tajik va Cexoslovakiya», *Sadoi Šarq* 12, 1964, 149-152.

”از تاریخ مناسبات خلق تاجیک و چکوسلواکی“
«Sahifae az Ta'rixi Munosibathoi Xalqi Tajik va Cexoslovakiya», *Sadoi Šarq* 7, 1964, 126-132.

”صحیفه‌ای از تاریخ مناسبات خلق تاجیک و چکوسلواکی“

Afghanistan. Praha: 1965.

افغانستان

«Darajai Omuxtani Tojikiston va Eron dar Cexoslovakiya», *Sadoi Šarq* 2, 1965, 121-125.

”درجه آموختن تاجیکستان و ایران در چکوسلواکی“

«Darborai Navišti Tojikii Ismhoi Xas», *Maorif va Madaniyat* 106, 1966, 3.

”درباره نوشت اسم‌های خاص تاجیکی“
Nazarov, Hagnazar. *Ravobiti Bukhoro va Afghanistan az Barpo Shudani Davlati Durroniko to Ghaltidani Amorati Bukhoro*. Dushanbe: 1963; *Ar. Or.* 34, 1966, 467-469.
(Review)

روابط بخارا و افغانستان از برپا شدن دولت درانی تا غلطیدن امارت بخارا (بررسی)

«K Otrazeniye Real'nosti v Povesti Sadriddina Ayni Margi Sudxur», *Axboroti Akademiyai Fanhoi RSS Tojikiston* 4 (46), Dushanbe: 1966, 46-54.

”مرگ سودخور اثر صدرالدین عینی“
«Publications to Celebrate the 550th Anniversary of the Birth of Abdurrahman Jami», *Ar. Or.* 34, 1966, 606-611.

”ادبیات تاجیک پس از انقلاب سوسیالیستی اکتبر“

«New Papers on Rudaki by Tadzhik and Other Soviet Scholars», *Ar. Or.* 28, 1960, 494-501.

”مقاله‌های تازه درباره رودکی به قلم دانشمندان تاجیک و روس“

«Ahmadsah-otec Afghancu», *Nový Orient* 17, 1962, 204-205.

”احمدشاه بانی افغانستان“

«Literatures of the Near East in Czechoslovakia», *Literatures of the Near East 1945-March 1963*. Prague: P. E. N. Club, 1963, 10-22.

”ادبیات شرق نزدیک در چکوسلواکی“
«Soviet Publications Concerning the Economy and Policy of Afghanistan», *Ar. Or.* 31, 1963, 669-673.

”نشریات شوروی درباره اقتصاد و سیاست افغانستان“

«Soviet Studies on Ahmad Donis», *Ar. Or.* 31, 1963, 483-487.

”مطالعات شوروی درباره احمد دانش“
«Tadzicka Literatura», *Z Dejiny Literatur Asie a Afriky-III*. Praha: 1963, 81-113.

”ادبیات تاجیک“

«Tadzicka Literatura od XVI. století do Současne Doby», *Dejiny Perské a Tádžické Literatury*. Praha: 1963, 417-517, 709-719; *History of Iranian Literature*. Dordrecht: 1968, 483-605, 814-831, 869-874; *Istoriya Persidskoy i Tadžikskoy Literatury*. Moskva: 1970, 325-370, 414-416.

”ادبیات تاجیک از سده شانزدهم تا عصر حاضر“

«Boz Yak Bor Oid ba Imloi Tojiki», *Maorif va Madaniyat*, 17th May 1969.

”باز یک بار... با املای تاجیکی“

«Khushhalkhan Khatak», *Ar. Or.* 37, 1969, 235-240.

”خوشحال خان ختک (خطک)“

«Jan Rypka, Czechoslovak Iranist and Turkologist, 28th June 1886-29th December 1968», *Ar. Or.* 37, 1969, 309-317.

”یان ریپکا، ایران‌شناس و ترک‌شناس چکوسلواکی، ۲۸ ژوئن ۱۸۸۶-۲۹ دسامبر ۱۹۶۸“
[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”پروفسور یان ریپکا ایران‌شناس چکوسلواکی“
ترجمه محمد وحید دستگردی، ارمنان ۱۰، س ۱۳۴۸، ۵۴۵-۵۵۳]

«Traditional Schools in the Works of Sadriddin Ayni and Other Writers of Central Asia», *Ar. Or.* 39, 1970, 284-321, 40, 1971, 130-163.

”مدارس سنتی در آثار صدرالدین عینی و دیگر نویسندگان آسیای میانه“

«Two Outstanding Satires in Persian and Tajik Literatures», *Ar. Or.* 39, 1970, 400-443.

”دو هجونا‌مه برجسته در ادبیات فارسی و تاجیک“

«O Alexandrovi Makedonském v Íránu a v Cechách», *Nový Orient* 26, 1971, 218-220.

«Tradiciya v Povesti Sadriddina Ayni Margi Sudxar», *Jašnnomai Ayni*, Vol. IV,

”نشریات ویژه جشن پانصد و پنجاهمین سالگرد تولد عبدالرحمان جامی“

Yadname-ye Jan Rypka. Collection of articles on Persian and Tajik literature, dedicated to the Professor of Iranology and Turkology at Charles University, Prague, Akademician Jan Rypka. Prague: Academia, Publishing House of the Czechoslovak Academy of Sciences, 1967.

یادنامه یان ریپکا

«The Historical Veracity and Topicality of the Novel *Margi Sudxar* by Sadriddin Ayni», *Yadname-ye Jan Rypka*. Praha: 1967, 197-207.

”صحت تاریخی و ویژگی داستان مرگ سودخور، اثر صدرالدین عینی“

«Osiyoi Miyona va Cexoslovakiya», *Haqiqati Uzbekiston*, 7th Oct. and 11th Nov. 1967.

”آسیای میانه و چکوسلواکی“

«Tradition in *Margi Sudxar*, the Novel by Sadriddin Ayni», *Ar. Or.* 35, 1967, 352-371.

”سنت در داستان مرگ سودخور، اثر صدرالدین عینی“

«International Central Asian Seminar (Kabul, 1967)», *Central Asiatic Journal* 12, 1968-1969, 228-230.

”سمینار بین‌المللی آسیای میانه (کابل ۱۹۶۷)“
«Qaydi Cand dar Xususi Imloi Tojiki», *Maorif va Madaniyat* 74, 1968, 3.

”قیدی چند در خصوص املای تاجیکی“
A Study of Pashto Stress. Praha: 1969.

مطالعه تکیه در زبان پشتو

- «ایران‌شناسی در چکوسلواکی»
«Příkladné Rešení Národnostní Otázky ve
Atredni Asii v Roce 1924», *Nový Orient*
29, 1974, 97-102.
- «Littérature en Parsi, en Dari et en
Tadjik», *L'Asie Centrale des Temples
Modernes*. Moscou: 1975, 189-202.
- «ادبیات پارسی، دری و تاجیک»
«Národnostní a Územní Rozhrančení
Sovetské Střední Asie», *Ceskoslovenský
Casopis Historický* 23, 1975, 377-394.
- «Gazel v České Poezii», *Ceska Literatura*
24, 1976, 141-151.
- «غزل و شعر چک»
«Mirzó Tursunzoda, Pravnuk Klasiku
Perské a Tádžické Poezie», *Sovetská
Literatura* 5, 1976, 97-114.
- «The Tajik Soviet Doston and Mirzo
Tursunzoda», *Ar. Or.* 44, 1976, 213-239;
«Dostoni Sovetii Tojik va Mirso
Tursunzoda», *Sadoi Šarq* 2, 1978,
113-126.
- «داستان تاجیکی شوروی و میرزا تورسون‌زاده»
«Tajik Studies in Samarkand», *Ar. Or.* 44,
1976, 361-363.
- «مطالعات تاجیکی در سمرقند»
«Tojikiston va Julius Fucik», *Sadoi Šarq* 4,
1976, 90-95.
- «The Approaching Centenary of Sadridin
Ayni», *Ar. Or.* 45, 1977, 59-64.
- Dušanbe: 1971, 115-133.
- «Jan Rypka, Prekladatel a Esejista», *Nový
Orient* 26, 1971, 106-107.
- «Alexander in Dari and Czech
Literatures», *The Kabul Times*, 24 th,
June 1973.
- «اسکندر در ادبیات دری و چک»
«Literatura Sovetského Vychodu a Mírzo
Tursunzoda», *Literární Mesíčník* 9, 1973,
4-9.
- Nástin Dejin Afghánistánu*. Praha: 1973.
(Textbook)
- «Tri Afghánske Petiletky», *Nový Orient*
28, 1973, 308-311.
- «Xabari Toza az Šinosoni Derina», *Sadoi
Šarq`* 5, 1973, 127-131.
- «خبر تازه از شناسانی دیرینه»
Dictionary of Oriental Literatures. Persian,
Tajik and Afghan entries and editing of
the Volume III (*West Asia and North
Africa*), London: 1974
- فرهنگ ادبیات شرقی
- «Iran in Old Czech Literature and
Scholarship», *Commemoration Cyrus*.
Teheran-Liege, 1974, 379-383.
- «ایران در ادبیات و دانش‌پژوهی قدیم چک»
«L'Iranologie Tchecoslovaque»,
Commemoration Cyrus. Teheran- Liege,
1974, 384-389.

Paxmoh, АСРОРи, Dushanbe: 1990; *Ar. Or.* 61-iii, 1993, 334.

”محبت کاروان“ (بررسی)

Табаров, Сохиб. «МунЗим», Dushanbe: 1991; *Ar. Or.* 61-iii, 1993, 335.

«Nezami Ganjawi in Czechoslovakia and Jan Rypka», *Ar. Or.* 61-iv, 1993, 433-440.

”نظامی گنجوی در چکوسلواکی و یان ریپکا“

Baevskii, S. I. «*Rannaya Persidskaya Leksikografiya XI-XV vv.*», Moscow: 1989; *Ar. Or.* 61, 1993, 96-97.

”فرهنگ‌نویسی اولیه فارسی از سده یازدهم تا پانزدهم میلادی“ (بررسی)

”روابط ما با ایران“، لیده نویی، ۱۹۴۹.

”آثار دانشمندان چکوسلواکی درباره ادبیات فارسی و تاجیکی“، شرق سرخ، دوشنبه: ۱۹۵۷. (به خط تاجیکی)

”۷۰۰ سال گلستان سعدی“، کلپ، ۱۹۵۸.

”دو داستان انتقادی در ادبیات ایرانی و تاجیک حاجی آقا به قلم صادق هدایت و مرگ سودخور به قلم صدرالدین عینی“، مجله شرق‌شناسی، ۱۹۷۰.

”تاریخچه فعالیت‌های ایران‌شناسی در چکوسلواکی“، آیندگان، ۱۳۴۸.

آربری، آرتورجان. ”مقدمه‌ای بر ادبیات فارسی“، راهنمای کتاب ۱۳، س ۱۳۴۹، ۸۱۶-۸۱۷ (ترجمه)

شفا، شجاع‌الدین. ”جهان ایران‌شناسی. تهران: ۱۳۴۸-“، ارمان ۴۰، س ۱۳۵۰، ۲۱۷-۲۱۸. (بررسی)

مطالعات ایران‌شناسی در چک و اسلواکی. پراگ: مؤسسه

”در آستانه سده صدرالدین عینی“

Tarixi Adabiyati Tajikistan. Dihli: Anjumani Taraqqi Urdu (Hind), 1977.

تاریخ ادبیات تاجیکستان

«*Ahamiyati Povesti Margi Sudxur*», *Haqiqati Uzbekiston*, 24 th, April 1978.

”اهمیت داستان مرگ سودخور“

«Contributions to New Afghan History», *Ar. Or.* 46, 1978, 258-264.

”مقاله‌هایی درباره تاریخ جدید افغانستان“

Spisovatel a Učenes Sadriddin Ajni. Praha: 1978.

«Tajik-Afghan Relations and Writings by Sadriddin Ayni», *Ar. Or.* 46, 1978, 98-114.

”مناسبات تاجیکی - افغانی و نوشته‌های صدرالدین عینی“

«Young Afghan Prose in Dari», *Afghanistan Journal* 4, 1978, 102-104.

”نثر جوان افغانی به زبان دری“

Sadriddin Ayni, Father of Modern Tajik Culture. Naples: Ed. Intercontinentalia, 1980, (Istituto Universitario Orientale, Seminario Studi Asiatici. Ser. minor 5.)

صدرالدین عینی، پدر فرهنگ نو تاجیک

«Turkish Literature in Czechoslovakia», *Ar. Or.* 52, 1984, 167-189.

”ادبیات ترکی در چکوسلواکی“

«Tajik Scholars on Their Classical and Older Literature», *Ar. Or.* 56, 1988, 357-362.

”محققان و دانشمندان تاجیک درباره ادبیات قدیم و کلاسیک کشورشان“

Ahrari, Tuqral. «*Muhabbat-i Karwan*», ed.

شرق‌شناسی آکادمی علوم جمهوری چک، ۱۳۷۵ / ۱۹۹۶.

درباره‌اش

وحید دستگردی، محمد. "پرفسور یژوی بچکا ایران‌شناس چکسلواکی"، ارمان ۱۱ و ۱۲، دوره ۴۰، ۷۹۳-۷۹۶.

کالج میگزین، ج ۳۶ ش ۳ و ج ۳۷ ش ۱ و ۲، لاهور: ۱۹۷۱، ۳۱-۷۱.

ادب‌نامه ایران.

منابع ۱۱ ج ۲ ص ۲۲۰ و ج ۲ ص ۲۲۹: ۴۵ ج ۲ ص ۵۳۱: ۱۳۶ ج ۱ ص ۱۰۷.

بدول، ویلیام [vilyām bedvel]

Bedwell, William

(۱۵۶۳-۱۶۳۲)، مطالعات عربی.

از اهالی انگلستان، از دانشگاه کیمبریج فارغ‌التحصیل گردید. بنیان‌گذار مطالعات و تحقیقات عربی در انگلستان بود. ۱۹۰۶ مدیر سنت‌آلبورگ^۱ و استاد زبان عربی در آکسفورد بود و در همان سال کار ترجمه تورات به او محول شد. از ۱۶۰۴ تا ۱۶۱۱ با گروه مترجمان کتاب مقدس - مشهور به ترجمه مجاز کتاب مقدس جیمز^۲ (پادشاه انگلستان) - همکاری داشت. ۱۶۱۲ مقاله‌ای درباره جدول‌های ریاضی نگاشت و سپس به ترجمه آیات قرآن به زبان انگلیسی پرداخت. وی شیفته زبان عربی شده بود و آن را زبان دین و سیاست و تجارت از الجزایر تا چین می‌دانست، اما تعصبش باعث شده بود تا نتواند اسلام را به درستی درک کند و به همین خاطر بیش‌تر به ریاضیات پرداخت و آثاری از خود به جای گذاشت. شهرتش بیشتر به خاطر نسخه المعجم‌العربی است که آن را در هفت جلد نگاشته بود ولی موفق به چاپ آن نگردید. ادموند

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۵، ۶ و ۲۹: ۸۴ ش ۱۱ و ۱۲ دوره ۳۰ ص ۷۹۳-۷۹۶: ۸۷ ش ۱۰ ص ۵: ۹۰ ش ۴ س ۱۰ ص ۳۰۴: ۱۲۵ ج ۲ ص ۸۳۲: ۹۸/۱ مرداد - آذر ۱۳۷۶ ش ۸۹-۹۳ ص ۵۱۵-۵۱۷: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۵۶-۱۹۶۱، ۱۹۶۰-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۱-۱۹۷۲، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۳-۱۹۷۴، ۱۹۷۴-۱۹۷۵، ۱۹۷۵-۱۹۷۶، ۱۹۸۰-۱۹۷۷، ۱۹۷۹، ۱۹۸۶، ۱۹۹۰ و ۱۹۹۳: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۰۹: ۱۵۲ ج ۲ و ۵: ۱۷۳ ج ۲۰ ص ۴۲-۴۵.

بدخشانی، مقبول بیگ [maqbul bayg

badaxšāni]

Badakhshani, Maqbool Baig

زبان و ادب فارسی.

از اهالی پاکستان، دانشیار زبان و ادبیات فارسی در دانشکده دولتی لاهور بوده است.

آثار

«Abd al-Fattah Hosayni», *EIr.*, Vol. I, 1985, 107.

"عبدالفتاح حسینی"

"مولینای روم تمثیل کی روشنی مین" (شرح و بررسی تمثیل‌های مولانای روم)، پنجاب. نوامبر ۱۹۶۰-فوریه ۱۹۶۱، ۹۶-۱.

"فارسی غزل تاریخ و لغت کی روشنی مین" (شرح و بررسی تاریخ و لغت غزل فارسی)، اوریتل

1. Saint Ethelburgh

2. The King James Bible

کاستل^۱ در تألیف اثر خود با عنوان مجمل معجم اللغات السامیه (لغتنامه هفت زبانی^۲) از نگاشته ویلیام بدول سود جسته است.

آثار

Epistles of Saint John. Translated into English and Arabic. Leiden: 1612.

رسالات یوحنا (ترجمه)

Mesolabium Architectonicum. (Explanation of the use of the carpenter's square.) 1631.

کاربرد مربع نجار (شرح)

فهرس القرآن باللغة التركية. مع تعدد التفاسیر، لندن: ۱۶۱۵.

معجم المفردات العربیه. تشتمل على الاسماء و الاماكن و القاب الشرف الغ المستعملة فی اللغات الغربیه منذ بیزنطیة حتی ایامه، لندن: ۱۶۱۵.

درباره‌اش

Hamilton, A. «The Victims of Progress: The Raphelengius' Arabic Type and Bedwell's *Arabic Lexicon*», *Liber Amicorum Leon voet*. Onder redactie von F. de Nave. Antwerp: De Nederlandsche bockhandel, 1985, (De Gulden Passer, 61-63), 97-108.

”قربانیان پیشرفت: فرهنگ عربی رافلنگ و معجم عربی بدول“

Hamilton, A. *William Bedwell the Arabist 1563-1632*. Leiden: E. J. Brill, 1985 (Publications of the Sir Thomas Browne Institute, N. S. 5.)

ویلیام بدول عرب‌شناس (۱۵۶۳-۱۶۳۲)

منابع ۲۳: ۲۸ ج ۹ ص ۱۴۵-۱۴۶: ۵۲ ج ۱ ص ۲۹۱: ۵۲ ج ۲ ص ۲۶۴-۲۶۵: ۱۵۰ ص ۱۹۸۵: ۱۵۸ ص ۱۶۴: ۲۲۰ ص ۱۲۴.

بدوی، امین عبدالمجید [amin abdolmajid badavi]

Badavi, Amin Abd al - Majid

زبان و ادبیات فارسی.

از اهالی مصر، برای تکمیل تحصیلاتش به ایران آمد. ۱۳۳۵ با نوشتن پایان‌نامه‌ای با عنوان بحث دربارهٔ قابوسنامه زیر نظر دکتر محمد معین، موفق به دریافت درجهٔ دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران گردید.

آثار

قابوسنامه. تهران: ۱۹۵۶. (ترجمه با همکاری صادق نشأت)

القصة فی الادب الفارسی. دربارهٔ قصه‌های منثور و منظوم فارسی از عصر رودکی تا جامی، ۱۹۶۴.

الامیر بختیار. ترجمهٔ بختیارنامه به زبان عربی، ۱۹۷۱.

تاریخ بخارای نوشی. (ترجمه با همکاری نصرالله مبشر الطرازی)

منابع ۸ ص ۲۱۱: ۱۲۵ ج ۲ ص ۶۳۴: پایان‌نامه‌های دکتری دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی. به قلم احمد رضایی. تهران: دانشگاه تهران، دی‌ماه ۱۳۶۶، ص ۲۴.

1. Edmund Castell
2. Lexicon Heptaglotton

Persane», *Revue de Paris*, V, 1909, 415-48, 633-72, 872-98; VI, 187-224.

”مسایل خارجی: انقلاب ایران“

La Revolution turque. Paris: Armand Colin, 1909.

انقلاب ترک

Revolutions de la perse. Les provinces, les peuples et le gouvernement du roi des rois. 1910. [For criticism see: Mann, Oskar. *OLZ*, Vol. 15, 1912, 33-34.]

انقلاب‌های ایران

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

انقلابات ایران. ترجمه ضیاءالدین دهشیری. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۵۵.]

La mort de stamboul: considérations sur le gouvernement des Jeunes - Turcs. Paris: Armand Colin, 1913. [For criticism see: Sussheim, K. *OLZ*, Vol. 16, 1913, 564.]

فرجام استانبول: تأملاتی درباره قدرت 'جنش جوانان ترک'

La Revolte de l'Asie. Ed. Paris: 1914.

شورش آسیا

Le sultan, l'Islam et les puissances; Constantinople, la Mecque, Bagdad, avec deux cartes hors texte. 2 éd. Paris: Armand Colin, 1916.

سلطان، اسلام و قدرت‌ها

Ithaque et la Grèce des Achéens. 1927. [For criticism see: Dussaud, René. *Syria*, RAOA, V. 9, 1928, 351-352.]

ایتاکا و یونان در عصر آخایانی‌ها

برار، اوژن ویکتور [ožen viktor berār]

Berard , Eugène Victor

(۱۸۶۴-۱۹۳۱)، تاریخ، ادبیات.

در مورز^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. ۱۹۲۰ سناتور ولایت ژورا^۲ بود و تحقیقات متعددی در زمینه سیاست خارجی به چاپ رسانید. پژوهش‌های دقیق و ژرفی در فرهنگ و تمدن یونانی انجام داده که بخش مهم آن به آثار هومر، به‌ویژه اودیسه اختصاص دارد. علاقه خاصی به مقایسه اوضاع تاریخی و جغرافیایی یونان و ایران داشته و در تحقیقاتش ایرانیان را قومی اندیشه‌مند و سخن‌سرا نامیده است. از نظر او وجوه تشابه بسیاری بین ایران و یونان، حتی در زمینه زبان و دین وجود دارد. در پاریس درگذشت.

آثار

La Turquie et l'hellénisme contemporain. La Macédoine, Hellènes, Bulgares, Valaques, Albanais, Autrichiens, serbes, 4 ème édition. Paris: Alcan, 1897.

ترکیه و هلنیسم معاصر

La Macédoine. Deuxième édition. Paris: Armand Colin, 1900; *Pro Macedonia*. Paris: Armand Colin, 1904.

مقدونیه

La politique du sultan. Quatrième édition. Paris: Armand Colin, 1900.

سیاست سلطان

Questions extérieures: France et Perse. Les fouilles de suse, Extract de la *Revue de Paris* du 15 Jan. 1905.

مسایل خارجی: فرانسه و ایران

«Questions extérieures: Revolution

1. Morez

2. Jura

آثار

«Des effets de l'accentuation emphatique sur la formation de la langue en sémitique», *MSLP* 23, 1923-35, 329-358.

”تأثیرات تکیه‌پردازی تأکیدی بر ساختمان زبان در سامی“

Materialien und untersuchungen zu den phonetischen lehren der Araber... Göttingen: 1934. [For criticism see: Paderson, Johannes. *AO*, V. 15, 1936-1937, 340.]

مطالب و پژوهش‌هایی در مباحث آواشناسی اعراب
«*Miszellen*, *ZS* 9, 1933-34, 147-154.

”نوشته‌های پراکنده“

«*Vulgararabisch ila 'wenn'*», *Islamica* 6, 1934, 338-340.

”الّی در عربی عامیانه به معنی وقتی که“

«*Über i als Hilfsvokal im Wortinnern. Eine Untersuchung zum Verhältnis von Akzent und Vokal im Semitischen*», *MO* 32, 1938, 1-102, 134-135; Uppsala: 1944.

”درباره واکه کمک‌کننده در درون واژه. پژوهشی درباره رابطه تکیه و واکه در زبان سامی“

«*Some Aspects of the Development of Semitic Diphthongs*», *Orientalia*, N. S. 8, 1930, 244-253; 9, 1940, 45-60.

”برخی جنبه‌های تحول واکه‌های مرکب در زبان سامی“

«*Notes on the Forms of the Imperative in Hebrew and Arabic*», *JQR*, N. S. 42, 1951-1952, 51-56.

”یادداشت‌هایی درباره شکل صیغه‌های امری در زبان‌های عبری و عربی“

«*On the Spiritual Background of Early*

Le nom des phéniciens. 1923. [For criticism see: Dussaud, René. *Syria*, *RAOA*, V. 8, 1927, 183-185.]

نام فنیقی‌ها

l'Odysee. 1925

اودیسه (ترجمه)

Les navigations d'ulyse. 1927. [For criticism see: Dussaud, René. *Syria*, *RAOA*, V. 10, 1929-1930, 272 - 273.]

دریانوردی‌های اولیس

Les phéniciens et l'odysee. 1927. [For criticism see: Dussaud, René. *Syria*, *RAOA*, V. 8, 1927, 354-356.]

فنیقی‌ها و اودیسه

Géographie odysséene

جغرافیای کتاب اودیسه

Résurrection d'Homère

رستاخیز هومر

درباره‌اش

Dussaud, René. 1868-1958. «Victor Bérard», *Syria*, *RAOA*, V. 12, 1931, 393-394.

”ویکتور برار“

منابع ۱۱۷ ج ۱۲۵:۲ ج ۲ ص ۴۱-۴۲:۱۲۰ ج ۱ ص ۵۷۰:۱۴۲ ج ۲ ص ۱۵۱:۲ ج ۱ ص ۷۵۷-۷۵۸:۱۵۲ ج ۲ و ۵ و ۱۶۴:۹ ص ۱۲۹: انقلابات ایران ص الف و ب.

برافمان، میر موشه [mair mošeh brāfmān]

Bravmann, Meir Moshe

(۱۹۰۹ -)، زبان‌شناسی زبان‌های سامی، ادبیات

عرب.

عضو انجمن فرانسوی قاهره و استاد زبان‌های شرقی در آمریکا بوده است.

386-394.

”جنبه‌های تکوینی مضافیه در زبان‌های سامی“

«On the Shift a>ə in Pretonic Closed Syllables in the Judeo-Arabic Dialect of Baghdad», *Der Islam*, Vol. 36, 99-100; *Islam* 37, 1961, 263.

”درباره تغییر واکه‌ای a>ə در هجاهای بسته پیش‌هجای مؤکّه در گویش یهودی - عربی بغداد“
«The Etymology of Arabic Matam (Mourning Assembly)», *Studies and Essays in Honor of A. A. Neuman*. 1962, 88-93.

”ریشه‌شناسی واژه عربی ماتم“

«The Surplus of Property: An Early Arab Social Concept», *Islam* 38, 1962, 28-50.

”مازاد دارایی: مفهومی اجتماعی در میان اعراب اولیه“

«On Reading al-Baladuri's *Ansab al-Asraf*», a contribution to Arabic lexicography, *Islam* 42, 1965, 58-70.

”درباره مطالعه انسب الاشرف، تألیف بلاذری“
«The Ancient Arab Background of the Quranic Concept al-Gizyatu an Yadin», *Arabica* 13, 1966, 307-314; 14, 1967, 90-91, 326-327.

”پیشینه مفهوم قرآنی الجزیه عن ید، نزد اعراب باستان“

The Arabic Elative. A New Approach. Leiden: E. J. Brill, 1968.

نگاهی تازه بر صفت عالی در زبان عربی

«An Arabic Parallel to Benedicere», *Arabica* 15, 1968, 317-322.

”مشابه عربی واژه برکت“

Islam and the History of Its Principal Concepts», *Le Muséon* 64, 1951, 317-365.

”درباره پیشینه روحانی صدر اسلام و تاریخچه مفاهیم اصلی آن“

«On A Case of Quantitative Ablaut in Semitic», *Orientalia*, N. S. 22, 1953, 1-24.

”درباره یک مورد دگرگونی کمی واکه‌ها در زبان سامی“

Studies in Arabic and General Syntax. Publications de l'Institut Français d'Archéologie Orientale du Caire... Textes Arabes et Études Islamiques XI, Le Caire: 1953.

مطالعاتی در عربی و نحو همگانی

«Heroic Motives in Early Arabic Literature», *Islam* 33, 1958, 256-279; 35, 1960, 1-25; 36, 1960, 4-36.

”درون مایه‌های حماسی در ادبیات اولیه عرب“
«A Phonetic Law in the Judeo-Arabic Dialect of Baghdad: a>ə in Pretonic Closed Syllable», *Islam* 36, 1960, 99-100.

”قانون آوایی در گویش یهودی - عربی بغداد: تبدیل واکه‌ای a>ə در هجای بسته پیش‌هجای مؤکّه“

«On Two Cases of Consonant Change in Modern Arabic Dialects», *Arabica* 7, 1960, 196-198.

”درباره دو مورد تغییر همخوان در گویش‌های عربی امروزی“

«The Etymology of Arabic Wazir», *Islam* 37, 1961, 260-263.

”ریشه‌شناسی واژه عربی وزیر“

«Genetic Aspects of the Genitive in the Semitic Languages», *JAOS* 81, 1961,

و برخی ادات عربی واکدی هم خانواده
«Allah's Liberty to Punish Or to Forgive»,
Der Islam 47, 1971, 236-237.

”کیفر یا عفو الهی“

«The Aramaic Nomen Agentis Qatol and
Some Similar Phenomena of Arabic»,
BSOAS 34, 1971, 1-4.

”اسم فاعل و قاتل در زبان آرامی و برخی
پدیده‌های مشابه در زبان عربی“
«The Expression of Instantaneousness in
Arabic», *Le Muséon* 84, 1971, 499-523.

”بیان فوریت و ابرام در زبان عربی“

«Notes on Halil B. Ahmad's *Kitab
al-Ain*», *Der Islam* 47, 1971, 238-244.

”یادداشت‌هایی درباره کتاب‌العین، تألیف خلیل بن
احمد“

«The Origin of the Arabic Object
Pronouns Formed with *iya-*», *JSS* 16,
1971, 50-52.

”منشاء ضمیرهای مفعولی در زبان عربی ساخته
شده با ایا-“

«The Phrase in Kuntum Failina in Surat
Yusuf V. 10», *Islam* 48, 1971, 122-125.

”عبارت ان کُنْتُمْ فاعِلین در سوره یوسف آیه ۱۰“
«The 3rd. Pers. Sing. Fem. of the Perfect
of Roots III y/w in Arabic», *Arabica* 18,
1971, 213-215.

”سوم شخص مفرد مؤنث ماضی مطلق از
ریشه‌های سوم ی/و در زبان عربی“

«An Arabic Construction Implying the
Concept of Suddenly», *Le Muséon* 85,
1972, 527-529.

”ساختار یک واژه عربی که مفهوم آنی را
می‌رساند“

«The Return of the Hero: An Early Arab
Motif», *Studia Orientalia in Memoriam C.
Brockelman*. 1968, 9-98.

”بازگشت قهرمان: درون مایه عرب اولیه“

«The State Archives in the Early Islamic
Era», *Arabica* 15, 1968, 87-89.

”بایگانی‌های دولتی در صدر اسلام“

«Bayah (Homage): A Proto-Arab
(South-Semitic) Concept», *Islam* 45, 1969,
301-305.

”بیعت: مفهومی در میان اعراب نخستین (سامی
جنوبی)“

«Satisfying and Restraining: Arabic Kafa
(KFY) > Kaffa», *Le Muséon* 82, 1969,
197-205.

”کفایت و قناعت: کفی در زبان عربی“

«The Semitic Causative-Prefix *š/sa-*», *Le
Muséon* 82, 1969, 511-522.

”پیشوند سببی ش/سا در زبان سامی“

«North Semitic Hayyim/n (Life) in the
Light of Arabic», *Le Muséon* 83, 1970,
551-557.

”واژه سامی شمالی حیم (زندگی) از دیدگاه زبان
عربی“

«Syriac Dalma 'Lest', 'Perhaps', and
Some Related Arabic Phenomena», *JSS*
15, 1970, 189-204.

”واژه سریانی دلما 'مبادا'، 'شاید' و برخی
پدیده‌های عربی هم خانواده“

«The West-Semitic Conditional
Conjunction IM, IN, and Some Related
Particles of Arabic and Akkadian», *Le
Muséon* 83, 1970, 241-248.

”حرف ربط شرطی نیم، نین در زبان سامی غربی“

۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۰-۱۹۷۱، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۳-۱۹۷۴،
۱۹۷۴-۱۹۷۵، ۱۹۷۵ و ۱۹۷۶-۱۹۸۰؛ ۱۵۱ ج ۲ ص
۶۵

براگینسکی، یوسف ساموئیلوویچ [yusef
sāmuilovič brāginski]

Braginsky, Iosif Samuilovich

(۱۹۰۵ -)، ادبیات فارسی، تاریخ.

۱۸ ژوئن در کی‌یف (جمهوری اوکراین) متولد شد. ۱۹۳۱ بخش هندی - افغانی دانشکده اجتماعی - سیاسی انستیتوی شرق‌شناسی مسکو را به پایان رساند. ۱۹۴۰ نامزد (دکتر) علوم تاریخ گردید. موضوع پایان‌نامه او جنبش‌های مردمی در خان‌نشین بخارا از عصر سلطه تزار تا انقلاب ۱۹۱۷ بود. ۱۹۵۴ به اخذ درجه دکتر علوم زبان‌شناسی نایل آمد.

۱۹۲۰ و ۱۹۲۱ کارمند شورای کار و تبلیغات ملل شرق در باکو و ۱۹۲۹ و ۱۹۳۰ استاد دانشگاه کمونیستی زحمتکشان شرق بود. از ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۳ در انستیتوی شرق‌شناسی مسکو و از ۱۹۳۸ تا ۱۹۴۰ در دانشسرای عالی به تدریس اشتغال داشت. ۱۹۴۰ به مقام دانشیاری رسید. از ۱۹۴۰ تا ۱۹۵۲ در خدمت ارتش اتحاد شوروی بود و از ۱۹۴۱ تا ۱۹۴۵ در جنگ بزرگ میهنی شرکت داشت. از ۱۹۴۹ تا ۱۹۵۲ استاد انستیتوی نظامی زبان‌های خارجی بود. ۱۹۵۰ کارمند علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی و ۱۹۵۱ عضو وابسته آکادمی علوم تاجیکستان گردید و در همان سال در دانشگاه دولتی مسکو به تدریس اشتغال داشت.

«The Completion Or Improvement of A Laudable Dead: An Ancient Arab Ethnic Motif», *Der Islam* 49, 1972, 273-276.

”درجه کمال یا ملکوتی‌شدن پیکر شخصیتی برجسته: درون‌مایه‌ای قومی در میان اعراب باستان“

«The Syntactic Background of Arabic Nouns with Prefix Ma- and Related Syntactic Phenomena», *In Memoriam S. M. Stern, Israel Or. Studies*, II, 1972, 92-116.

”پیشینه نحوی نام‌های عربی با پیشوند ما - و پدیده‌های نحوی هم‌خانواده“

«Arabic Parallels to the English Phrase I Am Friends with Him», *Le Muséon* 87, 1974, 223-236.

”مشابه‌های عربی عبارت انگلیسی رابطه من با او دوستانه است“

«The Origin of the Principle of Ismah: Muhammad's Immunity from Sin», *Le Muséon* 88, 1975, 221-225.

”منشاء اصل عصمت: معصوم بودن محمد (ص)“
Studies in Semitic Philology. Leiden: E. J. Brill, 1977.

مطالعاتی در لغت‌شناسی زبان سامی

«A Specific Type of Plurality in Arabic», *BSOAS* 41, 1978, 343-347.

”نوع خاصی از جمع در زبان عربی“

«Some Motifs and Terms in Arabian Fatalism», *Le Muséon* 92, 1979, 171-195.

”برخی درون‌مایه‌ها و اصطلاحات در آیین جبری عرب“

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۱۰۱۳؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۸۲؛ ۱۵۰
س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵.

تاریخ مختصر خلق تاجیک. ج ۱. از عهد باستان تا انقلاب
کبیر سوسیالیستی اکبر ۱۹۱۷ (ویرایش)
Khisrou Nosir. Izbrannoe. [Per. A. Adalis
E. Bertel'sa, pit. ocherk. L. Buzurg-Zoda.
Sost., Komm. i red. I. S. Branginskogo.]
Stalinabad: Tadzhikgosizdat, 1949; 1954.

گزیده‌هایی از ناصر خسرو (گردآوری، تفسیر و
تصحیح)

Kamol Khudzandi: Izbrannaia Lirika. Per.
A. E. Adalis. Sost., Prim. i red. I. S.
Braginskogo, Stalinabad: Tadzhikgosizdat,
1949.

گزیده غزل‌های کمال خجندی (ویرایش، تحشیه)
Muslikhiddin Saady. Zhizneopisanie. Sost.,
Prim. i red. I. S. Braginskogo. Per. K. A.
Lipskerova. Stalinabad: Tadzhikgosizdat,
1949.

زندگی‌نامه شیخ مصلح‌الدین سعدی (تنظیم، ویرایش،
تحشیه)

Tadzhikskaja Poeziia. Per. I. Sel'vinskogo.
Pod. red. I. Braginskogo. Stalinabad:
Tadzhikgosizdat, 1949.

اشعار تاجیکی (ویرایش)

«Avitsenna, Torzhestvo Razuma»,
Literaturnaia Gazeta 100 (2973),
Moscou: 19 Avgousta 1952, 1.

«شکوه خرد از دیدگاه ابن‌سینا»

Kabus-name. Per., statia i prim. E. E.
Bertel'sce, Otv. red. I. S. Braginskii,
Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1953;
Izd. 2, VID, 1958.

قابوس‌نامه (تصحیح، ترجمه)

«K Voprosu o Znachenii Prisoedineniia
Srednei Azii k Rossi.», VI 8, 1953, 21-40,

۱۹۵۵ به عنوان یکی از رجال برجسته علوم
تاجیکستان معرفی شد. از ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۷
کارمند علمی انستیتوی ادبیات بین‌المللی
آکادمی علوم اتحاد شوروی و از ۱۹۵۷ رئیس
هیأت دبیران مجله شرق‌شناسی شوروی و مجله مل
آسیا و افریقا بود. ۱۹۵۹ به مقام پروفیسوری رسید.
از ۱۹۶۰ در دانشگاه دولتی تاجیکستان به
تدریس اشتغال داشت.

۱۹۵۷ در بیست و چهارمین کنگره بین‌المللی
شرق‌شناسان در مونیخ، ۱۹۶۰ در بیست و
پنجمین اجلاس آن کنگره در مسکو، ۱۹۶۴ در
بیست و ششمین نشست همان کنگره در دهلی و
۱۹۶۸ در کنفرانس یونسکو با عنوان 'تمدن
آسیای مرکزی' در پاریس شرکت نمود.

آثار

«Da'ir ba mas'alai ba davraho taqsim
kardani ta'rikhi adabieti tojik», *Sharq
Surkh*, 2-3, 1947, 34-44.

” درباره مسئله تقسیم ادواری تاریخ ادبیات
تاجیک“

Ilafiz: Piatdesiat Gazely. Vnovykh Per. V.
Azviagintse. Sost. I. S. Braginskogo i K. A.
Lipskerov. Stalinabad: Tadzhikgosizdat,
1949; 1955.

پنجاه غزل از حافظ (تنظیم)

Gafurov, B. G. *Istoriia Tadzhikskogo
Naroda Vkratkom Izlozhenii.* T. I. S
drevneishikh vremen do Velikoi
Oktiabrskoi sotsialiticheskoi revoliutsii
1917 goda. Pod. red. I. Braginskogo,
Moskva: Gospolitizdat, 1949, izd. 2, 1952,
Izd. 3, ispr. i dop. 1955.

Braginskogo. Per. V. V. Derzhavin i V. V. Levkina), Stalinabad: Tadzhiqgosizdat, 1955.

اشعار رودکی (مقدمه و تعلیقات)

Ocherki iz Istorii Tadzhiqskoi Literatury. Stalinabad: Tadzhiqgosizdat, 1956-1957. (Akademiiia Nauk Tadjh. SSSR. Institut Iazyka i Literatury.)

شرحی درباره تاریخ ادبیات تاجیک

Khafiz. Lirika. Per. A. Farsi. (Perdisl. I. Braginskogo). Moskva: Goslitizdat, 1956.

غزلیات حافظ (پیشگفتار)

Antologiya Tadjikskoi Poezii. (Red. koll. I. Braginskii, M. Rakhimi, N. Tikonov, M. Tursunzoda, S. Ulug-Zoda. Vstupit. Statia R. Alieva, I. Braginskovo, N. Osmanova. pod red. A. Bertel'sa i S. Shervinskogo). Moskva: Goslitizdat, 1957.

گلچینی از اشعار تاجیکی (تصحیح، با همکاری)

Morochnik, S. B., Rozenfel'd, B. A. Omar Khaim, Poet, Myslitel', Uchenyi. Otv. red. I. S. Braginskii, Stalinabad: Tadzhiqgosizdat, 1957.

عمر خیام، شاعر، متفکر و دانشمند (ویرایش) Konrad, N. I. «Problema Realizma i Literatury Vostoka», *VLit.* 1, 1957. 52-72; V kn.: *Problemy Stanovleniia Realizma v Literaturakh Vostoka*, Otv. red. I. S. Braginskii, Moskva: Nauka, 1964, 11-32.

”واقع‌گرایی در ادبیات شرق“ (ویرایش)

Firdousi. *Shakh-Name.* Per. s Tadjh. (Farsi) per. pod. red. I. Braginskogo i S. Shervinskogo. Sost. i vstupit. statia I. Braginskogo. Moskva: Goslitizdat, 1957.

Avt.: Braginskii, I. S., Radzhabov, S., Romodin, V. A.

”درباره اهمیت مسأله پیوستن آسیای میانه به روسیه“ (با همکاری)

«Zametki o Tadzhiqskom Epose Gurguli», *KSIV* 9, 1953, 48-57.

”نکاتی درباره حماسه تاجیکی گورگولی“

Opyt Issledovaniia Elementov Narodnogo Tvorchestva v Pamiatnikakh Drevnei i Srednevekovoi Tadzhiqskoi Pis'menosti. Avtoref. d-ra filol. nauk. Moskva: 1954. (Na pravakh rukopisi). (dokt. diss.)

تجربه در زمینه تحقیق پیرامون عناصر خلاق عامه در آثار مکتوب تاجیک در ادوار باستان و سده‌های میانه (پایان‌نامه دکتوری)

Avtoref.: Moskva: 1954.

چکیده رساله علمی

«Iz Istorii Tadzhiqskoi Narodnoi Poezii», *Elementy Narodno-Poeticheskogo Tvorchestva v Pamiatnikakh Drevnei i Srednevekovoi Pis'mennosti.* Moskva: Akademiiia Nauk SSSR, 1955. (Akademiiia Nauk SSSR. Institut Vostokovedeniia, IMLI); Moskva: Akademiiia Nauk SSSR. 1956.

”درباره تاریخچه اشعار عامیانه تاجیک“

«K Voprosu o Razvitii Metoda Sotsialisticheskogo Realizma v Literaturakh Zarubezhnogo Vostoka», *KSIV*, XVII, Akademiiia Nauk, 1955, 3-9.

”درباره گسترش شیوه‌های رئالیسم سوسیالیستی در ادبیات کشورهای خارجی در مشرق زمین“

Rudaki Stikhi. (Vstupit. Ocherk i prim. I.

Zhizn'i Tvorchestvo Sadriddina Aini.
Moskva: Goslitizdat, 1959.

زندگی و آثار صدرالدین عینی

«Drevnepersidskaia Literatura (Period
Rabovladelcheskogo Obshchestva)»,
*Istoriia Literatur Narodov Srednei Azii i
Kazakhstana.* Moskva: Moskovskii
Gosudarstvennyi Universitet, 1960, 41-44.

«ادبیات ایران باستان (دوره برده‌داری)»

«E. Kh. A. Vafa Revoliutsioner, Poet
Uchenyi», (K Shesti desiatiletiu so dnia
rozhdenniia), (S. H. A. Vafa A
Rovolutionary, Poet and Scientist), *PV* 3,
1960, 332-335.

«وفا، انقلابی، شاعر و دانشمند»

Bertel's, E. E. *Izbrannye Trudy.* T. 7,
Istoriia Persidsko-Tadzhikskoi Literatury.
Otv. red. I. S. Braginskii, Moskva: IVL,
1960.

تاریخ ادبیات فارسی - تاجیکی (ویرایش)

Komissarov, D. S. *Ocherki Sovremennoi
Persidskoi Prozy.* Otv. red. I. S. Braginskii,
Moskva: IVL, 1960.

نثر معاصر فارسی (ویرایش)

«Tadzhikskaa Literatura», *Istoriia
Literatur Narodov Srednei Azii i
Kazakhstana.* Moskva: Moskovskii
Gosudarstvennyi Universitet, 1960, 21-107.

«ادبیات تاجیکی»

«Tadzhikskaa Literatura», 21-110;
«Uzbekskaa Literatura», 111-191, v kn.:
*Istoriia Literatur Narodov Srednei Azii i
Kazakhstana.* Moskva: 1960.

«ادبیات تاجیکی؛ ادبیات ازبکی»

شاهنامه فردوسی (پیشگفتار، تنظیم، ویرایش، با
همکاری)

«Zum Studium des Schaftens Kamol
Khudzhandis», *24 Int. Cong. Or.*, 1957,
199-505.

«مطالعاتی درباره گزیده‌های کمال خجندی»

«K Izucheniiu Tvorchestva Komola
Khudzhandi», (V sviazi s podgotovkoi
kriticheskogo izdaniia ego Divana), *KSIV*,
1958, 82-87.

«درباره بررسی آثار کمال خجندی»

Aini, S. «Mesto Rozhdenniia, Smerti i
Pogrebeniia Uctada Rudaki», (Per. s.
Tadzh. I. Braginskogo). *Ar.N* 10, 1958,
236-240.

«زادگاه، محل درگذشت و آرامگاه استاد رودکی»
(ترجمه)

«O Vozniknovenii Gazeli v Tadzhikskoi i
Persidskoi Literature», *SV* 2, 1958,
94-100.

«درباره پیدایش غزل در ادبیات فارسی و
تاجیکی»

«Zametki o Realisticheskikh Traditsiakh
Literaturakh Vostoka», *SV* 9, Moskva:
1958, 7-10.

«یادداشت‌هایی درباره ادبیات سنتی رنالیستی
شرق»

Ustod Rudaki. A collection of articles on
the poet, translated from the Tajiki and
edited by I. S. Braginsky. Russian text
(Akademiiia Nauk SSSR. Institut
Vostokovedeniia.) 16, [3], pls. 2, Moskva:
Izdatel'stvo Vostochnoi Literatury, 1959.

استاد رودکی (ویرایش)

Poslovitsi i Pogovorki Narodov Vostoka. (Proverbs and Sayings of the Peoples of the East). Russian text. (Akademiiia Nauk SSSR. Institut Narodov Azii), Moskva: Izdatel'stvo Vostochnoi, 1961.

امثال و حکم مردم مشرق‌زمین

«O Teoreticheskom Urovne Izucheniia Literatur Narodov Azii i Afriki», *NAA* 3, Moskva: 1962, 11-117.

”پیرامون مطالعات نظری درباره ادبیات ملل آسیا و افریقا“

«Eshche raz o Probleme Periodizatsii Istarii Persidskoi i Tadzhijskoi Literatur», (Once More about the Problem of Period Definitions in Persian and Tajik Literatures), *NAA* 6, 1963, 82-102.

”بار دیگر درباره تقسیم ادواری تاریخ ادبیات فارسی و تاجیکی“

«K Probleme Periodizatsii Istarii Persidskoi i Tadzhijskoi Literatur», *Trudy XXV. Mezhdunarod. Kong. Vostokovedov. Moskva 1960*, T. II, 1963, 349-356; «Zur Frage der periodisierung der Geschichte der persischen und tadjikischen Literatur», *XXV. Internationaler Orientalisten-Kongress. Vorträge der Delegation der U. S. S. R., Moscow: 1960*.

”درباره تقسیم ادواری تاریخ ادبیات فارسی و تاجیکی“

Persidskaia Literatura. Moskva: Izd. Vost. Lit., 1963, (Akademiiia Nauk SSSR. Institut Narodov Azii. Literatura Vostoka), *Kratikii Ocherk*, Moskva: IVL,

«K Diskussii o Stanovlenii Realizma v Literaturakh Vostoka», *NAA* 5, 1961, 150-171.

”درباره مباحثات شکل‌گیری رئالیسم در ادبیات شرق“

«K Izucheniiu Uzbekske-Tadzhikskikh Literaturnykh Sviazei», *Vzaimosvazi Literatur Vostoka i Zapada*. Moskva: 1961, 7-56. Otv. red. Predisl. 3-5.

”درباره بررسی روابط ادبی ازبکستان و تاجیکستان“

Avt.: I. S. Braginskii, A. S. Edel'man i Sh. Khusein-Zade. «Literatura Perioda Velikoi Oktiaabr'skoi Revoliutsii i Utverzhdeniia Sovetskoi Vlasti v Tadjikistane», 28-71; Avt.: I. S. Braginskii i A. S. Edel'man, «Literatura Predvoennykh Piatiletok», 72-116; Avt. I. S. Braginskii, A. S. Edel'man, Sadridin Ainii, 221-273. V kn.: *Ocherk Istarii Tadzhijskoi Sovetskoi Literatury*. Moskva: 1961.

”ادبیات دوره انقلاب اکتبر و استقرار حکومت شوروی در تاجیکستان“؛ ”ادبیات دوره پنج ساله پیش از جنگ“ (با همکاری)

«Otv. Tovarishchu Karpinskomu», *PV* 1, 1961. 240-242. O perevodakh persidsko-tajikskikh klassikov.

”پاسخ به رفیق کارپینسکی“ (درباره ترجمه آثار کلاسیک فارسی - تاجیکی)

«Persidskaia Klassicheskaia Poezia», *Detskaia Entsiklopediia*, T. 10, Moskva: Akademiiia Nauk ped. nauk. 1961, 64-66.

”اشعار کلاسیک فارسی“

«O Masterstve Rudaki, Poeticheskii Lommentarii», *Rudaki. Stikhi*. Moskva: 1964, 384-440.

”درباره هنر رودکی، تفسیر اشعار“

Rudaki: Stikhi. Redaktsiia i Kommentarii I. S. Braginskogo, Moskva: 1964. (Persian with Russian transl.)

اشعار رودکی (تصحیح، شرح)

K Itogam Diskussii o Periodizatsii Istorii Literatur Vostoka (Tezisy). Moskva: 1965. (Akademiiia Nauk SSSR. Institut Narodov Azii.)

پیرامون نتایج مباحثات درباره تقسیم ادواری تاریخ ادبیات شرق

«O Prirode Sredneaziatskogo Dzhadidizma v Svete Literaturnoi Deiatel'nosti Dzhadidov», *Istoriia SSSR* 6, Moskva: 1965, 26-38.

”درباره دوره نوگرایی در آسیای میانه و نموده‌های آن در فعالیت‌های نوگرایانه ادبی“
Khekmat, A. P. *Rasskaz o Persidskom Poete. Zhizn i Tvorchestvo Ibn Iamina*. Otv. red. I. S. Braginskii. Moskva: Nauka, 1965.

مطالبی درباره زندگی و آثار شاعر پارسی‌گوی ابن یمن (ویرایش)

«Soobrazheniia o Periodizatsii Klassicheskoi Persidsko- Tadzhikskoi Literatury», (Suggestions on the Periodisation of the Classical Persian Tajik Literature), *NAA* 2, 1965, 100-110.

”نگرش‌هایی درباره تقسیم ادواری ادبیات کلاسیک فارسی - تاجیکی“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی

1963. [Rets.: Osmanova, Z. i Riftin, B. *IAN*, T. 23, Ser. Lit-ri i Iazika, 1964, Vyp. 5, 444-445.] Avt.: Braginskii, I, Komissarov, D.

ادبیات فارسی (با همکاری)

Gurgani, Fakhridin. *Vis i Ramin. Poema*. Per. S. Lipkin. (Vstupit. st. i obshch, red. I. Braginskogo). Moskva: Goslitizdat, 1963.

منظومه ویس و رامین، اثر فخرالدین اسعد گرگانی (پیشگفتار، تصحیح)

Zapadnovostochni Sintez v Divane Gete i Klassicheskaia Poeziia na Farsi. Moskva: 1963.

نتیجه‌گیری‌های غرب و شرق درباره دیوان گونه و اشعار کلاسیک فارسی

«Evgenii Eduardovich Bertels», *KSINA* 65, 1964, 3-5.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس“

Chlen Redkollegii i avt. stat'i: «Izuchenie Vklada Narodov Vostoka v Mirovuiu Esteticheskuiu Mysl», *Problemy Teorii Literatury i Estetiki v Stranakh Vostoka*. Moskva: 1964, 3-19.

”بررسی تأثیر مردم شرق بر تفکر جهانی پیرامون هنر زیبایی شناختی“

Firdosi. *Shakh-Name*. V drukh Knigakh. Per. S Farsi VI. Derzhavina i S. Lepkina. (Red. Koll. I. Braginskii, B. Gafurov, M. Tursun-Zade. Bstypit. statia I. Braginskogo. Podgo torka teksta N. Osmanova). Moskva: Goslitizdat, 1964. Kn. 1.

شاهنامه فردوسی (تصحیح، ترجمه، با همکاری)

”درباره تاریخ‌نگاری عصر رنسانس“؛ ”آیا رنسانس در شرق امکان‌پذیر است؟“

«O Sotsialisticheskome Realizme i Ego Beregakh», *Aktual'nye Problemy Sotsialisticheskogo Realizma*. Moskva: 1969, 440-451.

”درباره رئالیسم سوسیالیستی و محدوده آن“
«Chlen Redkollegii i avt. stat'i: Obraz V. I. Lenina v Literaturakh Vostoka», *V. I. Lenin i Literatura Zarubezhnogo Vostoka*. Moskva: 1971, 207-271.

”سیمای لنین در ادبیات شرق“
«Internatsional'noe i Natsional'noe v Literaturakh Vostoka», *NAA 1*, Moskva: 1971, 89-105.

”جنبه‌های بین‌المللی و ملی در ادبیات شرق“
«Iz Istarii Iranistiki», *Iran*, (Pamiati B. N. Zakhodera), 1971, 16-27.

”شرحی درباره تاریخ ایران‌شناسی“
Iranskoe Literaturnoe Nasledie. Moscow: Nauka, 1984.

میراث ادب ایرانی

”اهمیت و ارزش جهانی ادبیات کلاسیک ایران با استناد به نوشته‌های گوته“، عنوان سخنرانی در کنگره جهانی ایران‌شناسان در شهریور ۱۳۴۵ خورشیدی در تهران، پیام نوین، ج ۸ ش ۵، ۶-۱۰.

”تنظیم نقل‌های حماسی به فارسی جدید در ایران غربی در سده یازدهم (به نقل از نزهت نامه علائی)“، پیام نوین، ج ۵ ش ۱۲، ۲۹-۳۰.

درباره‌اش

«Ob Utverzhdenie Deistvitel'nykh Chlenov i Chlenov- Korrespondentov AN Tadzhikskoi SSR. Postanovlenie Soveta

ترجمه و چاپ شده است:

”اندیشه‌هایی درباره تقسیم‌بندی ادبیات کلاسیک فارسی به ادوار معین“، ترجمه رضا آذرخشی، پیام نوین، ج ۷ ش ۱۲، ۵۶-۷۱.

«Zametki o Zapadno-Vostochnom Sinteze v Lirike Pushkina», *NAA 5*, Moskva: 1965, 117-126; 4, 1966, 139-146.

”یادداشت‌هایی درباره استنتاج‌های غربی - شرقی پیرامون اشعار غنایی پوشکین“

«Zametki k Izucheniiu Tvorchestvo Dzhami», *Abdurakhman Dzhami, Epokha, Zhizn'i Tvorchestvo*. Dushanbe: 1965, 51-66.

”یادداشت‌هایی درباره بررسی آثار جامی“
«K Sporam o Genezise Geroicheskogo Eposa», *SE 1*, Moskva: 1966, 79-98.

”مباحثات درباره اختلاف نظر پیرامون پیدایش حماسه“

XII Miniatur. Akademiiia Nauk SSSR. Khudozh. Lit., Moskva: 1966.

دوازده میناتور

Otv. red. «Poslesl.», v kn.: *Idei Gumanizma v Literaturakh Vostoka*. Moskva: 1967, 208-216.

”پایان سخن“ (ویرایش)

«Teoriiia Khudozhestvennogo Perevoda kak Nauka», *Aktual'nye Teorii Khudozhest- tvennogo Perevoda*, T. 1, Moskva: 1967, 15-32.

”نظریه ترجمه آثار هنری به مثابه فعالیت علمی“
«K Istoriografii Renesansa», 393-404;
«Vozmozhen li Renesansa na Vostoke?» 405-414, v kn.: *Teoreticheskie Problemy Vostochnykh Literatur*. Moskva: 1969.

Hodizoda. «Liubimiyu Uchenyi i Smelyi Borets» (K 60-Letiiu so Dnia Rozhdeniia I. S. Braginskogo), *Golos Vostoka* 6 (Sagoinark), Dushanbe: 1965, 72-78. (Na Tadh. iaz.)

”دانشمند محبوب و مبارز دلیر“ (به مناسبت شخصتین سالگرد تولد یوسف ساموئیلوویچ براگینسکی)

«Spisok Osnovnykh Rabot Doktora Filologicheskikh Nauk I. S. Braginskogo», *NAA* 3, Moskva: 1965, 236-238. (Perechen' 82 kn. st. i red. rabot za 1920-1962 gg.)

”فهرست آثار عمده براگینسکی، دکتر در فقه‌اللغه“

Shagalov, E. «Talant Ychenogo Sluzhit Narodu», (O Chestovovanii I. S. Braginskogo), *Tochikistoni, Soveti* 21 Maia, Dushanbe: 1955. (Na Tadh. iaz.)

”استعداد دانشمند در خدمت مردم“

Hodizoda, R. «Uchenyi, Pedagog, Borets» (K 60 Letiiu I. S. Braginskogo), *Tochikistani Soveti* 14 Maia, 1965.

”دانشمند، استاد، مبارز“ (به مناسبت شخصتین سالگرد تولد براگینسکی)

Kontsevich, L. R. «Uchenyi Pedagog, Obshchestvennyi Deiatel» (K 60 Letiiu so Dnia Rozhdeniia I. Braginskogo), *Akhbar* 18, Tehran: 1965, 21. (Na Pers. iaz.)

”دانشمند، استاد، رجل اجتماعی“ (به مناسبت شخصتین سالگرد تولد براگینسکی)

«Iosif Braginskii», v kn.: *Pisateli Tadjikistana*. Dushanbe: 1966, 56-59. (Na Tadh. iaz.)

”یوسف براگینسکی“

Ministrov Tadjikskoi SSR ot 14 Aprelia 1951 g.» *Kommunist Tadjikistana* 15 Aprelia, Stalinabad: 1951.

”مُصوبه دربارهٔ اعضای پیوسته و وابستهٔ آکادمی علوم تاجیکستان شوروی و مصوبهٔ شورای وزیران تاجیکستان شوروی مورخ چهاردهم آوریل ۱۹۵۱“

«Braginskii, I. S.», *KLE*, T. 1, Moskva: 1952, Stlb. 712.

”یوسف ساموئیلوویچ براگینسکی“

«O Prisvoenii Pochetnogo Zvaniia Zasluhennogo Deiatelia Nauk Tadjikskoi SSR Braginskomu I. S.», *Kommunist Tadjikistana* 9 Iiunia, Stalinabad: 1955.

”دربارهٔ اعطای عنوان افتخاری شخصیت شایستهٔ جمهوری تاجیکستان شوروی به براگینسکی“

Azizkulov, D. «Iubilei Uchenogo» (K 60-Letiiu so Dnia Rozhdeniia I. S. Braginskogo), *prosveshchenie i Kul'tura, Maorif va Madaniiat* 13 Maia, Dushanbe: 1965. (Na Tadh. iaz.)

”سالگرد تولد دانشمند“ (به مناسبت شخصتین سال تولد یوسف ساموئیلوویچ براگینسکی)

Zhodizoda, R. «Iubilei Uchenogo», *Kommunist Tadjikistana* 14 Maia, Dushanbe: 1965.

”سالگرد تولد دانشمند“

Rustamov, Sh. «Izvestnyi Sovetskii Vostokoved», *Komsomoli Tochikiston* 14 Maia, Dushanbe: 1965. (Na Tadh. iaz.)

”شرق‌شناس مشهور شوروی“ (به مناسبت شخصتین سالگرد تولد براگینسکی)

آثار

«Das Schicksal der Seele nach dem Tode nach mandäischen und parsischen Vorstellungen», *Jahrbücher für protestantische Theologie* XVIII, 1892, 405-38 und 575-603.

”سرنوشت روح پس از مرگ از دیدگاه مانویان و پارسیان“

Mandäische Schriften, Buch of Adam. Übersetzt und erläutert, Göttingen: Vandenhoeck, 1893.

نوشته‌های مانوی، کتاب آدم (ترجمه، شرح)
Elchasai, ein Religionsstifter und sein Werk. Beiträge zur jüdischen, christlichen und allgemeinen Religionsgeschichte, Leipzig: 1912.

کسانی بانی دین و کتابش، مقاله‌هایی درباره تاریخ ادیان یهودی، مسیحی و غیره
Die Mandäer, ihre Religion und ihre Geschichte. Amsterdam: Müller, 1915.

مانویان، مذهب و تاریخشان
«Zur Rolle der religiös-didaktischen Dichtung in der frühen kasantatorischen Literatur», *ZDMG* 119, 1969-70, 251-260.
”نقش اشعار مذهبی - ادبی در ادبیات تاتاری قازانی باستان“

منابع ۹۰ س ۵ ش ۸۹ ص ۷۰۷: ۱۳۹ ج ۲ ص ۸: ۱۵۰ س ۱۹۶۶-۱۹۷۰: ۱۵۱ ج ۲ ص ۶۲: ۱۵۲ ج ۱ و ۶

براندز، هورست ویلفرید
[horst vilfrid brandz]

Brands, Horst Wilfrid

مطالعات شرقی، زبان و ادبیات ترکی.

«Iosif Samuilovich Braginskii», Dushanbe: Donish, 1966. (*Materialy Biobibliografii Uchenykh Tadzhikistana*, Vyp. 8), uchnoi «Pedagogicheskoi i Obshchestvenno-politicheskoi Deiatel'nosti», 3-32; Muliband, S. D. i Tursunova, L. V. «Bibliografiia Rabot», 33-36. (Perechen' 259 kn. st., rets. i red. rabot za 1920-1965 gg.) Literatura o Zhizni i Trudakh, 67-76.
”یوسف سامونیلوویچ براگینسکی“
فعالیت‌های تعلیم و تربیتی و اجتماعی“
کتاب‌شناسی آثار“

«Braginskii, I. S.», *BSE*, Izd. 3, T. 3, Moskva: 1970, 614.

”یوسف سامونیلوویچ براگینسکی“
«Spisok Rabot I. S. Braginskogo», v kn.: I. S. Braginskii, *Iz Istorii Persidskoi i Tadzhikskoi Literatur.* Moskva: 1972, 479-483. (Khronol. perechen' 89 kn. i st. za 1940-1971 gg.)

”فهرست آثار براگینسکی“

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۲۰۳: ۴۵ ج ۱ ص ۷۰، ۸۰۲، ۸۰۵، ۹۶۲، ۱۲۲۹، ۱۲۶۷، ۱۲۸۲، ۱۲۸۶، ۱۳۰۳، ۱۳۸۹، ۱۳۹۰، ۱۳۹۵، ۱۳۹۷: ۱۲۵ ج ۲ ص ۵۷۰ و ۵۷۱: ۱۳۲ ج ۲ ص ۵۱۹: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۱-۱۹۷۲، ۱۹۷۳-۱۹۷۴ و ۱۹۸۵: ۱۵۱ ج ۲ ص ۵۲: ۱۵۲ ج ۲، ۷ و ۱۵۵ ص ۹۱-۹۲: ۱۶۲/۱.

برانت، آوگوست یوهان هاینریش ویلهلم

[āgust yuhān hāynriš vilhelm brānt]

Brandt, August Johann Heinrich Wilhelm

آیین مانویان و پارسیان، ادبیات قازانی - تاتاری.
استاد تاریخ کتاب مقدس در دانشگاه آمستردام بود.

- شمالی“
 «Neuere Krimtatarische Sprach-und Literaturzeugnisse aus Mittelasien», *CAJ* 14, 1970, 289-308.
- ” شواهدی تازه از زبان و ادبیات تاتارهای کریم آسیای میانه“
 «Azerbajdshanische satirische Dichtung im 19. Jahrhundert», *Der Islam* 48, 1971-2, 280-297.
- ” هزلیات آذربایجانی در سده نوزدهم“
 «Zum metaphorischen Gebrauch türkischer Tierbezeichnungen», *CAJ* 17, 1974, 129-134.
- ” کاربرد استعاره نام حیوانات در زبان ترکی“
Azerbajdshanische Chrestomathie Texte des 20. Jahrhunderts. Wiesbaden: O. Harrassowitz, 1977.
- گلچینی از متون آذربایجانی سده بیستم
 «Bemerkungen zu einer turanischen Variante des Geser-Motivs», *Zentralasiat. Studien* 11, 1977, 267-275.
- ” ملاحظات درباره طرح‌های تورانی“
 «Zum Selbstverständnis der Türkologie», *XIX. DOT*, Freiburg im Breisgau: 1975, (ZDMG, Suppl. III, 2, 1977), 1122-1134.
- ” درباره پژوهش در زبان و ادبیات ترکی“
 «What Eisenhower and Dulles Saw in Nasser: Personalities and Interests in U. S. Egyptian Relations», *American-Arab Affairs* 17, 1986, 44-54.
- ” آیزنهاور و دالس در ناصر چه دیدند: شخصیت‌ها و منافع در مناسبات امریکایی - مصری“
- رئیس و مشاورانستیتوی شرقی فرانکفورت^۱ بود.
- آثار
 «Soziologischer Strukturwandel in Azerbaigan im Spiegel der einheimischen Literatur des XIX. und XX. Jahrhunderts», *24 Int. Cong. Or.*, 1957, 607-609.
- ” تغییر ساختار جامعه‌شناختی در آذربایجان در آینه ادبیات‌بومی سده‌های نوزدهم و بیستم“
 «Akhund-Zada, Mirza Fath Ali (1812-78)», *EI*, Vol. I, 1960, 331-332.
- ” میرزا فتحعلی آخوندزاده (۱۸۱۲-۱۸۷۸)“ (با همکاری)
 «Aspekte der aserbajdshanischen Gegenwarts-literatur», *WI*, N. S. 8, 1963, 177-192.
- ” جنبه‌هایی از ادبیات معاصر آذربایجان“
 «Nachrevolutionäre Literaturen Sibirischer Türkvolker», *ZDMG* 113, 1963, 565-578.
- ” ادبیات پس از انقلاب اقوام ترک سیبری“
 «Dhakir, Kasim Bey», *EI*, Vol. II, 1965, 217.
- ” ذاکر، قاصم بک“ (شاعر آذربایجانی) (با همکاری)
 «Neologismen und Terminologie in den heutigen Türksprachen», *ZDMG* 116, 1966, 276-290.
- ” نوپردازی‌ها و اصطلاح‌شناسی در زبان ترکی معاصر“
 «Literarische Tätigkeit bei den türkischen Gruppen Nordkaukasiens», *XVII. DOT*, 1968, Teil 2 (ZDMG, Suppl. I, 2969), 742-753.
- ” فعالیت ادبی در نزد گروه‌های ترک قفقاز

1. Oriental-Institut Frankfurt a. M.

”کتیبه‌های تازه هخامنشیان“

«Die Sprache der Pisider», *AOF*, Vol. 9, 1933-34, 52-54.

”زبان مردم پیسیدی“

Die tyrrhenische Stele von Lemnos. Leipzig: O. Harrassowitz, 1934.

اسنل تیرنه‌ای جزیره لئونوس

Die erste indogermanische Wanderung. Wien: Gerold & Co., 1936.

نخستین مهاجرت اقوام هند و اروپایی

Die Indogermanen- und Germanenfrage. Neue Wege zu ihrer Lösung, Salzburg-Leipzig: Verlag Anton Pustet, 1936.

مسأله هند و ژرمن‌ها و ژرمن‌ها

Die Herkunft der Etrusker. Mit 4 Abbildungen im Text, Leipzig: J. C. Hinrichs, 1937.

اصل و نسب اتروسک‌ها

Frühgeschichte und Sprachwissenschaft. Hrsg., Wien: Gerold & Co., 1948.

تاریخ باستان و زبان‌شناسی (گردآوری)

Einführung in die Phonetik und Phonologie. Wien: Gerold & Co., 1950.

درآمدی بر آواشناسی و واج‌شناسی

«Iranische Einflüsse bei Platon», *Miscellanea Giovanni Galbiali*, Vol. III, Milano: 1951, 83-88.

”تأثیر ایران بر افلاطون“

Studien zur indogermanischen Grundsprache. Wien: Gerold & Co., 1952.

پژوهش‌هایی درباره زبان پایه هند و اروپایی (ویرایش)
Antiquo Persa, Gramatica, inscripciones. Con un léxico etimológico por Manfred

«America Enters the Cyprus Tangle, 1964», *MES* 23, 1987, 348-362.

”امریکا در مسأله قبرس مداخله می‌کند، ۱۹۶۴“

منابع ۴۵ ج ۱ ص ۱۷۹: ۱۲۸ ج ۱ و ۲: ۱۵۰ س
۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۲-۱۹۷۵، ۱۹۷۵-۱۹۷۶، ۱۹۸۰-۱۹۷۸، ۱۹۸۰ و ۱۹۸۷: ۱۵۲ ج ۷.

براندن اشتاین، ویلهلم [vilhelm bränden
eštāyn]

Brandenstein, Wilhelm

(۱۸۹۸-۱۹۶۷)، زبان‌شناسی زبان‌های هند و اروپایی، مطالعات ایرانی.

۲۳ اکتبر در سالزبورگ (اتریش) به دنیا آمد. در دانشگاه اینسبروگ به تحصیل در رشته زبان‌شناسی تطبیقی زبان‌های باستانی پرداخت. ۱۹۲۱ در آزمون استادی تاریخ باستان و شرق‌شناسی شرکت کرد و سال‌های زیادی در انستیتوی واژه‌شناسی هند و ایرانی دانشگاه گراتس به تدریس و تحقیق مشغول بود. از ۱۹۴۱ در سمت استادی زبان‌شناسی همگانی و تطبیقی در دانشگاه گراتس به تدریس پرداخت. براندن اشتاین رئیس بخش مطالعات ایرانی انستیتوی واژه‌شناسی هند و ایرانی بوده است. یکم دسامبر در شهر گراتس درگذشت.

آثار

«Eine unerkannte lydische Inschrift», *AOF*, Vol. 7, 1931-1932, 183-184.

”یک کتیبه ناشناخته لیدی“ (بازنویسی)

«Die neuen Achamenideninschriften», *WZKM*, XXXIX, 1932, 7-97.

گیب را که کارش انتشار کتاب‌ها و آثار شرقی بود، به عهده داشته است. وی علاوه بر فعالیت‌های علمی و ادبی، در سیاست نیز دخالت داشته است. در دوران انقلاب مشروطیت ایران با کمک ایرانیانی که از کشورشان متواری شده بودند، انجمن ایران را در انگلستان تأسیس کرد. مسافرتش به ایران مقارن سلطنت ناصرالدین شاه قاجار و اوج تبلیغات و مبارزات سیاسی مسلک بابیان بوده است. ۵ ژانویه در کیمبریج درگذشت و جسدش را در خانه‌اش در نزدیکی شهر نیوکاسل به خاک سپردند.

آثار

«The Babis of Persia», I-Sketch of their history and personal experience amongst them, II-their literature and doctrines, JRAS, N. S. Vol. 21, 1889, 485-526, 881-1009.

Abd ul-Baha Ibn Bahau'llah, called 'Abbas Efendi. *A Traveller's Narrative Written to Illustrate the Episode of Bab*. Edited in the original Persian and translated into English with an introduction and explanatory notes by E. G. Browne, Cambridge: The University Press, 1891. 2 Vol.; New York: Baha'i Pub. Committee, 1930.

«Catalogue and Description of 27 Babi Manuscripts», JRAS, 1892, 433-499,

Mayrhofer, *Manual de Linguistica indoeuropa*. Cuaderno III, Madrid: 1958.

کتاب‌های ایران باستان، دستور زبان (با همکاری) *Handbuch des Altpersischen*. Von Manfred Mayrhofer, Wiesbaden: O. Harrassowitz, 1964.

راهنمای زبان فارسی باستان (با همکاری)

منابع ۹ ش ۲ س ۱۳۴۹ ص ۹۲-۹۳: ۳۵ ج ۱ ص ۲۲، ۵۰۶، ۵۲۹، ۵۵۲ و ۵۹۲: ۹۰ س ۴ ص ۵۰۶: ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۷۶-۵۷۷: ۱۵۱ ج ۲ ص ۵۹-۶۰: ۱۵۲ ج ۱ و ۱۵۳: ۴ ص ۶۱۲: ۱۷۴ ج ۲۲ ص ۲۱۱-۲۱۲.

براون، ادوارد گرنویل [edvārd granvil brān]

Browne, Edward Granville

(۱۸۶۲-۱۹۲۶)، تاریخ ادبیات ایران.

۷ فوریه در گلاسترشر^۱ (انگلستان) به دنیا آمد. ۱۸۷۹ به دانشگاه کیمبریج راه یافت و به تحصیل دروس پزشکی و زبان‌های شرقی پرداخت. ۱۸۸۷ موفق به اخذ درجه دکتري در طب گردید.

۱۸۸۷ عضو کالج پمبروک^۲ دانشگاه کیمبریج گردید. سپس از راه ترکیه به ایران آمد، از شهر تبریز، تهران، اصفهان، شیراز، یزد و کرمان دیدن کرد. ۱۸۸۸ از راه روسیه به کشورش بازگشت و در سمت مدرس زبان فارسی در دانشگاه کیمبریج به تدریس پرداخت. از ۱۹۰۲ تا پایان عمر استاد زبان عربی و رئیس گروه آموزشی زبان‌های شرقی در دانشگاه کیمبریج بود.

پروفسور براون در ادامه تحقیقاتش در زمینه شرق‌شناسی به فرانسه، تونس، مصر، قبرس و قسطنطنیه نیز سفر کرده و ریاست انجمن اوقاف

1. Gloucestershire

2. Pembroke College

by E. G. Browne. Cambridge: 1893.

637-710; London: 1892.

«Description of An Old Persian Commentary on the Kuran», JRAS, 1894, 417-524; London: 1894.

” شرح یک تفسیر فارسی قدیمی از قرآن “
[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و چاپ شده است:

” شرح نسخه خطی یک تفسیر قدیم دری قرآن “،
ترجمه عبدالقیوم قدیم، ادب ج ۱۷ ش ۵، ۱۳۴۸،
[۱۲۲-۱۳۴]

«Some Notes on the Poetry of the Persian Dialects», JRAS, Oct. 1895, 773-825; London: 1895. [Another copy bound with the same author's «Description of An Old Persian Commentary on Kuran».]

” یادداشت هایی درباره شعر در لهجه های فارسی “
A Catalogue of the Persian Manuscripts in the Library of the University of Cambridge. By E. G. Browne, Cambridge: The University Press, 1896.

فهرستی از نسخ خطی فارسی در کتابخانه دانشگاه کمبریج
'Abd al-Ahad, Zanjani. «Personal Reminiscences of the Babi Insurrection at Zanzan in 1850», written in Persian by 'Aqa 'Abd al-Ahad-i-Zanjani and translated into English by E. G. Browne, JRAS, 1897, 761-829.

«A Specimen of the Gabri Dialect of Persia», supplied by Ardashir Mihraban of Yezd and published with an English translation, JRAS, 1897, 103-110.

” نمونه ای از گویش گبری ایران “، اثر اردشیر

«Some Remarks on the Babi Texts», edited by Baron Victor Rosen in Vol. I and Vol. VI of the Collections Scientifique de L'Institut des Langues Orientales de Saint-Petersbourg, JRAS, 1892, 259-335.

A Year Amongst the Persians. Impressions as to the life, character, and thought of the people of Persia, received during twelve months' residence in that country in the years 1887-1888, by E. G. Browne... London: A. & C. Black, 1893; With a memoir by Sir E. Denison Ross, 2 nd. ed. Cambridge: The University Press, 1926. [For criticism see: Wesendonk, O. G. OLZ, Vol. 30, 1927, 595-596.]

یک سال در میان ایرانیان
[بخشی از این کتاب و همچنین تمام آن با عنوان و
مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده
است:

” یک سال در میان ایرانیان (یزد) “، ترجمه اردشیر
آذرگشسب، هجرت ج ۱۴، ۱۳۲۲، ش ۱، ۲۵-۲۶ و ش
۵، ۶-۴؛ یک سال در میان ایرانیان. ترجمه و
تحریر ذبیح... منصوری. تهران: معرفت، ۱۳۴۴ و
۱۳۵۶؛ یک سال در میان ایرانیان: مطالعاتی در
خصوص وضع زندگی و اخلاق و روحیات
ایرانیان. ویراسته محمد رفیعی مهرآبادی. تهران:
صفار فخر رازی، [۱۳۷۶]

Hamadani, Husain. The Tarikh-i-Jadid. New history of Mirza Ali Muhammad, the Bab. Tr. from the Persian with an introduction, illustrations and appendices

برای نگارش تاریخ ادبی ایران، و مقاله‌های
ضمیمه‌ای دربارهٔ باربد و رودکی

«Wandering Quatrains», JRAS, 1899.

”رباعیات پراکنده“

«Yet More Light on Umar-i-Khayyam»,
JRAS, London: 1899, 409-420; Bound with
the same author's «Description of An Old
Persian Commentary on the Kuran»,
London: 1899.

”مطالعهٔ بیشتری دربارهٔ عمر خیام“

«Biographies of Persian Poets Contained
in Chapter V, Section 6, of the
Tarikh-i-Guzida of Hamdullah Mustaufi of
Qazvin», JRAS XXXII, 1900, 721-762,
XXXIII, 1901, 1-32.

”زندگی‌نامهٔ شاعران پارسی‌گوی در بخش ششم
از فصل پنجم تاریخ گزیده، تألیف حمدالله مستوفی
قزوینی“ (ترجمه)

Gibb, Elias John Wilkinson. *A History of
Ottoman Poetry*. Edited by E. G. Browne,
London: Luzac & Co., Leyden: E. J. Brill,
1900-1909. 6 Vols.

تاریخ شعر عثمانی (ویرایش)

Muhammadian Manuscripts in Cambridge.
A hand-list of the Muhammadian
manuscripts including all those written in
Arabic character, preserved in the Library
of the University of Cambridge. By E. G.
Browne... Cambridge: The University
Press, 1900; 1922.

نسخ خطی اسلامی در کیمبریج (فهرست)

«Some Account of the Arabic Work
Entitled Nihayatul-Irab fi Akhbari l-Furs
wal-'Arab», a history of the pre-Islamic

مهربان یزدی (ترجمه)

«Selected Poems from the
Diwan-i-Shams-i-Tabriz», edited and
translated with an introduction. Notes and
appendices by Reynold A. Nicholson, M.
A. fellow of Trinity College, Cambridge.
Cambridge: The University Press, 1898;
JRAS, 1899, 152-159, (Review)

”گزیدهٔ اشعار دیوان شمس تبریزی“ (ویرایش، ترجمه
و مقدمه)

«Some Notes on the Literature and
Doctrines of the Hurufi Sect», JRAS,
XXX, 1898, 61-94.

”یادداشت‌هایی دربارهٔ ادبیات و آموزه‌های فرقهٔ
حروفیه“

Ahmad Ibn 'Umar, Nizami, 'Aruzi of
Samarkand. «The Chahar Maqala», JRAS,
XXXI, 1899, 613-663, 757-845; Printed by
S. Austin, 1899; Edited with notes in
Persian by Mirza Muhammad of Qazvin;
Revised English translation and notes by
E. G. Browne, 1919; Revised translation
followed by an abridged translation of
Mirza Muhammad's notes to the Persian
text, by E. G. Browne... London: Printed
by the Cambridge University Press for the
Trustees of the E. J. W. Gibb memorial
and pub. by Messrs. Luzac & Co., 1921.

چهار مقاله، تألیف نظامی عروضی (ترجمه)

«The Sources of Daulatshah with Some
Remarks on the Materials Available for A
Literary History of Persia, and Excursus on
Barbad and Rudagi», JRAS, 1899, 37-69.

”منابع دولتشاه با ملاحظات دربارهٔ مواد موجود“

Browne, London: 1901.

”تاریخ اصفهان“ تألیف حسین بن محمد بن عبدالرضا حسینی علوی، (شرح)

A Literary History of Persia. 1902-1924. 4 Vols. Vol. I: *From the Earliest Times until Firdawsi*. Cambridge: 1902; London: 1902; New York: 1902; 1908; London and Leipzig: 1909; London: 1919; 1925; Cambridge: The University Press, 1928; 1929. Vol. II: *From Firdawsi to Sa'di*. Cambridge: 1906; London: 1906; London: 1915; 1920; Cambridge, The University Press, 1928; 1951. Vol. III: *The Tatar Dominion (1265-1502)*. This Vol. was earlier published under the title of *A History of Persian Literature (1265-1502)*. Cambridge: 1920; Second impression with change of title, Cambridge: 1928; 1951. Vol. IV: *Modern Times (1500-1924)*. This Vol. was earlier published under the title of *A History of Persian Literature (1500-1924)*. Cambridge: 1924; 1928; 1930. [For criticism to Vol. III see: Hartmann, R. *OLZ*, Vol. 24, 1921, 324-325. For criticism to Vol. IV see: Rosen, Friedrich. *OLZ*, Vol. 30, 1927, 511-514.]

تاریخ ادبی ایران

[تمام این اثر یا بخش‌هایی از آن با عناوین و مشخصات زیر به فارسی و اردو ترجمه و چاپ شده است:

”تصوف و منشأ آن در اسلام“، کاوه ۲، ۹، فروردین ۱۳۹۱، ۷-۱۰. تاریخ ادبیات ایران در دوره قاجار. ترجمه ن. سیف‌پور فاطمی. اصفهان: مطبعة

kings of Persia, professing to be compiled conjointly by Amir Ibn Shurahbil al-Sha'bi, Ayub Ibn-al-Qirriyah, and Abdullah Ibn al-Muqaffa, particularly of that part which treats of the Persian kings. By E. G. Browne, *JRAS*, 1900, 195-259; Bound with “*Description of An Old Persian Commentary on the Kuran*”, by E. G. Browne London: 1900.

برخی توضیحات کتاب عربی‌نهایه‌الارب فی اخبار الفرس و العرب (ترجمه)

Daulat Shah 'Ala', al-Samarkandi. The *Tadhkiratush-Shu'ara*. Ed. in the original Persian with prefaces and indices by E. G. Browne... London: Luzac & Co., Leyden: E. J. Brill, 1901.

تذکره الشعراء، تألیف دولت‌شاه بن علاءالدوله سمرقندی (تصحیح، پیشگفتار، فهرست)
[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به چاپ رسیده است:

تذکره الشعراء. تألیف دولت‌شاه سمرقندی. تحقیق و تصحیح محمد عباسی. تهران: بارانی، ۱۳۴۷.]

Husain Ibn Muhammad Ibn Abdil-Riza, Husaini 'Alavi. “*Tarikh-i-Isfahan*”, account of a rare manuscript, History of Isfahan based upon the Arabic *Risalatul-Mahasin-i-Isfahan* of Mufazzal Ibn Sa'd Ibn al-Husain Mafarrukhi... Presented to the Royal Asiatic Society on May 19, 1827 by Sir John Malcolm. Described by E. G. Browne, *JRAS*, 1901, 411-446, 661-704; Bound with “*Description of An Old Persian Commentary on the Kuran*”, by E. G.

راوندی)

Pan-Islamism. Lectures on history in the nineteenth century, given at Summer Meeting 1902, Cambridge: 1902?

پان اسلامیس (وحدت اسلامی)

ʿAwfi, Muhammad. The *Lubab'l-Albab*. Edited in the original Persian, with preface, indices and variants, by E. G. Browne [Part I ed. by E. G. Browne and Mirza Muhammad Bin ʿAbdu'l-Wahhab-i-Qazwini.] London: Luzaac & Co., 1903-1906. 2 Vols.

لباب‌الالباب، تألیف محمد عوفی (تصحیح، پیشگفتار، فهرست)

«Notes on the Contents of the *Tarikh-i-Jahan Gusha* Or the History of the World-Conqueror, Changez Khan, by Ata Malik Juwaini», with an appreciation and comparison of some of the manuscripts of this work, especially those belonging to the Bibliothèque Nationale at Paris, *JRAS*, XXXVI, 1904, 27-43.

”یادداشت‌هایی درباره‌ی مندرجات تاریخ جهانگشای جوینی، تألیف عطاملک جوینی“

Sykes, Sir Mark (1879-1919). *Dar-ul-Islam*. A record of a journey through ten of Asiatic provinces of Turkey, by Mark Sykes... With an appendix by John Hugh Smith and introduction by E. G. Browne... London: Bickers & Son, 1904.

دارالاسلام (مقدمه)

Ibn Isfandiyar, Muhammad Ibn al-Hasan. *History of Tabaristan*. An abridged translation based on the Indian Office MS.

عرفان، ۱۳۱۱. تاریخ ادبیات ایران از آغاز عهد صفوی تا زمان حاضر. ترجمه غلامرضا رشید یاسمی. تهران: ۱۳۱۶؛ ۱۳۲۹؛ ۱۳۲۹؛ تهران: ابن سینا، ۱۳۴۵. از سعدی تا جامی. ترجمه علی اصغر حکمت. تهران: ۱۳۲۷؛ تهران: ابن سینا، ۱۳۲۹؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۷. تاریخ ادبیات ایران. ترجمه فتح‌الله مجتبائی. تهران: مروارید، ۱۳۴۱؛ تهران: سازمان کتاب‌های جیبی، ۱۳۴۲؛ تهران: مروارید، ۱۳۵۴؛ ۱۳۶۱. از سنائی تا سعدی. ترجمه غلام حسین صدری افشار. تهران: مروارید، ۱۳۵۱؛ ۱۳۵۷. تاریخ ادبی ایران. ترجمه علی پاشا صالح. تهران: ابن سینا و مروارید، ۲۵۱۵-۲۵۳۱. گزار ادبیات ایران در عصر سلاطین صفوی. ترجمه سیف‌پور فاطمی. اصفهان: ۱۹۳۱؟ تواریخ ادبیات ایران. ترجمه سجاد حسین. اورنگ‌آباد (هند): ۱۹۳۲ (به زبان اردو). ادبیات ایران باد مغولان. ترجمه محمد داود رهبر. کراچی: انجمن ترقی اردو، ۱۹۴۹ (به زبان اردو).

Catalogue of Two Collections of Persian and Arabic Manuscripts Preserved in the India Office Library. By E. Denison Ross... and E. G. Browne.. London: Printed by Eyre and Spottiswoode, 1902.

فهرست دو مجموعه‌ی نسخ خطی فارسی و عربی موجود در کتابخانه‌ی ایندیا آفیس (با همکاری)

Muhammad Ibn ʿAli (Najmud-Din Abu Bakr), Ravandi. “*History of the Seljuqs*», account of a rare... manuscript styled *Rahatul-Sudur* or *Iʿlamul-Muluk*, contained in the Schefer Collection... Described by E. G. Browne, *JRAS*, 1902, 82; Bound with “*Description of An Old Persian Commentary on the Kuran*», by E. G. Browne, London: 1902.

”تاریخ سلجوقیان“ (شرح نسخه خطی راحة الصدور)

غیره (گردآوری)

«Further Notes on the Literature of the Hurufia and Their Connection with the Bektashi Order Dervishes», *JRAS*, July 1907, 533-581; Bound with «Description of An Old Persian Commentary on the Kuran», by E. G. Browne, London: 1907.

” یادداشت‌های بیشتری درباره ادبیات حروفیه و ارتباط آن با سلسله دراویش بکاشیه “

«The Persian View of the Anglo-Russian Agreement», *Albany Rev.*, Vol. II, London: 1907, 287-297.

” نظر ایران درباره قرارداد انگلیس و روس “
«Persian Crisis, 1908», a reply to A. Hamilton, *Fortnightly Review* 90, Oct. 1908, 687-696.

” بحران ایران، ۱۹۰۸ “

«Suggestions for A Complete Edition of the Jami'ut-Tawarikh of Rashidud-Din Fadhullah», *JRAS*, 1908, 17-37; Bound with «Description of An Old Persian Commentary on the Kuran», by E. G. Browne, London: 1908.

” پیشنهادات برای چاپ کامل جامع‌التواریخ، تألیف رشیدالدین فضل‌الله “

«The Persian Constitutionalists», by E. G. Browne, F. B. Delivered Nov. 11, 1908, *Proc. CAS*, XXI, 1908; London: Central Asian Society; 1909.

” مشروطه‌خواهان ایران “

An Introduction to the History of Constitutionalism in Persia. A brief narrative of recent events in Persia, followed by a translation of the four pillars

compared with two MSS. in the British Museum, by E. G. Browne... printed for the Trustees of the E. J. W. Gibb Memorial, Leyden: E. J. Brill & London: B. Quaritch, 1905.

تاریخ طبرستان، تألیف ابن اسفندیار (ترجمه)
«Nasir-i-Khusraw, Poet, Traveller and Propagandist», *JRAS*, 1905, 313-352.

” ناصرخسرو، شاعر، سیاح و مبلغ “
Qazvini, Muhammad. «Mas'ud-i-Sa'd-i-Salman», translated by E. G. Browne, *JRAS*, Oct. 1905, 693-740; *JRAS*, Jan. 1906, 11-51; Hertford: S. Austin & Sons, 1906.

” مسعود سعد سلمان “، تألیف محمد قزوینی (ترجمه)
Al-Khazraji, d. 1409. *The Pearl-Strings*. A history of the Resuliyy dynasty of Yemen, by 'Ali Ibn al-Hasan al-Khazraji. Translated with introduction, annotations, index, tables and maps by the late Sir J. W. Redhouse... Ed. by E. G. Browne, R. A. Nicholson and A. Rogers, and printed for Trustees of the E. J. W. Gibb Memorial..., Leyden: E. J. Brill, London: Luzac & Co., 1906-1918.

عقود اللؤلؤیه، تألیف علی بن حسن خزر جی (ویرایش ترجمه انگلیسی، با همکاری)

The Turkish and Other Printed and Lithographed Books. A handlist arranged alphabetically and presented by Mrs. E. J. W. Gibb to the Cambridge University Library, compiled by E. G. Browne... Cambridge: The University Press, 1906.

فهرست کتاب‌های چاپی و چاپ سنگی به زبان ترکی و

(A. D. 1330), and now reproduced in facsimile from a manuscript dated A. H. 837 (A. H. 1453) with an introduction by E. G. Browne... Leyden: E. J. Brill, London: Luzac & Co., 1910-1913.

تاریخ گزیده، تألیف حمدالله مستوفی قزوینی (عکسبرداری از روی نسخه خطی، مقدمه)

Jani, Haji Mirza, d. 1852. *Kitab-i Nuqtatul-Kaf*. Being the earliest history of the Babis. Compiled by Haji Mirza Jani of Kashan between the years A. D. 1850 and 1852. Ed. from the unique Paris manuscript suppl. Persian 1071, by Edward G. Browne, Leyden: E. J. Brill, London: Luzac and Co., 1910.

The Persian Revolution of 1905-1909. By E. G. Browne... Cambridge: The University Press, 1910; «La révolution persane», *RMM* 12, 1910, 553-560; *Nation* 92, Feb. 23, 1911, 192-193. (Reviewed): *American Political Science Review* 6, Aug. 1912, 476-479; London: 1966; New York: Barnes & Noble 1966. [For criticism see: Mann, Oskar. *OLZ*, Vol. 15, 1912, 30-33.]

انقلاب ۱۹۰۵-۱۹۰۹ ایران

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

انقلاب ایران. ترجمه احمد پژوه (مبشر همایون). تهران: معرفت، ۱۳۳۸.]

«Trois maitres des études musulmans», Martin Hartmann, Christiaan Snouck Hurgronje, Edward G. Browne, *RMM* 12, 1910, 1-32, 530-560

of the persian constitution, namely 1. The royal proclamation of August 5, 1906. 2. The electoral law of September 9, 1906. 3. The fundamental laws of December 30, 1906. 4. The supplementary fundamental laws of October 7, 1907, London: Luzac & Co., 1909.

درآمدی بر تاریخ مشروطیت در ایران

Marzuban Ibn Rustam, Aspahbad of Mazandaran. *The Marzuban-Nama*. A book of fables originally compiled in the dialect of Tabaristan, and translated into Persian by Sa'dud-Din-i-Warawini. The Persian text edited by Mirza Mohammad Ibn 'Abdul-Wahhab of Qazwin, with an English preface by E. G. Browne, Leyden: E. J. Brill; London: 1909; Tehran: 1932.

مرزبان نامه، تألیف مرزبان بن رستم اسپهبد مازندرانی (پیشگفتار)

Shamsud-Din Muhammad Ibn Qays Ar-Razi. *Al-Mu'jam fi Ma'ayiri Ash'ari'l-'Ajam*. A treatise on the prosody and poetic art of the Persians. Edited with introduction and indices, by Mirza Muhammad Ibn 'Abdul-Wahhab of Qazwin, Leyden: E. J. Brill; London: Luzac & Co., 1909.

المعجم فی معایر اشعار المعجم، تألیف شمس الدین محمد بن قیس رازی (تصحیح)

«The Persian Crisis, Rebirth Or Death?», *ER*, Vol. 3, 8, London: 1909, 173-181.

«بحران ایران، مرگ یا تولدی دوباره؟»

Hamd Allah Mustaufi al-Qazvini. *The Tarikh-i-Guzida*. Compiled in A. H. 730

The Persian Press and Persian Journalism.

A lecture delivered to the Persia Society...

23 rd. May, 1913, London: 1913.

مطبوعات ایرانی و روزنامه‌نگاری فارسی

The Political Poetry of Modern Persia.

Compiled and translated by E. G. Browne.

This is a reprint of Part II of the work entitled *The Press and Poetry of Modern Persia*, omitting the translator's and author's prefaces and the index, as well as the alphabetical list of newspapers which constitutes Part I. The illustrations of the complete work are placed together at the end. Cambridge: 1914.

شعر سیاسی معاصر ایران (گردآوری، ترجمه)

The Press and Poetry of Modern Persia.

Partly based on the manuscript work of Mirza Muhammad 'Ali Khan Tarbiyat of Tabriz, by E. G. Browne... Cambridge: The University Press, 1914.

مطبوعات و شعر معاصر ایران

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی

ترجمه و چاپ شده است:

تاریخ مطبوعات و ادبیات ایران در دوره معاصر. ترجمه

محمد عباسی و رضا صالح‌زاده. تهران: معرفت،

۱۳۲۵-۱۳۴۱. ج ۲. -]

«The Religious Influence of Persia»,

Persian Manners and Customs. Lectures

delivered to the Persia Society, 1913-1914,

London, Edinburgh: 1914.

”تأثیر دینی ایران“

«The Mujmal, Or Compendium of History

and Biography of Fasihi of Khwaf», *Le*

Muséon, 3 rd. Series, 1, 1915, 48-78.

”سه استاد مطالعات اسلامی“ (با همکاری)

Juvaini, 'Ala'ad-Din 'Ata Malik,

1226-1283. *The Tarikh-i-Jahan-Gusha.*

Composed in A. H. 658, A. D. 1200...

Edited with an introduction, notes and

indices from several old manuscripts by

Mirza Muhammad Ibn' Abdul-Wahhab-i-

Qazwini, and printed for the Trustees of

the E. J. W. Gibb Memorial. Vol. 1-2

edited by E. G. Browne and Vol. 3 by E.

D. Ross. Leyden: E. J. Brill, London:

Luzac & Co. 1912-1937.

تاریخ جهانگشای جوینی، تألیف عطاملک جوینی

(تصحیح جلد ۱ و ۲، ترجمه مقدمه)

«Present Situation in Persia», *Con. R* 102,

Nov. 1912, 631-642.

”وضعیت کنونی ایران“

The Literature of Persia. A lecture... to the

Persia Society... April 26 th, 1912, London:

1912.

ادبیات ایران

The Persian Crisis of December 1911. How

it arose and whether it may lead us.

Compiled for the use of the Persia

Committee by E. D. Browne... Cambridge:

The University Press, 1912.

بحران دسامبر ۱۹۱۱ ایران

The Reign of Terror at Tabriz. England's

responsibility. With photographs and a

brief narrative of the events of December,

1911, and January 1912. Compiled for the

use of the Persia Committee by E. G.

Browne, Manchester: 1912.

حکومت وحشت در تبریز

Manuscript History of the Safawi Dynasty of Persia, Silsilat al-Nasab i Safaviyah by Husain Ibn Abdali Zahidi, JRAS, July 1921, 395-418; London: 1921.

”سلسله‌النسب صفویه، تألیف حسین بن ابدالی زاهدی“
(یادداشت)

«*The Tajaribu's-Salaf. A Persian version of the Arabic Kitabul Fakhri. Composed by Hindushah Ibn Sanjar as-Sahibi al-Kirani in 723/1393*», JRAS, Centenary Supp., 1924, 245-254.

”تجارب السلف. ترجمه فارسی کتاب الفخری، از هندو شاه بن سنجر بن عبدالله صاحبی کیرانی“
(شرح)

«A Parallel to the Story in the Mathnawi of Jalalud Din Rumi, of the Jewish King Who Persecuted the Christians», *Islamica* 2, 1926, 129-134.

”مشابه داستانی در مثنوی جلال‌الدین رومی درباره پادشاه یهودی که مسیحیان را آزار و شکنجه می‌داد“

A Persian Anthology. Translations from the Persian by Edward G. Browne, with an introductory memoir by J. B. Atkins. Edited by E. Denison Ross, London: Methuen & Co., Ltd., 1927.

گلچین ادب فارسی (ترجمه)

A Descriptive Catalogue of the Oriental MSS. Belonging to the Late E. G. Browne. By E. G. Browne... Completed and edited, with a memoir of the author and a bibliography of his writings, by Reynold A. Nicholson, Cambridge: The University Press, 1932.

”مجله التواریخ و زندگی‌نامه فصیحی خوافی“

«The Persian Constitutional Movement», *Proc. BA* 1917-1918, 311-330; «Le Mouvement Constitutionnel Persan», Conférence faite à la British Academy, le 6 Février 1918, Paris: Imp. Georges Cadet, 1919; London: 1921.

”جنبش مشروطیت ایران“

«The Persian Manuscripts of the Late Sir Albert Houtum-Schindler, K. C. I. E.», *JRAS*, 1917, 657-694.

”نسخ خطی فارسی متعلق به مرحوم سر آلبرت هوتم - شیندلر“

Materials for the Study of the Babi Religion. Compiled by E. G. Browne... Cambridge: The University Press, 1918; Cambridge: 1961.

*Arabian Medicine. Being the Fitzpatrick lectures delivered at College of Physicians in Nov. 1919 and Nov. 1920, by E. G. Browne... Cambridge: The University Press, 1921; La Medecine Arabe. Édition française, mise à jour et annotée par le Dr. H. P. J. Renaud... Paris: Larose, 1933; Cambridge: 1962. [For criticism see: Meyerhof, M. *OLZ*, Vol. 25, 1922, 263-264.]*

طب اسلامی

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است]

طب اسلامی. ترجمه مسعود رجب‌نیا. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۷.

«Note on An Apparently Unique

یکصدمین سال تولد براون
Butterworth, J. «Some Sources for Qajar History in the E. G. Browne Papers and One Other Manuscript», *Actes MELCOM* 10e... Middle East Libraries Committee... 1988, Paris: Institut du Monde Arabe, 1989, 21-26.

”برخی منابع تاریخ قاجار در نگاشته‌های ادوارد براون و یک نسخه خطی دیگر“

قزوینی، میرزا محمدخان. ”وفات استاد ادوارد برون انگلیسی“، ایرانشهر، ش ۲، ۳، ۴، س ۴، برلین: ۱۳۰۵، ۷۲-۹۲، ۱۳۹-۱۵۸، ۲۰۸-۲۱۶؛ بیست مقاله. به قلم آقا میرزا محمدخان قزوینی و به اهتمام عباس اقبال، تهران: مطبعة مجلس، ۱۳۱۲، ۲۲۵-۲۵۷، ج ۲.

صفائی، ابراهیم. ”لغزش‌های ادوارد برون در تاریخ ادبیات ایران“، ارمغان ۲۸، ش ۸، آبان ۱۳۲۸، ۲۳۷-۲۴۵ و ش ۹، آذر ۱۳۲۸، ۲۸۵-۲۹۲.

صفائی، ابراهیم. ”هدف سیاسی ادوارد برون در ایران“، ارمغان ۲۹، ش ۲، س ۱۳۲۹، ۶۰-۶۷.

صفائی، ابراهیم. اشتباهات ادوارد برون در تاریخ ادبی و سیاسی ایران. تهران: جیبی، ۱۳۳۰.

”ادوارد براون“، راهنمای کتاب، ش ۲، اردیبهشت ۱۳۴۱، ۱۲۷-۱۳۲. (پاسخ به مقاله ”هدف سیاسی ادوارد برون در ایران“ چاپ شده در ارمغان، س ۲۸ و ۲۹).

کاتراک، جمشید کاوسی. ”خاطره پروفیسور ادوارد براون از زرتشتیان ایران“، ترجمه فرهاد آبادانی، هخت، ج ۱۴، ش ۱، ۱۳۴۲، ۲۶-۲۷.

درگهی، مهشید. ”زندگی، عشق، تتبع و مرگ براون“، تلاش، ش ۴، فروردین ۱۳۴۶، ۶۰-۶۲.

فهرست توصیفی نسخ خطی شرقی متعلق به مرحوم ادوارد براون

فروغی بسطامی. دیوان. به کوشش حسین نخعی با مقدمه‌های ادوارد براون، رضاقلی‌خان هدایت و اسدالله میرزای قاجار. تهران: امیر کبیر، ۱۳۳۶.

هاتف اصفهانی. ترجیع‌بند. به خط عمادالکتاب محمدحسین سیفی قزوینی، با پنج تصویر حکاکی شده از محمود جوادی‌پور و ترجمه انگلیسی ادوارد براون. تهران: انجمن دوستداران کتاب، ۱۳۳۹.

”نامه به امین‌السلطان درباره مظفرالدین شاه“، انجمن تاریخ، ش ۴، خرداد ۱۳۵۰، ۲۱-۲۳.

براون، ادوارد. نامه‌هایی از تبریز. ترجمه حسن جوادی. تهران: خوارزمی، ۱۳۵۱؛ ۱۳۶۰.

درباره‌اش

«In Memoriam: H. Cordier, E. G. Browne, H. Moghaddam», *RMM* 62, 1925, 139-146.

”یادنامه‌ای کردید، ادوارد براون و حسن مقدم“
Strothmann, R. «Handschriften and Drucke, 1- Geheim-Handschriften, 2- Fachsystematische Durchsuchung älterer Handschriften Sammlungen, 3- E. G. Browne's Handschriften-Nachlass», *Islam* 21, 1933, 292-311.

”نسخ خطی و آثار چاپی، ۱- نسخ خطی منتشر نشده، ۲- بررسی تخصصی مجموعه‌های نسخ خطی کهن، ۳- نسخ خطی ادوارد براون که پس از مرگش منتشر شده‌اند“

Browne Centenary Number. Calcutta: Iran Society (*Indo-Iranica*, Vol. 16, No. 1, March, 1963), 1963.

صفوی، محمدصادق. "بعضی اشتباهات در تاریخ براون"، یغما ۲۲، ۱۳۴۸، ۲۸-۳۲ و ۸۷-۹۲ و ۱۵۳-۱۵۷؛ ش: ۲۴۸، ۲۴۹.

افشار، ایرج. "مکتوبی از براون به نصرة الدوله"،
سواد و بیاض، ج ۲، ۱۳۴۹، ۴۳۸-۴۴۱.

تقی زاده، سید حسن. ”ادوارد براون“، مقالات
نقدی، زاده ۲، ۱۳۵۰، ۵۳-۵۹.

”نامه ذبیح بهروز به سید حسن تقی‌زاده“،
راهنمای کتاب ۱۴، ۱۳۵۰، ۷۲۸-۷۳۱.

مینوی، مجتبی. "ادوارد براون و خدمات او به ایران"، *عمردوباره*، ج ۲، س ۱۳۵۱، ۳۹۸-۴۱۶.

صدیق عیسی. ”پارهای از خصائل پروفیسور ادوارد براون“، چهل گفتار. تهران: انتشارات کتابفروشی دهخدا، ۱۳۵۲، ۴۷-۵۲. (مقاله به زبان انگلیسی)

صدیق، عیسی. "درگذشت پروفیسور ادوارد براون"، چهل گفتار. تهران: انتشارات کتابفروشی دهخدا، ۱۳۵۲، ۱-۷. (مقاله به زبان فرانسه)

زریاب، عباس و افشار، ایرج. نامه‌های ادوارد براون به
سد حسن تقی‌زاده. تهران: جیبی، ۱۳۷۱.

”ادوارد براون“، راهنمای کتاب، ص ۱۲۵-۱۴۰.

افشار، محمود. ” پروفیسور ادوارد برون“، آئینہ،
س ۱، ش ۲، ۴ و ۷، ۲۱۰-۲۱۵، ۲۸۰-۲۸۳ و
۳۴۴-۳۴۸.

ش ۲، ۲-۲۰.

”قدرشناسی ایرانیان از زحمات پروفیسور ادوارد براون“، ارمغان، س ۲، ش ۵-۶، ۳۴-۴۲.

[illegible]

[lārens edvārd brān] براون، لارنس ادوارد

Browne , Laurence Edward

(١٨٨٧ -)، مطالعة أدیان.

از اهالی انگلستان، در زمینه تاریخ یهودیت و

Answer to the Challenge of Islam.
Cambridge: W. Heffer, 1955.

کلام سریع، پاسخی دینی در مقابل دعوت اسلام
«Islam and Modern Knowledge», IC 30,
1956, 281-286.

”اسلام و دانش جدید“
«The Avesta», Milla wa Milla 3, Nov.
1963, 19-24.

”اوستا“

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۵۲۵: ۱۲۵ ج ۳ ص ۶۹۱ و ۶۹۲:
۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵ و ۱۹۵۶-۱۹۶۰: ۱۵۱ ج ۲ ص
۱۱۰: ۱۵۲ ج ۷.

براون، لئون کارل [leon kārī brān]

Brown, Leon Carl

(۱۹۲۸ -)، تاریخ مطالعات خاورمیانه.

۲۲ آوریل در میفیلد^۱، ایالت کنتوکی (امریکا) به
دنیا آمد. ۱۹۵۰ از دانشگاه وندربیل^۲ لیسانس
علوم انسانی گرفت. ۱۹۵۰ و ۱۹۵۱ در دانشگاه
ویرجینیا و در ۱۹۵۱ و ۱۹۵۲ در مدرسه اقتصاد
لندن درس خواند. ۱۹۶۲ به دریافت درجه
دکتری تاریخ مطالعات خاورمیانه از دانشگاه
هاروارد نایل آمد.

از ۱۹۶۲ تا ۱۹۶۶ استادیار مطالعات خاورمیانه
در دانشگاه هاروارد، از ۱۹۶۶ تا ۱۹۷۰ دانشیار
مطالعات شرقی و از ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۳ به ترتیب
رئیس بخش مطالعات شرق نزدیک، استاد تاریخ
و تمدن شرق نزدیک و مدیر برنامه مطالعات
شرق نزدیک در دانشگاه پرینستون بود.

اسلام تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

Early Judaism. Cambridge: The University
Press, 1920.

یهودیت اولیه

From Babylon to Bethlehem. The story of
the Jews for the last five centuries before
Christ. Cambridge [Eng.]: Heffer & Sons,
1926.

از بابل تا بیت لحم

«Religion in Turkey, Today and
Tomorrow», MW 19, 1929, 14-24.

”دین در ترکیه، امروز و فردا“

«The Patriarch Timothy and the Caliph
Al-Mahdi», MW 21, 1931, 38-45.

”اسقف تیموتائوس و خلیفه المهدی“

*The Eclipse of Christianity in Asia from the
Time of Muhammad Till the Fourteenth
Century.* Cambridge [Eng.]: The University
Press, 1933.

افول مسیحیت در آسیا از زمان محمد (ص) تا سده
چهاردهم

«The Development of Islam», MW 24,
1934, 168-177.

”گسترش اسلام“

The Prospects of Islam. London: S. C. M.
Press Ltd., 1944.

آینده اسلام

«The Conception of the Unity of God in
Islam and Other Religions in the Light of
Modern Science», IC 25, 1951, 1-17.

”مفهوم وحدانیت خدا در اسلام و دیگر ادیان در
پرتو علوم جدید“

The Quickening Word, A Theological

”ایالات متحده و مغرب“

Psychological Dimensions of Near Eastern Studies. Ed. by L. C. Brown and Norman Itzkowitz, Princeton, N. J.: Darwin Press, 1977.

ابعاد روان‌شناختی مطالعات شرق نزدیک (ویرایش، با همکاری)

«The Middle East, Patterns of Change 1947-1987», *MEJ* 41, 1987, 26-39.

”خاورمیانه، الگوهای دگرگونی ۱۹۴۷-۱۹۸۷“
«Israel As A Middle Eastern-State, Accepted and Accepting If Not Now, When?», *MEJ* 42, 1988, 184-186.

”اسرائیل به عنوان حکومتی خاورمیانه‌ای، اگر حال پذیرفته نشود و نپذیرد پس کی؟“

منابع ۱۲۱ ج ۱ ص ۷۴ : ۱۵۰ س ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۷۳-۱۹۷۵، ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۷۷، ۱۹۸۷، ۱۹۸۸.

براون، ویلیام جورج [vilyām jorj brān]

Browne, William George

(۱۷۶۸-۱۸۱۳)، سفرنامه‌نویسی.

۲۵ ژوئیه در لندن (انگلستان) به دنیا آمد. ۱۷۸۹ از دانشگاه آکسفورد لیسانس علوم انسانی گرفت. ۱۷۹۲ به مصر و در ۱۷۹۳ و ۱۷۹۴ به دارفور (غرب سودان) سفر کرد. ۱۷۹۸ به انگلستان بازگشت و سفرنامه‌اش را به چاپ رسانید. سپس از ۱۸۰۰ تا ۱۸۰۲ به ترکیه و شرق طالع سفر کرد. ۱۸۱۲ عازم سرزمین تاتار گردید و سال بعد سر راهش به ایران گشته شد.

آثار

Travels in Africa, Egypt, and Syria, from the Year 1792 to 1798. London: Printed

براون عضو انجمن تاریخ آمریکا، انجمن مطالعات خاورمیانه‌ای شمال آمریکا، انستیتوی خاورمیانه و انجمن مطالعات افریقایی بوده است.

آثار

«The Islamic Reformist Movement in North Africa», *JMAfr.S* 2, 1964, 55-63.

”جنبش اصلاح‌طلبانه اسلامی در شمال افریقا“
«Tunisia», *Education and Political Development*. Princeton: 1964. (Co-author)

”تونس“ (با همکاری)
Tunisia, the Politics of Modernization. Praeger: 1964. (Co-author)

تونس، سیاست‌نوسازی (با همکاری)
State and Society in Independent North Africa. Mid. E. Inst., 1966. (Ed.)

حکومت و جامعه در شمال افریقای مستقل (ویرایش)
Surest Path, the Political Treatise of A Nineteenth Century Muslim Statesman. Harvard: 1967.

مطمئن‌ترین راه، رساله سیاسی یک سیاستمدار مسلمان سده نوزدهم (ترجمه و تألیف)
From Medina to Metropolis, Heritage and Change in the Near Eastern City. Darwing: 1973.

از مدینه تا کلان شهر، میراث و دگرگونی در شهر شرق نزدیک (ویرایش)
«The Many Faces of Colonial Rule in French North Africa», *ROMM* 13-14, 1973, 171-191.

”چهره‌های گوناگون سلطه استعماری فرانسه در شمال افریقا“
«The United States and the Maghrib», *MEJ* 30, 1976, 273-290.

the *Iqbal Namah i Jahangiri*», *JAOS*, Vol. 58, 354-365.

”نقاشی‌هایی بر اقبالنامه جهانگیری متعلق به اواخر عصر مغول“

”ترجمه مقارنه للباب السادس من کلیلة ودمنة“،
صحيفة الجمعية الامريكية الشرقية. ۱۹۲۲.

”زخرفه المخطوطات الهندية و الفارسية“،
الفن الاسلامی. ۱۹۳۷؛ صحيفة جمعية الفن الهندية الشرقية.
۱۹۳۸.

”تطوير الكتابة العربية“، صحيفة الجمعية الامريكية
الشرقية. ۱۹۵۳.

لابن هرون موسى بن عزرا المحاضرة و المذاكرة

الجزء الخامس من انساب الاشراف للبلاذري

الحديقة في معنى المجاز و الحقيقة

مخطوطاً عربياً عن الاعشاب الطيبة

مقارنة بين الشاعر الاندلسي ابن هرون موسى بن عزرا و
الشعراء العرب و تأثير الشعر العربي في الشعر العبري، في
القرون الوسطى

منابع ۳۲ ص ۸۱؛ ۵۳ ج ۳ ص ۱۰۲۲-۱۰۲۳؛ ۱۵۲ ج ۳

براون، هلموت [helmut brān]

Braun , Helmut

تاريخ اسلام.

از اهالی آلمان، تحقیقاتی در زمینه خطوط
تاریخی و تاریخ ایران اسلامی انجام داده است.

براون عضو هیأت مؤسسان کانون ایران‌شناسان
آلمانی زبان، متصدی بخش کتاب‌های شرقی و
نسخ خطی کتابخانه دولتی دانشگاه هامبورگ،

for T. Cadell Junior and W. Davies, [etc],
1799; *W. G. Brown's Reisen in Afrika,
Aegypten und Syrien in den Jahren 1792 bis
1798. Aus dem Englischen. Mit
Anmerkungen des Uebersetzers und mit
Kupfern und Charten*, Leipzig: W.
Heinsius, 1800.

سفر به افریقا، مصر و سوریه از ۱۷۹۲ تا ۱۷۹۸
Travels in Various Countries of the East.
Being a continuation of memoirs relating
to European and Asiatic Turkey, & e. Ed.
by the Riv. Robert Walpole, M. A.,
London: Longman, Hurst, Rees, Orme,
and Brown, 1820.

سفر به کشورهای مختلف شرقی

منابع ۱۲۵ ج ۳ ص ۶۹۲؛ ۱۵۸ ص ۶۷۶؛ ۱۷۰ ص
۳۱

براون، ویلیام نرمن [vilyām norman brān]

Brown, William Norman

(۱۸۰۲-۱۸۹۲)، ادبیات ایران و هند، زبان و
ادبیات عرب.

۲۴ ژوئن در بالتیمور (امریکا) به دنیا آمد. استاد
زبان سنسکریت و رئیس بخش تحقیقات جنوب
آسیا در دانشگاه پنسیلوانیا، کارشناس صنایع
هند در موزه پنسیلوانیا و مؤسس نشریه انجمن
شرق‌شناسان امریکا بود. ۱۹۶۳ سرپرستی هیأت
امریکایی شرکت کننده در کنفرانس
شرق‌شناسان در دهلی‌نو را به عهده داشت.

آثار

Simsar, Muhammed A. and Brown, W.
Norman. «Late Mughul Illustrations to

67, 1990, 193-198.

”ویلهم ایلرس (۱۹۰۶-۱۹۸۹)“

منابع ۸ ص ۴۶۳ و ۴۶۵: ۹ ص ۲۰۰: ۳۵ ج ۱ ص ۱۱۹، ۱۵۳، ۱۸۷ و ۲۰۰: ۹۰ س ۱۲ ش ۷ و ۸ ص ۳۳۵: ۱۱۰ س ۳ ش ۱۰ ص ۸۱۳: ۱۵۰ س ۱۹۸۷ و ۱۹۹۲: ۱۵۲ ج ۳ و ۵.

برایدوود، رابرت جان [rābert jān
brāydvud]

Braidwood, Robert John

(۱۹۰۷ -)، فرهنگ و تمدن، باستان‌شناسی
خاورمیانه.

۲۹ ژوئیه در دی‌ترویت (امریکا) به دنیا آمد.
۱۹۳۲ از دانشگاه میشیگان لیسانس علوم
انسانی و ۱۹۳۳ فوق لیسانس گرفت. ۱۹۴۲ به
اخذ درجه دکترا در باستان‌شناسی و مردم‌شناسی
از دانشگاه شیکاگو نایل آمد.

در ۱۹۳۰ و ۱۹۳۱ از سوی دانشگاه میشیگان به
عنوان دستیار باستان‌شناس به عراق رفت و از
۱۹۳۳ تا ۱۹۳۸ از سوی دانشگاه شیکاگو در
سوریه به سربرد. ۱۹۴۰ عضو موزه مکزیک نو، از
۱۹۴۰ مدرس و سپس استاد مطالعات
باستان‌شناسی پیش از تاریخ در بخش
انسان‌شناسی دانشگاه شیکاگو و عضو انستیتوی
مطالعات شرق‌شناسی، از ۱۹۴۷ مدیر
کاوش‌های باستان‌شناسی در عراق، ایران و ترکیه
و در ۱۹۶۳ و ۱۹۶۴ استاد مطالعات
باستان‌شناسی پیش از تاریخ در دانشگاه
استانبول بود.

برایدوود عضو آکادمی ملی علوم، آکادمی هنر و

استاد تاریخ ایران سده هفدهم و متخصص
خواندن متون تاریخی فارسی در دانشگاه
هامبورگ بوده و با بخش ایران‌شناسی سمینار
تاریخ و فرهنگ شرق نزدیک در همان دانشگاه
همکاری داشته است.

آثار

*Eine unerschlossene Darstellung des
Lebens des ersten Safawiden Schahs.*
Göttingen: 1947.

توصیف کامل زندگی نخستین شاهان صفوی
«Geschichte der islamischen Länder»,
erster Abschnitt: die Chalifenzeit,
Entstehung und Zerfall des islamischen
Weltreichs. Zweiter Abschnitt: die
Mongolenzeit. Dritter Abschnitt: Neuzeit.
Mit Beiträgen von B. Spuler, H. J. Kissling
[and others], *Handbuch der Orientalistik.*
Erste Abteilung: Der Nahe und der
Mittlere Osten... Sechster Band, Leiden,
Köln: E. J. Brill, 1952-1959.

”تاریخ کشورهای اسلامی“ (با همکاری)
«Iran und Afghanistan», *Weltgeschichte
der Gegenwart*, in zwei Bänden, 1962-

”ایران و افغانستان“

«Iran in the 19th and 20th Centuries», tr.
Bagley, F. R. C., *MW*, A Historical Survey.
Part IV. Modern Times. Fascicule 1,
Leiden: E. J. Brill, 1981, 62-142.

”ایران در سده‌های نوزدهم و بیستم“
«Hanna Sohrweide (1919-1985)», *ZDMG*
137, 1987, 1-5.

”هانا زور ویده (۱۹۱۹-۱۹۸۳)“
«Wilhelm Eilers (1906-1989)», *Der Islam*

22-32.

”تأملاتی درباره منشاء جامعه کشاورزی روستایی“

«The World's First Farming Villages, More Light on the 6500 Year-Old Village of Jarmo and Other Communities of the Fertile Crescent», *Illustrated London News*, 28-4-1956, 410-11.

”نخستین روستاهای کشاورزی جهان، اطلاعات بیش‌تری درباره روستای ۶۵۰۰ ساله جرمو و دیگر جامعه‌های هلال خضیب“

Excavations in the Plains of Antioch. Vol. I, *The Earlier assemblages: Phases A-J*. (The University of Chicago Oriental Institute Publication, Volume LXI), Chicago: The University of Chicago Press, 1960.

حفاری‌ها در دشت‌های انطاکیه (با همکاری)
Prehistoric Investigations in Iraqi Kurdistan. The Oriental Institute of the University of Chicago, *Studies in Ancient Oriental Civilization*, No. 31, in collaboration with B. Howe, Chicago: The University of Chicago Press, 1960.

تحقیقات درباره عصر پیش از تاریخ کردستان عراق (با همکاری)

«Seeking the World's First Farmers in Persian Kurdistan», a fullscale investigation of prehistoric sites near Kermanshah, *Illustrated London News*, Oct 22, 1960.

”در جستجوی نخستین کشاورزان دنیا در کردستان ایران“

«The Iranian Prehistoric Project», *Science*

علوم وانجمن فلسفه امریکا بوده و در زمینه آغاز جامعه‌های اولیه کشاورزی روستایی در آسیای جنوب غربی، مطالعه همگانی دوره متاخر پیش و بعد از تاریخ و مطالعه همگانی تاریخ فرهنگ تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

A Synoptic Description of the Earliest Village Culture Material from the Aegean to the Indus in Human Origins. An introductory course in anthropology. Selected Readings, 2nd. ed., Chicago: 1946.

توصیف مختصر نخستین ماده فرهنگ روستایی از اژه تا سند در نژادهای انسانی

Prehistoric Men. Field Mus., 1-6 eds., 1948-1963; 7th ed., Scott Foresman, 1967.

انسان‌های پیش از تاریخ
[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:]

انسان‌های پیش از تاریخ. ترجمه اسماعیل مینوفر، تهران: جیران، ۱۳۶۳]

«The Near East and the Foundations of Civilization, Eugene Oregon», 1952; Reviewed, *Sumer Baghdad*, No. 7, 1952, 102-110; *Antiquity*, QRA, Vol. 24, 1950, 190-196.

”شرق نزدیک و شالوده‌های تمدن، از اوژن اورگون“
(نقد و بررسی)

«Reflections on the Origin of the Village-Farming Community», [In] Saul S. Weinberg (editor). *The Aegean and the Near East*. Studies presented to Hetty Goldmann, Locust Valley, N. M.: 1956,

از ۱۸۹۹ تا ۱۹۳۸ استاد دانشگاه کلمون - فران^۱ بود و گرچه در آن جا تا پایان عمر در انزوا به سر برد و از سفرها و مأموریت‌های خارج از کشور محروم ماند اما بیش از صدها مقاله و سی جلد کتاب را به چاپ رسانید. ۱۳ اکتبر در رنس^۲ در گذشت.

آثار

Le schisme oriental du XI siècle. 1899.

اختلاف و تفرقه بین کلیساهای شرق و غرب در سده یازدهم

Les croisades. 1907.

جنگ‌های صلیبی

«L'orient ou Byzance?», *R. Arch.*, 1907, 396-412.

«شرق یا بیزانس؟»

Les origines de l'art musulman. 1910. [For criticism see: Strzygowski, J. *OLZ*, V. 14, 1911, 179-183.]

خاستگاه‌های هنر اسلامی

L'Eglise et l'orient au moyen âge; les croisades... Troisième édition (Bibliothèque de l'enseignement de l'histoire ecclésiastique.) Paris: 1911; 4ème édition, Paris: 1921.

کلیسا و شرق در سده‌های میانه، جنگ‌های صلیبی

La cathédrale de Reims. 1916.

کلیسای بزرگ رنس

«La situation des chrétiens de palestine à la fin du VIIIe siècle et l'établissement du protectorat de charlemagne», *Moyen Age*

133, 1961. 2008-10.

” طرح عصر پیش از تاریخ ایران “ (با همکاری)

«The Appearance of an Effective Food-Producing Way of Life in Late Prehistoric Iran», *The Mem. Vol. of the Vth Intern. Congress of Iranian Art & Archaeology*, I, 1972, 1-8.

” پیدایش روش مؤثر در تولید محصولات غذایی

در دوره متاخر پیش از تاریخ ایران “

Beginnings of Village-Farming Communities in Southeastern Turkey. 1972.

آغاز جامعه‌های کشاورزی - روستایی در جنوب شرقی

ترکیه (با همکاری)

«Prehistoric Investigations in Southwestern Asia», *Proc. APh. S*, 1972.

” تحقیقات درباره عصر پیش از تاریخ آسیای جنوب غربی “

منابع ۹ ص ۱۹۹: ۴۵ ج ۲ ص ۴۲۸: ۹۰ س ۵ ش ۱۰
ص ۹۲۰: ۱۳۱ ج ۱ ص ۶۵: ۱۴۳ ج ۴ ص ۵۱: ۱۵۱ ج
۲ ص ۵۸: ۱۵۲ ج ۵، ۳ و ۸

برئیة، لویی [luyi breiye]

Bréhier , Louis

(۱۸۶۸-۱۹۵۱)، باستان‌شناسی، تاریخ و هنر

بیزانس.

۵ اوت در برست (فرانسه) به دنیا آمد. تحقیقاتش بیش‌تر درباره ویژگی‌های تمدن بیزانس و مناسبات آن با غرب و فرانسه بود. او همواره در جریان تازه‌ترین تحولات بیزانس‌شناسی قرار داشت. مهم‌ترین تحقیقاتش به‌ویژه در زمینه تاریخ فرهنگ و زمامداری یونان در سده‌های میانه است.

1. Clermont-Ferrand

2. Reims

1936.

تندیسگری و هنرهای تزئینی بیزانس

Le monde byzantin. Paris: A. Michel, 1947-1950. 3 Vols.

جهان بیزانس

Vie et mort de Byzance. (L'Évolution de l'Humanité, synthèse collective, XXXII. *Le Monde Byzantin.*) Paris: Éditions Albin Michel, 1948; 1949.

حیات و افول بیزانس

Les institutions de l'empire byzantine. (L'Évolution de l'Humanité, synthèse collective. XXXII bis. *Le Monde Byzantin.*) Paris: Éditions Albin Michel, 1949.

نهادهای امپراتوری بیزانس

La civilisation byzantine. (L'Évolution de l'Humanité, synthèse collective, XXXII ter. *Le Monde Byzantin.*) Paris: Éditions Albin Michel, 1950.

تمدن بیزانس

منابع ۵۲ ج ۱ ص ۲۷۰: ۱۱۷ ج ۱ و ۲: ۱۲۲ ج ۳ ص ۲۳۹: ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۹۸: ۱۳۰ ج ۱ ص ۴۲۵: ۱۴۲ ج ۲: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۲ ص ۶۸: ۱۵۲ ج ۲ و ۳: ۱۵۴ ج ۴ ص ۶۷۱

برت، دوگلاس [duglās baret]

Barret, Douglas E.

هنر اسلامی.

از اهالی انگلستان، در دانشگاه آکسفورد درس خواند. ۱۹۴۶ معاون بخش عتیقه‌های شرقی موزه بریتانیا بود و ۱۹۴۹ کتاب رسمی موزه بریتانیا را با عنوان فلزکاری اسلامی تهیه و به چاپ رسانید.

2 Ser. 21, 1918-1919, 431-443.

”موقعیت مسیحیان فلسطین در پایان سده هشتم و استقرار تحت‌الحمایگی شارلمانی“

«Les miniatures des 'Homélies' du moine Jacques et le théâtre religieux à Byzance», In Académie des inscriptions et Belles-lettres, Paris: Commission de la fondation piot. *Monuments et mémoires*, V. 24, 1920, 101-128.

”مینیاتورهاى موعظه‌های کشیش ژاک و نمایش مذهبی در بیزانس“

L'Art byzantin. 1924-

هنر بیزانس

Gesta Francorum et aliorum Hierosolymitanorum. Histoire anonyme de la première croisade. Edité et traduit par L. Bréhier... Paris: Champion, 1924.

تاریخ مجهول اولین جنگ صلیبی (تصحیح و ترجمه) «Charlemagne et la Palestine», *RH* 157, 1928, 277-291.

”شارلمانی و فلسطین“

L'art chrétien, son développement iconographique des origines à nos jours. 1928.

هنر مسیحی، تحول شمایل‌نگاری آن از آغاز تا کنون
L'art en France, des invasions barbares à l'époque romane. 1930.

هنر در فرانسه، از تهاجمات بربرها تا عصر رومی
«Une ambassade byzantine au camp de saint. Louis devant Tunis (août 1270)», *Mélanges Iorga*, 1933, 139-146.

”فرستاده بیزانس در اردوگاه سن‌لویی در برابر تونس (اوت ۱۲۷۰)“

La sculpture et les arts mineurs byzantins.

آثار

Persian Painting Fourteenth Century. With an introduction and notes, in collaboration with Norah Titley and Mulk Raj Anand, London: Faber and Faber, 1952. (The Faber Gallery of Oriental Art); New Delhi: Marg/ Arnold-Heinemann, 1977.

نقاشی ایرانی سده چهاردهم (با همکاری)

«The Islamic Art of Persia», *The Legacy of Persia*. Oxford: Clarendon Press, 1953.

”هنر اسلامی ایران“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”هنر ایران در دوره اسلامی“، ترجمه عزیزالله حاتمی، میراث ایران. ترجمه احمد بیرشک و بهاءالدین بازارگاد و دیگران، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۶، ۲۰۳-۲۵۸.]

«Unveiling, the Face of Persian Painting», *Marg* 30 i, 1976; *Persian Painting Fourteenth Century*. New Delhi: 1977.

”پرده‌برداری، سیمای نگارگری ایرانی“

Indian Painting. In collaboration with Basil Gray, London: Macmillan, 1978. (Treasures of Asia.)

نقاشی هندی (با همکاری)

منابع ۲ ص ۲۰۳: ۱۲ ج ۱ ص ۱۹۵: ۶۵ ص ۵۱؛ ۱۵۰ ص ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹: ۱۵۲ ج ۲.

برتلس، آندره‌ی یوگنی‌یوچ [āndrey

yevgeniyevič bertels]

Bertel's, Andrei Evgen'evich

(۱۹۲۶ -)، ادبیات فارسی.

۸ فوریه در لنینگراد (جمهوری روسیه) متولد

شد. ۱۹۴۹ از دانشکده شرق‌شناسی مسکو فارغ‌التحصیل گردید. ۱۹۵۲ نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی و ۱۹۷۲ موفق به دریافت درجه دکتری شد.

از ۱۹۵۳ کارمند علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی بود. در ۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ سرپرستی هیأت اعزامی به پامیر را بر عهده داشت. ۱۹۶۱ کارمند ارشد علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی شد. از ۱۹۶۶ در دانشگاه دولتی تاجیکستان نیز به تدریس اشتغال داشت.

آثار

Kand. diss.: *Nasir-i Khosrov i Ego Vremia*. Moskva: Akademiia Nauk SSSR. Institut Vostokovedeniia, 1952.

ناصرخسرو و عصر او (رساله دکتری، نامزدی علوم)

Avto-ref.: Moskva: 1952.

چکیده رساله علمی

Rumi. Pritchi. Per. Vl. Derzhavin (Predisl, A. Bertel'sa). Moskva: Goslitizdat, 1953.

رومی (پیشگفتار)

«Traktat po Poetike Vakhida Tabrizi (XV v.)», *Sov. V* 2, Moskva: 1956, 77-82.

”رساله‌ای درباره علم بدیع، اثر وحید تبریزی“

Antologiia Tadzhikskoi Poezii. (Red. KOH. I. Braginskii, M. Rakhmi, N. Tikhonor, M. Tursun-zade, S. Ulug-zoda, Vstupit, stat'ia R. Alieva, I. Braginskogo i N. Osmanova. Pod. red. A. Bertel'sa i S. Shervinskogo.) Moskva: Goslitizdat, 1957.

گزیده اشعار تاجیکی (زیر نظر، با همکاری)

Khaim. Otv. red, A. E. Bertel's, Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1959.

عمر خیام (ویرایش)

Sost. i pererabotka, v kn.: Ferdousi. *Shakh-name*. Moskva: Izd. Vost. Lit. 1960-1962, T.1. 1960, 218-272, Staroarab. pag. Pril., 25-30; T. 2. 1962, Obrabotka teksta. «Tsarstvovanie Nauzar i Zau i Garshaspa», 7-71; Sost. «Tsarstvovanie Kai-Kubada», 72-85; T. 3. 1962, na iaz. frasi; Sost. A. E. Bertel's, L. T. Giuzal'ian, O. I. Smirnova i dr.; T. 4. 1965, Sost. R. M. Aliev, A. E. Bertel's i M-N. Osmamov; T. 9. 1971, 400, razd. pag.

شاهنامه فردوسی (ترتیب، بررسی، با همکاری) Nushin, Abd-ol-Khosein. *Alimurad-Khan i Drugie. Povesti*. Per. predisl. A. Bertel'sa. Moskva: Goslitizdat, 1962, 179.

علیرادخان و دیگران، اثر عبدالحسین نوشین (ترجمه، مقدمه)

Persidskie Iumor. Pod. red. i predisl., L. Leucha. Moskva: IIL, 1962.

طزهای فارسی (ترجمه، با همکاری)

Persidskie Anekdoty. (Per. s pers. A Ashrafi, A. Bertel'sa, N. Kondyrevoi i T. Shchapovoi Pod. red. A. Nushina.) [Predisl: N. Osmanova], Moskva: IVL, 1963.

لطیفه‌های فارسی (ترجمه، با همکاری)

«Perspektivy Dal'neishego Izucheniia Teksta *Shakh-name*», *Peiame Novin* 76, Tegeran: 1343/1964, 6g. izd. 1-7. (Na Pers. iaz.)

”نگرشی پیرامون تحقیق و تتبع درباره‌ی متن

Saadi, Mushrifaddin. *Gulistan*. (Rozovyi sad), Per. R. Alieva, Per, Stikhov. A. Starrostina. Pod. red. A. Bertel'sa i S. Shervinskogo. Podgot. teksta, Vstupit. Stat'ia i prim. R. Alieva, Moskva: Goslitizdat, 1957.

گلستان. اثر مشرف‌الدین سعدی (ویرایش، با همکاری)

Persidskie Skazki. Moskva: Akademiia Nauk SSSR. Institut Vostokovedeniia, 1958. Avt.: Alieva, R., Bertel's A & Osmanova N. B. Otv. red. D. S. Komissarov.

داستان‌های ایرانی (با همکاری)

«Rudaki i Karmaty», *Rudaki i Ego Epokha*. Stalinabad: 1958, 63-78.

”رودکی و قرمطیان“

Dzham-i Mukhtasar. Traktat o poetiko. Kriticheskii tekst, perevod i primechaniia A. E. Bertel'sa, Moskva: Izdatel'stvo Vostochnoi Litaratury, 1959.

جمع مختصر. رساله‌ی منظوم (متن انتقادی، ترجمه، تعلیقات)

Nasir-i Khosrov i Ismailizm. Moskva: Izd. Vost. Lit. 1959. (Akademiia Nauk SSSR. Institut Vostokovedeniia); Tozhe Tegeran: Institut Iranskoi Kul'tury, 1346/1967. (Na Pers. iaz.)

ناصر خسرو و اسماعیلیه

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

ناصر خسرو و اسماعیلیان. ترجمه‌ی آ. آرین‌پور، تهران: بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۶.]

Aliev, R. M., Osmanov, M. N. *Omar*

برتلس، یوگنی ادواردوویچ [yevgeni

edvārdovič bertels]

Bertel's , Evgenii Eduardovich

(۱۸۹۰-۱۹۵۷)، زبان و ادبیات فارسی و عربی.

۲۵ دسامبر در پترزبورگ (جمهوری روسیه)

متولد شد. ۱۹۱۴ رشته حقوق را در دانشگاه

پترزبورگ به پایان رساند. ضمن انجام کارهای

حقوقی به فراگیری زبان‌های ترکی و فارسی

پرداخت. ۱۹۲۰ از دانشکده مطالعات شرقی

دانشگاه پتروگراد فارغ‌التحصیل و ۱۹۳۵ موفق

به دریافت درجه دکتری زبان‌شناسی شد.

از ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۰ مترجم نشریه‌های ادبیات

بین‌المللی بود. از ۱۹۲۰ در موزه آسیایی

انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد

شوروی شروع به کار کرد و تا پایان عمر در همان

موزه بود. با توجه به احاطه کاملش به زبان‌های

عربی، ترکی و به ویژه فارسی از ۱۹۲۱ تا ۱۹۳۸

استاد دانشکده زبان‌های زنده شرقی لنینگراد

بود. از ۱۹۲۴ تا ۱۹۴۱ در دانشگاه دولتی

لنینگراد درس می‌داد. ۱۹۲۸ بنا به پیشنهاد

بارتولد به او عنوان پروفیسوری اهداء شد. ۱۹۳۲

ریاست بخش تاریخ و زبان‌شناسی آکادمی علوم

تاجیکستان را به عهده داشت. ۱۹۳۸ در

انستیتوی زبان‌های شرقی لنینگراد درس

می‌داد. ۱۹۳۹ سرپرست بخش ایران‌شناسی

همان انستیتو و عضو وابسته آکادمی علوم اتحاد

شوروی گردید.

برتلس تا ۱۹۴۰ برای نوشتن کتاب تاریخ ادبیات

آذربایجان هر سال به باکو می‌رفت. از ۱۹۴۲ تا

شاهنامه فردوسی در آینده" (به زبان فارسی)

*Alfavitnyi Katalog Rukopisei,**Obnaruzhennykh v Gorno-Badakhshanskoi**Avtonomnoi Oblasti Ekspeditsiei**1959-1963 gg. Moskva: Nauka, 1967.**(Akademiia Nauk Tadzh. SSR. Otdel.**Vostokovedeniia i Pes'mennogo**Naslediiia.) Avt.: A. Bertel's i M. Bakaev.*

فهرست الفبایی نسخ خطی کشف شده در استان خود

مختار کوهستانی بدخشان توسط هیأت اعزامی از ۱۹۵۹

تا ۱۹۶۳ (با همکاری)

*Vstup. stat'ia: Nizami (5-221). Primech-**(799-862) red. per. A. Bertel's i S.**Shirvinskii. V kn.: Nizami, Piat' Poem. Per.**s iaz. farsī. Moskva: Khudozh. Lit. 1968.*

خمس نظامی (مقدمه، یادداشت‌ها، تصحیح، ترجمه،

با همکاری)

*Predisl., 5-14. Sost., Kritich. tekst, vved. v**izuchenie tekstov traktatov. (11-148),**ukaz. (383-507), v kn.: Piat' Filosofskikh**Traktatov na Temu «Afak va Anfus», (O**sootnoshenii mezhd. chelovekom i**vseleinni.) Moskva: Nauka, 1970.**Staroarab. razd. pag. zashch. kak diss.*

پنج رساله فلسفی در بیان آفاق و انفس یعنی برابری آدم

و عالم (تصحیح و تحلیل، به زبان فارسی)

بدخشان و سنین فرهنگی آن، پیام نوین، س ۶

(۱۳۴۳)، ش ۶، ۲۶-۳۰.

منابع ۱۲۵ ج ۲ ص ۱۰۰ : ۱۵۰ س ۱۹۶۶-۱۹۷۰ :

۱۵۱ ج ۱ ص ۷۸۰ : ۱۵۲ ج ۲ و ۷ : ۱۵۵ ص ۷۸ :

۱۶۲/۱.

بین از رشید یاسمی، انوار سهیلی، طوطی‌نامه و غیره دارد. ۷ اکتبر در مسکو درگذشت.

آثار

Saadi. Sheikh Mustikh-ed-Din Shirazskii. *Gulistan*. Izbrannye rasskazy per. E. Bertel'sa. Predisl. S. F. Ol'denburga. Berlin: 1922.

گلستان سعدی. داستان‌های منتخب (ترجمه)

Ferideddin Attar. «Kniga o Solov'e», *Vostok*, Kn. 2, 1923, 5-18.

”بلبل‌نامه“

Sezai. «Kyuchyuk Sheiler», *Vostok* 3, 1923, 83-93.

”چیزهای کوچک“

Nizami Giandzhevi. «Sem Portretov», (Otrivok) per. E. Bertel'sa, v kn. *Vostok*, Kn. 3, 1923, 14-25.

”هفت پیکر“، اثر نظامی گنجوی (قطعات، ترجمه) «Chetverostishia Shiekha Nedzhmeddina Kubra», (Les quatrains di Najmeddin Kubra.) *CRAS*, 1924, 36-39.

”رباعیات شیخ نجم‌الدین کبری“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

”رباعیات شیخ نجم‌الدین کبری“، ترجمه ولی‌الله شادان، یادگار، ج ۴ ش ۲/۱ ص ۹۶-۱۰۱.]

«Dve Gazeli Baba Kukhi Shirazi», (Deux ghazels de Baba Kuhu Shirazi.) By E. E. Bertel's. *Doklady Rossiskoi Akademii Nauk*, 1924, 59-62.

”دو غزل از باباکوهی شیرازی“

«Kommentarii na Gazel Attara», (Comentaire sur un ghazel d'Attar.)

۱۹۴۶ کارمند علمی دانشکده زبان و ادبیات ازبکستان و دانشگاه دولتی آسیای میانه بود. ۱۹۴۴ عضو وابسته افتخاری فرهنگستان ایران و ۱۹۴۶ کارمند علمی آکادمی علوم تاجیکستان شوروی گردید. ۱۹۵۵ در مجمع علوم عربی دمشق به عنوان عضو وابسته انتخاب شد. همچنین استاد زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه علیشیر نوایی (دانشگاه دولتی سمرقند) بود.

۱۳۱۳ خ/ ۱۹۳۴ از سوی اتحاد جماهیر شوروی در جشن هزاره فردوسی شرکت کرد. موضوع سخنرانی او در این کنفرانس ”یزدان و اهریمن“ بود. ۱۹۳۵ در کنگره بین‌المللی صنایع ایران در لنینگراد و سومین کنگره بین‌المللی هنر باستانی ایران در مسکو شرکت کرد. همچنین به انجمن ادبی جمهوری آذربایجان دعوت شد. در ۱۹۳۸ و ۱۹۳۹ گرداننده مراسم یادواره نظامی گنجوی و انتشاردهنده سروده‌های این شاعر در شش مجلد بود. ۱۹۵۴ در بزرگداشت هزارمین سالگرد تولد ابن سینا در تهران و بیست و سومین کنگره بین‌المللی شرق‌شناسان در کیمبریج شرکت کرد. ۱۹۴۸ به خاطر تدارک متن انتقادی اسکندرنامه (شرف‌نامه) نظامی گنجوی به دریافت جایزه استالین از سوی دولت شوروی نایل آمد.

برتلز مبنای پژوهش‌های مختلف تاریخی و ادبی خود را بر بسیاری از نوشته‌های پارتی کهن قرار داده است. نوشته‌های دیگری درباره کلبه و دمنه، ”محیی لاری“، ”امیر معزی“، ”نخشی“، ”شاه‌نعمت‌الله ولی“، ”میرزا محمدجعفر قراجه‌داغی“، ”دقیقی“، کلیات ابن یسین، احوال ابن

”حوریان بهشتی در اسلام“
«Kosmicheskie Mithui v Gazeli Baba Kokhi», (Mythes cosmiques dans le ghazel de Baba Kuhi.) *Doklady Rossiskoi Akademii Nauk*, Series B, 1925 (April-June), 43-45.

”حکایت‌های آسمانی در غزلیات باباکوهی“
«Odna iz Melkikh Poem Senai v Rukopisi Aziatskogo Muzeia», (Un des petits poemes de Senai dans un manuscrit du Musee Asiatique.) *CRAS*, 1925, 39-42.

”یکی از منظومه‌های کوچک سنایی در نسخه خطی موزه آسیایی“
«Tolkovanie Abd-ur-Rakhmana Dzhami na Pripysaemye Emu Chetverostishia», (Le commentaire de Abdur-Rahman Gami sur les quatrains qui lui sont attribués.) *Zapiski Kollegii Vostokovedov pri Aziatskom Muzei Rossiiskoi Akademii Nauk*, I, 1925, 19-46.

”تفسیر عبدالرحمان جامی بر دو بیت‌هایش“
Bakhtiiar-name. Persidskii tekst i slovar'. Edited by E. E. Bertel's, Teik CCCR. Leningrad: Leningradskii Institut Zhivvykh Vostochnykh Iazykov, 15, Persian text, 1926.

بختیارنامه، متن فارسی و واژه‌نامه (ویرایش)
«Chetverostishii a Sheikha Madzhd ad-Dina Bagdadi», (Les quatrains de Shaikh Majd ad-din Baghdadi.) *CRAS*, Series B, 1926, 137-140.

”رباعیات شیخ مجدالدین بغدادی“
«Desteur-name Nizari», *Vostochnyi Sbornik*, I, Leningrad: 1926, 37-104.

Doklady Rossiskoi Akademii Nauk, 1924, 126-129.

”تفسیر غزلی از عطار“
«Ob Odnom Kommentarii na Gazel' Attara», (Un commentaire sur un ghazel d'Attar.) *CRAS*, 1924, 126-129, 187-189.

”درباره تفسیر غزلی از عطار“
«Opisanie Rukopisei, Postupivshikh v Aziatskii Musei v 1924 g. iz Biblioteki A. A. Bazilevskogo v Varnavine», (Description des manuscrits de l'ancienne collection A. Basilevskii, acquis par le Musee Asiatique en 1924.) *CRAS*, 1924, 109-112.

”شرح نسخ خطی موجود در موزه آسیایی سال ۱۹۲۴ از کتابخانه بازیلوسکی در وارناوین“
«Otryvki iz Avesty», *Perevod s iazyka Avesti, Vostok*, Kn. 4, 1924, 3-110.

”قطعاتی از اوستا“ (ترجمه)
«Persidskii Teatr», *Academia. Leningrad: 1924; V kn.: Teatr Narodov Vostoka.* Leningrad: *Academia Nauk SSSR*, 1927, 15-17.

”تئاتر ایرانی“
«Abdallatif Balkhi, Tadzhijsky Poet XIX veka», (Abdallatif Balkhi, poete tadjik du XIX siècle.) *CRAS*, 1925, 27-30.

”عبداللطیف بلخی، شاعر تاجیک سده نوزدهم“
«Bekhalet ob Istorii Bekhaizma», *Vostok*, Kn. 5, 1925, 202-207.

”بهائیت و تاریخ بهاییسم“
«Die paradiesischen Jungfrauen (Huris) im Islam», *Islamica*, I, 1925, 263-287; Note by J. Horovitz, 543.

«Teoriia Muzyki v Sovremennoi Persii», *Muzykal'naia Etnografiia*. Leningrad: 1926, 29-36.

”نظریه موسیقی در ایران معاصر“

«Zametki po Poeticheskoi Terminologii Sufiev», *Iazyk i Literatura*. Leningrad: 1926, 361-386.

”یادداشت‌هایی درباره اصطلاحات شاعرانه صوفیان“

«Avtobiografiia Ka'ani», (Une autobiographie de Qa'ani.) *CRAS*, Series B, 1927, 13-18.

”زندگی‌نامه قآنی“

«Bericht ubcr die iranistischen und turkologischen Studien in Russland wahrend der Jahre 1914-20», *Islamica* 3, 1927, 305-318.

”گزارش در باره مطالعات ایرانی و ترکی در روسیه بین سال‌های ۱۹۱۴-۱۹۲۰“

«Chagataiskii Tardzhi'band Neizvestnogo Avtora», (Un tardji'band caghatay d'un auteur inconnu.) *CRAS*, Series B, 2, 1927, 46-51.

”ترجیع بند چغتایی از یک مؤلف گمنام“

«Grundlinien der Entwicklungsgeschichte des sufischen Lehrgedichts in Persien», *Islamica* 3, 1927, 1-31.

”اساس تاریخ تکاملی علم اشعار عرفانی در ایران“

«Legenda o Sheikhe i Tsarskoi Docheri», (The Old Man and the King's Daughter.) Persian text, with Russian translation and notes by E. E. Bertel's, *BAIS*, Leningrad: 1927, 117-126.

”دستورنامه نزاری“

Grammatika Persidskogo Iazyka. Leningrad: Institut Khlvykh Vostochnykh Iazykov. im. A. S. Eyukidze, 1926. [Rets.: Sukhotin. *Kultura i Pismennosti Vostoka*, IX, Baku: 1931, 94-96.]

دستور زبان فارسی

«Opisanie Sobraniia Persidskikh Rukopisei, Pozhertvovannykh v Aziatskii Muzei v 1926 g.», polnomochnym predstavitel'stvom SSSR V persii, *DAN*, 1926, 89-92.

”فهرست نسخه‌های خطی فارسی، اهداء شده به موزه آسیایی توسط نمایندگی تام‌الاختیار اتحاد شوروی در ایران در سال ۱۹۲۶“

«Personifikatsiamesiatsev v Istame», (La personification des mois dans l'Islam.) *CRAS*, Series B, 1926, 5-8.

”تعیّن و تشخیص ماه‌ها در اسلام“

«Poslanie 'Abdallakha Ansari Viziry», (Une epitre de Abdallah Ansari a un vizir.) *BAIS* 6 Ser. 20, 1926, 1139-1150.

”پیام خواجه عبدالله انصاری به وزیر“

«Rukopisnaia Antologiiia Poetov Kainata v Aziatskom Muzee», (Une antologie manuscrite des poetes du Qainat.) *CRAS*, Series B, 1926, 63-66.

”نسخه خطی گلچین ادبی شاعران قائنات در موزه آسیایی“

«Tarash-name, Didakticheskaiia Poema Dervishei Dzhallali», (Le Taras-name un poeme didactique des dervishes Jalali.) *CRAS*, Series B, 1926, 35-38.

”تراش‌نامه، منظومه آموزشی درویش جلالی“

- ” نسخه خطی جدیدی از فرهنگ فارسی
تحفة الاحباب موجود در سمرقند“
«Ocherk Istorii Persidskoi Literatury»,
Leningrad: Leningradskii Vostochnyi
Institut, 1928; Reviewed by Bartol'd, V. V.
in Sb. *Irana*. Leningrad: 1929, 225-228.
- ” شرح تاریخ ادب فارسی “
«Ain al-Kuzat Khamadani», *BAIS*, 7 Ser.,
1929, 695-706.
- ” عین‌القضات همدانی “
«Faridaddin Attars *Khaiiat-name*», *BAIS*,
7 Ser., 1929, 201-214.
- ” خیاط نامه فریدالدین عطار “
«Novaia Versiia *Bakhtiar-name*», *Izvestiia
Akademii Nauk*, VII, 4, 1929, 249-276.
- ” روایتی جدید از بختیارنامه “
«*Nur al-Ulum*. Zhizneopisanie Sheikha
Abu-l-Khasana Kharakani», (*Nur al-Ulum*.
La vie du Cheikh Abu-l-Hasan Harakani.)
Iran 3, 1929, 155-224.
- ” نورالعلوم. زندگی نامه شیخ ابوالحسن خرقانی “
«*Stil' Epicheskikh Poem Unsuri*», (*Le
Style des poemes epiques d'Unsuri*.)
CRAS, Series B, 1929, 47-53.
- ” سبک سروده‌های حماسی عنصری “
«*Arabskie Stikhi Fuzuli*», (*Les vers arabes
de Fuzuli*.) *ZKV* 5, 1930, 39-71.
- ” شعرهای عربی فضولی “
«*Novaia Rukopis' Kulliat Fuzuli*», (*Un
nouveau manuscrit des kulliat de Fuzuli*.)
BAIS, 7 Ser., 1930, 297-306.
- ” نسخه خطی جدیدی از کلیات فضولی “
«*Persidskii Istoricheskii Roman XX
veka*», *Problemy Literatury Vostoka*, I,
- ” افسانه شیخ و دختر پادشاه “ (ترجمه،
یادداشت‌ها)
«*Osnovnye Momenty i Razvitii Sufiiskoi
Poezii*», *Vostochnye Zapiski*, T. 1,
Leningrad: 1927, 91-103.
- ” جنبه‌های اصلی پیشرفت و تکامل اشعار
صوفیانه “
«*Poezii Mullui Mukhsin-i Faiz-i Kasani*»,
(*La poesie du mullah Muhsin-i Faiz-i
Kasani*.) *Iran*, I, 1927, 1-28.
- ” اشعار ملامحسن فیض کاشانی “
«*Rukopis' Tafsira Sulami v
Gosudarstvennoi Publichnoi Biblioteke*»,
(*The Manuscript of the Sulami's Tafsir in
the Public Library of St. Petersburg*.)
Russian text, *BAIS*, 1927, 417-424.
- ” نسخه خطی تفسیر سلمی در کتابخانه عمومی
دولتی پترزبورگ “
«*Eine wertvolle Handschrift von
Faridaddin Attars Dichtungen in der
Ottentlichen Bibliothek zu Leningrad*»,
CRAS, Series B, 1928, 33-38.
- ” یک نسخه خطی شعری با ارزش از فریدالدین
عطار در کتابخانه عمومی لنینگراد “
«*Nevai i Attar*», *Mir-Ali-Shir. Sbornik i
Piatsoletiiu so dnia rozhdeniia*.
Leningrad: *Akademiia Nauk SSSR*, 1928,
24-82.
- ” نوایی و عطار “
«*Novaia Tukopis' Persidskogo Slovaria
Tuhfat al-Ahbab v Samarkande*», (*Un
nouveau manuscrit du lexique persan
Tuhfat al-Ahbab a Samarkand*.) *CRAS*,
Series B, 1928, 255-260.

deiatelnost. 1882-1932. Sbornik statei. Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1934, 83-94.

”ادبیات عاشقانه فارسی“

Abu-l-Kasim Ferdovsi i Ego Tvorchestvo. Leningrad-Moskova: Institut Vostokovedeniia Seriia Nauchnopolularnoi Literatury, 1935.

ابوالقاسم فردوسی و آثار او

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است: فردوسی و سروده‌هایش. ترجمه سیروس ایزدی، تهران: هیرمند، ۱۳۷۰.]

«Kandakharskoe Narechie Iazyka Pushtu», Sb. *Sovetskoe Iazykoznanie* 1, 1935, 173-181.

”گویش قندهاری زبان پشتو“

«K Voprosu o Latinizatsii Persidskoi Pismennosti», *Zapiski Instituta Vostokovedeniia, Akademii Nauk SSSR*, III, Moskva-Leningrad: 1935, 183-190.

”پیرامون تبدیل نگارش فارسی به لاتین“

«Persidskaia Poeziia v Bukhare X vek», (Persian Poetry in the Bukhara in the Tenth Century.) *TIV*, X, Moskva-Leningrad: 1935, 57. Russian text.

”شعر فارسی در بخارا در سده دهم“

«Tarzi Afshar i Ego Tvorchestvo», (Tarzi Afshar et son oeuvre.) *ZIVAN* 3, 1935, 101-124.

”طرزی افشار و آثار او“

«Rukopisi Proizvedenii Akhmada Kalle», *Trudy Tadjh. Bazi Akademii Nauk SSSR*, III, Moskva-Leningrad: 1936, 9-28.

Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1932, 111-126.

”رمان تاریخی فارسی در سده بیستم“

Uchebnik Persidskogo Iazyka. Leningrad: Leningradskii Vostochnyi Institut, 1932.

کتاب درسی فارسی

Nasir-i Khusraw. *Safar-name*. Kinga puteshchestviia. Perevob i Vstupitelnaia Statia. E. E. Bertel's. 1933. Russian text, with illustrations. Vostochnye literatury.

سفرنامه ناصرخسرو (ترجمه، پیشگفتار)

«Sostoianie Rabot po Izucheniiu Istorii Tadjhiskoi Literatury», (L'etat actuel des etudes sur l'histoire de la litterature tadjique.) *ZIVAN* 2, 1933, 89-106.

”چگونگی بررسی در رشته تاریخ ادبیات تاجیک“

«Afganskaia Pressa», (The Press of Afghanistan.) *BV* 5-6, 1934, 9-26.

”مطبوعات افغانستان“

Ferdovsi, 934-1934. Leningrad: Institut Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR, i Gosudarstvennyi Ermitazh. Russian text, 1934.

هزاره فردوسی، ۹۳۴ - ۱۹۳۴

«Firdovsi k 1000-Letiiu so Dnia Rozhdenia Persidskogo Poeta Abul Kasima Firdovsi», *Vestnik Akademii Nauk SSR* 9, 1934, 19-20.

”فردوسی، به مناسبت هزارمین سالگرد زادروز“

ابوالقاسم فردوسی شاعر ایرانی

«Persidskaia Liubochnaia Literatura», *Sergei'u Fedorovichu. Oldenburgu k piatidesiatiletiiu nauchnoobschestvennoi*

poems Navoi.) *Literatura i Iskustvo Uzbekistana* 1, Tashkent: 1940, 61-72.

”لیلی و مجنون“

«Nizami i Ego Naucheny», *SV* 1, Moskva: 1940, 95-103.

”نظامی و تعلیمات او“

«Nizami i Ego Tvorchestvo», *Druzhba Narodov*, Kn. 5, 1940, 318-327.

”نظامی و آثار او“

Nizami Giandzhevi. *Iskender-name*. Ch. I. *Sharafname*. Per. i predisl. Baku: Az. Filial Akademii Nauk, 1940, 393.

اسکندرنامه. بخش نخست شرف‌نامه، اثر نظامی گنجوی (پیشگفتار، ترجمه)

Nizami Giandzhevi. «Skazka o Russkoi Tsarevne», Iz poemy *Sem' krasavits*. (Per. S. Ivanova. I. Oratovskogo, A. Plavnika. Predisl. E. Bertel'sa.) Baku: Izdatel'stvo Detskoi i Iunoshchek. Lit-ry, 1940.

”داستانی درباره شاهزاده خانم روسی“ از منظومه هفت پیکر (مقدمه)

«Velikii Azerbaidzhanskii Poet Nizami», (A Biography of Nizami in Azerbaijani.) *Boiuk Azerbaijan* 1, Baku: 1940, 149.

”نظامی شاعر بزرگ آذربایجان“

[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

زندگی‌نامه نظامی شاعر بزرگ آذربایجان. ترجمه حسین محمدزاده صدیق، ۱۳۵۵.]

«Literatura Epokhi Nizami», *IAN*, 2, 1941, 42-57.

”ادبیات عصر نظامی“

«Navoi i Literatura Vostoka», *Druzhba Narodov* 6, Moskva: 1941, 330-339.

”آثار دست‌نویس احمد کله“

«Avitsena i Persidskaia Literatura», (Avicenne et la literature persane.) *BAIS de St. Petersbourg Classe des sci. litteraires*. 1938, 75-94.

”ابن سینا و ادبیات فارسی“

Literatura Narodov Srednei Azii ot Drevneishikh Vremen do XV veka n. e., *Novyi Mir*. Moskva: 1939, 5, 210-238; 7, 264-281.

”ادبیات مردم آسیای میانه از دوران کهن تا سده پانزدهم“

«Nizami Gandzhevi. Zhizn' Poeta», *Literaturnyi Azerbaidzhan*. Baku: 1939, 3, 60-69; 5, 43-53; 6, 16-20; 1940, 2, 44-55.

”زندگی نظامی گنجوی“

«Pridvornaia Kasida v Irane i ee Sviazi s Razvitiem Izobrazitel'nogo Iskustva», *III Mezhdunarodnoi Kongress po Iranskomu Iskustvu i Arkheologii*. Doklady. Leningrad Sentabr' 1935. Moskva-Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1939, 26-30.

”قصیده درباری در ایران و رابطه آن با رشد هنر تجسمی“

Khibat al-Khakaik. Akhmada Iugnaki. (The Hibat ul-Hakaik of Ahmed Mahmud of Yugnak.) Russian and Uighur text, Tashkent: Sredneazitskogo Gosudarstvennogo Universiteta, 1940, 29-46.

هیت‌الحاقیق، اثر احمد محمود یوگنکی (نشر)

«Leili i Medzhnun», (Istoriia suzheta arabskogo predaniia, versiia Nizami i

nauchno-kriticheskogo teksta F. Babaev, Redaktor E. E. Bertel's, Persian text, Baku: 1947.

اقبال‌نامه نظامی گنجوی (تصحیح)

«Iubilei Nizami v Azerbaidzhane», *Vestnik Akademii Nauk* 12, 1947, 90-96.

” جشن یادواره نظامی در آذربایجان ”

Nizami Giandzhevi. *Khsrov i Shirin*. Per. K. A. Lipskerova, pod. redaktsiei E. E. Bertel'sa, (Predisl. M. Rahili.) Baku: Azgosidat, 1947, XX; Izd. 2. prerabot i dop. Baku: Akademiiia Nauk Az. SSR, 1955.

” خسرو و شیرین ” نظامی گنجوی (ترجمه زیر نظر برتلس)

«K Voprosu o Traditsii v Geroicheskom Epose Tiurkskikh Narodov», *SV* 4, 1947, 73-79.

” دربارهٔ روایات در حماسه‌های قهرمانی مردم ترک ”

Nizami. *Lirika*. Pod. redaktsiei E. E. Bertelsa i K. A. Lipskerova. Predisl. E. Bertelsa. Moskva: Goslitizdat, 1947.

غزلیات نظامی (تصحیح، پیشگفتار، با همکاری) Nizami. Izbrannie proizvedeniia pod. redaktsiei V. V. Goltseva i. P. G. Skosireva vstupitel'naya Statia i Kommentarii. E. E. Bertelsa. Moskva: 1947.

نظامی (پیشگفتار، تعلیقات)

«Nizami», (M.) *Molodaia Gvardiia*. Moskva: 1947, 304.

” نظامی ”

Nizami Giandzhevi. *Sem' Krasavits*. Per. R.

” نوایی و ادبیات شرق ”

«Politicheskie Vzgliady Nizami», *BAIS*, Ser. Lit. Ling., I, 1941, 22-41.

” دیدگاه‌های سیاسی نظامی ”

Farkhad i Shirin. Poema. Perevel Lev Pen'kovskii pod. redaktsiei E. E. Bertel'se. Translated from Turki into Russian verse, Tashkent: 1943.

فرهاد و شیرین (ترجمه زیر نظر برتلس)

Leili i Medzhnun. Poema. Perevod Semena Lipkina. Translated from Turki into Russian verse. With an introduction by E. E. Bertel's, Tashkent: 1943.

لیلی و مجنون (پیشگفتار)

«K Voprosu o Peoiskhozhdennii Iazyke Dari», *Rabochaia Khronika Instituta Vostokovedeniia za I Polugodie 1944 Goda*. Tashkent: 1944, 10-12.

” دربارهٔ پیدایش زبان دری ”

«Persidskaia Literatura v Srednei Azii», *Rabochaia Khronika Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR*, II, Tashkent: 1944, 13-14.

” ادبیات فارسی در آسیای مرکزی ”

«Navoi i Nizami», *Alisher Navoi Sbornik* 1946, 68-91.

” نوایی و نظامی ”

Nizami. *Piat Poem*. Red. Bertel'sa i V. V. Goltseva. Moskva: Goslitizdat, 1964.

خمس نظامی (تصحیح، با همکاری)

«Abdurrahman Dzhami i Ego Druzhiba s Navoi», *BAIS*, Lit. Ling. 6, 1947, 463-474.

” عبدالرحمان جامی و دوستی او با نوایی ”

Ikbal-name. Sostavitel'

داستان اسکندر و روایت‌های عمده آن در شرق
Dzhami, Epokha, Zhizn, Tvorchestvo. Pod.
 obsh. redaktsiei E. N. Pavlovskogo.
 Stalinabad: Tadzhikgosizdat, 1949.

عمر جامی، زندگی و آثار او
 Khosroi, Nosir. *Izbrannoe*. [Per. A. Adalis,
 E. Bertel'sa, Petrovykh, I. Sel'vinskogo.
 Vstupit. ocherk L. Buzug-Zode. Sost.,
 Komm. i red. I. S. Braginskogo.]
 Stalinabad: Tadzhikgosizdat, 1949.

گزیده آثار ناصر خسرو (ترجمه، با همکاری)
Russko-Tadzhikskii Slovar'. Moskva,
 Stalinabad: Tadzhikskii Filial Akademii
 Nauk SSSR. Inst. Ist. Iaz., 1949. Avt.: E.
 E. Bertel's, A. P. Dechoti, N. N. Ershov.

فرهنگ تاجیکی - روسی (با همکاری)
Siaset-name. Kniga o pravlenii vazira XI
 stoletia Nizam-al-Mulka. Per., vved.
 izuchenie pamiatnika i prim. B. N.
 Zakhodera. (Otv. redaktsiei E. E.
 Bertel's.) Moskva, Leningrad: Akademiia
 Nauk SSSR, 1949.

سیاست‌نامه (تصحیح)
Kratkii Afgansko-Russkii Slovar'. An
 Afghan-Russian Dictionary. Edited by E.
 E. Bertel's. (Gosudarstvennoe Izdatel'stvo
 Inostrannykh. 1-Natsional'nykh slovarei,
 Moskva: 1950.

فرهنگ مختصر افغانی - روسی (ویرایش)
 «Persidskii-Dari-Tadzhikskii», (K
 Probleme Genezisa Iranskikh Iazykov.)
 SE, Moskva, Leningrad: 1950, 55-56.

”فارسی - دری - تاجیکی“ (درباره تاریخ پیدایش
 زبان‌های ایرانی)

Ivanova. Pod. redaktsiei E. E. Bertel'sa,
 (Predisl. M. Arifa.) Baku: Azgosizdat,
 1947; Izd. 2, pererabot. i dop, 1959, XIII.
 هفت پیکر نظامی گنجوی (ترجمه زیر نظر برتلس)
Sharaf-name. Sostavitel'
 nauchno-kriticheskogo teksta A. A.
 Alizade. Redaktor: E. E. Bertel's. Critical
 edition of the *Sharaf-namah* by A. Alizade,
 Persian text, Baku: 1947.

شرف‌نامه (تصحیح)
Lirika. Pod. redaktsei E. E. Bertel'sa i L.
 Penkovskogo. (The Lyrics of Navoi.),
 Translated from the Uzbek and edited by
 E. E. Bertel's and L. Penkovsky, Russian
 text, Moskva: 1948.

غزل‌های نوایی (ترجمه، تصحیح، با همکاری)
 «Literatura na Persidskom Iazyka v
 Srednei Azii», *Sovestkoe Vostokovedenie* 5,
 1948, 199-228.

”نوشته‌های فارسی در آسیای مرکزی“
Navoi, Opyt Tvorcheskoi Biografii.
 Moskva: Izdatel'stvo Akademii Nauk
 SSSR, 1948.

شرح نوآوری‌های نوایی
 «Persidskii-Tadzhikskii-Dari», *Izvestia*
Tadzhikskogo Filiala, Akademii Nauk.
 SSSR 12 Dushanbe: 1948, 7-18.

”فارسی - تاجیکی - دری“
Roman ob Aleksandre i Ego Glavnye
Versiina Vostoke. (The Epic of Alexander
 the Great and It's Main Versions in the
 East.) Russian text, Akademiia Nauk
 SSSR, Institut Vostokovedeniia, Moskva:
 Izdatel'stvo Akademii Nauk SSSR, 1948.

«Prazdnik Dzhazhni Sada v Tadjzhikskoi Poezii», *Trudy Akademii Nauk Tadjzhik SSR* 17, Sbornik Semenova, 1953, 33-42.

” جشن سده در سروده‌های تاجیکی “

Lakhuti. *Izbrannoe*. Per. s pers. (Predisl. E. Bertelsa. Pod. redaktsiei S. Shervinskogo, Moskva: Goltizdat, 1954.

گزیده آثار لاهوتی (پیشگفتار)

Saadi, Muslikhiddin. *Izbrannoe*. Per. E. Bertelsa, K. Lipskerova. Vstupit. ocherk I. Ali-Zade. Sost. prim. M. Yavich. Stalinabad: Tadjzhikgosizdat, 1954.

گزیده آثار سعدی (ترجمه، با همکاری)

Tadjzhiksko-Russkii Slovar'. Pod. redaktsiei M. V. Rakhimi i L. V. Uspeiskoi, Moskva: Gos-izd-vo Inostrannykh i na Tsional'nykh Slovarie, 1954.

فرهنگ تاجیکی - روسی

«Die Persische Literatur in Mittelasiien», *MIO* 3, 1955, 180-221.

” ادبیات فارسی در آسیای میانه “

«K Voprosu o Filologicheskoi Osnove Izucheniia Vostochnykh Pamiatnikov», *SV* 3, 1955, 11-18.

” درباره مبانی زبان‌شناسی در مطالعه آثار شرقی “

Rozanov, G., Choitov, A. *Rasskazy Persidskikh Pisatelei*. Predisl. E. Bertelsa, Redaktsiei G. Rozanov. Sost. A. Choitov. Moskva: IIL, 1955. [Rets.: Osmanova. *Z-LT* 12, 1957, 286-293.]

داستان‌های نویسندگان ایران (پیشگفتار، با همکاری)

«Shakh-name i Kritika Teksta», by E. E. Bertels, *SV* 1, 1955, 88-94.

Saadi, Muslikhiddin. *Gulistan*. (Otryvki), per. E. Bertels, v kn.: *Antologia Tadjzhikskoi Poezii*. 1951. 356-359.

گلستان سعدی (قطعات، ترجمه)

Novye Raboty po Izucheniiu Avesta», *UZIV, Akademii Nauk SSSR* 3, Moskva: 1951, 257, 271.

” نوشته‌های جدید پیرامون بررسی اوستا “

«Ibn Sina Avicenna», *Studentinel Mondo* 6, 5, Prague: 1952, 22-23.

” ابن سینا “

Nasiri Khosrov i Ego Vremia. Avtoref. kand. Ist. Nauk., Moskva: 1952. (Na pravakh rukopisi)

ناصر خسرو و عهد او

Kabus-name. Perevod, stat'ia i primechaniia E. E. Bertel'sa. The *Kabus-namah*. Translated into Russian with notes by E. E. Bertel's. Akademiiia Nauk SSSR, Literaturnye Pamiatniki, Izdatel'stvo Akademii Nauk SSSR, Moskva: 1953.

قابوس‌نامه (ترجمه، مقاله)

«Kak Zvali Pervuiu Zhenu Nizami», *Gordlevskii Sbornik*. 1953, 64-66.

نام نخستین همسر نظامی

«Nasiri Khisrau i Ego Vzglady na Poeziiu», *Izvestiia Akademii Nauk Tadjzhikskoi SSR*, Otdelenie Obshchestv. Nauk. Vyp. IV, 1953, 139-153.

” ناصر خسرو و نظر او درباره شعر “

«Obrazets Tadjzhikskoi Khudozhestvennoi Prozy XII veka», *KSIV* 9, 1953, 37-47.

” نمونه‌ای از نثر هنری تاجیکی در سده دوازدهم “

”مناظره پنجم اسدی طوسی“
Rubaiyat. Podgotovka teksta, perevod i predislovie R. M. Aliev i M. N. O. Osmanova. Pod. redaktsiei E. E. Bertel'sa. The Rubaiyat of Umar Khayyam In a facsimile reproduction of the 1207 Cambridge MS. with transcription into contemporary Persian orthography and an introduction by R. M. Aliev and M. N. O. Osmanov, under the editorship of E. E. Bertel's Akademiiia Nauk SSSR, Institut Vostokovedeniia, Pamiatniki Literaturny Narodov Vostoka, Teksty, Malaia Seriia II, Moskva: Izdatel'stvo Vostochnoi Literaturny, 1959. 2 Vols.

رباعیات عمر خیام (تصحیح)
Nizami Sokrovishchnitsa Tain. Per. K. A. Lipskerova i S. V. Shervinskogo. (Pod. red. E. E. Bertel'sa. Predisl. i Prim. E. E. Bertel'sa.) Moskva: Goltizdat, 1959.

مخزن الاسرار نظامی (تصحیح، پیشگفتار، تعلیقات)
Istoriia Persidsko-Tadzhikskoi Literaturny. (A History of Persian-Tajiki Literature.) Russian text, Evgeny Eduardovich Bertel's, Izbrannye Trudy, Moskva: Izdatel'stvo Vostochnoi Literaturny, 1960.

تاریخ ادبیات فارسی - تاجیکی (گزیده آثار)
Izbrannye Trudy. Moskva: Izdatel'stvo Vostochnoi Literaturny, 1960. Moskva: Nauka, IVL, 1960-1965. T. 1: Istoriia Persidsko-Tadzhikskoi Literaturny. Otv. red. I. S. Braginskii, 1960. T. 2: Nizami i Fuzuli. Otv. red. H. Arasli. Red. A. E. Bertels, 1962; T. 3: Sufizm i Sufiskaia

”شاهنامه، نقدی بر متن“
 «K Voprosu ob Indiiskom Stile v Persidskoi Poezii», *Charisteria Orientalia J. Rypka. 1956, 56-59.*

”درباره سبک هندی در شعرهای فارسی“
Nizami, Tvorcheskii Put' Poeta. A biography of Nizami, Russian text, Moskva: 1956.

نظامی و سیر خلافت هنرمندانه او
 «Traktat po Poetike Vahida Tabrizi», (Vahid Tabrizi's Treatise on Prosody.) *SV 2, 1956, 77-82, Summary 7.*

”رساله درباره آثار منظوم وحید تبریزی“
Firdosi. Shakhname. T. 1-3, Moskva: Akademiiia Nauk SSSR, Nauka, 1957-1965. T. 1. Ot Nochata Poemy do Skazaniia o Sokhrabe. Izd.: podgot. Ts. B. Banu, A. Lakhuti, A. A. Starikov. (Otv. red. E. E. Bertel's. Red. per. A. Lakhuti). Akademiiia Nauk SSSR. 1957.

شاهنامه فردوسی ج ۱: از آغاز منظومه تا داستان سهراب
 (تصحیح)

«Voprosy Metodiki Podgotovki Kriticheskikh Izdaniia Klassicheskikh Pamiatnikov Literatur Narodov Blizhnego i Srednego Vostoka», *Pervaia Vsesotuznaia Konferentsiia Vostokovedov. Tezisi Dokladov i Soobschenii. Tashkent: Akademiiia Nauk Uz. SSR, 1957, 237-242.*

”مسائل مربوط به تدارک متون انتقادی آثار کلاسیک ادبیات مردم شرق نزدیک و دور“
 «Piatoe Munazare Asadi Tusskogo», *Uchenye Zapiski Instituta Vostokovedeniia 19, 1958, 55-88.*

برگزیده سروده‌های نظامی و فضولی
«Iu. N. Marr i Persidskaia Literatura»,
TTGU, T. 108, Ser. Vostokovedeniia 4,
Tbilisi: 1964, 61-66.

”یوری نیکلایوویچ مار و ادبیات فارسی“

”حور“، اسلامیکا. ۱۹۲۵.

عدة مباحث عن تركيا و ایران، منها قاموس‌نامه
کما ترجم سفرنامه لناصر خسرو. لنینگراد: ۱۹۲۳.

ای. اورانونسکی، ب. لاونیک. با مقدمه برتلس، باکو.
۱۹۴۱.

”مجموعه المخطوطات الشرقيه في مجمع‌العلوم
الأوزبكية“، الکتاب السوفی. ۱۹۵۲.

”فقه اللغة العربية“، الاباحث الشرقيه السوفیتية. ۱۹۵۵.

طوق الحمامه. مسکو: ۱۹۵۷.

مقدمه لکتاب کلیل و دمنه. مسکو: ۱۹۵۷.

”منتخب آثار ناصر خسرو“، ترجمه به روسی
توسط ا. دالیس، ی. برتلس، ی. پتروویچ، ی.
سلونیسکی. مقدمه از ل. بزرگزاده. تنظیم مطالب و
تفسیر و تصحیح توسط ی. س. براگینسکی. نشریه
مرکز انتشارات دولتی تاجیکستان. استالین‌آباد: ۱۹۴۹.

”جامع‌التواریخ رشیدی“، ج ۳ ترجمه از فارسی به
روسی توسط آ. ک. آرنوس به ضمیمه متن فارسی
با نظارت علمی و انتقادی عبدالکریم علی اوغلی
علیزاده. متن فارسی به تصحیح ی. ا. برتلس، آ. آ.
روماسکه‌ویچ، آ. ی. یاکوبووسکی. نشریه مشترک
فرهنگستان‌های علوم اتحاد شوروی و آذربایجان.
مسکو: ۱۹۵۷.

خسرو و شیرین. ترتیب‌دهنده متن علمی و انتقادی

Literatura. Otv. red. A. N. Boldirev. Sost.
M. N. O. Osmanov. Moskva: Nauka,
1965; T. 4: Navoi i Dzhami. Sost. red. i
avtor. Predisl. E. R. Rustamov, Moskva:
Nauka, 1965. [Rets. Kobidze, NAA 5,
1961, 236-238; Osmanov, M.N.O. VL 4,
219-295.]

گزیده آثار (در شش جلد که پس از مرگش توسط
فرزندش آندره برتلس به چاپ رسیده است).

«Khamadan. Issledovaniia po Istorii
Kul'tury Narodov Vostoka», Sbornik v
Chest' Akademika I. A. Orbeli. 1960,
303-308.

”همدان. پژوهشی پیرامون تاریخ فرهنگ ملل
شرق“

Aliev, G. Iu. Legendy o Khosrove i Shirin v
Literaturakh Narodov Vostoka. Otv.
redaktsiei E. E. Bertel's, Moskva: IVL,
1960.

داستان خسرو و شیرین در ادبیات ملل شرق (زیر نظر)
Firdousi. Shakh-name. Kriticheskii tekst. T.
I-IV, Moskva: IVL, Nauka, 1960-1965. T.
I, Pod. redaktsiei E. E. Bertel'sa, Moskva:
IVL, 1960.

شاهنامه فردوسی، متن انتقادی (ویرایش)

Badai al-Vakai. Kriticheskii tekst, vvedenie
i ukazateli A. N. Boldireva. Moskva:
Izdatel'stvo Vostochnoi Literatury, 1961.

بدایع الوقایع

«Destur-name Nizari», Vostochnyi
Sbornik. 1962, 37-104.

”دستورنامه نزاری“

Isbrannye Trudy. Nizami i Fuzuli. Moskva:
1962.

”افراد سرشناس انستیتوی شرق‌شناسی“
Baranikov, A. P. i Bailov, I. P.
«Chlen-korrespondent E. E. Bertel's», *Za Bol'shevistskuiu Nauku*, Fevralia, 1939, Leningrad.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس - عضو وابسته“
«Nybory Novykh Akademikov. Obshchee Sobranie Akademii Nauk SSSR», *Pravda*, 29 Ianvaria, 1939, Moskva.

”برگزیدن آکادمیسین‌های جدید. نشست همگانی آکادمی علوم“
«Vybory v Akademii Nauk SSSR. Izbranie Chlenov-korrespondentov», *Izvestiia*, 21 Ianvaria, 1939, Moskva.

”گزینش در آکادمی علوم اتحاد شوروی. برگزیدن اعضای وابسته“
Babaev, F. «Rabota nad Tekstami Nizami», *Izvestiia AN SSSR* 2, Otdelenie Literatury i Iazyka, Moskva: 1941, 89.

”بررسی متن‌های آثار نظامی“
«Evgenii Eduardovich Bertel's, *Izvestnyi Sovetskii Vostokoved*», *Peiiam-e-noi*, 1-i g. izd., 2, 23. VIII-22. IX. 1944 g., 96. (Na Pers. iaz.)

”یوگنی ادواردوویچ برتلس، شرق‌شناس مشهور شوروی“

«Izbranie Sovetskikh Vostokovedov Chlenami Korrespondentami Iranskoi Akademii (Krachkovskii, I. Iu., Bertel's, E. E., Freiman, A. A., Orbeli, I. A.)», *Izvestiia*, 14 Noiabria, 1944, Moskva.

”گزینش شرق‌شناسان (ای. یو. کراچکوفسکی، یوگنی ادواردوویچ برتلس، آ. آ. فریمان و ای. آ. ارپلی) به عضویت فرهنگستان ایران“

آکساندروویچ ختاگوروف، فرهنگستان علوم جمهوری شوروی سوسیالیستی آذربایجان: ۱۹۶۰ (ویرایش)

”علیشیر نوائی و فرهاد و شیرین“، (این مقاله به صورت مقدمه بر ترجمه فرهاد و شیرین نوائی به روسی ترجمه لنوینکوفسکی نوشته شده است). ترجمه ابوالفضل آزموده، پیام نوین، س ۸ (۱۳۴۶/۱۳۴۵)، ش ۱، ۱۷-۳۳.

لیلی و مجنون. متن علمی و انتقادی به سعی و اهتمام اژدر علی اوغلی، علی اصغرزاده و ف. بابایف، فرهنگستان علوم جمهوری شوروی سوسیالیستی آذربایجان: انتشارات دانش، ۱۳۵۵ (ویرایش)

تصوف و ادبیات تصوف. ترجمه سیروس ایزدی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۶. (این کتاب ج ۳ آثار برگزیده برتلس است که در سال ۱۹۶۵ هیأت تحریریه انستیتوی خاورشناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی توسط م. میرزایف، ای. س. براگینسکی، ا. ن. بولدیرف، گ. یو. علییف و محمد نوری عثمانف چاپ گردیده است.)

درباره‌اش

«Bertel's, E. E.», *Vostokovedenie v Peterburge 1918-1922*. Pg., 1924, 76.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس“
«Bertel's, E. E.», *Alfavitnyi Spisok Professorov, Prenodavatelei i Nauchnykh Sotrudnikov LIZh.Via*. Leningrad: 1925, 89.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس“
Novichev, A. «Znatnye Liudi Instituta Vostokovedeniia», *Za Sotsialisticheskuiu Nauku* 1 Maia, 1935, Leningrad.

شوروی یوگنی ادواردوویچ برتلس
«Chestovovanie Chlena-korrespondenta Akademii Nauk SSSR Professora E. E. Bertel'sa. (K 60-letiiu so Dnia Rozhdeniia i 30-letiiu Nauchnoi Deiatel'nosti)», *KSV* 1, Moskva: 1951, 62-63.

” بزرگداشت عضو وابسته آکادمی علوم اتحاد شوروی پروفیسور یوگنی ادواردوویچ برتلس (به مناسبت شصتمین سال تولد و سی‌امین سال فعالیت علمی وی“

«Ukaz Prezidiuma Verkhovnogo Soveta Tadzh. SSR o Nagrazhdenie Pochetnoi Gramotoi Verkh. Soveta Tadzh. SSR i Tsennym Podarkom», *Leninabadskaia Pravda*, 18 Aprelia, 1951.

” فرمان هیأت رئیسه شورای عالی جمهوری تاجیکستان درباره اعطای تقدیرنامه شورای عالی تاجیکستان شوروی همراه با هدیه ارزنده به یوگنی ادواردوویچ برتلس“

«Sovetskii Uchenyi-Vostokoved Izbran Chlenom-korrespondentom Arabskoi Akademii v Damaske», *Pravda*, 19 Marta, 1955, Moskva.

” دانشمند - شرق‌شناس شوروی - عضو وابسته برگزیده آکادمی عربی در دمشق“

«E. E. Bertel's (Nekrolog)», *Kommunist Tadzhikistana*, 12 Oktiabria, 1957, Stalinabad.

” یوگنی ادواردوویچ برتلس (زندگی‌نامه)“
«E. E. Bertel's (Nekrolog)», *Pravda Vostoka*, 11 Oktiabria, 1957, Tashkent.

” یوگنی ادواردوویچ برتلس (زندگی‌نامه)“
«Evgenii Eduardovich Bertel's (Nekrolog)», *Lit. Gazeta*, 10 Oktiabria

«Nagrazhdenie Ordenom Trudovogo Krasnogo Znameni», *Pravda*, 11 Noiabria, 1945, Moskva; *Vedomosti Verkh. Soveta SSSR*, 11 Avgusta, 1945, Moskva.

” اعطای نشان پرچم سرخ کار“

«Prisluzhdenie Stalinskoi Premii 2-i Stepeni», *Pravda*, 30 Maia, 1948, Moskva; *Izvestiia* 30 Maia, 1948, Moskva; *Vestnik Akademii Nauk SSSR* 7, Moskva: 1945.

” اعطای نشان درجه ۲ استالین“

«Vruchenie Sovetskim Uchenym (I. A. Orbeli i I. Iu. Krachkovskomu) Gramot Iranskoi Akademii Nauk i Izbranie E. E. Bertel'sa i A. A. Feimana Chlenami-korrespondentami Iranskoi Akademii Nauk», *Komsomol'skaia Pravda*, 24 Noiabria, 1945, Moskva.

” اعطای تقدیرنامه از سوی فرهنگستان ایران به (ای. آ. اربلی و ای. یو. کراچکوفسکی) و انتخاب یوگنی ادواردوویچ برتلس و آ. ا. فریمان به عضویت فرهنگستان ایران“

Aliev, G. «Bibliografiia Nauchnykh Trudov Chlen-korrespondenta Akademii Nauk SSSR E. E. Bertel'sa», *Sov.V* 1, Moskva: 1948, 115-124. (Khronol. perechen' 295 Kn., St. per., rets. i red. rabot za 1918-1957 gg.)

” فهرست آثار علمی برتلس، عضو وابسته آکادمی علوم اتحاد شوروی“

«Chestovovanie Chlena-korrespondenta Akademii Nauk SSSR E. E. Bertel'sa», *Vestnik Akademii Nauk SSSR* 4, Moskva: 1951, 63-64.

” بزرگداشت عضو وابسته آکادمی علوم اتحاد

60-61.

”یادبود یوگنی ادواردوویچ برتلس“

«Bibliograficheskaja Spravka», 1. Raboty E. E. Bertel'sa po suffizmy, v kn.: E. E. Bertel's, *Suffizm i Suffiiskaia Literatura*. Moskva: 1965, 513-517. Spisok 49 rabot, Vkluchennykh i ne Vkluchennykh v etot tom.

”فهرست کتابشناسی“

«Bibliograficheskaja Spravka», v kn.: E. E. Bertel's *Navoi i Dzhami*. Moskva: 1965, 469-470. Spisok 26 rabot: Vkluchennykh i ne Vkluchennykh v nostoiashche izdanie, posviashchennye tvorchestvy *Navoi i Dzhami*.

”فهرست کتابشناسی“

Mal'tsev, Iu. «Vsiu Zhizn', ves' Talant (K 75- letiiu so Dnia Rozhdeniia)», *Kommunist Tadzhikistana*, 25 Dekabria, 1965, Dushanbe.

”زندگی سرشار از استعداد و خلاقیتی (به

مناسبت هفتاد و پنجمین سال تولد)“

«Pamiati E. E. Bertel'sa», *Vestnik Akademii Nauk SSSR* 8, 1966, 119-120.

”یادبود یوگنی ادواردوویچ برتلس“

Osmanov, N. M. «Bertel's, E. E.», *BSE*, Izd. 3. Moskva: 1970, 259.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس“

Siddikov, S. «Krupnyi Sovetskii Vostokoved E. E. Bertel's», *Sov. Tadzhikistan* (Tochikistoni Soveti) 17 Ianvaria, Dushanbi: 1971. (Na Tadzh. iaz.)

”شرق شناس بزرگ شوروی یوگنی ادواردوویچ

برتلس“

«Bertel's, E. E.», *Aziatskii Muzei-lo-ta*

1957, Stalinabad.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس (زندگی نامه)“

«Bertel's, E. E.», *MSE*, Izd. 3, T. 1, Moskva: 1958, Stlb. 973.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس“

«E. E. Bertel's Nekrolog», *Sov. V* 1, Moskva: 1958, 114-115.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس (زندگی نامه)“

«Evgenii Eduardovich Bertel's (1890-1957)», *Izvestiia Akademii Nauk Uz. SSR, Seriya Obshchestv. Nauk* 7, Tashkent: 1958, 75-76.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس (۱۸۹۰-۱۹۵۷)“

Boldyrev, A. N. «Nauchnoe Nasledie Evgeniia Eduardovicha Bertel'sa», v kn.: E. E. Bertel's *Istoriia Persidsko-Tadzhikskoi Literatury*. 1960, 9-15.

”میراث علمی یوگنی ادواردوویچ برتلس“

«Bibliograficheskaja Spravka», v kn.: E. E. Bertel's *Nizami i Fuzuli*. Moskva: 1962, 534-536. 55 rabot E. E. Bertel'sa, Posviashchennye Tvorchestvy Nizami, Vkluchenne i ne Vkluchennye v sostav knigi.

”فهرست کتابشناسی“

«Bertel's, E. E.», *SIE*, T. 2, 1963, St. 377.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس“

Braginskii, I. S. «Evgenii Eduardovich Bertel's», *KSINA* 65, Moskva: 1964, 3-5.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس“

Guliam, Gafur. «Pamiati Evgeniia Eduardovicha Bertel'sa», *KSINA, Akademiia Nauk SSSR* 65, Moskva: 1964,

آثار

The Inner Life of Syria, Palestine, and the Holy Land. From my private journal by Isabel Burton. London: 1875; London: K. Paul, Trench and Company, 1884.

زندگی اجتماعی در سوریه، فلسطین و سرزمین مقدس
Arabia, Egypt, India: A Narrative of Travel.
London: W. Mullen and Son, 1879.

عربستان، مصر و هندوستان: گزارش سفر
Burton, Richard F. *A Mission to Gelele, King of Dahome.* With notices of the so-called Amazons, the grand customs, the yearly customs, the human sacrifices, the present state of the slave trade, and negro's place in nature. Ed. by Isabel Burton... Memorial ed., London: Tylston and Edwards, 1893. 2 Vols.

مأموریتی به سوی پادشاه داهومی (ویرایش)
The Life of Captain Sir Richard F. Burton... London: 1893. 2 Vols.

زندگی نامه سر ریچارد فرانسیس برتن
Personal Narrative of A Pilgrimage to al-Madinah and Meccah. By R. F. Burton... ed. by his wife, Isabel Burton... Memorial ed., London: Tylston and Edwards, 1893. 2 Vols.

گزارش شخصی سفری زیارتی به مدینه و مکه (ویرایش)
First Footsteps in East Africa, Or An Explanation of Harar. By Sir R. F. Burton... ed. by his wife, Isabel Burton... Memorial ed., London: Tylston and Edwards, 1894. 2 Vols.

نخستین رد پا در شرق افریقا یا شرح هوار (ویرایش)
The Romance of Isabel, Lady Burton. The

Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR.
Moskva: 1972. Imen Ukaz. 581.

”یوگنی ادواردوویچ برتلس“
«Zur russischen Ausgabe des *Schahname*», *Iranistische Mitteilungen* 6, 1972, 3-41.

”درباره چاپ روسی شاهنامه“

منابع ج ۲ ص ۱ ص ۱۰۱، ۲۰۲ و ج ۲ ص ۱۷۵؛ ۷ ص ۲۷۱؛ ۹ ص ۷۲، ۱۹۸؛ ۱۲ ج ۱ ص ۷۵۱، ۷۱۲ و ج ۲ ص ۳۱، ۱۵۸، ۲۱۳، ۲۲۵، ۷۵۱؛ ۱۳۲۸؛ ۲۱ ج ۲ ص ۲۹۵، ۲۹۹، ۵۰۳؛ ۲۴؛ ۳۰ ص ۱۴۱؛ ۴۲ ص ۶۴-۶۵؛ ۳۵ ج ۱ ص ۵۲، ۶۸، ۶۲۳، ۷۰۵، ۷۸۸، ۷۹۹، ۸۰۰، ۸۰۲، ۸۰۵، ۸۸۱، ۹۰۳، ۱۰۳۴، ۱۰۴۶، ۱۱۹۹، ۱۲۰۳، ۱۲۱۰، ۱۲۲۱، ۱۲۲۳، ۱۲۵۴، ۱۲۶۹، ۱۲۸۲، ۱۲۸۶، ۱۳۲۷، ۱۳۷۲، ۱۳۸۹، ۱۳۹۳؛ ۵۳ ج ۲ ص ۹۵۸-۹۵۹؛ ۵۹ ص ۲۶؛ ۸۲ س ۲ ج ۲ (۱۳۵۲) ص ۱۷۶-۱۷۷؛ ۸۴ س ۲ ش ۵ و ۶ ص ۲۲۷؛ ۸۶ س ۱ ش ۲ ص ۹۶ و ۹۷ و س ۳ ش ۵ ص ۶۵-۶۶ و س ۷ ش ۱ ص ۳-۴؛ ۸۷ س ۱ ش ۲ ص ۶۳-۶۴؛ ۹۰ س ۴ ش ۱ ص ۲۸ و س ۱۰ ش ۲ ص ۲۳۸؛ ۹۳ س ۱ ش ۲ ص ۶۳-۶۴؛ ۱۱۴ ج ۴ ش ۱ و ۲ ص ۹۶-۱۰۱؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۱۰۰؛ ۱۳۳ ج ۲ ص ۲۱۸؛ ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۷۳-۱۹۷۴ و ۱۹۷۵؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۸۰-۷۸۱؛ ۱۵۲ ج ۲-۸؛ ۱۵۵ ص ۷۸؛ ۱۶۲/۱.

برتن، ایزابل (ارندل) [izābel (arendel) berten]

Burton, Isabel (Arundell)

(۱۸۳۱-۱۸۹۶)، مطالعات شرقی.

از اهالی انگلستان، در معیت همسرش ریچارد فرانسیس برتن، به آسیا و آفریقا سفر کرد و پس از بازگشت از سفر یادداشت‌های خود را به چاپ رسانید. خانم برتن پس از مرگ همسرش، برخی آثار وی را ویرایش و منتشر ساخته است.

خاطرات این سفر نوشت که در آن سرزمین حجاز و مراحل مختلف زیارت خانه کعبه را شرح می‌دهد. این کتاب چندین بار به چاپ رسیده است و یکی از ارزنده‌ترین منابع اطلاعات جغرافیایی و اجتماعی عربستان سده نوزدهم و سفر حج به شمار می‌آید. بعد از سفر عربستان با لباس عربی عازم سیاحت و اکتشاف در سومالی و حبشه گردید و به شهر هرار رفت و دستور زبان هراری و کتابی نیز درباره زندگی مردم و اوضاع آن سامان به رشته تحریر درآورد. به بسیاری از نقاط دیگر جهان از جمله تانگانیکا، زنگبار، برزیل، پاراگوئه و ایسلند مسافرت کرد. ۱۸۵۸ مطالبی پیرامون دریاچه‌های افریقای مرکزی و دریاچه تانگانیکا نوشت. کنسول انگلیس در فرناندوپو^۳ و سپس در سانتوس برزیل و ۱۸۶۹ در دمشق گردید. ۱۸۷۱ از دمشق به تریست^۴ (ایتالیا) منتقل شد. به کمک همسرش کتابی درباره جغرافیای سوریه نوشت.

برتن چند سالی در مصر سرگرم حفاری بوده است. علاوه بر سفرنامه‌هایش ترجمه‌هایی از افسانه‌ها و ادبیات زبان‌های مختلف انجام داده و قصیده‌ای عرفانی به زبان انگلیسی سروده است. آثارش مشتمل بر پنجاه مجلد است. ۱۲۰ اکتبر در تریست درگذشت.

آثار

Goa, and the Blue Mountains, Or Six Months of Sick Leave. London: 1851.

story of her life, told in part by herself and in part by W. H. Wilkins. London: 1898; New York: Dodd, Mead and Company, 1904.

داستان خانم ایزابل برتن

منابع ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۸۶-۷۸۸؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۷۸.

برتن، ریچارد فرانسیس [ričard frānsis berten]

Burton, Richard Francis

(۱۸۲۱-۱۸۹۰)، سفرنامه‌نویسی، ترجمه، زبان شناسی.

۱۹ مارس در هارتفرد شر^۱ (انگلستان) به دنیا آمد. زبان عربی را در آکسفورد و زبان هندی را در لندن آموخت. معلم او پزشکی بود به نام گرین هیل^۲ که در زبان‌های شرقی مطالعه کرده و با آن‌ها آشنایی داشت. به کمک این معلم و یک اسپانیایی که به زبان عربی آشنایی کامل داشت، به تدریج زبان عربی را فراگرفت و در همان دوران جوانی به مطالعه آثار مشرق زمین علاقه‌مند گردید. ۱۸۴۲ به سپاه هندوستان پیوست و در مدت هفت سال اقامت در هند زبان‌های گجراتی و هندی را فراگرفت. او علاقه زیادی به شناخت هندوستان و اخلاق و عادات مردم آن سرزمین داشت. برای نیل به این مقصود به کسوت مردم مشرق زمین درآمد و خود را تاجری از اهالی یزد با نام میرزا عبدالله خواند. ۱۸۴۹ به انگلستان بازگشت. ۱۸۵۳ به عربستان مسافرت کرد و با درآمدن به کسوت مسلمانان به مکه و مدینه رفت و کتابی درباره

1. Hertfordshire

2. Green Hill

3. Fernando po

4. Trieste

مأموریتی به سوی پادشاه داهومی

Wit and Wisdom from West Africa. Or a book of proverbial philosophy, idioms, enigmas, and laconisms [in various Sudanic languages, with English translations.] London: Tinsley, 1865.

امثال و حکم از غرب افریقا

Vikram and the Vampire, Or Tales of Hindu Devilry. With thirty-three illustrations by Ernest Griset, London: 1870.

ویکرام و وامپیر، یا داستان‌هایی از دوز و کلک هندویی (ترجمه)

Unexplored Syria. Visits to the Libanus, the Tulul el Safa, the Anti- Libanus, the Northern Libanus, and the 'Alah. By Richard Francis Burton and Charles F. Tyrwhitt Drake... London: Tinsley Brothers, 1872.

سوریه کاوش نشده (با همکاری)

Zanzibar: City, Island, and Coast. London: 1872. 2 Vols.

زنگبار: شهر، جزیره و کنار دریا

Sind Revisited. With notices of the Anglo-Indian army, railroads, past, present, and future, etc. London: 1877. 2 Vols.

دیدار دوباره از سند

The Gold- mines of Midian and the Ruined Midianite Cities. A fortnight's tour in north- western Arabia... London: C. K. Paul and Co., 1878.

معادن طلای مدین و شهرهای ویران مدیان

The Land of Midian (revisited). London: C. K. Paul and Company, 1879. 2 Vols.

گوآ و کوه‌های آبی یا شش ماه مرخصی استعلاجی

Scinde: Or, the Unhappy Valley. Second edition, London: 1851.

سند: یا دره غم‌انگیز

Sindh, and the Races that Inhabit the Valley of the Indus. With notices of the topography and history of the province. London: 1851.

سند، و نژادهایی که در دره سند سکونت دارند

Personal Narrative of A Pilgrimage to al-Madinah and Meccah. With an introduction by Bayard Taylor... With map and two illustrations. New York: G. P. Putnam and Company, 1856; Memorial edition by his wife, Isabel Burton, London: Tylston and Edwards, 1893; New York: Dover Publications, 1964. 2 Vols.

گزارش شخصی سفری زیارتی به مدینه و مکه

The Lake Regions of Central Africa. A picture of exploration. London: 1860.

نواحی دریاچه افریقای مرکزی

Wandering in West Africa from Liverpool to Fernando po. London: Tinsley, 1863. 2 Vols.

خانه به دوش در غرب افریقا از لیورپول تا فرناندوپو

A Mission to Gelele, King of Dahome. With notices of the so-called Amazons, the grand customs, the yearly customs, the human sacrifices, the present state of the slave trade, and negro's place in nature. By Captain Sir R. F. Burton... ed. by his wife Isabel Burton... Memorial ed., London: Tinsley Brothers, 1864; London: Tylston and Edward, 1893. 2 Vols.

introduction, explanatory notes on the manners and customs of Moslem men and a terminal essay upon the history of the Nights... Printed by the Burton Club for private subscribers only, 1903. 7 Vols.

شب‌های عرب (کتاب هزار و یکشب)، (ترجمه، مقدمه، شرح)

Selected Papers on Anthropology, Travel and Exploration. New edition with an introduction and occasional notes by N. M. Penzer... New York: R. M. Mc Bride and Company, 1924.

گزیده مقالات درباره انسان‌شناسی، سفر و کاوش
The Kasidah of Haji Abdu el- Yezdi. Translated and annotated by his friend and pupil Sir R. F. Burton, and illustrated by John Kettelwell, New York: Brentanos, 1926.

قصیده حاجی عبدو یزدی (ترجمه، شرح)
Tales from the Gulistan, Or Rose- garden of Sheikh Sa'di of Shiraz. Translated by Sir R. F. Burton and illustrated by John Kettelwell, London: P. Allan and Company, Limited, 1928.

داستان‌هایی از گلستان شیخ سعدی شیرازی (ترجمه)
Love, War and Fancy. The customs and manners of the East from writing on the *Arabian Nights*. Edited and introduced by Kenneth Walker. London: W. Kimber, 1964.

عشق، جنگ و خیال‌پردازی، آداب و رسوم شرقی
برگرفته از کتاب شب‌های عرب
The Nile Basin. By R. F. Burton and Captain Speke's discovery of the source of

دیدار دوباره از سرزمین مدین

The Book of the Sword. London: Chatto and Windus, 1884.

کتاب شمشیر

Supplemental Nights to the Book of the Thousand Nights and A Night. With notes anthropological and explanatory. 1886-1888. 6 Vols.

شب‌های تکمیلی بر کتاب هزار و یکشب
Leared, Arthur. 1822- 1879. *Morocco and the Moors*. Being an account of travels, with a general description of the country and its people. ... 2 nd. ed. rev. and edited by Sir R. F. Burton, London: S. Low, Marston, Searle, and Rivington, Limited; New York: Scribner and Welford, 1891.

مراکن و مورها (ویرایش)

First Footsteps in East Africa, Or An Explanation of Harar. By Captain Sir R. F. Burton... ed. by his wife, Isabel Burton, Memorial ed... London: Tylston and Edwards, 1894; London: J. M. Dent and Sons, Ltd.; New York: E. P. Dutton and Co. 1910. 2 Vols.

نخستین رد پا در شرق آفریقا یا شرح حرار

The Jew, the Gypsy and el Islam. Edited with a preface and brief notes by W. H. Wilkins. Chicago and New York: H. S. Stone and Company, 1898.

یهودی، گولی و اسلام

Arabian Nights. A plain and literal translation of the *Arabian Nights'* entertainments, now entitled *The Book of the Thousand Nights and A Night*; with

۱۵۰: ۱۰۸ ص ۱۲۵: ۷۸۹-۷۸۸ ج ۳ ص ۱۲۵: ۲۴۲
س ۱۹۹۳: ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۷۸-۱۷۹: ۱۵۲ ج ۲ و ۷.

the Nile, by James Mac-Queen. New introduction by Robert O. Collins. New York: Da Capo Press, 1967.

حوضه نیل، کشف سرچشمه نیل (با همکاری)

برتن، لویی لو — لو برتن، لویی

برد، جیمز [jeymz berd]

Bird, James

(۱۷۹۷-۱۸۶۴)، تاریخ، باستان شناسی.

از اهالی انگلستان، مأمور به خدمت در هیأت پزشکی بمبئی (هندوستان) بود. از ۱۸۴۴ تا ۱۸۴۷ دبیر انجمن آسیایی سلطنتی در بمبئی بوده است.

آثار

The Political and Statistical History of Gujarat. Translated from the Persian *Mirat Ahmadi* of Ali Mohammad Khan to which are added copious annotations and an historical introduction by James Bird... London: Oriental Translation Fund, 1835.

تاریخ سیاسی و آماری گجرات (ترجمه مرات احمدی، تألیف علی محمدخان همراه با مقدمه و یادداشت‌ها)

«A Discourse on the Object and Progress of Investigation into Oriental Literature and Science», (Read at the anniversary meeting of B. B. R. A. Society, during the year 1844), *JBBRAS*, II, 165-175.

”سخنی درباره موضوع و پیشرفت تحقیقات در ادبیات و علوم شرقی“

«Observations on the Bactrian and Mithraic Coins, in the Cabinet of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society», *JBBRAS*, I, 293-302.

درباره‌اش

Burton, Isabel (1831- 1896). *The Life of Captain Sir Richard F. Burton...* London: 1893. 2 Vols.

زندگی‌نامه سر ریچارد فرانسیس برتن

Penzer, Norman Mesley, 1892-. *An Annotated Bibliography of Sir R. Francis Burton, K. C. M. G.* With a preface by F. Grenfell Baker... London: A. M. Philpot Limited, 1923.

کتاب‌شناسی توصیفی سر ریچارد فرانسیس برتن

Dearden, Seton, 1905-. *The Arabian Knight.* A study of Sir Richard Burton. Rev. ed., London: A. Barker, 1953.

شوالیه عرب

Godsall, J. R. «Fact & Fiction in Richard Burton's Personal Narrative of A pilgrimage to al-Medinah and Meccah (1855-6)», *JRAS* 3 iii, 1993, 331-351.

”واقعیت و افسانه در خاطرات شخصی ریچارد برتن از سفر به مدینه و مکه (۱۸۵۵-۱۸۵۶)“

لودج، و. پ. السیر ریتشارد برتون. ج ۲، لندن: ۱۹۰۷.

بیکر، ج. ن. ل. ”السیر ریتشارد برتون و منابع‌النیل“، *صحیفه‌التاریخ الانجلیزی*. ۱۹۴۴.

منابع ۲۴: ۳۸ ج ۲ ص ۶۷ و ۶۸: ۴۲ ص ۸۴ و ۸۵؛ ۵۰ ص ۲۷۷-۲۸۴: ۵۳ ج ۲ ص ۴۸۶-۴۸۷: ۷۴ ص

گیلکی دستور نوشت. ۳ آوریل در سن پترزبورگ درگذشت.

آثار

Recherches sur les dialectes musulmans.
Ots. 1-2 Kazan: 1848-53.

پژوهش‌هایی درباره زبان مسلمانان

Travels in the East. 1850-52. Vols. 1-2

سفرها در شرق

Vnutrennee Ustroistvo Zolotoi Ordy (po Khanskim Iarlykam). St. Petersburg: 1850.

سازمان داخلی اردوی زرین (درباره فواین خان‌ها)
Puteshestvie po Severnoy Persii. Kazan: 1852.

سفر به شمال ایران

Grammar of the Persian Language. 1853.

دستور زبان فارسی

Recherches sur les dialectes persans. Casan: 1853. 3 Teile.

پژوهش‌هایی درباره گویش‌های ایرانی

Turetskaia Khrestomatiia. 1-3, Moskva: 1857-90.

گزیده‌هایی از ادبیات ترکی

The Collection of Chronicles of Rashid al-Din with Russian Translations and Notes. 1858-88.

جامع‌التواریخ رشیدی با ترجمه و یادداشت‌های روسی
«Catalogue de monnaies Arsacides des premiers regnes», guerre entre la drachme parthe et le dernier romain. Quelques remarques sur la numismatique Arsacide.
Lettre numis et Archeologique relat. a la Transcaucasie. St. Petersburg: 1859, 22-30.

”ملاحظات درباره سکه‌های باکتریایی و میترای در محفظه اشیای قیمتی شعبه انجمن آسیایی سلطنتی در بمبئی“

منابع ۱۲۴ ص ۱۲۵:۴۲ ج ۲ ص ۲۷۹:۱۵۱ ج ۱ ص ۱۵۲:۹۳۲ ج ۲ و ۵.

برزین، ایلیا نیکلایوویچ [iliyā nikolāyevič berezin]

Berezin , Il'ya Nikolaevich

(۱۸۱۸-۱۸۹۶)، زبان‌شناسی، تاریخ.

۳۱ ژوئیه در پرم^۱ سیبری متولد شد. ۱۸۳۷ از دانشگاه غازان فارغ‌التحصیل گردید. از ۱۸۴۲ تا ۱۸۴۵ به داغستان قفقاز، ترکیه و ایران سفر کرد. از ۱۸۴۶ تا ۱۸۵۵ در دانشگاه غازان استاد زبان و ادبیات فارسی، جغرافیا، معماری و گویش‌های ایرانی بود. از ۱۸۴۹ تا ۱۸۵۴ نسخه‌های خطی شرقی را گردآوری کرد و برای نخستین بار کتابخانه تاریخ‌نویسان شرق را در روسیه بنیاد نهاد. از ۱۸۵۵ در دانشگاه پترزبورگ به تدریس تاریخ، باستان‌شناسی، زبان‌شناسی، گویش‌های تالشی، گیلکی، مازندرانی و تاتی اشتغال داشت. سرپرست بخش اسلام دایرة‌المعارف روسی و انتشارات شرقی دانشگاه غازان بود. بر اثر تلاش او دانشگاه غازان صاحب یکی از مهم‌ترین کتابخانه‌های نسخ خطی و چاپی شرقی در روسیه گردید.

برزین درباره گویش‌های سواحل جنوبی دریای خزر تحقیقاتی انجام داده است. یکی از کارهای او تنظیم گردآوری‌های دیگران درباره گویش گیلکی است. او نخستین کسی بود که برای گویش

Narechii», *Zapiski Kollegii Vostokovedov pri Aziatskom Muzee Akademii Nauk SSSR*, Vol. 1, 1925.

”برزین - جهانگرد و پژوهشگر گویش‌های ایرانی“

Vladimirstsov, B. «I. N. Berezina-Mongolist», *Zapiski Kollegii Vostokovedov pri Aziatskom Muzee Akademii Nauk SSSR*, Vol. 1, 1925.

”برزین - مغول‌شناس“

Bartol'd, V. V. «I. N. Berezina kak Istoriik», *Zapiski Kollegii Vostokovedov pri Aziatskom Muzee Akademii Nauk SSSR*, Vol. 2, No. 1. 1926.

”برزین - تاریخ‌نگار“

Dantsig, B. M. *Russkie Puteshestvenniki na Blizhnem Vostoke*. Moscow: 1965, 173-177.

جهانگردان روسی در شرق نزدیک

منابع ۹ ص ۷۲؛ ۲۱ ص ۵۱۲؛ ۴۵ ج ۱ ص ۷۷۷، ۷۷۸، ۷۸۵، ۱۰۶۱، ۱۱۸۶، ۱۲۸۲؛ ۲۴؛ ۵۲ ج ۳ ص ۹۳۸-۹۳۹؛ ۷۲؛ ۹۶ ج ۲ ص ۱۱۴؛ ۲۱ س ۲ ش ۱۰ ص ۱۱؛ ۱۲۳ ج ۳ ص ۱۸۲؛ ۱۵۲ ج ۳ و ۵؛ ۱۵۵ ص ۲۴۶؛ گلشنی، عبدالکریم. مجموعه مقالات چهارمین کنگره تحقیقات ایرانی. به کوشش محمدعلی صادقیان، شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۵۴، ج ۳ ص ۱۳۶-۱۳۷.

برژه، آدولف پتروویچ [ādolf petrovič berže]

Bergé, Adolf Petrovich

(۱۸۲۸-۱۸۸۶)، تاریخ و فرهنگ قفقازی.

۲۸ ژوئیه در پترزبورگ (جمهوری روسیه) به دنیا

”فهرست سکه‌های اشکانی دوره‌های نخستین“

«Sbornik Letopisei. Istoriia Mongolov, Sochinenie Rashid-eddina. Istoria Chingzkhana, do Vosshestviia Ego na Prestol», (Persian text, taken from the *Jami'al Tavarihk*) a predis-lovieni I. N. Berezina, *Trudy Vostochnogo Otdeleniia Imperatorskogo Obshchestva*, XIII, Russian & Pers. texts.

”جامع‌التواریخ رشیدی اثر رشیدالدین فضل‌الله.“

تاریخ چنگیزخان تاجلوس بر تخت فرمانروایی“

دلیل‌المسافر فی‌الشرق. قازان: ۱۸۵۷.

مقالات عن‌الشرق والدراسات‌الشرقیه فی دائرة‌المعارف‌الروسیه اتی أسهم أساتذہ‌العامعات و أعلام‌المستشرقین فیها فوقعت فی ۱۶ مجلد، (۱۸۷۲-۷۹)

الزیدیه والمسیحیون بین‌النهرین و فی سوریا.

المجددون فی‌الشرق.

المصادر الاسلامیه و علاقہ‌الدین الاسلامی بالمدن.

رحله الی سوریا فی‌اشناء.

قطاع‌الطریق من الاکراذوالعرب.

مصرالحدیثه.

درباره‌اش

Samoilovich, A. N. «I. N. Berezina, kak Turkolog», *Zapiski Kollegii Vostokovedov pri Aziatskom Muzee Akademii Nauk SSSR*, Vol. 1, 1925.

”برزین - ترک‌شناس“

Ol'denburg, S. «I. N. Berezina, kak Puteshestvennik i Issledovateliranskikh

فرهنگ فارسی - فرانسه

Akti Kavkazskoi arkheograficheskoi Komisii.

عملیات حفاری هیأت باستان‌شناسی قفقاز

منابع ۱۱۷ ج ۱۲۵:۲ ص ۳ ص ۱۴۵:۵۰ ج ۲ ص ۴۲۲
۱۵۱: ج ۱ ص ۷۶۳:۱۵۲ ج ۲.

برستد، جیمز هنری [jeymz henri brested]

Breasted, James Henry

۱۸۶۵ - ۱۹۳۵)، مطالعات ایرانی،

باستان‌شناسی.

۲۷ اوت در شهر راکفورد^۱، ایالت ایلینویز (امریکا) به دنیا آمد. ۱۸۸۸ از نورث سنترال کالج نپرویل^۲ لیسانس گرفت. از ۱۸۸۸ تا ۱۸۹۰ در مدرسه الهیات شیکاگو درس خواند. سپس به دانشگاه ییل رفت و زیر نظر ویلیام رینی هارپر^۳ به تحصیل در مطالعات کتاب مقدس و زبان‌های شرقی پرداخت. ۱۸۹۲ از دانشگاه ییل فوق‌لیسانس گرفت. سپس برای مطالعات بیش‌تر در زمینه تاریخ و ادب مصر به دانشگاه برلین رفت و ۱۸۹۴ پس از تکمیل تحقیقاتش زیر نظر آدلف ارمان^۴، موفق به دریافت درجه دکتري گردید.

از ۱۸۹۴ تا ۱۸۹۶ به عنوان نخستین مصرشناس در دانشگاه جدیدالتأسیس شیکاگو که ریاست آن را استادش ویلیام رینی هارپر به عهده داشت، به کار و ایراد سخنرانی در زمینه شرق‌شناسی

آمد. فرانسوی‌الاصل بوده است. ۱۸۵۱ در رشته شرق‌شناسی از دانشگاه پترزبورگ فارغ‌التحصیل گردید. در زمینه تاریخ به ویژه تاریخ ملل تحقیقاتی انجام داده است که بخشی از آن درباره تاریخ ارامنه در ایران است.

از ۱۸۵۳ تا ۱۸۸۵ به منظور تحقیقات علمی در ایران به سر برد و از ۱۸۲۴ تا ۱۸۸۶ سرپرست هیأت باستان‌شناسی قفقاز بود. ۳۱ ژانویه در تفلیس درگذشت.

آثار

Schora. Beknursin Nogmow (1801-1844). *Die sagen und lieder des Tscherkessen-Volks. Gesammelt von kabardiner schora. Bektursin Nogmow deard, und mit einer vorrede versehen von A. Bergé. Leipzig: O. Wigand, 1866.*

روایت‌ها و سرودهای چرکس‌ها (ویرایش)

Dichtungen transkadkasischer Sagen des XVIII, und XIX. Jahrhunderts in adserbeidshanischer Mundart. Gesammelt von Adolf Bergé. Leipzig: Metzger & Wittig, 1868.

اشعار آوازه خوان‌های ماورای قفقاز در سده‌های

هجدهم و نوزدهم به گویش آذربایجانی

Dictionnaire persan-français. Avec une table alphabétique pour servir de dictionnaire Français-persan. Leipzig: L. Voss; Paris: Maisonneuve; London: Williams & Norgate, 1868; 3 ème edition avec un tableau Comparatif des années de 1 ère mahometane et de l'ère chrétienne. Leipzig et Hamburg: L. Voss, 1920. [For criticism see: Rescher, O. OLZ, V. 25, 1922, 264-265.]

1. Rockford.

2. North Central College, Naperville.

3. William Rainey Harper

4. Adolf Erman

پرداخت. از ۱۸۹۶ تا ۱۸۹۸ مربی، از ۱۸۹۸ تا ۱۹۰۲ استادیار، از ۱۹۰۲ تا ۱۹۰۵ دانشیار و از ۱۹۰۵ تا ۱۹۳۳ استاد تاریخ و زبان‌های شرقی در گروه آموزشی تاریخ دانشگاه شیکاگو بود. همچنین از ۱۸۹۵ تا ۱۹۰۱ معاون و سپس از ۱۹۰۱ تا ۱۹۳۵ مدیر موزه شرقی هاسکل^۱ در دانشگاه شیکاگو بود.

۱۸۹۸ دانش‌نامه افتخاری الهیات به وی اهدا شد. ۱۸۹۹ و ۱۹۰۰ همکاری خود را با طرح تدوین فرهنگ مصری برلین آغاز کرد و از ۱۹۰۱ تا ۱۹۰۴ از سوی آکادمی‌های سلطنتی آلمان مأموریت یافت تا از نسخه‌های خطی موجود در موزه‌های اروپا برای فرهنگ مصری برلین تصویربرداری کند. از ۱۹۰۵ تا ۱۹۰۷ برای شرکت در کاوش‌های باستان‌شناسی در نیل علیا به سر برد. ۱۹۰۷ عضو مکاتبه‌ای آکادمی علوم برلین گردید و از آن پس اوقات خود را بیش‌تر به نگارش آثاری در زمینه‌های شرق‌شناسی اختصاص داد. ۱۹۱۵ رئیس گروه آموزشی زبان و ادبیات شرقی در دانشگاه شیکاگو و ۱۹۱۸ رئیس انجمن شرق‌شناسی آمریکا گردید. ۱۹۱۸ دانشگاه کالیفرنیا درجه دکتري افتخاری حقوق به وی اهدا کرد. ۱۹۱۹ نایب رئیس انجمن فلسفه آمریکا و عضو افتخاری انجمن عتیقه‌شناسان لندن گردید و در همان سال با پشتوانه مالی جان راکفلر^۲، انستیتوی دانشگاه شیکاگو را تأسیس کرد که متعاقب آن در ۱۹۲۵ دانشگاه او را از وظایف آموزشی معاف کرد تا بیش‌تر در خدمت انستیتوی یاد شده باشد. ۱۹۱۹ و ۱۹۲۰

سرپرستی گروه‌های باستان‌شناسی در مصر و غرب آسیا را به عهده گرفت. ۱۹۲۳ عضو افتخاری و مادام‌العمر انجمن سلطنتی آسیایی، ۱۹۲۶ رئیس بخش تاریخ انجمن علوم و ۱۹۲۹ رئیس انجمن تاریخ آمریکا گردید. ۱۹۲۹ دانشگاه پرینستن درجه دکتري افتخاری حقوق به وی اهدا کرد. ۱۹۳۰ عضو خارجی آکادمی متون و نسخه‌های خطی، ۱۹۳۱ عضو افتخاری انستیتوی باستان‌شناسی دوشن رایش^۳ و آکادمی باواریا^۴، از ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۴ رئیس کمیته اجرایی شورای آمریکایی انجمن‌های فارغ‌التحصیلان، ۱۹۳۴ عضو مکاتبه‌ای آکادمی بریتانیا، ۱۹۳۵ عضو آکادمی سلطنتی دانمارک، عضو آکادمی ملی علوم، و شورای ملی تحقیقات بود. مدال طلای انجمن جغرافیایی شیکاگو، مدال طلای رزنبرگر^۵ و مدال طلای انجمن هلندی نیویورک به او اهدا شده است. پس از بازگشت از آخرین سفرش به شرق، ۲ دسامبر در نیویورک درگذشت.

آثار

«The Order of the Sentence in the Hebrew Portions of *Daniel*», *Hebraica*, QJISS, Vol. 7, 1890-91, 245-252.

”شکل جمله در بخش‌های عبری کتاب دانیال“

«Order of the Declarative Sentence in the

1. Haskell Oriental Museum
2. John Rockefeller
3. Deutschen Reiches
4. Bavarian Academy
5. Rosenberger

” حفاری‌های گزارش تحقیقات مصر در الکب “
«... The Israel Tablet», *The Biblical World*, Vol. 9, N. S., 1897, 62-68.

” لوح اسرائیل “

«The Latest Accessions to Haskell Oriental Museum», *The Biblical World*, Vol. 10, N. S. 1897, 483-491.

” تازه‌ترین افزوده‌ها به موزه شرق‌شناسی هاسکل “

«Professor Petrie's Egyptian Research Account», *The Biblical World*, Vol. 9, N. S. 1897, 138-142.

” گزارش تحقیقات مصری پروفیسور پتری “
«Reviews, etc.», *The Dial*, Vol. 22-23, 1897; *American Historical Review*, Vol. 2, 6, 7, 9-10, 17-19, 22, 1897-1916/1917.

” بررسی‌ها، غیره “

«Sketch of Egyptian History from the Fall of the Native Kings to the Persian Conquest», *The Biblical World*, Vol. 9, N. S., 1897, 415-428.

” طرح تاریخ مصر از سقوط شاهان بومی تا غلبه ایران “

The History and Civilization of Egypt. Chicago: University of Chicago Press, 1898.

تاریخ و تمدن مصر

«Israel and The Monuments of Nile», *Self Culture*, a magazine of knowledge, Vol. 8, 1898-99, 27-29.

” اسرائیل و یادمان‌های نیل “

«The Length and Season of Thutmose III's First Campaign», *ZÄSÄ*, Vol. 37, 1899, 133-. [For criticism see: Piehl, K. F.

Hebrew Parts of *Daniel*», *JAOS* Vol. 15, 1893, CVIII-CIX.

” شکل جمله خبری در بخش‌های عبری کتاب دانیال “

Erman, Adolf (1854-1937). *Egyptian Grammar*. With table of signs, bibliography, exercises for reading and glossary, tr. by James Henry Breasted, London: Williams and Norgate, 1894.

دستور زبان مصری (ترجمه)

De Hymnis in Solem sub Rege Amenophide IV Conceptis... Berolini: Typis expressit B. Paul, 1894.

سرودهای روحانی مصر در عهد آمنوفیس چهارم (پایان‌نامه دکتري)

«Recent Accessions to Haskell Museum», *Biblia*, a monthly magazine devoted to Biblical archaeology and oriental research, Vol. 10, 1895, 251-255.

” افزوده‌های تازه به موزه هاسکل “

«The Discovery of A New Temple on Philae», *The Biblical World*, Vol. 7, N. S., 1896, 216.

” کشف معبد جدیدی در سرزمین باستانی فلسطینی‌ها “

«Sketch of Egyptian History, with Special Reference to Palestine Down to about 950 B. C.», *The Biblical World*, Vol. 7, N. S., 1896, 438-458.

” طرح تاریخ مصر، با گرایش ویژه به تاریخ فلسطین تا حدود ۹۵۰ “

«Excavations of the Egyptian Research Account at el-Kab», *The Biblical World*, Vol. 9, N. S., 1897, 219-220.

”اسامی خاص سوسک طلایی آمنحوتپ سوم در

موزه واتیکان“

«Die königlichen Totenopfer», *ZÄSA*, Vol. 39, 1901, 65.

”قربانیان پادشاهی“

«The Obelisks of Thutmose III and His Building Season in Egypt», *ZÄSA*, Vol. 39, 1901, 55-61.

”هرمهای توتمس سوم و فصل ساختمان سازی

او در مصر“

«The Philosophy of A Memphite Priest», *ZÄSA*, Vol. 39, 1901, 39-54; *The Open Court*, Vol. 17, 1903, 458-479.

”فلسفه یک کاهن ممفیزی“

«Varia», *Society of Biblical Archaeology*, London Proceedings, Vol. 23, 1901, 236-243.

”گزیده ها“

«The Wadi Halfa Stela of Senwosret I», *Society of Biblical Archaeology*, London Proceedings, Vol. 23, 1901, 230-235.

”استل سنوسرت اول در وادی حلفا“

«A City of Ikhenaton in Nubia», *ZÄSA*, Vol. 40, 1902-3, 106-113.

”شهر اخناتون در نوبه“

«The First Philosopher», *The Monist*, Vol. 12, 1902, 321-336.

”نخستین فیلسوف“

«The Mythological Text from Memphis Again», *Society of Biblical Archaeology*, London Proceedings, Vol. 24, 1902, 300.

”متن اساطیری دیگری از ممفیس“

«The Transliteration of Egyptian», extract from letter of Dr. J. H. Breasted, *Society*

Sphinx, RC...E, Vol. 4, 1901, 114.]

”مدت و فصل نخستین عملیات جنگی توتمس

سوم“

«Ramses II and the Princes in the Karnak Reliefs of Seti I», *ZÄSA*, Vol. 37, 1899, 130-139. [For criticism see: Piehl, K. F. *Sphinx*, RC...E, Vol. 4, 1901, 113-114.]

”رامسس دوم و شاهزادگان در کارناک،

جانشینان ستی اول“

«The Annals of Thutmose III, and the Location of Megiddo», *Society of Biblical Archaeology*, London Proceedings, Vol. 22, 1900, 95-98.

”گاه شمار توتمس سوم، و موقعیت مجدون“

«King Harmhab and His Sakkara Tomb», *ZÄSA*, Vol. 38, 1900, 17-50.

”جیسر فرعون و مقبره اش در سقاره“

«The Monuments in the Inscriptions», *Society of Biblical Archaeology*, London Proceedings, Vol. 22, 1900, 88-95.

”یادمان ها در کتیبه ها“

A New Chapter in the Life of Thutmose III. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1900. [For criticism see: Piehl, K. F. *Sphinx*, RC...E, Vol. 8, 1903, 167-172.]

فصل تازه ای در زندگی توتمس سوم

Egyptian Dictionary. Germany's great contribution to Egyptology. Extract from *The Current Encyclopedia*, Vol. 1, 1901, 598-600.

فرهنگ مصری

«Die Eigennamen auf dem Vatikanskarabäus Azenhotaps III», *ZÄSA*, Vol. 39, 1901, 85-88.

«When Did the Hittites Enter Palestine?», *AJSLL*, Vol. 21, 1904-1905, 153-158.

”هیتی‌ها (حتی‌ها) کی وارد سرزمین فلسطین شدند؟“

A History of Egypt from the Earliest Times to the Persian Conquest. With two hundred illustrations and maps, New York: C. Scribner's Sons, 1905; London: Hodder & Stoughton, 1906; 2 nd. ed., fully rev., New York: C. Scribner's Sons, 1912; 1916; London: 1920; New York: C. Scribner's Sons, 1924; ... *Histoire de l'Egypte depuis les plus reculés jusqu'à la conquête persane...* Traduit de l'anglais, préface de Jean Capart, Bruxelles: Vronant & Co., 1926;... *Kitab Tarikh Misr min Akdam al-'Usur ila al-Fath al-Farisi*. Tarjamah al-duktur Hasan Kamal..., Cairo: Matba'ah al-Amiriyyah, 1347/1929; New York: 1946; London: Hodder & Stoughton, 1951. [For criticism see: Roeder, Günther. *OLZ*, Vol. 10, 1907, 538-541; Calderini, A. *Aegyptus: Rivista Italiana di Egittologia e di Papirologia*, Vol. 9, 1928, 153; Dgussaudy, Rgenty. *Syria*, RAOA, Vol. 10, 1929, 66.]

تاریخ مصر از نخستین دوران تا غلبه ایران

The University of Chicago Egyptian Expedition... Notebook... 14 Vols. illus., plans, facsim. Book 1-4 and 7-9 by J. H. Breasted, 5 and 6 by V. S. Persons, and 10-14 by N. de G. Davies. Chicago: 1905/6- 1906/7.

کتاب یادداشت هیأت اعزامی باستان‌شناسی دانشگاه

of Biblical Archaeology, London Proceedings, Vol. 24, 1902, 359-361.

”آوانویسی زبان مصری“

... *The Battle of Kadesh*. A study in the earliest known military strategy, by J. H. Breasted... Chicago: The University of Chicago Press, 1903. [For criticism see: Bissing, F. N. V. *Berliner Philologische Wochenschrift*. 1904, 885-888; Wiedemann, A. *OLZ*, Vol. 7, 1904, 12-13.]

جنگ قادش

«The Earliest Occurrence of the Name of Abram», *AJSLL*, Vol. 21, 1904-1905, 22-36, illus., incl. map, plan.

”قدیم‌ترین شکل نام آبرام“

«The Eleventh Dynasty of Egypt», *AJSLL*, Vol. 21, 1904-1905, 110-114.

”یازدهمین سلسله مصر“

«New Light on the History of the Eleventh Dynasty», *AJSLL*, Vol. 21, 1904-1905, 163-166; Gauthier, Henri, 1877-1950. «Quelques remarques sur la XIe dynastie», *Cairo Institut français d'archéologie orientale Bulletin*, Vol. 5 & 8, 1906-11, 28-40, 88-136, Vol. 8 title reads: «Nouvelles remarques...».

”نگاهی نو بر تاریخ یازدهمین سلسله“

«The Report of Wenauon», *AJSLL*, Vol. 21, 1904-1905, 100-109.

”گزارش ونائون“

«Reviews, etc.», *AJSLL*, Vol. 21, 25-27, 29-30, 33, 35, 41, 1904/1905-1924/1925.

”بررسی‌ها، غیره“

” هیأت اعزامی باستان‌شناسی دانشگاه شیکاگو

به مصر “

«... Preliminary Report of the Egyptian Expedition», *AJSLL*, Vol. 23 & Vol. 25, 1906/1907-1908/1909, 1-64, 1-110.

” گزارش مقدماتی هیأت اعزامی باستان‌شناسی

به مصر “

«Discovery of the Temple of the Heretic King», *The Independent*, Vol. 64, 1908, 135-140.

” کشف معبد شاه رافضی “

A History of the Ancient Egyptians. With four maps and three plans, New York: C. Scribner's Sons, 1908; *Geschichte Ägyptens von J. H. Breasted...* Von verfasser nsubearbsitete ausgabe, deutsch von Hermann Ranke... Berlin: K. Curtius, 1910. [For criticism see: Wiedemann, A. *OLZ*, Vol. 11, 1908, 505-508; Vol. 13, 1910, 122, 310-311.]

تاریخ مصریان باستان

«...*The Monuments of Sudanese Nubia*», report of the work of the Egyptian expedition, season of 1906-1907, by J. H. Breasted, director..., *AJSLL*, Vol. XXV, Oct. 1908; Chicago: Printed by L. C., 1908. [For criticism see: Foucart, G. *Sphinx*, RC...E, Vol. 13, 1909-1910, 144-148.]

” یادمان‌های نوبه سودان “

The Story of the Nile-Dwellers. A syllabus of a course of six illustrated lecture-studies, Chicago: The University of Chicago Press, 1908.

شیکاگو به مصر (با همکاری)

... *The University of Chicago Egyptian Expedition, Journal...* 8 Vols. illus. plan, diagr. 2 Vols. written in 1905-1906, 6 Vols. in 1906-7.

یادداشت روزانه هیأت اعزامی باستان‌شناسی دانشگاه شیکاگو به مصر

«... *The Temples of Lower Nubia*», report of the work of the Egyptian expedition, season of 1905-1906, by J. H. Breasted, director, *AJSLL*, Vol. XXIII, Oct. 1906; Chicago: 1906.

” معابد نوبه سفلی “

Ancient Records of Egypt, Historical Documents from the Earliest Times to the Persian Conquest. Collected, ed. and tr. with commentary by J. H. Breasted... 5 Vols.: Vol. 1. The First to the Seventeenth Dynasties.- Vol. 2. The Eighteenth dynasty.- Vol. 3. The Nineteenth dynasty.- Vol. 4. The Twentieth to Twenty-sixth dynasties.- Vol. 5. Indices. Chicago: The University of Chicago Press, 1906-1907. [For criticism see: *Rivista Storica Italiana*, Vol. 23 (3. Ser., Vol. 5), 1906, 400; Foucart, G. *Sphinx*, RC...E, Vol. 10 & Vol. 11, 1906- , 130-137, 36-46; Roeder, Günther. *OLZ*, Vol. 10, 1907, 535-541.]

یادداشت‌های باستانی مصر، اسناد تاریخی از نخستین

دوران تا غلبه ایران، (گردآوری، ویرایش، ترجمه)

«The Egyptian Expedition of the University of Chicago», *Chicago University. University Record*, Vol. 11, 1906-1907, 32-33.

”نخستین پیامبر اجتماعی، یادداشت انتقادی“
 «An Editorial Injustice», the author calling the attention of the editor of the *proceedings of the Society of Biblical Archaeology* to misrepresentations by Mr. Scott-Monorieff in this journal was refused space for a brief statement of the facts on the ground that no more space could be given to the matter, *The Nation*, Vol. 90, 1910, 344.

”بی‌انصافی سردبیر“
 «Reviews, etc.», *AJT*, Vol. 14, 16, 1910-1912.

”بررسی‌ها، غیره“
 «The Field of Abram in the Geographical List of Sheshonk I», *JAOS*, Vol. 31, 1911, 89-295.

”جایگاه آبرام در لیست جغرافیایی ششونک اول“
Development of Religion and Thought in Ancient Egypt. Lectures delivered on the Morse foundation at Union Theological Seminary, by J. H. Breasted... New York: C. Scribner's Sons, 1912; London: 1913; With introd. by John A. Wilson, New York: Harper, 1959. [For criticism see: Jequier, G. *Sphinx*, RC...E, Vol. 17, 1913, 148-157; *Ancient Egypt*, Vol. 1, 1914, 42-43.]

گسترش دین و اندیشه در مصر باستان
 «Reviews, etc.», *Journal of Philosophy*, Vol. 9, 1912.

”بررسی‌ها، غیره“
 «...The Ancient History of the Near East», *AJSLL*, Vol. 30, Jan. 1914.

داستان ساحل‌نشینان نیل
 «The University of Chicago on the Nubian Nile», *The University of Chicago Magazine*, Vol. 1, 1908-1909, 193-202.

”دانشگاه شیکاگو درباره رود نیل در نوبه“
 «Reviews, etc.», *The Nation*, Vols. 87, 89-90, 92-95, 97, 100, 103, 105, 1908-1917.

”بررسی‌ها، غیره“
 «The Royal Feud in the Wadi Halfa Temple», *Society of Biblical Archaeology*, London Proceedings, Vol. 31, 1909, 269-279; «The Royal Feud in the Wadi Halfa Temple: A Rejoinder», *AJSLL*, Vol. 26, 1909-1910, 162-168. P. D. Scott-Monorieff's reply under same title, Vol. 27, 90-91.

”تیول سلطنتی در معبد وادی حلفا“
 «Through the Cataracts of the Nubian Nile», *Naperville, Ill. North-Western College, The College Chronicle*, Vol. 30, 1909, 135-138.

”از میان سیل بندهای رود نیل در نوبه“
 «German Discovery in the Ancient Orient», *The University of Chicago Magazine*, Vol. 2, 1909-1910, 49-55.

”اکتشافات آلمان در زمینه شرق باستان“
 «A Reading Journey Through Egypt», *The Chautauquan*, Vols. 56, 57 & 58, 1909-1910, 45-75, 206-226, 342-370, 49-78, 206-237, 363-386, 40-63, 184-212, 332-360, illus. (incl. maps, plans & plates.)

”سفری مطالعاتی در سراسر مصر“
 «The Earliest Social Prophet, Critical Note», *AJT*, Vol. 14, 1910, 114-116.

foreword by F. S. Marvin, London: Ginn & Co., 1927; 2nd. ed. rev. and largely rewritten, Boston [etc.]: Ginn & Co., 1935; Boston [etc.]: Ginn & Co., 1944. [For criticism see: *Ancient Egypt*, Vol. 4, 1917, 86-87; S. R. (einach). *RArch.*, Vol. 10 (5. sér.), 1919, 257; Hoschendor, Jacob. *JQR*, N. S., Vol. 17, 1926-1927, 199-200; Hitti, P. K. on Arabic tr. *JAOS*, Vol. 49, 1929, 35-38; G(lanville), S. R. K. *Antiquity*, QRA, Vol. 10, 1936, 252-253; C. R. par J. C (apart) in *Chronique d'Egypte*, Vol. 11, 1936, 404; Hrozy, B. *Ar. Or.*, Vol. 8, 1936, 370-371.]

عصر باستان، تاریخ جهان اولیه

«The Eastern Mediterranean and Early Civilization in Europe», *American Historical Association, Annual Report... for the Year 1914*, Vol. 1, Washington: 1916, 103 - 112.

«شرق مدیترانه و تمدن اولیه در اروپا»

«Gaston Maspero», *The Nation*, Vol. 103, 1916, 176-177.

«گاستین ماسپرو» [تاریخدان و مصرشناس فرانسوی (۱۸۴۶ - ۱۹۱۶)]

«Studio of An Egyptian Portrait Sculptor in the Fourteenth Century B. C.», *Art and Archaeology*, Vol. 4, 1916, 232-242, illus. (incl. plan.)

«کارگاه یک مجسمه‌ساز مصری در سده چهاردهم پ. م»

«The Earliest Boats on the Nile», *JEA*, Vol. 4, 1917, 174-176, 255.

«قایق‌های اولیه بر رود نیل»

«تاریخ باستان شرق نزدیک»

A Short Ancient History. Being the ancient-history section from *Outlines of European History*. Part I, by James Harvey Robinson and James Henry Breasted, Boston & New York: Ginn and Co., 1915.

خلاصه تاریخ باستان (با همکاری)

«The Physical Processes of Writing in the Early Orient and Their Relation to the Origin of the Alphabet», *AJSLL*, Vol. 32, 1915-1916, 230-249.

«فرآیندهای کاربردی شیوه نگارش در دوران اولیه مشرق‌زمین و رابطه آنها با خاستگاه حروف الفبا»

Ancient Times, A History of the Early World. An introduction to the *Study of Ancient History and the Career of Early Man*. By J. H. Breasted, Boston & New York: Ginn & Co., 1916; Roosevelt, Theodore, pres. F. E. «The Dawn and Sunrise of History», *The Outlook*, Vol. 115, 1917, 272-275, illus.; *Vamsāvatāra dūḥ dam ban*. Tr. into Siamese from English with a preface by H. R. H. Prince Damrong Rajanubhab, Bangkok: 1924; *Ur mǎnniskoslāktets aldsta historia*. Av J. H. Breasted... Bomyndigad översättning av wilh. Uhrström. Stockholm: P. A. Norstedt & söners förlag, 1925; *Al-'usur al-kadimah...* Nakalahu ilā al-'arabiyyah Da'ud Kurbān..., Beyrouth: American Press, 1926; *A Brief History of Ancient Times*. Abridged and ed. from the author's work by W. Hughes Jones... with a

the University. 1919, 192-214. [For criticism see: *Ancient Egypt*, Vol. 7, 1922, 27-28.]

”قدیم‌ترین شکل اینترناسیونالیسم“

«*The Oriental Institute of the University of Chicago*», *AJSL* 4, Vol. XXXV, July 1919, 196-204; Chicago: 1919.

”انستیتوی شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو“

«*The Place of the Near Orient in the Career of Man and the Task of the American Orientalist*», *JAOS*, Vol. 39, 1919, 159-184; Chicago: 1919.

”جایگاه شرق نزدیک در طول زندگی انسان و کار بزرگ شرق‌شناس امریکایی“

«Remarks before the British Educational Mission Nov. 6, 1918», *Chicago University, the University Record*, Vol. 5, N. S., 1919, 16-18.

”اظهار نظرها در برابر هیأت آموزشی بریتانیا در ششم نوامبر ۱۹۱۸“

«*The Origins of Civilization*», *Scientific Monthly*, Vols. 9 & 10, 1919-1920, 289-316, 416-432, 561-578, 87-105, 182-209, 249-268. illus., incl. maps, facsim., diagrs. [For criticism see: *Scientific Monthly*, Vol. 8, 1919, 569-572.]

”خاستگاه‌های تمدن“

«... The First Expedition of the Oriental Institute of the University of Chicago», *JAOS*, Vol. 40, 1920, 282-285.

”نخستین سفر هیأت باستان‌شناسی انستیتوی شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو“

History of Europe, Ancient and Medieval: Earliest Man, the Orient, Greece and

...Egypt in Translations. By J. H. Breasted... K. A. W. Budge... Sir Gaston Maspero... Rev. A. H. Sayes... Allan N. Gardiner... W. Flinders-Petrie... and other leading Egyptologists. With a brief bibliography by Prof. J. H. Breasted, LL. D. with an historical survey and descriptions by Prof. Charles F. Herne, Ph. D. (*The Sacred Books and Early Literature of the East* Vol. II), New York, London: Parke, Austin: Lipseonb, 1917.

... مصر در ترجمه‌ها (با همکاری)

...Ancient- Medieval- Modern History Maps. By J. H. Breasted, C. F. Huth and S. B. Harding. 2nd. ed. Chicago: Denoyer-Geppert Co., 1918.

نقشه‌های تاریخ باستان، سده‌های میانه و معاصر (با همکاری)

«*The Bridgehead of Asia Minor*», *The Nation*, Vol. 106, 1918, 676-678.

”سرپل آسیای صغیر“

A Teacher's Manual Accompanying the Breasted-Huth Ancient History Maps... Chicago: Denoyer-Geppert Co., 1918.

کتاب راهنمای معلم همراه با نقشه‌های تاریخ باستان برستد - هاث

«... The Earliest Internationalism», the K. T. Earl lectures of the Pacific school of religion for the year 1918 on the civilization of Egypt and its place in history. Delivered at the First Congregational Church of Berkeley, fourth lecture, in California University. The semicentenary celebration of founding of

16, 1921.

”بررسی‌ها، غیره“

«*The University of Chicago Expedition to the Near East (1919-1920)*», *Chicago University, the University Record*, Vol. 7, N. S., Jan. 1921, 6-25; Chicago: 1921.

”مأموریت هیأت باستان‌شناسی دانشگاه شیکاگو به شرق نزدیک (۱۹۱۹-۱۹۲۰)“

«*The Oriental Institute of the University of Chicago, A Beginning and A Program*», *AJSLL*, Vol. 38, 1921-1922, 233-328; Chicago Ill.: The University of Chicago Press, 1922.

”انستیتوی شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو، آغاز و برنامه“
«*The Edwin Smith Papyrus, An Egyptian Medical Treatise of the Seventeenth Century Before Christ*», *The New York Historical Society, Quarterly Bulletin*, Vol. VI, New York: 1922, 3-31; *Society of Medical History of Chicago, Bulletin*, Vol. 3, 1923, 59-78, (incl. facsim.) [For criticism see: Spiegelberg, W. *Frankfurterscitung und handelsblatt* 513, Vol. 66, 13. Juli 1922, 1; *Ancient Egypt*, Vol. 8, 1923, 87.]

”پاپیروس ادوین اسمیت، یک رساله پزشکی مصری متعلق به سده هفدهم پ. م“

«*The Edwin Smith Papyrus, Some Preliminary Observations*», *Recueil d'études égyptologiques dédiées à la mémoire de Jean-François Champollion à l'occasion du centenaire de la lettre a N. Dacier relative à l'alphabet des hiéroglyphes phonétiques*, 1922, 385-429.

”پاپیروس ادوین اسمیت، برخی ملاحظات

Rome. By J. H. Breasted. Europe from the Break-up of the Roman Empire to the French Revolution. By James Harvey Robinson, Boston & New York [etc.]: Ginn & Co., 1920; Rev. ed., Boston & New York [etc.]: 1929.

تاریخ اروپا، عصر باستان و سده‌های میانه: قدیم‌ترین انسان، شرق، یونان و روم

«*The New Past*», *Chicago University, The University Record*, Vol. 6, N. S., 1920, 237-256; Along with other essays on the development of civilization by J. H. Breasted... H. J. Floure... & others, ed. by E. H. Carter..., Oxford: B. Blackwell, 1925.

”گذشته نو“

Egypt Exploration Society, A Visit to Tell el-Amarna. Boston?: 1921?

انجمن اکتشافات مصر، بازدید از تل العمارنه
A General History of Europe from the Origins of Civilization to the Present Time. By James Harvey Robinson & Emma Peters Smith, with collaboration of J. H. Breasted, 1921; *Our World Today and Yesterday, A History of Modern Civilization*. Boston & New York [etc]: Ginn & Co., 1924; Boston & New York [etc]: Ginn & Co., 1926.

تاریخ عمومی اروپا از خاستگاه‌های تمدن تا زمان حاضر (با همکاری)

«Reviews, etc.», *American Anthropologist*, Vol. 23, 1921.

”بررسی‌ها، غیره“

«Reviews, etc.», *Classical Philology*, Vol.

1925, 505-509; Diez, Ernst. *AOF*, Vol. 3, 1926, 126-128.]

پیشگامان شرقی نقاشی بیزانس

«Some Experiences in the Tomb of Tutenkhamon», *Art and Archaeology*, Vol. 17, 1924, 3-18; *Chicago University, University Record*, Vol. 10, N. S., 29-43; *Chicago University, Alumni Council, Alumni Pamphlets* 2, illus.

”رویدادهای بی نظیر در مقبره توتانخامون“
The Conquest of Civilization. By J. H. Breasted... Advertized with J. H. Robinson's *The Ordeal of Civilization*, under the common title of *The Human Adventure*. New York & London: Harper & Brothers, 1926; ... *La conquista de la civilizacion...* Tr. del inglés per G. Sans Huelin, Madrid: Espasa-Calpe, 1934; A new ed. including new text, the author's own revisions and notes, edited by Edith Williams Ware, New York & London: Harper & Brothers, 1938. [For criticism see: *Classical Journal*, Vol. 22, 1926-1927, 383-384.]

پیروزی تمدن

«Luxer and Armageddon, the Expansion of the Oriental Institute of the University of Chicago», *AARP*, Vol. 22, 1926, 154-166.

”تجمل‌گرایی و مبارزه نهایی، گسترش انستیتوی شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو“

Letter to T. W. Robinson. The letter concerning a cylinder seal from the time of Pepi I, Nov. 3, 1927.

مقدماتی

«Peintures d'époque romaine dans le désert de Syrie», *Syria*, RAOA, Vol. 3, 1922, 177-213, incl. plans & plates.

”نقاشی‌های حماسه‌های رومی در صحرای سوریه“

«The Oldest Known Surgical Treatise, Nearly 5000 Years Ago the Egyptians Had Made Remarkable Advances in the Surgical Treatment of Human Ills», *SA*, Vol. 139, 1923, 489-493, illus.

”قدیم‌ترین رساله شناخته شده در علم جراحی، نزدیک به ۵۰۰۰ سال پیش مصریان در عمل جراحی بیماری‌های انسانی پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای کرده بودند“

«Feats of Old Egyptians Rival Modern Works of Engineers», *Popular Mechanics Magazine*, Vol. 42, 1924, 403-408.

”مهارت‌های مصریان قدیم در مقایسه با مهندسان معاصر“

«Historical Tradition and Oriental Research», *National Academy of Sciences, Washington, D. C. Proceeding*, Vol. 10, 1924, 289-294.

”سنت تاریخی و تحقیقات شرقی“

... *Oriental Forerunners of Byzantine Painting*. First-century wall paintings from the fortress of Dura on the middle Euphrates, Chicago Ill.: The University of Chicago Press, 1924. [For criticism see: Eilychnis in *Rivista Mensile Illustrata di Studi Religiosi*, Vol. 24, 1924, 353; Newton, F. G. *JEA*, Vol. 22, 1925, 110-111; Müller, Valentin. *OLZ*, Vol. 28,

J. H. Breasted & Carl F. Huth... and Samuel Bannister Harding... Third revised edition, Chicago: Denoyer-Geppert Co., 1929; Fourth revised edition, Chicago: Denoyer-Geppert Co., 1934; Fifth revised edition, 1937.

اطلس تاریخ اروپا: اروپای باستان، سده‌های میانه و امروز و تاریخ جهان، اقتباس از نقشه‌های بزرگ دیواری (ویرایش با همکاری)

The Predynastic Union of Egypt... Le Caire: Impr. de l'Institut français d'archéologie orientale, 1930. Extrait du *BIFAO*, T. XXX, (D356. C2).

اتحادیه پیش از تشکیل سلسله‌های حکومتی مصر
Assyriological Studies. Chicago Ill.: The University of Chicago Press, 1931.

مطالعات آشورشناسی (ویرایش)
«Christmas Day and the New Country», Article appears under title of «Breasted Finds Jesus Lesson in Ancient Ruins: A Vision of Soul's Victory Over Force», *The Chicago Daily Tribune*, Vol. 90, Dec. 25, 1931.

«روز کریستمس و کشور نو»
«Oriental Institute Expedition to Persepolis», *Chicago University, The University Record*, Vol. 17, N. S., 1931, 98-100.

«سفر هیأت باستان‌شناسی انستیتوی شرق‌شناسی به تخت جمشید»
«Assyrian Relief Sculpture and the Influence of Egyptian Art», *Egypt Exploration Society, London. Studies presented to F. LI. Griffith*, 1932, 267-271.

نامه به رایسن

«David George Hogarth, Obituary», *GR*, Vol. 18, 1928, 159-161.

«در رثای دیوید جورج هوگارت»
A Hittite Citadel. Work of the Oriental Institute of the University of Chicago, from the *London Times*, 1928. Negative photostatic copy, London: 1928.

ارگی متعلق به هیتی‌ها
«A Laboratory for the Investigation of Early Man», *Scribner's Magazine*, Vol. 84, 1928, 516-529, illus.

«آزمایشگاهی برای ردیابی انسان اولیه»
«The Oriental Institute of Chicago University», *Antiquity*, QRA, Vol. 2, 1928, 219-220.

«انستیتوی شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو»
«Recovering New History: American Funds Are Now Being Employed to Reveal Vast New Reservoirs of Hitherto Untouched Archaeological and Historical Fact in the Orient», *SA*, Vol. 138, 1928, 297-399, illus., incl. map.

«باز یافت تاریخ نو: کمک‌های مالی امریکایی موقعیت تازه‌ای فراهم آورده تا گنجینه‌های وسیع و تازه‌ای از واقعیت‌های تاریخی و باستان‌شناسی شرق که تاکنون دست نخورده مانده است، کشف گردد»

«The New Crusade», *American Historical Review*, Vol. 34, 1928-1929, 215-236.

«جنگ صلیبی تازه»
European History Atlas: Ancient, Medieval and Modern European and World History Adapted from the Large Wall Maps. Ed. by

53-54.]

طلوع آگاهی

... *The Oriental Institute*. Chicago Ill.: The University of Chicago Press, 1933. [For criticism see: P (etrie), F. *Ancient Egypt and the East*, Vol. 18, 1933, 120-121; *Informations Mensuelles*, Juillet. 1933, 12-13; D (ussaud), R (ené). *Syria*, RAOA, Vol. 14, 1933, 412; Budge, E. A. W. *The Royal Asiatic Society, London Journal*. 1934, 845-846; *Nature*, Vol. 134, 1934, 77-79; *The Times Literary Supplement*, No. 1676 (thirty-third year), March 15, London: 1934, 176; Wheeler, N. F. *Antiquity*, QRA, Vol. 9, 1935, 109-111; Lutz, R.F. *American Anthropologist*, Vol. 37, N. S., 1935, 356-357; Ravn, O. K. *AO*, Vol. 14, 1936, 70-74.]

انستیتوی شرق شناسی

«The Rise of Man and Modern Research», *Smithsonian Institution, Annual Report*, 1932. Washington: 1933, 411-428, illus., maps.

”پیدایش انسان و تحقیقات امروزی“

«The Oriental Institute Archaeological Report on the Near East», prepared with the co-operation of Prof. J. H. Breasted, *AJSLL*, Vol. 50, 51 & 52, 1933/1934-1935/1936, 181-200, 251-272, 60-71, 122-144, 195-218, 252-277, 49-72, 123-142, incl. double maps.

”گزارش انستیتوی شرق شناسی درباره“

باستان شناسی شرق نزدیک“

«Ancient Persian Palace Sculptures and A

”برجسته کاری آشوری و تأثیر هنر مصری“

«The Oriental Institute, the New Building Dedicated», *Chicago University, The University Record*, Vol. 18, N. S., 1932, 1-16.

”انستیتوی شرق شناسی، ساختمان جدید اهدائی“

The Rise of Man. New York?: 1932? Reprinted from *Science*, No. 1930, Vol. 74, Dec. 25, 1931, 639-644.

پیدایش انسان

«John Merlin Powis Smith», *AJSLL*, Vol. 49, 1932-1933, 73-79.

”جان مرلین پاولیس اسمیت“

The Dawn of Conscience. New York & London: C. Scribner's Sons, 1933; New York & London: 1934. [For criticism see: Gilmore, A. F. *Christian Science Monitore*, Dec. 30, 1933; T (ritton), A. S. *London University, School of Oriental Studies, Bulletin*, Vol. 7, 1933-1934, 697-698; Barton, G. A. *American Historical Review*, Vol. 39, 1933-1934, 497-499; de Buck, A. *Voor-Aziatisch Egyptisch Gezelschap* «Ex Orient lux», Leydon: Jaarbericht 2, 1934, 26-27; Blackman, A. M. *AAA*, Vol. 21, Liverpool: 1934, 141-142; Nurray, E. A. *Ancient Egypt and the East*, Vol. 19, 1934, 56-57; Enander, Hilma. *Chicago Daily News*, Jan. 3, 1934; Faulkner, R. O. *JEA*, Vol. 20, 1934, 219-221; Casson, Stanley. *Antiquity*, QRA, Vol. 8, 1934, 476-479; T (owers), J. R. *Manchester, Egyptian and Oriental Society, Journal*, Vol. 19, 1935,

Review of Literature 11, Vol. 12, July 13, 1935, 3-4, 14-15, illus.

”توصیف شرق“

«The Ras Shamra Statue of Senostris-onekh», *Syria*, RAOA, Vol. 16, 1935, 818-820; M(ontet), P (ierre) 1885-«A propos de la statuette de Sanousrit-Ankh», *Syria*, RAOA, Vol. 17, 1936, 202-203.

”مجسمه سنوسرت راس شمرا“

«Unearthed at Persepolis», *Architecture*, Vol. 72, 1935, 249-254, illus.

”یافته‌ها در تخت جمشید“

«L'Institut Oriental de l'Université de Chicago», *Bull. de l'Office Internal. des Inst. d'Archéol. et d'Hist. de l'Art* 6, Vol. 2, Mars 1936, 3-16.

”انستیتوی شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو“

«Origins of Time Measure», *Journal of Calendar Reform* 6, New York: 1936, 97-108.

”خاستگاه‌های سنجش زمان“

History of Civilization... 2 Vols., Vol. I incl. earlier ages, by J. H. Breasted, James Harvey Robinson & Emma Peters Smith, with the assistance of Edith W. Ware, Vol. II incl. our own age, by Charles A. Beard, James Harvey Robinson & Donnal V. Smith, Boston & New York [etc.]: Ginn & Co., 1937.

تاریخ تمدن (با همکاری)

Cambridge Ancient History. Vol. 2, Chapters 3-8.

تاریخ باستان کیمبریج (با همکاری)

Stone Age Village Unearthed by American Expedition», *The Architectural Record*, Vol. 75, 1934, 42-43, illus.

”مجسمه‌های قصر باستانی ایران و روستایی متعلق به عصر حجر، از زیر خاک بیرون آورده شده توسط هیأت باستان‌شناسی امریکایی“

History and Social Idealism. 16 typewritten pages, read by J. H. Breasted before American Historical Association at celebration of the 50 th. anniversary of the foundation of the Association, Washington D. C.: Dec. 28, 1934. Not published.

تاریخ و ایده‌آلیسم اجتماعی (متن سخنرانی)

«Unearthing the New: Orientalists Find Functionalism and Modern Forms in Persepolis and Palestine», *The Architectural Forum* 5, Vol. 60, May 1934, 365-367, illus.

”یافته‌های تازه: شرق‌شناسان در تخت جمشید و فلسطین شکل‌های امروزی و کاربردگری می‌یابند“

«The Beginnings of Time Measurement and the Origins of Our Calendar», *The Scientific Monthly*, Vol. 41, 1935, 289-304; *Time and Its Mysteries*, Series I, New York & London: 1936, 57-94.

”آغاز زمان سنجی و خاستگاه‌های تقویم ما“

Bronze Base of A Statue of Ramses VI th. Discovered at Megiddo. A preliminary report by J. H. Breasted. [8] typewritten pages, illus., 13 photos, Feb. 13, 1935.

پایهٔ برنزی مجسمه‌ای از رامسی ششم، کشف شده در مجدودن (متن گزارش مقدماتی)

«Interpreting the Orient», *The Saturday*

(†). *In memoriam...* Bruxelles: 1935; *Revue du Cercle des aluzni de la Fondation universitaire*. (Extrait du Tome VII, No. 2, Décembre 1935.)

یادنامه جیمز هنری برستد از سوی انستیتوی شرقی دانشگاه شیکاگو

«Professor James Henry Breasted», *JEA*, Vol. 21, 1935, 249-250.

”پروفسور جیمز هنری برستد“

Scharff, A. «James Henry Breasted», *Jahrb. d. Bayer. Akad. d. Wissensch.* 1935-1936, 5.

”جیمز هنری برستد“

Albright, William Foxwell (1891-). «James Henry Breasted, Humanist», *The American Scholar*, Vol. 5, 1936, 287-299.

”جیمز هنری برستد، پژوهشگر علوم انسانی“

Albright, William Foxwell (1891-). «James Henry Breasted, in Memoriam», *BASOR* 61, February 1936, 1-4.

”یادنامه جیمز هنری برستد“

Bull, Ludlow Seguine (1886-1954). «James Henry Breasted, 1865-1935», by Ludlow Bull, Ephraim A. Speiser, Albert Ten Fyok Olmstead, for the society, *JAOS*, Vol. 56, 1936, 113-120.

”جیمز هنری برستد، ۱۸۶۵-۱۹۳۵“ (با همکاری) Dawson, W. R. «James Henry Breasted», *JRAS*, 1936, 179-184.

”جیمز هنری برستد“

D (ussaud), R (ené) (1868-1958). «James Henry Breasted», *Syria*, RAOA, Vol. 17, 1936, 204.

”جیمز هنری برستد“

«In Memoriam James Henry Breasted...

”تمدن دولت ایران“، ترجمه علی دانشمند، هخت، ج ۸، ش ۱۰، ۲۱-۲۳.

درباره اش

Hale, George Ellery (1868-). «The Work of An American Orientalist», *Scribner's Magazine*, Vol. 74, 1923, 392-404, illus.

”کار یک شرق شناس آمریکایی“

«Digger in the Past», extract from *Science News-Letter*, Vol. 11, 1927, 159.

”کاوشگر دوران گذشته“

«James Henry Breasted», *National Cyclopedia of American Biography*. New York: J. T. White & Co., 1927, cf. back of t.-p.

”جیمز هنری برستد“

«James Henry Breasted», *The Architectural Forum*, Vol. 60, 1934, 368.

”جیمز هنری برستد“

«Dr. James H. Breasted», *The Publishers' Weekly*, Vol. 128, Oct.-Dec. 1935, 2088.

”دکتر جیمز هنری برستد“

«Dr. J. H. Breasted, the Famous Egyptologist, Director of the Oriental Institute at the University of Chicago», from *Town and Country Review*. August, 1935, 26.

”دکتر جیمز هنری برستد مصرشناس مشهور، مدیر انستیتوی شرق شناسی دانشگاه شیکاگو“

«James Henry Breasted, 1865-1935», *Ancient Egypt and the East*. 1935, 124.

”جیمز هنری برستد، ۱۸۶۵-۱۹۳۵“

Peeters, Félix... *L'Institut oriental de l'Université de Chicago à J. H. Breasted*

Department, December 19, 1935», *Princeton University, Department of Art and Archaeology, Bulletin*, June 1936, 26.

” ۱۹ دسامبر ۱۹۳۵، لحظه‌ای که برگروه آموزشی گذشت ” [گروه آموزشی علوم انسانی و باستان‌شناسی دانشگاه پرینستون]

Steindorff, Georg (1861-1951). «James Henry Breasted, 1865-1935», *ZAS*, Bd. 72, 1936, III-IV.

” جیمز هنری برستد، (۱۸۶۵-۱۹۳۵) ”

V (aufrey), R. «J. H. Breasted», *L'Anthropologic* 46, 1936, 195.

” جیمز هنری برستد ”

Olmstead, Albert Ten Fyok (1880-1945). «James Henry Breasted †», *AOF*, Vol. 11, 1936-1937, 99-100.

” جیمز هنری برستد ”

Wilson, John Albert (1899-) ... *Biographical Memoir of James Henry Breasted, 1865-1935*. Presented to the National Academy at the autumn meeting, 1936. *Biographical memoirs*, Vol. XVIII, 5th memoir, Washington: The National Academy of Sciences, 1937.

زندگی‌نامه جیمز هنری برستد، ۱۸۶۵-۱۹۳۵

Breasted, Charles (1897-). *Pioneer to the Past*. The story of James Henry Breasted, archaeologist, told by his son, Charles Breasted, New York: C. Scribner's Sons, 1943.

پیشگام تاریخ گذشته

Sarton, George (1884-1956). «James Henry Breasted (1865-1935), the Father of American Egyptology», *Isis*, Vol. 34,

New Haven: American Oriental Society, 1936», *JAOS* 2, Vol. 56, June 1936, 118-296, port. illus., plates, facsim.

” یادنامه جیمز هنری برستد... نیو هیون: انجمن شرق‌شناسی آمریکا، ۱۹۳۶ ”

«James Henry Breasted», *AJA*, Vol. 40, 1936, 130.

” جیمز هنری برستد ”

«James Henry Breasted», *BJRL* 20, 1936, 188-189.

” جیمز هنری برستد ”

«James Henry Breasted», *Chronique d'Egypte* 11, 1936, 458-459.

” جیمز هنری برستد ”

«James Henry Breasted», *The New England Journal of Medicine*, Vol. 214, 1936, 31.

” جیمز هنری برستد ”

Lantier, R. «James Henry Breasted (1865-1936)», *R Arch.* 8, 1936, 95.

” جیمز هنری برستد (۱۸۶۵-۱۹۳۶) ”

L (ehmann) - H (aupt) C. F. «James Henry Breasted», *Klio* 29 (N. F. 11), 1936, 146.

” جیمز هنری برستد ”

Olmstead, Albert Ten Fyok (1880-1945). «Breasted, the Historian», *The Open Court*, Vol. 50, 1936, 1-4.

” برستد، تاریخ‌دان ”

Picard, Charles. «James H. Breasted, 1865-1935», *R Arch.* 8, 1936, 201-202.

” جیمز هنری برستد، (۱۸۶۵-۱۹۳۵) ”

Princeton University, Dept. of Art and Archaeology. «Minute Passed by the

présentée à la faculté de philosophie de l'université de Leipzig pour obtenir le grade de docteur.)

مالکیت زمین و مالیات ارضی در عصر خلفای نخستین
(پایان نامه دکتري)

Notes d'archéologie arabe. (Deuxième article.) «Toulounides et Fatimites». (Troisième article. «Étude sur les cuivres damasquinés et les verres émaillés, inscriptions, marques, armoiries».) Extrait du *JA*, Paris: 1892-1904.

یادداشت های باستان شناسی عربی

Matériaux pour un corpus inscriptionum Arabicarum. Le Caire: 1894-1903.

مواد برای مجموعه کتیبه های عربی

Recherches archéologiques en syrie... Lettre à M. Barbier de Meynard. Extrait du *JA* 35, Paris: 1896.

تحقیقات باستان شناسی در سوریه

Épigraphie des Assassins de syrie... Extrait du *JA* 53, Paris: 1897.

کتیبه شناسی حشاشین سوریه

Inscriptions arabes de syrie. Le Caire: 1897. (*Mémoires présentés à l'Institut égyptien*, T. III, Fasc. V, 417-520.)

کتیبه های عربی سوریه

Notes sur les croisades... I, Le royaume de Jérusalem et le livre de M. Rōhrich. Extrait du *JA*, [3], 72, Paris: 1902.

یادداشت ها درباره جنگ های صلیبی

Arabisch Inschriften aus syrien II. (From *Mittheilungen und Nachrichten des Deutschen palastina-vereine*, 1903, 33-70.)

1943, 289-291.

”جیمز هنری برستد (۱۸۶۵-۱۹۳۵) پدر مصرشناسی امریکا“

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۱۶۸: ۲۴: ۲۸ ج ۲ ص ۱۴۹: ۴۲ ص ۱۱۸: ۷۰ ج ۲ ص ۱۲۲: ۴۱۰ ج ۲ ص ۱۲۵: ۲۲۲ ج ۲ ص ۵۸۲-۵۹۴: ۱۲۴ ج ۲ ص ۱۴۲: ۳۹۲ ج ۴ ص ۵۹ و ج ۹ ص ۱۱۰-۱۱۱: ۱۴۴ ج ۱ ص ۷۳۱: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۲ ص ۶۷: ۱۵۲ ج ۳ و ۵: ۱۵۴ ج ۴ ص ۶۶۱: ۱۵۸ ص ۶۳۴: ۱۵۹ س ۱۹۷۲-۱۹۷۳ ج ۴ ص ۱۴۳: ۱۶۴ ص ۱۸۹: ۱۷۰ ص ۳۸-۳۹: ۱۷۳ ج ۱۱ ص ۹۹-۱۰۰.

برشم، ماکس فان [māks fān beršem]

Berchem, Max van

(۱۸۶۳-۱۹۲۱)، باستان شناسی، هنر اسلامی.

۱۶ مارس در ژنوبه دنیا آمد. در مدرسه زبان های شرقی پاریس تحصیل کرد و از انستیتوی باستان شناسی فرانسه در مصر فارغ التحصیل گردید. متخصص در کتیبه های باستانی و آثار اسلامی به ویژه معماری، کاشیکاری، کتیبه ها، مهرها و نقاشی های مصر، فلسطین، سوریه، عراق، عربستان و آناتولی بود. در بسیاری از نقاط سوریه به گشت و گذار پرداخت و آثار بسیاری از قلعه ها، برج ها، مسجدها، عبادتگاه ها، پل ها و گورستان های آن جا به دست آورد. زبان های شرقی را در دانشگاه ژنو تدریس می کرد. ۷ مارس در سلینی^۱ درگذشت.

آثار

La propriété territoriale et l'impôt foncier sous les premiers califes. Étude sur l'impôt de kharâq, Genève: 1886. (Thèse

Paris: 1909.

کتیبه‌شناسی اتابکان دمشق

«Une inscription du sultan mongol Uljaitu», *Mélanges Hartwig Derenbourg*. 1909, 367-378.

”کتیبه‌ای از الجایتو سلطان مغول“

«Inscriptions mobilières arabes en Russie», *JA* 10, Ser. 14, 1909, 401-413.

”کتیبه‌های منقول عربی (اسلامی) در روسیه“

Amida. [Consisting of] «Matériaux pour l'épigraphie et l'histoire musulmanes du Diyar-Bekr», par M. van Berchém; «Beiträge zur Kunstgeschichte des Mittelalters von Nordmesopotamien, Hellas und dem Abendlande», von J. Strzygowski; mit einem Beitrag «The Churches and Monasteries of the Tur Abdin», von G. L. Bell. Heidelberg: Cal Winter, Paris: E. Leroux, 1910. [For criticism see: Herzfeld, Ernest *OLZ*, V. 14, 1911, 397-435; Reply by J. Strzygowski «Das Problem der persischen Kunst», *OLZ*, V. 14, 1911, 505-512.]

آمد [دیار بکر] (با همکاری)

«Sur la route des villes saintes», *JA* 10, Ser. 16, 1910, 145-158.

”در راه شهرهای مقدس“

Sarre, Friedrich und Herzfeld, Ernst. *Archäologische Reise im Euphrat-und Tigris-Gebiet*. Mit einem Beitrag «Arabische Inschriften», von Max van Berchem. Berlin: 1911-20.

سفر باستان‌شناسی به دجله و فرات [”کتیبه‌های عربی“ از برشم]

Leipzig: 1903.

کتیبه‌های عربی سوریه

Musée des Arts décoratif. *Exposition des Arts musulmans. Mai-Juin 1903*. Rédigé par Gaston Migeon, Max van Berchem et Cl. Huart. 2ème édition, Paris: Société Française d'Imprimerie et de Librairie, 1903.

نمایشگاه هنرهای اسلامی از مه تا ژوئن ۱۹۰۳

«Monuments et inscription de l'atabek Lu 'Lu' de Mossoul», *OSNG*, I, 1906.

”یادمان‌ها و کتیبه‌های اتابک لؤلؤ از اتابکان موصل“

Lehman- Haupt. Carl Friedrich. *Materialien zur alteren Geschichte Armeniens und Mesopotamiens*. Mit einem Beitrag: «Arabische Inschriften aus Armenien und Diarbekr», von Max van Berchem. Berlin: 1907.

مواد درباره تاریخ قدیم ارمنستان و بین‌النهرین [”کتیبه‌های عربی ارمنستان و دیاربکر“ از برشم]

Titres califiens d'occident à propos de quelques monnaies mérinides et ziyenides ... Extrait du *JA*, Mars - Avril 1907, 95, Paris: 1907.

القاب خلفای مغرب در ارتباط با بعضی سکه‌های بنومرین و زیانیه

Arabische Inschriften. [Beitrag zur Assyriologie und semitischen Sprachwissenschaft.] Leipzig: 1909.

کتیبه‌های عربی

Epigraphie des Atabeks de Damas. [From the *Florilegium Melchior de vogue*, 29-43.]

Voyage en Syrie. Par Max van Berchem et Edmond Fatio. Le Caire: Impr. de l'Institut français d'archéologie orientale, 1914-15. [For criticism see: Dussaud, R. *syria*, RAOA, V. 1, 1920, 74-77; Hartmann, R. *OLZ*, V. 17, 1914, 468-472.]

سفر به سوریه (با همکاری)

«La chaire de la Mosquée d'Hébron et le martyrium de la tête de Husain à Ascalon», *Festschrift E. Sachaus*. 1915, 298-310.

” منبر مسجد حبرون و زیارتگاه سر امام حسین شهید در عسقلان “

«Note on the Graffiti of the Cistern at Wady el-Joz», *PEFQS*, 1915, 85-90, 195-198.

” یادداشت درباره دیوارنگاره‌های آب انبار وادی الجوز “

Diez, Ernest. *Churasanische Beudenkämmler*. 1 Band. Mit einem Beitrage von Max van Berchem. Berlin: 1918. (In progress)

یادمان‌های معماری خراسان

«Arabische Inschriften aus Jerusalem», *Palastina-Jahrbuch* 16, 1920, 31-32.

” کتیبه‌های عربی [اسلامی] بیت المقدس “

درباره‌اش

Herzfeld, E. «Max van Berchem», *Islam* 12, 1922, 206-213.

” ماکس فان برشم “

Wiet, G. «La bibliothèque de Max van Berchem», includes a large collection of copies of inscriptions, *Hespéris* 5, 1925, 443-444; *RSO* II, 1926-28, 120; «Max van

«L'architecture musulmane de la perse», *Compte rendu de sarr's. Denkmäler etc.* (Review) *JS*, Fev. 1911, 54-69.

” معماری اسلامی ایران “ (نقد و بررسی)

Mémoire sur les antiquités musulmanes de Ts'iu-an-Tcheou. Par Greg Arnáiz et Max van Berchem. Extrait du *T'oung-pao*, Leide: 1911.

تذکره درباره عتیقه‌های اسلامی چوان چو

Arabische Inschriften. [From Die Ausstellung von Meisterwerken muhammedanischer Kunst in München, 1910, Band I. [1], 11, 20.] München: 1912.

کتیبه‌های عربی (اسلامی)

«Epigraphie des Danishmendides», *Zeitschrift für Assyriologie...* separat-Abdruck aus Band XXVII, 185-91, Strassburg: 1912.

” کتیبه‌شناسی سلسله دانشمندیه “

Die muslimischen Inschriften von Pergamon. Aus dem Anhang zu den Abhandlungen der preuss. Akademie der Wissenschaften vom Jahre 1911. [Proof, with correction and notes by Martin Hartmann.] Berlin: 1912.

کتیبه‌های اسلامی پراگاموس

Inschriften aus syrien, Mesopotamien und Kleinasien, gesammelt im Jahre 1899. Mit Beiträgen von Max van Berchem, Julius Euting und Bernhard Moritz, hrsg. von Max Freihérn von Oppenheim... Leipzig: J. C. Hinrichs, 1913.

کتیبه‌های سوریه، بین‌النهرین و آسیای صغیر گردآوری شده در سال ۱۸۹۹ (با همکاری)

de chiraz», *RT*, 1922, 257-261.

”سی و پنجمین مقامه حریری موسوم به شیراز“
«L'apostasie, le blasphème et la rébellion
en droit musulman malékite», *RT*, 1923,
115-130.

”ارتداد، کفر و سرپیچی در فقه مالکی“
«Les délites et les peines de droit
commun prévus par le *coran*», leur
réglementation dans les rites malékite,
chaféite et hanéfite. Par L. Bercher...
Tunis: Société anonyme de l'imprimerie
rapide, 1926.

”جرائم و مجازات‌های حقوق عمومی پیش‌بینی
شده در قرآن“

«Le *Kitâb al- waraqât* traité de
méthodologie juridique musulmane»,
traduit et annoté, *RT*, 1930, 93-105,
185-214.

”کتاب‌الورقات، رساله‌ای در روش‌شناسی حقوقی
اسلام“ (ترجمه و تحشیه)

«Nouvelle charte de l'université d'al-Azhar
au Caire», *REI* 5, 1931, 241-275.

”اساسنامه جدید دانشگاه الازهر در قاهره“
«*L'Islam et les bases du pouvoir*», par
Abdurrazziq. Trad. par L. Bercher, *REI* 7,
1933, 353-391, 1934, 163-222.

”اسلام و اصول‌الحکم“ اثر علی عبدالرازق (ترجمه)
«Analyse de la brochure intitulée sentence
des grands ulemas [d'al- Azhar] sur le livre
l'Islam et les bases du Pauvoir», *REI* 9,
1935.

”تحلیل و بررسی رأی علمای بزرگ الازهر
در باره کتاب اسلام و اصول‌الحکم“
Lexique arabe-français avec un index

Berchems Bibliothek», *Islam* 16, 1927,
167-168; «Max van Berchem's Library»,
JRAS, 1926, 308-310.

”کتابخانه ماکس فان برشم“

Berchem, Max van, opera minora.
Introduction et bibliographie par Anouar
Louca. Genève: Slatkine, 1978, 2 Vols.

مجموعه مقالات ماکس فان برشم

*La correspondance entre Max van Berchem
et Louis Massignon 1907-1919.* Publié par
W. Vycichl. Leiden: E. J. Brill, 1980.

مکاتبات ماکس فان برشم و لوی ماسینیون از ۱۹۰۷ تا
۱۹۱۹

منابع ۲۴ ذیل برخم، ماکس فان: ۲۸ ج ۶ ص ۱۲۶؛
۵۲ ج ۲ ص ۸۸۱-۸۸۲؛ ۷۰: ۱۱۷ ج ۲؛ ۱۲۳ ج ۲ ص
۵۲۹: ۱۲۵ ج ۳ ص ۴۶-۴۷؛ ۱۵۰: ۱۹۵۵-۱۹۰۶ و
۱۹۷۶-۱۹۸۰؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۵۸؛ ۱۵۲ ج ۳ و ۶

برشه، لئون [leon berše]

Bercher, Léon

(۱۸۸۹-۱۹۵۵)، زبان و ادبیات عرب، فقه
اسلامی.

از اهالی فرانسه، به عنوان کارمند اداری و مدیر
مرکز تحقیقات عالی در تونس تحت‌الحمایه
فرانسه خدمت کرده است.

آثار

«Les gemmes Littéraires», *RT*, 1921,
220-226.

”گوهرهای ادبی“

«La palais d'el Mansour à Bougie», *RT*,
1922, 50-56.

”قصر منصور در بوجی“

«Trente-cinquième séance de Hariri dite

public musulman contenus dans les Prolegomènes d'Ibn Khaldoun. Choisis et traduction par George Surdon et Bercher. Alger: Impr. officielle, 1951.

مجموعه متون جامع‌شناسی و حقوق عمومی اسلامی در مقدمه ابن خلدون (گزیده و ترجمه با همکاری) Goldsiher, Ignas (1850-1921). *Etudes sur la tradition Islamique*. Extraites du Tome II des *Muhammadanische studies*. Traduites par Bercher, Paris: Adrien-Maisonneuve, 1952.

تحقیقات درباره حدیث اسلامی، گزیده‌هایی از ج ۲ مطالعات اسلامی اثر ایگناتس گولد تسیر (ترجمه) AL-Ghazali (1058-1111). *Le Livre des bons usages en matière de mariage*. (Extrait de l'Ih'ya' 'ouloûm ed-dîn ou: vivification des sciences de la foi.) Traduction française annotée par L. Bercher et G. H. Bousquet, Paris: A. Maisonneuve, Oxford: J. Thornton, 1953.

کتاب آداب نکاح، برگرفته از احیاء علوم‌الدین اثر غزالی (ترجمه و تحشیه با همکاری) «Extrait du livre XXIII du kitab ihya' ulum addin d'al-Gazali», (Chapitre de la concupiscence charnelle), *Hespéris* 40, 1953, 313-331.

”برگرفته از کتاب بیست و سوم احیاء علوم‌الدین غزالی“

Al-Quduri, Ahmad Ibn Muhammad (972 or 3-1037). *Le statut personnel en droit musulman hanefite*. Texte et traduction annotée du Muhtasar d' al-Qudûri, par G. H. Bousquet et L. Bercher. Tunis: Recueil sirey, 1953.

français-arabe correspondant. Contribution à l'étude de l'arabe moderne. 2 ed augm. Alger: J. Carbonel, 1942.

قاموس عربی - فارسی همراه با فهرست متقابل فرانسه - عربی

«A propos de Abul 'Alâ' al-Ma'arri», modest essai de restitution, *BEA* 4, 1944, 35-59.

”درباره ابوالعلاء معری“

Ibn Âbi Zaid al-Kairawani (928-996). *La Risâla, ou, Epître sur les éléments du dogme et de la loi de l'Islam selon le rite mâlikite*. Texte arabe et traduction française avec un avant propos, des notes et trois index par Bercher. Alger: J. Carbonel, 1945.

الرساله یا اصول دین و فقه اسلامی بنا بر فقه مالکی، اثر ابن ابی زیدالقیروانی (ترجمه، پیشگفتار و حواشی همراه با سه نمایه)

«Ibn Hazm et son *T'awq al-hamâma*», *BEA* 7, 1947, 3-6.

”ابن حزم و کتاب طوق الحمامه او“

Le collier du pigeon, ou, De l'amour et des amants; T'awq al-h'amâmâ fil- ulfa wal-ullâf. Texte arabe et traduction française avec un avant propos, des notes et un index par Bercher. Alger: Editions Carbonel, 1949.

طوق الحمامه فی الألفة والألف، اثر ابن حزم (ترجمه، پیشگفتار، حواشی و نمایه)

«A propos du texte du *Tawq al-Hâmâma* d'Ibn Hazm», *MWM*, 1950, 29-36.

”درباره متن طوق الحمامه، اثر ابن حزم“

Recueil de textes de sociologie et de droit

منابع ۲۰ ص ۵۶: ۵۳ ج ۱ ص ۲۷۲: ۱۲۵ ج ۳ ص ۱۵۰: ۴۷ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۵۹: ۱۵۲ ج ۶

برق، عطا کریم [atā karim barq]

Barq , Ata Karim

(۱۹۲۲ -)، زبان و ادب فارسی.

در قریه چارگاون ایالت بیهار (هندوستان) به دنیا آمد. در دانشگاه کلکته تحصیل کرد و ۱۹۴۶ فوق لیسانس زبان و ادبیات فارسی گرفت. سپس به ایران آمد، پس از سه سال تحصیل در دانشگاه تهران، موفق به اخذ درجه دکتری ادبیات فارسی گردید.

در بازگشت از ایران به عنوان استاد زبان و ادب فارسی و مطالعات اسلامی در دانشگاه کلکته به تدریس پرداخت. ۱۹۷۹ به خاطر خدمات ارزنده اش به زبان و ادب فارسی از سوی رئیس جمهور هند مورد تقدیر و تشویق قرار گرفت. به زبان های اردو، هندی، بنگالی، سنسکریت و انگلیسی آشنایی داشته و بسیاری از اساتید زبان فارسی در ایالت های بنگال و آسام از شاگردان او بوده اند.

آثار

” شرح احوال و آثار قائم مقام “، ایندو ایرانیکا، کلکته: ۱۹۳۵.

” چگونگی روابط هند و ایران “، ایندو ایرانیکا، کلکته: ۱۹۵۵.

” نظری به رابیندرانات تاگور “، ایندو ایرانیکا، کلکته: ۱۹۶۱.

احوال شخصیه در فقه حنفی، اثر احمد بن محمد قدوری (ترجمه و تحشیه با همکاری)

«L'obligation d'ordonner le bien et d'interdire le mal selon al-Ghazali», (*Kitab al amr bi-l-ma'ruf wa-n-nahy, ani-l-munkar.*) Traduction L. Bercher. Pages de Théologie musulmane, *IBLA* 18, 1955, 53-91.

” امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه غزالی “ (ترجمه)

«La censure des moeurs selon Ghazali», *IBLA* 20, 1957, 21-30; 21, 1958, 389-407; 23, 1960, 299-326.

” نقد اخلاق از دیدگاه غزالی “

Al- 'Açimiyya ou Tuh'fat al-h'ukkâm fi nukat al-uqûd wa'l-ah'kâm. (Le présent fait aux juges touchant les points delicats des contrats et de jugements.) Edité, traduit et annoté par léon Bercher. Alger: Institut d'Études Orientales, Université d'Alger, 1958.

العاصمیه یا تحفة الحکام فی نکت العقود و الاحکام اثر ابویحیی محمد بن محمد بن عاصم (تصحیح، تحشیه، ترجمه)

” قانون العقوبات فی الاسلام “، المجلة الجزائرية، ۱۹۲۷

درباره اش

«In memoriam: Léon Bercher», *IBLA* 17, 1954, 313.

” یادنامه لئون برشه “

«Léon Berché (1889-1955)», *CT* 3, 1955, 7-16.

” لئون برشه (۱۸۸۹ - ۱۹۵۵) “

”جلال‌الدین رومی، شاعر و عارف بزرگ“، ایندو ایرانیکا، کلکته: ۱۹۶۹.
[برق، محمد طلحه رضوی (سید) seyeyed mohammad talha razavi barq]

Barq, Mohammad Talhah Razavi (Seyed)

(۱۹۴۱-)، زبان و ادب فارسی.
۲۵ ژانویه در داناپور، ایالت پتنا (هندوستان) به دنیا آمد. در دانشگاه پتنا درس خواند و پس از گذراندن دوره لیسانس و فوق لیسانس، ۱۹۷۹ به اخذ درجه دکتری زبان و ادبیات فارسی نایل آمد. ۱۹۶۳ مری زبان فارسی در دانشکده اچ. دی. جین شهر آره^۱ بود و سپس دانشیار زبان فارسی وارو در دانشکده ا. ان. پتنا گردید.

آثار

”شعر فارسی غالب“، علم و دانش، ۱۹۷۳.
”شعر فارسی امیر خسرو دهلوی“، زبان و ادب، ۱۹۷۷.
”کریمای سعدی“، معارف، ۱۹۷۸.
”احوال و آثار پر مانند صبر آروی“، مجله کتابخانه خدابخش، ۱۹۸۰.
”وحدت الوجود و وحدت الشهود در شعر بیدل“، مجله کتابخانه خدابخش، ۱۹۸۰.
”شاعر فارسی‌گوی هند“، بیاض، ۱۹۸۲.
”غزل فارسی علامه اقبال لاهوری“، زبان و ادب، ۱۹۸۴.

منبع ۶۷ ج ۲ ص ۱۰۲.

”نظری به احوال و آثار دکتر محمد اسحاق“، ایندو ایرانیکا، ج ۲۲، ش ۳-۴، کلکته: ۱۹۶۹، ۱-۱۶.

”استاد فروزانفر به رحمت ایزدی پیوست“، ایندو ایرانیکا، ج ۲۳، ش ۳، کلکته: ۱۹۷۰، ۱۳-۱۶.

”چراغ فارسی در بنگاله هنوز بکلی خاموش نشده است“، ایندو ایرانیکا، ج ۲۳، ش ۳، کلکته: ۱۹۷۰، ۱۲-۳.

”گبریش چاندراسین از برجسته‌ترین فضیلاى عربی و فارسی در قرن نوزدهم در بنگاله“، ایندو ایرانیکا، ج ۲۳، ش ۱-۲، کلکته: ۱۹۷۰، ۵-۱.

”وضع فارسی در بنگال“، ایندو ایرانیکا، کلکته: ۱۹۷۰.

”سرجا دونات سرکار (۱۸۷۰-۱۹۵۸) از دوستداران بزرگ زبان فارسی در بنگاله (مختصری از احوال و آثار او)“، ایندو ایرانیکا، ج ۲۴، ش ۱-۲، کلکته: ۱۹۷۱، ۱-۳، ۸-۴.

”شخصیت حضرت امیر خسرو دهلوی مایه افتخار ملی هند است“، ایندو ایرانیکا، ج ۲۴، کلکته: ۱۹۷۱، ۳-۲۱.

جستجو در احوال و آثار صفی‌عشاه. با مقدمه سعید نفیسی. تهران: ابن سینا، ۱۳۵۲.

نفوذ فارسی در زبان و ادبیات بنگالی

منابع ۱۲ ج ۳ ص ۵ و ۲۰۴ و ۲۶۲ و ۲۸۶: ۵۹ س
۱۳۵۲ ص ۲۱۷-۲۱۸: ۶۷ ص ۶۸

برک، ژاک [žāk berk]

Berque, Jacque

(۱۹۱۰-۱۹۹۵)، مطالعات اسلامی.

۴ ژوئن در مولیر^۱ (الجزایر) متولد شد. یکی از استادان شناخته شده غرب در مسایل دینی بود که آثار متعددی درباره اسلام به رشته تحریر درآورد. مدت بیست سال درباره قرآن به مطالعه پرداخت و در ۱۹۹۱ آن را به زبان فرانسه برگرداند. او سعی کرد تا تصورات غیرمنطقی درباره اسلام را از افکار غربی‌ها بزداید. از ۱۹۳۴ تا ۱۹۴۴ در مراکش زندگی کرد. ۱۹۴۷ کارشناس امور خاورمیانه در یونسکو بود که با همین سمت در ۱۹۵۳ به مصر رفت. ۱۹۵۵ مدیر مرکز تحقیقات عربی در بکفیتا (لبنان) و مدیر بخش مطالعات جامعه مسلمانان دانشگاه فرانسه بود. بیست و پنج سال کرسی تاریخ اجتماعی اسلام معاصر را در دانشگاه‌های فرانسه برعهده داشت. مدیر تحقیقات اکول پراتیک و عضو آکادمی زبان عربی در قاهره بود. در جریان جنگ هفت ساله الجزایر از استقلال این کشور از یوغ استعمار فرانسه جانبداری می‌کرد.

آثار

«Problèmes posés par la constitution de l'Etat civil dans les milieux indigènes de l'Afrique du Nord», *RA*, Part I, 1938, 81-96.

«مسایل ناشی از استقرار قانون مدنی در مناطق بومی افریقای شمالی»

«Note sur les baux partiaires en droit marocain», *RA*, Part I, 1939, 33-37.

«یادداشتی بر مسافات در حقوق مراکشی»

Recueil de la loi musulmane de zaid ben Ali. Le plus ancien recueil de droit musulmane retrouvé jusqu'ici. [Majmu'al-Fiqh, Arabic text.]... traduite avec introduction et notes par G. H. Bousquet et Berque. (Publication de l'Institut d'Etudes Orientales. Faculté des lettres d' Alger, X) Alger: La Maison des Livres, 1941.

مجموعه فقه اسلامی از زید بن علی [مجموع الفقه ابن جعفر بغدادی] (ترجمه، مقدمه، یادداشت‌ها، با همکاری)

Al-Hasan Ibn Rahhal al-Ma'dani. d. 1726. *Tad'min aṣ-Ṣunnâ' (Du la responsabilité civile de l'artisan)*. Etude et traduction annotée, par J. Berque. Alger: Editions Carbonel, 1949.

تضمین الضمان از حسن بن راحل معدانی (بررسی، ترجمه و تحشیه)

«Les Ajwiba d'al-Abbâsi», *RA*, Part I, 1950, 94-104.

«اجوبة العباسی»

«Un glossaire notorial arabo-chlèuh du Deren (XVIII siècle)», *RA* 94, 1950, 357-398.

«واژه‌نامه عربی - شلوح از درن (سده هجدهم)»
«Une exploration de Fes et quelques problèmes de morphologie urbaine musulmane», *An. ESC* 6, 1951, 355-360.

«کاوشی در فاس و پاره‌ای مسایل ریخت‌شناسی شهری اسلامی»

«Terroirs et seigneurs du Haut Atlas

1955, 277-290.

”در دلتای نیل و تاریخ روستای آن“

«Une exploration de la sainteté au Maghreb», (À propos d'un livre recent, *Le culte des saints dans l'Islam maghrébin*. Par E. Dermenghem.) *An. ESC* 10, 1955, 367-371.

”کاوشی در تقدس مغرب“ (نقد و بررسی)

«La littérature marocaine et l'orient au XVII siècle», *Arabica* 2, 1955, 295-312.

”ادبیات مراکش و شرق در سده هفدهم“

«Cent vingt-cinq ans de sociologie maghrébine», *An. ESC* 11, 1956, 296-324.

”جامعه‌شناسی صد و بیست و پنج ساله مغربی“

«Un document hagiologique du Haut-Atlas», *Mélanges Louis Massignon*, I, 1956, 207-221.

”قدیس‌نامه‌ای (تذکرة الاولیاء) در اطلس بزرگ“

«Un petit problème d'onomastique arabe: les quarante», *Studia Orientalia*, I, Cairo: 1956, 215-216.

”مشکل کوچکی در نامگان‌شناسی عربی“

«Vers une étude des comportements in Afrique du Nord», *RA* 100, 1956, 523-536.

”به سوی مطالعه رفتارها در افریقای شمالی“

Histoire sociale d'un village égyptien au XXème siècle. Paris: Mouton, 1957.

تاریخ اجتماعی روستایی مصری در سده بیستم

«Perspectives de l'orientalisme contemporain», *IBLA* 20, 1957, 217-238.

”چشم‌اندازهای شرق‌شناسی معاصر“

«Quelques problèmes de l'Islam Maghrébien», *Archives de sociologie des religions* 3, 1957, 3-20.

occidental», *An. ESC* 6, 1951, 474-484.

”زمین‌های زراعی و مالکین اطلس بزرگ (بلند) غربی“

«Nouveaux types urbains au Maroc. A propos d'une enquête collective», *An. ESC* 7, 1952, 210-216.

”تحقیقی گروهی درباره الگوهای جدید شهری در مراکش“

«Sur l'histoire de Rabat», *An.ESC* 7, 1952, 58-60.

”درباره تاریخ رباط“

«Notes sur l'histoire des échanges dans le Haut-Atlas occidental», *An.ESC* 8, 1953, 289-319.

”یادداشت‌هایی درباره تاریخ مبادلات در اطلس بزرگ غربی“

«Problèmes initiaux de la sociologie juridique en Afrique du Nord», *SI*, I, 1953, 137-162.

”مسایل اولیه جامعه‌شناسی قضایی در افریقای شمالی“

«Vérité et poésie», sur les Seksawa, *RA* 97, 1953, 131-164.

”حقیقت و شعر“

Les Seksawa; recherches sur les structures sociales du Haut Atlas occidental. Paris: 1954; *Structures sociales du Haut-Atlas*. Paris: Presses Universitaires de France, 1955; 2 éd. rev et augm. par J. Berque et P. Pascon, Paris: Presses Universitaires de France, 1978.

تحقیقاتی درباره ساختارهای اجتماعی اطلس بزرگ غربی
«Dans le Delta du Nil: Le village et l'histoire», *SI* 4, 1955, 91-109; *An. G* 64,

Jean Steward, with a preface by Sir Hamilton Gibb. London: Faber and Faber, 1964; New York: F. A. praeger, 1965.

اعراب از گذشته تا به امروز

«Arsh», *EI*, Vol I, 1960, 661.

”عرش“

Le Maghreb entre deux guerres. Paris: Editions du Seuil, 1962.

مراکش در فاصله بین دو جنگ

«Djamā'a», *EI*, Vol. II, 1965, 411-413.

”جماعة“

«Trois stades de l'economie proche-orientale», *Arabic and Islamic studies in Honor of H. A. R. Gibb*. 1965, 108-117.

”سه مرحله در اقتصاد شرق نزدیک“

«Deux cas de compromis entre droits universalistes et réalités locales», *Normes et valeurs dans l'Islam contemporain*. 1966, 132-144.

”دو مورد از سازش بین قوانین کل‌گرا و حقایق محلی“

«L'Islam d'après quelques témoignages arabes récents», *Normes et valeurs dans l'Islam contemporain*. 1966, 247-265.

”اسلام بنابر برخی اظهارات تازه عربی“

«La maintenance de l'Islam», *Normes et valeurs dans l'Islam contemporain*. 1966, 210-223.

”حفظ اسلام“

«A propos de l'art musulman. Remarques sur le nonfiguratif», *Normes et valeurs dans l'Islam contemporain*. 1966, 101-113.

”برخی مسایل اسلام مغربی“

Al-yousi: problèmes de la culture marocaine au XVII ème siècle. Paris: Mouton, 1958.

البوسی و مسایل فرهنگ مراکشی در سده هفدهم

«L'inquiétude arabe des temps modernes», *REI* 26, 1958, 87-107.

”اضطراب جهان عرب در عصر جدید“

«Médinas, villeneuves et bidonvilles», *CT* 6, 1958, 5-42.

”مدینه‌ها، شهرهای نو و حلبی‌آبادها“

«Les Arabes», *Encyclopédie essentielle*, Série histoire, No 4, 10, Paris: Delpire, 1959.

”اعراب“

«Nomads and Nomadism in the Arid Zone», introduction, *ISSB*, II, 1959, 481-498.

”چادرنشینان و چادرنشینی در منطقه خشک و بایر“ (مقدمه)

«Les pays arabes devant la construction économique», *CO*, No. I: colloque sur le projet d'un marché commun afro-asiatique, Actes 27-29 Mai 1959, 33-49.

”کشورهای عربی رویاروی سازندگی اقتصادی“

«Amal 3. Judicial Practice», *EI*, Vol. I, 1960, 427-428.

”عمل ۳. رویه قضایی“

Les Arabes d'hier à demain. Paris: Editions du Seuil 1960; Nouvelle éd. 3e édition, Paris: Editions du Seuil, 1976; *The Arabs, Their History and Future*. Translated by

«The Establishment of the Colonial Economy», *Beginnings of Modernization in the Middle East*. Ed. by W. R. Polk and R. L. Chambers, 1968, 223-243.

”پایه‌ریزی اقتصاد استعماری“

Berque, J. et Shaka, Mustafa al, «La Gamaliya depuis un siècle», *Colloque international sur l'histoire du Caire*. 1969, 67-93; *REI* 42, 1974, 45-99.

”جمالیه پس از یک سده“ (با همکاری)

«Les Hilaliens repentis ou l'Algérie rurale au XVe siècle, d'après un manuscrit jurisprudentiel», *An.ESC* 25, 1970. 1325-1353.

”بنی هلال تَوَاب یا الجزایر دهقانی در سده پانزدهم بنابر دستنوشته‌ای حقوقی“

L'orient second. 1970.

شرق ثانی

«Fès, ou le destin d'une 'médina'», *Cahier international de sociologie* 52, 1972, 5-32.

”فاس یا سرنوشت یک شهر“

«De nouveau sur les Bani Hilâl», *SI* 36, 1972. 99-111.

”یافته‌های تازه درباره بنی‌هلال“

«Ulémas tunisois de jadis et de naguère», notes de lecture sur les *Musāmarāt al-Zarif*, *CT* 20, Nos. 77-78, 1972, 87-124

”علمای سابق و جدید تونس“

«Vers une culture arabe contemporaine», *Cahier d'histoire mondiale* 14, 1972, 729-755.

”به سوی یک فرهنگ عربی (اسلامی) معاصر“

«Cadis de kairouan d'après un manuscrit

”در باب هنر اسلامی، نکاتی درباره هنر غیر تجسمی“

«Une affaire Dreyfus de la philologie arabe», *Normes et valeurs dans l'Islam contemporain*. 1966, 266-285.

”قضیه دریفوس در فقه‌اللغه عربی“

«The Rural System of the Magrib», *State and Society in Independent North Africa*. Ed. L. C. Brown, 1966, 192-211.

”نظام روستایی مغرب“

«L'ambiguïté dans le fiqh», *L'ambivalence dans la culture arabe*. 1967, 232-252.

”ابهام در فقه“

«Averroès et les contraires», *L'ambivalence dans la culture arabe*. 1967, 133-141.

”ابن رشد و اضداد“

Egypte, Impérialisme et révolution. 1967.

مصر، امپریالیسم و انقلاب

«L'expression de l'ambiguïté en arabe», *L'ambivalence dans la culture arabe*. 1967, 347-355.

”تعبیر ابهام در عربی“

«Hellénisme et alchimistes arabes», *L'ambivalence dans la culture arabe*. 1967, 111-115.

”هلنیسم و کیمیگران عرب (مسلمان)“

«Islam et socialisme», *RInst.S* 40, 1967, 201-216.

”اسلام و سوسیالیسم“

«La Langue arabe de l'être à l'histoire», *L'ambivalence dans la culture arabe*. 1967, 404-406.

”زبان عربی، از آغاز تا تاریخ“

Journal Middle East 3, 1976, 25-32.

”طه حسین و تقسیم انواع“

Taha Hussein. *Au delà du Nil*. Textes choisis et présentés par J. Berque et traduits de l'arabe par Michel Hayek, Anouar Louca, André Miquel, Jacques Berque et al... Paris: Gallimard, 1977. (Collection UNESCO d'oeuvres représentatives, série arabe.)

فراسوی نیل، اثر طه حسین (انتخاب و ارائه متون، ترجمه با همکاری)

«L'Islam vu par Taha Hussein» *BEO* 29, 1977, 65-72.

”اسلام از دیدگاه طه حسین“

Nous partons pour le Maroc. Par J. Berque et Julien Couleau. Paris: Presses Universitaires de France, 1977.

به مراکش می‌رویم (با همکاری)

Cultural Expression in Arab Society Today. Langages arabes du présent. Translated by Robert W. Stookey. Austin: Univ. Texas Press, 1978. (Modern Middle East Ser.3.)

فرانمود فرهنگی در جامعه امروز عرب

De l'Euphrate à l'Atlas. Vol. I: *Espace et moments*. Vol 2: *Histoire et nature*. Sindbad, 1978. (La Bibliothèque arabe.)

از فوات تا اطلالی

L'intérieur du Maghreb XVe-XIXe siècle. Paris: Gallimard, 1978. (Bibliothèque des histoires.)

اوضاع داخلی مغرب از سده پانزدهم تا نوزدهم

«Introduction [to Islam et société, *Social Compass*, Vol. XXV, 1978, 3-4]», *Social Compass* 25, 1978, 301-313.

tunisien», *ROMM* 13- 14, 1973, 97-108.

”قادر قیروان بنابر نسخه‌ای خطی در تونس“

«Tradition and Innovation in the Maghrib», *Daedalus* 1021, 1973, 239-250.

”سنت و نوآوری در مغرب“

«The Algebraic and the Experienced», *Diogenes* 86, 1974, 1-16.

”جبری و مجرب“

«Fait et droit en palestin», *Les palestiniens et la crise israélo-arabe*. 1974, 98-106.

”عمل و قانون در فلسطین“

«Les nations et le peuple arabe devant le palestine», *Les palestiniens et la crise israélo-arabe*. 1974, 24-35.

”ملت‌ها و خلق عرب در برابر فلسطین“

Les Arabes par leurs archives (XVIe-XXe siècle). Par J. Berque et D. Chevallier. Paris: C. N. R. S. 1976.

اعراب از خلال آرشیوهای خود از سده شانزدهم تا بیستم (با همکاری)

«Ce texte algérien du XVIe», *Les Arabes par leurs archives*. Paris: 1976, 69-92.

”این متن الجزایری سده شانزدهم“

«Logiques d'assemblage au Maghreb», *L'autre et l'ailleurs. Hommages à R. Bastide*. Paris: 1976, 39-56.

”دلایل گردهمایی در مغرب“

«Pousée nationale et démocratie à la base dans la nation arabe 1915-1925», *Abd el-Krim et la République du Rif*. Paris: 1976, 46-50.

”تکانه ملی و دموکراسی ملت عرب از ۱۹۱۵ تا ۱۹۲۵“

«Taha Hussein et la division des genres»,

f'l- Bahth al- 'Ilmi, I, 1993, 48-49. Fabre, T. *Quantara: Cultures en Mouvement* 7, 1993, 7-8. *IBLA* 56 ii/ 172, 1993, 351-352.

آینده‌ای که باقی می‌ماند (مصاحبه)

Relire le Coran. Paris: Albin Michel, 1993; Loucel, H. *Etudes* 379, 1993. Zabbal, F. *Quantara: Cultures en Mouvement* 7, 1993, 5.

بازخوانی قرآن

اسلام در جهان. ۱۹۸۴

درباره‌اش

Platti, E. Farag Foda. «À propos de certaines opinions de Jacque Berque», tr. Arbache, Samir, *MIDEO* 21, 1993, 567-571. (À propos de l'essai de traduction du *Coran* annoté, suivi d'une étude exégétique par J. Berque.)

”درباره برخی آرای ژاک برک“

منابع ۵۲ ج ۱ ص ۲۱۵-۲۱۶؛ ۱۱۷ ج ۱ و ۲؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۹۷؛ ۱۲۸ ج ۱ و ۲؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۰-۱۹۶۶، ۱۹۷۰-۱۹۷۲، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۳-۱۹۷۴، ۱۹۷۴-۱۹۷۵، ۱۹۷۵-۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹، ۱۹۸۰، ۱۹۸۸، ۱۹۹۲؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۷۹؛ ۱۵۲ ج ۶؛ ۱۶۲ ج ۱ ص ۳۳۵؛ روزنامه اطلاعات، ضمیمه، ۱۰ تیرماه ۱۳۷۴، ص ۴.

برکاتی، منظور الحسن (سید) [seyyed manzūr

olḥasan barakāti]

Barakati , Manzour al-Hasan
(Seyed)

(۱۹۲۶ -)، زبان و ادب فارسی.

در شهر تونک، ایالت راجستان (هندوستان) به

”درآمدی بر اسلام و جامعه“

«Du Maghreb à l'Hexagone», *Qu'est ce qu'un peuple*. Pluriel 13, 1978, 5-19.

”از مغرب تا فرانسه“

«Sociologies de ou sur l'Islam?» A propos de: Jean Pael Charnay, *Sociologie religieuse de l'Islam*, *Archiv Social Religions* 46, 1978.

”جامعه‌شناسی اسلامی یا جامعه‌شناسی درباره اسلام“

Ecrits sur l'Algérie. Reunis et présentés par J. Berque. Aix en Provence: Edisud, 1986.

نوشته‌هایی درباره الجزایر

Sabbagh, Suha. «Interview with Jacques Berque: The Pen and the Sword», *Journal of Palestine Studies* 15 ii/58, 1986, 109-118. [On Palestine & the Arab - Israeil Conflict.]

”قلم و شمشیر: گفتگویی با ژاک برک“

«Histoire et créativité propre», *Etudes orientales. Dirāsāt sharqiya* 7-8, 1990, 57-60. (Interview).

”تاریخ و آفرینندگی واقعی“ (مصاحبه)

«L'idée de temps dans le *Coran*», *Homenaje al prof. Jocinto Bosch vilá*. Granada: Universidad de Granada, Departamento de Estudios Semíticos, 1991, 1155-1164.

”مفهوم زمان در قرآن“

Sur. J. *Il reste un avenir*. Entretiens avec Jacques Berque. Paris: Arléa, 1993; *I.e Monde Arabe dans la Recherche Scientifique = The Arab World in Scientific Research/ Al-'Alam al- ('Arabi*

دنیا آمد. در دارالعلوم خلیلیه نظامیه تونک به تحصیل در مطالعات اسلامی پرداخت. سپس به دانشگاه پنجاب راه یافت و دوره‌های تحصیلی منشی، مولوی، منشی فاضل و مولوی فاضل را گذراند.

برکاتی در مدرسه عالی دارالعلوم خلیلیه نظامیه تونک و در مرکز تحقیقات عربی و فارسی شهر تونک به تدریس اشتغال داشته است.

آثار

”حافظ محمود شیرانی“، اوریتل کالج میگزین، لاهور

روابط غالب با تونک

زیب التواریخ (تصحیح)

شرح انتخاب فارسی. علیگره

شرح رهنمای فارسی. علیگره

”شعر در تونک“، نوای ادب، بمبئی

گزار انشاء. علیگره (اردو)

منبع ۶۷ ج ۲ ص ۱۲۱.

برگستر، گوتهلَف [gothelf bergeštreser]

Bergsträßer, Gotthelf

(۱۸۸۶-۱۹۳۳)، زبان‌های سامی، مطالعات

اسلامی.

۵ آوریل در پلاوئن^۱ (آلمان) به دنیا آمد. ۱۹۰۴ به دانشگاه لایپزیگ راه یافت و زیر نظر آوگوست فیشر به مطالعه زبان‌های سامی به ویژه زبان عربی پرداخت. ۱۹۱۱ با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان حروف نفی در قرآن به اخذ درجه دکتري

نایل آمد.

مدتی شغل تدریس در دبیرستان را برگزید. سپس در ۱۹۱۲ با ارائه رساله‌ای با عنوان معجم قراء القرآن و تراجمهم موفق به دریافت درجه استادی زبان‌های سامی و علوم اسلامی گردید. به آسیای صغیر، سوریه، فلسطین و مصر سفر کرد و مقارن جنگ جهانی اول در دانشگاه استانبول تدریس می‌کرد. سپس به آلمان بازگشت و تا پایان عمر در دانشگاه‌های کونیگسبرگ^۲، برسلاو، هایدلبرگ و مونیخ به تدریس زبان‌های سامی و علوم اسلامی پرداخت و مدیر مرکز مطالعات تطبیقی تمدن‌ها بود. ۱۶ اوت در واتسمان^۳ درگذشت.

آثار

Geschichte des Qorans. Von Theodor Nöldeke, bearb. von Friedrich Schwally... Leipzig: T. Weicher, 1909-1938. 3 Vols.

تاریخ قرآن (نشر ج ۲)

Die Negationen im Kuran. Ein Beitrag zur historischen Grammatik des Arabischen... Leipzig: 1911.

حروف نفی در قرآن (پایان‌نامه دکتري)

Die bisher veröffentlichten arabischen Hippokrates-und Galen-Übersetzungen. Leiden: E.J. Brill, 1912. [This essay was later enlarged and published under the title: *Hunain Ibn Ishāk und Seine Schule*.]

ترجمه‌های منتشر نشده آثار بقراط و جالینوس به زبان عربی

1. Plauen

2. Königsberg

3. Watzmann

von Wilhelm Gesenius' hebräischer Grammatik, verfasst von G. Bergsträsser. Mit Beiträgen von M. Lidzbarski... Leipzig: F. C. W. Vogel, 1918-1929. 2 Vols.

دستور زبان عبری (ویرایش)

Neue meteorologische Fragmente des Theophrast. Arabisch und deutsch, herausgegeben von G. Bergsträsser... Heidelberg: C. Winter, 1918.

نوشته‌های پراکنده جدید توفراستوس درباره هواشناسی
(گردآوری)

«Zur Phonetik des Türkischen nach gebildeter Konstantinopler Aussprache», *ZDMG* 72, 1918, 233-262.

”آواشناسی زبان ترکی و لهجه مردم قسطنطنیه“

«Zur ältesten Geschichte der kufischen Schrift», zwei altarabische Grabsteine in Leipziger Kulturmuseum, *Zeitschrift des Deutschen Vereins für Buchwesen und Schrifttum* 2, 1919, 49-66.

”درباره قدیم‌ترین تاریخچه خط کوفی“

Hebräische Lesestücke aus dem Alten Testament. Leipzig: F. C. W. Vogel, 1920.

گزیده‌هایی از کتاب مقدس عهد عتیق به زبان عبری
«Felix Peiser», *OLZ*, V. 24, 1921, 97-102.

”فلیکس پایزر“

Glossar des neuaramäischen Dialekts von Malula. Leipzig: F. A. Brockhaus, 1921. [For criticism see: *OLZ*, V. 29, 1925, 608-609.]

واژه‌نامه گویش آرامی نو رایج در معلولا

«Das Vorbild von Kasgari's *Diwan Lugat at-Turk*», *OLZ*, V. 24, 1921.154-155.

Hunain Ibn Ishak und Seine Schule. Sprach- und literaturgeschichtliche Untersuchungen zu den arabischen Hippokrates- und Galen- Übersetzungen, gedruckt mit Unterstützung der Puschmannstiftung. Leiden: E. J. Brill, 1913. [For criticism see: Violet, B. *OLZ*, V. 16, 1913, 458-459.]

حنین بن اسحاق و شاگردانش

Verneinungs- und Fragepartikeln und Verwandten im Kuran. Ein Beitrag zur historischen Grammatik des arabischen, Leipzig: J. C. Hinrichs, 1914. [For criticism see: Sprengling, M. *AJSLL*, V. 33, 338-339.]

حروف نفی و ادات پرسشی و ارتباط درونی در قرآن

Neuaramäische Märchen und andere Texte aus Malula in deutscher Übersetzung. Hauptsächlich aus der Sammlung E. Prym's und A. Socin's, herausgegeben, gedruckt mit Unterstützung von Seiten der Witwe E. Prym's der Nachkommen A. Socin's und mehrerer Schüler des Letzteren. Leipzig: F. A. Brockhaus, 1915. [For criticism see: *OLZ*, V. 39, 1926, 808-809.]

ترجمه آلمانی قصه‌های آرامی جدید و متونی دیگر از معلولا (ترجمه، گردآوری)

«Sprachatlas von Syrien und Palästina», *ZDPV* 38, 1915, 169-222.

”نقشه‌های تقسیمات زبانی در سوریه و فلسطین“

Hebräische Grammatik. Mit Benutzung der von E. Kautzsch bearbeiteten 28. Aufl.

Nachträge, 398-399.

”کتاب الالامات، اثر احمد بن فارس“

«Türkische Schattenspiele», *OLZ*, V. 28, 1925, 424-431.

”سایه بازی‌های ترکی“

Hunay Ibn Ishag al-Ibadi, 809 ?- 873. *Über die syrischen und arabischen Galen-Übersetzungen*. Zum ersten Mal hrsg. und übers. von G. Bergsträsser. Leipzig: in Kommission bei F. A. Brockhaus, 1925.

درباره ترجمه‌های سریانی و عربی آثار جالینوس (تصحیح، ترجمه)

«Die Koranlesung des Hasan von Basra», *Islamica* 2, 1926, 11-57.

”قرائت قرآن حسن بصری“

«Die islamische Damaskus», *OLZ*, V. 29, 1926, 317-324.

”دمشق اسلامی“

Einführung in die semitischen Sprachen. Sprachproben und grammatische Skizzen. Im Anhang, zur syntax der Sprache von Ugarit von Carl Brockelmann. Unveränderter fotomechanischer Nachdruck der Ausg. München: M. Hueber, 1928; 1963; *Introduction to the Sinitic Languages*. Text, specimens and grammatical sketches. Translated with notes and bibliography and an appendix on the script by P. T. Daniels, Winona Lake: Eisenbrauns, 1983. [For criticism see: Pedersen, Johannes. *OLZ*, V. 31, 1928, 1084-1087; Speiser, B. A. *JAOS*, V. 50, 1930 269-271.]

”نمونه‌ای از دیوان لغات‌الترک، اثر کاشغری“

«Mitteilungen zur hebräischen Grammatik», *OLZ*, V. 26, 1923-1924, 255-260, 477-481, V. 27, 582-586.

”گزارش‌ها درباره دستور زبان عبری“

«Die neue türkische Stenographie System Benaroja», *Zeitschrift des Deutschen Vereins für Buchwesen und Schrifttum* 6, 1923, 106-111.

”نظام تندنویسی جدید ترکی“

«Zu den magischen Quadraten», *Islam* 13, 1923, 227-235.

”درباره مربع‌های جادویی“

Beiträge zur semitischen Philologie und Linguistik. Hrsg... Hannover: H. Lafaire, 1924.

مقاله‌هایی درباره لغت شناسی و زبان‌شناسی زبان‌های سامی

Orient und Antike. Von G. Bergsträsser und F. Bell... Heidelberg: C. Winter, 1924-1929. 7 Vols.

مشرق زمین و رُم باستان (ویرایش، با همکاری)

Zum arabischen Dialekt von Damaskus. Hannover: 1924-. [For criticism see: Hartmann, R. *OLZ*, V. 29, 1926, 513-515.]

درباره گویش عربی دمشق

«Anfänge und Charakter des juristischen Denkens im Islam», *Vorläufige Betrachtungen*, *Islam* 14, 1925, 76-81; *Islamica*. 1926; 1932.

”اصول و ویژگی‌های اندیشه حقوقی اسلام“

«Das *Kitab al-Lamat* des Ahmad Ibn Faris», *Islamica* 1, 1925, 77-99,

Morgenländische Gesellschaft, 1932.

مطالبی تازه درباره کتاب‌شناسی جالینوس، اثر حنین بن اسحاق

«Ramadan-Kinderlieder aus Kairo», ZS 8, 1932, 149-161; 9, 1933-1934, 136.

”رمضان در قاهره“

Ibn al-Jazari, Muhammad Ibn Muhammad, 1350-1429. *Kitab Ghayat al-Nihayah fi Tabaqat al-Qurra*. Leipzig: Deutsche Morgenländische Gesellschaft in Kommission bei F. A. Brockhaus, 1933-1935. 3 Vols. in 2.

کتاب غایة النهاية فی طبقات القراء، اثر شمس‌الدین محمد بن محمد الجزری (تصحیح، با همکاری)

«Neue Quellen zum Koran-Text», *Forschungen und Fortschritte* 9, 1933, 78.

”منابع تازه درباره متن قرآن“

«Nichtkanonische Koranlesarten im Muhtasab des Ibn Ginni», (*Sitzungsberichte der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, philosophisch-historische Abteilung* 2, 1933.) München: 1933.

”شیوه‌های قرائت غیر معمول قرآن در کتاب المحتسب، اثر ابن جنی“

«Pappos' Kommentar zum Zehnten Buch von Euklid's *Elementen*», Beiträge zu Text und Übersetzung, *Islam* 21, 1933, 195-222.

”شرح پاپوس درباره دهمین کتاب اصول هندسه اقلیدس“

Phonogramme im neuaramäischen Dialekt von Malula. Satzdruck und Satzmelodie, München: Verlag der Bayerischen

درآمدی بر زبان‌های سامی (با همکاری)

Bergsträsser, G. & Spiegel-Berg, W. «Ägyptologische und semitische Bemerkungen zu Yahuda's Buch über die Sprache des Pentateuchs», ZS 7, 1929, 113-123; 8, 1932, 1-40.

”ملاحظات چند در شناخت تمدن مصر و سامی با توجه به کتاب یهودا درباره زبان تورات“ (با همکاری)

Al-Tatawur al-Nahwi li l-Lughat al-Arabiyyah. Lectures on the grammatical evolution of Arabic. Arabic text, Cairo: 1929.

التطور النحوی للغة العربیة

Der Vordere Orient. Königsberg: Gräfe und Unser, 1929.

خاور نزدیک (با همکاری)

Plan eines apparatus Oritious zum Koran. München: Verlag der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, 1930.

طرح تفسیر کامل قرآن

«M. Guidi, La Lotta», *Islamica* 4, 1931, 293-321.

”گوییدی، لوتا“

«Zur Methode der Fiqh-Forschung», *Islamica* 4, 1931, 283-294.

”درباره شیوه تحقیق در فقه“

Bergsträsser, G. & Huber, K. «Koranlesung in Kairo», miteinem Beitrag von K. Huber. (Koranrezitationen), *Islam* 20, 1932, 1-42; 21, 1933, 110-140.

”قرائت قرآن در قاهره“ (با همکاری)

Neue Materialien zu Hunain Ibn Ishag's Galen-Bibliographie. Leipzig: Deutsche

S.: M. Niemeyer, 1924.

درباره اختلاط زبانی در زبان عبری

Schacht, J. «G. Bergsträsser's Arbeiten zum islamischen Recht», *OLZ*, V. 38, 1935, 593-599.

”آثار برگشتر سر درباره فقه اسلامی“

G. Bergsträsser's *Grundzüge des islamischen Rechts*. Beard. und hrsg. von Joseph Schacht. Berlin und Leipzig: W. De Gruyter & Co., 1935.

ویژگی‌های اصیل فقه اسلامی، اثر برگشتر سر

Gottschalk, H. «Gotthelf Bergsträsser», *Islam* 24, 1937, 185-191.

”گوتهلِف برگشتر سر“

منابع ۲۸ ج ۲ ص ۱۴۱: ۴۵ ج ۱ ص ۵۷۷: ۵۲ ج ۱ ص ۲۹۷: ۵۲ ج ۲ ص ۷۴۷-۷۴۸: ۷۴ ص ۱۲۲: ۲۳۵ ج ۲ ص ۵۵۶: ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۵-۵۷: ۱۳۷ ج ۴ ص ۶۲۲: ۱۴۴ ج ۱ ص ۵۴۸: ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵ و ۱۹۸۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۶۶-۷۶۵: ۱۵۲ ج ۱ و ۶: ۱۵۴ ج ۳ ص ۸۲۹: ۱۷۴ ج ۱ ص ۶۰:

Boyce, Mary. *A Persian Stronghold of Zoroastrianism*. Oxford: Clarendon Press, 1977, Vol. 2, 556.

برگل، یوری ینوخوویچ [yuri yenoxovič bregel]

Bregel, Iurii Enokhovich

تاریخ ایران.

از اهالی روسیه شوروی، به ترجمه، تکمیل و تصحیح کتاب استوری پرداخت و جلد اول آن را با شیوهای پسندیده به زبان روسی منتشر کرد، و اطلاعات تازه‌ای نیز درباره نسخه‌ها، چاپ‌ها و مقاله‌های مربوط به آن در اختیار اندیشمندان قرار داد.

Akademie der Wissenschaften, 1933.

آوانگاری گویش آرامی نو رایج در معولا (ویرایش، ترجمه)

Ibn Khalawayh, Husayn Ibn Ahmad, d. 980 or 81. *Mukhtasar fi Shawadhdh al-Quran*. Foreword also in English by Arthur Jeffery, Leipzig: Deutsche Morgenländische Gesellschaft, 1934.

مختصر فی شواذ القرآن من کتاب البدیع یا کتاب القراءات الشاذة، اثر ابن خالویه (نقد)

Türk fonotigi. Türkçeye çeviren, Dr. M. Sükrü Akkaya, Istanbul: 1936.

آواشناسی زبان ترکی

Islamica. Schlüsselheft der Zeitschrift *Islamica*, herausgegeben von A. Fischer und E. Bräunlich... Leipzig: Kommissionsverlag F. A. Brockhaus, 1938.

اسلامیکا (با همکاری)

معجم قراء القرآن و تراجمهم. ۱۹۱۲ (رساله استادی)

کتاب الاسابیع لا بقراط. ۱۹۱۴.

”الریاضیات“، الاسلام، ۱۹۲۳.

”یاقوت“، الدراسات السامیه، ۱۹۲۴.

تاریخ قراءات القرآن. ۱۹۲۹.

حنین بن اسحق و مدرسته. لیدن: ۱۹۳۲.

”تهذیب اللغه لابن منصور الازهری“، الدراسات السامیه ۸۹، ۲.

درباره‌اش

Bauer, Hans, 1878-1937. *Zur Frage der Sprachmischung im Hebräischen*. Eine Erwiderung an G. Bergsträsser, Halle a.

آثار

ترکمن‌ها“ تالیف بیانی

Khorezmskie Turkmény v XIX veke. (The Turkomane of Khorezme in the 19th. Century). Russian text. Akademiia Nauk SSSR. Institut Narodov Azii. Izdatel'stvo Vostochnoi Literatury Moskva: 1961.

ترکمن‌های خوارزم در سده نوزدهم

«K Izucheniiu Zemel'nykh Otnoshenii v Khivinskom Khanstve (Istochniki i ikh Ispol'zovanie)», *Pismennye Pamiatniki Vostoka*. 1969, 28-103.

” درباره بررسی مناسبات ارضی در خان‌نشین خیوه (منابع و موارد استفاده آن‌ها)“

«O Sozdanii Bio-bibliograficheskogo Svoda Istorii Persidsko-Tadzhikskoi Literatury», *NAA* 3, 1970, 104-119. Avt.: Iu. E. Borshchevskii, Iu. E. Bregel.

” درباره تالیف آثار کتاب‌شناسی توصیفی مربوط به تاریخ ادبیات فارسی- تاجیکی“ (با همکاری)

Persian Literature. Translated into Russian, Moskva: 1972.

ادبیات فارسی بر مبنای تألیف استوری (ترجمه، اصلاح و تکمیل)

«The Preparation of A Bio-bibliographical Survey of Persian Literature», *IJMES* 3, 1972, 169-186. Avt.: Iu. E. Borshchevskii, Iu. E. Bregel.

” آماده‌سازی بررسی کتاب‌شناسی ادبیات فارسی [اثر استوری]“ (با همکاری)

«The Role of Central Asian in the History of the Muslim East...», New York: Afghanistan Counsil, Asia Society, 1980. (*Occasional Paper/Afghanistan Council*,

«Zemlevladienie u Turkmen v Khivinskom Khanstve v XIX veke», (Land Ownership among the Turkmen in the Khiva Khanate, in the 19 th. Century), *SV* 3, 1957, 123-137.

” زمینداری ترکمن‌ها در خان‌نشین خیوه در سده نوزدهم“

«Rasselenie Turkmen v Khivinskom Khanstve v XIX v.», *Strany i Narody Vostoka*, I, 1959, 242-256.

” اسکان ترکمن‌ها در خان‌نشین خیوه در سده نوزدهم“

«Etnicheskaia Karta Iuzhnoi Turkmenii i Khorasana v XVII-XVIII vv.», *IES* 31, 1959, 14-26.

” نقشه مناطق قومی ترکمنستان جنوبی و خراسان در سده‌های هفده و هجده“

«Plemia Sakar v Khivinskom Khanstve (po Dokumentam Arkhiva Khivinskikh Khanov v. *Khronike Baiani*)», *KSIV* 38, 1960, 59-68.

” قبیله ساکار در خان‌نشین خیوه (براساس اسناد بایگانی خان‌های خیوه در وقایع‌نامه بیانی)“

«Dokument po Istorii Turkmen iz Arkhiva Khivinskikh Khanov», (A Document of Turkmen History from the Archives of the Khiva Khans), *PV*, 1960, 168-172.

” سندی درباره تاریخ ترکمن‌ها، از بایگانی خان‌های خیوه“

Sochinenie, Baiani. «Shadzhara-yi Khorezmshakhi kak Istochnik po Istorii Turkmen», *KSINA* 44, 1961, 125-157.

” شجره خوارزمشاهی به مثابه سندی درباره تاریخ

را با موفقیت گذراند. به خاطر تحصیلاتش در زبان‌های شرقی، دانشگاه لاهور فوق‌لیسانس افتخاری زبان‌های شرقی به وی اهدا کرد. ۱۳۳۴/۱۹۵۵ خ به دعوت دانشگاه تهران به ایران آمد و پس از گذراندن دورهٔ دکتری زیر نظر دکتر حسین خطیبی و با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان شعرای فارسی زبان پیشاور، در ۱۳۳۶/۱۹۵۷ به اخذ درجهٔ دکتری ادبیات فارسی نایل آمد.

۱۹۲۹ به آموزش و پرورش استان سرحد (پاکستان) پیوست. ۱۹۳۶ منشی سفارت بریتانیا در کابل، ۱۹۴۲ مربی آکادمی نظامی در شهر دهرادون (هندوستان) و ۱۹۴۶ منشی سیاسی شرکت سهامی چای میرزا ابوالحسن اصفهانی در کلکته بود. ۱۹۴۷ پس از تقسیم شبه قاره در سمت مربی زبان فارسی در دانشکدهٔ دولتی پیشاور به تدریس پرداخت.

برلاس به زبان اردو شعر سروده و از بنیان‌گذاران نهضت شعر نو اردو بوده است. دایرة ادبیه (اردو) پیشاور را تأسیس کرد و دبیرکل انجمن ترقی اردو در پیشاور بود. نشریهٔ دولتی تعلیم نو و ماهنامه ادبی دانشکده اسلامیة پیشاور به نام خیر را منتشر ساخت.

آثار

شعراى فارسی زبان پیشاور (پایان‌نامه دکتری)

طرح نو. ۱۹۴۲ (مجموعه اشعار اردو)

منابع ۴۵ ج ۲ ص ۵۲۷ و ۵۲۱؛ ۷۸ ص ۶۸۵-۶۸۷.

the Asia Society, No. 20.)

”نقش آسیای مرکزی در تاریخ شرق اسلامی...”
«'Abd-al Rahman», *EIr.*, Vol. 1, 1985, 147.

”عبدالرحمان“

«Abd-al' Aziz Soltan», *EIr.*, Vol. 1, 1985, 101-102.

”عبدالعزیز سلطان“

«Abdallahkhan B. Eskandar», *EIr.*, Vol. 1, 1985, 198-199.

”عبدالله‌خان بن اسکندر“

«Abu'l-Kayr Khan», *EIr.*, Vol. 1, 1985, 331-332.

”ابوالخیرخان“

«Abu Sa'id Khan», *EIr.*, Vol. 1, 1985, 381-382.

”ابوسعیدخان“

منابع ۱۰ ص ۱۶۲؛ ۹۰ ش ۵-۴ ص ۱۶ ص ۲۱۲-۲۱۳؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۵۹۷؛ ۱۳۶ ج ۱؛ ۱۵۰ ص ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۷۲-۱۹۷۳ و ۱۹۷۳-۱۹۷۴؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۶۸؛ ۱۵۲ ج ۷.

برلاس، نذیر حسن میرزا [nazir hasan mirzā

barlās]

Barlas, Nazir Hasan Mirza

(۱۹۰۸ -)، زبان و ادب فارسی، شعر.

یکم نوامبر در قصبهٔ سنگه‌وئی، پیشاور (پاکستان) به دنیا آمد. ۱۹۲۶ به دانشگاه پنجاب راه یافت. ۱۹۳۱ درجهٔ منشی فاضل در زبان و ادب فارسی، ۱۹۳۷ ادیب فاضل در زبان اردو و ۱۹۴۰ فوق‌لیسانس زبان فارسی گرفت. ۱۹۴۱ دورهٔ دانش‌سرای عالی دانشکدهٔ اسلامیة پیشاور

برمن، لارنس ویکتور [lārens viktor berman]

Berman, Lawrence Victor

(۱۹۲۹ -)، تاریخ فلسفه و ادیان، زبان‌های سامی.

۵۰ ساله در سینسیناتی اوهایو (امریکا) به دنیا آمد. ۱۹۵۰ لیسانس زبان عبری از کالج مطالعات یهودی، ۱۹۵۱ لیسانس از دانشگاه شیکاگو و ۱۹۵۴ فوق‌لیسانس از دانشگاه برن‌دیس گرفت. ۱۹۵۴ و ۱۹۵۵ در دانشگاه سوربن بود و ۱۹۶۰ به اخذ درجهٔ دکتری از دانشگاه عبری در بیت‌المقدس نایل آمد.

از ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۳ گروه‌بان نیروهای دریایی آمریکا بود. ۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ مربی زبان عبری در دانشگاه برن‌دیس، از ۱۹۶۰ تا ۱۹۶۲ مربی، از ۱۹۶۲ تا ۱۹۶۵ استادیار و در ۱۹۶۶ و ۱۹۶۷ دانشیار مطالعات عربی و اسلامی در کالج دراپسی^۱ بود. ۱۹۶۵ و ۱۹۶۶ دانشیار میهمان زبان‌های شرق نزدیک در دانشگاه کالیفرنیا در شهر برکلی و از ۱۹۶۷ دانشیار درس دین در دانشگاه استنفورد بود.

برمن عضو انجمن شرق‌شناسی آمریکا، آکادمی مطالعات سده‌های میانهٔ آمریکا و آکادمی پژوهش‌های یهودی آمریکا بوده است.

آثار

«A Note on the Added Seventh Book of the *Nicomachean Ethics* in Arabic», *JAOS* 82, 1962, 555-556.

”یادداشتی دربارهٔ کتاب هفتم ضمیمهٔ اخلاق نیکو ماخوس به زبان عربی“

«The Political Interpretation of the Maxim: The Purpose of Philosophy Is the Imitation of God», *SI* 15, 1962, 53-61.

”تفسیر سیاسی قاعدهٔ کلی: منظور از فلسفه تقلید از خدا است“

«Excerpts from the Lost Arabic Original of Ibn Rushd's *Middle Commentary on the Nicomachean Ethics*», *Oriens* 20, 1967, 31-59.

”گزیده‌هایی از اصل اثر عربی مفقود شده شرح اوسط بر اخلاق نیکو ماخوس، اثر ابن رشد“

«Greek into Hebrew: Samuel ben Judah of Marseilles», *Jewish Medieval and Renaissance Studies*. Harvard: 1967.

”از یونانی به عبری: شموئیل بن یودا مارسی“
«Quotations from al-Farabi's Lost Rhetoric and His *Al-Fusul al-Muntaza'a*», *JSS* 12, 1967, 268-272.

”نقل قول‌هایی از رسالهٔ مفقود شده خطابهٔ فارابی و کتاب الفصول المتزعة او“

«Some Remarks on the Arabic Text of Maimonides, Treatise on the Art of Logic», *JAOS* 88, 1968, 340-342.

”نکاتی چند دربارهٔ متن عربی رسالهٔ ابن میمون دربارهٔ هنر منطق“

«Reexamination of Maimonides' Statement on Political Science», *JAOS*, 1969.

”بررسی مجدد شرح ابن میمون بر علم سیاسی“
«Maimonides, the Disciple of al-Farabi», *Israel Or. Studies* 4, 1974, 154-178.

”ابن میمون، پیرو فارابی“
«The Hebrew Versions of Book Four of

Ed. D. F. McCall, N. R. Bennett, Boston: 1971, 137-150.

”جامعه تجاری شمال آفریقا در سودان مرکزی سده نوزدهم“

«Separate Realities: A Review of Literature on Sufism», *IJAfr. HS* 5, 1972, 637-658.

”واقعیت‌های جداگانه: بررسی ادبیات تصوف“
«Current Trends in the Study of African Islam», review of a conference held at Boston University, April 27-28, 1973 (The Maintenance and Transmission of Islamic Culture in Tropical Africa), *African Religious Research* 3 ii, 1973, 4-12.

”گرایش‌های رایج در مطالعه اسلام آفریقایی“
The Shehus of Kukawa: A History of the al-Kanemi Dynasty of Bornu. Oxford: Clarendon, 1973.

شیخ‌های کوکه: تاریخچه سلسله الکانمی برنو
«The Sufi Teaching of Tierno Bokar Salif Tall», *J. Religion in Africa* 8, 1976, 208-226.

”تعلیمات صوفیانه تیرنو بوکر سالیف تال“
«Muhammad al-Amin al-Kanemi and Religion and Politics in Bornu», *SWAfr. IH*, Vol. 1, ed. J. R. Willis, London: 1979, 160-175.

”محمد الامین الکانمی و دین و سیاست در برنو“
«Al-Hajj Saad Umar Touré and Islamic Educational Reform in Mal», *Language and Education in Africa*. Bayreuth: Breitinger & Sander, 1986. (*Bayreuth African Studies*, series 5, 5-23.)

”الحاج سعد عمر توره و اصلاحات آموزش اسلامی در

Averroes' *Middle Commentary on the Nicomachean Ethics*», *ACIO*, Etudes Hébraïques, XXIX, 1975-17-21.

”ترجمه‌های عبری کتاب چهارم شرح اوسط بر اخلاق نیکو ماخوس، اثر ابن رشد“

«Ibn Rushd's *Middle Commentary on the Nicomachean Ethics* in Medieval Hebrew Literature», *Multiple Averroës*. Paris: 1978, 287, 321.

”شرح اوسط بر اخلاق نیکو ماخوس اثر ابن رشد در ادبیات عبری سده‌های میانه“

منابع ۱۳۱ ج ۴ ص ۳۱؛ ۱۵۰ س ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۷ و ۱۹۸۰؛ ۱۵۲ ج ۶

برنر، لوئیس [luis brener]

Brenner, Louis

(۱۹۳۷-)، تاریخ آفریقا، مطالعات اسلامی.
۱۹ ژوئن در شهر ممفیس (آمریکا) به دنیا آمد.
۱۹۵۹ لیسانس از دانشگاه ویسکانسین، ۱۹۶۴
فوق لیسانس علوم انسانی از دانشگاه کلمبیا و
۱۹۶۸ به اخذ درجه دکتری تاریخ نایل آمد.
از ۱۹۶۷ استادیار تاریخ و عضو هیأت علمی مرکز
مطالعات آفریقایی دانشگاه بستن بود.

برنر عضو انجمن تاریخ آمریکا و انجمن مطالعات
آفریقایی بوده و در زمینه تاریخ غرب آفریقا به
ویژه حوزه دریاچه چاد و تاریخ تصوف در غرب
آفریقا تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

«The North African Trading Community in the Nineteenth-Century Central Sudan», *Aspects of West African Islam*.

161-195.

”فرهنگ عربی - اسلامی در مالی“

Muslim Identity and Social Change in Sub-Saharan Africa. Ed. L. Brenner, London: Hurst, 1993.

هویت اسلامی و دگرگونی اجتماعی در صحرای افریقا (ویرایش)

«Muslim Representations of Unity and Difference in the African Discourse», *Muslim Identity and Social Change in Sub-Saharan Africa*. Ed. L. Brenner, London: Hurst, 1993, 1-20.

”تجسم اتحاد و اختلاف اسلامی در گفتمان افریقایی“

«Two Paradigms of Islamic Schooling in West Africa», *Modes de transmission de la culture religieuse en Islam*. Travaux publiés sous la dir. de Hassan Elboudran. Cairo: Institut Français d'Archéologie orientale du Caire, 1993, 159-180. (In Mali today there are two distinct forms of Islamic Schooling, the traditional Quranic system and the modernized madrasa system.)

”دو نمونه آموزش و پرورش اسلامی در غرب افریقا“

منابع ۱۳۱ ج ۱ ص ۶۸؛ ۱۵۰ س ۱۹۷۴-۱۹۷۵، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۸۰، ۱۹۸۸، ۱۹۹۱، ۱۹۹۳.

برنز، رابرت ایگناتیوس [rābert ignātius bernz]

Burns, Robert Ignatius, S. J.

(۱۹۲۱ -)، اسلام در اسپانیا.

۱۶ اوت در سان فرانسیسکو به دنیا آمد. ۱۹۴۳ از

مالی“ (بررسی)

«Muslim Thought in Eighteenth-Century West Africa: The Case of Shaykh Uthman B. Fudi», *Eighteenth-Century Renewal and Reform in Islam*. Ed. N. Levtzion and J. O. Voll. Syracuse (USA): Syracuse University Press, 1987, 39-67.

”اندیشه اسلامی در غرب افریقای سده هجدهم: قضیه شیخ عثمان بن فودی“

«Une orientation bibliographique sur l'Islam en Afrique», *Islam et Sociétés au Sud du Sahara* 1, 1987, 123-143.

”راهنمای کتاب شناختی درباره اسلام در افریقا“
«Sufism in Africa in the Seventeenth and Eighteenth Centuries», *Islam et Sociétés au Sud du Sahara* 2, 1988, 80-93.

”تصوف در افریقای سده های هفدهم و هجدهم“
«Workshops and Seminars Held in SOAS (University of London) (1987)», *Islam et Sociétés au Sud du Sahara* 2, 1988, 180-182.

”کارگاه ها و سمینارهای برگزار شده در سواس (مدرسه مطالعات شرقی و افریقایی دانشگاه لندن) (۱۹۸۷)“

«Constructing Muslim Identities in Mali», *Muslim Identity and Social Change in Sub-Saharan Africa*. Ed. L. Brenner, London: Hurst, 1993, 59-78.

”ساخت هویت های اسلامی در مالی“
«La culture arabo-islamique au Mali», *Le radicalisme islamique au Sud du Sahara: dáwa, arabisation et critique de l'occident*. Sous la direction de R. Otayek, Paris: Karthala, Talence, M. S. H. A., 1993,

Valencia (1240-1280)», *Speculum* 35, 1960, 337-356.

” سفر از اسلام: انتقال فرهنگ اولیه به قلمرو پادشاهی فتح شده والانس (۱۲۴۰-۱۲۸۰)“

Indians and Whites in the Northwest (1850-1880). University of San Francisco, 1961.

سرخ‌پوستان و سفیدپوستان در شمال غرب (۱۸۵۰-۱۸۸۰)

«Social Riots on the Christian-Moslem Frontier (Thirteenth-Century Valencia)», *AHR* 66, 1961, 378-400.

” شورش‌های اجتماعی در مرز اسلام و مسیحیت (والانس سده سیزدهم)“

The Jesuits and the Indian Wars of the Northwest. Yale: 1966.

یسوعیان و جنگ‌های سرخ‌پوستان شمال غرب
The Crusader Kingdom of Valencia, Reconstruction on A Thirteenth - Century Frontier. Harvard, 1967. Vols. 1-2.

پادشاهی صلیبی والانس، بازسازی در یک مرز سده سیزدهم

«Irrigation Taxes in Early Mudejar Valencia: The Problem of the Alfarda», *Speculum* 44, 1969, 560-567.

” مالیات آبیاری در عصر اولیه اقلیت‌های مسلمان والانس: مشکل اقلیتی“

«Christian-Islamic Confrontation in the West: The Thirteenth Century Dream of Conversion», *AHR*, 1971.

” رویارویی مسیحیت و اسلام در غرب: رؤیای

دانشگاه گونتساگا^۱ (ایتالیا) لیسانس و ۱۹۴۵ فوق‌لیسانس علوم انسانی گرفت. ۱۹۴۹ از دانشگاه فوردهم^۲ نیز فوق‌لیسانس علوم انسانی گرفت و به طور همزمان در دانشگاه کلمبیا به تحصیل پرداخت. ۱۹۵۵ و ۱۹۵۶ در دانشگاه گریگوری رم و در ۱۹۵۶ و ۱۹۵۷ در آکسفورد به تحقیقاتش ادامه داد. ۱۹۵۸ درجه دکتري از دانشگاه جانز هاپکینز، ۱۹۶۱ درجه دکتري تاريخ از دانشگاه فريبور^۳ سويس و ۱۹۶۸ درجه دکتري ادبيات از دانشگاه گونتساگا دریافت کرد. همچنین از انستیتوهای اسقفی رم لیسانس فلسفه و لیسانس الهیات و اجازه‌نامه‌های ویژه دریافت کرد.

۱۹۴۷ و ۱۹۴۸ مدرس، از ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۳ استادیار، از ۱۹۶۳ تا ۱۹۶۷ دانشیار و از ۱۹۶۷ استاد تاریخ در دانشگاه سان فرانسیسکو بود. ۱۹۶۳ استاد میهمان در کالج نوتردام^۴ کالیفرنیا، ۱۹۶۳ و ۱۹۶۴ عضو بنیاد گوئنهایم^۵ در اسپانیا، ۱۹۶۶ عضو کمیته احکام و هدایای انجمن تاریخ آمریکا، ۱۹۷۰ استاد میهمان جیمز چیر^۶ در دانشگاه براون، ۱۹۷۱، ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴ عضو بورسیه‌های علوم انسانی موقوفات ملی و ۱۹۷۲ عضو شورای امریکایی انجمن فارغ‌التحصیلان بود.

آثار

I Lift My Lamp: Jesuits in America. Newman, 1955.

فانوسم را بالا می‌برم: یسوعیان در امریکا (با همکاری)
«Journey from Islam: Incipient Cultural Transition in the Conquered Kingdom of

1. Gonzaga

2. Fordham

3. Fribourg

4. Notre Dame

5. Guggenheim

6. James Chair

Muslims, Christians and Jews in the Crusader Kingdom of Valencia: Societies in Symbiosis. Cambridge University Press, 1984.

مسلمانان، مسیحیان و یهودیان در پادشاهی صلیبی والانس: همزیستی میان جمعیت‌های دینی
«La guerra de al-Azraq de 1249», tr. O. Carbonell, *Sharq al-Andalus* 4, 1987, 129-147.

”جنگ الازرق در ۱۲۴۹“

«Principe almohade converso mudéjar: Nueva documentación sobre Abu Zayd», tr. O. Carbonell, *Sharq al-Andalus* 4, 1987, 109-122.

«La Manumisión de un Musulmán un documento doble de Valencia en el 1300», tr. O. Carbonell, *Sharq al-Andalus* 5, 1988, 141-145.

Burns, R. I. & Chevedden, P. E. «Al-Azraq's Surrender Treaty with Jaume I and Prince Alfonso in 1245», Arabic text and Valencian context, *Der Islam* 66, 1989, 1-37.

”پیمان تسلیم الازرق با یعقوب اول و شاهزاده آلفونسو در ۱۲۴۵“ (با همکاری)

«Regalo para una madre: Una muchacha esclava musulmana del neito de Abu Zayd el señor de Borriol 1301», tr. O. Carbonell, *Sharq al-Andalus* 6, 1989, 115-117.

Mundos de Alfonso el Sabio Jaime el

تغییر دین در سده سیزدهم
Islam Under the Crusaders. Princeton University, 1973.

اسلام زیر سلطه صلیبون

«Le royaume chretien de valence et ses vassaux Musulmans», *Annales, Economies-Sociétés Civilisations*. 1973.

”پادشاهی مسیحی والانس و تیولداران مسلمان آن“

«The Language Barrier: The Problem of Bilingualism and Muslim-Christian Interchange in the Medieval Kingdom of Valencia» *JFARUM* 6 iv, 1977, 116-136.

”موانع زبانی: مسأله دوزبانی و مناسبات متقابل مسلمانان و مسیحیان در پادشاهی والانس سده‌های میانه“

Moors and Crusaders in Mediterranean Spain. Collected Studies, London: Variorum Reprints, 1978.

مورها و صلیبون در اسپانیای مدیترانه‌ای

«Los limites interiores de la valencia de la reconquista: Un género de tipologia documental», *Medievalia*, I, 1980, 9-34.

«Piracy As An Islamic-Christian Interface in the Thirteenth Century», *Viator* 11, 1980, 165-178.

”دزدی دریایی به عنوان روشی برای رویارویی اسلام و مسیحیت در سده سیزدهم“

«Los Mudéyares de la Valencia de las cruzadas: Un capitulo olvidado de la historia islamica», *Sharq al-Andalus* 1, 1984, 15-34.

”مد جنون والانس در جنگ‌های صلیبی“

آثار

آنچه که یافته‌ام می‌گویم.

ارزیابی اقبال.

اقبال از لحاظ شخصیت و شعر او.

اقبال دوستدار وطن. (به زبان اردو)

اقبال و اتحاد بین مذاهب. (به زبان‌های اردو، هندی و انگلیسی)

چند نامه از اقبال.

زندگی من.

نقش اقبال در ادب فارسی هند. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جمهوری اسلامی ایران.

منبع ۶۷ ج ۲ ص ۱۲۵-۱۲۶.

برنی، فرانسوا [frānsuā bernye]

Bernier, François

(۱۶۲۰-۱۶۸۸)، سفرنامه‌نویسی، تاریخ

تیموریان.

در آنژ^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. همراه تاورنیه^۲ جهانگرد مشهور، به هندوستان رفت و پزشک مخصوص اورنگ زیب پادشاه تیموری هند گردید. به مدت دوازده سال در شبه قاره اقامت گزید و اطلاعات فراوانی از اوضاع و یادمان‌های تاریخی سرزمین پهناور هند به دست آورد و سفرنامه‌ای نگاشت که چندین بار به چاپ رسیده است. این سفرنامه از لحاظ توجه به مسایل اساسی

Conquistador. Ed. R. I. Burns, Valencia: 1990.

«Muslims in the Thirteenth-Century Realms of Aragon: Interaction and Reaction», *Muslims Under Latin Rule, 1100-1300*. Ed. By J. M. Powell, Princeton: Princeton University Press, 1990, 57-102.

”مسلمانان در قلمرو سده سیزدهم آرگون: کنش متقابل و واکنش“

Medieval Colonialism. Princeton: Princeton University.

استعمار در سده‌های میانه

منابع ۱۲۱ ج ۱ ص ۸۴؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۸۶، ۱۹۹۰ و ۱۹۹۳.

برنی، مظفر حسین (سید) [seyyed mozafar]

hoseyn barani]

Barani, Mozaffar Husain

(۱۹۲۳ -)، زبان و ادب فارسی.

۱۴ اوت در بلند شهر (برن)، ایالت اوتارپرادش (هندوستان) به دنیا آمد. در دانشکده سنت زون در شهر آگرا تحصیل کرد. ۱۹۴۲ لیسانس و ۱۹۴۴ فوق‌لیسانس زبان و ادبیات انگلیسی گرفت. ۱۹۴۸ به خدمت دولت هند درآمد و پس از بازنشسته شدن به عنوان استاندار ایالت هاریانا برگزیده شد.

برنی به بیش از بیست و دو کشور سفر کرده و به زبان‌های اردو، هندی، عربی، فارسی و انگلیسی آشنا بوده است.

1. Angers

2. Monsieur Tavernier

Monsieur Tavernier, Bernier, and other great men adorned with many copperplates. Translated by J. Philips and E. Evgrard, London: 1684-88.

مجموعه‌های سفرهایی از راه ترکیه به ایران و شرق هند
Voyages de François Bernier... Contenant la description des États du Grand Mogol... Nouvelle édition, revue & corrigée. (Le tout enrichi de cartes & de figures.) Amsterdam: 1723, 1724.

سفرهای فرانسوا برنیه

«Bernier's Voyage to Surat», containing the history of the late revolution of the empire of the Great Mogol... (Englished out of French.) *Collection of Voyages and Travels*, Vol. II, London: 1745, 103-246.

”سفر برنیه به سورت“

Vinaya Ghosha. *Badēāhi āmal*. A Bengali adaptation of François Bernier's *Travels in the Mogul Empire, 1656-1668*. 2nd. edition. Calcutta: Saka, Indian Associated Publishing Co., 1882; 1960.

Travels in the Mogul Empire, A. D. 1656-1668... A revised and Improved edition, based upon Irving Brock's translation by A. Constable, with a bibliography. Constable's *Oriental Miscellany*, Vol. I, Westminster: 1891; London, New York (etc): H. Milford, Oxford University Press, 1934.

سفرهایی در امپراتوری مغول از ۱۶۵۶ تا ۱۶۶۸

منابع ۴۲ ص ۶۴: ۷۲ ص ۱۲۸: ۹۰ ص ۱۰ ص ۲: ۱۱۷ ج ۲: ۱۲۵ ج ۲ ص ۹۵: ۱۴۳ ج ۲۱ ص ۲۷۶ و

زندگی اقتصادی و اجتماعی مشرق زمین، کم‌نظیر و شاید بی‌نظیر باشد. گوستاولوبون در کتاب تاریخ تمدن عرب از نوشته‌ها و یادداشت‌های او سود جسته است. ۲۲ سپتامبر در پاریس درگذشت.

آثار

Suite des mémoires du Sr Bernier sur l'Empire du Grand Mogol... Lettre à M. Chapelain, envoyée de Chiraz en Perse, le 4 Octobre 1667 touchant les superstitions... des Indous ou Gentils de l'Hindoustan. Lettre envoyée de Chiraz en Perse, le 10 Juin 1668, à Mr. Chapelle sur le dessein qu'il a de se remettre à l'étude ... et sur la nature de l'entendement humain. Paris: C. Barlun, 1671; La Haye: A. Ceers et fils, 1671-1672.

دنباله‌ی خاطرات برنیه از امپراتوری مغول اعظم

Abrégé de la philosophie de Gassendi. 1678; Enlarged 1684.

چکیده‌ی فلسفه‌ی گاسندی

Collections of Travels Through Turkey into Persia and the East Indies. Giving an account of the present state of those countries, as also a full relation of the wars between Aureng-Zebe and his brothers... and a voyage made by the Great Mogul... with his army from Dehli... to the kingdom of Kachemire... together with a relation of the Kingdom of Japan and Tunkin... to which is added a... description of the countries that encompass the Euxine and Caspian seas. Being the travels of

۲۷۷: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۷۸ و ج ۷ ص ۷۶۴: ۱۵۸ ص
۳۲۴: ۱۶۲ ج ۱ ص ۳۲۴.

بروچا، هیربد شهریارچی دادابانی [hirbad
šahriyārji dādābāei bročā]

Broacha, Hirbad Shahriarji

Dadabal

مطالعات زردشتی.

از پارسیان هند، آثار متعددی دربارهٔ آیین و
آداب و سنن زردشتیان نگاشته است.

آثار

ریس یستان. (دربارهٔ آداب و مراسم درگذشتگان
زردشتی)

مختصری از کیش و آداب زرتشتیان. (ترجمه و تفسیر
بخشی از اوستا به زبان انگلیسی)

منبع ۱۱۲ دوره ۱۴ ش ۲ س ۱۳۴۲ ص ۲۱.

بروخ، ینس پتر [yens peter brox]

Broch, Jens Peter

(۱۸۸۶-۱۸۱۹)، زبان و ادبیات عرب.

از اهالی آلمان، زبان عربی را در دانشگاه لایپزیگ
فراگرفت و از دانشگاه کریستیانیا^۱ (نروژ)
فارغ التحصیل گردید. استاد زبان‌های سامی در
دانشگاه کریستیانیا بود.

آثار

*Al- Mufasssal, Opus de re Grammatica
Arabicum. Actore Abu'l-Kasim Mahmud
Bin Omar Zamahsario. Ad fidom codicum
manu- scriptorum. Editio altera donuo
recognita, adnotationibus Criticis aliisque
aucta...* Christianiae: Libraria P. T.

Mallingii, 1879.

المفصل فی النحو، تألیف ابوالقاسم محمود بن عمر
زمخشری (تصحیح)

منابع ۳۲ ص ۷۲: ۵۲ ج ۲ ص ۸۹۲: ۱۲۵ ج ۲ ص
۶۵۸

بروسوس [brosus]

Berosus / Berossus

(۳۵۰-۲۸۰ پ م)، آیین ناهید، آیین زردشت.
از اهالی بابل، به خاطر مصون ماندن از
رویدادهای نظامی به یونان گریخت و در جزیرهٔ
کوس^۲ مدرسهٔ اخترشناسی تأسیس کرد. پس از
بازگشت به کشورش به فرمان آنتیوخوس^۳ اول
شاه سلوکی، اقدام به تدوین تاریخ بابل بر پایهٔ
افسانه‌های محلی و روایت‌های تاریخی نمود.
شرح او دربارهٔ آیین ناهید و تندیس‌های الههٔ
مادر در عصر اردشیر دوم در شهرهای بزرگ
شاهنشاهی مانند بابل، شوش، همدان و بلخ
توسط کلمنس اسکندرانی^۴ نقل گردیده است.
بخش دیگری از روایاتش دربارهٔ زردشت و کیش
ایرانی در کتاب آگاتیاس^۵ نویسندهٔ سدهٔ ششم
میلادی به جا مانده است.

آثار

Babyloniaka.

تاریخ بابل

منابع ۱۴۲ ج ۳ ص ۲۱۷؛ بنونیست، امیل. دین ایرانی

1. Kristianine
2. Cos
3. Antiochus
4. Clement of Alexandria
5. Agathias

L'art libéral ou grammaire géorgienne.
1834.

صنعت فکری یا دستور زبان گرجی

Eléments de la langue géorgienne. Paris:
Imprimerie Royale, 1837.

مبادی زبان گرجی

*Matériaux pour servir à l'histoire de la
Georgie depuis l'an 1201 jusqu'en 1755.* St.
Petersburg: 1838.

موادی که به کار تاریخ گرجستان از سال ۱۲۰۱ تا
۱۷۵۵ می‌آید.

«Rapport sur la traduction géorgienne en
vers et en prose de l'*Anvari Sohaili*, ou
fables de Pidpai», manuscrit offert à
l'Académie par Peter Kebabze (lu le 11
Janvier 1839) *BASP*, T. 5, 320.

” شرح و گزارش درباره ترجمه گرجی انوار سهیلی
یا داستان‌های بیدپای به نظم و نثر “

Gruzinsko - Russko - Frantsusky slovar'.
Dictionnaire géorgien - russe - français.
Composé par David Tchoubinof [with the
assistance of M. F. Brosset.] Sankt
Petersburg: 1840.

فرهنگ گرجی - روسی - فرانسه (با همکاری)

Description géographique de la Géorgie.
Par le Tsarévitch wakhoucht, publié
d'après l'original autographe, par M.
Brosset. (Georgian text and French
translation.) St. Pétersbourg: 1842.

توصیف جغرافیایی گرجستان (نشر و ترجمه)

«Réponse à M. de Bartholomaei à propos
de son article sur le classement des

بر پایه متن‌های کهن یونانی. ترجمه بهمن سرکاراتی،
تبریز: دانشگاه تبریز، ۱۳۵۰ ص ۱۲۸.

بروسه، ماری فلیسیته [māri felisite brose]

Brosset, Marie Félicité

(۱۸۰۲ - ۱۸۸۰)، تاریخ گرجستان و ارمنستان،
زبان‌شناسی.

۵ فوریه در پاریس به دنیا آمد. ۱۸۳۰ به روسیه
رفت و ۱۸۳۸ به عنوان پژوهشگر در آکادمی
علوم سن پترزبورگ مشغول کار شد. مشهور به
ماری ایوانوویچ^۱ بود. بنیان‌گذار تحقیقات در
زمینه ادبیات و تاریخ گرجستان در روسیه و
اروپاست. نخستین کسی بود که در سال‌های
۱۸۴۰ سخنرانی‌هایی درباره تاریخ گرجستان و
ارمنستان در دانشگاه سن پترزبورگ ایراد کرد و
به کوشش او تدریس زبان‌های ارمنی و گرجی در
این دانشگاه رایج گردید. به عنوان مفسر،
مصتح، و مترجم نسخه‌های کمیاب ارمنی و
گرجی سده‌های میانه جایگاه ویژه‌ای در
تاریخ‌نگاری ارمنی و گرجی به دست آورد.

استاد ادبیات ارمنی و گرجی دانشگاه
سن پترزبورگ بود. ۱۸۴۷ و ۱۸۴۸ سفری علمی
به قفقاز کرد. ۱۸۶۴ سرپرستی بخش مسکوکات
ارمیتاژ را به عهده گرفت. ۳ سپتامبر به روایتی در
شاتل‌رو^۲ (فرانسه) و به روایتی دیگر در
سن پترزبورگ درگذشت.

آثار

Chronique géorgienne. Traduite par M.
Brosset, Paris: 1829-31.

رویدادنامه گرجی (ترجمه)

1. Marii Ivanovich

2. Chatellerault

Générale de l'Académie des sciences par M. Brosset.) St. Petersbourg: 1860.

تاریخ و ادبیات گرجستان

Perepiska, na Inostrannykh Iasykakh, Gruzinskikh Tsarei s Rossiiskimi Gosudariami, ot 1639 g. po 1770 g. (Correspondance of Georgian Kings with Russian Sovereigns, 1639 to 1770.) Mainly Greek and Georgian texts, with Russia translations and introduction. St. Petersburg: 1861.

مکاتبات میان پادشاهان گرجی و تزارهای روسیه از ۱۶۳۹ تا ۱۷۷۰ (ترجمه، مقدمه)

Orbélian, Stéphanne, b. 1802. *Histoire de la Siounie*. Traduite de l'arménien par M. Brosset. Saint Petersburg: Eggers, 1864-66.

تاریخ ارمنستان (ترجمه)

Deux historiens arméniens: Kiracos de Cantzac, XIIIes., Histoire d'Arménie et oukhtanès d'ourha, X^es., Histoire en trois parties. Traduits par M. Brosset. St. Petersburg: Eggers, 1870-71.

دو تاریخدان ارمنی در سده‌های دهم و سیزدهم (ترجمه)
«Notice sur le diacre arménien Zakaria Ghabonts», auteurs des Mémoires historiques sur les sofis (XVe-XVIIe siècle), *Mélanges Asiatique*, Vol. 7, St. Petersburg: 1873-1876, 93-112.

”درباره زاکاریا قابونتس شماس ارمنی“

Collection d'historiens arméniens. Histoire des Ardzrouni; Arakel de Touriz. Livre d'histoires; Iohannès de Dzar... Histoire de l'Aghovanie; etc... Traduits par M.

monnaies géorgiennes au type sassanide, du point de vue de l'art», (lu le 20 Août 1847) *Bull. de la Classe Historico Philologique*, T. 4, 340-354.

”پاسخ به آقای بارتلمی در باب مقاله‌اش درباره طبقه‌بندی سکه‌های گرجی ساسانی از دیدگاه هنری“

Histoire de la Géorgie depuis l'antiquité jusqu'au XIX siècle. Publié en georgien et traduite par M. Brosset 1er partie, Histoire ancienne, jusqu'en 1469, IIème partie, Histoire moderne, depuis 1469 jusqu'en 1800... publié en georgien par M. Tchoubinof. Additions et éclaircissements par M. Brosset. 7 Vols, St. Petersburg: 1849-58; Réédition faite par Nicolas Marr, Petrograd: 1923.

تاریخ گرجستان از عهد باستان تا سده نوزدهم (ترجمه)
Rapports sur un voyage archéologique dans la Géorgie et dans l'Arménie, exécuté en 1847-1848. St. Pétersbourg: 1849-51.

شرح و گزارش‌هایی درباره سفری باستان‌شناختی به گرجستان و ارمنستان در ۱۸۴۷-۱۸۴۸

«Rapport sur les lettres numismatiques et archéologiques de M. Bartholomaei relatives à la Transcaucasie», (lu le 10 Sept. 1858). *Bull de la Classe Historico Philologique*, T. 16, 72-4; *Mélanges Asiatique*, T. 3, 487-89.

”شرح و گزارش درباره نامه‌های آقای بارتلمی در ارتباط با سکه‌شناسی و باستان‌شناسی ماوراء قفقاز“

Histoire et littérature de la Géorgie. (Discours prononcé à l'Assemblée

[kārīl brokelmān] کارل بروکلمان،

Brockelmann, Karl

(۱۸۶۸-۱۹۵۶)، مطالعات اسلامی، زبان‌های

سامی، ادبیات عرب.

۱۷ سپتامبر در روستوک (آلمان) به دنیا آمد. نزد شرق‌شناسان مشهوری چون تئودور نولدکه^۱ به مطالعه در زبان‌های سامی پرداخت. ۱۸۹۰ با ارائه پایان‌نامه‌ای به زبان عربی در مقایسه کامل فی‌التاریخ اثر ابن الاثیر و تاریخ‌الریسل و الملوک اثر محمد بن جریر طبری به اخذ درجه دکتري از دانشگاه استراسبورگ نایل آمد.

از ۱۸۹۳ تا ۱۹۰۳ در دانشگاه برسلاو، ۱۹۰۳ تا ۱۹۰۹ در دانشگاه کونیگزبرگ^۲، ۱۹۰۹ تا ۱۹۲۰ در دانشگاه هاله و ۱۹۲۰ و ۱۹۲۱ در دانشگاه برلین استاد زبان‌های سامی و ادبیات عرب بود. از ۱۹۲۱ تا ۱۹۳۷ در دانشگاه برسلاو و از ۱۹۳۷ تا ۱۹۴۷ در دانشگاه هاله سمت مدیر گروه مطالعات سامی را داشت.

بروکلمان عضو هیأت‌های پژوهشی دانشگاه‌های برلین، لایپزیگ، بن، بوداپست، دمشق و بسیاری از گروه‌های پژوهشی آسیایی بوده و در تدوین دایرة‌المعارف اسلام نقش به‌سزایی داشته است. ۶ مه در شهر هاله درگذشت.

آثار

Das Verhältnis von Ibn-el-Atirs Kamil fitarih zu Tabaris Ahbar errusul wal Muluk. Inaug. Diss., Strassburg: 1890.

رابطه کامل فی‌التاریخ اثر ابن الاثیر با تاریخ‌الریسل و

Brosset, St. Petersburg: Académie Impériale des Sciences, 1874-76.

مجموعه تاریخدان‌های ارمنی (ترجمه)

«Collection numismatique orientale de l'Ermitage Impérial 1852-79», *Mélanges Asiatique*, T. 8, St. Petersburg: 1877-79, 641-66.

”مجموعه مسکوکات شرقی موزه سلطنتی ارمیتاژ از ۱۸۵۲ تا ۱۸۷۹“

درباره‌اش

Bibliographie analytique des ouvrages de M. F. Brosset. St. Petersburg: 1887.

کتاب‌شناسی تحلیلی آثار بروسه

Marr, N. «K Stoletiiu so Dnia Rozhdeniia M. Brosse», in the collection *Zapiski Vostochnogo Otdeleniia Imperatorskogo Russkogo Arkheologicheskogo Obshchestva*, Vol. 14, Issue 4, St. Petersburg: 1902.

”به مناسبت یکصدمین سال تولد م. بروسه“

Béridzé Chalva. *La vie et l'Œuvre de M. F. Brosset.* Communication faite à la Société Asiatique de Paris: Le 12 Juillet, 1922. Paris: 1922.

زندگی و آثار بروسه

منابع ۹ ص ۱۱۹: ۳۴: ۱۱۷ ج ۱ و ۱۲۳: ۲ ج ۳ ص ۲۱۹: ۱۲۵ ج ۳ ص ۶۸۳-۶۸۴: ۱۴۲ ج ۴ ص ۱۰۳ و ج ۷ ص ۲۱۴: ۱۴۴ ج ۱ ص ۷۷۹: ۱۵۱ ج ۲ ص ۹۸-۱۵۲: ۱۵۲ ج ۲، ۵، ۷ و ۱۵۴: ۴ ج ۳ ص ۷۸۱: خاورشناسی در روسیه و اروپا. ترجمه حمزه سردادور. تهران: انتشارات ابن‌سینا، ۱۳۵۱.

1960. [For criticism see: Macdonald, D. B. *AJSLL* 17, 1900-1901, 185-189; Hartmann, Martin. *OLZ* 1, 1898-1899, 250-257, 2, 303-313; Kraus, P. *Orientalia* 6, 1987-1989, 288-289, 8, 284-288; Mann, Traudott. *OLZ* 14, 1911, 81-82.]

تاریخ ادبیات عرب

Jensen, P. *Hittiter und Armenier*. [Reviews of P. Jensen's *Hittiter und Armenier*. and of C. R. Conder's *The Hittites and Their Language*.] Berlin: 1899.

هیتی‌ها و ارمنیان (بررسی)

Syrische Grammatik. Mit Literatur, Chrestomathie und Glossar, Berlin: Reuter & Richard, 1899; New York: Lemeke & Buechner, 1905; Leipzig: O. Harrassowitz, 1938. [For criticism see: Schwally, Fr. *OLZ* 3, 1900, 14-15; Schacht, J. *OLZ* 29, 1926, 252-253; Borell, Fr. *OLZ* 8, 1939, 178.]

دستور زبان سریانی

Ibn Qutaybah, Abd Allah Ibn Muslim (828-889?). *Ujun al-ahbar*. Nach den Handschriften zu Constantinopel und St. Petersburg hrsg., Berlin, Strassburg: E. Falbner, 1900-1908.

عیون الاخبار، تألیف ابن قتیبہ (گردآوری)

Verzeichnis der arabischen, persischen, türkischen und hebräischen Handschriften der Bibliothek zu Breslau. Breslau: M. und H. Marcus, 1903.

فهرست نسخ خطی عربی، فارسی، ترکی و عبری کتابخانه برسلاو (گردآوری)

Ibn Sa'd, Muhammad, 784 (ca.)- 845.

الملوک اثر محمد بن جریر طبری (پایان نامه دکتري)
Labid Ibn Rabiah (560-661). *Die Geschichte des Lebid*. Nach der Wiener Ausgabe, Übersetzt und mit Anmerkungen versehen, aus dem Nachlasse des Dr. A. Huber hrsg., Leiden: E. J. Brill, 1891-1892.

دیوان لید بن ربیعہ (ترجمہ، شرح)

Ibn al-Jawzi, Abu al-Faraj Abd al-Ali (1116-1201). *Talkih fuhum ahl ilatar fi muhtasar assijar walahbar*. Nach der Berliner Handschrift untersucht, Leiden: E. J. Brill, 1892.

تلفیح فہم اہل الاثر فی مختصر السیر و الاخبار، تألیف ابن الجوزی (تحقیق)

Lexicon syriacum. Praefatus est Th. Nöldeke, Edinburg: T. & T. Clark, 1895; M. Niemeyer, 1928. [For criticism see: «Recueil de travaux relatifs à la philologie et à l'archéologie égyptienne et assyriennes» 16, 1894, 198; Rücker, Ad. *OLZ* 30, 1927-1928, 44-48, 31, 1097-1099.]

فرہنگ واژگان سریانی (با همکاری)

«Ibn Gausi's *Kitab al-wafa fi fadail al-mustafa*», nach der Leidener Handschrift untersucht, *Beiträge zur Assyriologie und semitischen Sprachwissenschaft* 3, 1898, 29-59.

”کتاب الوفا فی فضائل المصطفی، تألیف ابن جوزی“
Geschichte der arabischen Literatur. Weimar: E. Felber, 1898-1902; *Tarikh al-Adab al-Arabi*. Translated by Abd al-Halim al-Najjar, Cairo: Dar al-Ma'arif,

Universitätsbibliothek, 1908-

فهرست نسخ خطی کتابخانه شهر هامبورگ
Kurzgefasste vergleichende Grammatik der semitischen Sprachen. Elemente der Laut-und Formenlehre, Berlin: Reuter & Richard, New York: Lemeke & Buechner, 1908.

دستور تطبیقی مختصر زبان‌های سامی
«Miscellen zur arabischen Literaturgeschichte», 1. zur ältesten Geschichte der arabischen Tenzone, 2. eine alte Erwähnung des Schattenspieles (?), *Mélanges Hartwig Derenbourg*. 1909, 231-235.

”مقاله‌هایی درباره تاریخ ادبیات عرب“
«Zu den Inschriften des Königs Kalumu», *K Akademie der Wissenschaften, Sitzungsberichte*. 1911, 1142-1146.

”درباره کتیبه‌های شاه...“
«Abd Allah», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 24.

”عبدالله“
«Abd al-Ghani al-Nabulusi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 39-40.

”عبدالغنی النابلسی“
«Abd al-Kadir B. Omar al-Baghdadi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 43.

”عبدالقادر بن عمر البغدادی“
«Al-Abdari», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,

Biographien Muhammads, seiner Gefährten und den späteren Träger des Islams bis zum Jahre 230 der Flucht. Im Auftrage der Königlich Preussischen Akademie der Wissenschaften im Verein, hrsg. von Eduard Sachau, Leiden: E. J. Brill, 1904-40.

کتاب الطبقات، تألیف ابن سعد در زندگی‌نامه محمد (ص) و صحابه و حاکمان بعدی اسلام تا سال ۲۳۰ ق (گردآوری، با همکاری)

[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

سیره رسول اکرم. ترجمه تقی بینش، نشریه فرهنگ خراسان، ج ۵ ش ۹، ۱۴-۱۷ و ش ۱۱/۱۲، ۳۱-۳۷.]
Fischer, A. «Hapologische Silbenellipse», *ZDMG* 60, 1906, 246-249. Note by C. Brockelmann, 326.

”هجاهای حذف‌شونده در گفتار“ (یادداشت)
... *Semitische Sprachwissenschaft*. Leipzig: G. J. Göschen, 1906; ... *Précis de linguistique semitique*. Tr. de l'allemand par W. Marçais... et M. Cohen..., Paris: P. Geuthner, 1910.

زبان‌شناسی زبان‌های سامی
Geschichte der christlichen Literaturen des Orients. Franz Nikolaus Finck, Johannes Leipoldt, Enno Littmann, Leipzig: C. F. Amelang, 1907.

تاریخ ادبیات مسیحی مشرق زمین (با همکاری)
Grundriss der vergleichenden Grammatik der semitischen Sprachen. Berlin: 1908-13.

طرح اولیه دستور تطبیقی زبان‌های سامی
Katalog der Handschriften der Stadtbibliothek. Hamburg: Staats- und

«Abul-Mahasin», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 105.

”ابوالمحاسن“

«Abu Nu'aim», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 108.

”ابونعیم“

«Abu Nuwas», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 108-109.

”ابونواس“

«Abu Shama», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 113.

”ابوشامه“

«Abu Ubaid», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 118-119.

”ابوعبید“

«Abu Zaid», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 121.

”ابوزید“

«Abdi B. al-Rika», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 144-145.

”عبدی بن رقاع“

«Al-Abdarusi Abd al-Rahman B. Mustafa», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 222.

”العبد روسی“

«Aisha Bint Yusuf B. Ahmed B. Khalifa

1913, 72.

”العبدری“

«Al-Abhari», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 74.

”ابهری“

«Al-Abiwardi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 74.

”ابیوردی“

«Abkarius», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 74.

”ابکاریوس“

«Abul-Aina», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 79.

”ابوالعیناء“

«Abu Amr», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 82.

”ابوعمر“

«Abul-Faradj», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 90.

”ابوالفرج“

«Abul-Fida», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 90-91.

”ابوالفداء“

«Abu Firas», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 91.

”ابوفراس“

«Al-Amidi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 342.

”الامدی“

«Al-Amidi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 342.

”العمیدی“

«Al-Anbari», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 366.

”الانباری“

«Al-Anhuri», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 371.

”الانحوری“

«Al-Antaki», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 375.

”الانطکی“

«Antar (a) B. Shaddad», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 379.

”عنتر (ه) بن شداد“

«Arabfakih», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 384.

”عرب فقیه“

«Arabien (arabische Literatur)», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 419-423.

”عربستان (ادبیات عرب)“

«Al-Askari, Abu Ahmed al-Hasan B. Abd

al-Ba'niya», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 229-230.

”عایشه بنت یوسف بن احمد بن خلیفه الباعونیه“

«Al-Akhfash», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz, 1913, 243.

”الاکفش“

«Al-Alam Abul-Hadjdjad Yusuf B. Sulaiman al-Shantamari», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 262.

”الاعلم ابوالحجاج یوسف بن سلیمان الشنتمری“

«Ali B. Abd Allah B. al-Abbas», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 296-299.

”علی بن عبدالله بن العباس“

«Ali B. Maimun B Abi Bekr al-Idrisi al-Maghribi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 303.

”علی بن میمون بن ابی بکر الادریسی المغربی“

«Ali Khan», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 307.

”علی خان“

«Alusi-Zade», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 339-340.

”آلوسی زاده“

«Al-Amash», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 341.

”الاعمش“

Enz. I, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 616.

”بیہقی، ابراہیم بن محمد“

«Bakhtishu», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 626.

”بختیشوع“

«Al-Bakillani», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 628.

”الباقلانی“

«Al-Bakri, Muhammad Ibn Abd al-Rahman», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 632.

”البکری، محمد بن عبدالرحمان“

«Al-Bakri, Muhammad B. Muhammad», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 632.

”البکری، محمد بن محمد“

«Al-Bakri, Mustafa B. Kamal al-Din», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 632-633.

”البکری، مصطفی بن کمال الدین“

«Barhebraus (Ibn-al-Ibri)», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 684-685.

”بارہبرایوس (ابن العبری)“

«Al-Biruni», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 757.

”بیرونی“

«Al-Birzali», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und

Allah B. Said», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 508.

”العسکری، ابو احمد الحسن بن عبدالله بن سعید“

«Al-Askari Abu'l- Hasan Ali B. Muhammed», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 508.

”امام حسن عسکری (ع)“

«Al-Azhari, Ahmed B. Ata Allah B. Ahmed», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 561.

”الانزہری، احمد بن عطالله بن احمد“

«Al-Baghawi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 584.

”البغوی“

«Al-Baidawi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 614-615.

”البیضاوی“

«Al-Baihaki, Ahmad B. Ali Budja' farak», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 615.

”بیہقی، احمد بن علی“

«Al-Baihaki, Abu Bekr Ahmad B. Al-Husain B. Ali B. Musa al-Khosrudjirdi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 615.

”بیہقی، ابوبکر احمد بن حسین بن علی بن موسیٰ

خسروجردی“

«Al-Baihaki, Ibrahim B. Muhammad»,

Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 973.

”دوانی“

«Al-Dimashki», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1016.

”الدمشقی“

«Al-Djannabi», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1060.

”جنابی“

«Al-Djawaliki», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1070.

”الجوالیقی“

«Al-Djurdjani, Ali B. Muhammad al-Saiyid», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1113.

”جرجانی، علی بن محمد السید“

«Al-Djurdjani, Fakhr al-Din Asad», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1113.

”جرجانی، فخرالدین اسعد“

«Al-Djurdjani, Ismail B. Husain Abul-Fadail», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1113.

”جرجانی، اسماعیل بن حسین ابوالفضایل“

«Al-Djurdjani Nur al-Din Muhammed», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1113.

”جرجانی، نورالدین محمد“

«Al-Djuwaini, Abd Allah B. Yusuf», *Enz.*

Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 757-758.

”البرزالی“

«Boktor», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 771.

”بکطر“

«Al-Bukhari, Muhammed B. Abd al-Baki», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 816.

”البخاری، محمد بن عبدالباقی“

«Al-Bukhari, Muhammed B. Ismail», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 816-817.

”البخاری، محمد بن اسماعیل“

«Al-Bulkini», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 825-826.

”البلقینی“

«Al-Burini», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 834.

”البورینی“

«Al-Burzuli», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 836.

”البرزلی“

«Al-Dasuki», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 966.

”الدسوقی“

«Al-Dawwani», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und

- ”یک پسوند امری و دعایی ترکی“
 «Eine türkische Urkunde aus Ungarn», *Islam* 7, 1917, 345-348; Retort by G. Jacob, 8, 1918, 108-112; Reply by Brockelmann and further rejoinder by Jacob, 346-348.
- ”سندی ترکی از مجارستان“
Das Nationalgefühl der Türken im Licht der Geschichte. Rede gehalten beim Antritt des Rektorats der Vereinigten Friedrichs-Universität Halle - Wittenberg am 12. Juli 1918, Halle (Saale): M. Niemeyer, 1918. [For criticism see: Hartmann, H. *OLZ* 22, 1919, 228-229.]
- ناسیونالیسم ترکی در پویه تاریخ
 «Der Göttinger Cod. Turc. 25, ein Beitrag zur Quellenkritik der *Qanunnames*», *Islam* 8, 1918, 261-267.
- ”کد ۲۵ منابع ترکی گوتینگر، مقاله‌ای درباره نقد قانون نامه“
 «Altosmanische Studien I. Die Sprache 'Aşyqpaşas und Ahmedis», *ZDMG* 73, 1919, 1-29.
- ”مطالعاتی در زبان ترکی عثمانی: ۱- زبان عاشق پاشا و احمدی“
 «Alturkestanische Volksweisheit», *Festschrift f. Hirth (OZ)* 8, 1920, 50-73.
- ”امثال و حکم عامیانه کهن در ترکستان“
 «Turkologische Studien», *ZDMG* 74, 1920, 212-215.
- ”مطالعات ترک‌شناسی“
 «Mahmud al-Kasghari über die Sprachen und die Stämme der Türken im 11 Jahrh.» *KCA* 1, 1921-25, 26-40.
- I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1114.
- ”جوینی، عبدالله بن یوسف“
 «Al-Djuwaini, Abul-Ma'ali Abd al-Malik», *Enz. I*, Vol. I, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1913, 1114-1115.
- ”جوینی، ابوالمعالی عبدالملک“
 «Gauhri und die Anordnung des arabischen Alphabets», *ZDMG* 69, 1915, 383-384.
- ”جوهری و تنظیم الفبای عربی“
 «Iqamat assalat», *Festschrift E. Sachaus.* 1915, 314-320.
- ”اقامة الصلوة“
 «Zur Grammatik des Osmanisch-Türkischen», *ZDMG* 70, 1916, 185-215.
- ”درباره دستور زبان ترکی عثمانی“
Ali's Qissa'i Jusuf, der älteste Vorläufer der osmanischen Literatur. Berlin: Verlag der Königl. Akademie der Wissenschaften, in Kommission bei Georg Reimer, 1917.
- قصه حضرت یوسف تألیف علی به عنوان کهن‌ترین نمونه ادبیات عثمانی
 «Mahmud al-Kasgharis des türkischen Verbalbaus», *KS* 18, 1917-1918, 29-49.
- ”توصیف محمود کاشغری از ساختار افعال ترکی“
 «Mohammed-Mehmed», *ZDMG* 71, 1917, 269-270.
- ”محمد - محمد“
 «Ein türkisches Imperativ-Prekativsuffix», *KS* 18, 1917-1918, 149-150.

und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 70-71.

”فارس الشدياق“

«Al-Fasi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 85.

”الفاسی“

«Al-Fihri», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 93.

”الفهری“

«Al-Firuzabadi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 119-120.

”فیروزآبادی“

«Al-Ghuzuli», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 178.

”الغزولی“

«Al-Halabi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 251-252.

”الحلبی“

«Ibn Abd Rabbihi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 376.

”ابن عبدربه“

«Ibn Abi'l-Dunya», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 377-378.

”ابن ابی الدنيا“

«Ibn Abi Hadjala», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 378.

”نظر محمود کاشغری درباره زبان‌ها و نژادهای ترکان در سده یازدهم میلادی“

«Allah und die Götzen, der Ursprung des islamischen Monotheisms», *Ar.RW* 21, 1922, 99-121.

”الله و بت‌ها در آغاز توحید اسلامی“

Zeitschrift für Semitistik und verwandte Gebiete. Hrsg. im Auftrage der Deutschen morgenländischen Gesellschaft..., Leipzig: in kommission bei F. A. Brockhaus, 1922-1935.

نشریه مطالعات سامی و زمینه‌های مربوط به آن (ویرایش)

«Alturkestanische Volkspoesie I.», *Hirth Ann. Vol.*, 1923, 1-22.

”شعر عامیانه ترکستان باستان“

«Beiträge zur Textkritik von Abdalqahir al-Bagdadis *Kitab al-Farq baina' l-Firaq*», *MO* 19, 1925, 187-199.

”مقاله‌هایی درباره نقد کتاب الفرق بین الفرق، تألیف عبدالقاهر البغدادی“

«Nasr Ibn Muzahim, der älteste Geschichtschreiber der Schia», *ZS* 4, 1926, 1-23.

”نصر به مزاحم، نخستین مورخ شیعی“

«Zu meinem Mitteltürkischen Wortschatz», eine Erklärung, *KCA* 2, 1926-1932, 390-391.

”درباره اثر من به نام واژگان زبان ترکی میانه“

«Al-Fakihi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 47-48.

”الفاقیهی“

«Faris al-Shidyak», *Enz. I*, Vol. II, Leiden

Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 411.

”ابن هشام“

«Ibn Ishak», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 414.

”ابن اسحق“

«Ibn Kathir», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 418.

”ابن کثیر“

«Ibn Khallikan», *Enz. I*, Vol. II, Leiden
und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J.
Brill, 1927, 421.

”ابن خلکان“

«Ibn Kutaiba», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 424.

”ابن قتیبہ“

«Ibn Nubata», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 432.

”ابن نباتہ“

«Ibn al-Sarradj», *Enz. I*, Vol. II, Leiden
und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J.
Brill, 1927, 441.

”ابن سراج“

«Ibn Suraidj», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 447.

”ابن سریق“

«Imran B. Hittan al-Sadusi», *Enz. I*, Vol.
II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz
und E. J. Brill, 1927, 507-508.

”ابن ابی حجلہ“

«Ibn Asakir», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 385-386.

”ابن عساکر“

«Ibn Ata Allah», *Enz. I*, Vol. II, Leiden
und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J.
Brill, 1927, 387.

”ابن عطاء اللہ“

«Ibn Atham al-Kufi», *Enz. I*, Vol. II,
Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz
und E. J. Brill, 1927, 387.

”ابن اعثم الکوفی“

«Ibn Battuta», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 391.

”ابن بطوطہ“

«Ibn al-Djawzi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden
und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J.
Brill, 1927, 395.

”ابن الجوزی“

«Ibn Ginzi über das weibliche
Demonstrativpronomen», *Islamica* 3,
1927, 319-324.

”ابن جنی درباره ضمیر اشاره مؤنث“

«Ibn Hibban», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 410-411.

”ابن حبان“

«Ibn Hidjdja», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und
Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill,
1927, 411.

”ابن حجه“

«Ibn Hisham», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und

und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 863-864.

”القسطلانی“

«Al-Kifti», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 1079-1080.

”القفتی“

«Al-Kindi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 1096-1097.

”الکندی“

«Al-Kisa'i», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 1114.

”کسائی“

«Semitische Reimwortbildung», *ZS* 5, 1927, 6-38.

”قافیه‌پردازی در زبان‌های سامی“

«Zu al-Gahšijaris *Wezirgeschichte*», *Islamica* 3, 1927, 32-38.

”دربارهٔ الوزراء و الکتاب، اثر الجهشیاری“

«Deminutiv und Augmentativ im Semitischen», *ZS* 6, 1928, 109-134.

”تصغیر و تزئید در زبان سامی“

Mitteltürkischer Wortschatz nach Mahmud al-Kašgaris Divan Lugat at-Turk. Mit Unterstützung der ungarischen Akademie der Wissenschaften, hrsg. von der Körösi Osoma-Gesellschaft, Budapest und Leipzig: Otto Harrassowitz, 1928.

واژگان زبان ترکی میانه بر پایه دیوان لغات ترکی، اثر محمود کاشغری

«Naturlaute im Mitteltürkischen», *Ungarische Jahrbücher* 8, 1928, 257-265.

”عمران بن حطان السدوسی“

«Al-Kadi al-Fadil», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 650 - 651.

”القاضی الفاضل“

«Al-Kalbi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 737-738.

”الکلبی“

«*Kalila wa - Dimna*», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 744-748.

”کلیله و دمنه“

«Al-Kalkashandi», *Enz. I*, Vol. II, Lieden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 749-750.

”القلقشندی“

«Al-Kalyubi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 753.

”الکلیوبی“

«Kamal al-Din», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 753-754.

”کمال‌الدین“

«Al-Karabisi», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 779.

”الکرا بیسی“

«Karshuni», *Enz. I*, Vol. II, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1927, 830.

”کرشونی“

«Al-Kastallani», *Enz. I*, Vol. II, Leiden

«Al-Suyuti», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 620-622.

”السیوطی“

«Al-Tha'alibi», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 791-793.

”الثعالبی“

«Al-Tha'labi», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 796-797.

”الثعلبی“

«Al- Ushi», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 1136.

”الوشی“

«Al- Washsha'», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 1219.

”الوشاء“

«Al-Yakubi», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 1247.

”یعقوبی“

«Yusuf Khasshadjib», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 1277.

”یوسف خاص حاجب“

«Zur arabischen Handschriftenkunde», *ZS* 10, 1935, 230-233.

”در شناخت نسخ خطی عربی“

«Zur serito-ägyptischen Etymologie», *Mélanges Maspero* 1, Le Caire: 1935-1938, 372-383.

”آواهای طبیعی در زبان ترکی میانه“

«Zu den Gedichten des Hudailiten Mulaih B. al-Hakam», *ZS* 6, 1928, 5-9.

”درباره اشعار ملیح بن الحکم هذلی“

«Hofsprache in Altturkestan», *Donum Natalicium Schrijnen*. 1929, 222-227.

”زبان درباری در ترکستان باستان“

«Ein neues südtürkisches Sprachdenkmal», *Islamica* 4, 1931, 170-182.

”یادمانی تازه از زبان ترکی جنوبی“

«Th. Nöldeke zum Gedächtnis», *Litterae Orientales* 46, 1931, 12-13.

”به یاد تئودور نولدکه“

«Ägyptisch-semitische Etymologien», *ZS* 8, 1939, 97-117.

”ریشه‌شناسی زبان‌های مصری - سامی“

Deutschland und der Orient. Rede gehalten bei Antritt des Rektorats am 2. November 1932, Breslau: Trewendt & Granier, 1932.

آلمان و مشرق‌زمین

«Al-Sa'di», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 41-42.

”سعدی“

«Al-Saiyid al-Himyari», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 81-82.

”السید الحمیری“

«Salim B. Muhammed B. Muhammed», *Enz. I*, Vol. IV, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1934, 122.

”سالم بن محمد بن محمد“

und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 491-492.

”المیرقی“

«Mehri» *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 509-514.

”مهری“

«Mikhail Sabbagh», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 568.

”میخائیل صباغ“

«Misar B. Muhallil», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 597.

”مسعر بن مهلهل“

«Al-Mubarrad», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 671-672.

”المبّرّد“

«Muhammed Murtada», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 743-744.

”محمد مرتضی“

«Al-Muhibbi», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 755-756.

”محبی“

«Al-Murtada al-Sharif», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 794-795.

”المرتضی الشریف“

«Al-Nadjashi», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 883-884.

”در ریشه‌شناسی زبان‌های سریانی - مصری“

«Labid», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 1-2.

”لبید“

«Al-Madaini», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 87.

”المدائنی“

«Al-Maidani», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 156.

”میدانی“

«Makama», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 174-177.

”مقامه“

«Al-Makrizi», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 190-191.

”المقریزی“

«Al-Masudi», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 464-465.

”المسعودی“

«Mathal», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 468-471.

”مثّل“

«Al-Mawardi», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 484-485.

”الماوردی“

«Al-Mayurki», *Enz. I*, Vol. III, Leiden

Berlin: R. Oldenbourg, 1939; *History of Islamic Peoples*. Tr. by Joel Carmichael and Moshe Perlmann, New York: G. P. Putnam's Sons, 1947; London: Routledge and Kegan Paul, 1964. [For criticism see: Sprengling, M. *JNES* 9, 1950, 61-64.]

تاریخ ملت‌ها و دولت‌های اسلامی
[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و به چاپ رسیده است:

تاریخ ملل و دول اسلامی. ترجمه هادی جزایری،
تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۶؛
ملل و دول اسلامی، نقد ایرج وامقی، راهنمای کتاب
۱۱، ۱۳۴۷، ۵۱۴-۵۲۱؛ هروی، حسینعلی، "نظری
به ترجمه تاریخ ملل و دول اسلامی"، مقالات و
بررسی‌ها، دفتر یکم، بهار ۱۳۴۹، ۱۵۵-۱۷۵.]

«Le problème de la racine», *5. Cong. Int. Ling.*, 1939, Réponses au questionnaire, 15-16.

”مسأله ریشه کلمات“

«Zur Syntax der Sprache von Ugarit», *Orientalia*, N. S. 10, 1941, 228-240.

”در نحو زبان اوگاریتی“

«Stand und Aufgaben der Semitistik», *BASIW*, 1944, 3-41.

”جایگاه و حوزه وظایف مطالعات سامی“

Arabische Grammatik: Paradigmen, Literatur, Übungsstücke und Glossar. Zwölfte, neubearbeitete Auflage der Grammatik, von Socin-Brockelmann. (Porta Linguarum Orientalium...IV.) Leipzig: Otto Harrassowitz, 1948; München: Hueber, 1977.

دستور زبان عربی: جدول‌های صرف، ادبیات، تمرین و
واژه‌نامه (تصحیح، با همکاری)

”النجاشی“

«Al-Nahrawali», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 902-903.

”النهروالی“

«Al-Nasawi», *Enz. I*, Vol. III, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 923.

”النسوی“

«Al-Olaimi», *Enz. I*, Vol. III, Lieden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1936, 1052-1053.

”العلیمی“

«Arabische Streitgedichte gegen das Christentum», *Mélanges de géographie et d'orientalisme offerts à E. F. Gautier*. Tours, 1937, 96-106.

”اشعار حماسی عربی ضد مسیحیت“

«Textkritische Bemerkungen zu al-Baladuri's *Ansab al-Asraf*. V. ed. SDF. Goitein», *ZDMG*, N. F. 16, 91, 1937, 373-375.

”ملاحظات از دیدگاه نقد متون بر پایه
انساب‌الاشراف اثر البلاذری“

«Formprobleme in der modernen arabischen Poesie», *Actes 20 Cong. Int. Or.*, 1938, 263-264.

”مسائل ظاهری در شعر نوگرای عرب“

«Al-Katibi», *Enz. I*, Ergänzungsband, Leiden und Leipzig: Otto Harrassowitz und E. J. Brill, 1938, 117-118.

”کاتبی“

Geschichte der islamischen Völker und Staaten. Mit 8 karten, München und

Erziehungsvereins, 1956.

نحو زبان عبری

Bergsträsser, Gotthelf. *Einführung in die semitischen Sprachen*. Sprachproben und grammatische Skizzen. Im Anhang zur Syntax der Sprache von Ugarit von Carl Brockelmann, München: M. Hueber, 1963.

درآمدی بر زبان‌های سامی (با همکاری)

تراجم من روی عنهم محمد بن اسحق للمغازی. لیدن: ۱۸۹۰.

”الکلمات اليونانية الدخيلة على الأرمنية“، المجلة الشرقية الألمانية ۳۷، ۱۸۹۳.

”الترجمة الأرمنية عهد الجيوبونیکا“، مجلة الدراسات الميزنطية ۵، ۱۸۹۵.

”رسالة في لحن العامة للكسائي“، مذيلة بشروح و فوائد، المجلة الآشورية ۱۳، ۱۸۹۸.

”مؤلفات ابن المقفع في البيان و البلاغة“، المجلة الشرقية الألمانية ۵۳، ۱۸۹۹.

”ملاحظات على علمي النحو و الصرف في العبرية و الآرامية“، المجلة الآشورية ۱۴، ۱۹۰۰.

”بيان عربي عن جزيرة مالطة“، المجلة الشرقية الألمانية ۵۵، ۱۹۰۱.

”ترجمة عربية قديمة عن قصة اهل الكهف“، نشرة معهد اللغات الشرقية ۴، برلين: ۱۹۰۱.

”علم الأصوات الآشورية“، المجلة الآشورية ۱۶، ۱۹۰۲.

”علم الأصوات العبرية“، المجلة الشرقية الألمانية ۵۸، ۱۹۰۳.

Abassinische Studien. (Berichte über die Verhandlungen der Sächsischen Akademie der Wissenschaften zu Leipzig Philologisch- historische Klasse 97, Bd. 4. Haft.) Berlin: Akademie Verlag, 1950.

مطالعات حبشی

«Das altosmanische Volksbuch *Menaqibi Gazawati Sultan Sari Saltiq Gazi*», *Miscellanea Academica Berolinensia*, II/2, 1950, 168-193.

”کتاب فرهنگ عامیانه عثمانی باستان مناقب غزوات سلطان ساری سلتیق غازی“

Osttürkische Grammatik der islamischen Literatursprachen Mittelasien. Berlin, Leiden: 1951-1954.

دستور زبان ترکی شرقی زبان‌های ادبی اسلامی آسیای میانه

«Die Tempora des Semitischen», *ZP* 5, 1951, 133-154.

”وجه زمان در زبان سامی“

«Newais Biographien türkischer und zeitgenössischer Mystiker», *DII*, 1952, 221-249.

”زندگی‌نامه‌های نوائی به قلم صوفیان ترک همروزگار“

«Zu den altturkischen Inschriften aus dem Jenisseigebiet», *Ural-Altaische Jahrbücher* 24 i-ii, 1952, 137-142.

”دربارهٔ نسخ خطی منطقهٔ ینیسای“

Semitistik. Mit Beiträgen, Leiden: E. J. Brill, 1953-1954.

مطالعات سامی

Hebräische Syntax. Neukirchen Kreis Moere, Verlag der Buchhandlung des

- قواعد اللغة العربية لسوسن. برلين: ١٩٠٤ : ١٩٠٩ ؛ ١٩١٣ : ١٩١٨ ؛ ١٩٢٥ : ١٩٢٩ ؛ لايبزيك: ١٩٣٩ ؛ ١٩٣٨.
- ” قصص عامية قديمة فى تركستان “، مجلة آسيا الكبرى ٢، ١٩٢٥.
- ” الأحاديث المثالية و الروايات الخرافية المتعلقة بالحيوان فى الأدب العربى القديم “، اسلاميكا ٢، ١٩٢٦.
- ” ملاحظات لتحقيق نطق اللغة الحبشية العادى “، مجلة الدراسات السامية ٧، ١٩٢٩.
- ” كيف يعمل فى مفعول الفعل المجهول فاعله فى اللغة العبرية “، مجلة علم العهد القديم، السلسلة الجديدة ٨، ١٩٣١.
- ” لتحقيق كتاب طوق الحمامة لابن حزم و تفسيره “، اسلاميكا ٥، ١٩٣٢.
- ” هل يوجد أصل للغات الحامية “، مجلة أنتروبوس ٢٧، ١٩٣٢.
- كتابة العربية بحروف لاتينية و استعمالها للغات العالم الاسلامى الأدبية الرئيسية. لايبزيك: ١٩٣٥.
- ” تصحيحات كتاب عيون الأخبار للدينورى، المطبوع فى دار الكتب المصرية “، مجلة المجمع العلمى العربى فى دمشق ١٢، ١٩٣٦.
- ” اشتقاقات جديدة فى اللغة المصرية القديمة و اللغات السامية “، مجموعة تكريم ترومبى. ميلانو: ١٩٣٨، ١٣٣-١٥٤.
- ” ملاحظات شتى فى اللغة الكنعانية “، مجموعة تكريم بسفدت. هالة: ١٩٣٧، ٦١-٦٧.
- ” اللهجات الكنعانية و معها الأغاريقية. ثم اللغة العبرية “، مقالان فى كتاب تهذيب العلوم الخاصة بالدراسات الشرقية الذى نشره شبولير، المجلد الثالث، القسم الأول، ليدن: ١٩٥٣، ٤٠-٥٨ و ٥٩-٦٩.
- ” تاريخ اللغات الكنعانية و معها الأغاريقية و
- علم اللغات السامية. لايبزيك: ١٩٠٦ ؛ برلين: ١٩١٦.
- ” ترجمة عربية قديمة عن حكاية الشجرة العجيبة “، دراسات فى تاريخ الآداب المقارنة، ج ٨، ١٩٠٨، ٢٣٧.
- تاريخ الاسلام من بدئه الى اليوم. دراسته فى كتاب تاريخ العالم لبفلوجك - هرتويج، ج ٣، برلين: ١٩١٠.
- ” الصيغ المتشابهة فى اللغات السامية “، المجلة الشرقية الألمانية ٦٧، ١٩١٣.
- ” النبى و الجبل “، الاسلام ٦، ١٩١٦.
- ” وثيقة مكية من ايام الحرب “، عالم الاسلام ٦، ١٩١٨.
- ” تجديد البناء “، خطبة ترحيب بطلاب الجامعة بعد رجوعهم من حرب ١٩١٣-١٩١٨، خطب جامعة هاله ١٢، هاله: ١٩١٩.
- ” الدراسات الشرقية فى المانيا “، المجلة الشرقية الألمانية ٧٦، ١٩٢٢.
- ” الدول الاسلامية “، تهذيب تاريخ الدول لشولتس، القسم الثانى، الفصل السابع عشر، ١٩٢٢، ١-٣٢.
- ” فى أوائل تاريخ الطريقة النقشبندية “، الاسلام ١٣، ١٩٢٣.

فارسی میانه و جدید در دانشگاه لایپزیگ و ۱۸۴۸ استاد زبان‌ها و ادبیات هند در همان دانشگاه گردید. از ۱۸۵۲ ویراستار دایرةالمعارف عمومی علوم و فنون بود.

بروکهاوس از بنیان‌گذاران انجمن شرق‌شناسی آلمان بوده و از ۱۸۵۲ تا ۱۸۶۵ سردبیری نشریه همان انجمن را به عهده داشته است. علاقه خاصی به داستان‌ها و نمایشنامه‌های هندی داشت. ۵ ژانویه در لایپزیگ درگذشت.

آثار

Prabodha-Chandrodaya. 1834-1845.

کمدی پرابودها چاندرودا، اثر کریشنا میسرا (تصحیح)

Katha-Sarit-Sagara. 1839-1866.

کات‌ها - ساریت - ساکارا، مجموعه داستان‌های سنسکریت، اثر سوما دیوابهاتا (تصحیح)

Hafiz and the Seven Wise Masters. Leipzig: 1843.

حافظ و هفت درویش

Zeitschrift Deutschen morgenländischen Gesellschaft. Hrsg. von den Geschäftsführern, 1, Leipzig: 1847-

نشریه انجمن شرق‌شناسی آلمان (ویرایش)

Vendidad Sade. Die heiligen Schriften Zoroasters, *Yaçna Vispered* und *Vendidad*. Nach den lithographierten Ausgaben von Paris und Bombay mit Index und Glossar, Leipzig: 1850.

وندیداد ساده (ترجمه، واژه‌نامه)

Die Lieder des Hafis. Persisch mit dem Kommentare des Sudi, herausgegeben,

العبرية و الآرامية و السريانية و العبرية و الآداب العربية، مقالات فی کتاب تهذیب المعلوم لشبویلر، المجلد الثالث، القسمان الثاني و الثالث، لیدن: ۱۹۵۴.

مألف العلماء العرب فی أحوال أنفسهم. دراسته کتبه بالعربية خاصة بکتاب المنتقى، القاهرة: ۱۹۵۵.

درباره‌اش

Fück, J. «Carl Brockelmann zum 85. Geburtstag», *Forschungen und Fortschritte* 27, 1953, 122-123.

”هشتاد و پنجمین سالگرد تولد کارل بروکلمان“

منابع ۹ ص ۱۲: ۴۹ ج ۲ ص ۶۷ و ج ۳ ص ۲۹: ۳۴؛ ۴۲ ص ۷۴: ۳۴ ص ۵۵۳: ۴۵ ج ۱ ص ۴۶۰: ۵۱/۱ ج ۲ ص ۵۰۸-۵۰۹: ۵۲ ج ۲ ص ۷۷۷-۷۸۲: ۷۰ ذیل برکلمان؛ ۸۱ ج ۱ ص ۲۶۷ و ۲۸۹: ۹۰ ش ۱۱، س ۱۳۴۷ ص ۵۱۴-۵۲۱: ۱۲۲ ج ۳ ص ۲۰۲: ۱۲۵ ج ۳ ص ۶۵۹-۶۶۱: ۱۳۸ ج ۱، ۲، ۳ و ج ۴-۱ (آلمانی)؛ ۱۴۲ ج ۳ ص ۹۰: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۶۰-۱۹۷۶، ۱۹۸۰-۱۹۷۸: ۱۵۱ ج ۲ ص ۸۹-۹۱: ۱۵۲ ج ۵، ۶ و ۱۷۴ ج ۱۸ ص ۲۲۶-۲۲۷؛ مجله معارف اسلامی ۲۴ و ۲۵، ۱۳۵۵، ۱۳۹-۱۴۷.

بروکهاوس، هرمان [hermān brokhās]

Brockhaus, Hermann

(۱۸۰۶-۱۸۷۷)، زبان و ادبیات هند و ایران.

۲۸ ژانویه در آمستردام به دنیا آمد. در دانشگاه‌های لایپزیگ، گوتینگن و بن درس خواند و در کتابخانه‌های شرقی کپنهاگ، پاریس، لندن و آکسفرده به تحقیق در منابع آسیایی پرداخت.

۱۸۳۹ استاد زبان‌های شرقی در دانشگاه ینا^۱ بود. از ۱۸۴۱ استاد زبان‌های سنسکریت و

آثار

«Un Calife hafside méconnu», *RT*, 1930, 38-48.

”خليفة گمنام بنوحفص“

«Quelques remarques historiques sur les médersas de Tunisie», *RT*, 1931, 261-285.

”برخی ملاحظات تاریخی درباره مدارس تونس“
«Note sur un traité conclu entre Tunis et l'Empereur Frédéric II», *RT*, 1932, 153-160.

”یادداشت درباره قرارداد منعقد بین تونس و امپراتور فردریک دوم“

«Ibn aš-Sammā, historien hafside», *AIEO*1, 1934-35, 193-212.

”ابن الشماخ، مؤرخ بنوحفص“

«Un aspect de la littérature historico-géographique de l'Islam», *Mélanges Gaudefroy-Demombynes...*, 1935-45, 147-158.

”جنبه‌ای از ادبیات تاریخی - جغرافیایی اسلام“
«Mesures de capacité de la Tunisie médiévale», *RA*, 77, 1935, 89-96.

”مقیاس‌های اندازه‌گیری در تونس سده‌های میانه“

«A propos d'un toponyme tunisien du moyen age», *RT*, 1935, 149-155.

”درباره جای نام تونس در سده‌های میانه“
«Publication de textes historiques arabes», *RA*, 76, 1935, 379-380.

”انتشار متون تاریخی عربی“

Abd al- Bāsīt Ibn Khalil, al- Malati (1440-1514). *Deux recits de voyage inédits*

Leipzig: F. A. Brockhaus, 1854-1860. 3 Vols.

شعرهای حافظ (ویرایش)

Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes. Hrsg. von der Deutschen morgenländischen Gesellschaft, 1. Bd., Leipzig: F. A. Brockhaus, 1859-

مقاله‌هایی در شناخت مشرق زمین (ویرایش)

Zend Vendidad Sade.

زند وندیداد ساده (ترجمه)

منابع: ۳۴: ۴۵ ج ۱ ص ۴، ۹۷، ۲۲۵ و ۲۲۷: ۷۵ ص
۲۲۰: ۱۱۳ دوره ۱۲ س ۱۳۱ ش ۱۱ ص ۱۷: ۱۲۴
ص ۵۳-۵۴: ۱۲۵ ج ۲ ص ۶۶۱-۶۶۲: ۱۲۵ ص ۱۰۵
: ۱۴۴ ج ۱ ص ۷۷۴: ۱۵۱ ج ۲ ص ۹۱: ۱۵۲ ج ۱ و ۲:
۱۵۴ ج ۳ ص ۷۵۷-۷۵۸: ۱۵۸ ص ۶۵۹: ۱۶۴ ص ۱۹۵

برونشویگ، روبر [rober brunšvig]

Brunschvig, Robert

(۱۹۰۱ -)، زبان و ادبیات عرب، مطالعات اسلامی.

در بوردو^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. ۱۹۳۲ استاد تمدن اسلامی در دانشگاه الجزیره بود. ۱۹۴۰ مدارس ابتدایی و دبیرستان برای یهودیان الجزایری تأسیس کرد. ۱۹۴۲ و ۱۹۴۳ رئیس کمیته مطالعات اجتماعی اقلیت یهودی الجزایر بود. ۱۹۴۵ در سمت استاد زبان و ادبیات عرب در دانشگاه بوردو منصوب شد و پس از ده سال تدریس به پاریس رفت، مدیر انستیتوی مطالعات اسلامی دانشگاه سوربن گردید.

برونشویگ با همکاری ساخت^۲ ویرایش مطالب نشریه مطالعات اسلامی^۳ را به عهده داشته است.

1. Bordeaux 2. Schacht
3. *Studia Islamica*

«Contribution à l'histoire du contrat de khammessat en Afrique du Nord», *RA*, 1938, part I, 17-21.

”تحقیق در تاریخ قرارداد خمسات در افریقای شمالی“

La Berbérie orientale sous les Hafside des origines à la fin du XV siècle. Paris: Adrien-Maisonneuve, 1940-47. [For criticism see: Abott, Nabia. *JNES*, V. 5, 1946, 283, V. 7, 1948, 278-279.]

بربرهای شرقی در دوران بنوحفص از آغاز تا پایان سده پانزدهم

«Ibn 'Abdel-hakam et la conquête de l'Afrique du Nord par les Arabes», *AIEO* 6, 1942-47, 108-155.

”ابن عبدالحکم و فتح افریقای شمالی به دست اعراب“

«Le livre de l'ordre et de la défense d'al Muzani», publié, traduit et annoté, *BEO* 11, 1945, 145-196.

”کتاب النظام و الدفاع اثر مُزنی“ (چاپ، ترجمه و تحشیه)

«Un texte arabe du IXe siècle intéressant le Fezzan», *RA* 89, 1945, 21-25.

”یک متن عربی متعلق به سده نهم در مورد فزان“
«Urbanisme médiéval et droit musulman», *REI*, 1947, 127-155.

”شهرنشینی در سده‌های میانه و فقه اسلامی“
La Tunisie dans le haut Moyen Age; sa place dans l'histoire. Le Caire; 1948.

تونی در اوج سده‌های میانه و جایگاه آن در تاریخ
«Esquisse d'histoire monétaire almohadohafsides», *MWM*, 1950, 63-94.

”نظری اجمالی بر تاریخچه نظام پولی موحدون

en Afrique du nord au XVe siècle par Abdulbâsit b. Halil et Adorne. Paris: Laroseéditeurs, 1936.

دو سفرنامه منتشر نشده عبدالباسط بن خلیل بن شاهین‌الملطی درباره افریقای شمالی در سده پانزدهم

«Documents inédits sur les relations entre la Couronne d'Aragon et la Berberie orientale au XIVe siècle», *AIEO* 2, 1936, 235-265.

”اسناد چاپ نشده‌ای درباره مناسبات شاهنشاهی آراگون و بربرهای شرق در سده چهاردهم“

«Léon l'Africain et l'embouchure du Chélif», *RA* 79, 1936, 599-604.

”لئون افریقایی (الحسن بن محمد الفاسی) و بغاز شلیف“

«Sur la Possession dans l'histoire du droit musulman (rite Mâlikite)». *RA*, 1936, part I, 33-40.

”درباره مالکیت در تاریخ فقه اسلامی (مالکی)“
«Sur les mesures tunisiennes de capacité au commencement du XVIIe siècle», *AIEO* 3, 1937, 74-88.

”درباره مقیاس‌های اندازه‌گیری در تونس در اوایل سده هفدهم“

«Un document sur une princesse hafside de la fin du XVI siècle», *RA* 80, 1937, 81-92.

”سندی درباره یک شاهزاده خانم خاندان بنوحفص در اواخر سده شانزدهم“

La versification arabe classique. Essai d'une methode nouvelle. Alger: Société Historique Algérienne, 1937.

صنعت شعر کلاسیک عربی

vocabulaire du *Coran*», *SI* 5, 1956, 19-32.

”ملاحظات ساده منفی دربارهٔ واژگان قرآن“
«Variations sur le thème du doute dans le fiqh», *SOLV*, I, 1956, 61-82.

”شکل‌های گوناگون شک در فقه“
«Fiqh fâtimide et histoire de l'Ifrîqiya», *Mélanges d'histoire et d'archéologie de l'occident musulman*. Tome II. *Hommage à G. Marçais*, Alger: 1957, 13-20.

”فقه فاطمی و تاریخ افریقیه“
International Symposium on the History of Muslim Civilization. Bordeaux : 1956.
Classicisme et déclin culturel dans l'histoire de l'Islam: actes symposium. Organisé par Robert Brunschvig et G. E. von Grunebaum avec le concours de A. Abel et al... Sous les auspices des universités de Bordeaux et de Chicago. Paris: Editions Besson, 1957.

سمپوزیوم بین‌المللی دربارهٔ تاریخ تمدن اسلام (با همکاری)

«Problème de la décadence», *Classicisme et déclin culturel dans l'histoire de l'Islam*. 1957, 29-51.

”مسأله انحطاط“
«De la filiation maternelle en droit musulman», *SI* 9, 1958, 49-59.

”رابطه مادر فرزندی در فقه اسلامی“
«Abd», *EI*, Vol. I, 1960, 24-40.

”عبد“
«Ākila», *EI*, Vol. I, 1960, 337-340.

”عاقله“
«Ba'l», *EI*, Vol. I, 1960, 968-969.

”بعل“

بنوحفص

Initiation à la Tunisie. Par A. Basset, Bercher, R. Brunschvig, N. Calvet, et etc... Paris: Adrien Maisonneuve, 1950.

نوآشنایی با کشور تونس
«Polémiques médiévale autour du rit de Mālik», *Al-Andalus* 15, 1950, 377-435.

”جدلیات سده‌های میانه درباره فقه مالکی“
«Abiçania= al- istinîya», *Al-Andalus* 18, 1953, 207-208.

«Perspectives», *SI*, 1953, 1-21; English translation, *Unity and Variety in Muslim Civilization*, Chicago: 1955, 47-62.

”چشم‌اندازها“
«L'argumentation d'un théologien musulman du Xe siècle contre le Judaïsme», *Homenaje a Millas vallicrosa*, I, 1954, 225-241.

”احتجاج یک فقیه مسلمان در سدهٔ دهم علیه یهودیت“

«Considérations sociologiques sur le droit musulman ancien», *SI* 3, 1955, 61-73.

”ملاحظات جامعه‌شناختی درباره فقه قدیم اسلامی“

«La prosternation devant le souverain et la doctrine de l'Islam», *Atti dell' VIII Congresso Internazionale di Storia delle Religioni*. Roma: 1955, 437-439.

”سجده در برابر خداوند و آموزهٔ اسلام“
«Sur la doctrine du Mahdi Ibn Tumart», *Arabica* 2, 1955, 137-149.

”دربارهٔ آموزه مهدویت ابن تومرت“
«Simples remarques négatives sur le

20, 1964, 5-46.

” جبر و اختیار. تاریخچه یک مسأله در حکمت الهی اسلام“

«Histoire de l'Afrique du Nord», (Bulletin historique) *RH* 232, 1964, 191-208.

” تاریخ افریقای شمالی“

«Hommage à George Marçais», *Arabica*, II, 1964, 1-4.

” بزرگداشت ژرژ مارسه“

«Al-Hulal al-Maushiya, Grenade et le Maroc Marhnide», *Arabic and Islamic Studies in Honor of H. A. R. Gibb*. 1965, 147-155.

” الحُلّال الموشیه فی ذکر الاخبار المراكشیه، غرناطه و مراکش در زمان مرینیان“

«Justice religieuse et justice laïque dans la Tunisie des Deys et des Beys, jusqu'au milieu du XIXe siècle», *SI* 23, 1965, 27-70.

” دادگری مذهبی و دادگری عرفی در تونس در زمان دای‌ها و بای‌ها تا میانه سده نوزدهم“

«Conceptions monétaires chez les juristes musulmans (VIIIe - XIIIe siècles)», *Arabica* 14, 1967, 113-143.

” مفاهیم مالی نزد فقهای مسلمان از سده هشتم تا سیزدهم“

«Les uşûl al-fiqh imâmites à leur stade ancien (Xe et XIe siècle)», *Le Shi'isme Imâmite*. 1968 (1970), 201-213.

” اصول فقه امامیه در سده‌های دهم و یازدهم“
«Corps certain et chose de genre dans l'obligation en droit musulman», *SI* 29, 1969, 83-102.

” چیز معین و مشخص و شیئی جنسی در مبحث

«Barā'a», *EI*, Vol. I, 1960, 1026-1027.

” برائت“

«B'ayyina», *EI*, Vol. I, 1960, 1150-1151.

” بینه“

«Situation de l'Islamologie», *Colloque sur la Sociologie Musulmane*. 1961, 75-83.

” موقعیت مطالعات اسلامی“

«Averroes, juriste», *Etudes d'Orientalisme Lévi-provençal*, I, 1962, 35-68.

” ابن رشد، حقوقدان“

«Gami, Mani», *Arabica* 9, 1962, 74-76.

” جامع - مانع“

«Métiers vils en Islam», *SI* 16, 1962, 41-60.

” حرفه‌های پست در اسلام“

«Mutaxilisme et Aš'arisme à Bagdad», *Arabica* 9, 1962, 345-356.

” معتزله و اشعری در بغداد“

«Coup d'oeil sur l'histoire des foires à travers l'Islam», *Recueil de la Soc. Jean Bodin* 5, 1963, 43-75.

” نظری اجمالی بر تاریخچه بازارهای مکاره در اسلام“

«Kemal Pashazade et le persan», *Mélanges d'Orientalisme Offerts à Henri Massé à l'Occasion de son 75 ème Anniversaire*. Teheran: 1963, 48-64.

” کمال پاشازاده و زبان فارسی“

«Le système de la preuve en droit musulman», *Recueils Soc. Jean Bodin* 18, 1963, 169-186.

” روش استدلال در فقه اسلامی“

«Devoir et pouvoir. Histoire d'un problème de théologie musulmane», *SI*

«La théorie du qiyās juridique chez le hanafite al-Dabūsī (Ve / XIe siècle)», *OH*, I, 1974, 150-154.

” نظریه قیاس حقوقی نزد الذبوسی حنفی (سده پنجم ق/یازدهم م) “

«*Etudes d'Islamologie*. 2 Vols. Tome second (*Droit musulman*). Paris: Editions G. P. Maisonneuve et Larose, 1976; Avant Propos et bibliographie de l'auteur par Abdel-Magid, Turki.

مطالعات اسلامی. ج دوم فقه اسلامی (پیشگفتار و کتابشناسی مؤلف از عبدالمجید ترکی)

«Une lettre du calife h̡fside ʔtman au Duc. de Milan (1476)», *CT* 26, Nos. 105-106, 1978, 27-34.

” نامه‌ای از خلیفه بنوحفص به دوک میلان در ۱۴۷۶ “

Etudes sur l'Islam classique et l'Afrique du Nord. Ed. Turki, Abdel-Magid. London: Variorum, 1986. [Reprinted articles, 1931-83.]

تحقیقاتی درباره اسلام کلاسیک و افریقای شمالی

منابع ۲۵ ج ۲ ص ۲۶۵؛ ۵۳ ج ۱ ص ۳۱۸-۳۱۹؛ ۱۱۷ ج ۲ و ۳؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۷۱۱؛ ۱۲۷ ج ۴ ص ۱۳۱۹-۱۳۲۰؛ ۱۲۸ ج ۱؛ ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۱-۱۹۷۲، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۴-۱۹۷۵، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹ و ۱۹۸۷؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۱۸؛ ۱۵۲ ج ۵، ۶ و ۹.

برونو، آنری [ānri bruno]

Bruno, Henri

(۱۸۸۸-۱۹۴۸)، فقه اسلامی.

در شرشل^۱ (الجزایر) به دنیا آمد. تحصیلات خود

تعهد در حقوق اسلامی

«Le culte et le temps dans l'Islam classique», *RHR* 177, Avril-Juin 1970, 183-193.

” عبادت و زمان در اسلام کلاسیک “

«Encore sur la doctrine du Mahdi Ibn Tumart», *Folia Or.* 12, 1970, 33-40.

” باز هم درباره آموزه مهدویت ابن تومرت “

«De la fiction légale dans l'Islam médiéval», *SI* 32, 1970, 41-51.

” فرض قانونی در اسلام سده‌های میانه “

«Joseph Schacht», *SI* 31, 1970, V-IX.

” ژوزف شاخت “

«Logic and Law in Classical Islam», *Logic in Classical Islamic Culture*. Ed. by G. E. von Grunebaum, 1970, 9-20.

” منطق و قانون در اسلام کلاسیک “

«Los teólogos-juristas del Islam en pro o en contra de la logica griega: Ibn Hazm, al-Gāzālī, Ibn Taymiyya», *Al-Andalus* 35, 1970, 143-177.

” فقهای حقوقدان اسلام (ابن حزم - غزالی - ابن تیمیه) له و علیه منطق یونانی “

«Valeur et fondement du raisonnement juridique par analogie d'après al-Gāzālī», *SI* 34, 1971, 57-88.

” اعتبار و بنیاد استدلال فقهی از راه قیاس بنا بر دیدگاه غزالی “

«Rationalité et tradition dans l'analogie juridico-religieuse chez le mu'tazilite Abdal-Gabbar», *Arabica* 19, 1972, 213-221.

” عقلانیت و سنت در قیاس حقوقی - مذهبی عبدالجبار معتزلی “

1. Chersshell

protection et d'alliance chez les Berbères du Maroc central», par H. Bruno et G. H. Bousquet, *Hespèris* 33, 1946, 353-371.

” مساهمت در مطالعه پیمان‌های حمایت و اتحاد

در میان بربرهای مراکش مرکزی “ (با همکاری)

«La responsabilité du fait des choses inanimées en droit musulman malékite et en droit marocain», par H. Bruno et P. Decroux, *RAlg.*, Part I, 1946, 70-90.

” مسئولیت جبران خسارات وارده از اشیای بی‌جان در فقه مالکی و در حقوق مراکشی “ (با همکاری)

Répertoire alphabétique de la jurisprudence de la Cour d'Appel de Rabat. Comprenant les matières contenues dans le recueil des arrêtes de la Cour d'Appel de Rabat de 1921 au 31 Dceembre 1944. Par H. Bruno et Paul Moussard. Institut des Hautes Etudes Marocaines. Collection des Centres D'Etudes Juridiques, Tome XXIV, Rabat: 1947.

فهرست الفبایی رویه‌های قضایی محکمه استیناف رباط

النظام المالي في الشرع الاسلامي. (به معاونت جود فروا دیمومبین) ۱۹۱۲.

کتاب القضاء للونشیرسی ۱۹۲۷.

درباره‌اش

Caillé, J. «Henri Bruno (1888-1948)», *Hespèris* 36, 1949, 3-5.

” آنری برونو “

«Travaux d'Henri Bruno», *Hespèris* 36, 1949, 6.

” آثار آنری برونو “

را در دانشگاه الجزایر و پاریس به پایان رساند. مشاغل مهمی از جمله ریاست کانون وکلای دادگستری الجزایر را به عهده داشت.

آثار

«Note sur le status coutumier des Berbères marocains», *Archives Berbères*, Iiii, 1915-1916, 135-151.

” یادداشت درباره قوانین عرفی بربرهای مراکشی “

«Introduction à l'étude du droit coutumier des Berbères du Maroc central», *Archives Berbères* 3, 1918, 297-310.

” مقدمه‌ای بر مطالعه قانون عرفی بربرهای مراکش مرکزی “

«La justice berbère au Maroc central», *Hespèris* 2, 1922, 185-191.

” عدلیه بربری در مراکش مرکزی “

«A la recherche d'une politique indigène», *Afr. Franç.* 43, 1933, 440-445.

” در جستجوی سیاستی بومی “

«La justice indigène au Maroc», *Afr. Franç.* 43, 1933, 74-76, 161-164.

” محاکم بومی در مراکش “

«Au sujet d'un manuscrit inédit d'Ahmed al-Wancharisi le *Kitab al-Wilyat*», *Mélanges Gaudefroy-Demombynes*, 1935-45, 159-172.

” در مورد نسخه چاپ نشده کتاب الولاية اثر احمد الونشیرسی “

«La protection du paysannat indigène au Maroc», *Afr. Franç.* 48, 1938, 42-45, 82-83.

” حمایت از دهقانان بومی در مراکش “

«Contribution à l'étude des pactes de

al-Aghani. Part I, Leiden: 1889.

جلد بیست و یکم از کتاب الاغانی

Chrestomathy of Arabic Prose-Pieces. 1895;

Leipzig: 1928.

گزیده آثار نثر عربی

Die Provincia Arabia. With Alfred V.

Domaszewski. 1904-1909. 3 Vols.

سرزمین عربستان (با همکاری)

«*Das Kitābu-l-Itbā'i wa-l-Muzāwaḡati*», des Abu-l-Husain Ahmed Ibn Fāris Ibn Zakariyā. Nach einer Oxforder Handschrift herausgegeben, *OSNG*, I, 1906, 225-248.

” کتاب الاتباع و المزاجه “ از ابوالحسن احمد بن فارس بن زکریا (نشر)

«Über Musils Forschungs reisen», *VOJ (WZKM)* 21, 1907, 353-374, 22, 1908, 399-414, 23, 1909, 18-32.

” درباره سفرهای اکتشافی به موصل “

«*Die Kastelle des arabischen Limes*», *Florilegium ou Recueil de Travaux d'Érudition Dédiés à Monsieur le Marquis Melchior de Vogüé à l'Occasion du Quatrevingtième Anniversaire de sa Naissance*. Paris: 1909, 65-77.

” قلعه مرزی اعراب “

«Zu Brünnows Karte des Provincia Arabia Blatt III», Auseinandersetzung Zwischen Brünnow und Dalman, *ZDPV* 35, 1912, 199-210.

” درباره نقشه سرزمین عربستان “ (با همکاری)

منابع ۵۳ ج ۱ ص ۲۶۳-۲۶۴؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۷۰۹؛

۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۱۷.

[rudolf ernest برونو، رودولف ارنست
bruno]

Brunnow , Rudolph Ernest

(۱۸۵۸-۱۹۱۷)، مطالعات سامی، باستان‌شناسی.

۷ فوریه در آن آربر، ایالت میشیگان (امریکا) به دنیا آمد. در کالج سنت کلمبا، نزدیک دوبلن (ایرلند)، کالج ترینیتی دوبلن و دانشگاه‌های بازل، توپینگن و استراسبورگ درس خواند و زبان عربی را فراگرفت. ۱۸۸۲ با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان خوارج در عصر اولیه امویان به اخذ درجه دکتری از دانشگاه استراسبورگ، و ۱۹۱۴ به اخذ درجه دکتری حقوق از دانشگاه میشیگان نایل آمد.

از ۱۹۱۰ استاد مطالعات سامی در دانشگاه پرینستون بود.

برونو سرپرست اکتشافات باستان‌شناسی در حوران سوریه بوده و تحقیقاتی در زمینه آشورشناسی انجام داده است. ۱۴ آوریل در آج‌هیل^۱ پرینستون درگذشت.

آثار

Die Charidschiten unter den ersten Omayyade. Ph. D. diss. Leiden: 1884.

خوارج در عصر اولیه امویان (پایان‌نامه دکتری)

A Classified List of All Simple and Compound Cuneiform Ideographs, etc. 1889.

فهرست طبقه‌بندی شده تمام حروف ساده و مرکب میخی

The Twenty-first Volume of Kitab

علمی این انستیتو به شمار می‌رفت. ۱۹۳۵
دانشیار و از ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۵ استاد دانشگاه
دولتی آسیای میانه و معاون انستیتوی زبان و
ادبیات آکادمی علوم اتحاد شوروی بود. ۱۹۴۳ به
عضویت آکادمی علوم ازبکستان درآمد. از ۱۹۴۵
به عنوان یکی از رجال علمی ازبکستان شوروی
به کار پرداخت.

۱۹۵۳ عضو وابسته آکادمی علوم ازبکستان و
۱۹۵۸ عضو وابسته آکادمی علوم اتحاد شوروی
شد. از ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۲ معاون انستیتوی
زبان‌شناسی، آکادمی علوم اتحاد شوروی شعبه
لنینگراد بود. وی توجه بسیار زیادی به دستور
زبان، تاریخ، گویش‌شناسی و فرهنگ‌نگاری
ازبکی و به ویژه زبان جغتایی داشت. به دریافت
مدال‌ها و نشان‌های اتحاد شوروی نایل آمده
است. ۱۵ نوامبر در لنینگراد درگذشت.

آثار

«Priroda Turetskogo Izafeta», *Akademiku*
N. Ia. Marru. Moskva-Leningrad: 1935,
165-177.

«ویژگی‌های حروف اضافه در زبان ترکی»
Uchebnik Uigurskogo Iazyka. Leningradskii
Vostochnyi Institut, VIII, 1935.

کتاب درسی زبان اویغوری
Uzbekskii Literaturnyi Iazyk v Period
1905-1917 gg. Tashkent: Uchpedgiz, 1940.

زبان ادبی ازبکی در سال‌های ۱۹۰۵-۱۹۱۷
«Uzbek Language Studies», *Mod. Lang.*
Review 40, 1945, 44-51.

«مطالعات زبان ازبکی»
«Vostokovedenie v SSSR za 30 let»,

کتاب الموشی للوشاء. لیدن: ۱۸۸۷؛ قاهره:
۱۲۲۴-۱۳۲۵ق.

وضع کشفاً مرتباً للرموز البسيطة و المركبة و ما نفيده
في اللغتين الآشورية و البابلية. لیدن: ۱۸۹۷

أعظم كتاب عن طبيعة و تربة و حفريات حوران. في
مجلدين، بمعاونة فون دومارتسنسكي،
استراسبورگ: ۱۹۰۴-۱۹۰۹.

«الجزيرة العربية»، مجلة المشرقة النسوية ۱۹۰۷،
۱۹۰۸، ۱۹۰۹.

الفن العربي. كتاب دي فوجييه ۱۹۰۹.

«العراق»، المجلة الآشورية ۱۹۱۲.

منابع ۲۸ ج ۲ ص ۶۴؛ ۴۲ ص ۷۶؛ ۵۳ ج ۲ ص
۹۹۵-۹۹۶؛ ۶۰ ج ۴ ص ۱۷۵؛ ۷۴ ص ۳۶۲؛ ۱۵۰ س
۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۶۹/۱.

برووکف، آleksandr کنستانتینوویچ [āleksāndr

konstantinovič borovkof]

Borovkov, Alexandr

Constantinovich

(۱۹۰۴-۱۹۶۲)، زبان‌های ترکی.

۲۹ مارس در تاشکند متولد شد. ۱۹۲۸ از
دانشکده مطالعات شرقی دانشگاه دولتی آسیای
میانه فارغ‌التحصیل گردید. ۱۹۳۵ بدون دفاع از
پایان‌نامه نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی شد.
از ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۸ استادیار دانشگاه دولتی
آسیای میانه و از ۱۹۲۶ تا ۱۹۲۸ کارمند علمی
موزه دولتی آسیای میانه بود. از ۱۹۲۸ تا ۱۹۳۸
در انستیتوی شرق‌شناسی لنینگراد به تدریس
اشتغال داشت و از ۱۹۳۴ تا ۱۹۵۹ از کارمندان

(Sbornike Semenoro). 1953, 49-53.

” یادداشت‌های زبان‌شناسی “

«Po Povodu Teorii

Iranizatsii 'Uzbekskogo Iazyka», *Izvestiia Akademii Nauk Uz SSR* 8, Tashkent: 1955, 79-92. (Reziime na Uzb. iaz.)

” درباره نظریهٔ ایرانی شدن زبان ازبکی “

«K Voprosu ob Unifikatsii Tiurkskikh Alfavitov SSSR», *Sov. V* 4, Moskva: 1956, 101-110.

” دربارهٔ یکسان کردن الفبای ترکی در شوروی “

«Voprosy Izucheniiia Tiurkoiazynchnogo Eposa Narodov Srednei Azii i Kazakhstana», *Voprosy Izucheniiia Eposa Narodov SSSR*. Moskva: 1958, 66-100.

” مسایل مربوط به بررسی اسطوره ترکی زبان ”

مردم آسیای مرکزی و قزاقستان “

«Ocherki Istorii Uzbekskogo Iazyka», III. (*Leksika Sredneaziatskogo Tefsira XII - XIII vv.*), *Uchenye Zapiski Instituta Vostokovedeniia*, T. XVI, Moskva-Leningrad: 1958, 138-219.

” شرحی از تاریخ زبان ازبکی “

«Leksikograficheskaia Traditsiia v Slovariakh Chagataiskogo Iazyka», *Leksikog Raficheskii Sbornik* 4, 1960, 151-162.

” سنت واژه‌نگاری در فرهنگ‌های زبان جغتایی “

«Proiznoshenie v Stikhakh Navoi», *Izvestiia Akademii Nauk SSSR. Otdelenie Literatury i Iazyka* 19, 1960. 211-221.

” شیوه بیان در اشعار نوایی “

Badai' al-lugat. Slovar' Tali Imani Geratskogo k sochineniiam Alishera

Izvestiia Akademii Nauk SSSR, Otdelenie Literatury i Iazyka, Vyp. 5, Moskva: 1945, 395-407.

” شرق‌شناسی در اتحاد شوروی طی سی سال “

Belenitskii, A. M. «Istoricheskaiia Topografiia Gerata XV vv.», *Alisher Navoi. Sbornik statei pod. red. A. K. Borovkova*, otv. red. V. V. Struve, Moskva-Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1946, 175-202.

” نقشه‌برداری تاریخی هرات در سدهٔ پانزدهم “

(ویرایش)

«Navoi i Dzhami v Narodnom Predanii», *Izvestiia Akademii Nauk SSSR, Otdelenie Literatury i Iazyka*, Vyp. 6, Moskva: 1947, 481-492.

” نوایی و جامی براساس روایت‌های مردمی “

«Ocherki po Istorii Uzbekskogo Iazyka», (Opredelenie iazyka khikshatov Akhmada Iasevi), *Sov. V*, T. V, Leningrad: 1948, 229-250; II, « Opyt Grammaticheskoi Kharakteristiki Iazyka Sredneaziatskogo Tefsira XIV-XV vv. » *Sov. V*, T. VI, Leningrad: 1949, 24-51.

” شرحی از تاریخ زبان ازبکی “

«Tadzhiksko-Uzbekskoi Dvuiazychie i Vopros o Vzaimovliianii Tadzhikskogo i Uzbekskogo Iazykov», *UZIV* 4, 1952, 165-200; Reviewed by Starinin, V. P. in *VIa*. 1, 1954, 143-145.

” دو زبانی در تاجیکی - ازبکی و مسأله تأثیر ”

متقابل زبان‌های تاجیکی و ازبکی “

«Filologicheskie Zametki», *Trudy Akademii Nauk Tadzhikskoi SSR* 17

Tarkhannykh Iazykov, Vydannykh Khanami Zalotoi Ordyy Russkim Mitropolitam», *Izvestiia Akademii Nauk SSSR, Literaturny i Iazyka* 25, 1966, 13-24.

” بررسی زبان‌شناختی زبان‌های طرخانان ارائه شده به اسقف بزرگ روس از سوی خان‌های اردوی زرین“

«Nazvaniia Rastenii po Bukharskomu Spisku *Mukaddimat al-Adab*», (K izucheniiu uzbekskoi botanicheskoi terminologii), *Tiurk-Leksikologiya i Leksikografiia*. 1971, 96-111.

” نام‌های گیاهان در فهرست بخارایی مقدمه‌الادب“ (پیرامون بررسی اصطلاحات گیاه‌شناسی ازبکستان)

درباره‌اش

«Borovkov, A. K.» *MSE*. Izd. 3, T. 1, Moskva: 1958, stib, 1152.

” آلساندر کنستانتینوویچ برووکف“

«Izbranie v Chleny-korrespondenty AN SSSR», *VAN* 8, Moskva: 1958, 33.

” انتخاب به عضویت وابسته آکادمی علوم اتحاد شوروی“

Kozlov, S. I. «Obshchee Sobranie Otdeleniia Literaturny i Iazyka AN SSSR», *Izvestiia Akademii Nauk SSSR, Otdelinie Literaturny i Iazyka*, T. XVII, Vyp. 5, Moskva: 1958, 478, 474.

” مجموعه عمومی بخش ادبیات و زبان آکادمی علوم اتحاد شوروی“

«Nad Chem Rabotaiut Uchenye», *Vta*. 1, Moskva: 1959, 147.

” دانشمندان روی چه موضوعی کار می‌کنند“
«A. K. Borovkov» (Nekrolog), *Vechernii*

Navoi. Moskva: Izd. Vost. Lit., 1961. Staroarab. i razd. pag. (Akademii Nauk SSSR. Institut Narodov Azii.)

بدایع‌اللغه، واژگان طالع ایمانی هراتی پیرامون آثار علیشیر نوایی

«Izuchenie Turkskikh Iazykov v SSSR», (The Study of the Turk Languages in the USSR), *Vta*. 5, 1961, 10-21.

” آموزش زبان‌های ترکی در اتحاد شوروی“
«Tiurkskie Glossy v Bukharskom Spiske *Mukaddimat al-Arab*», *AO*, XV, Fasc. 1-3, Budapest: 1962, 31-39.

” حواشی ترکی بر فهرست بخارایی مقدمه العرب“
Leksika Sredneaziatskogo Tefsira XII - XIII vv. Moskva: Izd. Vost. Lit., 1963. (Akademii Nauk SSSR. Institut Narodov Azii.)

واژه‌های تفسیر آسیای مرکزی در سده‌های دوازدهم و سیزدهم م.

«Mongol'skie Glossy v Bukharskom Spiske *Mukaddimat al-Adab*», (Mongol Glosses in Bukhara Roll. *Mukadimat al-Adab*), *NAA* 1, 1964, 140-145.

” حاشیه‌های مغولی در فهرست بخارایی مقدمه‌الادب“

«Upominanie 'akhi' u Alishera Navoi», *KSINA* 65, (Sbornik pamiati) E. E. Bertel'sa, 1964, 32-39.

” بیان واژه اخی، در نوشته علیشیر نوایی“
«K Istarii Slovarii *Mukadimat al-Adab*, *Zamakhshari*», *Vta*. 14, 1965, 48-101.

” پیرامون تاریخچه لغت‌نامه مقدمه‌الادب اثر زمخشری“

«Opyt Filoloicheskogo Analiza

1934-1961 gg.)

” یادنامه آ.ک. برووکف “

«A. K. Borovkov (1904-1962)», *Arkheologicheskii Ezhegodnik za 1963 God.* Moskva: 1964, 425, portr.

” آکساندر کنستانتینوویچ برووکف “
(۱۹۰۴-۱۹۶۲)

Davydova, G. A. «A. K. Borovkov», *BSE*,
Izd. 3. T. 3. Moskva: 1970, 574, stib, 1710.

” آکساندر کنستانتینوویچ برووکف “

«Borovkov, A. K.», *Aziatskii Muzei-Leningradskoe Otdelenie Instituta Vostokovedeniia AN SSSR.* Moskva: 1972,
Imen. ukaz., 582.

” آکساندر کنستانتینوویچ برووکف “

منابع ۱۳۳ ج ۲ ص ۵۷۴؛ ۱۵۰ س ۱۹۶۵-۱۹۶۱ و
۱۹۷۱-۱۹۷۲؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۲۴؛ ۱۵۲ ج ۲ و ۷؛ ۱۵۵
ص ۸۸؛ ۱۶۲/۱.

بروین، کرنلیس دو [kornelis do broein]

Bruyn, Cornelis de

(۱۶۵۲-۱۷۲۶)، سفرنامه نویسی.

در شهر لاهه (هلند) به دنیا آمد. ۱۶۷۴ شاگرد
نقاش هلندی فان در شوئر^۱ بود. در همان سال به
آلمان و ایتالیا سفر کرد و به مدت دو سال و نیم
در رم اقامت گزید. ۱۶۷۷ به ناپل و از آن جا به
کشورهای حاشیه دریای مدیترانه سفر کرد.
سپس دوباره به ایتالیا بازگشت و به مدت هشت
سال در ونیز اقامت گزید. ۱۶۹۳ به لاهه بازگشت.
۲۷ ژوئیه ۱۷۰۱ پس از مدتی اقامت در مسکو به

Leningrad. 1962. 15 Noiabria.

” آکساندر کنستانتینوویچ برووکف “
(زندگی نامه)

«A. K. Borovkov» (Nekrolog), *Voprosy
Uzbekskogo Iazyka i Literatury* 6,
Tashkent: 1962, 73-74, portr. (Na. Uzb.
iaz.)

” آکساندر کنستانتینوویچ برووکف “
(زندگی نامه)

«A. K. Borovkov» (Nekrolog), *NAA* 2,
Moskva: 1963, 75-76, portr.

” آکساندر کنستانتینوویچ برووکف “
(زندگی نامه)

«Aleksandr Konstantinovich Borovkov
(1904-1962)», *Obshchestv. Nauk v
Uzbekistane* 7, 1963, 75-76. portr.

” آکساندر کنستانتینوویچ برووکف “
(۱۹۰۴-۱۹۶۲)

«Aleksandr Konstantovich Borovkov
(1904-1962)»; «Trudy Aleksandra
Konstantovicha Borokova»,
Tiurkologicheskie Issledovaniia. Moskva-
Leningrad: 1963, 292-293; 294-298,
(Khronol. perechen, 84 kn., st., rets. i
uchebnikov za 1928-1963 gg.)

” آکساندر کنستانتینوویچ برووکف “
(۱۹۰۴-۱۹۶۲)؛ ” آثار آکساندر کنستانتینوویچ
برووکف “

Sevortian, E. V. «Pamiati A. K.
Borovkov», *Izvestiya Akademii Nauk
SSSR, Otdelenie Literatury i Iazyka*, T.
XXII, Vyp.2, Moskva: 1963, 171-175,
portr.; Bibliogr. v podstroch. primech.
(Ssylka na 33 kn., st. i red. raboty za

1737; A new and more correct translation than has hitherto appeared in Public of Mr. Cornelius le Bruin's *Travels into Moscovy, Persia and Divers Parts of the East-Indies*. London: Printed for J. Warcus, 1759.

سفر به ایران و هند شرقی از راه مسکو

منابع ۹ ص ۹۶: ۳۵ ج ۲ ص ۳۳۸: ۶۶ ج ۱ ص ۳۶-۳۷: ۸۰ ج ۱ ص ۱۸۳-۱۹۵: ۱۱۷ ج ۳: ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۰۵ و ۷۱۹: ۱۵۱ ج ۳ ص ۱۱۵ و ۱۱۷: ۱۵۲ ج ۴: ۱۵۸ ص ۶۸۷: ۱۶۴ ص ۲۰۶: فلسفی، نصرالله. تاریخ روابط ایران و اروپا در دوره صنویه. تهران: چاپخانه ایران، ۱۳۱۶ ص ۱۸۳.

[evert broeins] **اورت**

Bruins, Evert M.

باستان‌شناسی.

از اهالی هلند، استاد باستان‌شناسی در دانشگاه آمستردام بود. در زمینه کاوش‌های باستان‌شناسی در شوش و بابل و متون خط میخی تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

«Quelques textes mathématiques de la Mission de Suse», *Akademie van Wetenschappen, Amsterdam. Section of Sciences. Proceeding*, V. 532 (Nos. 6-10), 1950, 1025-1033.

”برخی متون ریاضی از هیأت اعزامی باستان‌شناسی به شوش“

Nouvelles découvertes sur les mathématiques babyloniennes. Conférence

ایران آمد. آوریل ۱۷۰۳ از راه اردبیل، زنجان، قزوین و قم وارد اصفهان شد و مدتی در آنجا اقامت گزید. سپس به شیراز رفت و در راه به بازدید از تخت جمشید پرداخت و نام خود را بر سنگی حک نمود. پس از چندی به بندرعباس رفت و سرانجام در ۱۷۰۸ ایران را به قصد اروپا ترک کرد. شرح سفر به مشرق زمین و تصاویری را که خود تهیه کرده بود در ۱۷۱۱ در آمستردام به چاپ رسانید. بیش از نیمی از تصاویر این سفرنامه درباره ایران است. در اوترخت درگذشت.

آثار

Reizen door de vermaardste deelen van Klein Asia. De eylandon Scio, Rhodus, Cyprus, Metelino, Stanchio, & c. mitsgaders de voornaamste steden van Aegyten, Syrien in Palestina... Delft, Gedrukt by H. van Krooneveld, 1698; *Voyage au Levant...* Paris: G. Cavelier, 1714.

سفر به شرق طالع و مهم‌ترین نقاط آسیای صغیر

Reizen over moskovie, door Persien en Indie. Lantschappen en steden, derzelver Oudheden, Hof von Persepolis bij de Persianen Tchilminar genamt. Amsterdam: 1711; Amsterdam: Rudolph en Gerard Wetstein etc., 1714; *Voyages de Corneille Le Bruyn par la Moscovie, en Perse, et aux Indes Orientales*. Amsterdam: 1718. 2 Vols.; 1732. 5 Vols; *Travels into Muscovy, Persia, and Parts of East-Indies*. London: A. Bettesworth and C. Hitck and others,

استادیار در دانشگاه گرایفسوالد، ۱۹۳۰ استاد در دانشگاه کونیگسبرگ^۲ و از ۱۹۳۱ استاد در دانشگاه لایپزیگ بود.

برونیلیش مدیر انستیتوی شرق شناسی و رئیس دانشکده فلسفه دانشگاه لایپزیگ و کارشناس امور ترکیه در انستیتوی تحقیقات جنوب اروپا بوده است. با آغاز جنگ جهانی دوم به ارتش پیوسته و به اسارت درآمد. در ماه سپتامبر درگذشت.

آثار

Bistam Ibn Qais, Ein vorislamischer Beduinenfürst und Held. Leipzig: 1923.

بسطام بن قیس، حکمران و پهلوان بدوی عصر جاهلیت Rückert, F. «*Amrilkais, der Dichter und König*», Hannover: 1924, *OLZ* 28, 1925, 637-638.

”امروالقیس، شاعر و پادشاه“ (بررسی)
«Arabien» (on the work of this title by B. Moritz), *OLZ* 28, 1925, 1-5.

”عربستان“

Brugsch, Moh. «*Arabisch-Deutsches Handwörterbuch*», Hannover: 1924, *OLZ* 28, 1925, 68.

”فرهنگ لغات عربی - آلمانی“ (بررسی)
Lammens, P. H. «*La Mecque à la veille de l'hégire*», Beyrouth: 1924, *OLZ* 28, 1925, 927-930.

”مکه در شب هجرت“ (بررسی)
«The Well in Ancient Arabia», *Islamica*, I, 1925, 41-76, 288-343, 454-528.

faite au Palais de la découverte le 1er décembre 1951. Alençon, Impr. alençonnaise, 1952.

کاوش‌های تازه درباره ریاضیات بابلی
«La notation des fractions», un nouveau texte de série, *C. R. de la 3è Rencontre Assyriologique Int.*, Leiden, 1952, Leiden: 1954, 129-143.

”نمایش کسرهای“
«Textes mathématiques de suse», *Mém. de la Miss. Archéol. en Iran*, T. 34, 1961, XII-136, 39 pl., 8 fig.

”متون ریاضی شوش“
«Problema Alhaseni at the Tercentenary of Huygens' Solution», *Centaurus* 13, 1968-69, 269-277.

”مسألة الخازنی در سومین سده راه حل هویگنس“

منابع: ۳۵ ج ۲ ص ۲۵۸؛ ۹۰ ص ۵ ش ۱۰ ص ۹۱۶؛
۱۱۷ ج ۲ ص ۱۲۵؛ ۲ ص ۷۰۵؛ ۱۵۰ ص ۱۹۶۶-۱۹۷۰؛
۱۵۱ ج ۲ ص ۱۵۴؛ ۱۵۲ ج ۲، ۳، ۴، ۷.

برونیلیش، اریش [eriš broynliš]
Bräunlich, Erlich

(۱۸۹۲-۱۹۴۵)، زبان و ادبیات عرب.
از اهالی آلمان، در دانشگاه لایپزیگ زیر نظر آوگوست فیشر^۱ به تحصیل در زبان‌های شرقی پرداخت. سپس جانشین استادش در کرسی زبان‌های شرقی و در سمت سردبیر نشریه اسلامی‌گرديد. ۱۹۲۳ به اخذ درجه دکتري از دانشگاه گرایفسوالد^۲ نایل آمد.

۱۹۲۲ مدرس در دانشگاه لایپزیگ، ۱۹۲۵

1. August Fischer

2. Greifswald

3. Königsberg

” فهرست یافته‌های تازه از نسخ خطی عربی
(۱۸۸۴-۱۹۲۴) “ (بررسی)

Harder, E. «Deutsch-arabisches und arabisch-deutsches Taschenwörterbuch», Heidelberg: 1925, OLZ 30, 1927, 503-504.

” فرهنگ جیبی آلمانی - عربی و عربی - آلمانی “
(بررسی)

Eine bildliche Darstellung der Furcht bei arabischen Dichtern», *Islamica*, III, 1927, 325-336.

” تصویری از ترس در نزد شاعران عرب “
»Zu Lane Sp. 371 A und 414 B.», *Islamica*, III, 1927, 273-274.

Pascha, Rifat & Ibrahim, al-Liwa. «*Mirat al- Haramain*», Kairo: 1344/1925, OLZ 30, 1927, 1113-1117.

” مرآت الحرمين “ (بررسی)
Margoliouth, D. S. «*The Relations between Arabs and Israelites Prior to the Rise of Islam*», London: 1924, OLZ 30, 1927, 36-41.

” مناسبات بین اعراب و بنی اسرائیل پیش از ظهور اسلام “
(بررسی)

Caskel, W. «*Das Schicksal in der altarabischen Poesie*», Leipzig: 1926, OLZ 30, 1927, 783-787.

” تقدیر در شعر عرب عصر جاهلیت “ (بررسی)
Cheesman, R. E. «*In Unknown Arabia*», London: 1926, OLZ 31, 1928, 1111-1115.

” در عربستان ناشناخته “ (بررسی)
»Philby's Reisen in Arabien», OLZ 31, 1928, 342-347.

” پوشش‌های هری سنت جان بریجر فیلیبی در

” چاه در عربستان عصر باستان “

Schweinfurth, G. «*An der Küste des Roten Meeres*», Berlin: 1925, OLZ 29, 1926, 569-570.

” بر سواحل دریای احمر “ (بررسی)
»Al-Halil und das *Kitab al-Ain*», *Islamica*, II, 1926, 58-95.

” الخلیل بن احمد الازدی و کتاب العین “
»*Kitab-al-Ain*, le premier Dictionnaire arabe est sous presse», *Der Islam*, XV, 1926, 295.

” کتاب العین، نخستین فرهنگ لغت عربی چاپ شده “

Gardener, W. H. T. «*The Phonetics of Arabic*», Oxford: 1925, *Islamica*, II, 1926, 324-330.

” آواشناسی زبان عربی “ (بررسی)
Piri Reis, Bahrije. «*Das türkische Segelhandbuch für das Mittelmeer vom Jahre 1521*», I. Ed. Kahle, Berlin, Leipzig: 1926, *Islamica*, III, 1926, 295-300.

” راهنمای دریانوردی در مدیترانه متعلق به سال ۱۵۲۱ به زبان ترکی “ (بررسی)

»Zur Frage der Echtheit der altarabischen Poesie», OLZ 29, 1926, 825-833.

” دربارهٔ مسألهٔ اصالت شعر عرب عصر جاهلیت “
Haddad, E. N. «*Arabisch wie es in Palästina gesprochen wird*», ein Leitfaden für Anfänger, Jerusalem: 1927, *Islamica*, III, 1927, 492.

” گویش عربی رایج در فلسطین “ (بررسی)
Blochet, E. «*Catalogue des Manuscrits arabes des nouvelles acquisitions (1884-1924)*», Paris: 1925, OLZ 30, 1927, 691-694.

Belegverse, gemeinsam mit A. Fischer, Leipzig: 1934.

شرح شواهد (با همکاری)

Philby, H. St. J. B. «*The Empty Quarter*», London: 1933, *OLZ* 38, 1935, 317-320.

”ربع الخالی“ (بررسی)

Carruthers, D. «*Arabian Adventure to the Great Nafud in Quest of the Oryx*», London: 1935, *OLZ* 40, 1937, 304-306.

”ماجرای عربی به سوی نفود بزرگ (نفود الکبیره) در جستجوی غزال آفریقایی“ (بررسی)

«Versuch einer literargeschichtlichen Betrachtungsweise altarabischer Poesien», *Der Islam*, XXIV, 1937, 201-269.

”کند و کاوی بر پایه تاریخ ادبیات در اشعار عرب عصر جاهلیت“

«Zwei türkische Weltkarten aus dem Zeitalter der grossen Entdeckungen», *Berichte über die verhandlungen der Sächsischen Akademie der Wissenschaften zu Leipzig. Phil.-hist. Klasse*, Bd. 89, Leipzig: 1937.

”دو نقشه ترکی از جهان متعلق به عصر کشفیات بزرگ“

Löfgren, O. «*Arabische Texte zur Kenntnis der Stadt Aden im Mittelalter*», Uppsala, Leipzig, Haag: 1936, *OLZ* 42, 1939, 108-110.

”شهر عدن در متون عربی سده‌های میانه“ (بررسی)

Thomas, B. «*Die Araber*», Berlin: O. J., *OLZ* 42, 1939, 529-531.

”اعراب“ (با همکاری)

Die Beduinen. Bd. I, gemeinsam mit M. Frh. v. Oppenheim und W. Caskei,

عربستان“

Noeldecke, Th. «*Geschichte des Qorans*», 3. Teil, G. Bergsträsser, *Geschicht des Qoranstextes*, Leipzig: 1929, *Theologische Literaturzeitung* 54, 1929, 529-531.

”تاریخ قرآن“ (بررسی)

Philby, H. St. J. B. «*Arabia of the Wahhabis*», London: 1928, *OLZ* 33, 1930, 465-467.

”عربستان و هابیون“ (بررسی)

«Feghali, M. *Syntaxe des parlers arabes actuels du Liban*», Paris: 1928, *ZDPV*, 1930, 260-262.

”نحو زبان گفتاری عربی در لیبی“ (بررسی)

«Drei islamische Bronzespiegel», *Islamica*, V, 1932, 133-164.

”سه آئینه برنزی متعلق به سرزمین‌های اسلامی“

«Die Bedeutung von جَاوَزَ الْأَثْنَيْنِ», *Festschrift Oppenheim*. 1933, 13-17.

”معنای اَنْ جَاوَزَ الْأَثْنَيْنِ“

Thomas, B. «*Alarms and Excursions in Arabia*», London: 1931, *OLZ* 37, 1934, 433-434.

”هشدارها و گشت و گذارها در عربستان“ (بررسی)

«Beiträge zur Gesellschaftsordnung der arabischen Beduinenstämme», *Islamica*, VI, 1934, 68-111, 182-229.

”مقاله‌هایی درباره نظام اجتماعی قبایل بدوی عرب“

Schawahid-Indices. Indices der Reimwörter und der Dichter der in den arabischen *Schawahid-Kommentaren* und in verwandten Werken erläuterten

1927, *Islamica*, IV, 113-114.

”فلسطین“ (بررسی)

«Die türkischen Weltkarten von 1513 und 1528», *Forschungen und Fortschritte*, XIV, 163.

”نقشه‌های جهان ترکی متعلق به ۱۵۱۲ و ۱۵۲۸“
Gabriel, A. «*Im weltfernen Orient*», München, Berlin: 1929, *Islamica*, IV, 336-337.

”در شرق رؤیایی“ (بررسی)

”الغفة العربیة القدیمة“، اسلامیکا، ۱۹۲۵.

”ابن خالد القتیل“، الدراسات الاسلامیة ۱۸.

”الاعشی“، مجلة الاسلام ۱۴، ۲۵۳.

”سیبویه الفارسی و اللغة العربیة“، اسلامیکا ۲، ۶۴.

”النابعة الجعدی“، اسلامیکا ۲۴، ۲۰۷.

درباره‌اش

Kissling, Hans Joachim. «Erich Bräunlich», *ZDMG* 100, 1950, 37-41.

”اریش بروینلش“

Spitaler, A. «Ergänzungen und Berichtigungen zu den *Schawahid-Indices*», von A. Fischer und E. Bräunlich, *Studien zur Geschichte und Kultur des Vorderen Orients: Festschrift für B. Spuler*, Hrsg. H. R. Roemer und A. Noth, Leiden: E. J. Brill, 1981, 406-422.

”ضمیمه و تصحیحات شرح شواهد“

منابع ۲۰ ص ۶۶؛ ۵۳ ج ۲ ص ۷۶۲؛ ۱۵۰ س
۱۹۵۵-۱۹۵۶ و ۱۹۸۵؛ ۱۸۲ ش ۱۰۰ س ۱۹۵۰.

Leipzig: 1939.

بدویان (با همکاری)

«Abu Duaib-Studien», *Der Islam*, XVIII, 1-23.

”مطالعات ابو دُویب“

Björkmann, W. «Beiträge zur Geschichte der Staatskanzlei im islamischen Aegypten», *Abhandlungen aus dem Gebiete der Auslandskunde* 28, Hamburg: 1923, *Islamica*, IV, 333-336.

”مطالعاتی درباره تاریخ حکومت در مصر اسلامی“ (بررسی)

Elder, E. E. «*Egyptian Colloquial Arabic Reader*», London: 1927, *Islamica*, IV, 114-115.

”راهنمای عربی گفتاری مصر“

Kadri, Jaakub. «*Eine Weibergeschicht und andere Novellen*», aus dem Türkischen übersetzt von H. W. Duda, Leipzig: 1923, *Islamica*, I, 138-139.

”داستانی از داستان زنان و دیگر داستان‌ها“ (بررسی)
Bergsträsser, G. «*Einführung in die semitischen Sprachen*», Sprachproben und grammatische Skizzen, München: 1928, *Islamica*, III, 493-496.

”درآمدی بر زبان‌های سامی“ (بررسی)

«Firdosi und sein Werk», vortrag gehalten anlässlich einer Firdosi-Feierstunde der stadt Leipzig, *Neue Jahrbücher für Deutsche Wissenschaft und Jugendbildung*, XIII, 411-421.

”فردوسی و کتابش“

Guthe, H. «*Palästina*», (Monographien zur Erdkunde XXI), Bielefeld, Leipzig:

بريجز، اليزابت [elizābet brijez]

Bridges, Elizabeth

ترجمه غزل‌های حافظ، شعر.

از اهالی انگلستان، ۱۹۲۱ دفتر کوچکی با عنوان غزل‌ها و ابیاتی چند از حافظ انتشار داد. این اثر با آثار و ترجمه‌های مترجمان پیشین به کلی متفاوت است و مؤلف خود در مقدمه به این مطلب اشاره دارد.

خانم بريجز که خود شاعره‌ای با ذوق و دارای قریحه‌ای عرفانی بوده، کوشیده است تا با پی‌بردن به ژرفای روح حافظ آرای او را در قالب ابیاتی هجایی و بدون هیچ‌گونه پیروی از متن اصلی بیان کند. گاهی اوقات سروده‌هایش را با امضای مستعار داریوش منتشر ساخته است.

آثار

«From An Ode by Hafiz», *New Statesman* 16, 1920, 231.

”از یک قصیده حافظ“

Sonnets From Hafiz and Other Verses. London, New York: H. Milford, Oxford University Press, 1921.

غزل‌ها و ابیاتی چند از حافظ

منابع ۵۰ ص ۲۳۷-۲۳۹: ۱۵۲ ج ۲ و ۷.

بريجز، (سر) هارفرد جونز ← جونز، (سر) هارفرد

بريسون، بارنابه [bārānābe brison]

Brisson, Barnabé

(۱۵۳۰-۱۵۹۱)، حقوق، سیاست.

در فونتنه - لو - کنت^۱ (فرانسه) به دنیا آمد.

۱۵۷۳ نماینده پادشاه در پارلمان پاریس بود و ۱۵۸۰ ریاست پارلمان را به عهده داشت. پس از روز باریکاد^۲ها به اتحادیه‌ی مقدس^۳، پیوست و اولین رئیس آن بود. به علت اعتدال و مخالفت با افراطیون اتحادیه محاکمه و به تحریک کمیته شازده نفری در مجلس شورا به دار آویخته شد.

آثار

Code de Henri III. 1587.

مجموعه قوانین آنری سوم

De regio Persarum principitv libri tres, Post cl. sylbvgii editionem, proeter complures sublato errores, testimoniorvm Graecorum versione latina avctiores, additis sparsim observationibus... cvra et opera. Joh. Henrici Lederlini Argentorati: Typis & sumptibus viduae J. F. Spoor, 1710.

اصول حکومت ایران. [این کتاب اولین بار در ۱۵۹۰ در پاریس به چاپ رسید.]

منابع ۹۶ ج ۳ ص ۳۷۳: ۱۱۴ س ۵ ش ۸ و ۹ ص ۳۴: ۱۲۵ ج ۳ ص ۶۱: ۱۴۲ ج ۲: ۱۵۱ ج ۲ ص ۷۸: ۱۵۲ ج ۱، ۵ و ۶: ۱۶۲ ج ۱ ص ۲۳۶.

بريکتو، اوگوست مارتن ژولین [ogust

mārtan žūlian briktō]

Bricteux, Auguste Martin Julien

(۱۸۷۳-۱۹۳۷)، ادبیات فارسی.

۲۳ دسامبر در فلمال علیا^۴ (بلژیک) به دنیا آمد.

1. Fontenay-le-Comte

2. Journée des Barricades

3. Saint Ligue

4. Flémalle-Haute

«Les manuscrits persans de la Bibliothèque de l'université de Liège», *Mélanges Godefroid kurth*. Recueil de mémoires relatifs à l'histoire, à la philologie et à l'archéologie publiés par la Faculté de philosophie et Lettres de l'Université de Liège et Paris, 1908, T. 2, 433-437.

”نسخ خطی فارسی کتابخانه دانشگاه لیژ“
Voyage en perse. Au pays du lion et du soleil. Première édition précédée d'une préface de J. Leclercq. Bruxelles: Falk fils, 8.

سفر به ایران. به کشور شیر و خورشید
Contes persans. Traduits pour la première fois sur un manuscrit inédit de Bibliothèque de Berlin... avec préface de Victor Chauvin. Liège: Vaillant, Carmanne, Paris: Champion, 1910.

قصه‌های ایرانی (ترجمه)
Djami. *Salâmân et Absâl*. Poème allégorique persan traduit pour la première fois en français par Auguste Bricteux, Paris: C. Carrington, 1911.

سلامان و ابدال، منظومه تمثیلی فارسی، اثر جامی (ترجمه)

«Le hamza. Étude de phonétique et de grammaire arabes», *Le Muséon*, N. S. 35, 1922, 109-130.

”همزه. مطالعه آواشناسی و دستور زبان عربی“
Djami. *Youssouf et Zouleikha*. Traduit pour la première fois du persan en français par A. Bricteux. Paris: Librairie Orientaliste Paul Geuthner, 1927.

۱۸۹۸ در رشته فلسفه و ادبیات فارسی از دانشگاه لیژ فارغ‌التحصیل گردید.

از ۱۹۰۰ در دانشگاه لیژ تدریس می‌کرد و به هنگام مرگ استاد زبان و تاریخ عبری، عربی، فارسی و ترکی در همان دانشگاه بود. ۱۹۰۳ و ۱۹۱۳ برای تکمیل مطالعات خود به عثمانی و ایران سفر کرد و نشان شیر و خورشید از ایران و نشان ستاره از افغانستان به وی اهدا شد. مقاله‌هایی در دائرةالمعارف اسلامی لیدن به چاپ رسانیده است.

آثار

Histoire de khodâdâd, fils de Naurous Chah et ses frères. Traduit du persan par M. Aug. Bricteux. [with an introductory note by V. Chauvin. From *Le Muséon*, Nouvelle Série, 5.] Louvain: 1904.

داستان خداداد پسر نوروزشاه و برادرانش (ترجمه)
«Histoire de la Simourgh et de l'union du fils du roi de l'Occident avec la fille du roi de l'Orient, montrant la puissance du destin», traduite du persan par A. Bricteux. *Le Muséon*, T. 6, 1905, 53-84.

”قصه سیمرغ و وصلت پسر پادشاه غرب با دختر پادشاه شرق، نمایانگر قدرت سرنوشت“ (ترجمه)

«Histoire des trois jouvenceaux, qui voyagent en compagnie d'un vieillard», traduite du persan par August Bricteux. *Le Muséon*, Nouvelle Série, T. 6, 1905, 379-396.

”روایت سفر سه پسر جوان با یک پیرمرد“ (ترجمه)

persan. (Firdousi), Bruxelles: 1935, 15-39.

”سخنرانی“

«Le Millénaire de l'Homère persan»,
*Bulletin de l'Association des Amis de
l'Université de Liège*, Avril, 1935, 64-81.

”هزاره هومر ایرانی“

*Roustem et Sohrab, épisode du livre des
rois de Firdousi*. Traduit du persan par A.
Bricteux. Gembloux: Imp. Duclot; Liège:
Faculté de Philosophie et Lettres; Paris: E.
Droz, 1938.

رستم و سهراب، داستانی از شاهنامه فردوسی (ترجمه)

درباره‌اش

Janssens, Herman F. «Auguste Bricteux»,
Flambeau, XX, No. 7, 1937, 12-22;
Bruxelles: 1937.

”اوگوست بریکتو“

Duchesne-Guillemin, Jacques. «Auguste
Bricteux, 1873-1937», extrait de *l'Antiquité
Classique*, Tom VII, Fascicule 1, 1938,
105-108; Bruxelles: 1938.

”اوگوست بریکتو ۱۸۷۳-۱۹۳۷“

منابع ۲۲:۳۴ ص ۷۱ و ۷۲:۱۱۷ ج ۱ و ۲:۱۲۵
ج ۳ ص ۶۰۵:۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵:۱۵۱ ج ۱ ص
۷۱:۱۵۲ ج ۲ و ۴.

برینر، ویلیام مایکل [vilyām māykel briner]

Brinner, William Michael

(۱۹۲۴ -)، زبان و ادبیات عرب، تاریخ اسلام.

۱۶ اکتبر در آلامدا^۱، ایالت کالیفرنیا (امریکا) به دنیا
آمد. ۱۹۴۸ لیسانس، ۱۹۵۰ فوق لیسانس و

یوسف و زلیخا، اثر جامی (ترجمه)

«Pasquinade sur la ville de Tebriz par
Maître Lissâni de chiraz», édité et traduite
pour la première fois avec une
introduction et des notes. *Mélanges de
Philologie Orientale Publiés à l'Occasion
du Xe Anniversaire de la Création de
l'Institut Supérieur d'Histoire et de
Littératures Orientales de l'Université de
Liège*. 1932, 1-56.

”هجویه لسانی شیرازی درباره شهر تبریز“
(تصحیح و ترجمه همراه با مقدمه و یادداشت‌ها)

Les comédies de Malkom Khan...
Traduites du persan par A. Bricteux.
Liège, Paris: Droz, 1933.

نمایشنامه‌های فکاهی ملک‌خان (ترجمه)

L'avare. Comédie persane (Qarajadaghi).
Texte publié et traduit pour la première
fois avec une intr., des notes et un
glossaire par. A. Bricteux, Paris, Liège:
Droz, 1934.

خسیس، نمایشنامه فکاهی فارسی (ترجمه، مقدمه،
یادداشت‌ها و واژه‌نامه)

«Firdousi et le *Chah Nâmeh* suivi de 'les
amours de Zâl et de Roudabeh'», traduit
en vers blancs dans le mètre de l'original
par A. Bricteux. *Le Flambeau*, Bruxelles:
Décembre 1934 et Janvier 1935.

”فردوسی و شاهنامه، ماجراهای عاشقانه زال و
رودابه“ (ترجمه به شعر سفید)

«La place de Firdousi dans la Littérature
Iranienne», *DIMV*, Bombay: 1934, 75-80.

”جایگاه فردوسی در ادبیات ایران“
«Discours», *Millénaire du grand poète*

خاورمیانه شورای انجمن‌های فارغ‌التحصیلان آمریکا و شورای تحقیقات علوم اجتماعی، ۱۹۷۲ و ۱۹۷۳ مشاور کمیته بین‌المللی تبادل نیروی انسانی فولبرایت هیز^۱ و از ۱۹۷۳ مدیر مرکز مطالعات بیت‌المقدس در دانشگاه کالیفرنیا بود. برینر عضو آکادمی سده‌های میانه آمریکا نیز بوده است.

آثار

«The Banu Sasa, A Study in the Transmission of A Scholarly Tradition», *Arabica* 5, 1960.

”بنو سسرا، مطالعه‌ای در انتقال یک روایت محققانه“

A Chronicle of Damascus, 1389-1397. University of California, 1963. 2 Vols.

گاه‌شماری از دمشق ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۷

«The Significance of the Harafish and Their Sultan», *Journal of the Economic & Social History Quarterly*. 1963.

”اهمیت حرافشه و سلطان آن‌ها“

Sutro Library Hebraica, A Handlist. California State Library, 1967.

کتابخانه عبری سوترو، فهرست راهنما

«Ibn Habib», Badr al-Din Abu Muhammad al- Hasan B. Umar al-Dimashki al-Halabi al-Shafi'i, *EI*, Vol. III, 1971, 798.

”ابن حبیب“ بدرالدین ابومحمد الحسن بن عمر الدمشقی الحلبی الشافعی

Readings in Modern Arabic Literature. Leiden: E. J. Brill, 1972.

۱۹۵۶ به دریافت درجه دکتري علوم انسانی از دانشگاه کالیفرنیا در برکلی نایل آمد.

در ۱۹۵۶ و ۱۹۵۷ مربی، از ۱۹۵۷ تا ۱۹۶۱ استادیار، از ۱۹۶۱ تا ۱۹۶۴ دانشیار و از ۱۹۶۴ استاد زبان‌های شرق نزدیک در دانشگاه کالیفرنیا بود.

پاییز ۱۹۶۰ بورسیه تحقیقاتی مرکز مطالعات خاورمیانه در دانشگاه هاروارد، ۱۹۶۱ مربی زبان عربی، ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ عضو مطالعات شرق نزدیک شورای تحقیقات علوم اجتماعی و شورای انجمن‌های فارغ‌التحصیلان آمریکا، ۱۹۶۳ و ۱۹۶۴ جانشین رئیس گروه آموزش زبان‌های شرق نزدیک در دانشگاه کالیفرنیا، از ۱۹۶۴ تا ۱۹۷۰ رئیس کمیته مطالعات خاورمیانه، از ۱۹۶۵ تا ۱۹۶۸ مشاور اداره آموزش و پرورش ایالات متحده، از ۱۹۶۵ تا ۱۹۷۰ رئیس گروه آموزشی دانشگاه کالیفرنیا و مدیر مرکز منطقه‌ای زبان‌های شرق نزدیک، از ۱۹۶۶ تا ۱۹۷۰ عضو کمیته مشترک شرق نزدیک و خاورمیانه شورای انجمن‌های فارغ‌التحصیلان آمریکا و شورای تحقیقات علوم اجتماعی، ۱۹۷۰ مدیر انجمن شرق‌شناسان آمریکا، از ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۱ مدیر و رئیس انجمن مطالعات خاورمیانه‌ای شمال آمریکا، ۱۹۶۸ عضو کمیته اجرایی انستیتوی مطالعات ایرانی آمریکا، ۱۹۶۸ و ۱۹۶۹ رئیس انجمن معلمان زبان عربی آمریکا، از ۱۹۶۸ تا ۱۹۷۰ عضو مرکز تحقیقات آمریکایی مصر و عضو کمیته همان مرکز، ۱۹۶۹ و ۱۹۷۰ رئیس کمیته مشترک شرق نزدیک و

Islam», *The Islamic World from Classical to Modern Times*, essays in honor of Bernard Lewis. C. E. Bosworth, C. Issawi, R. Savory and A. L. Udovitch, eds. Princeton: Darwin Press, 1989; 1991, 55-73 [Contrasting influences of Christian and Islamic environments.]

” کارائیت‌های جامعه مسیحیت - کارائیت‌های اسلام “

Tabari, Abu Jafar Muhammad, al-. *Tarikh al-Rusul wal Muluk*. Vol. III: *The Children of Israel*. Tr. by W. M. Brinner, Albany (USA): State University of New York Press, 1991.

تاریخ الرسل و الملوك، اثر ابوجعفر محمد طبری (ترجمه ج ۳)

منابع ۱۳۱ ج ۱ ص ۶۹؛ ۱۳۶ ج ۱؛ ۱۳۸ ج ۳؛ ۱۵۰ س ۱۹۷۷، ۱۹۷۹، ۱۹۸۶، ۱۹۸۷ و ۱۹۹۳.

بستورن، راسموس اولسن [rasmus olsen bestorn]

Besthorn, Rasmus Olsen

(۱۸۴۷-۱۹۲۱)، مطالعات عربی - اسلامی.

در رشته زبان‌های شرقی به تحصیل پرداخت و در ۱۸۶۷ از دانشگاه کپنهاگ فارغ‌التحصیل گردید. سپس به مطالعه متون شرقی به ویژه زبان و ادبیات عرب در اسپانیای سده میانه پرداخت و ۱۸۸۰ لیسانس زبان عربی گرفت. ۱۸۸۵ به پاریس رفت و ۱۸۸۹ با ارائه پایان نامه‌ای با عنوان ابن زیدون به اخذ درجه دکتری نایل آمد.

مطالعات در ادبیات معاصر عرب (با همکاری)

«Mohamed Rashad Abdulmuttalib, 1917-1975», *IJMES* 7, 1976, 271-287.

” محمد رشاد عبدالمطلب، ۱۹۱۷-۱۹۷۵ “

«Dar al-Sa'ada and Dar al-'Adl in Mamluk Damascud», *Studies in Memory of G. Wiet*. Jerusalem: 1977, 235-247.

” دارالسعادة و دارالعدل در عصر مملوک‌ها در دمشق “

«An Egyptian Anti-Orientalist», *Islam, Nationalism, and Radicalism in Egypt and the Sudan*. Ed. G. R. Warburg and U. M. Kupferschmidt, New York: Praeger, 1983, 228-248. (Aisha Abd al-Rahman, Bint al-Shati).

” یک مصری مخالف شرق‌شناس “

«Abd al-Hamid B. Yahya B. Sa'd», *EI*, Vol. I, 1985. 111-112.

” عبدالحمید بن یحیی بن سعد “

«An Islamic Decalogue», *SIIT*, papers presented at the Institute for Islamic-Judaic Studies, Center for Judaic Studies, University of Denver. Ed. W. M. Brinner & S. D. Ricks, Atlanta: Scholars Press, 1986. (*Brown Judaic Studies*, 110.) 67-84.

” یک ده فرمان اسلامی “ (ویرایش، با همکاری)

Tabari, Abu Jafar Muhammad, al-. *Tarikh al-Rusul wal Muluk*. Vol. II: *Prophets and Patriarchs*. Tr. by W. M. Brinner, Albany (USA): 1987.

تاریخ الرسل و الملوك، اثر ابوجعفر محمد طبری (ترجمه ج ۲)

«Karaites of Christendom-Karaites of

آثار

منابع ۲۲ ص ۵۲: ۶۵ ج ۲ ص ۸۴۲-۸۴۴: ۱۲۵ ج ۲
ص ۱۵۱: ۱۰۷ ج ۱ ص ۷۸۸ و ج ۵ ص ۵۶.

بشیرالنساء بیگم (سیده) [seyyede

bašironnesā baygom]

Bashir ul-Nisa Baigum (Seyedah)

(۱۹۴۲-)، زبان و ادب فارسی.

در حیدرآباد (هندوستان) به دنیا آمد. ۱۹۶۳ از
دانشگاه عثمانیه فوق‌لیسانس زبان و ادبیات
فارسی گرفت و سپس مشغول گذراندن دوره
دکتری در همان دانشگاه گردید.

خانم بشیرالنساء مربی زبان فارسی و مدیر گروه
زبان و ادبیات فارسی دانشکده بانوان دانشگاه
عثمانیه بوده است.

آثار

”ایران امروز“

”شرح حال اقبال لاهوری“

”شرح حال ملک‌الشعرای بهار“

منبع ۶۷ ص ۲۱.

بک، زیاستیان [zebāstiyān bek]

Beck , Sebastian

(۱۸۷۸-۱۹۵۱)، زبان و ادبیات فارسی، مطالعات

شرقی.

از اهالی آلمان، زبان‌های فارسی، ترکی و عربی را
به‌خوبی می‌دانست. در وزارت امور خارجه آلمان
مترجم بود و در دانشگاه برلین فارسی تدریس
می‌کرد.

*Ibn Zaiduni vitam. Scripsit epistolamque
ejus ad Ibn-Dschahvarum scriptam nunc
primum edidit R. O. Besthorn, Haunia:*
Apud G. Prior, 1889.

زندگی‌نامه ابن زیدون (ترجمه، تصحیح، پایان‌نامه
دکتری)

*Euclidis Elementa. Ex interpretatione
al-Hadschischadschii cum commentaris
al-Nairizii. Arabice et Latine ediderunt
notisque instruxerunt J. L. Heiberg.
Hauniae: Libraria Gylndendaliana,
1893-1932.*

اصول اقلیدس (ترجمه، تصحیح، یادداشت، با
همکاری)

*Die astronomischen Tafeln des Muhammed
Ibn Musa al-Khwarizmi. In der
Bearbeitung des Maslama Ibn Ahmed
al-Madjriti und der lateinischen
Übersetzung des Athelard von Bath
aufgrund der Vorarbeiten von A. Bjornbo.
Hrsg. und kommentiert von H. Suter in
Zurich... Kopenhagen: A. F. Host & Son,
1914.*

زیج‌های محمد بن موسی خوارزمی (تصحیح، شرح، با
همکاری)

*Junta para Ampliacion de Estudios
Cientificas. Centro de Estudios Historioos.
Miscelanea de estudios y textos Arabes.
Madrid: 1926.*

بررسی متون عربی

رسالة عن قواعد العربية و أرسطو. کپنهاگ: ۱۸۹۴.

رسالة عن الثقافة العربية في العصر الوسيط. ۱۹۰۷.

آثار

2. Abt. Arabische Schriften, E. Religion und Ethik, 1-3. Bd. Mohammed Ibn Brugsch, Die abbasidische Perle, 1925. [For criticism see: Schwally, Fr. *OLZ* 22, 1919, 131; Bergsträsser, G. *OLZ* 26, 1923, 165-166; Littzann, F. *OLZ* 28, 1925, 942-945; Schacht, Joseph. *OLZ* 30, 1927, 585-586.]

شرق اسلامی (ویرایش، با همکاری)
Tschängi Dilawär. Ein Märchen, turkish text. *Der islamische Orient*. Heidelberg: 1918.

قصه جنگی دلاور (ویرایش، ترجمه)
«*Das afghanische Strafgesetzbuch vom Jahre 1924 mit dem Zusatz vom Jahre 1925*», aus dem Persischen übersetzt und mit einer allgemeinen Einleitung in die afghanische Strafgesetzgebung versehen, *WI*, II, 1928, 67-157.

”کتاب قانون مجازات در افغانستان متعلق به سال ۱۹۲۴ همراه با ضمیمه‌ای از سال ۱۹۲۵“ (ترجمه، مقدمه)

Iran. Von Alexander Teherani... unter Mitwirkung. Berlin: Junker und Dünnhaupt, 1943.

ایران (با همکاری)

منابع ۶۳:۳۴-۱۳۰:۷۱ ج ۱ ص ۱۳۱-۱۳۶:۹۶
ج ۲ ص ۲۱:۱۲۵ ج ۲ ص ۸۲۱-۸۳۲:۱۵۰ س
۱۹۰۶-۱۹۵۵:۱۵۱ ج ۱ ص ۷۰۹:۱۵۲ ج ۲ و ۷.

بکر، کارل هاینریش [kārīl hāynriš beker]

Becker, Carl Heinrich

(۱۸۷۶-۱۹۳۳)، مطالعات اسلامی.

از اهالی آلمان، ۱۲ آوریل در آمستردام (هلند) به

Neupersische Konversationsgrammatik mit besonderer Berücksichtigung der modernen Schriftsprache. Mit zahlreichen Schrifttafeln und Texten in den wichtigsten persischen Schriftarten, einer Lichtdrucktafel mit Münzen und Banknoten, einer Sammlung von Dokumenten und Briefen, darunter ein Ferman in Vierfarbendruck, Heidelberg: J. Gross, 1914.

دستور زبان محاوره‌ای فارسی نو با گرایش ویژه به زبان نوشتاری امروزی

Schlüssel zur Neupersischen Konversationsgrammatik. Mit einer Einführung in den Persischen Briefstil und in die selteneren persischen Schriftarten: tāliq, tulūt und šekāstāyē zengir. Mit vier Schrifttafeln. Heidelberg: J. Gross, 1914.

راهنمای دستور زبان محاوره‌ای فارسی نو
Ahmeds Glück. Ein Märchen. Ahmadin Sa'adati. Turkish text. *Der islamische Orient*. Heidelberg: 1917.

قصه سعادت احمد (ترجمه، ویرایش)
Der islamische Orient. Eine Sammlung gemeinnütziger orientalischen Schriften zur Förderung des Studiums islamischer Sprachen, herausgegeben in Gemeinschaft mit Saleh ed-Din Bej. 1. Abt. Türkische Schriften. C. Die türkische Literatur 1-4. Bd. 1917-20; in Gemeinschaft mit Mohammed Ibn Brugsch, 2. Abt. Arabische Schriften, C. Arabische Literatur, a. Volksliteratur, 1-4. Bd., 1924;

- دنيا آمد. زبان‌های شرقی را نزد بتسولند^۱ و بارت^۲ آموخت و موفق به دریافت درجهٔ دکتری گردید.
- ۱۹۰۸ استاد تاریخ و فرهنگ شرق در انستیتوی مستعمراتی هامبورگ^۳، ۱۹۱۰ مؤسس و سر دبیر نشریه اسلام^۴، ۱۹۱۳ استاد در دانشگاه بن، ۱۹۱۶ کارمند وزارت فرهنگ و ۱۹۲۱ و از ۱۹۲۵ تا ۱۹۳۰ وزیر فرهنگ پروس بود. ۱۹۲۶ نخستین دانشکده تربیت معلم را در شهرهای بن، البینگ وکیل تأسیس کرد.
- بکر مدتی در دانشگاه‌های هامبورگ، هایدلبرگ، بن و برلین نیز تدریس کرده و در زمینهٔ تاریخ اسلام و عوامل اجتماعی اقتصادی مؤثر در شکل‌گیری و گسترش اسلام تحقیقاتی انجام داده است. ۱۰ فوریه در برلین درگذشت.
- آثار**
- Ibn Gauzi's Manaqib Omar Ibn Abd el Aziz*. Besprochen und im Auszuge mitgeteilt, inaug. Dis., Leipzig: W. Drugulin, 1899.
- مناقب عمر بن عبدالعزیز، اثر ابن جوزی (تلخیص، ترجمه، پایان‌نامهٔ دکتری)
- «Studien zur Omajjadengeschichte... A. Omar II», *ZA*, XV, Weimar: 1900, 36.
- ” مطالعاتی دربارهٔ تاریخ امویان، الف. عمر دوم (عمر بن عبدالعزیز) “
- Beiträge zur Geschichte Ägyptens unter dem Islam*. Strassburg: K. J. Trübner, 1902-1903. [For criticism see: Hartman, Martin. *OLZ*, V. 5, 1902, 235-236.]
- مقاله‌هایی دربارهٔ تاریخ مصر اسلامی
- «Panislamismus...», *Ar. RW*, Bd. VII, Leipzig: 1904, 169-192.
- ” پان اسلامیسیم “
- «Arabische Papyri des Aphroditofundes», *ZA*, XX, Strassburg: 1906, 68-104.
- ” پاپیروس‌های عربی دربارهٔ آفرودیت “
- «Die Kanzel im Kultus des alten Istam», *Orientalische Studien Theodor Nöldeke*, zum siebzigsten Geburtstag... gewidmet, Giessen: 1906, 5-21.
- ” منبر در مراسم مذهبی صدر اسلام “
- Papyri Schott-Reinhardt*. I. Mit Unterstützung des Grossherzoglich badischen Ministeriums der Justiz, des Kultus und Unterrichts, Heidelberg: C. Winter, 1906.
- پاپیروس‌های شوت - راینهاردت (شرح، تصحیح)
- «Das Wiener Qusair Amra-Werk», *ZA*, XX, Strassburg: 1906, 355-379.
- ” اثری از کاخ قصیر عمره در وین “
- Christentum und Islam*. Religionsgeschichtliche Volksbücher für die deutsche christliche Gegenwart, III. Reihe, 8. Heft, Tübingen: 1907; *Christianity and Islam*. Tr. by H. J. Chaytor, London & New York: Harper & Brothers, 1909.
- مسیحیت و اسلام
- «Das Lateinische in den arabischen Papyrusprotokollen», *ZA*, XXII, Strassburg: 1908, 166-193.
- ” زبان لاتین بر شناسنامهٔ پاپیروس‌های عربی “
- «Papyrusstudien», I., *ZA*, XXII,

1. Bezold 2. Barth
3. Kolonial Institut von Hamburg
4. *Der Islam*

”بحث و جدل مسیحیان و شناخت اصول اعتقادی اسلام“

«Historische Studien über das Londoner Aphroditowerk», *Der Islam*, Bd. II, Heft 4, Strassburg: 1911, 359-371.

”مطالعاتی تاریخی دربارهٔ اثر آفرودیته در لندن“
«Materialien zur Kenntnis des Islam in Deutschostafrika», *Der Islam*, 2. Jahrgang, Heft 1, Strassburg, Hamburg: 1911.

”مطالبی در شناخت اسلام در مستعمرات آلمان در شرق افریقا“

«Neue arabische Papyri des Aphroditofundes», *Der Islam*, 2. Jahrgang, Heft 2, Strassburg: 1911, 245-268.

”پاپیروس‌های جدید عربی دربارهٔ آفرودیته“
«Studien zur Geschichte und Kultur des islamischen Orients», *Der Islam* 1-9, Strassburg: K. J. Trübner, 1912-36.

”مطالعات در تاریخ و فرهنگ شرق اسلامی“
(ویرایش)

«Zur Geschichte des islamischen Kultus», [Followed by two short articles by the same writer: Der vierte Internationale Kongress für Religionsgeschichte, Leyden 9.-13. September 1912, and Landsmannschaftliche Arbeitsorganisation der Bauhandwerker in der Omajjadenzzeit.] *Der Islam*, 3. Jahrgang, Strassburg, Hamburg: 1912, 374-403.

”دربارهٔ تاریخ فرهنگ اسلامی“
«Abbas B. Abi'l-Futuh», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 10-11.

”عباس بن ابی‌الفتوح“

Strassburg: 1908, 137-154.

”مطالعات دربارهٔ پاپیروس‌ها“

«Ist der Islam eine Gefahr für unsere Kolonien?», *Kolonialen Rundschau*. Berlin: 1909, 266-293.

”آیا اسلام تهدیدی برای مستعمرات ما است؟“
«Karl Vollers, ein Nachruf», *Hamburgischen Correspondenten* 172, vom Sonntag, den 4. April, Hamburg: 1909, 1.

”یادنامهٔ کارل فولرس“

Der Islam. Zeitschrift für Geschichte und Kultur des islamischen Orients, Strassburg: K. J. Trübner, 1910-.

نشریه اسلام (ویرایش)

Le ghâshiya comme emblème de la royauté. (Centenario della Nasoita di Michele Amori. Estratto del volume secondo), Palermo: 1910.

غاشیه به عنوان نشان ملک سلطنتی

«*Staat und Mission in der Islampolitik*», from the *Verhandlungen des 3. Deutschen Kolonialkongresses*. 1910, 638-651; Berlin: 1910.

”حکومت و تبلیغ مذهبی در سیاست اسلامی“
Goldziher, Ignacz. *Vorlesungen über den Islam*. Zweite, umgearbeitete Auflage, mit einem Gleitwort, Heidelberg: 1910-1925.

درس‌هایی دربارهٔ اسلام (مقدمه)

«Zur Geschichte des Östlichen Sudan», *Der Islam* 1, Heft 2, Strassburg: 1910.

”دربارهٔ تاریخ بخش شرقی سودان“
«Christliche Polemik und islamische Dogmenbildung», *ZA*, Bd. XXVI, Strassburg: 1911, 175-195.

1913, 125-126.

”ابوكله“

«Al-Adid li Din Allah», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 145.

”العاخذ لدين الله“

«Al-Adil», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 145-147.

”العاذل“

«Al-Afdal, Aiyubide», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 153-154.

”الافضل ايوبى“

«Al-Afdal», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 154.

”الافضل“

«Ahmed B. Tulun», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 202-203.

”احمد بن طولون“

«Aidhab», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 222.

”عذاب“

«Ain Shams», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 224.

”عين شمس“

«Akhmim», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 246-247.

”اخميم“

«Abbas B. Amr al-Ghanawi», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 11.

”عباس بن عمرو الغنوى“

«Abbasa», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 14.

”عباسه“

«Abd Allah B. Abd al-Malik», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 22.

”عبدالله بن عبدالمك“

«Abd Allah B. Muhammed», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 28-29.

”عبدالله بن محمد“

«Abd Allah B. Sad», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 31-32.

”عبدالله بن سعد“

«Abu'l - Hawl», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 98.

”ابوالهول“

«Abu Simbel», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 114.

”ابو سمبل“

«Abukir», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 125.

”ابوقير“

«Abuklea», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,

Harrassowitz, 1913, 561-562.

”عزین، الملک“

«Babylon», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 571-572.

”بابل“

«Badr al-Djamali», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 582-583.

”بدرالجمالی“

«Baggara», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 583-584.

”بقاره“

«Bahnasa», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 601.

”بهنسا“

«Bahr al-Ghazal», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 602-603.

”بحرالغزال“

«Bahr al-Kulzum», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 604-605.

”بحرالقلزم“

«Bahr al-Zendj», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 607.

”بحرالزنج“

«Bahriye», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 610.

”بحریه“

«Arabi Pasha», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 433-434.

”عربی پاشا“

«Al-Ashmunain», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 502-503.

”الاشمونین“

«Al-Ashraf», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 503.

”الاشرف“

«Assassinen», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 510-511.

”حشاشین“

«Assuan», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 511-512.

”آسوان“

«Asyut», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 523.

”اسیوط“

«Atbara», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 524.

”عتبره“

«Atfih», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 524-525.

”اطفیج“

«Aziz, al-Malik», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto

Harrassowitz, 1913, 742.

”بیان الملوك“

«Buhaira», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 804.

”بحیره“

«Burullus», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 835-836.

”بُرس“

«Busir», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 838.

”بوسیر“

«Buwait», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 841.

”بویط“

«Cairo», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 850-860.

”قاهره“

«Dabik», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 922.

”دبیق“

«Dallal», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 938-939.

”دلال“

«Damiette», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 949-950.

”دمياط“

«Bait al Mal», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 622-623.

”بيت المال“

«Bakt», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 633.

”بقط“

«Baladhori, Ahmed», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 636-637.

”البلاذوری، احمد“

«Bani Hasan», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 674.

”بنی حسن“

«Bani Suef», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 674.

”بنی سوئف“

«Barbara», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 679.

”بربره“

«Barghash B. Said B. Sultan», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 684.

”برغش بن سعید بن سلطان“

«Bedja», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1913, 716.

”بجه“

«Biban al-Muluk», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto

Göttingen : 1916, 7-57.

” پادشاهی اسماعیلیان در کتاب دانیال به زبان قبطی“

Das türkische Bildungsproblem.
Akademische Rede... gehalten am
Geburtstag Sr. Majestät des Kaisers,
Bonn: 1916.

مشکل آموزش زبان ترکی

«Ubi sunt qui ants nos in mundo fuere»,
Aufsätze zur Kultur-und Sprachgeschichte...
Ernst Kühn... gewidmet, Breslau: 1916,
87-105.

Gedanken zur Hochschulreform. 1919.

اندیشه‌هایی دربارهٔ اصلاح دانشگاه‌ها

Islamstudien. (Vom Werden und Wesen
der islamischen Welt), Leipzig: Quelle &
Meyer, 1924-1932. 2 Bd. [For criticism
see: Strothmann, B. *OLZ*, V. 27, 1924,
462-468.]

مطالعات اسلامی

Von Wesen der dt. Universität. 1925

دربارهٔ ماهیت دانشگاه‌های آلمان

*Die pädagogische Akademie im Aufbau
unseres nationalen Bildungswesens.* 1926.

آکادمی روانشناسی تربیتی در راه ایجاد نظام آموزشی ملی
آلمان

«Egypten», *Enz. I*, Bd. II, Leiden und
Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,
1927, 4-24.

” مصر “

«Girga», *Enz. I*, Bd. II, Leiden und
Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,
1927, 182.

«Dar Fur», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und
Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,
1913, 954-956

” دارفور “

«Dar al-Sina'a», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und
Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,
1913, 957.

” دارالصناعه “

«Daressalam», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und
Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,
1913, 962-963.

” دارالسلام “

«Dibadj», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und
Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,
1913, 1008.

” دیباج “

«Djizya», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und
Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,
1913, 1097-1098.

” جزیه “

«Djuhaina», *Enz. I*, Bd. I, Leiden und
Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz,
1913, 1107-1108.

” جهینه “

«Bartholds Studien über Chalif und
Sultan», *Den Islam*, VI, 1916.

” مطالعات بارتولد دربارهٔ خلیفه و سلطان “

«Islam und Wirtschaft», *Archiv
Wirtschaftsforsch. Orient* 1, 1916, 66-77.

” اسلام و اقتصاد “

«Das Reich der Ismaeliten im koptischen
Danielbuch», *Nachrichten der K.
Gesellschaft der Wissenschaften zu
Göttingen, Philologisch-historische, Klasse.*

- ”فتوح العرب“، کلیو. ۱۹۰۹.
- ”الاوربيون و مسلمو افريقيا“، الاسلام. ۱۹۱۰، ۱۹۱۱، ۱۹۱۲.
- ”الطب فى شمال افريقيا“، الاسلام. ۱۹۱۰.
- ”قواعد لغة القرآن فى دراسات تولدكه“، الاسلام. ۱۹۱۰.
- ”المماليك“، الذكرى المثوية لامارى. ۱۹۱۰؛ الاسلام. ۱۹۱۰.
- ”كتابات فى سوريا“، الاسلام. ۱۹۱۱.
- ”الوقف“، الاسلام. ۱۹۱۱.
- ”دراسات عن الفتح العربى“، منشورات كمبريدج، الجزء الثانى، كيمبريدج: ۱۹۱۲.
- ”الشعائر الاسلامية“، الاسلام. ۱۹۱۲.
- ”الادب الحديث فى شمال افريقيا“، الاسلام. ۱۹۱۳.
- ”الحديث فى الفقه الاسلامى“، الاسلام. ۱۹۱۳.
- ”القانون الاسلامى“، الاسلام. ۱۹۱۳.
- ”اريخ جراف“، الاسلام. ۱۹۱۵-۱۹۱۶.
- ”ياكوب بارث“، الاسلام. ۱۹۱۵-۱۹۱۶.
- ”جوزيف فون كاراباشيك“، الاسلام. ۱۹۲۰.
- ”مارتن هارتمان“، الاسلام. ۱۹۲۰.
- ”الاسلام فى اطار تاريخ الحضارة“، المجله الشرقىة الالمانية. ۱۹۲۲.
- ”جولد صيهير“، الاسلام. ۱۹۲۲.
- ”جورج ياكوب“، تكريم جورج ياكوب، الاسلام. ۱۹۳۲.
- ”جرجا“
- »Ibn Killis«, *Enz. I*, Bd. II, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1927, 423.
- ”ابن كلّس“
- »Ikhshididen«, *Enz. I*, Bd. II, Leiden und Leipzig: E. J. Brill und Otto Harrassowitz, 1927, 488-489.
- ”اخشيديان“
- Das Problem der Bttdung*. 1930.
- مشكل آموزش على
- Das Erbe der Antike im Orient und Okcident*. Leipzig: Quelle & Meyer, 1931.
- میراث تمدن باستان در شرق و غرب
- [این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:
- سرگذشت تمدن. ترجمه علی محمد زهما، تهران: امیرکبیر، ۱۳۳۷.]
- »Babalyun (Babylon)«, *EI*, Vol. I, 1960, 844-845.
- ”بابل“
- »Notes sur les conditions écologiques en Sénégal aux 17e et 18e siècles«, *African Economic History* 14, 1985, 167-216.
- ”یادداشت‌هایی درباره شرایط زیست بومی در سنگامبی سده‌های هفدهم و هجدهم“
- The Reorganization of Education in China*. By the League of Nations' mission on educational experts: C. H. Becker... M. Faleski..., P. Langevin..., R. H. Tawney.
- تجدید سازمان نظام آموزشی در چین
- ”الجوامع فى الاسلام“، الدراسات الشرقیة لتولدكه. ۱۹۰۶.

angewandten Orientalistik, WI 23, 24, 1984, 378-387.

”اسنوک هورگرونیه در برابر بکر“

Essner, C. & Winkelhane. «Carl Heinrich Becker (1876-1933), Orientalist und Kulturpolitiker», WI 28, 1988, 154-177.

”کارل هاینریش بکر (۱۸۷۶-۱۹۳۳)، شرق شناس و سیاستمدار فرهنگی“

منابع ۲۲: ۳۵: ۶۰ ج ۱ ص ۱۳۸ و ۱۵۱: ۵۳ ج ۲ ص ۷۴۵-۷۴۶: ۷۲: ۱۲۳ ج ۲ ص ۴۳۹: ۱۲۵ ج ۲ ص ۸۳۲ و ۸۳۳: ۱۲۸ ج ۱ و ج ۱-۲ (آلمانی): ۱۴۳ ج ۳ ص ۱۴۴: ۹۳ ج ۱ ص ۵۰۸: ۵۰۹: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۶۱: ۱۹۶۵-۱۹۸۶، ۱۹۸۹ و ۱۹۹۳: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۰۹-۷۱۱: ۷۱۱: ۱۵۲ ج ۵ و ۶: ۱۵۲ ج ۳ ص ۶۸۵-۶۸۶: ۱۵۸ ص ۴۱۸: ۱۶۴ ص ۱۲۲:

Boyce, Mary. *A Persian Stronghold of Zoroastrianism*. Oxford: Clarendon Press, 1977, Vol. 2, 439.

بکی خانوف، عباسقلی [abbāsqli bekixānof]

Bekikhanov, Abbasgoli

(۱۷۹۴-)، مطالعات تاریخی.

در ایالت بکین (روسیه) متولد شد. ۱۸۲۰ به واسطه دانشی که داشت شهرت یافت. به دعوت ژنرال یرمولوف به خدمت ارتش روسیه درآمد و به زودی به درجه سرهنگی رسید. سفرهای بسیاری به گرجستان، ارمنستان، داغستان، روسیه، لهستان و اطراف دریای بالتیک داشته است. آثاری درباره دستور زبان فارسی، مذهب، فلسفه و غیره دارد.

سیره لابن عبدالحکم. قاهره: ۱۹۳۷.

”خلیفة الظاهر“، فی سبیل فهم الشرق، الجزء الثاني، ۱۲۱.

”الطولونیون“، فی سبیل فهم الشرق، الجزء الثاني، ۱۹۸-۱۳۹.

درباره اش

Carl Heinrich Becker, *Ein Gedenkbuch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1950.

یادنامه کارل هاینریش بکر

Wende, Erich. C. H. Becker, *Mensch und Politiker*. Ein Bibliographischer Beitrag zur Kulturgeschichte der Weimarer Republik, Stuttgart: Deutsche Verlagsanstalt, 1959.

کارل هاینریش بکر، انسان و سیاستمدار

Batunskii, M. A. «Iz Istории Zapadnoevropeiskogo Islamovedeniia Perioda Imperializma (K. Bekker)», *Nauchnye Raboty i Soobshcheniia AN Uzbekskoi SSR*, Book 2, Tashkent: 1961.

”بخشی از تاریخ اسلام شناسی اروپایی غربی در دوران امپریالیسم (کارل بکر)“

Waardenburg, Jean Jacques. *L'islam dans le miroir de l'Occident*. Comment quelques orientalistes Occidentaux se sont penchés sur l'Islam et se sont formés une image de Cette religion: I. Goldziher, C. Snouck Hurgronje, C. H. Becker, D. B. Mc Donald, Louis Massignan. Paris: Mouton, 1963.

اسلام در آینه غرب

«C. Snouck Hurgronje versus C. H. Becker», ein Beitrag zur Geschichte der

آثار

گلستان ارم (درباره تاریخ شیروان و داغستان از دوران باستان تا پیوستن شیروان به روسیه).

منبع آرونوا، م. ر. دولت نادرشاه افشار. ترجمه حمید امین، چ ۲، تهران: شبگیر، ۱۳۵۶، ۲۰.

بگلی، فرانک [frānk baglī]

Bagley, F. R. C.

مطالعات ایرانی، مطالعات اسلامی.

از اهالی انگلستان، استاد کرسی زبان فارسی در دانشگاه دارم بوده و مطالعات بسیاری در ادبیات کلاسیک ایران انجام داده است.

آثار

«The Azhar and Shi'ism», *MW* 50, 1960, 122-129.

«الازهر و مذهب تشیع»

Spuler, Bertold. *The Muslim World*. A historical survey. Part I. The Age of the Caliphs, Part II. The Mongol Period. Translated from the German, Leiden: E. J. Brill, 1960.

جهان اسلام (ترجمه)

«Omar Khayyam and Fitzgerald», *Durham University Journal* 59, 1967, 81-93.

«عمر خیام و فیتزجرالد»

«Technocracy in Iran», *Islam* 44, 1968, 230-249.

«تکنوکراسی در ایران»

«The Iranian Family Protection Law of 1967», a milestone in the advance of women's rights, *Iran and Islam*, in Memory of V. Minorsky, 1971, 47-64.

«قانون حمایت از خانواده ایرانی سال ۱۹۶۷»

From Darkness into Light, Women's Emancipation in Iran. By Badr al-Moluk Bamdad. Edited and translated, Hicksville, N. Y.: Exposition Press, 1977.

از ظلمت تا روشنایی، آزادی زنان در ایران، تألیف بدرالملوک بامداد (ترجمه، ویرایش)

«The Eighth Congress of Iranian Studies and Some Remarks about Present-Day Kerman», *BSMESB* 5 ii, 1978, 96-100.

«هشتمین کنگره مطالعات ایرانی و نکاتی چند درباره کرمان امروز»

Koszinowski, T. «The Arabian Peninsula in the 19th and 20th Centuries», tr. Bagley, F. R. C., *MW*, a historical survey. Part IV: Modern Times. Fascicule 1, Leiden: E. J. Brill, 1981, 199-235.

«شبه جزیره عربستان در سده‌های نوزدهم و بیستم» (ترجمه)

Köhler, H. «A Short History of Indonesia», tr. Bagley, F. R. C., *MW*, a historical survey. Part IV: Modern Times. Fascicule 1, Leiden: E. J. Brill, 1981, 236-337.

«تاریخچه اندونزی» (ترجمه)

Spuler, B. «Central Asia under Russian Rule», tr. Bagley, F. R. C., *MW*, a historical survey. Part IV: Modern Times. Fascicule 1, Leiden: E. J. Brill, 1981, 143-170.

«آسیای میانه تحت حکومت شوروی» (ترجمه)

Braun, H. «Iran in the 19th and 20th Centuries», tr. Bagley, F. R. C., *MW*, a historical survey. Part IV: Modern Times.

منبع ۷۵ ص ۲۲۷.

بل، جان [jān bel]

Bell, John

(۱۶۹۱-۱۷۸۰)، سفرنامه‌نویسی، جهانگردی.
در آنترمونی^۱ (اسکاتلند) به دنیا آمد. ۱۷۱۴ به سن پترزبورگ رفت و به خدمت پترکبیر درآمد و به سمت پزشک سفارت روس در تهران تعیین گردید. ۱۷۱۸ به سفارت روس در چین فرستاده شد، ۱۷۲۲ در راه بازگشت به روسیه از ایران بازدید کرد، ۱۷۳۷ از سوی دولت روس به همراه هیأتی به قسطنطنیه رفت و ۱۷۴۶ به اسکاتلند بازگشت. یادداشت‌های او از سفر به روسیه، ایران، چین و ترکیه حاوی اطلاعات زیادی دربارهٔ نژادها و جغرافیای شهرهای روسیه است. یکم ژوئیه در آنترمونی درگذشت.

آثار

Travels from St. Petersburg in Russia to Diverse Parts of Asia. (Journal of the residence of Mr. de Lange... at the Court of Pekin during the years 1721 and 1722. Tr. from the French [by J. Bell]), Glasgow: 1763, 2 Vols.

سفرها از سن پترزبورگ در روسیه به نقاط مختلف آسیا (ترجمه)

Voyages depuis Saint-Petersbourg en Russie dans diverses contrées de l'Asie. À Pékin... à Ispahan en Perse, avec l'ambassade du même Prince (le Czar Pierre I) à Schah Hussein Sophi de Perse, à Derbent en

Fascicule 1, Leiden: E. J. Brill, 1981, 62-142.

”ایران در سده‌های نوزدهم و بیستم“ (ترجمه) Scheel, H. «The Ottoman Empire from 1774 to 1918», tr. Bagley, F. R. C., *MW*, a historical survey. Part IV: Modern Times. Fascicule 1, Leiden: E. J. Brill, 1981, 1-25.
”امپراتوری عثمانی از ۱۷۷۴ تا ۱۹۱۸“ (ترجمه) Jäschke, G. «Turkey Since the Armistice of Mudros», tr. Bagley, F. R. C., *MW*, a historical survey. Part IV: Modern Times. Fascicule 1, Leiden: E. J. Brill, 1981, 26-61.

”ترکیه از زمان امضای قرارداد متارکه جنگ در مودرس“ (ترجمه)

«New Light on the Iranian Constitutional Movement», *Qajar Iran, Political, Social and Cultural Change 1800-1925*. Ed. E. Bosworth and C. Hillenbrand. Edinburgh: Edinburgh University Press, 1983, 48-64.

”نظری نو بر جنبش مشروطیت ایران“

منابع ۴۵ ج ۲ ص ۱۰۴؛ ۹۰ س ۱۲ ش ۷ و ۸ ص ۴۴۶؛ ۱۲۵ ج ۱ ص ۵۷۳ و ج ۱۵ ص ۱۲؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۷۹، ۱۹۸۶ و ۱۹۹۳؛ ۱۵۲ ج ۹-۵.

بل، بالوگ [bālog bel]

Bell, B. L.

(۱۸۶۸-)، ترجمهٔ غزل‌های حافظ.

در انگلستان به دنیا آمد. ۱۸۹۲ زبان فارسی را فراگرفت. سپس عازم ایران گردید و به عنوان کارمند سفارت بریتانیا به کار پرداخت. غزل‌های حافظ را به زبان انگلیسی ترجمه کرده این ترجمهٔ او یکی از بهترین ترجمه‌های اشعار حافظ به شمار می‌آید.

امروز همچنان در قاهره منتشر می‌شود. از ۱۸۶۵ تا ۱۸۹۰ مصادف با انقلاب عرابی پاشا و اشغال مصر به دست انگلیسی‌ها، خبرنگار روزنامه تایمز در مصر بود. سپس عضو هیأت تحریریه روزنامه تایمز لندن گردید.

آثار

From Pharaoh to Fellah. With illustrations by Georges Montbard, engraved by Charles Barbant. London: W. Gardner, Darton and Co., Philadelphia: J. B. Lippincott Co., 1888.

از فرعون تا فلاح

منابع ۵۲ ج ۱ ص ۲۳۷-۲۳۸؛ ۱۲۵ ج ۸ ص ۸۲۵

بل، ریچارد [ričard bel]

Bell, Richard

(۱۸۷۶-۱۹۵۲)، مطالعات اسلامی، ترجمه قرآن. از اهالی اسکاتلند، در دانشگاه ادینبرا در رشته هنر و الهیات درس خواند. سپس در آلمان تحصیلاتش را ادامه داد. استاد یار کرسی عربی و عبری در دانشگاه ادینبرا بود. ۱۹۲۱ در سمت مربی و سپس دانشیار عربی همان دانشگاه به تدریس پرداخت و ۱۹۴۷ بازنشسته گردید. در آغاز شیفته تحقیق در ریاضیات عرب (اسلامی) و مطالعه نسخ خطی کتابخانه دانشگاه ادینبرا بود، اما سپس به مطالعه قرآن و ترجمه آن به زبان انگلیسی پرداخت. به سرزمین‌های عرب زبان مسافرت کرده است.

Perse avec l'armée de Russie Commandée par le Czar in personne... Traduits de l'anglais, par M. A. Eidous avec des remarques historiques, géographiques, etc... Paris: Robin, 1766. 3 Vols.

سفرها از سن پترزبورگ در روسیه به نقاط مختلف آسیا

درباره‌اش

Spillane, J. D. *Medical Travellers, Narratives from the Seventeenth, Eighteenth, and Nineteenth Centuries.* Oxford: Oxford University Press, 1984. «John Bell's Travels in Russia and Asia 1715-1737», 44-66. «William Wittman's Travels in the Middle East 1799-1802», 144-157. «Henry Holland in Greece and Albania 1812-1813», 158-171. «Thomas Hodgkin in Morocco 1863-1864», 207-229.

پزشکان سیاح، روایت‌هایی از سده‌های هفده، هجده و نوزده

منابع ۵۲ ج ۱ ص ۲۳۷؛ ۱۱۷ ج ۲؛ ۱۳۴ ج ۳ ص ۵۰۷؛ ۱۳۳ ج ۳ ص ۱۳۶؛ ۱۵۰ س ۱۹۸۶؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۲۹؛ ۱۵۸ ص ۳۲۶؛ ۱۵۹ ج ۳ ص ۳۴۱؛ ۱۶۴ ص ۱۳۰.

بل، چارلز فردریک موبرلی [čarlz fredrik

moberly bel]

Bell, Charles Frederic Moberly

(۱۸۴۷-۱۹۱۱)، روزنامه نگاری، تاریخ مصر. از اهالی انگلستان، در اسکندریه (مصر) به دنیا آمد. بعدها به کار تجارت پرداخت. ۱۸۸۰ روزنامه اجیشن گزیت^۱ را تأسیس کرد که تا به

1. *Egyptian Gazette*

آثار

”رؤیاهای حضرت محمد (ص)“

«The Beginnings of Muhammad's Religious Activity», *TGOS* 7, 1934-1935, 16-24.

”آغاز فعالیت دینی حضرت محمد (ص)“

«The Development of Muhammed's Teaching and Prophetic Consciousness», a public lectures delivered at the School of Oriental Studies, [Cairo.] (*The SOS Bulletin*), Cairo: 1935.

”گسترش تعلیمات و آگاهی‌های پیامبرانه حضرت محمد

(ص)“

«Muhammad's Pilgrimage Proclamation», *JRAS*, 1937, 233-244.

”فراخوان حج حضرت محمد (ص)“

The Quran. Translated with a critical re-arrangement of the Surates, Edinburgh: T. and T. Clark, 1937-39.

قرآن (ترجمه)

«Muhammad and Divorce in the *Quran*», *MW* 29, 1939, 55-62.

”حضرت محمد (ص) و طلاق در قرآن“

«The Style of the *Quran*», *TGOS* 11, 1942-44, 9-15.

”سبک قرآن“

«A Moslem Thinker on the Teaching of Religion, Al-Ghazzali A. D. 1058-1111», *Hibbert Journal* 42, 1943, 31-36.

”غزالی (۱۰۵۸-۱۱۱۱) متفکر اسلامی درباره

تعلیمات دینی“

«Muhammad's Knowledge of the *Old Testament*», *Studia Semitica et Orientalia*, II, Presented Vol. to W. B. Stevenson, Glasgow: 1945, 1-20.

«John of Damascus and the Controversy with Islam», *TGOS* 4, 1913-1922, 37-38.

”یوحنا دمشقی و مناقشه با اسلام“

«Notes on Moslem Tradition», *TGOS* 4, 1913-22, 78-79.

”نکاتی چند درباره احادیث اسلامی“

The Origin of Islam in Its Christian Environment. The Gunning lectures, Edinburgh University, 1925; London: Macmillan and Co., 1926; 1968.

خاستگاه اسلام در محیط مسیحی پیرامونش

«A Duplicate in the *Koran*, the Composition of Surah XXIII», *MW* 18, 1928, 227-233.

”متشابهی در قرآن، ساختار سوره بیست و سوم“

«Who Were the Hanifs?», *MW* 20, 1930, 120-124.

”حنفاء چه کسانی بودند؟“

«The Men of the A'raf (Surah VII: 44)», *MW* 22, 1932, 43-48.

”مردم اعراف (سوره هفتم، آیه ۴۴)“

«The Origin of the 'Id al-Adha», *MW* 23, 1933, 117-120.

”منشاء عید الاضحی“

«Muhammed and Previous Messengers», *MW* 24, 1934, 330-340.

”حضرت محمد (ص) و پیامبران پیش از او“

«Muhammed's Call», *MW* 24, 1934, 13-19.

”دعوت حضرت محمد (ص)“

«Muhammad's Visions», *MW* 24, 1934, 145-154.

دانشگاه هایدلبرگ بود.

آثار

Sphaera. Neue griechische Texte und Untersuchungen zur Geschichte der Sternbilder. Mit einem Beitrag von Karl Dyroff. Sechs Tafeln und neunzehn. Textabbildungen. Leipzig: B. G. Teubner, 1903. [For criticism see: Winckler, Hugo. OLZ, V. 7, 1904, 55-65, 93-104.]

سپهر، متون جدید یونانی و پژوهشی در مطالعه صور فلکی (با همکاری)

Griechische Kalender. Herausgegeben und erläutert... Heidelberg: C. Winter, 1910-1920. [For criticism see: Schultz, W. OLZ, V. 14, 1911, 437-440.]

تقویم یونانی

Griechischer Liebeszauber aus Ägypten auf zwei Bleitafeln des Heidelberger archäologischen Instituts... Mit zwei Tafeln... Heidelberg: C. Winter, 1910. [For criticism see: Fries, C. OLZ, V. 14, 1911, 522.]

طلسم یونانی متعلق به مصر بر روی دو لوح سربی در انستیتوی باستان‌شناسی هایدلبرگ

Reflexe astrologischer Keilinschriften bei griechischen schriftstellern. Von Carl Bezold und Franz Boll... Heidelberg: C. Winter, 1911.

بازتاب کتیبه‌های میخی نجومی در نزد نویسندگان یونانی (با همکاری)

Abu Ma'shar, 805 or 6-886. *Eine arabisch-byzantinische Quelle des Dialogs Hermippos... Mit einem Beitrag von Carl Bezold... Heidelberg: C. Winter, 1912.*

”آگاهی حضرت محمد از کتاب عهد عتیق“

«Some Early Literary Contacts between Moslem Spain and the East», *TGOS* 13, 1947-49, 48-51.

”برخی ارتباطات اولیه ادبی بین اسپانیای مسلمان و مشرق‌زمین“

«Surat al-Hashr», a study of its composition, *MW* 38, 1948, 29-42.

”سوره حشر“

«Introduction to the Quran», Edinburgh: University Press, 1953; 1970; 1990. (*Islamic Surveys* 8.)

”درآمدی بر قرآن“

Commentary on the Quran. 1: Surahs I-XXIV, 2: Surahs XXV - CXLIV. Ed. C. E. Bosworth and M. E. J. Richardson. Manchester: 1991.

تفسیر قرآن

درباره‌اش

Merrill, J. E. «Dr. Bell's Critical Analysis of the Quran», *MW* 37, 1947, 134-148.

”بررسی تحلیلی قرآن اثر دکتر بل“

منابع ۳۴ ذیل ترجمه‌های قرآن: ۵۲ ج ۲ ص ۵۲۷-۵۲۸؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۱۰ و ۱۱؛ ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۹۰ و ۱۹۹۳؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۲۹؛ ۱۵۲ ج ۶؛ آربری، آرتورجان. تاریخ سیر ترجمه قرآن در اروپا و آسیا. ترجمه و اقتباس و نگارش جواد سلماسی‌زاده، تهران: ابن‌سینا، ۱۳۴۳ ص ۴۸؛ *JRAS*, 1952, 180.

بُل، فرانتس یوهانس [frants yohāns bol]

Boll, Franz Johannes

(۱۸۶۷-۱۹۲۴)، مطالعات شرقی، اخترشناسی.

از اهالی آلمان، استاد زبان‌شناسی کلاسیک در

1919, 24. Abhandlung. Heidelberg: Carl Winter, 1919.

پژوهش‌هایی در تاریخ کتابخانه‌سرای قسطنطنیه

Von Altertum zur Gegenwart. Die Kulturzusammenhänge in den Hauptepochen und auf den Hauptgebieten, Skizzen von F. Boll, L. Curtius, A. Dopsch... Leipzig und Berlin: B. G. Teubner, 1921.

از عصر باستان تاکنون، مناسبات فرهنگی در دوره‌ها و حوزه‌های اصلی

Die Sonne im Glauben und in der Weltanschauung der alten Völker. Ein Vortrag im Verein Schwabische Sternwarte, Stuttgart, gehalten von Prof. Dr. Franz Boll..., Stuttgart: Franckh, 1922.

خورشید در اعتقادات و جهان‌بینی اقوام باستان
Orient und Antike. Herausgegeben von G. Bergsträsser und F. Boll... Heidelberg: C. Winter, 1924-1929.

مشرق‌زمین و عهد باستان (ویرایش با همکاری)

منابع ۱۲۵ ج ۲ ص ۴۶۶-۴۶۷؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۶؛ ۱۷۴ ج ۲ ص ۴۸.

بل، گرتروود مارگریت لودین [gertrud mārgerit lozien bel]

Bell, Gertrude Margaret Lowthian

(۱۸۶۸-۱۹۲۶)، مطالعات شرقی، ترجمه اشعار حافظ، سیاست.

۱۴ ژوئیه در دارم^۱ (انگلستان) به دنیا آمد. در دانشگاه آکسفورد به تحصیل پرداخت و ۱۸۸۸ در

ماخذی عربی بیزانتینی از بحث‌های هرمپ، اثر ابومعشر (با همکاری)

Zenit und Aequatorialgestirne am babylonischen Fixsternhimmel. Von Karl Bezold... Mit astronomischen Beiträgen von August Kopff... und Zusätzen von Franz Boll... Heidelberg: C. Winter, 1913.
سمت‌الرأس و اجرام آسمانی استوایی فک ثوابت بابل (تکمله)

Aus der Offenbarung Johannis. Hellenistische Studien zum Weltbild der Apokalypse, Leipzig, etc.: B. G. Teubner, 1914. [For criticism see: Bork, F. *OLZ*, V. 19, 1916, 187-188.]

از مکاشفات یوحنا

Antike Beobachtungen farbiger Sterne. Mit einem Beitrag von Carl Bezold... München: Bayerische Akademie der Wissenschaften, 1916.

مشاهده ستاره‌های رنگی در رُم و یونان باستان (با همکاری)

Stern Glaube und Sterndeutung. Die Geschichte und das Wesen der Astrologie, unter Mitwirkung von Prof. Dr. Carl Bezold, Leipzig und Berlin: B. G. Teubner, 1918; 1926. [For criticism see: Bork, F. *OLZ*, V. 22, 1919, 225; Pieper, Max. *OLZ*, V. 30, 1927, 1046-1049.]

اعتقاد به ستارگان و تفسیر آن‌ها (با همکاری)

Untersuchungen zur Geschichte der Bibliothek im Serai zu Konstantinopel. Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften... Philosophisch-historische Klasse, Jahrgang

1947; *Persische Reisebilder*. Aus dem Engl. V. Karin von Schab. Mit 4 Bildern nach Pers. Miniaturen. Hamburg:..., 183.

سفرنامه، عکس‌های ایرانی

Poems from the Divan of Hafiz. Tr. by Gertrude Lowthian Bell, London: W. Heinemann, 1897; With a preface by E. Denison Ross, London: 1928; With an introduction by M. Saba, Tehran: Book Friends Society, 1962.

اشعاری از دیوان حافظ (ترجمه)

[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

حافظ، خواجه شمس‌الدین محمد، چند غزل از دیوان حافظ. به خط محمد حسین شیرازی (کاتب‌السلطان) با ترجمه انگلیسی گرتروود بل، به اهتمام دکتر محسن صبا، تهران: انجمن دوستداران کتاب، ۱۳۴۰.]

Syria, the Desert and the Sown. London: W. Heinemann, 1907, 1908; Also published under title: *The Desert and the Sown*. New York: E. P. Dutton and Company, 1907; London: Heinemann, 1907.

سوریه، بیابان و...

The Thousand and One Churches. By Sir W. M. Ramsay and Miss. Gertrude L. Bell, London: Hodder and Stoughton, 1909.

هزار و یک کلیسا (با همکاری)

Amida. [Consisting of] «Matériaux pour l'Épigraphie et l'Histoire Musulmanes du

رشته تاریخ فارغ‌التحصیل گردید.

به زبان‌های فرانسه و آلمانی تسلط داشت و به سبب علاقه‌ای که به شرق نزدیک داشت زبان‌های فارسی و عربی را آموخت. در انگلستان مقدمات زبان فارسی را زیر نظر لرد استانلی^۱ و آرتور استرانگ^۲ فرا گرفت. ۱۸۹۲ به قصد دیدن عمویش سر فرانک لاسلز^۳ وزیر مختار انگلیس، به تهران آمد و شیفته آثار ادبی ایران گشت. در بهار ۱۸۹۲ در تهران شروع به فراگرفتن زبان فارسی کرد. عربی را روان صحبت می‌کرد و با آثار شعرای عرب زبان نیز آشنا بود. در ایران، آسیای صغیر، سوریه و عربستان مسافرت‌های زیادی انجام داد که شرح آن‌ها را در آثار خود آورده است. در جنگ جهانی اول به خدمت دولت بریتانیا درآمد. ۱۹۱۵ عضو اداره جاسوسی انگلیس در کشورهای عربی شد و رابط میان برخی از سران عرب با دولت بریتانیا بود. بعد از جنگ در بغداد اقامت گزید و به لقب خاتون شهرت یافت و در تأسیس کشور عراق و رسیدن فیصل اول به سلطنت در ۱۹۲۱ مؤثر بود.

خانم بل در حفاری‌های باستان‌شناسی عراق شرکت داشته و بقیه عمرش را صرف تأسیس و اداره موزه ملی باستان‌شناسی بغداد کرده است. ۱۲ ژوئیه در بغداد درگذشت.

آثار

Safar Nameh . Persian Pictures. A Book of Travel. London: 1894; *Persian Pictures*. With a preface by Sir E. Denison Ross, London: 1928; 1937; With a preface by A. J. Arberry, 3 rd. ed. London: E. Benn,

1. Lord Stanley 2. Arthur Strong
3. Sir Frank Lascelles

The Letters of Gertrude Bell. Selected and Edited by Lady Bell, London: 1927. 2 Vols.; New York: Boni and Liveright, 1928; London: E. Benn, 1930; Harmondsworth Penguin, 1987. [For criticism see: Woolley, C. L. *Antiquity*, QRA, V. 2, 1928, 496-498.]

نامه‌های گرتروود بل

«Archaeology and Architecture», *Iraq*, V. I, 1934, 1.

”باستان‌شناسی و معماری“

The Earlier Letters of Gertrude Bell. Collected and edited by Elsa Richmond, New York: Liveright Publishing Corporation, 1937.

نامه‌های اولیه گرتروود بل

The Arab War. Confidential information for General headquarters from Gertrude Bell, being despatches reprinted from the secret Arab Bulletin. Introduction by Sir Kinahan Cornwallis, London: The Golden Cockerel Press, 1940.

جنگ اعراب

Teachings of Hafiz. Tr. by Gertrude L. Bell, with a preface by E. Denison Ross and an introduction by Idries Shah, London: Octagon Press, 1979.

تعلیمات حافظ (ترجمه)

درباره‌اش

Dussaud, René (1863-1958). «Miss Gertrude Bell», *Syria*, RAOA, V. 7, 1926, 297.

”خانم گرتروود بل“

Babinger, Franz. «Miss Gertrude Lowthian

Diyar-Bekr», par M. van Berchem, «Beiträge zur Kunstgeschichte des Mittelalters von Nordmesopotemien, Hellas und dem Abendlande», von J. Strzygowski. Mit einem Beiträge «The Churches and Monasteries of the Tur Abdin», von G. L. Bell. Heidelberg: Carl Winter, Paris: Leroux, 1910.

آمد، ”کلیساها و صومعه‌های طور عبدین“

Amurath to Amurath. London: W. Heinemann, 1911; London: Macmillan and Co., 1924.

از عموره تا عموره

Churches and Monasteries of the Tur `Abdin and Neighbouring Districts. Heidelberg: C. Winter's Universitätsbuchhandlung, 1913.

کلیساها و صومعه‌های طور عبدین و سرزمین‌های همجوار آن

Palace and Mosque at Ukhaidir. A study in early Mohammadan architecture, Oxford: Clarendon Press, 1914.

کاخ و مسجد اخضر

The Arab of Mesopotamia. Essays on subjects relating to Mesopotamia, by various writers followed by Asiatic Turkey, Basrah: by the superintendent Government Press, 1917; Basrah: [Bombay printed], [1918]

اعراب بین‌النهرین (با همکاری)

Review of the Civil Administration of Mesopotamia. London: H. M. Stationery off., 1920.

بررسی امور مدنی بین‌النهرین

1. Antonino Pagliaro
2. Angelo Monteverdi
3. Giuseppe Messina
4. Giuseppe Furlani
5. Gennaro Perrota
6. Giulio Quirino Giglioli
7. Antonio Traglia
8. Tristano Bolelli

- 1940-1949», *Doxa* 3, 1950, 191-224.
- ”مروری بر ریشه‌شناسی یونانی، ۱۹۳۰-۱۹۳۹“
- «Saffo 61, 3», *Maia* 3, 1950, 59-62.
- «Septemtrio», *Maia* 3, 1950, 57-58.
- «Sulla Terminologia Ittita per i Colori», *RSO* 25, 1950, 30-33.
- ”درباره اصطلاحات رایج هیتی درباره رنگ‌ها“
- «Ittito Ar-ha», *Ricerche Linguistiche* 2, 1951, 187-202.
- ”Ar-ha هیتی“
- «Sacio Kukunag», *Ricerche Linguistiche* 2, 1951, 202-205.
- «Sui Nomi Ari nell'Asia Anteriore Antica», *Miscellanea Galbati*, Vol. III, 1951, 55-74.
- ”درباره نام‌های آریایی در آسیای باستان“
- Introduzione alla Fonologia*. Roma: 1952.
- درآمدی بر آواشناسی
- «La Qualità di ò nella Storia e nella Preistoria delle Lingue Indoeuropee», *Ricerche Linguistiche* 3, 1954, 56-122.
- ”چگونگی حرف ò در تاریخ و در دوران پیش از تاریخ زبان‌های هند و اروپایی“
- «Una Nuova Serie Lessicale Indomediterranea», *RRAL*, cl. mor., Serie VIII, 9, 1954, 610-644.
- ”دوره جدید واژگان هند و مدیترانه‌ای“
- «Un'Innovazione nel Sostrato», *RRAL*, cl. mor., Serie VIII, 10, 1955, 308-331.
- ”یک نوآوری بنیادین“
- Elementi di Fonologia Generale*. Rome: 1948, 69-81.
- ”Ki-es-sar هیتی (حتی)، Kheir یونانی“
- «Nota Etimologica, Másthle e Mafomai», *Maia* 2, 1949, 274-281.
- ”یادداشت درباره ریشه‌شناسی Mafomai، Másthle“
- «La Formazione del Perfetto nell'Indoeuropeo», *Ricerche Linguistiche* 1, 1950, 93-131.
- ”شکل‌گیری گذشته کامل در زبان هند و اروپایی“
- «Armeno Kox», *Ricerche Linguistiche* 1, 1950, 255-258.
- ”Kox در ارمنی“
- «Armeno Nerkanem», *Ricerche Linguistiche* 1, 1950, 147-148.
- ”Nerkanem در ارمنی“
- «Armeno P'ayt e Payt'ein», *Ricerche Linguistiche* 1, 1950, 148-149.
- ”Payt'ein, P'ayt در ارمنی“
- «Greco Bráptein», *Ricerche Linguistiche* 1, 1950, 144.
- ”Bráptein در یونانی“
- «Greco Iássein», *Ricerche Linguistiche* 1, 1950, 144.
- ”Iássein در یونانی“
- «Omero A 70», *Maia* 3, 1950, 54-56.
- «Palavito 'Ti-ia-az», *Ricerche Linguistiche* 1, 1950, 150.
- ”Ti-ia-az در پهلوی“
- «La Questione del Numero Nominale», *Ricerche Linguistiche* 1, 1950, 204-233.
- ”مسأله عدد اسمی“
- «Passeгна di Etimologie Greche,

AIUN, Sezione Linguistica 3, 1961, 1-40.

Frisk, H. «Griech. Etym. Wörterb.», *AIUN*, Sezione Linguistica 3, 1961, 257-260.

«Sull' Origine delle Voci Armene Antiche Inizianti con Pat-», *Handês Amsôreay*, 1961, 613-630.

” درباره منشاء اصوات ارمنی باستان که با Pat شروع می‌شوند“

Dizionario di Fonologia. In collab. con N. Minissi, Roma: 1962.

فرهنگ آواشناسی (با همکاری)

«Mantissa Prosodica», *AIUN*, Sezione Linguistica 4, 1962, 209.

” اعشار عروضی“

«Note Sulle Variazioni fonologiche e Sulla Tipologia delle Sibilanti, I. Le Variazioni Fonologiche», *AIUN*, Sezione Linguistica 4, 1962, 167-203.

” یادداشت‌هایی درباره تغییرات آوایی و نوع‌شناسی حروف صغیری، ۱- تغییرات آوایی“
Profilo Linguistico dell' Eurasia. Napoli: 1962.

نمایشی از زبان‌شناسی اروپایی - آسیایی

«Su b d g Intersonantici del Persiano Antico», *AIUN*, Sezione Linguistica 4, 1962, 93.

” جایگاه آوایی g d b در فارسی باستان“

«Sull' Origine delle Voci Armene Composte con `pat`», *Ricerche Linguistiche* 5, 1962, 149-169.

” درباره منشاء اصوات ارمنی ترکیب شده با

1957.

اصول آواشناسی همگانی

«Italiano Antico `Allume Sdcagliolo`», *Ricerche Linguistiche* 4, 1958, 180-183.

” Allume Scagliolo در ایتالیای باستان“

«Nomi del Centone nelle Lingue Indoeuropee», *Ricerche Linguistiche* 4, 1958, 29-57.

” نام‌های بیگانه در زبان‌های هند و اروپایی“

«Russo Šist», *Ricerche Linguistiche* 4, 1958, 151-162.

” Šist روسی“

«Arabo Qal'a», *AIUN*, Sezione Linguistica 1, 1959, 147-150.

” قلعه عربی“

«L'Innovazione Semantica del Romeno Antico Tarmure», *AIUN*, Sezione Linguistica 1, 1959, 213-224.

«Iranico Spara-, Armeno Sark», *AIUN*, Sezione Linguistica 2, 1960, 51-70.

” Spara- ایرانی، Sark ارمنی“

Jensen. «Altarm. Gramm.», *AIUN*, Sezione Linguistica 2, 1960, 133-144.

” دستور زبان ارمنی قدیم“

Lahovary, N. «La diffusion des langues Anciennes», *Rom. Philol.* 13, 1960, 442-445.

” پراکندگی زبان‌های باستانی“

«Sul Nome dell'Egitto nel Persiano Antico», *AIUN*, Sezione Linguistica 2, 1960, 171-184.

” درباره نام مصر در فارسی باستان“

«Axša-ina, Axš-aina o A-xšai-na?»,

114-142.

«Alto-Tedesco Antico Muotin, Alto-Tedesco Medio Muote», *AIUON*, Sezione Linguistica 7, 1966, 119-140.

Capitoli di Grammatica dell'Alto-Tedesco Antico. Napoli: 1966; 1968.

بخش‌هایی از دستور زبان آلمانی باستان

Prefazione a M. Lucidi, Saggi Linguistici. Napoli: 1966.

پیشگفتار لوچیدی، مقاله‌های زبان‌شناسی

«Il' Significato' del Fonema», *World* (Festschr. A. Martinet) 23, 1967, 25-36.

«Armeno Tawn, un Problema di Semantica», *Studien zur Sprachwissenschaft und Kulturkunde, Gedenkschrift W. Brandenstein*. In collab. con G. R. Cardona, Innsbruck: 1968, 17-23.

«Aspetti Semantici della Storia del Lat. Quadra, 2. Annibal Caro Traduttore di Aen. 7, 115 e 12, 215», *Festschr. W. von Wartburg*. 1968, 281-286.

”جنبه‌های معناشناختی تاریخ زبان لاتین“

«Greco Kóllicks (Hippon. 39, 6 D, etc.)», *Athenaeum* (Studi in onore di P. Meriggi) 47, 1969, 25-29.

«Greco Maniákes Tra Celtico e Iranico», *Studia Classica et Orientalia A. Pagliaro Oblata*, Vol. I, Roma: 1969, 189-211.

“Pat

«Sur l'aspect subjectif de la distinction entre voyelle et consonne», *AIUON*, Sezione Linguistica 4, 1962, 149-165.

”درباره وجه ذهنی تمایزگذاری میان مصوت و صامت“

«Aspetti Semantici della Storia del Lat. Quadra, I. Romeno Codru», *AIUON*, Sezione Linguistica 5, 1963, 77-90.

”جنبه‌های معناشناختی تاریخ زبان لاتین“

Linee di Storia Linguistica dell' Europa. In collab. con A. Pagliaro, Roma: 1963.

سیر تاریخ زبان‌شناسی اروپا

«Aggiunte e Correzioni al Vocabolario Badiotto di G. S. Martini», *AIUON*, Sezione Linguistica 6, 1965, 199-240.

”اضافات و اصلاحات فرهنگ لغات Badiotto توسط مارتینی“

«Della Grafia Falisca di R in CIE 8179 e 8180», *AIUON*, Sezione Linguistica 6, 1965, 127-136.

«Profilo Grammaticale dell' Osseto Letterario Moderno, I: Notizia Introduttiva e Fonologia», in collab. con V. I. Abaev e N. Minissi, *AIUON*, Sezione Linguistica 6, 1965, 49-68.

”نمایش دستوری از ساختار ادبیات جدید“

«Sulle Nasali Velare e Dentale Finali di Parola nel Badiotto del Nord», *AIUON*, Sezione Linguistica 6, 1965, 187-198.

«Di Una Notizia di Cicerone (Orator 161) su - s Finale Latino», *RCCM* 7, 1965,

«Aspetti della Teoria del Linguaggio e della Lingua in Varrone», *Atti del Congr. Intern. di Studi Varroniani*, Riet, 22-26 sett. 1974.

”جنبه‌های نظری شیوه بیان و زبان از دیدگاه وارونه“

«Dante e la Dottrina Storica dell' Onomatopea», *Letteratura e Critica, Studi in Onore di N. Sapegno*, Vol. I, Roma: 1974, 179-195.

”دانت و آموزه‌های رواقی صداواژه“
Guarducci, M. «*Epigrafia Greca*, I», *Ricerche Linguistiche* 6, 1974, 357-364.

”کتیبه‌های یونانی“ (بررسی)
«Un Motivo del Mosaico del Nilo e il Ruolo dell' Etimologia nel Metodo dei Lapidari», *Antiquitates Indogermanicae. Gedenkschrift H. Güntert*, Innsbruck: 1974, 339-347.

«L' Ordinamento dei Casi nella Grammatica Tradizionale Greca e Latina», *Studi Linguistici in Onore di Tristano Bolelli* (presentazione di W. Belardi), Pisa: 1974, 38-90.

”نظام تصادفی در دستور زبان سنتی یونان و لاتین“

The Pahlavi Book of the *Righteous Viraz*. Vol. I, Chapt. 1 and 2, Roma: 1974. University Dept. of Linguistics & Italo-Iranian Culture Center, *Bibliotheca di Ricerch Linguistiche e Filologiche* 10.

اردا ویرافنامه (متن، ترجمه، یادداشت‌ها)
«Platone e Aristotele, e la Dottrina sulle

Maniakes” میان سلتی یونانی و ایرانی“

«Schema Linguistico e Schema Corporeo nel Pensiero Greco Arcaico», *Studi Linguistici in Onore di Vittore Pisani*. Brescia: 1969, 111-124.

L'Opposizione Privativa. Appendice: *Le Occlusive del Coreano*, Quaderni della Sezione Linguistica Degli Annali dell' Istituto Universitario Orientale di Napoli, VII, Napoli: 1970, «L' Opposizione Privativa è Pubblicata Anche», *AIUON*, Sezione Linguistica 9, 247-355.

«Per la Storia della Nozione di `Poliptoto` nell' Antichità», *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 12, 1971, 123-144.

”تاریخ اندیشه علم معانی بیان در عهد باستان“

«Il Lessico Europeo Moderno», *Le Lingue dell' Europa, Atti del V Convegno Internazionale di Linguisti, Milano 1-5 Sett. 1969*. Brescia: 1972, 85-106.

”فرهنگ اروپای امروز“
Problemi di Cultura Linguistica nella Grecia Antica. Roma: 1972.

مسایل فرهنگ زبان‌شناسی در یونان باستان
Fonologia Indoeuropea. Roma: 1973.

آواشناسی هندو اروپایی
«De Archilochi Poematorum Virtute Quadam Singulari», *Studia Indoeuropejskie. Festschr. J. Safarewicz*, Kraków: 1974, 33-42.

«Studio Sincronico e Studio Diacronico della Lingua», *Atti del Congresso della Società Italiana di Glottologia, Udine, 24-25 maggio. 1975*, 6-27.

” مطالعه همزمان و مطالعه تحولات زبان در زمان‌های مختلف “

«Tra Biologia e Linguaggio», *Miscellanea di Studi in Memoria di M. Cohen*. Messina: 1975 (*Zootecnia e Vita* 18), 49-63.

” میان زیست‌شناسی و شیوه بیان “

«Le Categorie Aristoteliche e la Cultura Linguistica dell' Epoca», *De Homine* 57, 1976, 3-24.

” کاتگوریای ارسطو و فرهنگ زبان‌شناسی معاصر “

«Interventi in l' Entità Ladina Dolomitica», *Convegno Interdisciplinare, Vigo di Fassa* 10-12 Sett. 1976.

Superstitio, Biblioteca di Ricerche Linguistiche e Filologiche. V, 1976.

بقاء کتابخانه تحقیقات زبان‌شناسی و واژه‌شناسی

«Semantica di Sýndesmos e di Asýndetos in Aristotele», *Rivista di Filologia e di Istruzione Classica* 105, 1977, 258-273.

Studi Mithraici e Mazdei. Roma: Istituto di Glottologia della Università, Centro Culturale Italo-Iraniano, 1977. (*Biblioteca di Ricerche Linguistiche e Filologiche. VI.*)

مطالعات میتراپی و مزدایی

«Uno Stilema Archilocheo: Precedenti e Fortuna», *Museum Criticum* 10-12, 1977,

Lettere e la Sillaba», Ricerche Linguistiche 6, 1974, 1-86.

” افلاطون و ارسطو، و آموزه‌های حروف و هجا “
«Ricordo di Antonino Pagliaro», *Ricerche Linguistiche* 6, 1974, 5-7.

” یادداشت آنتونینو پالیارو “

«Appunti sulla Forma e sull' Impiego di Mênis nel Primo Verso dell' Iliade», *Rivista di Archeologia* (Miscellanea M. Guarducci), 1975, 58-67.

Aspetti Linguistici della Viticoltura Insubre. Biblioteca di ricerche linguistiche e filologiche, III, 1975. (In collab. con Diego Poli)

«Contributi per una Egesesi della Teoria Aristotelica sul Linguaggio», *Rivista di Studi Crociani* 12, Ott.- Dic. 1975.

” مقاله‌ای در شرح نظریه ارسطو درباره زبان “
Il Linguaggio nella Filosofia di Aristotele. I, Roma: 1975.

زبان در فلسفه ارسطو

«Un Mot Albanais de Provenance Iranienne Indirecte», *Ac. Ir.* (Monumentum H. S. Nyberg), 1975, 37-48.

” یک کلمه آلبانیایی مأخوذ از ریشه ایرانی “
Silvestri, D. «La Nozione di Indomediterraneo in Linguistica Storica», Napoli: 1974, *La Parola del Passato* 161, 1975, 173-176.

” اندیشه هند و مدیترانه‌ای در زبان‌شناسی تاریخی “ (بررسی)

«La Catarsi Tragica Tra Poesia e Filologia», *Studi in Onore di G. Macchia...*

”تصفیه اندوهبار میان شعر و زبان‌شناسی“
«Ptôsis e Ónoma Aóriston», *Studi in Onore di B. Riposati...*

«Il Sapere e l' Apprendere nella Grecia Antica e nell' Iran Zoroastriano», *Studi in Onore di E. Paratore...*

”دانش و فراگیری در یونان باستان و ایران عصر زردشت“

«Il Semplice e il Complesso nella Dottrina Aristotelica sulla Lingua», *Studi in Memoria di M. Barchiesi...*

”بسیط و مرکب در آموزه‌های ارسطو درباره زبان“

منابع ۴۵ ج ۲ ص ۱۳۵ : ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰ و
۱۹۷۶-۱۹۸۰ : ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۲۳ : ۱۵۲ ج ۱، ۲، ۳ و ۷
۱۷۳ ج ۲۰ ص ۴۶-۵۰.

بلاشر، رژیس [režis blāšer]

Blachère, Régis

(۱۹۰۰-۱۹۷۳)، مطالعات اسلامی، ادبیات عرب، ترجمه قرآن.

در مون روژ^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. در پانزده سالگی به همراه پدر و مادرش روانه مراکش شد. پس از اتمام تحصیلات متوسطه در کازابلانکا (دارالبیضاء)، در مدرسه مولای یوسف در رباط به تحصیل پرداخت. ۱۹۲۲ لیسانس و ۱۹۳۵ با ارائه پایان‌نامه‌ای در دو مرحله با عنوان ابوالطیب متنبی و ترجمه طبقات الامم اثر صاعد بن احمد

11-35.

”سبک شعر یونانی“

«Caratteri del Mithraismo Occidentale e Potere Pubblico», *Convegno di Studi Mithraici*. Roma: 1978.

”ویژگی‌های آیین میتراپی غربی و قدرت همگانی“

«La Classe delle Liquide», *Studi di Linguistica Teorica e Applicata*. Bologna: 1978.

«Il `Luogo` dell' Interferenza Linguistica», *Incontri Linguistici*. Udine: 1978.

”جایگاه دخالت زبان‌شناسی“

«Mantissa Thracia (Appunti dal Symposium di Tracologia Tenuto a Roma, Palazzo Dragan, 14-16 Nov. 1977)», *Opuscula I, Biblioteca di Ricerche Linguistiche e Filologiche*, VIII, 1978, 15-18.

«Note di Etimologia Armena: 1. Arm. Apavandak e Vandak, 2. Arm. Apašaw», *Opuscula I, Biblioteca di Ricerche Linguistiche e Filologiche*, VIII, 1978, 7-13.

”یادداشت‌های ریشه‌شناسی ارمنی“

«Il Nome dell' Avesta alla Ricerca di un Significato Perduto», *Atti della Accademia Nazionale dei Lincei. Rendiconti Classe di Scienze Morali, Storiche e Filologiche* 8, Vol. 34, 1979, 251-274.

”نام اوستا در تحقیقی از یک مفهوم ناشناخته“

1879-1930. V. 1. 1927.

کتابخانه جغرافی دانان عرب (تصحیح)

«Quelques détails sur la vie privée du sultan mérinide Abu'l-Hasan», *Mémorial H. Basset*, I, 1928, 83-89.

” جزئیاتی درباره زندگی خصوصی ابوالحسن سلطان مرینی“

«Une source de l'histoire des sciences chez les Arabes: les *Tabakat al-umam* de Sa'id al-Andalusi», *Hespéris* 8, 1928, 357-361.

” کتاب طبقات الام مأخذی در تاریخ علوم اعراب“
«Un pionnier de la culture arabe orientale en Espagne au xe siècle: Sa'id de Bagdad», *Hespéris* 10, 1930, 15-36.

” بغدادی: پیشگام فرهنگ عربی (اسلامی) شرقی در اسپانیای سدهٔ دهم“

«Inventaire sommaire des manuscrits arabes acquis par la Bibliothèque générale du protectorat français au Maroc (années 1929-1930)», par R. Blachère & R. P. J. Renaud, *Hespéris*, V. 12, 1931, 106-133.

” فهرست اجمالی نسخ خطی عربی در کتابخانه عمومی سرپرستی فرانسه در مراکش“ (با همکاری)

Extraits des principaux géographes arabes du moyen âge. Paris: P. Geuthner, etc.. 1932.

گزیده‌هایی از جغرافی دانان بزرگ عرب (مسلمان) در سده‌های میانه

«La Vie et l'œuvre du poète épistolier andalou Ibn Darrag al-Kastall», *Hespéris* 16, 1933, 99-121.

” زندگی و آثار شاعر چیره‌دست اندلس ابن درّاج

اندلسی، به اخذ درجه دکتری از دانشگاه سوربن نایل آمد. به زبان عربی و گویش‌های بدوی و مکتبی و مدنی تسلط کامل داشت. در زمینه مطالعات اسلامی و ادبیات عرب از سرشناسان در جهان عرب است.

ترجمهٔ او از قرآن کریم یکی از بهترین ترجمه‌های موجود در زبان‌های اروپایی است که نشانگر نقد منابع و مباحث تاریخی و لغوی و ادبی شناخته شده است. از ۱۹۲۲ تا ۱۹۲۹ مدرس مدرسهٔ مولای یوسف در رباط بود.

پس از تأسیس انستیتوی مطالعات عالی مراکش تا ۱۹۳۵ مدیریت آن‌جا را برعهده داشت. استاد فلسفهٔ عرب (اسلام) در دانشگاه سوربن و استاد دانشکدهٔ ادبیات پاریس بود و ریاست اکول پراتیک را به عهده داشت. استاد مدرسهٔ ملی زبان‌های شرقی و استاد لغت‌شناسی عربی در انستیتوی مطالعات اسلامی پاریس بود و از ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۵ مدیریت آن‌جا را برعهده داشت. عضو آکادمی‌های قاهره و دمشق بود و ۱۹۷۲ به عضویت انستیتو دو فرانس درآمد. مدیر مجله *Connaissance* (المعرفة)، بود که به دو زبان فرانسه و عربی منتشر می‌شد. مقالات متعددی در دایرة المعارف اسلام و در دایرة المعارف بزرگ فرانسه به چاپ رسانیده است. ۷ اوت در پاریس درگذشت.

آثار

Bibliotheca geographorum arabicorum. Edited M. J. de Goeje. Lugduni-Batavorum, apud E. J. Brill,

Eléments de l'arabe classique. 1942, 2 éd.

rev. et corr. Paris: G. P. Maisonneuve, 1948.

مبادی اولیه عربی قدیم

Grammaire de l'arabe classique. Par M. Gaudefroy-Demombynes et R. Blachère. Nouveau tirage corrigé. Paris: G. P. Maisonneuve, 1942.

دستور زبان عربی قدیم (با همکاری)

Règles pour éditions et traductions de textes arabes. Par R. Blachère et J. Sauvaget. Paris: Société d'édition. 'Les Belles Lettres', 1945.

اصولی برای چاپ و ترجمه‌های متون عربی (با همکاری)
Exercices d'arabe classique. Par Régis Blachère et Marie Ceccaldi. Paris: A. Maisonneuve, 1946.

تمرین‌های زبان عربی قدیم (با همکاری)

Le Coran; traduction selon un essai de reclassement des sourates. Par Régis Blachère. Paris: G. P. Maisonneuve, 1947-1950; 1957; Paris: Presses Universitaires de France, 1966; 5 éd, 1977.

قرآن، ترجمه بر مبنای طبقه‌بندی دوبارهٔ سوره‌ها

Introduction au Coran. Paris: G. P. Maisonneuve, 1947; 2 ed., partiellement refondue. Paris: Edition Besson & Chentemerle, 1959; Paris: G. P. Maisonneuve, 1977.

مدخلی بر قرآن

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

در آستانه قرآن. ترجمه محمود رامیار، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۵۹.]

القسطلی الأندلسی

«Fès chez les géographes arabes du Moyen-Âge», *Hespéris* 18, 1934, 41-48.

” فاس از دیدگاه جغرافی‌دانان عرب (مسلمان)

سده‌های میانه

Ibn Sa'id al-Kurtubi, 1029-1070, *Kitâb Tabakat al-umam* (Livre des catégories des nations) traduction avec notes et indices, précédée d'une introd. par R. Blachère. Paris: Larose, 1935.

کتاب طبقات الامم، اثر ابن صاعد قرطبی (ترجمه، تحشیه و مقدمه)

Un poète arabe du IV siècle de l'hégire (Xe siècle de J. c.); Aboul-Tayyiba al-Motanabi. (Essai d'histoire Littéraire) Paris: A. Maisonneuve, 1935.

ابوالطیب متنبی شاعر عرب سدهٔ چهارم هجری | دهم میلادی

«Le prince omayyade al-Walid II Ibn Yazid et son rôle littéraire», *Mélanges Gaudefroy-Demombynes*. 1935-45, 103-123.

” ولید بن یزید خلیفه اموی و نقش ادبی او “

«Le vizir poète Ibn Zumruk et son œuvre», *AIEO* 2, 1936, 291-312.

” وزیر شاعر ابن زمرک و آثار او “

«Vue d'ensemble sur la poétique classique des Arabes», *RES*, 1938, 1-18.

” نظری کلی بر صنعت شعر قدیم عرب “

«Les principaux thèmes de la poésie érothique au siècle des umayyades de Damas», *AIEO* 5, 1939-41, 82-128.

” موضوعات اصلی اشعار تغزلی در عصر امویان دمشق “

”خطبة حجة الوداع حضرت محمد (ص)“
Dans les pas de Mahomet. Présentation de Régis Blachère. Photographies de Frédérique Duran. Notices historiques et archéologiques de Hélène Delattre. Paris: Hachette, 1956.

در جای پای حضرت محمد (ص)
 «Evariste Lévi Provençal (1894-1956)», *Arabica* 3, 1956, 133-135.

”اوارست لوی پروونسال“
 «Regards sur la littérature narrative en arabe au 1er siècle de l'hégire» (= VIIe S. J. C.) *Semitica* 6, 1956, 75-86.

”نظرات درباره ادبیات داستانی در زبان عربی سده یکم هجری / هفتم میلادی“
Manuel d'arabe algérien. Par Norbert Tapiéro préface de Régis Blachère. Paris: Klincksieck, 1957.

کتاب درسی عربی الجزایری (مقدمه)
 «À propos de trois poètes arabes d'époque archaïque», *Arabica* 4, 1957, 231-249.

”درباره سه تن از شاعران عرب در دوران کهن“
 «Maurice Gaudet-Demombynes (1862-1957)», *JA* 245, 1957, 309-311.

”موريس گودفروا - دمومبین (۱۸۶۲-۱۹۵۷)“
 «Al-'Abbas B. al-Ahnaf, Abu'l, Fadl», *EI*, Vol. I, 1960, 9-10.

”العباس بن الاحنف، ابو الفضل“ [شاعر عراقی]
 «Abu 'Amr Zabban B. al 'Ala», *EI*, Vol. I, 1960, 105-106.

”ابوعمر زبّان بن العلاء“ [قاری قرآن و مؤسس مکتب صرف و نحو بصری]
 «Abu'l 'Aliya Rufay B. Mihran al-Riyahi»,

«Note sur le substantif nafs `souffle vital` `âme` dans le *Coran*», *Semitica*, I, 1948, 69-77.

”یادداشت درباره نفس حیاتی `جان` در قرآن“

«Les savants irakiens et leurs informateurs bédouins aux IIe - IVe siècle de l'Hégir», *MWM*, 1950, 37-48.

”دانشمندان عراقی و اطلاع‌دهندگان بدوی آنان در سده‌های دوم تا چهارم هجری“

«Note sur le nom géographique ar-Rab' al-hâli», *JA* 239, 1951, 209-210.

”یادداشت درباره نام جغرافیایی `الربع الخالی`“
Histoire de littérature arabe des origines à la fin du XVe siècle de J-C. Paris: A. Maisonneuve, 1952-1966.

تاریخ ادبیات عرب از آغاز تا پایان سده پانزدهم میلادی
 [این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

تاریخ ادبیات عرب. ترجمه آ. آذرنوش، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۳.]
Le problème de Mahomet; essai de biographie critique du fondateur de l'Islam. Paris: Presses Universitaires de France, 1952.

مسأله محمد (ص)؛ زندگی‌نامه بنیان‌گذار اسلام
 «Contribution à l'étude de la littérature proverbial des Arabes à l'époque archaïque», *Arabica* 1, 1954, 53-83.

”سهم در مطالعه ادبیات حکمی اعراب در دوران کهن“

«L'allocation de Mahomet lors du pèlerinage d'adieu», *Mélanges Louis Massignon. 1956, 223-249.*

”البیغاء“ [لقب ابوالفرج عبدالواحد بن نصر شاعر و منشی مشهور عرب]

«Badr al- Kharshani», *EI*, Vol. I, 1960, 870.

”بدرالخرشنی“

«Bashshar B. Burd, Abu Mu'adh», *EI*, Vol. I, 1960, 1080-1082.

”بشار بن برد، ابومعاذ“

«Remarques sur deux élégiaques arabes du VIe siècle J.-C.», *Arabica* 7, 1960-30-40.

” نکاتی درباره دو شاعر مرثیه سرای عرب در سده ششم میلادی“

«La poésie arabe au Iraq et à Bagdad jusqu'à Ma'ruf al Rusafi», *Arabica* 9, 1962, 419-434.

” صنعت شعر عرب در عراق و بغداد تا زمان معروف الرضافی“

«Un auteur d'Adab oublié; al-Utbi, mort en 228.», *Mélanges H. Massé*. 1963, 38-74.

” عتبی ادیب از یاد رفته متوفی در سال ۲۲۸“

«Note sur l'actuel mouvement littéraire à Bagdad», *Arabica* 10, 1963, 95.

” یادداشت درباره جنبش ادبی حاضر در بغداد“

«Un problème d'histoire Littéraire: A'sa Maymun et son oeuvre», *Arabica* 10, 1963, 24-55.

” مسأله‌ای در تاریخ ادبی، اعشی میمون بن قیس و آثار او“

«Sur un poète et chroniqueur tunisien de la fin du XIXe siècle: al- Bâji l-Mas'oudi», *Etudes Maghrébines. Mélanges C. A. Julien*. 1964, 39-44.

” درباره محمد الباجی بن محمد المسعودی البکری شاعر و وقایع نگار تونس‌ای اواخر سده نوزدهم“

EI, Vol. I, 1960, 104-105.

” ابوالعالیه روفی بن مهران الریاحی“

«Abu Sakhr al-Hudhali, 'Abd Allah B. Salama», *EI*, Vol. I, 1960, 148-149.

” ابو صخر الهذلی، عبدالله بن سلمه“ [شاعر عرب نیمه دوم سده اول هجری]

«Al- 'Akawwak, sobriquet of the Poet 'Ali B. Djabala», *EI*, Vol. I, 1960, 315-316.

” العکوک. کنیه علی بن جبلة شاعر“

«Al Akhtal, the sobriquet of the Arab Poet Ghiyath B. Ghiyath B. al-Salt», *EI*, Vol. I, 1960, 331.

” الاختل، کنیه غیاث بن غیاث بن الصلت شاعر عرب“

«Ala; I. In Grammatical Terminology», *EI*, Vol. I, 1960, 345.

” آله؛ در اصطلاح گرامری“

«'Amr B. Kulthum», *EI*, Vol. I, 1960, 452.

” عمر بن کلثوم“

«'Antara B. Shaddad», *EI*, Vol. I, 1960, 521-522.

” عنتره بن شداد“

«Al-Asamm», *EI*, Vol. I, 1960, 686.

” الأصم“

«Al- 'Attabi (Abu 'Amr) Kulthum B. 'Amr B. Ayyub», *EI*, Vol I, 1960, 751.

” العتابی (ابوعنتر) کلثوم بن عمر بن ایوب“

«Al- Azhari, Abu Mansur Muhammad B. Ahmad B. al- Azhar», *EI*, Vol. I, 1960, 822.

” الازهری، ابومنصور محمد بن احمد بن الازهر“

«Al- Babbagha», *EI*, Vol. I, 1960, 845-846.

l'histoire du caire. 1969, 95-96.

” بنیاد قاهره و تجدید حیات انسان‌گرایی عربی - اسلامی در سده چهارم “

«Quelques reflexions sur les formes de l'encyclopédisme en Egypte et en Syrie du VIII / XIVe siècle à la fin du IXe / XVe siècle», *BEO* 23, 1970, 7-19.

” برخی تأملات درباره اشکال اصول دائرةالمعارفی در مصر و سوریه از سده هشتم تا نهم هـ/چهاردهم تا پانزدهم میلادی “

«Al- Hamadhani, Ahmad Badi al-Zaman», *EI*, Vol. III, 1971, 106-107.

” بدیع‌الزمان همدانی “

«Place d'Ibn Khaldun dans l'humanisme arabo - islamique», *RDM*, Oct. 1972, 70-79.

” جایگاه ابن خلدون در انسان‌گرایی عربی - اسلامی “

«Reflexions sur le développement de la lexicographie arabe», *ROMM* 13-14, 1973, 125-129.

” تأملات درباره رشد و گسترش واژه‌نگاری عربی “

«L'insurrection rifaine, préfiguration des émancipations maghrébines», *Abdel - Krim et la republique du Rif*. Prais: 1976, 159-164.

” شورش ریف، پیش‌بینی آزادی‌های مغربی “
Damascus, Institut Français de Damas. Al-Mutanabbi. *Recueil...* [45-79, «La vie et l'œuvre d'Abou t- Tayyib al- Mutanabbi», par R. Blachère.]

” زندگی و آثار ابوالطیب متنبی “

منابع ۲۲: ۲۲ ص ۶۶: ۵۲ ج ۱ ص ۳۱۶-۳۱۸: ۵۹

«Dhu'l- Rumma», *EI*, Vol. II, 1965, 245-246.

” ذوالرمه “

«Al- Farazdak», *EI*, Vol. II, 1965, 788-789.

” فرزیق “

«Al- Farra», *EI*, Vol. II 1965, 806-808.

” الفراء “

«Ghazal», *EI*, Vol. II, 1965, 1028-1033.

” غزل “

«Influences héréditaires et problèmes posés par la recension de la poésie archaïque», *Arabic and Islamic Studies in Honor of H. A. R. Gibb*. 1965, 141-146.

” تأثیرات موروثی و مسایل مطروحه شده در بررسی انتقادی شعر قدیم “

«Moments tournants dans la littérature arabe», *SI* 24, 1966, 5-18.

” لحظات پرپیچ و خم در ادبیات عرب “

Dictionnaire arabe- français - anglais. (Langue classique et moderne.) *Arabic-French-English Dictionary*. Par, Blachère, Meustafa cheuemi, et. Claude Denizeau. Paris: Maisonneuve et Laros, 1967-; Vol 3, Paris: Maisonneuve et Laros, 1976.

فرهنگ لغت عربی - فرانسه - انگلیسی (با همکاری)

«Origine de la théorie des ad'dād», *L'ambivalence dans la culture arabe*. 1967, 397-403.

” خاستگاه نظریه اضداد “

«La fondation du caire et la renaissance de l'humanisme arabo - Islamique au IVeme siècle», *Colloque international sur*

سفری به نجد، مهد نژاد عرب

Sirat Bani Hilal. The celebrated romance of the stealing of the mare. Tr. from the original Arabic by Lady Anne Blunt, done into verse by Wilfrid Scawen Blunt. London: Reeves and Turner, 1892.

سیرت بنی حلال، داستان مشهور سرقت مادیان (ترجمه)

Mu'allakat. The seven golden odes of pagan Arabia. Tr. from the original Arabic by Lady Blunt, done into English verse by W. S. Blunt. London: Published by the translators, printed and sold by the Chiswick Press, 1903.

معلقات (ترجمه)

Journals and Correspondance 1878-1917. Ed. Archer, R. and Fleming, J., Northleach: Heriot, 1986.

خاطرات روزانه و مکاتبات ۱۸۷۸-۱۹۱۷.

”اباطرة المغول“، مجلة الجمعية المكية الآسيوية. ۱۹۱۰.

درباره‌اش

Nourallah, Riad Atef. «The Blunt's Road to the *Mu'allaqat*», AS. Ed. R. B. Serjeant and R. L. Bidwell, Cambridge: Cambridge University Press, 1990. (*University of Cambridge Oriental Publication* 42, 105-135.)

”راه بلانت به سوی معلقات“

منابع ۳۴ ذیل بلانت، ویلفرید سکاوان؛ ۲۲ ص ۶۷؛ ۵۲ ج ۱ ص ۲۶؛ ۵۳ ج ۲ ص ۳۹۸؛ ۱۲۵ ج ۲ ص

س ۱۲۵۸-۱۲۵۹؛ ۷۴ ص ۳۹۳؛ ۹۰ س ۱۸ ش ۷-۹ ص ۷۳۷؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۳۱۰-۳۱۱؛ ۱۳۸ ج ۱ و ۲؛ ۱۳۲ ج ۱۲ ص ۳۸۰؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۶۰-۱۹۶۱، ۱۹۶۵-۱۹۶۶، ۱۹۷۰-۱۹۷۵، ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۳۲؛ ۱۵۲ ج ۷ و ۸؛ ۱۶۲ ج ۱ ص ۳۵۹؛ در آستانه قرآن، ص ۲ تا ۶

بلانت، آن لیدی [ān laydi blānt]

Blunt, Anne Lady

(۱۸۳۷-۱۹۱۷)، فرهنگ و ادبیات عرب.

نوهٔ لرد بایرون و همسر ویلفرید اسکاوان^۱ بلانت شاعر و جهانگرد انگلیسی بود. زبان عربی را به خوبی می‌دانست. همراه شوهرش به شمال افریقا، آسیای صغیر، عربستان، سوریه، ایران و بین‌النهرین سفر کرد. پس از دیدار از نجد و عراق عادات و اخلاق مردم آن سرزمین‌ها را در کتابی مورد بررسی قرار داد. گوستاو لوبون فرانسوی در آثارش از نگاشته‌های او سود جست است.

آثار

Bedouin Tribes of the Euphrates. Ed. with a preface and some account of the Arabs and their horses, by W. S. Blunt. Map and sketches by the author. New York: Harper & Brothers, 1879.

قبایل صحرائین فرات

A Pilgrimage to Nejd, the Cradle of the Arab Race. A visit to the Court of the Arab Emir, and our Persian campaign. with map, portraits and illustrations from the author's drawings. London: J. Murray, 1881.

1. Wilfrid Scawen

آثار

Bedouin Tribes of the Euphrates. By Lady Anne Blunt, ed. with a preface and some account of the Arabs and their horses, by W. S. Blunt. Map and sketches by the author, New York, Harper & Brothers, 1879.

قبایل صحرائین فُرات (ویرایش، شرح)

«A Visit to Jabal Shammar, Nejd», *Proc. RGS* ii, 1880.

”دیداری از جبل شَمَر، نجد“

A Pilgrimage to Nejd, the Cradle of the Arab Race. A visit to the Court of the Arab Emir, and our Persian campaign. By Lady Anne Blunt... London: J. Murray, 1881.

سفری به نجد، مهد نژاد عرب (ویرایش)

The Future of Islam. London: K. Paul, Trench and Co., 1882.

آینده اسلام

The Wind and the Whirlwind. 1883. (In verse)

باد و گردباد

Ideas about India. 1885.

نظرها درباره هند

Sirat Bani Hilal. The celebrated romance of the stealing of the mare. Tr. from the original Arabic by Lady Anne Blunt, done into verse by Wilfrid Scawen Blunt, London: Reeves and Turner, 1892.

سیرت بنی هلال، داستان مشهور سرقت مادیان (به

۴۳۸-۴۳۹: ۱۵۰ س ۱۹۸۹ و ۱۹۹۲: ۱۵۱ ج ۱ ص ۸۰۲: ۱۵۲ ج ۲ و ۸.

بلانت، ویلفرد اسکاوَن [vilfred skāven blānt]

Blunt, Wilfrid Scawen

(۱۸۴۰-۱۹۲۲)، فرهنگ و ادبیات عرب، سیاست.

۱۷ اوت در پتورث هاوس^۱، ساسکس (انگلستان) به دنیا آمد. در استونیهرست^۲ و سنت مری اوسکات کالج تحصیل کرد.

از ۱۸۵۸ تا ۱۸۷۰ وابسته سفارت بریتانیا در لاهه، آتن، مادرید، پاریس، لیسبون و در امریکای جنوبی بود. ۱۸۶۹ با لیدی آن^۳ نوه بایرون ازدواج کرد و از شغل خود استعفا داد. ۱۸۷۲ وارث مزرعه بزرگ کرابت^۴ پارک ساسکس گردید و در آن جایگاه ویژه‌ای برای پرورش نژاد اسب‌های عربی ایجاد کرد. همراه همسرش بارها به شمال آفریقا، آسیای صغیر، عربستان، سوریه، بین‌النهرین و ایران سفر کرد و تحت تأثیر جنبش‌های وحدت اسلامی و مهدویت قرار گرفت. مخالف سرسخت سیاست بریتانیا در سودان بود. از حزب ملی مصر و مبارزات عربی پاشا حمایت می‌کرد. دوبار به هند سفر کرد و از نزدیک با وضع اسفبار مردم استعمارزده آشنا گردید. ۱۸۸۷ به خاطر جانبداری و شرکت در جنبش استقلال‌طلبانه مردم ایرلند دستگیر و زندانی شد. ۱۲ سپتامبر در نیویلدینگز^۵ ساسکس درگذشت.

1. Petworth house

2. Stonyhurst

3. Lady Anne

4. Crabbet park

5. Newbuildings

نظم انگلیسی)

چارلز جورج گوردن در خارطوم

The Land War in Ireland. 1912.

جنگ زمین در ایرلند

My Diaries. Being a personal narrative of events, 1888-1914... with a foreword by Lady Gregory. London: Martin Secker, 1919, 1920. 2 Vols.

یادداشت‌های روزانه من

درباره‌اش

Finch, Edith. *Wilfrid Scawen Blunt, 1840-1922*. London: J. Cape, 1933; 1938.

ویلفرد سکاون بلانت (۱۸۴۰-۱۹۲۲)

Lytton, Noel Anthony Scawen (4th Earl of Lytton). *Wilfrid Scawen Blunt*. London: Macdonald, 1961.

ویلفرد سکاون بلانت

Kramer, M. «Pen & Purse: Sabunji and Blunt», *The Islamic World from Classical to Modern Times*, essays in honor of Bernard Lewis. C. E. Bosworth, C. Issawi, R. Savory & A. L. Udovitch (eds.), Princeton: Darwin Press, 1989; 1991, 771-780. (A packet of Sabunji's letters sheds new light on his reluctant dependence upon one of his most important clients... Wilfrid Scawen Blunt).

”قلم و کیف پول: صابونچی و بلانت“

Sheeran, P. F. «Wilfrid Scawen, A Tourist of the Revolutions», *Literary Interrelations: Ireland, England and the World 3: National Images and Stereotypes*. W. Zach and H. Kosok (eds.), Tübingen: Narr, 1987. (*Studies in English and Comparative Literature* 3), 153-160.*Mu'allakat*. The seven golden odes of pagan Arabia. Tr. from the original Arabic by Lady Anne Blunt, done into English verse by W. S. Blunt, London: Published by the translators, printed and sold by the Chiswick Press, 1903.

معلقات (به نظم انگلیسی)

«Odes of Hafiz», *Living Age* 242, July 2, 1904, 52-56.

”غزلیات حافظ“

Secret History of the English Occupation of Egypt. Being a personal narrative of events, London: Fisher Unwin, 1907; New York: A. A. Knopf, 1922. [For criticism see: *JAOS*, V. 43, 1923, 74.]

تاریخ سری اشغال مصر به دست انگلیسی‌ها

India under Ripon. A private diary by Wilfred Scawen Blunt, continued from his *Secret History of the English Occupation of Egypt*. London: 1909.

هند زیر سلطهٔ رپین (نایب السلطنه انگلستان)

Egypt's Ruin. Financial and administrative record, by Theodore Rothstein, with an introduction by Wilfrid Scawen Blunt... London: A. C. Fifield, 1910.

ویرانی مصر (مقدمه)

Lettre Adressée au Congrès National Egyptien à Paris. [N. P.], 1910.

نامه‌ای خطاب به کنگره ملی مصر در پاریس

Gordon at Khartoum. Being a personal narrative of events in continuation of *A Secret History of the English Occupation of Egypt*. London: S. Swift and Co., 1911.

«Front d'Asie» *Revue de Paris*, T. 23, Aout 1916, 853-883.

”جبهه آسیا“

«La perse» *Revue des Nations Latines*, III, No. 2, 1918, 77-86.

”ایران“

«The Exchange of Population between Greece and Turkey», *G R* 15, 1925, 449-456.

”مبادله جمعیت بین یونان و ترکیه“

«La route du désert de syria (Damas-Bagdad)» *An.G* 34, 1925, 235-243.

”راه صحرایی سوریه (دمشق - بغداد)“

Geographie universelle. Publiées sous la direction de P. Vidal de la Blache et L. Gollois. Tome VIII. *Asie occidentale* par R. Blanchard. Paris: 1927-48.

جغرافیای جهانی. (ج ۸ آسیای غربی نوشته بلانشار) *Asie occidentale, Haute Asie*. Avec la collaboration de E. Grenard, Paris: A. Colin, 1929.

آسیای غربی، آسیای علیا (با همکاری)

«L' Iran», *Geographie universelle*. Publiée sous la direction de P. Vidal de la Blache et L. Gollois, Paris: Armand Cotin, T. 8, 1929, 128-170.

”ایران“

Le Canada français. Paris: 1935-52. 5 Vols.

کانادای فرانسه زبان

”ویلفرید سکاوت، جهانگرد انقلاب‌ها“

منابع ۲۴: ۵۲ ج ۱ ص ۳۶۰: ۵۳ ج ۲ ص ۴۹۸: ۱۱۸ ج ۳ ص ۲۲۸: ۱۲۳ ج ۳ ص ۱۲۵: ۲۰ ج ۳ ص ۳۳۹ و ۴۴۰: ۱۲۲ ج ۲: ۱۵۰ س ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۸۹ و ۱۹۹۳: ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۶۲-۹۶۳: ۱۵۲ ج ۲، ۳، ۴ و ۸: ۱۵۴ ج ۴ ص ۳۶۹: ۱۵۸ ص ۵۴۸: ۱۵۹ ج ۳ ص ۸۱۹: ۱۶۴ ص ۱۶۱.

بلانشار، رانول [rā' ul blānšār]

Blanchard , Raoul

(۱۸۷۷-۱۹۶۵)، جغرافیا.

۴ سپتامبر در اورلئان^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. ۱۹۰۶ با ارائه پایان‌نامه‌ای درباره فلاندر که از نخستین تک نگاری‌های منطقه‌ای در مدرسه جغرافیایی فرانسه بود، درجه دکتری دولتی گرفت. کارهای عمده او درباره آلپ، فلاندر، کانادا و آسیای جنوب غربی است. متخصص جغرافیای امریکای شمالی بوده است.

از ۱۹۰۶ تا ۱۹۴۸ استاد دانشگاه گرنوبل^۲ و از ۱۹۲۳ تا ۱۹۳۶ استاد دانشگاه هاروارد بود. از ۱۹۴۸ تا ۱۹۵۸ در مونترال کانادا تدریس می‌کرد. سرپرست انستیتوی جغرافیای آلپ، عضو فعال آکادمی علوم اخلاقی و سیاسی و بنیان‌گذار مجله جغرافیای آلپ^۳ بوده است. ۲۴ مارس در سور^۴ (پاریس) درگذشت.

آثار

La Flandre. Etude géographique de la plaine Flammande en France, Belgique et Holland. Paris: 1906.

فلاندر. مطالعه جغرافیایی دشت فلامان (فلاندر) در فرانسه، بلژیک و هلند.

1. Orléans 2. Grenoble

3. *Revue de geographie alpine*

4. Sèvres

تا ۱۸۹۰ رئیس انجمن زمین‌شناسی، ۱۸۹۲ و ۱۸۹۳ و از ۱۹۰۱ تا ۱۹۰۳ نایب رئیس انجمن سلطنتی بود. ۲۳ ژوئن درگذشت.

آثار

Observations on the Geology and Zoology of Abyssinia. Made during the progress of the British expedition to that country in 1867-68, London: Macmillan and Co., 1870.

ملاحظات دربارۀ زمین‌شناسی و جانورشناسی حبشه «Note on the Geological Formations Seen Along the Coast of Biluchistan and Persia from Karachi to the Head of the Persian Gulf, and on Some of the Gulf Islands», *Rec. Geological Survey of India*, Vol. V, Calcutta: 1872, 41-45.

”یادداشتی دربارهٔ چینه‌های زمین‌شناسی که در سواحل بلوچستان و ایران، از کراچی تا دهانهٔ خلیج فارس و در برخی از جزایر خلیج فارسی مشاهده شده است“

«Note on Maskat and Massandim on the East Coast of Arabia», *Rec. Geological Survey of India*, Vol. V, Calcutta: 1872, 75-77.

”نکاتی دربارهٔ مسقط و رأس مسندم در ساحل شرقی عربستان“

«The Nature and Probable Origin of the Superficial Deposits in the Valleys and Deserts of Central Persia», *Quarterly Journal of the Geological Society*. 1873, 493-503.

”طبیعت و منشأ احتمالی نخیلر سطحی دره‌ها و بیابان‌های مرکزی ایران“

«On the Physical Geography of the

Alpes occidentales. 1938-53. 10 Vols.

آلپ غربی

درباره‌اش

Mélanges géographiques offerts par ses élèves à R. Blanchard. Professeur de géographie aux universités de Grenoble et Harvard. À l'occasion du vingt cinquième anniversaire de l'Institut de géographie alpine de Grenoble. Grenoble: Institut de géographie alpine, 1932.

مجموعه جغرافیایی اهدایی به بلانشار از طرف شاگردانش

منابع ۵۳ ج ۱ ص ۲۴۶: ۱۱۷ ج ۱ ص ۱۲۵: ۳ ج ۲ ص ۴۲۰: ۱۴۲ ج ۲ ص ۱۴۳: ۳ ج ۲ ص ۲۵۷: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۰۶: ۱۵۱ ج ۱ ص ۱۵۲: ۹۴۹ ج ۱ ص ۱۶۲: ۸ و ۵، ۴ ج ۱ ص ۳۶۱.

بلانفرد، ویلیام تامس [vilyām tāmes

blānferd]

Blanford, William Thomas

(۱۸۳۲-۱۹۰۵)، زمین‌شناسی، جانورشناسی.

از اهالی انگلستان، ۱۷ اکتبر به دنیا آمد. در مدرسهٔ سلطنتی معادن انگلستان و آکادمی معدن‌شناسی فرایبورگ (سویس) تحصیل کرد. ۱۸۷۴ موفق به اخذ درجهٔ دکتری حقوق از دانشگاه مونترال کانادا گردید.

از ۱۸۵۵ تا ۱۸۸۲ مشغول بررسی و مطالعهٔ زمین‌شناسی هند بود. ۱۸۶۸ عضو زمین‌شناسی هیأت اکتشافی اعزامی به حبشه، ۱۸۷۲ عضو کمیسیون سرحدات ایران، ۱۸۷۸ و ۱۸۷۹ رئیس انجمن آسیایی بنگال، ۱۸۸۴ رئیس جلسهٔ بخش زمین‌شناسی انجمن بریتانیا در کانادا، از ۱۸۸۸

«Geological Notes on the Hills in the Neighbourhood of the Sind and Punjab, Frontier between Quetta and Dera Ghazi Khan», *Mem. Geological Survey of India*. Calcutta: 1883.

” یادداشت‌های زمین‌شناختی درباره تپه‌های مشرف بر سند و پنجاب، سرحد کویت و دره غازی‌خان“

Mammalia. 1888-1891.

پستانداران

Medlicott (H. B.) and Blanford (W. T.). *A Manual of the Geology of India*. Chiefly compiled from the observations of the geological survey... stratigraphical and structural geology. Second edition revised and largely rewritten by R. D. Oldham, Calcutta: 1893.

کتاب راهنمای زمین‌شناسی هند (با همکاری)
Birds. 1895, 1898.

پرندگان

The Fauna of British India.

جانوران بومی هند بریتانیا (ویرایش)

«Note on Two Species of Asiatic Bears», the Mamh of Baluchistan and *Ursus Pruinus*, Blyth of Tibet, and on an apparently undescribed Fox of Baluchistan, *JASB*, XLVI, Pt. II, 315.

” یادداشتی درباره دو گونه خرس آسیایی“
«On A Collection of Fishes Made by W. T. Blanford in 1872, in Persia and Baluchistan», *Records of the Indian Museum*, Vol. V, 123.

” درباره مجموعه ماهی‌های گردآوری شده در ایران و بلوچستان در ۱۸۷۲ توسط ویلیام تامس

Deserts of Persia and Central Asia», *Geological Magazine*. London: 1873, 326-327.

” درباره جغرافیای طبیعی بیابان‌های ایران و آسیای میانه“

St. John, O., Lovett, B., Smith, E. and Blanford, W. T. *Eastern Persia*. An account of the journeys of the Persian Boundary Commission, 1870-71-72, London: 1876. 2 Vols. (Vol. I. *The Geography*. Vol. II. *The Zoology and Geology*.)

نواحی شرقی ایران

«On the Geology of Sind», *Rec. Geological Survey of India*, Vol. IX, Calcutta: 1876.

” درباره زمین‌شناسی سند“

Researches into the Fauna of South-East Persia. Goldsmit's mission in South-East Persia, 1876. A supplementary volume.

پژوهش‌ها در گونه‌های حیوانی مناطق جنوب شرقی ایران
«Exhibition of Hippurites», *JASB*, 1879.

” نمایشگاه سنگواره نرم‌تنان“

«Exhibition of A Specimen of Hippuritic Limestone from Afghanistan», *JASB*, 1879.

” نمایشگاهی از گونه‌ای سنگواره آهکی نرم‌تنان افغانستان“

«Geology of Western Sind», *Mem. Geological Survey of India*. Calcutta: 1879.

” زمین‌شناسی نواحی غربی سند“

«Note on the Mamh Or Baluchistan Bear», (*Ursus Gedrosianus*), *JASB*, 1879.

” یادداشتی درباره مُمُو یا خرس بلوچستان“

بلانفرد^۱

ایرستان و نیرنگستان (ترجمه)

«A Few Legal Points from the *Madigan-i Hazar Dadistan*», *JCOI* 22, 1939, 7-14.

”چند نکته حقوقی از مادایگان هزار داستان“

«The Holy Progeny of the Divine Helper Zarathushtra Spitama», the profound indication of the names, *JICMV*, Bombay: 1932, 412-414.

”جانشینان مقدس زردشت“

«Conversation from the Viewpoint of Zoroastrianism», *Iran League Quarterly*, III, iv, 1933, 258-63.

”گفت و گو از دیدگاه آیین زردشتی“

«The Life Eternal, As Expounded by the Religion of Zarathushtra», *Iran League Quarterly* III, iii, 1933, 151-6.

”زندگی جاودانی از دیدگاه آیین زردشت“

Gushtasp-Shah Kai Khusrau Nariman. *Posthumous Works...* [PP. 63-91] «Woman in Sassanian Law» and [PP. 91-318] English Translation from Barthold's *Iran in Russian*. Compiled [with an obituary notice] by S. H. Jhabvala, [Foreword by Sohrabjee J. B.] PP. [2], 10, 318, [8]. Portrail. Bomboy: 1935.

آثار منتشره پس از درگذشت (مقدمه)

Farkhomard, son of Vahram. *The Laws of the Ancient Persians As Found in the Matikan e Hazar Datastan*. Translated with introduction, glossary and index, Bombay: H. T. Anklesaria, 1937. 2 Vols.

قوانین ایرانیان باستان در کتاب ماتیکان هزار داستان

منابع ۱۲۲ ص ۱۲۵:۴۵ ج ۳ ص ۲۲۲:۱۳۵ ص ۹۶
: ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۵۰:۱۵۲ ج ۲ و ۸

بلسارا، سهراب جمشیدجی [sohrāb jamšidji bolsārā]

Bulsara , Sohrab Jamshedjee

(۱۸۷۷-۱۹۴۵)، مطالعات زردشتی.

از پارسیان هند، در شهر بمبئی به دنیا آمد. تحصیلاتش را تا درجه فوق لیسانس ادامه داد و به زبان‌های فارسی، اردو، مراती، گجراتی و انگلیسی آشنایی کامل یافت. مدرس دروس اوستا و پهلوی و فارسی در مدرسه ملان فیروز^۱، عضو افتخاری کالج الفینستون^۲ در بمبئی، عضو کمیته متون پهلوی و ویکتوریا جوبلی و عضو انجمن تحقیقات زردشتی بوده است.

آثار

«God in *Gathas*», *GSP* 2, Bomboy (?): 1906; With a change in spelling of the author's name, ie. Balsara, S. J. in *GSP* 17, 1947.

”خدا در گات‌ها“

Aerpatastan and Nirangastan. Or the code of the holy doctorship and the code of the divine service. Being portions of the great Husparam nask on the order, the ministry, the officiation and the equipment of the holy divines of the noble Zarathushtrian Church. Translated for the first time completely with numerous illuminative notes by Sohrab J. B., Bombay: 1915; New York: AMS Press, 1977.

1. Mullan Feroz Madressa

2. Elphinstone College

Non-Iranian Nations», *JCOI* 35, Bombay: 1942, 71-129.

”آیین زردشت در میان ملل غیر ایرانی“
«The Origin of the Persian Alphabet»,
Dinshah Irani Memorial Volume. Bombay:
1943, 42-56.

”منشأ الفبای فارسی“
«The Old Iranian Calendar», a review of
its history from the most ancient times to
the present day, and a suggestion for its
reform in the future, *Khareghat Memorial*
Volume, I, Bombay: 1953, 177-195.

”تقویم قدیم ایران“

تأسیس انجمن گاتایی. ۱۹۱۳.

تاریخ هخامنشیان و اشکانیان و ساسانیان. (به زبان
گجراتی)

داستان‌ها از ماهنامه.

راه اخلاق زردشتی.

زایماد یشت و حماسه ایرانی.

منابع ۷۵ ص ۱۹۲؛ ۱۱۳ دوره ۴ س ۱۳۳۲ ش ۷ ص
۲۵ و دوره ۱۴ س ۱۳۴۲ ش ۲ ص ۲۱؛ ۱۲۵ ج ۳ ص
۷۶۴؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۵۳، ج ۳ ص ۵۶ و ۴۹۸، ج ۷ ص
۴۵۳ و ج ۸ ص ۶۷۴؛ ۱۵۲ ج ۱، ۲ و ۶

بلقیس، آفاق [āfāq belqays]

Belqals, Afaq

(۱۹۳۰ -)، زبان و ادب فارسی.

۲ فوریه در لکهنو (هندوستان) به دنیا آمد. پس
از دریافت لیسانس و فوق لیسانس زبان و ادبیات
فارسی، در ۱۹۸۰ با ارائه پایان نامه‌ای با عنوان

(ترجمه)

«Appendix to Lectures IV and V, the
Psychological Wisdom of the
Zarathushtrians», *JCOI* 32, Bombay:
1938, 108-111.

”ضمیمه سخنرانی‌های چهارم و پنجم، خرد ذاتی
زردشتیان“

«The Glory of Zarathushtra's Holy Faith
As Preached by Himself and His
Successors», Pt 1. of the *Teachings of the
Later Avesta*. How far they interpret
Zarathushtra's Holy Message, *JCOI* 32,
Bombay: 1938, 1-18.

”جاذبه آیین زردشت در تعالیم زردشت و
جانشینانش“

«God in the *Avesta*, the Philosophic
Aspect», *JCOI* 32, Bombay: 1938, 19-57.
(Lectures II & III).

”خدا در اوستا، جنبه فلسفی“

«Man in the *Avesta*, Its Treatment of
Spiritual Ontology», *JCOI* 32, Bombay:
1938, 58-81. (Lecture IV).

”انسان در اوستا“

*The Religion of Zarathustra As Taught by
Himself and His Apostles*. Bombay: 1938.

آیین زردشت در تعالیم خودش و پیروانش

«The Soul's Brilliant and Happy Future
and the Subjugation of Evil», being the
fifth lecture of the *Teaching of the Later
Avesta*. *JCOI* 32, Bombay: 1938, 82-107.
(Lecture V.)

”عظمت روح و فرجام نیک و مقهور ساختن
اهریمن“

«The Religion of Zarathustra among

احوال و آثار واقف لاهوری موفق به اخذ درجه دکتري زبان و ادبيات فارسي گرديد.

خانم بلقيس از ۱۹۶۱ در دانشکده دخترانه مکه وابسته به دانشگاه پتنا به تدريس زبان و ادبيات فارسي پرداخته و رياست بخش فارسي آن دانشکده را به عهده داشته است. به عراق، عربستان و کويت سفر کرده و به زبان‌های اردو، هندی و انگليسي آشنایی دارد.

آثار

احوال و آثار واقف لاهوری (پایان‌نامه دکتري)

منبع ۶۷ ج ۲ ص ۲۷.

بلقيس، ماریا [māriyā belqays]

Belqals, Maria

(۱۹۴۵ -)، زبان و ادب فارسي.

۱۰ ژوئيه در ضلع بستی ایالت اوتار پرادش (هندوستان) به دنیا آمد. ۱۹۷۰ موفق به اخذ درجه دکتري زبان و ادبيات فارسي از دانشگاه اسلامي عليگره گرديد. به زبان‌های اردو، انگليسي و هندی آشناست.

خانم ماریا بلقيس استاديار دانشکده زنان دانشگاه اسلامي عليگره بوده و به ايران سفر کرده است.

آثار

” توضيح يك بياض قديمي فارسي “، هفتين کنفرانس سراسري استادان زبان فارسي

” خواجه همادالدين تبريزي و تأثير سعدي بر او “، ايندو ايرانيکا

” طنز و مزاح در زبان غالب “، سمينار بين‌المللي غالب.

” محمد بن داود شادي آبادي و كتاب فارسي مفتاح الفضلاء “، کنفرانس سراسري استادان زبان فارسي.

نظر انتقادي و بررسي آئينه اسکندري امير خسرو. (زير چاپ)

” يك غزل ناياب از حافظ شيرازي “، فکر و نظر.

منبع ۶۷ ج ۱ ص ۸۱.

بلکین، ولادیمیر میخائیلوویچ [vlādimir

mixāilovič belkin]

Belkin, Vladimir Mikhailovich

(۱۹۲۳ -)، زبان عربي.

۱۱ آوريل در استان ولادیمیرسک (روسيه) متولد شد. ۱۹۵۱ دانشکده شرق‌شناسي مسکو را به پايان رساند. ۱۹۵۶ نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسي شد. از ۱۹۴۳ تا ۱۹۴۵ در جنگ کبير ميهني شرکت نمود و به دريافت مدال‌هايي ناييل آمد. از ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۶ در دانشکده زبان‌شناسي و از ۱۹۵۶ در انستيتوي زبان‌هاي شرقي دانشگاه دولتي مسکو به تدريس پرداخت. ۱۹۶۰ دانشيار گرديد.

آثار

Kand. diss.: *Tipy Rasshirennykh Glagol'nykh Osnov v Sovremennom Arabskom Literaturnom Iazike*. Moskva: 1956. (Moskovskii Gosudarstvennyi Universitet Filol. Fakul'tet).

گونه‌های ریشه‌های گسترده افعال در زبان ادبي معاصر عربي (رساله دکتري، نامزدی علوم)

Avtoref.: Moskva: 1956.

چکیده رساله علمی

فرهنگ جیبی عربی به روسی. حدود ۹۰۰۹ واژه
 منابع ۵۳ ج ۳ ص ۹۷۴؛ ۱۵۰ ص ۱۹۵۵-۱۹۵۶؛
 ۱۵۵ ص ۶۹-۷۰.

بلغرامی، علی (سید) [seyyed ali belgrāmi]
Bilgrami, Ali (Sayyid)

(۱۸۵۱-۱۹۱۱)، ترجمه رباعیات باباطاهر،
 مطالعات شرقی.

۱۰ نوامبر در پتنا (هندوستان) به دنیا آمد.
 ۱۸۷۴ با کسب امتیاز در درس سنسکریت از پتنا
 کالج لیسانس علوم انسانی گرفت. سپس
 تحصیلاتش را در کانینگ کالج^۱ لکهنو و تامسن
 سویل اینجنیرینگ کالج^۲ رووکی^۳ ادامه داد و
 فوق لیسانس علوم انسانی و لیسانس حقوق
 دریافت کرد. ۱۸۷۶ به اروپا و انگلستان سفر کرد
 و در رشته‌های مختلفی از قبیل زمین‌شناسی،
 نقشه‌کشی، کان‌شناسی و زیست‌شناسی در
 دانشگاه لندن به تحصیل پرداخت. ۱۹۰۱ به
 درجه دکتري افتخاری حقوق از دانشگاه کلکته
 نایل آمد. به زبان‌های عربی، فارسی، سنسکریت،
 بنگالی، مراتی، تلگو، گجراتی، لاتینی، آلمانی،
 فرانسوی و انگلیسی نیز آشنایی کامل داشت.

۱۸۷۹ پس از بازگشت از سفر اروپا به خدمت
 نظام حیدرآباد دکن درآمد و نزدیک به ده سال به
 عنوان معاون امور عام‌المنفعه، راه‌آهن و معادن
 کار کرد. از ۱۸۹۰ تا ۱۸۹۲ ممتحن زبان
 سنسکریت در دانشگاه مدرس بود. ۱۸۹۳ به

«Arabskoe Iazykoznanie Poslednykh Let»,
 VIa. 6, Moskva: 1957, 97-100.

”زبان‌شناسی عربی در سال‌های اخیر“
 «Obsuzhdenie Problem Natsional'nogo
 Iazyka v Arabskoi Pechati», VIa. 2
 Moskva: 1959, 122-127.

”بررسی مسأله زبان ملی در مطبوعات عربی“
 «Problema Literaturnogo Iazyka i
 Dialekta v Arabskikh Stranakh», Voprosy
 Formirovaniia i Razvitiia Natsional'nykh
 Lazikov. Moskva: 1960, 158-174.

”مسأله زبان ادبی و گویشی در کشورهای
 عربی“

«O Kharaktere Semanticheskikh
 Izmenenii v Arabskikh Glagolakh s
 Rasshirennymi Osnovami», Voprosy Iazyka
 i Literaturny, Moskva: 1962, Vyp. 3, 28-39.

”ویژگی دگرگونی‌های معنایی در فعل‌های عربی
 باستاک‌های گسترده“

«Zamechaniia o Kharaktere
 Semanticheskikh Izmenenii v Sisteme
 Arabskogo Glagola», Semitskie Iaziki.
 Moskva: 1963, 19-24.

”تذکری درباره ویژگی دگرگونی‌های معنایی در
 نظام فعل‌های عربی“

«Formirovanie Slovarnogo Sostava v
 Sovremennom Arabskom Literaturnom
 Iazike», Semitskie Iaziki, Vyp. 2 (Ch. 2),
 Moskva: 1965, 369-375.

”شکل‌گیری ساختار واژگانی در زبان ادبی
 معاصر عرب“

Karmannyi Arabsko-Russkii Slovar. Okolo
 9009 slov, Moskva: Sov. Entsiklopediia,
 1970.

1. Canning College

2. Thomson Civil Engineering College

3. Roorkie

راهنمای معابد غار الورا

Manual of Medical Jurisprudence.

نظامنامه پزشکی

Notes on the Educational Value of Persian As Compared with Sanskrit.

یادداشت‌هایی درباره ارزش آموزشی زبان فارسی در مقایسه با سنسکریت

Risala dar Tahkik Kitab Kalila wa-Dimna.

The sources, editions, characteristics etc. of the original Sanskrit work are critically examined.

رساله در تحقیق کتاب کلیل و دمنه

منابع ۱۲۵ ص ۹۴: ۱۲۸ ج ۱ (چ ۲): ۱۴۹ ج ۱ ص ۱۲۳-۱۲۴: ۱۵۲ ج ۲.

بلمی، جیمز آندرو [jaymz āndrev belemy]

Bellamy, James Andrew

(۱۹۲۵ -)، مطالعات اسلامی، ادبیات عرب.

۱۲ اوت در شهر اونزویل^۱، ایالت ایندیانا (امریکا) به دنیا آمد. ۱۹۴۶ از سنتر کالج لیسانس علوم انسانی گرفت. از ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۳ با استفاده از بوسیله هریسن^۲ در دانشگاه پنسیلوانیا، و در ۱۹۵۳ و ۱۹۵۴ با بورسیه بنیاد فورد به تحصیل پرداخت و ۱۹۵۶ موفق به اخذ درجه دکتري در مطالعات شرقی گردید.

۱۹۵۶ و ۱۹۵۷ مربی موقت زبان عربی در دانشگاه پنسیلوانیا، ۱۹۵۸ و ۱۹۵۹ استادیار دانشگاه ایالتی وین^۴، ۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ مربی

خاطر آموزش زبان عربی مفتخر به دریافت لقب شمس‌العلماء از سوی حکومت هند گردید. ۱۹۰۱ بازنشسته شد و انگلستان را برای اقامت برگزید. ۱۹۰۲ به عنوان دانشیار زبان مرآت به دانشگاه کیمبریج پیوست و نیز در همان سال مأموریت یافت تا فهرستی از نسخ خطی فارسی و عربی - مشهور به مجموعه دهلی - برای کتابخانه ایندیا اقیس تهیه کند.

بلغرامی عضو کمیته انتخاب رئیس کالج اسلامی انگلو - اورینتل و امین و منشی کمیته موقوفات دانشگاه پنجاب بوده است. ۲ مه در هاردوی^۱ (هند) درگذشت.

آثار

Tamaddun-i 'Arab. An Urdu translation of Gustave Le Bon's work *La Civilisation des Arabes*. Agra: 1898.

تمدن عرب (اسلام)، (ترجمه)

«The Quatrains of Baba Tahir», edited and translated by Syid Ali Bulgrami, *JRAS*, LXXIII, Calcutta: 1904, 1-29.

”رباعیات باباطاهر“ (ترجمه، ویرایش)

Tamaddun-i Hind. An Urdu translation of Gustave Le Bon's work *La Civilisation de l'Inde*. Agra: 1913.

تمدن هند (ترجمه)

Babur-nama. Published from Hyderabad codex.

بابرنامه (تصحیح)

The Geology and Economic Minerals of Hyderabad.

زمین‌شناسی و کانی‌های اقتصادی حیدرآباد

A Guide to the Cave Temples of Ellora.

1. Hardoi

2. Evansville

3. Harrison

4. Wayne State Univ.

JAOS 103, 1983, 423-424.

” قسمونه شاعره: او که بود“

«Sources of Ibn Abi Dunya's *Kitab Maqatal Amir al-Mu'minin 'Ali*», JAOS 104, 1984, 3-19.

” منابع کتاب مقتل امیرالمؤمنین علی (ع)، اثر ابن ابی دنیا“

«A New Reading of the Namarah Inscription», JAOS 105, 1985, 31-51.

” بازخوانی کتیبه نماره“

«Arabic Names in the *Chanson de Roland*: Saracen Gods, Frankish Swords, Roland's Horse, and the Olifant», JAOS 107, 1987, 267-277.

” نام‌های عربی در منظومه حماسی شاسون دو رولان: خدایان عرب صحرائنشین، شمشیرهای فرنگی، اسب رولان و کرناى شاخى“

«Imru' ul-Qays I and Imru' ul-Qays II», JSS 32, 1987, 315-318.

” امرؤ القیس اول و امرؤ القیس دوم“

«Two Pre-Islamic Arabic Inscriptions Revised: Jabal Ramm and Umm al-Jimal», JAOS 108, 1988, 369-378.

” دو کتیبه عربی بازخوانی شده جبل رم و ام الجمال متعلق به عصر پیش از اسلام“

«Arabic Verses from the First / Second Century», the inscription of En Avdat, JSS 35, 1990, 73-79.

” اشعار عربی از سده اول / دوم“

Studies in Near Eastern Culture and History in Memory of E. T. Abdel-Massih. Ed. J. A. Bellamy, Ann Arbor: 1990.

مطالعات در فرهنگ و تاریخ شرق نزدیک یادنامه

دانشگاه میشیگان در شهر آن آربر، ۱۹۶۰ تا

۱۹۶۴ استادیار، ۱۹۶۴ تا ۱۹۶۸ دانشیار و سپس به درجه استادی رسید.

بلمی عضو شورای انجمن‌های فارغ‌التحصیلان امریکا، انجمن شرق‌شناسی، انستیتوی مطالعات خاورمیانه‌ای، انجمن زبان نوین امریکا و نیز عضو بخش ادبیات عرب انجمن مطالعات خاورمیانه‌ای شمال امریکا بوده است.

آثار

«The *Kitab Ar-Rumuz* of Ibn Abi Sarh», JAOS 81, 1961, 224-246.

” کتاب الرموز، اثر ابن ابی سرخ“

Contemporary Arabic Readers. Vol. IV: *Short Stories*, 1963 and Vol. V: *Modern Poetry*, 1966, Univ. Mich. ed. and auth. Introd. and notes.

خواندنی‌های عربی معاصر (نشر جلد چهارم و پنجم)
«The *Makarim al-Akhlaq*. By Ibn Abi l-Dunya», MW 53, 1963, 106-119; «The Noble Qualities of Character by Ibn Abi l-Dunya», BI, Weisbaden: 1973.

” مکارم الاخلاق، اثر ابن ابی الدنيا“

«The Mysterious Letters of the *Koran*: Old Abbreviations of the Basmalah», JAOS, 1973, 7-9.

” حروف رمزی قرآن: اختصارات قدیمی بسم‌الله“
«The Impact of Islam on Early Arabic Poetry», *Islam: Past Influence and Present Challenge* (In Honour of W. M. Watt), Edinburgh U. P.: 1979, 141-167.

” تأثیر اسلام بر شعر اولیه عرب“

«Qasmuna the Poetess: Who Was She?»,

آثار

«Extrait d'un mémoire sur l'origine de la constitution des biens de main morte en pays musulmans», *JA*, 1853, 377-429.

”گزیده از رساله‌ای درباره خاستگاه قانون اموال غیرقابل انتقال در کشورهای اسلامی“

Etude sur la propriété foncière en pays musulmans, et spécialement en Turquie (rite hanéfite). Paris: Imprimerie Impériale, 1862.

تحقیقی درباره مالکیت ارضی در کشورهای اسلامی، به‌ویژه ترکیه (فقه حنفی)

Essais sur l'histoire économique de la Turquie d'après les écrivains originaux. (Extrait du *JA*, No. 5, 1864). Paris: Challamel Aîné, 1865.

رساله‌ای درباره تاریخ اقتصادی ترکیه بنابر محققان
Caractères. maximes et pensées de Mir Ali Chir Névaîi. Paris: Imprimerie Impériale, 1866.

ویژگی‌ها، اندرزها و اندیشه‌های میرعلیشیر نوایی
Bibliographie ottomane, ou Notice des livres turc imprimés à Constantinople durant les années 1284 et 1285 de l'Hégire... Paris: Imprimerie Impériale, 1869.

کتاب‌شناسی عثمانی، یا خلاصه‌ای از کتاب‌های ترکی که طی سال‌های ۱۲۸۴ و ۱۲۸۵ هجری در استانبول به چاپ رسیده است.

Du regime des fiefs militaires dans l'Islam, et principalement en Turquie. (Extrait du *JA*, No. 2, 1870). Paris: Imprimerie

عبدالمسیح (ویرایش)

«*Abu Tammam and the Poetics of the Abbasid Age*», by Princhney Stetkevych, S., Leiden: 1991; *IJMES* 25, 1993, 737-738.

”ابونمام و آثار منظوم عصر عباسی“ (بررسی)

«Some Proposed Emendations the Text of the *Koran*», *JAOS* 113, iv, 1993, 562-573.

”برخی اصلاحات مورد نظر متن قرآن“
Literary Heritage of Classical Islam. Arabic and Islamic studies in honor of James A. Bellany. Ed. Mir Mustansir and Fossum, Jarl E., Princeton: Darwin Press, 1993.

میراث ادبی اسلام سبک قدیم

منابع ۱۳۱ ج ۳ ص ۲۴؛ ۱۵۰ س ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۸۰، ۱۹۸۵، ۱۹۸۶، ۱۹۸۷، ۱۹۸۹، ۱۹۹۰ و ۱۹۹۳.

بلن، فرانسوا آلفونس [frānsuā ālfons blan]

Belin, François Alphonse

(۱۸۱۷-۱۸۷۷)، حقوق اسلامی.

در پاریس متولد شد. زبان عربی را نخست نزد ژان مارسل و پس از آن در مدرسه زبان‌های شرقی نزد دوساسی^۱، رنو^۲، کاترمر^۳ و ژوبر^۴ فرا گرفت. کارهای او عمدتاً درباره ترکیه و حقوق اسلامی است.

۱۸۳۸ در مدرسه سلطنتی مشغول به کار شد. سپس به سیاست روی آورد و مدتی کنسول دولت فرانسه در سالونیک و قاهره و پس از آن منشی و مترجم سفارت فرانسه در استانبول بود و به درجه سرکنسولی نایل گشت. در پاریس درگذشت.

1. De Sacy
2. Reinaud
3. Quatremère
4. Jaubert

[nathaniel bland] بلند، نثنیل

Bland , Nathaniel

(۱۸۰۳-۱۸۶۵)، مطالعات ایرانی.

از اهالی انگلستان، در زمینه زندگی‌نامه و آثار نظامی گنجوی و تاریخچه شطرنج تحقیقاتی انجام داده است. در پژوهش‌هایش درباره شطرنج کوشیده است ثابت کند که شطرنج در ایران اختراع شده و سپس در هند رواج یافته و از آن جا بار دیگر به ایران بازگشته است.

آثار

«Account of the Atesh Kedah», a biographical work on the Persian poets by Hajji Lutf Ali Beg of Isfahan, *JRAS*, London: 1843, 345-392.

” شرح آتشکده “ زندگی‌نامه شاعران ایرانی، اثر حاجی لطفعلی بیگ اصفهانی

The Fire Temple. By Hajji Lutf Ali Beg of Isfahan, London: 1844.

آتشکده، اثر حاجی لطفعلی بیگ اصفهانی (تصحیح)

Makhzan ul Asrar. The treasury of secrets, being the first of the five poems, or *Khamsah* of Shaikh Nizami of Ganjah. Edited from an ancient manuscript, with various readings, and a selected commentary, London: Printed for the Society for the Publication of Oriental Texts, 1844.

مخزن الاسرار، اثر نظامی گنجوی (تصحیح، شرح)
«On the Earliest Persian Biography of Poets by Muhammad Aufo and on Some Other Works of the Clan Called *Tazkirat*

Nationale, 1870.

” درباره رژیم تیول‌های نظامی در اسلام و به‌ویژه در ترکیه “

«Correction au Tome VIII des *Prairies d'or*», *JA*, 1874, 458-460.

” تصحیح جلد ۸ کتاب مروج الذهب “

Histoire de la latinité de Constantinople. Deuxième édition préparée et considérablement accrue par l'auteur; revue, augmentée et continuée jusqu' à notre temps par le R. P. Aréne de Chatel. Paris: Alphonse Picard et Fils, 1894.

تاریخچه تمدن لاتینی در قسطنطنیه

” تعلیق علی معجم مارسل العربی الفرنسی “،
المجلة الآسیویة. ۱۸۳۹.

” فهرس مکتبه دی ساسی “،
المجلة الآسیویة. ۱۸۴۲ (با همکاری)

رسالة من محمد فی احدى المخطوطات الی نائب ملک مصر. ۱۸۵۴.

الاجازة فی فنون التدريس عند الاسلام. پاریس: ۱۸۵۵.
(ترجمه)

نبذة فی تاریخ علی شیر النوائی. ۱۸۶۱.

السلطان عبدالمجید. (ترجمه)

الزكاة والشارع الاسلامیة.

منتخبات أدبیة للغة العربیة العامیة. فیها جزء من قصة عنترة.

منابع ۴۲ ص ۶۶: ۵۲ ج ۱ ص ۳۵۰: ۵۳ ج ۱ ص ۱۹۵-۱۹۶: ۱۲۵ ج ۳ ص ۴: ۱۴۲ ج ۲: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۲۶: ۱۵۲ ج ۵ و ۹.

بلنیتسکی، آleksandr Markovich
[āleksānḍr mārkoḍiĉ belenitski]

Belenitskii, Aleksandr Markovich

(۱۹۰۴ -)، تاریخ.

۲۴ مارس (۶ آوریل) در ایالت پکف^۱ (روسیه) متولد شد. ۱۹۳۰ انسیتیتوی شرقشناسی دانشگاه دولتی آسیای میانه را به پایان رساند. ۱۹۳۸ نامزد (دکتر) علوم تاریخی گردید. ۱۹۶۷ با توجه به آثار چاپ شده‌اش به دریافت درجهٔ دکترای نایل آمد.

از ۱۹۳۸ کارمند علمی آکادمی دولتی تاریخ فرهنگ مادی و انسیتیتوی باستانشناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی، شعبه لنینگراد بود. ۱۹۵۴ در بیست و سومین، ۱۹۵۷ در بیست و چهارمین و ۱۹۶۰ در بیست و پنجمین کنگرهٔ بین‌المللی شرق‌شناسان به ترتیب در کیمبریج، مونیخ و مسکو و همچنین ۱۹۶۸ در پنجمین کنگرهٔ بین‌المللی باستانشناسی و هنر ایران در تهران شرکت کرد.

آثار

«Organizatsiia Remesla v Samarkande XV-XVI vv.», *KSDPIIMK*, VI, Moskva-Leningrad: 1940, 43-47.

”شکل‌گیری کارگاه‌های پیشه‌وران سمرقند در سده‌های پانزدهم و شانزدهم“

«K Istorii Feodal'nogo Zemlevladieniia Srednei Azii i Irana v Timuridskuiu Epokhu (XIV-XV vv.)», *Obrazovanie Instituta Suiurgal* (Some Remarks on the

ul-Shuara», reprint from *JRAS*, 1848, 111-176.

”دربارهٔ زندگی‌نامهٔ شاعران پارسی‌گوی اولیه در کتاب محمد عوفی و دربارهٔ برخی آثار دیگر با عنوان تذکرهٔ الشعراء تألیف همان خاندان“

Persian Chess. Illustrated from oriental sources, especially in reference to the great chess, improperly ascribed to Timur and C., 1850; London: 1851.

شطرنج ایرانی

A Century of Persian Ghazals. From [ten] unpublished Diwans, collected and edited, with biographical notices of the authors, London: 1851.

یک سده غزل فارسی (گردآوری، ویرایش)

«On the Persian Game of Chess», *JRAS*, 1852, XIII.

”دربارهٔ بازی شطرنج ایرانی“

«Lettre à M. Garcin de Tassy, sur Mas'oud, Poète Persan et Hindou», *JA*, T. 63, 1853, 365-371.

”نامه‌ای به گارسن دوتاسی دربارهٔ مسعود شاعر ایرانی و هندی“

«On the Muhammedan Science of Ta'bir, Or Interpretation of Dreams», (with a list of Mohammedan works and authors on the science of Ta'bir), *JRAS*, London: 1856.

”دربارهٔ علم تعبیر خواب در نزد مسلمانان“

منابع ۳۴ ذیل شطرنج (تاریخچهٔ شطرنج): ۵۰ ص ۲۹۵: ۱۱۷ ج ۲: ۱۲۵ ص ۲: ۱۵۱: ۱ ج ۱ ص ۹۳۹: ۱۵۲ ج ۲، ۷ و ۸: ۱۵۹ ص ۵ ص ۴۶۰

- شانزدهم»
 «Biruni o Iantare (Kakhruba)», (Translation of a chapter of the *Kitab al-Jamahir fi Ma'rifat al-Jawahir*), *Biruni Sbornik*. 1950, 131-139.
- ”نظریات بیرونی درباره کهربا“
 «Glava o Zheleze Mineralogicheskogo Traktata Biruni», *KSDPI* 33, 1950, 139-144.
- ”بخش مربوط به آهن، رساله کانی‌شناسی بیرونی“
 «Geologo- Mineralogicheskii Traktat Ibn Sini», *Izv. ANTA*, Otdelenie obshchestv. Nauk, Vyp. IV, 1953, 41-54.
- ”رساله زمین‌شناسی و کانی‌شناسی ابن سینا“
 «Pamiati Aleksandra Iur'evicha Iakubovskogo», *KSDPIIMK* 51, 1953, 166-168. Avt.: Belenitskii, A. M. i Diakonov, M. M.
- ”یادمان آلساندر یوریویچ یاکوبوفسکی“ (با همکاری)
 «Raskopki Sogdiiskikh Khramov v 1948-1950 gg.», *Materialy i Issledovaniia po Arkheologii SSSR* 37, *Trudy Tadzh. Arkheol. Ekspeditsii Instituta Istorii Material'noi Kul'tury Akademii Nauk SSSR Institut Istorii, Arkheologii i Etnografii AN Tadzh SSR i Gos. Ermitazha*. T. 2. 1948-1950, Moskva-Leningrad: 1953, 37-58.
- ”کشف پرستشگاه‌های سفدی طی حفریات سال‌های ۱۹۴۸-۱۹۵۰“
 «Pamiati Mikhaila Mikhailovicha Diakonova», *KSIIMK* 55, 1954, 155-158.
- History of Feudal Land Tenure in Central Asia & Iran), *IM* 4, 1941, 43-58.
- ”پیرامون تاریخچه مالکیت فئودالی در آسیای مرکزی و ایران در عهد تیموریان (سده‌های چهاردهم و پانزدهم)“
 «Istoricheskaia Topografiia Gerata XV v.», *Alisher Navoi*. Sbornik statei pod. red. A. K. Borovkova. Otv. red. V. V. Struve. Moskva-Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1946, 175-202.
- ”نقشه‌برداری تاریخی هرات در سده پانزدهم“
 «Iz Musul'manskoi Epigrafiki v Talaskoi Doline» *EV* 2, 1948, 16-18.
- ”شرحی درباره کتیبه‌های اسلامی در دشت تلاس (طلاس)“
 «K Voprosu o Sotsial'nykh Otnosheniiaakh v Irane Khulagundskuiu Epokhu», *Sov. V. Moskva-Leningrad*: 1948, 111-128.
- ”پیرامون روابط اجتماعی در ایران عصر هلاکونیان“
 «Kartiny Mira po Biruni», *UZLGU* 98, Ser. Vostokovedch. Nauk, Vyp. 1, 1949, 203-214.
- ”تصویر جهان از دیدگاه بیرونی“
 «O Mineralogii al-Biruni», *VLU*, XI, Leningrad: 1949, 43-54; *Biruni Sbornik*. 1950, 88-105.
- ”درباره کانی‌شناسی بیرونی“
 «O Poiavlenii i Rasprostraneniia Ognestrel'nogo Oruzhiia v Srednei Azii i Irane v XIV-XVI vv.», *ITF* 15, 1949, 21-35.
- ”درباره پیدایش و رواج سلاح‌های آتشین در آسیای مرکزی و ایران در سده‌های چهاردهم -

Al-Biruni Abu-r-Raikhan Mukhammad Ibn Akhmad. Sobranie Svedenii dlia Poznaniia Dragotsennotsei (Mineralogiia). Per. A. M. Belenitskogo i A. A. Dolinnoi, stat'ia i prim. A. M. Belenitskogo i G. G. Lemmleina. Moskva-Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1963.

ابوریحان محمد بن احمد بیرونی. مجموعه اطلاعات برای درک چیزهای گرانبها (کانی‌شناسی)

Istoriia Tadzhikskogo Naroda. T. I-II, Moskva: IVL, Nauka, 1963-1964. T. I, S Drevneishikh Vremen do V v. n. e. Pod red. B. G. Gafurova i B. A. Litvinskogo, Moskva: IVL, 1963. Vozniknovenie i Razvitie Feodal'nogo Stroia (VI-XVI vv.). Pod red. B. G. Gafurova i A. M. Belenitskogo. Moskva: Nauka, 1964, 423-469.

تاریخ قوم تاجیک، ج ۱: از دوران باستان تا سده پنجم میلادی (با همکاری). ج ۲: پیدایش و توسعه نظام فئودالی در سده‌های ششم تا شانزدهم (ویرایش)

«Iz Istoriul Kul'turnykh Svязei Srednei Azii i Indii v Rannem Srednevekov'e», *KSDPIIA* 98, Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1964, 33-42.

”درباره روابط فرهنگی آسیای مرکزی و هند در اوایل سده‌های میانه“

Bartol'd, V. V. Sochenenie. T. III, «Raboty po Istoricheskoi Geografii», Podgotovilkizd. O. G. Bol'shakov. Otv. red. A. M. Belenitskii, Moskva: Nauka, 1965, 594-646.

”اقداماتی پیرامون جغرافیای تاریخی“

«Klad Serebrianykh Monet

”یادمان میخائیل میخائیلوویچ دیاکونوف“

Istoriia Irana 5 Drevneishikh Vremen VOO Kontsa XVIII veka. Pigulevskaia, N. B., Iakubovskii, A. Iu., Petrushevskii, I. P., Strove, L. V., Belenitskii, A. M. Pod red. V. V. Strove (otv. red.), I. A. Orbeli, I. P. Petrushevskogo, Leningrad: Leningrad. Gosudarstvennyi Universitet, 1958, 373-385.

تاریخ ایران از دوران باستان تا اواخر سده هجدهم (با همکاری)

«Novye Pamiatniki Iskusstva Drevnego Pendzhikenta. Opyt Ikonograficheskogo Istolkovaniia», *Skul'ptura i Zhivopis' Drevnego Pendzhikenta. Moskva: 1959, 11-86.*

”آثار هنری کشف شده پنج کند باستان“

Skulptura i Zhivopis' Drevnego Pendzhikenta. Otvetsvennye redaktory A. M. Belenitskii i B. B. Piotrovskii, Moskva: Izdatel'stvo Akademii Nauk SSSR, 1959.

مجسمه‌ها و نقاشی‌های پنج کند باستان

«Ancient Pictorial and Plastic Arts and Shah-Nama», *Trudy XXV Mezhdunarod. Kong Vostokovedov. Moskva: 1960; Vol. III, 1963, 96-161.*

”هنرهای تجسمی و تصویری باستان و شاهنامه“

Drevnee Izobrazitelnoe Iskusstvo i Shakhname. Moskva: IVL, 1960.

هنر تجسمی باستانی و شاهنامه

«Ob Issledovanii Biruni Udel'nykh Vesov Metallov», *KSINA* 44, 1961, 39-66.

”پژوهش‌های بیرونی درباره وزن مخصوص

فلزات“

بلو، ژان باتیست (یوحنا) [žān bātist belo]

Belot, Jean Baptiste

(۱۸۲۲-۱۹۰۴)، زبان و ادبیات عرب.

معروف به یوحنا بلو، یکم مارس در لوکسوی^۱ (بورگونی)^۲ متولد شد. در دیژون به تحصیل الهیات پرداخت. ۱۸۴۲ به رهبانیت پیوست و به عنوان مبلغ دینی به الجزایر رفت. به زبان و ادبیات عرب تسلط داشت و بیشتر عمر خود را صرف تحقیق در لغت‌شناسی عربی کرد. زبان فارسی را نیز خوب می‌دانست. ۱۸۶۶ به بیروت رفت و مدیریت چاپخانه کاتولیکی و انتشار مجله تبلیغی - دینی آن‌البشر را به عهده گرفت. در دانشگاه سن ژوزف تدریس می‌کرد. ۱۴ اوت در بیروت درگذشت.

آثار

Dictionnaire français-arabe. 1857. Nouv. éd. entièrement refondue sous la direction du R. P. R. Nakhla, Beyrouth: Impr. Catholique, 1952.

فرهنگ لغت فرانسه - عربی

Nukhab ul - Mulah. An Arabic chrestomathy. By J. B. Belot and Augustin Rodet. 2 parts in 5 fascicules, various editions, Beirut: 1879-1910.

نخب‌الملح، منتخبات عربی (با همکاری)

Vocabulaire arabe- français à l'usage des étudiants. Par un père missionnaire de la Cie de Jésus... Beyrouth: Impr. Catholique, 1883; 1888; 1899; 1911; 1920; 1929.

Pendzhikenta», *EV* 17, 1966, 22-100.

” گنجینه سکه‌های نقره‌ای پنج کند“

«Arabskaia Nadpis' po Cherepke iz *Pendzhikenta*», *EV* 19, 1969, 38-41.

” نسخه عربی موجود بر روی سفالی از پنج کند“

Drevnii Pendzhikent. Dushanbe: Irfan, Avt.: Belenitskii i V. I. Raspopova.

پنج کند باستان (با همکاری)

درباره‌اش

Litvinskii, B. A. *Arkheologicheskoe Izuchenie Tadzhikistana Sovetskoj Nauki*. Stalinabad: 1954. Ukaz familii, 77.

بررسی باستان‌شناسی تاجیکستان توسط دانشمندان شوروی

Vinbert, N. A., *Zadneprovskaia*, T. N. i Liubimov, A. A. *Sovetskaia Arkheologicheskaja Literatura, Bibliografiia 1941-1957*. Moskva-Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1959. Alf. ukaz. 715. (Ssylka na 30 st. rets. za 1946-1957 gg.)

آثار باستان‌شناسی شوروی، کتاب‌شناسی سال‌های ۱۹۴۱-۱۹۵۷

Griaznov, M. P. «K 60-letiiu Aleksandra Markovicha Belenitskogo», *Sov. A* 3, Moskva: 1964, 170-171.

” به مناسبت شصتمین سال تولد آleksandr مارکوویچ بلنیتسکی“

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۱۲۶: ۴۵؛ ۱ ص ۷۰: ۵۳ ج ۳ ص ۹۶۹-۹۷۰: ۱۲۵ ج ۳ ص ۲: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰ و ۱۹۷۱-۱۹۷۲: ۱۵۲ ج ۲، ۳، ۴ و ۶:

۱۵۵ ص ۶۸

سفر کرد و به مدت چهارده سال به معالجه بیماران بحرینی پرداخت. ۱۹۴۷ هنگام تقسیم شبه قاره هند، به کراچی بازگشت و شهروند پاکستان گردید.

آثار

ارمغان گل . کلیات اشعار فارسی، کراچی: ۱۹۶۲ (۱۳۴۱ خ). ۲۰۵ ص.

منبع ۱۱۰ س ۲ ش ۹ ص ۵۳.

بلوچ، نبی بخش [nabi baxš baluč]

Baloch, Nabi Bakhsh

زبان و ادب فارسی.

از اهالی پاکستان، استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سند در شهر حیدرآباد بود.

آثار

«The Probable Date of the First Arab Expeditions to India», IC 20, 1946, 250-266.

” تاریخ احتمالی نخستین لشکرکشی‌های اعراب (مسلمانان) به هند“

«The Burial Place of Sultan Muhammed B. Tughlaq», IC 22, 1948, 71-74.

” مدفن سلطان محمد بن تغلق“

«The Diwan of Abu Ata of Sind», IC 23, 1949, 136-150.

” دیوان ابوعطا سندی“

«The Most Probable Site of Debal, the Famous Historical Port of Sindh», IC 26 iii, 1952, 35-49.

” محتمل‌ترین جایگاه دبال، بندر تاریخی مشهور سند“

گنجینه لغات عربی - فرانسه برای استفاده دانشجویان
Cours pratique de la langue arabe. Avec de nombreux exercices. Nouvelle édition, revue corrigée et augmentée... (corrigé des exercices.) Beyrouth: 1902 [1892].

کتاب تمرین زبان عربی

اصول القواعد العربیه. ۱۸۳۹.

تمة مروج الأخبار. ۱۸۸۰.

الفن النضیر. ۱۸۹۶.

غراما طیفه الفرنسوی العربی.

قلادة الذریه.

منابع ۲۳: ۲۸ ج ۹ ص ۲۷۸: ۴۲ ص ۶۱-۶۲: ۳۳ ص ۸۸-۸۷ ج ۲ ص ۴۶: ۲۳ ج ۱ ص ۵۲: ۴۶ ج ۵۳: ۲ ص ۱۰۶۳: ۷۲: ۷۴ ص ۴۰۲: ۱۲۵ ج ۳ ص ۱۴-۱۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۳۳.

بلوچ، گل محمد (حکیم) [hakim]

golmohammad baluč]

Baluch, Gul-Mohammad (Hakim)

(۱۹۱۰ -)، شعر فارسی.

در شهر کراچی (پاکستان) به دنیا آمد. در مدرسه‌های مظهرالعلوم و احرارالاسلام کراچی و طبیه کالج دهلی درس خواند و به دریافت درجه پزشکی نایل آمد.

از ۱۹۲۶ تا ۱۹۳۰ هنگامی که نهضت آزادی هند به اوج خود رسیده بود، با شعرهای انقلابی که خود به زبان‌های اردو و فارسی می‌سرود آزادیخواهان و استقلال‌طلبان را به مبارزه با استعمارگران تشویق می‌کرد. ۱۹۳۲ به بحرین

آثار

The Persian Metres by Saiḫī, and A Treatise on Persian Rhyme by Jami. Edited in Persian by H. Blochmann, Calcutta: J. Wenger, 1867.

اوزان فارسی، اثر سیفی عروضی و رساله‌ای درباره قافیه فارسی، اثر جامی (تصحیح)
[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

عروض سیفی و قافیه جامی. به اهتمام محمد فشارکی
استاد دانشگاه اصفهان. از سوی دانشگاه تهران.

[۱۳۷۲]

Ahmad Ali Ibn Shujaat - Ali, Maulawi, Agha, 1839-1973. *A Treatise on the Rubai, Entitled Risalah i Taranah...* With an introduction and explanatory notes by H. Blochmann... Calcutta: J. Wenger, Baptist Mission Press, 1867.

رساله‌ای درباره رباعی با عنوان رساله ترانه، اثر احمد علی بن شجاعت علی مولوی آغا (مقدمه، یادداشت‌ها)

«Notes on A MS. of *Sirajal-Lughat*», *JRASB Proc.*, 1868, 262.

”یادداشت‌ها درباره نسخه خطی سراج اللغة“

«On Persian Poets, Styled Sultan», *JRASB Proc.*, 1868.

”درباره شاعران پارسی‌گوی ملقب به سلطان“
«Contributions to the Chronology of the Reigns of Timur and His Descendants upto Shah Jahan», *JRASB Proc.* 1, 1869.

”درباره گاه‌شماری سلطنت تیمور و جانشینانش تا عصر شاه جهان“

«Contributions to Persian Lexicography»,

«Muhammad Ibn al-Qasim, A Study of His Family Background and Personality», *IC* 27, 1953, 242-271.

”محمد بن قاسم، بررسی نسب و شخصیتش“

تف من شعر ابی عطاء السندی. بتحقیق نبی بخش بلوچ، مع مقدمه لعبد العزیز المیمنی. الطبعة ۱، حیدرآباد، پاکستان: ۱۹۶۱. (ویرایش)

”سرچشمه کلیل و دمنه“، ترجمه مسعود رجب‌نیا، نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان، ج ۲، ش ۲۸-۲۵.

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۲۳: ۲۵ ج ۲ ص ۵۳۱: ۱۲۵ ج ۲ ص ۷۰۲: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵.

بلوخمآن، هنری فردیناند [henri ferdinand bloxmān]

Blochmann, Henry Ferdinand

(۱۸۳۸-۱۸۷۸)، نسخ خطی فارسی، زبان‌شناسی.

از اهالی انگلستان، ۸ ژانویه در درسدن (آلمان) به دنیا آمد. در دانشگاه‌های درسدن، لایپزیگ و پاریس درس خواند. ۱۸۶۱ از دانشگاه کلکته لیسانس گرفت.

۱۸۵۸ به ارتش انگلیس پیوست تا به هندوستان اعزام گردد. در هندوستان سپاهیان انگلیس را رهاکرد و شغل مترجمی را برگزید. ۱۸۶۰ استادیار زبان اردو و فارسی و ۱۸۶۵ رئیس مدرسه کلکته گردید. تا پایان عمر ریاست مدرسه کلکته و منشی بخش زبان‌شناسی انجمن آسیایی بنگال را به عهده داشت. ۱۳ ژوئیه درگذشت.

- آیین اکبری، اثر ابوالفضل علّامی (تصحیح متن فارسی، ترجمه با همکاری)
- The Prosody of the Persians According to Saifi, Jami, and Other Writers.* Calcutta: C. B. Lewis, 1872.
- عروض شعرهای فارسی برپایهٔ سروده‌های سیفی عروضی، جامی و دیگران
- «On Arabic and Persian Inscriptions Received from General Cunningham», *JRASB Proc.*, 1873, 197.
- ” دربارهٔ کتیبه‌های عربی و فارسی وصول شده از ژنرال کونینگهام “
- Haft Asman Or History of the Masnavi of the Persians.* With a biographical notice of the author, Calcutta: G. H. Rouse, Baptist Mission Press, 1873; Tehran: 1965.
- هفت آسمان یا تاریخ مثنوی‌های فارسی، اثر مولوی آغا احمد علی احمد اصفهانی (زندگی‌نامه مؤلف)
- «Exhibition of A Persian MS. with Shah-Jahan Autograph», *JRASB Proc.*, 1874, 208.
- ” نمایش یک نسخهٔ خطی فارسی با دستخط شاهجهان “
- «Exhibition of Muhammadan Inscriptions from Dihli, Hicar Firuzah and Murshidabad», *JRASB Proc.*, 1876, 91.
- ” نمایش کتیبه‌های اسلامی دهلی، حصار فیروزه و مرشدآباد “
- «Readings and Translations of Arabic & Persian Inscriptions from Dihli, Rohtas and Sahasram», received from Messrs. Delmerick, Belgar and A. Cunningham, *JRASB Proc.*, 1876, 4-.
- ” مطالعات و ترجمهٔ کتیبه‌های عربی و فارسی
- JRASB Proc.*, Vol. XXXVII, Part I, 1869, 1-72.
- ” دربارهٔ فرهنگ نویسی فارسی “
- «Observations on Metrical Inscriptions Found on Indian and Persian Coins», *JRASB Proc.*, 1869, 255.
- ” ملاحظات دربارهٔ نوشته‌های موزون سکه‌های هندی و ایرانی “
- «Observations on the Persian MS. of Jami's *Khirad-Namah i- Sikandari*», *JRASB Proc.*, 1869, 190.
- ” ملاحظات دربارهٔ نسخه خطی فارسی خردنامهٔ سکندری، اثر جامی “
- «Note on A Persian MS. Entitled *Mirt-ul-Quds*, A life of Christ», compiled at the request of the Emperor Akbar, by Jerome Xavier, *JRASB Proc.*, 1870, 138.
- ” یادداشتی دربارهٔ نسخهٔ خطی فارسی مرات القدس، زندگانی مسیح “
- «Notes on the Arabic & Persian Inscriptions», *JRASB Proc.*, 1871, 126.
- ” یادداشت‌ها دربارهٔ کتیبه‌های عربی و فارسی “
- «Observations on A Persian MS. on the Lives of the Twelve Apostles by Jerome Xavier», *JRASB Proc.*, 1871, 138.
- ” ملاحظات دربارهٔ یک نسخهٔ خطی فارسی دربارهٔ دوازده حواری، اثر جروم خاویز “
- The Ain-i-Akbari.* By Abul-Fazl-i Allami, ed. in the original Persian by H. Blochmann, Calcutta: C. B. Lewis, Baptist Mission Press, 1872-77; Tr. from the original Persian by H. Blochmann and H. S. Jarret, Calcutta: 1891-1894; 1924; 1939; 1949.

JRASB Proc., Vol. XLVI, Pt. I, 237.

” غزل منتشر نشده‌ای از حافظ “

منابع ۷۵ ص ۲۱۵: ۱۲۴ ص ۴۶: ۱۲۵ ج ۳ ص ۴۳۲
۱۲۵: ۱۲۷ ص ۹۷: ۱۵۰ س ۱۹۹۳: ۱۵۲ ج ۲ و ۵.

بلوشاپکین، دنیس کیپریانوویچ [denis

kipriyānovič belošāpkin]

Beloshapkin, Denis Kliprianovich

(۱۹۰۲ -)، اقتصاد، مطالعات ایرانی.

۵ نوامبر در بخشی از شبه جزیره کریمه در
جمهوری اوکراین متولد شد. از ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۶
در دانشکده اقتصاد شرق وابسته به دانشگاه
دولتی کریمه تحصیل کرد. ۱۹۳۰ دانشکده
شرق‌شناسی لنینگراد را به پایان رساند. ۱۹۵۵
نامزد (دکتر) علوم در رشته اقتصاد شد.

از ۱۹۲۷ تا ۱۹۲۹، ۱۹۳۰ تا ۱۹۳۲، ۱۹۴۰ تا
۱۹۴۲ و ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۲ معاون نماینده تجاری
شوروی در ایران بود. از ۱۹۳۲ تا ۱۹۳۶ و ۱۹۴۵
تا ۱۹۵۴ در انستیتوی شرق‌شناسی شوروی و
دانشکده اقتصاد دانشگاه مسکو تدریس می‌کرد.
از ۱۹۳۸ تا ۱۹۴۰ استاد آکادمی تجارت خارجی
وابسته به وزارت بازرگانی خارجی شوروی و
انستیتوی دولتی روابط بین‌المللی مسکو در
وزارت امور خارجه شوروی بود. از ۱۹۴۳ تا
۱۹۵۵ در وزارت بازرگانی خارجی در سمت
معاون رئیس به فعالیتش ادامه داد. از ۱۹۵۲ تا
۱۹۶۰ سرپرست بخش خاور نزدیک و میانه در
وزارت بازرگانی خارجی بود. ۱۹۶۰ دانشیار شد.
بلوشاپکین به دریافت مدال‌ها و نشان‌های اتحاد
 جماهیر شوروی نایل آمده است.

دهلی، روهتاس و سهاسرام“

«Exhibition of and Remarks on, Some
Persian Inscriptions», received from Mr.
H. James Rainey, Jessore, *JRASB Proc.*,
1877, 256.

” نمایش و نظریات درباره برخی کتیبه‌های
فارسی“

«Readings and Translations of Arabic and
Persian Inscriptions», received from
Messrs. J. G. Delmerick and J. R. Reid,
JRASB Proc., 1877, 92- .

” مطالعات و ترجمه کتیبه‌های عربی و فارسی“
«Readings and Translations of Some
Arabic and Persian Inscriptions from
Hansi», received from Mr. J. G.
Delmerick, Dihli, *JRASBProc.* 1877, 117- .
” مطالعات و ترجمه برخی کتیبه‌های عربی و

فارسی هانسی“

«Exhibition of A Persian MS. with A
Note», *JRASB Proc.*, 1878, 88.

” نمایش یک نسخه خطی فارسی همراه با یک
یادداشت“

«Notes on Serajuddaulah and the Town
of Murshidabad», taken from a Persian
MS. of *Tarikh-i Mancuri*. *JRASB Proc.*,
Vol. XXXVI, Pt. I, 85.

” یادداشت‌ها درباره سراج‌الدوله و شهر
مرشدآباد“

«Notes on the Arabic and Persian
Inscriptions in the Hugli District», *JRASB
Proc.*, Vol. XXXIX, Pt. I, 28.

” یادداشت‌ها درباره کتیبه‌های عربی و فارسی
ناحیه هوگلی“

«An Unpublished Ghazal by Hafiz»,

آثار

همکاری

«SSSR i Ekonomicheskoe Razvitie Arabskikh Stran», *Mezhdunar. Zhizn.* 7, Moskva: 1958, 54-62.

”اتحاد جماهیر شوروی و توسعه اقتصادی

کشورهای عربی“

«Iran», *Ekonomicheskoe Polozhenie Stran Azii, Afriki, Latinskoi Ameriki.* Moskva: 1959, 227-249.

”ایران“

«Bor'ba Inostrannogo Kapitala za Iranskaia Neft», *Uchenye Zapiski Kafedry Geografii i Ekonomiki Stran Vostoka* (MGIMO), Vyp. 3, *Voprosy Ekonomiki Stran Vostoka.* Moskva: 1960, 147-162.

”رقابت سرمایه‌های خارجی به خاطر نفت ایران“

«Iran», *Ekonomika Kapitalisticheskikh Stran v 1957 Godu.* Pod red. N. V. Gorunova, Moskva: Sotsekgiz, 1960, 205-209, 325-328, 568-574.

”ایران“

«Zapadnogermanskii Monopoli na Blizhnem i Srednem Vostoke», *VT* 12, 1960, 16-20. Avt.: Beloshapkin, D. i Smirnov, V.

”سرمایه انحصاری آلمان غربی در شرق نزدیک

و میانه“

«Iran», *Ekonomicheskoe Polozhenie Stran Blzhnego i Srednego Vostoka v 1961-1962 gg.* Moskva: 1963, 25-33. (Prilozhenie k BIKI 9.)

”ایران“

«Ekonomicheskie Problemy Bizhnego i Srednego Vostoka i Stran Severnoi

Kand. diss.: *Ekonomicheskaiia Politika Praviashchikh Krugov Irana v Voennye i Poslevoennye Gody (1941-1953).* Moskva: 1955. (MGIMO MID SSSR)

سیاست اقتصادی محافل حاکم ایران طی سال‌های جنگ و پس از آن (۱۹۴۱-۱۹۵۳) (پایان‌نامه دکتری، نامزدی علوم)

Avtoref.: Moskva: 1954.

چکیده رساله علمی

«Iran», *Ekonomika Kapitalisticheskikh Stran v 1957 Godu.* Moskva: 1957, 201-214, 324-394, 551-559.

”ایران“

«Iran», *Zarubezhnye Strany.* Moskva: 1957, 388-395.

”ایران“

«Ekonomicheskie Otnosheniia SSSR s Arabskimi Stranami», *Uchenye Zapiski Kafedry Geografii i Ekonomiki Stran Vostoka* (MGIMO), Vyp. 2, *Voprosy Ekonomiki Stran Vostoka.* Moskva: 1958, 156-171.

”روابط اقتصادی اتحاد جماهیر شوروی با کشورهای عربی“

«Iran», *Vneshniaia Torgovlia SSSR so Stranami Azii, Afriki i Latinskoi Ameriki.* Moskva: 1958, 113-136.

”ایران“

«Neftianye Monopolii-vdokhnoviteli Agressii», *Mezhdunar. Zhizn.* 9, Moskva: 1958, 84-89. Avt.: D. Beloshapkin i V. Smirnov.

”انحصارات نفتی - محرکه‌های توسعه‌طلبی“ (با

آثار

«Les peintures des manuscrits persans de la collection Marteau à la Bibliothèque Nationale», Académie des inscriptions et belles- lettres, Paris: Commission de la Fondation Piot, *Monuments et mémoires*, T. 23, Paris: 1894, 1918-1919, 129-214.)

” نقاشی‌های نسخه‌های خطی فارسی مجموعه مارتو در کتابخانه ملی“

«*Drakht i Asurik*», *RHR*, Vol. 32, Paris: 1895, 233 and 18-33 of the Appendix. Translated with notes, *ibid.* 233-41. (from a codex of Bibliothèque Nationale de Paris, MS. suppl. pers. No. 1216, 1-4.)

” درخت آسوریک“

«List géographique des villes de l'Iran», *RTPH. AEA*, Vol. 17, 1895, 165-176.

” فهرست جغرافیایی شهرهای ایران“

«Textes pehlevi inédites relatifs à la religion Mazdéenne», *RHR*, Paris: 1895, 1-8, 99-115.

” متون پهلوی منتشر نشده درباره آیین زردشت“

«Textes religieux pehlevi», (With French translation and notes by E. Blochet. From the *Annales du Musée Guimet*, *RHR*, Tom. 31, 241-253; T. 32, 91-115; T. 33, 217-241, 1895.)

” متون دینی پهلوی“ (ترجمه و تحشیه)

«Note sur l'arabisation des mots persans», *Rev. Sem.*, T. 4, 1896, 214-21, 266-72.

” یادداشتی درباره عربی‌کردن کلمات فارسی“

«Note sur la formation du futur pehlevi»

Afriki», *Mirovaia Ekonomika*. Moskva: 1966, 506-527.

” مسایل اقتصادی کشورهای خاور نزدیک و میانه و افریقای شمالی“

«*Ekonomicheskie Problemy Arabskikh Stran*», *Mirovaia Ekonomika*. Moskva: 1969, 404-485.

” مسایل اقتصادی کشورهای عربی“

منابع ۱۵۲ ج ۸ و ۹: ۱۵۵ ص ۷۱: ۱۶۲/۱.

بلوشه، گابریل ژوزف ادگار [gābriel žozef edgār bloše]

Bloch, Gabriel Joseph Edgar

(۱۸۷۰-۱۹۳۷)، نسخ خطی شرقی.

۱۲ دسامبر در شهر بورژا^۱ به دنیا آمد. دوران تحصیل را با موفقیت به پایان رساند. استعداد خاصی برای فراگرفتن ریاضیات داشت و قدرت و استدلال منطقی او در تحقیقات ناشی از این امر بود. زبان عربی و فارسی را در مدرسه زبان‌های شرقی فراگرفت و موفق به اخذ دیپلم شد. او همچنین فارغ‌التحصیل اکول پراتیک بود.

۱۸۹۵ به عنوان کتابدار نسخ خطی در کتابخانه ملی پاریس مشغول به کار شد و چهل سال در این بخش در سمت دستیار کتابدار، کتابدار و از ۱۹۲۹ به عنوان معاون سرپرست کتابخانه به کار و مطالعه پرداخت، و همزمان چند سالی نیز در چاپخانه ملی کار تصحیح نسخ شرقی را به عهده داشت. ۱۹۲۸ مفتخر به دریافت نشان لژیون د/اونور گردید. ۵ سپتامبر در پاریس درگذشت.

L'ascension au ciel du prophète Mohamed. III. La légende de la conservation de l'humanité. IV. La légende d'Alankava. *RHR*, T. 38, 1898, 26-63, T. 40, 1899, 1-25 et 203-236.

”تحقیقات درباره تاریخ دینی ایران“

«Inventaire et description des miniatures des manuscrits orientaux conservés à la Bibliothèque Nationale», *Revue des bibliothèques*, T. 7, 1898, 1-32, 34-151, 246-262, 315-352, 391-414 et 441-455, T. 8, 1899, 35-72, 135-153, 272-298 et 326-338, T. 10, 1900, 165-196 et 290-308; Paris: Bouillon, 1900.

”فهرست و شرح مینیاتورهای نسخه‌های خطی شرقی محفوظ در کتابخانه ملی“

«Le livre intitulé l'Oulamâ-i Islam», *Annales du Musée Guimet*, *RHR*, Vol. XXXVII, 1898, 23-49.

”کتاب علمای اسلام“

«Note sur quatre inscriptions arabes d'Asie Mineur et sur quatre inscriptions du sultan mamlok Kaitbay», *Rev. Sem.*, T. 6, 1898, 75-83 et 152-6.

”یادداشتی درباره چهار کتیبه آسیای صغیر و چهار کتیبه سلطان مملوک قایتبای“

Catalogue de la collection de manuscrits orientaux, arabes, persans et turcs formée par M. Charles Schefer et acquise par l'Etat. Paris: E. Leroux, 1900.

فهرست توصیفی مجموعه نسخه‌های خطی شرقی، عربی، فارسی و ترکی از شارل شفر

Catalogue des manuscrits Mazdéens (Zends, pehlvis, parsis et persans) de la

Rev. Sem., T. 4, 1896, 174-175.

”یادداشتی درباره ساختار زمان آینده در زبان پهلوی“

«Textes pehlevi historiques et légendaires», traduits par E. Blochet, *RA*, T. 23, 1896, 177-193, 359-368.

”متون تاریخی و اساطیری پهلوی“ (ترجمه)

«L' Avesta de James Darmesteter et ses critiques», *RA*, Paris: 1897.

”اوستای ژام دارمستتر و نقدهای آن“

«L'épenthèse en perse cunéiforme», *RTPH. AEA*, V. 19, 1897, 74-77.

”میان هشت در خط میخی فارسی باستان“

«Les inscriptions de samarkand», *RA*, 3ème Série, T. 30, 1897, 67-77 et 202-231.

”کتیبه‌های سمرقندی“

«Les miniatures des manuscrits musulmans», *GBA*, 3^è. Série, T. 17, 1897, 281-96, T. 18, 105-108.

”مینیاتورهای نسخ خطی اسلامی“

«Note sur une inscription persane trouvée sur les bords du fleuve orkhon en Mongolie», *Toung pao*, VIII, Leide: 1897, 309-321.

”یادداشتی درباره کتیبه فارسی مکشوفه در کناره‌های رود اورخون“

«Contribution à l'étude de la cartographie chez les Musulmans», extrait du *Bulletin de l'Académie d'Hippone*, No. 29, Bone: 1898.

مساهمت در مطالعه نقشه‌نگاری نزد مسلمانان

«Etude sur l'histoire religieuse de l'Iran», I. De l'influence de la religion mazdéenne sur les croyances des peuples turcs. II.

جاهلیت

«Etudes de grammaire pehlevi», *RLPh.C*, T. 36, 1903, 338-364, T. 37, 1904, 41-71, 134-149, 209-240, 281-312, T. 38, 1905, 3-37; Paris: 1905.

”تحقیقات در دستور زبان پهلوی“

Le messianisme dans l'hétérodoxie musulmane. Paris: Librairie Orientale et Americaine (J. Maisonneuve), 1903.

اعتقاد به قائم در اسلام بدعت گرا

Paris. Bibliothèque Nationale. *Catalogue de manuscrits persans*. Paris: Imprimerie Orientale (etc.), 1905-1934.

فهرست توصیفی نسخه‌های خطی فارسی

«Les écoles de peinture en perse», *RA*, Série 4, Vol. VI, Paris: 1905, 121-48.

”مکاتب نقاشی در ایران“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

”مکاتب نقاشی در ایران“، ترجمه جلال ستاری، هنر و مردم، دوره جدید و ش ۶۷ و ۶۸ ص ۶۸-۷۰ و ش ۷۰ ص ۴۶-۴۷ و ش ۷۳ ص ۱۳۴۷-۱۳۴۸ [۱۵-۱۴].
«*Histoire d'Egypte de Makrizi*», traduction française accompagnée de notes historiques et géographiques, *Revue de l'Orient Latin*, II, 1905-8, 192-239.

”تاریخ مصر اثر مقریزی“ (ترجمه و یادداشت‌های تاریخی و جغرافیایی)

«Inventaire sommaire des manuscrits persans de la Bibliothèque Nationale de Paris», *Bibliographie Moderne*, No. 4, 1905, 372-398 et No. 5, 390-411.

”فهرست اجمالی نسخه‌های خطی فارسی در کتابخانه پاریس“

Bibliothèque Nationale. Besançon: Impr. de P. Jacquin, 1900.

فهرست توصیفی نسخه‌های خطی زردشتی (زند، پهلوی، پارسی و فارسی) کتابخانه ملی

Ibn al-'Adim, Kamal al Din. 'Umar Ibn Ahmad, 1192-1262. *Histoire d'Alep*. Tr. avec notes historiques et géographiques par E. Blochet, Paris: E. Leroux, 1900.

تاریخ حلب، اثر کمال‌الدین ابن‌الع‌دیم (ترجمه، یادداشت‌های تاریخی و جغرافیایی)

«Lexique des fragments de l'Avesta», *Actes de la soc. philologique organe de l'Œuvre de Saint Jerome*, No. 28, 1900, 1-167. Pub. par James Darmesteter, par E. Blochet. Alençon: Typ. A. Manier, 1901.

”واژگان قطعاتی از اوستا“ (نشر با همکاری)

«*Les Mille et une Nuits*», *Revue Encyclopédique*. Larousse, 1900, 7-10.

”هزار و یکشب“

«Le vaetha, fragment inédit de l' *Avesta* avec commentaire pehlevi», *RLPh.C*, T. 33, 1900, 87-99 et 187-197.

”وَرَاثَا، قطعه منتشر نشده‌ای از اوستا با تفسیر پهلوی“

Les sources orientales de la Divine comédie. Paris: J. Maisonneuve, 1901. (Coll. les Litteratures populaires de toutes les nations, T. 11.)

منابع شرقی کم‌دی الهی

«Le culte d'Aphrodite- Anahita chez les Arabes du paganisme», *RLPh.C*, T. 35, 1902, 1-26 et 126-155.

”پرستش آفرودیت - آناهیتا نزد اعراب عصر“

offerts à la Bibliothèque Nationale par J. A. Decourdemanche. Paris: E. Leroux, 1909.

فهرست توصیفی نسخه‌های خطی عربی، فارسی و ترکی
اهدایی از طرف دکور دمانش به کتابخانه ملی

«Une collection de manuscrits musulmans», (The Decourdemanche gift to the Bibliothèque Nationale.) *RMM* 8, 1909, 29-38.

”مجموعه‌ای از نسخه‌های خطی اسلامی“

«Relation du voyage en orient de Carlier de Pinon (1579)», *Revue de l'Orient Latin* 12, 1909-11, 112-203.

”سفرنامه کارلیه دو پینون در شرق (۱۵۷۹)“

Introduction à l'Histoire des Mongols de Fadl Allah Rashid ed-Din. Leyden: E. J. Brill, London: Luzac & Co., 1910.

درآمدی بر تاریخ مغولان اثر رشیدالدین فضل‌الله
Peintures de manuscrits arabes, persans et turcs de la Bibliothèque Nationale. Paris: 1910.

نقاشی‌های نسخه‌های خطی عربی، فارسی و ترکی
کتابخانه ملی

«La peinture en Perse», *Bulletin de la Société Française de Reproductions des Manuscrits à Peintures*, 1 ère année, T. 18, 1911, 48-54.

”نقاشی در ایران“

Rashid al-Din Tabib, 1247-1318. *Tarikh-i Moubarek-i Ghazani* (Histoire des mongols). Éd. par E. Blochet, Leyden: E. J. Brill, etc., 1911.

تاریخ مبارک غازانی (تاریخ مغولان)، اثر رشیدالدین
طیب (تصحیح)

Recherches sur les musulmans chinois...

«Les origines de la peinture en Perse», *GBA*. 4 è. Série, T. 5, No. 97, 1905, 115-130; Série 3, Vol. 34, 1907, 115-30.

”خاستگاه‌های نقاشی در ایران“

«Etudes sur l'ésotérisme musulman», *Muséon*, N. S. 7, 1906, 189-212, 297-324; N. S. 8, 1907, 218-342; N. S. 9, 1908, 85-102, 255-276; N. S. 10, 1909, 5-35, 175-205, 295-330.

”مطالعاتی درباره باطنی‌گری اسلامی“

Les monnaies mongoles de la collection Decourdemanche. Publiées, traduites et commentées par E. Blochet. Extrait de la Revue de l'Orient Chrétien, 2 è Serie, T. 1, 1906, 50-59, 113-129; Paris: Alphonse Picard et Fils, 1906.

مسکوکات مغولی مجموعه دکور دمانش (ترجمه و
تحشیه، نشر)

«Peintures de manuscrits arabes à types byzantins», *R4*, 4 ème Série, T. 9, 1907, 193-223.

”نقاشی‌های نسخه‌های خطی عربی با نمونه‌های
بیزانسی“

«Epigraphie musulmane chinoise», par E. Blochet et A. F. Vissière, *RMM* 5, 1908, 289-293.

”کتبیه‌شناسی اسلامی چینی“ (با همکاری)

«Etude sur le gnosticisme musulman», *RSO*, T. 2, Fasc. IV, 1908-1909, 717-757; 3, 1910, 177-203; 4, 1911-12, 47-79, 267-300; 6, 1914-15, 5-67.

”تحقیق درباره آیین گنوسی اسلامی“

Paris. Bibliothèque Nationale. *Catalogue des manuscrits arabes, persans et turcs*,

Les peintures des manuscrits orientaux de la Bibliothèque Nationale. Publié pour les membres de la Société Française de Reproductions des Manuscrits à Peintures, Paris: 1920.

نقاشی‌های نسخه‌های خطی شرقی کتابخانه ملی
«*Note sur des particularités graphiques du persan*», *RSO* 10, 1923-25, 478-480; Rome: 1925.

”یادداشت درباره‌ی ویژگی‌های خطی فارسی“
«*Note sur une tapisserie arabe du VIIIe siècle*», *JRAS*, 1923, 613-617; «*A Unique Arabian Tapestry - Rug of the 8th Century, A. D.*», tr. from the *JRAS*, October 1923.

”یادداشت درباره‌ی یک قالیچه عربی متعلق به سده‌ی هشتم“

«*Les notices sur les manuscrits persans et Arabes de la Collection Marteau*», *Notices et Extraits*, T. 41, 1923, 91-398.

”ملاحظات درباره‌ی نسخ خطی فارسی و عربی مجموعه‌ی مارتو“

«*La fermeture du canon de l'Avesta*», *RAAO* 21, Paris: 1924, 167-76.

”مفتاح احکام مذهبی اوستا“
Bibliothèque Nationale. *Catalogue des manuscrits arabes des nouvelles acquisitions (1884-1924)*. Paris: E. Leroux, 1925.

فهرست توصیفی نسخ خطی عربی دستاوردهای جدید کتابخانه ملی از ۱۸۸۴ تا ۱۹۲۴

La conquête des états nestorian de l'Asie Centrale par les schiites. Les influences

Etudes de A. Vissière... notes de E. Blochet et de divers savants. Paris: E. Leroux, 1911.

تحقیقات درباره‌ی مسلمانان چین (یادداشت‌ها، با همکاری)

Les peintures des manuscrits orientaux de Bibliothèque Nationale. Paris: Pour les membres de la Société Française de Reproductions des Manuscrits à Peintures, 1914-1920.

نقاشی‌های نسخه‌های خطی شرقی کتابخانه ملی
«*Le nom des Turks (Tura) dans l'Avesta*», *JRAS*, 1915, 305-308.

”نام ترک‌ها در اوستا“
Paris. Bibliothèque Nationale. «*Inventaire de la collection de manuscrits musulmans de M. Decourdemanche*», *JA*, T. 189, 1916, 305-423; Paris: Imprimerie Nationale, 1916.

”فهرست مجموعه‌ی نسخه‌های خطی اسلامی دکور دمانش“

«*Les peintures des manuscrits de la Collection Marteau à la Bibliothèque Nationale*», *Monuments et Mémoires*, Fondation Piot, T. 23, 1918-19, 129-214 et 269; Paris: E. Leroux, 1918-1919.

”نقاشی‌های نسخه‌های خطی مجموعه‌ی مارتو در کتابخانه ملی“

Mufaddal Ibn Abi- Fada'il. fl. 1358. «*Histoire des sultans mamlouks*», texte arabe publié et traduit en français, *Patrologia Orientalis*, V. 12, 1919, 343-350, V. 14, 1920, 373-672, V. 20, 1929, 1-270.

”تاریخ سلاطین ممالیک“، اثر مفصل بن ابی الفضائل (نشر متن عربی، ترجمه)

یاد شده در چهار تذکره درباره نقاشی‌های شرقی
«Christianisme et Mazdéisme chez les
turks orientaux», *Revue de l'Orient
Chrétien* 27, 1929-30, 31-125.

” مسیحیت و آیین زردشتی نزد ترک‌های شرقی “
*Collection Jean Pozzi, miniatures persanes
et Indo-persanes*. Paris: Macon, 1929.

مجموعه ژان پوزی، مینیاتورهای ایرانی و هندی - ایرانی
Musulman Painting XIIIth- XVII Century.
Translated from the French by Cicely M.
Binyon, with an introduction by Sir E.
Denison. London: Methuen & Co. Ltd.,
1929; Reviewed by Wolseley Haig.
BSOAS, Vol. V, 1928-30, 917-19. [For
criticism see: Martinovitch, N. *JAOS*, V.
51, 71-73.]

نقاشی‌های اسلامی سده‌های دوازدهم تا هفدهم
«La pensée grecque dans le mysticisme
oriental», *Revue de l'Orient Chrétien* 27,
1929-30, 288-326, 28, 1932, 101-177,
222-288, 29, 1933-34, 33-113.

” اندیشه یونانی در عرفان شرقی “
«On A Book of King of about 1200 A.
D.», *Rupam* 41, 1930, 2-10.

” درباره شاهنامه‌ای متعلق به ۱۲۰۰ م “
«Le nom des Turks dans le chapitre x de
la Genèse», *Revue de l'Orient Chrétien*,
Ser. 3, 8, 1931, 203-8 et 409-16.

” نام ترک‌ها در فصل دهم سفر پیدایش “
«L'origine byzantine des cartons des
écoles de Peinture persane à Hérat, au
XV et au XVI siècle», *SK* 4, 1931,
111-119.

” خاستگاه بیزانسی نقاشی‌های بزرگ مکاتب

chrétienne et bouddhique dans le dogme
islamique. Extrait de la *Revue de l'Orient
Chrétien*, 3e Serie, Tom. 25, No. 1 et 2,
1925-26, 3-131, Paris: Picard, 1926.

فتح حکومت‌های نسطوری آسیای مرکزی به دست شیعیان
«Le pays de Tchata et les Ephthalites»,
*Rendiconti della Reale Accademia
Nazionale dei Lincei di Sc. Morali,
Storische E. Filologiche*, Ser. sesta, Vol. I,
Roma: 1925.

” سرزمین ختا و هفتالیان “
*Les enluminures des manuscrits orientaux-
turcs, arabes, persans de la Bibliothèque
Nationale*. Paris: Editions de la Gazette
des beaux arts, 1926.

تذهیب‌های نسخه‌های خطی شرقی، ترکی، عربی و فارسی
کتابخانه ملی

«Notes sur des peintures hindoues de la
Bibliothèque Nationale», *Bulletin Société
Française de Reproductions Manuscrits à
Peintures* 10, 1926, 5-41.

” ملاحظات درباره نقاشی‌های هندی در کتابخانه ملی “
«Le nom des Turks», *Revue de l'Orient
Chrétien* 26, 1927-28, 190-207.

” نام ترک‌ها “
*Les peintures orientales de la Collection
Pozzi par un index des noms Cités dans
quatre mémoires sur les peintures
orientales*. Publiés par E Blochet, Paris:
Société Française de Reproductions des
Manuscrits à Peintures, 1928. [For
criticism see: Migéon, Gaston. *Syria*,
RAOA, V. 11, 1930, 106-107.]

نقاشی‌های شرقی مجموعه پوزی همراه با فهرست نام‌های

ج ۳ ص ۲۳۱-۲۳۲؛ ۱۳۳ ج ۱۰ ص ۴۰۴؛ ۱۵۰
۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۵۶-۹۵۷؛ ۱۵۲ ج ۱، ۲،
۷، ۵، ۸.

بلووا، نینل کُزِمینِچنا [ninēl kozminičnā

belovā]

Belova , Ninel' Koz'minichna

(۱۹۲۷ -)، تاریخ ایران.

۴ فوریه در مسکو متولد شد. ۱۹۵۰ از دانشکده
تاریخ دانشگاه دولتی مسکو فارغ التحصیل
گردید. ۱۹۵۸ نامزد (دکتر) علوم تاریخی شد.
از ۱۹۵۳ تا ۱۹۵۶ استاد دانشکده تاریخ بود و از
۱۹۵۶ در دانشکده زبان‌های شرقی دانشگاه
دولتی مسکو به تدریس پرداخت. ۱۹۷۱ به مقام
دانشیاری رسید.

آثار

Kand. diss.: *Revoliutsionnoe Dvizhenie v Iranskom Azerbaidzhane v Period Revoliutsii 1905-1911gg.* Moskva: Institut Vostochnikh Iazykov pri Moskovskom Gosudarstvennom Universitete, 1956.

جنبش انقلابی در آذربایجان ایران طی دوران انقلاب
سال‌های ۱۹۰۵-۱۹۱۱ (پایان‌نامه دکتری، نامزدی
علوم)

Avtoref.: Moskva: 1959.

چکیده رساله علمی

«Ob Otkhodnichestve iz Severo-Zapadnogo Irana v Kontse XIX-nachale XX veka», Concerning seasonal workers coming from North-Western Iran at the end of XIX and the beginning of XX century, VI 70,

نقاشی ایرانی در هرات در سده‌های پانزدهم و شانزدهم

Catalogue des manuscrits turcs. Paris: Bibliothèque Nationale, 1932-33.

فهرست توصیفی نسخ خطی ترکی

«Quelques notes à propos de l' *Arda Virâf Nama*», *OSP*, London: 1933, 49-55.

”یادداشت‌هایی چند درباره ارداویرافانه“

«Sur le phénix», *Muséon* 50, 1937, 123-144.

”درباره ققنوس“

Beatty, Alfred Chester, 1875-. *The Chester Beatty Library, A Catalogue of the Persian Manuscripts and Miniatures.* By A. J. Arberry, M. Minovi, and the late E. Blochet. Edited by the late J. V. S. Wilkinson, Dublin: H. Figgis, 1959-1962.

فهرست توصیفی نسخ خطی فارسی و مینیاتورهای کتابخانه چستربی (با همکاری)

«Mazdéisme et l'Islam», *RHR*, XXXVIII, 445- ; XL, 213.

”آیین زردشتی و اسلام“

«Note sur une lettre du sultan Bajazet II au roi de France Charles VIII (1488)»,

”یادداشتی درباره نامه سلطان بایزید دوم به شارل هشتم پادشاه فرانسه در ۱۴۸۸“

درباره‌اش

Nour, Riza. «Edgard [sic] Blochet», *Revue Turkologie* 8, 1938, 320-324.

”ادگار بلوشه“

منابع ۹ س ۱۳۴۹ ش ۲ ص ۶۴؛ ۲۴؛ ۴۲ ص ۶۷؛ ۵۳
ج ۱ ص ۲۴۵-۲۴۶؛ ۷۱ ج ۱ ص ۱۳۶-۱۳۷؛ ۱۱۲؛
۱۱۳ س ۲ ش ۱۰ ص ۱۰-۱۹؛ ۱۱۷ ج ۱، ۲ و ۳؛ ۱۲۵

350-359; «Pomoshch Iranskoi Revoliutsii so Storony Revoliutsionnykh sil Rossii», 418-423, v kn.: *Veka Neravnoi Bor'by*. Moskva: 1967. Avt.: Razdelov.

”ایران“؛ ”انقلاب ایران“؛ ”کمک نیروهای انقلابی روسیه به انقلاب ایران“
«Le Parti Social Démocrate d' Iran», *Deuxième Internationale et l'Orient*. Paris: 1967, 387-408.

”حزب سوسیال دمکرات ایران“
«Iran v Period Gospodstva Feodal'nykh Otnoshenii», 294-309; «Iran v Pozdnee Srednevekov'e», 429-443, v kn.: *Istoriia Stran Azii i Afriki v Srednie veka*. Moskva: 1968.

”ایران در عهد مناسبات فئودالی“؛ ”ایران در اواخر سده‌های میانه“

«Proklamatsii i Ottiski Pechatei Iranskikh Revoliutsionerov (1906-1908 gg.)», *NAA* 1, 1973, 156-167.

”بیانیه‌ها و آثار انطباعات انقلابیون ایران (۱۹۰۸-۱۹۰۶)“

منابع ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵ و ۱۹۷۲-۱۹۷۳؛ ۱۵۲ ج ۵ و ۹؛ ۱۵۵ ص ۷۱؛ ۱۶۲/۱.

بلیایف، ویکتور ایوانوویچ [viktor ivānovič beliyāyef]

Beliaev , Viktor Ivanovich

(۱۹۰۲ -)، نسخ خطی.

۲ مه در تاشکند متولد شد. ۱۹۲۵ زیر نظر کراچکوفسکی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه لنینگراد را به پایان رساند. ۱۹۳۷ بدون دفاع از رساله نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی شد.

1956, 112-121.

”حرکت فصلی کارگران از نواحی شمال غرب ایران به درون کشور در اواخر سده نوزدهم و آغاز سده بیستم“

«K Voprosu o tak Nazываемoi Sotsial-demokraticeskoi Partii Irana», *Voprosy Istorii i Literatury Stran Zarubezhnogo Vostoka*. Moskva: 1960, 115-135.

”درباره مسأله به اصطلاح حزب سوسیال دمکرات ایران“

Khrestomatiia po Istorii Srednykh Vekov. T. I-II Moskva: Sotsekiz, 1961-1962, T. I. *Ranee Srednevekov'e*. Pod red. S. D. Skazkina, 1961; T. II. *X-XV veka*, 1963. T. I. «Karl Marks i F. Engel's o Pazvitii Feodalizma v Azii», 21-25; «Iran v V - VII vv.» (Gosudarstvo Sasanidov), 168-197, T. II. «K. Marks i F. Engel's o Feodalizme v Azii», 11-14; «Iran v IX-XV vv.», 200-224. (Sost. N. K. Belova, per. L. N. Nadiradze.)

گزیده‌ای از تاریخ سده‌های میانه: ج ۱. اوایل سده‌های میانه، ”ایران در سده‌های پنجم تا هفتم م (حکومت ساسانیان)“ ج ۲. سده‌های دهم تا پانزدهم م، ”ایران در سده‌های نهم تا پانزدهم م“

«Sattar-khan i Drugie Deiateli Tabrizskogo Vosstaniia 1908-1909 gg.», *KSINA* 73, Trudy Sessii po Voprosam Istorii i Ekonomiki Afganistana, Irana, Turtsii, Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1963, 63-69.

”ستارخان و دیگر شخصیت‌های جنبش سال‌های ۱۹۰۸-۱۹۰۱ میلادی در تبریز“
«Iran», 12-14; «Iranskaia Revoliutsiia»,

Krachkovskogo», (Listedes travaux de I. Krachkovskij), ZKV 5, 1930, 807-836.

” فهرست کارهای علمی کراچکوفسکی“

Arabskie Rukopisi Bukharskoi Kollektzii Aziatskogo Muzeia Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR. Leningrad: Izdatel'stvo Akademii Nauk SSSR, 1932.

نسخ خطی عربی از مجموعه آثار موجود در بخارا متعلق به موزه آسیایی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم شوروی

Arabskaia Rukopisnaia Kniga v Sobranii Instituta Knigi Dokumenta Pis'ma Akademii Nauk SSSR. Moskva-Leningrad: Akademii Nauk SSSR, 1936-1943.

نسخه‌ای خطی از یک کتاب عربی متعلق به مجموعه انستیتوی کتاب‌ها، اسناد و نوشته‌های آکادمی علوم شوروی

«Sobraniia Arabskikh Papirusov v Moskve i Leningrade», *Trudy Vtoroi Sessi Assotsiatsi Arabistov*, 1937, 71-80.

” نسخ خطی پاپیروس‌های عربی در مسکو و لنینگراد“

«Arabskie i Persidskie Istochniki», Moskva-Leningrad: 1939. Avt. vved: «Arabskie Istochniki po Istorii Turkmen i Turkmenii IX-XIII vv.», per.: «Iz vlecheniia iz *Tarikh ar-Ruzul val-Muluk at-Tabari*», (Annaies quos scripsit Abu-Djafar Mohammed Ibn Djarir at-Tabari), (Um aliis ed. M. J. De Goeje. Lugdorum. Batavorum. 1879-1901), 86-116. *Materialy po Istorii Turkmen i Turkmenii*. T. I. VII-XV vv.

از ۱۹۲۶ تا ۱۹۲۹ کارآموز موزه آسیایی و از ۱۹۳۳ تا ۱۹۳۷ کارمند علمی انستیتوی کتاب‌ها، مدارک و نسخه‌های خطی، و انستیتوی تاریخ بود. از ۱۹۳۴ استاد دانشکده فلسفه، تاریخ و ادبیات دانشگاه دولتی لنینگراد و از ۱۹۳۶ تا ۱۹۵۹ کارمند علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی بود. ۱۹۳۸ به مقام دانشیاری نایل آمد. ۱۹۴۶ کارمند ارشد علمی گردید. از ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۹ سرپرست بخش زبان‌شناسی همگانی و گروه عربی (به نام کراچکوفسکی) در آکادمی علوم شوروی بود. ۱۹۶۱ عضو وابسته آکادمی زبان عربی قاهره گردید. ۱۹۶۳ به مقام پروفسوری رسید.

۱۹۵۷ در بیست و چهارمین کنگره بین‌المللی شرق‌شناسان در مونیخ و نخستین کنفرانس بررسی ریشه‌های شرقی تاریخ اروپای مرکزی و شرقی در ورشو، و ۱۹۶۰ در بیست و پنجمین کنگره بین‌المللی شرق‌شناسان در مسکو شرکت کرد.

بلیایف موفق به دریافت چندین مدال و نشان اتحاد شوروی گردیده است.

آثار

«Anonimnaia Istoricheskaia Rukopis' Kollektzii V. A. Ivanova v Aziatskom Muzei», (Un manuscrit historique anonyme de la Collection V. Ivanov au Musée Asiatique), ZKV 5, 1930, 15-37.

” نسخه خطی تاریخی از نویسنده‌ای ناشناس متعلق به مجموعه ایوانف در موزه آسیایی“
«Spisok Nauchnykh Trudov I. Iu.

i P. G. Bulgakov.

”نسخه‌های خطی عربی موجود در مجموعه دانشگاه شرق‌شناسی لنینگراد“

«Istoriia Stran Blizhnego i Srednego Vostoka v Novom Uchebnike po Istorii Srednevekovogo Vostoka», (History of the Countries of the Near and Middle East As Reflected in the New Textbook on the History of the East in the Middle Ages), SV 6, 1958, 98-105. I. P. PE Trushevskii.

”تاریخ کشورهای شرق نزدیک و میانه در کتاب بررسی جدید ویژه تاریخ شرق در سده‌های میانه“ (با همکاری)

«Arabistika i Semitologiya na Vostochnom Fakul'tete», Vostokovedenie v Leningradskom Universitete. 1960, 98-110. Avt.: Beliaev i I. N. Vinnikov.

”عرب‌شناسی و سامی‌شناسی در دانشکده مطالعات شرقی“

«Arabistika v Leningrade za Sorok Let», UZIV 25, 1960, 218-253.

”چهل سال عرب‌شناسی در لنینگراد“

«Osnovniye Cherty Arabskoi Poezii v Nachale Abbasidskogo Perioda (VIII v.-pervaia polovina IX v.)», Trudy XXV Mezhdunarod. Kong. Vostokovedov, Tom II, Moskva: 1963, 113-118.

”جهات مشخصه شعر عربی در آغاز دوره“

عباسیان (سده هشتم - نیمه نخست سده نهم) «Persidskie Tesnifi. K voprosu o Persidskom kvantitativnom stikhoslozhenii. Moskva: Nauka, 1964.

تصنیف‌های ایرانی

«Vera Aleksandrovna Krachkovskaia (k

”مأخذ عربی و فارسی“؛ ”منابع عربی درباره تاریخ ترکمان‌ها و ترکمنستان در سده‌های نهم تا سیزدهم“؛ ”گزیده‌هایی از تاریخ الرسل و الملوک طبری“

«Istoriko Sotsiologicheskaya Teoriia Ibn-Khalduna», Istoriia Marksist 4-5, 1940, 78-84.

”دیدگاه‌های تاریخی - اجتماعی ابن خلدون“

«Arabskie Rukopisi iz Iemena v Sobraniakh Tashkenta», SV 4, 1947, 35-72.

”نسخه‌های خطی عربی به دست آمده در یمن از مجموعه‌های تاشکند“

«Arabskie Rukopisi v Sobranii Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR», Uchenye Zapiski Instituta Vostokovedeniia 6, 1953, 54-103.

”نسخه‌های خطی عربی موجود در مجموعه انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی“

«Pamiaty Akademika I. Iu. Krachkovskogo» (16. III. 1883-1924 i 1951), PS i, 63, 1954, 91-105, Beliaev i I. N. Vinnikov.

”به یاد آکادمیسین کراچکوفسکی“ (با همکاری)

«The Leningrad Manuscript of the History of the Abbasid Caliphate by as-Suli», Int. Cong. Or. 1957, 292-297.

”نسخه خطی الاوراق فی اخبار آل عباس و اشعارهم اثر صولی موجود در لنینگراد“

«Arabskie Rukopisi v Sobraniia Leningradskogo Gosudarstvennogo Universiteta», Pamiaty I. Iu. Krachkovskogo. 1958, 21-35. Avt.: Beliaev

س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵ و
۱۹۷۱-۱۹۷۲؛ ۱۵۲: ۲ ص ۱۵۵؛ ۱: ۷۱ ص ۱۶۲.

بلیایف، یوگنی آلساندروویچ [yevgeni

āleksāndrovič beliyāyef]

Beliaev, Evgeni Alexandrovich

(۱۸۹۵-۱۹۶۴)، تاریخ اسلام و عرب.

۲۱ فوریه در رُف^۱ واقع در استان تورسک^۲
(کالینین)^۳ متولد شد. از ۱۹۱۳ تا ۱۹۱۶ به
تحصیل در دانشکده زبان‌های شرقی دانشگاه
پترزبورگ اشتغال داشت. ۱۹۲۲ انستیتوی
شرق‌شناسی مسکو را به پایان رساند و نامزد
(دکتر) علوم تاریخی شد. ۱۹۶۲ بدون دفاع از
رساله، به دریافت درجه دکتري نایل آمد.

۱۹۱۸ داوطلبانه وارد ارتش سرخ شد. ۱۹۲۴ تا
۱۹۲۹، ۱۹۳۴ تا ۱۹۴۲ و از ۱۹۴۵ تا ۱۹۵۳
استاد مدرسه عالی سیاسی وزارت امور خارجه
اتحاد شوروی بود. ۱۹۳۵ به مقام دانشیاری نایل
آمد. از ۱۹۴۵ تا ۱۹۵۵ سرپرست گروه تاریخ
کشورهای شرق نزدیک و دور، در انستیتوی
شرق‌شناسی مسکو بود. پس از آن به ریاست
انستیتوی روابط بین‌المللی انتخاب شد. از ۱۹۵۱
تا ۱۹۵۶ کارمند علمی و از ۱۹۵۶ کارمند ارشد
علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم
اتحاد شوروی بود. ۱۹۶۰ به مقام پروفسوری
نایل آمد. ۱۹۶۴ به عضویت افتخاری آکادمی
علوم مصر منصوب گردید.

۱۹۵۴ در بیست و سومین کنگره بین‌المللی

vosmideviateletiiu so dnia rozhdeniia)»,
Vera Alexandrovna Krachkovskaya (for
eightieth birthday), *NAA* 5, 1964, 229-231.
Avt.: I. Iu. Krachkovskii, Beliaev i I. N.
Vinnikov.

” ورا آلساندروونا کراچکوفسکایا (به مناسبت
هشتاد و نهمین سال تولد“ (با همکاری)
«Sovremennye Zadachi Arabskogo
Iazykoznaniiia v Sovetskom Soiuz»,
Semitic Languages, Issue 2 (pt. I). Papers
presented for the Ist. Conference on
Semitic Languages, 1965, 50-54.

” وظایف کنونی دانش زبان‌شناسی عربی در
اتحاد جماهیر شوروی“
«Dialektizmy v Tysiacha Odnoi Nochi»,
Voprosy Filologii Stran Azii i Afriki, 1.
Sbornik I. N. Vinnikova, 1971, 19-27.

” شیوه بیان مطالب در کتاب هزار و یک شب“

درباره‌اش

Krachkovskii, I. Iu. *Ocherki po Istorii
Russkoi Arabistiki*. Moskva-Leningrad:
1950.

شرحی درباره تاریخ عرب‌شناسی روس
«Iubilei V. I. Beliaeva», *Vestnik
Leningradskogo Universiteta*, No. 14, Seriia
Istorii, Iazyka i Literatury, Vyp. 3, 1962,
151.

” سالگرد تولد ویکتور ایوانوویچ بلیایف“
Lutskaia, N. «V.I. Beliaev», *Moskovskie
Novosti (Anba Mosku)*, 5 Dekabria 1970.
(Na Arab. iaz.)

” ویکتور ایوانوویچ بلیایف“

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۹۶۶-۹۶۷؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۴؛ ۱۵۰

1. Rzhev

2. Tversk

3. Kalinin

Kommunisticheskoi Partii (Bol'shevikov) v 1940 / 41 uch. g. Moskva: 1941. (Na pravakh rukopisi).

ایران در سده‌های میانه (مجموعه سخنرانی‌ها)

«Arabskii Khalifat»; «Arabskaia Kul'tura», v kn.: *Kniga dlia Chteniia po Istorii Srednikh Vekov*. Ch. 1. Raneie Srednevekov'e. Izd. 3. Moskva: 1951, 115-141, 147-156.

” خلافت عرب “؛ ” فرهنگ و تمدن عربی (اسلامی) “

Smirnov, N. A. *Ocherki Istorii Izuchenii Islama v SSSR*. (Otv. red. E. A. Beliaev). Moskva: Akademii Nauk SSSR, 1954.

شرحی بر تاریخ بررسی اسلام در اتحاد جماهیر شوروی (ویرایش)

«Iran i Araby v Rannem Srednevekov'e»; «Feodal'nye Gosudarstva Blizhnego i Srednego Vostoka v XI-XVIII vv.», v kn.: *Istoriia Srednikh Vekov*. Moskva: 1955, 44-60; 144-152.

” ایران و اعراب در اوایل سده‌های میانه “؛ ” حکومت‌های فتودالی در شرق نزدیک و میانه طی سده‌های یازدهم تا هجدهم م “

«Arabiia k Nachalu VII v.»; «Arabskie Zavoevaniia i Arabskii Khalifat (VII-X vv.)»; «Ustanovlenie Turetskogo Gospodstva v Arabskikh Stranakh», *Vsemirnaia Istorii*. Moskva: T. III-IV, 1957-1958. Avt. glav. T. III, 1958. T. IV, 1958. Avt.: Beliaev i A. Iu. Iakubovskii, 102-124, 591-601.

” عربستان در آغاز سده هفتم “؛ ” فتوحات و خلافت عرب (اسلام) در سده‌های هفتم تا دهم “؛

شرق‌شناسان در کیمبریج، ۱۹۵۷ در بیست و چهارمین گردهمایی همان کنگره در شهر هاله (آلمان) و ۱۹۶۰ در بیست و پنجمین همایش همان کنگره در مسکو شرکت کرد.

آثار

«Rol Mekkanskiego Torgovogo Kapitala v Istorii Proiskhozhdeniia Islama», *Ateist* 58, 1930, 48-60.

” نقش سرمایه تجاری مکه در تاریخ پیدایش اسلام “

«Musul'manskoe Sektanstvo»; «Bibliografiia»; «Bibliografiia po Islamu na Nem. Frants. i Ital. Iaz.», v kn.: *Islam*. Moskva: 1931, 51-77; 131-155; 168-173; Moskva: IVL, 1957.

” فرق اسلامی “؛ ” کتاب‌شناسی “؛ ” کتاب شناسی درباره اسلام به زبان‌های آلمانی، فرانسه و ایتالیایی “

«Proiskhozhdenie Islama. Khrestomatiia», *Moskovskii Rabochii*. Moskva-Leningrad: Rabochii, 1931, 184.

” پیدایش اسلام. برگزیده‌ها “

«Islam i Arabskii Khalifat VII-IX vekov», *Istoricheskii Zhurnal* 7, 1938, 56-70.

” اسلام و خلافت عرب در سده‌های هفتم تا نهم “
Saiks Persi. *Istoriia Irana*, T. 2, Ch. 1-2. Per. s. Angl. Pod red. E. A. Beliaeva, Moskva: Moskovskii Institut Vostokovedeniia 1939.

تاریخ ایران (ویرایش)

Iran v Srednie veka. Stenogr. Lektsii, Prochitannykh v Visshei part. shkole pri Tsentral'nom Komitete Vsesoiuznoi

Arabskie Strany. 1960, 104-122.

”مجموعه مقالاتی به مناسبت بزرگداشت لوی دلا ویدا“

«Zarubezhnyi Vostok v Sovetskoi Istoricheskoi Entsiklopedii», *Problemy Vostokovedeniia* 2, Moskva: 1960, 212-213.

”کشورهای خارجی شرقی در دایره المعارف تاریخی شوروی“

«Arabistika i Islamovedenie v Mélanges Louis Massignon», *Blizhnii i Srednii Vostok*. Sbornik & statei. Pod red. A. I. Falinói, Moskva: IVL, 1962, 150-158.

”عرب شناسی و اسلام شناسی در مجموعه آثار لویی ماسینیون“

Masse, H. *Islam. Ocherk Istorii*. Per. s Frants. N. B. Kobrinói i N. S. Lutskoí. (Pod red. i predisl. E. A. Beliaeva), Moskva: IVL, 1962.

اسلام. شرح تاریخی (ویرایش، پیشگفتار)
Zakhoder, B. N. *Kaspiiskii Svod Svedenii o Vostochnoi Evrope, Gorgan i Povolzhie v IX-X vv.*, Otv. red. E. A. Beliaev, Moskva: IVL, 1962. [Rets. Beilis, V. M. *NAA* 5, 1963, 207-204.]

مجموعه خزر شامل آگاهی هایی درباره اروپای شرقی، گرگان و سواحل اطراف رود ولگا طی سده های نهم و دهم م (ویرایش)

Koran. Per. i komm. I. Iu. Krachkovskogo. (Predisl. E. Beliaeva i P. Oriaznevcha), Moskva: IVL, 1963.

قرآن (مقدمه)

«Lui Massin'on (1883-1962)», *NAA* 4, 1963, 252-255.

استقرار مالکیت ترکان در کشورهای عربی“ (با همکاری)

«On the Question of the Causes of Sectarian Movements in Islam», *Akten des 24. Intern. Orientalisten-Kongresses München*, 1957, 366-368.

”درباره مسأله و علل جنبش های فرقه گرایی در اسلام“

Narody Perednei Azii. Pod red. N. A. Kisliakova, A. I. Pershitsa. Moskva: Akademiiia Nauk SSSR, 1957. [Rets.: Beliaev, E. A., Petrov, G. M i Shchamsutdinov, A. M. *SE* 5, 1958, 167-173.]

اقوام آسیای پیشین (نقد و بررسی)

Sharl, R. *Musul'manskoe Pravo*. Per. s Frants. S. I. Volka. Pod red. i s predisl. E. A. Beliaeva, Moskva: 1959.

قانون اسلامی (ویرایش و مقدمه)

Grigorian, S. N. *Iz Istorii Filosofii Srednei Azii i Irana VII-XII vv. S Proizvedenii Farabi, Gazali/ Maimonida*. (Otv. red. E. A. Beliaev.) Moskva: Akademiiia Nauk SSSR, 1960.

پیرامون تاریخ فلسفه در آسیای مرکزی و ایران طی سده های هفتم تا دوازدهم به ضمیمه گزیده ای از آثار فلسفی فارابی، غزالی و ابن میمون؟ (ویرایش)

«O Nekotorykh Tendentsiakh Burzhuaznykh Islamovedov», *Protiv Kolonializma*. Sbornik Statei. Moskva: IVL, 1960, 93-108.

”درباره برخی از گرایش های بورژوازی اسلام شناسان“

«Sbornik Statei v Chest' Levi Della Vida»,

VI 12, Moskva: 1964, 127-128.

”به یاد یوگنی آلکساندروویچ بلیایف“

«E.A. Beliaev. (Nekrolog)», *AAS* 10, Moskva: 1965, 64.

”یوگنی آلکساندروویچ بلیایف (یادبود)“

«E.A. Beliaev. (Nekrolog)», *NAA* 1, Moskva: 1965, 261-262.

”یوگنی آلکساندروویچ بلیایف (یادبود)“

«Spisok Osnovnykh Opublikovannykh Rabot Doktora Istoricheskikh Nauk E.A. Beliaeva», *NAA* 1, Moskva: 1965, 262-265. (SSylka Na 117 Kn., St., Rets. i Red. Rabot za 1924-1964 gg.)

”لیست عمده آثار منتشره دکتر علوم تاریخی

یوگنی آلکساندروویچ بلیایف“

«Beliaev, E.A.», *BSE*, Izd. 3, T.3, Moskva: 1970, 188.

”بلیایف، یوگنی آلکساندروویچ“

Lazarev, M. «Pamiaty Vydaiushchegosia Arabista», *AAS* 11, Moskva: 1970, 59.

”به یاد عرب‌شناس برجسته“

Lutskaia, N. «E. Beliaev», *Moskovskie Novosti (Anba Mosku)*, 4 Aprelia 1970, 13. (Na Arab. iaz.)

”یوگنی بلیایف“

Vkn.: *Arabskie Strany. Istoriia Ekonomika*. Moskva: 1970. Landa, R.G. «E.A. Beliaev- Uchenyi, Pedagog, Publitsist», 3-15; «Spisok Osnovnykh Opublikovannykh Rabot Doktora Istoricheskikh Nauk E.A. Beliaeva», 250-255. (Khronol. Pere. chen 123 Kn., St., Rets. i Red. Rabot za 1924-1967 gg.)

”یوگنی آلکساندروویچ بلیایف - دانشمند، معلم،

”لویی ماسینیون (۱۸۸۳-۱۹۶۲)“

«L'élaboration de l'Islam», Colloque de Strasbourg. Paris: 1961; [Review article, in Russian], *KSINA* 71, 1964, 126-132.

”تشکل اسلام“

Araby, Islam i Arabskii Khalifat, Khalifat v Rannee Srednevek'e. Moskva: Nauka, 1955. (Akademiia Nauk SSSR. Institut Narodov Azii; To zhe: Izd. 2. Stereotip. 1966; To zhe: New York: 1969. (Na Angl. iaz.)

عرب، اسلام و خلافت عرب، خلافت در اوایل سده‌های میانه

درباره‌اش

Smirnov, N.A. *Ocherki Istoriï Izucheniia Islama v SSSR*. Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1954, Ukaz. imen. 272.

شرحی از تاریخ مطالعات اسلامی در اتحاد شوروی

«V Institute Vostokovedeniia Akademiia Nauk SSSR», (Rasshirennoe Zasedanie, Posv. 60- letiiu so dnia Rozhdeniia kandidata Istoricheskikh Nauk, Spitsialista po istorii Arabskogo Vostoka E.A. Beliaeva. Izlozhenie Doklada o Nauchnoi Deiatel'nosti E.A. Beliaeva Doktora istoricheskikh Nauk, Professor B.N. Zakhodera), *KSIV* 19, Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1956, 105-106.

”همایش بزرگ به مناسبت شصتمین سال تولد نامزد علوم تاریخی، کارشناس امور تاریخ شرق عربی یوگنی آلکساندروویچ بلیایف. سخنرانی درباره فعالیت علمی یوگنی آلکساندروویچ بلیایف دکتر علوم تاریخی، پروفیسور ب. ن. زاخودر“

Lutskaia, N. S. «Pamiaty E.A. Beliaeva»,

1978, 313-326.

”آماده‌سازی چاپ کتاب در ایران و شکل‌گیری آن با کمک دانشگاه توپینگن در چارچوب برنامه حمایتی انجمن پژوهش آلمان“

منابع ۸ ص ۴۲۵؛ ۹۰ س ۲۱ ش ۷-۵ ص ۵۴۲؛ ۱۵۰ س ۱۹۷۹، ۱۹۸۵؛ ۱۵۲ ج ۷.

استاد ادبیات مردمی؛ ”لیست عمده آثار منتشره دکتر علوم تاریخی یوگنی آلساندروویچ بلیاف“

منابع ۵۳ ج ۳ ص ۹۶۳؛ ۱۴۳ ج ۳ ص ۱۳۹؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰ و ۱۹۶۱-۱۹۶۵؛ ۱۵۲ ج ۵ و ۶؛ ۱۵۵ ص ۷۲؛ ۱۶۲/۱.

بلیسکه، دورتی [dorti bliske]

Blieske, Dorthea

بلیک، آرتور هنری [ārtur henri blik]

Bleeck, Arthur Henry

(۱۸۲۷-۱۸۷۷)، ترجمه اوستا، دستور زبان فارسی.

از اهالی انگلستان، ۱۸۶۴ به خواش منوچهر جی هرمز جی کاما، اوستا را از روی ترجمه آلمانی اشپیگل به انگلیسی ترجمه کرد.

آثار

A Concise Grammar of the Persian Language. Containing dialogues, reading lessons and a vocabula, together with new plan for facilitating the study of languages... London: B. Quaritch, 1857.

دستور مختصر زبان فارسی

Avesta, the Religious Books of the Parsees. From Professor Spiegel's German translation of the original manuscripts. By Arthur Henry Bleeck... Hertford: Printed for Muncherjee Hormusjee Cama by S. Austin, 1864.

اوستا، کتاب‌های مذهبی پارسیان (ترجمه)

منابع ۵۰ ص ۴۱۱؛ ۹۶ ج ۲ ص ۲۲؛ ۱۱۳ دوره ۴ س ۱۳۲۲ ش ۴ ص ۸؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۴۲۳؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۵۱؛ ۱۵۲ ج ۷.

(۴ - ۱۹۷۸)، مطالعات ایرانی.

از اهالی آلمان، زبان و ادبیات فارسی را نزد بزرگ علوی و سپس نزد رمپس^۱ - استاد ایران‌شناسی بخش مطالعات شرقی دانشگاه توپینگن - فرا گرفت، و با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان دیوان اردشیر شاهین شیرازی به درجه دکتری نایل آمد.

خانم بلیسکه به ایران سفر کرده و درباره ابن‌یمین شاعر ایرانی، تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

Sahin - e Sirazis Ardašir - Buch. Tübingen: 1966.

دیوان اردشیر شاهین شیرازی (پایان‌نامه دکتری) «Persische Handschriften», *Bücher im Wandel der Zeiten. Eine Ausstellung aus den Beständen der Universitätsbibliothek Tübingen*, Tübingen: Universitätsbibliothek, 1977, 87-94.

”دست نوشته‌های پارسی“

«Die Buchproduktion Irans und Ihre Erfassung durch die Universitätsbibliothek Tübingen im Rahmen des Förderungs Programms der Deutschen Forschungsgemeinschaft», *Der Islam* 55,

International Journal of Comparative Sociology 4, 1963, 211-226.

”ایدئولوژی مدنیت اسلامی“

”نوسازی زندگی روستایی و دامپروری در منطقه زاگروس“، علوم اجتماعی، ج ۱ ش ۱ س ۱۳۴۷، ۱۴۱-۱۲۱.

منابع ۱۲ ج ۳ ص ۹۳؛ ۱۰۴؛ دوره ۱ ش ۱ پائین ۱۳۴۷ ص ۲۰۳؛ ۱۵۰ س ۱۹۶۱-۱۹۶۵.

بن تان، اگوست [ogust bontān]

Bontens, Auguste

(۱۷۸۲-۱۸۶۴)، سفرنامه نویسی.

از اهالی فرانسه، ۱۵ ژوئن در ژنو به دنیا آمد. ۱۷۹۸ در مدرسه پلی تکنیک ژنو به تحصیل پرداخت و ۱۸۰۲ با درجه سرگردی فارغ التحصیل گردید.

۱۸۰۵ به ارتش فرانسه پیوست و در نبرد مشهور اوسترلیتز^۱ شرکت کرد و به دریافت نشان لژیون دلاونور^۲ نایل آمد. مارس ۱۸۰۷ برای خدمت در باب عالی وارد قسطنطنیه شد و سپس در ژوئن همان سال با درجه کاپیتانی و با مأموریت تازه‌ای به ایران آمد. در ایران مورد احترام و استقبال عباس میرزا و فتحعلیشاه قرار گرفت و نشان شیر و خورشید به وی اهدا گردید. مأموریتش در ایران تقویت مناسبات نظامی میان فرانسه و ایران و آموزش فنون جدید به سپاهیان عباس میرزا بود.

بن تان که یک سال پس از مأموریت ژوبرآمده^۳ و

بنت، فرانسیسکو [frānsisko benet]

Benet , Francisco

(۱۹۲۶-۱۹۶۶)، علوم اجتماعی و توسعه اقتصادی ایران.

در سان سباستیان (اسپانیا) به دنیا آمد. در هجده سالگی اسپانیا را ترک کرد. ۱۹۵۰ از دانشگاه سوربن پاریس لیسانس فلسفه و انسان‌شناسی گرفت. سپس به آمریکا رفت و در دانشگاه کلمبیا به مطالعه تطبیقی فرهنگ‌های اسپانیایی، آمریکای جنوبی و کشورهای خاورمیانه پرداخت و با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان نظام اجتماعی بربرهای مراکش موفق به دریافت درجه دکتری گردید.

۱۹۵۶ به سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) پیوست و به مدت شش سال مسئول مطالعات علوم اجتماعی خاورمیانه بود. در طی این مدت علاوه بر برگزاری سمینارهای علوم اجتماعی در کشورهای متعدد خاورمیانه، در ۱۳۳۸ خ نخستین سمینار علوم اجتماعی و توسعه اقتصادی در ایران را با همکاری مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در تهران برگزار کرد.

بنت طرحی برای مطالعه امکانات کویر لوت به دولت ایران ارائه داده بود که به تصویب سازمان برنامه رسید. سپس در صدد عزیمت به اروپا جهت فرستادن کارشناسان برای انجام این طرح بود که در اثر سانحه تصادف اتومبیل در ماه آوریل درگذشت.

آثار

«The Ideology of Islamic Urbanization»،

1. Austerlitz 2. Légion d'honneur
3. Jaubert Amédée

اردلان‌ها تحقیقاتی انجام داده است. همچنین واژگان خوارزمی به کار برده شده در مقدمه‌الادب، تألیف زمخشری را منتشر ساخته است.

آثار

«Bolschewismus, Turkvölker und Islam», ein Beitrag zur Nationalitätenpolitik des Bolschewismus, *Osteuropa* 13, 1937-1938, 187-194.

”بلشویسم، اقوام ترک و اسلام“

«Das turkestanische Volk im Kampf um seine Selbständigkeit, i. Von der russischen Eroberung bis zum Sturz des Zarentums», *WI* 19, 1937, 94-137.

”مردم ترکستان در مبارزه برای رسیدن به استقلال، از فتح روسیه تا سقوط تزارها“

«Tschuwaschische Forschungen», *ZDMG* 94, 1940, 391-398; 95, 1941, 46-58; 96, 1942, 421-470; 104, 1954, 386-390.

”پژوهش‌هایی در زبان چوواشی“

«Noch einmal die Frage der Betonung im Türkischen», *ZDMG* 95, 1941, 300-304.

”باز هم مسئله تأکید در زبان ترکی“

«Das bulgar-türkische Wort Kerman Befestigung, stadt», *OLZ* 45, 1942, 145-147.

”واژه بلغاری - ترکی کرمان به معنی استحکامات، شهر“

Deutsch-tschuwaschisches Wörterverzeichnis. Nebst kurzen tschuwaschischen Sprachführer, Berlin: Verlagstalt Otto Stollberg, 1943.

فهرست واژگان آلمانی - چوواشی

همزمان با معاهده فینکشتاین^۱ به ایران آمده بود در ۱۸۰۸ با ورود ژنرال گاردان فرستاده جدید دولت فرانسه، ایران را ترک کرد. ژنرال گاردان در کتابش از بن‌تان به عنوان یکی از افسران همراه خود نام می‌برد که گویا مأموریت او در ایران ادامه یافته است.

بخش نخست *سفرنامه بن‌تان*، شرح مسافرتش از اسیلاتو در کنار دریای آدریاتیک تا قسطنطنیه و بخش دیگر شرح اقامتش در دربار عباس میرزا و فتحعلیشاه است.

آثار

Voyage en Turqui et en Perse, 1807.

سفر به ترکیه و ایران در ۱۸۰۷

[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

سفرنامه آگوست بن‌تان. نامه‌های یک افسر فرانسوی درباره سفر کوتاهی به ترکیه و ایران در سال ۱۸۰۷. ترجمه منصوره نظام مافی (اتحادیه)، تهران: ۱۳۵۴.]

منابع ۵۹ بهار ۱۳۵۴ ص ۱۳۱-۱۳۲: ۸۸ س ۱۱ ش ۶۰ ص ۲۶-۲۹؛ سفرنامه بن‌تان. ترجمه منصوره اتحادیه، تهران: ۱۳۵۴ ص ۱-۳ (مقدمه).

بنتسینگ، یوهانس [yuhāns bentsing]

Benzing, Johannes

تاریخ، زبان ایران باستان، زبان اقوام ترک.

از اهالی آلمان، عضو برجسته مطالعات ایرانی آکادمی علوم و ادبیات مایننس و استاد کرسی زبان‌شناسی و مطالعات اسلامی در دانشگاه مایننس بوده است. به زبان‌های ترکی، کردی و مغولی آشنا بوده و درباره اقوام کرد دنباله و

Wiesbaden: Verlag der Akademie der Wissenschaften und Literatur, in Kommission bei F. Steiner, 1955.

زبان‌های تونگوزی

«T final dans les langues turques», *Jean Deny Armagani*. 1958, 51-60.

” T پایان کلمه در زبان‌های ترکی “

«Ein islamischer Rechtsfall in einem usbekischen historischen Roman», *WI* 15, 1974, 39-44.

” موردی از فقه اسلامی در یک رمان تاریخی از یکی “

«Islamische Rechtsgutachten als volkskundliche Quelle», *Abhandlungen der Geistes und Sozialwis. Klasse, Jhg. 3*, 1977; Mainz: Akad. Wis. Lit., 1977.

” حکم فقهی اسلام به عنوان منبعی برای شناخت اقوام “

Chwaresmischer Wortindex. Ed. Taraf, Zahra, Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1983.

فهرست واژگان خوارزمی

Kritische Beiträge zur Altaistik und Turkologie. Festschrift für Johannes Benzing. Ed. Johanson, L. & Schönic, C., Wiesbaden: 1988.

مقاله‌های انتقادی درباره آلتایی و ترک‌شناسی

Kritische Beiträge zur Altiranistik. Festschrift für Johannes Benzing. Ed. Johanson, L. & Schönic, C., Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1988. [Reprinted articles by Benzing, with complete bibliography of his publications.]

مقاله‌های انتقادی درباره شناخت زبان ایران باستان

«Die angeblichen bolgartürkischen Lehnwörter im Ungarischen», *ZDMG* 98, 1944, 24-27.

” وام واژه‌های ظاهراً بلغاری - ترکی در زبان مجاری “

«Die Türkvölker der Sowjetunion», *OF*, 1944, 18-26.

” اقوام ترک اتحاد جماهیر شوروی “

«The Forest-Demon, A Tatar Poem of Gabdulla Tugaj», *BSOAS* 12, 1947, 73-85.

” اهریمن جنگل، شعری تاتاری سروده توقاز “

«Kirghiz Proverbs from the Sphere of Family Life», *JRAS*, 1948, 134-141.

” ضرب‌المثل‌های قرقیزی از فضای زندگی خانوادگی “

«Der Aorist im Türkischen», *UAI* 24 iii-iv, 1952, 130-132.

” صیغه مضارع عام در زبان ترکی “

«Zum tschuwaschischen Worte salan Heckenrose», *UAI* 24 i - ii, 1952, 143-144.

” درباره واژه چوواشی سالن به معنی رز رونده “

Einführung in das Studium der altaischen Philologie und der Turkologie. Wiesbaden: Otto Harassowitz, 1953.

درآمدی بر مطالعات فقه‌اللغه زبان آلتایی و ترک‌شناسی
Lamutische Grammatik. Mit bibliographie, sprachproben und glossar. Akademie der Wissenschaften und der Literatur. Veröffentlichungen der Orientatischen Kommission Band VI, Wiesbaden: Franz Steiner, 1955.

دستور زبان لاموتی

Die tungusischen Sprachen. Versuch einer vergleichenden Grammatik. Mainz,

ساعداالسلطنه در اواخر عهد ناصرالدین شاه به فارسی برگرداند و امیرحسین فروغی ذکاءالملک آن را ویرایش کرد. روزنامه اطلاعات از تاریخ چهارم دی ماه ۱۳۲۸ ترجمه فارسی کتاب را به تدریج منتشر ساخت. ۱۹ ژوئیه درگذشت.

آثار

Persia and the Persians. Boston and New York: Houghton, Mifflin and Company, the Riverside Press, 1866; London: J. Murray, 1887.

ایران و ایرانیان

«City of Tehran», *Century Mag.*, Vol. 9, 1886, 163-177.

«شهر تهران»

«Glance at the Arts of Persia», *Century Mag.*, Vol. 10, 1886, 716.

«مروری بر هنرهای ایران»

«Mountaineering in Persia», *Century Mag.*, Vol. 9, 1886, 703.

«کوه‌نوردی در ایران»

«The Tazieh. Or Passion Play of Persia», *Harper's Magazine*, Vol. 72, New York: 1886, 460-470.

«تعزیه در ایران»

Persia. London & New York: 1880.

ایران

The Story of Persia. London: 1891; London: Draf, 1986. (The Story of the Nations)

داستان ایران

«What the World Owes to the Arts of Persia», *Chautauquan*, Vol. 13, Meadville, Pa.: 1891, 43-47.

Bolgarisch-tschuwaschische Studien. Ed. Schönig, C., Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1993. (*Turcologica* 12.)

مطالعات بلغاری - چوواشی

منابع ۸ ص ۵۲۳-۵۲۴؛ ج ۱ ص ۱۲۹، ۱۶۱، ۲۰۵ و ۵۲۴؛ ج ۲ ص ۴۰؛ ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۷۴-۱۹۷۵، ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۸۵، ۱۹۸۸ و ۱۹۹۳؛ ج ۱ ص ۷۵۶-۷۵۷.

بنجمین، ساموئل گرین ویلر [sāmuēl grīn vīlēr benjamin]

viler benjamin]

Benjamin, Samuel Green Wheeler

(۱۸۳۲-۱۹۱۴)، هنرهای ایرانی، تعزیه.

از اهالی امریکا، ۱۳ فوریه در آرگوس (یونان) به دنیا آمد. ۱۸۵۹ از ویلیامز کالج فارغ‌التحصیل گردید، سپس به تحصیل در رشته‌های حقوق، دریانوردی و هنر پرداخت. ۱۸۵۶ پس از انعقاد قرارداد برقراری مناسبات سیاسی بین ایران و امریکا - که فرخ‌خان کاشی سفیر ایران در فرانسه و کارول اسپنسر وزیر مختار امریکا در عثمانی آن را امضا کردند - وی نخستین سیاستمداری بود که از سوی آرتور رئیس جمهور، در سمت سفیر امریکا در ایران منصوب گردید. ۱۸۸۳ از راه لندن، اروپای غربی و مرکزی و روسیه به انزلی و سپس به تهران رسید و تا ۱۸۸۵ در سمت سفیر امریکا در ایران باقی ماند. در مدت اقامتش شروع به نگارش مقاله‌هایی در نشریات امریکا کرد. مقالاتش را بعدها به شکل کتابی با عنوان ایران و ایرانیان به چاپ رسانید. این کتاب مشتمل بر هفده فصل است که نه فصل آن را اوانس خان

Translated into Hebrew from the original Persian by Benzion Benshalom, Tel Aviv: 1944.

رباعیات عمر خیام (ترجمه به عبری)
Hebrew Literature between the Two World Wars. 1953.

ادبیات عبری بین دو جنگ جهانی

منابع ۱۲۷ ج ۱۰ ص ۸۲۲-۸۲۳؛ ۱۵۲ ج ۲.

بن‌والی داس [banvāli dās]

Banvali Das

زبان و ادب فارسی.

از اهالی هند، مشهور به ولی.

آثار

Krishna Misra, Dramatist. *Prabodha Chandrodaya*. An allegorical drama. Translated into Persian prose by Banvali Das called Vali, with the assistance of Bhavani Das, from Nanda Dasa's Hindi translation of the Sanskrit original. This Persian translation is sometimes entitled *Gulzar i Hal*. Incomplete at the end. 9 lines, rubrications. Printed cotton binding. [18 th century ?]

پرابودها چندرودیا، اثر کریشنامیسرا (ترجمه به فارسی، با همکاری)
[ترجمه فارسی این اثر با عنوان گلزار حال نیز شهرت داشته است.]

منابع ۷۵ ص ۱۵۹؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۶۳۱.

”جهان‌مدیون هنر ایران“

«Arts of Persia», *Century Mag.*, Vol. 10, New York:

”هنرهای ایران“

منابع ۴۲ ص ۱۵۲؛ ۶۲، ۳، ۴، ۵ و ۸؛ ۱۵۰ س
۱۹۹۲؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۷۴۹؛ ۱۵۸ ص ۴۵۶.

بن‌شلوم، بن‌سیون [benşion benşalum]

Benshalom, Benzion

(۱۹۰۷-۱۹۶۸)، ترجمه رباعیات خیام، ترجمه

شاهنامه.

از اهالی فلسطین، در سانوک^۱، گالیسی^۲
(لهستان) به دنیا آمد. در دانشگاه کراکو درس خواند. از ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۹ در دانشگاه کراکو و از ۱۹۳۷ تا ۱۹۳۹ در انستیتوی مطالعات یهودی ورشو به تدریس زبان عبری اشتغال داشت. ۱۹۴۰ به فلسطین مهاجرت کرد. از ۱۹۴۱ تا ۱۹۶۳ مدیر آژانس جوانان یهودی و استاد ادبیات کلاسیک در دانشگاه تل‌اوویو بود. ۱۹۶۴ به سمت رئیس دانشگاه تل‌اوویو منصوب گردید.

آثار

Mishkalav Shel H. N. Bialik. (Metrics in Bialik's Poetry.) 1942.

وزن در شعر بیالیک

Ahâbhath Zal ve Rudhâbhah. (The Love of Zal and Rudabah from *Shahnameh*.) Hebrew [metrical] version from Persian with an introduction by B. Benshalon, Tel Aviv: 1943.

عشق زال و رودابه در شاهنامه (مقدمه)

The Rubaiyat of Omar Khayyam.

بنونیست، امیل [emil banvenist]

Benveniste, Emile

(۱۹۰۲-۱۹۷۶)، زبان‌شناسی تاریخی،
زبان‌شناسی همگانی، دستور زبان تطبیقی هند و
اروپایی.

۲۷ مِه در حلب به دنیا آمد. پسر یک روحانی
یهودی اهل شام بود که دوران کودکی را در آن‌جا
و در اسکندریه گذرانده بود. ۱۹۳۵ با نوشتن دو
رساله معروف: مبانی تکوین اسم‌ها در هند و اروپایی و
مصدرهای اوستایی به اخذ درجه دکتری دولتی از
دانشگاه پاریس نایل آمد. از شاگردان آنتوان میه^۱
و از زبان‌شناسان ساخت‌گرا بوده است. نظریه
قراردادی بودن نشانه‌های زبان‌شناسی فردینان
دو سوسور^۲ را مورد نقد قرار داد و عقیده داشت
که نشانه‌ها توسط نظام زبان تعیین می‌شوند.
شهرت او به خاطر نظریه ساختمان ریشه در
زبان‌های هند و اروپایی و مطالعات متعدد در
زبان‌های ایرانی است. لغت‌شناسی اسم فاعل‌ها و
اسم مصدرها را در زبان هند و اروپایی از حیث
ساختار مورد مطالعه قرار داد. مهم‌ترین کارهای
نظری او در کتاب مسائل زبان‌شناسی عمومی
گردآوری شده است.

فوریه ۱۹۲۰ در سن هجده سالگی به عضویت
انجمن زبان‌شناسی پاریس درآمد. ۱۹۲۲ به اخذ
رتبه اگرژه^۳ گرامر نایل آمد و حق تدریس رسمی
کسب کرد. ۱۹۲۷ کرسی استادی آنتوان میه در
اکول پراتیک به او واگذار شد و تا زمان بیماریش
در آن‌جا به تدریس دستور زبان تطبیقی هند و
اروپایی و ایرانی مشغول بود. از ۱۹۲۷ تا ۱۹۳۷

دبیر انجمن آسیایی بود. از ۱۹۳۴ تا ۱۹۳۶ به
جای میه در کولژ دو فرانس به تدریس دستور
زبان تطبیقی پرداخت و ۱۹۳۷ سمت استادی
رسمی این درس را به عهده گرفت. ۱۹۶۲ به
عضویت آکادمی کتیبه‌ها و ادبیات که آخرین
درجه علمی در فرانسه است نایل آمد. او نقش
مهمی در کوشش‌های علمی انجمن زبان‌شناسی
پاریس ایفا کرد. از ۱۹۴۵ تا ۱۹۵۵ معاون و از
۱۹۵۹ تا ۱۹۷۰ دبیر کل انجمن زبان‌شناسی
پاریس بود به جانشینی وی منصوب گردید و
پس از آن نیز دبیر کل افتخاری همان انجمن بود.
از ۱۹۶۳ رئیس انستیتوی تحقیقات ایرانی در
دانشگاه پاریس، از ۱۹۶۴ مدیر دوره جدید مجله
تحقیقات ارمنی و از ۱۹۶۹ رئیس انجمن بین‌المللی
نشانه‌شناختی^۴ بود.

۱۹۲۸ برای مطالعه زبان پراچی و زبان‌های پامیر
عازم افغانستان شد و خلاصه تحقیقات خود را
طی یک کنفرانس علمی ارائه داد. ۱۹۴۴ از سوی
انجمن ایران‌شناسی فرانسه به تهران آمد و موفق
به دریافت دکتری افتخاری از دانشگاه تهران
گردید. همچنین درجه دکتری افتخاری از
دانشگاه مسیحی لوون و دانشگاه برن دریافت
کرده و عضو افتخاری مدرسه فرانسوی خاور دور،
مدرسه مطالعات آسیایی و آفریقایی (انگلستان)،
انجمن سلطنتی آسیایی و انجمن لغت‌شناسی
انگلستان، انجمن زبان‌شناسی امریکا، انجمن

1. Antoine Meillet

2. Ferdinand De Saussure

3. Agrégé

4. Sémiotique

«Un emploi du nom du 'genou' en vieil-irlandais et en sogdien», *BSLP* 27, Fasc. 1, No. 81, 1926, 51-53.

”موردی از کاربرد نام زانو در زبان ایرلندی قدیم و سغدی“

«Afghan ōspana `fer`», *MSLP* 23, Fasc. 2, 1927, 132-133.

”افغانی ōspana آهن“

«Notes sogdiennes», *MSLP* 23, Fasc. 2, 1927, 123-132.

”یادداشت‌های سغدی“

«L'origine du višap arménien» *Revue des Études arménienne*, T. 7, 1927, 7-9.

”ریشه ویشاپ (اژدها) در زبان ارمنی“

«Persan umēš 'espoir'», *MSLP* 23, Fasc. 2, 1927, 133-134.

”فارسی umēš امید“

«Sur quelques emprunts iraniens en arménien», *Handēs Amsorya*. Wien: Monatschrift für armenische Philologie, No. Nov.-Dec. 1927, 761-764.

”درباره برخی از وام واژه‌های ایرانی در زبان ارمنی“

«Sogdien Bry'r» *BSLP* 28, Fasc. 2, 1928, 7-8.

”Bry'r (فرخار) در زبان سغدی“

«Conservation de ē et ō en persan», *BSLP* 29, Fasc. 3, 1929, 107-108.

”ابقاء ē و ō در زبان فارسی“

Essai de grammaire sogdienne. Deuxième partie, morphologie, syntaxe et glossaire. Paris: P. Geuthner, 1929. [For criticism

see: Tavadia, C. *JCOI*, No. 23, 1932,

شرقی آمریکایی، انجمن زبان‌شناسی هند و عضو افتخاری انستیتوی تحقیقات اتروسک و آکادمی ملی لینیچی در ایتالیا و عضو وابسته آکادمی علوم اتریش بوده است. اوت ۱۹۵۴ در کنگره شرق‌شناسان در کیمبریج شرکت جست و درباره چند اصطلاح زردشتی سخنرانی کرد. ۶ دسامبر ۱۹۶۹ سکتۀ مغزی کرد و پس از عمری گفتگو پیرامون مسایل زبان‌شناسی محکوم به خاموش ماندن شد. آثار او مرکب از ۱۸ کتاب، ۲۹۱ مقاله و ۳۰۰ نقد کتاب است که نقد کتاب‌های او بیش‌تر در بوئن انجمن زبان‌شناسی پاریس و ژورنال آسیایی به چاپ رسیده است. ۳ اکتبر در پاریس درگذشت.

آثار

«Sur trois noms d'être dans l'*Avesta*», *JCOI*, No 5, 1925, 19-20; traduction anglaise, 20-21.

”درباره سه نام 'وجود' (هستی) در اوستا“
«Rambag», *REJ* 82, No. 5, 1926, 163-64 (Mélanges offerts à M. Israel Lévy par ses élèves et ses amis à l'occasion de son 70e anniversaire), 55-57. [Reproduit comme appendice de l'ouvrage *Les Mages dans l'ancien Iran*, 28-30.]

”رَمبگ“ تجدید چاپ به صورت ضمیمه در کتاب
مغ‌ها در ایران باستان

Sutra des Causes et des Effets. Tome 2, transcription, traduction et index. par R. Gauthiot et P. Pelliot avec la collaboration d'É. Benveniste. Paris: P. Geuthner, 1926-28.

سوتر علل و معلولات (ج ۲ حرف نویسی، ترجمه و فهرست با همکاری)

- سرکاراتی، دانشگاه تبریز، ۱۳۵۰.
- «Sur la syntaxe du vieux-perse», *MSLP*, Fasc. 2, 1929, 179-183.
- ” دربارهٔ نحو فارسی کهن ”
- «Titres iraniens en arménien», *Revue des Etudes Armeniennes* 9, 10e année, Fasc. I, 1929, 5-10.
- ” القاب ایرانی در زبان ارمنی ”
- «Un rite zervanite chez Plutarque», *JA* 215, 1929, 287-296.
- ” آیین زروانی از دیدگاه پلوتارک ”
- «Les diminutifs persans en ō», *Modi Memorial Votume* (papers on Indo-Iranian and other subjects. Written by several scholars.) Bombay: 1930, 556-558.
- ” مصغرات مختوم به ō در زبان فارسی ”
- «Noms sogdiens dans un texte pehlevi de Turfan», *JA* 217, 1930, 291-295
- ” نام‌های سغدی در یک متن پهلوی تورفان ”
- «Persica 1, 2», *BSLP*, T. 89, 1930, 58-74, T. 93, 1931, 63-79.
- ” پرسیکا ۱ و ۲ ”
- «Sommeil en iranien» [xvāpa-xvāfna], *BSLP* 30, Fasc. 1, No 89, 1930, 75-79.
- ” خواب در زبان ایرانی ”
- «Le texte de Draxt Asurik et la versification pehlevie», *JA* 217, 1930, 193-225.
- ” متن درخت آسوریک و صنعت شعر پهلوی ”
- «Avestique mrzu», *BSLP* 31, Fasc. 2, No 93, 1931, 80.
- ” اوستایی mrzu ”
- «Deux notes iraniennes», I: Avestique vivitay- II: Un nom. de containe en 251-252.
- رسالة دستور زبان سغدی
- «Le groupe - xš - devant consonne en avestique», *BSLP* 29, Fasc. 3, No. 88, 1929, 103-107.
- ” گروه (خوشه) صامت آغازی اوستایی ”
- Le nom d'un animal indien chez Elien.* [Kaeyá ξ w vos, pers. *Karyadān* «rhinocéros»]. Donum natalieium Schrijnen. Verzemeling van Opstellen door Oud-Leerlingen en Bevriende Vakgenooten. Opgedragen aan Mgr. Prof. Dr. Jos Schrijnen bij Gelegenheid van zijn zestigsten verjaardag 3 Mei 1929. Nijmegen-Utrecht, N. V. Dekker et van de vagt, 371-376.
- نام یک حیوان هندی نزد الین [یونانی... فارسی کرگدن]
- «Notices sur quelques fragments de manuscrits sogdiens», Aurel Stein, *Innermost Asia*, II, 1929, 1031.
- ” یادداشت‌هایی درباره برخی از قطعات نسخه‌های سغدی ”
- The Persian Religion According to the Chief Greek Textes.* Paris: P. Geuthner, 1929. Traduction en persan par Bahman Sarkârâti. Tabriz, université 1350 H. Š. [For criticism see: Tavadia, C. *JCOI*, No 23, 1932, 252-253; Smith, M. W. *JAOS*, V. 52, 1932, 186-189.]
- دین ایرانی بر پایه متن‌های کهن یونانی
- [این اثر با همین عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:
- دین ایرانی بر پایه متن‌های کهن یونانی. ترجمه بهمن

«Les classes sociales dans la tradition avestique», *JA* 221, 1932, 117-134.

”طبقات اجتماعی در سنت اوستایی“

«Le Mémorial de zarēr. Poème pehlevi mazdéen», *JA* 220, 1932, 245-293.

”یادگار زریر. منظومه پهلوی مزدایی“

«Une nouvelle inscription de Xerxès», *BSLP* 33, Fasc. 2, No. 99, 1932, 144-156.

”کتیبه جدیدی از خشایارشا“

«Photographs of Casts of Persian Sculptures of the Achaemenid Period Mostly from Persepolis», London: published by the Trustees of the British Museum, 1932, *JA*, Avril-Juin 1932, 378-9.

”نصاویری از قالب‌های تندیس‌های ایرانی عصر هخامنشی به دست آمده از تخت جمشید“

«Un témoignage classique sur la langue des sarmates», *JA* 221, 1932, 135-138.

”اظهار نظری قدیمی درباره زبان سرمت‌ها“

«Le témoignage de Théodor Bar Konay sur le zoroastrisme», *Le Monde Oriental*. X XVI-XXVII, 1932-3, 170-215.

”اظهار نظر تئودور بارکونای درباره آیین زردشتی“

«Un titre iranien manichéen en transcription chinoise», ngo-houan kien-sai-po-sai=phl. arwānāyān-spasak préposé aux fondations pieuses. *Etudes d'Orientalisme Publiées par le Musée Guimet à la Mémoire de Raymonde Linossier*. Paris: 1932, 155-158.

”عنوانی ایرانی مانوی به خط چینی“

«Traitement de-nd-en moyen iranien», *BSLP* 33, Fasc. 2, No. 99, 1932, 157-164.

moyen- perse, *BSLP* 32, Fasc. 1, No 95, 1931, 86-91.

”دو یادداشت ایرانی“

«Une différenciation de vocabulaire dans l'Avesta: mots nobles et populaires», *Studia Iranica* (Ehrensberg W. Geiger.) Leipzig: 1931, 219-227.

”تمایز واژگانی در اوستا: کلمات اشرافی و کلمات عوام“

Meillet, A. *Grammaire du vieux-perse*. Deuxième édition entièrement corrigée et augmentée par E. Benveniste. Paris: H. Champion, 1931. (Collection linguistique publiée par la Société de Linguistique de Paris, 34.)

دستور زبان پارسی کهن (تصحیح و افزایش چاپ دوم)
The Pahlavi Codices K 20 and K 20 b Containing Arda-viraz Namagh, Bundahishn etc. Published in facsimile by the University of Copenhagen with an introduction by Arthur Christensen. (Codices Avestici et pahlavici, Bibliotheca universitatis Hafniensis Vol. I). Copenhagen: Munsgaard, 1931, *JA*, Avril-Juin 1932, 379-80. (Review)

دستوشته‌های کهن پهلوی شامل اردا ویرافنامه و بندهش چاپ دانشگاه کپنهاگ (بررسی)

«Le parsisme», *La Revue de Paris*, 38e année, No. 5, 1er Mars 1931, 125-145.

”آیین پارسی“

«Une apocalypse pehlevie: Le Zamasp-Namak», *RHR* 106, 1932, 237-380.

”جاماسپ‌نامه: مکاشفه پهلوی“

Dastur Cursetji Pavry. London: Oxford University Press, 33, 1934.

”اَسْتَخْوَان (استخوان) پهلوی“

«Termes et noms achéménides en araméen», *JA* 225, 1934, 127-193.

”الفاظ و اسامی هخامنشی در آرامی“

Vr.tra et vr.θragna. Etude de mythologie indo-iranienne. Avec L. Renou-Paris: 1934. (*Cahier de la Société Asiatique*, III.)

Reviewed by H. W. Baily *BSOAS*, VII, 1933-35, 975-6.

وژت و وژتوژن. مطالعه اسطوره‌شناسی هند و اروپایی

«Les absolutifs avestiques», *MSLP* 23, Fasc. 6, 1935, 393-402.

”صورت‌های مطلق اوستایی“

«Une correspondance irano-slave. [Psormo-> av. fšarma-, V. Sl. sramǔ]», *MSLP* 23, Fasc. 6, 1935, 403-405.

”یک همخوانی ایرانی - اسلاوی“

Les infinitifs avestiques. Paris: A. Maisonneuve, 1935.

مصدرهای اوستایی

«Le nom de la ville de Ghazna», *JA* 226, 1935, 141-143.

”نام شهر غزنین“

«Un nom indo-européen de la `femme`», *BSLP*, T, 35, 1935, 104-106.

”یک نام زن در زبان هند و اروپایی“

Origines de la formation des noms en indo-européen. Paris: A. Maisonneuve, 1935.

Traduction en russe par N. D. Andreev, éditée, préfacée et annotée par B. V. Gornung. Moscou: Edition de Littérature étrangère, 1955. 3e tirage, réimpression

”بحث - ند - در ایرانی میانه“

Scheil, V. «Actes Juridiques susiens et inscriptions des Achéménides», *MMAP*, XXIV, Paris: 1933, *BSLP* 34, 3, 1933, 14.

”اسناد حقوقی شوشی و کتیبه‌های هخامنشیان“
(نقد)

«Encore une nouvelle inscription perse de Xerxès», *BSLP* 34, Fasc. I, No. 101, 1933, 32-34.

”کتیبه ایرانی دیگری از خشایارشا“

«L'Éranvež et l'origine légendaire des-Iraniens», *BSOAS* 7, 1933-5, 265-74.

”ایران ویز و منشاء افسانه‌ای ایرانیان“

«Génitifs anomaux de l'avestique», *BSLP* 34, Fasc. I, No. 101, 1933, 22-27.

”اضافات بی‌قاعده اوستایی“

«Notes sur le fragment sogdien du Buddhadyā-nasamādhisāgarasūtra», avec la collaboration de P. Demiéville, *JA* 223, 1933, 193-248.

”یادداشت‌هایی درباره قطعه سغدی بودایی“

«Notes sur les textes sogdiens boudhiques du British Museum», [*Vimalakirtinirdeṣasūtra. Dhūta. Dhyāna. Fragment II à Fragment III. Fragments IV, V, VI. sūtra condamnant les boissons enivrantes. Vajarcchedikā*], *JRAS*, 1933, 29-68.

”یادداشت‌هایی درباره متون سغدی بودایی موزه بریتانیا“

«Repentir en iranien [patiṣ-māna]», *BSLP* 34, Fasc. I, No. 101, 1933, 28-31.

”پتیش - منه [پشیمانی] در زبان ایرانی“

«Pehlevi astaxvān os», *OSP*, edited by Jal

France et à l'Étranger, 2e année, No. 4-5 (25 Juillet-25 Aout), 1937, 54-57.

”سرودهای مانوی“ (ترجمه و تحشیه)

«Noms d'armes orientaux en grec», *Mélanges Boisacq*, I, Brussels: 1937-8, 37-46.

”نام سلاح‌های شرقی در زبان یونانی“

«La légende de kombabos», *Mélanges Syriens Offerts à R. Dussaud*. 1938, 250-258.

”افسانه کمبابس“

Les mages dans l'ancien Iran. Paris: G. P. Maisonneuve, 1938. [For criticism see: Messina, G. *Orientalia*, V. 8, 1939, 204-206.]

مع‌ها در ایران باستان

«Notes sogdiens», *BSOAS* 9, Part 3, 1938, 495-519.

”یادداشت‌های سغدی“

«Sur un fragment d'un psautier syro-persan», *JA* 230, 1938, 458, 462.

”درباره قطعه‌ای از مزامیر سریانی - فارسی“

«Traditions indo-iraniennes sur les classes sociales», *JA* 230, 1938, 529-549.

”روایات هند و ایرانی درباره طبقات اجتماعی“

«Notules sogdiennes», *JA* 231, 1939, 275-277.

”یادداشت‌های کوتاه سغدی“

Codices sogdiani Manuscripts de la Bibliothèque Nationale. (Mission Pelliot) reproduits en fac-similé avec une introduction. Copenhagen: Munksgaard, 1940. (Monumenta Linguarum Asiae Maioris, Edidit K. Grønbergh, III.)

anastatique, 1962, 1973.

مبانی شکل‌گیری نام‌ها در هند و اروپایی

«La place du tokharien parmi les dialectes indo-européens», *BSLP* 36, 2, 1935, XXIX.

”جایگاه زبان تخاری در میان گویش‌های هند و

اروپایی“

«Résumé de la communication de M. Benveniste, professeur à l'Ecole des Hautes-Etudes, faite à la seance de la Société Asiatique», *Firdausi 1000 th anniversary*. Paris: 1935, 16.

”خلاصه پیام آقای بنونیست استاد اکول پراتیک

در جلسه انجمن آسیایی“

«Notes parthes et sogdiennes», *JA* 228, 1936, 193-239.

”یادداشت‌های پارسی و سغدی“

«Sur quelques dvandvas avestiques», *BSOAS* 8, Part 2 and 3, 1936, 405-409.

”درباره چند دَوَنْدَو اوستایی“

«Tokharien et Indo-Européen», *Festschrift H. Hirt. Heidelberg*, II, 1936, 227-40.

”تخاری و هند و اروپایی“

«Bibliographie des travaux d'Antoine Meillet», *BSLP* 38, 1937, No. 112, 43-58. Réimpression, 1966.

”کتابشناسی آثار آنتوان میه“

«Expression indo-européenne de l'éternité», *BSLP* 38, 1937, 103-112.

”عبارت هند و اروپایی جاودانگی“

«Hymnes manichéens», [Traduits et annotés des textes en langue parth, avec une introduction de H. Corbin.] *Revue yggdrasill, Bulletin Mensuel de la Poesie en*

sur les Caractères Anciens et Modernes. Paris: Imprimerie Nationale, 1948, 91-95. [Texte de A. Meillet de l'édition 1927 revue par E. B.]

”نوشتارهای پهلوی و اوستایی“ (بررسی)
«Mots voyageurs en Asie centrale», *JA* 236, 1948, 177-188.

”واژه‌های سیار در آسیای مرکزی“
Noms d'agent et noms d'action en indo-européen. Paris: A. Maisonneuve, 1948.

اسم فاعل‌ها و اسم مصدرها در هند و اروپایی
«Noms d'animaux en Indo-Européen», *BSLP* 45, 1949, 74-103.

”نام حیوانات در هند و اروپایی“
«Etudes sur le vieux perse», [Sur les inscriptions de Darius à Bistun], *BSLP* 47, Fasc. I, No. 134, 1951, 21-51.

”مطالعات درباره پارسی باستان“
«Une inscription perse achéménide du cabinet des Médailles», [Bibliothèque Nationale], *JA* 239, 1951, 261-273.

”کتیبه‌ای پارسی متعلق به عصر هخامنشی در بخش مسکوکات کتابخانه ملی پاریس“
«Notes sogdiennes», *JA* 239, 1951, 113-125.

”یادداشت‌های سفدی“
«Le vocabulaire religieux de l'Avesta», (Summary), *Proceedings of 22nd Congress of Orientalists. Istanbul Sept. 15-22, 1951*, Vol. II, Leiden: 1957.

”واژگان دینی اوستا“
«La construction passive du parfait transitif», *BSLP* 48, Fasc. 1, 1952, 52-62.

نسخ خطی کهن سفدی. نسخه‌های کتابخانه ملی (ترجمه)
Textes sogdiens. Edités, traduits et commentés. Paris: P. Geuthner, 1940.

متون سفدی (تصحیح، ترجمه و تفسیر)
«Fragments des Actes de Saint George en version sogdienne», *JA* 234, 1943-45, 91-116.

”قطعات اعمال سن ژرژ در برگردان سفدی“
«La ville de cyreschata», [Ville forte fondée par cyrus], *JA* 234, 1943-45, 163-166.

”کورسختیه یا کوروپولیس (کوروش شهر)“
«Deux noms divins dans l'Avesta», [Srauša, Bušyansta], *RHR*, T. 130, 1945, 13-16.

”دو نام ایزدی سروش و بوشاسب در اوستا“
«La doctrine médicale des indo-européens», *RHR*, T. 130, 1945, 5-12.

”آموزة پزشکی هند و اروپایی‌ها“
«Etudes iraniennes», [I. Notes sur les inscriptions achéménides; II. Noms propres perses en transcription grecque; III. Emprunts iraniens en arménien.] *TPS*, 1945, 1946.

”مطالعات ایرانی“
Vessantara Jataka. Texte sogdien, édité, traduit et commenté. Paris: P. Geuthner, 1946.

وَسَنَ تَوَجَانَكْ (متن سفدی، تصحیح، ترجمه و شرح)
«Un emploi du relatif dans l'Avesta», *BSLP* 44, Fasc. I, No. 128, 1947-48, 72-73.

”موردی از کاربرد موصول در اوستا“
«Ecritures pehlevie et avestique», *Notices*

”نورستان“، ترجمه عیسی بهنام، تمدن ایرانی. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۷، [۳۳۹-۳۴۲]

«Les religions de l'Iran ancien», *La Civilisation Iranienne*. Paris: Payot, 1952, 58-61.

”ادیان ایران قدیم“

[این مقاله با عناوین و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

”مذاهب ایران قدیم“، ترجمه ذبیح‌الله صفا، سخن، دوره ۴، ش ۱، س ۱۳۲۱، ۱۷-۲۰. ”مذاهب قدیم ایران“، ترجمه عیسی بهنام، تمدن ایرانی. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۷، ۷۷-۸۱]

«Avestica», *Festschrift H. S. Nyberge*. Uppsala: 1954, 17-26.

”اوستیکا“

«Eléments perses en araméen d'Egypte», *JA* 242, 1954, 297-310.

”عناصر پارسی در آرامی مصر“

«Expression de `pouvoir` en Iranien», *BSLP* 50, Fasc. I, 1954, 56-67.

”بیان توانستن در زبان ایرانی“

«Notes avestiques», *Asiatica. Festschrift Friedrich Weller zum 65 Geburtstag*. Leipzig: Otto Harrassowitz, 1954, 30-34.

”یادداشت‌های اوستایی“

«Problèmes sémantiques de la reconstruction», *Word*, Vol. 10, No. 2-3, New York: 1954.

”مسایل معنایی بازسازی“

«Avestica, Aafant», *OS* 4, 1955, 19-28.

”اوستیکا، ...“

«Etudes sur quelques textes sogdiens chrétiens», *JA* 243, 1955, 297-337.

”ساختار مجهول ماضی نقلی متعدی“

«Etablissement de l'empire achéménide», *La Civilisation Iranienne* (ouvrage collectif). Paris: Payot, 1952, 44-47.

”تأسیس شاهنشاهی هخامنشی“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

”برقراری شاهنشاهی هخامنشی“، ترجمه عیسی بهنام، تمدن ایرانی. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۷، ۵۷-۶۱]

«Les langues de l'Afghanistan», *La Civilisation Iranienne* (ouvrage collectif). Paris: Payot, 1952, 237-240.

”زبان‌های افغانستان“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

”زبان‌های افغانستان“، ترجمه عیسی بهنام، تمدن ایرانی. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۷، ۳۳۹-۳۴۲]

«Les langues de l'Iran ancien», *La Civilisation Iranienne* (ouvrage collectif). Paris: Payot, 1952, 34-37.

”زبان‌های ایران قدیم“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

”زبان‌های قدیم ایران“، ترجمه عیسی بهنام، تمدن ایرانی. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۷، ۴۲-۴۷]

«Nuristan», *La Civilisation Iranienne*, (ouvrage collectif). Paris: Payot, 1952, 339-343.

”نورستان“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

d'Avicenne, Teheran, 22-27, Avril 1954.]

” میراث آیین مزدایی در فلسفه ایرانی “

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

” مزدیسنی در فلسفه ایرانی “ ترجمه ژاله

آموزگار، سخن، ش ۱۹، ۱۳۴۸، ۳۱۳-۳۱۸.]

«Sur quelques termes zoroastriens», (Résumé) *Proceedings of the Twenty-Third International Congress of Orientalists* (Cambridge: 21-28 August 1954.) Edited by Denis Sinor, London: 1956, 152-153.

” درباره برخی اصطلاحات زردشتی “

«Mots d'emprunt iranien», *BSLP* 53, Fasc. I, 1957-58, 55-71.

” وام واژه‌های ایرانی در زبان ارمنی “

«La prière ahuna varya dans son exégèse zoroastrienne», *III*, I, No. 1, 1957, 77-85.

” دعای آهون ورّی در تفسیر زردشتی آن “

«Une bilingue gréco-araméenne d'Aśoka», IV. Les données iraniennes, *JA*, 1958, 36-48.

” یک دو زبانه یونانی - آرامی از آشوکا “

«Notes sur les tablettes élamites de persépolis», *JA* 246, 1958, 49-65.

” یادداشت‌ها درباره لوحه‌های عیلامی تخت

جمشید “

«Études sur la langue ossète», *BSLP*, 1959, 1-66; Paris: Klincksieck, 1959.

Reviewed by Menasce, J. de. *ZDMG* 113, 2, 1963, 343-4; Morgenstierne, G. *JA* 249, 2, 241-8; Mayrhofer, M. *Bibliotheka*

Orientalis, XVIII, 1961, 272-5; Abaev, V. I. *Vya* 4, 1960, 141-5.

” مطالعات درباره زبان آسی “

” مطالعاتی درباره برخی متون سغدی مسیحی “

«Homophoniens radicales en indo-européen», *BSLP* 51, Fasc. I, 1955, 14-41.

” هم‌آوایی‌های ریشه‌ای در هند و اروپایی “

«Un lexique du yagnobi», [Une copie faite par Gauthiot du glossaire établi par Salemann pour ses *Iognobskije Etjudy* et resté inedit quoique imprimé], publié et préface, *JA* 243, 1955, 139-162.

” لغت‌نامه‌ای یغنابی “ (نشر و مقدمه)

«Sur quelques textes sogdiens chrétiens», *JA*, 1955, 297-338 et 247, 1959, 115-36.

” درباره برخی متون سغدی مسیحی “

«Une corrélation slavo-iranienne», *Festschrift Max Vasmer*. Berlin: 1956, 70-73.

” تناظری اسلاوی - ایرانی “

«Études sur la phonétique et l'étymologie de l'ossète», *BSLP* 52, Fasc. I, 1956, 6-59.

[(Avec quelques correction) Études sur la langue ossète, 1956, 7-60.] «Ocherki po

Fonetike i Etimologii Osetinskogo Yazika», *ISONII* 22, I, 1960, 61-90.

Perevod s fransuzskogo K. E. Gagkaeva, Moskva: Izdatelstvo Nauka, 1965.

Reviewed by Zgusta, L. *Ar. Or.*, XXXIV, 1966, 458.

” مطالعاتی درباره آواشناسی و ریشه‌شناسی

زبان آسی “

«L'héritage mazdéen dans la philosophie persane», (Résumé) *Livre du Millénaire d'Avicenne*. Teheran: Anjoman e Atâr e

Melli, IV, 1956, 76- [Actes du congrès

” ملاحظات درباره ترکیبات ارمنی مختوم به
“pet

«Coutumes funéraires de l'Arachosie ancienne», *Alocust's Leg. Studies in Honour of S. H. Taqizadeh*. London: 1962, 39-43.

” مراسم تدفین در آرشوزی قدیم“
«Hittite et Indo-européen», *Etudes Comparatives*. Paris: 1962, 25-142.
(Bibliothèque archéologique de l'Inst. Français d'Archéologie. Istanbul, Vol 5.)

” هیتی و هند و اروپایی“
«Expression indo-européen du mariage», *A. P. Bosch-Gimpera...* Mexico: 1963, 49-52.

” اصطلاح هند و اروپایی ازدواج“
«Interférences lexicales entre le gotique et l'iranien», *BSLP* 58, Fasc. I, 1963, 41-51.

” تداخل‌های واژگانی بین گوتی و ایرانی“
«Manth en Iranien», *III*, Vol. 7, No. 4, 1963, 307-9.

” مَنَتْ (حرکت کردن) در زبان ایرانی“
«Le sens du mot persan šadurvan», *Mélanges d'Orientalisme Offerts à Henri Massé à l'Occasion de son 75e Anniversaire*. Teheran: Publication de l'Université de Téhéran, 843, 1963, 31-37.

” معنای کلمه فارسی شادروان“
«Saussure après un demi-siècle», *Cahiers Ferdinand de Saussure* 20, 1963, 7-21. (= Problèmes de linguistique général, I, 18-31.)

” سوسورپس از نیم قرن“
«Eléments parthes en arménien», *Revue*

«Le présent avestique uz-vaēdaya», *III* 3, No. 2, 1959, 132-136.

” زمان حال اوستایی اوز - وِیدیه - (دانستن - شناختن)“

Darmesteter, James. *Zend-Avesta*. Avant-Propos à la reimpression de Benvenist. Paris: Adrien- Maisonneuve, 1960. 3Vols. [3P]

” زند - اوستا (پیش‌گفتار بر تجدید چاپ“
«Le dieu ohrmazd et le démon Albasti», *JA* 248, 1960, 65-74.

” ایزد هرمزد و دیو البستی“
«Mithra aux vastes pâturages», *JA* 247, 1960, 421-429.

” مهر، دارنده چراگاه‌های پهناور“
«Les noms de l'oiseau en Iranien», *Paideuma* 7, Heft 416, Festgabe für Herman Lommel. Herausgegeben von B. Schlerath), Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1960, 193-199.

” نام پرندگان در زبان ایرانی“
«Sur les dérivés indo-iraniens en tat-et-en-tati», *BSLP* 55, Fasc. I, 1960, 18-19.

” درباره مشتقات هند و ایرانی مختوم به tāt و tātī“

«Inscriptions de Bactriane», *JA* 249, 1961, 113-152.

” کتیبه‌های باکتریا“
«Nouvelles inscriptions de Bactriane», *CRAIBL*, 1961 [1962], 210-11.

” کتیبه‌های جدید باکتریا“
«Remarques sur les composés arméniens en-pet», *Handes Amsorya*, Nos 10-12, 1961, 631-640.

(اساساً سغدی)

«Le redoublement au parfait indo-iranien», *Symbola Linguisticae in honorem Georgii Kurrylowicz.* 1965, 25-33.

”تکرار در ماضی تام هند و ایرانی“

«Une inscription indo-araméenne d'Aśoka provenant de kandhar (Afghanistan)», *JA*, CCLIV, 3-4, 1966, 437-65.

”کتیبه‌ای هندو - آرامی از آشوکا به دست آمده از قندهار“

Problèmes de linguistique générale. Paris: Gallimard, 1966. Traductions: en anglais par Mary Elizabeth Meek. Florida: University of Miami Press, 1971; en espagnol (18 chapitres sur 28) par Juan Almelms. Mexico: Siglo veintiuno editores s. a., 1971; en italien par Vittoria Giuliani. Milano: Il Saggiatore, 1971; en russe, *Obščaja Lingvistika*, par Ju. Karaulov, V. P. Murat, I. V. Baryševa et I. N. Mel Nikova, éditée avec une introduction et des commentaires par Ju. S. Stepanov. Moscou: Progress, 1974. Edition préparée, avec un avant propos et un index, par M. DJ. Moinfar. Paris: 1974.

مسایل زبان‌شناسی همگانی

«Relation lexicales entre la perse et la Grèce ancienne», *Atti del Convegno sul Tema: La persia e il Mondo Greco-romano* (Roma. 11-14 Aprile 1965). Roma: Accademia Nazionale dei Lincei, Anno 363, Quaderno No. 76, 1966, 479-485.

”پیوندهای واژگانی میان ایران و یونان باستان“

des Études Arméniennes, Nouv. Série 1, 1964, 1-39.

”عناصر پارتی در ارمنی“

«Ferdinand de Saussure à l'Ecole des Hautes Etudes», *AEPHE* 4e section, 1964-65, 21-34.

”فردینان دو سوسور در اکول پراتیک“

«Lettres de Ferdinand de Saussure à Antoine Meillet», *Cahiers Ferdinand de Saussure* 21, 1964, 91-130.

”نامه‌های فردینان دو سوسور به آنتوان میه“

«La racine yat en indo-iranien», *Indo-iranica*, (Mélange présentés à Georg Morgenstierne à l'occasion de son soixante-dixième anniversaire. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1964, 21-27.

”ریشه yat در هند و ایرانی“

«Sur la terminologie iranienne du sacrifice», *JA* 252, 1964, 45-58.

”درباره اصطلاح‌شناسی ایرانی قربانی“

«An Unrecognized Avestan Word», [Vispāyēirina (= vispāyarinā).] *Dr. J. Unvala Memorial Volume*. Bombay: 1964, 12-13.

”واژه‌ای اوستایی ناشناخته“

«Le vocabulaire chrétien dans les langues d'Asie centrale», [Essentiellement en sogdien.] *Atti del Convegno Internazionale sul Tema: L'Oriente Cristiano nella Storia della Civiltà* (Roma, 31 Marzo-3 Aprile 1963; Firenze, 4 Aprile 1963). Roma: Accademia Nazionale dei Lincei, Anno 361, Quaderno No. 62, 1964, 85-91.

”واژگان مسیحی در زبان‌های آسیای مرکزی“

ancien», BSLP 63, Fasc. I, 1968, 53-64.

”نظام واجی (صوتی) ایرانی قدیم“

«Un village près de persépolis»,
Yād-nāme-ye Irani-ye Monorsky.
Publications de l'Université de Téhéran:
1969, 7-16.

”روستایی نزدیک تخت جمشید“

*Le vocabulaire des institutions
indo-européennes*. Tome I: Économie,
parenté société; Tome II: Pouvoir, droit,
religion. Sommaire, tableau et index
établis par Jean Lallot, Paris: Editions de
Minuit, 1969. Traduction en anglais,
Indo-European Language and Society. Par
Elizabeth Palmer. London: Faber and
Faber Limited, 1973.

واژگان نهادهای هند و اروپایی

«Old Iranian», Current Trends in
Linguistics. Editor: Thomas A. Sebeok. 6.
*Linguistics in South-West Asia and North
Africa*. The Hague-Paris: Mouton, 1970,
9-25.

”ایرانی قدیم“

«Que signifie videvdāt?», Henning
Memorial Volume. Ed. M. Boyce and I.
Gershevitch. London: Asia Major Library,
1970, 37-42.

”معنی ویدووات چیست؟“

«Le terme iranien mazdayasna», BSOAS
33, Part I, 1970, 5-9.

”اصطلاح ایرانی مزیدیسن“

«Allocution à la célébration du centenaire
(1966) de la société de Linguistique de
Paris et de la naissance d'Antoine

Titres et noms propres en iranien ancien.

Paris: Klincksieck, 1966. (Travaux de
l'Institut d'Etudes Iranienne de
l'Université de Paris, I.)

القاب و اسامی خاص در زبان ایرانی باستان

«Le verbe stā. comme auxiliaire en
iranien», AO 30, 1966, 45-49.

”فعل استا به مثابه فعل معین در زبان ایرانی“

«Hommes et Dieux dans l'Avesta»,
Festschrift für Wilhelm Eilers. Wiesbaden:
Otto Harrassowitz, 1967, 144-147.

”انسان‌ها و خدایان در اوستا“

«Les relations lexicales slavo-iraniennes»,
*To Honor Roman Jakobson. Essays on the
Occasion of His Seventieth Birthday*. The
Hague - Paris: Mouton, 1967, 197-202.

”پیوندهای واژگانی اسلاوی-ایرانی“

«Le verbe iranien nam en sogdien»,
BSOAS 30, Part 3, 1967, 505-511.

”فعل ایرانی نام در سغدی“

«Dérivés avestiques en - vant»,
*Pratidanam. Indien, Iranian and
Indo-European: Studies Presented to
Franciscus Bernardus Jacobus Kuiper on
His Sixtieth Birthday*. The Hague: Mouton,
1968, 123-126.

”مشتقات اوستایی مختوم به و نت“

«Phraséologie poétique de l'indo-iranien»,
*Mélanges d'Indianisme à la Mémoire de
Louis Renou*. Paris: E. de Boccard, 1968,
73-79. (Publications de l'Institut de
Civilisation Indienne, Fasc. 28.)

”عبارت‌پردازی شاعرانه هند و ایرانی“

«Le système phonologique de l'iranien

۱۳۴۶.

بنیگسن، آلساندر [āleksānḍr benigsen]

Bennigsen, Alexandr

(۱۹۱۳ -)، اسلام در آسیای میانه و قفقاز.

از اهالی فرانسه، ۲۰ مارس در سن پترزبورگ (روسیه) به دنیا آمد. ۱۹۳۵ به اخذ درجه دکتری تاریخ از دانشگاه پاریس نایل آمد.

از ۱۹۵۲ مدیر تحقیقات اکول پراتیک پاریس و از ۱۹۵۸ مدیر بخش علوم انسانی مرکز مطالعات روسی بود. ۱۹۶۹ استاد میهمان درس تاریخ در دانشگاه روچستر و در دانشگاه کلمبیا، ۱۹۷۰ در دانشگاه ایندیانا و از ۱۹۷۰ به بعد در دانشگاه شیکاگو بوده است.

آثار

«Russes et musulmans en Asie Centrale», avec la collaboration de Carrère D'Encausse, *Civilisations* 5, 1955, 1-13.

”روس‌ها و مسلمانان در آسیای میانه“ (با همکاری)

«Une république soviétique musulman, Le Daghestan», avec la Collaboration de Carrère D'Encausse, *Aperçu démographique*, *REI* 23, 1955, 7-56.

”داغستان، جمهوری مسلمان‌نشین شوروی“ (با همکاری)

«La littérature antireligieuse dans les Républiques soviétiques musulmanes», avec la Collaboration de Carrère D'Encausse, *REI* 26, 1958, 73-85.

”ادبیات ضد دینی در جمهوری‌های مسلمان‌نشین

Meillet», *BSLP* 66, 1971, paru, en 1972, Fasc. 1, 19-34.

”خطابه‌ای به مناسبت صدمین سالگرد (انجمن زبان‌شناسی پاریس و صدمین سال تولد آنتوان میه (۱۹۶۶)“

«Irans' profet som Teaios ANΘPO 11 os», *Festschrift Hammerreich*, 26-36.

Note sur un fragment sogdien. (The o. p. word škautim is discussed.)

یادداشتی درباره قطعه‌ای سغدی

درباره‌اش

Etrennes de linguistique offertes par quelques amis à Emile Benveniste... Avant propos de A. Meillet. Paris: 1928.

هدایای زبان‌شناسی از طرف چند دوست به بنویست
Bibliographie des travaux d'Emile Benveniste. Par Mohammad Djafar Moinfar. Société de Linguistique de Paris, 1975.

کتاب‌شناسی آثار امیل بنویست از محمدجعفر معین‌فر

منابع ۱۲ ج ۱ ص ۱۱۸-۱۱۹، ۲۶۷، ۳۹۶، ۵۵۷، ۵۹۵؛ ۳۲، ۴۲ ص ۶۳؛ ۴۵ ج ۱ ص ۲۶۸؛ ۵۹؛ ۲۵ ص ۱۳۵۲ ص ۴۷۶؛ ۹۰ ص ۱۹؛ ۴-۶ ص ۲-۳۹؛ ۱۰۱؛ ۲ ص ۲؛ ۸۵؛ ۱۱۲ دوره ۱۳ ش ۸ ص ۱۳۴۱ ص ۲۲-۲۳؛ ۱۱۷ ج ۱ و ۲؛ ۱۲۵ ج ۲ ص ۲۸-۲۹؛ ۱۴۲ ج ۳ ص ۱۷۳؛ ۱۴۵ ج ۲ ص ۳۹۶؛ ۱۵۰ ص ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۰-۱۹۶۵، ۱۹۶۵-۱۹۶۶ و ۱۹۷۰-۱۹۷۳؛ ۱۹۷۳ ج ۱ ص ۷۵۵-۷۵۶؛ ۱۵۲ ج ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸؛ ۱۶۲ ج ۱ ص ۲۲۲؛ تاریخ تلفظ و صرف پشتو. ج ۲ ترجمه روان فرهادی، کابل: دانشکده ادبیات و علوم بشری، ۱۳۵۶ ص ۳۱۰-۳۱۶؛ تمدن ایرانی. ترجمه عیسی بهنام، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۷.

- «Bakikhanli, Abbas-Kuli Agha», *EI*, Vol. I, 1960, 958.
- ”باقی خانلی، عباس قلی آغا“
«Baku», *EI*, Vol. I, 1960, 966-967.
- ”باکو“
«Balkar», *EI*, Vol. I, 1960, 1000.
- ”بلکر“
«Balkhash», with collaboration of W. Barthold. *EI*, Vol. I, 1960, 1002.
- ”بلخش“ (با همکاری)
«Balūč of the USSR», *EI*, Vol. I, 1960, 1005.
- ”بلوچ‌های شوروی“
«Baraba», with collaboration of W. Barthold, *EI*, Vol. I, 1960, 1028.
- ”بریه“ (با همکاری)
«Basmačis», *EI*, Vol. I, 1960, 1084.
- ”بسمچیز“
«Besermians Or Glazov Tatars», *EI*, Vol. I, 1960, 1188-1189.
- ”بزمین‌هایا تاتارهای گِلزوفی“
«Beskesek-Abaza Or Beshkesek Abaza», with collaboration of H. Carrère D'Encausse, *EI*, Vol. I, 1960, 1189-1190.
- ”بسکزک - ابزه یا بشکزک ابزه“ (با همکاری)
«Bukhārlik Or Bukhāriots of Siberia», *EI*, Vol. I, 1960, 1297.
- ”بخارلیک یا بخارائی‌های سبیری“
Les Mouvements nationaux chez les musulmans de Russie. Le sultangalievism au Tatarstan. Par A. Bennigsen et C. Quelquejay. Paris: Mouton, 1960-
- جنبش‌های ملی در میان مسلمانان روسیه (با همکاری)
«Molla Nasreddin et la presse satirique شوروی“ (با همکاری)
«La famille musulmane en Union Soviétique», *Cahiers du Monde Russe et Soviétique*, I, 1959-60, 83-108.
- ”خانواده مسلمان در اتحاد جماهیر شوروی“
«Les Kurdes et la Kurdologie en Union Soviétique», *Cahiers du Monde Russe et Soviétique*, I, 1959-60, 513-530.
- ”کردها و کردشناسی در اتحاد جماهیر شوروی“
«Le problème linguistique et l'évolution des nationalités musulmanes en USSR», par Bennigsen et C. Quelquejay, *Cahiers du Monde Russe et Soviétique*, I, 1959-1960, 418-465; *The Evolution of the Muslim Nationalities of the USSR and Their Linguistic Problems.* Translated by Geoffrey Wheeler, London: Central Asian Research Centre, 1961.
- ”مشکل زبانی و تکامل شهروندان مسلمان اتحاد جماهیر شوروی“ (با همکاری)
«Alpamish», with collaboration of H. Carrère D'Encausse, *EI*, Vol. I, 1960, 421-422.
- ”الپمش“ (با همکاری)
«Amud», *EI*, Vol. I, 1960, 457-460.
- ”عمود“
«Avars», with collaboration of H. Carrère D'Encausse, *EI*, Vol. I, 1960, 755-756.
- ”اورها“ (با همکاری)
«Badakhshan», with collaboration of W. Barthold and Carrère D'Encausse, *EI*, Vol. I, 1960, 851-855.
- ”بدخشان“ (با همکاری)

dans la seconde moitié du XVIe siècle», par A. Bennigsen et C. Quelquejay, *Cahiers du Monde Russe et Soviétique* 11, 1970, 363-390.

” تاجران دربار عثمانی و تجارت پوست روسیه در نیمه دوم سده شانزدهم “

«Le Khanat de Crimée au début du XVIe siècle», de la tradition Mongole à la suzeraineté Ottomane, d'après un document inédit des Archives Ottomanes, par A. Bennigsen et C. Quelquejay, *Cahiers du Monde Russe et Soviétique* 13, 1972, 321-337.

” خانات شبه جزیره کریمه در آغاز سده شانزدهم “

«The Muslims of European Russia and the Caucasus», *Russia and Asia*. Ed. W. S. Vucinich, 1972, 135-166.

” مسلمانان ساکن بخش اروپائی روسیه و قفقاز “
«La Moscovie, l'empire ottoman et la crise successorale de 1577-1588 dans le Khanat de Crimée», la tradition nomade contre le modele des monarchies sédentaires, par A. Bennigsen et C. Quelquejay, *Cahiers du Monde Russe Soviétique* 14, 1973, 453-487.

” مسکو، امپراتوری عثمانی و بحران‌های ۱۵۷۷ تا ۱۵۸۸ در خانات کریمه “ (با همکاری)
«Kasimov», *EI*, Vol. IV, 1978, 723-724.

” قاسم‌آف “
«Kazan», with collaboration of W. Barthold, *EI*, Vol. IV, 1978, 849-850.

” قازان “ (با همکاری)
Le Khanat de Crimée dans les archives du Musée du palais de Topkapi. Paris: La

musulmane de Russie avant 1917», *Cahiers du Monde Russe et Soviétique* 3, 1963, 505-529.

” ملانصرالدین و نشریه‌های فکاهی - انتقادی

اسلامی در روسیه پیش از انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ “
«Un mouvement populaire au Caucase au XVIIIe siècle», le Guerre Sainte du Sheikh Mansur (1785-1791), page mal connue et controversée des relations russo-turques, *Cahiers du Monde Russe et Soviétique* 5, 1964, 159-197.

” جنبش مردمی در قفقاز در سده هجدهم “
«Cecens», *EI*, Vol. II, 1965, 18-19.

” چچنی‌ها “
«Daghistan», with collaboration of W. Barthold, *EI*, Vol. II, 1965, 85-89.

” داغستان “ (با همکاری)
«Emreli (Emrali, Imrali Or Imrali)», *EI*, Vol. II, 1965, 697.

” امرلی (عمرالی، امرعالی یا امرالی) “
«L' Expedition turque contre Astrakhan en 1569, d'après les Régistres des "Affaires importantes" des Archives Ottomanes», *Cahiers du Monde Russe et Soviétique* 8, 1967, 427-446.

” لشکرکشی ترک‌ها علیه آسترخان (حاجی طرخان) در ۱۵۶۹ از روی وقایع مهم ثبت شده در آرشیو عثمانی “

Islam in the Soviet Union. With an introduction by Geoffrey E. Wheeler, New York: F. A. Praeger, 1967.

اسلام در اتحاد جماهیر شوروی
«Les marchands de la Cour ottomane et le commerce des fourrures moscovites

منابع ۹ ص ۱۳۳۹ ص ۱۲۵: ۱۹۷ ج ۳ ص ۱۳۱: ۳۵
ج ۱ ص ۱۳۸: ۴۲ ج ۱، ۲ و ۳: ۱۵۰ ص ۱۹۵۵-۱۹۵۶،
۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰،
۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۳-۱۹۷۴، ۱۹۷۴-۱۹۷۵،
۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶: ۱۵۱ ج ۱ ص ۸۵۲

بوآلو [boālo]

Boillot, D. J.

کتاب‌شناسی بیرونی.

در پاریس به دنیا آمد. ۱۹۳۱ از دانشکده
مهندسی فارغ‌التحصیل شد. ۱۹۴۵ به رهبانیت
پیوست.

آثار

«L'Œuvre d'al-Beruni, essai
bibliographique», *MIDEO* 2, 1955,
161-256; *Corrigenda et Addenda* 3, 1956,
391-6.

“آثار بیرونی”

[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و چاپ شده است:
کارنامه بیرونی. ترجمه و نگارش پرویز انکایی،
تهران: مرکز پژوهش‌های مردم‌شناسی و فرهنگ
عامه، ۱۳۵۲.]

«Al-Biruni (Beruni) Abu'l-Rayhan
Muhammad B. Ahmad», *EI*, Vol. I, 1960,
1236-1238.

“ابوریحان محمد بن احمد بیرونی”

Bibliographie du P. Georges C. Anawati,
1939-1976. *Recherches d'islamologie*
Recueil d'articles offert à Anawati et L.
Gardet par leurs collègues et amis.
Louvain: 1977.

کتاب‌شناسی ژرژ آناتوی (۱۹۳۹-۱۹۷۶)

Haye Mouton, 1978. (Documents
concernant l'Empire Ottoman et l'Europe
Orientale.)

خانات کریمه در آرشیوهای موزه توپکاپی

*Muslim National Communism in the Soviet
Union: A Revolutionary Strategy for the
Colonial World.* By A. Bennigsen, A.
Wimbush and S. Enders. Chicago,
London: University of Chicago Press,
1979. (Centre for Middle Eastern Studies
publications, 11.)

کمونیسم در خانه مسلمانان روسیه شوروی: استراتژی
انقلابی برای جهان مستعمراتی

«L' Islam dans les Republiques
musulmanes Soviétiques», *L' Islam et
l'État dans le Monde d'Aujourd'hui*. Publié
sous la direction de O. Carré. Paris:
Presses Universitaires de France, 1982,
143-167.

“اسلام در جمهوری‌های مسلمان‌نشین شوروی”

The Islamic Threat to the Soviet State. By
Bennigsen and M. Broxup. London:
Croom Helm, 1983.

تهدید اسلام علیه حکومت شوروی (با همکاری)

«Muslim Guerilla Warfare in the
Caucasus (1918-1928)», *Central Asian
Survey* 2 i, 1983, 45-56.

“عملیات جنگی چریک‌های مسلمان در قفقاز
(۱۹۱۸-۱۹۲۸)”

«Pan Turkism and Pan Islamism in
History and Today», *Central Asian Survey*
3 iii, 1984, 39-49.

“پان ترکیسم و پان اسلام‌یسم در تاریخ و
امروز”

Zeitschrift für Erdkunde, Dez. 1934, 359-369.

”سفری در شمال غرب ایران“

«Forschungen im Zentralkurdischen Hochgebirge zwischen Van- und Urmia-See (Südanatolien und Westazerbaican)», *PGM* 84, 1938, 152-162, 215-228.

”پژوهش‌هایی در کوهستان‌های مرکز کردستان بین دریاچه‌های وان و ارومیه“

Die natürlichen Wälder und Geholzfuren Irans. Bonn: Geographisches Institut der Universität Bonn, 1951.

جنگل‌های طبیعی و گیاهان ایران

«Beiträge zur klimaökologischen Gliederung Irans», *Erdkunde* 6, 1952, 65-84.

”مقاله‌هایی درباره تقسیم‌بندی مناطق آب و هوایی - بوم‌شناختی ایران“

«Die Takht-e Sulaimangrube im mittleren Alburzgebirge Nordiran», *Festschrift zur Hundertjahrfeier der geographischen Gesellschaft in Wien 1856-1956*. Wien: 1957, 236-267.

”خرابه‌های تخت سلیمان در البرز میانه، شمال ایران“

«Die Salzwüsten Irans als Klimazeugen», *Phil.- hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften* 3, Wien: M. Böhlau Nachf. 1961.

”کويرهای ایران به عنوان نمونه‌های آب و هوایی“
Iran. Probleme eines unterentwickelten Landes alter Kultur. Frankfurt am Main: M. Diesterweg, 1962.

منابع ۳۲ ص ۶۸ و ۱۱۰؛ ۵۳ ج ۲ ص ۶۶۸؛ ۱۲۸ ج ۱، ۷، ۸؛ ۱۵۰، ۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۷۱؛ ۱۵۲ ج ۶.

بوبک، هانس گئورگ [hāns georg bobek]

Bobek , Hans Georg

(۱۹۰۳ -)، جغرافیای ایران.

۱۷ مه در شهر کلاگنفورت^۱ (اتریش) به دنیا آمد. ۱۹۳۴، ۱۹۳۵، ۱۹۳۶ و ۱۹۳۷ به ایران سفر کرد و در این سفرها به بررسی مسایل جغرافیایی، زمین‌شناسی و گیاه‌شناسی مناطق شمال و شمال غربی ایران، گرگان و آذربایجان، و بعدها اصفهان و سلسله جبال البرز، و به نقشه‌برداری دقیق از تخت سلیمان پرداخت. ۱۹۳۸ به ترکیه سفر کرد و از کوه هکاریه در شرق ترکیه نقشه زمین‌شناسی دقیقی فراهم آورد.

۱۹۳۹ با آغاز جنگ جهانی دوم، به ارتش فراخوانده شد و تا پایان جنگ در خدمت ارتش بود. ۱۹۴۶ استاد دانشگاه فرایبورگ (سوئیس)، ۱۹۴۹ استاد مدرسه عالی بازرگانی جهانی در وین و ۱۹۵۱ استاد دانشگاه وین گردید. ۱۹۵۶ برای بازدید از نواحی فارس و کرمان بار دیگر به ایران سفر کرد.

آثار

Innsbruck. 1928.

اینسبروک

Die Formentwicklung d. Zillertaler und Tuxer Alpen. 1933.

دگرگونی در شکل ظاهری دره نسیل و کوه‌های نوکس، مناطقی از رشته کوه‌های آلپ در اتریش

«Reise in Nordwest Persian 1934»,

بوپ از ۱۸۱۶ به مدت نیم قرن دربارهٔ دستور زبان تطبیقی زبان‌های هند و اروپایی به تحقیق پرداخت و با مقایسه زبان سنسکریت با زبان‌های ایرانی، سلتی، اسلاوی، لیتوانی، یونانی، لاتینی، ژرمنی و غیره ثابت کرد که نظام دستوری زبان‌های متعدد ریشهٔ مشترکی دارند که برپایهٔ زبان سنسکریت استوارند. ۲۳ اکتبر در برلین در گذشت.

آثار

Über das Konjugationssystem der Sanskritsprache in Vergleichung mit jenem der griech., latein., pers. und german. Sprache. Frankfurt am Main: 1816.

دربارهٔ نظام صرفی زبان سنسکریت در مقایسه با زبان‌های یونانی، لاتینی، فارسی و ژرمنی
Ausführliches Lehrgebäude der Sanskrita-Sprache. 1827.

ساختار جامع زبان سنسکریت
Glossarium Sanscritum. Berolini: 1830.

فرهنگ واژگان زبان سنسکریت
Grammatica Oritica Linguae Sanscritae...
Altera emendata editio, Berolini: 1832.

دستور تطبیقی زبان سنسکریت
Nelus Maha- Bharati episodium. Textus sanscritus cum interpretatione latina... et annotationibus criticis. Gurante. Altera emendata editio, Berolini: 1832.

حماسهٔ مه‌بهاراتی
Über den Einfluß der Pronomina auf die Wortbildung in Sanskrit und den mit ihm verwandten Sprachen. Vergleichende

ایران. مشکلات سرزمینی توسعه یافته با فرهنگی کهن
«Nature and Implications of Quaternary Climatic Changes in Iran», *Changes of Climate, Proceedings of Rome Symposium.* 1963, 403-410.

”طبیعت و تغییرات آب و هوایی ایران طی چهار فصل“

Atlas d. Rep. Österreich.

اطلس جمهوری اتریش (گردآوری)

درباره‌اش

Hartke, W. «Der wiss. Lebensweg von Professor Dr. H. B.», *Mitteilungen der Österreichischen Geograph. Gesellschaft* 105, 1963, 5.

”زندگی پروفیسور دکتر هانس بوبک“

منابع ۱۰۱ س ۲ ص ۱۰-۱۱ و ۱۰۱: ۱۲۲ ج ۲
ص ۴۲: ۱۲۵ ج ۳ ص ۴۴۵: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵ و ۱۹۶۶-۱۹۷۰: ۱۵۲ ج ۴.

بوپ، فرانتس [fränts bop]

Bopp, Franz

(۱۷۹۱-۱۸۶۷)، زبان‌شناسی تطبیقی زبان‌های هند و اروپایی.

۱۴ سپتامبر در شهر ماینتس^۱ (آلمان) به دنیا آمد. در آشافنبورگ^۲ درس خواند، و ۱۸۱۲ برای مطالعهٔ زبان‌های سنسکریت، فارسی، عربی و عبری به پاریس سفر کرد.

۱۸۱۶ به آلمان بازگشت. از ۱۸۲۱ تا ۱۸۶۴ استاد زبان‌ها و ادبیات شرقی و زبان‌شناسی همگانی در دانشگاه برلین بود. ۱۸۲۲ به عضویت آکادمی سلطنتی پروس درآمد.

نظام تطبیقی نکیه گذاری

درباره اش

Lefmann, S. Franz Bopp, sein Leben und seine Wissenschaftliche Bildung. 1891-1897.

فرائس بوپ، زندگی و تحصیلات علمی وی

Neumann, Günter (1920-). «Indogermanische Sprachwissenschaft 1816 und 1966», Zwei Gastvorträge gehalten am 28. und 29. April 1966, Innsbrucker Beiträge zur Kulturwissenschaft 24, 1967, 19-20.

”زبان شناسی هند و اروپایی در ۱۸۱۶ و ۱۹۶۶“

منابع ۳۲: ۹۹ ش ۷ ص ۱۳۴۷-۱۲۰: ۱۲۱: ۱۱۳ دوره ۳ ص ۱۳۳۱ ش ۹ ص ۴-۶ و دوره ۱۳ ص ۱۳۴۱ ش ۱۱ ص ۱۶ و ۱۷: ۱۱۸ ج ۳ ص ۳۱۲ و ج ۱۰ ص ۲۲۴: ۱۲۳ ج ۳ ص ۱۲۰: ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۰۱: ۱۳۴ ج ۴ ص ۲۶۳ و ج ۱۵ ص ۷۶: ۱۲۵ ص ۹۹ و ۱۳۷: ۶۰۲ ج ۴ ص ۱۳۳۵: ۱۳۳ ج ۳ ص ۴۵۶ و ج ۶ ص ۳۶۸ و ج ۱۰ ص ۲۲۲-۲۲۳ و ج ۳۰ ص ۵۵۲: ۱۴۴ ج ۱ ص ۶۹۴: ۱۵۱ ج ۲ ص ۲۰-۲۱: ۱۵۲ ج ۱ و ۱۵۳: ۲ ج ۴ ص ۵۰۶: ۱۵۸ ص ۵۸۰-۵۸۱: ۱۵۹ ص ۱۹۷۲ ج ۱ ص ۵۱۳ و ج ۳ ص ۹۵۰ و ج ۱۲ ص ۱۷۰: ۱۶۲ ص ۳۸۸ و ۳۸۹: ۱۶۴ ص ۱۷۱.

بوخمان، تئودور (بیبلیاندر) [teodor

(bibliänder) buxmān]

Buchmann, Theodor (Bibliander)

چاپ و نشر قرآن به زبان لاتین.

از اهالی سویس، عالم الهیات سده شانزدهم بود و زبان های سامی به ویژه عبری را خوب می دانست. بوخمان ناشر ترجمه ای از قرآن به زبان لاتین

Zergliederung des Sanskrits und der mit ihm verwandten Sprachen, fünfte Abhandlung. gelesen in der königlichen Akademie der Wissenschaften am 10. Juni 1836 und am 28 Juli 1831. Berlin: 1832.

درباره تأثیر ضمائر بر واژه سازی در زبان سنسکریت و زبان های خویشاوندان

«Über die Zahlwörter der Zendsprache», AAWB, Berlin: 1833, 171-180.

”درباره اعداد در زبان زند“

Vergleichende Grammatik des Sanskrit, Zend, Armenischen, Griechischen, Lateinischen, Altislavischen, Gotischen, Deutschen, Litauischen, Celtischen, Altpreußischen, Albanischen. Berlin: 1833-52; 1845-50; 1856; 1859; 1868-1871.

دستور زبان تطبیقی زبان های سنسکریت، زند، ارمنی، یونانی، لاتینی، اسلاوی کهن، گوئیک، آلمانی، لیتوانی، سلتی، پروسی کهن و آلبانیایی

Über die Verwandtschaft der malayisch-polynesischen Sprachen mit den indisch-europäischen. Berlin: 1841.

درباره خویشاوندی زبان های مالایایی - پولینزی با زبان های هند و اروپایی

Kritische Grammatik der Sanskrita-Sprache in Kürzerer Fassung. Zweite Ausgabe. Berlin: 1845.

خلاصه دستور زبان سنسکریت بر پایه نقد

The Caucasian Languages. 1846.

زبان های قفقازی

Vergleichendes Akzentuationssystem. Nebst einer gedrängten Darstellung der grammatischen Übereinstimmungen des Sanskrit und Griechischen. 1854.

در بمبئی و ۱۹۴۰ موبد یکی از آتشکده‌های زردشتی در شهر بمبئی بود. ۱۹۵۲ عضو بنیان‌گذار اتحادیه مطالعة ادیان بزرگ در آکسفورد انگلستان، ۱۹۵۵ استاد عضو هیأت علمی انجمن تحقیقات فلسفی در لوس آنجلس و ۱۹۶۸ استاد انستیتوی مطالعات آسیایی کالیفرنیا در سان فرانسیسکو بود. بود بنیان‌گذار هیأت امنای مدرسه دولتی شهر ناسیک^۶ در هند و استاد انستیتوی کروتونا^۷ در شهر آجای^۸ (کالیفرنیا) بوده است.

آثار

Songs of Zarathustra. The Gāthās translated from the Avesta, foreworded by Tadakrishna, London: Alien & Union, 1952.

سرودهای زردشت (با همکاری)

«The Concept of the Soul in Avestan Writings», *Akten des 24. Internationalen Orientalisten Kongresses*. München: 1957, 475-7.

”مفهوم روح در نوشته‌های اوستایی“

Eastern Influence on Pythagorean Teachings. Athens: Pythagorean Society, 1957.

تأثیر شرق بر تعالیم فیثاغورثیان

«The Doctrine of Fravaši», the Origin of the concept of Fravaši and its relation to

است که آن را رابرت گیتون یا رابرت چستری و یا به عبارت درست‌تر شخصی به نام پیر تولدویی^۱ - که عربی را بهتر از لاتین می‌دانسته - به تشویق پیر لو ونرابل^۲ رئیس دیر کلونی^۳ انجام داده بود. این ترجمه که در واقع مجموعه‌ای از آثار ضد اسلامی است، نخست در ۱۵۴۳ در شهر بال (بازل) و سپس در ۱۵۵۰ در شهر زوریخ چاپ و منتشر گردید. نسخه‌ای از این کتاب در کتابخانه ملی پاریس موجود است.

منابع

۳۴ ذیل قرآن (ترجمه‌های لاتینی قرآن): ۵۱/۱ ج ۱ ص ۱۷۶؛ بلاشر، رژی. در آستانه قرآن. ترجمه دکتر محمود رامیار. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، اردیبهشت ۱۳۵۹ ص ۲۹۲؛ نامه بهارستان. مجله مطالعات و تحقیقات نسخه‌های خطی، س ۲ (بهار - تابستان ۱۳۸۰) ش ۱ دفتر ۲ ص ۱۳۵.

بود، فرامرز اردشیر [frāmarz ardešyr bode]

Bode , Framroze Ardeshir

(۱۹۰۰ -)، فلسفه، روان‌شناسی، مطالعات

زردشتی.

۱۷ مه در شهر سورت (هندوستان) به دنیا آمد. ۱۹۲۴ لیسانس و ۱۹۲۶ فوق‌لیسانس گرفت. ۱۹۵۷ با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان مفاهیم روح و جاودانگی در آیین زردشتی به اخذ درجه دکتری نایل آمد.

۱۹۲۵ مدیر مدرسه آتورنان^۴ در بمبئی، ۱۹۳۳ مدرس دانشگاه بین‌المللی تاگور در شهر شانتی نیکتان^۵، ۱۹۳۸ عضو هیأت مدیره انستیتوی شرقی کاما در بمبئی، ۱۹۳۹ رئیس انجمن تاگور

1. Pierre of Toledo

2. Pierre le Ven-erable

3. Clouny

4. Athornan

5. Santiniketan

6. Nasik

7. Krotona

8. Ojai

بودمن، هربرت [herbert bodman]
Bodman, Herbert L. Jr.

(۱۹۲۴ -)، تاریخ خاورمیانه.

۲۹ آوریل در نیویورک به دنیا آمد. ۱۹۴۹ از دانشگاه کارولینای شمالی لیسانس و ۱۹۵۲ از دانشگاه پرینستون فوق لیسانس گرفت. ۱۹۵۳ و ۱۹۵۴ از بورسیه بنیاد فورد در رشته آموزش منطقه‌ای و ۱۹۵۴ و ۱۹۵۵ از بورسیه آموزش زبان ترکی در دانشگاه مکیل (کانادا) سود جست. ۱۹۵۵ به اخذ درجه دکتری نایل آمد. از ۱۹۵۵ تا ۱۹۶۰ جانشین رئیس بخش پژوهش و تحلیل مسایل خاور نزدیک، آسیای جنوبی و افریقا در دفتر نمایندگی اطلاعات امریکا بود. از ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۰ مشاور اداره امور تحقیقات ویژه در واشینگتن و مدرس تاریخ اروپا در دانشگاه امریکایی منطقه کلمبیا، از ۱۹۶۰ تا ۱۹۶۴ استادیار و از ۱۹۶۴ به بعد دانشیار تاریخ خاورمیانه در دانشگاه چاپل هیل^۱ کارولینای شمالی بود.

بودمن عضو انجمن شرق‌شناسی امریکا، انستیتوی خاورمیانه و انجمن مطالعات خاورمیانه بوده است.

آثار

«Confessionalism and Feudality in Lebanese Politics», *MEJ* 8, 1954, 10-26.
«اعتقاد به اقرار گناه و حکومت ملوک‌الطوایفی در مشی سیاسی لبنان» (با همکاری)
«Grundlagen der Libanesischen Politik»,

Spanta Mainyu, *JCOI* 40, Bombay: 1960, 62-96.

«آموزه‌های فرّوشی»

Man, Soul, Immortality in Zoroastrianism.
Bombay: Cama Oriental Institute, 1960.

انسان، روح و جاودانگی در آیین زردشتی

«Urvan, the Soul in the Avesta», *JCOI* 40, Bombay: 1960, 350-61.

«اورون، یکی از نیروهای پنجگانه جوهر وجود آدمی در اوستا»

«The Zarathustrian Concept of the Future State and Immortality of the Soul», *JCOI* 40, Bombay: 1960, 97-119.

«مفهوم آخرت و جاودانگی روح در آیین زردشتی»

«The Zarathustrian Concept of the Nature and Constitution of Man», *JCOI* 40, Bombay: 1960, 6-34.

«مفهوم طبیعت و سرشت آدمی در آیین زردشتی»

The Seamless Web of Consciousness.
American Theosophists, 1968.

رشته بی‌درز آگاهی

«Observations on Pazand Prayers in Daily Use», *Cama Oriental Institute Golden Jubilee*. Bombay: 1969, 85-92.

«ملاحظات درباره کاربرد روزانه دعاها پازند»

Integral Yoga & Modern Science.
International Cop. Council, California: 1970.

دانش معاصر و یوگای سازنده

منابع ۱۴۶ ص ۱۵۲: ۲۹ ج ۱ و ۶.

و آسیای صغیر سفر کرد.

از ۱۸۵۴ به تدریس زبان‌های اسلاوی در دانشگاه مونیخ پرداخت. ۱۸۵۹ به خاطر احراز درجهٔ استادی در ادبیات کلاسیک انگلیس، بیش‌تر اوقات خود را صرف مطالعهٔ آثار شکسپیر کرد. ۱۸۷۳ مشاور و ۱۸۸۶ مدیر تئاتر مابینگن^۲ گردید. از ۱۸۸۱ تا ۱۸۸۸ سردبیر نشریهٔ نگیش روندشاو^۳ چاپ برلین بود.

سروده‌هایش را با نام مستعار میرزا شفیع در آلمان به چاپ می‌رسانید. همچنین ترجمه‌هایی از اشعار حافظ و عمر خیام، و از آثار لزمانتوف، پوشکین و تورگنیف را منتشر ساخت. ۱۸ آوریل در ویسبادن درگذشت.

آثار

Tausend und ein Tag im Orient. 1849-1850; *The Morning Land Or Thousand and One Days in the East*. Translated from the German by Richard Waddington, London: Bentley, 1851. 2 Vols.

هزار و یک روز در مشرق زمین

Die Lieder des Mirza Schaffy. 1851; *The Songs of Mirza Schaffay*. 1880.

سروده‌های میرزا شفیع

Shakespeares Zeitgenossen und ihre Werke. 1858-60. 3 Bd.

معاصران شکسپیر و آثار آنان

Les peuples du Caucase et leur guerre d'indépendance contre la Russie. Pour

Bustan 3, 1963, 3-10.

”بررسی اصول سیاست لبنان“

Political Factions in Aleppo, 1760-1826. Univ. N. C., 1963.

گروه‌های سیاسی در حلب، ۱۷۶۰-۱۸۲۶

«Islamic Teaching Materials Project», *Middle East Studies Association Bulletin* 20, 1986, 187-189.

”طرح پیشنهادی مواد آموزش اسلامی“

Women in the Muslim World. A bibliography of books and articles primarily in the English language. Providence, Association for Middle East Women's Studies, 1992.

زنان در جهان اسلام

«Alchemy of Happiness», by Abu Hamid al- Ghazali. Tr. C. Field. Ed. Daniel, E. L., Armonk: 1991, *JWH* 4 ii, 1993, 336-338.

”کیمیای سعادت“، اثر ابوحماد غزالی (بررسی ترجمه انگلیسی)

منابع ۱۲۱ ج ۱ ص ۵۷؛ ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۸۷ و ۱۹۹۳.

بودنشت، فریدریش مارتین فون [fridriš

mārtin fon bodeneštet]

Bodenstedt, Friedrich Martin von

(۱۸۱۹-۱۸۹۲)، ادبیات فارسی، ترجمه اشعار حافظ و خیام.

۲۲ آوریل در پایتیه^۱ (آلمان) به دنیا آمد. در دانشگاه‌های گوتینگن، مونیخ و برلین درس خواند. ۱۸۴۰ به عنوان معلم به مسکو سفر کرد.

۱۸۴۴ به تفلیس رفت و مدیر دبیرستان شد. ۱۸۴۵ و ۱۸۴۶ به ارمنستان، سرزمین‌های قفقاز

1. Peine

2. Meiningen

3. *Täglicher Rundschau*

Dichterleben in seinen Briefen. Berlin: 1893.

فریدریش فون بودنشت، زندگانی شاعری برپایه
نامه‌هایش

Sondermeyer, K. *Bodenstedt und die Lieder des Mirza Schaffays.* Kiel: 1932.

بودنشت و سروده‌های میرزا شافع
Rappich, H. F. *Bodenstedt und sein Verhältnis zu Rußland.* Berlin: 1963.

بودنشت و رابطه‌اش با روسیه

منابع ۳۵ ج ۱ ص ۹۸، ۴ و ۱۲۳: ۲۲۸ ج ۳ ص ۶۱ و
۱۲۵: ۶۲ ج ۳ ص ۴۳۸: ۱۲۶ ج ۱ ص ۲۳۲-۲۳۴:
۱۳۲ ج ۲ ص ۲۸۲-۲۸۴: ۱۴۴ ج ۲ ص ۶۷۲: ۱۵۱ ج
۱ ص ۹۶۷-۹۶۸: ۱۵۲ ج ۲ و ۱۵۸: ۵۵۳ ص ۱۵۹:
س ۱۹۷۲ ج ۳ ص ۸۳۶: ۱۶۴ ص ۱۶۳.

بوده، کلمنت اوگاستس گرگوری — دوبروده،
کلمنت اوگاستس گرگوری پیتروویس بارون

بورشچفسکی، یوری یفیموویچ [yuri yfimovič
borščefski]

Borshchevsky, Iurii Efimovich

ادبیات ایران.

در تنظیم کتاب ادبیات فارسی بر مبنای تألیف استوری با
برگل همکاری داشته است.

آثار

Aufi, Sadid-ud-Din Mukhammad.
«Bagdaskii Vor», (Iz knigi *Sobranie Povestvovanii i Luchei Predanii.*) Per. Iu.
E. Borshchevskii, *Tadzhikistan* 1, 1958,
21.

”دزد بغداد“، اثر سدیدالدین محمد عوفی (ترجمه)
Aufi, Sadid-ud-Din Mukhammad.

servir a l'histoire la plus recente de
l'Orient... Traduit par le prince E. de
Salm- Kyrburg, Paris: Dentu, 1859.

مردم قفقاز در جنگ استقلال علیه روسیه

Dorn, Boris Andreevich und Bodenstedt,
F. M. *Beiträge zur Kenntnis der iranischen Sprachen.* St. Petersburg: Commissionaire
der Kaiserlichen Akademie der
Wissenschaften, 1860-

مقاله‌هایی در شناخت زبان‌های ایرانی (با همکاری)
Gesammelte Schriften. Berlin: 1865-1869.
12 Bd.

مجموعه نوشته‌ها

Shakespear's Dramatic Works. In
collaboration with Poul Heyse, Hermann
Kurz, O. Gildemeister, 1868-1873.

آثار نمایشی شکسپیر (ترجمه، با همکاری)
Erzählungen und Romane. 1871-1872. 7
Bd.

داستان‌ها و رمان‌ها

Aus dem Nachlasse Mirza Schaffays. 1874.
آثار منتشر نشده میرزا شافع
Der Sänger von Schiraz. Hafisische Lieder.
Berlin: Hafmann, 1877.

نغمه‌سرای شیراز (ترجمه)

Die Lieder und Sprüche des Omar Chajjam. Breslau: Schletter'sche
Buchhandlung. E. Pranok, 1881.

سروده‌ها و رباعیات عمر خیام (ترجمه)
«Die Osseten», *Voelker des Kaukasus* 2,
76.

”استی‌ها“

درباره‌اش

Schend, G. F. *von Bodenstedt, ein*

Bibliographical Works on Persian Manuscripts), N44 3, 1963, 165-178; 6, 1965, 228-241.

” مأخذ کتاب‌شناسی نسخ خطی فارسی“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

” مأخذ کتاب‌شناسی نسخ فارسی“، ترجمه کریم کشاورز، نشریه کتابخانه مرکزی ۲.]

«Persidskie i Tadzhijskie Rukopisi», Vostokovednye Fondy Krupneishikh Bibliotek Sovetskogo Soiuza. Moskva: IVL, 1963, 37-41.

” نسخه‌های خطی فارسی و تاجیکی“

Aufi, Mukhammad. «Raja jai Sing iz Narvali», per. v kn.: Vostochnaia Novella, (Sost. Z. V. Vorozheikina. O. L. Fishman), Moskva: IVL, 1963, 99-104.

«Musul'manskii Geograf Mukhammad B. Iakhia iz Indii»; «Geografiia Khafiz- i Abru»; «Dzhakhan-name- i Mukhammad B. Bakhr ar-Rukhni», Pis'mennye Pamiatniki Vostoka. 1970, 52-66.

” جغرافی‌دان اسلامی محمد بن یحیی هندی؛ ” جغرافیای حافظ ابرو“؛ ” جهان‌نامه محمد بن بحرالرهنی“

[نامی که بورشچفسکی به نقل از حافظ ابرو ارائه کرده مشوش است. نام واقعی مؤلف کتاب جهان‌نامه محمد بن نجیب بکران است. نک جهان‌نامه، مقدمه، ص بیست و چهار، به کوشش محمدمین ریاحی، تهران: ۱۳۴۲.]

«O Sozdanii Bio-bibliograficheskogo Svoda Istorii Persidsko-Tadzhikskoi Literatury», (The Compilation of A

«Khitrost Vezira», (Iz knigi Sobranie Povestvovani i Luchei Predanii.) Per. Iu. E. Borshchevskii, Tadjhikestan 1, 1958, 21.

” زیرکی وزیر“، اثر سدیدالدین محمد عوفی (ترجمه)

Aufi, Sadid-ud-Din Mukhammad. «Palomnik i Svobodo- Liubimaia Starukha», (Iz knigi Sobranie Povestvovani i Luchei Predanii.) Per. Iu. E. Borshchevskii, Tadjhikestan 1, 1958, 21.

” زائر و پیرزن آزادیخواه“ اثر سدیدالدین محمد عوفی (ترجمه)

Muhammad Ibn Bakran. Dzhakhan-name. (Kniga o mire), Izdanie teksta, vvedenie i ukazateli Iu. E. Borshchevskogo, Moskva: Izd. Vostochnoi lit-ri, 1960.

جهان‌نامه، اثر محمد بن نجیب بکران (انتشار متن، پیشگفتار، نشانه‌ها)

«K Kharakteristike Rukopisnogo Nasledia V. A. Zhukovskogo», Ocherki po Istorii Russkogo Vostokovedeniia, V, 1960, 5-44.

” درباره مشخصات دست‌نوشته‌های و. آ. ژوکوفسکی“

«Tarikh-i Mukhtasar-i Sakhikh-i Bi-durug, Ali-Khane Kadzhara Zakhir od-Doule Safi Ali Shakha», Ocherki po Istorii Russkogo Vostokovedeniia, V, 1960, 63-114.

” تاریخ مختصر صحیح بی‌دروغ، علی‌خان قاجار ظهیرالدوله صفی [صفا] علی‌شاه“

«Materialy dlia Bibliografii Rabot Persidskikh Rukopisakh», (Materials for

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۳۰ و ۳۳: ۹۰-۳-۵ ص ۱۶
 ۲۱۲-۲۱۳: ۱۲۵ ج ۲ ص ۵۱۹: ۱۵۰
 ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰،
 ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۵ و ۱۹۷۶: ۱۵۱ ج ۲ ص ۲۵:
 ۱۵۲ ج ۲، ۷، ۵، ۸ و ۱۶۲/۱.

بورکهارت، تیتوس [titus burkhart]

Burckhardt, Titus

(۱۹۰۳ -)، هنر و معماری، عرفان اسلامی.
 از اهالی سویس، در فلورانس (ایتالیا) به دنیا آمد.
 علاقه خاصی به هنرهای شرقی به ویژه اسلامی
 داشت و به همین خاطر تاریخ، علوم و زبان‌های
 شرقی را فراگرفت. در زمینه معماری،
 شهرسازی، جامعه‌شناسی، علوم و عرفان اسلامی
 تحقیقاتی انجام داده است. ۱۹۷۲ از سوی
 یونسکو عهده‌دار حفظ و نگاهداری آثار باستانی
 شهر فاس در مغرب گردید. همچنین مدیر بنگاه
 انتشاراتی گراف فرلاگ^۱ - که چاپ و نشر نسخ
 کهن را انجام می‌دهد - بوده است.

آثار

«Du 'barzakh'», *Études traditionnelles* 42,
 1937, 419-427.

” دربارهٔ برزخ “

«Extraits du livre *l'homme universel* du
 célèbre initié le connaissant par Allah, le
 métal incorruptible le maître Abdul Karim
 Ibn Ibrahim al- Djili», *Études
 traditionnelles* 42, 1937, 246-257, 43, 1938,
 23-33, 87-92. *Extraits du livre al- Insan al-
 Kamil*. Traduits de l'arabe et commentés

General Bio-bibliographical Survey of the
 Persian-Tadjik Literatre), *NAA* 3, 1970,
 104-119.

” دربارهٔ گردآوری کتاب‌شناسی مجموعهٔ تاریخ
 ادبیات فارسی - تاجیکی “

«Akademik B. A. Dorn, Mirza Ibrahim i
 Angliiskii Konsul v Giliane, Charls Frensis
 Mak Kenzi», *Formirovanie
 Gumanisticheskikh Traditsii
 Otechestvennogo Vostokovedeniia (do 1917
 goda)*. Moskva: Nauka, 1984, 100-121.

” آکادمیسین ب. آ. دورن، میرزا ابراهیم و کنسول
 انگلیس چارلز فرانسیس مک‌کنزی در گیلان “

«Istoriia Probreteniia Ardebilskogo
 Sobraniia Rukopisei Rossiei»,
*Formirovanie Gumanisticheskikh Traditsii
 Otechestvennogo Vostokovedeniia (do 1917
 goda)*. Moskva: Nauka, 1984, 204-217.

” تاریخچهٔ انتقال مجموعهٔ نسخه‌های خطی
 اردبیل به روسیه “

درباره‌اش

«Pamiati Iuriiia Efimovicha
 Borshchevskogo», *NAA*, VI, 1984, 210.

” یادواره یوری یفیموویچ بورشچفسکی “

«Rukopisnoe Nasledie Konstantine
 Ivanovicha Chaikina», *NAA*, IV, 1984,
 63-75.

” میراث خطی کنستانتین ایوانوویچ چایکین “

«Spisok Osnovnykh Nauchnykh Trudov
 Iu. E. Borshchevskogo». *NAA*, V, 1984,
 207.

” فهرست آثار علمی یوری یفیموویچ
 بورشچفسکی “

ترجمه و چاپ شده است:
 ”روح هنر اسلامی“، ترجمه سید حسین نصر، هنر و مردم، ش ۵۵، اردیبهشت ۱۳۴۶، ۲-۷.
Introduction aux doctrines ésotériques de l'Islam. Lyon: Derain, Alger: Messerschmitt, 1955. (Réédition considérablement augmentée d'une étude publiée sous le titre 'Du soufisme', Lyon: Derain, 1951.

درآمدی بر آموزه‌های باطنی اسلام
 Ibn al- 'Arabi, 1165-1240. *La sagesse des prophètes (Fucûc al-hikam).* Traduction et notes. Préf. de Jean Herbert, Paris: A. Michel, 1955.

فصوص الحکم، اثر ابن‌العربی (ترجمه)
Fes, Stadt des Islam. Mit Aufnahmen und Zeichnungen des verfassers. Olten, Urs-Graf- Verlag, 1960; «*Fez, City of Islam*», Cambridge: 1992; Rizvi, Shirley. *Eastern Art Report* 41, 1992- 1993, 48; Sulani, Abu LiLia. *Muslim World, Book Review* 13 iv, 1993, 67; Mumtaz, Taimoorkhan. *Iqbal Review* 35i, 1994, 61-69; Kabra, P. *Jusûr* 9, 1993, 101-104.

فاس، شهر اسلام
 «Die Symbolik des Spiegels in der islamischen Mystik», *Symbolon* 1, 1960, 12-16.

”نقش نمادین آیین در تصوف اسلامی“
 «Die Lehre von Symbol in den grossen Überlieferungen des Ostens und des Westens», *Symbolon* 3, 1962, 9-17.

”مبحث نماد در روایت‌های بزرگ شرق و غرب“
 «Extraits des lettres du Sheykh al- Arabi ed- Darquawi», *Études traditionnelles* 67, 1966, 60-80; «Nouveaux extraits des lettres du Sheykh al- Arabi ed- Darqawi»,

par..., Alger: Messerschmitt, 1953, '1952'.
 ”گزیده‌هایی از کتاب انسان کامل فی معرفة الاواخر و الاوائل، اثر عبدالکریم بن ابراهیم الجیلی“
 «Le prototype unique», (Ahmad Ben Muṭṭafa Ben Alliwa, traduit et annoté), *Études traditionnelles* 43, 1938, 292-303.
 ”الگوی کامل و یگانه“ اثر احمد بن مصطفی بن اللو (ترجمه، تحشیه)
 «De la Thora, de l'Évangile et du Qoran», *Études Traditionnelles* 43, 1938, 328-337.

”دریاباره تورات، انجیل و قرآن“
 «Une clef spirituelle de l'astrologie d'oprès Mohyiddin Ibn Arabi», *Études Traditionnelles* 48, 1947, 156-163, 225-232, 328-335; *Mystical Astrology According to Ibn Arabi.* Translated from the French by Bulent Rouf. Aldsworth: Beshara Publications, 1977.

”رمز روحانی اخترشناسی از دیدگاه محی‌الدین ابن‌العربی“
 «Généralités sur l'art musulman», *Études traditionnelles* 48, 1947, 57-64.

”کلیاتی دریاباره هنر اسلامی“
Du soufisme: introduction au Language doctrinal du soufisme. Préf. de Jean Herbert, Alger: Messerschmitt, Lyon: Derain, 1951; *Von sufutum. Einführung in die Mystik des Islam.* München: Barth, 1953; *An Introduction to Sufi Doctrine.* Translation by D. M. Matheson, Lahore: Sh. Muhammad Ashraf, 1959; Wellingborough: Thorsons, 1976.

درآمدی بر زبان آیینی تصوف
 «The Spirit of Islamic Art», *IQ*, I, 1954, 212-218.

”روح هنر اسلامی“
 [این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی

J. P. Hobson. London: World of Islam Festival Publishing Co., 1976.

زبان و معنای هنر اسلامی

Principes et méthodes de l'art sacré. Paris: Dervy- Livres, 1976.

اصول و شیوه‌های هنر مقدس

La civilización- hispano-arabe. Versión española de rosa Kuhne Brabant, Madrid: Alianza Universidad, 1977.

تمدن اسپانیایی - عربی (اسلامی)

Die maurische Kultur in Spanien. 2., überarbeitete und erweiterte Auflage. München: Callwey, 1980.

فرهنگ مورها در اسپانیا

«Cosmology and Modern Science», *The Sword of Gnosis: Metaphysics, Cosmology, Tradition, Symbolism*. Ed. J. Needleman, 2nd. ed. London: Arkana, 1986, 122-178.

”کیهان‌شناسی و علوم امروزی“

درباره‌اش

«Bibliography of Titus Burckhardt», *Mirror of the Intellect*, essays on traditional science and sacred art, T. Burckhardt, Cambridge: Quinta Essentia, 1987, 255-262.

”کتاب‌شناسی تیتوس بورکهارت“

Stoddart, W. «Titus Burckhardt, An Outline of His Life and Works», *Mirror of the Intellect*, essays on traditional science and sacred art, T. Burckhardt, Cambridge: Quinta Essentia, 1987, 3-9.

”خلاصه‌ای از زندگی و آثار تیتوس بورکهارت“

منابع ۵۳ ج ۲ ص ۵۴۵: ۹۴ س ۶ ش ۲۴۶ تیرماه ۱۳۶۳ ص ۴۰-۴۱: ۱۱۲ ش ۵۵ ص ۱۳۴۶ ص ۷-۲: ۱۱۷ ج ۱: ۱۲۵ ج ۳ ص ۷۷۱: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵

Etudes Traditionnelles, No. 402-403, 192-210.

”گزیده‌هایی از مقامات شیخ‌العربی الدرقاوی“

«Perennial Values in Islamic Art», *Al-Abhath* 20 i, 1967, 1-11; *Studies in Comparative Religion* 1, 1967, 132-141; *God and Man in Contemporary Islamic Thought*. Ed. by Charles Malik, Beirut: 1972, 122-131.

”ارزش‌های ماندگار در هنر اسلامی“

«La prière d'Ibn Meshish (aç- çalat al-mashūshiyah)», *Études traditionnelles* 68, 1967, 29-39; «The Prayer of Ibn Mashish», *IQ* 20, 21, 22, 1978, 68-75; *Studies in Comparative Religion* 12, 1978, 8-16.

”صلوات ابن مشیش“، اثر ابو محمد عبدالسلام بن الادریسی

«Islamic Surveys: Four Works by Seyyed Hossein Nasr», *Studies in Comparative Religion* 2, 1968, 171-177.

”پژوهش‌های اسلامی: چهار اثر از سید حسین نصر“

«The Symbolism of Chess», *Studies in Comparative Religion* 3, 1969, 107-112.

”نماد شطرنج“

«The Void in Islamic Art», *Studies in Comparative Religion* 4, 1970, 96-99.

”فضا در هنر اسلامی“

«Arab Or Islamic Art?», *Studies in Comparative Religion* 5, 1971, 16-25.

”هنر عربی یا اسلامی؟“

«Caractères pérennes de l'art Arabe», *CHM* 14, 1972, 899-912.

”ویژگی‌های ماندگار هنر عرب (اسلامی)“

Art of Islam, Language and Meaning. With photographs by R. Michaud. Translated by

۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۱-۱۹۷۲، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۶-۱۹۸۰ و ۱۹۸۸
: ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۵۸-۱۵۹.

قاهره بیمار شد و ۱۵ اکتبر درگذشت. انجمن
افریقایی لندن آثار او را پس از مرگش منتشر
ساخت.

بورکهارت، یوهان لودویگ [yohān ludvig
burkhārt]

Burckhardt, Johann Ludwig

(۱۷۸۴-۱۸۱۷)، مطالعات اسلامی، جغرافیای
تاریخی.

۲۴ نوامبر در لوزان (سوئیس) به دنیا آمد. در
لاپیزگ و گوتینگن آلمان درس خواند. ۱۸۰۶
به انگلستان رفت و شهروند آن جا گردید.
انگلیسی‌ها وی را جان لوئیس^۱ نامیدند. علاقه
زیادی به شناخت مناطق شمالی و غربی آفریقا
داشت و به همین خاطر به عضویت انجمن
افریقایی^۲ انگلستان - که برای پیشبرد مطالعات
افریقایی کار می‌کرد - درآمد. ۱۸۰۸ و ۱۸۰۹ در
دانشگاه کیمبریج به فراگیری زبان عربی
پرداخت. سپس به سوریه سفر کرد و دو سال در
آن جا به سر برد. زبان عربی آموخت، قرائت قرآن
کرد، در دین اسلام مطالعاتی انجام داد و رسوم
مسلمانان را فراگرفت. از سوریه به مصر و نوبه و
۱۸۱۴ به سنار (سودان) رفت. بیش تر وقت خود
را صرف سیاحت بین شمال سودان و سوریه و
لبنان و فلسطین کرد. ۱۸۱۲ شهر پترا^۳ را در
فلسطین کشف کرد. با درآمدن به هیأت
مسلمانان به مکه و مدینه رفت، خود را شیخ
ابراهیم بن عبدالله نامید و حج به جای آورد.
۱۸۱۵ - پس از سه ماه اقامت در مکه - به قاهره
بازگشت.

آثار

Travels in Nubia. Published by the
Association for promoting the discovery of
the interior parts of Africa. London: J.
Murray, 1819; London: Darf, 1987;
*Johann Ludwig Burckhardt's Reisen in
Nubien*. Von der Londoner Gesellschaft
zur Beförderung der entdechung des
innern von Afrika Herausgegeben. Aus
dem Englischen Übersetzt... Weimar:
Landes- Industrie- Comptoire, 1820.

سفر به نوبه

Travels in Syria and the Holy Land.
Published by the Association for
promoting the discovery of the interior
parts of Africa. London: J. Murray, 1822;
*Reisen in syrien, Palästina und der Gegend
des Berges Sinai*. Aus dem Englischen.
Hrsg. und mit Anmerkungen Begleitet von
dr. Wilhelm Gesenius... Weimar: Verlag
des Landes- Industrie- Comptoire,
1823-24.

سفر به سوریه و سرزمین مقدس

Travels in Arabia. Comprehending an
account of those territories in Hedjaz
which the Mohammedans Regard as
Sacred. [Edited, with a preface, by Sir W.
Ouseley.] London: 1829; *Reisen in
Arabien*. Enthaltend eine Beschreibung

۱۸۱۶ از کوه سینا دیدن کرد و ۱۸۱۷ در حالی
که منتظر فرصتی برای سفر به قلب آفریقا بود در

1. John Lewis

2. African Association

3. Petra

(۱۸۶۹ -)، ادبیات فارسی، ترجمه شاهنامه،

ترجمه رباعیات خیام.

۶ اوت در چکوسلواکی به دنیا آمد. در رشته

فلسفه، ادبیات فارسی و زبان‌شناسی زبان‌های

اسلاوی، ژرمنی و شرقی تحصیل کرد و به

دریافت درجه دکتری نایل آمد.

از ۱۹۱۵ عضو آکادمی چکوسلواکی و از ۱۹۱۸ تا

۱۹۲۰ رئیس کتابخانه عمومی و مدیر دانشگاه

پراگ بود. از کارهای پژوهشی او چهار مجموعه

شعر، کتابی در زمینه تاریخ معاصر چک و نیز

ترجمه از زبان‌های مختلف را می‌توان نام برد.

رباعیات خیام را با کمک اشتیبر^۱ ترجمه و منتشر

ساخته است.

آثار

Kniha hrálů (Šáh-náme). Biblioteka

Klasikii Orientálnich, i. Praha: 1910.

شاهنامه، اثر ابولقاسم فردوسی (ترجمه به زبان

چک)

«Bapsy Pavry, the Heroines of Ancient

Persia», Stories related from *Shahnama* of

Firdousi with fourteen illustrations,

Cambridge: 1930, *Ar. Or.*, III, 1931,

210-211. (Review)

”نام‌آوران زن ایران باستان“ (بررسی)

منابع ۴۲ ص ۶۸-۶۹؛ ۴۵ ص ۱؛ ۱۹۶؛ ۱۵۲ ج ۲ و

۷.

بورگاد، فرانسوا آبه [frānsuā ābe burgād]

Bourgade, François Abbé

(۱۸۰۶-۱۸۶۶)، ترجمه متون عربی.

der jenigen Gebiete in Hedjaz, welche die

Mohammedaner für heilig achten.

Stuttgart: F. A. Brockhaus, 1963.

سفر به عربستان

Arabic Proverbs Or the Manners and

Customs of the Modern Egyptians,

Illustrated from Their Proverbial Sayings

Current at Cairo. Translated and

explained, London: J. Murray, 1830, B.

Quaritch, 1875.

ضرب‌المثل‌های عربی یا آداب و رسوم مصریان معاصر،

برگرفته از ضرب‌المثل‌های متداول اهالی قاهره (ترجمه)

Notes on the Bedouins and Wahabys.

Collected during J. L. Burckhardt's travels

in the East. [Edited by Sir W. Ouseley.]

London: 1830; *Bemerkungen über die*

Beduinen und Wahaby. Weimar: Landes-

Industrie- Comptoire, 1831.

نکاتی درباره بدویان و وهابیون

Briefe an Eltern und Geschwister [von]

Scheik Ibrahim (Johann Ludwig

Burckhardt). Hrsg. von Carl Burckhardt

Sarasin und Hansrudolf Schwabe-

Burckhardt. Basel: Helbing und

Lichtenhahn, 1956.

نامه‌ایی از شیخ ابراهیم (یوهان لودویگ بورکهارت) به

والدین و خواهر و برادرانش

منابع ۳۴:۳۵ ذیل یوهان لودویگ برکهارت: ۳۸ ج

۹ ص ۳۴۹-۳۵۰؛ ۴۲ ص ۸۳ و ۸۴؛ ۴۴ ص ۶۰۱؛

۴۶ ج ۱ ص ۱۵؛ ۵۲ ج ۲ ص ۳۷۶ و ۳۷۷؛ ۶۰ ج ۲ ص

۸۱؛ ۷۰؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۷۷۱-۷۷۲؛ ۱۳۴ ج ۲۱ ص

۶۶۷؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۵۸؛ ۱۵۲ ج ۴ و ۸؛ ۱۵۸ ص

۷۱۶؛ ۱۵۹ ج ۴ ص ۴۱۹؛ ۱۶۴ ص ۲۱۴.

بورکی، ژارومیر [žāromir boreky]

Borecky, Jaromir

Matmah al-anfus. A supplement to the *Qala'id al-'iqyan*. Notices of Spanish Arabic poets, in rhymed prose, with extracts from their poetry, by Ibn Khaqan. This is the shorter of the versions of the *Matmah al-anfus*. Arabic text bound with *Tuhfat al-bahiyah*. Constantinople: 1303/1884.

مطمح الانفس و مسرح الناس فی ملح اهل الاندلس،
تکمله‌ای بر قلندالعقیان (تصحیح)

تاریخ تونس.

قصه عنتره. (یک بخش به زبان عربی)

درباره‌اش

Vassel, E. «Un précurseur, l'Abbé François Bourgade», *RT*, 1909, 107-115.

”فرانسوا بورگاد، یک پیشرو“

منابع ۲۸ ج ۵ ص ۳۲۹-۳۳۰: ۲۲ ص ۶۹: ۵۲ ج ۱
ص ۲۸۶: ۵۲ ج ۲ ص ۱۰۵۷-۱۰۵۸: ۷۲ ص ۱۴۹
۱۲۵ ج ۳ ص ۵۵۳: ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۲
ص ۱۵۸: ۳۷ ص ۶۰۲.

بورگل، یوهان کریستف [yohān kristof
burgel]

Bürgel Johann Christoph

(۱۹۳۱ -)، ادبیات فارسی، مطالعات اسلامی.
۱۶ سپتامبر در گوتسبرگ^۲ (آلمان) به دنیا آمد.
۱۹۶۰ با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان مکاتبات
درباری عضدالدوله و رابطه آن با دیگر منابع تاریخی
آغاز عصر حکومت آل‌بویه، موفق به دریافت درجه

۷ ژوئیه در گانژو^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. در پاریس
به تحصیل زبان عربی و الهیات پرداخت. ۱۸۳۸
به عنوان مبلغ دینی به الجزایر رفت و پس از دو
سال اقامت در آن‌جا، ۱۸۴۰ عازم تونس شد. در
مدت اقامتش در تونس ریاست مدرسه سن‌لویی
را به عهده گرفت و دانشکده‌ای تأسیس کرد که
بعدها مدرسه عالی ادبیات عرب نام گرفت.
همچنین نخستین چاپخانه عربی تونس را به
منظور چاپ نشریه عقاب پاریس، با همکاری
نویسنده‌ای عرب زبان بنیان نهاد.

آثار

Soirées de Carthage. 1852; *Die amharische Version der Soirées de Carthage*. (Maṣḥafa takāhedō bahājmanōt. Translated into Amharic by Giusto da Urbino. German translation by E. Mittwoch.) Mit einer Einleitung: Die angeblichen abessinischen Philosophen des 17. Jahrhunderts, von Eugen Mittwoch. (*Abessinische Studien*. Heft II.) Walter de Gruyter, Berlin, Leipzig: 1934.

مسامرات قرطاجنه (مخاقل شبانه در کارتاج)
Toison d'or de la langue phénicienne.
1852.

پشم زرین زبان فینیقی

Le collier d'or. Par Abou- Nasser-el-Fatah Ben Grakan. (*Qala'id al-'iqyan*. Notices of Spanish and North African Arabic poets, with extracts from their works. Ed. by Sulaimān al- Harā'iri, Arabic text ed. by F. Bourgade.) Extrait du journal arabe *Le Birgys*. Paris: 1864.

قلندالعقیان فی محاسن الاعیان، تألیف ابونصر فتح بن
محمد بن عبدالله بن خاقان (تصحیح)

دکتری گردید.

۱۹۷۱ در سمت استاد مطالعات اسلامی در دانشگاه برن منصوب شد.

بورگل به ایران، پاکستان، افغانستان، هند و کشورهای عربی و آفریقایی سفر کرده و به زبان‌های فرانسه، ایتالیایی، عربی، فارسی و ترکی آشنا بوده است.

آثار

«Die ekphrastischen Epigramme des Abu Talib al- Mamuni», *Nachrichten von der Akademie der Wissenschaften zu Göttingen. Philologisch- historische Klasse* 14, 1965.

”دو بیت‌های ابوطالب مأمونی“

Die Hofkorrespondenz Aduḍ al- Daulas und ihr Verhältnis zu anderen historischen Quellen der frühen Būyiden. Wiesbaden: O. Harrassowitz, 1965.

مکاتبات درباری عضدالدوله و رابطه آن با دیگر منابع تاریخی آغاز عصر حکومت آل‌بویه (پایان‌نامه دکتری) «Adab und iʿtidal in ar-Ruhawis *Adab at-Tabib*», Studie zur Bedeutungsgeschichte zweier Begriffe, *ZDMG* 117, 1967, 90-102.

”ادب و اعتدال در ادب‌الطیب، اثر رهاوی“

«Averroes contra Galenum», das Kapitel von der Atmung des Averroes als ein Zeugnis mittelalterlich-islamischer Kritik an Galen, *Nachrichten von der Akademie der Wissenschaften zu Göttingen. Philologisch- historische Klasse* 9, 1967.

”ابن رشد در رد نظریه جالینوس“

«Die wissenschaftliche Medizin im Kräftefeld der islamischen Kultur», *Bustan* 8 i, 1967, 9-19.

”طب علمی در قلمرو فرهنگ اسلامی“

«A New Arabic Quotation from Plato's *Phaido* and Its Relation to A Persian Version of *Phaido*», *Actas IV Congresso de Estudos Arabes e Islâmicos*. 1968-1971, 281-290.

”روایت تازه‌ای به زبان عربی از کتاب فیدو، اثر افلاطون و ارتباطش با برگردان فارسی همان اثر“ «Der Herzenserzuss des Molla Qurban Ali», *Novelle vom Mohammad Ali Djamalzadeh*, übersetzt und eingeleitet, *Bustan* 10 iv, 1969, 29-37.

”درد دل ملا قربان علی“، اثر محمدعلی جمالزاده (ترجمه، مقدمه)

«Remarques sur une relation entre la logique aristotélicienne et la poésie arabo-persane», *Ve Congrès International d'Arabisants et d'Islamisants, Actes*. 1970?, 131-143.

”ملاحظات دربار رابطه منطق ارسطویی با شعر عربی - فارسی“

«Von der kultur- und sozialgeschichtlichen Bedeutung der arabischen Satire», *Bustan* 10 ii-iii, 1970, 36-46.

”درباره اهمیت فرهنگی و اجتماعی - تاریخی هجونامه‌های عربی“

«Dogmatismus und Autonomie im wissenschaftlichen Denken des islamischen Mittelalters», *Saculum* 23, 1972, 30-46.

”جزم‌اندیشی و خودمحوری در اندیشه علمی اسلام سده‌های میانه“

Hafis. Gedichte aus dem Diwan. Ausgewält und hrsg., Stuttgart: 1972.

اشعاری از دیوان حافظ

- ”شعر عربی“
«L'autoportrait de Nizami dans sa qasida Roi des Rois», *Actes 8. Congrès. Union Europ Arabisants et Islamisants*. 1976, 45-51.
- ”توصیف نظامی از خودش در قصیده شاه شاهان“
«Secular and Religious Features of Medieval Arabic Medicine», *Asian Medical Systems*. Ed. Charles Leslie, University of California Press, 1976, 44-62.
- ”ویژگی‌های دینی و دنیوی طب اسلامی سده‌های میانی“
Faramarz Behzad, Gottfried Herrmann. *Iran. Moderne Erzähler der Welt*. Tübingen, Basel: Horst Erdmann, 1978.
- داستان‌نویسان نوگرای جهان، ایران (ترجمه، با همکاری)
«Tradition und Variation, grundsätzliches zur arabischen Poesie am andalusischen Beispiel», *OLZ* 73, 1978, 437-442.
- ”سنت و دگرگونی در مبنای شعر عربی (اسلامی) اندولسی“
«The Pious Rogue. A Study in the Meaning of Qalandar and Rend in the Poetry of Muhammad Iqbal», *Edebiyat* IV, 1979, 43-64.
- ”زاهد سرگردان. پژوهشی در معنای قلندر و رند در اشعار محمد اقبال“
Chosrou und Schirin, Nizami. Zürich: Manesse Bibliothek, 1980.
- خسرو و شیرین نظامی (ترجمه)
«Die griechische Ziege und das Schaf von Schiraz, Bemerkungen zu Gedanken «Psychosomatic methods of cures in the Islamic Middle Ages», *Humaniora Islamica* 1, 1973, 157-172.
- ”روش‌های روان درمانی در اسلام سده‌های میانه“
«Die beste Dichtung ist die lügenreichste», Wesen und Bedeutung eines literarischen Streites des arabischen Mittelalters im Lichte Komparatistischer Betrachtung, *Oriens* 23-24, 1974, 76-102.
- ”بهترین اثر ادبی دروغین‌ترین اثر است“
«Lautsymbolik und funktionales Wortspiel bei Rumi», *Islam* 51, 1974, 261-281.
- ”شناخت نمادهای آوایی و جناس کارکردی در آثار رومی“
Licht und Reigen. Gedichte aus dem Diwan Dschalaladdin Rumis, 1972.
- نور و سماع، اشعاری از دیوان جلال‌الدین رومی
Drei Hafis- Studien. Frankfurt: Lang Gmgbh., 1975.
- سه پژوهش درباره حافظ
[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:
سه رساله درباره حافظ. ترجمه کوروش صفوی، تهران: نشر مرکز، ۱۳۶۷.]
- «Rückkehr aus Europa, zu einem zentralen Motiv im Werk Djamalzadehs», *XIX Deutscher Orientalistentag 1975, Vorträge*, hrsg. W. Voigt, *ZDMG* III 2, 1977, 1042-1048.
- ”بازگشت از اروپا به عنوان درون‌مایه آثار جمالزاده“
«Arabische Poesie», *OLZ* 27, 1976, 325-333.

Topos in der medizinischen Literatur des arabischen Mittelalters», *Zeitschrift für Geschichte der Arabisch- Islamischen Wissenschaften Majallat Tarikh al- 'Ulm al- 'Arabiya wa'l- Islamiya* 4, 1987-88, 175-194.

” بیدار کردن از مرگ ظاهری: اصطلاحی در منابع پزشکی عرب (اسلام) سده‌های میانه “
Dreiundsechzig Ghaselen des Hafis. Mit einer Einleitung, tr. F. Rückert, ed. W. Fischer, Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1988, Rückert zu Ehren 1.

شصت و سه غزل از حافظ (مقدمه)
Feather of Simurgh, the Licit Magic of the Arts in Medieval Islam. New York: New York University Press, 1988.

بر سیمرغ، هنر جادوگری مجاز در اسلام سده‌های میانه
«The Lady Gazelle and Her Murderous Glances», *Jara. L* 20, 1989, 1-11.

” غزله خانم و نگاه‌های کشنده‌اش “
«Literatur», *NMO*, Hrsg. U. Steinbach und R. Robert, Leske + Büdrich, 1989, 569-594.

” ادبیات “
«Der östliche Zwilling: Gedanken über Goethe und Hafiz», *Spektrum Iran* 2 ii, 1989, 3-79.

” دو قلوهای شرقی: اندیشه‌هایی درباره‌ی گوته و حافظ “
Allmacht und Mächtigkeit: Religion und Welt im Islam. Munich: 1991.

قدرت و اقتدار: دین و جهان در اسلام
«Al- Mamuni», *EI*, Vol. VI, 1991, 340.

” المأمونی “

Muhammad Iqbal's über Plato und Hafiz», *Festschrift für Berthold Spuler*. Hrsg. H. R. Roemer und A. Noth, Leiden: E. J. Brill, 1981, 12-27.

” بز یونانی و گوسفند شیراز، ملاحظات درباره‌ی اندیشه‌های محمد اقبال درباره‌ی افلاطون و حافظ “
Steppe in Staubkorn. Texte aus der Urdu. Dichtung Muhammad Iqbal, Freiburg. Schweiz: 1982.

بیابان در خاشاک. متونی به زبان اردو. اشعار محمد اقبال (ترجمه)

«Man, Nature and Cosmos As Intwining Elements in the Poetry of Ibn Khafaja», *Jara. L* 14, 1983, 31-35.

” انسان، طبیعت و جهان هستی به عنوان عناصر دخیل در شعر ابن خفاجه “

«Grösse und Grenze gewaltlosen Handels: Aktualisierung islamischer Mystik in einem modernen türkischen Drama», *WI* 23-24, 1984; *Der Islam im Spiegel Zeitgenössischer Literatur der islamischen Welt*. Vorträge eines internationalen Symposiums an der Universität Bern... 1983. Hrsg. Leiden: E. J. Brill, 1985, 1-25.

” حدود و ثغور مباحثه‌ای بدون جبر: طرح تصوف اسلامی در یک نمایشنامه‌ی نوگرایی ترکی “
(گردآوری)

«Der Wettstreit zwischen Plato und Aristoteles im Alexander- Epos des persischen Dichters Nizami», *WO* 17, 1986, 95-109.

” جدل بین افلاطون و ارسطو در اسکندرنامه، اثر نظامی شاعر پارسی گوی “

«Die Auferweckung vom Scheintod: ein

” راه خدا: سه رساله عارفانه“ از خواجه عبدالله انصاری، ترجمه لوژیو دو بورگوی (بررسی) «Goethe und die arabische welt», by Mommsen, K., Frankfurt A. M.: 1988, ZGAIW 8, 1993, 397-405.

” گوته و جهان عرب (اسلام)“ (بررسی) «In den Gärten der Wissenschaft», ausgewählte texte aus den Werken der muslimischen Universalgelehrten. By Abu Rayhan al- Biruni. Ed. Strohmaier, G., Leipzig: 1988, ZGAIW 8, 1993, 390-393.

” در بوستان علم“ (بررسی) «Weisheit der Propheten», by Ibn al- Arabi, Muhiyy al- Din and Kofler, H., Graz: 1986, BO 50 v-vi, 1993, 773-775.

” فرزادگی پیامبران“ (بررسی)

منابع ۸۲ س ۹ ش ۱۲ ص ۸۴۵-۸۵۱؛ ۱۲۸ ج ۶؛ ۱۴۶ س ۱۹۷۵-۱۹۷۶ ص ۲۵؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۳-۱۹۷۴، ۱۹۷۵-۱۹۷۶، ۱۹۷۶-۱۹۷۷، ۱۹۷۸-۱۹۷۹، ۱۹۸۰-۱۹۸۵، ۱۹۸۶-۱۹۸۸، ۱۹۸۹-۱۹۹۰، ۱۹۹۱ و ۱۹۹۳.

بورنس، الکساندر [aleksānder borns]

Burnes, Alexander

(۱۸۰۵-۱۸۴۱)، سفرنامه نویسی، سیاست. ۱۶ مه در مونتروز^۱ (اسکاتلند) به دنیا آمد. ۱۸۲۱ به استخدام ارتش بریتانیا درآمد و به خدمت در نیروی پیاده نظام بمبئی اعزام گردید. ۱۸۳۰ به لاهور مأموریت یافت تا هدایایی از سوی پادشاه انگلستان تقدیم راجیت سینگ

«Ecstasy and Control in Andalusí Art: Steps towards A New Approach», *The Legacy of Muslim Spain*. Ed. Salma Khadra Jayyusi, Leiden: E. J. Brill, 1992. (*Handbuch der Orientalistik / Handbook of Oriental Studies*. Erste Abteilung: *Der Nahe und Mittlere Osten/ The Near and Middle East* 12), 626-638.

” جذبه و کنترل در هنر اندلسی: گام هایی به سوی آینده ای نو“

«Ibn Tufayl and His Hayy Ibn Yaqzan: A Turning Point in Arabic Philosophical Writings», *The Legacy of Muslim Spain*. Ed. Salma Khadra Jayyusi, Leiden: E. J. Brill, 1992. (*Handbuch der Orientalistik / Handbook of Oriental Studies*. Erste Abteilung: *Der Nahe und Mittlere Osten / The Near and Middle East* 12), 830-846.

” ابن طفیل و حی بن یقظان او: نقطه عطفی در آثار فلسفی عربی (اسلامی)“

«Altarabische Prosa», ed. Fleischhammer, M., Cologne: 1988, ZGAIW 8, 1993, 394-397.

” اثر عربی کهن“ (بررسی)

«Bad and the Ugly: Attitudes towards Invective Poetry (Hija) in Classical Arabic Literature», by Gelder, G. J. H. van, Leiden: 1988, *JAr. L* 24 i, 1993, 108-110.

” بد و زشت: شیوه برخورد با شعر هجایی در ادبیات کلاسیک عرب“ (بررسی)

«Chemin de Dieu: Trois traités spirituels», by Abd Allah al- Ansari, tr. S. de Laugier de Beaurecueil. Paris: 1985, BO 50 v-vi, 1993, 776-778.

Bibliothèque Universelle des Voyages. Revus ou Traduits par Albert Montémont, Paris: Armand Aubrée, 1835, T. 37, 285-324. [Sur Kharasan et la mer Caspienne]; Voyage à Bokhara. Paris: J. Bry aîné, 1855, (Voyages en Asie. Revus et Traduits par M. Albert Montémont); Travels into Bokhara. Vol. 3, London: 1932; 1935; 1939.

” سفر به بخارا (۱۸۳۱-۱۸۳۳) “

Voyages de l'embouchure de l' Indus à Lahor, Caboul, Balkh et à Boukhara, et retour par la Perse, pendant les années 1831-1832-1833. Paris: Bertland, 1835, 3 Vols.

سفرهایی از دشتای ایندوس به لاهور، کابل، بلخ و بخارا، و بازگشت از ایران طی سالهای ۱۸۳۱ - ۱۸۳۲ - ۱۸۸۳

«On the Reg- Ruwan Or Moving Sand. A Singular Phenomena of Sound Near Cabul, with A Sketch», *JASB*, VII, 1838, 524-525.

” درباره ریگروان پدیده‌ای بی‌نظیر از صدای حرکت ریگ‌های روان در نزدیکی کابل، همراه با شرح مختصر “

«On the Siah- Posh Kafirs, with Specimens of Their Language and Costume», *JASB*, Vol. VII, 1838, 325-333; *Proc. BGS*, 1838.

” درباره کافرهای سیاهپوش (در شمال افغانستان)، نمونه‌هایی از زبان و جامه‌های محلی آنان “

«*Cabul*», a personal narrative of a journey to, and residence in that, in the years

رهبر سیک‌های هم‌پیمان و یکی از متحدین انگلیس کند. ۱۸۳۲ برای انجام مأموریتی به افغانستان رفت. سپس به آن سوی کوه‌های هندوکش تا بخارا، شرق دریای خزر، منطقه ترکمان، و از تهران تا خلیج فارس و بمبئی سفر کرد. ۱۸۳۷ هنگامی که برای انجام یک مأموریت سیاسی در کابل به سر می‌برد خواستار مذاکره با دوست محمد رهبر مقتدر افغانستان، گردید اما لُرد اوکلند فرماندار کل هند به درخواست او اعتنا نکرد تا این که در ۱۸۳۸ و ۱۸۳۹ یک مدعی مخالف در افغانستان به قدرت رسید. درک نادرست از احساسات افغانی و بیش از حد انگاشتن تهدید روسیه موجب گردید تا لرد اوکلند اقدام به اشغال نظامی افغانستان کند، کاری که مخالف نظر بورنس بود. ۱۸۳۹ بورنس به عنوان مقام دوم سیاست استعمار در افغانستان منصوب شد. ۲ نوامبر به دست مردم کابل به قتل رسید.

آثار

«Continuation of the Route of Lieutenant A. Burnes and Dr. Gerard from Peshawar to Bokhara», *JASB*, Vol. XI, Calcutta: 1833.

” ادامه مسیر ستوان الکساندر بورنس و دکتر جرارد از پشاور به بخارا “

«*On the Colossal Idols of Bamian*», *JASB*, Vol. II, Calcutta: 1833, 561; «Notes sur les Idoles colossales de Bamuan», *JA*, N. S. XIV, Paris: 1834, 470.

” درباره مجسمه‌های غول‌پیکر بامیان “
«*Voyages à Bokhara (1831-1833)*»,

همجوار طی سال‌های ۱۸۲۵-۱۸۲۶-۱۸۲۷

منابع ۱۱۷ ج ۱۱۸:۳ ج ۳ ص ۱۵۲:۲۶ ج ۷، ۴، ۳ و ۸؛ مشیری، محمد. شرح مأموریت آجودانباشی حسین خان نظام‌الدوله. تهران: اشرفی، ۱۳۵۶.

بورنوف، اوژن [užen bornuf]

Burnouf, Eugène

(۱۸۰۱-۱۸۵۲)، زبان و ادبیات اوستایی، پالی و سنسکریت.

۱۲ اوت در پاریس به دنیا آمد. ۱۸۲۲ در اکول دوشارتر^۱ و ۱۸۲۳ و ۱۸۲۴ در مدرسه حقوق^۲ به تحصیل پرداخت و زبان پالی و زبان و ادبیات اوستایی را فراگرفت. از شاگردان آنتوان لئوناردو شزی^۳ بود. اوستا را مطابق اصول زبان‌شناختی مطالعه کرد و به مقایسه و تطبیق دو زبان سنسکریت و اوستایی پرداخت. همچنین بر پایه تطبیق فقه‌اللغه این دو زبان ترجمه‌های آنکتیل دو پرون را نقد و بررسی کرد. پژوهش‌ها و کوشش‌های او موجب درست خواننده شدن واژگان اوستایی و احیای زبان زند گردید. وی در زمینه زبان پالی و آیین بودا تحقیقاتی انجام داده است.

از ۱۸۳۲ استاد زبان سنسکریت در کولژ دو فرانس و عضو آکادمی کتیبه‌های انستیتو دو فرانس بود. ۲۸ مه در پاریس درگذشت.

آثار

1836, 1837 and 1838, London: 1842; «Le Caboul», relation d'un Voyage pendant les années 1836, 1837 et 1838, RB, Mai 1842, 145-164; *Cabul. A personal narrative of a journey to, and residence in that, in the years 1836, 1837 and 1838*, 2nd. ed. London: Murray, 1843; London: 1942.

”کابل“، شرح سفری شخصی به کابل و اقامت در آن شهر طی سال‌های ۱۸۳۶، ۱۸۳۷ و ۱۸۳۸ «Continuation of Dr. Gerard's Route with Lieut. Burnes from Bokhara to Meshid», *JASB*, Vol. II, 143.

”ادامه مسیر دکتر جرارد و ستوان بورنس از بخارا به مشهد“

Conolly, A. and Burnes, A. «Journey to the North of India-Overland from England through Russia, Persia and Afghanistan Travel into Bokhara». Being the Account of a journey from India to Cabool, Tartary, and Persia, *JRGS*, Vol. IV, 278. (Review)

”سفر (زمینی) از انگلستان به شمال هندوستان از طریق روسیه، ایران و افغانستان“ (با همکاری، بررسی) *Reports and Papers*. Political, geographical and commercial submitted to government by Sir A. Burnes, Lieut. Leech, Doctor Lord, and Lieut. Wood, employed on missions in the years 1835-1836-37, in Scinde, Afghanistan, and adjacent countries.

گزارش‌ها و مقالات. گزارش‌ها و مقالات سیاسی، جغرافیایی و بازرگانی ارائه شده به دولت توسط ستوان بورنس، دکتر لیچ لرد و ستوان وود درباره مأموریت‌هایشان به سند، افغانستان و مناطق

1. Ecole de Chartres

2. School of Law

3. Antoine Léonard de Chézy

manuscrite inédite de Nériasangh. Paris: Imprimerie Royale, 1833, 1835. 2 Vols.

تفسیر یسنا، یکی از کتاب‌های دینی پارسیان

Observations sur la partie de la grammaire Comparative de M. F. Bopp, qui se rapporte à la langue Zend. Paris: Imprimerie Royale, 1833. (Extrait du JS.)

ملاحظات دربارۀ آن بخش از دستور زبان تطبیقی فرانسیس بوپ که با زبان زند همسان است

«Observations sur le rapport des mots Zends et Sanscrits 'Vahišta' et 'Vasichta' et sur quelques superlatifs en Zend», *JA*, T. 24, 1834, 56-86.

”ملاحظات دربارۀ مشابهت آوایی دو واژه vahišta (بهترین) در زند و vasichta در

سنسکریت و برخی صفات عالی در زبان زند“
Mémoires sur deux inscriptions cunéiformes trouvées près d' Hamadan et qui font maintenant partie des papiers du Dr. Schulz. Paris: Imprimerie Royale, 1836.

”تذکره‌هایی دربارۀ دو کتیبه میخی مکشوفه در حوالی همدان که هم اکنون بخشی از اسناد دکتر شولتز است“

Bhagavata Purana ou histoire poétique de Krichnâ. Traduit et publié. 1840-1847.

بهاگاواد پورانا یا داستان منظوم کریشنا (ترجمه و نشر)

Etude sur la langue et sur les textes Zends. T. 1er, Paris: Imprimerie Nationale, 1840-1850; aussi *JA*, 1840, 5-52, 237-268, 320-358, 1844, 408-550, 1845, 148-162, 249-308, 469-509, 1846, 5-72, 150-196 et 244-280.

مطالعاتی دربارۀ زبان و متون زند

Introduction à l'histoire du Bouddhisme

Essai sur le Pali, ou langue de la presque ile au-dela du Gang. Avec six planches lithographiées, et la notice des manuscrits palis de la Bibliothèque du Roi, with C. Lassen, Paris: 1826.

رساله‌ای دربارۀ پالی، زبان مقدس شبه‌جزیره آن‌سوی گنگ (با همکاری)

Observations grammaticales sur quelques passages de l'essai sur le Pali. 1827?

ملاحظات دستوری دربارۀ برخی عبارات رسالۀ پالی
«Extrait d'un commentaire et d'une traduction nouvelle de *Vendidad Sadé*, l'un des livres de Zoroastre», *JA*, T. 14, 1829, 321-379.

”گزیده‌ای از تفسیر و ترجمه جدید وندیداد ساده، یکی از کتاب‌های زردشت“

Vendidad Sadé, l'un des livres de Zoroastre. Publiés d'après le manuscrit Zend de la Bibliothèque de Roi, avec un commentaire, une traduction nouvelle et un mémoire sur la langue Zend considérée dans ses rapports avec le Sanscrit et les anciens idiomes de l'Europe. Paris: 1829-1843.

وندیداد ساده، یکی از کتاب‌های زردشت (تفسیر، ترجمه)

«Affinité du Zend avec les dialectes germaniques», *JA*, T. 20, 1832, 53-75.

”قربانیت زند با گویش‌های ژرمنی“
Commentaire sur le Yasna, l'un des livres religieux parses. Ouvrage contenant le texte Zend expliqué pour la 1 ère fois les variantes des quatre manuscrits de la bibliothèque royale et la version

dénominations géographiques du Dravida ou pays des Tamouls», *JA*, IIe Série, Tome II, 241-277.

”دومین نامه درباره برخی نام‌گذاری‌های جغرافیایی دراویدیان یا سرزمین تامیل‌ها“

درباره‌اش

Rapport sur les travaux philologiques de M. Burnouf relatifs à la langue Zend. Par Jean Baptiste François obry. Amiens, impr. de B. Machart, 1835. (Extrait des *Mémoires de l'Académie d'Amiens*.)

گزارشی درباره آثار فقه‌اللغه‌ای بورنوف در ارتباط با زبان زند

Pavie, Th. *Notice sur les travaux de M. Eugène Burnouf*. Paris: Impr. Paul Dupont, Février 1853.

نوشته کوتاه درباره آثار اوژن بورنوف

منابع ۹ ش ۲ ص ۶۰؛ ۲۴؛ ۳۵ ذیل خاورشناسی؛ ۴۲ ص ۸۴؛ ۳۵ ص ۲ ص ۷۵؛ ۲۵۵؛ ۹۶ ج ۲ ص ۳۷۶ و ۳۸۱؛ ۹۹ ص ۱۲۰؛ ۱۱۳ دوره ۳ ص ۱۳۳۱ ش ۹ ص ۴-۶ و دوره ۱۲ ص ۱۳۴۱ ش ۱۱ ص ۱۶؛ ۱۱۷ ج ۱ و ۲ ص ۱۲۵؛ ۲ ص ۷۸۲؛ ۱۳۰ ج ۲ ص ۹۷۷؛ ۱۳۵ ص ۱۰۸؛ ۱۴۲ ج ۲ ص ۱۴۲؛ ۲ ج ۴ ص ۱۵۱؛ ۲۰۲ ج ۲ ص ۱۷۴-۱۷۵؛ ۱۵۲ ج ۱ و ۷ ص ۱۵۸؛ ۷۲۷؛ ۱۵۹ ج ۴ ص ۳۵۲-۳۵۴؛ ۱۶۲ ج ۱ ص ۴۶۴؛ ۱۶۴ ص ۲۱۸.

بوریان، اوربن [urban buriyān]

Bouriant, Urbain

(۱۸۴۹-۱۹۰۳)، باستان‌شناسی، مصرشناسی.
۱۱ آوریل در شهر نژور^۱ (فرانسه) به دنیا آمد.

Indien. Paris: 1845; 2 ème édition précédé d'une notice de M. Barthélemy Saint-Hilaire sur les travaux de M. Eugène Burnouf, Paris: 1876. *Legends of Indian Buddhism*. Translated from *L'Introduction à l'histoire du Bouddhisme Indien*. With introduction by Winifred Stephens, London: 1911.

درآمدی بر تاریخ آیین بودایی در هند

Voyage en Perse de M. M. Eugène Flandin, peintre et Pascal Cost, architecte pendant les années 1840 et 1841. Edité par Eugène Burnouf. Paris: Gide et J. Baudry, 1851. 2 Vols.

سفر اوژن فلاندن (نقاش) و پاسکال کاست (معمار) به ایران در ۱۸۴۰ و ۱۸۴۱ (ویرایش)

Sad- Dharma- Pundarika (Le Lotus de la Bonne Loi). Traduit du Sanscrit, accompagné d'une Commentaire et de vingt et un mémoires relatifs au Buddhismisme. 1852; Nouvelle édition avec une préface de Sylvain Lévi, Paris: 1925.

سد - دهارما - پنداریکا (ترجمه...)

«Notice des Manuscrits Zends de Londres et d' Oxford», *JA*, 5 èm Ser. 9, 1857, 248-286.

”یادداشتی درباره نسخ خطی زند در لندن و آکسفرد“

«Lettre à M. le Rédacteur du *Journal asiatique*, sur l'alphabet tamoul», *JA*, IIe Série, Tome I, 257-290.

”نامه به سردبیر مجله آسیایی درباره الفبای تامیلی“

«Second lettre sur quelques

du patriarche jacobite du Caire, *RTPH.AEA*, Vol. 5, 1884-85, 199-216, Vol. 6, 97-115.

”قوانین پاپی کلمنس رومانوس“ (تصحیح)

«Deux jours de fouilles à Tell el Amarna», *France. Mission Archéologique Française au Caire. Memoires*, Vol. I, 1884, 1-22.

”دو روز کاوش در تل العمارنه“

«L'église copte du tombeau de Déga», *France. Mission Archéologique Française au Caire. Mémoires*, Vol. I, 1884, 1-22.

”کلیسای قبطی آرامگاه دگا“

«Notice des monuments coptes du musée de Boulaq», *RTPH. AEA*, Vol. 5, 1884, 60-70.

”یادداشت درباره یادمان‌های قبطی موزه بولاق“
«Rapport au ministre de l'instruction publique sur une mission dans la Haute-Egypte (1884-1885)», *France. Mission Archéologique Française au Caire. Memoire*, Vol. I, 1884, 367-408.

”گزارشی به وزیر آموزش و پرورش درباره هیأت اعزامی به مصر علیا در ۱۸۸۴ - ۱۸۸۵“

«A propos des débris du temple d' Aton à Karnak», *RTPH. AEA*, Vol. 6, 1885, 51-55.

”درباره بقایای معبد آتون در کرنک“

«A Thèbes», *RTPH. AEA*, Vol. 6, 1885, 41-56.

”در طیوه“

«La stèle de Hor-em-heb», *RTPH. AEA*,

۱۸۷۰ با سپاه ماک ماهون^۱ جنگید و سپس منشی فرماندار مارتینیک^۲ گردید. ۱۸۷۶ از موزه لوور پاریس دیدن کرد و تحت تأثیر یادمان‌های مصر باستان قرار گرفت. از ۱۸۷۷ تا ۱۸۸۰ در کلاس‌های درس گاستون ماسپرو^۳ مصرشناس فرانسوی، شرکت کرد. از ۱۸۸۱ تا ۱۸۸۳ عضو اصلی هیأت باستان‌شناسی، از ۱۸۸۳ تا ۱۸۸۶ دستیار خازن موزه بولاق (مصر) و از ۱۸۸۶ تا ۱۸۹۸ مدیر هیأت باستان‌شناسی بود. ۱۹ ژوئن در وان^۴ (فرانسه) درگذشت.

آثار

Bible. O. T. Proverbs. Coptic. «Les proverbes de Salomon», version copte publiée d'après deux manuscrits faisant partie de la bibliothèque du patriarche copte-jacobite du Caire, *RTPH. AEA*, Vol. 3, 1882, 129-147.

”امثال سلیمان“ از کتاب‌های مقدس عهد عتیق

«Fragments de manuscrits thébains du musée de Boulaq», *RTPH.AEA*, Vol. 4, 1883, 1-4, 152-156.

”قطعاتی از نسخ خطی طیوه در موزه بولاق“

Bible. Selections. Coptic. «Les papyrus d'Akhmim», (Fragments de manuscrits en dialectes bachmourique et thébains), *France. Mission Archéologique Française au Caire. Mémoires*, Vol. 1, 1884, 243-304.

”پاپیروس‌های اخمیم (خمیس)“ (ترجمه)

Clemens Romanus. «Les canons apostoliques de Clément de Rome», traduction en dialecte copte thébain, d'après un manuscrit de la Bibliothèque

1. Mac- Mahon 2. Martinique

3. Gaston Maspéro

4. Vannes

- مصر“
Le livre des rois. Contenant la liste chronologiques des rois, reines, princes, princesses et personnages importants de l'Egypte depuis Ménès jusqu'à Nectanebo II, recueillis et mis en ordre par Emil Brugsch- Bey et Urbain Bouriant... Le Caire: 1887.
 کاب‌شاهان، گاه‌شمار مصر از منس تا نکتانیبوی دوم (با همکاری)
 «Les tombeaux d'Assouan», *RTPPh.AEA*, Vol. 10, 1888, 181-198.
 “مقابر آسوان”
 «A travers le temples de Karnak», *RTPPh.AEA*, Vol. 11, 1889, 149-156.
 “در میان معابد کرنک”
 «Notes de voyage...», *RTPPh.AEA*, Vol. 11, 1889-1898, 131-159, Vol. 13, 153-179, Vol. 14, 67-74, Vol. 15, 176-189, Vol. 18, 144-166, Vol. 20, 193-199.
 “یادداشت‌های سفر”
 «Quelques découvertes faites en Egypte pendant l'hiver de 1888-1889», *RTPPh.AEA*, Vol. 11, 1889, 139-145.
 “برخی اکتشافات به عمل آمده در مصر در زمستان ۱۸۸۸-۱۸۸۹”
 «Le rocher de la vallée d' Akhmim», *RTPPh. AEA*, Vol. 11, 1889, 145-149.
 “صخره دره اخمیم (خمیس)”
 «Une statue princière de la XVII dynastie», *RTPPh. AEA*, Vol. 11, 1889, 159.
 “مجسمه‌ای باشکوه متعلق به سلسله هفدهم”
 «Le tombeau de Tenna», *RTPPh.AEA*, Vol. 11, 1889, 156-159.
 Vol. 6, 1885, 41-51.
 “استل یادبود حار محب”
 «La stèle 5576 du musée de Boulaq et l'inscription de Rosette», *RTPPh.AEA*, Vol. 6, 1885, 1-20.
 “استل یادبود ۵۵۷۶ موزه بولاق و کتیبه روزتا (رشید)”
 «Le tombeau de Ramsès à Cheikh Abd-el- Qournah (Note additionnelle)», *RTPPh.AEA*, Vol. 6, 1885, 55-56.
 “مقبره رامسس در شیخ عبدالقرنه”
 «Fragments memphitiques de divers livres inédits de l' *Ecriture* et des instructions pastorales des pères de l'église copte», *RTPPh. AEA*, Vol. 7, 1886, 82-94.
 “قطعات ممفیزی از رساله‌های مختلف منتشر نشده کتاب مقدس و تعالیم کشیشان کلیسای قبطی”
 Lefébure, Eugène Jean Baptiste Louis Joseph, 1838-1908. *Les hypogées royaux de Thèbes*. Avec la collaboration de U. Bouriant et V. Loret... Paris: E. Leroux, 1886-89.
 “گورهای سلطنتی تب (طیوه) (با همکاری)”
 «Petite inscription historique en dialecte thébain, copiée à Assouan», *RTPPh.AEA*, Vol. 7, 1886, 218.
 “کتیبه کوچک تاریخی به گویش تب (طیوه) رونویسی شده در آسوان”
 «Petits monuments et petits textes recueillis en Egypte», *RTPPh.AEA*, Vol. 7, 1886-1890, 114-132, Vol. 8, 158-169, Vol. 9, 81-100, Vol. 13, 48-52.
 “یادمان‌ها و متون کوچک به دست آمده در

des rues. Specimen publié par M. U. Bouriant, Paris: E Leroux, 1893.

ترانه‌های عامیانه عربی به گویش قاهره بنابر دستنوشته‌های یک آوازه‌خوان دوره گرد (نشر)

«La chapelle d' Anoukit dans l'Ile de Sehel», *RTPPh. AEA*, Vol. 15, 1893, 187-189.

”پرستشگاه انوکیس در جزیره سهیل“
«Le Déir Amba-Samâan, en face d' Assouan», *RTPPh. AEA*, Vol. 15, 1893, 179-180.

”دیر سمعان در مقابل آسوان“
«Inscription historique bilingue, copte et arabe», *RTPPh.AEA*, Vol. 15, 1893, 176-177.

”کتیبه تاریخی دو زبانه قبطی و عربی“
«Quelques inscriptions nouvelles de Kom-Ombos», *RTPPh.AEA*, Vol. 15, 1893-1896, 180-187, Vol. 18, 151-158.

”برخی کتیبه‌های تازه از کوم امبو“
«Stèle funéraire du tombeau d' Amenemhat», *RTPPh. AEA*, Vol. 14, 1893, 71-73.

”استل قبر آمنمحت“
«[Konosso stela] stèle de Konosso au nom de Thoutmosis IV», *RTPPh.AEA*, Vol. 15, 1893, 177-179.

”استل کنوسوس به نام تحوتمس چهارم“
Maslahat al- Athar. Catalogue des monuments et inscriptions de l' Egypte antique. Ser. 1, T. 1-3, Vienne: A. Holzhausen, 1894-1909.

مصلحت الآثار. فهرست توصیفی یادمان‌ها و کتیبه‌های مصر باستان

”مقبره تنا“

«Une légende de Maqrizi», *RTPPh.AEA*, Vol. 13, 1890, 110-111.

”افسانه‌ای از مقریزی“

«La stèle d' Aménophis II à Karnak», *RTPPh. AEA*, Vol. 13, 1890, 160-161.

”استل (مُسلة) آمنوفیس دوم در کرنک“

«Le temple d' Aménophis III à Karnak», *RTPPh. AEA*, Vol. 13, 1890, 171-173.

”معبد آمنوفیس سوم در کرنک“

«Le temple de Maut», *RTPPh.AEA*, Vol. 13, 1890, 161-169.

”معبد موت“

«Le traité de l'an XXI entre Ramsès II et le prince de Khéta», *RTPPh.AEA*, Vol. 13, 1890-1893, 153-160, Vol. 14, 67-70.

”قرارداد رامسس دوم و شاهزاده ختا در سال ۲۱“

«Actes du concile d' Éphèse», texte copte publié et traduit, *France. Mission Archéologique Française au Caire. Mémoires*, Vol. 8, 1892, 1-143. [For criticism see: Piehl, K. F. *Sphinx*, R C... E, Vol 1, 1897, 122-154.]

”احکام شورای افسوس“ (ترجمه)

«Fragments grecs du livre d' Enoch», *France. Mission Archéologique Française au Caire. Mémoires*, Vol. 9, 1892, 93-147.

”قطعات یونانی کتاب خنوخ“ (ترجمه، تصحیح)

«Une stèle du tombeau d'Anna», *RTPPh.AEA*, Vol. 12, 1892, 105-107.

”استل مقبره آنا“

Chansons populaires arabes en dialecte du Caire, d'après les manuscrits d'un chanteur

”قطعاتی از انبای کوچک به گویش پانوپولیس“
Monuments pour servir à l'étude du culte d' Atonou en Egypte. T. 1. Les tombes de Khoutatonou par M. M. U. Bouriant, G. Legrain et G. Jéquier, Le Caire: Impr. de l' Institut Français d'Archéologie Orientale, 1903.

یادمان‌هایی که برای مطالعه پرستش آتون در مصر به کار می‌آید (با همکاری)

درباره‌اش

Chassinat, Emile Gaston, 1868-1948.
«Nécrologie», *BIFAO*, Vol. 3, 1903
213-214.

”یادنامه بوریان“

Bouriant, Pierre. «Notice sur Urbain Bouriant», directeur honoraire de l' Institut français d'archéologie Orientale du Caire, membre du comité de publication des travaux historiques et scientifiques, *RTPPh.AEA*, Vol. 26, 1904, 29-32.

”تذکره اوربن بوریان“

منابع ۵۲ ج ۱ ص ۲۰۸-۲۰۹؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۲۷-۳۶.
۵۵۲-۵۵۶؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۳۸؛ ۱۷۰ ص ۲۶-۳۷.

بوریس اف، آندره‌ی یاکوولویچ [āndrey yākovlevič borisof]

Borisov, Andrei Iakovlevich

(۱۹۰۳-۱۹۴۲)، زبان‌شناسی، باستان‌شناسی.

۲۴ مه دربولگوویتس^۱ (از شهرهای حومه سن‌پترزبورگ در روسیه) متولد شد. ۱۹۲۹ بخش زبان سامی گروه زبان‌شناسی دانشگاه

«Note sur les carrières antiques de ptolémaïes (Menchiyéh)», par M. M. J. de Morgan, U. Bouriant, Legrain, *France. Mission Archéologique Française au Caire. Mémoires*, Vol. 8, 1894, 353-379.

”یادداشت درباره‌ی ادوار باستانی شهر بطلمیوس (منشیه)“ (با همکاری)

«Tombeau de Harmhabi», *France. Mission Archéologique Française au Caire. Mémoires*, Vol. 5, 1894, 413-434.

”مقبره حارمحب“

Description topographique et historique de l' Egypte, par Maqrizi. Traduite en français par U. Bouriant. Pties 1-4, Fasc. I, Paris: E. Leroux, 1895-1900, 1920.

توصیف جغرافیایی و تاریخی مصر (ترجمه و تصحیح الخطط مقریزی)

«Lettre de M. Bouriant à Max Muller sur le mur d' Horemheb à Karnak», *RTPPh.AEA*, Vol. 17, 1895, 41-44.

”نامه بوریان به ماکس مولر درباره‌ی دیوار حارمحب در کرنک“

«L' empereur des inscriptions de Tahta», *RTPPh. AEA*, Vol. 18, 1896, 150.

”امپراتور کتیبه‌های طهطا“

«Temple d' Amada», *RTPPh.AEA*, Vol. 18, 1896, 159-160.

”معبد آمادا“

«Textes d' Abou-Simbal», *RTPPh.AEA*, Vol. 18, 1896, 160-166.

”متون ابوسمبل“

«Fragments des *Petits prophètes* en dialecte de Panoplis», *RTPPh. AEA*, Vol. 19, 1897, 1-12.

«Ob Otkrytykh v Leningrade Mutazilitskikh Rukopisiakh i Ikh Znachenii dlia Istorii Musul'manskoi Mysli», *Trudy Pervoi Sessii Arabistov*. Leningrad: 1937, 113-125.

” درباره‌ی کشف دستنوشته‌های معتزله در لنینگراد و اهمیت آن در تاریخ اندیشه اسلامی“

«Miniatory Knigi Makam al-Khariri», *Pamiatniki Epokhi i Rustaveli*. Leningrad: 1938, 171-178.

” مینیاتورهای کتاب مقامات حریری“

«Epigraficheskie Zametki», *Trudy Otdela Vostoka* (Gos. Ermitazh), T. I, Leningrad: 1939, 291-242; *EV*, XV, Leningrad: 1963, 51-57.

” یادداشت‌هایی پیرامون کتیبه‌شناسی“

«Nadpisi Artaksiia (Artashesa), Tsaria Armenii», *VDI* 2, Moskva- Leningrad: 1940, 97-104.

” کتیبه‌های آرتاکس، پادشاه ارمنستان“

«O Znachenii Slova naus», *Trudy Otdela Vostoka* (Gos. Ermitazh), T. III, Leningrad: 1940, 301-311; *Reziyume na Frants. iaz.*

” درباره‌ی معنای کلمه naus“

«O Vremeni i Meste Zhizni Karaimskogo Pisatelja Ali Ibn Suleimana», *PS*, Vyp. 2. (64-65), Moskva- Leningrad: 1956, 109-114.

” درباره‌ی تاریخ و محل زندگی علی بن سلیمان، نویسنده قریمی“

Sasanidskie Gemmy. Leningrad: Gos.

دولتی لنینگراد را به پایان رساند. ۱۹۳۷ بدون دفاع از رساله، نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی شد.

۱۹۲۸ و ۱۹۲۹ کارمند علمی موزه آسیایی، از ۱۹۳۴ تا ۱۹۴۲ استاد انستیتوی تاریخ، فلسفه و زبان‌شناسی دانشگاه دولتی لنینگراد و از ۱۹۳۸ تا ۱۹۴۲ کارمند علمی موزه دولتی ارمیتاژ بود. ۱۹۳۸ به درجه دانشیاری نایل آمد.

بوریس اف در کاوش‌های باستان‌شناسی قلعه‌های آنبرد^۱ (نزدیک ایروان)، تل^۲ و برزو^۳ (نزدیک سمرقند) شرکت جسته و در سال‌های جنگ کبیر میهنی در انتقال و حفظ مجموعه‌های موزه ارمیتاژ نقش بسزایی داشته است.

آثار

«Maani al-Nafs (Pseudo- Bahya)», (In USSR Academy of Sciences), *Izvestiia. Otdelenie obshchestvennykh nauk*, 1929, 775-797.

” معانی النفس“

«Arabskii Original Latinskoi Versii Tak Nazyvaemoi Teologii Aristotelja», *Zapiski Kollegii Vostokovedov*, T. V, Leningrad: 1930.

” نسخه عربی روایت لاتینی علم الهیات ارسطو“
«Avitsena kak Vrach i Filosof», *IAN*, Otdeleniia obsches. nauk 1-2, 1932, 54-73.

” ابن‌سینا، پزشک و فیلسوف“

«Moses Ibn Ezra's Poetry», USSR Academy of Sciences, *Izvestiia* 4, 1933, 99-117.

” شعر موسی بن عزرا“

کاتولیک در شهر میلان بود.

آثار

Les métaux et les pierres dans les inscriptions assyryo-babyloniennes.
München: Straub, 1914.

فلزات و سنگ‌ها در کتیبه‌های آشوری - بابلی
Assiriologia: Elementi di Grammatica, Sillabario, Crestomazia o Dizionariette.
1918. [For criticism see: Lewy, Julius. *OLZ*, V. 27, 1924, 508-509.]

آشورشناسی: عناصر قواعد زبان، هجا، متخبات و واژگان

«Lavori Agricoli Accennati in Tavolette Inedite del Finire delle Dinastie Sumere in Mesopotemia», *Aegyptus*, RIEP, V. 9, 1927, 263-271.

”لوحه‌های منتشر نشده از امور کشاورزی اواخر عصر سوریان در بین‌النهرین“

«Sigilli- Cilindri della Collezione Orientale del Musco di Torino», *Aegyptus*, RIEP, V. 8, 1927, 272-274.

”مهرهای استوانه‌ای مجموعه شرقی موزه تورینو“

«Descrizione di Roma in Una Géografia Araba del 1169 dell' Egira», *Aevum* 3, 1929, 5-12.

”توصیف رم در یک جغرافیای عربی متعلق به سال ۱۱۶۹ هجری“

«Tavolette Cuneiformi Sumere dell' Ultima Dinastia di Ur», *Aegyptus*, RIEP, V. 10, 1929, 257-290, V. 11, 145-160.

”لوح خط میخی سومری متعلق به آخرین سلسله“

Ermitazh, 1963. Avt.: A. Ia. Borisov i V. G. Lukonin.

مهرهای ساسانی

”اضافات الی مؤلفات ابن‌الراوندی“، الأبحاث اشریفة السوفیة. ۱۹۳۷.

درباره‌اش

Krachkovskii, I. Iu. «Ocherki Istorii Arabistiki v Rossii i SSSR», *UZ MGU*, Vyp. 107, T. 3, Kn. 2, 1946, 115.

”شرحی پیرامون تاریخچه عرب‌شناسی در روسیه و اتحاد شوروی“

Pigulevskaia, N. V. «Akademik Pavel Konstantinovich Kokovtsev i Ego Shkola», *VLU* 5, 1947, 115.

”آکادمیسین پاول کنستانتینوویچ کوکوتسف و مکتب او“

Krachkovskii, I. Iu. *Ocherki po Istorii Russkoi Arabistiki*, Moskva- Leningrad: 1950.

شرحی پیرامون تاریخچه عرب‌شناسی در روسیه
«Borisov, A. Ia», *Aziatskii Muzei- Leningradskoe Otdelenie Instituta Vostokovedeniia Akademii Nauk SSSR.*
Moskva: 1972. Imen. ukaz., 582.

”آندره‌ی یاکوولویچ بوریس‌اف“

منابع ۵۳ ج ۲ ص ۹۵۶: ۱۳۷ ج ۴ ص ۱۲۵۰: ۱۵۵ ص ۸۷-۸۸: ۱۶۲/۱.

بوزون، جوستینو [justino buzon]

Boson, Giustino

(۱۸۸۳-۱۹۵۴)، سومرشناسی، آشورشناسی.

در اوستیا^۱ (ایتالیا) به دنیا آمد. استاد دانشگاه

1. Ostia

شهر اور

آثار

«Royauté, Guerre et Fécondité, A Propos d'une Monnaie Kusana», *RHR*, T. 140, 1951, 129-154.

” سلطنت، جنگ و باروری، نشان یک سکه کوشانی“

«L'Influsso Classico ed Iranico sull' Arte dell' Asia Centrale», ricerche preliminari per uno studio sulla Pittura e la Scultura Centro- Asiatiche, *Revista dell' Istituto Nazionale d' Archeologia e Storia dell' Arte*, Nuova Serie, Anno II, 1953, 171-262; 1954.

” تأثیر هنر کلاسیک و ایرانی در آسیای میانه“
«The Frontal Representation of the Divine Chariot», similarities between the figurative arts in the East and West, *E & W*, VI, No. 1, Rome: April 1955, 9-25.

” تجسم پیشانی اربابه الهی“
«Ugo Monneret de Villard», *E & W*, V, 1955, 276-278.

Mostra d' Arte Iranica. Catalogue de l'exposition d' Art iranien à Rome, Milano: 1956.

سیمای هنر ایران
«Mostra Internazionale di Arte Iranica», *BAr*. 41, 1956, 349-351.

” سیمای بین‌المللی هنر ایران“
Istituto italiano per il Medio ed Estremo Oriente. *L' Arte del Gandhara in Pakistan e i Suoi Incontri con l' Arte dell' Asia Centrale*. Catalogo della mostra, Roma: Palazzo Brancaccio, Giugno 1958; Torino:

Tavolette Cuneiformi Sumere, degli Archivi di Drehem e di Djoha, dell' Ultima Dinastia di Ur. A cura di Giustino Boson... (Pubblicazioni della Università Cattolica del Sacro Cuore. Serie Dodicesima, Scienze Orientali Volume II.) Milan: Vita e Pensiero, 1936. [For criticism see: Schneider, N. *Orientalia*, Nova Series, V. 8, 1937, 277-279.]

لوحه‌های خط میخی سومری در آرشو... (نشر)

قصه بر لغام و یوصافات عن مخطوطات عربی. موناکو: ۱۹۱۴.

” اسطوره یسوع و ملک صور عن مخطوطات عربی“، مجله الشرق السیعی ۲۱، ۱۹۲۰.

دراسارت و ترجمات و مصنقات عن السومریین و الآشوریین و الحثیین فی حضاراتهم و ادیانهم و لغاتهم.

منابع ۵۳ ج ۱ ص ۲۸۸-۲۸۹: ۱۲۵ ج ۲ ص ۵۲۳-۵۲۲: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۰۶: ۱۵۱ ج ۲ ص ۲۹.

بوسالی، ماریو [māryo busālī]

Bussagli, Mario

تاریخ هنر.

استاد تاریخ هنر آسیای میانه در دانشگاه رم و مدیر بخش شرقی دایرةالمعارف جهانی هنر بود. ۱۹۵۶ مسئولیت برپایی نمایشگاه هنر ایران در ایتالیا و تهیه کاتالوگ این نمایشگاه را به عهده داشت. در زمینه تأثیر هنر و فرهنگ ایران در آسیای میانه و هندوستان تحقیقاتی انجام داده است.

جامعه‌شناسی در الجزایر بوده است.

آثار

«Le droit musulman en Yougoslavie et son évolution d'après un livre récent», *RA*, Part I, 1930, 203-206.

” حقوق اسلامی در یوگوسلاوی و تکامل تدریجی آن بنابر کتابی جدید“

«La législation française et son influence sur le droit de famille indigène», *RA*, Part I, 1930, 190-202.

” قانونگذاری فرانسوی و تأثیر آن بر قوانین بومی خانواده“

«Observations sur le droit de famille musulman à Java», *RA*, Part I, 1931, 49-55.

” ملاحظات درباره حقوق اسلامی خانواده در جاوه“

«Nouvelles observations sur quelques réformes apportée au droit musulman en Yougoslavie», *RA*, Part I, 1932, 203-204.

” ملاحظات تازه درباره برخی اصلاحات در حقوق اسلامی یوگوسلاوی“

«Le livre des successions du *Çahih d' el-Bokhary*», par G. H. Bousquet et Kh. Takarbi. Traduction avec éclaircissements et commentaires, *RA*, Part I, 1933, 208-238.

” باب ارث در صحیح بخاری“ (ترجمه با توضیحات و یادداشت‌ها با همکاری)

«Note sur le mariage mechrouth dans la region de Gouraya», *RA*, Part I, 1934, 9-11.

” یادداشتی درباره ازدواج مشروط در ناحیه

Palazzo Madama, luglio-Settembre 1958; Toma, C. Colombo, 1958.

هنر قندهار در پاکستان و تلاقی آن با هنر آسیای میانه
Profili dell' India Antica e Modern. (Letterature e Civiltà, 13.) Torino: Edizioni Rai, 1959.

سیمای هند قدیم و جدید
«Cusana et Serica», *RSO* 37, 1962, 97-103.

5000 [i.e. Cinquemila] Anni d' Arte in Pakistan. Mostra organizzata in collaborazione con l'Istituto Italiano per il Medio ed Estremo Oriente, Napoli: Museo Nazionale, 23 Febbraio 31 Marzo 1964. [Catalogo. Napoli] Istituto Universitario Orientale, 1964.

پنج هزار سال هنر در پاکستان
Indian Miniatures. Translated by Raymond Rudoff from the Italian original, New Delhi etc.: Macmillan Co. of India, 1976.

میناتورهای هندی
Central Asian Painting. London: Macmillan, 1978. (Treasures of Asia Series.)

نقاشی آسیای میانه
منابع ۴۵ ج ۲ ص ۱۳۶: ۱۱۷ ج ۲: ۱۲۵ ج ۳ ص ۸۰۸: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۵۶-۱۹۶۰ و ۱۹۷۶-۱۹۸۰: ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۸۲: ۱۵۲ ج ۳ و ۷.

بوسکه، ژرژ آنری [žorž ānri buske]

Bousquet, George Henri

حقوق اسلامی.
از اهالی فرانسه، استاد دانشکده حقوق و

(*mâlékite et algérien*). Conforme au programme du certificat de législation algérienne, Alger: P. & G. Soubiron, Paris: P. Geuthner, 1936-1940; 2ème édition revue augmentée... Alger: La Maison des Livres, 1947; 3ème édition, 1950.

چکیده مقدماتی حقوق اسلامی (مالکی و الجزایری)
«C. Snouck Hurgronje (1857-1936)», *RA*, Part I, 1936, 183-185.

”کریستیان سنوک هرگرونیه (۱۸۵۷ - ۱۹۳۶)“
«Un qanoun kabyle contemporain», *RA* 79 1936, 867-872.

”قانونی قبایلی در عصر حاضر“
«Brève note sur la possession», *RA*, Part I, 1937, 22-23.

”یادداشتی کوتاه بر مالکیت“
«Islam in the Balkans», *MW* 27, 1937, 65-71.

”اسلام در بالکان“
Le jeûne des algéroises et le fiqh. Alger: Société Historique Algérienne, 1937, 7.

روژه زنان الجزیره‌ای و فقه
«Le nouveau régime de la tutelle des mineurs musulmans», *RA*, Part I, 1937, 118-124.

”نظام جدید قیمومت صغیران مسلمان“
«L'adoption dans la famille tunisienne», par G. H. Bousquet and Demeerseman, *RA* 81, 1938, 127-159.

”فرزند خواندگی در خانواده تونس“ (بیا همکاری)

Introduction à l'étude de l' Islam indonésien. Extrait de *REI*, Année 1938, Cahiers II-III, Paris: P. Geuthner, 1938.

Gouraya (در الجزایر)
«Abrégé de la loi musulmane selon le rite de l' Imam el- Chaf'i», par Abou Chodja. Traduction nouvelle et commentaires, *RA*, Part I, 1935, 193-207; Part II, 1936, 1-16, 48-52, 66-72, 78-86.

”خلاصه فقه اسلامی بنا بر مذهب شافعی“، از ابو شجاع (ترجمه، یادداشت‌ها)
«Enquête sur le domaine respectif de la législation française, de la loi musulmane et de la coutume en Afrique du Nord», *RA* 76, 1935, 373-378.

”تحقیق درباره حوزه مربوط به قانونگذاری فرانسوی، فقه اسلامی و عرف در افریقای شمالی“
«Moslem Religious Influences in the United States», *MW* 25, 1935, 40-44.

”تأثیرات مذهبی مسلمانان در ایالات متحده“
«Note sur les réformes de l' Islam albanais», *REI* 9, 1935, 399-410.

”یادداشتی درباره اصلاحات اسلام آلبانیایی“
Les successions agnatiques mitigées. Étude comparée du régime successoral en droit germanique et en droit musulman, par Frédéric Peltier et G. H. Bousquet... Paris: P. Geuthner, 1935.

مطالعه تطبیقی نظام ارثی در فقه اسلامی و حقوق ژرمنی (با همکاری)

«Note sur deux aspects contemporains du culte des saints chez les Musulmans», *RA*, Nos. 368 et 369, 1936; Alger: Société Historique Algérienne, 1936.

”درباره دو وجه کنونی پرستش اولیاء نزد مسلمانان“
Précis élémentaire de droit musulman

درآمدی بر مطالعه اسلام در اندونزی

«Les musulmans de l' Inde française et leur statut politique et civil», *RAlg.*, Part I, 1938, 49-56.

” مسلمانان هند فرانسه و وضعیت سیاسی و مدنی آنها “

Desparmet, Joseph, 1868-1942. *Coutumes, institutions, croyances des indigènes de l' Algérie*. Traduction annotée par Henri Pérès... et G. H. Bousquet, Alger: Imp. La typo- litho et J. Carbonel, 1939-

رسومات، نهادها و اعتقادات بومیان الجزایر (ترجمه و تحشیه، با همکاری)

La politique musulman et coloniale des Pays- Bas. Paris: Paul Hartmann, éditeur, 1939.

سیاست اسلامی و استعماری هلند

Recherches sur les deux sectes musulmanes 'waktou telous' et 'waktou lima' de Lombou. Extrait de *REI*, Cahier II, Année 1939, Paris: Paul Geuthner, 1939.

تحقیقات درباره دو فرقه اسلامی...

«La garde des enfants (H'adhana) dans la famille tunisien», par G. H. Bousquet et A. Demeerseman, *IBLA* 4, 1941, 5-31, 107-130.

” حضانت کودکان در خانواده تونس “ (با همکاری)

«Les deux sectes Kharédjites de Djerba», *RA* 86, 1942, 156-160.

” دو فرقه خوارج در جزیره جربه “

«Un congrès d'orientalistes vu par un lettré musulman», *BEA* 3, 1943, 67-68.

” کنگره شرق‌شناسان از دیدگاه یک دانشمند

مسلمان

«Inscription funéraires en français sur des tombes musulmanes», *RA* 88, 1944, 266-269.

” سنگ نبشته‌های قبرهای مسلمانان به زبان فرانسه “

«Annonces matrimoniales islamiques», *RA* 89, 1945, 117-119.

” اعلانات ازدواج اسلامی “

Islamic Law and Customary Law in French North Africa. (A special university lecture delivered in the University of London by professor G. H. Bousquet.) London: [printed] n. d., 1945?

قانون اسلامی و قانون عرفی در افریقای شمالی فرانسه
L' Islam maghrebain. (Introduction à l'étude générale de l'islam.) Alger: La Maison des Livres, 1945.

اسلام مغربی

«L'assurance et les musulmans nord-africains», *RA* 91, 1947, 160-164.

” تأمین اجتماعی و مسلمانان افریقای شمالی “
«La baraka, le mana et les dunamis de Jésus», *RA* 91, 1947, 166-170.

Le droit musulman par les textes. Ouvrage conforme au programme du certificat de Législation Algérienne. 2e édition revue et augmentée. (*Précis de Droit Musulman*. T. II.) Alger: La Maison des Livres, 1947.

حقوق اسلامی از خلال متون

«Evolution juridique des populations musulmanes», *l'Islam et l'Occident*. 1947, 194-204.

«Le chameau volé. Document de procédure marocaine», *Hespéris* 36, 1949, 431-438.

” شتر دزدیده شده. سند آیین دادرسی مراکش “
«Documents contemporains curieux relatifs au droit en Kabylie», *RA*, Part I, 1949, 93-96.

” اسناد عجیب معاصر درباره قانون در بلاد القبائل “

Du droit musulman et de son application effective dans le monde. Alger: Impr. Nord- Africaine, 1949.

حقوق اسلامی و کاربرد مؤثر آن در جهان
«Les enfants naturels musulmans et l'état civil à Alger», *RA* 93, 1949, 140-142.

” کودکان نامشروع مسلمان و شناسنامه در الجزیره “

«Fiqh et sorcellerie», (Petite contribution à l'étude de la sorcellerie en Islam.) *AIEO* 8, 1949-1950, 230-234.

” فقه و ساحری “
Les grandes pratiques rituelles de l'Islam. Paris: Presses Universitaires de France, 1949.

عمده واجبات مذهبی در اسلام
Al- Shirazi, Abu Ishaq Ibrahim Ibn Ali, 1003-1083. *Kitab et- Tanbih*. Ou, le livre de l'admonition touchant la loi musulmane selon le rite de l' Imâm ech- Chafe'i. Traduction française annotée par G. H. Bousquet, Alger: Maison des Livres, 1949-1952.

کتاب التنبیه، یا کتاب فقه اسلامی بنابر مذهب شافعی، اثر ابواسحاق ابراهیم بن علی شیرازی

” تکامل حقوقی جوامع اسلامی “

«Note sur des usages relatifs à la dot dans la région d' Aumale», par G. H. Bousquet et M. Nour- Eddine, *RA* 91, 1947, 301-304.

” یادداشت درباره رسومات مربوط به جهیزیه در ناحیه اُمل “ (با همکاری)

«Octave pesle», *RA* 91, 1947, 158-159.
” اکتاوپزل “

«Promenades sociologiques», *RA* 91, 1947, 305-309.

” گشت و گذارهای جامعه‌شناختی “
«Le carnaval de l' Achoûra à ouarzazate (Maroc)», par Peltier et G. H. Bousquet, *RA* 92, 1948, 185-186.

” مراسم عاشورا در ورزازات (مراکش) “ (با همکاری)

«La conception du nikah selon les docteurs de la loi musulmane», *RA*, Part I, 1948, 63-74.

” مفهوم نکاح از نظر فقهای اسلامی “
«L' Islam et la limitation volontaire des naissances», (Brève reflections sur un grave problème social.) *AIEO* 7, 1948, 95-104. Also in *Population* 5, 1950, 121-128.

” اسلام و کنترل ارادی موالید “
«Un théoricien du fiqh à la Mosquée de Bone», *BEA* 8, 1948, 58-59.

” فقیهی در مسجد بن “
«La 'Bidaya' d' Averroes», le livre de l'interdiction (*Kitâb-el-hadjr*) traduit, *RA*, Part I, 1949, 41-49.

” بدایة المجتهد و نهاية المقتصد ابن رشد “ (ترجمه)

«Une petite erreur de Juijnboill et de Perron à propos d'une institution peu connue (the i'fâf)», *MWM*, 1950, 49-53.

” اشتباه جزئی یونبول و پرون درباره یک نهاد کم شناخته شده (اعفاف) “

Snouck- Hurgronje, C. «*La légende qoranique d'Abraham et la politique religieuse du prophète Muhammed*», traduit (avec la collaboration de G. W. Bousquet- Mirandolle) avec introduction et portface par G. H. Bousquet, *RA* 95, 1951, 273-288.

” داستان قرآنی ابراهیم و سیاست دینی حضرت محمد (ص) “ (مقدمه و پی نوشت)

«Note sur une curieuse forme de mariages kabiles protestants», *RA*, Part I, 1951, 9-11.

” یادداشتی درباره شکلی عجیب از ازدواج‌های قبایلی پروتستان‌ها “

«Plaidoyer pour les Faraidhs», *RA*, Part I, 1951, 4-14.

” دفاعیه از برای فرایض “

Al- Nawawi, 1233-1278. *Les quarante hadiths*. Traduits par G. H. Bousquet et suivis de qq dires du prophète Mohammed. Republiés par le même, Alger: La Maison des Livres, 1951.

الاربعون النوویة (چهل حدیث)، اثر یحیی بن شرف‌النووی (ترجمه همراه با فرائزهایی از کلام حضرت محمد ص)

«Recueil de délibération à la Mosquée de Beni Isguen (Traduction anonyme)», *AIEO* 9, 1951, 18-51.

” مجموعه مباحثات مسجد بنی اسغون “

(ترجمه، تحشیه)

«Note sur l'ifaf», *RA*, Part I, 1949, 50-51.

” یادداشت درباره عفاف “

«Promenades sociologiques», III, Les noms patronymiques féminins des douars Tacheta et zougerra, *RA* 93, 1949, 335-338.

” گشت و گذارهای جامعه‌شناختی “

Classiques de l'islamologie. Alger: Maison des Livres, 1950.

مطالعات کلاسیک اسلامی

«*Les conquêtes musulmanes et l'impérialisme arabe*», par J. Schumpeter (1883-1950). Introduction, postface et notes, *RA* 94, 1950, 283-297.

” فتوحات مسلمانان و امپریالیسم عرب “ (مقدمه، پی نوشت، یادداشت‌ها)

«Le droit de 'djebr' et la cour d' Alger», *RA*, Part I, 1950, 211-215.

” قانون جبر و دادگاه الجزیره “

«L'instruction religieuse de la fillette musulmane dans les centres urbains d' Algérie», *Hespéris* 37, 1950, 184-192.

” تعلیم و تربیت مذهبی دختر بچه مسلمان در شهرهای الجزایر “

«Islamic Law and Customary Law in French North Africa», *Journal of Comparative Legislation and International Law* 32, 1950, 57-65.

” قانون اسلامی و قانون عرفی در آفریقای شمالی فرانسه “

Justice française et coutumes Kabiles. Alger: Impr. Nord- Africaine, 1950.

محاکم عدلیه فرانسوی و قوانین عرفی قبایلی

«Survivances de formulaires turcs en Tunisie», *RA* 96, 1952, 220-221.

”مجموعه قواعد و دستورالعمل‌های حقوقی به‌جا مانده از ترک‌ها در تونس“

«Les élites gouvernantes en Afrique du Nord depuis la conquête française», *WI*, N. S. 3, 1953, 15-33.

”نخبگان حاکم در آفریقای شمالی پس از استیلای فرانسه“

«How the Natives of Algeria Became French Citizens», *International and Comparative Law Quarterly* 2, 1953, 596-605.

”چگونه بومیان الجزایر شهروند فرانسه شدند“
Al- Ghazali, 1059-1111. *Le livre des bons usage en matière de mariage*. (Extrait de l' *Ihya 'o uloum ed-din* ou, vivification des sciences de la foi.) Traduction française annotée par L. Bercher et G. H. Bousquet, Paris: A. Maisonneuve, Oxford: J. Thornton, 1953.

کتاب آداب نکاح، برگرفته از احیاء علوم الدین، اثر غزالی (ترجمه و تجشیه با همکاری)

«Note sur les survivances du droit coutumier berbère en Tunisie», *Hespéris* 40, 1953, 248-249.

”یادداشت درباره بقایای قانون عرفی بربر در تونس“

La Morale de l' Islam et son éthique sexuelle. Paris: A. Maisonneuve, 1953; Nouvelle édition revue et augmentée, *L' Ethique sexuelle de l'Islam*. Paris: G. P. Maisonneuve et Larose, 1966.

آموزه‌های اخلاقی اسلام و اصول اخلاق جنسی آن

«Les vices redhibitoires de la femme en droit musulman: remarque juridico-médicales», par G. H. Bousquet et H. Jahier, *RA*, Part I, 1951, 52-58.

”عیوبی در زن که بنابر فقه اسلامی موجب حق فسخ نکاح برای مرد می‌شود“ (با همکاری)

«Allah et le Mikado, une fetwa indonésienne», *WI*, N. S. 2, 1952, 108-111.

”الله و میکادو، یک فتوای اندونزیایی“

«Glanures de droit musulman», *RA*, Part I, 1952, 189-190.

”یادداشت‌های کوتاه درباره فقه اسلامی“

«Le Kitab al-wara' ou livre du scrupule religieux selon l'Imam Ibn Hanbal», extraits traduits et annotés par G. H. Bousquet et Charles Dominique, *Hespéris* 39, 1952, 97-119.

”کتاب الورع یا کتاب شبهه دینی از احمد بن محمد بن حنبل“ (گزیده‌ها، ترجمه‌ها و تحشیه‌ها، با همکاری)

«La persistance des coutumes berbères en Aurès», *RA*, Part I, 1952, 109-115.

”پایداری رسومات بربر در اوراس“

«Pour l'étude des droits berbères», (À propos de G. Marcy. *Le Droit Coutumier Zemmoûr*), suivi d'une bibliographie d'ensemble de la question, *Hespéris* 39, 1952, 501-513.

”درباره مطالعه حقوق بربرها“

«Promenades sociologiques, V. La pratique religieuse en Aurès», *RA* 96, 1952, 449-458.

”گشت و گذارهای جامعه‌شناختی، ۵- رویه دینی در اوراس“

- (ترجمه، با همکاری)
«Observations sociologiques sur les origines de l' Islam», *SI* 2, 1954, 61-87.
- ” ملاحظات جامعه‌شناختی درباره‌ی خاستگاه‌های اسلام “
«L'agrégation de droit musulman», *RA*, 1955, 153-167.
- ” قبول عضویت در فقه اسلامی “
«Le droit coutumier des berbères», *The Future of Customary Law in Africa*. 1955, 142-154.
- ” قانون عرفی بربرها “
Ghazali. *Ihya'o uloun ed- din ou vivification des sciences de la foi*. Analyse et index par G. H. Bousquet avec la collaboration d'un groupe d'arabisants et arabisants, Paris: Impr. M. Besson, 1955.
- احیاء علوم‌الدین، اثر غزالی (بررسی و نمایه، با همکاری)
«Léon Bercher (1889-1955)», *Hespéris* 42, 1955, 14-16.
- ” لنون برشه (۱۸۸۹-۱۹۵۵) “
De la loi musulmane selon le rite de l'Imam Malek. Par Khalil Ben Ishaq. Traduction nouv. par G. H. Bousquet. Alger: Éditions algériennes en Nahdha, 1956-1962.
- چکیده‌ی فقه اسلامی از دیدگاه مذهب مالکی، اثر خلیل بن اسحاق (ترجمه)
«Observations sur la nature et les causes de la conquête arabe», *SI* 6, 1956, 37-52.
- ” ملاحظات درباره‌ی ماهیت و علل استیلای عرب “
«A propos de la traduction du *Kitâb al-Wara*», *Hespéris* 48, 1956, 214.
- «Un qanoun de l' Aurès», *Hespéris* 40, 1953, 77-88.
- ” قانونی در منطقه‌ی اوراس “
Nöldeke, Theodor, 1836-1930. *Remarques critiques sur le style et la syntaxe du Coran*. Traduit avec une postface, observations sociologiques sur le dogme de la précellence du *Coran*, par G. H. Bousquet, Paris: A. Maisonneuve, 1953.
- ملاحظات درباره‌ی سبک و نحو قرآن (ترجمه، پی‌نوشت و ملاحظات جامعه‌شناختی)
Al- Quduri, Ahmad Ibn Muhammad. *Le statut personnel en droit musulman hanefite*. Texte et traduction annotée du *Muhtasar d' al-Quduri*. Par G. H. Bousquet et L. Bercher, Tunis: Recueil sirey, 1953.
- احوال شخصیه در فقه اسلام حنفی (ترجمه و تحشیه کتاب المختصر القدوری، با همکاری)
«Des droits de l'esclavage», extrait de *l'Ihya...* Traduction et annotée, *AIËO*, No. 10, Alger: 1954, 420-427.
- ” حقوق بنده “ برگرفته از احیاء علوم‌الدین
Wensinck, A. J. «L' influence juive sur les origines du culte musulman», traduction par G. H. Bousquet et G. W. Bousquet Mirandoll, *RA* 98, 1954, 84-112.
- ” تأثیر دین یهود بر اصول عبادی اسلام “ (ترجمه، با همکاری)
«Journal de captivité à Alger (1814-1816)», traduit par G.H. Bousquet et G.W. Bousquet Mirandoll et G. Metzon, *AIEO* 12, 1954, 43-83.
- ” نشریه‌ی اسارت در الجزیره (۱۸۱۴-۱۸۱۶) “

Selected Works of C. Snouck Hurgronje.

Ed. in English and in French by G. H. Bousquet and J. Schacht, Leiden: E. J. Brill, 1957.

آثار منتخب سنوک هرگرونیه (با همکاری)

«Analyse de la *Moudawwana* d' Ibn el Qasim (recension de Sahnoun)», *RAI*, 74, 1958, 189-211; *AIEO* 16, 1958, 177-206; 17, 1959, 169-211; *RA* 75, 1959, 69-85; 76, 1960, 49-79; 77, 1961, 1-30; *AIEO* 18-19, 1960-1961, 73-165; 20, 1962, 113-240.

”تحلیل مَدَوْنَةُ الْکَبْرِی از ابن القاسم العتقی به روایت سحنون“

«Des animaux et de leur traitement selon le Judaïsme, le Christianisme et l' Islam», *SI* 9, 1958, 31-48.

”حیوانات و مراقبت از آن‌ها بنابر یهودیت، مسیحیت و اسلام“

«Quelques remarques sur la pratique rituelle en Afrique du Nord, principalement au Maroc», *RA* 103, 1959, 325-345.

”نکاتی چند دربارهٔ مراسم دینی در افریقای شمالی، به ویژه در مراکش“

«*Āda*», ii- North Africa, *EI*, Vol. I, 1960, 170-172.

”عاده“ در شمال افریقا

«*Azl*», *EI*, Vol. I, 1960, 826.

”عزل“

«*Bah*», *EI*, Vol. I, 1960, 910-911.

”باه“

«*Études Islamologiques d'Ignaz Goldziher*», traduction analytique, *Arabica* 7-9, 1960-62, 1-29, 113-139, 8, 238-272, 9,

”دربارهٔ ترجمهٔ کتاب الورع“

«Quelques remarques critiques et sociologiques sur la conquête arabe et les théories émises à ce sujet», *SOLV*, I, 1956, 52-60.

”برخی ملاحظات انتقادی و جامعه‌شناختی دربارهٔ استیلای عرب و نظریه‌های ارائه شده در این زمینه“

Les Berbères, histoire et institutions. Paris: Presses Universitaire de France, 1957.

تاریخ و نهادهای بربرها

«Conversion d'un Chrétien à l' Islamisme», *RA* 73, 1957, 240-241.

”ایمان‌آوری یک مسیحی به آیین اسلام“

«Dans quelle mesure l'enseignement dogmatique a-t-il pu entraver l'évolution des institutions économiques et sociales de l'Islam?», *Classicisme et déclin culturel dans l'histoire de l' Islam*. 1957, 185-189.

”تا چه اندازه تعلیمات جزمی مانع تحول نهادهای اقتصادی و اجتماعی اسلام گردیده است؟“

«L'économie politique non européenno-chrétienne», l' exemple de Dimachqi, *Revue d'Histoire Économique et Sociale* 45, 1957, 5-23.

”اقتصاد سیاسی غیر اروپایی - مسیحی“ نمونهٔ دمشقی

«Journal d'un voyage à Alger (1675-1676)», traduit par G. H. Bousquet et M. Bousquet et Thomas Hees, *RA* 101, 1957, 85-128.

”گزارش سفری به الجزیره (۱۶۷۵-۱۶۷۶)“ (ترجمه، با همکاری)

Hurgronje, Christiaan Snouck, 1857-1936.

گزیده حدیث‌هایی از صحیح بخاری (ترجمه، مقدمه و یادداشت‌ها)

«Les çaqaliba chez Ibn Khaldoun», *RSO* 40, 1965, 139-141.

” ثعالبه از دیدگاه ابن خلدون “

«Dhabiha», *EI*, Vol. II, 1965, 213-214.

” ذبیحه “

«Ghusl», *EI*, Vol. II, 1965, 1104.

” غسل “

«Ibn Battuta et les institutions musulmans», *SI* 24, 1966, 81-106.

” ابن بطوطه و نهادهای اسلامی “

«Un texte concernant le rituel de la visite à Médine», *RSO* 41, 1966, 165-169.

” نوشته‌ای دربارهٔ مناسک زیارت مدینه “

«Mahomet et l'Islam», selon un passage peu connu de la *Légende Dorée*, *AIPh.HOS* 20, 1968-72, 137-144.

” محمد (ص) و اسلام “ بنابر عبارتی از کتاب افسانه زرین [اثر ژاک دو وراژین]

«Voltaire et l' Islam», *SI* 28, 1968, 109-126.

” ولتر و اسلام “

«Marx et Engels se sont- ils intéressés aux questions islamiques?», *SI* 30, 1969, 119-130.

” مارکس و انگلس به مسایل اسلامی علاقه‌مندند؟ “

«La Mudawwana, Index», *Arabica* 17, 1970, 113-150.

” فهرست مدونة الکبری “

«Goethe et l' Islam», *SI* 33, 1971, 151-164.

” گوته و اسلام “

80-85; Leiden: E. J. Brill, 1962.

” مطالعات اسلامی ایگناتس گولدتسیهر “ (ترجمه تحلیلی)

«Folklore juridique: Quelques remarques sociologiques sur la parenté de lait selon la loi musulmane», *Annales Juridiques, Politiques, Économiques et Sociales publ. par la Revue Algérienne* 4, 1960, 53-62.

” فرهنگ عامه فقهی: برخی ملاحظات جامعه‌شناختی دربارهٔ قرابت رضاعی از دیدگاه فقه اسلامی “

«Judaïsme, Christianisme, Islam, religions apparentées», *SI* 14, 1961, 5-35.

” یهودیت، مسیحیت و اسلام، ادیان خویشاوند “

«Milieux musulmans d'Afrique du Nord et civilisation européano-chrétienne», Heurts et fusion, particulièrement en Algérie et à Alger, *Colloque sur la Sociologie Musulmane*. 1961, 361-392.

” مراکز اسلامی افریقای شمالی و تمدن اروپایی - مسیحی “

«Un chef- d'œuvre de l'orientalisme italien, la traduction de *Khalil*», par Guidi et Santillano, *RSO* 37, 1962, 251-255.

” ترجمهٔ کتاب خلیل شاهکار شرق‌شناسی ایتالیا “
«Le Fiqh et la pratique rituelle au Maroc», quelques remarques, *EOLP*, II, 1962, 495-502.

” فقه و رویه آیینی در مراکش “

Al- Bukhari, Muhammad Ibn Ismail, 810-870. *L' authentique tradition musulmane. Choix de Hādīths*. Traduction, introd. et notes par G. H. Bousquet, Paris: B. Grasset, 1964.

موقع تا ۱۹۷۰ استاد دانشگاه هامبورگ بود. در ۱۹۷۰ و ۱۹۷۱ استاد میهمان در دانشگاه بردو، از ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳ استاد دانشگاه بوخوم، از ۱۹۷۳ استاد دانشگاه کیل و سپس در ۱۹۸۰ و ۱۹۸۱ همکار پژوهشی انستیتوی پژوهش‌های دانشگاه بیت‌المقدس گردید. بوسه عضو انجمن شرق‌شناسی و انجمن فلسطینی آلمان بوده است.

آثار

«Die Entwicklung der Staatsurkunde in Zentralasien und Persien von den Mongolen bis zu den Safawiden», 24th Intern. Cong. Or. 1957, 372-374.

”گسترش اسناد دولتی در آسیای میانه و ایران از عصر مغول تا صفویان“
Untersuchungen zum islamischen Kanzleiwesen an Hand turkemenischer und safawidischer Urkunden. Abhandlungen d. Deutschen Archäologischen Instituts Kairo. Islamische Reihe 1, Kairo: 1959.

کندو کاوی در دفترداری اسلامی با بهره‌گیری از اسناد ترکمنی و صنوی

«Persische Diplomatie im Überblick, Ergebnisse und Probleme», *Islam* 37, 1961, 202-245.

”نگرشی بر مناسبات سیاسی ایران، نتایج و دشواری‌ها“

«Diplomatic III: Persia», *EI*, Vol. II, 1965, 301-313.

”دیپلماسی، ایران“

«Ferman», *EI*, Vol. II, 1965, 803-804.

”فرمان“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

”گوته و اسلام“، ترجمه جلال ستاری، هویت ملی و هویت فرهنگی. تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۰، ۲۷۲ - ۲۹۲.]

«Hadath», *EI*, Vol. III, 1971, 19.

”حدث“

«Hayd», *EI*, Vol. III, 1971, 315.

”حیض“

«Ibadat», *EI*, Vol. III, 1971, 647-648.

”عبادات“

«Note sur un livre de droit coutumier bédouin», *RHDFE* 50, 1972, 257-262.

”یادداشت درباره قانون عرفی بدوی“

«P'tikaf», *EI*, Vol. IV, 1978, 280.

”اعتکاف“

منابع ۵۱/۱ ج ۲ ص ۴۲۷: ۵۳ ج ۱ ص ۳۱۱-۳۱۲؛ ۱۱۷ ج ۱ ص ۱۲۵: ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۵۸-۵۵۷: ۱۳۸ ج ۱، ۲، ۳ و ۴: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۱-۱۹۷۵: ۱۵۱ ج ۲ ص ۳۹-۴۱: ۱۵۲ ج ۶ و ۹.

بوسه، هربرت [heribert buse]

Busse, Heribert

(۱۹۳۶ -)، مطالعات اسلامی و ایرانی.

۲۶ آوریل در دودراشتات^۱ (آلمان) به دنیا آمد. ۱۹۴۸ تحصیلات دبیرستانی را به پایان رساند. ۱۹۵۶ موفق به اخذ درجه دکتری از دانشگاه ماینس^۲ گردید.

از ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۳ دستیار علمی در دانشگاه هامبورگ و در ۱۹۶۴ و ۱۹۶۵ کارشناس انستیتوی شرق‌شناسی آلمان در بیروت بود. ۱۹۶۵ رساله استادی خود را نگاشت و از همان

Abd al- Gani an- Nabulusi. «*Al- Tuhfa an- Nabulusiyya fil-Rihla al- Tarabulusiyya*», *Beiruter Texte und Studien* 4, Beirut: 1971.

” التحفة النابلسية في الرحلة الطرابلسية “، اثر عبدالغنى نابلسى (تصحیح)

Hasan-e Fasai. *History of Persia under Qajar Rule*. Übersetzt aus dem Persischen. New York, London: 1972.

تاریخ ایران در عصر قاجار، تألیف حسن فسائی (ترجمه، ویرایش)

«Kerman im 19. Jahrhundert nach der *Geographie des Waziri*», *Der Islam* 50, 1973, 284-312.

” کرمان در سده نوزدهم برپایه جغرافیای وزیری “

«Literaturbericht über die *Geschichte des islamischen Persiens*, Veröffentlichungen 1954-1971», *Historische Zeitschrift*, Sonderheft 5, 1973, 584-628.

” گزارشی درباره منابع تاریخ ایران بعد از اسلام، آثار منتشر شده از ۱۹۵۴-۱۹۷۱ “

«The Revival of Persian Kingship under the Buyids», *Islamic Civilization*. 1973, 47-69.

” احیای شاهنشاهی ایرانی در عصر آل بویه “

«Die arabische Staatenwelt zwischen Nil und Euphrat», *Emuna* 9, 1974, 201-205.

” جهان اسلام از نیل تا فرات “

«Iran under the Buyids», *The Cambridge History of Iran*. IV: The Period from the Arab Invasion to the Saljuqs. Ed. R. N. Frye. Cambridge: 1975, 205-304.

” ایران در عصر آل بویه “

«Der Islam und Palästina», *Im Lande der Bibel* 2, 1975, 6-20.

«Der Islam und die biblischen Kultstätten», *Der Islam* 42, 1966, 113-147.

” اسلام و اماکن مقدس در تورات و انجیل “

«Das Hofbudget des Chalifen al- Mutadid billah», *Der Islam* 43, 1967, 11-36.

” بودجه دربار خلیفه المعتضد بالله “

«Abd al- Gani an - Nabulusi Reisen im Libanon», *Der Islam* 44, 1968, 71-114.

” سفرهای عبدالغنى نابلسی در لبنان “

«Fürstenspiegel und Fürstenethik im Islam», *Bustan* 9, 1968, 12-19.

” کتابهای موجود در اخلاق شاهان در اسلام “

«Der Islam in Turkestan», *Mitteilungen der Societas Uralo- Altaica* 1, 1968, 17-37.

” اسلام در ترکستان “

«The Sanctity of Jerusalem in Islam», *Judaism* (New York) 17, 1968, 441-468.

” تقدس بیت المقدس در اسلام “

«Chalif und Großkönig. Die Buyiden im Iraq», *Beiruter Texte und Studien* 6, Beirut- Wiesbaden: 1969.

” خلیفه و پادشاه بزرگ آل بویه در عراق “

«Karl Emil Schabinger Freiherr von Schowingen», *Der Islam* 45, 1969, 94-95.

” کارل امیل شابینگر فرایهر فون شووینگن “

«Hiba IV- Persia», *EI*, Vol. III, 1971, 342-349.

” هبه در ایران “

«Humayun», *EI*, Vol. III, 1971, 574-575.

” همایون “

«Thron, Kosmos und Lebensraum im *Schahname*», *Festgabe deutscher Iranisten zur 2500 Jahrfeier Irans*. 1971, 8-21.

” تاج و تخت، جهان و شجره حیات در شاهنامه “

Politics», *Israel Oriental Studies* 10, 1980, 14-20.

”پیروزی عرب در وحی و سیاست“

«Islam und Christentum», zwei Weltreligionen auf verschiedenen Wegen zum Heil, *Geschichte in Wissenschaft und Unterricht*. 1981, 726-737.

”اسلام و مسیحیت“

«Der Islam und seine Rolle in der Heilsgeschichte in Georg von Ungarns Türkentraktat», *Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica*, Band 14: Scholia, *Beiträge zur Turkologie und Zentralasienkunde*, Annemarie von Gabain zum 80. Geburtstag am 4. Juni 1981 dargebracht von Kollegen, Freunden und Schülern, Wiesbaden: 1981: 22-37.

”اسلام و نقش آن در داستان نجات بخشی گئورگ مجاری درباره ترکها“

«Das Leben Jesu im Koran», *Christiana Albertina* 15, 1981, 15-25.

”مسیح در قرآن“

«Monotheismus und islamische Christologie in der Bauschrift des Felsendoms in Jerusalem», *Theologische Quartalschrift* 161, Tübingen: 1981, 168-178.

”یکتاپرستی و مسیح شناسی اسلامی در کتیبه‌های بیت المقدس“

«Vom Felsendom zum Templum Domini», *Das Heilige Land im Mittelalter*, Schriftenreihe des Zentralinstituts für Fränkische Landeskund und allgemeine Regionalforschung an der Universität

”اسلام و فلسطین“

«Literaturbericht Welt des Islams», *Geschichte in Wissenschaft und Unterricht* 7, 1975, 453-466.

”گزارشی از منابع جهان اسلام“

«Tradition und Akkulturation im islamischen Modernismus», *Saeculum* 26, 1975, 157-165.

”سنت و اشاعه فرهنگ در نوگرایی اسلامی“

«Die arabischen Inschriften im und am Felsendom in Jerusalem», *Das Heilige Land* 109, 1977, 8-24.

”کتیبه‌های عربی بر صخره بیت المقدس“

«Der persische Staatsgedanke im Wandel der Geschichte», *Saeculum* 28, 1977, 53-74.

”اندیشه حکومت ایرانی در پویه تاریخ“

«Atabeg», *Lexikon des Mittelalters*, I, 1978.

”اتابک“

«Izz al- Dawla», *EI*, Vol. IV, 1978, 293-294.

”عزالدوله“

«Izz al- Din», *EI*, Vol. IV, 1978, 294-295.

”عزالدين“

«Kaykubadiyya», *EI*, Vol. IV, 1978, 818.

”کیقبادیه“ [قصری که حاکم سلجوقی رُم علاءالدین کیقباد بنا نهاده است]

«Herrschartypen im Koran», *Die islamische Welt zwischen Mittelalter und Neuzeit, Festschrift für H. R. Roemer*. Beirut: 1979, 56-80.

”حکمرانان در قرآن“

«The Arab Conquest in Revelation and

«Ala B. Hasan B. Ali, Abul-Qasem», *EIr.*, Vol. I, 1985.

”علاء بن حسن بن علی، ابوالقاسم“

«Arabische Historiographie und Geographie», *Grundriss der Arabischen Philologie*, Band II: *Literaturwissenschaft*, hrsg. H. Gätje, Wiesbaden: Reichert, 1987, 264-297.

”تاریخ‌نگاری و جغرافیای عربی (اسلامی)“

Kretschmar, G. *Jerusalem Heiligtumstraditionen in altkirchlicher und frühislamischer Zeit*. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1987.

سنت‌های مقدس بیت‌المقدس در عصر کلیساهای کهن و صدر اسلام (با همکاری)

«Das arabisch-islamische Weltreich und seine Nachfolgestaaten», *Der Nahe und Mittlere Osten*. Politik- Gesellschaft- Wirtschaft- Geschichte- Kultur Hrsg. U. Steinbach und R. Robert unter redaktioneller Mitarbeit von M. Schmidt-Dumont. 1: *Grundlagen, Strukturen und Problemfelder*. Opladen: Leske+ Budrich, 1988, 81-95.

”امپراتوری جهانی عربی - اسلامی و

حکومت‌های جانشین آن“ (با همکاری)

«Jerusalem and Mecca, the Temple and the Kaaba», an account of their interrelation in Islamic times, *The Holy Land in History and Thought*. Papers submitted to the International Conference on the Relations between the Holy Land and the World Outside It. Johannesburg, 1987. Ed. M. Sharon, Leiden: E. J. Brill,

Erlangen- Nürnberg, Band 22, Neustadt an der Aisch: 1982, 19-32.

”از بیت‌المقدس تا معبد دومینی“

«Das Gleichnis von Sämann in *Koran*», *Pro Memoria*, das Studienjahr der Dormition Abbey auf dem Berg Sion in Jerusalem, ed. Laurentius Klein und Immanuel Jacobs, Jerusalem: 1983, 177-197.

”تمثیل کشتکار در قرآن“

«Grundzüge der islamischen Theologie und der Geschichte des islamischen Ruames», *Der Islam im Gegehwart*. Ed. Werner Ende und Udo Steinbach, München: 1984, 17-53.

”کلیات الهیات اسلامی و تاریخ سرزمین‌های اسلامی“

«Omar B. al- Hattab in Jerusalem», *Jerusalem Studies in Arabic and Islam* 5, 1985, 73-119.

”عمر بن خطاب در بیت‌المقدس“

«Abbas Mirza», *EIr.* Vol. I, 1985.

”عباس میرزا“

«Abbas Qoli Mirza», *EIr.*, Vol. I, 1985,

”عباس قلی میرزا“

«Abul- Fath Khan Javanshir», *EIr.*, Vol. I, 1985.

”ابوالفتح‌خان جوانشیر“

«Abul- Fath Khan Zand», *EIr.*, Vol. I, 1985.

”ابوالفتح‌خان زند“

«Abul- Hasan Khan Mahallati», *EIr.*, Vol. I, 1985.

”ابوالحسن‌خان محلاتی“

Philologie, II. Ed. H. Gätje, Wiesbaden...

”نوشته‌های جغرافیایی اعراب (مسلمانان)“

«Das historiographische Schrifttum der Araber», *Grundriß der arabischen Philologie*, II. Ed. H. Gätje, Wiesbaden...

”منابع تاریخ‌نگاری اعراب (مسلمانان)“

«Jerusalem in the Story of Muhammad's Night Journey and Ascension», *Jerusalem Studies in Arabic and Islam*...

”بیت‌المقدس در داستان هجرت شبانه و معراج حضرت محمد (ص)“

«Omar's Image As the Conqueror of Jerusalem», *Jerusalem Studies in Arabic and Islam* 7...

”تصویرات عمر به عنوان فاتح بیت‌المقدس“

«Tempel, Grabeskirche und Haram as-Sarif, Drei Heiligtümer und ihre gegenseitigen Beziehungen in Legende und Wirklichkeit», *Abhandlungen des Deutschen Palästina-Vereins*...

”معبد، کلیسای قبر مقدس و حرم شریف، سه مکان مقدس و ارتباط متقابل آن‌ها در روایات مذهبی و واقعیت“

منابع ۶۲: ۱۲۵ ج ۳ ص ۸۰۸؛ ۱۳۸ ج ۴، ۳ و ۷؛ ۱۵۰ س ۱۹۷۷، ۱۹۸۷، ۱۹۸۸، ۱۹۸۹، ۱۹۹۰ و ۱۹۹۳؛ ۱۵۲ ج ۵-۷.

بوسی، امیلیو [emilio busi]

Bussi, Emilio

(۱۹۰۴ -)، حقوق اسلامی.

در رویگو^۱ (ایتالیا) به دنیا آمد. از ۱۹۴۰ استاد

1988, 236-246.

”بیت‌المقدس و مکه، معبد و کعبه“

«Die Kanzel des Propheten im Paradiesesgarten», *WI* 28, 1988, 99-111.

”منبر پیامبر در باغ بهشت“

«Bertold Spuler (1911-1990)», *Der Islam* 67, 1990, 199-205.

”برتولد اسپولر (۱۹۱۱-۱۹۹۰)“

«Mudjir al-Din al-Ulaymi», *EI*, Vol. VII, 1993, 294-295.

”مجبرالدین العلیمی“

«Muizz al-Dawla», *EI*, Vol. VII, 1993, 484-485.

”معزالدوله“

«Die Umar-Moschee im östlichen Atrium der Grabeskirche», *ZDPV* 109, 1993, 73-82. (In Jerusalem)

”مسجد عمر در تالار شرقی کلیسای قبر مقدس“

«The Church of the Holy Sepulchre, the Church of the Agony and the Temple», the reflection of a Christian belief in Islamic tradition, *Jerusalem Studies in Arabic and Islam. Jahiliyya and Islamic Studies in honour of M. J. Kister septuagenerian*, presented by friends and students, Jerusalem:...

”کلیسای قبر مقدس، کلیسای مشقت و پرستشگاه“

«Diwan B. Diwan als Verwaltungsbegriff I. Arabischer Bereich», *Lexikon des Mittelalters*, Band III, 1135-1136.

«Das geographische Schrifttum der Araber», *Grundriß der arabischen*

تاریخ حقوق در دانشگاه کالیاری^۱ بود.

آثار

«Ricordi d'Italia di Un Viaggiatore Arabo del XII Secolo», *Rivista Geografica Italiana* 36, 1929, 138-143.

” یادداشت‌های یک مسافر عرب درباره ایتالیای سده دوازدهم “

«La Condizione Giuridica dei Musulmani nelle Collezioni Canoniche», *19 th Congress of the International Orientalists*. 1935, 529-533; «La Condizione Giuridica dei Musulmani nel Diritto Canonico», *Rivista Storica Diritto Italiana* 8, 1935, 459-494.

” چگونگی قضا در اسلام در مجموعه قوانین شرعی “

La Formazione dei Dogmi di Diritto Privato nel Diritto Comune. 1937-1939. 2 Vols.

شکل‌گیری حقوق شخصی در حقوق عمومی

«Del Concetto di Commercio e di Commerciantе nel Pensiero Giuridico Musulmano in Relazione alla Storia Generale del Diritto», *Studi in Memoria di Aldo Albertoni*, III, 1938, 7-53.

” مفهوم تجارت و تاجر در اندیشه قضایی اسلام و رابطه آن با تاریخ حقوق عمومی “

«Alcune Moderne 'Codificazioni' o 'Compilazioni' del Diritto Musulmano», *OM* 20, 1940, 251-261.

” تدوین جدید برخی قوانین یا اقتباس حقوقی در اسلام “

«Sardegna e Bar, Bareschi dal 1794 al 1815», *OM* 21, 1941, 597-620.

” ساردنی و بربرها از ۱۷۹۴ تا ۱۸۱۵ “

«Relazioni della Spagna e della Sardegna Con le Regenze della Barberia Negli Anni 1778-1783», *OM* 22, 1942, 261-268.

” مناسبات میان اسپانیا و ساردنی تحت حکومت بربرها در سال‌های ۱۷۷۸-۱۷۸۳ “

Principi di Diritto Musulmano. Varese, etc.: Istitute per Gli Studi di Politisa Internazionale, 1943.

اصول قوانین اسلامی

«Importanza dello Studio della Patrologia Greca per la Storia Degli Arabi e dell'Islam (Compendio)», *Actes VI. Cong. ét. Byz*, I, 1950, 57-58.

” اهمیت مطالعه الهیات یونان برای درک تاریخ اعراب و اسلام “

«Se i Libri di Diritto Musulmano in Ordine alla Tecnica di Esposizione della Materia, Siano Debitori di Libri Giuridici Bizantini (Compendio)», *Actes VI. Cong. ét Byz*, I, 1950, 339-340.

” اگر در روش ارائه موضوع کتاب‌های قانون اسلامی از کتاب‌های قضایی بیزانس اقتباس شده باشد “

منابع ۵۳ ج ۱ ص ۳۹۹: ۱۲۵ ج ۲ ص ۸۰۹: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶

Dizionario Enciclopedico Italiano. Vol. 2, 1970 (Bussi, Emilio).

بوشف، پتر پاولوویچ [petr pāvlovič bušef]

Bushev, Petr Pavlovich

(۱۸۹۹ -)، تاریخ ایران.

۳۰ ژانویه در پترزبورگ (روسیه) متولد شد.

i G. M. Petra.

” فهرست نام استان‌ها، شهرستان‌ها و دهستان‌های ایران “ (با همکاری)

Garat i Anglo- Iranskaia Voina 1856-1857
gg. Moskva: Izd. Vost. Lit. 1959,
(Akademiia Nauk SSSR. Institut
Vostokovedeniia.)

هرات و درگیری‌های نظامی ایران و انگلیس از ۱۸۵۶ تا
۱۸۵۷

«Zhizn' i Deiatel'nost V. A.
Zhukovskogo», *Ocherki po Istorii*
Russkogo Vostokovedeniia, Ob. 4. Moskva:
1959, 116-136.

” زندگی ژوکوفسکی و آثار او “

«K Voprosu o Pervoi Poezdke V. A.
Zhukovskogo v Iran (1883-1886 gg.)»,
Ocherki po Istorii Russkogo
Vostokovedeniia, Ob. 5, Moskva: 1960,
115-124.

” پیرامون نخستین سفر ژوکوفسکی به ایران از
۱۸۸۲ تا ۱۸۸۶ “

Ataev, Kh. *Natsional'no-Osvoboditel'noe*
Dvizhenie v Khorasane v 20-x godakh XX
veka. Otv. red. O. K. Kuliev i P. P.
Bushev, Ashkhabad: Akademiia Nauk
Turkm. SSR, 1962.

جنبش ملی‌رهایی بخش در خراسان طی سال‌های بیست
سده بیستم (ویرایش، با همکاری)

«Iranskoe Posol'stvo Fazi Ali-Beka v
Rossiiu (1711-1713 gg.)», *KSINA* 31,
Moskva: Akademiia Nauk SSSR, Iranskii
Sbornik, 1963, 33-51.

” سفارت فیض علی‌بیگ در روسیه “

۱۹۲۹ از دانشکده شرق‌شناسی لنینگراد
(پترزبورگ) فارغ‌التحصیل گردید. ۱۹۵۲ نامزد
(دکتر) علوم تاریخی شد.

از ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۳ در جنگ داخلی شوروی و از
۱۹۴۳ در جنگ کبیر میهنی شرکت داشت. از
۱۹۴۶ تا ۱۹۵۰ کارمند علمی بخش تاریخ و
فلسفه در انستیتوی تاریخ بود. از ۱۹۵۱ کارمند
علمی انستیتوی شرق‌شناسی گردید. ۱۹۵۲ تا
۱۹۵۷ دبیر علمی آکادمی علوم اتحاد شوروی
بود. ۱۹۶۲ کارمند ارشد علمی انستیتوی تاریخ
شد.

بوشف به دریافت مدال‌ها و نشان‌های اتحاد
جماهير شوروی نایل آمده است.

آثار

Kand. diss.: *Angliiskaia Agressiia v Irane v*
1855- 1857 gg. Moskva: 1952 (Akademiia
Nauk SSSR. Institut Vostokovedeniia.)

توسعه‌طلبی‌های انگلیس در ایران از ۱۸۵۵-۱۸۵۷
(رساله دکتری، نامزدی علوم)

Avtoref.: Moskva: 1952; *KSIV* 8, 1953,
21-35.

چکیده رساله علمی

«Angliiskaia Voennaia Ekspeditsiia v
Akhvaz (Epizod iz Anglo-Iranskoi Voiny
1856-1857gg.)», *KSIV* 19, Moskva:
Akademiia Nauk SSSR, 1956, 65-71.

” هیأت نظامی انگلیس در اهواز (جزئیاتی از
درگیری‌های نظامی میان ایران و انگلیس در
۱۸۵۶-۱۸۵۷ “

«Spisok Astanov Shakrestanov i
Dekhestanov Irana», *Sovremennyi Iran*.
Moskva: 1957, 586-645. Avt. P. P. Bushev

“(۱۷۱۳-۱۷۱۱)”

ص ۱۰۰؛ ۱۶۲/۱.

«Iran», *Khrestomatiia po Novoi Istori*. T.II. 1815-1870. Moskva: Mysl, 1965, 490-510; Falina, A.I. «Iran», T.I. 1640-1815. Moskva: Sotsekgiz, 1963, 493-517.

“ایران”

«O Russkom Posolstve v Iran v Kontse XVI Stoletii», *NAA* 2, 1968, 55-63.

” دربارهٔ سفارت روسیه در ایران در اواخر سدهٔ شانزدهم میلادی“

Istoriia Posolstv i Diplomaticeskikh Otnoshenii Russkogo i Iranskogo Gosudarstv 1586-1612 gg. (Po iranskim arkhivam), Moskva: Nauka, 1976.

تاریخ سفارت‌ها و روابط دیپلماتی دولت‌های روسیه و ایران طی سال‌های ۱۵۸۶-۱۶۱۲

«Besposhlinnaia Torgovlia Russkikh Kuptsov v Irane v 1732-1747 gg.», *Iran: Istoriia, Kul'tura v Srednie Veka i v Novoe Vremia*. Moscow: Nauka, 1980, 78-90.

” تجارت بدون گمرک بازرگانان روسی در ایران طی سال‌های ۱۷۳۲-۱۷۴۷“

درباره‌اش

Kuznetsova, N. A. «K Semidesiatiletiu Sovetskikh Iranistov Petra Pavlovicha Busheva i Andreia Vasil'evich a Bashkirova», *NAA* 6, Moskva: 1969, 211-214.

” به مناسبت هفتادمین سالگرد ایران‌شناسان روس پتر پاولوویچ بوشف و آندره‌ی واسیلیوویچ باشکیروف“

منابع ۱۵۰ س ۱۹۷۷ و ۱۹۸۵؛ ۱۵۲ ج ۵؛ ۱۵۵

بوگدانویچ، دیان [deyān bogdānovič]

Bogdanovic, Dejan

مطالعات ایرانی، ادبیات فارسی.

از اهالی فرانسه، در یوگوسلاوی به دنیا آمد. لیسانس ادبیات عرب از دانشگاه بلگراد، لیسانس ادبیات فارسی از دانشکدهٔ زبان‌های شرقی پاریس و دکتری ادبیات فارسی از دانشگاه تهران دریافت کرد. در ایران از محضر استادان زبان و ادبیات فارسی از جمله سعید نفیسی، دکتر محمد معین و دکتر ذبیح‌الله صفا سود جست است.

بوگدانویچ مدرس دانشکدهٔ زبان‌های شرقی پاریس بوده و سرپرست بخش ادبیات فارسی و تمدن ایرانی در کتابخانهٔ همان دانشکده را به عهده داشته است. در زمینهٔ تأثیر ادبیات ایران در آسیای صغیر و بالکان به ویژه در یوگوسلاوی، ریشهٔ داستان‌های منسوب به ملانصرالدین، قصه‌های شرقی، تصوف و داستان‌های ایرانی و عرب تحقیقاتی انجام داده و سخنرانی‌هایی در رادیو فرانسه ایراد کرده است.

آثار

«Trois ponts ottomans du XVIIe siècle», *Archeologia* 85, 1975, 29-32.

” سه پل عثمانی متعلق به سدهٔ شانزدهم“

Zahiri de Samarkand. *Le Livre des sept vizirs, Sendbadnameh*. Tr. D. Bogdanovic, 2e éd, Paris: Sindbad, 1976; 1986.

هفت وزیر، سندبادنامه، اثر ظهیری سمرقندی (ترجمه)

بول عضو مجمع علمی عربی دمشق بوده است.
۲۴ سپتامبر درگذشت.

آثار

Sproglige og historiske bidrag til den Arabiske grammatik. Med udragte tekststykker af Ibn al- Hagibs Assafija, Leipzig: G. Kreysing, 1878.

پژوهشی در تاریخ زبان و نحو عربی (پایان نامه دکتري)
Den gammeltestamentlige Skriftoverlevering. 1885.

درباره کتاب مقدس

Gennesaret sø og dens Omgivelser. 1889.

Palästina i konfattet geografisk og topografisk Fremstilling. 1890.

درباره جغرافیای فلسطین

Canon and Text of the Old Testamem. Tr. by Rev. John Maopherson... Edinburgh: T. & T. Clark, 1892.

فهرست و متن کتاب مقدس عهد عتیق

Det israelitiske Folks Historie. 1892.

تاریخ قوم اسرائیل

Geschichte der Edomiter. Leipzig: A. Edelman, 1893.

تاریخ قوم ادومیه (ادوم)

De messianske Forjaettelser i det Gamle Testament. 1894.

درباره کتاب مقدس

Studien zur Topographie des nördlichen Ostjordanlandes. Leipzig: A. Deichert (G. Bohme), 1894.

مطالعاتی درباره نقشه برداری از بخش شمال شرق اردن
Til Vejledning i de gammeltestamentlige Undersøgelser. 1895.

” آیین لوگومبل بازمانده کیش مانى در بالکان“،
مجله دانشکده ادبیات، ش ۱۴، ص ۱۵۸-۱۷۴.

” ادبیات فارسی در یوگسلاوی“، راهنمای کتاب،
ش ۵، ص ۹۸۳-۹۹۰.

” کتابخانه های یوگسلاوی که دارای نسخ خطی
فارسی هستند“، وحید، ج ۱ ش ۴ ص ۳۳-۴۶.

” نویسندگان و شعرای فارسی گوی یوگسلاوی“،
وحید، ج ۱ ش ۸ ص ۶۰-۶۷ و ش ۹ ص ۲۶-۳۴.

ایران. از مجموعه هفت اقلیم.

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۴۵، ۷۱ و ۲۰۳؛ ۸۸ س ۱۱ ش ۶۵
ص ۲۲-۲۵؛ ۱۵۰ س ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۷۷ و ۱۹۸۸.

بول، فرانتس پدر ویلیام مایر [frānts

peder viliyām māyer bul]

Buhl, Franz Peder William Meyer

(۱۸۵۰ - ۱۹۳۲)، مطالعات شرقی و اسلامی.

۶ سپتامبر در کپنهاگ (دانمارک) به دنیا آمد. در
دانشگاه کپنهاگ درس الهیات خواند و ۱۸۷۴
لیسانس گرفت. ۱۸۷۶ به آلمان رفت و ۱۸۷۸ با
ارائه پایان نامه ای با عنوان پژوهشی در تاریخ زبان و
نحو عربی موفق به اخذ درجه دکتري از دانشگاه
لایپزیگ گردید.

از ۱۸۸۰ تا ۱۸۹۰ مدرس کتاب مقدس عهد عتیق در
دانشگاه کپنهاگ بود. ۱۸۸۵ در سفرش به شرق،
از مصر، شام، لبنان و ترکیه دیدن کرد. از ۱۸۹۰
تا ۱۸۹۸ در دانشگاه لایپزیگ و از ۱۸۹۸ تا
۱۹۳۲ در دانشگاه کپنهاگ استاد زبان های سامی
بود.

Bevaegelser under Umajjaderne...
(Oversight over det kgl. Danske
Videnskabernes Selskabs Forhandling.
1916, No. 5, 355-394.) København:
1910-11.

قیام شیعیان در عصر امویان

The Character of Mohammed As A
Prophet", *MW*, I, 1911, 356-364.

”سیره حضرت محمد(ص) به عنوان یک پیامبر“
Den hebraiske Formlaere fremstillet. Paa
Grundlag af prof. Buhls Forelaesninger af
S. Stubbe Tegelbjaerg, Mimeographed,
Sorø: 1912.

درباره صرف زبان عبری

«Die Krisis der Umajjadenberrschaft im
Jahre 684», *ZA* 27, 1912, 50-64.

”بحران عصر حکومت امویان در سال ۶۸۴“
«Über die Ausdrücke für: Ding, Sache u.
a. im Semitischen», *Festschrift V.*
Thomsen. 1912, 30-38.

”درباره اصطلاحات اشیاء و غیره در زبان
سامی“

Gesenius, Friedrich Heinrich Wilhelm,
1786-1842. *Wilhelm Gesenius Hebräisches
und aramäisches Handwörterbuch über das
Alte Testament*. In Verbindung mit prof
dr. H. Zummern, prof. dr. W. Max Muller
u. Vogel, 1915.

واژه نامه پایه عبری و آرامی ویلهلم گزینیوس از کتاب عهد
عتیق (ویرایش، با همکاری)

... *Den private brevskrivning i oldtiden*.
København: V. Pios Boghandel, 1917.

Ali som praetendent og Kalif. København:
Universitets Bogtrykkeriet (J. H. Schulz

درباره کتاب مقدس

Geographie des alten palästina. Mit plan
von Jerusalem und Karte von Palästina.
Freiburg i. B. und Leipzig: Mohr, 1896.

جغرافیای فلسطین باستان

Psalmene oversatte og fortolkede.
1898-1900. (12 part.)

Die socialen Verhältnisse der Israeliten.
Berlin: Reuther & Reichard, 1899. [For
criticism see: Niebuhr, Carl. *OLZ*, V. 2,
1899, 82-86.]

مناسبات اجتماعی اسرائیلی ها

Das Leben Muhammads. 1903; Deutsch
von Hans Heinrich Schaeder, Leipzig:
Quelle & Meyer, 1930; 1961.

زندگانی حضرت محمد(ص)

«Ein paar Beiträge zur Kritik der
Geschichte Muhammed's», *OSNG*, I,
1906, 7-22.

”مقاله هایی در نقد تاریخ محمد(ص)“

*Remarques sur les papyrus Juifs
d'Éléphantine...* (Oversight over det kgl.
Danske videnskabernes Sciskabs
Forhandling. 1908, No. 2, 37-64.)
København: 1908.

نظریاتی درباره پاپیروس های یهودی جزیره الفاتین در
رود نیل

«Eine arabische Parallele zu II. Chr. 35,
25», [Mourning of Women after Battle of
Uhud.] *ZATW* 29, 1919, 314.

”تشابه مراسمی در نزد اعراب با مراسم
سوگواری مسیح“ [سوگواری زنان پس از غزوة
احد]

Alidernes Stilling til de Shi'itiske

«Akraba», *EI*, Vol. I, 1960, 344.

”عقربا“ [نام محل مشهوری که در آنجا جنگ خونین و شکست مسیلمه و بنوحنیفه به دست خالد بن ولید به وقوع پیوست]

«Akka», *EI*, Vol. I, 1960, 341.

”عکا“

«Allahumma», *EI*, Vol. I, 1960, 418.

”الهم“ [قاعده‌ای در زبان عربی قدیم برای نیایش الله]

«Al- Arish Or the Arish of Egypt», *EI*, Vol. I, 1960, 630.

”العریش یا عریش مصر“ [شهری بر کرانه دریای مدیترانه]

«Djabala», *EI*, Vol. II, 1965, 353-354.

”جبله“ [کوهی منفرد واقع در نجد، عربستان مرکزی]

«Al- Djamra», *EI*, Vol. II, 1965, 438.

”الجمره“ [توده و پشته سنگ‌ریزه، نام هریک از سه توده سنگ که در وادی منی، نزدیک مکه قرار دارد. حاجیان هنگام مناسک حج به هریک از آن‌ها هفت سنگ‌ریزه اندازند]

«Fahl Or Fihl», *EI*, Vol. II, 1965, 743.

”فَحل یا فِحل“ [شهری باستانی در ناحیه ماوراء اردن که واقعه یوم‌الفحل، جنگ مسلمانان با رومیان در نزدیکی این محل به وقوع پیوست]

«Al- Ghawr», *EI*, Vol. II, 1965, 1024-1025.

”الغور“ [اصطلاحی جغرافیائی برای مناطق متعددی در ممالک اسلامی. مشهورترین آن غور فلسطین است]

«Al- Hasan B. Zayd B. al- Hasan B. Ali B. Abi Talib», *EI*, Vol. III, 1971, 244-245.

”حسن بن زید بن حسن بن علی بن ابی طالب“
«Al- Hasan B. Zayd B. Muhammad B.

a/s), 1921.

علی (ع) وصی یا خلیفه

Acta Orientalia. Ediderunt Societates Orientales batava, danica, norvegica, Ourantibus F. Buhl... C. Snouck Hurgronje... sten konow... Ph. S. van Ronkel... Redigenda ouravit sten konow... Lugduni Batavorum apud E. J. Brill, 1923.

اکتا اوریتالیا (با همکاری)

Muhammeds religiose Forkyndelse efter Quranen. København: J. H. Schultz, 1924.

دعوت دینی حضرت محمد (ص) در قرآن

«Über Vergleichen und Gleichnisse im Quran», *AO* 2, 1924, 1-11.

”درباره استعاره‌ها و تمثیل‌ها در قرآن“

«Zur Kuranexegese», *AO* 3, 1925, 97-108.

”درباره تفسیر قرآن“

«Fasste Muhammed seine Verkündigung als eine universelle auch für Nichtaraber bestimmte Religion auf?», *Islamica* 2, 1926, 135-149.

”آیا حضرت محمد (ص) رسالتش را به عنوان دینی جهانی برای ملل غیرعرب نیز در نظر گرفته بود؟“

«Die Schrift und was damit zusammenhängt im Quran» *Oriental Studies Paul Haupt*. 1926, 364-373.

”خط و رابطه آن با قرآن“

«Ad», an ancient tribe, *EI*, Vol. I, 1960, 169.

”قوم عاد“

«Adjri'at», *EI*, Vol. I, 1960, 194.

”آذرعات“ [نام کنونی آن درعا، شهر عمده حوران در جنوب دمشق]

ص ۴۲۸: ۱۲۵ ج ۳ ص ۷۴۶ و ۷۴۷: ۱۳۷ ج ۴ ص
۱۴۶۸: ۱۳۸ ج ۱-۴: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۲
ص ۱۴۷-۱۴۸.

بولتایف [boltāyef]

Boltaev, M. N.

مطالعات شرقی و ایرانی

از اهالی اتحاد شوروی، کارمند بخش
شرق‌شناسی آکادمی علوم تاجیکستان بوده
است.

آثار

«K Voprosu o Progressivnykh
Esteticheskikh Vozzreniiakh Myslitelei
Proshlogo Srednei Azii», *UZTGU*, XXIV,
Dushanbe: Trudy Kafedry Filosofii, T. III,
1956, 39-43.

” درباره نظریه‌های هنری پیشرفته متفکران
پیشین آسیای مرکزی“

*Voprosy Gnoseologii i Logiki v
Proizvedeniakh Ibn- Sini i Ego Shkoly.*
Pod red. A. M. Bogoutdinova. Dushanbe:
Irfan, 1965, bibliogr. 589-598.

مسایل علم معرفت و منطق در آثار ابن‌سینا و مکتب او
(ویرایش، با همکاری)

منابع ۳۵ ج ۱ ص ۱۰۷۳ و ۱۴۰۴: ۱۵۲ ج ۶

بولدیریف، آleksandr نیکلایویچ [āleksānдр
nikolāyevič boldiriyeф]

Boldyrev, Aleksandr Nikolaevich

(۱۹۰۹ -)، زبان‌شناسی، تاریخ ادبیات فارسی -

تاجیکی و کتیبه‌های فارسی سده‌های میانه.

۲۹ مه در شهر پترزبورگ (روسیه) متولد شد.

Ismail B. al- Hasan B. Zayd», *EI*, Vol. III,
1971, 245.

” حسن بن زید بن محمد بن اسماعیل بن حسن بن
زید“

«Hind Bint Utba B. Rabi'a», *EI*, Vol. III,
1971, 455.

” هند بنت عتبّه بن ربیعّه“ [مادر معاویه]

«Hittin Or Hattin», *EI*, Vol. III, 1971,
510.

” حطین یا حطین“ [دهکده‌ای در فلسطین، غرب
دریاچه طبریه، نزدیک این محل بود که صلاح‌الدین
ایوبی بر صلیبیان پیروز شد (۵۸۳ ه‍.ق)]

«Khatma, khitma», *EI*, Vol. IV. 1978,
1112-1113.

” ختم“ [لفظ عربی به معنی ختم قرآن]

Minorsky, Vladimir F. «Usun Hasan»,
followed by Al-Ussa by Frants Buhl, from
the *EI*.

” اوزون حسن“ (با همکاری)

الخوارزمی. ۱۹۲۵.

درباره‌اش

*Studier tilegenede professor, dr. Phil. &
Theol. Frants Buhl i antedning af hans 75
aars fodselsdag den 6 September 1925. Af
fagfaeller og elever, redigerst af Johannes
Jacobsen, København: V. Pio etc., 1925.*

مطالعات پروفیسور دکتر فلسفه و الهیات فرانتس بول
به مناسبت هفتاد و پنجمین سالگرد تولدش در ششم سپتامبر
۱۹۲۵.

Pederson, Johannes. «Frants Buhl», *AO*
12, 1933-34, 1-5.

” فرانتس بول“

منابع ۵۲ ج ۱ ص ۳۹۷: ۵۳ ج ۲ ص ۸۳۴-۸۴۶: ۷۴

Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1936, 59-73.

”درباره فولکلور تاجیکی“

Obroziy Tadzhikskogo Fol'klora.
Stalinabad: Tadjhgosizdat, I, 1938.

نمونه‌های فولکلور تاجیکی

«Dva Shirvanskikh Poeta Nizami i Khakani», *Pamiatniki Epokhi Rustaveli.*
Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1938, 111-138.

”نظامی و خاقانی، دو شاعر شیروانی“

«Memuary Zain-ad-Dina Vosifi kak Istochnik dlia Izucheniiia Kul'turnoi Zhizni Srednei Azii i Khorasana na Rubezhe XV-XVI. vv.», *Trudy Otdela Istorii Kul'tury i Iskusstva Vostoka Gosudarstvennogo Ermitazha*, II,
Leningrad: 1940, 203-274.

”یادداشت‌های زین‌الدین واصفی به‌عنوان ماخذی برای بررسی و تحقیق پیرامون زندگی فرهنگی آسیای میانه و خراسان در سده‌های پانزدهم و شانزدهم“

«Mesnavi Tadzhikskogo Poeta Faiioza», 53- 64; «Chuzhbinnaia Pesn», 118-127,
Trudy Tadzh. Bazy., Istorii, iazyk, literatura, T. IX, Moskva- Leningrad: Akademiia Nauk SSSR, 1940.

”مثنوی فیاض، شاعر تاجیک“ ”مطلع منظومه‌های بیگانه“

«Tezkire Khasana Nisori kak Novyi Istochnik dlia Izucheniiia Kul'turnoi Zhizni v Srednei Azii XVI v.», *Trudy Otdela Istorii Kul'tury i Iskusstva Vostoka*, Vol. 3,

۱۹۳۱ از بخش شرق‌شناسی دانشکده تاریخ و زبان‌شناسی دانش‌گاه دولتی لنینگراد فارغ‌التحصیل شد. ۱۹۴۱ نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی گردید و ۱۹۵۴ به درجه دکتری نایل آمد.

از ۱۹۳۳ تا ۱۹۳۶ کارمند ارشد علمی بخش تاجیک‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی در شهر دوشنبه (استالین‌آباد) بود. از ۱۹۳۶ تا ۱۹۴۱ به‌عنوان سرپرست و کارمند بخش شرقی موزه دولتی ارمیتاژ به فعالیت پرداخت. از ۱۹۳۷ تدریس تاریخ ادبیات فارسی - تاجیکی را در دانشگاه لنینگراد آغاز کرد. از ۱۹۴۲ تا ۱۹۵۰ در انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی اشتغال داشت. از ۱۹۵۰ سرپرستی گروه زبان‌های ایرانی دانشکده شرق‌شناسی دانشگاه دولتی لنینگراد را به‌عهده گرفت و خود نیز به تدریس فن معانی بیان، صنعت‌های بدیعی و گونه‌های شعر فارسی - تاجیکی بر مبنای علمی پرداخت. ۱۹۵۵ به مقام پروفیسوری رسید. ۱۹۶۰ در بیست و پنجمین کنگره بین‌المللی شرق‌شناسان در مسکو و ۱۹۶۶ در نخستین کنگره جهانی ایران‌شناسان در تهران شرکت کرد. بولدیریف سال‌ها سرپرست سمینار ایران‌شناسان لنینگراد بوده و هرساله در کنفرانس‌های علمی ایران‌شناسان دانشگاه‌های شوروی فعالانه شرکت کرده است.

آثار

«K Fol'kloru Tadzhikistana», *Trudy Tadzh. Bazy.*, T. III, Lingvistika, Moskva-

- Nikiforov, V. N., Romodin, V. A. VI 6, Moskva: 1953, 123-131; Khalfin, N. *Zvezda Vostoka* 7, Tashkent: 1953, 116-122; Efimov, G. V. i Petrushevski, I. P. *Sovetskaia Kniga*. Moskva: 1953, 66-73.]
- ”ایران“
- Dokt. diss.: *Tadzhikskii Pisatel' XVI v. Zainaddin Vasifi i Ego Proizvedenie Udivitel'nye Sobytiia*. T. I-II, Leningrad: 1954, 2 T. (Leningrad. Gosudarstvennyi Universitet)
- زین‌الدین واصفی، نویسنده تاجیک در سده شانزدهم و اثر بدیع‌الوقایع او (رساله دکتری)
- «Iran», *Noveishaia Istoriia Stran Zarubezhnogo Vostoka (1918-1929 gg.)*. Moskva: Moskovskii Gosudarstvennyi Universitet, 1954, Vyp. 1, 235-273.
- Boldyrev, Reisner I. M. i Seidov, R. A. [Rets.: Bondarevskii, G. L. i Surat, S. P. VI 5, Moskva: 1955, 162-165.]
- ”ایران“ (با همکاری)
- «Iz Istarii Razvitiia Persidskogo Literaturnogo Iazyka», *Via*. 5, Moskva; 1955, 78-92.
- ”درباره تاریخ گسترش زبان ادبی فارسی“
- «Nekotorye Voprosy Stanovleniia i Razvitiia Pis'mennykh Iazykov v Usloviakh Feodal'nogo Obshchestva», *Via*. 4, Moskva: 1956, 31-37.
- ”نکاتی چند درباره شکل‌گیری و گسترش زبان‌های مکتوب در جامعه فئودالی“
- «O Dvukh Redaktsiakh *Ta'rikh-i Tabari* Bal'ami». *Sov. V* 3, Moskva: 1957, 46-59. Avt.: P. A. Griaznevich i Boldyrev.
- 1940.
- ”تذکره حسن نصاری همچون مأخذ جدیدی برای بررسی حیات فرهنگی در آسیای میانه“
- «Alisher Navoi v Rasskazakh Sovremennikov», *Collection Alisher Navoi*. Moskva- Leningrad: 1946.
- ”علیشیر نوایی در نوشته‌های معاصران او“
- «Perfekt II v Novo- Persidskom Literaturnom Iazyke», *IAN*, T. 5, 1946, Vyp. 6, 490-496.
- ”بخش دوم در زبان ادبی پارسی معاصر“
- «Ocherki iz Zhizni Geratskogo Obshchestva na Rubezh XV-XVI vv.», *Trudy Otdela Istarii Kultury i Iskusstva Vostoka Gosudarstvennogo Ermitazha*, IV, 1947, 313-422.
- ”شرحی پیرامون وضع جامعه هرات در حدود سده‌های پانزدهم و شانزدهم“
- «Voprosy Izucheniiia Tadzhikskogo Narodnogo Tvorchestva», *Trudy Tadjh. Filiala Akademii Nauk SSSR*, T. XXIX, Istoriia, Arkheologiiia, Etnografiia, Iazyk i Literatura, Stalinabad: 1951, 99-108.
- ”موضوع بررسی خلاقیت‌های مردم تاجیک“
- «Persidskie Perevody *Madzhalis-an-nafais* Navoi», *UZLGU*, Vyp. 3, 128, Ser. Vostokovedch. Leningrad: Nauk, Istoriia i Filologia Stran Vostoka, 1952, 151-161.
- ”ترجمه‌های فارسی مجالس‌النفائس نوایی“
- «Persiia», *Novaia Istoriia Stran Zarubezhnogo Vostoka*. T. I-II, pod red. I. M. Reisnera i B. K. Rubtsova, Moskva: Moskovskii Gosudarstvennyi Universitet, 1952, T. I, 357-387; T. II, 322-364. [Rets.:

تاریخ بدخشان (تدارک انتشار، مقدمه و فهرست‌ها)
«Divan Darvisha Bokhari», (Po rukopisi
Gosudarstvennov publichnoi Biblioteki im
M. E. Saltukova- Shchedrina v
Leningrade), *Trudy. XXV, Mezdunarod
Kong. Vostokovedov.* Moskva: 1960, T. II,
1963, 342-348.

”دیوان درویش بخاری“ (درباره دست‌نوشته‌های
موجود در کتابخانه عمومی دولتی سالتیکوف
شچدرین)

«Kafedra Iranskoi Filologii»,
*Vostokovedenie v Leningradskom
Universitete.* 1960, 111-122. Avt.
Bogoliubova, M. H., Boldyrev, A. N.

”کرسی زبان‌شناسی ایرانی“ (با همکاری)
*Katalog Vostochnykh Rukopisei Akademii
Nauk Tadzhikskoi SSR.* Pod red. A. M.
Mirzoeva i A. N. Boldyreva, Stalinabad:
1960.

فهرست نسخ خطی شرقی آکادمی علوم تاجیکستان (با
همکاری)

Nizami. *Poemi i Stikhotvoreniia.* (Vstupit.
St. i Prim. A. N. Boldireva. Podgotovka
Teksta Boldireva i A. I. Korsuna).
Leningrad: Sovetskii Pisatel', 1960.

منظومه اشعار نظامی (با همکاری)
Abdurakhman Dzhami. *Traktat o Muzyke.*
Perevod s persidskogo A. N. Boldyreva.
Redaktsiia i Kommentarii V. M. Beliaeva,
Tashchkent: Izdatel'stvo Akademii Nauk
Uzbekskoi SSR, 1960.

رساله درباره موسیقی، اثر عبدالرحمن جامی (ترجمه
از فارسی)

Kritich. tekst, vved. (5-49), Uykazateli (T.

”درباره دو تصحیح از تاریخ طبری ترجمه بلعمی“
(با همکاری)

«Rukopis' Udivitel'nikh Sobyti»,
(Memuarov tadzhikskogo pisatel'ia XVI v.
Vasifi v Gosudarstvennoi Publichnoi
Biblioteke im M. E. Saltukova- Schedrian),
*Trudy Gosudarstvennoi Publichnoi
Biblioteki*, T. II (V), 1957, 93-102.

”نسخه خطی بدایع الوقایع“ (یادداشت‌های واصفی،
نویسنده تاجیک در سده شانزدهم که در کتابخانه
ملی سانتیکوف شچدرین موجود است)

Firdousi. *Shakhname.* T. 1-3, Moskva:
Akademii Nauk SSSR, Nauka,
1957-1965. [Rets: Boldyrev, A. N. *IAN*, T.
17, 1958, Vyp. 1.]

شاهنامه فردوسی (نقد و بررسی)
*Zainaddin Vasifi-Tadzhikskii Pisatel' XVI
v. Opyt Tvorcheskoi Biografii.* Stalinabad:
Tadzhikgosizdat, 1957; Akademii Nauk
Tadzh. SSR. Institut Iazyka i Literatu'y.

زین‌الدین واصفی، نویسنده تاجیک در سده شانزدهم و
تجارب خلافتی‌های او

«Datirovka Nuzkhat-namei Alai», *Pamiati
Akademika Ignatii Ulianovicha
Krachkovskogo. Sbornik statei.* Leningrad:
Leningrad. Gosudarstvennyi Universitet,
1958, 44-46.

”تاریخگذاری نزهت‌نامه علایی“
Podgotovka k izd., vved. (3-25), Ukazateli
(26-68), v kn.: *Ta'rikh-i Badakhshan
(Istoriia Badakhshana).* Leningrad.
Gosudarstvennyi Universitet, 1959,
(Leningrad. Gosudarstvennyi Universitet,
Iranskaia filologiya. Vyp. I.)

نمونه‌هایی از هنر خطاطی ایران و آسیای میانه در سده‌های پانزدهم تا نوزدهم (ویرایش)

«Opyt Periodizatsii Srednevekovoi Persidskoi Literatury (VIII-XIX vv.)», *IV Vsesoiuznaia Nauchnaia Konferentsiia po Iranskoi Filologii* (Tezisy dokladov). Tashkent: TGU, 1964, 40-42.

” تجربه دوره‌بندی ادبیات فارسی در سده‌های میانه “ (سده‌های هشتم تا نوزدهم)

Braginskii. «Soobrazheniia o Periodizatsii Klassicheskoi Parsidsko-Tadzhikskoi Literatury», *NAA* 2, 1965, 100-110.

” ملاحظات درباره ادبیات کلاسیک فارسی - تاجیکی “ (با همکاری)

«Persidskaia Literatura s VIII po Nachalo XIX v.», *Kratkaia Istoriia Literatur Irana, Afganistana i Turtsii*. Leningrad: 17-49.

” ادبیات فارسی از سده هشتم تا آغاز سده نوزدهم “

” انتقادات ادبی درباره جامی و معاصران او “، راهنمای کتاب، س ۱۰، ش ۴، ۴۰۳.

” ترجمه‌های روسی ادبیات فارسی “، ترجمه کریم کشاورز، پیام نو، ج ۱، ش ۱۱، ۱۸ - ۲۱.

” تنظیم نقل‌های حماسی به فارسی جدید در ایران غربی (در سده ۱۱) به نقل از نزهت‌نامه علایی “، پیام نوین، ج ۵، ش ۲، ۲۹ - ۳۰.

” داستان‌سرایی به زبان فارسی نوین در غرب ایران در قرن یازدهم میلادی “، کنفرانس علمی درباره زبان‌شناسی ایران، لنینگراد.

” زین‌الدین واصفی “، ترجمه کریم کشاورز، پیام نو، ج ۲، ش ۴، ۵۸ - ۶۳.

2. S. 1355-1347), v kn.: Zain ad- Din Vasifi. *Badai al Vakai*. T. I-II. Moskva: Izd. Vost. Lit., 1961, T. I. 50; T. II, 683-1377, Akademiia Nauk SSSR: Institut Narodov Azii. Pamiatniki Literatury Narodov Vostoka. (Teksty. Bol'shaia Seriia V.)- To zhe: T. 1. Tegeran: Issledovatel'skii Tsentr Kul'tury Irana, 1971. (Na Pers. iaz.)

بدایع‌الوقایع، اثر زین‌الدین واصفی (متن انتقادی، مقدمه و فهرست)

[این کتاب با عنوان و مشخصات زیر در ایران نیز به چاپ رسیده است:

بدایع‌الوقایع. تألیف زین‌الدین محمود واصفی، تصحیح آلساندر بلدروف، تهران: بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۹ - ۱۳۵۰، ۲ ج.]

Vorozheikina, Z. N. *Iredzh Mirza. Zhizn' i Tvorchestvo*. Otv. red. A. N. Boldyreva, Moskva: IVL, 1961.

” ایرج‌میرزا، زندگی و آثار “ (ویرایش) Predisl. (3-22) i red., v kn.: *Nizami Aruzi Samarkandi*. Sobranie redkosti ili chetyre besedy, Moskva: 1963.

نظامی عروضی سمرقندی (مقدمه و تصحیح) «Novopersidskie Obrabotki Epicheskikh Predanii v Zapadnom Irane», *KSINA* 67, Iranskaia filologiya, Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1963, 127-135.

” پردازش‌های فارسی معاصر موجود در روایات حماسی غرب ایران “

Obraztsi Kalligrafii Irana i Srednei Azii XV-XIX vv. Al'bom. Vstupit. stat'ia G. I. Kostygovor. Pod red. A. N. Boldyreva i A. L. Troitskoi, Moskva: IVL, 1963.

این زبان در دانشگاه کرد. ۱۸۱۱ بخش زبان‌های شرقی را در دانشگاه مسکو بنیان گذارد و خود نیز تا ۱۸۳۷ استاد زبان‌های عربی، فارسی، عبری و دیگر زبان‌های شرقی بود. همچنین از ۱۸۳۲ تا ۱۸۳۷ رئیس دانشگاه مسکو بود. ۱۸۳۷ به‌خاطر نشر مقاله‌ای فلسفی در نشریه تسکوپ که در آن به نظام ارباب رعیتی در روسیه اعتراض کرده بود، بازداشت گردید، از مقام ریاست برکنار و به یک سال حبس محکوم شد. تحقیقات ارزنده وی بیش‌تر درباره زبان‌ها، لهجه‌ها و فولکلورها و ادبیات ایرانی بود. او شخصاً به چاپ سلسله نشریه‌هایی به زبان فارسی همت گمارد. در مجله پیک اروپا ترجمه‌های بسیاری از عربی به فارسی دارد.

آثار

An Arabic Anthology. 1824.

”متنجات عربی (همراه با شرح واژه‌ها و اصطلاحات)“

A Persian Antology. 1826.

متنجات فارسی [این کتاب در دو جلد به چاپ رسیده است که جلد نخست آن به دستور و فرهنگ زبان فارسی و جلد دیگر به نمونه‌هایی از آثار منظوم و منثور فارسی اختصاص یافته است. این کتاب تا پایان سده نوزدهم به عنوان کتاب درسی مورد استفاده بود.]

A Short Arabic Grammar. 1827.

چکیده دستور زبان عربی

A New Arabic Anthology. 1832.

متنجات جدید عربی

”کتاب‌های خطی فارسی و ایران‌شناسان لنینگراد“، پیام نوین، ج ۶، ش ۵، ۸۱-۸۵.

”کرسی زبان‌شناسی دانشکده خاورشناسی لنینگراد“، پیام نوین، ج ۷، ش ۵، ۴۶-۵۲.

”ملاحظات چند راجع به (اوتایی سرایی) در ادبیات فارسی“، مهر ۱۲، ۴۰۹-۴۱۱.

”ملاحظات چند راجع به وصف مدینه فاضله در نظم فارسی“، سخنرانی در کنگره جهانی ایران‌شناسان در تهران، شهریور ۱۳۴۵، پیام نوین، ج ۸، ش ۵، ۵۱-۵.

”واصفی شاعر هراتی و بدایع‌الوقایع“، ترجمه میرغلام حامد، آریانا ۳، ۴۳۱-۴۳۵.

منابع ۹ ص ۷۲ و ۱۹۹: ۱۰ ص ۲۷۱: ۱۲ ج ۲ ص ۲۷، ۴۵، ۴۰، ۲۰۳، ۲۰۶، ۷۶۹ و ۴۵: ۱ ص ۷۰، ۶۷۹، ۸۹۵، ۱۱۴۶، ۱۲۵۹، ۱۲۷۳، ۱۲۷۹ و ۱۳۹۸: ۸۳ ص ۵ ش ۱-۳ ص ۱۸۲: ۸۶ ص ۳ ش ۵ ص ۶۹: ۷۲-۷۳: ۹۰ ص ۱۰ ش ۴ ص ۴۰۳: ۱۱۰ ص ۳ ش ۱۰ ص ۸۱۴: ۱۴۳ ج ۳ ص ۴۱۱-۴۱۰: ۱۵۰ ص ۱۹۶۶-۱۹۷۰: ۱۵۱ ج ۲ ص ۶: ۱۵۲ ج ۲، ۵ و ۷: ۱۵۵ ص ۸۳-۸۴: ۱۶۲/۱: واصفی، زین‌الدین محمود. بدایع‌الوقایع. ج ۱. ص نه تا دوازده.

بولدیریف، آلکسی واسیلی یویچ [āleksei vāsiliyevič boldiriyef]

Boldyrev, Aleksei Vasil'evich

(۱۷۸۰-۱۸۴۰)، زبان‌شناسی زبان‌های شرقی.

۲۷ مارس در مسکو متولد شد. ۱۸۰۵ از دانشگاه مسکو فارغ‌التحصیل گردید. سپس جهت تکمیل معلوماتش به گوتینگن^۱ و پاریس رفت و در آن‌جا نزد سیلوستر دوساسی^۲ به فراگیری زبان عربی پرداخت. در بازگشت به مسکو آغاز به تدریس

1. Gotingen

2. Silvester Desacy

1953, 64-98. Avt.: B. Ia. Staviskii, O. G. Bol'shakov i E. A. Monchadskaia.

”گورستان پنج‌کند“ (با همکاری)

Kand. diss.: *Polivnaia Keramika Maverannakhra VIII-XII vv., kak Istoriko-Kul'turnyi Pamiatnik*. Leningrad: 1954. (Gos. Ermitazh)

سرامیک لعابی ماوراءالنهر در سده‌های هشتم تا دوازدهم میلادی به عنوان آثاری تاریخی - فرهنگی (رساله دکتري، نامزدی علوم)

Avtoref.: Leningrad: 1954.

چکیده رساله علمی

«Arabskie Nadpisi na Polivnoi Keramike Srednei Azii IX-XI vv.», *EV*, XII, Moskva - Leningrad: 1958, 23-33; *XV*, 1964, 73-87; *XVI*, 1964, 35-55; *XVII*, 1966, 54-62.

”کتیبه‌های عربی موجود بر روی سرامیک‌های لعابی آسیای مرکزی طی سده‌های نهم تا یازدهم“ «Bar'ba Narobov Srednei Azii Protiv Arabskogo Zavoevaniia», 419-432; «Narody Srednei Azii pod Vlast'iv Khalifata», 433-439; «Sotsial'noe Ekonomicheskie Otnoshenii v Period Antifeodal'nykh Dvizhenii», 439-445; «Posledstviia Arabskogo Zavoevaniia v Kul'ture Srednei Azii», 445-448. Avt. A. Iu. Iakubovskii i O. G. Bol'shakov, *Ocherki Istorii SSSR, III-XIII vv.* 1958.

”مبارزه مردم آسیای مرکزی ضد سلطه اعراب“؛ ”مردم آسیای مرکزی زیر سلطه خلفا“؛ ”روابط اجتماعی اقتصادی در دوران جنبش ضد فئودالی“؛ ”آخرین کامیابی‌های اعراب در فرهنگ آسیای“

معلتی الحارث بن حلزة و عترة. الطبعة الجديدة. ۱۸۳۲. (نشر)

تیمور لنگ عن ابن عربشاه. ۱۸۳۴. (ترجمه)

منابع ۹ ص ۶۹: ۴۵ ج ۱ ص ۷۷۹-۷۸۰، ۸۲۷، ۸۸۶ و ۸۸۷: ۵۳ ج ۲ ص ۹۳۳: ۱۳۲ ج ۲ ص ۴۱۰-۴۱۱.

بولشاکف، اُلگ گئورگی یویچ [oleg georgiyevič bolšākof]

Bol'shakov, Oleg Georgievich

(۱۹۲۹-)، باستان‌شناسی.

۳ ژوئن در کالینین^۱ متولد شد. ۱۹۵۱ از دانشکده شرق‌شناسی دانشگاه دولتی لنینگراد فارغ‌التحصیل گردید. ۱۹۵۴ نامزد (دکتر) علوم تاریخی شد.

۱۹۴۸ عضو هیأت تاجیکی باستان‌شناسان در منطقه پنج‌کند بود. از ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۶ کارمند علمی موزه دولتی ارمیتاژ و از ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۶ کارمند علمی انستیتوی باستان‌شناسی لنینگراد بود. از ۱۹۶۱ تا ۱۹۶۳ با گروه اعزامی باستان‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی در جمهوری متحده عربی همکاری داشت. از ۱۹۶۶ به عنوان کارمند علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی، شعبه لنینگراد مشغول به کار شد. ۱۹۷۱ عضو ارشد علمی گردید.

آثار

«Piandzhikentskii Nekropol», *Materialy i Issledovaniia po Arkheologii SSSR* 37, Trudy Tadjh. Arkheologich. Ekspeditsii, T. 2. (1948-1950), Moskva - Leningrad:

Per. s arab. (23-61). Predisl. (5-7) Avt. O. G. Bol'shakov i A. L. Mongait. Vstup. Stat'ia: «Al- Garnati i Ego Sochineniia», (7-22) Primech (62-83, 131-134), *Puteshestvie Abu Khamida al'- Garnati v Vostochnuiu i Tsentral'nuiu Evropu* (1131-1153 gg.) Moskva: Nauka, 1971.

”القرنطی و آثار او“

منابع ۱۵۰ س ۱۹۶۱ - ۱۹۶۵: ۱۵۵ ص ۸۵

بولگاکف، پاول گنورگی یویچ [pāvel

georgiyevič bulgākof]

Bulgakov, Pavel Georgievich

(۱۹۲۷ -)، زبان‌شناسی زبان‌های سامی.

۶ ژوئیه در تاشکند متولد شد. ۱۹۵۱ از دانشکده شرق‌شناسی دانشگاه دولتی لنینگراد در رشته زبان‌شناسی زبان‌های سامی فارغ‌التحصیل گردید. کراچکوفسکی و ویکتور بلیایف از استادان وی بودند. ۱۹۵۴ نامزد (دکتر) علوم زبان‌شناسی شد. موضوع پایان‌نامه‌اش دانش جغرافی دانان سده نهم تا اوایل سده دهم میلادی (سوم و چهارم ق) درباره مسیرهای حرکت و شهرهای آسیای میانه بود. ۱۹۶۷ با ارائه اثری مستقل موفق به دریافت درجه دکتری زبان‌شناسی شد.

از ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۷ استاد دانشگاه دولتی لنینگراد و از ۱۹۵۷ تا ۱۹۶۴ مدیر انجمن روابط فرهنگی و دولتی شوروی با دیگر کشورها در جمهوری متحده عربی بود. از ۱۹۶۷ کارمند علمی انستیتوی شرق‌شناسی آکادمی علوم ازبکستان گردید.

بولگاکف یکی از کارشناسان نسخه‌های خطی

مرکزی“ (با همکاری)

«Raskopki v Prigorode Drevnego Piandzhikenta», *Materialy i Issledovaniia po Arkheologii SSSR*. 66, Trudy Tadz. Arkheologich. Ekspeditsii, T. 3, Moskva-Leningrad: 1958, 155-192. Avt.: O. G. Bol'shakov i N. N. Negmatov.

”کاوش‌هایی در حومه شهر باستانی پنج‌کند“ (با همکاری)

«Nadgrobie 541/1146 g. iz Samarkanda», *EV* 14 1961, 9-11.

”نوشته بر روی سنگ مزار شماره ۵۴۱، سال ۱۱۴۶ میلادی از سمرقند“

«Vtoroi fel's Ikhrida, Pravitel'ia Kesh», *EV* 15, 1963, 165.

”دومین سکه (فلس = پول سیاه) فرمانروای کَش، اخیر“

«Vozniknoveniie i Razvitie Feodal'nogo Stroia (VI-XVI vv.)», Avt. Razdelov: Vved. 13-15; «Politicheskaiia Istoriia Moverannakhra», 226-247; «Sotsial'no-Ekonomicheskie Otnosheniia v Gosudarstve Karakhanidov», 247-265; «Arkhitectura i Prikladnoe Iskusstvo», 283-288; Primech., 453-460, v kn.: *Istoriia Tadzhijskogo Naroda*, T. II, Kn. 1, Moskva: 1964.

”پیدایش و رشد نظام فئودالی در سده‌های ششم تا شانزدهم“؛ ”تاریخ سیاسی ماوراءالنهر“؛ ”روابط اجتماعی-اقتصادی در حکومت قراخانیان“؛ ”معماری و هنر دستی“

«Islam i Izobrazitel'noe Iskusstvo», *Trudy Gos. Ermitazha*, T. X. Kul'tura i Iskusstvo Narodov Vostoka 7, Leningrad: 1969, 142-150.

”اسلام و هنر تزئینی“

Izd. teksta, per. Vved. i komment, v kn.: *Vtoraia Zapiska Abu Dulafa*. Moskva: Izd. Vost. Lit. III, 1960. Razd. pag. (AN SSSR). Institut Narodov Azii Pamiatniki Literaturny Narodov Vostoka. Teksty Malaia Seriia V). Avt.: P. G. Bulgakov i A. B. Khalidov.

دومین یادداشت ابودلف (انتشار متن، ترجمه و تفسیر، با همکاری)

Izd. kritich. teksta, v kn.: *Abu Raikhan Biruni, Izbranye Proizvedeniia*. Kair: Trudy Instituta Arabskikh Rukopisei Ligi Arabskikh Stran, T. VIII, 1962. Issled. per. i primech. III. Opređenje granits mest dlia utochneniia rastoiianii mezhdū naselennymi punktami (Geodeziia). Tashkent: Filiala Akademii Nauk 1966. (Akademii Nauk Uz. SSR. Institut Vostokovedeniia) (Zashch. kan diss.)

گزیده آثار ابوریحان بیرونی (متن انتقادی)

«Iz Arabskikh Istochnikov o Marve», *TIUTAKE*, T. XII, Ashkhabad: 1963, 213-224.

” نکاتی از مآخذ عربی درباره مرو “

«K Biografii Biruni», (On the Biography of Biruni), *NAA* 4, 1966, 195-9.

” درباره زندگی نامه بیرونی “

”نسخه عربیة للفصل الرابع والعشرين من الكتاب الثالث عن الرواية السورية لقصة الاسكندر“، *المجامع الفلسطينية* ۱۹۵۶.

محاضرة عن كراتشكوفسکی فی مركز فوكس. ۱۹۵۸.

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۹۶۸ - ۹۶۹: ۱۵۲ ج ۵ و ۶: ۱۵۵ ص ۹۷-۹۸: ۱۶۲/۱.

جغرافیایی در شوروی بوده است.

آثار

«Kniga Putei i Gosudarstv», Ibn Khordadbakha, *PS*, Vyp. 3, Leningrad: 1957, 127-136.

” کتاب المسالك والممالك “، اثر ابن خردادبه

«Sokrashchenie Kanona Avitsenny v Sobranii Arabskikh Rukopisei GPB im. Saltykova- Shchedrina», *Trudy* (GPB im. M. E. Saltikova- Shchedrina), II (V), *Vostochnyi Sbornik*. Leningrad: 1957, 21-38.

” خلاصه ای از قانون ابوعلی سینا در مجموعه نسخ خطی عربی کتابخانه عمومی سالتیکوف - شچدرین “

«Vtoraia Zapiska Arabskogo Puteshestvennika X. Veka Abu Dulafa», *Sov. V* 3, 1957, 60-71.

” دومین یادداشت ابودلف جهانگرد عرب سده دهم “

«Arabskie Rukopisi Sobraniia Leningradskogo Gosudarstvennogo Universiteta», *Pamiati Akademika Ignatii Iulianovicha Krachkovskogo*. Leningrad: 1958, 21-35. Avt.: V. I. Beliaev i P. G. Bulgakov.

” نسخ خطی عربی مجموعه دانشگاه دولتی لنینگراد “

Per.: Abu Ali Ibn Sina (Avitsenna). *Kanon Vrachebnoi Nauki*. T. II. Kn. III. Tashkent: Akademii Nauk Uz. SSR, 1959. Per.: P. G. Bulgakov, M. A. Sal'e, K. V. Iunusof, V. V. Matveev.

قانون فی الطب، اثر ابن سینا (ترجمه)

Millennium of Firdausi. 1944, 27-30.

”سبک شعر فردوسی“

منابع ۳۲ ص ۶۸؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۴۶۹؛ ۱۵۰ ص
۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۲ ج ۲ و ۷؛ ۱۶۲.

بولونیزی، جانکارلو [jānkāro bolonezi]

Bolognesi, Giancarlo

(۱۹۲۳-)، زبان‌شناسی زبان‌های ایرانی، زبان
ارمنی.

۳۰ اکتبر در میلان (ایتالیا) به دنیا آمد. استاد
زبان‌شناسی شرقی در دانشگاه کاتولیک میلان
بوده و در زمینه زبان‌ها و لهجه‌های پهلوی،
فارسی، ارمنی، یونانی و زبان‌شناسی زبان‌های
هند و اروپایی تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

«Sul Vocalismo degli Imprestiti Iranici in
Armeno» *Ricerche Linguistiche* 2, 1951.
141-162.

”آواهای ایرانی در زبان ارمنی“

«Osservazioni sul Draxt-i Asurik», *RSO*
28, 1953, 174-181.

”ملاحظات درباره درخت آسوریک“

*Le Fonti Dialettali degli Imprestiti Iranici
in Armeno*. Milano: Vita e Pensiero, 1960.
(Pubblicazioni dell' Università Cattolica
del Sacro Cuore. Ser. 3. Scienze
Filologiche e Letteratura. Vol. 1.)

متن‌های لهجه‌های ایرانی در زبان ارمنی

«I Numerali Distributivi in Greco,
Armeno, Iranico e nelle Lingue
Semitiche», *Handes Amsorya* 101, 1987,

بولوتنیکوف، آلکسی آلکساندروویچ [āleksei

āleksāndrovič bolotnikof]

Bolotnikov, Aleksei

Aleksandrovich

(۱۸۹۴-)، تاریخ ادبیات.

در روسیه متولد شد. ۱۹۱۶ از دانشگاه عالی
مسکو فارغ‌التحصیل گردید.

۱۹۲۲ اقدام به پژوهش در زمینه‌های تاریخی و
ادبی کرد. عضو هیأت نویسندگان شوروی و مدیر
روزنامه ادبیات بود. در کنگره هزاره فردوسی در
ایران شرکت کرد و سرپرستی هیأت روسی را به
عهده داشت.

آثار

«Omar Khaïam (Filosof- Poet-
Matematic)», *Na Rubezhe Vostoka* 1,
Tiflis: 1930, 97-107; 2, 93-111.

”عمر خیام (فیلسوف، شاعر، ریاضیدان)“

Literatura Irana X-XV vv. Pod red. A. A.
Bolotnikova, A. N. Tikhonova, K. I.
Chaikina, Moskva- Leningrad: Akademiia,
1935.

ادبیات ایران در سده‌های دهم تا پانزدهم

Omar Khaïam... Robaiiat. Perevody O.
Rumera, V. Tardova, L. N. i K. Chaikina.
Vstupitel'naia statia A. Bolotnikova.
Leningrad: Akademi., 1935, 113, col.
front., illus; 1935, III Mezhdunarodnomu
Kongressu po Iranskomu Iskusstvu i
Arkheologii, Leningrad. Persian and
Russian on opposite pages.

رباعیات عمر خیام (ترجمه، با همکاری)

«Methode Poetique de ferdouci»,

Instituto Superiore Orientale di Napoli.)
Napoli: S. I. E. M. 1937.

اصول و مبانی شناخت نام مکان‌ها به زبان ایتالیایی (با همکاری)

La Regola del Parlare Turcho, di Fillipo Argenti. Materiale per la conoscenza del turco parlato nella prima metà del XVI secolo, (R. Instituto Superiore Orientale ... N. I.) Napoli: 1938.

قواعد محاوره ترکی، اثر فیلیپو آرچنتی، (موادی برای شناخت محاوره ترکی در نیمه اول سده شانزدهم «Diplomi Turchi del R. Archivio di Stato di Firenze», RSO 18, 1940, 199-217.

«دانشنامه‌های ترکی در بایگانی دولتی فلورانس» «Padre Pietro Ferraguto e la sua Grammatica Turca (1611)», AIUON, N. S. 1, 1940, 205-236.

«پدر پیترو فراگوتو و دستور زبان ترکی او (۱۶۱۱)» «Un Rapporto del Grande Ammiraglio Piyale Pascia a Solimano sull' Assedio delle Gerbe (1560)», Festschrift F. Giese. 1941, 75-83.

«گزارشی از دریاسالار بزرگ پیاله پاشا به سلیمان درباره محاصره چربه (۱۵۶۰)» «Le Fonti Turche della Battaglia delle Gerbe (1560)», RSO 19, 1941, 193-248; 20, 1943, 279-304; 21, 1946, 189-218.

«منابع ترکی درباره جنگ چربه (۱۵۶۰)» «Ancora sul Trattato Turco-Veneto del 2 Ottobre 1540», RSO 20, 1943, 373-381.

«درباره عهدنامه ترک-ونیز در دوم اکتبر ۱۵۴۰» «Il Poema Turco Leila e Megnun, di Fuzuli», OM 23, 1943, 337-356.

«شعر ترکی لیلی و مجنون، اثر فضولی»

603-607.

«توزیع ارقام در زبان‌های یونانی، ارمنی، ایرانی و زبان‌های سامی»

Nuovi Aspetti dell' Infflusso Iranico in Armeno.

جنبه‌های تازه‌ای از تأثیر زبان ایرانی بر زبان ارمنی
La Tradizione Culturale Armena nelle sue Relazioni Col Mondo Persiano e Col Mondo Greco- Romano.

فرهنگ سستی ارمنی در ارتباط با جهان فارس و جهان فرنگ

منابع ۴۵ ج ۲ ص ۱۳۶: ۵۸ ص ۷ و ۱۲۵: ۱۲۵ ج ۳ ص ۴۶۹: ۱۳۵ ج ۲ ص ۵۱۱: ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵ و ۱۹۹۰: ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۵۲: ۷ ج ۲، ۱ و ۷.

بومباچی، آلسیو [ālesiyo bombāči]

Bombaci, Alessio

(۱۹۱۴-۱۹۷۹)، مطالعات شرقی، فرهنگ اسلامی.

از اهالی ایتالیا، تحقیقاتی در زمینه تاریخ و فرهنگ اسلامی ایران و ترکیه انجام داده است. بومباچی استاد زبان و ادبیات ترکی در انستیتوی شرقی ناپل بوده و مقالات متعددی درباره ادبیات فارسی نگاشته و فهرست جالبی از نسخه‌های خطی و چاپی تعزیه‌های ایرانی متعلق به مجموعه چرولی در کتابخانه واتیکان تهیه کرده است. ۲۰ ژانویه درگذشت.

آثار

Elementi per la Toponomastica Etiopica a Cura degli Studenti. By A. Bombaci, E. del Pozzo, V. Pontecorvo, R. Rubinacci, (R.

türkischen Sprache I», *UAI* 24 iii-iv, 1952, 89-105.

”مسأله علم الاصوات تاریخی زبان ترکی“

«*Kıradgu Bilig* Hakkinda Bazi Mülâhazalar», *Mél. Köprülü*. 1953, 65-75.

”ملاحظات دربارۀ کتاب کونادگو بیگ“

«*Il Liber Graecus*, Un Cartolario Veneziano Comprendente Inediti Documenti Ottomani in Greco (1481-1504)», *Westöstl. Abh. R. Tschudi Überreicht*. 1954, 288-303.

”مجموعۀ مدارک ونیزی کتاب یونان شامل اسناد

منتشر نشده عثمانی به زبان یونانی“

«Nuovi Firmani Greci di Maometto II», *BZ* 47, 1954, 298-319.

”فرمان‌های جدید سلطان محمد دوم به زبان

یونانی“

«Venezia e l'Impresa Turca di Otranto», *Rivista Storica Italiana* 66, 1954, 159-203.

”ونیز و فعالیت‌های تجاری ترک‌ها در مسیر

اترانتو“

Storia della Letteratura Turca. Dall' antico impero di Mongolia all' odierna Turchia (Storia delle Letterature di Tutto il Mondo.) Milano: 1956; *Histoire de la Litterature Turque*. [Traduction française revue et augmentée par l'auteur.] Traduite par I. Melikoff... Paris: C. Klincksieck, 1968.

تاریخ ادبیات ترک. از امپراتوری کهن مغول تا ترکیه امروز
«Ghazni», *E&W* 8, 1957, 247-260.

”غزنه“

«Introduction to the Excavations at Ghazni», *Afghanistan* 4, 1959, 1-23.

«*Il Viaggio in Abissina* di Evliya Çelebi (1673)», *AIUON*, N. S. 2 1943, 259-275.

”سفرنامۀ اولیا چلبی در حبشه ۱۶۷۳“

«Notizie sull' Abissinnia in Fonti Turche», *Rassegna di Studi Etiopici* 3, 1943.

”گزارشی دربارۀ حبشه در منابع ترکی“

«Il Poeta Nazionalista Persiano. Aref di Qazvin», *OM* 25, 1945, 42-53.

”شاعر ملی‌گرای ایرانی عارف قزوینی“

«Luigi Bonelli (1865-1947). Bibliografia degli Scritti di L. B.», *OM* 27, 1947, 51-55.

”کتاب‌شناسی آثار لوییجی بونلی“

«La Collezione di Documenti Turchi dell' Archivio di Stato di Venezia», *RSO* 24, 1949, 95-107.

”مجموعۀ اسناد ترکی در بایگانی دولتی ونیز“

«Postille alla Traduzione De Slane della *Muqaddimah* di Ibn Haldun», *AIUON*, N. S. 3, 1949, 439-472.

”شرحی بر ترجمۀ دسلان از مقدمۀ ابن خلدون“

«Recenti Edizioni di Testi Turchi in Trascrizione», *OM* 29, 1949, 176-189.

”چاپ تازه متون ترکی با آوانویسی“

«Due Clausole del Trattato in Greco fra Maometto II e Venezia, del 1446», *BZ* 43, 1950, 267-271.

”دو ماده از عهدنامه به زبان یونانی میان سلطان

محمد دوم و ونیز“

«Tre Antichi Imprestiti Romanzi in Tutco-Osmanli (I. Burdun, 2. Likse, 3. Kaprul)», *RO* 17, 1951-52, 105-113.

”سه داستان کهن اقتباس شده به زبان ترکی -

عثمانی (۱- بوردون، ۲- لیکسه، ۳- کاپرول)“

«Probleme der historischen Lautlehre der

” درباره اجرای داستان‌های نمایشی ترکیه باستان“

«Il Bello al Bagno. Un' Indirizzio Giocoso Lirica Persiana a Turca», *AIUON*, N. S., 14, 1964, 33-48.

” محبوبی در حمام، شاهی بر طنز غزل ایرانی به زبان ترکی“

«L'Impero Ottomano», *Nuove Questioni di Storia Moderna* 1, 1964, 557-600.

” امپراتوری عثمانی“

«Qutlu Bolzun», a contribution to the history of the concept of fortune among the Turks, *UAI* 36, 1964, 284-291. Part two in *UAI* 38, 1966, 13-43, 181.

” قتلغ بولزون!“ مقاله‌ای درباره تاریخ مفهوم خوشبختی در میان ترکان

«La Sposa de Cielo», *A Francesco Gabrieli*. 1964, 21-34.

” عروس آسمان“

«Les toughras enluminés de la Collection de Documents Turcs des Archives d'Etat de Venise», *Atti II, Cong. Int. Arte Turca, Venezia* 1963. 1965, 41-55.

” طغراهای مجموعه اسناد ترکی آرشیو دولتی ونیز“

The Kufic Inscription in Persian Verses in the Court of the Royal Palace of Mas'ud III at Ghazni. Rome: Is M. E. O., 1966.

کتیبه‌های کوفی به نظم فارسی در قصر سلطنتی دربار مسعود سوم در غزنه

این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

” کتیبه‌های کوفی در کاخ سلطان مسعود سوم، ترجمه منوچهر ستوده، راهنمای کتاب ۱۱، ۱۳۴۷،

” در آمدی بر کاوش‌های باستان‌شناختی در غزنه“

«Summary Report on the Italian Archaeological Mission in Afghanistan», Introduction to the Excavations at Ghazni, *E&W* 10, 1959, 3-22.

” خلاصه گزارش مأموریت باستان‌شناختی ایتالیا در افغانستان“

«Ortaogunu», *WZKM* 56, 1960, 285-297.

” نمایش تئاتری در وسط صحنه“

«Wykopalska Wtoskiej Ekspedycji Archeologicznej w Afganistanie», (Les fouilles de l'expédition archéologique italienne en Afganistan.) *PO* 35, 1960, 265-280.

” کاوش‌های باستان‌شناختی ایتالیایی‌ها در افغانستان“

Elenco di Drammi Religiosi Persiani. (Fondo Mss. Vaticani Cerulli.) By Ettore Rossi and Alessio Bombaci. Studi e testi, 209. Citta del Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana, 1961.

” فهرست نمایشنامه‌های مذهبی (تعزیه) ایرانی“ (بها همکاری)

«Les Turcs et l'art ghaznavide», *Ist. Congress of Turkish Arts, Ankara 1959, Communications*. 1961, 65-70.

” ترکان و هنر غزنویان“

«Rappresentazioni Drammatiche di Anatolia», *Oriens* 16, 1963, 171-193.

” نمایش داستان‌های نمایشی آناتولی“

«On Ancient Turkish Dramatic Performances», *Aspects of Altaic Civilization*. Ed. D. Sinor, 1963, 87-117.

[۶۱-۵۹]

بون، انتونی اشلی [antoni ašli bevan]

Bevan, Anthony Ashley

(۱۸۵۹-۱۹۳۳)، مطالعات شرقی.

از اهالی انگلستان، زبان عربی را نزد ویلیام رایت^۱ شرق‌شناس مشهور فراگرفت. در لوزان (سوئیس) به کسب علم پرداخت. همچنین در استراسبورگ (فرانسه) نزد نولدکه^۲ درس خواند. ۱۸۸۲ در رشته زبان عبری به دریافت جایزه و بورس تحصیلی دست یافت. ۱۸۸۷ در رشته زبان‌های سامی در دانشگاه کیمبریج رتبه اول را به دست آورد. ۱۸۹۰ در کالج ترینیتی مربی زبان‌های شرقی گردید و از ۱۸۹۳ تا پایان عمر استاد زبان عربی در دانشگاه کیمبریج بود.

بون عضو مجمع عربی علمی دمشق و آکادمی‌های علمی و ادبی اروپا بوده است. ۲۱ اکتبر در کیمبریج درگذشت.

آثار

Bible. N. T. Apocryphal books. Acts of Thomas. «The Hymn of the Soul», contained in the Syriac Acts of St. Thomas. Re-edited with an English translation by Anthony Ashley Bevan... Cambridge: University Press, 1897.

کتاب مقدس عهد جدید. کتاب‌های جعلی. «سرود ارواح» از مجموعه مقالات قدیس تامس به زبان سریانی (ویرایش دوباره، ترجمه به انگلیسی)
A Catalogue of the Syriac Manuscripts

«Die Mauerinschriften von Konya», *Forschungen zur Kunst Asiens. In memoriam K. Erdmann.* 1969, 67-73.

”کتیبه‌های دیواری قونیه“

«Qui était Jebu Xak'an?», *Turcica* 2, 1970, 7-24.

”خاقان بیغو که بود؟“

«The Husbands of Princess Hsienli Bilgä», *Studia Turcica*. Ed. L. Ligeti, 1971, 103-123.

”همسران شاهدخت هسینلی بیلگه“

«The Place and Date of Birth of Fuzuli», *Iran and Islam in Memory of V. Minorsky.* 1971, 91-105.

”محل و تاریخ تولد فضولی“

«On the Ancient Turkish Title Šadapit», *UAI* 48, 1976, 32-41; *Eurasia Nostratica Fest. K. H. Menges*, II, 1977, 32-41.

”درباره عنوان ترکی قدیم شاداپیت (شاهزاده)“

«The Army of the Saljuqs of Rum», *AIUON* 38 (N. S. 28), 1978, 343-369.

”سپاهیان سلاجقه روم“

درباره‌اش

«Esin. E. Zum Tode von Prof. Alessio Bombaci», tr. Hüttemann [Tüysün] S. *Materialia Turcia* 4, 1978, 159-[6].

”درباره مرگ پروفسور آلسیو بومباچی“

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۳۴: ۴۵ ج ۱ ص ۱۳۶: ۵۲ ج ۱ ص ۳۹۹: ۸۲ دوره ۶ ش ۵ و ۶ ص ۴۷۸: ۱۲۵ ج ۲ ص ۴۷۱-۴۷۲: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶، ۱۹۶۰-۱۹۶۱، ۱۹۶۵-۱۹۶۶، ۱۹۷۰-۱۹۷۱، ۱۹۷۲-۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹ و ۱۹۸۵: ۱۵۲ ج ۲، ۳، ۷ و ۸

1. William Wright

2. Nöldeke

”یادداشت‌هایی درباره عبارات ویژه دینوری“
The Mufaddaliyat. An anthology of ancient Arabian odes. Comp. by al- Mufaddal son of Muhammad, according to the recension and with the commentary of Abu Muhammad al- Qasim Ibn Muhammad al- Anbari. Ed. for the first time by Charles James Lyall... Oxford: The Clarendon Press, 1918-21.

المنفّیات، اثر مفضل ضبی (گردآوری متن عربی)
 «Note on the Meaning of the Term al-Mi'un (The Hundreds) As Applied to Certain Chapters of the *Koran*», *JRAS*, 1921, 584-585.

”یادداشتی درباره معنی اصطلاح المنون (صدها)
 آن‌گونه که در مورد سوره‌های خاصی از قرآن به کار برده شده است“

«Some Contributions to Arabic Lexicography», *Browne Festschrift*. 1922, 51-93.

”خدماتی به فرهنگ‌نویسی عربی“
 «Some Remarks on the Text of the *Tabaqat ash- Shu'ara* of Muhammad Ibn Sallam al Jumahi», *JRAS*, London: The Journal, 1926, 269-273.

”نظریاتی درباره متن طبقات الشعراء اثر محمد بن سلام الجمحی“

Caspari, Carl Paul. *A Grammar of the Arabic Language*. Translated... and edited... by W. Wright... Third edition, revised by W. Robertson Smith... and M. J. de Goeje. [Photographic re-issue, with additions by A. A. Bevan.] Cambridge University Press, 1951.

Preserved in the Library of the University of Cambridge. By the late William Wright... with an introduction and appendix by Stanley Arthur Cook... Cambridge: University Press, 1901.

فهرست نسخه‌های خطی سربانی موجود در کتابخانه
 دانشگاه کیبریج (تجدید نظر و چاپ با همکاری)
 Jarir Ibn Atiyah, al- Khatafi. *The Nakaid of Jarir and al- Farazdak*. Leiden: E. J. Brill, 1905-12.

نقائض جریر و الفرزدق، اثر جریر بن عطیه بن حذیفه
 الخطفی (ویرایش)

S. Ephraim's Prose Refutations of Mani, Marcion, and Bardaisan... Published by C. W. Mitchell... and completed by A. A. Bevan and F. C. Burkitt. London: Oxford, 1912-21.

شرح قدیس افرائیم در رد طریقه مانویه، مرقیویه و
 بردیسانیه (نشر، با همکاری)

Krenkow, Frits and Bevan, Anthony Ashley. *Indices to the Poetical Citations in the Kitab al- Amali of Abu Ali Ismail Ibn al- Kasim al- Kali*. I. Names of poets by F. Krenkow, II. Rhymes by A. A. Bevan, Leyden: Late E. J. Brill Ltd., 1913.

فهرست نقل قول‌های شعری در کتاب الامالی، اثر ابوعلی
 اسماعیل بن القاسم القالی (همکاری)
 «Mohammed's Ascension to Heaven», *Studien J. Wellhausen Gewidmet*. 1914, 49-61.

”عروج حضرت محمد (ص) به آسمان“
 «Notes on Certain Passages of ad- Dinawari», *Le Muséon*, 3 rd. Ser. I, 1915, 79-87.

1956.

کتاب نقد الشعر قداده بن جعفر الکاتب البغدادی
(تصحیح)

«Aws B. Hadjar», *EI*, Vol. I, 1960, 772.

”اوس بن حجار“

«Abu Righal», *EI*, Vol. I, 1960, 144-145.

”ابو رغال“

«Notes on Some Old Manuscripts of the
Adab al- Katib of Ibn Qutayba, the *Kitab*
as-Sina'atayn of Abu Hilal al- Askari, and
the *Matal as- Sa'ir* of Diya' ad- Din Ibn
al-Atir», *Oriens* 13-14, 1960-61, 159-194.

” نکاتی درباره نسخ خطی قدیمی ادب الکاتب اثر
ابن قتیبہ، کتاب الصناعین اثر ابوہلال العسکری و
مثل السائر اثر ضیاءالدین ابن الاثیر“

«Two Manuscripts of al- Qali's Redaction
of Ibn Qutayba's *Adab al- Katib*», I.
Congreso de Estudios Árabes e Islámicos,
Cordoba, 1962, *Actas*. 1964, 453-466.

” دو نسخه خطی ادب الکاتب، اثر ابن قتیبہ با
تصحیح القالی“

«An Autography by al- Tibrizi in the
National Library of Tunis», *BO* 22, 1965,
245-247.

” دست نبشته‌ای از تبریزی موجود در کتابخانه
ملی تونس“

Some Early Definitions of the Tawriya and
Safadi's Fadd al- Xitam' an at- Tawriya
wa- 'l- Istixdam. The Hague, Paris:
Mouton & Co. 1966.

برخی تعاریف اولیه بر توریة و فض الختام فی التوریة و
الاستخدام، تألیف صلاح الدین صفدی

«Reflections on the *Kitab al- Badi* of Ibn
al- Mu'tazz», *Atti 3. Cong. Studi Arabi e*

دستور زبان عربی (چاپ دوباره تصویری با اضافات)
«Manichaeism», *ERE*, VIII, 394-402.

”مانویت“

تفسیر کوتاهی بر کتاب دانیال. ۱۸۹۲.

منابع ۲۴: ۲۸ ج ۱ ص ۲۶۵: ۲۲ ص ۶۵: ۵۲ ج ۱ ص
۴۱۲: ۵۳ ج ۲ ص ۵۰۹-۵۱۰: ۷۱ ج ۱ ص ۱۳۱-۱۳۶:
۱۲۵ ج ۳ ص ۱۱۳: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۱
ص ۷۹۰: ۱۵۲ ج ۱ و ۶

بون بکر، سیگر آدریانوس [siger ādriyānus
bonebaker]

Bonebakker, Seeger Adrianus

(۱۹۲۳ -). زبان و ادبیات عرب.

۲۱ سپتامبر در هلند به دنیا آمد. در دانشگاه
لیدن به تحصیل پرداخت. ۱۹۵۶ موفق به اخذ
درجۀ دکتري در زبان‌های سامی گردید.
از ۱۹۵۳ تا ۱۹۶۰ مدرس زبان عربی در دانشگاه
دولتی لیدن، از ۱۹۶۰ تا ۱۹۶۲ استادیار و از
۱۹۶۲ تا ۱۹۶۹ دانشیار دانشگاه کلمبیا، و از
۱۹۶۹ به بعد استاد زبان عربی در دانشگاه
لوس آنجلس بود.

بون بکر عضو هیأت تحریریه نویسندگان بخش
ادبیات عرب تاریخ کیمبرج و عضو انجمن مطالعات
شرقی امریکا بوده است.

آثار

The Kitab Nagd al- Ši'r of Qudama B.
Ga'far al- Katib al- Bagdadi. Proefschrift
ter verkrijging van de graad van doctor in
de letteren en wijsbegeerte aan de
Rijksuni versiteit te Leiden... door Seger
Adrianus Bonebakker. Leiden: E. J. Brill,

- ”استعاره“
«Kabd», *EI*, Vol. IV, 1978, 325-327.
- ”قبض“ (با همکاری)
«Kafiya», *EI*, Vol. IV, 1978, 411-414.
- ”قافیه“
«Al- Kazwini (Khatib Dimashk), Djalal al-Din Abu Abd Allah Muhammad B. Abd al- Rahman B. Umar», *EI*, Vol. IV, 1978, 896-897.
- ”القزوينی (خطیب دمشق)، جلال‌الدین ابوعبدالله محمد بن عبدالرحمان بن عمر“
Rowson, Everett K. & Bonebakker, Seeger A. *A Computerized Listing of Biographical Data from the Yatimat al-dahr by al Tha'alibi*. Paris: CNRS; Los Angeles, Cal.: University of California, 1980. (*Onomasticon Arabicum Serie Listing 3.*)
- فهرست کامپیوتری زندگی‌نامه‌های موجود در یتیم‌الدهر،
تألیف ثعالبی (با همکاری)
Hatimi and His Encounter with Mutanabbi: A Biographical Sketch. Amsterdam: North- Holland, 1984. (Verhandelingen der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Afd. Letterkunde, Nieuwe Reeks, Deel 122.)
- حاتمی و مصافح با متنبی: خلاصه شرح احوال
«The Onomasticon Arabicum», *Middle East Studies Association Bulletin* 20, 1986, 13-21.
- ”فرهنگ عربی“
«Some Medieval Views on Fantastic Stories», *Quaderni di Studi Arabi* 10, 1992
- Istamici, Ravello* 1966. 1967, 191-209.
- ”مطالعاتی درباره کتاب البدیع، تألیف ابن المعتز“
Notes on the Kitab Nadrat al- Ighrid. Istanbul: Ned. Hist- Archeol. Inst., 1969.
- نکاتی درباره کتاب نصره الاغریض فی نصره القریض،
تألیف ابوعلی مظفر حسینی
«Poets and Critics in the Third Century A. H.», *Logic in Classical Islamic Culture*. Ed. by G. E. von Grunebaum, 1970, 85-111.
- ”شاعران و منتقدان سده سوم هجری“
«Ibtida'», *EI*, Vol. III, 1971, 1006.
- ”ابتداء“
«Idjaza», *EI*, Vol. III, 1971, 1020-1022.
- ”اجازه“ (با همکاری)
«Iktibas», *EI*, Vol. III, 1971, 1091-1092.
- ”اقتباس“ (با همکاری)
«Intiha», *EI*, Vol. III, 1971, 1246.
- ”انتها“
«Religious Prejudice Against Poetry in Early Islam», *Medievalia et Humanistica* 7, 1976, 77-99.
- ”پیشداوری مذهبی ضد شعر در آغاز اسلام“
«A Fatimid Manual for Secretaries», *AIUON* 37 N. S. 27, 1977, 295-336.
- ”کتاب راهنمای منشیان عصر فاطمیان“
«Hamza al- Isfahani's Recension of the Kitab Naqd ash- Shi'r of Qudama B. Ja'far», *RSO* 51, 1977, 99-111.
- ”کتاب نقدالشعر فی البدیع، تألیف قدامه بن جعفر به کوشش حمزه اصفهانی“
«Irtidjal», *EI*, Vol. IV, 1978, 80-81.
- ”ارتجال“
«Isti'ara», *EI*, Vol. IV, 1978, 248-252.

آثار

«Natsional'no -Osvoboditelnaia Bor'ba Narodov Malii», *Krizis Kolonial'noi Sistemy Natsional'no- Osvoboditelnaia Bor'ba Narodov Vostochnoi Azii*. Moskva-Leningrad: 1949, 195-211.

” مبارزه رهایی‌بخش ملی مردم مالی “

«Natsional'no-Osvoboditel'naia Bor'ba Narodov Malii Posle Vtoroi Mirovoi Voyny», VI 4, Moskva: 1950, 71-87; To zhe, *Neue Welt* 7, Berline: 1950, 49-72. (Na Arm. iaz.)

” مبارزه رهایی‌بخش ملی مردم مالی پس از جنگ جهانی دوم “

Vved.: «Obshchie Problemy Novoi Istorii Vostoka i Kolonial'noi Politiki Epokhi Kapitalizma», *Novaia Istoriia Stran Zarubezhnogo Vostoka*, T. I, Moskva: 1952, 2-40. Avt.: Bondarevskii, I. M. Reisner.

” مسایل کلی تاریخ معاصر شرق و سیاست استعماری در دوران سرمایه‌داری “ (پیشگفتار، با همکاری)

Boldyrev, K. A., Reisner, I. M. i Seidov, R. A. «Iran», *Noveishaia Istoriia Stran Zarubezhnogo Vostoka*, Vyp. I. (1918-1929 gg.) Moskva: Moskovskii Gosudarstvennyi Universitet, 1954, 235-273. [Rets.: Bondarevskii, G. L. i Surat, S. P. VI 5, 1955, 162-165.]

” ایران “ (نقد و بررسی، با همکاری)

Bagdadskaia Doroga i Proniknovenie

(1993), 21-43.

” برخی نقطه نظرات سده میانه‌ای درباره داستان‌های فانتزی “

منابع ۱۲۵ ج ۳ ص ۳۷۳-۳۷۴؛ ۱۳۱ ج ۳ ص ۴۹؛ ۱۳۸ ج ۱، ۳ و ۴؛ ۱۵۰ س ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۳-۱۹۷۵، ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹، ۱۹۸۰، ۱۹۸۵، ۱۹۸۷ و ۱۹۹۳؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۵.

بوندارفسکی، گریگوری لوویچ [grigori levovich bondarevskii]

Bondarevskii, Grigorii L'vovich

(۱۹۲۰-)، تاریخ.

۲۵ ژانویه در ادسا^۱ (جمهوری اوکراین) متولد شد. ۱۹۴۰ از دانشکده تاریخ دانشگاه دولتی مسکو فارغ‌التحصیل و ۱۹۴۸ نامزد (دکتر) علوم تاریخی گردید.

از ۱۹۴۱ تا ۱۹۵۱ شغل‌های سیاسی بر عهده داشت. از ۱۹۴۲ تا ۱۹۴۵ در ارتش خدمت کرد. از ۱۹۴۷ تا ۱۹۵۶ سرپرست گروه تاریخ شرق، از ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۶ رئیس دانشکده شرق‌شناسی دانشگاه دولتی آسیای میانه و از ۱۹۵۶ سرپرست افتخاری بخش مسایل بین‌المللی دانشکده شرق‌شناسی آکادمی علوم اتحاد شوروی بود. ۱۹۵۸ کارمند ارشد علمی شد. ۱۹۶۶ به مقام پروفسوری رسید. ۱۹۵۷ در نخستین کنگره جهانی شرق‌شناسان در تاشکند، ۱۹۶۰ در بیست و پنجمین کنگره بین‌المللی شرق‌شناسان در مسکو و ۱۹۶۶ در نوزدهمین کنفرانس شرق‌شناسان لهستانی در ورشو شرکت کرد.

Lavrent'ev, A. K. «Imperialistichskaia Politika SShA i Anglii v Irane. (Populiarnyi ocherk), Otv. red. G. L. Bondarevskii, Moskva: IVL, 1960. [Rets.: Bashkirov, A. SV 8 1960, 59-60.]

سیاست امپریالیستی ایالات متحده آمریکا و انگلیس در ایران (ویرایش)

Iz Tegeranskogo Dnevniko Polkovnika V. A. Kosogovskogo. Podgotovil k pechatu G. M. Petrov. Otv. red. G. L. Bondarevskii, Moskva: IVL, 1960.

گوشه‌ای از یادداشت‌های روزانه سرهنگ و.آ. کوساگوفسکی در تهران (ویرایش)

«Russian Egyptian Relations in the Late XIX Century (according to archival data)», Trudy XXV Mezhdunarod Kong. Vostokovedov. Moskva: 1960; Tom II, 1963, 8-16.

” مناسبات روسیه و مصر در اواخر سده نوزدهم “

Vstup. statia (5-26) i red. v kn.: Gudzima Kaiesabura. Sovremennyi Kolonializm. Moskva: 1960.

استعمار معاصر (پیشگفتار، ویرایش)

Vstup. statia (2-25) i red. v kn.: Abulkalam Azad. Indii Dobivaetsia Svobody. Moskva: 1961.

هند در راه کسب آزادی، اثر ابوالکلام آزاد (پیشگفتار، ویرایش)

«Bor'ba za Tripolitaiiu i Kirenaiku na Rubezhe XIX-XX vv.», Kolonializm Vchera i Segodnia. Moskva: 1964, 35-102.

” مبارزه به خاطر طرابلس و سیر نائیک حدود سده‌های نوزدهم تا بیستم “

Germanskogo Imperializma na Blizhnii Vostok (1888-1903). Tashkent: Gosizdat Uz. SSR, 1955. [Rets.: Zavriev, D. S. Sov. V 6, 1957, 135-139.]

راه بغداد و نفوذ امپریالیسم آلمان در خاور نزدیک (رساله دکتری، نامزدی علوم)

«Bor'ba Imperialistov za Gospodstvo nad Persidskim Zalivom na Rubezhe XIX i XX vv.», TSGU, Istoriia Stran Vostoka, Novaia Seriia, Vyp. 68, Vostokovedch. Kn. 9, Tashkent: 1955, 127-156.

” مبارزه امپریالیست‌ها به منظور سیادت بر خلیج فارس حدود سده‌های نوزدهم و بیستم “

Bor'ba Narodov Birmy za Ukreplenie Svoei Natsional'noi Nezavisimosti. Tashkent: Ob'edin. izd., 1955. Podp.: G. L'vovskii. (Na Uzb. iaz.)

مبارزه مردم برمه در راه تحکیم استقلال ملی
Krizis Kolonial'noi Politiiki Amerikanskikh Monopolii v Azii. Tashkent: Ob'edin. izd., 1955. (Na Uzb. iaz.)

بحران سیاست استعماری انحصارات آمریکا در آسیا
Grechev, M. A. «Kolonialnaia Politiika SShA. Posle Vtoroi Mirovoi Voiny», Otv. red. V. Ia. Avarin. Moskva: Akademiia Nauk SSSR, 1958. Bagdaskii pakt i doktrina Eizenkhauera, 348-374. [Rets.: Bondarevskii, G. L. PV 6, 1959, 174-183.]

” سیاست مستعمراتی ایالات متحده آمریکا پس از جنگ جهانی دوم “ (نقد و بررسی)

Red. vved. (3-11), zakliuchenie (175-178), v kn.: Poslednie Kolonii v Azii. Moskva: 1958.

آخرین مستعمره‌ها در آسیا (ویرایش، پیشگفتار)

Oman», *New Middle East* 35, London: 1971, 11-15.

”استمرار منافع غرب در عمان“

«Germanskii Imperialism v Bor'be za Krasnomorskii Bassein (konets XIX-nachalo XX veka)», *Istoriia i Ekonomika Stran Arabskogo Vostoka*. 1973, 3-43.

”امپریالیسم آلمان در مبارزه به خاطر دستیابی به حوضه دریای سرخ (اواخر سده نوزدهم و اوایل سده بیستم)“

Mitrokhin, L. V. *Failure of Three Missions: British Diplomacy and Intelligence in the Efforts to Overthrow Soviet Government in Central Asia and Transcaucasia*. Translated by Sossinsky, S. Ed. Bondarevskii, G. Moscow: Progress Publishers, 1987. [Tr. of Proval trekh misii.]

ناکامی سه مأموریت: دیپلماسی و جاسوسی بریتانیا در تلاش برای براندازی حکومت شوروی در آسیای میانه و ماوراء قفقاز (ویرایش)

«Turning the Persian Gulf into A British Lake: British Domination in the Indian Ocean in the Nineteenth and Twentieth Centuries», *The Indian Ocean: Explorations in History, Commerce and Politics*. Ed. S. Chandra, Delhi: Sage, 1987, 317-325.

”مبدل ساختن خلیج فارس به یک دریاچه بریتانیایی: سلطه بریتانیا در اقیانوس هند در سده‌های نوزدهم و بیستم“

منابع ۱۲۵ ج ۳ ص ۴۷۲؛ ۱۵۰ س ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۷۱-۱۹۷۲، ۱۹۷۵ و ۱۹۸۹؛ ۱۵۲ ج ۵؛ ۱۵۵ ص ۱۶۲/۱۹۶

Dokt. diss.: *Bor'ba za Persidskii Zaliv, Arabiiskii Poluostrov i Krasnoe More na Rubezhe XIX-XX vv.* Moskva: Akademiia Nauk SSSR. Institut Narodov Azii, 1965.

مبارزه به خاطر خلیج فارس، شبه جزیره عربستان و دریای سرخ حدود سده‌های نوزدهم و بیستم (پایان‌نامه دکتري)

Avtoref.: Moskva: 1965.

چکیده رساله علمی

«Pravda ob Anglo- Kuveitskom Soglashenii 1899 g.», *Kolonial'naia Politika i Natsional'no- Osvoboditel'noe Dvizhenie*. Kishinev: 1965, 224-239.

”حقیقتی درباره پیمان سال ۱۸۹۹ انگلیس و کویت“

Politika Anglii na Blizhnem i Srednem Vostoke, 1945-1965. Otv. redaktor G. L. Bondarevskii, Moskva: 1966.

سیاست انگلیس در شرق نزدیک و میانه طی سال‌های ۱۹۴۵-۱۹۶۵ (ویرایش)

Angliiskaia Politika i Mezhdunarodnye Otnosheniia v Basseine Persidskogo Zaliva (konets XIX-nachalo XX v.) Moskva: Nauka, 1968. (Akademiia Nauk SSSR, Institut Narodov Azii.)

سیاست انگلیس و مناسبات بین‌المللی در حوضه خلیج فارس (اواخر سده نوزدهم و آغاز سده بیستم)

«Osvoboditel'naia Bor'ba Narodov Iemena v Kontse XIX v i Pozitsiia Velikobritanii», *VI* 6, Moskva: 1971, 100-115.

”مبارزه رهایی‌بخش مردم یمن در پایان سده نوزدهم و خط‌مشی بریتانیا“

«The Continuing Western Interest in

بونسکی، پائولو [pāolo buneski]

Boneschi, Paolo

مطالعات شرقی.

آثار

«Problemas de Numismatica e Metrologia Magribinas», *RSO* 10, 1923-25, 377-406.

”مسایل سکه‌شناسی و اوزان و مقادیر در مغرب“

«La Qasida fit-tagwid Attribuée à Musa B. Ubayd Allah B. Haqan», *RRAL*, Ser. 6, 14, 1938, 51-92.

”قصیده فی الشجود منسوب به موسی بن عبیدالله بن خاقان“

«Une Fatwa du Grand Mufti de Jerusalem, Muhammad Amin al-Husayni, sur les Alawites», *RHR* 122, 1940, 42-54, 134-152.

”فتوای مفتی اعظم بیت‌المقدس، محمد امین الحسینی درباره علویان“

«Three Coins of Judaea and Phoenicia», *JAOS*, Vol. 62, 1942, 262-266.

”سه سکه یهودی و فینیقی“

«Is Malak An Arabic Word?», *JAOS*, Vol. 65, 1945, 107-111.

”آیا ملک یک واژه عربی است؟“

«Inscriptions humiliantes de monnaies Sabéennes», *RSO* 29, 1954, 17-27.

”نوشته‌های نامفهوم مسکوکات سبائیان“

«Kasaba et Iktasaba, leur acception figurée dans le *Quran*», *RSO* 30, 1955, 17-53.

”کَسَبَ وَاِکْتَسَبَ و معنی مجازی آن‌ها در قرآن“

«Al-Muhaymin, un des plus beaux noms d'Allah», *RSO* 32, 1957, 463-475.

”المهمین یکی از نام‌های متعالی الله“

منابع ۵۲ ج ۱ ص ۱۱۷: ۴۰۱ ج ۲: ۱۲۵ ص ۳: ۴۷۴
؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶ و ۱۹۵۶-۱۹۶۰: ۱۵۲ ج ۲.

بونلی، لوییجی [lu'iji boneli]

Bonelli, Luigi

(۱۸۶۵-۱۹۴۷)، ترجمه قرآن، زبان‌های فارسی و ترکی.

در برشا^۱ (ایتالیا) به دنیا آمد. ۱۸۸۷ در رشته ادبیات از دانشگاه میلان فارغ‌التحصیل گردید. استاد زبان‌های ترکی و فارسی در انستیتوی شرق‌شناسی ناپل بود. تحقیقات قابل توجهی درباره لهجه مالتی انجام داده که ۱۸۹۹ در نشریه آرشو زبان‌شناسی ایتالیا^۲ و چند نشریه دیگر به چاپ رسیده است.

آثار

Grammatica Turca Osmanli. Milano: 1890.

دستور زبان ترکی عثمانی

«Il Poemetto Persiano *Jang-Nama-i Kishm*», text and translation, *RRAL*, VI, 1890, 291-303.

”داستان منظوم فارسی جنگ‌نامه قشم“ (متن، ترجمه)

«Il Catalogo dei Codici Arabi, Persiani e Turchi della Biblioteca Casanatense», *Cataloghi dei Codici Orientali di Alcune Biblioteche d'Italia*, V, Rome: 1892, 405-474.

1. Berscia

2. *Archivio Glottologico Italiano*

1931, 20-33; 8, 1936, 43-53.

”فارسی عامیانه در کابل“

Lessico Turco- Italiano. Roma: Istituto per L' Oriente, 1930; 1959.

فرهنگ ترکی - ایتالیایی

Deti Proverbiali Persiani. Proverbi, detti celebri in prosa e in verso, poesie bacchiache, erotiche, mistiche e scettiche. Locuzioni proverbiali indovinelli, ecc. con un indice analitico per soggetto, Roma: Pubblicazioni del R. Istituto Universitario Orientale di Napoli, 1941.

ضرب‌المثل‌های ایرانی

Manuale di Conversazione Italiano- Turco. (Manuali linguistici del R. Istituto Universitario Orientale di Napoli 5.) Roma: Edizioni Universitarie, 1942.

راهنمای مکالمه ایتالیایی - ترکی

Lessico Italiano- Turco. (Pubblicazioni dell' Istituto per l' Oriente 49.) Roma: Istituto per L' Oriente, 1952.

فرهنگ ایتالیایی - ترکی

«Locuzioni Proverbiale del Turco Volgare e Voci del Dialecto di Trbisonda», *Rivista Ungherese Keleti Szemle*, I e III.

” بیان ضرب‌المثل‌های عامیانه ترکی و لهجه طرابزون “

Saggi sulla Moderna Letteratura Ottomana. (Neii, Annuario del R. Istituto Orientale di Napol.)

مقاله‌هایی درباره ادبیات جدید عثمانی

” الدراسات الفارسیة “، مجلة الدراسات الشرقية، ۱۹۱۶-۱۹۱۸.

” فهرست نسخ خطی عربی، فارسی و ترکی در کتابخانه کازانتس “

«Alcuni Appunti sul Babismo», *L' Orientale* 1, 1894, 15-27.

Studi sul Muhit dell' Ammiraglio Turco Sidi Ali. (Nei Rendiconti della Reale Accademia dei Lincei.) 1894-1895.

مطالعات درباره محیط از دریادار ترک سیدی علی «Tavarikh i Al i Usman», di una cronaca turca del 1500, *RRAL*, Ser. 5, IX, 1900.

” تواریخ آل عثمان “ (شرح)

Un Primo Corso di Esercizi Turchi. Roma: Accademia dei Lincei, 1905.

دوره مقدماتی تمرینات ترکی

«Asia Centrale e Estremo Oriente», estratto de Bollettino, *Rivista Degli Studi Orientali*, Anno II, Vol. II, Roma: La Regia Università, 1909, 835-844.

” آسیای میانه و شرق دور “

«Il Trattato Turco- Veneto del 1540», *Centenario Amari*, II, Palermo: 1910.

” معاهده ترکیه - ونیز در ۱۵۴۰ “

Il Turco Parlato. Lingua usuali di Costantinopoli, cenni grammaticali, dialoghi e vocabolario italiano-turco, per Luigi Bonelli e Stefano Iasigian... Milano: U. Hoepli, 1910.

زبان ترکی (باهمکاری)

Una Versione Letterale del Corano. Milano: 1929; Milano: U. Hoepli, 1948.

قرآن (ترجمه)

«Ancora del Volgare Persiano di Kabul», appunti lessicali, *AIUON* 3, 1930, 50-62; 4,

Hayyan al Gharnati. Paris: 1903.

خلاصه زندگی‌نامه و آثار ابوالدین محمد بن یوسف

ابوحیان غرناطی

L'avare. Comedie en cinq actes de Mirsa Feth Ali Akhundzade. Texte Azéri publié et traduit par L. Bouvat. Histoire de Yousouf chah... Paris: 1904.

سرگذشت مرد خسیس، حکایت یوسف‌شاه [ستارگان

فرب‌خورده] (نشر و ترجمه)

«L'art musulman», essai de bibliographie. Avec la collaboration de A. Ronflard, et Y. Rioche, *AMaro*. 3, 1905, 1-96.

”هنر اسلامی“ (با همکاری)

«Extraits de la presse musulman», *AMaro*. 3, 1905, 154-157, 326-329, 436-461; 4, 1905, 181-198, 422-430; 5, 1905, 157-160, 283-309; 6, 1906, 183-217.

”گزیده‌هایی از مطبوعات اسلامی“

«Une grammaire turque du VIII siècle de l'hégire», *La Pénétration dans la Langue des Turcs d' Abou Hayyan al- Gharnati*, 14 Cong. Int. Or., 1905, III, 3 Section, I, 44-78.

”دستور زبان ترکی سده هشتم هجری“ [الادراک

لسان‌الآزاک، اثر ابوحیان غرناطی]

Akhundzade, Mirza Feth Ali. *Monsieur Jourdan, le botaniste parisien dans le Karabagh et le derviche Mest Ali chah, célèbre magicien. Comédie en 4 actes ...* Traduit du turc azéri par. L. Bouvat, Paris: E. Leroux, 1906.

مسیو ژوردان گیاه‌شناس پاریسی در قره‌باغ و درویش

مستعلی‌شاه جادوگر مشهور، اثر آخوندزاده (ترجمه)

«Le Dar el-Fonoun de Téhéran», *RMM*,

”الجمعية البختاشية“، الشرق الحديث، ۱۹۳۱.

”مجموعه فرمانات عثمانیه متعلقه بمصر من

۱۵۹۷ الی ۱۹۰۷“، الشرق الحديث، ۱۹۳۵.

درباره‌اش

Scritti in Onore di Luigi Bonelli. Roma: Edizioni Universitare, 1940. (Pubblicazioni dell' Istituto Universitario Orientale di Napoli. Annali, Nuova Ser. V. 1.)

نوشته‌هایی به افتخار لوییجی بونلی

منابع ۹ ص ۵۳: ۸۲ ج ۱ ص ۳۸۳: ۶۲: ۱۲۵ ج ۳ ص

۴۷۴: ۱۲۲ ج ۷ ص ۳۹۸: ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۵۲: ۱۵ ج ۵،

ع و ۷.

بووا، لوسین [lusian buvā]

Bouvat, Lucien

(۱۸۷۲-۱۹۴۲)، مطالعات ایرانی و اسلامی.

از مدرسه زبان‌های شرقی در پاریس فارغ‌التحصیل گردید. با زبان‌های فارسی، عربی و ترکی آشنایی داشت. در زمینه تاریخ و ادبیات شرقی تحقیقات انجام داده است.

سال‌ها مدیر کتابخانه انجمن آسیایی پاریس و مدیر مجله جهان اسلام بود که مقاله‌های ارزشمندی در آن مجله به چاپ رسانید.

بووا عضو مجمع عربی علمی دمشق بوده است.

آثار

«*Le Debat des deux langues* de Mir Ali Chir Nevai», *JA*, 1902, 367-372.

”محاکمة اللغتين از میر علیشیر نوایی“

Notice bio-bibliographique sur Athir ad-Din Mohammad Ibn Yousouf Abou

- «Nouvelles de perse», *RMM*, Vol. 2, 1907, 229-233.
- ”داستان‌های ایرانی“
- «Le régime parlementaire en perse», *RMM*, Vol. 2, No. 7, Mai 1907, 379-380.
- ”نظام پارلمانی در ایران“
- «Textes persans relatifs à la secte des Horoufis», *JA*, 1907, 184-186.
- ”متون فارسی درباره فرقۀ حروفیه“
- «Les titres des journaux persans», une revue persane en Russie un Journal persan de l' Inde. Nouveaux journaux persans, *RMM*, T. 2, 1907, 245-248.
- ”عنوان روزنامه‌های فارسی زبان“
- «L'annuaire du vilayet de Khoudavendikar», *RMM* 5, 1908, 145-150.
- ”سالنامه ولایت خداوندگار“
- «Une bibliothèque de mosquée chinoise», *RMM* 4, 1908, 516-521.
- ”کتابخانه‌ای در مسجد چینی“
- «Calendrier musulman chinois», avec la collaboration de F. Farjenei, *RMM* 4, 1908, 549-560.
- ”تقویم اسلامی چینی“ (با همکاری)
- «Impressions d'un voyageur turc», *RMM* 4, 1908, 770-798.
- ”برداشت‌های یک مسافر ترک“
- «L'organisation de l'enseignement en Égypte», *RMM* 6, 1908, 468-482.
- ”سازمان آموزش و پرورش در مصر“
- Nicolas, A. L. M. et Bouvat, L. «perse», *RMM*, T. 5, 1908, 745-752.
- ”ایران“ (با همکاری)
- Vol. 1, No. 2, Dec. 1906, 258-260.
- ”مدرسه دارالفنون تهران“
- «Sur les mouvements des idées en Perse», *RMM*, Vol. 1, No. 1, Nov. 1906, 115-117.
- ”درباره نهضت‌های فکری در ایران“
- «Sur les noms géographiques persans», *RMM*, Vol. 1, 1906, 260-62.
- ”درباره نام‌های جغرافیایی ایرانی“
- «La banque nationale persane», *RMM*, Vol. 2, No. 7, Mai 1907, 382.
- ”بانک ملی ایران“
- «Le domaine géographique et linguistique du Djagatai», *RMM*, Vol. 3, 1907, 259-270.
- ”قلمرو جغرافیایی و زبانی جغتایی“
- «Les écoles persanes», *RMM*, Vol. 2, No. 7, Mai 1907, 380-381.
- ”مدارس ایران“
- «En perse», *RMM*, T. 3, 1907, 143-149; T. 4, 1908, 593-598; T. 13, 1911, 190-192.
- ”در ایران“
- «Les gouverneurs de provinces en perse», *RMM*, T. 2, 1907, 381-382.
- ”حکمرانان ولایات در ایران“
- «Les Hongrois et les études musulmanes», *RMM* 1, 1907, 305-324.
- ”مجارها و مطالعات اسلامی“
- «L' Islam dans l' Afrique nègre. La civilisation souahilie», *RMM* 2, 1907, 10-27.
- ”اسلام در آفریقای سیاه. تمدن سواحلی“
- Nicolas, A. L. M. et Bouvat, L. «Notes persanes», *RMM*, T. 3, 1907, 569-573.
- ”یادداشت‌های ایرانی“ (با همکاری)

252-259, 424-429; T. 11, 1910, 145-149, 301-305 et 470-473.

”ایران“ یادداشت‌هایی چند دربارهٔ انقلاب مشروطه

«Perse», 1- La Revolution, 2- Perse et Turquie, 3- Les persans à la Faculté de Medecine de Paris, 4- Les Compagnies étrangères en perse, *RMM*, T. 7, 1909, 331-336, 336-338, 338-339 et 339-340.

”ایران“ ۱- انقلاب، ۲- ایران و ترکیه، ۳- ایرانیان در دانشکدهٔ پزشکی پاریس، ۴- شرکت‌های خارجی در ایران

«Chiites et Sunnites», (traduit) *RMM*, T. 11, 1910, 117-120.

”شیعیان و سنی‌ها“ (ترجمه)

«L'évolution moderne des langues musulmanes», *RMM* 10, 1910, 47-69.

”تحول جدید زبان‌های اسلامی“

«La femme persane», *RMM*, Vol. 12, Octobre 1910, 282-284.

”زن ایرانی“

«Persans et Américains», *RMM*, T. 11, 1910, 115-116.

”ایرانیان و امریکایی‌ها“

«Trois maitres des études musulmanes: Martin Hartmann, Christian Snouck Hurgronje, Edward G. Brown», Extrait *RMM* 12, 1910, 1-32.

”سه استاد مطالعات اسلامی: مارتین هارتمان، کریستیان سنوک هرگرونیه، ادوارد گرنویل براون“

«Perse et Afghanistan», l' Enseignement, l' Armée, la vie économique, la vie sociale, Contre l'opium, dans le sud. Medecine,

«Presse persane», *RMM*, Vol. 5, 1908, 539-548; Vol. 11, 1910, 335-344, 493-498; Vol. 12, 1910, 485-494, 697-706; Vol. 13, 1911, 384-391; Vol. 14, 1911, 154-171 et 545-555.

”نشریات فارسی“

«La révolte du Yémen», *RMM* 4, 1908, 91-100.

”شورش یمن“

«Les sociétés savantes, publications officielles et les bibliothèques de l'Inde», *RMM* 6, 1908, 599-621.

”مجامع علمی، نشریات رسمی و کتابخانه‌های هند“

Vissière, A. H., Cordier, C., Huart, C., et Bouvat, L. «Etudes sino-mahométaines», *RMM* 8, 1909, 343-368; 10, 1910, 313-356; 12, 1910, 167-193; 13, 1911, 30-63; 15, 1911, 60-69; 18, 1912, 164-184; 20, 1912, 268-281; 22, 1913, 1-84; 25, 1913, 283-306; 26, 1914, 84-94; 27, 1914, 141-173; 34, 1917-18, 171-176.

”مطالعاتی دربارهٔ چین و اسلام“ (با همکاری)

«L'outillage d'un changeur persan», *RMM*, T. 9, 1909, 467-68.

”لوازم یک صراف ایرانی“

Saheb- Nassagh et Bouvat, L. «1. Perse- 2. La situation en perse», *RMM*, T. 7, 1909, 150-160.

”ایران، وضعیت ایران“ (با همکاری)

«Perse», (Notes diverses sur la Révolution constitutionnelle), *RMM*, T. 7, 1909, 477-480; T. 8, 1909, 257-263; T. 9, 1909, 177-186, 305-311, 479-486; T. 10, 119-126,

D. F. Lafont», *RMM*, Vol. 23, Juin 1913, 167-196.

”بازرگانی و کشاورزی در ایران شمالی به روایت رابینو و لافونت“

«Un essai de Cheikh Sidia sur la proposition rituelle du Dâd et du Dhâ», *RMM* 23, 1913, 305-314.

«Notes agricoles et industrielles», *RMM* 23, 1913, 166-212.

”یادداشت‌هایی درباره کشاورزی و صنعت“
«La réorganisation de l'administration persane», *RMM* 22, 1913, 275-286.

”تجدید سازمان نظام اداری در ایران“
«Le vilayet de Baghdad et son organisation administrative», *RMM* 23, 1913, 240-267.

”ولایت بغداد و سازمان اداری آن“
«Le chevalier d'Arvieux (1635-1702), d'après ses Mémoires», *RMM* 26, 1914, 1-83.

”شوالیه آرویو، سیاح و دیپلمات فرانسوی“
(۱۶۳۵-۱۷۰۲) بنابر خاطراتش

Qazwini, Mirza Muhammad, et Bouvat, L.
«Deux documents inédits relatifs à Behzad», *RMM* 26, 1914, 146-161.

”دو سند منتشر نشده درباره بهزاد“ (با همکاری)
«Une inscription bilingue d' Agadir», *RMM* 28, 1914, 285-288.

”کتیبه دو زبانه در آگادیر [جنوب غربی مراکش]“

«Une lettre d'el-Hiba», *RMM* 26, 1914, 339-341.

”نامه‌ای از الهیه“

RMM, T. 14, 1911, 152-159.

”ایران و افغانستان“

«Les Barmécides d'après les historiens arabes et persans», *RMM* 20, 1912, 1-131.

”برمکیان به روایت تاریخ‌نویسان عرب و ایرانی“
[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است:

برمکیان بنا بر روایت مورخین عرب و ایرانی. ترجمه عبدالحسین میکده، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۲ ج ۲.]

«Cheikh Saadibouh et son entourage d'après un manuscrit inédit», *RMM* 18, 1912, 185-190.

«La guerre balkanique dans la presse ottomane», *RMM* 21, 1912, 222-237.

”جنگ بالکان در مطبوعات عثمانی“
«Islam, Mission, Politik», *RMM* 21, 1912, 366-370.

”رسالت و سیاست اسلام“
«La nouvelle loi électorale persane», *RMM* 18, 1912, 200-203.

”قانون جدید انتخابات در ایران“
«Quelques revues ottomanes», *RMM* 20, 1912, 282-303.

”برخی از نشریات عثمانی“
«Un voyage en Afghanistan», *RMM*, XIX, 1912, 289-291.

”سفری به افغانستان“
«L'administration de la Perse», *RMM* 24, 1913, 219-245.

”نظام اداری در ایران“
«Le commerce et l'agriculture dans la Perse du Nord, d'après H. L. Rabino et

«Quelques mots sur la presse persane», *RMM*, T. 38-39, 1920, 165-168.

” چند کلمه درباره مطبوعات ایرانی “

«La question assyrio-chaldéenne devant la Conférence de la paix», *RMM* 40-41, 1920, 153-156.

” موضوع آشور و کلدیه در محضر کنفرانس صلح “

«Le Code Familial Ottoman de 1917», *RMM* 43, 1921, 5-26.

” قوانین خانواده در امپراتوری عثمانی سال ۱۹۱۷ “

«Le droit coutumier des tribus bédouines de syrie», *RMM* 43, 1921, 27-45.

” قوانین عرفی قبایل چادرنشین در سوریه “

«Les Moplals du Sud de L' Inde», *RMM* 47, 1921, 65-92.

” میلاهای [اهالی قبیله مسلمان] جنوب هند “

«Notes sur la politique extérieure de l' Afghanistan depuis 1919», Documents annexés (traduit du persan), *RMM* 48, 1921, 26-75.

” ملاحظات درباره سیاست خارجی افغانستان از ۱۹۱۹ “

«Questions sociales en Perse», *RMM*, Vol. 57, Octobre 1921, 125-128.

” مسایل اجتماعی در ایران “

Massignon, L., Bouvat, L., et M. N. «Le rôle des études totémiques en Islamologie», *RMM* 44-45, 1921, 1-52.

” نقش تحقیقات توتمی در اسلام‌شناسی “ (با همکاری)

«La Commune de Paris (1871) et l'Orient», (Le Bolchevisme et l' Islam),

«L'œuvre du P. Lammens», *RMM* 27, 1914, 90-140.

” آثار لامن “

«Le prince Caetani et son Œuvre», *RMM* 27, 1914, 53-89.

” لئونه کائتانی و آثار او “

«Statistique des publications musulmans de Russie», *RMM* 26, 1914, 218-220.

” آمار نشریات اسلامی در شوروی “

«Affaires de perse», *RMM*, T. 30, 1915, 234-237.

” امور ایران “

«En perse», (Extraits et Résumés des journaux de Téhéran) traduit par L. Bouvat, *RMM*, T. 30, 1915, 256-281.

” در ایران “ (گزیده‌ها و چکیده‌هایی از روزنامه‌های تهران)

«Les habitants de la Cyrénaïque», *RMM* 35, 1917-1918, 272-284.

” ساکنان سیرنائیک (برقه) “

«Essai sur les rapports de la Perse avec l' Europe de l'antiquité au commencement du XIX siècle», *RMM* 36, 1918-19, 59-101; 46, 1921, 23-101.

” مقاله‌ای درباره مناسبات ایران و اروپا از ازمئه قدیم تا آغاز سده نوزدهم “

«La presse musulmane», I. Inventaire de la presse arabe d'après-guerre. II. La presse ottomane, analyse du *Tasver-i Efkiâr*. *RMM* 36, 1918, 271-299.

” مطبوعات اسلامی “

«Le golf persique», *RMM*, T. 38 et 39, Juin 1920, 192-193.

” خلیج فارس “

193-199.

”نام‌های ایرانی در اسپانیا و پرتغال“

Goichon, A. M. «*La distinction de l'essence et du genre d'après Avicenne (Ibn Sina)*», Paris: Desclée De Brouwer, 1937; *JA*, Avril- June, 1938, 312-13 (Rev.)

”فرق ماهیت و جنس از دیدگاه ابن‌سینا“ (نقد و بررسی)

Goichon, A. M. «*Lexique de la langue Philosophique d' Ibn Sina (Avicenne)*», Paris: Desclée, De Brouwer, 1938; *JA*, Avril-June 1938, 313-314.

”قاموس زبان فلسفی ابن‌سینا“ (نقد و بررسی)

Nadir Shah. A critical study based mainly upon contemporary sources, by L. Lockhart with a foreword by Sir E. Denison Ross, London: Luzac and Co., 1938; *JA*, Avril-Juin, 1938, 314-316 (Rev.)

”نادرشاه“ (نقد و بررسی)

La poesie persane. Paris, humanités contemporaines, s. d. Paris: 2 p. (supplement au No, 140-141 de France et Monde.)

شعر فارسی

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۱۵۲؛ ۲۳؛ ۲۲ ص ۶۹؛ ۵۳ ج ۱ ص ۲۵۲-۲۵۳؛ ۷۰؛ ۱۱۷ ج ۱، ۲ و ۳؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۶۰؛ ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۴۲؛ ۱۵۲ ج ۹۲.

بوون، هرلد [hareld boven]

Bowen, Harold

(۱۸۹۵-۱۹۵۹)، تاریخ، مطالعات ترکی.

آثار

*The Life and Times of Ali Ibn Isa, the**RMM* 52, 1922, 222-254.

”کمون پاریس (۱۸۷۱) و شرق“ (بلشویسم و اسلام)

«Une collection de manuscrits arabes provenant des Touareg Oulliminden (Niger)», *JA* 209, 1926, 119-125.

”مجموعه‌ای از نسخ خطی عربی طوارق نیجر“
«*Essai sur la civilisation Timouride*», extrait du *JA* 208, 193-299, Paris: 1926. [For criticism see: Migeon, Gaston. *Syria*, RAOA, Vol. 9, 1928, 165-166; Bjökman, W. *OLZ*, V. 31, 40-41.]

”مقاله‌ای درباره تمدن تیموریان“

[این اثر با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و به چاپ رسیده است.

”تمدن تیموریان“، ترجمه باقر امیرخانی، نشریه دانشکده ادبیات تبریز، ش ۱۶، ۶۵ - ۸۰، ۱۶۳-۱۷۸.]

L'Empire Mongol (2 ème phase). (*Histoire du Monde*. Tom VIII, 3.) [Continuation of *L' Empire Mongol* (Ire phase), by René Grousset.] Paris: 1927.

”امپراتوری مغول“

«*Les mozarabes de Tolède*», *JA* 220, 1932, 309-325.

”مستعربون (مسیحیان عرب‌زبان) تولدو“

«*Les études islamiques en Espagne*», *JA* 227, 1935, 123-128.

”مطالعات اسلامی در اسپانیا“

«*Nécrologie*. J. Ribera Y Tarragó, M. A. Alarcón Santón, Sir T.W. Arnold», *JA* 227, 1935, 134-146.

”یادنامه ریبرای تاراگو، آلارکن و آرنولد“

«*Les noms persans de l' Espagne et du Portugal*», *Al-Andalus*, T. 3, Madrid: 1935,

”ابو کالجار، المرزبان بن سلطان الدوله“
«Adjami Oghlan», *EI*, Vol. I, 1960,
206-207.

”عجمی اغلان“
«Adud al- Dawla, Abu Shudja Fanna
Khusraw», *EI*, Vol. I, 1960, 211-212.

”عضدالدوله، ابوشجاع فنا خسرو“
«Agha», *EI*, Vol. I, 1960, 245-246.

”آغه“
«Aghač», *EI*, Vol. I, 1960, 247.

”آغچ“
«Ahmad III», *EI*, Vol. I, 1960, 268-271.

”احمد سوم“
«Ahmad Djewdet Pasha», *EI*, Vol. I,
1960, 284-286.

”احمد جودت پاشا“
«Ahmad Pasha Bonneval», *EI*, Vol. I,
1960, 291-292.

”احمد پاشا بنول“
«Akče», *EI*, Vol. I, 1960, 317-318.

”آقچه“
«Alay», *EI*, Vol. I, 1960, 358.

”آلی“
«Ali B. Isa B. Daud B. al- Djarrah», *EI*,
Vol. I, 1960, 386-388.

”علی بن عیسی بن داود بن الجراح“
«Ali Pasha Corlulu», *EI*, Vol. I, 1960,
394.

”علی پاشا چرلولو“
«Ali Pasha Muhammad Amin», *EI*, Vol.
I, 1960, 396-398.

”علی پاشا محمد امین“
«Ali Pasha Tepedelenli», *EI*, Vol. I, 1960,
398-399.

Good Vizir. Cambridge: The University
Press, 1928.

زندگی و عصر علی بن عیسی، وزیر شایسته
«The Nizamiya Madrasa and Baghdad
Topography», *JRAS*, 1928, 609-614.

”مدرسه نظامیه و نقشه بغداد“
«The Last Buwayhid», *JRAS*, 1929,
225-245.

”آخرین حکام آل بویه“
«Umar Khayyam and A Relative of
Nizam al- Mulk», *BSOAS* 6, 1930, 274-5.

”عمر خیام و خویشاوند نظام الملک“
«The Sar-gudhasht-i Sayyidna, the Tale of
the Three School-fellows and the *Wasaya*
of the *Nizam al- Mulk*», *JRAS*, 1931,
771-782.

”سرگذشت سیدنا، داستان سه یار دبستانی و
وصایای نظام الملک“

British Contributions to Turkish Studies.
London, New York [etc.]: Published for
the British Council by Logmans, Green &
Co., 1945.

سهم بریتانیا در مطالعات ترکی
Islamic Society and the West. A study of
the impact of Western civilization on
Moslem culture in the Near East. By H.
A. R. Gibb and Harold Bowen, London,
New York: Oxford University Press, 1950.

جامعه اسلامی و غرب (باهمکاری)
«Notes on Some Early Seljuqid Viziers»,
BSOAS 20, 1957, 105-110.

”نکاتی چند درباره نخستین وزرای سلجوقی“
«Abu Kalidjar al- Marzuban B. Sultan al-
Dawla», *EI*, Vol. I, 1960, 131-132.

و ۷: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۵۶ و ۱۹۶۰-۱۹۶۱ ج ۲
ص ۳۳-۳۴: ۱۵۲ ج ۷ و ۵.

بوید، جیمز والدمر [jeymz vāldmar boid]

Boyd, James Waldemar

(۱۹۳۴ -)، تاریخ ادیان، مطالعات هند و ایرانی.
۱۶ آوریل در مانیتوک^۱، ویسکانسین^۲ (امریکا)
به دنیا آمد. ۱۹۵۶ از دانشگاه لارنس لیسانس
علوم انسانی، ۱۹۶۰ از دانشگاه نورت وسترن
فوق لیسانس و ۱۹۷۰ با ارائه پایان نامه‌ای با
عنوان شیطان و مارا: نمادهای شیطان در مسیحیت و آیین
بودایی از دانشگاه نورت وسترن موفق به دریافت
درجه دکتری تاریخ ادیان گردید.
۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ عضو بنیاد فرهنگی فولبرایت در
دانشگاه هندو بنارس (هندوستان)، از ۱۹۶۵ تا
۱۹۶۸ مدرس فلسفه و مذهب در دانشگاه
پوردو^۳ - ایندیانا، ۱۹۶۸ و ۱۹۶۹ عضو بنیاد
فرهنگی فولبرایت در دانشگاه ویدیودایا^۴
(سیلان)، از ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۳ استادیار و از ۱۹۷۳
دانشیار دانشگاه دولتی کلرادو بود.
بوید عضو آکادمی مذهب امریکا و انجمن
مطالعات آسیایی بوده است.

آثار

«Jainism», *Concise Dictionary of the
Christian World Mission*. Lutterworth:
1970.

”آیی جینی“

«Symbols of Evil in Buddhism», *Journal*

1. Manitowoc

2. Wisconsin

3. Purdue

4. Vidyodaya

”علی پاشا تپدلنلی“

«Arpa», *EI*, Vol. I, 1960, 658.

”آرپه“

«Awarid», *EI*, Vol. I, 1960, 760-761.

”عوارض“

«Ayan», *EI*, Vol. I, 1960, 778.

”اعیان“

«Azab», *EI*, Vol. I, 1960, 807.

”عزب“

«Badal», *EI*, Vol. I, 1960, 855.

”بدل“

«Bakhshish», *EI*, Vol. I, 1960, 953.

”بخشش“

«Baltadji», *EI*, Vol. I, 1960, 1003-1004.

”بلتجی“

«Bashi- Bozuk», *EI*, Vol. I, 1960, 1077.

”بشی بُزُق“

«Bashmaklik», *EI*, Vol. I, 1960,
1079-1080.

”بشمقلیق“

«Bayrakdar», *EI*, Vol. I, 1960, 1134-1135.

”بیرق‌دار“

«Beg Or Bey», *EI*, Vol. I, 1960, 1159.

”بگ یا بی“

«Mu'nis al- Muzaffar», *EI*, Vol. VII,
1993, 575.

”مؤنس المظفر“

«Nasir al- Dawla», *EI*, Vol. VII, 1993,
994-995.

”ناصرالدوله“

«Nasr al- Dawla», *EI*, Vol. VII, 1993,
1017-1018.

”نصرالدوله“

منابع ۵۳ ج ۲ ص ۵۵۴: ۱۲۵ ج ۲ ص ۵۶۲: ۱۲۸ ج ۱

آثار

«*Kitab an- Na'am*», texte lexicographique arabe, édité et annoté, *MUSJ* 3, 1908, 1-144.

” کتاب النعم “، تألیف ابن سلام (تصحیح، شرح)
«Ibn Qoutayba n'est pas l'auteur du *Kitab an- Na'am*», (Note à *NFO* 3, I-) *MUSJ* 7, 1914-21, 305-310.

” ابن قتیبہ مؤلف کتاب النعم نیست “
«Notes sur les philosophes arabes connus des Latins au Moyen Age», *MUSJ* 7, 1914-21, 397-406; 8, 1922, 1-54; 9, 1923, 43-94. [For criticism see: Schwarz, P. *OLZ*, V. 26, 1923, 285-286, 28, 1925, 245-246; Husik, Isaac. *JAOS*, V. 45, 1925, 329-331.]

” یادداشت‌های لاتینی‌ها درباره فیلسوفان مشهور عرب (مسلمان) در سده‌های میانه “
«*Algazeliana*», *MUSJ* 8, 1922, 479-520.

” غزالی‌نامه “
«Sur dix publications relatives à Al-gazel», *MUSJ* 8, Beyrouth: 1922.

” درباره اثر منسوب به غزالی “
«*Le Kitab ad- Din wa'd- Dawlat* récemment édité et traduit par Mr. A. Mingana, est-il authentique?», 1924. [For criticism see: Graf, Georg. *OLZ*, V. 29, 1926, 511-513.]

” کتاب الدین والدوله که به تازگی توسط آقای مینگانا تصحیح و ترجمه شده، آیا اصل است؟ “
«*Le Kitab ad-Din wa'd- Dawlat* récemment édité, traduit et défendu par Mr. A. Mingana, n'est pas authentique», 1925. [For criticism see: Graf, Georg.

of Asian Studies, XXXI, 1971, 63-75.

” نمادهای شیطان در آیین بودایی “
«*Buddhas and the Kalyana-mitta*», *Studia Missionalia*, XXI, Rome: 1972, 57-76.

” بودایان و کلیانا - میتا “
Satan and Mara: Christian and Buddhist Symbols of Evil. Leiden: E. J. Brill, 1974.

شیطان و مارا: نمادهای شیطان در مسیحیت و آیین بودایی
(پایان‌نامه دکتري)

«Conflicting Interests which Influence Hausa Women», *Language and Education in Africa*. Bayreuth: Breitingner & Sander, 1986. (*Bayreuth African Studies*. Series 5), 25-46. (Sokoto, Nigeria.)

” منافع معارضی که زنان هوسایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد “

«Sultan Abubakar III of Sokoto (1903-1988)», *Islam et Sociétés au Sud du Sahara* 3, 1989, 119-127.

” سلطان ابوبکر سوم سوکوتویی (۱۹۰۳-۱۹۸۸) “

منابع ۱۳۱ ج ۴ ص ۴۳؛ ۱۴۶ ص ۱۹۷۵-۱۹۷۶ ص ۲۰؛ ۱۵۰ ص ۱۹۹۱ و ۱۹۹۳.

بویژ، موريس [moris buyž]

Bouyges, Maurice

(۱۸۷۸-۱۹۵۱)، فلسفه اسلامی.

در اوورنی^۱ (فرانسه) به دنیا آمد. ۱۸۹۷ به رهبانیت گروید. از دانشکده شرقی دانشگاه سن ژوزف بیروت فارغ‌التحصیل گردید و سپس از ۱۹۰۶ در همان دانشکده به تدریس پرداخت. با نشریه‌های ادواری دانشگاه سن ژوزف همکاری داشته است. ۲۲ ژانویه درگذشت.

[translated into Arabic by Ishaq Ibn Hunain.] Beyrouth: 1932.

تلخیص کتاب المقولات، اثر ابن رشد (نشر و مقابله با کتاب المقولات ارسطو)
«Aliy Ibn Rabban at- Tabariy», *Islam* 22, 1935, 120-121.

”علی بن ربین طبری“

Muhammad Ibn Muhammad (Abu Nasr), Al- Farabi. *Risalat fi'l-'Aql*. Texte arabe intégral, en partie inédit, établi par Maurice Bouyges. (*Bibliotheca Arabica scholasticorum*. Série arabe, Tome VIII.) Imprimerie Catholique, Beyrouth: 1938.

رسالة فی العقل، اثر ابونصر فارابی (تصحیح)
Muhammad Ibn Ahmad, called Ibn Rushd, or Averroës. *Tafsir ma ba'd at-Tabi'at* [Grand Commentaire de la *Metaphysique* d' Aristote.] Texte arabe inédit établi par Maurice Bouyges. (*Bibliotheca Arabica scholasticorum*. Série arabe, Tome V-VII.) Beyrouth: 1938-1952.

تفسیر ما بعدالطبیعه، اثر ابن رشد (تصحیح)
«La critique textuelle de la *métaphysique* d' Aristote et les anciennes versions arabes», *MUSJ* 27, 1947-48, 142-152.

”نقد ادبی ما بعدالطبیعه، اثر ارسطو و ترجمه‌های عربی قدیمی“

«Excursus d'un éditeur de textes arabes», (Notes on Rumi and mabda. mabadi.) *MUSJ* 27, 1947-48, 118-144.

”یادداشت‌های یک ویرایشگر متون عربی“
«Attention à Averroïsta», *Revue du Moyen Age Latin* 4, 1948, 173-176.

OLZ, V. 29, 1926, 511-513.]

”کتاب‌الدين والدوله که به تازگی توسط آقای مینگانا تصحیح، ترجمه و دفاع شده، اصل نیست“
«Autour de la philosophie arabe: Théry, Avicenne, Nallino», *Archives de Philosophie* 5iii, 1927, 174-191.

”درباره فلسفه عرب (اسلامی): تری، ابن سینا، نالینو“

«Note sur des traductions arabes d'auteurs grecs», *Archives de Philosophie* 2 iii, 1927, 1-23.

”یادداشتی درباره ترجمه‌های عربی مؤلفین یونانی“

Muhammad Ibn Muhammad, al- Ghasali. *Tahafat al- Falasifat*. Texte arabe, établi et accompagné d'un sommaire latin et d'index par Maurice Bouyges. (*Bibliotheca Arabica scholasticorum*. Série arabe, Tome II.) Beyrouth: 1927.

تهافت الفلاسفه، اثر غزالی (تصحیح)
«Roger Bacon a-t-il lu des livres arabes?», *AHDLMA* 5, 1930, 311-315.

”آیا راجر بیکن کتاب‌های عربی را خوانده بود؟“
Muhammad Ibn Ahmad, called Ibn Rushd, or Averroës. *Tahafat at-Tahafat*. Texte arabe, établi par Maurice Bouyges. (*Bibliotheca Arabica scholasticorum*. Série arabe Tome III.) Beyrouth: 1930.

تهافت التهافت، اثر ابن رشد (تصحیح)
Muhammad Ibn Ahmad, called Ibn Rushd, or Averroës. *Talkhiç Kitab al-Maqoulat*. Texte arabe inédit, publié, avec une recension nouvelle du *Kitab al-Maqoulat* (catégories d' Aristote

درباره‌اش

«In memoriam: Le père Maurice Bouyges, S. J. (1878-1951). Notice et bibliographie», *MUSJ* 29, 1951-52, 287-300.

” در رثای پدر موریس بویژ (۱۸۷۸-۱۹۵۱)“

منابع ۵۳ ج ۲ ص ۱۰۷۳-۱۰۷۵؛ ۱۱۷ ج ۱؛ ۱۲۵ ج ۳
ص ۵۶۰؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۰۶؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۲۲؛
۱۵۲ ج ۶

بویس، مری [meri boys]

Boyce, Mary

(۱۹۲۰ -)، آیین‌های ایرانی، تاریخ،
باستان‌شناسی.

از اهالی انگلستان، ۲ اوت در شهر دارجیلینگ
(هندوستان) به دنیا آمد. پدرش و. ه. بویس
عضو خدمات کشوری هند زیر سلطه انگلیس
بود. در دانشگاه کیمبریج به تحصیل پرداخت،
۱۹۴۳ لیسانس باستان‌شناسی و ۱۹۴۵
فوق لیسانس گرفت. ۱۹۵۲ به دریافت درجه
دکتری شرق‌شناسی نایل آمد.

از ۱۹۴۴ تا ۱۹۴۶ مربی ادبیات آنگلوساکسون و
باستان‌شناسی در رویال هالوی کالج دانشگاه
لندن، از ۱۹۴۷ تا ۱۹۵۸ استادیار مطالعات
ایرانی در مدرسه مطالعات شرقی و افریقایی
لندن، از ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۳ دانشیار، و سپس به
سمت استادی رسید. ۱۹۵۵ تا ۱۹۷۰ دبیر و

” توجه به فلسفه ابن رشد“

«Annotations à l'Aristoteles Latinus
relativement au *Grand Commentaire* d'
Averroès sur la *Metaphysique*», *Revue du
Moyen Age Latin* 5, 1949, 211-232.

” یادداشت‌هایی بر کتاب تفسیر ما بعدالطبیعه اثر ابن
رشد“

«Nos informations sur Aliy... at- Tabariy»,
MUSJ 28, 1949-50, 67-114.

” اطلاعات ما درباره علی بن سهل طبری یا ربن
طبری“

*Essai de chronologie des Œuvres de al-
Ghazali, Algazel.* Edite et mis a jour par
Michel Allard. (Recherches publiées sous
la direction de l' Institut de Lettres
Orientales de Beyrouth, Tome, XIV.)
Imprimerie Catholique, Beyrouth: 1959.

کتاب‌شناسی آثار غزالی به ترتیب سال نشر

” منهج کتاب ضدالوثنيين للقديس توما الاكوييني“،
مجموعات الفلسفة ۳، ۱۹۲۵.

” الفكرة المولدة لدى القديس توما“، وفيه عن
ابن‌سینا، المجلة الفلسفية، سلسلة جديدة ۱، ۱۹۳۱.

” تفسیر الطريق الثالث للقديس توما الاكوييني“،
المجلة الفلسفية، سلسلة جديدة ۲، ۱۹۳۲.

حل الاعداد. التقويم الفرنسى، بيروت: المطبعة
الكاثوليكية، ۱۹۳۷.

جدول توافق التاريخ الهجرى، والى الی عام ۲۰۰۰.
بيروت: المطبعة الكاثوليكية، ۱۹۳۰.

” مسألة مفردات“، مجلة الفلسفة ۳۰، ۱۹۳۰.

” تفسیر کتاب الطريق الخامس للقديس توما
الاكوييني“، مباحث العلم الدينى بباريس ۳۶، ۱۹۳۹.

Cantabrigiensia, Steiner Verlag, 1954, 45-52.

” نکاتی چند درباره انتقال دوره پهلوانی کیانیان “

«Some Remarks on the Unpublished Manichaean Verse- Texts in Parthian», *Atti dell' VIII Congresso Internazionale di Storia delle Religioni*. Roma: 1955, 221-223.

” نکاتی چند درباره متن های منظوم منتشر نشده مانوی به زبان پارسی “

«The Indian Fables in the Letter of Tansar», *Asia Major*, N. S., V/1, 1955-56, 50-58.

” افسانه های هندی در نامه تسر “

«Zariadres and Zarer», *BSOAS*, XVII/3, 1955, 463-477.

«Some Remarks on the Present State of the Iranian Manichaean MSS from Turfan», together with additions and corrections to *Manichaean Hymn- Cycles in Parthian*. *MIO*, IV/2, 1956, 314-322.

” نکاتی چند درباره وضعیت کنونی نسخ خطی مانوی ایرانی از تورفان “

«The Parthian Gosan, Professional Singer and Iranian Minstrel Tradition», *JRAS*, 1957, 10-45.

” گوسان پارسی، آوازخوان حرفه ای و سنت آوازخوانی ایرانی “

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی

خازن مجموعه نسخ خطی ایرانی^۱، ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۰ و ۱۹۶۵ تا ۱۹۶۸ عضو انجمن سلطنتی آسیایی، ۱۹۶۲ تا ۱۹۷۶ عضو هیأت ویراستاران نشریه آسیای بزرگ^۲، ۱۹۷۶ عضو افتخاری انجمن شرق شناسی امریکا، ۱۹۷۷ استاد میهمان در دانشگاه ایندیانا و ۱۹۷۸ عضو خارجی آکادمی سلطنتی علوم و ادبیات دانمارک بود.

خانم بویس به ایران سفر کرده و طی اقامت شش ماهه اش در روستای شریف آباد یزد، در زمینه آیین، و آداب و رسوم زردشتیان تحقیقات دقیق و مفصلی انجام داده است. به خاطر تحقیقاتش درباره زردشتیان ایران، انجمن سلطنتی آسیایی در ۱۹۷۲ نشان یادبود برتن^۳ و در ۱۹۸۵ نشان یادبود سِر پرستی سایکس^۴ به وی اهدا کرد.

آثار

«Sadwes and Pesus», *BSOAS*, XIII/4, 1951, 908-915.

” سدویس و پسوس “

«Some Parthian Abecedarian Hymns», *BSOAS*, XIV/3, 1952, 435-450.

” برخی سرودهای الفبایی پارسی “

«A Novel Interpretation of Hafiz», *BSOAS*, XV, 1953, 279-288; *Communication from G. M. Wickens* 16, 1954, 389.

” تفسیر تازه ای از حافظ “

The Manichaean Hymn Cycles in Parthian. London, New York: 1954. (London Oriental Series V. 3.)

مجموعه های سرودی مانوی به زبان پارسی

«Some Remarks on the Transmission of the Kayanian Heroic Cycle», *Serta*

1. Corpus Inscriptionum Iranicarum

2. *Asia Major* 3. Burton

4. Sykes

” کاربرد ادات موصولی در فارسی میانه غرب

ایران“

«Atas- Zohr and Ab- Zohr», *JRAS*, 1966, 100-118.

” آتش زوهر و آب زوهر“

«The Fire- Temple of Kerman», *AO*, XXX, Copenhagen: 1966, 51-52.

” آتشکده کرمان“

«On Mithra's Part in Zoroastrianism», *BSOAS*, XXXII/1, 1966, 10-34.

” درباره نقش میترا در آیین زردشتی“

«Bibi Shahrbanu and the Lady of Pars», *BSOAS*, XXX/1, 1967, 30-44.

” بی‌بی شهربانو و بانوی پارس“

[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی ترجمه و چاپ شده است:

” بی‌بی شهربانو و بانوی پارسی“، ترجمه حسن جوادی، بررسی‌های تاریخی، ج ۲ ش ۳ و ۴، [۱۳۶-۱۳۵]

«The Zoroastrian Villages of Jupar Range», *Festschrift für W. Eilers*. Ed. G. Wiessner, Wiesbaden: 1967, 148-156.

” دهکده‌های زردشتی دامنه جوپار“

The Letter of Tansar. (of) Ibn Isfandiyar, translated, Roma: 1968.

نامه تسر (ترجمه)

«The Manichaean Literature in Middle Iranian», *Handbuch der Orientalistik*. Erste Abteilung, Vierte Bd. *Iranistik*. Zweiter Abschnitt. Literature, Lieferung 1. Leiden- Köln: 1968, 67-76.

” ادبیات مانوی در فارسی میانه“

«Middle Persian Literature», *Handbuch der Orientalistik*. Erste Abteilung, Vierte

ترجمه و چاپ شده است:

” گوسان پارتی و سنت خنیاگری ایرانی“، دو گفتار درباره خنیاگری و موسیقی ایران. تألیف مری بویس و هنری جورج فارمر، ترجمه بهزاد باشی، تهران: آگاه، ۱۳۶۸. ۲۷-۷۳.]

«Some Reflections on Zurvanism», branch of the Zoroastrian Church in the Sasanian period, with special reference to Zaeher's Zurvan, *BSOAS*, XIX/2, 1957, 304-316.

” مطالعاتی درباره آیین زروانی“

A Catalogue of the Iranian Manuscripts in Manichaean Script in the German Turfan Collection. Berlin: Akademie- Verlag, 1960. Reviewed by Gershevitch, I. *BSOAS*, XXVIII/1, 1965, 157-160.

فهرست نسخ خطی ایرانی نوشته شده به خط مانوی در مجموعه تورفان آلمان

«On Mithra in the Manichaean Pantheon», *A Locust's Leg, Studies in Honour of S. H. Taqizadeh*. Ed. W. B. Henning and E. Yarshater, London: 1962, 43-53.

” درباره میترا در معبد خدایان مانوی“

«Some Middle Persian and Parthian Constructions with Governed Pronouns», *Dr. J. M. Unvala Memorial Volume*. Bombay: 1964, 49-56.

” برخی ساختارهای فارسی میانه و زبان پارتی با ضمیرهای اصلی“

«The Use of Relative Particles in Western Middle Iranian», *Indo- Iranica, Mélanges Présentés à G. Morgenstierne*. Ed. G. Redard, Wiesbaden: 1964, 28-47.

325-343.

”تسامح و تعصب در آیین زردشتی“

W. B. Henning Memorial Volume. Ed. By Mary Boyce and Ilya Gershevitch, London: Asia Major Library, 1970.

یادنامه والتر برونو هرمان هنینگ (ویرایش، با همکاری)
«Zoroaster the Priest», *BSOAS*, XXXIII/1, 1970, 22-28.

”زردشت موبد“

«Zoroastrian Baj and Dron», by Mary Boyce and Firoze Kotwal, *BSOAS*, XXXIV/1 & 2, 1971, 56-73, 298-313.

”باج و درون در آیین زردشتی“ (با همکاری)

«The Zoroastrian Houses of Yazd», *Iran and Islam in Memory of V. Minorsky*. Ed. C. E. Bosworth, Edinburgh: 1971, 125-147.

”خانه‌های زردشتیان یزد“ (با همکاری)

«Zoroastrianism», *HR*, Vol. II, ed. by C. J. Bleeker and G. Widengren, Leiden: 1971, 211-236.

”آیین زردشتی“ (با همکاری)

Le troisième livre du Denkart. Traduit par J. de Menasce. Chapters 259 and 419 by Mary Boyce, Paris: 1973, 262-264, 374-379.

فصل‌های ۲۵۹ و ۴۱۹ از کتاب سوم دینکرت

«An Old Village Dakhma of Iran», *Mémorial J. de Ménasce*. Ed. Ph. Gignoux et A. Tafazzoli, Louvain: 1974, 3-9.

”دخمه روستایی قدیمی در ایران“

«A Reader in Manichaean Middle Persian and Parthian», *Ac. Ir.* 9, 1975.

”راهنمای فارسی میانه مانوی و پارتی“

Bd. *Iranistik*. Zweiter Abschnitt. Literature, Lieferung. Leiden- Köln: 1968, 31-66.

”ادبیات فارسی میانه“

«On the Sacred Fires of the Zoroastrians», *BSOAS*, XXXI/1, 1968, 52-68.

”درباره آتش‌های مقدس زردشتیان“

«The Pious Foundations of the Zoroastrians», *BSOAS*, XXXI/2, 1968, 270-289.

”بنیادهای مذهبی زردشتیان“

«Manekji Limji Hataria in Iran», *K. R. Cama Oriental Institute Golden Jubilee Volume*. Bombay: 1969, 19-31.

”مانک جی لیمجی هاتریا در ایران“

«Rapithwin, Noruz and the Feast of Sade», *Pratidanam, Studies Presented to F. B. J. Kuiper*. The Hague: 1969, 201-215.

”رپیتوین، نوروز و جشن سده“

«Some Aspects of Farming in A Zoroastrian Village of Yazd», *Persica* 4, 1969, 121-140.

”جنبه‌هایی از برزگری در یک روستای زردشتی در یزد“

«Haoma, Priest of the Sacrifice», *W. B. Henning Memorial Volume*. London: 1970, 62-80.

”هئومه، موبد مراسم قربانی“

«On the Calendar of Zoroastrian Feasts», *BSOAS*, XXXIII/3, 1970, 513-539.

”درباره سالنمای جشن‌های زردشتیان“

«Toleranz und Intoleranz in Zoroastrismus», *Saeculum*, XXI/4, 1970,

3e Série, Textes et mémoires Vol. 2, Suppl. *Ac. Ir.* 9a.

”واژگان فارسی میانه مانوی و پارسی“

Zoroastrians, Their Religious Beliefs and Practices. London: Routledge & Kegan Paul, 1979. (Library of Religious Belief and Practices.) (Includes sections on Zoroastrians under Islamic rulers.)

اعتقادات و آداب دینی زردشتیان

«Ahuramazda», *EIr.*, Vol. I, 1984-1985, 684-687.

”اهورمزدا“

«Ab», *EIr.*, Vol. I, 1985, 27.

”آب“

«Aban», *EIr.*, Vol. I, 1985, 58.

”آبان“

«Aban Mah», *EIr.*, Vol. I, 1985, 59-60.

”آبان ماه“

«Aban Yast», *EIr.*, Vol. I, 1985, 60-61.

”آبان یشت“

«Ab- Nahid», *EIr.*, Vol. I, 1985, 48.

”آب - ناهید“

«Abrizgan», *EIr.*, Vol. I, 1985, 247.

”آبریزگان“ [از جشن‌های زردشتیان]

«Ab- Zohr», *EIr.*, Vol. I, 1985, 48-50.

”آب زهر“

«Adur», *EIr.*, Vol. I, 1985, 471-472.

”ادور“ [آذر]

«Adur Burzen Mihr», *EIr.*, Vol. I, 1985, 472-473.

”آذر برزین مهر“

«Adur Farnbag», *EIr.*, Vol. I, 1985, 473-475.

”آذر فرباغ“

«Iconoclasm among the Zoroastrians», *Christianity, Judaism and Other Greco-Roman Cults, Studies for Morton Smith*, Vol. IV, ed. J. Neusner, Leiden: 1975, 93-111.

”بت‌شکنی در میان زردشتیان“

«Mihragan among the Irani Zoroastrians», *Mithraic Studies*, Vol. I, ed. J. R. Hinnells, Manchester: 1975, 106-118.

”جشن مهرگان در میان زردشتیان ایران“

«On Mithra, Lord of Fire», *Monumentum H. S. Nyberg. Ac. Ir.* 1975.

”درباره میترا، الهه آتش“

«On Varuna's Part in Zoroastrianism», *Mélanges E. Benveniste*. Ed. M. Moinfar, Paris: 1975, 57-66.

”نقش وارونا در آیین زردشتی“

«On the Zoroastrian Temple Cult of Fire», *JAOS* 95/3, 1975, 454-465.

”درباره آتشکده‌های زردشتیان“

A History of Zoroastrianism. (Handbuch der Orientalistik. Ed. B. Spuler), Vol. I, *The Early Period*. Leiden: 1976.

تاریخ آیین زردشتی

«The Two Dates of the Feast of Sada», *Farhang-e Iran Zamān*, XXI, 1976, 25-40.

”دو تاریخ از جشن سده“

A Persian Stronghold of Zoroastrianism. Oxford: Clarendon Press, 1977.

پایگاه آیین زردشتی در ایران

«A Word- List of Manichaean Middle Persian and Parthian», with a reverse index by R. Zwanziger, Teheran- Lüttich: 1977. Edition Bibliothèque Pahlavi, *Ac. Ir.*

به دنیا آمد. لیسانس زبان آلمانی از دانشگاه بیرمنگام گرفت و سپس به تحصیل زبان‌های شرقی در دانشگاه‌های گوتینگن و برلین پرداخت. ۱۹۴۷ با ارائه ترجمه‌ای از تاریخ جهانگشای زیر نظر ولادیمیر مینورسکی، به دریافت درجه دکتري از دانشگاه لندن نایل آمد. از زمان جنگ جهانی دوم تا ۱۹۵۰ کارمند وزارت خارجه بریتانیا بود. سپس مربی زبان فارسی در دانشگاه منچستر گردید. ۱۹۵۸ به خاطر ترجمه تاریخ جهانگشای، اثر عطاملک جوینی، نشان درجه اول سپاس ایران را دریافت کرد. ۱۹۵۹ دانشیار و ۱۹۶۶ استاد مطالعات ایرانی در دانشگاه منچستر گردید.

بویل عضو شورای گردانندگان انستیتوی مطالعات ایرانی انگلستان، عضو هیأت ویراستاران تاریخ ایران کیمبریج^۲، عضو هیأت مشاوران ایران‌شناسی، عضو موقوفات گیب، عضو کمیته انجمن فولکلور و رئیس انجمن انگلیسی- مغولی بوده است. ۱۹ نوامبر در منچستر درگذشت.

آثار

Studies on the Tarikh-i- Jahan-Gusha of Juvayni. [Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy in the University of London.] London: 1947.

مطالعات درباره تاریخ جهانگشای جوینی (پایان‌نامه دکتري)

A Practical Dictionary of the Persian

«Airyaman», *Elr.*, Vol. I, 1985, 694-695.

“ایریمن”

The Parthian Versions of Manis Psalms.

ترجمه‌های پارسی مزامیر مانی

تاریخ کیش زردشت. جلد سوم: پس از اسکندر گجسته. با همکاری فرانتر گرنر، ترجمه همایون صنعتی‌زاده، تهران: توس، ۱۳۳۷.

درباره‌اش

Sims. Williams Nicholas. *The Manichaean Commandments: A Survey of the Sources*. Papers in honour of Mary Boyce, Leiden: E. J. Brill, 1985.

احکام و فرامین مانوی: پژوهشی درباره منابع

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۳۵:۵۰ و ۱ ص ۱۱۸ و ج ۲ ص ۱۰۵، ۱۱۸ و ۲۷۳:۵۰ ص ۳۶۹:۳۶۸ ج ۱ ص ۲۶۳:۵۸ ص ۳۵:۹۰ ص ۵ ص ۱۰۱:۳۱۹ س ۲ ش ۲ ص ۸۷ و س ۴ ش ۵ و ۶ ص ۷۲۷:۱۲۵ ج ۳ ص ۵۶۵:۱۳۶ ج ۱: ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۰۶، ۱۹۷۰-۱۹۷۱، ۱۹۷۲-۱۹۷۶، ۱۹۸۰-۱۹۷۹ و ۱۵۱:۱۹۷۹ ج ۲ ص ۴۸:۱۵۲ ج ۱، ۲، ۳، ۴، ۷ و ۸:۱۷۳ ج ۲ ص ۶۱-۶۳: بویس، مری و فارمر، هنری جورج. دو گفتار درباره خیاگری و موسیقی ایران. ترجمه بهزاد باشی، تهران: آگاه، ۱۳۶۸.

Lang, David Marshall. *A Guide to Eastern Literatures*. London: Weidenfeld & Nicolson, 1971, P. Vii; Boyce, Mary. *A Persian Stronghold of Zoroastrianism*. Oxford: Clarendon Press, 1977, (Introduction).

بویل، جان اندرو [jān andru boyl]

Boyle, John Andrew

(۱۹۱۶-۱۹۷۸)، زبان و ادبیات فارسی، تاریخ

مغولان.

۱۰ مارس در ووستر پارک^۱، ساری^۲ (انگلستان)

1. Worcester Park

2. Surrey

3. Cambridge History of Iran

University Press, 1958. 2 Vols.

تاریخ جهانگشای جوینی (ترجمه)

«The Mongols and Europe», *History Today*, May 1959.

”مغولان و اروپا“

«Balasaghun Or Balasakun», *EI*, Vol. I, 1960, 987.

”بلاساغون یا بلاساقون“ (با همکاری)

«Batu (in Arabic script Batu)», *EI*, Vol. I, 1960, 1105-1106.

”بتو (در عربی باتو)“، شاهزاده مغولی (با همکاری)

«Baydu», *EI*, Vol. I, 1960, 1129-1130.

”بیدو“ یا بایدو پادشاه سلسله ایلخانیان (با همکاری)

«Berke», *EI*, Vol. I, 1960, 1187-1188.

”برکه“ شاهزاده مغولی (با همکاری)

«Burak (Or, More Correctly, Barak) Hadjib», *EI*, Vol. I, 1960, 1311.

”بُرَاق (یا به طور صحیح تر، بَرَق) حاجب“ (با همکاری)

«Burak (Or Rather Barak) Khan», *EI*, Vol. I, 1960, 1311-1312.

”بُرَاق (یا بَرَق) خان“ (با همکاری)

«The Death of the Last Abbasid Caliph: A Contemporary Muslim Account», *JSS* 6, 1961, 145-161.

”مرگ آخرین خلیفه عباسی، یک گزارش اسلامی معاصر“

«Juvayni and Rashid al- Din As Sources on the History of the Mongols», *HME*, ed. B. Lewis and P. M. Holt, 1962, 133-137.

”جوینی و رشیدالدین به عنوان منابعی درباره تاریخ مغولان“

Language. London: Luzac, 1949.

فرهنگ تخصصی زبان فارسی

«The Changes of Meaning Undergone by Certain Persian Nomina Agentis in-tār (-dār)», *JRAS*, 1952, 13-23.

”دگرگونی‌های معنایی با علامت‌های ویژه اسم فاعل در فارسی مانند تار (دار)“

«Ibn al- Tiqtaqa and the *Tarikh-i- Jahan-Gushay* of Juvayni», *BSOAS* 14, 1952, 175-177.

”ابن الطقطقی و تاریخ جهانگشای جوینی“

«Notes on the Colloquial Language of Persia As Recorded in Certain Recent Writings», *BSOAS* 14, 1952, 451-462.

”یادداشت‌ها درباره زبان محاوره‌ای ایران به روایت از برخی نوشته‌های اخیر“

«Persian Literature To-day», *Times Literary Supplement*, 12th. June 1953. (A Persian translation of this article appeared in *Sokhan*, June- July 1957.)

”ادبیات فارسی امروز“ [ترجمه فارسی این اثر در مجله سخن، تیرماه ۱۳۳۶ به چاپ رسیده است]

«Iru and Maru in the Secret History of the Mongols», *HJAS* 17, 1954, 403-410.

”ایرو و مارو در تاریخ سری مغولان“

«On the Titles Given in Juvaini to Certain Mongolian Princes», *HJAS* 19, 1959, 146-154.

”درباره القابی که در کتاب جوینی به برخی از شاهزادگان مغولی داده شده است“

The History of the World- Conqueror. By... Ata- Malik Juvaini. Translated from the text of Mirza Muhammad Qazvini by John Andrew Boyle, Manchester: Manchester

”جوینی، علاءالدین عطا ملک بن محمد“ (با همکاری)

«Gandja, Arab. Djanza», *EI*, Vol. II, 1965, 975-976.

”گنجه، در زبان عرب جنزه“

«Ghazan, Mahmud Ilkhan», *EI*, Vol. II, 1965, 1043.

”غازان، محمود ایلخان“ (با همکاری)

«Gurgan», *EI*, Vol. II, 1965, 1141.

”گرگان“ (با همکاری)

Modern Persian Grammar. Wiesbaden: 1966.

دستور زبان فارسی امروزی

«The Posthumous Title of Batu Khan», *Proceedings of the Ninth Meeting of the Permanent International Altaistic Conference, Ravello, September 1966*, 26-30.

”لقب پس از مرگ بتوخان“

Boyle, J. A. & Karl, Jahn. «Rashid al-Din's *History of India*», *BSOAS*, Vol. XXX, 1967, 199.

”تاریخ هند، اثر رشیدالدین“ (با همکاری)

«Vladimir Minorsky (1877-1966)», *Journal of Asian History* 1, 1967, 86-89.

”ولادیمیر مینورسکی (۱۸۷۷-۱۹۶۶)“

The Cambridge History of Iran. Cambridge: Cambridge University Press, 1968.

تاریخ ایران کیمبرج (ویرایش)

«A Mongol Hunting Ritual», *Die Jagd bei den altaischen Völkern*. 1968, 1-8; *Asiatische Forschungen*, V. 16.

”آیین مذهبی شکار نزد مغولان“

«The Longer Introduction to the Zij-i-Ilkhani of Nasir-ad- Din Tusi», *JSS* 8, 1963, 244-254.

”مقدمه مفصل‌تری بر زیج ایلخانی نصیرالدین طوسی“

«The Mongol Commanders in Afghanistan and India According to the *Tabaqat-i Nasiri* of Juzjani», *IS* 2, 1963, 235-247.

”فرمانروایان مغول در افغانستان و هند به روایت طبقات ناصری جوزجانی“

«The Mongol Invasion of Eastern Persia 1220-23», *History Today*, September 1963.

”تاخت و تاز مغولان در شرق ایران“
”۱۲۲۰-۱۲۲۳“

«The Journey of Het'um I, King of Little Armenia, to the Court of the Great Khan Mongke», *CAJ* 9, 1964, 175-189.

”سفر حقوم (حیتون) اول پادشاه ارمنستان کوچک به دربار منکوقا آن خان بزرگ“

«Caghatay Khan», *EI*, Vol. II, 1965, 2-3.

”چغتای‌خان“ (با همکاری)

«Caghatay Khanate», *EI*, Vol. II, 1965, 3-4.

”چغتای‌خانت“ خانات چغتای (با همکاری)

«Cingiz- Khan», *EI*, Vol. II, 1965, 41-44.

”چنگیزخان“

«Djalal al- Din Khwarazm- Shah», *EI*, Vol. II, 1965, 392-393.

”جلال‌الدین خوارزم‌شاه“

«Djuci», *EI*, Vol. II, 1965, 571.

”جوچی“

«Djuwayni, Ala al- Din Ata- Malik B. Muhammad», *EI*, Vol. II, 1965, 606-607.

Jahn; *CAJ* 14, 1970 62-67.

” رشیدالدین و فرنگی‌ها“ (ویرایش، با همکاری)
«The Significance of the *Jamial Tawarikh*
As A Source on Mongol History», *Iran-
Shinasi* 2, 1970, 1-8; *Proceedings of the
Colloquium on Rashid al- Din Fadlallah*.
1971, 1-8.

” اهمیت جامع‌التواریخ به عنوان منبعی دربارهٔ
تاریخ مغولان“

«The Capture of Isfahan by Mongols»,
Per. M, 1971, 331-336.

” تسخیر اصفهان به دست مغولان“
«Ghazan's Letter to Boniface VIII:
Where Was It Written?» *Proceedings of
the 27th International Congress of
Orientalists, Ann Arbor, Michigan, 1967*.
1971, 601-602.

” نامهٔ غازان به پاپ بونیفاسیوس هشتم، نامه کجا
نوشته شده است؟“

«Hulagu», *EI*, Vol. III 1971, 569.

” هولگو“ (با همکاری)
«Ibn al- Alkami, Muayyad al- Din
Muhammad», *EI*, Vol. III, 1971, 702.

” ابن العلقمی، مؤیدالدین محمد“
«Inal Or Inalcuk», *EI*, Vol. III, 1971,
1198.

” اینل یا اینلقق“ [فرماندار شهر اطرار در عصر
سلطان محمد خوارزمشاه]

«Indju», *EI*, Vol. III, 1971, 1208.

” اینجو“ [ملک خاص یا املاک اختصاصی سلطان
در عصر مغولان]

«Marco Polo and His Description of the
World», *History Today*, November 1971.

” مارکوپولو و توصیفش از جهان“

«A Eurasias Hunting Ritual», *Folklore* 80,
Spring 1969.

” آیین مذهبی شکار اروپایی - آسیایی“
«The Last Barbarian Invaders, the Impact
of the Mongol Conquest upon East and
West», *Memoirs and Proceedings of the
Manchester Literary and Philosophical
Society* 112, 1969-70.

” آخرین مهاجمان بربری، تأثیر غلبهٔ مغول بر
شرق و غرب“

«Minorsky's Marginal Commentary on
Houdas' Translation of Nasavi's *Life of
Sultan Jalal-ad- Din Khwarazm Shah*»,
Yad- Name-ye Irani-ye Minorsky. 1969,
17-29.

” تحشیهٔ منیورسکی بر ترجمهٔ هوداس از کتاب
سیرهٔ جلال‌الدین خوارزمشاه، اثر محمد نسوی“

«Omar Khayyam: Astronomer,
Mathematician and Poet», *BJRL* 52, 1969,
30-45; *Cambridge History of Iran*, Vol. 4
(ed. R. N. Frye), Cambridge: 1975.

” عمر خیام: اخترشناس، ریاضی‌دان و شاعر“،
[این مقاله با عنوان و مشخصات زیر به فارسی
ترجمه و چاپ شده است:]

” عمر خیام: منجم، ریاضی‌دان و شاعر“ ترجمهٔ
فرهنگ جهانپور، سخن ۲۰، ۱۳۳۹، ۲۵۱-۲۶۴.
«Rashid al- Din: The First World
Historian», *JPakHS* 17, 1969, 215-227;
JRCI 2, 1969, 81-90; *IC* 44, 1970, 9-17;
Iran 9, 1971, 19-26.

” رشیدالدین: نخستین تاریخ‌نگار جهان“
«Rashid al- Din and the Franks», *Rashid
al- Din Commemoration Volume*.
(1318-1968). Eds. J. A. Boyle and Karl,

«The Alexander Legend in Central Asia», *Folklore* 85, Winter 1974.

”افسانه اسکندر در آسیای میانه“

«The Chronology of Sadi's Years of Travel», *Islamwissenschaftliche Studien Fritz Meier zum Sechzigsten Geburtstag*. Ed. Richard Gramlich, Wiesbaden: 1974.

”گاه‌شمار سیر و سیاحت سعدی“

«The Evolution of Iran As A National State», *Commemoration Cyrus*, (Tehran-Liege), 1974.

”تکامل و توسعه ایران به عنوان حکومتی ملی“

«Some Thoughts on the Sources for the Il- Khanid Period of Persian History», *Iran* 12, 1974, 185-188.

”برخی نظرات درباره منابع تاریخ ایران عصر ایلخانی“

«Modern Iran: Its Origin and Growth», *Mithraic Studies*. Ed. John R. Hinnels, Manchester: 1975.

”ایران امروز: خاستگاه و پیشرفت آن“

«The Thirteenth- Century Mongols' Conception of the After- Life: the Evidence of Their Funerary Practises», *Journey to the Other World*. Ed. H. R. Ellis Davidson, The Folklore Society, 1975.

”مفهوم زندگی پس از مرگ نزد مغولان سده سیزدهم: شواهد مراسم تدفین آنان“

«Alexander and the Turks», *Tractata Altaica Denis Sinor... dedicata*. Wiesbaden: 1976, 107-117.

”اسکندر و ترک‌ها“

«Biruni and Rashid al- Din», *Commemoration Volume Biruni*

The Successors of Genghis Khan by Rashid al- Din. New York: 1971.

جانشینان چنگیزخان اثر رشیدالدین

«Pre- Qajar Persia», *Middle East and Islam: A Bibliographical Introduction*. Eds. Derek Hopwood and Diana Grimwood Jones, Zug, 1972.

”ایران پیش از قاجار“

«The Seasonal Residences of the Great Khan Ogedei», *CAJ* 16, 1972, 125-131; *Sprache, Geschichte und Kultur der altaischen Völker*, hrsg. G. Hazai und P. Zeime, 1974, 145-151.

”اقامتگاه‌های موسمی خان بزرگ اوگتای“

«Turkish and Mongol Shamanism in the Middle Ages», *Folklore* 83, 1972, 177-193.

”آیین شمنی ترکان و مغولان در سده‌های میانه“

«The Hare in Myth and Reality: A Review Article», *Folklore* 84, Winter 1973.

”خرگوش در اساطیر و در واقعیت: مقاله‌ای انتقادی“

«The Il- Khans of Persia and the Christian West», *History Today* 23, Aug. 1973.

”ایلخانان ایران و غرب مسیحی“

«Sites and Localities Connected With the History of the Mongol Empire», *Proceedings of the Second International Congress of Mongolists, Ulan Bator*. 1973.

”جایگاه‌ها و نواحی تاریخی امپراتوری مغول“

«The Summer and Winter Camping Grounds of the Kereit», *CAJ* 17, 1973, 108-110.

”محل اردوگاه‌های تابستانی و زمستانی کریت“

- «Khan», *EI*, Vol. IV, 1978, 1010.
 “خان”
 «Khan- Zada Begum», *EI*, Vol. IV, 1978, 1029.
 “خانزاده بیگم”
 «Khatun», *EI*, Vol. IV, 1978, 1133.
 “خاتون”
Persia: History and Heritage. London: Henry Melland, 1978.
 ایران: تاریخ و میراث (ویرایش)
 «Alexander and the Mongols», *JRAS*, 1979, 123-136
 “اسکندر و مغولان”
 «The Owl and the Hare in the Popular Beliefs of the Medieval Mongols», *CAJ* 23, 1979, 65-71.
 “جغد و خرگوش در باورهای عامیانه مغولان”
 سده‌های میانه
 «The Religious Mathnavi of Farid al- Din Attar», *Iran* 17, 1979, 9-14.
 “مثنوی‌های مذهبی فریدالدین عطار”
 «The Alexander Romance in Central Asia», *Zentralasiatische Studien*, Vol. 9.
 “داستان اسکندر در آسیای مرکزی”
 «The Burial Place of the Great Khan Ogedei», *AO* 32.
 “مدفن خان بزرگ اوگتای”
 «Farid al- Din Attar», *Encyclopaedia Britannica*.
 “فریدالدین عطار”
 «Firdausi», *Encyclopaedia Britannica*.
 “فردوسی”
 «A Form of Horse Sacrifice amongst the 13 th- and 14th- Century Mongols», *CAJ International Congress*. Tehran: 1976, 99-113; *CAJ* 31, 1977, 4-12.
 “بیرونی و رشیدالدین”
 «The Il- Khans of Persia and the Princes of Europe», *CAJ* 20, 1976, 25-40.
 “ایلخانان ایران و شاهزادگان اروپا”
 «The Alexander Romance in the East and West», *Bulletin of the John Rylands University Library* 60, Manchester: 1977, 13-27.
 “داستان اسکندر در شرق و غرب”
The Ilahi- Nama or Book of God of Farid al- Din Attar. Manchester. Manchester: University Press, 1977.
 الهی‌نامه فریدالدین عطار
 «Literary Cross- Fertilisation between East and West», *BSMESB* 4, 1977, 32-36.
 “باروری ادبی متقابل بین شرق و غرب”
The Mongol World Empire 1206-1370. [Thirty- Two Studies, 1954-1974.] London: Variorum Press, 1977.
 امپراتوری جهانی مغول ۱۲۰۶ - ۱۳۷۰
 «Kalmuk», *EI*, Vol. IV, 1978, 512.
 “کلُک” [نامی ترکی برای قومی مغولی]
 «Kansu», *EI*, Vol. IV, 1978, 553.
 “کانسو”
 «Karakorum», *EI*, Vol. IV, 1978, 612-613.
 “قره‌قُرم” [شهری در مغولستان مرکزی]
 «Kayalik», *EI*, Vol. IV, 1978, 808-809.
 “قَیَلِیق” [شهری در قزاقستان سده‌های میانه]
 «Kaydu», *EI*, Vol. IV, 1978, 811.
 “قیدو” [پسر قشای یا قاشین]
 «Khakan», *EI*, Vol. IV, 1978, 915.
 “خاقان”

منبع ۴۵ ج ۱ ص ۱۰۷۲، ۱۳۹۶.

بهتناگر، چندرشیکهر [cānderšikar
batnāgar]

Bhatnagar, Chandershikhar

(۱۹۵۸ -)، زبان و ادب فارسی.

از اهالی هند، در ایالت هاریانا به دنیا آمد. تحصیلاتش را در دانشگاه دهلی به پایان رساند و سپس در سمت مربی زبان و ادبیات فارسی در همان دانشگاه به تدریس پرداخت.

آثار

” اشعار امیر خسرو دهلوی“، آجکل، سپتامبر ۱۹۸۲.

” نگاهی به باستان صمد بهرنگی“، ششمین کنگره اساتید زبان فارسی در بمبئی، ۱۹۸۳.

” معرفی نسخه خطی ممتاز الامثال“، ادب، ۱۹۸۵.

کتاب‌شناسی امیر خسرو دهلوی. (به زبان انگلیسی)

منبع ۶۷ ج ۲ ص ۲۵.

10, Nos. 3 & 4.

” شکلی از قربانی کردن اسب در میان بیش‌تر مغولان سده سیزدهم و چهاردهم“

«Ghazan Mahmud», *Encyclopaedia Britannica*.

” غازان محمود“

«Juvaini», *Encyclopaedia Britannica*.

” جوینی“

«The Shorter Introduction to the *Zij-i-Ilkhani* of Nasir-ad- Din Tusi», *JSS* 8, No. 2.

” مقدمه کوتاه‌تری بر زیج ایلخانی نصیرالدین طوسی“

منابع ۹ ش ۲ ص ۴۲؛ ۱۲ ج ۳ ص ۲۴۴؛ ۵۰ ص ۳۰۳؛ ۹۰ س ۲۱ ش ۱۲-۱ ص ۸۰۸؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۵۶۷؛ ۱۳۶ ج ۴ ص ۳۲۰-۳۲۱؛ ۱۳۸ ج ۱، ۲، ۳ و ۴؛ ۱۵۰ س ۱۹۵۵-۱۹۶۱، ۱۹۶۵-۱۹۶۶، ۱۹۷۰-۱۹۷۱، ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۳-۱۹۷۴، ۱۹۷۵-۱۹۷۶، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۴۹-۵۰؛ ۱۵۲ ج ۵، ۶ و ۷؛ ۱۷۳ ج ۲ ص ۶۷-۶۴.

بهاء‌الدین اف [bahāoddinof]

Bahaoddinov, A. M.

مطالعات ایرانی.

از اهالی اتحاد شوروی، در رشته تاریخ علوم ایران در بخش شرق‌شناسی آکادمی علوم تاجیکستان کار می‌کرد.

آثار

دانش‌نامه ابن‌سینا. نشریه مرکز انتشارات دولتی تاجیکستان، چاپ استالین‌آباد، ۱۹۵۷. (ترجمه، مقدمه)

بهن، ولفگانگ [volfgāng ben]

Behn, Wolfgang

(۱۹۳۱ -)، کتابداری.

۱۴ سپتامبر در دساو^۱ (آلمان) به دنیا آمد. ۱۹۶۸ فوق لیسانس و ۱۹۶۹ لیسانس علوم کتابداری از دانشگاه تورونتو (کانادا) گرفت.

از ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۲ کتاب‌شناس کتاب‌های اسلامی کتابخانه دانشگاه تورونتو بود. ۱۹۷۲ کتابدار کتاب‌های مرجع ایران‌شناسی در

«Supplement to Persian Literature Published in Europe in the Sixties and Seventies», *MELA Notes* 15, 1978, 19.

”تکمله‌ای بر آثار ادبی فارسی منتشر شده در اروپا طی سال‌های شصت و هفتاد“

The Iranian Opposition in Exile: An Annotated Bibliography of Publications from 1341/1962 to 1357/ 1979 with Selective Locations. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1979.

مخالفان ایرانی در تبعید: کتاب‌شناسی توصیفی نشریات از ۱۳۴۱/ ۱۹۶۲ تا ۱۳۵۷/ ۱۹۷۹

Islamic Revolution Or Revolutionary Islam in Iran: A Selected and Annotated Bibliography of Political Publications from the Overthrow of the Shah until His Death. Berlin: The Author, 1980.

انقلاب اسلامی یا اسلام انقلابی در ایران: کتاب‌شناسی منتخب و توصیفی نشریات سیاسی از زمان براندازی تا مرگ شاه

«Islamic Xerox Literature in Europe», *Leads* 25 ii, 1983, 4-5, 8.

”ادبیات زیراکسی اسلامی در اروپا“
The End of A Revolution: A Bibliographical Postscript to the Islamic Revolution in Iran. Berlin: Adiyok, 1984.

پایان یک انقلاب: ذیلی بر کتاب‌شناسی انقلاب اسلامی در ایران

Islamic Book Review Index. Vols. 3-8, Berlin and Millersville: Adiyok, 1984-1989.

فهرست بررسی کتاب اسلامی
Index Islamicus 1665-1905. A bibliography of articles on Islamic subjects in periodicals and other collective

کتابخانه ملی مرکز مطالعه فرهنگ و تمدن
پروس گردید.

آثار

Goldziher, I. *The Zahiris.* Leiden: E. J. Brill, 1971.

ظاهری‌ها (ویرایش، ترجمه)

Behn, W. & Greig, P. «Islamic Filing», *The Indexer* 9 i, 1974, 13-15.

”بایگانی اسلامی“ (با همکاری)

«The Islamic Union Catalogue in Germany», *Mesa Notes* 2, April 1974.

”فهرست اتحادیه اسلامی در آلمان“

«Persische gegenwartsbezogene Literatur in deutschen Bibliotheken», *XIX Deutscher Orientalistentag, Freiburg im Breisgau 1975.* Vorträge, hrsg. W. Voigt (ZDMG Suppl. III, 2, 1977), 1037-1041; *Dokumentationsdienst moderner Orient: Mitteilungen* 5 i, 1976, 29-35.

”منابع فارسی معاصر در کتابخانه‌های آلمان“
«*Islamica from the German- Speaking Countries, Jan.- June 1977*», *BSMESB* 4 ii, 1977, 112-115.

”اسلامیکای کشورهای آلمانی زبان، از ژانویه تا ژوئن ۱۹۷۷“

The Kurds in Iran: A Selected and Annotated Bibliography. London: Mansell, München: Verlag Dokumentation, 1977.

کردهای ایران: گزیده و شرح یک کتاب‌شناسی

«*Islamica from the German- Speaking Countries, July 1977 to June 1978*», *BSMESB* 5 ii, 1978, 110-112.

”اسلامیکای کشورهای آلمانی زبان، از ژوئیه ۱۹۷۷ تا ژوئن ۱۹۷۸“

گردید. ۱۹۷۱ استاد دانشگاه بولونیا^۴ و در ۱۹۷۴ و ۱۹۷۵ استاد دانشگاه رم بود. بیانکی دبیر انجمن ایتالیایی تاریخ ادیان، عضو کمیته بین‌المللی و عضو کمیته اجرایی انجمن بین‌المللی تاریخ ادیان و عضو کمیته چاپ و نشر مستون و تحقیق پیرامون نوشته‌های عصر مسیحیت یونان، در آکادمی علوم جمهوری دموکراتیک آلمان بوده است. وی در زمینه آیین زردشت، ثنویت پرستی، زروان پرستی، یکتا پرستی، افسانه‌های یونان باستان، میتراپرستی و غیره تحقیقاتی انجام داده است.

آثار

«Disegno Storico del Culto Capitolino nell' Italia Romana e nelle Provincia dell' Impero», *Atti della Accademia Nazionale dei Lincei, Anno CCCXLVI, 1949, Memorie Classe di Scienze Morali, Storiche e Filologiche, Vol. II, Serie VIII, Fascicolo 7, Roma: 1950, 349-415.*

” طرح تاریخی مراسم مذهبی در ایتالیای باستان و ایالات امپراتوری“

Il Dualismo Religioso. Saggio storico et etnologico, Roma: 1952; Roma: L' Erma di Bretschneider, 1958.

آیین دوگانه پرستی

«Aspetti Cosmogonica del Dualismo Mazdaico», *VIII Int. Cong. Hist. Rel. Roma: 1955, 216-218.*

publications. Millersville: Adiyok, 1989. [Arabic title: *Fihris al- Maqalat al-Islamiya fi'l- Dawriyat al- Urubiya Mundhu* 1655 [Sic] ila 1905.]

ایندکس اسلامی کوس ۱۶۶۵-۱۹۰۵

«The Decline of *Index Islamicus*», *MELA Notes* 56-57, 1992, 33-35.

” نواقص ایندکس اسلامی کوس“

Islamic Book Review Index (II), 1992. Millersville: Adiyok, 1992.

فهرست بررسی کتاب اسلامی (۲)، ۱۹۹۲

«*Index Islamicus 1981-1985*», a bibliography of books and articles on the muslim world. By Roper, G. J. London: 1991, *Muslim World Book Review* 13 iv, 1993, 61-63.

” ایندکس اسلامی کوس ۱۹۸۱-۱۹۸۵“ (بررسی)

منابع ۱۳۶ س ۱۹۷۵-۱۹۷۶ ص ۲۲؛ ۱۵۰ س ۱۹۷۳-۱۹۷۵، ۱۹۷۶-۱۹۸۰، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۷۹، ۱۹۸۵، ۱۹۸۶، ۱۹۸۸، ۱۹۸۹، ۱۹۹۰ و ۱۹۹۳؛ ۱۵۲ ج ۹.

بیانکی، اوگو [ugo biyānki]

Blanchi, Ugo

(۱۹۲۲-)، تاریخ ادیان، آیین‌های ایرانی.

در کاوریلیا^۱ استان آرتسو^۲ (ایتالیا) به دنیا آمد.

در دانشگاه رم به تحصیل پرداخت. ۱۹۴۴ موفق

به اخذ درجه دکتری ادبیات گردید و ۱۹۴۷

دیپلم مطالعات تکمیلی تاریخ ادیان گرفت.

۱۹۵۴ مدرس غیر رسمی تاریخ ادیان در

دانشگاه رم بود. ۱۹۶۰ استاد فوق‌العاده و ۱۹۶۳

استاد رسمی تاریخ ادیان در دانشگاه مسینا^۳

1. Caviglia

2. Arezzo

3. Université de Messine

4. Bologna

Storia della Religioni XXXIV, 1, 1963, 103-127.

”مروری بر مطالعات ادیان ایرانی“

«Razza Aurea, Mito delle Cinque Razze ed Elisio», *Studi e Materiali di Storia della Religioni*, XXXIV, 2, 1963, 143-210.

”نژاد طلایی، اسطوره نژادهای پنجگانه و بهشت“

«Mazdean Problems for the History of Religions», *Dr. J. M. Unvala Memorial Volume*. Bombay: 1964, 57-65.

”مسایل مزدپرستی برای تاریخ ادیان“

Storia dell' Etnologia. Roma: Abete, 1964; 1971.

تاریخ نژادشناسی

«Initiation, Mystères, Gnose», C. J. Bleeker (Éd.) *Initiation*. Leiden: 1965, 154-171.

”آغاز آیین‌های سری، گنوس“

«Le problème des origines du gnosticisme», *Numen*, XII, 1965, 161-178.

”مسأله مبانی آیین گنوسی“

«Again on the Slaying of the Primordial Bull», *Sir J. J. Zarhoshti Madressa Centenary Volume*. Bombay: 1967, 19-25.

”بار دیگر درباره ذبح گاومیش اولیه“

«Basilide o del Tragico», *Studi e Materiali di Storia della Religioni* 38, 1967, 78-85. (*Studi in Onore di A. Pincherle*, Vol. I.)

”باسیلی یا تراژدی“

Le origini dello Gnosticismo. Colloquio di Messina 13-18 Aprile 1966, Leiden: E. J. Brill, 1967; Nouvelle impression, *Supplements to Numen*, XII, 1970.

”جنبه‌های گیتی‌شناسی در آیین دوگانه‌پرستی مزدک“

«Protagonos, Aspetti dell' Idea di Dio nelle Religioni Esoteriche dell' Antichità», *Studi e Materiali di Storia della Religioni*, XXVIII, 1957, 115-133.

”پروتوگونوس، جنبه‌هایی از اندیشه خداپرستی در ادیان باستان“

«Problemi di Storia delle Religioni», *Collezione Universale Studium*, Vol. 56, Roma: 1958; «Probleme der Religionsgeschichte», *Kleine Vadenhoeck-Reihe* 203-204, Göttingen: 1964; «Religionshistoriska Problem», *Natur och Kultur*. Stockholm: 1968.

”مسایل تاریخ ادیان“

Zaman i Ohrmazd, Lo Zoroastrismo nelle sue Origini e nella sua Essenza. Torino: Società Editrice Internazionale, 1958.

زمان اهورمزد، منشاء و پیدایش آیین زردشتی

«Teogonie e Cosmogonie», *Collezione Universale Studium*, Vol. 69, Roma: 1960.

”انساب خدایان و گیتی‌شناسی“

«Le dualisme en histoire des religions», *Revue de L' Histoire des Religions*, T. 159, 1961, 1-46.

”دوگانه‌پرستی در تاریخ ادیان“

«Rassegna di Studi Religiosi Iranici», Part- I, J. Duchesne- Guillemin. «La Religion de L' Ancien Iran», *Studi e Materiali di Storia della Religioni*, XXXIII, 2, 1963, 295-319, Part- II, Gershevitch. «Avestan Hymns to Mithra», J. P. de Menasc *Le Denkart, Studi e Materiali di*

Religiosa», *RSLR*, IX, 1973, 3-16.

”دوگانه‌پرستی به عنوان مقوله تاریخی - دینی“
«Dualism, Religious», *EB*, 15° edit., 1974.

”دوگانه‌پرستی، دینداری“
«Gesichtspunkte zur Erforschung der Ursprünge der Gnosis», K. Rudolph (Ed.), *Gnosis und Gnostizismus*. Darmstadt: 1975, 707-748.

”نقطه نظراتی درباره پژوهش در منشأ گنوسیس“

The History of Religions. Leiden: E. J. Brill, 1975.

تاریخ ادیان
«Mithraism and Gnosticism», J. R. Hinnells (Ed.), *Mithraic Studies*, II, *Proceedings of the First International Congress of Mithraic Studies, Manchester 1971*. Manchester: 1975, 457-465.

”آیین میترائی و گنوسی“
La Religione Greca. Torino: UTET Libreria, 1975.

دین یونانی
The Greek Mysteries. Leiden: 1976. (*Iconography of Religions*, XVII, 3.)

اسرار یونانی
«Questioni Attuali sullo Gnosticismo», *Atti della Accademia delle Scienze dell'Istituto di Bologna, Classe di Scienze Morali, Rendiconti*, Vol. LXV, 1976-1977, 17-25.

”مسایل جاری آیین گنوسی“
«The Second International Congress of Mithraic Studies», *JMS*, I, 1, 1976, 77-94.

”دومین کنگره بین‌المللی مطالعات میترائی“

مبانی آیین گنوسی (ویرایش)

«Pour l'histoire du dualisme, un coyote africain, le Renard Pâle», *Liber Amicorum, Studies in Hon. C. J. Bleeker*. Leiden: 1969, 27-43.

”درباره تاریخ دوگانه‌پرستی، گرگ افریقایی، روباه“

«Sophia and the Tripartite Functional Schema in A Gnostic Treatise from Nag Hammadi», *COIGJV*, Bomby: 1969, 133-138.

”خرد و قیاس منطقی سه جانبه در یک رساله گنوسی از ناگ حمادی“

«Alcuni Aspetti Abnormi del Dualismo Persiano», *La Persia nel Medioevo. Atti del Convegno, Accademia Nazionale dei Lincei*. Roma: 1971, 149-164.

”برخی جنبه‌های غیر معمول دوگانه‌پرستی ایرانیان باستان“

«Bardesane Gnostico, le Fonti del Dualismo in Bardesane», *Umanità e Storia, Scritti in Onore di A. Attisani*, Vol. II, Napoli- Messina: 1971, 627-642.

”باردسان (ابن دیصان) گنوسی، سرچشمه‌های دوگانه‌پرستی در باردسان“

«Seth, Osiris et l'ethnographie», *RHR*, T. 179, 1971, 113-135.

”ست، اوزیریس و قوم‌نگاری“
Problems and Methods of the History of Religions. Leiden: 1972. (Proceedings of the Study Conference Rome 6-8 Dec. 1969, *Supplements to Numen*, XIX.)

مسایل و شیوه‌های تاریخ ادیان
«Il Dualismo Come Categoria Storico-

مذهبی

«Ancora su Zurvan e il Tempo», *Studi e Materiali di Storia della Religioni*, XXVIII, i, 126-128.

” باز هم درباره زروان و زمان “

«Dualismo Mazdaico e Zurvanismo», *Studi e Materiali di Storia della Religioni*, XXVI, 102-135.

” دوگانه‌پرستی در آیین‌های مزدایی و زروانی “

«Eschilo e il Sentire Etico- Religioso dei re Achemenide», *Studi in Onore di G. A. Ardizzoni*, Messina: Sous presse.

” اشعار تراژیک و احساسات اخلاقی - دینی نزد شاهان هخامنشی “

«Monoteismo e Dualismo in Zaratustra e nella Tradizione Mazdaica», *Studi e Materiali di Storia della Religioni* 26, 83-105.

” یکتاپرستی و دوگانه‌پرستی در آیین زردشت و روایات مزدکی “

«Teogonie Greche e Teogonie Orientali», *Studi e Materiali di Storia della Religioni* 24-25, 60-75.

” انساب خدایان یونان و شرق “

منابع ۱۲۵ ج ۳ ص ۱۲۵ : ۱۵۰ سن ۱۹۷۱-۱۹۷۲ :
۱۵۱ ج ۱ ص ۸۳۴ : ۱۵۲ ج ۱ و ۶ : ۱۷۳ ج ۲۰ ص ۵۵۵۲

بی‌بسکو، مارتا لوچیا [mārtā lučia bibesko]

Bibesco, Marthe Lucia

(۱۸۸۸ -)، ایرانگردی، نویسندگی.

از اهالی فرانسه، ۲۸ ژانویه در بخارست (رومانی)

به دنیا آمد. ۱۹۰۵ در مسافرتش به ایران از

«A propos de quelques discussions récentes sur la terminologie, la définition et la méthode de l'étude du gnosticisme», *Proceedings of the International Colloquium on Gnosticism, Stockholm, August 20-25, 1973*, Stockholm: 1977, 16-26.

” درباره برخی مباحث تازه درباره اصطلاحات، شرح و شیوه مطالعه آیین گنوسی “

«In Che Senso è l' 'Ulema i Islam un Trattato 'Zurvanita,?', *Studi Iranici*. Roma: Centro Culturale Italo- Iraniano, 1977, 35-49.

” نظر علمای اسلام درباره زروان “

«L'inscription des Daivas et le Zoroastrisme des Achéménides», *RHR*, 1977-1978, 3-30.

” کتیبه اهریمنان و آیین زردشتی هخامنشیان “
Prometeo, Orfeo, Adamo. Tematiche Religiose della Salvezza. Roma: Edizioni dell' Ateneo- Bizzarri, 1977.

پرومته، ارفه، آدم. موضوع نجات بخشی در ادیان
«Le gnosticisme syrien, carrefour de fois», *Mélanges offerts à Marcel Simon*. Paris: 1978, 75-90.

” آیین گنوسی سوری، تلاقی اعتقادات “
«Mithra and the Question of Iranian Monotheism», *Etudes Mithriaques, Ac. Ir.* 17, Téhéran- Liège, 1978, 19-46.

” میترا و موضوع یکتاپرستی ایرانی “
Selected Essays on Gnosticism, Dualism, and Mysteriesophy. Leiden: E. J. Brill, 1978.

گزیده مقالات درباره آیین گنوسی، دوگانه‌پرستی و اسرار

بیتنر چهل و سه زبان را خوب می‌دانست، مقاله‌هایی دربارهٔ ریشه‌های زبان و فرهنگ عربی و ادب جاهلی نگاشته و قواعدی را برای سیزده زبان شرقی وضع نموده است. در وین درگذشت.

آثار

«Der Kurdengau Uschnuje und die Stadt Urmije, *Reiseschilderungen eines Persers*», *Sitzungsberichte der Kais. Akad. d. Wien. Phil.-hist. Klasse*, Bd. CXXXIII, iii, 1895, 97.

” منطقهٔ کردنشین اشنویه و شهر ارومیه، سفرنامهٔ یک ایرانی“

Al- 'Ajjaj, d. 715. *Das erste Gedicht aus dem Diwan des arabischen Dichters al-Aggag*. Nach den Handschriften von Constantinopel, Kairo und Leiden, hrsg., Wien: A. Hölder, 1896.

نخستین قصیده‌های دیوان عجاج، شاعر عرب (ویرایش) Sidi 'Ali Ibn Husain Katib i Rumi, d. 1562. «Die topographischen Capitel des indischen Seespiegels *Mohit*», ins Deutsche übersetzt, mit einer Einleitung sowie mit 30 Tafeln versehen von Dr. Wilhelm Tomaschek..., *Festschrift zur Erinnerung an die Eröffnung des Seewegs nach Ostindien durch Vasco da Gama (1497)*. Hrsg. von der K. K. geographische Gesellschaft, 1897.

” فصل‌های مربوط به نقشه‌برداری سطح اقیانوس هند از کتاب محیط اثر سیدی علی ابن حسین کاتب رومی“ (ترجمه، مقدمه، با همکاری) «Armenisch Xmor - Arabische Neubildungen im Persischen», *WZKM* 13,

شهرهای رشت، تهران و اصفهان دیدن کرد. یادداشت‌های سفرش به اصفهان را با عنوان گل‌های ایران هزاران ساله، منتشر ساخته است.

آثار

Les huit Paradis: Perse, Asie Mineure, Constantinople... Paris: Hachette, 1908.

هشت بهشت: ایران، آسیای صغیر، قسطنطنیه *Alexandre Asiatique*. 1912.

اسکندر آسیایی

Der grüne Papagei. R., 1924; dt. 1928.

طوطی سبز

Catherine- Paris. Autobiograph, dt. 1928.

کاترین پاریس

Feuilles de Calendrier. R., 1939.

برگ‌هایی از تقویم

منابع ۱۱۲ س ۱۳ ش ۱۴۸ ص ۳۸: ۱۵۱ ج ۱ ص ۸۲۵: ۱۵۴ ج ۴ ص ۱۲۳.

بیتنر، ماکسیمیلیان [mäksimiliyān bitner]

Bittner, Maximilian

(۱۸۶۹-۱۹۱۸)، زبان‌های شرقی.

در وین به دنیا آمد. در مدرسهٔ زبان‌های شرقی درس خواند. زبان عربی را نزد فرموند، ترکی را نزد سعدالدین احمد افندی، عبری را نزد یاکوب أبرماير و ارمنی را نزد آلاباء مختارین فراگرفت. سپس در دانشگاه وین به تحصیل پرداخت و ۱۸۹۲ موفق به اخذ درجهٔ دکتری زبان و ادبیات عرب گردید.

۱۸۹۹ در دوازدهمین سمینار شرق‌شناسان در رم شرکت کرد. از ۱۹۰۴ استاد زبان و ادبیات عرب در دانشگاه وین بود.

- ” نقد متن دو کتاب مقدس یزیدیان “
 «Die onomatopoetischen Verba des Türkischen», *VOJ (WZKM)* 26, 1912, 263-269.
- ” افعال نام آوایی زبان ترکی “
Die heiligen Bücher der Jeziden, oder Teufelsanbeter (Kurdisch und Arabisch). Herausgegeben, übersetzt und erläutert nebst einer grammatischen Skizze, Wien: A. Hölder, 1913. [For criticism see: Fugen, Wilhelm. *OLZ* 18, 1915, 87-91.]
- کتاب‌های مقدس یزیدیان یا شیطان پرستان (به زبان کردی و عربی) (ویرایش، ترجمه)
 «Vorstudien zur Grammatik und zum Wörterbuchs der Sogotri- Sprache», *Sitzungsberichte der Kais. Akad. d. Wiss. in Wien. Phil-hist Klasse* 4, 1913.
- ” پژوهش‌های مقدماتی در دستور زبان و واژگان زبان سقطری “
 «*Studien zur Shauri- Sprache in den Bergen von Dofar am persischen Meerbusen*», *Kais. Akad. d. Wiss. in Wien. Phil-hist. Klasse. Sitzungsberichte*, Bd. 179, 1915-17; Wien: A. Hölder, 1915-1917.
- ” پژوهش‌هایی درباره زبان شعوری در کوه‌های ظفار در حاشیه خلیج فارس “
 الخلوۃ فی عقائد الزیدية عباد العفریت. بالعربية والکردية، وین: ۱۹۱۳. (مقدمه، ترجمه)
- قواعد ثلاث عشرة لغة. ثلاثة مجلدات. منشورات مجمع‌العلوم.
- منابع ۳۸ ج ۸ ص ۲۱۳: ۵۲ ج ۱ ص ۲۷۲: ۵۳ ج ۲ ص ۶۲۵: ۱۲۵ ج ۳ ص ۴۰۸-۴۰۷: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۱ ج ۱ ص ۱۵۲: ۹۴۰ ج ۱۵۲، ۴، ۲، ۶، ۷.
- 1899, 296-297.
- Xmor- ” ارمنی و ساختارهای جدید زبان عربی در فارسی “
 «Consonanten Permutation im Armenischen», *WZKM* 14, 1900, 161-185.
- ” جابه‌جایی صامت‌ها در زبان ارمنی “
 «Der Einfluss des Arabischen und Persischen auf das Türkische», eine philologische Studie, *Sitzungsberichte der Kais. Akad. d. Wiss. Wien. Phil- hist. Klasse*, CXLII. Bd. 3. Abh., 1900, 119.
- ” تأثیر زبان عربی و فارسی بر ترکی “
 «Aethiophische Etymologien», *WZKM* 15, 1901, 114-115.
- ” ریشه‌شناسی واژه‌های حبشی “
 «Etymologien», *WZKM* 16, 1902, 305.
- ” ریشه‌شناسی “
 «Zu Vámbóry, Alt- Osmanische Sprachstudien», *WZKM* 16, 1902, 306.
- ” درباره پژوهش‌های وامیری در زبان عثمانی قدیم “
 «Der gemeinsemitische Ausdruck für 'Zunge'», ein nomen agentis, *VOJ (WZKM)* 23, 1909, 144-150.
- ” اصطلاح مشترک زبان‌های سامی درباره واژه زبان “
Studien zur Laut- und Formenlehre der Mehrsprache in Südarabien. Wien: A. Höldner, 1909-15.
- پژوهش‌هایی در آواشناسی و صرف زبان مهری در جنوب عربستان
 «Die beiden heiligen Bücher der Jeziden im Lichte der Textkritik», *Anthropos* 6, 1911, 628-639.

بیج لفلد، ویلم [vilem bijlefeld]

Bijlefeld, Willem A.

(۱۹۲۵-)، مطالعات اسلامی، تاریخ ادیان.

۸ مه در توبلو^۱ (اندونزی) به دنیا آمد. ۱۹۴۶ از دانشگاه گرونینگن هلند لیسانس الهیات گرفت. ۱۹۴۷ و ۱۹۴۸ در دانشگاه لیدن به تحقیق پرداخت. ۱۹۵۰ از دانشگاه گرونینگن و ۱۹۵۹ از دانشگاه اوترخت درجه دکتري الهیات و مطالعات اسلامی دریافت کرد.

از ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۵ سرپرست دانشجویان خارجی در دانشگاه لیدن، از ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۴ مشاور پروژه اسلام در افریقا (نیجریه شمالی) و از ۱۹۶۴ تا ۱۹۶۶ استادیار زبان عربی و مطالعات اسلامی در دانشگاه ابادان^۲ و مدیر پروژه اسلام در افریقا (ابادان) در مرکز مطالعاتی پیر بنیگنوس^۳ بود. از ۱۹۶۶ تا ۱۹۶۸ دانشیار مطالعات اسلامی، از ۱۹۶۸ استاد، از ۱۹۶۹ مدیر بنیاد مذهبی هارتفرد، از ۱۹۶۷ ویراستار نشریه جهان اسلام^۴ و عضو هیأت ویراستاران نشریه مذهب افریقا در لیدن بود.

آثار

De Islam als na-christelijke Religie. Een onderzoek naar de theologische beoordeling van de Islam, in het bijzonder in de twintigste eeuw. *Islam As A Post-Christian Religion*. An inquiry into the theological evaluation of Islam, Den Haag: Keulen, 1959.

اسلام به عنوان دین پس از مسیحیت

*Some Observations of the Quranic Use of**the Terms Prophet and Apostle*. 1/1969.

تاملاتی چند درباره اصطلاحات قرآنی پیامبر و رسول «God, the 'Ultimate Reality', and the 'Real Issues' of Today», searching for some of the proper questions for a Muslim- Christian dialogue in our time, *Christian- Muslim Dialogue*. Ed. S. J. Samartha and J. B. Taylor, 1972, 49-57.

”خدا، حقیقت غایی، و مسایل اصلی امروز“
«Islamic Studies within the Perspective of the History of Religions», *MW* 62, 1972, 1-11.

”مطالعات اسلامی در منظر تاریخ ادیان“
«Introducing Islam: A Bibliographical Essay», *MW* 63, 1973, 171-184, 269-279.

”معرفی اسلام: مقاله‌ای درباره چاپ و نشر کتاب“

«Some Recent Contributions to Quranic Studies: Selected Publications in English, French, and German, 1964-1973», *MW* 64, 1974, 79-102, 172-179, 259-274.

”برخی مقالات تازه در زمینه مطالعات قرآنی، گزیده نشریات به زبان انگلیسی، فرانسوی و آلمانی، ۱۹۶۳-۱۹۷۳“

«Changes and Changelessness», *BCIIS* 3, 1980, 7-19.

”دگرگونی‌ها و پایداری“

«God with Us- Warning, Promise, Call to Action», *BCIIS* 3, 1980, 20-41.

”خدا با ما - هشدار، عهد، دعوت به عمل“

«The Ultimate Qibla», *BCIIS* 3, 1980,

1. Tobelo

2. Ibadan

3. Pierre Benignus

4. *Muslim World*

غزالی. مقاصد الفلاسفه. لیدن: ۱۸۸۸. (نشر)

منابع ۳۲ ص ۵۱/۱:۶۰ ج ۱ ص ۱۳۸:۵ ج ۴.

بیشای، ویلسن [vilsen bišāy]

Bishai, Wilson B.

(۱۹۲۳-)، اسلام در خاورمیانه، زبان و ادبیات

عرب، زبان‌های سامی.

از اهالی امریکا، ۱۸ مه در ایالت منیه^۱ (صعید مصر) به دنیا آمد. ۱۹۵۳ لیسانس از یونیون کالج کلمبیا، ۱۹۵۴ فوق لیسانس از مدرسه الهیات سونت دی ادونتیست^۲ و ۱۹۵۹ از دانشگاه جانز هاپکینز درجه دکتري دریافت کرد.

۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ مدرس زبان‌های سامی در دانشگاه ویسکانسین، از ۱۹۶۰ تا ۱۹۶۶ استادیار مطالعات خاورمیانه‌ای در مدرسه بین‌المللی مطالعات پیشرفته دانشگاه جانز هاپکینز، از ۱۹۶۲ تا ۱۹۶۶ مربی امور خارجه انستیتوی پژوهش‌های دینی خاور میانه‌ای و شمال آفریقا و از ۱۹۶۶ مربی مطالعات عربی در هاروارد بود. در تابستان ۱۹۶۴ و در ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴ عضو بنیاد فولبرایت - هیز بود. ۱۹۷۲ به سمت مشاور ارشد زبان عربی انستیتوی زبان وزارت دفاع امریکا منصوب شد.

ویلسن عضو انجمن شرق‌شناسی و انجمن زبان‌شناسی امریکا، انستیتوی خاورمیانه‌ای، انجمن تاریخ امریکا، انجمن مطالعات

42-63.

”قبله نهایی“

«On Being Muslim: The Faith Dimension of Muslim Identity», *The Islamic Impact*. Ed. Y. Y. Haddad, B. Haines, E. Findly, Syracuse (USA): Syracuse University Press, 1984, 219-239.

”درباره مسلمان بودن: بُعد اعتقادی هویت اسلامی“

«A Century of Arabic and Islamic Studies at Hartford Seminary», *MW* 83 ii, 1993, 103-117.

”یک سده مطالعات عربی و اسلامی در مدرسه هارتفرد“

منابع ۱۲۵ ج ۳ ص ۳۶۴:۱۳۱ ج ۴ ص ۲۳:۱۵۰ س ۱۹۷۲-۱۹۷۳، ۱۹۷۳-۱۹۷۴، ۱۹۷۵، ۱۹۸۵، ۱۹۸۶ و ۱۹۹۳: ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۲۲.

بیر، ژرژ [žorž bear]

Bear, George

مطالعات شرقی و اسلامی.

مدرس دانشگاه عبری بیت‌المقدس که مقاله‌هایی در دایرة المعارف اسلام به چاپ رسانیده است.

آثار

«Ismailiyya», *EI*, Vol. IV, 1978, 206.

”اسماعیلیه“ نام شهری در مصر

Bear, G. and Hoexter, M. «Kays Aylan», *EI*, Vol. IV, 1978, 833-835.

”قیس عیلان“ (با همکاری)

«Ketkhuda», in the Ottoman Turkish Gilds, *EI*, Vol. IV, 1978, 893-894.

”کدخدا“ در ترکیه عثمانی

1. Minia

2. Seventh Day Adventist Theological Seminary

of Arab Sovereignty», *MW* 57, 1967, 288-296.

”دوره فترت در تاریخ اقتدار سیاسی عرب“

Islamic History of the Middle East. Backgrounds, development and fall of the Arab Empire. Boston: Allyn and Bacon, 1968.

تاریخ خاورمیانه اسلامی

«Syntagmemic Analysis of the Noun in Arabic», *General Linguistics* 9, 1969, 13-21.

”تجزیه و تحلیل نحوی اسم در زبان عربی“

«A Possible Coptic Source for A Quranic Text», *JAOS* 91, 1971, 125-128.

”منبعی احتمالاً قبطی برای متنی قرآنی“

Concise Grammar of Literary Arabic- A New Approach. Kendall and Hunt, 1971.

نگاهی تازه بر خلاصه دستور زبان ادبی عربی

«Negotiations and Peace Agreements between Muslims and Non- Muslims in Islamic History», *Medieval and Middle Eastern Studies...* A. S. Atiya. 1972, 50-61.

”مذاکرات و قراردادهای صلح میان مسلمانان و

غیر مسلمانان در تاریخ اسلام“

Humanities in the Arabic Islamic World. W. C. Brown, 1973.

علوم انسانی در جهان عرب اسلامی

منابع ۱۲۵ ج ۳ ص ۳۸۹؛ ۱۲۱ ج ۳ ص ۴۳-۴۴؛ ۱۵۰

س ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۵-۱۹۶۱، ۱۹۶۶-۱۹۷۰،

۱۹۷۱-۱۹۷۲ و ۱۹۷۳-۱۹۷۴.

بیشین، آرنو [ārno bišīn]

Bishin, Arno

ترجمه/اسکندرنامه.

از اهالی روسیه، ۱۸۳۱ ترجمه قطعه‌هایی از

خاورمیانه‌ای و انجمن معلمان عربی امریکا بوده است.

آثار

«Notes on the Coptic Substratum in Egyptian Arabic», *JAOS* 80, 1960, 225-229.

”یادداشت‌هایی درباره زیر ساخت زبان قبطی در گویش عربی مصر“

«Nature and Extent of Coptic Phonological Influence on Egyptian Arabic», *JSS* 6, 1961, 175-182.

”ماهیت و میزان تأثیر آواشناختی زبان قبطی بر گویش عربی مصر“

«Coptic Grammatical Influence on Egyptian Arabic», *JAOS* 82, 1962, 285-289.

”تأثیر دستور زبان قبطی بر گویش عربی مصر“
Modern Literary Arabic. Johns Hopkins University, 1963. 5 Vols.

زبان ادبی عربی معاصر

«The Translation from Coptic to Arabic», *MW* 53, 1963, 145-150.

”ترجمه از قبطی به عربی“

«Coptic Lexical Influence on Egyptian Arabic», *JNES* 23, 1964, 39-47.

”تأثیر واژگانی زبان قبطی بر گویش عربی مصر“

«Form and Function in Arabic Syntax», *Word* 21, 1965, 265-269.

”ساخت و نقش در نحو عربی“

«Modern Inter-Arabic», *JAOS* 86, 1966, 319-323.

”عربی محاوره‌ای معاصر“

«A Period of Interregnum in the History

Konferentsii Molodykh Uchionyx i Spetsialistov. Tadjikistana, Leninabad: 1990, 63-61.

” درباره کلمه‌سازی مخصوص در دانشنامه ابن سینا“

«Affiksatsia io Murakkabshavi? Roje' ba Roli Infiksho dar Kalimasozii», *Ma'ruzahoi Konfronsi Ilmi-Amalii Olimon va Mutakhassisoni Javoni Jumhuri. Qurğonteppa: 1991, 41-51.*

” وندپذیری و یا ترکیب یافتن؟ درباره نقش میانوندها در کلمه‌سازی“

Iazik Donishnoma Abuali Ibn Sino. (Terminologia i slogooobrazovanie).

Avtoferat diss. na soiskanie uchionoi stepeni kand. filol. nauk. Dushanbe: 1994.

زبان دانشنامه ابوعلی ابن سینا (پایان‌نامه دکتري)

منبع ۶۲

بیکنل، هرمن [herman biknel]

Bicknell, Herman

(۱۸۳۰-۱۸۷۵)، حافظ‌شناسی.

از اهالی انگلستان، ۲ آوریل به دنیا آمد. تحصیلاتش را در پاریس و هانوور (آلمان) و در کالج دانشگاه سن بارتلمی گذراند. ۱۸۵۵ موفق به دریافت درجه پزشکی گردید.

۱۸۵۶ به عنوان پزشک دستیار در سپاه بریتانیا به هنگ کنگ و هندوستان رفت. ۱۸۶۱ از ارتش استعفا داد و به جهانگردی پرداخت. نخست از تبت و سلسله جبال هیمالیا دیدن کرد و سپس به مصر رفته اسلام پذیرفت و در قاهره اقامت گزید. ۱۸۶۲ با نام عبدالواحد به مکه سفر کرد و

اسکندرنامه تألیف نظامی گنجوی را منتشر ساخت.

منبع ۴۵ ج ۱ ص ۶۱۸

بیضایف، عظیم محمد یویچ [azym

moħammadyevič beyzā(o)f]

Balzoev, Azim Mohammadlevich

(۱۹۵۹-)، زبان و ادبیات فارسی.

از اهالی اتحاد شوروی، استاد بخش زبان و ادبیات فارسی در دانشکده شرق‌شناسی دانشگاه دولتی تاجیکستان بوده است.

آثار

«Nauchnyie Terminy Iazyka Parsii Dari v *Donishnoma Ibn Sino*», V *Vsesojuznaia Shkola Molodykh Vostokovedov. Tezisy. T. II, Iazykoznanie.- Moskva: 1989, 20-21.*

” اصطلاحات علمی پارسی دری در دانشنامه ابن سینا“

«*Donishnoma-i Abuali Ibni Sino va Ba'ze Mas'alahoii Istilohshinosii Muasiri Tojik*», *Vestnik Tadj. Gosuniversiteta, N. 1, Dushanbe: 1990, 36-43.*

” دانشنامه ابوعلی ابن سینا و بعضی مسأله‌های اصطلاح‌شناسی معاصر تاجیک“

«*Khususiathai Kalimasozii Affiksalii Donishnoma-i Ibni Sina*», *Baze Mas'alahai Aktualii Filologiai Iran, Maj. mag., Dushanbe: 1990, 82-92.*

” خصوصیات کلمه‌سازی وندی دانشنامه ابن سینا“
«*Roje ba Jak Rohi Kalimasozii Makhsus dar Donishnoma-i Ibn Sina*», *Materialy Respublikanskoi Nauchno- Prakticheskoi*

در مسکو و ۱۹۶۴ در بیست و ششمین نشست همان کنگره در دهلی (هندوستان) شرکت نمود. بیکوف عضو وابسته شورای بین‌المللی موزه‌ها بوده است.

آثار

«Pechat' Fatimidskogo Khalifa Zahira», *Zapiski Kollegii Vostokovedov*, T. V, 1930, 201-219.

”مُهر الظاهر خلیفه فاطمی“

Monety Turtsii XIV-XVII vv. Leningrad: Gos. Ermitazh, 1939.

سکه‌های ترکی متعلق به سده‌های چهاردهم - هفدهم میلادی

«Novyi Klad Mednykh Kuficheskikh Monet iz Tadzhikistana»; «Pervyi Osmanskii Monetnyi Dvor», *Trudy Otdela Numizmatiki (Gos. Ermitazha)*. Leningrad: 1945, 87-114, 115-120.

”دفینه نو یافته سکه‌های مسی کوفی به دست آمده در تاجیکستان“؛ ”نخستین سکه‌های دربار عثمانی“

«Abbasidskii Pamiatnyi Dirgem Nachala IX veka», *Sovetskoe Vostokovedenie* 4, Moskva- Leningrad: 1947, 83-90.

”یرهم عصر عباسی متعلق به اوایل سده نهم م.“
«Daisam Ibn Ibrakhim al-Kurdi i Ego Monety», *EV* 10, Moskva- Leningrad: 1955, 14-37.

”دیسلم بن ابراهیم کردی و سکه‌هایش“

«Perezhitki Antichnosti na Monetakh Eengidov i Ortokidov», *Trudy Gos. Ist. Muzeia*, Vyp. 26. Numizmaticheskii Sbornik, Ch.2, Moskva: 1952, 120-131.

حج به جای آورد. ۱۸۶۹ به ایران آمد و از شهرهای قم و شیراز دیدن کرد. ۱۴ مارس درگذشت.

هرمن درباره دیوان حافظ تحقیقاتی انجام داده بود که این تحقیقات و یادداشت‌ها پس از مرگ او توسط برادرش انتشار یافته است.

آثار

Hafiz of Shiraz. Selections from His Poems. Tr. from the Persian. Ed. by Algernon Sidney Bicknell. London: Trübner and Co., 1875.

حافظ شیرازی، برگزیده اشعار

منابع ۱ ص ۲۵:۳۲؛ ۵۰ ص ۲۲۲:۱۲۴ ص ۴۰؛ ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۱۵:۱۵۲ ج ۲.

بیکوف، آلکسی آندریویچ [āleksei āndreyevič bikof]

Bikov, alexy Andreevich

(۱۸۹۶ -)، سکه‌شناسی.

۳۱ مه در پترزبورگ (جمهوری روسیه) متولد شد. ۱۹۲۳ رشته مردم‌شناسی و زبان‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه دولتی لنینگراد را به پایان رساند.

از ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۹ کارمند علمی بخش سکه‌شناسی و کنده‌کاری انستیتوی فرهنگ مادی آکادمی علوم اتحاد شوروی و از ۱۹۲۴ سرپرست بخش سکه‌شناسی موزه دولتی ارمنی‌تاز بود. ۱۹۴۱، ۱۹۵۲ و ۱۹۵۳ در دانشگاه دولتی لنینگراد به تدریس پرداخت. ۱۹۶۰ در بیست و پنجمین کنگره بین‌المللی شرق‌شناسان

دانمارک، ۱۹۴۷ عضو آکادمی نروژ، ۱۹۴۸ عضو آکادمی تاریخ و باستان‌شناسی سوئد، از ۱۹۴۶ تا ۱۹۶۹ عضو هیأت گردانندگان مدرسه مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن از ۱۹۴۸ تا ۱۹۵۲ رئیس انجمن واژه‌شناسی، از ۱۹۶۴ تا ۱۹۶۷ رئیس انجمن آسیایی سلطنتی، ۱۹۶۷ عضو افتخاری کوینز کالج کیمبریج، ۱۹۶۸ عضو آکادمی کتیبه‌ها و ادبیات انستیتوی فرانسه، ۱۹۷۱ عضو آکادمی علوم انسانی استرالیا، ۱۹۷۲ رئیس انجمن مطالعات افغانی و رئیس انجمن میتراپی بود. ۱۹۶۳ دکتری افتخاری ادبیات از دانشگاه استرالیای غربی، ۱۹۷۰ دکتری افتخاری ادبیات از دانشگاه ملی استرالیا، ۱۹۷۲ نشان طلایی انجمن آسیایی سلطنتی و ۱۹۷۶ دکتری افتخاری ادبیات از دانشگاه آکسفورد دریافت کرد. ۲۵ ژانویه درگذشت.

آثار

Markwart, J. «*A Catalogue of Provincial Capitals of Iranshahr*», ed. by J. Messina, BSOAS, VI, 1930-1932, 781-782. (Review)
 "فهرست شهرستان‌های ایران‌شهر" (بررسی)
 Markwart, J. «*Das erste Kapitel der Gatha-ustavaiti*», herausgegeben von J. Messina, BSOAS, VI, 1930-1932, 779-780.
 "فصل نخست اشتودگات (اوشته وئیتی)" (بررسی)
 Kazemzadeh- Iranschahr, H. «*Die Gathas von Zarathustra. Übersetzt.*», BSOAS, VI, 1930-1932, 782-783.
 "ترجمه گات‌های زردشت" (بررسی)

"نمونه‌هایی از بقایای آثار کهن بر سکه‌های اینگیدها و اُرتکیدها"

«Finds of Indian Medieval Coins in East Europe», JNSI, Vol. XXVII, Pt. 11, Varanasi: 1965, 146-156; «Nakhodki Srednevekovykh Indiiskikh Monet v Vostochno i Evrope», EV, XIX, Leningrad: 1969, 73-80.

"یافته‌های سکه‌های هندی سده‌های میانه در شرق اروپا"

Monety Kitaia. Leningrad: Sov. Khudozhnik, 1969.

سکه‌های چینی

منابع ۲۵ ج ۱ ص ۷۰: ۱۵۵ ص ۱۰۰-۱۰۱.

بیلی، هرلد والتر [hareld vālder beyli]

Bailey, Harold Walter

(۱۸۹۹-۱۹۹۶)، زبان‌های ایرانی، مطالعات

زردشتی.

۱۶ دسامبر در دی‌وایز^۱ از ایالت ویلتشر (انگلستان) به دنیا آمد. ۱۹۱۰ به استرالیای غربی رفت، از دانشگاه پرت^۲ لیسانس و فوق لیسانس علوم انسانی گرفت. ۱۹۲۷ دانشجوی دانشگاه آکسفورد گردید و پس از گذراندن دوره‌های لیسانس و فوق لیسانس، ۱۹۳۳ موفق به دریافت درجه دکتری فلسفه گردید.

از ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۶ مربی مطالعات ایرانی در مدرسه مطالعات شرقی دانشگاه لندن، از ۱۹۳۶ تا ۱۹۶۷ استاد زبان سنسکریت در دانشگاه کیمبریج و از ۱۹۶۷ استاد بازنشسته بود. ۱۹۴۴ عضو آکادمی بریتانیا، ۱۹۴۶ عضو آکادمی

«The Word 'But' in Iranian», *BSOAS*, VI, 2, 1931, 279-283.

”واژه اما، در زبان ایرانی“

«To the *Zamasp- Namak*, II», *BSOAS*, VI, 3, 1931, 581-600.

”در باره جاماسب نامه، II“

«Iranian Studies, I», *BSOAS*, VI, 4, 1932, 945-955.

”مطالعات ایرانی، I“

«Pdšqyrd», *JRAS* 1, 1932, 138-139.

«*Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis*. Vol. I and II», *BSOAS*, VII, 1933-1935, 704-705.

”دستوشت های قدیمی اوستایی و پهلوی در کتابخانه

دانشگاه هافنسیس. ج ۱ و ۲“

«*Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis*. Vol. III and IV», *BSOAS*, VII, 1933-1935, 980-981.

”دستوشت های قدیمی اوستایی و پهلوی در کتابخانه

دانشگاه هافنسیس. ج ۳ و ۴“

Junker, Heinrich. «*Ein Bruckstück der Afarin Gahanbar*», *BSOAS*, VII, 1933-1935, 505-506. (Review)

”بخش ناتمام آفرینگان گهنبار“ (بررسی)

Meillet, A. «*Grammaire du Vieux Perse*», deuxième edition... corrigée et augmentée par E. Benveniste, *BSOAS*, VII, 1933-1935, 700-702.

”دستور زبان پارسی کهن“ (بررسی)

«Iranian Studies, II», *BSOAS*, VII, 1, 1933, 69-86.

”مطالعات ایرانی، II“

«Iranian Verbs in- M and- P», *OSP*,

Messina, Giuseppe. «*Der Ursprung der Magier und die Zarathustrische Religion*», *BSOAS*, VI, 1930-1932, 777-779.

”خاستگاه آیین مجوسی و آیین زردشتی“ (بررسی)

«*Iranica*, I», *JRAS* 1, 1930, 11-19.

”ایرانیکا، I“

Maneckji Nusservanji Dhalla. «*Our Perfecting World*», *BSOAS*, VI, 1930-1932, 780-781. (Review)

”جهان کمال گرای ما“ (بررسی)

«*Yasna* 53», *MMV*, papers on Indo-Iranian and other subjects written by several scholars in honour of Shams ul-Ulama Dr. Jivanji Jamshedji Modi, Bombay: 1930, 578-594.

”یسنا ۵۳“

«To the *Zamasp- Namak*, I», *BSOAS*, VI, 1, 1930, 55-85.

”در باره جاماسب نامه، I“

Scheftelowitz, J. «*Die Zeit als Schicksalgottheit in der indischen und iranischen Religion*», *BSOAS*, VI, 1930-1932, 764-765. (Review)

”زمان به عنوان رب النوع سرنوشت در آیین هند و

ایرانی“ (بررسی)

«*Būm- Čandak*», *BSOAS*, VI, 3, 1931, 822-824.

«Kumarzi 'Dimestan'», *JRAS* 1, 1931, 138-140.

«Three Pahlavi Notes», *JRAS* 2, 1931, 424-426.

”سه یادداشت پهلوی“

English 'Afigen' Ossete 'Fēzōnāg', *Leeds Studies in English and Kindred Languages* 3, 1934, 7-9.

«A. V. W. Jackson's Researches in Manichaeism», *JRAS*, 1934, 145-146. (Review)

”تحقیقات ایبرهم ولنتاین ویلیامز جکسن در زمینه مانویت“ (بررسی)

Bailey, H. W. & Johnston, E. H. «A Fragment of the *Uttaratantra* in Sanskrit», *BSOAS*, VIII, 1, 1935, 77-89.

”قطعه‌ای از اوتارانترا به زبان سنسکریت“ (با همکاری)

«*Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis*. Vol. V», *BSOAS*, VIII, 1935-1937, 1153-1154.

”دست‌نوشته‌های قدیمی اوستایی و پهلوی در کتابخانه دانشگاه هافنسیس، ج ۵“

Benvenist, E. «Les Infinitifs Avestiques», *BSOAS*, VIII, 1935-1937, 1155-1156.

”مصدر در زبان اوستایی“ (بررسی)
«*Iranian Studies*, IV», *BSOAS*, VII, 4, 1935, 755-778.

”مطالعات ایرانی، IV“
«*Iranian Studies*, V», *BSOAS*, VIII, 1, 1935, 117-142.

”مطالعات ایرانی، V“
«*Manichäische Handschriften der Staatlichen Museen Berlin*. Herausgegeben von Prof. Cart Schmidt», *BSOAS*, VIII, 1935-1937, 238.

”دست‌نوشته‌های مانوی موزه دولتی برلین، گردآوری پروفیسور کارل اشمیت“

London: 1933, 21-25.

”فعل‌های ایرانی مختوم به م و پ“
«*Manichäische Handschriften der Sammlung A. Chester Beatty*. Band I. *Manichäische Homilien*. Herausgegeben von H. J. Polotsky», *BSOAS*, VII, 1933-1935, 979-980.

”دست‌نوشته‌های مانوی مجموعه چسترتی، جلد اول: مرثیه‌های مانوی. گردآوری پولتسکی“

Schmidt, Carl. «*Neue Originalquellen des Manichäismus aus Aegypten*», *BSOAS*, VII, 1933-1935, 412.

”منابع اصلی مانویت در مصر“
«*Šayast ne Šayast*, A Pahlavi Text on Religious Customs», ed., Translit. & Tr. by Jehangir C. Tavadia 1930 Hamburg, *BSOAS*, VII, 1933-1935, 705-706.

”شایسته‌نشیست. متنی پهلوی درباره آداب و رسوم دینی“
«*Western Iranian Dialects*», *TPS*, 1933, 46-64.

”گویش‌های ناحیه غرب ایران“
«*The Avesta and Books of the Parsis*», *Journal of Transactions, Society for Promoting the Study of Religions* 8, 1934, 41-46.

”اوستا و کتاب‌های پارسیان“
«*Iranian Studies*, III», *BSOAS*, VII, 2, 1934, 275-298.

”مطالعات ایرانی III“
«*Iranica*, II», *JRAS* 3, 1934, 505-518.

”ایرانیکا، II“
Ross, A. S. C. & Bailey, H. W. «Old

”دستنوشست اوستایی گ ۵، بخش نخست از دستنوشتهای قدیمی اوستایی و پهلوی کتابخانه دانشگاه هافنسیس، ج ۷ با مقدمه ک. بار“

«Ein Manichäisches Bet-und Beichtbuch, von Dr. W. Henning. *Abhandlung der Preuss. Akad. d. Wiss. Berlin*, 1936», *BSOAS*, IX, 1937-1939, 229-231.

”یک کتاب دعا و اعتراف مانوی از دکتر ویلهلم هنینگ در نشریه آکادمی علوم پروس. برلین، ۱۹۳۶“
«Hvatanica, I», *BSOAS*, VIII, 4, 1937, 923-936.

”هوتنیکا، I“ (ختنی)

«Hvatanica, II», *BSOAS*, IX, 1, 1937, 69-78.

”هوتنیکا، II“

«Ttaugara», *BSOAS*, VIII, 4, 1937, 883-921.

”تخاری“

Codices Khotanenses. India Office Library, Ch. ii OO2, Ch.ii OO3, Ch. OO274 reproduced in facsimile with an introduction by H. W. Bailey. Copenhagen: Levin & Munksgaard, 1938.

دستنوشتهای قدیمی ختنی

The Content of Indian and Iranian Studies. An inaugural lecture delivered on 2 May 1938. Cambridge, University Press, 1938.

موضوع مطالعات هندی و ایرانی

«Hvatanica, III», *BSOAS*, IX, 3, 1938, 521-543.

”هوتنیکا، III“

«Indo- Turcica», *BSOAS*, IX, 2, 1938, 289-302.

”ایندوترسیکا“ (هند و ترکی)

«Modern Western Iranian Infinitives in Gazi and Soi», *TPS*, 1935, 73-74.

”زبان امروزی ناحیه غرب ایران، مصدرها در لهجههای گزی و سویی“

«A Brahmi Aksara», *JRAS* 1, 1936, 92-94.

«An Itinerary in Khotanese Saka», *AO*, XIV, 4, 1936, 258-267.

”سیری در زبان سکایی ختنی“

«Handschriften aus Chotan und Tunhuang» *ZDMG*, XC, 3, 1936, 573-578.

”دستنوشتههایی از ختن و تونهوانگ“

«Hinaysā 'General', in F. W. Thomas, Some Words Found in Central Asian Documents», *BSOAS*, VIII, 2-3, 1936, 258-267.

”... برخی واژگان یافت شده در اسناد آسیای میانه“

Indian and Iranian Studies. Presented to Georg Abraham Grierson on his eighty-fifth birthday, 7 Jan. 1936, London: School of Oriental and African Studies, 1936.

مطالعات هندی و ایرانی

«Indo- Iranica», *TPS*, 1936, 95-101.

”ایندوایرانیکا“

«Yazdi», *BSOAS*, VIII, 2-3, 1936, 335-361.

”یزدی“

«The Avesta Codex K 5. First Pt. *Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis*. Vol. VII, with An Introduction by K. Barr», *BSOAS*, IX, 1937-1939, 1052.

- ”راما، II“
«Ttagutta», *BSOAS*, X, 3, 1940, 599-605.
- ”تاگوتا“
«Hvatanica, IV», *BSOAS*, X, 4, 1942, 886-924.
- ”هوتنیکا، IV“
«Kaniska», *JRAS* 1, 1942, 14-28.
- ”کانیشکا“
«Caucasica», *JRAS* 1-2, 1943, 1-5.
- ”کاوکازیکا“ (قفقاز)
«Iranica», *BSOAS*, XI, 1943-1946, 1-5.
- ”ایرانیکا“
Zoroastrian Problems in the Ninth-Century Books. Oxford: The Clarendon Press, 1943; 1971.
- مسایل زردشتی در کتاب‌های سده نهم
«A Turkish-Khotanese Vocabulary», *BSOAS*, X, 2, 1944, 290-296.
- ”واژه‌نامه‌ای ترکی-ختنی“
«The Colophon of the *Jātaka Stava*», *JGIS*, XI, 1, 1944, 10-12.
- ”آخرین صفحه مجموعه جانکه - استوه“
Indo-Scythian Studies. Being Khotanese Texts, Vols. I-VI, Cambridge: 1945-1967.
- مطالعات هند و سکایی (ویرایش متون ختنی)
«Khotan Dharmapada», *BSOAS*, XI, 3, 1945, 488-512.
- «Asica», *TPS*, 1946, 1-38.
- ”اسیکا“ (آسیا)
«Gandhari», *BSOAS*, XI, 4, 1946, 764-797.
- ”گاندھاری“
«Kāñcanasāra, in D. R. Bhandarkar and «Vajra- Prajñā- Pāramitā», *ZDMG*, XCII, 2-3, 1938, 579-593, 605-606.
- «Addendum to Hvatanica, III», *BSOAS*, IX, 4, 1939, 521, 859-860.
- ”ضمیمه هوتنیکا، III“
«The *Jataka- Stava* of Jñāyāsas», *BSOAS*, IX, 4, 1939, 851-859.
- ”جانکه - استوه...“
«*Khotanese Name, in S. M. Katre and P. K. Code Ed.*», a volume of Eastern and Indian Studies presented to Prof. F. W. Thomas on his 72 nd. birthday, 21 st. March 1939. Bombay: Karnatak Publishing House, 1939. (*New Indian Antiquary*, Extra Series, 1, 1-3.)
- ”نام‌های ختنی در کتاب س.م. کاتر و پ.ک. کود“
«The Rama Story in Khotanese», *JAOS*, LIX, 4, 1939, 460-468.
- ”داستان رامای به زبان ختنی“
Turks in Khotanese Texts”, *JRAS* 1, 1939, 85-91.
- ”ترکان در متون ختنی“
«The *Avesta* Codex K 5. Second Pt. *Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis*. Vol. VIII, Copenhagen», *BSOAS*, X, 1940-1942, 1019-1020.
- ”دستنویشت اوستایی ک ۵، بخش دوم از دستنویشت‌های قدیمی اوستایی و پهلوی کتابخانه دانشگاه هافنسیس، ج ۸، کپنهاگ“
«Rama, I», *BSOAS*, X, 2, 1940, 365-376.
- ”راما، I“
«Rama, II», *BSOAS*, X, 3, 1940, 559-598.

166-167.

”وضعیت کنونی مطالعات ختنی“

«*A Problem of the Kharosthi Script*, in *D. Winton Thomas Ed.*», essays and studies presented to Stanley Arthur Cook in celebration of his seventy-fifth birthday, 12 April 1948, by member of the Faculties of Divinity and Oriental Languages in the University of Cambridge, London: Taylor's Foreign Press, 1950. (*Cambridge Oriental Series* 2, 121-123.)

”مشکل خط خروشتی در کتاب د. ویتن تامس“

Henderson, Eugénie J. A. & Baily, H. W. «*Digron Word- List*», *BSOAS*, XIII, 2, 1950, 381-388.

”لیست واژگان دیگورونی“

«*Irano- Indica*, III», *BSOAS*, XIII, 2, 1950, 389-409.

”ایران و ایندیکا، III“

«*L'Accento in Osseto Digron*», *Ricerche Linguistiche*, I, 1, 1950, 58-66.

”تکیه در لهجه دیگورونی زبان آسی“

«*The Tumshuq Karmavacana*», *BSOAS*, XIII, 3, 1950, 649-670.

«*Turkish Proper Names in Khotanese*», *Zeki Validi Togana Armağan*. Istanbul: 1950-1955, 200-203.

”نام‌های خاص ترکی در زبان ختنی“

«*Irano- Indica*, IV», *BSOAS*, XIII, 4, 1951, 920-938.

”ایران و ایندیکا، IV“

«*Khotanese Buddhist Texts*», London: Taylor's Foreign Press, 1951. (*Cambridge*

Others Ed.», *B. C. Law Volume*. Part II. Ed. by D. R. Bhandarkar, K. A. Nilakanta Sastri, B. M. Barua, B. K. Ghosh, P. K. Code. Poona: Bhandarkar Oriental Research Institute, 1946, 11-13.

«*Irano- Indica*, IV», *Khotanese, Avestan and Ossetic*, *BSOAS* 12, 1947-1948, 329-332.

”ایران و ایندیکا، IV“

«*Supplementary Note to Asica*», *TPS*, 1947, 202-206.

”یادداشت ضمیمه آسیکا“

«*Irano- Indica*, I», *BSOAS*, XII, 2, 1948, 319-332.

”ایران و ایندیکا، I“

«*Recent Work in Tokharian*», *TPS*, 1948, 126-153.

”اثر تازه‌ای به زبان تخاری“

«*The Seven Princes*», *BSOAS*, XII, 3-4, 1948, 616-624.

”هفت شاهزاده“

«*A Khotanese Text Concerning the Turks in Kantsou*», *AM*, N. S. I, 1, 1949, 28-52.

”متنی ختنی درباره ترکان در ...“

«*Candra and Canda*», *JRAS* 1-2, 1949, 2-4.

«*Irano- Indica*, II», *BSOAS*, XIII, 1, 1949, 121-139.

”ایران و ایندیکا، II“

«*The Present State of Khotanese Studies*», *ACIO*, Paris, 23-31 Juillet 1948. Paris: Société Asiatique de Paris, 1949,

- «آریانا»
«Avestan Driwi», *JMV*, Bombay: 1954, 1-6.
- «Hārahūna», *Asiatica Festschrift für F. Weller*. 1954, 12-21.
- «Madu», a contribution to the history of wine, *Silver Jubilee Volume of the Zinbun-Kagalu-Kenkyusyu*. Kyoto University, 1954, 1-11.
- «Sakastāna», miscellanea in Honorem I. Pourdavoud, *Farhang-e Iran Zamin*, XXI, 1954-1976, 8-12.
- «سکستانه» (سیستان)
«Buddhist Sanskrit», *JRAS*, April 1955, 13-24.
- «سنسکریت بودایی»
«Indica et Iranica», *Chatterji Jubilee Volume*. Poona: 1955, 114-119.
- «ایندیکا و ایرانیکا»
«Indo- Iranian Studies, III», (I. I. Ossetic zar and zar.-), *TPS*, 1955, 56-58.
- «مطالعات هندوایرانی، III»
«Armeno- Indo- Iranica», *TPS*, 1956, 88-126.
- «ارمنی - ایندو ایرانیکا»
«A Title of Kaniska», *Adyar Library Bulletin*, XX, 3-4, 1956, 220-233.
- «لقبی برای کانیشکا»
«The Early History of the Roman Word Sostēn», *JGLS*, XXXV, 3, 1956, 1-2.
- «تاریخ اولیه واژه رومی سوستن»
Oriental Series 3, IX, 157). [Reviewed by Gershevitch, I. *JRAS* 3-4, 1952, 178-179.]
- «متون بودایی به زبان ختی»
«The Stael- Holstein Miscellany», *AM*, N. S., II, 1, 1951, 1-45.
- «جنگ استیل هولشتاین»
«Kusanica», *BSOAS*, XIV, 3, 1952, 420-434. (*Festschrift Taqizadeh*, 420-434.)
- «کوشانیکا»
«The Persian Language», *The Legacy of Persia*. By A. J. Arberry, New York: 1952, 174-198.
- «زبان فارسی»
«Analecta Indoscythica», *JRAS*, 1953, 95-116; 1954, 26-34.
- «گلچین ایندواستیکا» (هند و سکایی)
«Ariaca», *BSOAS* 15, 1953, 530-540.
- «آریاکا»
«Indo- Iranian Studies, I-III», *TPS*, 1953, 21-42; 1955, 129-156; 1956, 55-82.
- «مطالعات هند و ایرانی، I-III»
Indo- Scythian Studies. Being *Khotanese Texts*, Vol. II, Cambridge: 1953.
- مطالعات هند و سکایی
«Medicinal Plant Names in Uigur Turkish», *Mélanges Köprülü*. Istanbul: 1953, 51-56.
- «نام گیاهان دارویی در ترکی ایغوری»
«Six Indo- Iranian Notes», *TPS*, 1953, 55-64.
- «شش یادداشت هند و ایرانی»
«Ariana», *Donum Matalicium H. S. Nyberg*. Ed. E. Gren and others, Uppsala: 1954, 1-16.

«Monolecta Vedica», *Proceedings of 23rd. International Congress Orientalists, Cambridge, 1954*. London: 1957, 227-228.

”بحثی درباره ویدیکا“

«*Rigveda Rûp-, Sogdian Ptrwp*», *Libbenthal Festschrift*. 1957, 9-10.

«*Veda and Avesta*», *University of Ceylon Review*, XV. 1-2, 1957, 23-35.

”ودا و اوستا“

«*Arya I-IV*», *BSOAS*, XXI, 1958, 522-545; XXIII, 1960, 13-39; XXIV, 1961, 470-483; XXVI, 1963, 69-91.

”آریا I-IV“

«*Iranica et Vedica*», *III*, II, 1958, 149-157.

”ایرانیکا و ویدیکا“

«*The Jatakastava Or Praise of the Buddha's Former Births*», by Mark J. Dresden. Indo- Scythian (Khotanese) text, English translation, grammatical notes and glossaries, Vol. 45, The American Philosophical Society, 1955, *JRAS*, April 1958, 104-105. (Review)

”جاتکه استوه یا ستایش ولادت‌های پیشین بودا“
(بررسی)

«*Missa Suppletum*», *BSOAS*, 1958, 40-47.

”ضمیمه میسا“

«*The New Iranian Materials from Turkestan*», *JCOI* 39, Bombay: 1958, 119-136.

”مواد تازه ایرانی از ترکستان“

«*Ambages Indo- Iranicae*», *Annali (Istituto Universitario Orientale di Napoli)*,

Indo- Scythian Studies. Being Khotanese Texts, Vol. III, Cambridge: 1956.

[Reviewed by Thomas, F. W. *BSOAS*, XII, 2, 463-467 (3 pts.).]

مطالعات هندو سکایی

«*Iranian Missa, Indian Bija*», *BSOAS*, XVIII, 1956, 32-42.

”میسای ایرانی، بیجه هندی“

«*Transliteration and Translation of Pahlavi Signatures on Copper Plates of Kottayam*», *The Indian Christians of St. Thomas*, by L. W. Broun, Cambridge: 1956, 87-89.

”آوانگاری و ترجمه نشان‌های روی بشقاب‌های مسی کوتایوم (کوتاهیه)“

«*Adversaria Indo- Iranica*», (II. Namata- I. Ossetic Nimatk'u 'Sorbus'), *BSOAS* 19, 1957, 49-57 (52-53).

”جنگ ایندو ایرانیکا“

«*Analecta Indo- Iranica*», *Felicitations Volume Presented to S. K. Belvalkar*. Benares: 1957, 1-2.

”گلچین ایندو ایرانیکا“

«*A Problem of the Indo- Iranian Vocabulary*», *Memorial S. Schayer*. Warsaw: 1957, 59-69.

”مشکل واژگان هندو ایرانی“

«*Dvārā Matinām*», *Studies in Honour of R. L. Turner*. London: 1957, 41-60.

«*Excursus Irano- Caucasicus*», *Ac. Ir.* 2, *Sér. Monumentum H. S. Nyberg* 1, 1975, 31-35.

”ضمیمه ایران و قفقاز“

Brussels: 1960, 9-13.

”ریگ و دیگا“

Saka Documents. Edited by H. W. Baily. (Plates, portfolio I: plates i-XXIV. Corpus Inscriptionum Iranicarum. Part II; Inscriptions of the Seleucid and Parthian period and of Eastern Iran and Central Asia.) Published on behalf of Corpus Inscriptionum Iranicarum by Percy Lund, London: Humphries, 1960.

اسناد سکایی (ویرایش)

«Vāsta», *Iranian Studies Presented to K. Barr*, 1960, 25-43.

«A Parthian Reference to the Goths», *English and Germanic Studies*, Vol. VII, 1961, 82-83.

”منبعی پارتی درباره گوتها“

«Cognates of Puja», *Adyar Library Bulletin*, XXIV, 1-4, 1961, 1-10.

”واژه‌های هم‌ریشه پوجا“

Bailey, H. W. and Ross, A. S. C. «Path», *TPS*, 1961, 107-142.

”راه“

«The Preface to the *Siddhasarasastra*», *A Locust's Leg*. London: 1962, 31-38.

”پیشگفتار سیدها ساراسترا“

«The Profession of Prince Tcum- Tichi», *Indological Studies in Honour of W. N. Brown*. American Oriental Society, 1962, 18-22.

”شغل شاهزاده تکوم - تیچی“

Indo- Scythian Studies. Being *Khotanese Text*, Vol. V, Cambridge: 1963.

sez, linguistic, I, 1959, 113-146.

”ابهامات ایندو ایرانیکا“

«Iranian Arya- and Daha-», *TPS*, 1959, 71-115. (Supplementary note. *TPS*, 1960, 87-88.)

”آریا - ایرانی و داهه -“

«Kāśavitra, Jnanamuktavah», *Commemoration Volume in Honour of Jahanner Nobels*. Ed. by Claus Vogel, New Delhi: 1959, 38-41.

«Vijaya Sangrama», *AM*, N. S., VII, 1-2, 1959, 11-24.

Čitak Handarž i Poryotkešān. A Pahlavi text, ed., transcribed and translated into English, with introduction and a critical glossary and with a foreword signed by Prof. H. W. Baily, by Ervad Maneck Fardunji Kanga, Bombay: 1960.

پندنامک زردشت (پیشگفتار)

«Indagato Indo- Iranica», *TPS*, 1960, 62-86.

”تحقیقات ایندو ایرانیکا“

«Indago Ariaca», *IL* 21, 1960, 17-22.

”بررسی آریاکا“

Indo- Scythian Studies. Being *Khotanese Texts*, Vol. IV. Saka texts from the Hedin Collection, London: 1960.

مطالعات هندو سکایی

«Mā'hyara», *BDCRI*, XX, 1-4, 1960, 276-280.

«Rigvedica», *Hommages a G. Dumézil*.

III, 1966, 5-11.

”داستانی از آشوکا“

«The Sudhana Poem of Rddhiprabhava», *BSOAS*, XXIX, 3, 1966, 506-532.

”شعر سودهانه از ردهیپرادهاوه“

«Vasta», *IBS*, Copenhagen: 1966, 25-43.

«Altun Khan», *BSOAS*, XXX, 1, 1967, 95-104.

”آلتون خان“

Indo- Scythian Studies. Being Khotanese Texts, Vol. VI, Prolexis to the *Book of Zambasta*. Cambridge: 1967.

مطالعات هندو سکایی

«The People of Rustam», *JJZMCV*, Bombay: 1967, 1-6.

”مردم رستم“

«Saka ŚŚandrāmata», *Festschrift für W. Eilers*. Wiesbaden: 1967, 136-143.

«Saka of Khotan and Wakhan», *Pratidanam Studies Presented to F. B. J. Kuiper*. The Hague: 1968, 157-159.

”سکای ختن و وْخان“

«Vedic Garutmant», *Adyar Library Bulletin*. 1968, 8-11.

«Arya Notes», *Studia Classica et Orientalia A. Pagliaro Oblata*, I, Roma: 1969, 137-150.

”یادداشت‌های آریایی“

«Avesta and Saka», *III*, XI, 4, 1969, 289-292.

”اوستا و سکا“

مطالعات هندو سکایی

«Romantic Literature in Early Kotan», *Mélanges Henri Massé*. Tehran: 1963, 17-20.

”ادبیات عاشقانه در ختن قدیم“

«Sudhana and the Kinnari», *Bharatiya Vidya*, Vol. XX-XXI, 1960-1961, Bombay: 1963, 192-195.

«Saka Miscellany», *Festschrift Morgenstierne*. 1964, 8-12.

”مجموعه مطالعات سکایی“

«Sri Visa Sutra and the Ta-urang», *AM*, XI, 1, 1964, 1-24.

”سری ویسا سوترا و تا-نوانگ“

«A Metrical Summary of the Saddharma-Pundarika- Sutra in Gastana- Desa», *Bulletin of Tibetology*, Vol. II, No. 2, Sikkim: 1965, 5-7.

«The Image in Gaustana», *Piranavitana Felicitation Volume*. 1965, 33-36.

«Iranian in Armenian», *Revue des Études Armeniennes*, N. S. 2, 1965, 1-4.

”واژگان ایرانی در زبان ارمنی“

«Vajrayana Texts from Gostana», *Studies of Esoteric Buddhism and Tantrism*. Ed. by Koyasan University, 1965, 27-39.

«Viśa Samgrāma», *AM*, N. S., Vol. XI, Pt. 2, 1965, 101-119.

«A Tale of Asoka», *Bulletin of Tibetology*,

Eastern History 4, Sept. 1971, 3-15.
(Department of the Australian National University.)

”پادشاهی ختن“

Sad-dharma-pundarika-sutra. The
Summary in Khotan Saka, Occasional
Paper 10, Canberra: Australian National
University, 1971.

سد - دهارما - پنداریکا - سوترا

«Tokharika», *JRAS*, 1971, 121-122.

”تخاریکا“

«Trends in Iranian Studies», *Memoirs of
the Research Department of the Toyo
Bunko* 29, Tokyo: 1971, 1-16.

”گرایش‌ها در مطالعات ایرانی“

«A Half- Century of Irano-Indian
Studies», *JRAS*, 1972, 99-110.

”نیم سده مطالعات ایرانی - هندی“

«Atharva- Veda Makaka», *Festschrift J.
Gorda* 1972, 1-5.

”اتهروا - ودا...“

«Hyaona, Indo- Celtica»,
Gedächtnisschrift für A. Sommerfelt. 1972,
18-28.

«Khotanese Summary of the
Sad-dharma-pundarika-sutra», *Taisho
Daigaku Kenkyukiyo* 57, Tokyo: 1972,
530-536.

”خلاصه سد - دهارما - پنداریکا - سوترا به زبان
ختنی“

«Story- Telling in Buddhist Central Asia»,
Bulletin of the Institute of Eastern Culture.
Tokyo: 1972, 68-77.

«The Beneficent Earth», *COIGJV*,
Bombay: 1969, 1-3.

”زمین سودمند“

Indo- Scythian Studies. Khotanese Texts,
Vol. 1-3 in 1 Vol., 2nd. ed. London: 1969.

مطالعات هندو سکایی

«Iranian 'Ropanak'», *Stud. Ling in Onore
di V. Pisani*. Brescia: 1969, 91-96.

”روپانک ایرانی“

«A Range of Iranica», *W. B. Henning
Memorial Volume*. London: 1970, 20-36.

”یک سلسله ایرانیکا“

«Hvatana, Khotana, Khutan», *Yad
Namah Firdausi Tomb*. Teheran: 1970,
52-55.

”هوتنه، ختنه، ختن“

«Komis», appendix to excavation at
shahr-i Qumis, *JRAS*, 1970, 61-62.

”قومس“

«Saka Studies», the ancient kingdom of
Khotan, *Iran* 8, 1970, 65-72.

”مطالعات سکایی“

«Ancient Kamboja», *Minorsky Memorial
Volume*. 1971, 65-71.

”کامبوج باستان“

«The Culture of the Iranian Kingdom of
Ancient Khotan in Chinese Turkestan»,
the expansion of early Indian influence
into Northern Asia, *Memoirs of the
Research Department of the Toyo Bunko*
29, Tokyo: 1971.

”فرهنگ پادشاهی ایرانی ختن باستان در
ترکستان چین“

«The Kingdom of Khotan», *Papers on far*

Monumentum H. S. Nyberg. 1975, 31-35.

”ضمیمه ایران و قفقاز“

«Indian Sindhu Iranian Hindu», *BSOAS*, XXXVIII, 3, 1975, 610-611.

”سندوی هندی هندوی ایرانی“

«Nasa and Fasa», *Ac. Ir.*, Monumentum H. S. Nyberg. 1975, 309-312.

”نسا و فسا“

«Saka Candarno and Surkh Kotal Kara-Iragga», *Mélanges... E. Benveniste*. Paris: 1975, 33-35.

«The Second Stratum of Indo- Iranian Gods», *Mithraic Studies*. 1975, 1-20.

”دومین طبقه خدایان هندو ایرانی“

«Indo- European ‘Suer-’ to Colour with A Dark Colour», *Studies in Greek, Italic, and Indo- European Linguistics, Offered to L. R. Palmer*. 1976, 29-31.

”سور - هندو اروپایی - رنگ تیره به کار بردن“

«Indo- Iranian Studies», *Proceedings of the 28 International Congress of Orientalists*. Canberra: 1976, 283. (Central and Northern Asia.)

”مطالعات هندو ایرانی“

«The Present State of North Iranian Studies», *Proceedings of the 28 International Congress of Orientalists*. Canberra: 1976, 283.

”وضعیت کنونی مطالعات شمال ایران“

«Saka of Khotan and Ossetia», *Philologia Orientalis*, LV, Vol. dedicated to G. Tsereteli, Tbilisi: 1976, 34-39.

”سکاهای ختن و آستیا“

”داستان سرایی در آسیای میانه بودایی“

«Indo- Iranian Problems», *Studies in Indo- Asian Art and Culture*, Vol. 2, Acharya Raghu Vira Commemorial Volume. 1973, 15-19.

”مسایل هندو ایرانی“

«Mleccha, Baloč and Gedrosia», *BSOAS*, XXXVI, 1973, 584-587.

«Music in Ancient Khotan», *BICF*, I, Pt. 2, 1973, 41-46.

”موسیقی در ختن باستان“

«Taklamakan Miscellany», *BSOAS*, XXXVI, 2, 1973, 224-227.

«Cakorakam», *Festschrift E. Shuszkiewicz*. 1974, 35-39.

«North Iranian Traditions», *Ac. Ir.*, I, 1974, 292-296.

”سنت‌های شمال ایران“

«The Pradaksinā- Sutra of Chang Tsiang-Kuin», *Buddhist Studies in Honour of I. B. Horner*. 1974, 15-18.

«The Range of the Colour Zar-in Khotan Saka», *Mémorial Jean de Menasce*. 1974, 369-374.

”طیف رنگ زر - در متون ختنی سکایی“

«Adversaria Indo- Iranica», (ii. Namata- I. Ossetic nimatk'u 'sorbus'), *BSOAS* 19, 1975, 49-57 (52-53).

”جنگ ایندو ایرانیکا“

«Excursus Iranocaucasicus», *Ac. Ir.*,

Studies, I, No. 1, 1978, 53-56.

Dictionary of Khotan Saka. Cambridge: 1979.

فرهنگ واژگان ختنی سکایی

«The Hiung-nu Word for Sky», *S. K. Chatterji Memorial Volume*. Calcutta: 1979, 25-26.

”واژه هیونگ - نو برای آسمان“

«North Iranian Problems», *BSOAS*, XLII, 2, 1979, 207-210.

”مسایل ناحیه شمال ایران“

«The Orbit of Afghan Studies», *Journal of the Afghan Studies*, I, London: 1979, 1-8.

”حوزه مطالعات افغانی“

«Iranian MKTK-, Armenian MKRTEM», *REA*, N. S. XIV, 1980, 7-10.

«Adversaria Iranica», *Irano- Judaica*. Jerusalem: 1982, 1-3.

”جنگ ایرانیکا“

«Persia», II. Language and Dialects, *EI*, Vol. VI, 1987, 1050-1058.

”ایران“

«Iranian Kēt 'Foreteller' and Related Words», *Iranica Varia*, papers in honor of Professor Ehsan Yarshater. Leiden: E. J. Brill, 1990. (*Ac. Ir.* 30, textes et Mémoires, XVI), 62-67.

”واژه ایرانی kēt 'پیشگو' و واژگان وابسته“

«Three Iranian Notes», *Caucasian Perspectives*. G. Hewitt (ed.). Unterschleissheim: Lincom Europa, 1992,

«Sakastana», *Yadegar- Name-ye Purdaud*. 1976, 7-12.

”سکستانه“ (سیستان)

«Khotan Saka Metal and Mineral Names», *Studia Orientalia*. Ed. by the Finish Oriental Society, Vol. 47, Helsinki: 1977, 19-23.

”نام فلزات و مواد کانی ختنی سکایی“

«Mahaprajnaparamita- Sutra», *Berkley Buddhist Studies* 1, (in honour of Ed. Conze), 1977, 153-162.

”مهاپر جناپارمیتا - سوترا“

«North Iranian Saka», *Annals of the Bhandarkar Oriental Research Institute* (Diamond Jubilee Volume), Poona: 1977-1978, 45-46.

”سکایی ناحیه شمال ایران“

«Saka and Alan», *Voprosy Iranskoj i Obscej filologii*. 1977, 39-43. (Dedicated to V. I. Abaev.)

”سکاها و آلانها“

«Spanta», reprint of an article of *BSOAS*, VII, 1933-1935, 276-296, *Die Diskussion um das Heilige*. Darmstadt: 1977, 148-179.

«The Bodhisattva in the Prajnāpāramitā», *Senarat Paranavitana Commemorial Volume*. Leiden: 1978.

«Two Kharosthi Casket Inscriptions from Avaca», *JRAS*, 1978, 1-13.

”دو مجموعه کتیبه‌های خروشتی از آواکا“

«Vajrayāna in Gostana- Désa», *Journal of the International Association of Buddhist*

Forozangah Publishers, 1981, Vols. 1-2.

بیلیه، لتون ماری اوژن دو [leon māri užen do beiliye]

Beyllé, Léon Marie Eugène de

(۱۸۴۹-۱۹۱۰)، معماری اسلامی، باستان‌شناسی.

از اهالی فرانسه، برای یادگیری هنر معماری در شرق به سیاحت پرداخت. دربارهٔ اصول بناهای اسلامی مغرب و اندلس و قلعهٔ بنی‌حماد - که از شهرهای مهم مسلمانان و بربریان در سدهٔ یازدهم بود و هنوز هم خرابه‌های آن در الجزایر از بین نرفته است - تحقیق کرد. کار دیگر او دربارهٔ آثار قصر خلفای عباسی در سامرا است. در رودخانهٔ مکنونک در چین غرق شد.

آثار

Proma et Samara, Voyage archéologique en Birmanie et en Mésopotamie. Paris: E. Leroux, 1907. [For criticism see: Seybold, C. F. *OLZ*, V. 12, 1909, 38-39.]

پرومه و سامرا، سفر باستان‌شناختی به برمه و بین‌النهرین ... *La Kalaa des Beni- Hammad, une capitale berbère de l' Afrique du nord au XIe Siècle.* Paris: E. Leroux, 1909.

قلعهٔ بنی حماد، پایتخت بربری افریقای شمالی در سدهٔ یازدهم

”المنزل البیزنطی و الهندسة المعمارية للعباسین فی القرن التاسع“، المجله الاثرية، ۱۹۰۷.

منابع ۵۱/۱ ج ۱ ص ۹: ۵۲ ج ۱ ص ۱۲۵: ۲۳۲ ج ۳ ص ۱۱۸.

1-2 (1. Ossetic Xucau 'autocrat, God', 2. New Persian zi: swift, 3. Iranian- L- from- θr-.)

”سه یادداشت ایرانی“

Bundahishn. Transliteration, translation, notes. (Typwritten).

بندھشن (آوانویسی، ترجمه، یادداشت‌ها)

«Iranian in Hiung-nu», *Ac. Ir.*

”واژگان ایرانی در هیونگ - نو (پونگ - چی یاکوشان)“

”افسانه‌های تارت“، روزگار نو ۲، ۴، ۱۹۴۳، ۵۶-۶۱

”ادبیات و زبان‌های قفقاز“، روزگار نو ۳، ۴، ۱۹۴۴، ۶۸-۷۵

”کشور ختن“، روزگار نو ۳، ۴، ۱۹۴۵، ۴۶-۵۵

درباره‌اش

«Hariti and the Chronology of the Kusanas», *BSOAS*, XXXIII, 1970, 10-12. (In honour of Sir Harold Bailey.)

”هاریتی و گاه‌شمار کوشانیان“

منابع ۲ ص ۲۹۱: ۸ ص ۲۹۴: ۹ ص ۲۹ و ۱۹۶: ۱۲ ج ۱ ص ۵۶۸ و ج ۲ ص ۲۱۹: ۲۴: ۲۵: ۲۵ ج ۱ ص ۱۱۸ و ج ۲ ص ۱۰۴: ۵۰ ص ۳۵۸، ۳۰۸ و ۳۶۷-۳۶۶: ۵۳ ج ۳ ص ۱۰۰۰ (پانویشت): ۵۸ ص ۱۷، ۲ و ۲۷: ۶۹ ص ۲۶۲-۲۶۳: ۸۳ ص ۱۲ بهمن و اسفند ۶۵ ص ۸۵۱-۸۵۰: ۹۰ ص ۱۲ ش ۷ و ۸ ص ۳۵۲: ۱۰۱ ص ۲ ش ۲ ص ۸۵ و س ۲ ش ۴ ص ۱۲۵: ۵ ج ۲ ص ۶۷۷: ۱۵۰ ص ۱۹۰۶-۱۹۵۵، ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۳-۱۹۷۴ و ۱۹۷۵-۱۹۷۱: ۱۵۱ ج ۱ ص ۵۸۰: ۱۵۲ ج ۱، ۲، ۷ و ۸: ۱۷۳ ج ۲ ص ۳۵-۳۳

Bailey, H. W. Opera Minora. Articles on Iranian Studies. Ed. By M. Nawabi, Shiraz:

introduction by L. Cranmer- Byng..., *Wisdom of the East*. Series, London: John Murray, 1916, 95.

” جشن فانوس‌ها“

The Vision of Asia. An interpretation of Chinese art and culture, London: 1932.

سیمای آسیا

An Essay on Landscape Painting. (Lin ch'uan kao chin) by Kuo Hsi, translated by Shio Sakanishi, a foreword by L. Cranmer Byny, London: John Murray, 1935.

مقاله‌ای درباره نقاشی مناظر (مقدمه)

” جهان‌بینی سعدی از نظر دیگران“، ترجمه رضا معظمی، جهان نو ۱۶: ۳۴-۳۶.

منابع ۱۲ ج ۲ ص ۲۱۹؛ ۵۰ ص ۳۲۵؛ ۱۲۵ ج ۳ ص ۸۲۰ و ج ۴ ص ۶۵۵؛ ۱۵۱ ج ۲ ص ۱۹۱، ج ۴ ص ۶۴۱ ج ۶ ص ۸۸۲ و ج ۷ ص ۲۳۱؛ ۱۵۲ ج ۶

بینین، رابرت لارنس [rābert lārens binyen]

Binyon, Robert Laurence

(۱۸۶۹-۱۹۴۳)، نقاشی‌های شرقی، اشعار نظامی.

۱۰ اوت در لنکستر^۱ (انگلستان) به دنیا آمد. در مدرسه سنت پول^۲ لندن به تحصیل پرداخت و در همان جا بود که با شاعری به نام محمد غوث آشنا گردید و همین آشنایی موجب شناخت وی از جهان شرق گردید. سپس به دانشگاه آکسفرد رفت و در ترینیتی کالج^۳ به تحصیل پرداخت. وی اغلب شعر می‌سرود و در ۱۸۹۰ از کالج

بینگ، لتسلت الفرد کرونمر [lantslot

alfred kranmer bing]

Byng, Lancelot Alfred Cranmer

(۱۸۷۲-)، ترجمه گلستان سعدی و رباعیات حافظ.

از اهالی انگلستان، به زبان و ادبیات فارسی علاقه‌مند بود. ۱۹۱۰ مجموعه‌ای با عنوان ترجمه رباعیات حافظ - به تقلید از سبک ادوارد فیتز جرالده مترجم رباعیات خیام - مشتمل بر شصت و پنج رباعی را به چاپ رسانید.

آثار

«The Odes of Confucius», rendered by L. Cranmer Byng, *The Wisdom of the East*. London: 1904, 6-45.

” قصیده‌های کنفوسیوس“ (ترجمه)

Cranmer- Byng, L. & Kapadia, S. A. *The Wisdom of the East*. Series 1904.

خرد مشرق‌زمین (با همکاری)

«Gulistan», the Rose-garden of Sa'di. Selected and rendered with introduction by L. Cranmer- Byng, second impression, *Wisdom of the East*. London: 1908, 64; Lahore: 1943.

” گلستان“، اثر سعدی شیراز (گزیده، ترجمه، مقدمه)

The Ruba'iyat of Hafiz. Translated with introduction by Syed Abul Majid... Rendered into English verse by L. Cranmer Byng, London: John Murray, 1912.

رباعیات حافظ (ترجمه)

«A Feast of Lanterns», (Translations from the Chinese) rendered with an

1. Lancaster

2. St. Paul

3. Trinity College

«Persian and Indian Painting», *Living Age* 268, March 18, 1911, 690-693.

”نقاشی ایرانی و هندی“

«*Art of Asia*», *Atlantic* 116, Sept. 1915, 354-357; A paper read at a joint meeting of the China Society and the Japan Society. [Extract from the *Transactions of the Japan Society*.] London: 1916.

”هنر آسیا“

A Catalogue of Japanese & Chinese Woodcuts. Preserved in the sub-department of Oriental Prints and Drawings in the British Museum, London: 1916.

فهرستی از باسمه‌های چوبی ژاپن و چین
Petrucchi (Raphael). *Chinese Painters*. A critical study... Translated by F. Seaver, with a biographical note by L. Binyon... New York: 1920.

نقاشان چینی (یادداشت)

The Court Painters of the Grand Moguls. With historical introduction and notes by T. W. Arnold, London, New York: H. Milford, Oxford University Press, 1921.

نقاشان دربار مغولان بزرگ

Stein (Sir Marc Aurel). *The Thousand Buddhas*. Ancient Buddhist paintings from the cave-temples of Tunhuang on the Western frontier of China. With an introductory essay by L. Binyon, London: 1991.

هزار بودا (مقدمه)

ترینیتی به خاطر تألیف پرسفونه^۱ به دریافت جایزه نیودیگیت^۲ نایل آمد.

از ۱۸۹۳ کارش را در موزه بریتانیا آغاز کرد و به جهت اطلاعاتش در زمینه هنر نقاشی و مینیاتورهای شرقی، شهرت جهانی یافت.

از ۱۹۱۳ تا ۱۹۳۲ متصدی بخش نقاشی‌ها و تابلوهای شرقی در موزه بریتانیا بود و به مطالعه و بررسی هنر چین و ژاپن و هند پرداخت. ۱۹۳۴ به امریکا رفت و درباره صنایع مشرق‌زمین در دانشگاه هاروارد سخنرانی‌هایی ایراد کرد. ۱۰ مارس در شهر ردینگ^۳ درگذشت.

آثار

A Landscape by Chao Mêng- Fu in the British Museum... Extrait du *T'oung- Pao* Série II, Vol. VI, No. I, Leiden: E. J. Brill, 1905.

منظره‌ای کار چائومینگ‌فو در موزه بریتانیا

Painting in the Far East. An introduction to the history of pictorial art in Asia especially China and Japan, London: 1908; London: Edward Arnold, 1923.

نقاشی در شرق دور

Japanese Art. (The International Art Series.) London & Leipzig: T. Fisher Unwin, 1909.

هنر ژاپنی

The Flight of the Dragon. An essay on the theory and practice of art in China and Japan, based on original sources. (*Wisdom of the East Series*.) London: John Murray, 1911.

پرواز اژدها

1. *Persephone*

2. *Newdigate*

3. *Reading*

” تابلوهای نقاشی راجپوت در موزه بریتانیا “
Chinese Painting in English Collections.
 Paris & Brussels: 1927; *Les peintures*
chincises dan les collections d' Angleterre.
 Paris & Bruxelles: 1927.

نقاشی چین در مجموعه‌های انگلیسی
 «Relation between Rajput and Moghul
 Painting», a new document, *Rupam* 29,
 1927, 4-5.

” رابطه بین راجپوت و نقاشی مغول “
 Stein, Sir Marc Aurel and Binyon, R.
 Laurence. *Un dipinto Cinese della*
Raccolta Berenson. Estratto dal Vo
 Fascicolo- IX anno di *Dedalo* Ottobre
 1928. Milano, Roma: Bestetti &
 Tummenelli, 1928.

یک نقاشی چینی از مجموعه برنس (با همکاری)
The George Eumorfopoulos Collection,
Catalogue of the Chinese, Corean, and
Siamese Paintings. London: 1928.

مجموعه جورج ایمرفورپولس، فهرست نقاشی‌های چینی،
 کره‌ای و سیامی

The Poems of Nizami. A manuscript in the
 British Museum, described by L. Binyon,
 London: The Studio, 1928. [For criticism
 see: Coomaraswamy, A. K. *JAOS*, Vol. 49,
 1929, 329.]

اشعار نظامی (شرح نسخه خطی)
 A Persian Painting of the Mid- Fifteenth
 Century", *Burl. M* 57, London, New York:
 1930, 254-56.

” نقاشی ایرانی متعلق به نیمه سده پانزدهم “
A Persian Painting of the Sixteenth Century,
Emperors and Princes of the House of

British Museum Guide to An Exhibition of
Indian and Persian Paintings and
Illustrated MSS. 1922.

راهنمای موزه بریتانیا برای نمایشگاه نقاشی‌های ایرانی و
 هندی و نسخه‌های خطی مصوّر

Guide to An Exhibition of Japanese
Colour- Prints. Period II, C. 1776- C. 1790
 A. D. (Shunsho: Liyonaga, and pupils)
 together with Contemporary paintings of
 the Ukiyo-yé School, and picture books,
 London: 1922.

راهنمای نمایشگاهی از عکس‌های رنگی ژاپنی
Examples of Indian Sculpture at the British
Museum. London: 1923.

نمونه‌هایی از مجسمه‌سازی هندی در موزه بریتانیا
 Binyon, R. L. and Sexton, J. J. O' Brien.
Japanse Colour Prints. London: 1923;
 Edited by Basil Gray, London: Faber and
 Faber, 1960.

عکس‌های رنگی ژاپنی (با همکاری)
Asiatic Art in the British Museum
(Sculpture and Painting). Paris and
 Brussels: 1925; *L'art Asiatique au British*
Museum (Sculpture et peinture). Paris and
 Bruxelles: 1925. [For criticism see:
 Clasenapp, H. V. *OLZ*, V. 28, 1925,
 742-743.]

هنر آسیایی در موزه بریتانیا (مجسمه‌سازی و نقاشی)
 «Indian Painting at Wembley», the
 retrospective exhibition, *Rupam* 21, 1925,
 8-11.

” نقاشی هندی در ویمبلی “
 «Les Peintures Rajpoutes du British
 Museum», *RAA* 3ii, 1926, 103-106.

miniatures exhibited at Burlington House, January- March, 1931, London: Oxford University Press, H. Milford, 1933. [For criticism see: Sakisian, Arménag. *Syria*, RAOA, Vol. 14, 1933, 333-334.]

نقاشی مینیاتور ایرانی (با همکاری)

Fry, R., Binyon, L., Sirén, O., Rackham, B., Kendrick, A. F., and Winkworth, W.W. *Chinese Art*. An introductory handbook to painting, sculpture, ceramics, textiles, bronzes and minor arts, London: Batsford, 1935.

هنر چینی (با همکاری)

The Spirit of Man in Asian Art. Being the Charles Eliot Norton lectures delivered in Harvard University, 1933-34, by Laurence Binyon, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1935. [For criticism see: Konow, Sten. *AO*, Vol. 14, 1936, 152.]

روح انسان در هنر آسیا

Art of the Far East. Paintings from China and Japan, London: B. T. Batsford Ltd., 1936.

هنر شرق دور (مقدمه)

«*Chinese Art and Buddhism*», annual lecture on aspects of art, Henriette Herts Trust, of the British Academy, 1936... From the *PBA*, Vol. XXII, London: 1936.

”هنر چین و آیین بودا“

«Iranian Miniature Painting», *PIS*, Vol. 1, 1936-38, 20-32.

”نقاشی مینیاتور ایرانی“

Ross, Sir Edward Denison. *Both Ends of*

Timur. (Painted probably by Mir Sayyid Ali or Abdus- Samad at Kabul about A. D. 1500), London: Printed by Order of the Trustees of the British Museum, 1930.

نقاشی ایرانی متعلق به سده شانزدهم، امپراتوران و شاهزادگان تیموری

«Japanese Prints: Persian Miniatures», *BMQ* 5, 1930-31, 65.

”عکس‌های ژاپنی: مینیاتورهای ایرانی“

Catalogue of An Exhibition of the Art of India. (Indian Painting. Introduction by Laurence Binyon, *Indian Sculpture*. Introduction by K. de B. Codrington.) London: Privately Printed from the Burlington Fine Arts Club, 1931.

فهرست نمایشگاه هنر هند (نقاشی هند. مقدمه)

The Shahnamah of Firdausi. With 24 illustrations from a fifteenth century manuscript formerly in the Imperial Library, Delhi and now in the possession of the Royal Asiatic Society, described by J. V. S. Wilkinson with an introduction on the paintings by Laurence Binyon, London: The India Society, 1931.

شاهنامه فردوسی (مقدمه)

Akbar. With a frontispiece, London: 1932.

اکبر

Persia. Ed. by Arthur Upham Pope, Chicago: The Open Court Publishing Company, 1933.

ایران

Binyon, R. L. and Wilkinson, J. V. S. *Persian Miniature Painting*. Including a critical and descriptive catalogue of the

بیوار عضو انجمن سکه‌شناسی سلطنتی بوده و در کاوش‌های باستان‌شناسی ایران شرکت داشته است.
وی مقاله‌های بسیاری در زمینه باستان‌شناسی، سکه‌شناسی و کتیبه‌های پیش از اسلام و ایران و افغانستان اسلامی نگاشته است.

آثار

«The Death of Eucratides in Mediaeval Tradition», *JRAS*, 1950, 7-13.
”مرگ انوکرتایدس (پادشاه باکتریا) در روایت سده‌های میانه“
«The Inscriptions of Uruzgan», *JRAS*, 1954, 112-118.

”کتیبه‌های اروزگان“

«The Bactra Coinage of Euthydemus and Demetrius», *NC*, 1955, 22-39.

”سکه‌زنی در باکتریای عصر انوتودموس و دمتریوس“

«The Bactrian Treasure of Qunduz», *JNSI*, XVII, 1955, 37-53.

”گنجینه باکتریایی قندوز“

«The Stirrup and Its Origins», *Oriental Art*, 1955, 3-7.

”رکاب و خاستگاه‌های آن“

«The Kushano-Sassanian Coin Series», *JNSI*, XVIII, 1956, 13-49.

”مجموعه سکه‌های کوشانی - ساسانی“

«The Coinage of Oman under Abu Kalijar the Buwayhid», *NC*, 1958, 146-156 (Jointly with S. M. Stern.)

the Candle... With a foreword by L. Binyon, London: 1943.

”دو سر شمع“ (پیشگفتار)

Gray, B. «In Memoriam: Laurence Binyon», *AI* 11-12, 1946, 207-209.

”یادنامه لارنس بینین“

منابع ۲۳: ۵۰ ص ۴۴۵: ۷۴ ص ۴۱۸: ۹۲ ج ۴ ش ۶ ص ۵۶-۶۴: ۱۱۸ ج ۳ ص ۱۴۶: ۱۲۲ ج ۲ ص ۷۴۶: ۱۲۵ ج ۳ ص ۲۷۵-۲۷۴: ۱۵۰ ص ۱۹۵۵-۱۹۰۶: ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۲۸-۹۳۰ و ج ۶ ص ۲۵۷: ۱۵۲ ج ۳، ۲، ۱ و ۱۵۴ ج ۴ ص ۲۲۶-۲۲۷: ۱۵۹ ج ۳ ص ۶۲۹-۶۳۰: ۱۶۴ ص ۱۵۲.

بیوار، ایدرین دیوید هیو *[eydrien deyvid*

hiu beyvār]

Blvar, Adrlan David Hugh

مطالعات ایرانی، باستان‌شناسی.

از اهالی انگلستان، در دانشگاه آکسفورد درس خواند و لیسانس مطالعات کلاسیک گرفت. در بیروت و شیراز به مطالعه زبان‌های عربی و فارسی پرداخت. سپس با ارائه پایان‌نامه‌ای درباره تاریخ و باستان‌شناسی عصر کوشان و کوشانی - ساسانی موفق به اخذ درجه دکتری از کرایست چرچ^۱، آکسفورد گردید.

دوره خدمت نظام را در هندوستان گذراند. ۱۹۵۶ متصدی بخش عتیقه‌های نیجریه‌ای موزه و ۱۹۶۰ مربی باستان‌شناسی آسیای میانه در مدرسه مطالعات شرقی و افریقایی دانشگاه لندن گردید. ۱۹۷۱ منشی مجموعه کتیبه‌های ایرانی^۲ و از ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۴ عضو انجمن آسیایی سلطنتی

بود.

1. Christ Church

2. *Corpus Inscriptionum Iranicarum*

«The Wathiqat Ahl al- Sudan: A Manifesto of the Fulani Jihad», *J Afr. H.*, II, 1961, 309-327.

”وثیقه اهل السودان: بیانیه جهاد فولانی“

«The Arabic Literature of Nigeria to 1804: A Provisional Account», *BSOAS*, XXV, 1962, 104-108 (Jointly with M. Hiskett.)

”ادبیات عرب نیجریه تا سال ۱۸۰۴: گزارش موقت“ (با همکاری)

«Old Kanuri Capitals», *J Afr. H.*, II, 1962, 1-10 (Jointly with P. L. Shinnie.)

”پایتخت‌های قدیمی کانوری“ (با همکاری)

«The Kaniska Dating from Surkh Kotal», *BSOAS*, XXVI, 1963, 498-505.

”کانیشکا از تاریخ سرخ کتل“

«A Sassanian Hoard from Hilla», *NC*, 1963, 157-178.

”گنجی متعلق به ساسانیان از حيله“

«The Inscriptions at Shimbar», *BSOAS*, XXVII, 1964, 265-290 (Jointly with S. Shaked.)

”کتیبه‌های شیمبار“ (با همکاری)

Nigerian Panoply: Arms and Armour of the Northern Region. Lagos: Department of Antiquities, 1964.

زره نیجریه‌ای: اسلحه‌ها و زره منطقه شمالی

«Gardiz», *EI*, Vol. II, 1965, 978.

”گردیز“

«Ghur», *EI*, Vol. II, 1965, 1096.

”غور“

«Gunbadh-i Kabus», *EI*, Vol. II, 1965, 1139.

”گنبد قابوس“

”سکه‌زنی در عمان ابوکلیجار آل‌بویه“ (با همکاری)

«Fresh Evidence on the Sijistan Barbarous, Series of Arab- Sasanian Dirhams», *JNSI*, XXX, 1958, 152-7.

”سند تازه‌ای از سجستان بربروس، مجموعه درهم‌های عرب - ساسانی“

Report on A Preliminary Survey of Arabic Manuscripts in Sokoto Province. [Mimeographed.] N. P.: 1958.

گزارشی درباره بررسی مقدماتی نسخ خطی عربی در استان سوکوتو (نیجریه)

«Arabic Documents of Northern Nigeria», *BSOAS*, XXIX, 1959, 324-348.

”اسناد عربی نیجریه شمالی“

«Details and Devices from the Sassanian Sculptures», *Oriental Art*, V, 1959, 11-14.

”جزئیات و نشانه‌ها از مجسمه‌های ساسانی“

«A Dated Kuran from Bornu», *Nigeria Magazine*, LXV, June 1960, 199-105.

”قرآن قدیمی از بورنو (نیجریه)“

«Rabih B. Fadlullah, the Autograph of A Despot», *Nigeria Magazine*, LXVIII, March 1961, 83-88.

”رابیع بن فضل‌الله، دستخط یک سلطان مستبد“

«A Rosette Phiale Inscribed in Aramaic», *BSOAS*, XXIV, 1961, 189-199.

”شیشه گل و بوتهداری نگاشته شده به آرامی“

«A Satrap of Cyrus the Younger», *NC*, 1961, 119-127.

”ساتراپ کوروش جوان“

«An Unknown Punjab Seal- Collector», *JNSI*, XXIII, 1961, 309-327.

”یک مهردار ناشناخته پنجاب“

Connections with the Achaemenid State Seals», *W. B. Henning Memorial Volume*. London: 1970, 43-61.

”یادمانی ایرانی در آتن و ارتباط آن با مهرهای حکومتی هخامنشی“

«The Sasanian Coin from Qumis», (Appendix to John Hansman and David Stronach, *A Sasanian Repository at Shahr-i Qumis*.) *JRAS*, 1970, 156-8. (Studies in honour of Sir Mortimer Wheeler.)

”سکه عصر ساسانی از قومس“

«The Sequence of Menander's Drachmae», *JRAS*, 1970, 123-136. (Studies in honour of Sir Mortimer Wheeler.)

”ترتیب و توالی درآخمه‌های مناندروس“

Trade between China and the Near East in the Sasanian and Early Muslim Periods. In Pottery and Metalwork in Tang China, their chronology and external relations, London: 1970.

تجارت بین چین و شرق نزدیک در عصر ساسانی و اوایل پیدایش اسلام

«A Hoard of Ingot- Currency of the Median Period from Nush-i Jan, Near Malayir», *Iran*, IX, 1971, 97-111.

”گنجی از شمس رایج عصر ماد از نوش‌جان نزدیک ملایر“

«Hayatila», *EI*, Vol. III, 1971, 303-304.

”هیاطله“

«Hisn», *EI*, Vol. III, 1971, 498-502.

”حصن“

«Petroglyphs and Buddhist Remains of Jaghuri District, Afghanistan», *Iran and*

«Indo- Bactrian Problems», *NC*, 1965, 69-108.

”مسایل ایندو-باکتریا“

«Seljuqid Ziyarats of Sar-i Pul (Afghanistan)», *BSOAS*, XXIX, 1966, 57-63; *Afghanistan* 27 iii, 1974, 46-64.

”زیارت سرپل (افغانستان) در نزد سلاجقه“

«The Walls of Tammisha», *Iran*, IV, 1966, 35-50. (Jointly with G. Fehérvári.)

”دیوارهای تمیشه“ (با همکاری)

Bombaci, Alessio. «The Kufic Inscription in Persian Verses in the Court of the Royal Palace of Mas'ud III at Ghazni», *BSOAS*, XXX, 1967, 699. (Review)

”کتیبه کوفی به نظم فارسی در دربار سلطان مسعود سوم غزنوی“ (نقد و بررسی)

«The Arabic Calligraphy of West Africa», *African Language Review*, VII, 1968, 3-15.

”خوش‌نویسی عربی غرب آفریقا“

Kushan and Kushano- Sasanian Seals and Kushano- Sasanian Coins. Sasanian seals in the British Museum (*Corpus Inscriptionum Iranicarum*, Part III, Vol. VI, Portfolio I.) London: 1968.

مهرهای کوشان و کوشانی- ساسانی و سکه‌های کوشانی- ساسانی

«The First Parthian Ostrakon from Iran», *JRAS*, 1970, 63-66.

”نخستین سفال نوشته پارتیان از ایران“

«Hariti and the Chronology of the Kusanas», *BSOAS*, XXXIII, 1970, 10-12. (In honour of Sir Harold Bailey.)

”هاریتی و گاه‌شمار کوشانیان“

«A Perian Monument at Athens, and Its

”سند و نماد در هنر هخامنشیان“
«Mithras and Mesopotamia», J. R. Hinnells (ed.), *Mithraic Studies*, II, Manchester: 1975, 275-289.

”میتراها و بین‌النهرین“
«Religious Subjects on Achaemenid Seals», J. R. Hinnells (ed.), *Mithraic Studies*, I, Manchester: 1975, 90-105.

”موضوع‌های مذهبی روی مهرهای هخامنشی“
«Mithraic Symbols on A. Medallion of Buyid Iran», *MS*, I, 1976, 20-25.

”نمادهای میتراپی روی مدالی متعلق به آل‌بویه در ایران“
«The Inscription of Salar Khalil in Afghanistan», *JRAS*, II, 1977, 145-149.

”کتیبه سالار خلیل در افغانستان“
Bivar, A. D. H. & Yarshater, Ehsan. *Corpus Inscriptionum Iranicarum*. Part IV, Persian Inscriptions Down to the Early Safavid Period. Vol. VI, *Mazandran Province*. Portfolio I. Plates 1-72. Eastern Mazandaran I, London: 1978.

مجموعه کتیبه‌های ایرانی (با همکاری)
Bivar, A. D. H., Bawden, C. & Wright, J. «Central Asian Studies at SOAS», *Central Asia File* 2, SOAS, 1988, 4-5; 3, 1988, 7-8.

”مطالعات آسیای میانه در مدرسه مطالعات شرقی و افریقایی“ (با همکاری)
«Manuchihri's Mazandaran Ode», an English version, *JRAS*, 1990, 55-63. (Incl. romanized Persian text.)

”قصیده مازندران منوچهری“
«Bargiri», *BSOAS* 54, 1991, 571-573.

”بارگیری“

Islam, in memory of the late Vladimir Minorsky, Edinburgh: 1971, 79-89.

”سنگ نبشته‌ها و آثار بودایی باقی‌مانده در ناحیه جاغوری، افغانستان“

«Apapata (*Qumis Commentaries* No. 2)», *JRAS*, 1979, 119-124.

”آپاپاته (شرح رویداد قومی. ش. ۲)“
«Cavalry Equipment and Tactics on the Euphrates Frontier», *Dumbarton Oaks Papers*, XXVI, 1979, 131-148.

”تجهیزات سوار نظام و فنون جنگی در سرحد فرات“

«The Tomb at Resget, Its Architecture and Inscriptions», *Memorial Volume, Vth. International Congress of the Iranian Art and Archaeology* 2, 1972, 15-23.

”آرامگاه رسگت، معماری و کتیبه‌های آن“
«Excavations at Ghubayra 1971», first interim report, *JRAS*, 1974, 107-141. (Jointly with G. Fehérvári.)

”کاوش‌های غوبیرا ۱۹۷۱“ (با همکاری)
«A Mongol Invasion Hoard from Eastern Afghanistan», *Near Eastern Numismatics, Iconography, Epigraphy and History*. (Studies in honor of George C. Miles.) American University of Beirut, 1974; *Afghanistan* 28 i, 1975, 16-28.

”گنجی از غنایم جنگی مغول از افغانستان شرقی“

«Document and Symbol in the Art of the Achaemenids», *Monumentum H. S. Nyberg (Acta Iranica: Hommages et Opera Minora, I)*, Tehran- Liège- Leiden: 1975, 49-67.

«Kawuklu», *EI*, Vol. IV, 1978, 806-807.

”قووقلو“ [کلاه‌های افسران سپاه جان‌نثاری]

«Maks», *EI*, Vol. VI, 1991, 194-195.

”مکس“ [عوارض گمرکی]

«Manshur», *EI*, Vol. VI, 1991, 423-424.

”منشور“

«Mehmed Zaim», *EI*, Vol. VI, 1991, 1006-1007.

”محمد زعیم“

”الأدب العربی الحديث“، الآداب الشرقة. ۱۹۲۶.

”تاریخ الاسلام“، نشره معهد اللغات الشرقة بیرلین. ۱۹۲۹.

”دیوان الإنشاء“، الإسلام، ۱۹۲۹.

”التعلیم فی مصر“، عالم الإسلام، ۱۹۳۰.

”التعلیم فی الشرق الحديث“، نشره معهد اللغات الشرقة بیرلین. ۱۹۳۱.

”علاقات مصر الدبلو ماسیه بأوریا“، منوعات ما سیرو. ۱۹۳۵-۱۹۳۰.

”مصر المعاصرة“، نشره معهد اللغات الشرقة بیرلین. ۱۹۳۸-۱۹۳۶.

”التعلیم فی سوريا“، عالم الإسلام، ۱۹۴۱.

”التعلیم فی العراق“، عالم الإسلام، ۱۹۵۰.

”صلات مصر بترکیا عام ۱۴۸۱-۱۴۸۲“، زکی ولیدی أرمجان. ۱۹۵۰-۱۹۵۵.

منابع ۵۲ ج ۲ ص ۷۹۹: ۱۲۸ ج ۱، ۲، ۳، ۴ و ۶: ۱۵۰ س ۱۹۰۶-۱۹۵۵: ۱۵۲ ج ۳: ۱۶۵ ص ۵۲.

منابع ۹ ص ۱۹۸: ۴۰ ص ۱۳۷: ۵۸ ص ۱۳۸: ۳۷ ج ۲ و ۳: ۱۵۰ س ۱۹۵۶-۱۹۶۰، ۱۹۶۱-۱۹۶۵، ۱۹۶۶-۱۹۷۰، ۱۹۷۱-۱۹۷۲، ۱۹۷۳-۱۹۷۴، ۱۹۷۵-۱۹۷۶، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۱۹۹۰ و ۱۹۹۳: ۱۵۱ ج ۱ ص ۹۴۰: ۱۵۲ ج ۱ و ۳: ۱۷۳ ج ۱ ص ۵۸۵۶.

بیورکمان، والتر [välter byorkmān]

Björkman, J. Waltöer O. E.

(۱۸۹۶-)، مطالعات شرقی و اسلامی.

۱۹ ژوئن در لوبک^۱ (آلمان) به دنیا آمد. در دانشگاه‌های بن، کیل و مونیخ به تحصیل پرداخت. ۱۹۱۹ موفق به اخذ درجه دکتری گردید.

آثار

Ofen zur Türkenzeit. Vornehmlich nach türkischen Quellen, 1920.

اجاق در عصر ترک‌ها

Beiträge zur Geschichte der Staatskanzlei im islamischen Ägypten. 1928.

مقالاتی پیرامون تاریخ دیوان حکومتی در مصر اسلامی

«Register zu Band 1-17», *WI* 18, 1936, 70-117.

”فهرست اعلام جلد‌های ۱ تا ۱۷“

«Ahmad Rasim», *EI*, Vol. I, 1960, 293-294.

”احمد راسم“

«Diplomatic», *EI*, Vol. II, 1965, 301-307.

”دیپلماتیک“

«Kafir», *EI*, Vol. IV, 1978, 407-409.

”کافر“

«Kaṭ» *EI*. Vol. IV, 1978, 741-743.

”قطع“

Orientalists

**Iranists and Islamists,
Bibliography and Biography**

Vol. 2

B

by

A Group of Authors and Translators

EDITOR IN CHIEF

Parviz Meshkin-nedjad

**Institute for Humanities
and
Cultural Studies**

Tehran, 2003

